

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TERCÜME-İ MÜFREDÂT-I İBN-İ BAYTÂR
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)
BİRİNCİ CİLT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin YILDIZ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Dili

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER

HAZİRAN-2016

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TERCÜME-İ MÜFREDAT-I İBN-İ BAYTAR
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)
BİRİNCİ CİLT**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin YILDIZ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Dili

“Bu tez 01./06/2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRI ÜYESİ

KANAATI

İMZA

Prof.Dr.M.Mehmet ERGÜZEL Başarılı		
Prof.Dr.İsmail DOĞAN Başarılı		
Doç.Dr. Peki KÜÇÜKSE Başarılı		

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Yasemin YILDIZ

01.06.2016

ÖNSÖZ

İbn-i Baytar tarafından yazılmış, daha çok “el-Müfredât” (el-Câmî’ li Müfredâtî’l-Edviye ve’l-Agziye) adıyla bilinen eser ve bu eserin tercümesi tıp alanında ortaya çıkarılan önemli çalışmalardan olmuş ve hem Türk diline hem de Türk tıbbına önemli katkılar sağlamıştır. “el-Müfredât” İbn-i Baytar’ın yazdığı en önemli eserdir. Kendinden önceki Yunan ve İslam bilim adamlarının bilgileri ile şahsi gözlemlerini aktarmıştır. İlaçların yanında bazı gıdalara da yer vermiştir. Ayrıca üç kıta gezerek topladığı tabâbette kullanılan bitki türlerinden ve besin maddelerinden oluşan malzemeyi bütün özellikleriyle tanıtmış, adlarını Arapça, Berberîce, Latince, Grekçe ve Farsça olarak yazıp karışıklığa yer vermemek için harekelemiştir.

Üzerinde çalışma yaptığımız eser Türk tıp tarihi açısından büyük bir öneme sahip olan Tercüme-i Müfredat-ı İbn-i Baytar’ın nüshalarından biridir. Eseri seçme sebebimiz ise hem içeriğinin zengin olması hem de yazıldığı dönemin dil özelliklerini çok iyi yansıtmasıdır. Çalışmamız; giriş, inceleme, metin ve dizinden oluşmaktadır. Öncelikle metin okunup çeviri yazı alfabesine aktarılmış, daha sonra aynı eserin başka bir nüshasıyla farklılıkları dipnot yöntemiyle gösterilmiştir. Bir sonraki adımda da metnin dizini çıkarılmış ve metinde geçen kelimelerin anlamları birçok sözlükten yararlanılarak bulunmuştur. İnceleme bölümünde de eserin dil özellikleri gösterilmiştir.

Bu çalışmayı yaparken değerli fikirleriyle bana yol gösteren Prof. Dr. Zafer ÖNLER’e ve Doç. Dr. M. Bedizel AYDIN’a, çalışmamın her aşamasında yanımda olup bana hem ablalık hem hocalık yapan Dr. Sibel MURAD’a, lisans eğitimimden itibaren bilgi ve birikimleriyle her zaman her konuda bana iyi bir rehber olan ve benden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, üzerimde çok çok emeği bulunan kıymetli hocam Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER’e ve beni bu günlere getiren aileme teşekkürlerimi sunarım.

Yasemin YILDIZ

01.06.2016

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ CİLT

KISALTMALAR.....	iv
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	v
ÖZET.....	vii
SUMMARY.....	viii

GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1:YAZIM ÖZELLİKLERİ.....	38
1.1.Ünlülerin Yazılışı.....	38
1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:.....	38
1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:	39
1.1.3. ı/i Ünlüsünün Yazılışı:	39
1.1.4. o,u,ö,ü Ünlülerinin Yazılışı:.....	40
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı.....	41
1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı	41
1.2.2. d ve t Ünsüzlerinin Yazılışı.....	42
1.2.3. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı	42
1.2.4. k ve g Ünsüzlerinin Yazılışı	42
1.2.5. ğ Ünsüzünün Yazılışı	43
1.2.6. s ve ş Ünsüzlerinin Yazılışı	43
1.3. kim Bağlacının Yazımı	43
1.4. ki Bağlacının Yazımı	44
1.5. da/ı Bağlacının Yazımı	44
1.6. için Edatının Yazımı.....	44
1.7. -dur/-dür Ek-fiilinin Yazımı	44
1.8. Ek-fiilin Yazımı	45
1.9. ile Edat ve Bağlacının Yazımı.....	45
1.10. Arapça ve Farsça Sözcüklerin Yazımı	46
BÖLÜM 2: DİL BİLGİSİ	46
2.1. Ses Bilgisi	46

2.1.1. Ünlüler	46
2.1.1.1. Kök Hecedeki e, ê, î	46
2.1.1.2. Ünlü Uyumları	47
2.1.1.3. Ünlü Değişimi	54
2.1.1.4. Yuvarlaklaşma	54
2.1.1.5. Düzleşme	58
2.1.1.6. Genişleme	59
2.1.1.7. Ünlü Düşmesi	59
2.1.2. Ünsüzler	59
2.1.2.1. Sözcük Başı Ünsüzleri.....	59
2.1.2.2. Sözcük İçi ve Sözcük Sonu Ünsüzleri	62
2.1.2.3. Tonlulaşma	66
2.1.2.4. Ünsüz Türemesi	67
2.1.2.5. Ünsüz İkizleşmesi	68
2.1.2.6. Ünsüz Uyumu	68
2.1.2.7. Hece Yitimi.....	68
2.2. Biçim Bilgisi	68
2.2.1. Sözcük Yapımı	68
2.2.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler	68
2.2.1.2. Fiilden İsim Yapan Ekler	70
2.2.1.3. İsimden Fiil Yapan Ekler	71
2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler	72
2.2.2. İsimler	73
2.2.2.1. İsim Çekimi	73
2.2.3. Sıfatlar	77
2.2.3.1. Niteleme Sıfatları	77
2.2.3.2. Belirtme Sıfatları	77
2.2.4. Zamirler	78
2.2.4.1. Şahıs Zamirleri	78
2.2.4.2. İşaret Zamirleri	78
2.2.4.3. Dönüşlülük Zamiri	79
2.2.4.4. Belirsizlik Zamirleri	79

2.2.5. Zarflar.....	79
2.2.5.1. Yer-Yön Zarfları	79
2.2.5.2. Zaman Zarfları	79
2.2.5.3. Durum Zarfları	80
2.2.5.4. Miktar Zarfları	80
2.2.5.5. Soru Zarfları	80
2.2.6. Edatlar	80
2.2.6.1. Çekim Edatları	80
2.2.6.2. Kuvvetlendirme Edatları	80
2.2.7. Bağlaçlar	81
2.2.8. Fiiller	81
2.2.8.1. Şahıs Ekleri	81
2.2.8.2. Fiil Çekimleri	82
2.2.9. Ek Fiil	84
2.2.10. Fiilimsiler	85
2.2.10.1. Zarf-Fiiller (Gerundium)	85
2.2.10.2. Sıfat-Fiiller (Partisip)	85
2.2.10.3. İsim-Fiiller	86
BÖLÜM 3: METİN.....	87
İKİNCİ CİLT	
BÖLÜM 4: DİZİN.....	409
SONUÇ.....	835
KAYNAKÇA.....	837
ÖZGEÇMİŞ	845

KISALTMALAR

Ar.	: Arapça
Bk.	: Bakınız.
Er.	: Ermenice
Far.	: Farsça
Fr.	: Fransızca
Gr.	: Grekçe
İbr.	: İbranice
İt.	: İtalyanca.
Krş.	: Karşılaştırınız.
Lat.	: Latince
syf. / s.	: Sayfa
Sür.	: Süryanice
T.	: Türkçe
TDK	: Türk Dil Kurumu

Kullanılan çeviri yazı (transkripsiyon) işaretleri

ا	a, e
ب	b
پ	p
ت	t
ث	s
ج	c
چ	ç
ح	h
خ	ħ
د	d
ذ	z
ر	r
ز	z
ژ	j
س	s
ش	ʃ
ص	ʂ
ض	ẓ

ط	t̤
ظ	z̤
ع	ʕ
غ	g̤
ف	f
ق	k̤
ك	k-g-ŋ
ق	ŋ
ل	l
م	m
ن	n
و	v
هـ	h-e
ي	y
ء	ʔ

Tezin Başlığı : Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar (1b-150a) (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)	
Tezin Yazarı : Yasemin YILDIZ	Danışman : Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER
Kabul Tarihi : 01.06.2016	Sayfa Sayısı : viii+845
Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı	Bilim Dalı : Eski Türk Dili
Eski zamanlardan günümüze kadar tıp alanında çeşitli tedavi yöntemleri geliştirilmiştir. Bu yöntemlerden biri de bitkilerle tedavi yöntemi olmuştur. 14. yüzyıldan itibaren bitkilerle tedaviyi konu alan pek çok eser yazılmıştır. Özellikle 15. yüzyıldan itibaren tıp sahasında yazılmış eserlerin de Türkçe'nin bilim dili olmasına katkısı büyüktür. Eserlerin birçoğu farklı dillerde yazılmıştır. Bu eserlerden bazıları Türkçe'ye tercüme edilmiştir. Bu eserler dilimizi oldukça zenginleştirmiştir. İçerdiği bilgilerle de tıp alanına önemli katkı sağlamıştır. Çalıştığımız eserin aslı Arapça'dır. Eser Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar adıyla Türkçe'ye tercüme edilmiştir. Tercüme edilen bu eser Umur Bey'e takdim edilmiştir. Eserin on yedi nüshası bulunmuştur. Eser birkaç defa tercüme edilmiştir. Bu tercümelerin bazıları başka hükümdarlara sunulmuştur. Böylece eserin önemi daha da artmıştır. Eserde pek çok bitki adı vardır. Bu bitkiler çeşitli hastalıkları tedavi etmek için kullanılır. Bunun yanında eserde hayvanlar, taşlar ve çeşitli gıdalar da vardır. Eserin yazarı İbn-i Baytar, bu konularda oldukça bilgili ve tecrübeli bir yazardır. Ve eserlerine malzeme toplamak için üç kıtayı gezmiştir. Yazar bu sebeple pek çok malzeme toplamıştır. Bu malzemeleri tüm özellikleriyle tanıtmıştır. Ve bunların isimlerinin Arapça, Grekçe ve Farsça karşılıklarını da yazmıştır. Bir karışıklığa yer vermemek için harekelemiştir. Eser alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir. Bu eserde 2353 madde vardır. Tekrarlar dışında 1400 tane ilaçtan bahsedilmektedir. Bunlardan 200 tanesi bitkiseldir. Ayrıca yeni bulunan ilaçlar da vardır. Eserde 300 tane yeni ilaç yer almaktadır. Eser giriş, inceleme, metin ve dizinler olmak üzere dört kısımdan oluşmaktadır. Metnin okunmasından sonra metin çeviri yazı alfabesi kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmış, ardından yeni geliştirilen bir bilgisayar programıyla gramatikal dizini alınmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Tıp Yazmaları, İbn-i Baytar, Bitki Adları, Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar, Tıp Tarihi.	

Title of the Thesis: Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar (1b-150a) (Introduction- Research - Discourse - Index)	
Author : Yasemin YILDIZ	Supervisor : Assoc. Prof. Paki KÜÇÜKER
Date : 01.06.2016	Nu. of pages: viii+845
Department : Turkish Language and Literature Subfield : Old Turkish Language	
Various treatment methods have been developed since the ancient times. One of these methods is herbal treatment. A great deal of works that included herbal treatment have been written since the 14th century. Especially the hand scripts that written in the field of medicine have great contributes to Turkish for being a scientific language since the 15th century. Most of the works are written in many different languages. Some of the works have been translated into Turkish which are enriched our language very much. The informations that they contain have a significant importance for the field of medicine. The book that we worked on is originally in Arabic. The book has translated into Turkish by the name of "Tercüme-i Müfredat-ı İbn-i Baytar". The translated work is presented to Umur Bey. The work has seventeen copies and translated several times. Some of these translations had been presented to different sultans. Thereby the work grown in importance. The work contains many different plant names. These plants are used for treatments of various diseases. In addition to that, the work includes animals, stones and a variety of foods. The author, ibn-i Baytar, has a great knowledge and experience about these areas and he traveled three continent in order to collect materials for his works. He introduced these materials in every respect and he also wrote the names in arabic, in greek and in farsi. In order to not cause any confusion, he marked the words with a vowelpoint. The work is organized in alphabethical order and it contains 2353 articles. Apart from the repetitions, it mention 1400 medications. 200 of them are herbal medications. Additionally it contains new ones, there are 300 new medications. The work has four sections which are introduction, analysis, text and index. After reading the hand scripts, the work transferred to computer with using the transcription alphabeth and made a index with using a new developed software.	
Key Words: Medical Manuscripts, İbn-i Baytar, Plant Names, Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar, History of Medicine.	

GİRİŞ

Tıp kelimesinin sözlük karşılığı; hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvuru alan teknik ve bilimsel çalışmaların tümü, tabâbet olarak verilmektedir. Kaynağı çok eskilere dayanan bu ilim, ihtiyaçlar doğrultusunda keşfedilmiş ve daha sonraki yüzyıllarda da geliştirilmiştir.

Tıp ilmi hemen hemen insanlık tarihi ile aynı yaşıttır. Kandan ve kemikten mükevven olan insanın bedeni yaratılışı itibariyle son derece mükemmel olduğu gibi gayet surette hassas bir yapıya sahip olduğu malumdur. Bu kadar hassas bir bünye çok hassas bir elektronik alet misali en küçük bir mikrobik vak'a veya dış taarruz karşısında sıkıntılara maruz kalan bir yapı olarak her zaman hastalanmış ve bu hastalıklara yine insanın kendisi çareler aramıştır. İnsan bedenini genellikle boş bırakmayan mikrobik saldırılar bu hassas bedeni hep hasta düşürdüğünden, insanlar da bu saldırılara çareler aramış ve insanlığın keşfettiği en büyük ilim dallarından biri olan tıbbı geliştirmiştir (Ağırakça, 2004: 1).

Tıp ilminin gelişmesinde pek çok etken vardır. Bu etkenler zamana, duruma özellikle de bölgeden bölgeye farklılıklar göstermiştir. İlk ortaya çıkışından bu yana gösterdiği gelişim “Tıp Tarihi” adlı eserde şöyle özetlenmiştir: Akdeniz çevresi ve Yakındoğu’da 5000 yıl önce ortaya çıkan tıp sanatı, bir sonraki medeniyete devredilip geliştirilerek, günümüzde dünyaya egemen olan bilimsel tıbbı meydana getirmiştir. Bu zincirin halkaları şöyle sıralanabilir: Mezopotamya-Mısır tıbbı, Yunan-Roma tıbbı, İslam tıbbı, Rönesans ve sonrasında Avrupa’nın geliştirdiği tıp. Bu temel kültür ve medeniyetlere Çin ve Hint tıbbının da bazı katkıları olmuştur (Bayat, 2010: 14).

Yukarı da bahsedildiği gibi farklı medeniyetler farklı kültürler, birbirlerini oldukça etkilemiş böylelikle tıp ilminin gelişmesinde önemli rol oynamışlardır. Bu gelişmede

önemli rol oynayan bir diğer olgu da “din” olgusudur. Dinin bu alanda yapılan çalışmalarda ne denli önemli olduğu tarihi kaynaklarda açıkça gösterilmektedir: İlk Grek ve Hind tabipleri peygamber öğretilerinden, İslam tıbbı da Grek, Hind ve Nasturî tıbbından etkilenmiştir. İslam tıbbının 7./13. yüzyılda zirvesine tırmanarak Avrupa tıbbını etkilediği de muhakkaktır (Ağırakça, 2004: 1).

Tıbbın gelişmesindeki diğer bir etken de “dil” unsurudur. Farklı dillerin ve kültürlerin hakim olduğu farklı bölgelerde keşfedilen yeni bilgilere ulaşabilmek adına farklı dillerde oluşturulan eserleri tercüme ihtiyacı doğmuştur. Özellikle 13. yüzyıla gelene kadar genellikle Arapça ve Farsça yazılan tıbbî eserlerin bu yüzyıldan sonra yapılan tercümeleriyle birlikte Türk tıbbı daha da önemli bir noktaya ulaşmıştır.

Araştırmanın Konusu

Araştırmanın konusu İbn-i Baytar’ın “Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar” adlı eserinin Antalya, Tekelioğlu, nr. 478 nüshasını çeviri yazı alfabesine aktararak, eserin III. Ahmet nr. 2113 nüshasıyla karşılaştırmasını yapmak. Bunun yanında eseri ses bilgisi ve şekil bilgisi açısından inceleyerek, dizinini ve sözlüğünü hazırlamaktır.

Araştırmanın Önemi

Tıp kelimesi “hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvuru teknik ve bilimsel çalışmaların tümü” olarak tanımlanır. Bu tanım göz önünde bulundurulduğunda tıp ilminin insanlık tarihi kadar eski ve köklü bir temeli olduğu söylenebilir. Bu ilim kapsamında geçmişte verilmiş olan eserler, günümüzde dahi bilinmeyen pek çok konuya ışık tutabilmektedir. Bu sebepten tıp alanında geçmişte ortaya konulmuş ne kadar eser varsa onları bulup günümüze taşımak insanlık adına faydalı bir iş olacaktır. Bu tarz eserleri incelemek sadece tıp ilmine değil, eserlerin

yazıldığı dönemin dil özelliklerini vermesi açısından dil bilimine de katkı sağlamakta ve iki alana da farklı zenginlikler katmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar isimli eser bitkiler konusunda oldukça zengin bir söz varlığına sahiptir. Eserde bitkilerin farklı dillerdeki karşılıkları verilmiştir. Bu durum eseri özellikle dil açısından daha da önemli kılmıştır. Çalışmamızdaki amaç; bu eseri Latin alfabesine aktararak Türk dilinin söz varlığına katkıda bulunmak. Bununla birlikte eserin sözlüğünü hazırlayarak tıp, halk hekimliği, botanik, zooloji tarihiyle ilgili çalışmalar yapan araştırmacılara yararlı olmaktır.

Kapsam

Eserin tespit edebildiğimiz on yedi nüshası vardır. Çalışmamızda kaynak olarak kullandığımız nüsha 07 Tekeli 478 arşiv numarasıyla İstanbul Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi'nde kayıtlıdır. Bu nüsha 21,5x15,6 (16,5x11) cm. ölçülerinde, her sayfasında on beş satır bulunan harekeli nesihle yazılmıştır ve 302 yapraktır. Eserin istinsahı 963 (1555) olarak belirtilmiştir. Eserin karşılaştırmasını yaptığımız diğer nüshası ise A. 2113 arşiv numarasıyla İstanbul'da kayıtlıdır. Bu nüsha 20,5x14 cm. ölçülerinde olup, her sayfasında on beş satır vardır. Talik yazı tarzıyla yazılmıştır ve 260 yapraktır. Bu eserin istinsah tarihi ise 896 (1490) olarak belirtilmiştir. Karşılaştırma yapmak için seçtiğimiz nüshanın A. 2113 olmasının nedeni; bu nüshanın daha eski tarihli bir nüsha olmasındandır.

Yöntem

Çalışmamız, Giriş, İnceleme, Metin ve Dizin bölümlerinden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, üzerinde çalıştığımız eserin müellifi olan İbn-i Baytar'ın hayatı ve eserleri, çalışılan eserin konusu ve nüshaları üzerinde durulmuş, önemli tıp yazmaları hakkında

kısa bilgiler verilerek incelenen eserin bu eserler içerisindeki yeri ve önemi gösterilmiştir. İnceleme bölümü yazım özellikleri, ses ve şekil bilgisi bölümlerinden oluşmaktadır. Metin bölümü eserin çeviri yazı alfabesine aktarımından oluşmaktadır. Metin bölümü oluşturulduktan sonra, dizinlerin hazırlanmasına geçilmiş, dizin hazırlanırken hata oranını en aza indirebilmek için özel bilgisayar programları kullanılmıştır.

Dizin bölümünde, metinde geçen bütün kelimeler gramer özellikleri göz önünde bulundurularak anlamlarıyla birlikte verilmiştir. Genel Dizinde sözcüğün anlamı verilmeden önce hangi dile ait olduğu kısaltmalarla gösterilmiştir. Bazen bir kelimenin kökeni yazılırken birkaç kısaltmaya yer verilmiştir. Bunun sebebi kelimenin değişik sözlüklerde, farklı menşeli olarak geçtiğini veya bir dilden başka bir dile geçtiğini göstermek içindir. Kökeni bilinmeyen sözcüklerde bu bilinmezliği göstermek için soru işareti (?) kullanılmıştır. Madde başı kelimelerin metinde farklı biçimleri varsa (bk.) kısaltması ile farklı dillerden alınmış şekilleri ya da eş anlamlıları varsa (krş.) kısaltması ile diğer madde başlarına göndermeler yapılmıştır.

Madde başı durumundaki kelimelerin karşılıklarına kelimenin metindeki anlamı yazılmış, daha sonra metnin hangi sayfa ve satırında geçtiğini gösteren numaraları verilmiştir.

Metinde kullanılan bitki adlarının madde başlarında Latince karşılıkları da verilmiştir.

Dizinde önce sözcüklerin eksiz kullanıldıkları sayfa ve satırlar verilmiştir:

¶kara: 1. En koyu renk, siyah. 2. Bu renkte olan.

k. (108b/2), (112a/12), (139a/4), (13b/8), (141a/12), (21b/7), (23a/4), (23a/9), (30a/15), (3b/10), (45a/1), (48a/8), (52b/8), (72a/10), (77a/2), (88b/8), (89a/12), (99a/8) [18]

Yukarıdaki sıralamadan madde başı sözcüğün metnin on sekiz yerinde eksiz olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu sıralamadan sonra yalın haliyle beraber yapılmış kelime grupları gösterilmiştir:

k. + şarāb (108b/1) [1]

k. + bahāka (80a/7) [1]

k. + yaraqānı (81a/13) [1]

Yukarıdaki sıralamada madde başı sözcüğün eksiz olarak dokuz yerde kelime grubu oluşturduğu görülmektedir. Daha sonra sözcüğün üzerine gelen ekler gösterilmiştir:

k. + ca (101a/11), (11a/2), (11b/11), (130b/9), (15b/3), (22a/8), (63b/15), (88a/6), (8b/2) [9]

k. + sından (61a/1) [1]

k. + ya (10a/12), (27b/9) [2]

Madde başının sıralanmasının ardından metindeki toplam kullanım sayısı köşeli parantezle gösterilmiştir. Yukarıdaki örnekteki kara sözcüğünün metinde toplam kırk yedi kez kullanıldığı görülmektedir. Çalışma sonunda yararlanılan kaynakların yer aldığı bibliyografya vardır.

TÜRK TIBBI

Aynı inanç, gelenek ve göreneklere sahip toplulukların kendilerine has edebiyat ve sanatları olmasına mukabil, kaynağını binlerce yıl geriye götürebileceğimiz Türklüğün kültürü, Orta Asya'dan Orta Avrupa'ya kadar çeşitli coğrafyalarda farklı din ve medeniyetlerle karşılaşması sonucunda, temelde aynı olmakla birlikte ayrıntılarda farklılık göstermektedir. (Bayat, 2010: 238).

Anadolu'da ilk Türkçe yazılı ürünlerini 14. yüzyılda vermeye başlayan Türk tıbbının kökleri 11. yüzyıla, Büyük Selçuklulara kadar uzanır. Ancak gerek Büyük Selçuklular

gerek Anadolu Selçukluları Döneminde verilen eserlerin dili Arapça ve Farsça'dır. Büyük Selçuklular ve Atabeyleri döneminde tıp eğitimi, sağlık hizmetleri ve sosyal yardım için bazı kuruluşların meydana getirildiği (Şehsuvaroğlu, 1984: 15) bilinmektedir. Ayrıca yine Büyük Selçuklular zamanında usta-çırak ilişkisiyle dârüşşifâlarda birçok hekim yetiştirilmiştir. Anadolu'nun Türkler tarafından yurt tutulması ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulmasından sonra bu coğrafyada birçok dârüşşifâ inşâ edilmiş, Mardin, Sivas, Kayseri, Amasya, Tokat gibi şehirlerdeki dârüşşifâlarda bir taraftan tedâvi hizmetleri verilirken diğer taraftan da yeni hekimler yetiştirilmiştir. Ekmeleddin bin Müeyyed el Nahcivânî, İbrahim Gazanfer, Sadri Konevî ve Fazlullah Reşîdüddin bu dönemin meşhur hekimlerindendir (Şehsuvaroğlu, 1984: 16).

Tıp ilmi ile Türklerin münasebetine bakıldığında bu alanda Türkler tarafından oldukça önemli işlerin ortaya konulduğu görülmektedir. Tarihi bir sıralama içerisinde incelendiğinde özellikle 14. yüzyıldan itibaren bu alanda büyük bir gelişme gözlenmektedir. Bu yüzyıla gelene kadar da elbette tıbbî alanda birçok bilgi elde edilmiştir. Bu bilgilere de Dîvânu Lügâti't-Türk ve Kutadgu Bilig gibi eserlerde geçen tıbbî terminoloji kaynak gösterilebilir. Türk tıbbının tarihi gelişimini daha iyi anlayabilmek için onu dönemlere ayırarak ele almak çok daha verimli ve doğru olacaktır. Çünkü her bir dönemi birbirinden ayıran önemli bir fark ya da bir ayrıntı bulunmaktadır.

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TIBBI

Türklerin anayurdu kabul edilen Orta Asya, Güney Sibirya, Doğu ve Batı Türkistan'ı içine alan, Tanrı dağlarının güneyinde ve Çıngırıya steplerinin kuzeyinde kalan bölgenin adıdır. Tabiata ve toprağa yakın yaşayan atalarımız, sağlık problemlerini,

büyük ölçüde dini inançların hâkim olduğu halk hekimliğiyle gidermeye çalışmışlardır. (Bayat, 2010: 239)

Bu dönemde ilk çalışmalar şamanlar tarafından daha sonraki dönemde ise “emçi”, “otaçı” ve “atasagun” diye adlandırılan kişiler tarafından yapılmıştır. Şamanların çalışmaları daha çok büyüsel nitelikli çalışmalar iken, “emçi”, “otaçı” ve “atasagun”ların çalışmaları bitkileri ve hayvanları temel alan iyileştirme çalışmaları olmuştur.

Orta Asya’daki Türk yerleşimlerinde, türlü ilaç bileşimleriyle hastalıkların tedavisine çalışıldığına, hastaların iyileştirilmesi için bayrak yahut mızrakla işaretli ayrı çadırlar kurulduğuna dair bilgilere kaynaklarda yer verilmiştir (Bakır, 2000: 264).

Milattan sonra 730 yılında Nanto isminde bir Türk alim ve hekiminin Toharistan’dan Çin’e giderken yanında Çin hekimlerinin haberdar olmadığı ilaç malzemelerini götürdüğü bilinmektedir. 759 yılında Toharistan Yabgusu tarafından Çin İmparatoruna hediye olarak 200 ecza malzemesinin gönderilmesi yine Türk tıp kronolojisinin ilk sıralarında yer alan hadiselerdendir (Ünver, 1936: 13). Orta Asya dışında Kahire’de 874 yılında İbn-i Tolun’un yaptırdığı hastanenin kuruluşu da Türklerin tabâbet ile alakalı bilinen ilk önemli atılımlarından olması açısından önemlidir (Çelik, 2014: 2).

Yukarıda verilen örneklerden Türklerin bu dönemde tıp ilmine çok önem verdiği ve hatta bazı milletlerden daha önde bir konumda olduğu anlaşılmaktadır. Eski Türklerin gelenekselleşen tıp anlayışı, Anadolu’nun bir Türk yurdu olmasıyla ve İslamiyetin kabul edilmesiyle birlikte önemli değişikliklere uğramıştır.

İSLAMİ DÖNEM TÜRK TIBBI

“Türkler tarafından 11. yüzyılın başlarında Anadolu’ya kesin olarak yerleşim sağlanmış ve sonraki birkaç yüzyıl içinde de Anadolu bir Türk vatani haline

getirilmiştir. Bununla birlikte 10. ve 11. yüzyıl itibariyle Türkler “İslâmî Medeniyet Dairesi”ne girmiş ve bundan sonra bu doğrultuda günümüz tıp anlayışına daha uygun, orijinal bir tıp anlayışı geliştirmişlerdir (Güven, 2012: 1). Fakat bu yüzyıllarda Orta Asya’dan Anadolu’ya yaptıkları göçler esnasında yanlarında edebî ve kültürel geleneklerini de getirerek geçmiş gelenekleriyle bağlantılarını da sürdürmüşlerdir. Dolayısıyla (Çelik, 2014: 3) “*Anadolu’da yazıldığı bilinen ilk Türkçe tıp yazmalarının 14. yüzyıldan sonraya ait olduğu tespit edilmiş olsa da*” (Önler, 1990: 1) onları kendilerinden önceki dil ve gelenek birikiminden ayrı değerlendirmek mümkün değildir. Örneğin Uygur tıp metnlerindeki tıp geleneği ile Anadolu’nun tıp geleneğindeki temel unsurlar arasında benzerlikler görülmektedir (Çelik, 2014: 3).

Yalnızca Uygur metinleri değil Dîvânu Lûgati’t-Türk (Atalay, 2006) ve Kutadgu Bilig (Arat, 2006) gibi Türk dili ve kültürünün çok önemli iki eserinde yer alan birçok tıbbî terim ile kelime de Anadolu’da bu dönemde kaleme alınan eserlerde karşımıza çıkmaktadır (Gürlek, 2011: 1424).

İslamın ilk dönemlerinde tıbbın en önemli gelişme yollarından birisi II./VIII. yüzyılın ortalarında başlayan geniş tercüme faaliyeti olup bu faaliyetle birlikte tıp ilminin büyük bir hamle yaptığı görülmektedir. Zira bütün medeniyetlerin ilk adımı tercümelerle olmuştur. İslâm dünyasında ilk tercüme faaliyetlerinin Halid İbn Yezid’in kimya ile ilgili eserleri Arapça’ya tercüme ettirmesiyle başladığı bilinen bir husustur. Grek tabipleri Hippokrates (m.ö.460-377) ve Claudios Galenos’un (Bergama, m.129-199) eserleri Arapça’ya çevrildikten sonra tıp alanında bir ipucu ve küçük bir kıvılcım yakalanmış, İslâm’ın tıbbı yaklaşımı ilke ve prensipleri ile bu alandaki teşviklerinin verdiği şevkle tıp çok ileri bir düzeye doğru tırmandırılmıştır (Ağırakça, 2004: 3).

Arap orduları 638'de Cündiŝâpûr'da gelişmiş bir tıp okulu ve hastaneyle; 642'de büyük bir bilim ve araştırma merkezi olan İskenderiye'de antik Mısır ve Yunan medeniyetinin bilimsel mirasıyla karşılaŝtılar. Cündiŝâpûr Hastanesi doktorlarından Buhtîŝû ailesi bir taraftan Bağdat sarayının özel hekimliğini yaparken diğerk taraftan tercüme işleriyle uğraŝtılar (Bayat, 2003: 173). Kısa sürede antik dünyanın temel eserlerinin Arapça'ya çevrilmesi İslâm tıbbında büyük bir atılımın meydana gelmesine yol açmıştır (Bayat, 2003: 174). Arapça'ya tercümesi yapılan ve şerh edilen ilk eserler arasında Galenos (Câlinûs)'un eserleri önemli yer tutmaktadır (Ronan, 2005: 261). Tercümeler bilhassa Sabit bin Kurra tarafından Bağdat'ta yapılmıştır. Kosta bin Luka ve İshak bin Huneyn gibi diğerk hekimler, yine başta Galenos'un eserleri olmak üzere Süryânice'den ve Yunanca'dan tıbbî eserler çevirmişlerdir (Ronan, 2005: 262). İslâm tıbbı 9. yüzyıldan itibaren Ebubekir el-Râzî, İbni Sînâ ve Zehrâvî'nin çabalarıyla tercüme karakterinden kurtularak Batı'nın da örnek aldığı bir seviyeyi yakalamıştır. İslâm tıbbının Eski Yunan eserlerinin tercümesiyle, Anadolu Türk tıbbının da bu geleneğin devamı niteliğindeki Selçuklu tıbbıyla ve tercümelerle başlamış olması eserlerdeki Arapça, Farsça ve hatta Grekçe terim yapılarını açıklar niteliktedir (Doğank, 2010: 316).

İslâm'ın Arap yarımadasının dışına çıktığı dönemlerin başlamasıyla her konuda olduğu gibi tıp alanında da büyük gelişmeler görölmeye başlanmıştır. Hz. Peygamber devrinden sonra gelişen İslâm fetihleri ve özellikle ilk fethedilen yerlerin Irak ve İran bölgelerinin olması ilk ciddi yabancı temasların gerçekleştiğı bölgeler olarak göze çarpmaktadır. İslâm'ın ilk yayılıŝ yıllarında Hz. Ömer devrinde 17/638 yılında fethedilen, İran'ın o dönemde uzun yıllardan beri etkisini sürdüren önemli bir tıp merkezi olan Cündiŝâpûr şehri idi. Müslüman tabipler bu tıp merkezinden yeterince

yararlanmış ve burada yetişen Müslüman olmayan tabiplerden ders almışlardır. Buna dayanan bazı kimseler, Müslümanların tıp bilgisini Pers ve Greklerden aldıklarını iddia etmek istemişlerdir. Ancak olayı tetkik eden her insaflı ilim adamı bunun bir etkilenme ve tamamen nakilden çok, bir ilk tanışma ve çok cüz’i bir bilgi alımından ibaret olduğunu görecektir ve İslâm tıbbının gelişmesinin buna bağlı olmadığını kabul edecektir. İslâm I-II/VII-VIII. Yüzyıllarda tarih sahnesine çıktığında yeryüzünde tıp genellikle efsun ve sihirden ibaret idi. Eski Grek tıbbı tamamen unutulmuş ve birkaç tabibin kitabında mahsur kalmıştı. İşte İslâm tıbbı bu eski bilgileri yeniden canlandırıp ihya ettiği gibi bu kısıtlı bilgileri çok iyi değerlendirmiş ve ileride bütün dünya tıbbını etkileyecek, tıpta çığır açıcı yeni bilgiler ve keşifler ortaya koymuştur (Ağırakça, 2004: 4).

İslami dönemde Orta Asya’da ilk hastahane, Karahanlı Böri Tigin Tamgaç Buğra Karahan’ın [1052-68], Hakanî Türk sülalesinin Batı kolunun merkezi olan Semerkant’taki evlerinden birini *dâru’l-merzâ* (*hastahane*) olarak tahsis etmesiyle kurulmuştur. Dâru’l-merzâ, dönemin diğer mimari eserlerinde olduğu gibi eyvanlı Orta Asya evi tarzındaydı. Bu özellik daha sonraki Selçuklu dârüşşifalârında da aynen kullanılmıştır. Yoksul ve çaresiz hastaların ölünceye kadar kalabilecekleri hastahanenin Haziran 1066 tarihli vakfiyesinden, hekimlerin ve hacamatçı, hizmetçi, aşçı gibi diğer personelin aylıklarını, ilaç, aydınlanma, ısınma, mutfak giderlerini ve cenaze masraflarını karşılamak amacıyla bir hamamın geliri ile Semerkant’ın bir mahallesinin vakfedildiği anlaşılmaktadır. Bu vakfiye, Osmanlı devrinin sonuna kadar devam eden İslami dönem dârüşşifâ vakfiyelerinin prototipi kabul edilir (Bayat, 2010: 262).

BEYLİKLER DÖNEMİ TÜRK TIBBI

Selçuklu Devleti'nin 13. yüzyılın sonlarında Moğol baskıları, çeşitli içsel ve dışsal sebeplerle yıkılışının ardından Türk dili tarihinde çok önemli bir mevkiye sahip olan Anadolu Beylikleri Devri başlar (Çelik, 2014: 4).

Anadolu Beylikleri'nin yöneticileri halk arasından yetişmiş kimselerdir. Arap ve Fars kültürüne yabancıdır. Dolayısıyla Selçuklu İmparatorluğu coğrafyasında kurulan Karaman, Aydın, İnanç, Candar, Germiyan ve Menteşeoğulları'nın saraylarında Türkçe rağbet görmüş, Arapça ve Farsça'ya karşı Türkçe'yi hakim kılma çabası içine girilmiştir (Levend, 1949: 21). Karamanoğlu Mehmet Bey'in 13 Mayıs 1277'de yayımla(t)dığı 'şimden gerü hiç kimesne divanda, dergahda, bergahda ve dahı her yerde Türk dilinden özge söz söylemeye' içerikli fermanı Türkçenin her alanda konuşulan ve yazılan bir dil olması yönünde güdüleyici bir etki yaratmış, şuurlu bir dil hareketinin doğmasına zemin hazırlamıştır (Güven, 2011: 844).

Anadolu'nun Türkleşmesinde Beylikler dönemi önemli bir aşama olmuştur. Göçebe Türkmen topluluklarının yerleşik düzene geçmesi ve ülkenin parçalanmışlığı Bizans kültürünün yok olmasını hızlandırmıştır. Batılıların daha 11. yüzyılın sonunda *Türkiye* demeye başladığı Anadolu, Türkmenler sayesinde tamamen bir Türk ülkesi olmuştur (Bayat, 2010: 281).

Birçok bilim kolu gibi Eski Oğuz ve onun devamı olan Osmanlı tıbbı da Selçuklu'nun devamı niteliğindedir. Osmanlı tıbbının bu özelliği kullanılan dil bakımından değil anlayış bakımındandır. Yani Anadolu'da şekillenen Eski Oğuz Türkçesi tıp dilinin dayandığı tıp anlayışı Büyük Selçuklular'a kadar gitmektedir. Anadolu'da Oğuz Türkçesine dayalı tıp dili, Büyük Selçuklulardan Anadolu Selçuklularına onlardan da Beylikler Dönemi ve nihâyet Osmanlı tıbbına kaynaklık eden tıp anlayışının Oğuz

Türkçesine yansımından ibarettir. Selçuklu tıbbı da İslâm tıbbının devamı niteliğindedir ve İslam tıbbı da Türk tıbbı gibi tercümeyle başlamıştır (Doğan, 2010: 315).

Oğuz Türkçesi'nin Anadolu'da müstakil bir yazı dili haline gelebilmesinin temel sebebi, Anadolu beylerinin milli ruha bağlı sosyal ve kültürel öncülüğüdür. Türkmen beyliklerinde gelişen kültürün en bariz özelliği ve İslam medeniyeti içinde kendi geleneklerini devam ettirme çabaları arasında en anlamlısı Türkçe'yi devlet ve yazılı edebiyat dili olarak hâkim kılmaya çalışmalarıdır. Türkmen beylerinin emri ve teşvikiyle, Arapça ve Farsça'dan Türkçe'ye birçok eser kazandırılmıştır. Türkçe yazan bilim adamı ve sanatçıların Türkmen beyleri tarafından himaye altına alınması Türkçe'ye olan ilgiyi arttırmış, Türkçe yazı dili olma yolunda büyük ilerleme katetmiştir (Bayat, 2010: 282). Türkçe tıp kitapları, özenti ve sanat endişesi güdülmeden, yalnız öğretmek ve faydalı olmak amacıyla, mümkün olduğu kadar sade bir dille yazılmıştır. 13. yüzyılın ilk çeyreğinde telif ve tercüme eserlerin yazılması ağır aksak giderken, Beylikler döneminde, bilhassa Aydın, Candar, Germiyan, Menteşe ve Osmanoğulları'nda önem kazanmış ve pekçok eser Türkçe'ye kazandırılmıştır (Bayat, 2010: 283). Bu dönemin en bariz özelliği, Türkçe'nin devlet ve yazılı edebiyat dili olarak öne çıkmasıdır. Beyler Arapça ve Farsça bilmediğinden, yazılan eserlerin daha Türkçe olmasına özenmiş, hem kendilerinin hem de halkın istifade etmesini gözönünde bulundurmuşlardır. Bilim ve kültür adamlarını teşvik için birbirleriyle yarışan Germiyan, Aydın, Candar ve Osmanoğulları adına pekçok tıbbi eser yazılmıştır. Mesela, Şirvânî Mehmed bin Mahmûd, Menteşeoğlu İlyas bey adına İlyâsiyye; Germiyan oğlu Ya'kub bey adına Ya'kubiyye; Osmanlı hükümdarı Çelebi Mehmed adına Sultâniyye; II. Murad adına Tuhfe-i Murâdî ve vezirlerinden

Timurtaşoğlu Umur bey adına Ravzatü'l-'İtr adlı eserleri kaleme almıştır. (Bayat, 2010: 281)

Ali Haydar Bayat açısından Türkçe yazma sebepleri şunlardır:

1. Padişah ve devlet adamlarının kültürü desteklemeleri.
 2. Halkın tamamının Türk olmasından dolayı, öğrenme isteği ile yazarları ana dilde yazmaya zorlaması.
 3. Toplumu dini açıdan aydınlatmaya çalışan şeyhlerin, vaaz ve yazılarında Türkçe'yi kullanmaları.
 4. Sanatkarların, milletine ilim ve sanat alanında hizmet, hayırla anılma, anlaşılma ve takdir edilmek için ana dili tercihleri.
 5. Anadolu'ya yerleşenlerin dil özelliklerine (ağız/şive) uymayan Türkçe ağız ve şivelerinde yazılmış eserlerin Anadolu Türkçesine çevrilmesi.
 6. Edebî alanlarda yeni konular ve sahalar arama.
 7. Türkçecilik şuuruyla eserlerini ana dilde yazma gayreti.
 8. Hekim sayısının az olması dolayısıyla, yabancı dil bilmeyen hekimlere ve halka tıbbî bilgileri doğrudan kitaplardan istifade ederek öğrenmek ve tatbik arzusu.
- (Canpolat, 2007: 9)

Türkçe herhangi bir eserin olmadığı belki de yazılmadığı 13. yüzyıla kadar medreselerde çoğu Arapça olan ve İslâm tıbbında çok iyi bilinen; aralarında İbn-i Sina'nın El Kanun, Zekeriyâ er Râzî'nin El-Hâvî fi't- Tıbb, Ali bin Zeyn İbnü'n Nefîs'in Şerh Teşrihü'l Kânûn, Ebu'l Kasım Zehravi'nin et-Tasrif gibi eserlerinin bulunduğu tıp kitapları okunmuş, tanı ve sağaltım bu kitaplardaki bilgilere göre yapılmıştır. Bu dönem Anadolu Türk hekimleri, Orta Çağ İslam hekimlerinin

kitaplarını iyice özümsemiş, öğrendikleri bilgileri çağlarına göre oldukça ileri bir deney-gözlem-uygulama ve genelleştirme geleneği ile birleştirerek (Uzel, 1999) her biri ayrı bir kıymet taşıyan kendi eserlerini yazmışlardır. Önceleri Arapça olarak yazılan bu eserler daha sonra telif ve tercüme Türkçe eserlerle desteklenmiş böylece gerek eserlerin nicelliği gerekse niteliği bakımından verimli bir Türkçe Tıp dönemi başlamıştır. 13. yüzyılda Oğuz Türkçesi'nin hâkim dil olarak ortaya çıkması ile (Korkmaz, 2015: 471) Türkçe eser yazma düşüncesi de artmış, başlangıçta halkın duasını alma gibi dini ve sosyal saiklerle (güdülerle) Arapça olarak yazılan kitapların yerini Türkçe olarak yazılan müfid (yararlı-faydalı) kitaplar almıştır (Güven, 2007). Bu dönemde Anadolu Türk beylerinin her türlü ilmi faaliyetini destekleme, ilim adamlarını himaye ve gerektiğinde taltif etmelerine bağlı olarak çok sayıda Türkçe tıp kitabı yazılmıştır. Batılı milletlerin henüz kendi tıp terminolojilerini oluşturamadığı bir dönemde Türk hekimleri kendi tıp terminolojilerini oluşturmuş (Bölükbaşı, 2004: 415-416); yazdıkları eserlerle, yaşadıkları çağın bilim hayatına ışık tutan ve günümüz bilim hayatına zengin ve orijinal bilgiler kazandıran verimli bir Türkçe tıp dönemi yaratmışlardır. Bu dönemde yazılan Türkçe tıp kitapları, metodolojik yöntem ve içerikleri sayesinde kendi dönemlerinde muteber (saygın-güvenilir) birer başvuru eseri olarak kullanılmış; devamında gelen Osmanlı Türk tıbbında ise belirleyici ve yönlendirici işlev görmüş, Osmanlı tıbbının oluşumuna katkı sağlamışlardır (Güven, 2012: 1-2).

Anadolu'daki ilk Türkçe tıp eseri 13. yüzyılın ilk çeyreğinde kaleme alınan *Tuhfe-i Mübârizî* olsa da, tıp dilinin Türkçeleşmesi 14. yüzyılın ikinci yarısında başlamıştır. İslam dünyasında Arapça'nın, Hristiyan Avrupa'da Latince'nin hâkim olduğu Orta Çağ'daki bu gelişmeler dilimiz ve tıp tarihimiz açısından gurur vericidir. Çünkü,

Avrupa’da tıp eserlerini milli dille yazma, 16. yüzyılda Fransa’da A. Paré [1509-90], Almanya’da Paraselsus [1493-1541] ile başlamıştır. Türkiye Selçuklu devletinde devam eden Arapça’nın etkisi, 12. yüzyılın sonlarında önemini kaybetmiş, Sâhib Fahreddîn Ali’nin vezirliği zamanında divan dilinin Arapça’dan Farsça’ya çevrilmesiyle Fars dili ve edebiyatı önem kazanmış ve aydın zümre arasında Arapça’nın yerine geçmiştir. Buna mukabil, ekseriyeti teşkil eden Türkmenlerin anadilleriyle konuşmaya devam etmesi ve halk arasında yetişen fikir adamları ve şairlerin eserlerini Türkçe yazması sayesinde Türk dili ve edebiyatı gelişmeye devam etmiştir (Bayat, 2010: 282).

Türk dilinin Türkçe tıp terimleri yönünden zengin, verimli ve üretken dönemlerinden biri de Eski Anadolu Türkçesi dönemidir. İslâm dünyasında Arapça’nın, Hristiyan Avrupasında Latince’nin hâkim olduğu ve Orta Çağ Avrupasında bile tıp eserlerinin kendi milletlerinin dilleri ile yazılmasına 16. asırda başlandığı halde Türklerde bundan en az iki asır evvel başlanmış (Bayat, 2006: 19) ve İslâm tıp paradigması içerisinde ilk Türkçe tıp eserleri 14. asırda yazılmıştır. Türkçe tıp eseri yazma anlayışına bağlı olarak bu dönemde çoğu Arapça olan tıp terimleri sadeleştirilmiş, terimlere Türkçe karşılıklar gösterilmiş ve yeni Türkçe tıp terimleri oluşturulmuştur. İslâmî Dönem Türk tıbbının devamı olarak gelişen ve Eski Anadolu Türkçesinin zengin ve verimli kaynaklarıyla beslenen Osmanlı Döneminde ise Türkçe eser yazılmaktan uzaklaşmış, eserler Arapça yazılmıştır. İbni Sultan Salih B. Nasrullah el- Halebi (H.1080)’nin *Gayet el-Beyan fî Tedbir Beden el-İnsan* (istinsah tarihi H.1184) ve Keysûnîzâde Medyen’in *Kâmus el-Etubbâ Nâmus el Elibbâ* adlı tıp lügatının (Mehmed b. İbrahim el Edirnevî tarafından yapılan) Türkçe tercümesi (İhsanoğlu, 1998: 420) bir yana bırakılacak olursa bu dönemde yazılmış tıp kitaplarının hemen tamamının Arapça

olduğu görülür (Güven, 2009: 110). Arap dilinin ve Arap tıp terminolojisinin etkisinde 15. asırdan 18. asrın sonuna kadar yaklaşık 4 asır Arapça olarak yazılan tıp eserleri, sade dil ve halk Türkçesi ile yazma düşüncesinin getirdiği anlayışa bağlı olarak 19. asırdan itibaren yeniden Türkçe yazılmaya başlanmış ve hekim Şanizâde Mehmet Ataullah (1771-1826) 1820 yılında asrın ilk Türkçe tıp kitabı *Mir'atü'l Ebdân fî Teşrih-i Azaü'l İnsan*'ı yazarak (Şahin, 2009: 3) Türkçe eser yazma düşüncesini hayata geçirmiştir. Şanizâde'den asırlarca önce yaşamış ve büyük bir kısmı hekimlik yapmış Eski Anadolu Türkçesi döneminin kimi müellif ve müstensihleri ise halkın yararlanacağı Türkçe faydalı bir kitap olmadığını ileri sürerek hem halkın duasını alıp Tanrı'yı hoşnut etme hem halkın yararlanacağı “Türkçe müfid bir kitap” oluşturma gayesiyle (Güven, 2009: 467) tıp kitabı yazmaya Şanizâde Mehmet Ataullah'dan çok daha önceleri başlamış ve asırlar içerisinde o günün tıp anlayışına uygun, bugünkü tıp anlayışıyla uyumlu çok sayıda Türkçe tıp kitabı yazmışlardır (Güven, 2009: 110). Eski Anadolu Türkçesi müellif ve müstensihlerinin Anadolu'nun değişik bölgelerinde ve özellikle Germiyan, Aydın ve Osmanoğulları gibi farklı bir beyliğin sınırları içinde yazdıkları bu eserler, bugünkü Türk Tıp dilinin oluşmasına ve biçimlenmesine yardım ettiği gibi; gelişmesine ve zenginleşmesine de yadsınamaz katkılar sağlamıştır. Dönem boyunca bir yandan *Müntahab-ı Şifâ*, *Yâdigâr*, *Cerrâhiyetü'l Hâniyye* ve *Kitabu'l Müntahab* gibi doğrudan doğruya tıpla ilgili olan eserler; bir yandan *Bahnâme* ve *Cevhernâme* gibi doğrudan doğruya tıpla ilgili olmayan ancak içeriği ve tıbbî konularla ilintisi ölçüsünde tıp kitabı sayılan eserler (Uzel, 2002: 191) (Argunşah, 1999: 43) yazılmıştır (Güven, 2009: 110-111). Bununla birlikte önemli bir kısmı “sağlığı saklama ve hastalıklardan korunma” konularında yazılan bu eserler, gerek içerik ve oylumları gerekse işledikleri konuları yönünden tıbbın bütün disiplinlerini

kapsayacak bir özelliğe sahip değildirler. Onun için bu eserleri tıbbın bütün disiplinleri ile ilintili ve tıbbın bütün disiplinlerini kapsayan söz gelimi Muhammed bin Zekeriyâ er Râzî'nin '*El-Hâvî*' ya da Ali İbn-i Abbas el Mecûsi'nin '*Kâmilu's-Sînâati't-Tıbbiye*'si gibi "tam bir tıp kitabı" olarak değil, tıbbı destekleyen, tamamlayan yardımcı veya monografik tıp kitabı olarak sayabilir ve değerlendirebiliriz (Güven, 2009: 110-111). Türk tıbbı ile ilgili yazılı kaynakların olmaması ya da varsa bile elimize geçmemesi sebebiyle bu yüzyıllar tıbbına ait bilgilerimiz, yetersiz hatta belirsiz kalmıştır. Yaklaşık iki yüzyılı belirsiz ve karanlıklarla dolu olan bu dönem Türk tıbbı, Türkçenin kaynağı durumundaki Oğuz Türkçesinin, Türkçe'yi hakim kılma mücadelesi sonunda Selçuklu ve Beylikler Dönemi Anadolu'sunda bilimde Arapça ve edebiyatta Farsça'ya karşı üstünlük kazanıp sade bir yazı dili olarak ortaya çıkmasıyla son bulmuş (Korkmaz, 2005: 471); tıp, astronomi ve coğrafya gibi zamanın gözde ilimleri ile ilgili Türkçe eserler yazılmasıyla da özellikle Türk tıbbı ile ilgili belirsizlikler 14. yüzyıldan itibaren ortadan kalkmaya başlamıştır. O dönemde yaşamış ve Orta Çağ İslam tıbbının etkisinde kalarak bugünkü tıp anlayışına uygun eserler yazmış birçoğu hekim de olan müellif ve müstensih, eserlerinde kendi dönemlerinin tıp anlayışları yanında kültürlerini ve toplumsal anlayışlarını da yansıtan bilgiler vermişlerdir. Bu dönemde yazılmış tıp kitaplarının hemen hepsinde hastaların, modern tıptakine benzer yöntemlerle tedavi edilmesinden söz edildiği gibi Yâdigâr ve Müntahab-ı Şifa gibi bazı tıp kitaplarında o yüzyıl insanının inanış evrenine bağlı olarak dinî, mistik ve batıl inanışlarla tedavi yöntemlerine ve uygulamalarına da yer verilmiştir (Güven, 2011: 841-850).

TÜRKÇE ESERLER

Tabî‘atnâme: Aydınoğlu Umur bey adına [ö. 1348], iktidarda bulunduğu dönemde [1334-48] Farsça’dan tercüme edilmiştir. Koruyucu hekimlikle ilgili, mesnevi tarzında yazılmış, 372 beyitlik manzum bir eserdir. Şu mısralardan, tercüme edenin adının veya mahlasının “Tutmacı” olduğu anlaşılmaktadır. İslam medeniyetinde tıp konuları içinde kabul edilen su, ekmek, meyve ve meyve suları, yemekler, çiçekler, kokuların özellikleri ve yan etkileri ile bunların giderilmesi, yay çekmek, hamama gitmek, uyumak, müzik ve müzik aletlerinin özelliklerinin insana etkisi gibi konular ele alınmıştır (Bayat, 2010: 285).

Müntahab-ı Şifâ: 14. yüzyılın en ünlü hekimi, daha çok Arapça yazdığı eserlerle tanınan ve Hacı Paşa adıyla bilinen Celalüddin Hızır’dır. Tıp alanında yazdığı birçok eseri içinde en ünlüsü “Şifa” adıyla bilinen Şifâü’l-eskam ve Devâü’l-âlâm adlı eseridir. Hacı Paşa Arapça yazmış olduğu Kitâbü’s-sa‘âde ve’l-ikbâl alâ arba‘a akvâl adlı eserini Aydınoğlu’nun isteği ile kısaltarak Türkçe’ye Müntahab-ı Şifâ (Önler, 1990) adıyla çevirmiştir Hacı Paşa daha sonra bu eserini daha da basitleştirip kısaltarak, Türkçe’ye Teshîl adıyla çevirmiştir (Önler, 1998: 159).

Hacı Paşa’nın sade bir dille yazdığı bu eser, Anadolu’da yazılmış ilk Türkçe tıp kitaplarının en bilinenlerindendir. 3 bölümden meydana gelmiştir. 1. bölüm teorik ve pratik tıp bilgileri; 2. bölüm yiyecek, içecek ve ilaçlar; 3. bölüm ise hastalıkların teşhis ve tedavisiyle ilgilidir. Eserin transkripsiyonlu metni Zafer Önler tarafından yayınlanmıştır (Bayat, 2010: 286).

Hacı Paşa’nın (ö. 827/1424 [?]) Müntehab-ı Şifâ’sında görüldüğü gibi tıp bilgisinin yanı sıra dua, tılsım, muska formülleri vb. madde ötesi uygulamalara yer verilmesi istisnâî bir durumdur (İA, 1999: 107).

Teshîl: Teshîl, uzun ve öğrenilmesi güç olan Müntahab-ı Şifâ'nın bazı teorik ve zor kısımları çıkarılarak 1408 yılında yazılmış özetidir (Gözlü, 2008: 7). Hacı Paşa'nın, diğer eserlerindeki tıbbî bilgileri bazı değişikliklerle daha yüzeysel verdiği, cep kitabı özelliğini taşıyan eseridir. Sabuncuoğlu Şerefeddîn'in öğrencisi Muhiddîn Mehî tarafından, *Müfîd* adıyla manzum hale getirilmiştir (Bayat, 2010: 286). Hacı Paşa'nın Müntahab-ı Şifâ isimli eserinin kısaltılmış şekli olan eserdir. Hacı Paşa önceki eserlerinde verdiği tıbbî bilgileri daha yüzeysel bir şekilde alarak bu eserinde özetlemiştir. Teshîl üzerinde Zikri Turan bir doktora çalışması yapmıştır (Turan, 1992).

Edviye-i Müfrede: İshâk bin Murad tarafından, 1387'de Gerede civarında yazılmıştır. Osmanlı beyliğinin bilinen ilk tıp kitabıdır. 2 bölümden meydana gelmiştir. 1. bölümde alfabetik olarak bitkisel ve hayvansal ilaçlar, bu ilaçların kullanıldığı hastalıklar, ilaçların zararlarını giderme yolları; 2. bölümde baştan aşağıya doğru hastalıklar; ek bölümde İbni Sînâ ve Cürcânî'den alıntılarla humoral patoloji teorisi [Antik Yunan ve Roma tıpçıları ve filozoflarınca insan bedenini oluşturan ve hastalıkların ilişkilendirildiği dört bedensel unsura (kan, balgam, kara safra, sarı safra) dayalı tıp teorisi.], sağlıklı yaşamının şartları, cinsi münasebet ve ihtiyarlık işlenmiş; son bölümde ise Arapça-Farsça-Türkçe sözlük verilmiştir (Bayat, 2010: 286). Türkçe olarak kaleme alınan ilk tıp eseridir. İçerik olarak dört bölümden oluşan eserin ilk iki bölümünden sonra Cürcânî'nin Zahir-i Harzemşâhî'sinden ve İbni Sînâ'dan alınma makaleler eklenmiş, sonuna eklenen Arapça-Farsça-Türkçe terimler sözlüğü ise eserin 4. bölümünü meydana getirmiştir (Canpolat-Önler, 2007). İshak bin Murad tarafından (792H/ 1387M) kaleme alınan Edviye-i Müfrede adlı eser tarihi kesin olarak bilinen ilk Türkçe telif kitap olma özelliğini taşır. Eser, 1390 yılında Gerede yöresinde

yazılmıştır (Canpolat-Önler, 2007). Bu eserde basit ilâçlar ve kullanıldıkları hastalıklar, hıltlar nazariyesi, sağlıklı yaşama şartları, cinsel ilişki, ihtiyarlık gibi konularda dönemin tıp bilgisi halkın anlayacağı bir dille anlatılmıştır (İA, 1999: 107).

Kâmilü's-Sınâ'a Tercümesi: Ali bin Abbas'ın aynı adlı eserinin sağlık bilgisi ve hastalıkların tedavisiyle ilgili 2. kısmının 3. makalesinin 34. bölümü ile ülserler, çiçek ve kızamıkla ilgili 4. makalesinin 5. bölümün bir parçasının Aydınoglu Umur Bey adına tercümesidir. Bursa nüshasının üzerindeki Timurtaş paşa oğlu Umur bey vakıf kaydı dolayısıyla onun adına yazıldığı zannedilmiştir. Bazı bilim adamları 15. yüzyılın başında, bazıları ise dilini, imlasını, kağıdını ve yazısını gözönüne alarak, 14. yüzyıldan önce tercüme edildiğini belirtmişlerdir (Bayat, 2010: 286-287). Timurtaşoglu Umur Bey'in isteği üzerine yapılan Kamilu's-Sına'a Tercümesi, Ali bin Abbas bin el-Mecusi tarafından yazılmış olan Kamilu's-Sına'atu't-Tıbbiye (yahut Kitabu'l-Meliki) adlı eserin bazı bölümlerinin Türkçe'ye tercümesidir (Gözlü, 2008: 7). Eserdeki bölüm başlıkları altında; yukarıda sözü edilen kategorilere giren çeşitli hastalık isimleri, tanımlamaları ve tedavileriyle; *müfret devalar, tiryaklar, müşhiller, haplar, fitiller, tabletler, tozlar, yakılar, yağlar, şerbetler, göz ilaçları, cerahati giderecek ilaç isimleri* (İA, 1999) kendilerine yer bulur (Çelik, 2014: 14).

İlyâsiyye: Mehmed bin Mahmûd-ı Şîrvânî'nin, Menteşe beyi İlyas Bey [ö. 1421] adına Arapça yazıp *İlyâsiyye* adını verdiği, sonra yine İlyas Bey'in isteğiyle Türkçe'ye çevirdiği eseridir. Mukaddime ve 10 bâbdan meydana gelmiştir. Fuat Köprülü 14. yüzyılın sonlarında yazıldığını söylüyorsa da, İlyas Bey'in Osmanlı tabiiyetine girmesinden [1414] önce, yani 1403-14 arasında yazılmış olması gerekir. Bugüne kadar bir nüshası bulunamamıştır (Bayat, 2010: 287).

Tervâhu'l-Ervâh: Asıl adı Taceddîn İbrâhim olan Germiyanlı şair Ahmedî'nin [ö. 1413] Yıldırım Bayezid'in oğlu Emîr Süleyman [1403-10] adına mesnevi tarzında yazdığı 10082 beyitlik manzum eseridir (Bayat, 2010: 287). Tervâhu'l-Ervâh adlı eser iki cilt olup, birinci cildinde daha çok tıbbın teorisi ve eczacılıkla ilgili bilgiler verilmekte, ikinci cildinde yukarıdan aşağıya bütün hastalıklar ve tedaviler anlatılmaktadır (Gözlü, 2008: 7). Eserde anatomi bilgisi ve hastalıkların tedavisi hakkında yöntemler anlatılır. Eser üzerinde Osman Özer, bir doktora çalışması yapmıştır (Özer, 1995).

Sultâniyye: Mehmed bin Mahmûd-ı Şîrvânî'nin Sultan Çelebi Mehmed [1413-21] adına yazdığı koruyucu hekimlikle ilgili eseridir. Çeşitli mizaçlardaki kişilerin nasıl beslenmesi gerektiği, mevsimlere göre beslenme ve giyinme, gıdaların tasnifi, yemek zamanı, suların kalitesi, suyun ne zaman ve nasıl içileceği, hareket ve durgunluğun fayda ve zararları, göz ve kulak sağlığının korunması, uykunun bedene tesirleri, kusmanın, müshillerin, hamamın ve cinsel ilişkinin fayda ve zararları, macunlar, sağlığı korumak için kaçınılması gerekenler gibi sıhhi konulara dair pratik bilgileri ve nasihatleri ihtiva eder. Şîrvânî'nin diğer eserleri gibi, Türkçe açısından olduğu kadar, yeme-içme, giyim-kuşam gibi sosyal hayatın bazı safhalarını aktarması açısından da değerlidir (Bayat, 2010: 288). *On dört bölümden oluşan ve fihristi bulunmayan eserin Arapça karşılıklarında verilen bölüm başlıkları şöyledir: 1) Yiyeceklerin tedbiri, 2) Faydalı ve zararlı sular, 3) Hareketin fayda ve zararları, 4) Göz sağlığı, 5) Kulak sağlığı, 6) Uykunun bedene etkisi, 7) Kusmanın fayda ve zararları, 8) İshal ve kabızlığın fayda ve zararları, 9) Hamamın fayda ve zararları, 10) Cinsel ilişkinin tedbiri, 11) Cinsel gücü arttırıcılar, 12) Dört mevsim, 13) Yiyeceklerin tabiatı, 14) Müshil şaraplar ve lavmanlar* (Harmancı-Akpınar, 2006: 240-250). Ferhat Kurban eser üzerinde bir yüksek lisans çalışması yapmıştır (Çelik, 2014: 8). Öte yandan Doç. Dr.

Paki Küçüker kaleme aldığı bir makalesinde Şîrvânî'nin Sultâniyye adlı eseriyle Kitâb-ı Güzîde adlı eserinin birbirleriyle büyük ölçüde paralellik gösterdiğini ifade etmektedir (Küçüker, 2010).

Kitâbü'l-Müntahab fî't-Tıbb: 823/1420 yılında Çelebî Mehmed dönemi hekimlerinden Abdulvehhab bin Yusuf ibni Ahmed el-Mârdânî tarafından yazılmıştır. Eser kendisinden önceki tanınmış Arapça ve Farsça tıp kitaplarından seçilmiş alıntılarının tercümeleriyle meydana getirilmiştir (Bayat, 2003: 248). Osmanlı sarayına takdim edilen ilk tıp kitabı olarak bilinen eser Ali Haydar Bayat tarafından yayımlanmıştır (Bayat, 2005).

Tercüme-i Kanûnçe: Harezmi hekim ve astronom Çağmînî'nin [1221'den sonra] *Kanûnçe-i Tıb* adlı eserinin Abdülvehhâb bin Yûsuf ibn Ahmed el-Mardânî tarafından yapılan tercümesidir. Mardânî, mukaddimesinde eserin adını zikretmemişse de, Ramazan Şeşen, *Kanûnçe* olduğunu tespit etmiştir (Bayat, 2010: 289).

Miftâhü'n-nûr ve Hazâinü's-Sürûr: Mü'min bin Mukbil Sinobî tarafından Çandaroğullarından Kötürüm Bayezid Beyoğlu İsfendiyar Bey adına yazılmış anatomi, hijyen ve göz hastalıklarıyla bu hastalıkların tedavilerinin anlatıldığı önemli bir eserdir. Eserde sadece ilaçla tedavi değil gerektiğinde cerrahî müdahaleler de anlatılmaktadır. Eser üzerinde Mehmet Ünal Şahin tarafından doktora çalışması yapılmıştır (Şahin, 1994).

Zâhire-i Murâdiyye: Mü'min bin Mukbil Sinobî tarafından 1437 yılında Sultan II. Murat adına yazılan oldukça hacimli bir eserdir (Doğan, 2009: 13). “Zâhire-i Murâdiyye adlı eser, Zeyneddin bin İsmail Curcani'nin Zâhire-i Harzemşahi'sinin Türkçe'ye çevrilmiş şeklidir (Demir, 2002). 3 bölümden meydana gelmiştir. 1. bölüm beyin, baş ağrıları, göz ağrıları, gözün kapakları ve tabakaları, kulak hastalıkları ve

tedavileri; 2. bölüm karaciğer, dalak, bağırsak, genital organlar, vücut ağrıları, cerrahi vakalar, cüzam ve veba gibi bulaşıcı hastalıklar ve tedavileri; 3. bölüm kan alma, hacamat gibi genel tedavi yöntemleri ve koruyucu hekimlikle ilgilidir. (Bayat, 2010: 289). Ayrıca alet çizimleri verir ve kendi tecrübelerini aktarır (İA, 1999: 108). Eser üzerinde Hüseyin Demir yüksek lisans çalışması yapmıştır (Demir, 2002).

Bâhnâme: Ali bin İshâk'ın II. Murad adına yazdığı eseridir. Osmanlı devleti Türkçe telif bâhnâmelerinin ilki ve en kapsamlısıdır. Büyük ölçüde, Tifâşî'nin *Kitâbu Rucû' i'ş-Şeyh ile's-Sıbâh* adlı eserinden faydalanılarak yazılmıştır. 25 bâbı erkekler, 15 bâbı kadınlar için gerekli cinsel bilgileri ihtiva eder (Bayat, 2010: 289).

Bahnâme Tercümesi: Ebû Zeyd Hibetullah bin el-Muzaffer bin Muhammed bin Erdeşîr bin Keykûbât et-Taberî'nin Farsça bâhnâmesinin, Musâ bin Mes'ûd tarafından, Sultan II. Murad adına yapılan tercümesidir (Bayat, 2010: 289).

Bahnâme Tercümesi: Salâhaddîn tarafından, Saruhanoglu Ya'kub bin Devlet [ö. 1428] adına Farsça'dan tercüme edilmiştir (Bayat, 2010: 290).

Yâdigâr (Yâdigâr-ı İbn-i Şerîf): İbn Şerîf 'in Timurtaşoglu Umur bey [ö. 1461] adına yazdığı eseridir. Klasik İslam tıp kitabı düzenindedir. Hava, mevsimler, meskenler, giyecekler, yiyecekler, sular, diyet gibi koruyucu hekimlik bilgileri verilmiş, baştan ayağa hastalıklar ve tedavileri ile ortopedik ve cerrahi girişimler sistematik olarak aktarılmıştır. Bu özelliği sebebiyle hekimler tarafından çok tutulmuş ve Osmanlı tıp medreselerinde ders kitabı olarak okutulmuştur (Bayat, 2010: 290). İbn-i Şerîf'in bu kitabı hazırlarken İbn-i Sina ve İbn-i Baytar'dan yararlandığı bilinmektedir. Eser üzerinde Paki Küçükler, bir doktora çalışması yapmıştır (Küçükler, 1994).

eş-Şifâ fî Ahâdîsi'l-Mustafa: Tifâşî'nin [ö. 1253], 13. yüzyılda, Ebû Nu'aym el-İsfahânî'nin [ö. 1038] *et-Tıbbu'n-Nebevî* adlı eserinden hadislerin isnadlarını ve

rivayetleri çıkararak özetlediği *el-Vâfi fî't-Tıbbi's-Şâfi*'sinin Germiyanlı şair Ahmed-i Dâ'î [ö. ~1427] tarafından Timurtaşoğlu Umur bey adına tercümesidir (Bayat, 2010: 290).

Kitâb-ı Güzîde-i İlm-i Tıb: Zafer Önler'in makalesinden öğrendiğimiz Mehmed bin Mahmûd-ı Şîrvânî'nin 1434 tarihli bu eseri harekeli nesihle yazılmış, her sayfada 15 satır olmak üzere 14 bölüm ve 40 yapraktan meydana gelmiştir (Bayat, 2010: 290).

Mürşid: Mehmed bin Mahmûd-ı Şîrvânî'nin 1438'de tamamladığı göz hastalıklarıyla ilgili eseridir. Osmanlı tıbbının göz hastalıklarıyla ilgili en kapsamlı kitabıdır. İslam göz hekimliğinin vardığı son nokta sayılabilir. Girişte, Allah'a yakarış, Hz. Muhammed'e naat ve kitabın Allah'ın manevi işaretiyle yazıldığına dair ifadeler vardır. 1. bölüm 1 mukaddime, 6 bâb ve 27 fasıl; 2. bölüm 17 bâb ve 110 fasıl; 3. bölüm 3 bâb ve 18 fasıldan meydana gelmiştir (Bayat, 2010: 290-291). Üç bölümden oluşan eser Ali Haydar Bayat ve Necdet Okumuş tarafından yayımlanmıştır (Bayat-Okumuş, 2004).

Mecmû'atü'l-Mücerrebât: Necmüddîn Mahmûd bin İlyâs eş-Şîrâzî'nin [ö. 1330] *el-Hâvî fî İlmi't-Tedâvî*'sinin tercümesidir. 5 bölümden meydana gelmiştir. 1. bölüm 120 başlık altında organ hastalıklarını; 2. bölüm 26 başlık altında ateşli hastalıkları; 3. bölüm 108 başlık altında dış organ hastalıklarını; 4. bölüm alfabetik olarak müfred ilaçları; 5. bölüm 50 başlık altında mürekkebat ilaçları ihtiva eder. 15. yüzyıl sonunda istinsah edilmiş bir nüshası günümüze gelmiştir (Bayat, 2010: 291).

Tuhfe-i Mübârizî: Hekim Bereket tarafından İbni Sinâ'nın Kanun'u esas alınarak yazılmış bir eserdir. Eser önce Lübâbü'n-Nühâb adıyla Arapça olarak yazılmış, daha sonra yine kendisi tarafından Farsça'ya ve ardından da Türkçe'ye çevrilmiştir. Eserin mukaddimesine göre Hekim Bereket kitabını İbni Sinâ'nın Kanun kitabındaki bazı

bölümlerden seçmeler yaparak düzenlemiş, bitkiler, tedavi ve ilaç hazırlama hakkında kendi deneyimlerini eklemiş ve her bölümün daha iyi anlaşılabilmesi için ayrıca daireler çizmiştir (Erdağı, 2000: I). Tuhfe-i Mübârizî ve Kitâb-ı Hülâsâ der İlm-i Tıbb adlı eserlerin dönemleri hakkında elimizde kesin bir bilgi yoktur. Hekim Bereket'in 13. yy tabiplerinden olduğunu, dolayısıyla da eserlerinin 13. yy'a dâhil edilmesi gerektiğini ifade edenlerin yanısıra (Canpolat-Önler, 2007: 9), (Bayat, 2003: 232), 14.yy hekimlerinden olduğunu iddia edenler de bulunmaktadır (Özçelik, 2001: 2), (Şehsuvaroğlu, 1984: 27). Eser üzerinde Binnur Erdağı tarafından doktora çalışması yapılmıştır (Erdağı, 2000).

Kitâb-ı Hülâsâ der İlm-i Tıbb: Hekim Bereket'in Aydınoğlu Umur Bey adına doğrudan doğruya Türkçe yazdığı bir eserdir. Eser tıpla ilgili kısa bir teorik bilgiden sonra, Antik Çağ'dan beri gelenek haline gelen yöntemle baştan ayağa bütün hastalıklardan bahseder. Yirmi yedi bölümden oluşan eserde bilgiler şematik olarak verilmiştir (Süveren-Uzel, 1988: 9).

Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb: Cerrâh Mes'ûd'un Hulâsa-i Tıbb adlı eseri 15. yüzyılda yazılmış önemli bir cerrâhnâmedir. Bazı kaynaklarda Cerrâh Mes'ûd ve eseri, 14. yüzyıl olarak gösterilse de Cerrâh Mes'ûd 15. yüzyılın ikinci yarısında yaşamış ve çevirisini de bu dönemde yapmıştır. Eser üzerinde İlhan Uçar tarafından bir doktora çalışması yapılmıştır (Uçar, 2009).

Tıbb-ı Nebevî: Germiyanlı hekim ve şair Ahmedî Dâî tarafından yapılmış bir Tıbb-ı Nebevî tercümesidir. II. Murad'ın vezirlerinden Timurtaşpaşazade Gazi Umur Bey adına çevirilmiştir (Şehsuvaroğlu, 1984: 62). Eser üzerinde Önder Çağırın bir doktora çalışması yapmıştır (Çağırın, 1992).

Mecmuâtü'l-Fevâ'id: Hekim Beşir Çelebi tarafından 1436 yılında Karamanoğlu İbrahim Bey adına yazılmış bir eserdir. Otuz bölümden oluşan eser dâhilî hastalıklarla ilgilidir (Süveren-Uzel, 1988: 138). Eserin bilinen tek nüshası Paris Milli Kütüphanesinde (Doğan, 2009: 12-13).

Tuhfe-i Murâdî fî İlm-i Cevâhîr: 14.yüzyılın sonlarıyla 15.yüzyılın ilk yarısında yaşamış hekim Muhammed bin Mahmud Şîrvânî tarafından yazılarak Osmanlı hükümdarı II. Murat'a sunulmuş ve asıl konusunu değerli taşlar, güzel kokular, tıp ve cinsel gücü arttırıcı nesnelerin anlatıldığı bir eserdir. Eser Mustafa Argunşah tarafından yayımlanmıştır (Argunşah, 1999).

Kemâliyye: Muhammed bin Mahmud Şîrvânî tarafından yazılmış bir diğer eserdir. On bir bölümden meydana gelen eserin ilk sekiz bölümü baştan ayağa kadar çeşitli hastalıkları, dokuz ve onuncu bölümleri şerbet ve macunların faydalarını, son bölüm ise deontolojik kuralları işlemektedir (Doğan, 2009: 14). Eser Muhammet Yelten tarafından yayımlanmıştır (Yelten, 1993).

Kitâbü'l-Mühimmât: Müellifi bilinmeyen eser, on farklı tıp kitabından tercüme yoluyla yazılmıştır. İki ana bölümden oluşan eser bazı hastalıkların teşhis ve tedavisinin anlatıldığı ve birçok kitap ve hekim adının yer aldığı önemli bir eserdir (Doğan, 2009: 14). Kitâbü'l-Mühimmât Sadettin Özçelik tarafından yayımlanmıştır (Özçelik, 2001).

Mücerreb-nâme: Şerefeddin Sabuncuoğlu'nun 1468 yılında yazdığı önemli eserlerden biridir. Sabuncuoğlu bu eserinde denemiş olduğu ilaçların yapıları ve hazırlanış şekillerini anlatmıştır. Türk tıbbının ilk deneysel kitabı olarak değerlendirilen eser, Sabuncuoğlu'nun seksen beş yaşında kaleme aldığı son eseridir (Küçük, 2010: 6). On yedi bâb olarak tertip edilen ve tıpta kullanılan ilaçların merhem, şurup, hap, macun, yakı vb. hazırlanış şekillerine göre tasnif edilmiştir (Doğan, 2010: 318). Eser üzerinde Kenan Süveren bir

yüksek lisans çalışması yapmıştır. Mücerrebnâme İlder Uzel ve Kenan Süveren tarafından yayımlanmıştır (Uzel-Süveren, 2000). Uzel-Süveren'in yaptığı çalışmanın hatalı olması üzerine eser daha sonra Paki Küçüker tarafından yeniden okunarak yayımlanmıştır (Küçüker, 2010).

Hazâinü's-Saadât: Yazılış tarihi bilinmeyen, ancak istinsah tarihinden hareketle 14. yüzyılın sonları ile 15. yüzyılın ilk çeyreğinde veya ortalarında yazılmış olabileceği tahmin edilen Hazâinü's-Saadât'ın müellifi Eşref bin Muhammed adında bir tabiptir. Müellifin hayatı hakkında bilgi olmadığı gibi başka bir eserin olup olmadığı da bilinmiyor. Hazâinü's-Saadât'ın bilinen tek nüshası vardır. O da Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, III. Ahmed Bölümü Hazine 557 numarada kayıtlıdır. 72 varak (114 sahife) olan eserin her varığında 17 satır bulunmaktadır. Eser, H. 864/M. 1460'ta Ali bin İne Hoca tarafından istinsah edilmiştir (Köktekin, 2007: 14-15). Eşref bin Mumammed'in Hazâinü's-Saadât'ı Bedi N. Şehsüvaroğlu tarafından yayımlanmıştır (Şehsuvaroğlu, 1961).

Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye: Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye Sabuncuoğlu Şerefeddin'in dünya çapında tanınmış eseridir. 11. yüzyılda yaşamış ünlü İslâm hekimi Endülüslü Ebul Kasım Zehrâvî'nin Tasrif isimli ansiklopedik eserinin cerrâhiye ayrılan son bölümü esas alınarak (Uzel, 2004: 21) hazırlanmış olan eser 1465 yılında yazılmıştır. 136 cerrâhî girişim ve 163 cerrâhî âletin resimlerini ihtivâ eden (Bayat, 2003: 257) eser içerdiği resim ve minyatürler sebebiyle Sabuncuoğlu'nu tıbbî illüstrasyonda öncü yapmıştır (Uzel, 2004: 89). Türk-İslâm bilim tarihinde ilk defa bir cerrâhî tekniği açıklamak amacıyla eserinde resim sanatını kullanan Sabuncuoğlu ameliyat tekniklerini de başarılı bir şekilde resimlemiştir. Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye her ne kadar Ebul Kasım Zehrâvî'nin eserinin tercümesi niteliğinde de olsa tam bir tercüme demek

de doğru değildir. Zira Ebul Kasım, eserinde yalnız âlet resimlerini vermiştir, Sabuncuoğlu ise âlet resimlerine âmeliyat ve cerrâhî müdahale tekniklerini gösteren resimler eklemiştir (Şehsuvaroğlu, 1984: 53). Eserin bilinen üç nüshası vardır: Paris Bibliothèque Nationale Supplement 963, İstanbul Millet Kütüphanesi 79/353 ve İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi 263. Eser İlter Uzel tarafından yayımlanmıştır (Uzel, 1992).

Terceme-i Akribâdîn: Cürçânî lakabıyla tanınan büyük İslâm hekimlerinden Zeyneddin Ebu'l-Fazl İsmail bin Hüseyin Cürçânî'ye ait Zahîre-i Harzemşâhî adlı Farsça eserin akribâdîn kısmının tercümesidir. Akribâdîn Yunanca “graphizon” sözcüğünün Arapça ve Farsçaya geçmiş biçimidir ve sözcük anlamı ilaç hazırlanış şekillerini içeren kitap demektir. Eser hicrî 858 mîlâdî 1454 yılında tercüme edilmiştir. Sabuncuoğlu'nun eserdeki ifadelerinden anlaşıldığı kadarıyla yakın çevresinden bazı kimseler tıp kitaplarının genellikle Arapça ve Farsça olması ve Anadolu insanının genelini bu dilleri bilmemesi sebebiyle kendisinden Türkçe bir Akribâdîn yazmasını rica etmişler, o da mevcut tıp kitaplarının akribâdîn kısımlarını inceleyerek Zahîre-i Harzemşâhî'yi beğenmiş ve onun akribâdîn bölümünü tercüme etmiştir. Zahîre-i Harzemşâhî'yi seçme sebebini ise ilaç terkiplerindeki mükemmellik ve eserde ölçü ile bedel için ayrı bölümlerin bulunması şeklinde açıklayan Sabuncuoğlu aslen 31 bâb olan esere iki bâb da kendisi ekleyerek eseri toplam 33 bâba tamamlamıştır (Doğan, 2009). Sabuncuoğlu Şerefeddin'in ilk eseri olan bu çeviri üzerine Şaban Doğan tarafından bir doktora çalışması yapılmıştır (Çelik, 2014: 10).

İBNÜ'L-BAYTÂR

Ebû Muhammed Ziyâüddîn Abdullâh b. Ahmed el-Aşşâb el-Mâlekî

(ö. 646/1248)

HAYATI

Endülüs'ün Mâleka (Malaga) şehrinde, yetiştirdiği âlimlerle tanınan bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. İbnü'l-Baytâr lakabını babasının veterinerliğinden dolayı almıştır. Doğum tarihi hakkında 575 (1179), 585 (1189), 593 (1197) ve 596 (1200) yılları gösterilir. İlk öğrenimini babasından gördüğü, dinî ve naklî ilimleri okuduktan sonra botaniğe merak sardığı anlaşılmaktadır. Onun botanikçi (aşşâb) olmasındaki en önemli pay yirmi yaşına kadar birlikte çalıştığı, daha çok İbnü'r-Rûmiyye diye tanınan İşbilyeli (Sevilla) Ebü'l-Abbas Ahmed b. Muhammed en-Nebati'ye aittir. İbnü'l-Baytâr, Nebatî ile dostluğu süresince Endülüs bölgesinde yetişen tıbbî bitkileri ve bunların özelliklerini, yetiştikleri yerleri, ilmî ve mahallî adlarını öğrendi. Belki de hocasının ilmî araştırmalar yapmak amacıyla Doğu'ya gitmesi üzerine, Muvahhidler'in baş şehri İşbilye'de dönemin ünlü eczacılarından Abdullah b. Sâlih el-Kütâmî ile İbn Haccac el-İşbîlî'nin yanında çalışmalarına devam etti. Bu sırada bir yandan Dioskorides ve Câlînûs'un basit ilaçlar hakkındaki eserlerini okuyor, bir yandan da Endülüs'ün çeşitli kesimlerindeki araştırmalarını sürdürerek malzeme topluyordu. 617'de (1220) hocası Ebü'l-Abbas'ı örnek alarak Akdeniz havzasındaki ülkelerde araştırma yapmak amacıyla uzun sürecek bir yolculuğa çıktı. Önce Bicâya (Bougie), Kostantîne, Berka ve Trablusgarp gibi Kuzey Afrika şehirleriyle civarlarını dolaşarak yazmak istediği eserler için zengin malzeme topladı. 620 (1223) yılının sonlarına

doğru Anadolu'ya ulaşır Selçuklu ve Bizans hakimiyetindeki bölgeleri gezerek tıp, eczacılık ve botanik âlimleriyle tanıştı (İbn Ebû Usaybia, s. 601). Seyahatinin bu bölümünde Makedonya ve Ege adalarını da ziyaret ettiği anlaşılmaktadır. Limni adasında bir cins topraktan teke kanıyla yoğrularak "tînü'l-mahtûm" yapıldığını ve oradaki Artemis tapınağının bakımını üstlenen bir kadının bu ilaç tabletlerini yapışına bizzat şahit olduğunu söyler.

Seyahat dönüşü artık çağının en büyük botanikçisi kabul edilen İbnü'l-Baytâr topladığı zengin bitki koleksiyonuyla İskenderiye'ye gitti. Mısır Eyyûbî hânedanından el-Melikü'l-Kâmil Muhammed kendisine büyük itibar göstererek Mısır botanikçileri başkanı (reîsü'l-aşşâbîn) unvanını verdi ve hakimiyeti altındaki Suriye'ye her gidişinde onu da beraberinde götürdü. el-Melikü'l-Kâmil'in ölümünden sonra yerine geçen oğlu el-Melikü's-Sâlih Necmeddin Eyyûb döneminde de Eyyûbî sarayındaki mevkiini koruyan İbnü'l-Baytâr, bu dönemde tekrar Doğu İslâm coğrafyasına seyahate çıktı. Lucien Leclerc, *Kitâbü'l-Câmî*'deki bitki adlarından hareketle onun Diyarbakır, Urfa, Musul, Lübnan, Kudüs ve Hicaz bölgelerini gezerek malzeme topladığını belirtir (*Histoire*, II, 225-237). İbnü'l-Baytâr'ın Kahire ve Dimaşk'ta bulunduğu sırada ders verdiği birçok öğrencisi olmuştur. Bunların başında, Dimaşk'ta 633 (1235) yılında kendisinden *el-İbâne ve'l-i'lâm bimâ fi'l-Minhâc mine'l-ḥalel ve'l-evhâm* adlı kitabı ile Dioskorides, Câlînûs ve Ahmed b. Muhammed el-Gâfîkî'nin basit ilaçlar hakkındaki eserlerini okuyan '*Uyûnü'l-enbâ*' müellifi İbn Ebû Usaybia gelmektedir. Diğer bir Dimaşklı öğrencisi de Ebû İshak İzzeddin İbnü's-Süveydî'dir.

İbnü'l-Baytâr Doğu ve Batı Orta Çağ'ında bilgi, görgü ve tecrübesini arttırmak ve yazacağı eserlere malzeme toplamak için üç kıtayı gezen ender müelliflerden biridir. Ayrıca topladığı tabâbette kullanılan bitki türlerinden ve besin maddelerinden oluşan

malzemeyi bütün özellikleriyle tanıtmış, adlarını Arapça, Berberîce, Latince, Grekçe ve Farsça olarak yazıp karışıklığa yer vermemek için harekelemiştir. Bilhassa öğrencisi İbn Ebû Usaybia'nın anlattıklarından hareketle onun alanında çağının en büyük âlimi olduğu kabul edilmektedir. İbnü'l-Baytâr Dımaşk'ta ansızın ölmüştür (İA, 1999: 20/526-527).

İbn el-Baytar talebeleriyle kırlarda, dağlarda bitkiler, ağaçlar üzerinde incelemeler yapardı. el-Muğni fi'l-edviyet el-müfrede ve Câmî li müfredât el- edviye ve'l-ağziye adlı iki çok önemli eser yazdı. Her ikisini Eyyûbîler sultanı el-Melik el-Sâlih Necmeddin Eyyûb'a ithaf etti (Şeşen, 1993: 16-17). Orta Çağ'da yeni bitkiler bulmak, bilgisini artırmak, malzeme toplamak amacıyla yıllarca süren uzun yolculuklar yapan ender bilim adamlarındandır. Topladığı tıbbi bitkileri bütün özellikleriyle tanıtmış, isimlerini Arapça, Farsça, Berberice, Latince, Yunanca yazmış ve okunuşlarında yanlışlığa meydan vermemek için bunları harekelemiştir (Bayat, 2010: 228).

ESERLERİ

1. Tefsîru Kitâbi Diyâşkûridûs (Dîşkûridis).

Arapça literatürde *Kitâbü'l-Haşâ'iş* ve *Kitâbü Hams maḳālât* adlarıyla bilinen Dioskorides'in beş bölümlü *Materia Medica*'sına yapılmış bir tefsirdir. Katalog mahiyetindeki eserde 550 ilaç alfabetik sırayla ve kısa açıklamalarla tanıtılmış, bu arada önceki kaynaklarda yanlış tesbit edilen Grekçe bitki ve ilâç adları da düzeltilmiştir. Kitabın ilmî neşrini Hilmî Abdülvâhid Hadra (Kahire 1986) ve İbrahim b. Merad (Beyrut 1989; Tunus 1990) gerçekleştirmiş, Albert Dietrich de Arapça metinle birlikte Almanca tercüme ve şerhini neşretmiştir [Göttingen 1991] (İA, 1999: 20/526-527).

2. el-İbâne ve'l-i'lâm bimâ fi'l-Minhâc mine'l-ḥalel ve'l-evhâm.

(Mektebetü'l-Haremi'l-Mekkî, Tıp, nr. 36).

Basit ilaçlar katalogu olup Ebû Ali İbn Cezle'nin aynı konudaki *Minhâcü'l-beyân fî mâ yesta'milühü'l-insân* adlı kitabını eleştirmek amacıyla yazılmıştır. Bu eserin 131 maddesini kapsayan eleştiriler, ilaç isimlerinin ve terimlerin birbirleriyle karıştırılmış olmasına, ilaçların yanlış tanıtılmasına ve faydalarına dair verilen bilgilerin gerçeği yansıtmadığına ilişkindir (İA, 1999: 20/526-527).

3. el-Muğnî fi'l-edviyeti'l- müfrede.

el-Müfredât ın tersi bir düzende, yani basit ilaçların, hastalıkların sırasına göre tanzim edildiği bir eserdir (Bayat, 2010: 229). Baş, göz, kulak, ağız, göğüs, mide, bağırsak, üreme organları, hamilelik ve eklem hastalıkları ile yara, tümör ve zehirlenmeler için kullanılan ilaçları ve tıbbın âciz kaldığı durumlarda halkın başvurduğu kocakarı ilaçlarını içeren yirmi bölümden ibaret bir basit ilaçlar katalogudur. el-Melikü's-Sâlih Necmeddin'e ithaf edilen kitabın çeşitli yazma nüshaları bulunmaktadır; bunlardan Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki nüsha (Fatih, nr. 3633) müellifin vefatından sekiz yıl önce istinsah edilmiştir. Mehmed b. Ahmed b. İbrâhim el-Edirnevî eseri *Levâmi'u'l-ḥikme* adıyla Türkçe'ye çevirmiş ve şerhini yapmıştır (Adıvar. s. 11 8). İç Hazine'den tâlim için Molla Kâsım'a verilen kitaplar listesinde 15. sırada yer almaktadır. Eser dört cilt hâlinde 1291'de Bulak'ta basılmıştır. (İzgi, 1997: 64)

4. Mîzânü't-ṭabîb

Basit ilaç katalogudur (Bayat, 2010: 229). Emîr Şehâbeddin Ahmed b. İsa'nın isteği üzerine kaleme alınan kitap seksen babdan oluşmaktadır; bilinen tek nüshası Uppsala Kütüphanesi'ndedir (nr. 58). (İA, 1999: 20/526-527).

5. el-Ef'âlû'l-ğarîbe ve'l-havâssü'l-'acîbe

Basit ilaç kataloğudur (Bayat, 2010: 229). (İbn Ebû Usaybia, s. 602). (İA, 1999: 20/526-527).

6. Risâle fî tedâvi's-sümûm

(Brockelmann, I, 648). (İA, 1999: 20/526-527).

7. el-Müfredât (el-Cami' li-müfredâti'l- edviye ve'l-ağziye)

Basit ilaçlar konusundaki Arapça kitapların en önemlisi ve en güvenilir olanıdır. Müellifin hayatının sonlarına doğru yazdığı bu alfabetik eserde 2353 madde yer alır. Avrupa'da 15. yüzyılın sonlarında ilgi çekmeye başlayan eser Latince, İspanyolca, Almanca ve Lucien Leclerc tarafından Fransızca'ya (I-III, Paris 1877- 1883) tercüme edilmiştir. Eser İslam dünyasında ilk defa Bulak'ta basılmış (I-IV, 1291; Bağdat 1384/1964; Beyrut 1992) ve üzerinde muhtelif çalışmalar yapılmıştır (İA, 1999: 20/526-527).

Kendinden önceki Yunan ve İslam bilim adamlarının bilgileri ile şahsi gözlemlerini aktarmıştır. İstifade ettiği 150 kadar bilim adamını yeri geldikçe zikretmiştir. Latince'ye, Avrupa dillerine ve Türkçe'ye tercüme edilmiş, Latince'si 1758'de Cremona'da basılmıştır (Bayat, 2010: 228). Cevat İzgi'nin "Osmanlı Medreselerinde İlim- Tabîî İlimler" adlı kitabında eser "**Kitâbu'l-Câmi' fî'l-Edviyeti'l-Müfrede**" ismiyle yer almaktadır. İbnü'l-Baytâr bu eserde, Yunan ve Arap alimlerinin fikirlerine ve kendi şahsi tecrübelerine göre, nebâtî, hayvânî basit ilaçlardan alfabe sırası ile bahsetmektedir. el-Câmi'; Dioscorides'ten itibaren 10./16. asrın ortasına kadar, en mühim edviye kitâbı olarak kalmıştır; yalnız metodik ve kritik bir toplamadan başka, şahsî müşâhede ve tetkikleri de ihtivâ eder. İlaçlardan başka çeşitli gıdalardan da bahseder. Mükerrerler dışında 1400 adet devâ zikrolunmaktadır ki bunlardan 200'ü

nebâtî olmak üzere, 300 kadarı yeni ilaçlardır. el-Câmi‘de Dioscorides ve Câlînûs’un bütün mâlûmâtı zikredildiği gibi, 20’si Yunanlı olmak üzere 150 kadar müellif ismi de geçmektedir. En çok zikredilen müellifler, er-Râzî ile İbn Sînâ’dır. el-Câmi‘, 1291/1874-75’te Kâhire’de dört cilt olarak neşredilmiştir. Eserin 15. yüzyıldan itibaren Batı’da dikkat çekmeğe başladığı görülmektedir. Antoine Galland tarafından muhtasar bir şekilde tercüme edilmişse de neşredilmemiştir. Eser, 1883’te F.R. Dietz tarafından Latince’ye J.V. Sontheimer tarafından Almanca’ya ve L. Leclerc tarafından da Traité des simples adı ile Fransızca’ya tercüme edilmiştir (İzgi, 1997: 64).

Türkçe tercümelerine değinmek gerekirse eserin kaynaklarda, **Tarcamatu Cāmi‘ Müfredât al-Adviyya va’l-Ağziyya, Tercüme-i Müfredât-ı İbnü’l-Baytâr, Müfredâtı İbn-i Baytar Tercümesi, İbnü’l- Baytâr’ın el-Müfredât’ının tercümeleri, Tercüme-i Müfredât-ı İbn el-Baytar** gibi farklı isimlerle yer aldığı görülmektedir. Tercüme eser ile ilgili genel bilgiler ise şunlardır: İbn al- Baytar (ölm. 646/1248)’in tıbbî ilaçlardan ve gıdalardan bahseden Arapça Cāmi‘ Müfredât al-Adviyya va’l-Ağziyya adlı eserinin (KZ, s. 574-575) Farsça’ya tercümesinden, Umur Bey’in emri üzerine yapılan muhtasar Türkçe tercümesidir. Bu Umur Bey’in Osmanlı ümerasından Timurtaşoğlu Umur Bey (ölm. 832/1429) olduğu söylenirse de kitabın ithaf kısmında Umur Bey’den “sultanımız” diye bahsetmesi bu zatın Aydınoğlu I. Umur Bey (1334-1348) veya II. Umur Bey (1403-1405) olması ihtimalini güçlendirmektedir (İhsanoğlu, 2008: 1969). Eser alfabetik olup sade bir Türkçe ile yazılmıştır. Bazı bitkilerin Yunanca adları da verilmiştir. Tıp tarihi bakımından önemlidir (İhsanoğlu, 2008: I. 12-13). Müfredâtı İbnü’l- Baytâr’ın Türkçe’ye, biri İshâk b. Murâd tarafından Timurtaşpaşaoğlu Umur Bey için, biri Hezarfen Hüseyin Efendi (ö. 1089/1678) tarafından, biri ‘Abdurrahmân b. Yûsuf tarafından, biri Derviş Ahmed adlı biri tarafından Umur Bey adına Kāmûsu’l-

Eṭibbâ adıyla, biri Ömer b. Mezîd tarafından, biri de meçhul biri tarafından olmak üzere altı tercümesinin bulunması gösterilen büyük rağbetten ileri gelmektedir. İç Hazine'den tâlim için Hekimbaşı Molla Kâsım'a verilen kitaplar arasında birinci sırada İbnü'l-Bayṭâr'ın el-Müfredât'ı zikredilmektedir (İzgi, 1997: 64).

TERCÜME-İ MÜFREDÂT-I İBN-İ BAYTAR ADLI ESERİN NÜSHALARI

1. Esad Efendi, nr. 2497: Nestalikle 153 yaprak, 17,5x26 (12x21) cm, 19 str.
2. İstanbul Üniversitesi, TY, nr. 1204: Nesihle 126 yaprak, 16,5x26,5 (11x19,5) cm, 17 str. Başında fihrist var. İstinsahı H. X. asırda olmalı.
3. İstanbul Üniversitesi, TY, nr. 2661: Nesihle 154 yaprak 21x13 (15x23,5) cm, 25 str. İstinsahı H. X. asırda.
4. Lala İsmail, nr. 389/6: Nesihle yap. 166b-308a, 19,7x14 (15,5x10) cm, 19 str. İstinsahı H. X. asır civarında.
5. Haraccioğlu, nr. 1119: 159 yaprak, 17x25 (12x19) cm, 19 str. İstinsahı XI. asırda. Bursa, s. 31, Sezgin III, 499, Bursa Haraçcioğlu Abdullah Sabri s. 31.
6. Sadberk Hanım, nr. 256: Talikle 181 yaprak 21x14 (16x8,5) cm. 21 str. İstinsahı Rebiülahir 1100'de 1a'da eserin fihristi, Seyyid Mehmed adına mülkiyet kaydı, bazı sahife kenarlarında çıkmalar, açıklamalar, nakiller vardır. Sadberk Hanım Müzesi Yazma Eserler Kataloğu Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu, s. 117.
7. Bursa Müzesi, nr. 83/1: 156 yaprak, 14x19 (11x15) cm. İstinsahı H. XII. asırda. Bursa s.61, Sezgin, III, 529.

8. Ali Emiri, Tıb, nr. 26: Nesihle 333 sayfa, 24,5x16 (18x11,5) cm, 19 str. İstinsahı Şād b. Abdurrahman tarafından.
9. Ayasofya, nr. 3745: Nesihle 193 yaprak, 23,6x16,4 (17,5x10,5) cm, 17 str. Kitabın sonunda Mustafa b. İlyās'ın temellük kaydı vardır.
10. Bursa İnebey Genel, nr. 5029/2: Nesihle yap. 43b-203b, 19,5x13 (15x10) cm, 17 str. sonu eksik.
11. Çapa Tıp Tarihi, nr. 4446/6: Nesihle 63 yaprak, 14,5x10 (10,5x7,5) cm, 15 str.
12. Gazi Hüsrev Bey, nr.R 3071: Nestalikle 175 yaprak, 18x13 (16x10,5) cm, 19 str. Mustafa Jahic, Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in Ghazi Husrev-Bey Library, Sarajevo, XII, s. 48-49.
13. Kemankeş, nr. 673: Talikle 158 yaprak, 18,3x29,5 (11,5x19,6) cm, 21 str. yap. 1a'da Emir Hoca Efendi'nin vakıf kaydı var.
14. Kılıç Ali Paşa, nr. 716/4: Nesihle yap. 226b-363b, 16,3x10 (6,7x14) cm, 19 str. İslami Tıp Yazmaları Kataloğu, s. 25, İstanbul ve Anadolu Kütüphanelerinde Mevcut El Yazması Eserler Ansiklopedisi, II, 775 (İhsanoğlu, 1998: 1967-1968).
15. Revan, nr. 1669; nesihle 12+285 yaprak, 23x10cm, 19 str. KZ, 1772; Karatay, TY, s. 571-572. Eserin başı diğer nüshaların başına benzemez.
16. Antalya, Tekelioğlu, nr. 478: Harekeli nesihle 302 yaprak, 21,5x15,6 (16,5x11) cm, 15 str. İstinsahı Şaban 963'de. Hacı Osman-zāde Mehmed Ağa'nın vakıf mührü vardır. TÜYATOK, Antalya, V, 196.
17. III. Ahmet nr. 2113; talikle 260 yaprak, 20,5x14 cm. 15 str. İstinsahı H. 896'da Karatay, TY, I, 572 (İhsanoğlu, 1998: 1970). Bu nüsha için

“Osmanlı Tıbbi Bilimler Literatürü Tarihi” adlı eserde “Eserin başı diğerlerine benzemez” ifadesi yer almaktadır. Ana metnimizle karşılaştırmasını yaptığımız ve farklılıkları dipnot yöntemiyle gösterdiğimiz bu nüshanın başının diğer nüshalarla aynı olduğu görülmektedir.

Bütün bu nüshaların dışında aynı eserin Sultan II. Murat ve Fatih Sultan Mehmed için tercüme edilen nüshaları da vardır. Bu nüshalarda diğer nüshalardan farksız olup sadece eserin ithaf edilen kısmında farklılık görülmektedir.

Ana metin olarak yer verdiğimiz nüsha Antalya, Tekelioğlu, nr. 478: Harekeli nesihle 302 yaprak, 21,5x15,6 (16,5x11) cm, 15 str. İstinsahı Şaban 963’de. Hacı Osman-zâde Mehmed Ağa’nın vakıf mührü vardır. TÜYATOK, Antalya, V, 196. nüshasıdır.

Karşılaştırmasını yaptığımız ve metinde [Topkapı] (**T**) olarak gösterilen nüsha ise III. Ahmet nr. 2113; talikle 260 yaprak, 20,5x14 cm. 15 str. İstinsahı H. 896’da Karatay, TY, I, 572. nüshasıdır. Topkapı (T) nüshasının farklı olduğu yerler ana metinde dipnot yöntemiyle gösterilmiştir. Bu gösterilen farklılıklarla birlikte iki nüsha incelendiğinde ana metin olarak kabul ettiğimiz nüshanın, [Topkapı] (**T**) nüshasından yaklaşık 22 varak kadar eksik olduğu ortaya çıkmıştır. Bu eksik olan kısımlar da yine dipnot olarak tezin içerisinde yer almıştır.

BÖLÜM 1: YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin Yazılışı

1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:

Metnimizde kelime başlarındaki a ünlüsü elif (ا), zaman zaman da medli elif (آ) ile yazılmıştır:

altun (الْتُون) (39b/10)

aķ (أَق) (49b/10)

ay (أَى) (99a/12)

adına (أَيْن) (2b/1)

ağrıyı (أَغْرَى) (103a/1)

Sözcük içinde a ünlüsü genellikle hem elif (ا) hem de hareke kullanılarak gösterilmiştir.

ķavuk (قَاوُق) (16a/2)

ķanı (قَان) (91a/15)

baş (بَاش) (92a/4)

balık (بَالِق) (10a/8)

Sözcük sonunda çoğunlukla güzel he (ه) ile yazılmıştır. Ancak çok az da olsa elif (ا) ile yazıldığı görülür:

burma (بُورْمَه) (98a/9),

ķavurma (قَاوْرْمَه) (15a/7)

ısıtma (إِسْتِمَا) (35b/13)

1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:

Sözcük başlarında e ünlüsü elif (ﻻ) ile yazılmaktadır:

elli (ﺍﻟﯩﻲ) (109a/5)

eyleseler (ﺍﻳﻠﺴﻠﺮ) (112b/13)

eşek (ﺍﺷﻚ) (126a/8)

eyrelti (ﺍﻳﺮﻟﺘﻲ) (145a/2)

Sözcük içinde çoğunlukla üstün ile seyrek olarak da elif (ﻻ) ve güzel he (ﻫ) ile işaretlenmiştir:

eyegüler (ﺍﻳﻐﯘﻟﺮ) (14b/10)

çiçekleri (ﭼﯩﭽﻜﻠﺮﻯ) (31a/15)

yéyeler (ﻳﯩﺘﺎﻟﺮ) (15a/1)

öyken (ﺍﯞﻳﻜﻦ) (31b/5)

Sözcük sonunda ise genellikle güzel he (ﻫ) ile gösterilmiştir:

pāre (ﭘﺎﺭﻩ) (39a/12)

sürme (ﺷﺮﻣﻪ) (48b/7)

perde (ﭘﯩﺮﺩﻩ) (102b/4)

fāyide (ﻓﺎﻳﺪﻩ) (102b/6)

1.1.3. ı/i Ünlülerinin Yazılışı:

ı/i ünlüsü sözcük başında genellikle elifin altına esre koyularak (ﻻ), zaman zaman da elif-ye (ﺍﻱ) ile gösterilmiştir:

ince (ﺍﻧﭽﻪ) (8a/13)

issi (ﺍﺳﯩﻲ) (100b/8)

iki (ﺍﻟﻜﻲ) (101a/10)

ishāl (إِسْهَال) (101a/15)

Sözcük içinde bu ünlü genellikle esre ile seyrek olarak da ye (ي) ile gösterilmiştir:

fāyide (فَايِدَه) (102b/6)

sākin (سَاكِين) (102a/1)

istiskā (إِسْتِسْقَا) (106b/12)

niḳrīs (نِقْرِيس) (134b/14)

Sözcük sonundaki ı/i ünlüsü genellikle üç şekilde yer almıştır:

1. Sadece ye (ي) ile gösterilmiştir.
2. Hem ye (ي) hem esre ile gösterilmiştir.
3. Nadir olarak da olsa sadece esre ile gösterilmiştir.

daḥı (دَحَى) (2b/9)

otı (أُوتِ) (24b/13)

yaprağı (يِبْرَاغَى) (27b/9)

ḳatı (قَتَى) (62b/14)

Ünlülerden sonra -y- bağlama ünsüzü üzerine gelen -(y)ı/-(y)i belirtme durumu eki bazı yerlerde hemze ile (ء) işaretlenmiştir:

fāyideyi (فَايِدَهُ) (46b/12)

1.1.4. o, ö, u, ü Ünlülerinin Yazılışı:

Bu ünlüler sözcük başında elif-vav (و) ya da sadece elif (ل) ile işaretlenmiştir:

oğlan (أَوْغَلَان) (65a/9)

öksürük (أَكْسُرُك) (76b/2)

öyken (أُويْكَن) (31b/5)

uyku (أُيْقُو) (136a/1)

uyuz (أُيُز) (126b/2)

Sözcük içinde vav (و) ile, bazen hem vav (و) hem ötre ile, bazen de sadece ötre ile gösterilmiştir.

demür (دَمُور) (23a/3)

boğun (بُغُون) (30a/12)

şovuk (صُوق) (42b/2)

böyük (بُيُوك) (6a/11)

Sözcük sonunda vav (و) ile çoğunlukla da hem vav (و) hem de ötre ile gösterilmiştir:

yaķu (يُوق) (59a/10)

çiçeklü (چِچَكْلُ) (43a/13)

eyü (أُيُ) (43b/9)

kuvvetlü (قُوتْلُ) (56a/4)

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde b ve p ünsüzlerinin be (ب) ya da pe (پ) ile yazılışı oldukça düzensizdir. be (ب) yerine pe (پ), pe (پ) yerine be (ب) ile yazıldığı görülmektedir:

boy (بُيُ) (73b/2) - poy (پُيُ) (118a/10)

ķapak (قَپَق) (66b/14) - ķabak (قَبَاق) (110b/5)

ķōpān (چُوپَان) (58a/10) - ķōbān (جُبَان) (130a/1)

paraša (پَرَصَه) (39a/9) - baraša (بَرَصَه) (54a/3)

zarf-fiil eki -(u)p/-(ü)p'ün ünsüzü ise bir örneğin dışında her zaman be (ب) ile yazılmıştır; metinde pe (پ) ile yazılan bir örnek vardır.

alub (أَلُوب) (60b/10)

olub (أُولُب) (65b/2)

édüb (إُدُب) (66a/12)

döşeyüp (دُوشَيْيُپ) (4b/14)

1.2.2. d ve t Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde d ve t ünsüzlerinin yazılışı oldukça düzensizdir. Bu ünsüzlerin birbiri yerine sık sık kullanıldığı görülmektedir:

tağılmış (طَاغِلْمِش) (52b/4) - dağılmış (دَاغِلْمِش) (43b/3)

taımzursalar (طَمَزُرسَلَر) (49a/1) - damzursalar (دَمَزُرسَلَر) (23a/11)

taş (طَاش) (28a/2) - daşı (دَاش) (27b/15)

1.2.3. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metnimizde sözcük başı, ortası ve sonunda c (ج), ç (چ) kullanımı oldukça düzensizdir.

c yerine ç; ç yerine c yazılan örnekler oldukça sık görülmektedir:

çok (جُوق) (30a/15) - çok (جُوق) (30a/1)

icinde (اِچِنْدَه) (131a/3) - içinde (اِچِنْدَه) (140a/11)

cekirdeginden (جَكِرْدَكِنْدَن) (6a/5) - çekirdegi (چَكِرْدَك) (17a/15)

1.2.4. k ve g Ünsüzlerinin Yazılışı:

Bu ünsüzler için metinde kef (ك) kullanılmıştır:

gevde (كَوْدَه) (68a/13)

yüzerlik (يُوزَرَلِك) (125a/12)

erük (أَرُك) (7b/13)

çegzinmesine (چَكِرْزِنْمِسِنَه) (32b/13)

kül (كُل) (5a/1)

1.2.5 ʔ Ünsüzünün Yazılışı:

Bu ünsüz için de kef (ك) kullanılmıştır:

şoḡra (صُكْرَه) (6b/10)

deḡiz (دَكِيز) (12b/10)

siḡirler (سِكِرْلَر) (13a/13)

toḡuz (طُوكُوز) (31b/11)

1.2.6 s ve ş Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde genellikle ince ünlülü sözcüklerde sin (س) kullanılırken, kalın ünlülü sözcüklerde sad (ص) kullanılmaktadır:

şıçan (صِچَان) (9b/1)

tütsi (تُوتْسِي) (16b/13)

südük (سُدُك) (80b/7)

maḡsal (مَفْصَل) (114b/8)

Ancak zaman zaman sad (ص) yerine sin (س), sin (س) yerine sad'ın (ص) kullanıldığı da görülmektedir:

şıçan (صِچَان) (9b/1) - sıçan (سِچَان) (106a/15)

şırça (صِرْچَه) (134b/15) - sırçayıla (سِرْچَيْلَه) (90a/10)

şaçı (صَاچِي) (105b/13) - saçlara (سَاچْلَرَه) (76a/11)

1.3. kim Bağlacının Yazımı:

Bu bağlaç, “کَم” biçiminde kullanılmıştır:

kim (کِم) (84a/4)

1.4. ki Bağlacının Yazımı:

“که” biçiminde ve kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır:

ağacdur ki (اَعَجُّرْ كِه) (86b/9)

otdur ki (اوت دُرْ كِه) (103b/13)

çıbanlar ki (چَبَانَلَرْ كِه) (11a/11)

1.5. daḥı Bağlacının Yazımı:

Bu bağlaç metnimizde kendinden önceki sözcükten ayrı olarak “daḥı” ve “dāḥı” şekillerinde, sadece bir yerde de “daḥı” olarak yazılmıştır:

dāḥı (دَاخِی) (11b/6)

daḥı (دَخِی) (11a/15)

daḥı (دَجِی) (94b/6)

1.6. için Edatının Yazımı:

“için” edatı genellikle kendinden önceki sözcükten ayrı ve “ایچون ” şeklinde yazılmaktadır, fakat seyrek de olsa bitişik ve c’li olan şekli de metinde yer almaktadır:

zahmetler için (زَحْمَتَلَرْ اِچُون) (22b/1)

sancu için (سَنجُو اِچُون) (24b/6)

anuñcün (اَنُوکْجُون) (67b/2)

tükürmegicün (تُکُرْمَکْجُون) (8b/13)

1.7. -dur/-dür Ek-fiilinin Yazımı:

-dur/-dür biçiminde ekleşmiş olarak kullanımları mevcuttur. Bu ek fiil genellikle bitişik yazılmıştır; fakat bitişik yazılmayan örnekleri de nadir olarak görülür:

ağacdur (اَعَجْدُرْ) (13b/3)

taşdur (طَاشْدُرْ) (17b/3)

yağdur (يَغْدُر) (28a/14)

otdur (أُوت دُر) (10a/9)

1.8. Ek-fiilin Yazımı:

Ek-fiilin çekimlerinde de farklı yazımlar dikkat çekmektedir. Çoğunlukla eklendiği sözcükle birleşik yazılan ek fiilin ünlüsü, ünsüzle biten sözcüklerde bazen harf ile yazılmış, bazen de yazılmamıştır. Ünlüyle biten sözcüklerdeyse araya -y- koruyucu ünsüzü girmiş ve bu ünsüz ye (ى) harfi ile gösterilmiştir:

yaşıken (يَاشِكُن) (31b/7)

çig iken (چِك اِكُن) (35a/15)

burcındayiken (بُورِجْنَدَه يِكُن) (39b/10)

tāzeyiken (تَازِيَكُن) (60b/3)

varıdı (وَارِدِى) (26a/8)

1.9. ile Edat ve Bağlacının Yazımı:

Metnimizde “ile” edat ve bağlacı, bazen ayrı bazen de eklendiği sözcük ile birleşik yazılmaktadır. İlk ünlüsü bazen harf ya da hareke ile gösterilirken, bazen de herhangi bir şekilde gösterilmemektedir. Ünlüyle sonlanan sözcüklerde araya -y- koruyucu ünsüzü girmekte ve bu ünsüz ye (ى) harfi ile yazılmaktadır:

şuyıla (صُويلَه) (28a/4)

gücile (كُجَلَه) (64a/12)

sırçayıla (سِرْچِيَلَه) (125b/15)

mā'ü'l-ḳarāṭin ile (مَاءُ الْقَرَاطِينِ اِلَه) (104b/8)

1.10. Arapça ve Farsça Sözcüklerin Yazımı:

Metinde Arapça ve Farsça sözcükler geniş yer tutmasa da genellikle kendi dillerindeki özgün imlâlarıyla yazılmıştır:

menfa‘ati (مَنْفَعَتِي) (141b/10)

ṭabī‘atı (طَبِيعَتِي) (9a/11)

fāyide (فَايِدَه) (102b/6)

‘avrat (عَوْرَت) (9a/5)

isti‘māl (اِسْتِعْمَال) (10a/2)

Bu sözcüklerin uzun ünlülerinin bazen yazılmadığı sadece hareke ile gösterildiği, yani kısaldığı, bazen de kısa ünlülü Arapça ve Farsça sözcüklerin ünlülerinin uzun yazıldığı örneklere rastlanmıştır:

tūrunc (تُورُنْج) (136a/10) - turunc (تُرُنْج) (5b/4)

ḥanāzīr (حَنَازِير) (26b/4) - ḥanāzir (حَنَازِر) (4a/12)

BÖLÜM 2: DİL BİLGİSİ

2.1. Ses Bilgisi

2.1.1. Ünlüler

Metnimizde a, e, ı, i, o, ö, u, ü ve e ile i arasındaki ê ünlüsü bulunmaktadır.

2.1.1.1 Kök Hecedeki e, ê, i:

Metnin harekeli bir metin olması sebebiyle kapalı ê ünlüsü net olarak tespit edilebilmektedir. Bu sesi göstermek için bazen sadece ye (ي) ünlüsü kullanılmış, bazen sadece esre kullanılmış, bazen de hem esre hem ye (ي) ünlüsü birlikte kullanılmıştır.

Metnimizde, bu ses (kapalı e) ‘ê’ ile gösterilmiştir:

dêrler (دِرْلَر) (4a/1)

êdüb (اُدُب) (5a/6)

bêş (بِش) (29b/3)

yêdi (يِد) (13b/13)

yemek (يَمَك) (21b/1)

Metnin yazarının (kapalı e) ê kullanımını gerektiren bazı kelimelerde kapalı ê yerine e ve i ünlülü şekillerinin her ikisini de kullanmayı tercih ettiği metinde açıkça görölmektedir:

yemişı (يَمِشَى) (34a/5) - yimişı (يِمِشَى) (36b/5)

erkek (اَرَكَك) (35b/10) - irkek (اِرَكَك) (98a/9)

bez (بَز) (69a/8) - bize (بِزَه) (2a/1)

2.1.1.2. Ünlü Uyumları

a) Kalınlık-İncelik Uyumı:

Kalınlık-incelik uyumunun hemen hemen tam olduğu metnimizde, “ken” ekinin Türkiye Türkçesinde de olduğu gibi uyum dışına çıktığı görölmektedir:

arıdurken (اَرِدُرَكَن) (139b/1)

artarken (اَرْتَرَكَن) (105b/2)

toğarken (تُوْغَرَكَن) (147b/12)

b) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumı:

Türkçenin diğer tarihî dönemlerinde de göröldüğu gibi düzlük-yuvarlaklık uyumu metnimizde de sağlam değildir. Eski Türkçe Döneminde düzlük- yuvarlaklık uyumuna aykırı olup bu aykırılığını devam ettiren örnekler de yer almaktadır:

ķavuk (قَاوُق) (149b/2)

ķavun (قَاوُن) (50b/8)

Çatı eklerinin bağlayıcı ünlülerinin hem düz, hem de yuvarlak şekilleri kullanılmıştır:

düzilen (دُوزِلَن) (67b/10)

dökölmek (دُوكُلْمَك) (114b/8)

büzölmüş (بُوزُلْمِش) (123b/3)

Düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak sözcük kök ve gövdelerinde görölen

yuvarlaklıklar:

1. Eski Türkçeden Beri Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Olarak Yuvarlak Ünlölü Olup, Yuvarlaklığını Koruyan Sözcökler:

eyü (أُيُو) (123b/14)

aġu (أَغُو) (126b/1)

sidük (سِدُك) (134b/7)

altun (أَلْتُون) (140a/15)

2. Dudak Ünsüzleri Nedeniyle: Türkçede dudak ünsüzlerinin etkisi ile bazı sözcöklerde yuvarlaklaşma görölmektedir. Bu yuvarlaklaşmanın örnekleri hem Eski Anadolu Türkçesi hem de Osmanlı Türkçesi metinlerinde görölür. Metnimizdeki bazı örneklər şunlardır:

demür (دَمُور) (2b/2)

semüz (سَمُوز) (89b/5)

3. -ġ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Nedeniyle: Eski Türkçe döneminde birden fazla heceli kelimelerin sonundaki -ġ/-g'ler düşerken kendinden önceki vokali yuvarlaklaştırmışlardır. Eski Anadolu Türkçesi devresinde meydana gelen ve Osmanlı

Türkçesi devresinde de varlığını devam ettiren bu yuvarlaklaşmanın metnimizdeki örneği şudur:

şaru (صَارُو) (101b/3)

Metnimizde söz sonu ünsüzleri düştüğü halde ünlüleri yuvarlaklaşmayan örnek de bulunmaktadır:

katı (قَتَى) (104a/15)

Yukarıda sıraladığımız sebepler dışında da metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumundan çıkan sözcükler bulunmaktadır:

içün (اِچُون) (22b/1)

kirpük (كِرْپُكْ) (140a/10)

Eklerde Görülen Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Yapılar

1. Eski Türkçe Döneminde de Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler:

Fiilden İsim Yapma Eki -uk/-ük:

delükler (دَلْکَلَر) (3b/6)

çürük (چُورُوکْ) (18a/7)

şovuk (صُوقْ) (23a/12)

Ettirgenlik Eki -dur/-dür:

göyündürseler (گُيُندُرسَلَر) (23b/5)

öldürür (أَلْدُرُر) (25b/9)

karışdursalar (قَرِشْدُرسَلَر) (25b/9)

kızdurur (قِيزْدُورُر) (46b/2)

Ettirgenlik Eki -ur/-ür:

bişürseler (بِشُورْسَلَر) (47b/4)

düşüre (دُوشُرَه) (55b/5)

Yön Gösterme Eki -aru/-erü:

yokaru (يُوقَارُو) (91b/13)

Geniş Zaman Eki -(u)r/-(ü)r:

olur (أُولُور) (91b/11)

çıkârur (چَقَارُر) (94a/4)

gelür (كَلُور) (11b/4)

Zarf-Fiil Eki -(y)u/-(y)ü:

dèyü (دِيُو) (27b/12)

Sıfat-Fiil Eki -duḡ/-dük:

ovduḡdan (أَوْدُقْدَن) (110b/1)

dèdükleri (دِدُكَلَرِي) (22b/13)

degmedük (دِكْمَدُك) (105b/4)

Ek-fiil -dur/-dür (<durur):

meşhürdur (مَشْهُورْدُر) (110a/3)

aḡacdur (أَغَجْدُر) (142b/11)

šovuḡdur (صُوقْدُر) (5b/4)

2. Dudak Ünsüzleri Nedeniyle Metnimizde Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler:

1. Tekil Şahıs İyelik Eki -(u)m/-(ü)m:

dèdügüm (دِدُغُغْم) (10a/5)

1. Çoğul Şahıs İyelik Eki -(u)muz/-(ü)müz:

sultānumuz (سُلْطَانُمُز) (1b/5)

maḡdūrumuzdur (مَغْدُورُمُزْدُر) (1b/7)

üzerümüze (أَزْمُرُهُ) (1b/3)

Görülen Geçmiş Zaman 1. Tekil Şahıs Eki -dum/-düm:

kodum (كُودُمْ) (148a/3)

geldüm (كَلْدُمْ) (148a/4)

dédüm (دِيدُمْ) (148a/4)

gördüm (كُورْدُمْ) (148a/4)

-p zarf-fiil ekinin bağlama ünlüsü Eski Türkçe Döneminde düzlük yuvarlaklık

uyumuna girerken Osmanlı Türkçesinde yalnızca yuvarlak ünlülüdür ve eke dâhildir.

Bu durum bazı sözcüklerin uyum dışına çıkmasına sebep olmuştur:

bitüb (بِثُب) (23a/8)

kınadub (قَيْنْدُب) (25a/2)

katub (قَتُوب) (30b/1)

3. -ğ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Sonucu Yuvarlaklaşan Ekler:

Sıfat Eki -lu/-lü (<-lığ/-lig):

taşlu (طَاشْلُو) (52b/8)

sinürlü (سِنْوَرْلُو) (18a/8)

yapraklı (يَپْرَاقْلُو) (5a/11)

Fiilden İsim Yapım Eki -(y)ucı/-(y)üci: Osmanlı Türkçesi Döneminde hem yuvarlak

hem de düz ünlülü şekilleri kullanılan -ıcı/-ici, -ucı/-üci fiilden isim yapım ekinin ilk

ünlüsü, metnimizde hem düz hem yuvarlak olmak üzere iki şekilde de yer almaktadır:

yumşadıcıdur (يُمَشْدِجِيدُر) (69b/10)

incidici (اِنْجِدْجِي) (132b/9)

düşürücidür (دُشُورُجِيدُر) (36b/4)

šovuducıdur (صُوْدُجِيْدُر) (106b/1)

4. Benzeşme Sonucu Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler

İsimden İsim Yapım Eki -suz/-süz:

tuzsuz (طُوْزْسُز) (144a/3)

ağrısuz (اَغْرِسُوْز) (147b/6)

gözsüz (كُوْزْسُز) (83a/14)

İsimden İsim Yapım Eki -cuk/cük:

yufkacuk (يُفَقِّقُ) (4b/12)

oğlancuklar (اَوْغَلْنَجُقْلَر) (35b/12)

incecük (اِنْجَجُك) (41b/5)

İlgi Eki -(n)uñ/-(n)ün:

anuñ (اَنُوْكَ) (55a/10)

bunuñ (بُوْنُكَ) (56b/15)

ayınuñ (اَيْنُكَ) (61a/5)

ağacınuñ (اَغَاچْنُكَ) (62a/8)

Sözcük Kök ve Gövdelerindeki Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Düzlükler:

1. Eski Türkçe Döneminden Beri Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Olarak Düz

Ünlülü Olan Sözcükler:

kurıtsalar (قُوْرِتْسَلَر) (102a/8)

yüritmekde (يُوْرِيْتْمَكْدَه) (81a/14)

Eklerdeki Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı Düzlükler:

1. Eski Türkçeden beri düz ünlülü olan aşağıdaki ekler düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak sürekli düz ünlülüdür:

a. İsimden İsim Yapım Eki -cı/-ci:

kuyumcılar (كُيُومَجِيلَر) (72a/1)

demürciler (دُمُرَجِيلَر) (90b/1)

b. 3. Tekil Şahıs İyelik Eki -ı/-i, -sı/-si:

derisi (دَرِيسِ) (18b/9)

ağacı (أَغَجِی) (27b/9)

rāyihası (رَايَحَسِی) (30a/2)

ağrısı (أَغْرِيسِی) (36b/11)

c. Aitlik Eki -ğı/-gi, -kı/-ki:

üzerindeki (أُزَرِنْدَكِ) (41a/4)

içindeki (اِچْنَدَكِ) (53b/10)

gözdeki (گُزْدَكِ) (73a/11)

başdağı (بَاشْدَاغِی) (99a/14)

bögrekdegi (بُكْرَكْدَكِ) (129b/7)

d. Öğrenilen Geçmiş Zaman Eki -mı/-miş:

olmuş (أُولْمَش) (38b/2)

ölmiş (أَلْمَش) (2a/13)

ayrılmış (أَیْرَلْمَش) (8b/1)

demişler (دِمِشَلَر) (148a/15)

e. Öğrenilen Geçmiş Zaman Sıfat-Fiil Eki -mı/-miş:

bişmiş (بِشْمِش) bāzıncānıla (42b/11)

tağılmış (طَاغَلْمِش) saçları (52b/4)

kaynamış (قَیْنَمِش) suyun (53b/13)

2. Osmanlı Türkçesi ve Eski Anadolu Türkçesi Dönemlerinden Önce

Kullanılmayan (Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Aykırı) Sürekli Düz Ünlülü Ekler:

Zarf-Fiil Eki -ıcağ/-icek:

göricek (كُرِجَكْ)(4b/2)

édicek (اِدَجَكْ) (22a/15)

toķınıcağ (طُوقِنَجَقْ) (146b/10)

olıcağ (اُولَجَقْ) (148a/1)

3. Osmanlı Türkçesi Döneminde Yuvarlak Ünlülü Olup Metinde -Bazen- Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Girerek Ünlüsü Düzleşen Ekler:

Sıfat eki -lu/-lü:

yaşlı (يَشْلِ) (14a/2)

Fiilden İsim Yapım Eki -(y)ucı/-(y)üci: Osmanlı Türkçesi Döneminde hem yuvarlak hem de düz ünlülü biçimleri kullanılan bu ekin, metnimizde de yuvarlak ve düz ünlülü biçimleri kullanılmıştır:

sovuducı (سُوُؤْدُجِي) (6b/10)

kızdurucıdur (قَزْدُورُجِيْدُر) (134a/3)

düşürücidür (دُشُورُجِيْدُر) (36b/4)

2.1.1.3. Ünlü Değişimi

2.1.1.4. Yuvarlaklaşma:

Yuvarlaklaşma eğiliminin oldukça net olarak görüldüğü Osmanlı Türkçesinde, bu yuvarlaklaşmaların çeşitli sebepleri bulunmaktadır:

1. Dudak Ünsüzleri Nedeniyle: Sözcük kök ve gövdelerindeki b, p, m, v dudak ünsüzlerinin yanlarında bulunan dar ı/i ünlülerinin metnimizde yuvarlak şekilleri görülmektedir:

semüz (سَمُز) (17b/9)

demür (دَمُور) (2b/2)

2. -ğ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Nedeniyle: Eski Türkçedeki sözcük sonu -ğ/-g ünsüzleri düşerken kendinden önceki ünlüyü yuvarlaklaştırmıştır:

şaru (صَارُو) (19a/11)

Sözcük sonu ünsüzü düştüğü halde ünlüsü yuvarlaklaşmayan sözcük de bulunmaktadır:

katı (قَات) (9a/4)

3. Benzeşme Nedeniyle: Metnimizde, Eski Türkçe Döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak düz ünlülü olan ancak Eski Anadolu Türkçesi Döneminde uyuma girerek düz ünlüleri yuvarlaklaşan ve Osmanlı Türkçesi Döneminde de bu yuvarlaklığı koruyan sözcükler vardır:

a) İlk hecesinde yuvarlak ünlü bulunan bazı sözcüklerin, ikinci hecesindeki düz-dar ünlü, ilk hecedeki yuvarlak ünlünün etkisiyle birkaç yerde yuvarlaklaşıp uyuma girme eğilimi göstermektedir:

uyuşmış (أُيُوشِمِشْ) (33b/10)

kuru (قُورُو) (75a/2)

b) İlk hecesi düz, ikinci hecesi yuvarlak ünlülü Eski Türkçe bedü- sözcüğünde de b dudak ünsüzünün ve ikinci hecedeki yuvarlak ünlünün etkisiyle ilk hecedeki düz ünlünün yuvarlaklaştığı görülmektedir:

böyük (بُيُوكْ) (82b/4)

Eklerde Görülen Yuvarlaklıklar

Dudak ünsüzlerinin etkisiyle ünlüleri yuvarlaklaşan ekler:

1. Tekil ve Çoğul Şahıs İyelik Eki -(u)m/-(ü)m, -(u)muz/-(ü)müz:

dédügüm (دِيدُكُم) (10a/5)

sultānumuz (سُلْطَانُْمُز) (1b/5)

maḳdūrumuzdur (مَقْدُورُْمُزْدُر) (1b/7)

vilāyetimüzde (وِلَايَتِْمُزْدَه) (26a/8)

Görülen Geçmiş Zaman 1. Tekil Şahıs Eki -dum/-düm:

ḳodum (قُودُْم) (148a/3)

geldüm (گَلْدُْم) (148a/4)

dëdüm (دِيدُْم) (148a/4)

gördüm (گُورْدُْم) (148a/4)

-p zarf-fiil ekinin bağlama ünlüsü metnimizde sadece yuvarlak ünlülüdür ve eke dâhil olmuştur.

ḳarışdurub (قَرِشْدُرُب) (148a/13)

şaçub (صَچُوب) (149a/5)

olub (أُولُوب) (22a/10)

bağlayub (بِغْلَيب) (35b/13)

2. -ğ/-g Ünsüzlerinin Düşmesi Sonucu Yuvarlaklaşan Ekler:

Sıfat Eki -lu/-lü (<-lğ/-lig):

ısıtmalu (اِسْتَمَلُو) (78b/15)

ağulu (أَغُولُو) (80a/8)

siñürlü (سِڭرُلُو) (18a/8)

Fiilden İsim Yapım Eki -(y)ucı/-(y)üci: Osmanlı Türkçesi Döneminde hem yuvarlak hem de düz ünlülü biçimleri kullanılan bu ekin, metnimizde de yuvarlak ve düz ünlülü biçimleri kullanılmıştır:

ḳızdurucıdur (قَزْدُورُجِيدُر) (134a/3)

bişüricidir (بِشْرِجِيدِر) (21b/8)

şovuducudur (صُوْدُجِيدِر) (25b/5)

3. Benzeşme Sonucu Yuvarlaklaşan Ekler

İsimden İsim Yapım Eki -suz/-süz:

tuzsuz (طُوزْسُز) (41b/8)

şusuz (صُوسُز) (108a/14)

çekirdeksüz (چَكِرِدَكْسُز) (126b/15)

İsimden İsim Yapım Eki -cuk/cük:

oğlancuklar (أَوْغَلْنَجُقَلَر) (35b/12)

incecük (اِنْجَجُك) (41b/5)

İlgi Eki -uñ/-üñ, -nuñ/-nüñ:

anuñ (أَنُوك) (55a/10)

bunuñ (بُونُوك) (56b/15)

ayınuñ (أَيْنُوك) (61a/5)

ağacınuñ (أَغَاچُنُوك) (62a/8)

kişinüñ (كِيْشِنُوك) (36b/10)

kökinüñ (كُوكِنُوك) (44a/5)

Fiilden Fiil Yapan Çatı Eklerinin Koruyucu Ünlüsü: Metnimizde çatı eklerinin

koruyucu ünlülerinin hem düz, hem de yuvarlak biçimleri bulunmaktadır:

düzilen (دُوزِلَن) (67b/10)

büzilen (بُوزِلَن) (27a/3)

kurulan (قُرُولَن) (29a/9)

tutulmasına (طُوتُلْمَاسِنَه) (36b/2)

2.1.1.5. Düzleşme:

Sözcük Kök ve Gövdelerinde:

a) Eski Türkçe “üçün” sözcüğünde ilk hecedeki ü ünlüsü, ç’nin etkisiyle daralmış ve düzleşmiştir:

içün (اِچُون) (64b/15)

b) Eski Türkçede yuvarlak ünlülü olan “tüp” sözcüğünün ünlüsü daralarak düzleşmiştir:

eşek hıyârı dibi (دِيبِی) (126a/8)

Ünlüsü Düzleşen Ekler:

a) İsim Yapım Eki -lık/-lik: Metnimizde düz ünlülü olan bu ek, bazen düzlük yuvarlaklık uyumuna girerek yuvarlaklaşmıştır:

iplik (اِپْلِک) (62a/6)

delük (دَلُک) (98b/14)

şovuklukdan (صُوقْلُقْدَنْ) (144b/3)

aylık (اِیْلِک) (78b/10)

b) Fiilden Fiil Yapan Çatı Eklerinin Koruyucu Ünlüsü: Metnimizde çatı eklerinin koruyucu ünlülerinin hem düz, hem de yuvarlak biçimleri bulunmaktadır:

ıtutulmasına (طُوتُلْمَاسِنَه) (85a/15) - ıtıtılana (طُوتِلَانَه) (93b/11)

dökülen (دُوکُلَنْ) (12a/12) - dökilen (دُوکِلَنْ) (92a/9)

Osmanlı Türkçesi Döneminde Yuvarlak Ünlülü Olup Metnimizde -Bazen- Ünlüsü

Düzleşen Ekler:

a) Sıfat Eki -lu/-lü (< -lîğ/-lig):

yaşlı (يَشْلِی) (14a/2)

b) Fiilden İsim Yapım Eki -ucı/-üci:

şovuducudur (صُودُجِيْدُر) (106b/1)

kuruducudur (قُرُوْدُجِيْدُر) (11b/2)

düşürücüdür (دُشُوْرُجِيْدُر) (36b/4)

c) Ettirgenlik Eki -ur/-ür: Osmanlı Türkçesinde yuvarlak ünlülü olan bu ekin, metnimizde de yuvarlak ünlülü kullanımına rastlanmıştır:

çıkarur (چَقَرُر) (36b/7)

toğura (طُوْغُرَه) (39a/13)

bişüreler (بِشُرَلَر) (114b/9)

batarsalar (بَاتُرْسَلَر) (27a/3)

2.1.1.6. Genişleme:

Eski Türkçedeki “ıgaç” sözcüğünün, sözcük başı ünlüsü genişlemiş, sözcük “ağaç” şekline dönüşmüştür:

ağacı (اَغْجَى) (27b/9)

2.1.1.7. Ünlü Düşmesi:

gögsinde (كُوْكِسِنْدَه) (54a/8)

karnından (قَرِنَنْدَن) (25b/2)

ağzı (اَغْزَى) (31b/3)

2.1.2. Ünsüzler

2.1.2.1. Sözcük Başı Ünsüzleri

2.1.2.1.1. b- ünsüzü

b- > v-

Eski Türkçe sözcük başı b ünsüzü, şu sözcüklerde v ünsüzüne dönüşmüştür:

varıdı (وَارِدِي) (26a/8) (< bar),

vardı (وَارِدِي) (26a/10) (< bar-),

vêrseler (وَرَسَلَر) (31b/2) (< ber-)

b- > p-

Sözcük başı b ünsüzünün metnimizde p ünsüzüne dönüştüğü örnekler vardır:

pāñ (پَاڻ) (60b/5) (bāñ)

paraş (پَرَصَه) (39a/9) (baraş)

paşa (پَاشَه) (94a/12) (baş)

pêş (پِش) (78a/3) (bêş)

piñ (پِڭ) (120a/10) (biñ)

poy (پُوِي) (118a/10) (boy)

b- > Ø

Eski Türkçe bol- “olmak” eyleminin sözcük başı b- sesi düşmüştür:

olmaz (اُولَمَز) (142b/12).

2.1.2.1.2. k- ünsüzü

k- > g-:

Sözcük başı k ünsüzünün genellikle tonlulaştığı kabul edilmektedir:

gönül (گُونُل) (68b/13)

gün (گُون) (69b/2)

k- =k-

Metinden alınan aşağıdaki sözcüklerde bugünkü biçimlerine bakarak sözcük başı k ünsüzünün korunduğu kabul edilebilir:

kez (کَز) (87b/1)

kendüzi (كَنْدُوز) (112a/8)

kişi (كَيْشَى) (112a/2)

2.1.2.1.3. t- ünsüzü

t- > d-, t- = t-, t- ~ d, t- > d-

Bu değişim, genellikle ince ünlülü sözcüklerde meydana gelmiştir:

dil (دِل) (142b/9)

dürlü (دُرْلُو) (147a/11)

dédükleri (دِدْكَلَرَى) (22b/13)

dirile (دِرِلَه) (75b/11)

demür (دَمْر) (90b/8)

Art ünlülü sözcüklerde ise bu bakımdan karışıklık vardır.

t- = t-: Aşağıdaki örneklerde “t” korunmuştur:

toğuz (طُغُوز) (100b/12)

talak (طَلَاق) (102a/14)

toğura (طُغُورَه) (104a/2)

țamar (طَمَر) (70b/1)

t- > d- Art ünlülü bazı sözcüklerde de t- > d- değişimi olmuştur:

dağı (دَاغَى) (72b/10)

dārçinī (دَارْجِنِی) (117b/12)

dāne (دَانَه) (130b/11)

dadı (دَادَى) (64a/8)

dürlü (دُرْلُو) (81b/13)

t- ~ d- Aşağıdaki örneklerde t- ~ d- nöbetleşmesi görülmektedir:

daşı (دَاشِ) (27b/15) ~ taş (طَاشِ) (28a/2)

dırnağda (دِرْنَقْدَه) (145b/7) ~ tırnağ (طِرْنَقْ) (80a/12)

dartub (دَرْتُوبْ) (118b/11) ~ tartub (طَرْتُوبْ) (119b/2)

2.1.2.2. Sözcük İçi ve Sözcük Sonu Ünsüzleri

2.1.2.2.1. -b ünsüzü

-b > Ø:

Metinde Eski Türkçedeki “sub” sözcüğünün yalın biçiminde -b sesinin –v sesi

üzerinden düştüğü bir örnek bulunmaktadır:

şu (صُو) (120a/10)

2.1.2.2.2. -d- ünsüzü

-d- > -y-:

Eski Türkçenin sözcük içi “d”leri y sesine dönüşmüştür:

ayak (أَيْقْ) (39a/10)

böyük (بُيُوكْ) (82b/4)

eyü (أَيْو) (83a/4)

uyuyan (أُويُيَانْ) (87a/5)

2.1.2.2.3. -ğ-, -g-, -ğ, -g ünsüzleri

-ğ- > -v-:

şovuk (صُوقْ) (92b/3)

ğ, g > Ø

Eski Anadolu Türkçesi Döneminde düşen çok heceli sözcüklerin ve eklerin sonundaki

-ğ/-g’lerin metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır:

a) Çok Heceli Sözcüklerin Sonunda:

şaru (صَارُو) (19a/11)

katı (قَاتِ) (9a/4)

b) Eklerin Sonunda:

Sıfat Eki -lığ/-lig:

ağulu (أَغُولُو) (114a/5)

tatlı (طَتْلُو) (115a/6)

şulu (صُولُو) (6b/7)

dürlü (دُرْلُو) (15b/2)

Belirtme Hâli Eki: Metnimizde Eski Türkçenin -(ı)ğ/-(i)g belirtme hâl eki ünsüzü düşmüş, ekin koruyucu ünlüsü ek durumuna geçmiştir:

çeneyi (چَکَايِ) (105a/13)

başı (بَاشِي) (105a/12)

şuyı (صُويِ) (105a/3)

ağuyı (أَغُويِ) (107a/1)

c) Ek veya Hece Başında:

Aşağıdaki eklerin başındaki ğ-/g- ünsüzü düşmüştür.

Yönelme Hâl Eki -a/-e < -ğa/-ge:

yanuğına (يَانُوغْنَه) (107a/5)

şuyına (صُويْنَه) (139a/8)

ağrısına (أَغْرِيسْنَه) (141b/15)

İsimden Geçişli Fiil Türetme Eki -ar/-er < -gar/-ger:

ağarınca (أَغَرِنْجَه) (26b/2)

karara (قَرَارَه) (66b/8)

Yön Gösterme Eki -aru/-erü < -garu/-gerü:

yokaru (يُوقَارُو) (91b/13)

Sıfat-Fiil Eki -an/-en < -gan/-gen:

aķan (أَقَن) ruṭūbeti (3b/12)

yudan (يُودَن) kişi (5b/10)

düşen (دُوشَن) kişi (6b/5)

düzilen (دُوزِلَن) ma^ccūna (8b/14)

Zarf-fiil Eki -ınca/-ince < -gınça/-ginçe:

bişince (بِشِنَجَه) (73a/7)

eksilince (أَكْسِلِنَجَه) (103a/5)

ķalınca (قَالِنَجَه) (103b/4)

2.1.2.2.4. -ķ-, -k-, -ķ-, -k ünsüzleri

-ķ- > -ķ-:

Bu değişimin görüldüğü örneklerden bazıları şunlardır:

daķı (دَخِي) (116a/4)

budaķı (يُودَاخِي) (15b/13)

aķşam (أَخْشَام) (65b/2)

-ķ-, -k > -ğ-, -g

a) Aslî uzun ünlü ile kurulmuş tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz ķ ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlulaşarak ğ ünsüzüne dönüşür:

ağıla (أَغْلَه) (20b/15) ‘akıyla’ (beyazıyla)

b) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -k ve -k ünsüzleri, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda tonlulaşarak -ğ ve -g'ye dönüşürler.

budağına (بُودَاغْنَه) (149a/9)

çiçeği (چِيچَكِي) (2a/4)

kabuğı (قَبُغِي) (6a/5)

giciyiğe (كِيچِيكَا) (82a/8)

kulağa (قُلَاغَه) (85a/1)

-k, -k > Ø

Sözcük sonunda bulunan -k/-k ünsüzleri, sözcük, son sesinde -k/-k ünsüzü bulunduran -cuğ/-cük, -cağ/-cek küçültme eklerinden birini aldığı anda düşer:

böyücek (بُيُوجَك) (93b/6)

ılıcağ (الِجَق) (66a/14)

delücekler (دَلُوجَكَلَر) (73a/6)

2.1.2.2.5. -l- ünsüzü

-l- > Ø

getürür (كُتُورُر) (74b/10)

Eski Türkçenin “ol” zamir ve sıfatı, metnimizde de “ol” biçimindedir:

ol (أُول) (75b/1)

oldur (أُولُور) (104a/12)

2.1.2.2.6. -p ünsüzü

-p > -b

Tek heceli bazı sözcüklerin sonundaki tonsuz p ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlulaşarak b ünsüzüne dönüşür:

ķabı (قَاب) (142a/5)

dibi (دِی) (126a/8)

2.1.2.2.7. -t ünsüzü

-t > -d

a) Tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz t ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ek aldığında tonlulaşarak d ünsüzüne dönüşmektedir:

südi (سُود) (130a/6)

dadı (دَادِی) (6a/12)

dördünci (دُرْدُنْج) (147a/6)

b) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -t ünsüzü, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığında tonlulaşarak -d'ye dönüşür:

yumşadıcıdur (يُمَشْدِجِیْدُر) (21b/8)

ķurıdıcıdur (قُورِیْدِجِیْدُر) (5b/13)

yüride (يُورِد) (66b/12)

2.1.2.3. Tonlulaşma:

2.1.2.3.1. Aslî Uzun Ünlüler Nedeniyle Tonlulaşma:

Aslî uzun ünlü ile kurulmuş tek heceli sözcüklerin sonundaki tonsuz p, t, ķ, k, ve ğ ünsüzleri, ünlü ile başlayan bir ekten önce tonlulaşarak b, d, ğ, g ve c ünsüzlerine dönüşürler:

budağı (بُودَاغِی) (109a/13)

südi (سُود) (130a/6)

gücile (كُجِلَه) (64a/12)

dibi (دِی) (126a/8)

çiçeği (چِيچَك) (139a/11)

2.1.2.3.2. Ünlüler Arası Durumda Tonlulaşma:

t > d: İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -t ünsüzü, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda tonlulaşarak -d'ye dönüşür:

incidici (اِنجِدجِي) (132b/9)

yumşadıcıdur (يُمَشَدجِيْدُر) (69b/10)

yüridicidir (يُورِدجِيْدُر) (32b/7)

2.1.2.4. Ünsüz Türemesi:

2.1.2.4.1. v- Türemesi:

Metnimizde vur- (<ur-) sözcüğünde görülmektedir. Metinde bu sözcüğün hem “ur-” hem de “vur-” biçimleri kullanılmıştır:

vursalar (وُرسَلَر) (33a/6)

ursalar (أُورسلَر) (45a/11)

2.1.2.4.2. -y- Türemesi: Türkçenin yapısı gereği, ünlüyle biten bir köke, yine ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde araya -y- yardımcı ünsüzü girmektedir:

sirkeye (سِرَكِيَه) (107a/14)

talayana (طَلَايْنَه) (54a/5)

déyü (دِيُو) (89a/5)

“ile” edat ve bağlacı ünlü ile biten kök ve gövdelere geldiğinde araya -y- yardımcı ünsüzü girer:

buğday unıyıla (أُونِيْلَه) (50b/10)

oğlan sidügiyile (سِدُوْكِيْلَه) (136b/7)

şuyıla (صُوِيْلَه) (137b/3)

2.1.2.5. Ünsüz İkizleşmesi:

Eski Türkçede bulunan sözcük içi “s” ünsüzü birkaç örnekte, bazı seslerin düşmesi ya da değişmesi sonucu ikizleşmiştir:

yaşşı (يَصِّي) (1b/10)

issi (إسي) (137b/3)

2.1.2.6. Ünsüz Uyumu:

Tonsuz ünsüzle biten kök ve gövdelere gelen eklerin başındaki tonlu ünsüzler bu dönemde ve metnimizde bazı eklerin kalıplaşmış şekilleri sebebiyle uyuma girmemektedirler:

bögrekde (بُورَكْدَه) (33b/9)

barmağda (بَرْمَقْدَه) (130b/14)

kavukda (قَاوُقْدَه) (131b/7)

yürekden (يُورَكْدَن) (133b/11)

2.1.2.7. Hece Yitimi:

Bu ses olayına metnimizdeki tek örnek, ek-fiil olarak kullanılan durur’un -dur/-dür şeklinde ekleşmiş biçimidir.

kartaldur (قَرْتَالْدُر) (135a/8)

yaramazdur (يَرَمَزْدُر) (135b/10)

otdur (أُوتْدُر) (135b/13)

2.2. Biçim Bilgisi

2.2.1. Sözcük Yapımı

2.2.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler:

2.2.1.1.1. -cak/-cek: İsimlerden, küçültme ifade eden isimler türetilir.

delücekler (دَلُجَكَر) (73a/6)

ılıcağ (الِجَق) (66a/14)

böyücek (بُيُجَك) (93b/6)

ısıcağ (اسِجَق) (65b/4)

2.2.1.1.2. -cı/-ci, -çı/-çi: İsimlerden, meslek ve uğraşı isimleri türetir.

boyacılar (بُيُجِلَر) (11b/13)

kuyumcılar (قُيُومِجِلَر) (72a/1)

demürciler (دُمُرجِلَر) (90b/1)

avcılar (أُوجِلَر) (27b/11)

2.2.1.1.3. -cuğ/-cüğ: İsimlerden, küçültme ve sevgi ifade eden isimler türetir.

oğlancuğlar (أُوغَانِجُغَلَر) (35b/12)

küçücük (كُجُجُك) (28b/3)

incecük (انِجِجُك) (41b/5)

2.2.1.1.4. -ca/-ce: Millet adlarından dil adları türetir.

türkce (تُرَكْجَه) (3a/2)

rümca (رُومْجَه) (10b/3)

pārsīce (پَارْسِجَه) (38b/10)

2.2.1.1.5. -lık/-lik: İsimlerden soyut isimler türeten işlek bir ektir. Metnimizde düz ünlülü olan bu ek, bazen düzlük-yuvarlaklık uyumuna girerek yuvarlaklaşmıştır:

hastalıklar (حَسْتَلَقَلَر) (42a/13)

aylık (أَيْلِق) (78b/10)

serhōşlık (سَرْخُوشَلِق) (108a/14)

şovuklukdan (صُوقْلُقْدَنْ) (144b/3)

iplik (إِپْلِك) (62a/6)

2.2.1.1.6. -lu/-lü: İsimlerden isim türeten en işlek ektir. Metnimizde yuvarlak şekli kullanılmış olup düz örneklerine rastlanmamıştır:

kuvvetlü (قُوْطْلُو) (56a/4)

koşulu (قُقُولُو) (68a/6)

çiçeklü (چِچَكْلُو) (43a/13)

2.2.1.1.7. -(ı)ncı/-(i)nci, -(u)ncı/-(ü)nci: İsimlerden sıra sayı sıfatları türetir:

ikinci (اِکْنِجِی) (116a/5)

üçüncü (أُچْنِجِی) (28a/12)

dördüncü (دُرْدُنْجِ) (147a/6)

2.2.1.1.8. -suz/-süz: Yokluk bildiren isimler türeten ektir.

gözsüz (گُوزْسُز) (83a/14)

tuzsuz (طُوزْسُز) (144a/3)

başsuz (بَاشْ سُوز) (80a/15)

2.2.1.2. Fiilden İsim Yapan Ekler

2.2.1.2.1. -di/-di, -du/-dü: Edilgen çatı eki -(i)n üzerine gelen isim yapım ekidir.

kazındusın (قَزِنْدُوسِن) (82a/7)

şıkındusın (صِقِیْنْدُوسِن) (94a/14)

2.2.1.2.2. -ğan/-gen: Aslında sıfat-fiil ekidir.

ısırgan (اِسِرْغَان) (124b/11)

2.2.1.2.3. -ma/-me: Aslında isim-fiil eki olan bu ek, kalıcı isimler de yapar:

burma (بُورْمَه) (98a/9)

ısıtma (اِسْتِمَا) (35b/13)

kavurma (قَوْرَمَه) (15a/7)

sürme (سُورَمَه) (17b/11)

2.2.1.2.4. -mak/-mek: Aslında isim-fiil eki olan bu ek, kalıcı isimler de yapar:

yemek (يَمَك) (21b/1)

2.2.1.2.5. -u/-ü (< -ig/-ig): Fiillerden isim türetir.

yaķu (يُقُو) (25a/5)

2.2.1.2.6. -(y)ucı/-(y)üci, -(y)ıcı/-ıcı (-igçı/-igçi): Osmanlı Türkçesi Döneminde hem yuvarlak hem de düz ünlülü şekilleri kullanılan -ıcı/-ıcı, -ucı/-üci fiilden isim yapım ekinin ilk ünlüsü, metinde hem düz hem yuvarlak olmak üzere iki şekilde de yer almaktadır:

kızdurucıdur (قَزْدُورُجِيْدُر) (134a/3)

yumşadıcıdur (يُمَشْدَجِيْدُر) (17b/12)

uyuşdurıcıdur (أُيُوشْدُرُجِيْدُر) (25b/5)

2.2.1.2.7. -uk/-ük: Fiillerden isim türetir.

öksürük (أَكْسُرُك) (76b/2)

delük (دَلُك) (98b/14)

2.2.1.3. İsimden Fiil Yapan Ekler

2.2.1.3.1. -a/-e: İsimlerden hem geçişli hem geçişsiz fiiller türetir.

oynamasın (أُوَيْنَمَاسِنْ) (16b/5)

2.2.1.3.2. -(a)l/-(e)l: İsimlerden, geçişsiz fiiller türeten yapım ekidir.

incelde (اِنْجَلَدَه) (129b/15)

koyulunca (قُوْيُلُنْجَه) (66a/1)

2.2.1.3.3. -(a)r/-(e)r: İsimlerden geçişsiz fiiller türetir:

karardugın (قَرَرْدُوغِن) (73b/1)

ağarınca (اَغَرِنَجَه) (111a/8)

şarardur (صَرَرْدُر) (107a/8)

2.2.1.3.4. -la/-le: İsimlerden, hem geçişli hem geçişsiz fiiller türeten işlek bir ektir:

arukladur (اُرُقْلَادُر) (107a/9)

koğulasalar (قُوْغُلَاسَلَر) (107b/10)

derlemez (دِرْلَمَز) (122b/6)

2.2.1.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler:

2.2.1.4.1. Edilgen çatı eki:

-(i)l/-(i)l: Ünsüz ile biten fiillere gelen edilgen çatı ekidir. Ekin bağlayıcı ünlüsü genellikle düzdür. Ancak metnimizde bu ünlünün uyuma girip yuvarlaklaştığı örnekler de bulunmaktadır:

yarılan (يَارِلَن) (123b/14)

kesilecek (كِسِلَجَك) (130a/7)

dögülmiş (دُوْغُلِمِش) (34b/3)

yumulduğun (يُوْمُلْدُوغِن) (96a/8)

-n: Ünlü ile biten fiillere gelen çatı ekidir.

kaynanmış (قَيِنْنِمِش) (11a/13)

2.2.1.4.2. Dönüşlü Çatı Eki:

-(i)n/-(i)n: Metinde bu ekin koruyucu ünlüsü genellikle düzdür:

olınan (اُولْنَن) (145a/14)

bulunan (بُولْنَان) (42a/2)

2.2.1.4.3. İşteş Çatı Eki:

-(i)ş/-(i)ş:

karışdursalar (قَرِشْدُرْسَالَر) (43a/1)

2.2.1.4.4. Ettirgen Çatı Eki:

Hem geçişli hem de geçişsiz fiillerden geçişli fiiller türeten ettirgen çatı ekleri:

-dur/-dür:

göyündürüb (كُؤْيُنْدُرُوب) (45b/2)

öldürür (أَلْدُرُر) (92a/5)

döndürür (دُنْدُورُر) (100a/7)

Geçişsiz fiillerden geçişli fiiller türeten ettirgen çatı ekleri:

-ur/-ür:

toğurmayan (طُغُرْمَايَن) (106a/8)

bişüreler (بِشُرَلَر) (114b/9)

-ar/-er:

çıkarur (چَقَرُر) (114b/13)

kopara (قُپَرَه) (136b/6)

-(i)t/-(i)t:

yüridür (يُورِدُر) (142b/8)

eridür (أَرِدُر) (124a/14)

2.2.2. İsimler

2.2.2.1. İsim Çekimi

2.2.2.1.1. Çokluk Eki:

-lar/-ler:

otlar (أوتلر) (127b/15)

kıllar (قللر) (128b/1)

‘akrebler (عقربلر) (128b/7)

2.2.2.1.2. İyelik Ekleri:

Osmanlı Türkçesinde ve metnimizde Eski Anadolu Türkçesinde de olduğu gibi iyelik eklerinin 1. tekil ve çoğul şahıslarında koruyucu ünlü her zaman yuvarlak, 3. tekil ve çoğul şahıslarda ise düz ve yuvarlak olarak kullanılmıştır:

1. Tekil Şahıs: -(u)m/-(ü)m:

dédügüm (ديدُكُم) (10a/5)

3. Tekil Şahıs: -ı(n), -i(n) / -u(n)/-ü(n), -sı(n)/-si(n):

ṭatlusı (طَطْلُوسَى) (72b/8)

dikeni (ديكن) (18b/1)

ağrısı (أغْرِيسَى) (36b/11)

yaprağı (يَپْرَاغَى) (58a/11)

Metnimizde seyrek de olsa 3. tekil şahıs iyelik ekinin yuvarlak ünlülü örneklerine rastlanmaktadır: “köküni”, “suyunu”, “ununu”

1. Çoğul Şahıs: -(u)muz/-(ü)müz:

sultānumuz (سُلْطَانُْمُز) (1b/5)

maḳdūrumuzdur (مَقْدُورُْمُزْدُر) (1b/7)

üzerümüze (أَزْرُمُزَه) (1b/3)

3. Çoğul Şahıs: -ları/-leri:

kökleri (كُوكْلَرَى) (78a/2)

şuları (صُولَرِي) (2a/7)

çiçekleri (چِيچَكَلَرِي) (2a/15)

taşları (طَاشَلَرِي) (2b/3)

2.2.2.1.3. İsim Hâl Ekleri:

2.2.2.1.3.1. Tamlayan Hâli (genitif): -(n)uñ/-(n)üñ:

ağacuñ (أَغْجُك) (2b/14)

şığıruñ (سِغْرُك) (39a/10)

‘avratuñ (عَوْرَتُك) (106a/8)

2.2.2.1.3.2. Yönelme Hâli (datif): -a/-e: Ünlü ile biten sözcüklerde araya -y- bağlayıcı ünsüzü girer:

karına (قَرِنَ) (140b/7)

şuya (صُويَه) (147b/10)

2.2.2.1.3.3. Bulunma Hâli (lokatif): -da/-de:

çıbanda (چَبْنَدَه) (4b/12)

bağırsakda (بَاغِرْسَقْدَه) (5a/15)

yemende (يَمَنْدَه) (22a/9)

2.2.2.1.3.4. Çıkma Hâli (ablatif): -dan/-den:

karından (قَرِنْدَن) (24a/10)

şafrādan (صَفْرَانَن) (26b/11)

gevdeden (كُوْدَنْ) (27a/4)

2.2.2.1.3.5. Belirtme Durumu (akuzatif): Metnimizde, belirtme durumu ekinin iki şekli bulunmaktadır:

a) -(y)ı/-(y)i: Sözcüğün yalın haline ünsüz ile bitiyorsa -ı/-i, ünlü ile bitiyorsa araya -y koruyucu ünsüzü alarak gelir. 3. şahıs iyelik eklerinden sonra ise zamir n'si ile birlikte kullanılır:

kökünü (كُوْنِي) (9b/14)

levnini (لَوْنِي) (10a/13)

tohumını (تُحْمِنِي) (11b/11)

istiskāy1 (اِسْتِسْقَاي) (12a/2)

b) 3. Kişi İyelik Ekinden Sonra Gelen -n:

dibin (دِبْن) (43a/10)

derisin (دَرِيْسِن) (105b/4)

büradesin (بُورَدَه سِن) (138a/7)

2.2.2.1.3.6. Eşitlik Hâli (ekvatif): -ca/-ce:

yaluñuzca (يَلُوْكَزْجَه) (146a/1)

kızılca (قَزْلَجَه) (147a/4)

ķuruca (قُرُوْجَه) (4a/2)

2.2.2.1.3.7. Vasıta Hâli (enstrümental): Bu durum, bağlama edatı ile'nin ekleşmiş biçimi ile oluşmuştur:

şuyıla (صُوَيْلَه) (4b/9)

sirkeyile (سِرْكِيْلَه) (5b/9)

gücile (كُوْجِلَه) (9b/3)

2.2.2.1.3.8. Yön Gösterme Eki (Direktif): -aru/-erü, -ra/-re: Yer zarfları türeten bu ekler metnimizde kullanılmıştır:

yoķaru (يُوْقَاْرُو) (91b/13)

taşra (طَشْرَه) (106b/5)

2.2.3. Sıfatlar

2.2.3.1. Niteleme Sıfatları: Metnimizde görülen bazı niteleme sıfatları şunlardır:

acı (آجَى) bādām (56b/2)

aķ (أَق) şarāb (108a/13)

şaru (صَارُو) şu (73a/13)

ġalīz (غَلِيظ) balġam (111b/13)

kel (كَل) baş (129b/1)

2.2.3.2. Belirtme Sıfatları: Bu sıfatlar işaret, sayı, belirsizlik ve soru sıfatlarıdır.

Metnimizde görülen bazı belirtme sıfatları şunlardır:

2.2.3.2.1 İşaret Sıfatları: Metnimizde kullanılan işaret sıfatları “bu, ol ve şol”dur ve bazı örnekleri şunlardır:

bu (بُو) otı (130a/11)

şol (شُول) zeytūn (141a/11)

ol (أُول) yağ (147a/14)

2.2.3.2.2 Sayı Sıfatları: İsimleri sayı yoluyla belirten sıfatlardır. Metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır:

2.2.3.2.2.1 Asıl Sayı Sıfatları:

iki (اِكَى) dirhem (1b/13)

üc (أُوج) mışkāl (4a/5)

yēdi (يَدَى) gün (6b/9)

2.2.3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları:

ikinci (اِكْنَجَى) gün (28a/12)

dördüncü (دُرْدُنْج) derece (147a/6)

2.2.3.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları: -(ş)ar/-(ş)er ekiyle kurulan bu sıfatın metnimizdeki bazı örnekleri şunlardır:

ikişer (إِكْ شَر) dirhem (109a/5)

bêşer (بِشَر) budağı (28b/4)

altışar (أَلْتِشَر) budağı (28b/4)

2.2.3.2.2.4. Belirsizlik Sıfatları:

bir (بِر) otur (28b/2)

her (هَر) gün (65b/12)

her bir (هَرِبِر) sigilün (99a/12)

bir kaç (بِرْكَاج) gün (129b/4)

2.2.3.2.2.5. Soru Sıfatları:

ne deñlü (نَنْكَلُو) yaramaz hılť (40b/2)

2.2.4. Zamirler

Metnimizde kullanılan bazı zamirler şunlardır:

2.2.4.1. Şahıs Zamirleri:

ben (بِن) (79b/4)

anuñ (ol, a) (أَنُوك) (80a/13)

bizüm (بِرْم) (1b/3)

anlara (onlar) (أَنَلَرَه) (17b/5)

2.2.4.2. İşaret Zamirleri:

bunuñ (بُونُوك) (18a/5)

şu (شُو) (118b/14)

anuṣ (أَنُوك) (23b/11)

bunlara (بُنُلَرَه) (36a/1)

2.2.4.3. Dönüşlülük Zamiri:

kendüyi (كَنْدُوي) (50b/15)

kendüzi (كَنْدُوزِي) (15a/9)

2.2.4.4. Belirsizlik Zamirleri:

birisi (بِرِيسِي) (17a/10)

biri (بِرِي) (20b/4)

her birinden (هَر بَرِنْدَن) (119b/3)

2.2.5. Zarflar

2.2.5.1. Yer-Yön Zarfları: Metnimizde görülen bazı yer-yön zarfları şunlardır:

yoḡaru (يُغَارُو) (129a/2)

taṣra (طَشْرَه) (55a/12)

aṣaḡa (أَشْغَا) (80b/15)

üst: (أُسْت) (4b/15)

alt: (أَلْت) (28a/1)

2.2.5.2. Zaman Zarfları: Metnimizde görülen bazı zaman zarfları şunlardır:

ṣoṡra (صُكْرَه) (35b/8)

ṣabāḡ (صَبَاخ) (29b/13)

ṣabāḡ (صَبَاخ) (30b/8)

aḡṣam (أَخْشَام) (65b/2)

gece: (كِيْجَه) (79a/7)

gün: (كُون) (95b/13)

2.2.5.3. Durum Zarfları: Metnimizde görülen bazı durum zarfları şunlardır:

boğun boğun (بُغُون) olur (38a/2)

tîz (تِيز) toğura (48a/3)

gücile (كُوجِلَه) kusdura (64a/12)

gökcek (كُوكْجَك) eyleye (99b/15)

2.2.5.4. Miktar Zarfları: Metnimizde görülen bazı miktar zarfları şunlardır:

çok : çok (چُوق) eyleye (5a/3)

az: az (آز) ola (41a/12)

azacuk : azacuk (أَزَاقُ) sahq eyleseler (43a/14)

azaçuk: azaçuk (أَزَاقُ) kaynadub (53a/9)

be-gāyet: be-gāyet (بَغَايَت) fāyide éde (54b/15)

2.2.5.5. Soru Zarfları: ne kadar (نَقْدَر) isterse (10a/1)

2.2.6. Edatlar

2.2.6.1. Çekim Edatları: Metnimizde görülen bazı çekim edatları şunlardır:

2.2.6.1.1. Yalın Hâl ile Kullanılan Edatlar

düyü : karnına koyarlar yèmiyesün düyü (دِيُو) (27b/12)

gibi : aqāqıyā yur gibi (كِيِي) kurıtsalar (39a/5)

içün : ağızda zahmetler içün (اِچُون) içseler (22b/1)

kadar : şol kadar (قَنَر) kaynatsalar (91b/5)

2.2.6.1.2. Çıkma Hâli ile Kullanılan Edatlar

şonra : andan şonra (صُكْرَه) süzeler (29b/14)

2.2.6.2. Kuvvetlendirme Edatları:

dağı : enlik dağı (دَاجِي) dërler (31b/1)

2.2.7. Bağlaçlar

Metnimizde görülen bazı bağlaçlar şunlardır:

ile : mā'ü'l-ḳarāṭin ile (إله) bişürseler (104b/8)

kim : terkīb budur kim (كم) mersin tāzeyiken yaprağın şıkalı (114b/9)

ki : bir ağacdur ki (كه) bir arış uzunı olur (86b/9)

ve : tavuḳ ve ördek ve (و) ḳaz etinüñ arasındadır (86b/15)

2.2.8. Fiiller

2.2.8.1. Şahıs Ekleri:

Metnimizde örneği bulunan şahıs ekleri şunlardır:

2.2.8.1.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri:

3. Tekil Şahıs: Ø:

arıda (أَرَدَه) (6a/8)

ola (أُولَه) (88a/5)

3. Çoğul Şahıs: -lar/-ler:

yemeyeler (يَمَيَّلَر) (100a/15)

ifrāṭ etmeyeler (إِفْرَاطِ اِئْمَيَّلَر) (108a/15)

boğazlayalar (بُغَزَلَيَالَر) (113b/8)

2.2.8.1.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri:

1. Tekil Şahıs: -m:

götürdüm (كُتُورْدُمْ) (148a/3)

gördüm (كُورْدُمْ) (148a/3)

3. Tekil Şahıs: Ø:

eyleye (أَيْلَيَه) (148a/14)

ṭursa (طُورِسَه) (6a/9)

1. Çoğul Şahıs: -dük/-duḵ:

ètdük (إِتْدُك) (85a/12)

3. Çoğul Şahıs: -lar/-ler:

ḵaynatsalar (قَيِّنَتْسَلَر) (91b/5)

iḥseler (إِحْسَلَر) (91b/3)

2.2.8.2. Fiil Çekimleri

Fiil çekimlerinde sadece metnimizde yer alan biçimler sıralanmıştır.

2.2.8.2.1. Basit Çekimler

2.2.8.2.1.1. Bildirme Kipleri

2.2.8.2.1.1.1. Görülen Geçmiş Zaman

1. Tekil Şahıs: -dum/-düm:

ḵodum (قُودُمْ) (148a/3)

götürdüm (كُتُورْدُمْ) (148a/3)

1. Çoğul Şahıs: -duḵ/-dük:

ètdük (إِتْدُك) (1b/3)

2.2.8.2.1.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman

3. Tekil Şahıs: -mıṣ/-miṣ:

olmıṣdur (أُولَمِشْدُر) (7b/3)

3. Çoğul Şahıs: -mıṣlar-dur/-miṣler-dür:

demişler (دِمِشَلَر) (148a/15)

ḵalmıṣlardur (قَالْمِشَلَرْدُر) (105a/12)

2.2.8.2.1.1.3. Geniş Zaman

3. Tekil Şahıs: -ar/-er,-ur/-ür:

çıkar (چَقَر) (107b/5)

düşer (دُوشَر) (147a/10)

olur (أُولُر) (148b/7)

3. Çoğul Şahıs: -arlar/-erler:

koyarlar (قُویَرَلَر) (27b/12)

sıvarlar (صُویَرَلَر) (73a/6)

eylerler (أَیَلَرَلَر) (73a/7)

2.2.8.2.1.2. Dilek Kipleri

2.2.8.2.1.2.1. İstek

3. Tekil Şahıs: -a/-e:

ède (إِدَه) (73b/3)

ola (أُولَه) (79a/3)

3. Çoğul Şahıs: -a-lar/-e-ler:

eyleyeler (أَیَلَیَلَر) (113b/8)

édeler (إِدَه لَر) (114b/10)

2.2.8.2.1.2.2. Şart

2. Tekil Şahıs: -san(η)/-sen(η):

yağarsaη (يَاقَرَسَا) (5a/8)

3. Tekil Şahıs: -sa/-se:

olsa (أُولَسَه) (6b/15)

götürse (كُوتُرسَه) (9b/7)

3. Çoğul Şahıs: -salar/-seler:

vursalar (وُرسَلَر) (18a/11)

şaçsalar (صَچَسَلَر) (23a/15)

ekseler (اَکْسَلَر) (23b/4)

2.2.8.2.1.2.3. Emir

Metnimizde emir ifade edilen herhangi bir ek kullanılmamıştır.

2.2.8.2.2. Birleşik Çekimler

Metnimizdeki birleşik çekimler şunlardır:

2.2.8.2.2.2. Geniş Zamanın Şartı:

3. Tekil Şahıs: isterse (اِستَرَسَه) (10a/1)

3. Çoğul Şahıs: dürterlerse (دُرْتَرَلَرَسَه) (115a/13)

2.2.9. Ek-Fiil

a) Eserde isim soylu sözcüklerin yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiilin şahıslara göre bütün çekimleri bulunmamaktadır.

Geniş Zaman 3. Tekil Şahıs: -dur/-dür:

ğalīzdür (غَالِيظْدُر) (148a/15)

otdur (اُوتْدُر) (148b/7)

meşhūrdur (مَشْهُورْدُر) (150a/1)

Şart Kipi 3. Tekil Şahıs: -sa/-se:

olsa (اُولْسَه) (4b/1)

içse (اِچْسَه) (5b/10)

b) Fiillerin birleşik zamanlı çekimleri de, ek-fiil yardımı ile yapılmaktadır

(bk. 2.2.8.2.2. birleşik çekimler).

2.2.10. Fiilimsiler

2.2.10.1. Zarf-Fiiller (Gerundium)

2.2.10.1.1. -(y)u/-(y)ü:

déyü (دِيُو) (27b/12)

2.2.10.1.2. -mca/-ince:

ağarınca (أَغْرِنَج) (39a/4)

bişince (بِشِنَجَه) (73a/7)

2.2.10.1.3. -iken < er-ken: Ek-fiilin zarf-fiilli birleşik çekimidir.

artar-ken (أَرْتَرَكَن) (105b/2)

2.2.10.1.4. -(y)up/-(y)üp:

katub (قَتُب) (107b/1)

alub (أَلُب) (113b/15)

2.2.10.2. Sıfat-Fiiller (Partisip)

2.2.10.2.1. Geniş Zaman Sıfat-Fiilleri:

2.2.10.2.1.1. -an/-en (< -ğan/-gen):

şıkılan yağı (صَقِّلَان) (116a/5)

inen şuya (اَيْنَن) (122a/10)

üşiyen ā'zāya (أُوشِيَن) (128a/8)

2.2.10.2.2. Geçmiş Zaman Sıfat-Fiilleri:

2.2.10.2.2.1. -duḵ/-dük:

olmaduḵ (أُولَمَدُك) oğlan (65a/9)

yutmaduḵ (يُوتَمَدُك) yünji (106b/3)

2.2.10.2.2.2. -mıṣ/-miş:

ıoıııış (طُكْمِش) kani (122a/8)

büzülmüş (بُؤزُلْمِش) siıirleri (123b/3)

olmuş (أولْمِش) zeytün (141a/12)

2.2.10.2.3. Gelecek Zaman Sıfat-Fiili:

2.2.10.2.3.1. -acak/ecek:

tağlayacak (طَغْلَايَجَق) ‘uzva (88b/13)

kesilecek (كَيْسَلَجَك) yerlere (130a/7)

2.2.10.3. İsim-Fiiller

2.2.10.3.1. -mak/-mek:

benzi şararmak (صَرَرَمَق) (142b/1)

baş ditremek (دِتَرَمَك) (142b/1)

Metin dil aşıısından incelendiğinde bütün bu özellikleri yanı sıra bu metne has iki özellik daha dikkat çekmektedir:

1. Yazar, metinde şeddeyle gösterilmesi gereken bazı kelimeleri şedde ile göstermemiştir:

hall (حَلَل) (106b/1)

sill (سِلَل) (70b/2)

Bu kelimeler metinde düzeltilmiştir.

2. Yazar ayn (ع) sesini barındıran bazı kelimelerde zaman zaman ayn (ع) sesi yerine gayın (غ) sesini kullanmıştır.

af‘i (أَفْعِي) (26a/4) < afg‘i (أَفْغِي) (39b/3)

cimā‘ (جِمَاع) (102b/3) < cimāğ (جِمَاغ) (104a/2)

nev‘ (نَوْع) (10a/5) < nevğ (نَوَغ) (87a/13)

BÖLÜM 3: METİN

[1b]

(1) bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm¹ (2) allāha çok şükür edüb muḥammed resül-ullah ve āline ve aşḥābına çok şalavāt getürdükden sonra (3) şürū' edtüğ ki imtişāl edevüz bir emre 'ādetā² bizüm üzerümüze vācibdür ol emir eden (4) kıdvetü'l-āzim ve'l-ekābir ḥāvi'l-me'ālī ve'l-mefāḥir el-maḥşuş bi-'ināyeti'l-meliki'l-kādir (5) sulṭānumuz **umūr beg**³ dāme tevfiḳuhu ile'l-ḥayrāt mā dāme fī-beḳaiḥi şöyle işāret (6) olundı ki müfredāt-ı ibn-i bayṭarı muşannif tertibi üzerine türki dilince tercüme ola (7) şol ki bizüm maḳdūrumuzdur taḳşir kılmaduk bāḳi 'özür kirāmü'n-nās katında⁴ maḳbūldur (8) *ḥarfü'l-elif e'l-alisur*⁵ bu bir otdur ki taḡlarda biter her bir budāḡınun (9) aşāḡadan yoḡarısına dek pür-yapraḡ olur her⁶ yapraḡı iki kat olur toḡmı içinde (10) olur yaşşı yanında kaçan bu otı şuyıla ḳaynatsalar şuyını şovuk gecen⁷ kişiyi içürseler (11) şovuk zaḫmetini⁸ def' ede ḥekīm eydür ele alsalar ve naḡar etseler girü bu fāyide ede eger (12) dögseler bala ḳarışdursalar yüzde olan binbiglere⁹ ve çıḡıda dutsalar¹⁰ gidere¹¹ eger (13) iki dirhem dögseler ta'āma ḳatsalar ḳuduz it ṭalayan kişiyi yedürseler ḳurtara eger bir (14) evde aşā ḳosalar ol evde olan ḥalkı cemī'i ḥastalıḡdan saḳlaya eger¹² kızılca

[2a]

(1) bize baḡlasalar aḡura¹³ (T2/a) aşā ḳosalar ḥayvānātı¹⁴ saḳlaya eger bögreğinde taşı olan kişi (2) bir dirhem¹⁵ içse on güne dek ol zaḫmet gide *ıtrılāl* ḥılāl toḡmıdır bu ota

¹ "bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm"den sonra "kitāb-ı müfredāt-ı ibn-i bayṭar" ifadesi var. 1b/2

² "ki 'ādetdür" 1b/4

³ "beg"den sonra "ḥazretleri" var.

⁴ "katı" 1b/8

⁵ "e'l-alin" 1b/9

⁶ "her" eksik 1b/10

⁷ "geçen" 1b/11

⁸ "zaḫmetin" 1b/11

⁹ "binbigler" 1b/13

¹⁰ "dütseler" 1b/13

¹¹ "gide" 1b/13

¹² "eger"den sonra "bir" var. 2a/1

¹³ "aḡurda" 2a/2

¹⁴ "ḥayvānāt" 2a/2

¹⁵ "direm" 2a/3

(3) kuzgun ayağı dërler her vechile torağ otına benzer illā bu kadar vardur ki (4) bunun çiçeği ak olur mizācī isidür¹⁶ kurıdur isti‘māl olınan tohmdur¹⁷ bahağun (5) her nev‘īn¹⁸ giderür içmegile şūreti¹⁹ budur ki bir dirhem rub‘ dirhem ‘ākırkarhāyıla yumşak (6) dögseler qarışacaḳca bala ḳatsalar bahaḳ yā baraş olan kişi yalasa güneşe qarşu otursa (7) iki sā‘ate dek zaḫmeti olan yerler yarıla şuları aḳa ol zaḫmet gide eger gitmezse (8) tohmından alalar beş dirhem selhū’l-hayyeden alalar dört dirhem bığanūs yapraḡı²⁰ (9) alalar saḥḳ edeler beş güne dek günde beş dirhem içseler üzüm şuyıla²¹ evet²² yay (10) güninde ola içdükden sonra çıḳa güneşe tura yalıncaḳ derleyince ḡāyet fāyide ede (11) eger bu tohmı yumşak dögseler eleseler bala ḳatsalar²³ qarışdursalar on beş güne dek (12) günde iki mışḳāl issi şuyıla içseler hīc şeksüz baraşı gidere eger tohmın yumşak (13) dögseler şol ‘avrat ki ḳarnında oḡlanı ölmüş ola burnına üfürseler düşüre ve bu (14) tohmı bir dirhem²⁴ içseler iç aḡrısın gidere **ikṣār (T2/b)** bu bir otdur²⁵ yapraḡı havuc²⁶ yapraḡına benzer (15) yalıñuzca biter uzunı bir zirā‘ olur depesi torağ otına benzer evet²⁷ çiçekleri aḳca²⁸ olur

[2b]

(1) köki degirmi olur kōz deñlü ekin yerlerinde ve taḡlarda biter ḥār ve yābisdür²⁹ adına türkçe hılāl (2) dërler ḳacan bir kişi her şabāḥ iki mışḳāl bunun tohmından demür dikenı şuyıla³⁰ içse on (3) beş güne dek³¹ ḳavukdaḡı ve bögrekdeki taşları gidere ve ḳarında olan ḳurtları³² çıkara (4) eger kökinden etmek etseler yēseler uyuda³³ eger

¹⁶ “issidür” 2a/5

¹⁷ “tohmıdur” 2a/5

¹⁸ “nev‘īn ve baraşı” 2a/6

¹⁹ “şūret” 2a/6

²⁰ “yapraḡın” 2a/10

²¹ “şuyıyıla” 2a/10

²² “evit” 2a/11

²³ “ḳatsalar” yok. 2a/12

²⁴ “direm” 2a/15

²⁵ “otdur ki” 2b/1

²⁶ “ḥavıc” 2b/1

²⁷ “evit” 2b/2

²⁸ “aḳca” 2b/2

²⁹ “ḥār yābisdür” 2b/3

³⁰ “şuyıyıla” 2b/4

³¹ “degin” 2b/4

³² “ḳurdları” 2b/5

incükde olan balgamî şişlere yaķu (5) édüb³⁴ vursalar³⁵ ĥall éde³⁶ be-gāyet fāyide éde *argīs* ĥatun tuzluġı ağacı kökinüñ (6) ĥabuġıdur kaçan bunı ĥaynadub sıķsalar şuyını ĥavalān-ı hindī yérine isti‘māl (7) étseler anuñ fāyidesin³⁷ éde dāĥı³⁸ ol şuyıla³⁹ maźmaza étseler anuñ fāyidesin (8) éde ve ağızda olan zaĥmeti gidere dāĥı⁴⁰ gül şuyıla⁴¹ ışlatsalar ol gül şuyın (9) göze tāmzursalar ruṭūbetin gidere daĥı eski göz ağrıların⁴² giderür eger gözi (10) ağrımadın isti‘māl étse ağrımaķdan saķlaya ve daĥı şarābıla isti‘māl étse (11) bişürse cigeri⁴³ ağrıyana içürseler ciger⁴⁴ ağrısın gidere veremi⁴⁵ var ise⁴⁶ yumşada (12) ve daĥı ĥaynatsalar ĥuķne étseler baġırşak çıpanlarına⁴⁷ fāyide éde *emlīles* bu bir (13) ağacdur ki yapraġı mersīn yapraġına beñzer yemişi arduc yimişine beñzer eger (14) bu ağacuñ yimişini⁴⁸ ĥaynatsalar şarulıķ düşen istiskā olan kişiyeye içürseler (15) mücerrebdür gidere ve daĥı kökinüñ ĥabuġını ışlatsalar şuyını içseler⁴⁹ ādemüñ

[3a]

(1) içini (*T3/a*) yürüde ve daĥı cigeri ve talaġı ĥavī eyleye ikisinüñ süddelerin aça eger (2) etile bişürseler şōrvāsın⁵⁰ içseler yaraķanı gidere *ebhel* türkce taġ servisidür (3) yapraġı yılġun yapraġına beñzer kaçan⁵¹ bunun yapraġını dögseler balıla ĥarışdursalar (4) eski çıpanlara⁵² vursalar⁵³ bitüre ve daĥı issi şişlere vursalar⁵⁴ sākin eyleye ve eger

³³ “uyıda” 2b/5

³⁴ “yaķu édüb” yok. 2b/6

³⁵ “ursalar” 2b/6

³⁶ “éde ve” 2b/6

³⁷ “fāyidesini” 2b/8

³⁸ “daĥı” 2b/8

³⁹ “şuyı” 2b/8

⁴⁰ “daĥı” 2b/9

⁴¹ “şuyıyıla” 2b/9

⁴² “ağrıları” 2b/10

⁴³ “çigeri” 2b/11

⁴⁴ “çiger” 2b/11

⁴⁵ “ve veremi” 2b/12

⁴⁶ “varsa” 2b/12

⁴⁷ “çıbanlarına” 2b/12

⁴⁸ “yimişi” 2b/14

⁴⁹ “icseler” 2b/15

⁵⁰ “şōrvāsın” 3a/1

⁵¹ “kaçan” 3a/2

⁵² “çıbanlara” 3a/3

ve⁷¹ bir dirhem içseler (*T3/b*) göyünmişinden şüreti⁷² budur kim⁷³ (6) bir demür kabuñ içine koyalar ağzın⁷⁴ sıvayalar uvaçuk⁷⁵ delükler koyalar göyündürdükden (7) sonra yuyalar gözün kabağın tolduralar gözde olan çıbanlara fāyide éde dağı⁷⁶ (8) göyündürmedin mıkırāzıla uvağ toğrasalar saħk étseleler çok dögseler yāhūd kehrübā (9) ve biḥ-i mercān birle saħk étseleler çok dögseler ḥafaḳānı gidermege eyü ola (10) *ābanūs* ḡāyet eyüsi oldur kim kara ola ve düz ola kaçan kim durıpıla⁷⁷ (11) sürseleler ḥarīrden eleseler göze sürme étseleler gözde olan çıbanları⁷⁸ ve gözden (12) akan ruṭūbeti gidere ve aqlıgını⁷⁹ dāḥı⁸⁰ gidere eger çölmege kıysalar göyündürseleler (13) dāḥı⁸¹ yusalar isfīdāc yur gibi kıuru göz ağrısına ve göz giciyigine kuḥl étseleler (14) be-ḡāyet fāyide éde eger iki dirhemnin içseler böğregdeki taşı tağıda ve (15) dağı yumşak dögseler od yanuğına ekseler be-ḡāyet fāyide éde *abūḳānis*

[4a]

(1) ḡāsūlū'r-rūmī⁸² dērler bu bir otur ki uvaçuk⁸³ yaprakları olur zeytūn yaprağı (2) gibi deñiz kenārlarında biter iki yaprağının arasında kıruca dikenleri⁸⁴ vardur (3) aḳ aḳ depelerinde çiçekleri olur şalkūm şalkūm al şıfat olur kaçan⁸⁵ bunun (4) yaprağını ve kökünü alsalar kıaynatsalar ve⁸⁶ şıksalar kıurutsalar ḥācet vaktinde (5) mā'ū'l-ḳarāṭīn adlu şarābıla üç mışḳāl içürseleler balḡamı⁸⁷ ve māyı ishāl éde ve 'usr-ı nefese (6) ve uçuğa ve sıjirler ağrısına be-ḡāyet fāyide éde *ibn-i 'irus* türkce (7) gözen dērler

⁷¹ “ve” yok. 3a/15

⁷² “şüret” 3b/1

⁷³ “ki” 3b/1

⁷⁴ “ağzını” 3b/1

⁷⁵ “uvacuk” 3b/1

⁷⁶ “ve dağı” 3b/2

⁷⁷ “durpıla” 3b/5

⁷⁸ “eski çıbanları” 3b/6

⁷⁹ “aqlığı” 3b/6

⁸⁰ “dağı” 3b/6

⁸¹ “dağı” 3b/7

⁸² “ḡāsūl-i rūmī” 3b/9

⁸³ “uvacuk” 3b/9

⁸⁴ “dikenler” 3b/11

⁸⁵ “kaçan” 3b/ 11

⁸⁶ “ve” yok. 3b/12

⁸⁷ “balḡam” 3b/13

fārsice⁸⁸ rāsū dērler kelere beñzer bir hayvāndur kaçan⁸⁹ karnın yarsalar (8) için çıkarsalar tuz koysalar⁹⁰ iki mışkāl şarābıla içseler yılan ve⁹¹ (T4/a) çıyan (9) ve ‘akreb şokduğına fāyide éde ve dağı kattāl edviyeleri def⁹² eder eger (10) içini kişniçile⁹² karışdursalar gölgede kurıtsalar iki mışkāl içseler (11) uçuğı def⁹³ éde ve dağı bir çölmege koysalar göyündürseler külin alsalar sirkeyile (12) karışdursalar niķrīse ursalar be-gāyet fāyide éde ve kanın hanāzire⁹³ (13) dürtseler fāyide éde⁹⁴ veca‘-i mefāşıla külini sirkeyile yağı édüb⁹⁵ vursalar⁹⁶ (14) taḥlīl éde eger kurıtsalar şar‘ı olan kişi kurasını yēse fāyide éde eger (15) ayaklarını ‘avratuñ boynına aşsalar yüklü olmaya ve etini yağı édüb arka ağrısına

[4b]

(1) vursalar⁹⁷ gidere ve karına vursalar⁹⁸ galīz yēlleri gidere eger bir ta‘āmda ağı olsa (2) bu hayvān göricek tüvi ürperür *el-ānūk* kurşundur kaçan⁹⁹ bundan bir havān (3) düzseler destesiyle bile zeyt yağı yāḥūd¹⁰⁰ ayva yağı yāḥūd mersīn yağı kurıtsalar (4) saḥk étsele eveden andan ol yağlardan maḥ‘adda olan çıbanlara ve bevāşire (5) dürtseler fāyide éde ve dağı bundan bir iki pāre alsalar taḥtaçuk eyleseler uçuk dutan¹⁰¹ (6) kişinüñ kasuğına bağlasalar fāyide éde kaçan¹⁰² bunu göyündürseler dağı yumşak dögseler (7) eski cirāḥatlara ekseler be-gāyet fāyide éde eger çıpanuñ¹⁰³ iriñi olsa günde bir kez (8) isti‘māl édeler eger az ise iki günde bir üç günde bir isti‘māl édeler eger (9) yufkaçuk¹⁰⁴ taḥta eyleseler birbirine sürseler azaçuk¹⁰⁵ şuyıla tā ol şu

⁸⁸ “fārsice” 3b/14

⁸⁹ “kaçan” 3b/15

⁹⁰ “koysalar” ifadesinden sonra “gölgede kurıtsalar” var. 3b/15

⁹¹ “ve” yok. 3b/15

⁹² “kişnicile” 4a/1

⁹³ “hanāzire” 4a/4

⁹⁴ “éde ve” 4a/4

⁹⁵ “eyleyüb” 4a/ 4

⁹⁶ “ursalar” 4a/4

⁹⁷ “ursalar” 4a/6

⁹⁸ “ursalar” 4a/6

⁹⁹ “kaçan” 4a/8

¹⁰⁰ “yāḥūd” kelimesinden sonra “gül yağı yāḥūd” var. 4a/8

¹⁰¹ “tutan” 4a/11

¹⁰² “kaçan” 4a/11

¹⁰³ “cıbanuñ” 4a/12

¹⁰⁴ “yufkaçuk” 4a/13

kararınca (10) ol şuya gül yağı kıatsalar maḳ^cadda¹⁰⁶ olan çıbanlara ve bevāşire dürtsele fāyide éde (11) eger göyınmış kúrsunı alsalar yumşak dögseler kuhl étsele gözden akan yaşı (12) (T4/b) kese¹⁰⁷ dāhı¹⁰⁸ ıbanda olan artuḳ eti gidere dāhı yufḳacuḳ yufḳacuḳ toḡrasalar bir ölmegüñ¹⁰⁹ (13) içine bir kıat döşeseler üzerine kükürt¹¹⁰ şaḳsalar yine bir kıat dāhı kúrsun (14) döşeyüp üzerine kükürt¹¹¹ şaḳsalar tā kim ol çölmek tolnıca bu vechile (15) édeler dāhı od üstine kıoyalar hemān ki yalıñlandıḡınlayın demürile kıarışduralar tā kim

[5a]

(1) küle ola ol küle alalar eski ıbanlar¹¹² merhemine kıatalar fāyide éde ve göz otlarına kıatalar (2) be-ḡāyet fāyide éde kıacan¹¹³ bir kışı ic yaḡın barmaḡına sürse bir pāre kúrsunıla ovsa (3) kıaşına dürtse kıılları muḡkem édüb çok eyleye ve dökülmekten men^c éder (4) eger kúrsunı şarabıla biribirine sürseler issi veremlere be-ḡāyet fāyide éde (5) kıacan¹¹⁴ kúrsunı yaḡıla sürseler şol kıadar ki yaḡ kıarara andan ol yaḡı (6) kıanḳı demüre dürtsele paslanmaya ve dāhı kúrsundan yüzük édüb (7) daḡınsalar bedenini¹¹⁵ naḳş éde¹¹⁶ ya^cnı arıḳ éde ve dāhı bir pāre kúrsunı et (8) bışe dururken¹¹⁷ üstine bıraḳsalar ‘ālemüñ odın yaḳarsaḡ hıḳ bışmeye (9) āre olmaya *ibn-i ārāü’l-kıṭ* türkce uvacuḳ ḡayyü’l-‘ālem derler dıvārlarda (10) ve taşlarda biter uzun uzun olur çok budaklı olur bir kökten çıkar (11) degirmi yapraklı şaru¹¹⁸ uvaḳuḳ¹¹⁹ ıçekleri olur kıacan¹²⁰ bunu yalıñuzca (12) döḡüb yaḳı édüb eski çıbanlara ve gözde olan şışlere

¹⁰⁵ “azacuḳ” 4a/14

¹⁰⁶ “maḳ^cada” 4a/14

¹⁰⁷ “keser” 4b/1

¹⁰⁸ “dāhı” 4b/1

¹⁰⁹ “ölmek” 4b/1

¹¹⁰ “küküird” 4b/2

¹¹¹ “küküird” 4b/2

¹¹² “ıbanlara” 4b/4

¹¹³ “kıaçan” 4b/5

¹¹⁴ “kıaçan” 4b/7

¹¹⁵ “bedeni” 4b/9

¹¹⁶ “naḳş éde” yerine “arıda” 4b/9

¹¹⁷ “bışe tururken” 4b/9

¹¹⁸ “şaru”dan sonra tekrar “şaru” var. 4b/12

¹¹⁹ “uvacuḳ” 4b/12

¹²⁰ “kıaçan” 4b/12

vursalar¹²¹ gidere (13) ve od yanuğına ve niķrīse fāyide éde¹²² eger şıksalar şuyını¹²³ yağıyla (14) karışdursalar başa sürseler ağrısın gidere ve eger şarābıla şuyın (15) içseler içindeki uzun kurdı çıkara ve ishālī¹²⁴ men^c eyleye ve bağırsaķda

[5b]

(1) olan ıbanları (*T5/a*) gidere dağı bu yapraķdan şāf eyleyüb ĥatun kişiler götürse (2) raĥimden akan ruķūbeti kese ve dāđı¹²⁵ dögseler¹²⁶ sürme édüb göze çekseler göz (3) ağrısına fāyide éde dağı eski ic yağıyla¹²⁷ yaķu eyleseler ĥanāzīre ursalar ĥall (4) eyleye *ütrūnc* fārsice¹²⁸ turunc dērler türkce ağac kavunıdır ekşidür şovukđur kurdur (5) āĥlāťı laťīf éder kať^c éder sūretini ve yūregi şovıdır cigerūñ ĥarāretini (6) sākin éder ve ma^cdeyi kavī éder ve şafrāyı kať^c édüb şafrādan olan (7) teşvīşleri giderür dāđı¹²⁹ issi mizāclu kişilerūñ ĥalbini feraĥ eyler ve issi (8) ĥafaķānı giderür ve yılan şoķđuğına fāyide éder ve kuĥl édüb göze çekseler¹³⁰ (9) yaraķānı giderür ve göze¹³¹ ziyān eyler kaçan¹³² sirkeyile bişürseler yarım üsküresini (10) sülük yudan kişi içse sülügi öldüre çıkara ve ısıtmaya fāyide éder ve mālīĥūlyā (11) kim¹³³ şafrā göyünmesinden olur fāyide éder ve gēc ĥazm olur ve dağı ma^cdeye yaramazdur (12) ĥulunc getirür vācib budur ki yalnız yēyeler¹³⁴ öñinde¹³⁵ ve şoñunda ta^cām yēmeyeler (13) ammā balıla murābbā olmışı eyüdüñ ĥazmı¹³⁶ tīz olur ammā kurdıdıdır ve şuşadıdıdır (14) evit müferriĥdür eger ĥabuğın göyündürseler yaķu eyleseler baraşa

¹²¹ “ursalar” 4b/13

¹²² “éder” 4b/14

¹²³ “şuyını”dan sonra “göl” var. 4b/14

¹²⁴ “ishāl” 4b/15

¹²⁵ “dağı” 5a/1

¹²⁶ “dögseler” den sonra “ve” var. 5a/2

¹²⁷ “ic yağla” 5a/2

¹²⁸ “fārsice” 5a/3

¹²⁹ “dağı” 5a/6

¹³⁰ “cekseler” 5a/7

¹³¹ “gögüze” 5a/7

¹³² “kaçan” 5a/7

¹³³ “ki” 5a/9

¹³⁴ “yēyeler”den sonra “ve” var. 5a/10

¹³⁵ “eñinde” 5a/10

¹³⁶ “ĥazm” 5a/11

vursalar (15) fāyide eder¹³⁷ ve daḥı ağız kokuşını eyü eyler¹³⁸ ağızda tutsalar ve bişürseler şuyın

[6a]

(1) içseler kuşmağı giderür ve kabını şıksalar şuyın içseler afḡi¹³⁹ şokduḡına (2) fāyide ède ve şıkındusını daḥı vursalar¹⁴⁰ fāyide ède ve daḥı eyyām-ı tātūnda (3) kokuşlamak fāyide ède ve balḡamı ve şuşamağı def¹⁴¹ eder ve daḥı turunc kabuḡını (4) sirkeye koysalar fi'l-hāl (*T5/b*) sirke eyleye ve daḥı eger¹⁴¹ tönla kosalar (5) güve kesmekten saklaya¹⁴² ve daḥı cekirdeginden iki mışkāl kabuḡı (6) gitmişile ılıcaḡ şuyıla içeler¹⁴³ 'akreb şokduḡı zaḡmetin gidere emīn (7) ola ve eger taḥlīl édüb diş diblerine vursalar¹⁴⁴ muḥkem ède ve daḥı (8) turuncuḡ yapraḡını dögseler şişlere vursalar¹⁴⁵ arıda ve bir mışkāl yapraḡından (9) yēseler ta'āmı ḡazm eyleye ma'deyi kızdura ve nefes yolına balḡam tursa (10) gidere ve içde olan yēlleri taḡıda ve ma'deyi kavī eder ve süddeyi acar¹⁴⁶ (11) *eser* türkce yemişlü yılḡuna dērler bu bir böyük ağacdur yeşil budakları (12) olur kızıla māl yaprakları da¹⁴⁷ yeşil olur dadı yılḡun yapraḡına benzer (13) evet¹⁴⁸ çiçeḡi olmaz yemişleri noḡūd kadar olur şaruya māl olur şovukdur (14) kurudur kaçan¹⁴⁹ kökini bişürseler şarābıla yā sirkeyile cigeri¹⁵⁰ aḡrıyana (15) içürseler be-ḡāyet fāyide ède¹⁵¹ ve dişler¹⁵² aḡrısın gidere ve daḥı kan tükürmeḡe

¹³⁷ “ède” 5a/12

¹³⁸ “ède” 5a/12

¹³⁹ “afī” 5a/13

¹⁴⁰ “ursalar” 5a/14

¹⁴¹ “eger” yerine “kaçan” var. 5b/1

¹⁴² “şaklaya” 5b/1

¹⁴³ “içseler” 5b/2

¹⁴⁴ “ursalar” 5b/3

¹⁴⁵ “ursalar” 5b/3

¹⁴⁶ “açar” 5b/5

¹⁴⁷ “da” yerine “daḥı” 5b/6

¹⁴⁸ “evit” 5b/6

¹⁴⁹ “kaçan” 5b/7

¹⁵⁰ “cigeri” 5b/7

¹⁵¹ “ède” yok. 5b/8

¹⁵² “dişleri” 5b/8

[6b]

(1) fāyide éde kaçan¹⁵³ içseler içi kabz eyleye ve içden giden kanları tuta dahı (2) yimişini yumşak dögseler çıbanlara saçsalar artuğ etleri gidere ve dişler (3) dibine ekseler ırğanmasın¹⁵⁴ muhkem éde ve eti yënmesin gidere ve¹⁵⁵ yimişini bişürseler (4) geçeden¹⁵⁶ şabāha degin gāyet isi¹⁵⁷ şuda ıslatsalar şuyından (5) şarulık düşen kişi içse şarulığı gide beñzi be-gāyet hōş (6) ola eger oğlancuqlara içürseler kUSDura¹⁵⁸ ma^cdelerin¹⁵⁹ azmış hıltıdan (7) arıda ve şol şulu uyuz olan kişilere şuyın içürseler ve kurusını (8) yumşak dögseler ol uyuza ekseler be-gāyet fāyide éde ve dahı arık kişiler bunun (9) yimişini kaynatsalar içseler be-gāyet semiryeler şüreti budur ki yēdi gün biribiri (10) ardınca bunun şuyından içseler andan (T6/a) sonra yēdi gün dahı sovuducı¹⁶⁰ (11) ve yaş eyleyici kırsalar yēseler andan sonra şıgır ayranın içse bir nice gün (12) andan sonra keşireyi yumşak dögseler berāber¹⁶¹ şeker¹⁶² kıtsalar yēdi gün (13) günde iki dirhem¹⁶³ yēseler andan sonra simid etmegın yēseler be-gāyet semirye¹⁶⁴ (14) ve beñizlerin gāyet¹⁶⁵ gökcek eyleye ve dahı şol kişi kim ma^cdesinde (15) yaramaz hıltılardan¹⁶⁶ olsa kaynatsalar şuyın içse ma^cdesini arıda

[7a]

(1) ve ma^cdeyi kavī eyleye ve eski ishāllere fāyide éde ve kanı kese ve hayz kanın (2) dahı¹⁶⁷ kese ki dāim akar ola ve şuyını berāber şekerile kıvāma getürseler içseler (3) her şabāh bir kaşuğ ılıcağ şuyıla talağ ve bağırsaklar¹⁶⁸ zahmetin gidere (4) hekim¹⁶⁹

¹⁵³ “kaçan” 5b/8

¹⁵⁴ “ırğanmış” 5b/10

¹⁵⁵ “ve”den sonra “dahı” var. 5b/10

¹⁵⁶ “geçeden” 5b/11

¹⁵⁷ “issi” 5b/11

¹⁵⁸ “kUSDura” 5b/12

¹⁵⁹ “ma^cdelerini” 5b/12

¹⁶⁰ “sovuducı” 6a/1

¹⁶¹ “berāber” yok. 6a/2

¹⁶² “şeker” yok. 6a/2

¹⁶³ “direm” 6a/2

¹⁶⁴ “semiryeler” 6a/3

¹⁶⁵ “gāyet” yok. 6a/3

¹⁶⁶ “hıltılar” 6a/3

¹⁶⁷ “dahı” 6a/4

¹⁶⁸ “bağırsaklar” 6a/6

¹⁶⁹ “hekim” 6a/6

eydür bu yimişe şimdiki zamānda balāmūd yimişi dërler eger dögüb (5) yaķu eyleseler mādde inen ‘uzvlara vursalar¹⁷⁰ kavī eyleye ol yere mādde¹⁷¹ inmekden¹⁷² (6) men‘ eyleye eger üç dirhem dögseler be-ğāyet ishāl olan kişiye yëdürseler (7) fi’l-hāl tuta ve daķı bu ağacı bir evde tütüzseler ol evde olan kiřilere¹⁷³ (8) kabarcuķ¹⁷⁴ çıkarmakdan emīn olalar¹⁷⁵ ve dāķı¹⁷⁶ bu ağacın külini yaķu (9) eyleseler maķ‘ad çıkduķına vursalar¹⁷⁷ be-ğāyet fāyide éde¹⁷⁸ hekim¹⁷⁹ eydür bunun (10) bedeli māzūdur dërler *ışmid* türkce isfahānī¹⁸⁰ sürmeye¹⁸¹ dërler yumşak dögseler¹⁸² (11) cıbanlara ekseler artuķ etin yëye oñulda bitüre çirkin gidere ve gözde olan (12) cıbanlara¹⁸³ daķı ekseler bitüre ve burun kanın diñdüre eger buruna püfürseler (13) hekim¹⁸⁴ eydür bu tütüyā¹⁸⁵ řol göyünmiş şurşun gibi ‘amel éder evet¹⁸⁶ bu tütüyāyı¹⁸⁷ (14) tāze ic yaķına ķarıřdursalar od yanında dürtsele be-ğāyet fāyide éder (15) ve mūmiyalara ķarıřdursalar azaķuķ¹⁸⁸ isfidāc koysalar od yanuķından olan

[7b]

(1) cıbanları¹⁸⁹ bitüre ve bu sürme gözleri be-ğāyet kavī éder nice aķrılar def‘ (2) éder (T6b) ķadılar ve pīrler gözine be-ğāyet fāyide éde ve daķı şol gözler kim¹⁹⁰ za‘īf (3)

¹⁷⁰ “ursalar” 6a/7

¹⁷¹ “māde” 6a/7

¹⁷² “étmeginden” 6a/7

¹⁷³ “kişiler” 6a/9

¹⁷⁴ “kabarcuķ” 6a/9

¹⁷⁵ “ola” 6a/9

¹⁷⁶ “daķı” 6a/9

¹⁷⁷ “ursalar” 6a/9

¹⁷⁸ “éde”den sonra “ve tāze yaraya veyā ğayrıya bu ağacın külini ekseler fi’l-hāl hōř olur mücerrebdür” ifadesi var. 6a/10

¹⁷⁹ “hekim” 6a/11

¹⁸⁰ “ışfahānī” 6a/11

¹⁸¹ “sürme” 6a/11

¹⁸² “dögseler”den sonra gelen “cıbanlara ekseler artuķ etin yëye oñulda bitüre çirkin gidere ve gözde olan” yok. 6a/11

¹⁸³ “cıbanlara” 6a/11

¹⁸⁴ “hekim” 6a/12

¹⁸⁵ “tütüyā” 6a/12

¹⁸⁶ “evit” 6a/13

¹⁸⁷ “tütüyā” 6a/13

¹⁸⁸ “azcuķ” 6a/14

¹⁸⁹ “cıbanları” 6a/15

¹⁹⁰ “ki” 6b/1

olmuşdur bu tütüyāya azacuk müşk kıatsalar göze çekseler be-gāyet (4) kavī ēde gözde ruṭūbeti ve ḥarāreti gidere ve bu tütüyāyı şāf gibi eyleseler (5) şol ḥatun kışilerün ki¹⁹¹ ḥayzları kesilmez götürünseler ḥayzları kesile (6) ve eger yumşak dögseler bitlü olan kışinün gövdesine dürtseler bitlerin (7) kıra ve daḥı yaşaran gözlere sürme gibi çekseler göz yaşın gidere ve yēni (8) çirāḥatlara dürtseler bitüre *esrār* türkce ḥatun tuzluḡına dērler (9) şovukdur kırudur cigeri ve ma‘deyi kavī eyler isi¹⁹² şışlere vursalar¹⁹³ giderē¹⁹⁴ (10) ve daḥı içi tatar ve şusuzlıḡı giderē¹⁹⁵ ve cigeri şovıdur şafrāyı kıat‘ (11) ēder ve cekirdeklerin¹⁹⁶ ezseler içürseler bağırsakdaḡı¹⁹⁷ çıbanlara fāyide ēde (12) kıurıda ve kıanın kese kıacan¹⁹⁸ dāīm olsalar cigerde olan ishāle fāyide ēde (13) ve balḡamdan olan ısıtmalara fāyide ēder *iccāş* türkce erük dērler eyüsi (14) iri olandur ki tatlu ola şovukdur terdür çok yēyicek ma‘deyi sust (15) eyler içi¹⁹⁹ yüridür evet²⁰⁰ kıurutsalar içi²⁰¹ kıabz ēder ma‘deye eyüdür kıacan²⁰²

[8a]

(1) yapraḡın şarāb-ı verdile kıaynatsalar ol şuyıla ḡarḡara ētseler şışlerin (2) çeṇe ve diş dibleri şışlerin gidere ve daḥı gerekdür ki yēyen kışı ta‘āmdan (3) şonra yēmeye ön yēye ḥuşūşā²⁰³ ki isi mizāclu kışı ola ve daḥı (4) şafrāyı ishāl ēder ve balḡamī kışiler mā‘ü’l-‘asel içeler tā ki ma‘de (5) zararın def‘ ēde ve yüregi şovıda²⁰⁴ ve içi²⁰⁵ yüride ve şuşalıḡı²⁰⁶ (6) sākin ēde ve kıuşmaḡı sākin ēde ve ta‘ām ārzusın gidere eger²⁰⁷ (7)

¹⁹¹ “ki” yok. 6b/3

¹⁹² “issi” 6b/6

¹⁹³ “ursalar” 6b/6

¹⁹⁴ “giderür” 6b/6

¹⁹⁵ “giderür” 6b/7

¹⁹⁶ “çekirdeklerin” 6b/7

¹⁹⁷ “bağırsakdaḡı” 6b/7

¹⁹⁸ “kıaçan” 6b/8

¹⁹⁹ “içi” 6b/10

²⁰⁰ “evit” 6b/10

²⁰¹ “içi” 6b/10

²⁰² “kıaçan” 6b/11

²⁰³ “ḥuşūşā” 6b/12

²⁰⁴ “şovuda” 6b/14

²⁰⁵ “içi” 6b/14

²⁰⁶ “uşalıḡı” 6b/14

²⁰⁷ “eger” yerine “kıaçan” 6b/15

bişürseler şuyın süzseler²⁰⁸ şekerile²⁰⁹ veyā balıla qarışdursalar şafrāyı²¹⁰ ishāl (8) éde (T7/a) ve giciyigi gidere ve kuru erügi ışlatsalar²¹¹ envā^c öksürüğe fāyide éde ve kurusun (9) bişürseler azacuk şeker²¹² kıatsalar içseler şafrādan olan ısıtmayı gidere ve hayz (10) kanın yüride tağ erügi gāyetde kabz éder ve cigeri şovıdur *aḥiyūn* (11) türkce afī başı dērler yimişi aña beñzedüğinden ötürü²¹³ bir otdur ki (12) uzun uzun yaprakları olur üzeri dikenlü olur her yaprağın²¹⁴ dibinde (13) şaru çiçeği olur ve²¹⁵ bunun köki barmağdan ince olur eger kıaynatsalar şarābıla (14) içseler ağulu cānavarlar şokduğına fāyide éde eger kökini kıaynatsalar şarābıla (15) içseler arka ağrısın gidere ve süddeyi çok eyleye *aḥinūs* bu bir otdur ki

[8b]

(1) ırmağlar kenārında biter bir qarış uzunı²¹⁶ olur yapraklarının depesi ayrılmış olur (2) bēş budaklı olur yā altı ve çiçeği ak olur uvaçuk²¹⁷ karaca yemişleri olur (3) kıacan²¹⁸ yimişinden iki dirhem²¹⁹ alsalar dört dirhem bal kıatsalar göze çekseler göz yaşın (4) kese ve şıkındusını kibritile ve naṭrūnıla qarışdursalar kıulağa²²⁰ tamzursalar (5) ağrısın gidere *aḥırsāc*²²¹ bu bir ağacdur ki isi²²² şehirlerde biter ādem (6) boyınca olur yaprağı encīr yaprağı gibi²²³ olur ağacı²²⁴ encīr ağacı gibi²²⁵ (7) olur ici²²⁶ mücevvef olur budakları icinde²²⁷ yimişi çok olur kıacan²²⁸ yimişin (8) ve²²⁹ yaprağın

²⁰⁸ “sürseler” 6b/15

²⁰⁹ “şekkerile” 6b/15

²¹⁰ “şafrāyı”dan sonra “be-gāyet” var. 6b/15

²¹¹ “ışlatsalar”dan sonra “şuyın içseler” var. 7a/1

²¹² “şekkere” 7a/1

²¹³ “ötürü” 7a/4

²¹⁴ “yaprağınun” 7a/4

²¹⁵ “ve” yok. 7a/5

²¹⁶ “uzun” 7a/8

²¹⁷ “uvacuk” 7a/9

²¹⁸ “kıaçan” 7a/10

²¹⁹ “direm” 7a/10

²²⁰ “kıula’a” 7a/11

²²¹ “aḥırsāc” 7a/12

²²² “issi” 7a/12

²²³ “bigi” 7a/13

²²⁴ “ağacı”dan sonra “dahı” var. 7a/13

²²⁵ “bigi” 7a/13

²²⁶ “içi” 7a/13

²²⁷ “icinde” 7a/13

ķaynatsalar nıķrīs űzerine dōkseler řancusını gidere ve daķı (9) aēacın yaķsalar kűl eyleseler ol kűli sirkeyile ķarıřdursalar ve²³⁰ (10) cirāĥatlara ve cıbanlara²³¹ ve sivilcilere ve binbiglere²³² vursalar²³³ tekrār²³⁴ gidere (11) (T7/b) ıdhır²³⁵ tűrkce mekke ayruēı dērler sűddeēi²³⁶ yűridűr ķaçan²³⁷ iķseler ĥayz ķanın (12) yűridűr ve cigerde ve ma‘dede olan řiřleri giderűr ve kōki ķiķeginden (13) artuķ ķabz ēder ve ķiķegi kōkinden artuķ kızdurur ve ķan tűkűrmegicűn²³⁸ (14) dűzilen ma‘cűna ķatsalar fāyide ēde ve daķı biřűrseler řuyın²³⁹ (15) iķűrseler²⁴⁰ ķavuķdaēı taşı gidere ve ma‘de ve ciger ve bōgrek ve űyken aērıların

[9a]

(1) gidere ve dāķı on gűne deēin gűnde bir mıřķāl bűberile iķűrseler řol kiřiye (2) kim ma‘desi yēmek ķabűl ētmeye dāīm ķusa²⁴¹ ve daķı řol kiřiye kim ķorķusı (3) ola ve daķı řol kiři kim ā‘zāsında řancusı ola iķseler fāyide ēde ammā (4) başı řaķīl eyler ve yaķu eyleyűb vursalar²⁴² ma‘dede ve cigerde olan ķatı řiřlere (5) fāyide ēde gidere ve ķoķ řuyıla ķaynatsalar ‘avrat iķine girse otursa raķmlerinde (6) olan řiřlere fāyide ēde ve daķı řuyın iķseler ic aērılarına ĥuřűřa²⁴³ raķm (7) aērisına be-gāyet fāyide ēde ve daķı bir kiři ķoķ ķoķulasa başı²⁴⁴ aēir eyleye uyuda (8) eēer sűciyile biřűrseler sűdűēi tűtulan kiřiye iķűrseler sidűēin²⁴⁵ yűride (9) ve ķavuēı kızdura ve gevede olan cemī‘ yēlleri řaēıda ve daķı kōkin biřűrseler (10) on bēř gűne deēin iķseler mafřallar aērısın

²²⁸ “ķaçan” 7a/14

²²⁹ “ve” yok. 7a/14

²³⁰ “ve” yok. 7a/15

²³¹ “cıbanlara” 7a/15

²³² “binbiglere”den sonra “tekrār” var.7a/15

²³³ “ursalar” 7a/15

²³⁴ “tekrār” yok. 7a/15

²³⁵ “ıdhır” 7b/1

²³⁶ “sűdűēi” 7b/1

²³⁷ “ķaçan” 7b/1

²³⁸ “tűkűrmekēűn” 7b/3

²³⁹ “şuyın” yok. 7b/3

²⁴⁰ “iķűrseler” yok. 7b/3

²⁴¹ “ķuřa” 7b/5

²⁴² “ursalar” 7b/6

²⁴³ “ĥuřűřa kim” 7b/8

²⁴⁴ “başın” 7b/9

²⁴⁵ “sidűēin” yok. 7b/9

gidere ve balgāmdan olan ısıtmalara²⁴⁶ (11) fāyide éde²⁴⁷ eger sirkengübīnile²⁴⁸ içseler bu fāyideleri éde ve tabī‘atı tuta evit (12) südüğü yürüde *azeryūn*²⁴⁹ akḥuvānuñ bir nev‘īdür ‘aynū’l-baḳarīla meşhūrdur (13) uzunı bir arış olur yaprakları barmaḳdan uzun olur şaru çiçekleri (14) olur şol bābādyā çiçekleri gibi²⁵⁰ ḳoḳusu olmaz ba‘zılar eydür²⁵¹ ḳoḳusu (15) şol güneyik ḳoḳusına beñzer bir ‘avrat anı eline alsa yüklüyise oḳlanın

[9b]

(1) düşüre ve daḥı tütüzseler şıçan ve yılan ve keler gibi²⁵² ola²⁵³ evden çıḳa ḳaça²⁵⁴ daḥı (2) ḳaynadub şuyın alsalar ol şudan (*T8/a*) dört dirhem²⁵⁵ içseler be-ḡāyet ḳusdura²⁵⁶ (3) gücile ve daḥı ev içine dōkseler siñek ḳaça ve eger yaḳu eyleyüb dōkseler zekere (4) ursalar ḳıvāma gele ve eger kökini dōgüb şıḳub şuyın alsalar burına (5) ṭamzursalar diş aḡrısın men‘ éde ve dimāḡdan mübālīga balḡam indüre (6) eger kökini ḥanāzīr olan kimseye²⁵⁷ boynında getürse zaḥmeti gidere ve oḡul (7) kız eylemeyen²⁵⁸ ‘avrat şāf gibi eylese öñinden götürse oḡlı kızı ola (8) ve daḥı müferriḥlere ḳatsalar feraḥları arta ve yürege ḳuvvet vère²⁵⁹ *āzānū’l-fārū’l-bustānī* (9) türkce şıçan ḳulaḡı dērler zīrā yaprakları şıçan ḳulaḡına (10) beñzer būstān²⁶⁰ arasında biter eger yaḳu eyleseler gözde²⁶¹ olan şişlere vursalar²⁶² (11) fāyide éde ve daḥı şuyın şıḳsalar ḳulaḡa ṭamzursalar ḳulaḡ aḡrısın gidere (12) ve bir dürlüsi daḥı yabānda biter bir kökten bunca²⁶³ budaklar²⁶⁴ çıkar dibine (13) yaḳın yeri kızıl olur içi²⁶⁵ mücevvef

²⁴⁶ “ısıtmaları gidere” 7b/11

²⁴⁷ “fāyide éde” yok. 7b/11

²⁴⁸ “sirkengübünile” 7b/11

²⁴⁹ “aderyūn” 7b/12

²⁵⁰ “bigi” 7b/14

²⁵¹ “ḳoḳusu olmaz ba‘zılar eydür” yok. 7b/14

²⁵² “bigi” 7b/15

²⁵³ “ol” 7b/15

²⁵⁴ “ḳaca ve” 7b/15

²⁵⁵ “direm” 8a/1

²⁵⁶ “ḳuşdura” 8a/1

²⁵⁷ “kimse” 8a/3

²⁵⁸ “oḡul kız eylemeyen” yerine “oḡlı kızı olmayan” 8a/4

²⁵⁹ “vère” yok. 8a/5

²⁶⁰ “bustān” 8a/6

²⁶¹ “göze” 8a/6

²⁶² “ursalar” 8a/7

²⁶³ “yonca” 8a/8

²⁶⁴ “budakları” 8a/8

olur yaprakları uzun olur türkce (14) hüdhüd gözi dërler kaçan²⁶⁶ kökünü yaķu eyleyüb göze vursalar²⁶⁷ gözde olan (15) nāşırı gidere eger şıksalar şuyın alsalar zekeri anuñla ovsalar²⁶⁸ ve yedikleri

[10a]

(1) şörbāya kıtsalar zekeri kıvāma getüre ne kıadar isterse cimā^c éde eger²⁶⁹ kıuru (2) ağacın alsalar kıaynatsalar²⁷⁰ şuyın alub ol şuyı isti^cmāl étseler (3) yine ol fāyideyi bulalar hekīm²⁷¹ eydür kıocaları yigit gibi²⁷² eyler ve cimā^cda (4) süstendām kıışilere kıuvvet vërür ne kıadar dilerse cimā^c éde evet²⁷³ (5) bu dedüğüm nev^c kıum arasında biter budakları yere döşenür uvaçuķ²⁷⁴ (6) yaprakları olur şıçan kıulağına beñzer eger āzānū^c’l-fārı şu içinde (7) bişürseler ol şuyı süzseler na^cnā kıatsalar içseler üzerine tuzlu (8) balık yēseler kıarında olan kıurtları çıkara *üzñü’l-erneb (T8/b)* türkce tavşan (9) kıulağı dërler bu bir otdur kim²⁷⁵ yerden yoķaru bir arış çıkır (10) mör çiçeği olur ketān²⁷⁶ çiçeğine beñzer özdegi bir olur ammā budakları (11) çok olur yoğunluğı barmakça olur yaprağı siñirlü yaprağına beñzer (12) evet²⁷⁷ levni kıaraya mālīdür yaprakları tolıca olur kaçan²⁷⁸ kıoparsalar yüze (13) sürseler kıızdura levnini gökcek eyleye ve bişürseler şuyın içseler (14) öksürüğe fāyide éde²⁷⁹ göğüsü yumşada eger dögseler gül yağıyıla (15) yaķu eyleseler mak^cadda olan şışlere vursalar²⁸⁰ fāyide éde ağrısın

²⁶⁵ “ıcı” 8a/9

²⁶⁶ “kaçan” 8a/9

²⁶⁷ “ursalar” 8a/10

²⁶⁸ “ursalar” 8a/10

²⁶⁹ “eger” yok. 8a/11

²⁷⁰ “kıaynatsalar” yok. 8a/11

²⁷¹ “hekīm” 8a/ 12

²⁷² “bigi” 8a/12

²⁷³ “evit” 8a/13

²⁷⁴ “uvacuķ” 8a/14

²⁷⁵ “kı” 8b/1

²⁷⁶ “kettān” 8b/1

²⁷⁷ “evit” 8b/3

²⁷⁸ “kaçan” 8b/3

²⁷⁹ “éde”den sonra “ve” var. 8b/4

²⁸⁰ “ursalar” 8b/5

[10b]

(1) ve şancusın²⁸¹ gidere *āzānū'l-hayvānāt* ya'nī mecmū'ı yabān hayvānātun (2) kemürdekleri²⁸² ki kulaqlarında olur yemeyeler zīrā ġalīzdür ġec hażm (3) olur *aruz* türkce birince dērler ve rūmca riz dērler mu'tedildür (4) evit ici²⁸³ kabz eder eger yunmadın bişürseler ve eger südd²⁸⁴ içinde (5) bişürseler ve bādām yağın kıtsalar kabz ede ġidālīgı mu'tedil olur (6) ve her-ġāh ki bişürüb yēseler ve şeker²⁸⁵ kıatub yēseler ma'deden inmesi (7) tīz olur²⁸⁶ ve menīyi ziyāde eyler ve daḥı her kim dāīm birinc yēse 'ömri uzun (8) ola evet²⁸⁷ ayruḳ ta'ām yēse ve daḥı bedeninde şarulık kıalmaya ve (9) taġayyūr olmaya eger südile²⁸⁸ bişürmek isteseler keçi²⁸⁹ südiyle bişüre²⁹⁰ (10) mu'tedil ola ġidāsı eyü ola zīrā kim kıoyun südiyle yā şıġır südiyle (11) bişüseler²⁹¹ ġalīz olur ma'dede çok yatur eger sumākıla bişürseler (12) ici²⁹² be-ġāyet kabz ede ve dāḥı²⁹³ kıurusın yumşak döġseler yaş (13) cirāḥatlara ekseler ġāyet fāyide ede ve yüzi bununla yusalar (14) kııġıdı ġide ve yumadın keçinün böġregi yağıyla bişürseler edviyeden (15) olan ishāli gidere ve ol edviyeden olan baġırsak aġrısına

[11a]

(1) fāyide ede eger keçi südiyle bişürseler şeker kıatsalar yēseler bedeni²⁹⁴ (T9/a) semirde (2) ve menīyi ziyāde eyleye ve beñzi ḥūb ede *ārāfuwā* uvaçuk²⁹⁵ degirmice kıaraca toḥumcuqludur²⁹⁶ (3) mercimek arasında biter türkce mercimek kıülücüri²⁹⁷

²⁸¹ “sancusın” 8b/5

²⁸² “kemürdükleri” 8b/6

²⁸³ “içi” 8b/7

²⁸⁴ “süd” 8b/8

²⁸⁵ “şekker” 8b/9

²⁸⁶ “ola” 8b/9

²⁸⁷ “evit” 8b/10

²⁸⁸ “südile” yok. 8b/11

²⁸⁹ “keci” 8b/11

²⁹⁰ “bişüreler” 8b/11

²⁹¹ “bişürseler” 8b/12

²⁹² “içi” 8b/13

²⁹³ “daḥı” 8b/13

²⁹⁴ “beden” 8b/15

²⁹⁵ “uvacuk” 9a/1

²⁹⁶ “toḥumcuqları” 9a/1

²⁹⁷ “kıülücüri” 9a/2

dérler kaçan²⁹⁸ bunu (4) öğütseler sirkeyile qarışdursalar sehelce şucuğaz kıatsalar altı (5) sāğat²⁹⁹ güneşde qosalar andan şonra gine³⁰⁰ sehelce şu kıatsalar ve³⁰¹ (6) qarışdursalar yaķu eyleseler ġāyet isi³⁰² ve kıatı³⁰³ şışlere vursalar³⁰⁴ (7) yumşada ve aġrısın def^c éde *ārāķıtyūn* bu bir otdur ki yimişi (8) kimnūna beñzer kōki tatlu olur ve yumşak olur yēr üzerine çıķanı (9) uzun olur sūst³⁰⁵ olur kaçan³⁰⁶ kim kōkini ve yimişini bişürseler şarābıla (10) aġızda tıtsalar diş aġrısın ġidere ve od yanķununun üzerine (11) dürtseler fāyide éde ve şol çıbanlar ki dırnaķlar dibinde olur elde ve (12) ayaķda üzerine vursalar³⁰⁷ giderür ve şovukdan yarılan yerlere kıaynanmış (13) şuyın dōkseler ġāyet fāyide éde eger ol otıla kıaynanmış (14) şarābı sidüġi tıtılan ve niķrīs ve ‘ırķu’-n-nisā olan kişilere (15) içürseler fāyide éde ve bu otuñ bir dürlüsü daķı olur yapraġı

[11b]

(1) kabak³⁰⁸ yapraġına³⁰⁹ beñzer evet³¹⁰ böyük olur ve kıatı³¹¹ olur üzeri bozca ve dikenlüce (2) olur kıuruducıdur ve taķlīl édicidür yapraġın eski çıbanlara vursalar³¹² (3) bitüre ve kōkinden bir dirhem³¹³ yā³¹⁴ iki dirhem³¹⁵ kōknār içiyile içseler göġüzden (4) aķan iriñe fāyide éde *ermāl* hindden ġelür kıaranfule beñzer bir otdur isidür³¹⁶ (5) kıurıdur aġız kıoķusın giderür eger yaķu eyleyüb kıabarķuķlara³¹⁷ ve isi³¹⁸ veremlere (6)

²⁹⁸ “kaçan” 9a/2

²⁹⁹ “sā‘at” 9a/2

³⁰⁰ “yine” 9a/3

³⁰¹ “ve” yok. 9a/3

³⁰² “issi” 9a/3

³⁰³ “kıat” 9a/3

³⁰⁴ “ursalar” 9a/4

³⁰⁵ “sust” 9a/5

³⁰⁶ “kaçan” 9a/5

³⁰⁷ “dōkseler” 9a/7

³⁰⁸ “kabaka” 9a/9

³⁰⁹ “yapraġına” yok. 9a/9

³¹⁰ “evit” 9a/9

³¹¹ “kıat” 9a/9

³¹² “ursalar” 9a/10

³¹³ “direm” 9a/11

³¹⁴ “yā” yerine “ve” 9a/11

³¹⁵ “direm” 9a/11

³¹⁶ “issidür” 9a/12

³¹⁷ “kıabarcuķlara” 9a/13

dürtmeler fāyide éde ve dāhı yumşak dögseler cıbanlara³¹⁹ ekseler bitürür ve yémek üzerine (7) ekseler yéseler ā‘šādağı³²⁰ ‘ufūneti gidere ve dimāğa kuvvet vère ve ağız ağrısına (8) ve göz ağrısına fāyide éde qalbi qavī éder fi’l-cümle cemī‘i kuvāya yardım éder (9) *ermiye*³²¹ bu bir otdur ki yèrden (*T9/b*) yoqaru bucuq³²² arış çıkardur dördül olur (10) tohmı boy tohmına beñzer isti‘māl olan büstānda bitenidür³²³ uzunca uzunca³²⁴ (11) tohmı olur qaraca qacan³²⁵ tohmını yumşak dögseler řarābıla içseler gözde olan (12) cıbanlara³²⁶ ve aqlığa fāyide éde qacan³²⁷ şuyıla yaqu eyleseler balgāmī şişlere vursalar³²⁸ (13) taqlıl éde tağıda *arcifana*³²⁹ boyacılar qatında meşhürdur yaprağı birinc (14) yaprağına beñzer illā aq olur her iki yaprağı³³⁰ arasında bir budaq çıkar (15) kışacuk depeleri degirmice řaru çiçekleri olur ve dikenleri olur şovukdur

[12a]

(1) qurıdur qacan³³¹ bişürseler şuyından üç gün günde altmış dirhem içseler (2) yaraqānı ve istiskāyı giderür mücerrebdür ba‘zılar eydür üzümle bişürseler (3) isti‘māl étsele bu fāyideyi³³² éde eger şuyın arpa unıyla qarışdursalar (4) yaqu eyleyüb isi³³³ şişlere vursalar³³⁴ be-ğāyet fāyide éde *erāk* misvāk ağacıdur (5) yimişi ma‘deyi qavī eyler³³⁵ ve řabi‘atı qabz eyler³³⁶ qacan³³⁷ qaynatsalar şuyın (6) içürseler südüğü³³⁸ yüride

³¹⁸ “ışı” 9a/13

³¹⁹ “cıbanlara” 9a/13

³²⁰ “ā‘šādağı” 9a/14

³²¹ “erumiye” 9a/15

³²² “bucuq” 9b/1

³²³ “bitendür” 9b/1

³²⁴ “uzunca” yok. 9b/1

³²⁵ “qacan” 9b/2

³²⁶ “cıbanlara” 9b/2

³²⁷ “qacan” 9b/3

³²⁸ “ursalar” 9b/3

³²⁹ “arcifana” 9b/3

³³⁰ “yaprağınuğ” 9b/4

³³¹ “qacan” 9b/5

³³² “fāyide” 9b/7

³³³ “ışı” yok. 9b/8

³³⁴ “ursalar” 9b/8

³³⁵ “éder” 9b/9

³³⁶ “éder” 9b/9

³³⁷ “qacan” 9b/9

³³⁸ “südüğü”den sonra “gidere” var. 9b/10

ve kavuğı arıda *artükān* uvacuk taşcuğazlardır (7) şaruca eger ocağda yaqsalar kızarur kaçan³³⁹ bunu göyündürseler (8) yusalar cıbanlara³⁴⁰ ekseler artuk etlerin giderüb cirāhatların bitüre ve isi³⁴¹ (9) şişlere vursalar³⁴² fāyide éde *erneb-i berri* kuru yer tavşanıdır biryān (10) etseler hastalıkdan başı ditreyen kişi beynisin yése fāyide éde kaçan³⁴³ (11) oğlancukların dişi dibine sürseler dişi biterken ağrımağı men^c éde³⁴⁴ (12) eger başını göyündürseler ayının içi³⁴⁵ yağıyla kaşı kirpügi dökülen (13) kişiye karışdurub sürseler fāyide éde ol zahmeti gidere (*T10/a*) kaçan³⁴⁶ tavşan (14) māyasını³⁴⁷ hayzdan kesilmiş hatun kişi üç gün içse yüklü (15) olmaya ve raḥimden³⁴⁸ akan ruṭubeti kese ve sirkeyile içseler şar^ca fāyide éde

[12b]

(1) ve kattāl otların zararın def^c éde ve ısıcağ kaniyla çığıdı ve bahağı ve uvacuk (2) kabarcuğı³⁴⁹ ovsalar³⁵⁰ gidere ve ba^czı ḥekim³⁵¹ eydür gevdesi³⁵² uyuşan kişi (3) bişürse yése fāyide éde ve bağırsak³⁵³ cıbanlarına fāyide éde ve dağı bütünce bir çölmege (4) koyub göyündürseler külinden on güne degin³⁵⁴ iki direm yése bögreğinde ve kavuğında (5) taşı olan kişilere fāyide éde gidere kaçan³⁵⁵ tavşanın karnın alsalar göyündürseler gül (6) yağıla³⁵⁶ karışdursalar kıl bitmez başa dürtsele kılı³⁵⁷ bite ve eger tavşanı bütünle³⁵⁸ kaynatsalar (7) niḳrīs olan ve bendükşeleri ağrıyan kişi şuyına

³³⁹ “kaçan” 9b/11

³⁴⁰ “cıbanlara” 9b/11

³⁴¹ “issi” 9b/12

³⁴² “ursalar” 9b/12

³⁴³ “kaçan” 9b/14

³⁴⁴ “éde”den sonra “ve” var. 9b/14

³⁴⁵ “içi” 9b/15

³⁴⁶ “kaçan” 10a/1

³⁴⁷ “hāyasını” 10a/1

³⁴⁸ “raḥemden” 10a/1

³⁴⁹ “kabarcuğı” 10a/3

³⁵⁰ “ovsalar” yok. 10a/3

³⁵¹ “ḥekīm” 10a/3

³⁵² “gövdesi” 10a/3

³⁵³ “bağırsak” 10a/4

³⁵⁴ “degın”den sonra “günde” var. 10a/5

³⁵⁵ “kaçan” 10a/6

³⁵⁶ “yağıyla” 10a/7

³⁵⁷ “kıl” 10a/7

³⁵⁸ “bütün” 10a/7

girse otursa be-ğāyet (8) fāyide éde ve döşege işeyen kişiye yigirmi yā otuz gün hemān tavşan etin (9) yēdürseler ol zahmet³⁵⁹ gide³⁶⁰ ve kıgını şarābıla içürseler zahmet gide³⁶¹ *erneb-i bahrī* (10) ya'nī deniz tavşanı bir küçük cānavardur depesinde taşcuğaz olur kaçan³⁶² (11) yaķu eyleseler başa vursalar³⁶³ saçı dōke ve dahı ol tavşanı yaķsalar kül eyleseler ol (12) küli harīrden eleseler tūtiyā eyleseler göze çekseler be-ğāyet nūrlandura eyü (13) eyleye ve dahı kaynatsalar şuyın içseler ağıları def³⁶⁴ éde ba'zı hekīmler (14) eydür ol şuyı başa dürtseler³⁶⁴ kılı dōke dērler ammā içmeyeler inen çıban édüb (15) helāk eyler *artas-i levhiyā* (T10/b) türkce karga dülegi dērler ve zirāvend-i tavīl

[13a]

(1) dedikleri dahı budur bu otuñ kökidür isti'māl olan kaçan³⁶⁵ kurutsalar (2) dögseler cıbanlara³⁶⁶ saçsalar yaramaz etin giderüb sağ et bitüre ve kaynatsalar (3) şuyın içseler rebv zahmetine ve inçkuruğa³⁶⁷ ve kan tükürmege ve talak şişmegine (4) fāyide éde ve zātū'l-cenebe ve ā'zā süstligine fāyide éde ve eger iki dirhem (5) şarābıla içseler yılan şokduğına ve ağılu³⁶⁸ otlar içene fāyide éde ve yaķu édüb (6) yılan şokduğı yere vursalar³⁶⁹ fāyide éde ve eger büber ve mür³⁷⁰ katsalar hayz gören (7) hatunlara içürseler nifāsdan olan zahmetleri gidere ve hayz kanın yüride (8) ve öli oğlanı çıkara ve hatun³⁷¹ kişiler³⁷² şāf édüb götürseler yine bu fāyide (9) éder³⁷³ ve diş diplerine³⁷⁴ dürtseler diş ağarda³⁷⁵ ve eger balıla karışdursalar eski (10) cıbanlara³⁷⁶ dürtseler

³⁵⁹ “zahmeti” 10a/9

³⁶⁰ “gidere” 10a/10

³⁶¹ “gide”den sonra “ve kıgını kimesneye yēdürseler yēli durmaya mücerredür” var. 10a/10

³⁶² “kaçan” 10a/12

³⁶³ “ursalar” 10a/12

³⁶⁴ “dökseler” 10a/15

³⁶⁵ “kaçan” 10b/2

³⁶⁶ “cıbanlara” 10b/2

³⁶⁷ “inçkuruğa” 10b/3

³⁶⁸ “ağılı” 10b/5

³⁶⁹ “ursalar” 10b/5

³⁷⁰ “mür” 10b/6

³⁷¹ “hatunlar” 10b/7

³⁷² “kişiler” yok. 10b/7

³⁷³ “éde” 10b/8

³⁷⁴ “diblerine” 10b/8

³⁷⁵ “ağrıda” 10b/8

bitüre ve dişlere dürtmeler arıda³⁷⁷ diplerin³⁷⁸ muhkem eyleye eger sirkeyile (11) karışdursalar ıalağa dürtmeler fāyide ēde ve hem sirkengübinile içseler girü ıalağa³⁷⁹ (12) fāyide ēde ve bevāşir³⁸⁰ şişlerine yaķu ēdüb vursalar³⁸¹ fāyide ēde ve balıla bir bucuķ dirhem³⁸² (13) karışdurub yalasalar³⁸³ yürekde olan bevāşire ve teşennüce ve sinirler sust (14) olmağa fāyide ēde ve levni gökcek eyler ve gögsi arıdur ve şar‘a be-ğāyet fāyide ēde³⁸⁴ (15) üç dirhem içseler balğamı³⁸⁵ ishāl ēdüb ma‘deye be-ğāyet fāyide ēde ve yēlleri

[13b]

(1) ıağıda ve eger bulunmasa³⁸⁶ bedeli zurunbād³⁸⁷ ola ve yarı miķdārı anzurūt ola (2) **azād-ı dıraķı**³⁸⁸ türkce böyük tesbīh ağacı³⁸⁹ dērler³⁹⁰ yemişi igdeye beñzer bir³⁹¹ böyük (3) ağacıdur çok (T11/a) budaklı alüc ağacına beñzer levnde³⁹² ve yemişde dāhı³⁹³ bi-‘aynihi alüca (4) beñzer evet³⁹⁴ zinhār yemişinden yemeyeler ağudur helāk ēder ammā yaprağı³⁹⁵ ve (5) budakları üçin dögseler şuyın şıksalar bala ķadub içseler semm-i ķātılı (6) def‘ eyleye³⁹⁶ ve ‘ırķu’n-nisāya ve hayālar sust olmasına fāyide ēde ve süddegi³⁹⁷ (7) yüride ve hayz kanın yüride ve ķavukda olan dökölmiş kanı arıdub (8)

³⁷⁶ “çıbanlara” 10b/9

³⁷⁷ “arıda”dan sonra “ve” var. 10b/9

³⁷⁸ “diblerine” 10b/9

³⁷⁹ “ıalağa” yok 10b/10

³⁸⁰ “bevāşir” 10b/10

³⁸¹ “ursalar” 10b/11

³⁸² “dirhemini” 10b/11

³⁸³ “yēseler” 10b/11

³⁸⁴ “ēder” 10b/13

³⁸⁵ “balğam” 10b/13

³⁸⁶ “bulunmasa” 10b/14

³⁸⁷ “zurunbā” 10b/14

³⁸⁸ “azād-ı dıraķı” 10b/15

³⁸⁹ “ağacıdur” 10b/15

³⁹⁰ “dērler” yok. 10b/15

³⁹¹ “bir” yok. 10b/15

³⁹² “levnde” yok. 11a/1

³⁹³ “dahı” 11a/1

³⁹⁴ “evit” 11a/1

³⁹⁵ “yabrakları” 11a/2

³⁹⁶ “ēde” 11a/3

³⁹⁷ “sidügi” 11a/4

çıkara ve çiçeğin koçulasalar dimāğda olan süddeleri açā kabuğın³⁹⁸ kara (9) helīleyile ve şāhterecile bişürseler şuyın içseler balgami ısıtmaları ve kara (10) sevdāyı gidere ve yaprağın³⁹⁹ ve yemişini mürdesengile ve gül yağıyla karışdursalar (11) şol baş ki şulu cıbanlar⁴⁰⁰ ola kıl bitmeye bir kaç gün dürtsele üç (12) günde bir hamāma⁴⁰¹ girseler çıktuğı vaktin gine⁴⁰² dürtsele be-ğāyet fāyide ēde (13) *asārūn* yēdi mışkāl içürseler mā’ūl-‘aselile ishālī⁴⁰³ ve dağı südüğü⁴⁰⁴ (14) yüride⁴⁰⁵ ve ‘ırku’n-nisāya fāyide ēder⁴⁰⁶ ve hayz kanın yüridür ve süddeleri açar (15) ve yürek ve boğaz ağrıların giderür ve yēlleri taḥlīl ēder eger sürme ēdüb

[14a]

(1) göze çekseler be-ğāyet kuvvet vère ve talak katılığın gidere⁴⁰⁷ ve eger balıla yalasalar (2) menīyi ziyāde ēde⁴⁰⁸ bögreği ve kavuğı kavī eyleye ve eger evde tütüzsele yaşlı ‘akrabalar (3) kim evde ola⁴⁰⁹ kıra ve dağı dögseler tāze koyun südiyle karışdursalar (4) yaḳueyleyüb iki sekirden arasına vursalar⁴¹⁰ cimā‘⁴¹¹ gāyet kavī eyleye (5) ve günde bir dirhem iki dirhem şekerile üç güne dek yēse⁴¹² isti‘māl (6) étse ma‘denün şovukluğın⁴¹³ ve cigerün şovukluğın gidere (*T11/b*) ṭabī‘atı (7) yumşada ve bögrekdeki taşı tağıda ve ağrıların gidere ve ağı içene (8) ve yılan şokana fāyide ēde *asārūn*⁴¹⁴ şarābı fāyide ēder istiskā olana (9) ve şarulığı düşene ve cigerinde zaḫmeti olana ve sekirdeni⁴¹⁵ ağrıyana (10) ve südüğü⁴¹⁶ be-ğāyet yüridür terkīb budur

³⁹⁸ “kapuğın” 11a/5

³⁹⁹ “yabrağın” 11a/6

⁴⁰⁰ “çıbanlardan” 11a/7

⁴⁰¹ “hamāmda” 11a/8

⁴⁰² “gür” 11a/8

⁴⁰³ “ishāl ēder” 11a/9

⁴⁰⁴ “sidüğü” 11a/9

⁴⁰⁵ “yüridür” 11a/9

⁴⁰⁶ “ēde” 11a/10

⁴⁰⁷ “giderür” 11a/11

⁴⁰⁸ “eyleye” 11a/12

⁴⁰⁹ “olur” 11a/13

⁴¹⁰ “ursalar” 11a/14

⁴¹¹ “cimā‘ı” 11a/14

⁴¹² “yēse” yok. 11a/15

⁴¹³ “şovukluğu” 11a/15

⁴¹⁴ “aşārūn” 11b/2

⁴¹⁵ “şikirdeni” 11b/3

⁴¹⁶ “sidüğü” 11b/3

kim üç mişkāl asārūn on (11) iki mişkāl qor̄tolu⁴¹⁷ sırāya qoyalar kıvāma getüreler andan sonra isti‘māl (12) edeler *ushuṭūs*⁴¹⁸ ma‘nisi rūḥlar ṭururucı⁴¹⁹ demek olur süddeleri açar (13) āhlāṭı laṭīf eder gözi cilālandurur ve dimāğı arıdur ve⁴²⁰ gögez⁴²¹ ağrılarına (14) be-ğāyet fāyide eder eger üç dirhem in sirkengübinile içseler sevdāyı (15) ve balgāmı⁴²² ishāl eder⁴²³ ve şar‘ı ve mālīḥūlyāyı⁴²⁴ gidere⁴²⁵ ve eger beş dirhem in

[14b]

(1) iki dirhem keşīreyile qarışdursalar isti‘māl etseler dimāğı be-ğāyet (2) tenkiye edüb arıda ba‘zı ḥekīmler eydür bir dirhem in balıla qarışdursalar (3) burına ṭamlatsalar dimāğı be-ğāyet tenkiye ede ve mürebbāsın yēseler be-ğāyet (4) feraḥ eyleye ve qalbi kavī ede ve eger yumşak dögseler beş on gün⁴²⁶ (5) günde iki dirhem⁴²⁷ içseler baş ditremesin gidere ve⁴²⁸ kaynatsalar şuyın veca‘ü’l-mefāşıla⁴²⁹ (6) dökseler kendüyi vursalar⁴³⁰ veca‘nı sākin eyleye⁴³¹ ve daḥı (7) çiçeginden balıla yā şekerile mürebbā eyleseler benefşe mürebbāsı gibi⁴³² bahārda (8) edeler yēyeler nefesi feraḥ eyleye ve sevdāyı gidere ve ḥılṭı çıkara ve⁴³³ yılan (9) şokana be-ğāyet fāyide ede ve şarāb-ı uşuḥuṭūsı zūfā şarābı gibi⁴³⁴ edeler (10) bu şarāb gālīz yēlleri ḥall eyleye ve eyegüler ağrısına ve siñir⁴³⁵ ağrısına (11) ve ifrāṭıla şovuklara be-ğāyet⁴³⁶ (T12/a) fāyide ede ve

⁴¹⁷“qor̄tol” 11b/4

⁴¹⁸ “ushuṭūs” 11b/4

⁴¹⁹ “ṭururucı” 11b/5

⁴²⁰ “ve” yok. 11b/6

⁴²¹ “gögüz” 11b/6

⁴²² “balgāmī” 11b/7

⁴²³ “ede” 11b/7

⁴²⁴ “mālīḥūlyāyı” 11b/7

⁴²⁵ “giderür” 11b/7

⁴²⁶ “gün” yok. 11b/10

⁴²⁷ “dirhem in” 11b/10

⁴²⁸ “ve”den sonra “daḥı” var. 11b/11

⁴²⁹ “mefāşıla” 11b/11

⁴³⁰ “ursalar” 11b/12

⁴³¹ “ede” 11b/11

⁴³² “bigi” 11b/13

⁴³³ “ve”den sonra “aḡu içene ve” var.11b/13

⁴³⁴ “bigidür eyle” 11b/14

⁴³⁵ “siñirler” 11b/15

⁴³⁶ “be-ğāyet” yok. 12a/1

ucuk tutana bu şarābdan (12) ʿāqırkarhāyıla ve sirkengübīnile⁴³⁷ vërseler⁴³⁸ fāyide éde *isfanāh*⁴³⁹ meşhūrdur (13) muʿtedildür yumşakdur eyüdü göğüsü⁴⁴⁰ yumşatmağa ve ici yumşadur şovukdur (14) yaşıdur bağırsakları⁴⁴¹ yur ve şafrāyı giderür vaqt olur bunun şörvāsından (15) gönül nefret tutar koyuca bişürüb üzerine dārçini⁴⁴² saçub

[15a]

(1) yëyeler arka ağrısın gidere ve göğüsde olan isi⁴⁴³ şişlere vursalar⁴⁴⁴ (2) ve göğüs iriligine ve öksürüğe fāyide éde ve südü⁴⁴⁵ göyünmesine fāyide éde (3) ve boğaz ağrılarına ve nezlelere be-gāyet fāyide éde eger baklāyıla bişürseler (4) yëseler fāyide éde bābīl kavmi yaz ve kış ekerlerdi yerlerdi zīrā boğaz (5) ağrısı ve göğüs ağrısı ovalarda çok olurdu bununıla şifā bulurlardı (6) ve dāhı kandan hāşıl olan öyken ağrısın giderür ve şafrāyı (7) giderür kaçan⁴⁴⁶ kavurma eyleseler yëseler tiz ısıtmalara fāyide éde ki türkce ağrı (8) dërler huşuşā ki bādām yağıyla bişüreler *asṭūaṭīkūs*⁴⁴⁷ türkce ayu (9) kulağı dërler bu bir otdur ki yalunuz çıkar budakları olmaz kendüzi (10) katı olur içinde⁴⁴⁸ şaru çiçekleri⁴⁴⁹ olur bābādyā çiçegine⁴⁵⁰ benzer debecükleri⁴⁵¹ (11) ayrılmış olur ve yaprakları⁴⁵² uzun olur kaçan⁴⁵³ bunı dögseler yaqu eyleseler (12) emcek şişlerine vursalar⁴⁵⁴ be-gāyet fāyide éde ve hatun kişi bunı (13) boynına aşsa ol zahmetden kurtıla ve bu otuñ yaprağını dögseler (14) şıksalar suyla karışdursalar

⁴³⁷ “sekincübīn” 12a/1

⁴³⁸ “vursalar” 12a/1

⁴³⁹ “isfināh” 12a/1-2

⁴⁴⁰ “gögüsün” 12a/2

⁴⁴¹ “bağırsakları” 12a/3

⁴⁴² “dārçini” 12a/4

⁴⁴³ “issi” 12a/4

⁴⁴⁴ “ursalar” 12a/5

⁴⁴⁵ “sidügi” 12a/5

⁴⁴⁶ “kaçan” 12a/9

⁴⁴⁷ “usṭūaṭīnefūs” 12a/10

⁴⁴⁸ “icinde” 12a/11

⁴⁴⁹ “cicekleri” 12a/12

⁴⁵⁰ “cicegine” 12a/12

⁴⁵¹ “depeçükleri” 12a/12

⁴⁵² “yabraqları” 12a/12

⁴⁵³ “kaçan” 12a/13

⁴⁵⁴ “ursalar” 12a/13

ma^cde alavlanduğını gidere ve ħunāķa (15) fāyide ēde ve⁴⁵⁵ ķasıķda ve ġayrı yērde olan isi⁴⁵⁶ şışlre dāġı⁴⁵⁷ vursalar⁴⁵⁸ fāyide ēde

[15b]

(1) ve ĉiĉegin⁴⁵⁹ dāġı⁴⁶⁰ vursalar⁴⁶¹ fāyide ēde ve řancusını⁴⁶² sākin eyleye *esl* (2) bu bir otdur ki iki dürlü olur şular ķatında olur birinüġ yemiři⁴⁶³ olmaz (3) birinüġ ķaraca ķaraca degirmice⁴⁶⁴ yemişi olur eger ol yemişden řarābıla (4) içseler ici ķabż eyleye ķanı kese⁴⁶⁵ ve sidük⁴⁶⁶ yüride eger yaprağını yaķu (5) eyleyüb yılan řoķduđı yēre vursalar⁴⁶⁷ fāyide ēde evet⁴⁶⁸ ol yemişi otda ķurıdub (6) andan içmek gerek *islīġ* bu bir otdur ki ķum arasında biter uzun (7) uzun řu teresine beņzer boyacılar isti‘māl ēderler ķacan⁴⁶⁹ yaprağını bişürseler (8) yaķu eyleyüb balġamī şışlre ursalar fāyide ēde ve eger arpa unıyla ķarıřdursalar⁴⁷⁰ (9) ısırguya vursalar⁴⁷¹ fāyide ēde bir dürlü dāġı⁴⁷² olur ķoruda biter ve (10) depecükleri⁴⁷³ olur baņ⁴⁷⁴ toġmına beņzer eger döġseler ici⁴⁷⁵ aġrıyan ķiřiye (11) içürseler zaġmetini gidere ve ġalīz yēlleri ve ķulunc ve ‘aķreb řoķduđına (12) ve ķattāl otlar icen⁴⁷⁶ ķiřilere fāyide ēde *asīrāġālīs* türkce şavşancıl

⁴⁵⁵ “ve” den sonra “ve ķasıķda ve ġayrı yērde” yerine “(T12b) ve er oġlancuķlarda olan ucuġa fāyide ēde ve gözde” var. 12b/1

⁴⁵⁶ “issi” 12b/1

⁴⁵⁷ “dāġı” 12b/1

⁴⁵⁸ “ursalar” 12b/2

⁴⁵⁹ “cicegin” 12b/2

⁴⁶⁰ “dāġı” yok. 12b/2

⁴⁶¹ “ursalar dāġı” 12b/2

⁴⁶² “sancusını” 12b/2

⁴⁶³ “yemişi” 12b/3

⁴⁶⁴ “degirmice” yok. 12b/3

⁴⁶⁵ “keser” 12b/4

⁴⁶⁶ “sidüġi” 12b/4

⁴⁶⁷ “ursalar” 12b/5

⁴⁶⁸ “evit” 12b/5

⁴⁶⁹ “ķacan” 12b/7

⁴⁷⁰ “ķarıřdurub” 12b/8

⁴⁷¹ “ursalar” 12b/8

⁴⁷² “dāġı” 12b/9

⁴⁷³ “debeĉükleri” 12b/9

⁴⁷⁴ “paņ” 12b/9

⁴⁷⁵ “iĉi” 12b/10

⁴⁷⁶ “iĉen” 12b/11

toynağı (13) dërler yêr üzerine düşen⁴⁷⁷ biter yaprağı ve budahı⁴⁷⁸ nohûda beñzer uvaçuğ⁴⁷⁹ çiçegi (14) var köki turpa⁴⁸⁰ beñzer gölgeli yêrlerde biter ve qarlu yêrlerde çok biter⁴⁸¹ eger (15) dögseler eski cıbanlara ekseler bitüre ve dağı kökini kaynatsalar şarābıla içseler

[16a]

(1) içi⁴⁸² kabz êde⁴⁸³ ve ishāli kat^c êde ve sidügi yüride ve kan tükürmegi keser (2) *ās* mersindür yaş yemişin yēseler kan tükürmege fāyide (*T13/a*) êde ve kavuğ (3) göyünmesine fāyide êder ve ma^cdeyi eyü eyler sidügi yüride⁴⁸⁴ ve yimişin⁴⁸⁵ şıksalar⁴⁸⁶ (4) şuyın şarāba katsalar içseler ‘akreb⁴⁸⁷ ve yılan şokduğına fāyide êder⁴⁸⁸ (5) ve yemişini bişürüb şuyın⁴⁸⁹ kıllara dutsalar⁴⁹⁰ kararda eger şarābıla bişürseler (6) yaqu eyleseler topuğda⁴⁹¹ ve ayakda olan cıbanlara vursalar⁴⁹² gidere ve arpa unıyla yaqu (7) eyleyüb gözdeki isi⁴⁹³ şışlere vursalar⁴⁹⁴ fāyide êder⁴⁹⁵ ve yimişini⁴⁹⁶ şıksalar⁴⁹⁷ sehelce (8) bişürseler şarāb içmezden ön içseler humārı def^c êde ve eger yimişini⁴⁹⁸ (9) ve yaprağını⁴⁹⁹ kaynatsalar içine⁵⁰⁰ girseler rahm çıkduğına ve⁵⁰¹ rahimden⁵⁰² akan (10)

⁴⁷⁷ “düşeni” 12b/12

⁴⁷⁸ “budahı” 12b/12

⁴⁷⁹ “uvacuğ” 12b/12

⁴⁸⁰ “turba” 12b/12

⁴⁸¹ “olur” 12b/13

⁴⁸² “içi” 12b/14

⁴⁸³ “eyleye” 12b/14

⁴⁸⁴ “yüridür” 13a/1

⁴⁸⁵ “yemişin” 13a/1

⁴⁸⁶ “şıksalar” 13a/1

⁴⁸⁷ “akreb”den sonra “ve yılan” yok. 13a/2

⁴⁸⁸ “êde” 13a/2

⁴⁸⁹ “suyın” 13a/2

⁴⁹⁰ “dürtsele” 13a/3

⁴⁹¹ “topuğda” 13a/3

⁴⁹² “ursalar” 13a/4

⁴⁹³ “issi” 13a/4

⁴⁹⁴ “ursalar” 13a/4

⁴⁹⁵ “êde” 13a/4

⁴⁹⁶ “yemişini” 13a/4

⁴⁹⁷ “şıksalar” 13a/4

⁴⁹⁸ “yemişini” 13a/5

⁴⁹⁹ “yabrağını” 13a/5

⁵⁰⁰ “icine” 13a/6

⁵⁰¹ “ve”den sonra “mağ^cad çıkduğına ve” var. 13a/6

ruṭūbete be-ḡāyet fāyide ēde ve dāḥī⁵⁰³ başı ol şuyıla yusalar qonağını (11) ve baş cıbanlarını⁵⁰⁴ ve binbegleri⁵⁰⁵ gidere ve kılını⁵⁰⁶ muḥkem ēde ve yaprağını qurıdub (12) dögseler diṣ diplerine⁵⁰⁷ qosalar muḥkem eyleye ve yaprağını⁵⁰⁸ qaynatsalar bendükşeleri (13) sust olan kişi içine girse otursa fāyide bula ve bu şuyı şınmış (14) süñüğe tāzeyiken dögseler vursalar⁵⁰⁹ fāyide ēde bahaqı bu şuyıla yusalar (15) gidere ve qulağa ṭamzursalar qulaqdan akan iriñi def^c eyleye eger

[16b]

(1) yaprağın⁵¹⁰ dögseler üzerine şu qoysalar sehelce zeyt yā gül yağı qarışdursalar (2) yaqu eyleseler yaṣ cıbanlara vursalar⁵¹¹ fāyide ēder⁵¹² ve ḥāya şışlerine ve bevāşire⁵¹³ vursalar⁵¹⁴ (3) fāyide ēde eger qurusın dögseler qurluḡana alsalar⁵¹⁵ fāyide ēde ve qoltuq (4) ve qulaq ardı ve qasıq⁵¹⁶ bişüb rāyihāsi⁵¹⁷ azduḡına ekseler gidere ve (5) yüregi oynayan kişi gevdesine şaṣsa derledüḡin ve yüregi oynamasın⁵¹⁸ (6) gidere ve eger göyündürseler yā quruyiken mūmıla zeytile qarışdurub (7) od yangunına⁵¹⁹ (T13/b) ve qurluḡana vursalar⁵²⁰ gidere ve şafrādan olan ishāli keser (8) ve yemişin yēseler veyā şuyın içseler baʿzılar bunı göyündürürler ve māzū (9) şuyın alsalar qarışdursalar qursalar eyleseler gölgede qurıdalar⁵²¹ vaqt-i ḥācetde (10) istiʿmāl ēdeler

⁵⁰² “raḥımden” 13a/6

⁵⁰³ “dāḥı” 13a/7

⁵⁰⁴ “cıbanların” 13a/7

⁵⁰⁵ “binikleri” 13a/7

⁵⁰⁶ “kılı” 13a/7

⁵⁰⁷ “diblerine” 13a/8

⁵⁰⁸ “yabrağını” 13a/8

⁵⁰⁹ “ursalar” 13a/9

⁵¹⁰ “yabrağını” 13a/11

⁵¹¹ “ursalar be-ḡāyet” 13a/12

⁵¹² “ēde” 13a/12

⁵¹³ “bevāsire” 13a/12

⁵¹⁴ “ursalar” 13a/12

⁵¹⁵ “ekseler” 13a/13

⁵¹⁶ “kasuq” 13a/13

⁵¹⁷ “rāyihāsi” 13a/14

⁵¹⁸ “oynamağın” 13a/15

⁵¹⁹ “yangusına” 13a/15

⁵²⁰ “ursalar” 13b/1

⁵²¹ “qurıtsalar” 13b/2

yaprağı⁵²² yemişi⁵²³ gibi⁵²⁴ fāyide éde ve қоқуламақ isi⁵²⁵ buḥārı (11) def^ε éde ve yimişi⁵²⁶ öksürüğe fāyide éde eger sirkeyile qarışdursalar başa (12) vursalar⁵²⁷ burın kanın kese ve yimişi⁵²⁸ şuşalıǵı keser ve quşmaǵı def^ε éder (13) eger ḥatun kişiler tütüsi eyleseler tütününe otursalar rahmlerinden (14) şızan kanı kese eger çügündür şuyıla bişürseler başa vursalar⁵²⁹ başdağı (15) başı perti gidere ve eger baqlā şuyıla dögseler yüze vursalar⁵³⁰ çıǵıdı

[17a]

(1) gidere ve yēseler ma‘deyi kavī éder⁵³¹ baǵırsaǵı⁵³² ve kavuǵı daḥı kavī éde ve ḥafaḳāna (2) eyüdür ve öyken aǵrısın giderür ve öksürüğe fāyide éder ve eger yapraǵını⁵³³ bişürseler (3) şarābıla yaḳu eyleseler başa ursalar baş aǵrısın gidere ve eger qaynatsalar (4) ve şuyını kıvāma getürseler isti‘māl eyleseler māddeyi kim ma‘deye iner def^ε eyleye (5) ve sidük göyünüǵine⁵³⁴ fāyide éde⁵³⁵ ve ḥayz kanı aḳduǵını⁵³⁶ kese ve yapraǵın (6) dögseler şuyın şıqsalar içseler içi kabz eyleye ve şırlüǵāna katub içseler (7) balǵamı ishāl éde eger aǵacından bir ḥalkacuk⁵³⁷ eyleyüb ayaǵının şırça⁵³⁸ barmaǵına (8) giçürse⁵³⁹ bezler şişini gidere *şarābü’l-ās* şan‘atı budur kim cemī‘ eczāsın⁵⁴⁰ (9) döğeler yedi bucuḳ vaḳıyye alalar ve üç medre şırā katalar şol kadar bişüreler kim (10) üç ülide birisi gide ikisi qala süzeler bu şarābı alalar şol kişinün kim (11) başında şulu cıbanları (*T14/a*) olsa ve қоңaǵı ve binbigi olsa

⁵²² “yaprağı” 13b/3

⁵²³ “yimişin” 13b/3

⁵²⁴ “bigi” 13b/3

⁵²⁵ “issi” 13b/3

⁵²⁶ “yemişi” 13b/4

⁵²⁷ “ursalar” 13b/4

⁵²⁸ “yemişi” 13b/4

⁵²⁹ “ursalar” 13b/6

⁵³⁰ “ursalar” 13b/7

⁵³¹ “éde” 13b/7

⁵³² “baǵırsaǵı” 13b/7

⁵³³ “yaprağı” 13b/9

⁵³⁴ “göyünüǵın” 13b/11

⁵³⁵ “fāyide éde” yerine “gidere” 13b/11

⁵³⁶ “aḳduǵı” 13b/11

⁵³⁷ “ḥalkacuk” 13b/12

⁵³⁸ “sırca” 13b/12

⁵³⁹ “geçürse” 13b/13

⁵⁴⁰ “eczāsını” 13b/13

içürseler fāyide (12) éde ve qarında olan ruṭūbeti ve raḥimde olan cıbanları men^c eyleye ve bu mersinüñ⁵⁴¹ (13) bir dürlüsü⁵⁴² daḥı olur bi-^caynihi yaprağı buña benzer evet⁵⁴³ ucları (14) süğü burnına benzer ve degirmi yemişleri olur yaprağı⁵⁴⁴ arasında kaçan olsa (15) kıbkızıl olur ve yimişi⁵⁴⁵ içinde çekirdegi katı olur bunun yaprağını ve yimişini⁵⁴⁶

[17b]

(1) şarābıla içseler sidügi yüridür ve taşları tağıda⁵⁴⁷ ve ḥayz kanın yüridür (2) ve yaraḳānı giderür ve sidügi⁵⁴⁸ tamladüğünü keser ve baş ağrısını giderür (3) *esyūs*⁵⁴⁹ şol taşdur ki üzerinde tuz biter ve ele alıcaḳ⁵⁵⁰ tızcek (4) ovılır eger ziftile qarışdursalar cirāḥata⁵⁵¹ ursalar bitüre qurusını (5) dögseler eski çıpanlara⁵⁵² ki oñılmaz⁵⁵³ anlara ekseler oñulda ve cıbanlarda⁵⁵⁴ olan artuḳ (6) etleri yiye ve bal qarışdursalar gövdede olan cıbanlara ursalar tağıлмақdan (7) men^c eyleye eger baklā unıyıla qarışdurub vursalar⁵⁵⁵ fāyide éde ve eger sirkeyile (8) qarışdursalar yalasalar öyken cıbanlarına fāyide éde ve daḥı yumşaq dögseler (9) ḥamāmda⁵⁵⁶ semüz⁵⁵⁷ kişiler saçınsalar⁵⁵⁸ be-ğāyet fāyide éde ve tozunı⁵⁵⁹ diş dibine (10) qosalar kanın kese ve yumşaq dögseler bir kaç keret⁵⁶⁰ ḥarīrden eleseler (11) göze sürme gibi⁵⁶¹ çekseler be-ğāyet kuvvet vère

⁵⁴¹ “mersinüñ” 14a/2

⁵⁴² “dürlüsini” 14a/2

⁵⁴³ “evit” 14a/2

⁵⁴⁴ “yabrağı” 14a/3

⁵⁴⁵ “yemişi” 14a/3

⁵⁴⁶ “yemişini” 14a/4

⁵⁴⁷ “tağıdur” 14a/5

⁵⁴⁸ “sidük” 14a/5

⁵⁴⁹ “esiyūs” 14a/6

⁵⁵⁰ “alıcaḳ”dan sonra “tızcek ovılır” yerine “olur” var. 14a/6

⁵⁵¹ “cirāḥata” 14a/7

⁵⁵² “cıbanlar” 14a/7

⁵⁵³ “oñalmaz” 14a/7

⁵⁵⁴ “cıbanda” 14a/8

⁵⁵⁵ “ursalar” 14a/9

⁵⁵⁶ “ḥammāmda” 14a/10

⁵⁵⁷ “semiz” 14a/10

⁵⁵⁸ “saçınsa” 14a/11

⁵⁵⁹ “tozunı” 14a/11

⁵⁶⁰ “kerret” 14a/12

⁵⁶¹ “bigi” 14a/12

aqlığı gidere *isfidāc*⁵⁶² (12) ya^cnī üsdübec şovuducudur ve yumşadıcudur cıbanlarda yēni etler bitürür (13) eski etleri kıparur giderür ve hayvānāt gözine düşen aqlığı giderür zeyt (14) yağıyla kırdurub od yanuğına dürtsele be-ğāyet fāyide ēde ve sirkeyile ezüb (15) baş ağrısına dürtsele⁵⁶³ fāyide ēde eger gül yağın kıatub dürtsele be-ğāyet fāyide ēde

[18a]

(1) (*T14/b*) ve yaqu eyleyüb⁵⁶⁴ göz ağrısına fāyide ēde ve eger tatlu şuyıla çok yusalar bir kıac (2) gün gül şuyıla içsele isi⁵⁶⁵ göz ağrısın gidere eger ‘avrat südiyle⁵⁶⁶ (3) ezsele göze tamlatsale girü bu fāyide ēde eger ‘inebü’s-şaleb⁵⁶⁷ şuyından (4) hāl eylesele isi⁵⁶⁸ şışlere ve od yanuğına vursale⁵⁶⁹ fāyide ēde ve yumadın (5) içmeyeler zīrā ki⁵⁷⁰ kıattāl otlardandır bunun tiryākı mā’ü’l-‘asel içmekdür erük (6) pūsıyıla *esrenc* göyünmiş kıurşundur eger zeyt yağıyla kıaynatsale yaramaz (7) cıbanlara⁵⁷¹ vursale⁵⁷² cürük⁵⁷³ etlerin gidere eyü etler bitüre eger ic yağıyla yā (8) sıñırlü⁵⁷⁴ yaprak şuyıla hūkıne ētsele bağırsakda⁵⁷⁵ olan cıbanlara fāyide (9) ēde *isfencü’l-bahri* türkce süngerdür göyündürsele kıan boşanan yere vursale⁵⁷⁶ (10) kıanın kıuta ve göyündürmedin zifte bandursale⁵⁷⁷ girü kıuta eger şuyıla⁵⁷⁸ (11) ışıatsale cirāhata vursale bitüre eger sirkeyile yā şarābıla ışıatsale⁵⁷⁹ (12) girü⁵⁸⁰ bu fāyideyi ēde eger

⁵⁶² “isfidāc” 14a/12

⁵⁶³ “dürtsele”den sonra “fāyide ēde” yok. 14a/15

⁵⁶⁴ “eyleyüb”den sonra “ursale” var. 14b/1

⁵⁶⁵ “issi” 14b/2

⁵⁶⁶ “südile” 14b/2

⁵⁶⁷ “‘inebü’s-şaleb” 14b/3

⁵⁶⁸ “issi” 14b/3

⁵⁶⁹ “ursale” 14b/3

⁵⁷⁰ “ki” yok. 14/4

⁵⁷¹ “cıbanlara” 14b/5

⁵⁷² “ursale” 14b/5

⁵⁷³ “cürük” 14b/6

⁵⁷⁴ “sıñırlü” 14b/6

⁵⁷⁵ “bağırsakda” 14b/7

⁵⁷⁶ “şıaşale” 14b/8

⁵⁷⁷ “bandurub ursale” 14b/8

⁵⁷⁸ “şuyıla”dan sonra “ışıatsale cirāhata vursale bitüre eger” yerine “yā” var. 14b/9

⁵⁷⁹ “ışıatsale”dan sonra “cirāhata ursale bitüre” var. 14b/9

⁵⁸⁰ “girü bu fāyideyi ēde” yok. 14b/9

göyünmişin balıla qarışdursalar eski cıbanlara (13) vursalar⁵⁸¹ etin bitüre ve dağı⁵⁸² göyünmişinden göze sürme etseler göz ağrısın (14) gidere göze cilā vère *esed* arşlanuñ içi⁵⁸³ yağıyla qasığı ve sekirdeni⁵⁸⁴ (15) ve maq'adın⁵⁸⁵ ve zekeri ovsalar⁵⁸⁶ cimā'a be-ğāyet kuvvet vère⁵⁸⁷ eger ısırgan

[18b]

(1) dikenî yağıyla bunun yağın qarışdurub zekere dürtseler be-ğāyet (2) kuvvet vērür ve çığıda dürtseler giderür eger ödini⁵⁸⁸ tütüyā edüb göze çekseler (3) be-ğāyet rüşen ede⁵⁸⁹ eger içi⁵⁹⁰ yağını cemī'i⁵⁹¹ bedene dürtseler cemī'i⁵⁹² yırtıcı (4) cānavarlar⁵⁹³ qaça ve⁵⁹⁴ gine ancılayın ödinden dürtünse⁵⁹⁵ (T15/a) kaçalar eger iki gözi ortasındağı (5) deriye yapışan⁵⁹⁶ yağı alına⁵⁹⁷ dürtseler her kim görürse hürmetlü (6) göre⁵⁹⁸ cemī'i hācetin devā eyleye eger irkeginüñ⁵⁹⁹ ödini bağılu kişi rufudün⁶⁰⁰ (7) yumurdayıla ay evvelinde içse bağı şeşile ve bir⁶⁰¹ pāre derisin kılıyla uçuk⁶⁰² (8) tutan oğlan bālig olmadın boynında⁶⁰³ götürse şar'ı gide ve eger (9) dürtünseler⁶⁰⁴ günde tutan ısıtmaya fāyide ede ve derisi üzerine oturmak bevāşiri (10) giderür mücerrebdür ve nıkrise dağı

⁵⁸¹ “ursalar” 14b/10

⁵⁸² “dağı” yerine “eger” 14b/10

⁵⁸³ “içi” 14b/11

⁵⁸⁴ “sigirdeni” 14b/11

⁵⁸⁵ “maq'adı” 14b/12

⁵⁸⁶ “ursalar” 14b/12

⁵⁸⁷ “vère”den sonra “ve” var. 14b/12

⁵⁸⁸ “ödin” 14b/14

⁵⁸⁹ “eyleye” 14b/14

⁵⁹⁰ “ic” 14b/14

⁵⁹¹ “cemī'i” 14b/14

⁵⁹² “cemī'i” 14b/15

⁵⁹³ “cānavarlar”dan sonra “andan” var. 14b/15

⁵⁹⁴ “ve gine” yok. 14b/15

⁵⁹⁵ “dürtinse” 14b/15

⁵⁹⁶ “yabışan” 15a/1

⁵⁹⁷ “alnına” 15a/1

⁵⁹⁸ “görine” 15a/2

⁵⁹⁹ “erkeginüñ” 15a/2

⁶⁰⁰ “rufadan” 15a/2

⁶⁰¹ “bir” yok. 15a/3

⁶⁰² “ucuk” 15a/3

⁶⁰³ “boynına” 15a/3

⁶⁰⁴ “dürtseler” 15a/4

fāyide éde kim ki alnı derisinden (11) bir pāre götürse hālk katında maḥbūb ve mu‘azzam ola kaçan ki derisin (12) bir yerde tütüzseler ol yerde yırtıcı cānavarlar kalmaya kaçā eger bir pāre derisini (13) şandūga kıysalar güve düşmekden şaklaya ve eger güvesi varısa (14) kıra mücerrebdür eger boķından şarāb-h‘ar⁶⁰⁵ kişıye içürseler terk éder⁶⁰⁶ (15) *uṣāk* meşhūrdur be-ğāyet yumşadıcıdur mafşalda olan katı

[19a]

(1) şişlere ve talağa vursalar⁶⁰⁷ taḥlīl éder ve ḥanāzīri tağıdur iki dirhem⁶⁰⁸ içseler (2) sirkeyile talağ şişin giderür⁶⁰⁹ ve ‘ırķu’n-nisāyı gidere ve eger arpa⁶¹⁰ şuyıla (3) karışdurub içseler zīķū’n-nefesi gidere ve şar‘a ve gögisde⁶¹¹ olan yaşlıga (4) fāyide éde ve südügi⁶¹² yüride ve göz cıbanlarına vursalar⁶¹³ gāyet eyü eyleye ve (5) sirkeyile ezseler talağa vursalar⁶¹⁴ taḥlīl éde katılıkların gidere eger ziftile (6) ve balıla yaķu édüb bendikşedeki⁶¹⁵ katı⁶¹⁶ şişlere vursalar⁶¹⁷ ḥall eyleye⁶¹⁸ kaçan (7) sirkeyile ve naṭrūnıla karışdurub⁶¹⁹ vursalar⁶²⁰ daḥı şa yağı kıtsalar süstendām (8) kişilere ve ‘ırķu’n-nisāya sürseler fāyide éde (*T15/b*) ve cıbanlara vursalar⁶²¹ çüriyen⁶²² (9) etlerin giderüb yēni et bitüre ve katı şişlere vursalar⁶²³ et bitüre yumşada (10) ve eger bir mışķāl içseler⁶²⁴ gālīz balgāmı ishāl éde⁶²⁵ dāḥı⁶²⁶ içden aķan (11) şaru şuya fāyide éde

⁶⁰⁵ “şarāb-h‘arı” 15a/8

⁶⁰⁶ “éde” 15a/8

⁶⁰⁷ “ursalar” 15a/9

⁶⁰⁸ “direm” 15a/10

⁶⁰⁹ “gidere” 15a/10

⁶¹⁰ “arba” 15a/11

⁶¹¹ “gögüzde” 15a/11

⁶¹² “sidügi” 15a/12

⁶¹³ “ursalar” 15a/12

⁶¹⁴ “ursalar” 15a/13

⁶¹⁵ “bendükşedeki” 15a/14

⁶¹⁶ “katı”dan sonra “olan” var. 15a/14

⁶¹⁷ “ursalar” 15a/14

⁶¹⁸ “éde” 15a/14

⁶¹⁹ “karışdursalar” 15a/14

⁶²⁰ “vursalar” yok. 15a/14

⁶²¹ “ursalar” 15b/1

⁶²² “cüriyen” 15b/1

⁶²³ “ursalar” 15b/1

⁶²⁴ “içseler”den sonra “yelmeşük” var. 15b/2

⁶²⁵ “éde”den sonra “ve” var. 15b/2

⁶²⁶ “daḥı” 15b/2

içindeki namâz-bozı kurdın öldüre çıkara be-gâyet (12) teftih ede hayya tamarların ağzın aç a kan dâhi⁶²⁷ aça evet⁶²⁸ bögrege ziyân (13) eyler⁶²⁹ muşlihi zûfâdur ve içde⁶³⁰ olan yelleri tağıdur ve balgamdan olan (14) hunnâkı⁶³¹ giderür ve düşid⁶³² oğlanı çıkarur ve kara sevdâyı ishâl eder (15) eger sirkeyile hall etseler balgami⁶³³ katı şişlere vursalar⁶³⁴ hall eyleye ve şuyıla

[19b]

(1) hall edüb gargara etseler dimâğdan balgamı indüre ve şuyıla hall etseler (2) felce ve şişmişe vursalar⁶³⁵ fâyide ede bulunmasa⁶³⁶ bedeli bire bevli *uşturgâz* (3) türkce deve dikenî dërler ba'zılar yandağ dërler hâşşası budur ki gönül (4) döndürür kûsdurur⁶³⁷ eyle gerekdür ki sirkesin bile isti'mâl edeler⁶³⁸ azmış⁶³⁹ (5) balgamdan olan humârı gidere ve rib'a fâyide ede ma'deyi be-gâyet eyü eder arıdur (6) kuvvetlendürür iştahâyı açar⁶⁴⁰ yemek⁶⁴¹ hażm eder ve ağular zararın def' eder (7) *uşnâ* türkce pelîd yoşunıdur tahtlîl edicidür⁶⁴² ve yumşadıcıdur kaçan⁶⁴³ (8) kaynatsalar rahmi ağrıyan hatun kişi ve süstendâm içine girse otursa (9) fâyide ede⁶⁴⁴ eger şuyın sahk etseler budlara ve uyluklara⁶⁴⁵ ve⁶⁴⁶ yağrınlar ve kulak (10) diplerine⁶⁴⁷ kosalar fâyide ede ve şuyıla bişürseler (*T16/a*) şuyın içseler kuşmağı (11) kese ve ma'deyi kavî eyleye

⁶²⁷ “dağı” 15b/4

⁶²⁸ “evit” 15b/4

⁶²⁹ “ede” 15b/4

⁶³⁰ “icde” 15b/4

⁶³¹ “hunâkı” 15b/5

⁶³² “düşüt” 15b/5

⁶³³ “balgami” 15b/6

⁶³⁴ “ursalar” 15b/6

⁶³⁵ “dürtseler” 15b/7

⁶³⁶ “bulınmasa” 15b/7

⁶³⁷ “kûsdurur” 15b/9

⁶³⁸ “edeler”den sonra “sirkesi şol vechile olur ki uvacuk toğrayalar süciden dönmiş sirkeye ıslayalar yigirmi günden sonra isti'mâl edeler” var. 15b/10-11

⁶³⁹ “azmışın” 15b/11

⁶⁴⁰ “açar”dan sonra “ve” var. 15b/12

⁶⁴¹ “yemegi” 15b/12

⁶⁴² “edicidür” 15b/13

⁶⁴³ “kaçan” 15b/13

⁶⁴⁴ “eyleye” 15b/14

⁶⁴⁵ “uyluklara”dan sonra “ve koltuklara butlara” var. 15b/15

⁶⁴⁶ “ve yağrınlar” yok. 15b/15

⁶⁴⁷ “diblerine” 15b/15

yaşlığını⁶⁴⁸ kırıda ve yüregi muhkem eyleye ve şarābıla (12) bişürseler ol şarābdan içseler ma'deyi kavī ēde ve qarında olan yēlleri (13) gidere ve oğlancukları uyıda ve yürek oynamasına fāyide ēde ve rūhı ferah (14) ēde⁶⁴⁹ ve rahm süddelerin açā ve ciger ağrısına fāyide ēde eger kaynaktsalar isi⁶⁵⁰ (15) veremlere vursalar⁶⁵¹ sakin eyleye⁶⁵² ve mafşallara vursalar⁶⁵³ katılıkların hall eyleye

[20a]

(1) ve eger kaynadub⁶⁵⁴ içine girseler otursalar hayz kanın yüride eger (2) sirkeyile saḥḥ etseler talāga vursalar⁶⁵⁵ fāyide ēde ve kurasını yumşak dögseler (3) cirāḥatlara saçsalar⁶⁵⁶ eyü etler bitüre ve dögüb harīrden eleseler göze sürme (4) etseler⁶⁵⁷ tiz eyleye eger yēseler kavukdağı ve bögregdeki taşu tağıda eger (5) şarābıla bişürseler ol şarābı içseler yılan şoḳduğına fāyide ēde bedeli (6) kurdumānedür *ishīs* türkce çağır⁶⁵⁸ diken denler kökin içseler ayva şarābıla (7) namāz-bozı çıkara eger şarābıla mecnūna günde iki dirhem içürseler fāyide ēde (8) eger kaynaktsalar şuyın sidügi tutilana içürseler fi'l-hāl açıla⁶⁵⁹ eger⁶⁶⁰ (9) yılan ve⁶⁶¹ cıyan⁶⁶² şoḳduğına fāyide ēde eger unıla karışdursalar şu⁶⁶³ ve zeyt (10) koysalar itlere ve hınzırlere ve sıçana yedürseler kıra ve istiskā olan (11) kişiyē içürseler fāyide ēde eger yaḳu eyleyüb uyuza vursalar ve demregüye (12) ve bahāka dürtsele fāyide ēde ve eti yēnen⁶⁶⁴ cıbanlara dürtsele fāyide ēde ve (13) kaynaktsalar şuyın⁶⁶⁵ maḫmaza etseler diş dipleri⁶⁶⁶ (T16/b) ağrısın

⁶⁴⁸ “yaşlığı” 16a/1

⁶⁴⁹ “eyleye” 16a/3

⁶⁵⁰ “issi” 16a/4

⁶⁵¹ “ursalar” 16a/4

⁶⁵² “ola” 16a/4

⁶⁵³ “ursalar” 16a/5

⁶⁵⁴ “kaynatsalar” 16a/5

⁶⁵⁵ “ursalar” 16a/6

⁶⁵⁶ “saçalar” 16a/7

⁶⁵⁷ “etseler”den sonra “gözi” var. 16a/7

⁶⁵⁸ “şakız” 16a/9

⁶⁵⁹ “acıla” 16a/11

⁶⁶⁰ “eger”den sonra “içseler” var. 16a/12

⁶⁶¹ “ve” yok. 16a/12

⁶⁶² “cıyan” 16a/12

⁶⁶³ “şu ve” yerine “şaru” var. 16a/12

⁶⁶⁴ “biten” 16a/15

⁶⁶⁵ “şuyıla” 16a/15

⁶⁶⁶ “dibleri” 16a/15

sākin (14) eyleye ve kükürdile qarışdurub yüzdeki çığıda vursalar⁶⁶⁷ gidere *uṣnān* (15) türkce çoğana dērler maʿdeyi arıdur ve süddeleri açar ve çıbanlarda olan

[20b]

(1) artuḵ etleri yer eger bucuḵ⁶⁶⁸ direm içseler⁶⁶⁹ südügi⁶⁷⁰ tutılan (2) kişinün sidügin⁶⁷¹ açar ve⁶⁷² beş dirhem in içseler oğlan⁶⁷³ düşürür gerek (3) ölü olsun gerek diri⁶⁷⁴ ve⁶⁷⁵ bir dirhem in yeşe hayz kanın yüride⁶⁷⁶ üç (4) dirhem yeşe⁶⁷⁷ öldürür helāk eder evet⁶⁷⁸ bu iki dürlü olur biri aḵ (5) ve biri yeşil⁶⁷⁹ olur⁶⁸⁰ ve üç dirhem in yeşe istiskāyı giderür istiʿmāl⁶⁸¹ (6) yeşildür⁶⁸² eger bu yeşili⁶⁸³ evde dütüzseler⁶⁸⁴ kurt kuş kaçā⁶⁸⁵ *aṣfūn* (7) bir otdur ki hunūta beñzer depelerinde⁶⁸⁶ inceçük başları olur toluca (8) tohumları olur dāhlı⁶⁸⁷ anīsōna beñzer kaçan⁶⁸⁸ bunun tohmını⁶⁸⁹ kaynatsalar māʿūʿl-ḳarāṭin (9) adlu şarābıla içseler ḡalīz hıltları ḳaṭʿ ede ve göğüs (10) ağırlarına fāyide ede ve öksürüğe fāyide ede ve cigeri arıda ve ağırlarına (11) fāyide ede ve kan tükürmege fāyide ede *aṣābiʿüʿş-ṣufr* türkce meryem eli dērler (12) yaprakları⁶⁹⁰ kurt hayāsı dērler⁶⁹¹ bir⁶⁹²

⁶⁶⁷ “ursalar” 16b/1

⁶⁶⁸ “bucuḵ” 16b/2

⁶⁶⁹ “içseler” 16b/3

⁶⁷⁰ “sidügi” 16b/3

⁶⁷¹ “sidügi” 16b/3

⁶⁷² “ve” yok. 16b/3

⁶⁷³ “oğlanı” 16b/3

⁶⁷⁴ “diri”den sonra “olsun” var. 16b/4

⁶⁷⁵ “ve” yok. 16b/4

⁶⁷⁶ “yüride”den sonra “ve” var. 16b/4

⁶⁷⁷ “yeşe”den sonra “istiskāyı gidere on dirhem in yeşe” var. 16b/5

⁶⁷⁸ “evit” 16b/5

⁶⁷⁹ “yaşıl” 16b/6

⁶⁸⁰ “olur”dan sonra “ve üç dirhem in yeşe istiskāyı giderür” yok. 16b/6

⁶⁸¹ “istiʿmāl”den sonra “olan” var. 16b/6

⁶⁸² “yaşılıdır” 16b/6

⁶⁸³ “yaşılı” 16b/6

⁶⁸⁴ “tütüzseler” 16b/6

⁶⁸⁵ “kaçā” 16b/7

⁶⁸⁶ “debelerinde” 16b/7

⁶⁸⁷ “dadı” 16b/8

⁶⁸⁸ “kaçan” 16b/8

⁶⁸⁹ “tohmın” 16b/8

⁶⁹⁰ “yabrakları” 16b/11

⁶⁹¹ “dödükleri” 16b/11

⁶⁹² “bir” yok. 16b/11

od⁶⁹³ olur aña beñzer yaprağına dağı⁶⁹⁴ beñzer (13) incecük özdekcügi olur dibinden depesine degin çiçekleri⁶⁹⁵ olur ve (14) köki emer oğlancuk ayasına beñzer bês barmağı olur yâ altı toluca (15) ruṭübeti olur kendüsinüñ⁶⁹⁶ rengi ablaḵ olur ağıla şarudan ġāyet ḵatı

[21a]

(1) olur azaçuk⁶⁹⁷ tatlucaḵ olur ḵumlar arasında⁶⁹⁸ denizler kenārında biter (2) ġalīz ḥılṭları taḥlīl eder ve hem siñirleri arıdur mecnūna (T17/a) fāyide eder (3) ve ağılu⁶⁹⁹ cānavar şoḵduğına fāyide eder ve düşüd⁷⁰⁰ oğlanları⁷⁰¹ düşürür (4) bedeli topalaḵdur vezninüñ üç ülide iki ülusi miḵdārıdur *aştuflīn* (5) türkce havucdur⁷⁰² cimā^c ziyāde eyler ve sidügi yüridür ve ḥayz ḵanın yüridür (6) ve bir dürlüsi dāğı⁷⁰³ olur yaprağı⁷⁰⁴ şāhtere⁷⁰⁵ beñzer şular kenārında biter (7) ḵaçan⁷⁰⁶ toḥmından içseler sidügi yüridür ve ağılu cānavar şoḵduğına fāyide (8) eder⁷⁰⁷ eger ‘avratlar içse yâ şāf gibi⁷⁰⁸ götürse ḥayz ḵanın yüride ve ḵarında (9) ölmüş oğlanı ḵıḵara eger yaprağın dögseler balıla ḵarışdursalar şol (10) et biten cıbanlara vursalar⁷⁰⁹ fāyide eder⁷¹⁰ evet⁷¹¹ siñire ve göğüse⁷¹² ve boğaza ziyān (11) eder eger çigle yēse ma‘deye ziyān eder ve yürek ağırdur ve toḥmınun bir dirhemine (12) bir dirhem şeker ḵatub içseler incikler ağırsına

⁶⁹³ “od”dan sonra “olur aña beñzer” yok. 16b/11-12

⁶⁹⁴ “dağı” yok. 16b/12

⁶⁹⁵ “cicekleri” 16b/12

⁶⁹⁶ “kendünüñ” 16b/13

⁶⁹⁷ “azacuk” 16b/14

⁶⁹⁸ “arasında”dan sonra “ve” var. 16b/15

⁶⁹⁹ “ağılu” 17a/1

⁷⁰⁰ “düşüt” 17a/1

⁷⁰¹ “oğlanı” 17a/1

⁷⁰² “havvıcdur” 17a/2

⁷⁰³ “dağı” 17a/3

⁷⁰⁴ “yabrağı” 17a/3

⁷⁰⁵ “şāhtere”den sonra “yabrağına” var. 17a/3

⁷⁰⁶ “ḵaçan” 17a/4

⁷⁰⁷ “ede” 17a/5

⁷⁰⁸ “bigi” 17a/5

⁷⁰⁹ “ursalar” 17a/6

⁷¹⁰ “ede” 17a/8

⁷¹¹ “evit” 17a/8

⁷¹² “göğüze” 17a/8

fāyide éde ve ‘avratlar içseler (13) yüklü ola ve ol şu kenārında biten havucı⁷¹³ evde aşıa qosalar haşerātđan (14) ne varısa gide eger havucuñ⁷¹⁴ yaprađını⁷¹⁵ kendüyle bile bişürseler şuyıyıla⁷¹⁶ ođlancuqlaruñ (15) ellerin yusalar şovuqđan qancuğazları toñduđın gidere nefāhđur⁷¹⁷ géc

[21b]

(1) hażm olur evet⁷¹⁸ zekeri kıvāma getürür eger yémek dileseler evvel bişüreler isi⁷¹⁹
(2) otlar şaçalar sidügi yüridür⁷²⁰ ve bögrek⁷²¹ kızdura ve ma‘deyi kavī éde ve ğalīz balğamları (3) gidere ve cigerüñ süddelerin aşıa ve ta‘āmı hażm éde ve oğlaq etiyile ve sirkeyile (4) ve tızıla yéseler ma‘deye ve cigere ve talağa fāyide éde ve balıla mürebbā étselele yéseler (5) cimā‘a be-ğāyet kuvvet vère ve ma‘deye fāyide éde ve raħmi arıda ve ğalīz (T17/b) yélleri (6) cıkara göñüle ta‘ām istede ve ta‘āmdan öñ ve hem şonra yéyeler toħmınuñ bedeli (7) anīsōndur *uşturük* mī‘a-i sā’ile türkce qara ğünlükdür⁷²² kızdurıcıdır (8) ve yumşadıcıdır ve bişüricidür eger yédi bucuq⁷²³ dirhem içseler yā şāf gibi⁷²⁴ (9) götürselele öksürüğe ve⁷²⁵ zükāma ve nāzleye⁷²⁶ ve üni⁷²⁷ boğulduğına be-ğāyet fāyide (10) éde ve hayz qanın yüride göğüs⁷²⁸ ve öyken ağrısına fāyide éde ve yaşıqların (11) gidere ve ishāli qabz eyleye ve ma‘deyi eyü eyleye ve ğalīz yélleri tağıda (12) eger bedenüñ taşırasına dürtselele yine bu fāyideleri éde eger zeyt yağıyıla (13) qarışdursalar uyuza ve binbigе fāyide éde ve gövdede olan cıbanlara fāyide éder⁷²⁹

⁷¹³ “haviçı” 17a/9

⁷¹⁴ “havvıcuñ” 17a/10

⁷¹⁵ “yabrağını” 17a/10

⁷¹⁶ “şuyıla” 17a/10

⁷¹⁷ “neffāhđur” 17a/11

⁷¹⁸ “evit” 17a/11

⁷¹⁹ “issi” 17a/12

⁷²⁰ “yüride” 17a/12

⁷²¹ “böğregi” 17a/12

⁷²² “ğünlükdür” 17b/2

⁷²³ “bucuq” 17b/2

⁷²⁴ “bigi” 17b/3

⁷²⁵ “ve”den sonra “zükāma ve” yok. 17b/3

⁷²⁶ “nezleye” 17b/3

⁷²⁷ “ün” 17b/3

⁷²⁸ “gögis” 17b/4

⁷²⁹ “éde” 17b/7

(14) ve iki mışkālını otuz altı dirhem issi şuyıla içseler balgāmı ishāl eder⁷³⁰ (15) zahmetsüz ve dütüzseler⁷³¹ yaramaz rayīhaları gidere ve yaramaz havāya fāyide éde gidere

[22a]

(1) *ıtrıyye* erüšte⁷³² aşıdır issidür ifrātıla yaşılgı vardır ifrātıla géc hazm (2) olur ma‘deyi şakıl éder zīrā ki hamīrsüzdür ve etsüz bişeni gāyet hafıfdür (3) ba‘zılar katında eyle degüldür ve eger fulful kıatsalar ve tatlu bādām⁷³³ yağı kıatsalar (4) hāli eyü olur azacuk eger hazm olsa gıdāsı çok öyken öksürüğüne (5) fāyide eder⁷³⁴ ve kan tükürmesine⁷³⁵ fāyide eder huşūşā ki tohmekānıla bişe ve (6) ici yumşadır *azfārū’ı-t-tīb* ya‘nī iblīs tırnağı⁷³⁶ şedef gibi⁷³⁷ bir kıurtcuğazuñ (7) üzerinde olur çuķal giyib⁷³⁸ bunu şol denizden getirürler⁷³⁹ ki anda sünbül biter (8) iki dürlü olur biri kıulzümī olur ve biri bābilī olur uvaçuk⁷⁴⁰ kıaraca olur (9) eyüsi (*T18/a*) ağıdır ki yemende olur⁷⁴¹ kimisi bahreynde olur kıacan ‘avratlarıñ (10) rahimleri⁷⁴² hunāk olub ağırsa bunu buhār étmeler⁷⁴³ fāyide éde dağı uçuk⁷⁴⁴ (11) gādiz olsa gide eger bundan iki dirhem isi⁷⁴⁵ şuyıla içseler ici⁷⁴⁶ (12) yumşada ve hafākāna ve ma‘de ağırsına ve ciger ve rahimler ağırsına fāyide éde ve kıavukda (13) olan toñmış kanları gidere ve ‘avratlar tütisi eylese hayz kıanın indüre ve yaramaz (14) rayīhaları gidere ve nezlelere fāyide éde ve dağı

⁷³⁰ “éde” 17b/8

⁷³¹ “tütüzseler” 17b/8

⁷³² “erişte” 17b/9

⁷³³ “bādēm” 17b/11

⁷³⁴ “éde” 7b/12

⁷³⁵ “tükürmege” 7b/12

⁷³⁶ “dırnağı” 17b/13

⁷³⁷ “bigi” 17b/13

⁷³⁸ “bigi” 17b/14

⁷³⁹ “götürürler” 17b/14

⁷⁴⁰ “uvacuk” 17b/15

⁷⁴¹ “olur”dan sonra “kimisi bahreynde olur” yok. 18a/1

⁷⁴² “rahimleri” 18a/1

⁷⁴³ “étmeseler” 18a/1

⁷⁴⁴ “ucuk” 18a/2

⁷⁴⁵ “issi” 18a/2

⁷⁴⁶ “içi” 18a/3

sekte olan ve uçuk⁷⁴⁷ tutan ve ğaşr (15) olan kişilere fāyide ēde duḥān ēdicek *agīres* kōzduḥ yaʿnī kōz kabuḡını⁷⁴⁸

[22b]

(1) şıksalar⁷⁴⁹ balıla bişürseler boğazda⁷⁵⁰ ve ağızda zaḥmetler için içseler fāyide ēder⁷⁵¹ eger (2) yağın çıkarsalar gözde olan nāşūra fāyide ēde⁷⁵² ve sinirler ağrısına fāyide ēder (3) ve kōz kabuḡın cirāḥata ekseler fāyide ēde kaçan kōzı yēseler tiz hazm ola (4) evet⁷⁵³ maʿdeye yaramazdur şafrāyı ziyāde eyler baş ağrıdır ve öksürüğe yaramazdur (5) eger acıla yēseler kışdırur⁷⁵⁴ eger kuru encirile bıḡanūsı⁷⁵⁵ yēseler üzerine aḡu (6) yēseler kār ētmeye ve eger bala karışdırub çok yēseler namāz-boz kurdın çıkara ve (7) eger bıḡanūs balıla karışdırub şişen emceklere vursalar⁷⁵⁶ fāyide ēder⁷⁵⁷ ve sinir (8) büzüldigin açā⁷⁵⁸ ve eger bal ve tuz ve şoḡan⁷⁵⁹ birle kōzı karışdırsalar kuduz (9) taladıḡı yere vursalar⁷⁶⁰ fāyide ēde⁷⁶¹ ve yēdürseler fāyide ēde eger dögseler içi⁷⁶² ağrıyanuḡ (10) göbegine vursalar⁷⁶³ fāyide ēde eger kabuḡını⁷⁶⁴ göyündürseler şarābıla ve⁷⁶⁵ zeytile saḥḡ (11) etseler⁷⁶⁶ oḡlancuḡların başına ursalar saçların⁷⁶⁷ eyü eyleye bitüre ve dāʾü's-saʿlebe (12) vursalar⁷⁶⁸ fāyide ēde ve icini⁷⁶⁹

⁷⁴⁷ “ucuk” 18a/5

⁷⁴⁸ “kabuḡını” 18a/6

⁷⁴⁹ “sıksalar” 18a/6

⁷⁵⁰ “boğaza” 18a/7

⁷⁵¹ “ēde” 18a/7

⁷⁵² “ēde”den sonra “ve sinirler ağrısına fāyide ēder ve kōz kabuḡın cirāḥata ekseler fāyide ēde” yok. 18a/8

⁷⁵³ “evit” 18a/8

⁷⁵⁴ “kışdırur” 18a/9

⁷⁵⁵ “bıḡanūs” 18a/10

⁷⁵⁶ “ursalar” 18a/12

⁷⁵⁷ “ēde” 18a/12

⁷⁵⁸ “aca” 18a/12

⁷⁵⁹ “şoḡan” 18a/12

⁷⁶⁰ “ursalar” 18a/13

⁷⁶¹ “ēde”den sonra “ve yēdürseler fāyide ēde” yok. 18a/13

⁷⁶² “içi” 18a/13

⁷⁶³ “ursalar” 18a/13

⁷⁶⁴ “kabuḡını” 18a/14

⁷⁶⁵ “ve” yok. 18a/14

⁷⁶⁶ “etseler”den sonra “ve” var. 18a/14

⁷⁶⁷ “saçların” 18a/15

⁷⁶⁸ “ursalar” 18a/15

⁷⁶⁹ “icini” 18a/15

göyündürseler (**T18/b**) ‘avratlar götürse⁷⁷⁰ hayzı men^c éde ve eger (13) eski kōz içini ceyneseler yaramaz şişlere vursalar⁷⁷¹ ve cemre dedükleri cıbana vursalar⁷⁷² (14) ve gözde olan⁷⁷³ ve dā’ü’s-sa’lebe vursalar⁷⁷⁴ gidere ve eger kōz yağıyla⁷⁷⁵ bereye⁷⁷⁶ vursalar⁷⁷⁷ (15) zahmetin gidere eger kōzun yaprağı⁷⁷⁸ kōzı alsalar dögseler balıla karışdurub

[23a]

(1) göze sürme etseler gözün perdesin gidere eger yaprağını ve ağacının kabuğunu (2) iki mışkāl içseler sidük⁷⁷⁹ tamlasın⁷⁸⁰ kese eger yeşil⁷⁸¹ kabuğunu dögseler biraz (3) kes olmuş demür boķına karışdursalar bir هفته kosalar her gün debretseler andan (4) ak kılı boyasalar⁷⁸² be-gāyet kara éde eger demregüye sürseler be-gāyet fāyide éde (5) ve yeşil kabuğunu şuyıla kaynatsalar⁷⁸³ maźmaza etseler dişi muhkem éde eger (6) bir çölmegün içini⁷⁸⁴ sırcalatsalar⁷⁸⁵ zeytile kuma kosalar kōz ağacının dibine (7) köklerinden birin kesüb çölmek içine koysalar⁷⁸⁶ ağzın örtsele hattā yaprağı (8) bitüb kōz erişince⁷⁸⁷ dura sonra çıkarsalar ol yağı ak kıla sürseler be-gāyet (9) kara éde eger semüz⁷⁸⁸ kişiler kōz gölgesinde uyusalar semizlikleri gide ve kōzı (10) dögseler yüze dürtseler egilmesini ve cıgıdını⁷⁸⁹ gidere eger yaprağını⁷⁹⁰ şıksalar şuyın (11) ılıcağiken

⁷⁷⁰ “götürse” 18b/1

⁷⁷¹ “ursalar” 18b/1

⁷⁷² “ursalar” 18b/2

⁷⁷³ “olan”dan sonra “cıbana” var. 18b/2

⁷⁷⁴ “ursalar” 18b/2

⁷⁷⁵ “yağıyla”dan sonra “yara eyleseler” var. 18b/3

⁷⁷⁶ “yaraya” 18b/3

⁷⁷⁷ “ursalar” 18b/3

⁷⁷⁸ “yaprağı”dan sonra “vaktin” var 18b/3

⁷⁷⁹ “südük” 18b/5

⁷⁸⁰ “tamlasın” 18b/5

⁷⁸¹ “yaşıl” 18b/5

⁷⁸² “yusalar” 18b/6

⁷⁸³ “kaynatsalar”dan sonra “maźmaza etseler” yok. 18b/7

⁷⁸⁴ “icini” 18b/8

⁷⁸⁵ “sırcalatsalar” 18b/8

⁷⁸⁶ “kosalar” 18b/9

⁷⁸⁷ “erişince”den sonra “dura” yok. 18b/9

⁷⁸⁸ “semiz” 18b/10

⁷⁸⁹ “cıgıdını” 18b/11

⁷⁹⁰ “yabrağını” 18b/12

kulağa damzursalar⁷⁹¹ fāyide éde eger kı̄zı balıla mürebbā étsele bögreği (12) kızdura ve⁷⁹² içi yüride ve şovuk ma‘deleri eyü eyleye ve çok yémek namāz-boz kırdın (13) çıkara eger kabuğının külin içsele şarābıla ve yahūd şāf edüb götürseler (14) hayz sızduğına fāyide éde ve pusını yumşak dögseler şol (*T19/a*) tīz cıbanlara (15) saçsalar fāyide éde eger kı̄zı oruc tutan kışı cēynese inciginde olan uvaçuk

[23b]

(1) uvaçuk⁷⁹³ sıñır büzüldüğün açā eger yeşil kabuğının şuyın⁷⁹⁴ şıksalar (2) alsalar üzüm şuyıla kıvāma getürsele ġargara étsele boğaz şişlerine fāyide éde (3) ve diş diplerin⁷⁹⁵ muhkem éde ve şişlerin tağıda ve eskisinün içini⁷⁹⁶ cēyneseler baş (4) cıbanlarına ekseler fāyide éde huşūşā ki zīftile ola eger eskisinün içini⁷⁹⁷ (5) göyündürsele oğlancuklar⁷⁹⁸ demregüsine dürtsele fāyide éde ve kıatı kabuğın göyündürüb (6) cirāhata ekseler kırıda ve saħk étsele her gün üç dirhem yésele şovuk gibi⁷⁹⁹ (7) sidük tamladüğün kese kaçan⁸⁰⁰ kökinün kabuğın on dirhem kıaynatsalar şuyın (8) tokla içsele yilmeşük balğamı kışdura ve bēlden aşāğanın⁸⁰¹ ağrısına fāyide éder⁸⁰² (9) ve kökinün kabuğıyla her bēş günde bir ağzın⁸⁰³ misvaklasa⁸⁰⁴ dimāğın arıda ve hısslerin⁸⁰⁵ (10) kıavī eyleye ve zīrek eyleye ve hem bunun yağı bādām⁸⁰⁶ yağından eyüdür anın bedeli⁸⁰⁷ (11) benefşe yağıdır anın bedeli bığanüsür *eftīmūn* meşhürdür kaçan dört (12) dirhem balıla⁸⁰⁸ tuzıla azaçuk⁸⁰⁹

⁷⁹¹ “damzursalar” 18b/12

⁷⁹² “ve”den sonra “içi yüride ve” yok. 18b/13

⁷⁹³ “uvaçuk” 19a/2

⁷⁹⁴ “şuyın şıksalar” yerine “şıksalar şuyın” var. 19a/2

⁷⁹⁵ “diblerin” 19a/3

⁷⁹⁶ “icini” 19a/4

⁷⁹⁷ “icini” 19a/5

⁷⁹⁸ “oğlancukların” 19a/5

⁷⁹⁹ “bigi” 19a/7

⁸⁰⁰ “kaçan” 19a/7

⁸⁰¹ “aşāğının” 19a/8

⁸⁰² “éde” 19a/9

⁸⁰³ “ağzını” 19a/9

⁸⁰⁴ “misvākla” 19a/9

⁸⁰⁵ “hısslerin” 19a/10

⁸⁰⁶ “bādām” 19a/10

⁸⁰⁷ “bedeli”den sonra “benefşe yağıdır anın bedeli” yoktur. 19a/11

⁸⁰⁸ “balıla”dan sonra “kıarışdurub” var 19a/11

⁸⁰⁹ “azıcuk” 19a/12

sirkeyile içseler balgamı ve kara sevdâyı ishâl êde (13) ve nefhi⁸¹⁰ gidere eger şafrâsı olan kişiler içseler kUSDura⁸¹¹ ve mâlihûlyâsı⁸¹² olan (14) kişilere fâyide êde eger afsentînile karışdursalar içseler ve eger tohmından on (15) dirhem in sahk  tseler bir bize baĝlasalar şar b i inde  latsalar ayaza  osalar

[24a]

(1) şab h şıksalar on iki dirhem (*T19/b*) c ll b⁸¹³ ve benef şe şar bını⁸¹⁴ ve bir  ac tamlam ve⁸¹⁵ (2) yaĝın  oysalar ılı ak⁸¹⁶ ed b şab h i seler m lih ly ya⁸¹⁷ be-  yet f yide  de ve (3) zahmets z  ok sevd  ish l  de ve  urısının  şerbeti bir dirhemden iki dirheme degd r⁸¹⁸ (4) ba zılar eyd r d rt dirhemden altı dirheme degin⁸¹⁹ ba zılar eyd r tam m⁸²⁰ şerbeti mey-i bu teyile (5) on dirhem sahk  deler⁸²¹ i eler⁸²² ba zılar eyd r altı dirhem⁸²³ sahk  tseler⁸²⁴ to san (6) dirhem ke i⁸²⁵ s d yile i eler te enn ce⁸²⁶ f yide  de ve y lleri ta l l  de ve s d   r giyile (7) i seler be-  yet sevd yı ish l  de ve eger  ızıl  z mle bi  rseler şuyın (8) i seler s ciden olan m lih ly yı⁸²⁷ gidere ve uyuza f yide  de eger benef şe  i egiyile⁸²⁸ (9) ve buyan ve  ızıl  z mle bi  rseler u u   a⁸²⁹ i seler⁸³⁰ f yide  de evet⁸³¹  ok bi  rmeyeler (10) ve uzun  urtları  arından

⁸¹⁰ “nefhi” 19a/12

⁸¹¹ “ usdura” 19a/13

⁸¹² “m lih ly sı” 19a/13

⁸¹³ “c ll b” 19b/1

⁸¹⁴ “ ar bı” 19b/1

⁸¹⁵ “ve” yok. 19b/1

⁸¹⁶ “ılı ak” 19b/1

⁸¹⁷ “m lih ly ya” 19b/2

⁸¹⁸ “degind r” 19b/3

⁸¹⁹ “degind r” 19b/4

⁸²⁰ “tam m” yok. 19b/4

⁸²¹ “ d b” 19b/4

⁸²² “ celer” 19b/4

⁸²³ “dirhem in” 19b/5

⁸²⁴ “ deler” 19b/5

⁸²⁵ “keci” 19b/5

⁸²⁶ “te n ce” 19b/5

⁸²⁷ “m lih ly yı” 19b/7

⁸²⁸ “cicegiyile” 19b/8

⁸²⁹ “ucu  a” 19b/8

⁸³⁰ “i seler” yok. 19b/8

⁸³¹ “evit” 19b/9

çıkara bunun bedeli türbdur⁸³² ba'zılar eydür bir buçuğ⁸³³ veznce⁸³⁴ (11) hāṣā bedelidür *afsentīn* rümca pelīne dërler türkce evren yavşanı dërler eger (12) kaynatsalar şuyın içürseler 'akreb şokduğına fāyide éde ve ma'de şişlerine fāyide éde⁸³⁵ (13) kızdurıcıdur cilā edicidür ishāl éder tamarlarda cem' olan hılıtları ve ma'dede (14) olan göyünmiş şafrāları sidük yolından çıkarur ve sidügi yüridür ve hamrdan (15) öñ içseler⁸³⁶ humārı men' éder ve kaynatsalar şuyından⁸³⁷ üç şabāh içseler⁸³⁸ iştahāyı

[24b]

(1) kavī éder ve ma'de ağırlarına fāyide éder ve yaraḳānı (*T20/a*) giderür ve mā'ü'l- 'asel birle yoğursalar (2) şāf édüb 'avratlar götürünse hayz kanın süre ve şuyın sirkeyile (3) karışdurub içseler hunāḳa fāyide éde ve şarābıla içseler ağuları def' éder⁸³⁹ (4) ve yılan şokduğına fāyide éder ve şuyıla dāhı⁸⁴⁰ yoğursalar vursalar⁸⁴¹ fāyide éde (5) ve balıla ezseler göz perdesine ve kulağa tamzursalar fāyide éde ve buğı kalan ağrısına (6) fāyide éder⁸⁴² ve sancu için vurılcaḳ bal mūmin ve gül yağın ve pelīni döğüb⁸⁴³ bile (7) fāyide éde ve eger gēyesi arasında şanduga ḳosalar güveyi⁸⁴⁴ karışdursalar⁸⁴⁵ maḥv (8) olmaya ve ol kāğıdı şıçan yemekden men' éde ve mizāc azduğına fāyide éde (9) eger şuyın içseler ma'deye yaramazdur ve⁸⁴⁶ eger balıla karışdurub dā'ü's-sa'lebe (10) ve dā'ü'l-hayyeye vursalar⁸⁴⁷ fāyide éde eger ıslatsalar üç gün tursa andan (11) şıksalar ol şuyı içseler süddeleri açā başdağı⁸⁴⁸ cıbanları⁸⁴⁹

⁸³² "türbdur" 19b/9

⁸³³ "bucuk" 19b/10

⁸³⁴ "veznince" 19b/10

⁸³⁵ "éder" 19b/12

⁸³⁶ "icseler" 19b/14

⁸³⁷ "şuyın" 19b/15

⁸³⁸ "icseler" 19b/15

⁸³⁹ "éde" 20a/2

⁸⁴⁰ "daḳı" 20a/3

⁸⁴¹ "vursalar" yok. 20a/3

⁸⁴² "éde" 20a/4

⁸⁴³ "döğüb"den sonra "yēseler" var. 20a/5

⁸⁴⁴ "güveyi"den sonra "ḳara ḳaçan zeytile" var. 20a/6

⁸⁴⁵ "karışdursalar"dan sonra "gevdeye dürtsele sinekler ḳonmaya eger şuyıla mürekkeb karışdursalar" var. 20a/6-7

⁸⁴⁶ "ve" yok. 20a/8

⁸⁴⁷ "ursalar" 20a/9

⁸⁴⁸ "başda" 20a/10

⁸⁴⁹ "cıbanları" 20a/10

kurıda ve gözün (12) nûrın artura ve ma'dehyi ve⁸⁵⁰ cigeri kavî éde ve uzak ısıtmalara fâyide éder⁸⁵¹ (13) ve eger bu otı dögseler kettân⁸⁵² bizine bağlasalar kaynar şuya batarsalar⁸⁵³ (14) kanı çok olan gözlere vursalar⁸⁵⁴ biraz tursa andan ol bizi giderseler (15) şıksalar cemî' gözde olan kan ol bizden aķa eger iki dirhem balıla

[25a]

(1) yalasalar bevāşir zahmetine fâyide éde ve gözün kabakları kıatı olduğına fâyide éde eger⁸⁵⁵ (2) yedi dirhem (T20/b) kaynadub saçsalar buraları kıra tütüzseler ev içinde⁸⁵⁶ olan (3) haşerāt⁸⁵⁷ gide ve eger bir buçuk dirhem balıla karışdurub yalasalar isi⁸⁵⁸ ma'dehyi (4) kavî éde ve arıda ve yaramaz tiz hıtları süre çıkara⁸⁵⁹ ve bendükşeler ağrısına fâyide (5) éde ve eger sirkeyile bişürseler talağa yaķu eyleseler gidere ve eger zeyti iklîlül-melikile (6) yaķu etseler ciger⁸⁶⁰ şişine vursalar⁸⁶¹ fâyide éde ve meflûclara içürseler fâyide éde ve eger bādām (7) yaķı içinde⁸⁶² bişürseler azaçuk⁸⁶³ keçi ödin⁸⁶⁴ kıatsalar kıulağa tamzursalar cemî' zahmetlerin (8) gidere ve eger mezkûr otunu⁸⁶⁵ çiçeğin alsalar yaķın çıkarsalar süstendām (9) kıışilerün ā'zāsına dürtselele fâyide éde ma'deye kuvvet vere bunun (10) bedeli asāründur berāberi miķdārı şaru helîledür⁸⁶⁶ *şarāb-ı afsentîn* (11) terkîb budur ki yigirmi dört dirhem alalar bir gün bir gece şuda (12) ısladalar andan⁸⁶⁷ sonra kaynadalar şuyın süzeler yüz yigirmi dirhem şekerile⁸⁶⁸ ve (13) balıla kıvāma getürelele isti'māl édeler bu şarābuñ hāziyyeti⁸⁶⁹

⁸⁵⁰ “ve” yok. 20a/11

⁸⁵¹ “éde” 20a/11

⁸⁵² “ketân” 20a/12

⁸⁵³ “yatarsalar” 20a/12

⁸⁵⁴ “ursalar” 20a/13

⁸⁵⁵ “eger”den sonra “ yaķu édüb ursalar girü bu fâyide éde ve eger” var. 20a/15

⁸⁵⁶ “icinde” 20b/1

⁸⁵⁷ “haşerāt gide” yerine “haşerātı gidere” 20b/1

⁸⁵⁸ “issi” 20b/2

⁸⁵⁹ “çıkara”dan sonra “ve bendükşeler” yok. 20b/3

⁸⁶⁰ “ciger” 20b/4

⁸⁶¹ “ursalar” 20b/4

⁸⁶² “icinde” 20b/5

⁸⁶³ “azacuk” 20b/5

⁸⁶⁴ “ödi” 20b/6

⁸⁶⁵ “otun” 20b/6

⁸⁶⁶ “helîleyiledür” 20b/8

⁸⁶⁷ “andan” yok. 20b/10

⁸⁶⁸ “şekerile” 20b/10

budur kim⁸⁷⁰ (14) fāyide éde ciger⁸⁷¹ ve ma‘de ağrısına ve⁸⁷² alavlarına ve ʔalaḳ ʔatılarına ve yaraḳāna kim (15) ḫarāretten ola ve ḡalīz yēlleri ʔaḡıdır ve gerinmege fāyide éde ve isiden⁸⁷³ olan

[25b]

(1) ʔulunca⁸⁷⁴ fāyide éder ve süddeleri açar ve sidügi⁸⁷⁵ yüride⁸⁷⁶ ve yaramaz hılṭı sidük⁸⁷⁷ (2) yolından sürer çıkarur ve ʔarından⁸⁷⁸ yılanı çıkarur ve iṣṭahāyı ziyāde eyler (3) ve ḫayz ʔanın yürüdür ve aḡu içenlere içürseler fāyide éder⁸⁷⁹ **afnīḳūr**⁸⁸⁰ (T21/a) bu bir otdur (4) ki ekin ve nās⁸⁸¹ içinde⁸⁸² biter yabraḡı⁸⁸³ maḡīnūs⁸⁸⁴ yabraḡına⁸⁸⁵ beṇzer ʔuvveti (5) efyūn ʔuvvetine beṇzer ifrāṭıla şovuducıdır uyuşdurıcıdır ve eger yabraḡın⁸⁸⁶ (6) dögseler isi⁸⁸⁷ şışlere vursalar⁸⁸⁸ fāyide éde ve ağrısın sākin éde ve bedende her (7) ʔanḳı ā‘zāya vursalar⁸⁸⁹ sākin éder⁸⁹⁰ **efyūn** ʔara ḫaṣḫāş südidür eger mercimek (8) deṇlü yēseler her aḡrıları sākin éde ve uyuda ve eski öksürüğe fāyide éde ve⁸⁹¹ eger (9) çok yēseler öldürür eger gül yaḡıyla ʔarışdursalar

⁸⁶⁹ “ḫāşiyeti” 20b/11

⁸⁷⁰ “ki” 20b/11

⁸⁷¹ “ciger” 20b/11

⁸⁷² “ve” den sonra “alavlarına ve ʔalaḳ ʔatılarına ve yaraḳāna kim ḫarāretten ola ve ḡalīz yēlleri ʔaḡıdır ve” yok. 20b/12

⁸⁷³ “issiden” 20b/12

⁸⁷⁴ “ʔulunca” 20b/12

⁸⁷⁵ “südügi” 20b/12

⁸⁷⁶ “yürüdür” 20b/12

⁸⁷⁷ “südük” 20b/13

⁸⁷⁸ “ʔarından” 20b/13

⁸⁷⁹ “éde” ve “éde”den sonra “ ve alavlarına ve ʔalaḳ ʔatılıklarına ve yaraḳāna kim ḫarāretten ola ve ḡalīz yēlleri ʔaḡıdır” var 20b/14-15

⁸⁸⁰ “afnīḳūr” 20b/15

⁸⁸¹ “nādās” 21a/1

⁸⁸² “icinde” 21a/1

⁸⁸³ “yabraḡı” 21a/1

⁸⁸⁴ “bıḡanus” 21a/1

⁸⁸⁵ “yabraḡına” 21a/1

⁸⁸⁶ “yabraḡın” 21a/2

⁸⁸⁷ “issi” 21a/2

⁸⁸⁸ “ursalar” 21a/3

⁸⁸⁹ “ursalar” 21a/3

⁸⁹⁰ “éde” 21a/4

⁸⁹¹ “ve” yok. 21a/5

başa dürtsele baş ağrısının (10) sâkin ede gidere eger bādām yağıyla ve za‘ferân⁸⁹² ve mürrile karışdursalar kulağa (11) tamzursalar ağrısının gidere ve eger bişmiş⁸⁹³ şarusıyla ve za‘ferânıla⁸⁹⁴ karışdursalar (12) çirāḥata⁸⁹⁵ vursalar⁸⁹⁶ fāyide ede ve daḥı ‘avrat südiyle kim kız emzürür ola (13) ve za‘ferânıla⁸⁹⁷ karışdursalar niḳrīse vursalar⁸⁹⁸ fāyide ede ve şāf eyleseler götürseler (14) uyımayan kişi uyıya⁸⁹⁹ eger yumşak dögseler cıbana⁹⁰⁰ vursalar ya‘nī ekseler (15) fāyide ede evet içmeyeler mercimek⁹⁰¹ kadarından artuḳ⁹⁰² ola zihni⁹⁰³ fesāda vērür

[26a]

(1) ve⁹⁰⁴ hażmı bozmaya ve⁹⁰⁵ eger sirkeyile ezseler eşek burnına dürtsele gözlerin yaşardub (2) çok ağrıda iki dirhem yēseler helāk eder ‘ilācı budur kim⁹⁰⁶ çok (3) kuşduralar yağıyla ve ḥuḳne edeler ve tuzıla sirkengübīn içüre⁹⁰⁷ ve şarāb (4) içüreler bedeli üç bunun miḳdārı baḡ toḥmıdır *afī* afīnün etleri (5) kızdırıcıdır bedeni kuruducudur eger (T21/b) terbiyet⁹⁰⁸ etseler zeytile ve tuzıla (6) toraḳ⁹⁰⁹ otıyla ve gendeneyile ve şuyıla⁹¹⁰ yēseler bedeni taḥlīl eder arıdur ve bedende (7) olan zaḥmetleri giderür eger cūzzām renci olursa dāḥı⁹¹¹ gidere ḥekīm eydür (8) vilāyetimüzde⁹¹² bir ḡanī kişi varıdı düşünde gördi kim allāhü te‘ālā buyurur ey (9)

⁸⁹² “za‘ferān” 21a/7

⁸⁹³ “bişmiş”den sonra “yumurda” var. 21a/8

⁸⁹⁴ “za‘ferānıla” 21a/8

⁸⁹⁵ “cirāḥata” 21a/8

⁸⁹⁶ “ursalar” 21a/8

⁸⁹⁷ “za‘ferānıla” 21a/9

⁸⁹⁸ “ursalar” 21a/9

⁸⁹⁹ “uyuya” 21a/10

⁹⁰⁰ “cıbana” 21a/10

⁹⁰¹ “mercimek” 21a/11

⁹⁰² “artuḳ”dan sonra “ola” yok, “ki” var. 21a/11

⁹⁰³ “dinini” 21a/11

⁹⁰⁴ “ve” yok. 21a/12

⁹⁰⁵ “ve” yok. 21a/12

⁹⁰⁶ “ki” 21a/13

⁹⁰⁷ “içüreler” 21a/14

⁹⁰⁸ “tertīb” 21b/1

⁹⁰⁹ “torak” yok. 21b/1

⁹¹⁰ “şuyıyla” 21b/1

⁹¹¹ “daḥı” 21b/2

⁹¹² “vilāyetimüzde” 21b/2

külüm afî yılânı⁹¹³ başıyla kıyruğundan bir sere miqdârın gidere tuzıla (10) ve zeytile gendeneyile ve şuyıla bişür yê şifâ ola dâdi vardı ol kişi (11) êtdi şifâ buldı ben dâhı⁹¹⁴ dört anuğ gibi⁹¹⁵ kişiye dâdüm êtdiler (12) cüzẓām⁹¹⁶ rencinden kırtılub şifâ buldılar evet⁹¹⁷ gevdede çok bit eyler (13) ve bir dürlü dâhı⁹¹⁸ bişürmesi oldur ki afî yılânı⁹¹⁹ başın ve kıyruğın (14) mezkûr miqdârca kesdükden şonra⁹²⁰ bir yêni çölmege kıoyalar üzerine yüz (15) seksen dirhem torak otı⁹²¹ yüz seksen dirhem encîr yumşak dögeler

[26b]

(1) kıoyalar ve yüz dirhem bal dâhı kıoyalar çölmege kıoyalar⁹²² ağzın⁹²³ sıvayalar fûruna (2) kıoyalar çölmek ağarınca⁹²⁴ tura⁹²⁵ çıkaralar⁹²⁶ sahk edeler sehelce sünbül ve sâdec (3) katalar isti'mâl edeler be-gâyet göze⁹²⁷ kuvvet vère⁹²⁸ ve sinirler ağrısına fâyide êde (4) ve 'ömri uzun eyleye ve hanâzîr zahmetlerin gidere ve zihni kavî eyleye ve (5) çigle yılânı dögşeler yılân şokduğı yere vursalar⁹²⁹ fâyide êde ve dâ'ü's-sa'lebe (6) vursalar⁹³⁰ fâyide êde ve ev dîvârlarında olan yılânları göyündürşeler külin alsalar (7) zeytile sahk êtseler hanâzîr rencine vursalar⁹³¹ hall êde gidere be-gâyet mücerrebdür (8) afî yılân (*T22/a*) etin çok yêşeler gevdede çıbanı⁹³² çok eyleye *akḫuvân*⁹³³ bu ot (9) babâdyanuğ⁹³⁴ bir dürlüsidür buña şıgır babâdyası⁹³⁵ dêrler eger kıurusın (10) dört

⁹¹³ “yılan” 21b/3

⁹¹⁴ “dâhı” 21b/5

⁹¹⁵ “bigi” 21b/5

⁹¹⁶ “cüzẓām” yok. 21b/6

⁹¹⁷ “evit” 21b/6

⁹¹⁸ “dâhı” 21b/7

⁹¹⁹ “yılan” 21b/7

⁹²⁰ “şonra”dan sonra “bir yêni” yok. 21b/7

⁹²¹ “otı”dan sonra “ve” var. 21b/8

⁹²² “kıoyalar” yok. 21b/8

⁹²³ “ağzın”dan sonra “muḥkem” var. 21b/9

⁹²⁴ “ağarınca” 21b/10

⁹²⁵ “tura”dan sonra “andan çıkaralar” var. 21b/10

⁹²⁶ “çıkaralar” 21b/10

⁹²⁷ “göze” yok. 21b/11

⁹²⁸ “vêreler” 21b/11

⁹²⁹ “ursalar” 21b/13

⁹³⁰ “ursalar” 21b/13

⁹³¹ “ursalar” 21b/15

⁹³² “çıban” 22a/1

⁹³³ “uḫuvân” 22a/1

⁹³⁴ “bâbâdyanuğ” 22a/1

dirhem dögseler sirkengübinile yā tuzıla içseler balgāmı ishāl éde (11) ve şafrādan olmuş zaḥmeti ve sevdāyı çıkara daḡ zaḥmetlerin gidere⁹³⁶ ve taşları (12) gidere kavuḡdan ve bögrekden⁹³⁷ eger ḡaynatsalar ‘avratlar içine⁹³⁸ girse⁹³⁹ otursa⁹⁴⁰ (13) raḥmleri⁹⁴¹ ḡatı olduḡın⁹⁴² gidere ve isi⁹⁴³ şışlere vursalar⁹⁴⁴ fāyide éde⁹⁴⁵ eger (14) ḡoḡulasalar başı şaḡīl éde uyıda ve eger ḡaynadub içseler ḡalīz yēlleri ḡaḡıda (15) ve süddeleri aḡa ve ma‘deyi eyü éde ve iştihāyı⁹⁴⁶ ḡavī éde ve sidüḡi⁹⁴⁷ yüride eger

[27a]

(1) şāflar⁹⁴⁸ édüb ‘avratlar götürünse⁹⁴⁹ öñinden ḡayzı yüride ve eger yaşıken (2) şuyın şıḡsalar zekere dürtseler ve ḡāyaya ve sekirdene⁹⁵⁰ dürtseler cimā‘a kuvvet (3) vère ve eger ḡaynadub şuyına yün batursalar büzilen sinirlere vursalar⁹⁵¹ fāyide éde (4) ve eger yaşıını ḡoḡulasalar gevdeden derleri gidere ve uyuda ve eger üç dirhem (5) yēseler balıla ma‘dede dökülmiş ḡanı çıkarur yaraḡāna ve istiskāya fāyide éde (6) ve bevāşire fāyide éder ve aḡzın açar ve ḡulaḡ aḡrısına fāyide éder **aknişün**⁹⁵² (7) bu bir⁹⁵³ dikendür kim türkce ḡoca başı dērler eger kökini ve yapraḡını⁹⁵⁴ döḡüb (8) şuyın içürseler⁹⁵⁵ felce ve teşennüce fāyide éde **aktabas** bu bir⁹⁵⁶ ağacdur kim armūd (9)

⁹³⁵ “bābadyası” 22a/2

⁹³⁶ “gide” 22a/4

⁹³⁷ “bögrekden”den sonra “ve” var. 22a/4

⁹³⁸ “icine” 22a/4

⁹³⁹ “girseler” 22a/5

⁹⁴⁰ “otursalar” 22a/5

⁹⁴¹ “zaḥmetleri” 22a/5

⁹⁴² “olduḡını” 22a/5

⁹⁴³ “issi” 22a/5

⁹⁴⁴ “ursalar” 22a/5

⁹⁴⁵ “éde”den sonra “ve” var. 22a/5

⁹⁴⁶ “iştihāyı” 22a/7

⁹⁴⁷ “süddegi” 22a/7

⁹⁴⁸ “şāf” 22a/7

⁹⁴⁹ “götürse” 22a/8

⁹⁵⁰ “sekiridene” 22a/9

⁹⁵¹ “ursalar” 22a/10

⁹⁵² “aknişün” 22a/13

⁹⁵³ “bir” den sonra “dikendür kim” yerine “otdur ki” var. 22a/13

⁹⁵⁴ “yabraḡını” 22a/14

⁹⁵⁵ “icürseler” 22a/14

⁹⁵⁶ “bir”den sonra “ağacdur kim” yerine “ otdur ki” var. 22a/14

ağacına benzer evet⁹⁵⁷ katı dikenlü olur yimişi⁹⁵⁸ mersin⁹⁵⁹ yemişine benzer (10) eger (T22b) yemişinden yëseler eski ishâli söke ve rahmden akan ruṭûbeti kese (11) eger kökini⁹⁶⁰ yaḳu eyleseler cerāḥatlere⁹⁶¹ ekseler etin bitüre ve bunun kökiyle⁹⁶² (12) ‘avratı üç kere⁹⁶³ aṇulcaḳ⁹⁶⁴ vursalar⁹⁶⁵ içindeki⁹⁶⁶ oḡlanı⁹⁶⁷ düşüre⁹⁶⁸ eger⁹⁶⁹ ölüyise (13) ve eger diriyise *iklîlû’l-melik* türkce ḳoc boynuzı dërler ve egrice yonca⁹⁷⁰ (14) daḡı dërler ḳacan mey-i puḡteyile bişürseler yumurda şarusın ve boy unı (15) ve ketân⁹⁷¹ toḡmı unı ve degirmen tuzın ḳarışdursalar⁹⁷² ve rahmde ve maḳ‘adda⁹⁷³

[27b]

(1) ve ḡâyada olan isı⁹⁷⁴ şişlere fāyide êde ve eger māzūyıla ḳarışdursalar şarābıla (2) yaḳu êtseler başda olan⁹⁷⁵ cıbanlara⁹⁷⁶ vursalar⁹⁷⁷ oṇulda ve eger boy unıyıla ve şarābıla (3) bişürseler ma‘deye vursalar⁹⁷⁸ ve şuyından içseler aḡrıların sākin êde ve eger (4) yaşını⁹⁷⁹ şıḳsalar mey-i puḡteyile ḳarışdursalar ḳulaḡa ṭamzursalar ḳulaḡ aḡrısın (5) gidere ve eger şuyın sirkeyile ve gül yaḡıyıla ḳarışdursalar başa dürtsele aḡrısın (6) sākin êde⁹⁸⁰ ve bendükşelerde olan katı şişlere yaḳu êdüb vursalar⁹⁸¹ fāyide êde ve

⁹⁵⁷ “evit” 22a/15

⁹⁵⁸ “yemişi” 22a/15

⁹⁵⁹ “mersin” 22a/15

⁹⁶⁰ “köküni” 22b/1

⁹⁶¹ “cirāḥatlara” 22b/2

⁹⁶² “kökiyle”den sonra “yükli” var. 22b/2

⁹⁶³ “kerre” 22b/3

⁹⁶⁴ “aṇulcaḳ” 22b/3

⁹⁶⁵ “ursalar” 22b/3

⁹⁶⁶ “icindeki” 22b/3

⁹⁶⁷ “oḡlanın” 22b/3

⁹⁶⁸ “düşüre”den sonra “ve” var. 22b/3

⁹⁶⁹ “eger”den sonra “ölüyise ve eger diriyse” yerine “diriyse ve eger ölüyise” var. 22b/3

⁹⁷⁰ “yonca” yok. 22b/4

⁹⁷¹ “kettân” 22b/5

⁹⁷² “ḳarışdursalar”dan sonra “yaḳu êdüb gözde olan” var. 22b/6

⁹⁷³ “maḳ‘ada” 22b/6

⁹⁷⁴ “issi” 22b/6

⁹⁷⁵ “olan”dan sonra “baş” var. 22b/7

⁹⁷⁶ “cıbanlara” 22b/7

⁹⁷⁷ “ursalar” 22b/7

⁹⁷⁸ “ursalar” 22b/8

⁹⁷⁹ “başını” 22b/9

⁹⁸⁰ “êde” yok. 22b/11

⁹⁸¹ “ursalar” 22b/11

cigerde (7) ve ʔalaqda olan ʔatı ŝiŝlere yaqı edüb vursalar⁹⁸² yumŝada evet⁹⁸³ bu yaqıya afsentīn (8) ʔatalar ve eger iklīlū'l-melik bulunmasa⁹⁸⁴ babādyā⁹⁸⁵ bedelidür bir dürlü dağı olur ʔağlarda (9) biter uzunı bir arıŝ olur yaprağı uzun uzun olur ve ʔaraya māīl olur ve ağacı (10) ʔatı olur ve yemiŝleri⁹⁸⁶ ʔatı olur ʔaçan⁹⁸⁷ ʔurusa (T23/a) açılır içinden⁹⁸⁸ ħardal dānesi (11) gibi⁹⁸⁹ dānesi olur⁹⁹⁰ dögilür⁹⁹¹ avcılar bu otdan alub ŝikār ètdükleri cānavarların (12) ʔarnına ʔoyarlar yēmiyesün dēyü bu ot sidüğü⁹⁹² yüridür ve ħayz ʔanın yüridür ve ġalīz (13) yēlleri ʔağıdur ve cigeri⁹⁹³ açar⁹⁹⁴ ve ʔalağa fāyide èder öykeni arıdur ve yürek oynamasına (14) fāyide èder ve rebve öksürüğe ve istiskāya fāyide èder *eketmeküt* buña türkce ʔavŝancıl (15) ʔaşı dērler ve kerkes dağı dāğı⁹⁹⁵ dērler zīrā kerkesün diŝisi yumurtlamak istese⁹⁹⁶

[28a]

(1) zaĥmet çeker yumurtlayamaz⁹⁹⁷ ve⁹⁹⁸ irkegi varur bu ʔaşı getürür⁹⁹⁹ altına ʔor zaĥmetsüz yumurtlar (2) bu ʔaŝ serçe yumurdasına beñzer içinde¹⁰⁰⁰ bir ʔaŝ dāğı¹⁰⁰¹ olur finduğ içine¹⁰⁰² beñzer (3) eger bu ʔaşı oğlan toğurmaz¹⁰⁰³ ‘avrat uyluğına bağlasa fi’l-ĥāl toğura eger¹⁰⁰⁴ (4) şuyıla ezseler sevdā ve buĥār¹⁰⁰⁵ ʔıĥan yērlere vursalar¹⁰⁰⁶ be-

⁹⁸² “ursalar” 22b/12

⁹⁸³ “evit” 22b/12

⁹⁸⁴ “bulınmasa” 22b/13

⁹⁸⁵ “babadya” 22b/13

⁹⁸⁶ “yemişleri” 22b/15

⁹⁸⁷ “ʔaçan” ve “ʔaçan”dan sonra “yemişi” var. 22b/15

⁹⁸⁸ “icinden” 23a/1

⁹⁸⁹ “bigi” 23a/1

⁹⁹⁰ “olur” yok. 23a/1

⁹⁹¹ “dögilür” 23a/1

⁹⁹² “süddegi” 23a/2

⁹⁹³ “çiger süddelerin” 23a/3

⁹⁹⁴ “acar” 23a/3

⁹⁹⁵ “dağı” 23a/5

⁹⁹⁶ “istese”den sonra “be-ġāyet” var. 23a/5

⁹⁹⁷ “yumurtlamaz” 23a/6

⁹⁹⁸ “ve” yok. 23a/6

⁹⁹⁹ “getürür”den sonra “varur” var. 23a/6

¹⁰⁰⁰ “icinde” 23a/7

¹⁰⁰¹ “dağı” 23a/7

¹⁰⁰² “icine” 23a/7

¹⁰⁰³ “toğurmaz” 23a/7

¹⁰⁰⁴ “eger” yok. 23a/8

ğāyet fāyide éde ve eger saḥḥ (5) édüb ‘avrat südiyle¹⁰⁰⁷ qarışdursalar¹⁰⁰⁸ bir pāre yünî ıslatsalar hīc oğlu kıızı (6) olmayan ‘avrat götürse oğlu kıızı ola ve eger kıızılca iplikile yüklü (7) ‘avratlar boyunlarına bağlasalar oğlan düşürmekden emīn¹⁰⁰⁹ ola¹⁰¹⁰ daḥı bu taşuñ (8) ḥāşşası budur ki bir kişi sağ elinde tutsa anuñ üzerine kimse ġālib olmaya ve (9) eger bir ağaca aşı qosalar ol ağacuñ yemişi¹⁰¹¹ hīc dökülmeye *e’l-bunc*¹⁰¹² bu bir kökdür (10) kim hindden gelür buzeydāna beñzer aḳ olur üzerinde qaraça¹⁰¹³ qaraça noḡtaçuḳlar (11) olur mücerrebdür şarā zaḥmetine evvel ġün yigirmi dōrt dirhem sirkengübīnile bucuḳ (12) dirhem içseler ikinci ġün bucuḳ¹⁰¹⁴ mışḳāl üçünci¹⁰¹⁵ ġün bir dirhem içseler ol zaḥmeti (13) heb gidere¹⁰¹⁶ ve (T23/b) eger saḥḥ étseler ġül yağıyla qarışdursalar gevdeye dürtsele gine (14) ol zaḥmeti gidere *alumālī* bu bir yağıdur kim¹⁰¹⁷ bala beñzer ağacdan aḳar buña dāvud (15) peygāber¹⁰¹⁸ balı dērler otuz dirhemini ezüb şuyıla içseler¹⁰¹⁹ yaramaz hıltları gidere ve

[28b]

(1) ve şafrāyı ishāl éder¹⁰²⁰ ve göze sürme gibi¹⁰²¹ çekseler göz qararduġın gidere ve uyuza (2) ve sıñirlere¹⁰²² aġrısına dürtsele fāyide éde *alātīnī* bu bir otdur ki yaprağı (3) sarmaşık¹⁰²³ yaprağına beñzer evet¹⁰²⁴ küçücük¹⁰²⁵ olur degirmice olur

¹⁰⁰⁵ “buḥār” 23a/8

¹⁰⁰⁶ “ursalar” 23a/8

¹⁰⁰⁷ “südiyle” 23a/9

¹⁰⁰⁸ “qarışdurub” 23a/9

¹⁰⁰⁹ “imin” 23a/11

¹⁰¹⁰ “ola”dan sonra “ve” var. 23a/11

¹⁰¹¹ “yimişi” 23a/12

¹⁰¹² “e’l-buc” 23a/13

¹⁰¹³ “qaraça qaraça” yerine “qaraca qaraca” 23a/14

¹⁰¹⁴ “bucuḳ” 23a/15

¹⁰¹⁵ “üçünçi” 23a/15

¹⁰¹⁶ “gidere”den sonra “ve” yok. 23a/15

¹⁰¹⁷ “ki” 23b/2

¹⁰¹⁸ “peygāber” 23b/2

¹⁰¹⁹ “icseler” 23b/3

¹⁰²⁰ “éde” 23b/3

¹⁰²¹ “bigi” 23b/4

¹⁰²² “sıñirler” 23b/4

¹⁰²³ “sarmusaḳ” 23b/5

¹⁰²⁴ “evit” 23b/6

¹⁰²⁵ “küçük” 23b/6

sarmaşıkuñ¹⁰²⁶ (4) bir dürlüsidür beşer altışar budagı olur uzunluğı birer qarış olur ekinler arasında (5) ve çukur yerlerde biter yaprağınun dadı mǎzū dadına benzer eger yaprağını arpa (6) unıyıla yaqu édüb gözde olan isi¹⁰²⁷ şışlere vursalar¹⁰²⁸ fāyide éde ve akan yaşların (7) kese eger¹⁰²⁹ bu¹⁰³⁰ otı kaynatsalar¹⁰³¹ şuyın¹⁰³² içseler bağarşuq¹⁰³³ cıbanlarından¹⁰³⁴ ishāli (8) kese eger bişürüb isi¹⁰³⁵ şışlere vursalar¹⁰³⁶ fāyide éde¹⁰³⁷ tahlīl éde eger qurısını¹⁰³⁸ (9) yumşaq dögseler cirāhata¹⁰³⁹ ve eski cıbanlara ve od yangunına ekseler be-gāyet fāyide (10) éde ve şol nāşūr¹⁰⁴⁰ kim aq iriñi aqa aña saçsalar fāyide éder eger siñirlü yaprağıla (11) dögseler şıksalar şuyıla ılıdub içseler içden giden kanı kese ammā şuyından (12) otuz dirhem içseler ve kendüden iki dirhem yeyeler eger ic yağıyıla qarışdursalar (13) sünnet olan oğlançukların¹⁰⁴¹ cirāhatına¹⁰⁴² vursalar¹⁰⁴³ fi'l-hāl bitüre *e'l-asfākus* (14) buña deve (T24/a) dili dērler uzun¹⁰⁴⁴ biter çok budakları olur ağacı dört bucaqlı olur (15) aq olur yaprağı ayva yaprağına benzer evet¹⁰⁴⁵ incerek olur eger bu otuñ

[29a]

(1) budagın yaprağıyıla bişürseler 'avratlar içse hayzdan¹⁰⁴⁶ yürüde ölmüş (2) oğlançukların¹⁰⁴⁷ çıkara¹⁰⁴⁸ ve ağılu cānavarlar¹⁰⁴⁹ şokduğına fāyide éde eger

¹⁰²⁶ “sarmusaq” 23b/6

¹⁰²⁷ “issi” 23b/8

¹⁰²⁸ “ursalar” 23b/9

¹⁰²⁹ “eger” yok 23b/9

¹⁰³⁰ “bu”dan sonra “bir” var. 23b/9

¹⁰³¹ “kaynadsalar” 23b/9

¹⁰³² “şuyın”dan sonra “içseler” yok. 23b/9

¹⁰³³ “bağırsaq” 23b/9

¹⁰³⁴ “cıbanlarından” 23b/9

¹⁰³⁵ “issi” 23b/10

¹⁰³⁶ “ursalar” 23b/10

¹⁰³⁷ “éde”den sonra “ve” var. 23b/10

¹⁰³⁸ “kurusını” 23b/10

¹⁰³⁹ “cirāhatlara” 23b/11

¹⁰⁴⁰ “nāşūr” 23b/12

¹⁰⁴¹ “oğlançukların” 23b/15

¹⁰⁴² “cirāhatına” 23b/15

¹⁰⁴³ “ursalar” 23b/15

¹⁰⁴⁴ “uzun”dan sonra bir “uzun” daha var. 24a/1

¹⁰⁴⁵ “evit” 24a/2

¹⁰⁴⁶ “hayzların” 24a/3

¹⁰⁴⁷ “oğlançukların” 24a/3

içürseler¹⁰⁵⁰ (3) ve dürtselele aķ kılı karardur ve cirāhatlara¹⁰⁵¹ fāyide ēder ve yaramaz çıbanlara vursalar fāyide (4) ēde ve kaynadub şuyın içürseler dil şaķıl olduğına ve tatlu söylemege (5) be-gāyet fāyide ēde ve kanı keser¹⁰⁵² ve eger yaprağın budağıyla kaynatsalar şuyıyla istincā (6) ētseler önden¹⁰⁵³ ve arttan olan giciyiklere fāyide ēde eger yétmiş bir¹⁰⁵⁴ dirhem (7) bir küb şırāya kıysalar ol şırā bögrek ve kavuķ ağırsına ve kan tükürmesine (8) ve öksürüğe fāyide ēde ve āczā sustlığını gidere ve hayz kanın yüride ve¹⁰⁵⁵ eger (9) içseler *elye* ya'nī kıyruķ isi¹⁰⁵⁶ ve yaşıdur gēc hazm olur ve¹⁰⁵⁷ eger kıurulan¹⁰⁵⁸ (10) sinirlere yaķu ēdub vursalar¹⁰⁵⁹ fāyide ēde ve kıatı şışlere vursalar¹⁰⁶⁰ hall eyleye ve eger (11) yemek isteseler dārcīnī¹⁰⁶¹ ve zencebīl ve būber kıatalar isti'māl ēdeler *emlec* (12) meşhūrdur şovukdur kırudur ma'deyi kıavī ēder ve maķ'adı kıavī ēder ve kııl (13) diplerin¹⁰⁶² muķkem ēder şusuzlığı def' ēder ve kıalbi ve cimā'ı kıavī ēder ve kıuşmağı (14) ve kıağıрмаğı keser ve kıan galebesinden olan harāret sūretin giderür içi¹⁰⁶³ (15) kıabz ēder ve bevāşire fāyide ēde¹⁰⁶⁴ ve iştahā¹⁰⁶⁵ getürür ve sinirleri ve gözleri kıavī ēder

[29b]

(1) ve kıan sızduğunu def' ēder eger üç dirhem içseler ve¹⁰⁶⁶ eger kıaynatsalar¹⁰⁶⁷ şuyın (2) kınāyıla kıarışıdurub (*T24/b*) aķ kııllara vursalar¹⁰⁶⁸ kıararda ve diplerin¹⁰⁶⁹ muķkem

¹⁰⁴⁸ “çıķara”dan sonra “ve ağılu” 24a/3

¹⁰⁴⁹ “cānavar” 24a/3

¹⁰⁵⁰ “icürseler” 24a/4

¹⁰⁵¹ “çirāhatlara” 24a/4

¹⁰⁵² “keser”den sonra “ve eger” yok. 24a/6

¹⁰⁵³ “önde ve ardda” 24a/6

¹⁰⁵⁴ “bir” yok. 24a/7

¹⁰⁵⁵ “ve” yok. 24a/8

¹⁰⁵⁶ “issi” 24a/9

¹⁰⁵⁷ “ve” yok. 24a/9

¹⁰⁵⁸ “kıurkıla” 24a/9

¹⁰⁵⁹ “ursalar” 24a/10

¹⁰⁶⁰ “ursalar” 24a/10

¹⁰⁶¹ “dārcīnī” 24a/10

¹⁰⁶² “diblerin” 24a/12

¹⁰⁶³ “ici” 24a/14

¹⁰⁶⁴ “ēder” 24a/14

¹⁰⁶⁵ “iştihā” 24a/14

¹⁰⁶⁶ “ve” yok. 24a/15

¹⁰⁶⁷ “kıaynadsalar” 24a/15

ède eger saḥḥ (3) êtseler berāber şeker atsalar bādām yağıyla cerb êtseler günde bēş dirhem ılıak (4) şuyıla içseler gözi nūrlandura ve za‘fin gidere ve ic ağırsına fāyide ède ve bevāşire (5) fāyide ède¹⁰⁷⁰ eger iki dirhem in ayva şuyıyla içseler ishāle fāyide ède ve (6) ḥuşūşā ki balgāmı ve sevdā ishāl ola eger iki dirhem¹⁰⁷¹ kes¹⁰⁷² eyleseler atlu şuda (7) ıqlatsalar iki sā‘at ursa andan şonra üç kere¹⁰⁷³ şıqsalar göze amzursalar (8) göze¹⁰⁷⁴ a düşene fāyide ède mücerrebdür mürebbāsı¹⁰⁷⁵ ici yumşadur ve zihni avī èder iştahā¹⁰⁷⁶ (9) ve yürege getürür ve bunun şarābı eski bevāşire fāyide èder¹⁰⁷⁷ ve cigere¹⁰⁷⁸ ve ma‘deye¹⁰⁷⁹ öykene (10) ve yürege uvvet vère¹⁰⁸⁰ ve bağırsuqlara¹⁰⁸¹ ve göze uvvet vërür ve zihni arturur ve iştahāyı¹⁰⁸² (11) avī èder **terkīb budur** otuz dirhem emlec kes¹⁰⁸³ edeler üç yüz elli dirhem (12) gül şuyında ıqladalar gecedan şabāḥa dek evet¹⁰⁸⁴ bucu¹⁰⁸⁵ dirhem şandal ve bir (13) dang ‘ūd üç dirhem atun uzluğı¹⁰⁸⁶ bile¹⁰⁸⁷ ıqladalar şabāḥ aynadalar (14) şol adar kim otların uvveti ıa andan şonra süzeler şu midārı bir (15) bucu dirhem¹⁰⁸⁸ şekerile ıvāma getüreler andan isti‘māl edeler *emrūsiyā* bu bir otdur

¹⁰⁶⁸ “ursalar” 24b/1

¹⁰⁶⁹ “diblerin” 24b/1

¹⁰⁷⁰ “ède”den sonra “eger iki dirhem in ayva şuyıyla içseler ishāle fāyide ède ve” yok. 24b/3

¹⁰⁷¹ “dirhem in” 24b/4

¹⁰⁷² “kesr” 24b/4

¹⁰⁷³ “kerre” 24b/5

¹⁰⁷⁴ “göze” 24b/5

¹⁰⁷⁵ “mürebbā ki” 24b/5

¹⁰⁷⁶ “iştihā” ve “iştihā”dan sonra “ve yürege” yok. 24b/6

¹⁰⁷⁷ “ède” 24b/6

¹⁰⁷⁸ “igere” 24b/6

¹⁰⁷⁹ “ma‘deye”den sonra “ve” var. 24b/7

¹⁰⁸⁰ “vërür” 24b/7

¹⁰⁸¹ “bağarsuqlara” 24b/7

¹⁰⁸² “iştihāyı” 24b/8

¹⁰⁸³ “kesr” 24b/8

¹⁰⁸⁴ “evit” 24b/9

¹⁰⁸⁵ “bucu” 24b/9

¹⁰⁸⁶ “uzluğıyla” 24b/10

¹⁰⁸⁷ “bile” yok. 24b/10

¹⁰⁸⁸ “direm” 24b/11

[30a]

(1) kim¹⁰⁸⁹ çok yaprağı¹⁰⁹⁰ olur uzun¹⁰⁹¹ üçer karşı¹⁰⁹² olur yaprakları bığanūs¹⁰⁹³ (2) yaprağına¹⁰⁹⁴ benzer ve rāyihası dağı¹⁰⁹⁵ benzer eger¹⁰⁹⁶ yağı etseler mādde inmesin men^c (3) eder¹⁰⁹⁷ eger mādde inen ‘uzvlara vursalar¹⁰⁹⁸ fāyide¹⁰⁹⁹ ède *amadurayān*¹¹⁰⁰ bu bir ağacdur kim¹¹⁰¹ (4) yaprağı kebere yaprağına benzer gören kişi hemān kebere şanur beytü’l muḳaddesde (5) ḥaram¹¹⁰² içinde¹¹⁰³ (T25/a) ve taşırada biter süddeleri açar ve içinde¹¹⁰⁴ olan veremleri (6) giderür ve ciger¹¹⁰⁵ zahmetlerine fāyide ède¹¹⁰⁶ ve bedende zāhir olan şişlere fāyide ède¹¹⁰⁷ (7) ve ağuyı def^c eder eger ḳaynatsalar şuyından yigirmi dört dirhem içseler ve (8) eger yaprağın dögseler aru şokduğına vursalar¹¹⁰⁸ fāyide ède ve yılan (9) ve ‘aḳreb şokduğına dāğı¹¹⁰⁹ fāyide ède ve eger ḳuduz ṭaladuğına şuyın (10) içürseler şifā bula ve uyuza fāyide ède ve gözde olan ağa fāyide eder¹¹¹⁰ (11) eger şuyın şıḳsalar ṭamzursalar ve ḳuru yaprağını dögseler cirāḥata¹¹¹¹ (12) ekseler fāyide ède *umsūḥ* bu bir otdur kim¹¹¹² iki incecük ḳatıca¹¹¹³ boğun (13) boğun

¹⁰⁸⁹ “ki” 24b/12

¹⁰⁹⁰ “yaprakları” 24b/12

¹⁰⁹¹ “uzunı” 24b/12

¹⁰⁹² “ḳarşın” 24b/12

¹⁰⁹³ “bağanūs” 24b/13

¹⁰⁹⁴ “yapraklarına” 24b/13

¹⁰⁹⁵ “dāğı” 24b/13

¹⁰⁹⁶ “eger” yok. 24b/13

¹⁰⁹⁷ “ède” 24b/14

¹⁰⁹⁸ “ursalar” 24b/14

¹⁰⁹⁹ “fāyide ède” yok. 24b/14

¹¹⁰⁰ “amadaryān” 24b/14

¹¹⁰¹ “ki” 24b/14

¹¹⁰² “ḥarām” 24b/15

¹¹⁰³ “icinde” 24b/15

¹¹⁰⁴ “icinde” 25a/1

¹¹⁰⁵ “ciger” 25a/1

¹¹⁰⁶ “èder” 25a/1

¹¹⁰⁷ “èder” 25a/2

¹¹⁰⁸ “ursalar” 25a/3

¹¹⁰⁹ “dağı” 25a/4

¹¹¹⁰ “ède” 25a/5

¹¹¹¹ “cirāḥata ekseler” yok. 25a/5

¹¹¹² “ki” 25a/6

¹¹¹³ “ḳatıca”dan sonra tekrar “ḳatıca” var. 25a/6

budağı¹¹¹⁴ olur zeytün yaprağı gibi¹¹¹⁵ yaprağı olur ve bir dürlüsi (14) dāhı¹¹¹⁶ olur büyük olur sırça barmağ yoğunluğınca¹¹¹⁷ olur budağları (15) çok¹¹¹⁸ olur kızıl yimişi olur evet¹¹¹⁹ olduğu vaktin kara olur türkce

[30b]

(1) bu ikisine dağı at kıyruğı derler eger bu otı sıkub şarāba katub (2) içseler ishālî kaṭ^c eyleye ve kaynatsalar şuyın içseler kasiğ yarıldığına (3) fāyide ēde¹¹²⁰ bögrek¹¹²¹ ve kavuğ zaḥmetlerine fāyide ēder¹¹²² ve cigeri¹¹²³ ve ma^cdeyi¹¹²⁴ öykeni (4) kavī ēder ve dağı ‘āzalat sustlığına fāyide ēde¹¹²⁵ eger incīrile kaynadub (5) şuyın içseler öksürüğe ve zīkū’n-nefese fāyide ēder eger kurusını dögseler (6) cirāḥata¹¹²⁶ şaṣsalar et bitüre ve eger yağı eyleseler ḥāya şişine¹¹²⁷ vursalar¹¹²⁸ (7) fāyide ēde ve¹¹²⁹ eger şuyıla bişürseler şuyun nişfi kalınca¹¹³⁰ içseler yürege kuvvet (8) vère ve eger her şabāḥ şuyından bir üsküre ‘avratlar içseler be-gāyet (9) semirde beñizlerin eyü eyleye *ammāriṭan*¹¹³¹ (T25/b) bu bir otdur kim¹¹³² inceçük yaprakları (10) olur ayva dāna yapraklarına beñzer depeleri¹¹³³ degirmice olur rengi altuna (11) beñzer ve güyegü otı depesine beñzer eger uçların¹¹³⁴ şarābıla içseler ḥayz (12) kanın ve sidügi¹¹³⁵ yürüde¹¹³⁶

¹¹¹⁴ “budağı olur” yok, yerine “ yaprağı” var. 25a/6

¹¹¹⁵ “bigi” 25a/7

¹¹¹⁶ “dağı” 25a/7

¹¹¹⁷ “yoğunluğınca” 25a/7

¹¹¹⁸ “çok” 25a/8

¹¹¹⁹ “evit” 25a/8

¹¹²⁰ “ēder” 25a/10

¹¹²¹ “bögrek” yok. 25a/10

¹¹²² “ēde” 25a/10

¹¹²³ “çigeri” 25a/11

¹¹²⁴ “ma^cdeyi”den sonra “ve” var. 25a/11

¹¹²⁵ “ēder” 25a/11

¹¹²⁶ “çirāḥata” 25a/13

¹¹²⁷ “şişlerine” 25a/13

¹¹²⁸ “ursalar” 25a/13

¹¹²⁹ “ve” yok. 25a/14

¹¹³⁰ “kalınca” 25a/14

¹¹³¹ “ammāriṭan” 25a/15

¹¹³² “ki” 25b/1

¹¹³³ “dipleri” 25b/1

¹¹³⁴ “uçların” 25b/2

¹¹³⁵ “süddegi” 25b/2

¹¹³⁶ “yürüdür” 25b/3

ve ağulu cānavarlar¹¹³⁷ şokduğına fāyide eder ve (13) ‘ırķu’n-nisāya fāyide eder ve galīz hıltları kaṭ^c eder eger dāvud peygāmbere (14) balıyla içseler kavukda tolan¹¹³⁸ kanı arıda ve karında toğan kanı daḥı¹¹³⁹ arıda (15) eger otuz dirhem¹¹⁴⁰ şarābıla acıla içseler nezleyi¹¹⁴¹ kaṭ^c eder¹¹⁴² eger toñıla

[31a]

(1) kosalar güve düşmeye *ümmü vec’ü’l-kebiş* türkce koyun baklāsı dērler (2) zīrā koyun anı yēmege gāyet sever eger dögseler şıksalar şuyın içseler (3) ciger¹¹⁴³ ağrısına ve şafrāya fāyide eder *ümmü gaylān* meşhūrdur berrīde¹¹⁴⁴ biter (4) şovukdur kurıdur¹¹⁴⁵ eger dögseler şuyın şıksalar yā kurasın kaynatsalar (5) şuyın içseler içden giden kanı keseve raḥimden¹¹⁴⁶ akan yaşları (6) kese¹¹⁴⁷ ve kan tükürmegi ve şalyār aḳmağı keser *ümm-i kelb* bu bir ağacdur ki uzunı (7) bir arış¹¹⁴⁸ olur ve şaru olur ve yaprağı kınāya beñzer be-gāyet mücerrebdür (8) yılan ve ‘akreb şokduğına ve ağı icene kaçan¹¹⁴⁹ yaşının¹¹⁵⁰ şuyından (9) içseler iki mışkāl zeytile yā kurasının yaprağından yēseler iki dirhem¹¹⁵¹ (10) mücerrebdür ağıyı def^c ede¹¹⁵² kuşdurmağıla *em’ā* türkce bağırsaklar¹¹⁵³ demek (11) olur kaçan¹¹⁵⁴ şuyıla bişirüb yēseler gēc hażm olur eyle¹¹⁵⁵ gerekdür kim icini (12) etile ve isi¹¹⁵⁶ otıla taldurub bişürüb yēyeler ki tīz

¹¹³⁷ “cānavar” 25b/3

¹¹³⁸ “toğan” 25b/4

¹¹³⁹ “daḥı” yok. 25b/4

¹¹⁴⁰ “dirhem” 25b/5

¹¹⁴¹ “nāzileyi” 25b/5

¹¹⁴² “ede” 25b/5

¹¹⁴³ “ciger” 25b/7

¹¹⁴⁴ “perrīde” 25b/8

¹¹⁴⁵ “kurdur”dan sonra “kabızdur” var. 25b/8

¹¹⁴⁶ “raḥimden” 25b/9

¹¹⁴⁷ “kese” yerine “giderür” 25b/10

¹¹⁴⁸ “karış” 25b/11

¹¹⁴⁹ “kaçan” 25b/12

¹¹⁵⁰ “başının” 25b/12

¹¹⁵¹ “direm” 25b/13

¹¹⁵² “eder” 25b/13

¹¹⁵³ “bağırsaklar” 25b/13

¹¹⁵⁴ “kaçan” 25b/14

¹¹⁵⁵ “eyle” yok. 25b/14

¹¹⁵⁶ “issi” 25b/14

hażm ola *incibār*¹¹⁵⁷ (13) bu bir otdur kim¹¹⁵⁸ ırmaqlar kenārında biter¹¹⁵⁹ (T26/a) it burın¹¹⁶⁰ ağacı arasında biter (14) yaprakları yonca yaprağına benzer budaqları yonca budağından yoğunca (15) olur levni kızılca olur ve çiçekleri dāhı¹¹⁶¹ kızılca olur it burın¹¹⁶²

[31b]

(1) ağacına ʔolaşur türkce¹¹⁶³ enlik daḥı dērler eger kökini çıkarsalar kabuḡın (2) şoysalar ʔurutsalar ʔan tükürene bir mışkāl vērseler fāyide ēder¹¹⁶⁴ ve ʔan (3) sızmaḡa ve baḡırsaqlar¹¹⁶⁵ aḡrısına ve bevāşire¹¹⁶⁶ ve ʔamarlar aḡzı kiçildüḡine¹¹⁶⁷ (4) ve eski ic aḡrılarına fāyide ēde ve bunun şarābı baḡırsaqları ʔavī (5) ēder ve ic ishālın ʔutar ve eski öyken cıbanların¹¹⁶⁸ giderür ḡekim¹¹⁶⁹ (6) eydür üç yıllık öyken cıbanlarına¹¹⁷⁰ ʔilāc ētdüm bununıla şifā buldı (7) terkībı budur ki¹¹⁷¹ kökinün kabuḡından yaşıken alub şıḡalar şuyından (8) yigirmi dört dirhem¹¹⁷² ve¹¹⁷³ yüz yigirmi dirhem şeker ʔatalar ʔıvāma getüreler yāḡūd (9) ʔurusından otuz dirhem alub kes ēdüb ʔaynar şuda¹¹⁷⁴ gece¹¹⁷⁵ irteye¹¹⁷⁶ dek¹¹⁷⁷ (10) ısladalar şabāḡ ʔaynadalar şuyın süzeler yüz yigirmi dirhem¹¹⁷⁸ şeker ʔatub (11) ʔıvāma getüreler andan istiʕmāl ēdeler *enāḡurūs* türkce

¹¹⁵⁷ “encübār” 25b/15

¹¹⁵⁸ “ki” 25b/15

¹¹⁵⁹ “biter” yok. 25b/15

¹¹⁶⁰ “burnı” 26a/1

¹¹⁶¹ “daḥı” 26a/2

¹¹⁶² “burnı” 26a/2

¹¹⁶³ “türkce” yok. 26a/3

¹¹⁶⁴ “ēde” 26a/4

¹¹⁶⁵ “baḡırsaḡ” 26a/4

¹¹⁶⁶ “bevāşire” 26a/4

¹¹⁶⁷ “acıldüḡına” 26a/4

¹¹⁶⁸ “cıbanların” 26a/6

¹¹⁶⁹ “ḡekim” 26a/6

¹¹⁷⁰ “cıbanına” 26a/6

¹¹⁷¹ “kim” 26a/7

¹¹⁷² “dirhemine” 26a/7

¹¹⁷³ “ve” yok. 26a/7

¹¹⁷⁴ “şuya” 26a/9

¹¹⁷⁵ “geçe” 26a/9

¹¹⁷⁶ “erteye” 26a/9

¹¹⁷⁷ “degin” 26a/9

¹¹⁷⁸ “direm” 26a/10

toğuz dikenini (12) d rler bu bir a acdur ki¹¹⁷⁹ be-g yet yaramaz  okusu olur yimi i b grege benzer levni (13) d rl  d rl  olur¹¹⁸⁰  z m va tinde be-g yet  atı olur eger yaprağını¹¹⁸¹ ya iken (14) d gseler ya u  tseler bal ami¹¹⁸²    lere vursalar¹¹⁸³  all  de eger bir dirhemini it (15) burnı¹¹⁸⁴  ar bıla¹¹⁸⁵ i  rseler rebv za metine f yide  de ve icindeki o lanı   kara

[32a]

(1) eger¹¹⁸⁶  li¹¹⁸⁷ olsun ve¹¹⁸⁸ gerek diri olsun¹¹⁸⁹ eger  ar bıla i seler¹¹⁹⁰  ay   anın (2) y ride ve ba  a rısına f yide  de ve eger to urmayan  avratların (T26/b) boynına (3) a acından¹¹⁹¹ a salar to ura ve yimi inden y seler t z    dura *ansil  *¹¹⁹² (4) bu ot iki d rl  olur¹¹⁹³ mercimek gibi¹¹⁹⁴ olur yapra ı uzun bir  ar   a (5) olur yab n mercimegi d rler ve¹¹⁹⁵ birin n yapra ı kem f   s yapra ı¹¹⁹⁶ (6) gibi¹¹⁹⁷ olur eger bundan d rt dirhem isti m l  tseler sid gi¹¹⁹⁸  utılana (7) f yide¹¹⁹⁹  de ve b grege a rıyana f yide  de ve u uk  utana f yide  de ve da ı (8) ikisini sa    tseler¹²⁰⁰ g l ya ıyıla  ar   ursalar ve suda  atsalar   f gibi¹²⁰¹ (9)  avratlar   jinden¹²⁰² g t rse¹²⁰³

¹¹⁷⁹ “kim” 26a/11

¹¹⁸⁰ “olur” yok. 26a/12

¹¹⁸¹ “yapra ı” 26a/12

¹¹⁸² “bal ami” 26a/12

¹¹⁸³ “ursalar” 26a/13

¹¹⁸⁴ “burnı” 26a/13

¹¹⁸⁵ “ ar bıyla” 26a/13

¹¹⁸⁶ “eger” yerine “gerek” var. 26a/14

¹¹⁸⁷ “ li” 26a/14

¹¹⁸⁸ “ve” yok. 26a/14

¹¹⁸⁹ “olsun” yok. 26a/14

¹¹⁹⁰ “i se ve ” 26a/15

¹¹⁹¹ “a acdan” 26b/1

¹¹⁹² “an il  ” ve “an il  ”den sonra “bu ot” yerine “bu bir otdur ki” var. 26b/2

¹¹⁹³ “olur”dan sonra “biri” var. 26b/2

¹¹⁹⁴ “bigi” 26b/2

¹¹⁹⁵ “ve birin n” yok. 26b/3

¹¹⁹⁶ “yapra ına” 26b/3

¹¹⁹⁷ “gibi olur” yerine “benzer” var. 26b/3

¹¹⁹⁸ “s d gi” 26b/4

¹¹⁹⁹ “f yide  de” yok. 26b/4

¹²⁰⁰ “ d b” 26b/5

¹²⁰¹ “bigi” 26b/5

¹²⁰² “  jinden” 26b/6

¹²⁰³ “g t rseler” 26b/6

rahimlerinin¹²⁰⁴ isi¹²⁰⁵ şişlere¹²⁰⁶ yine¹²⁰⁷ fāyide éde eger (10) kemāfīṭūsa beñzeyen nev^cini sirkengübünile¹²⁰⁸ içseler şar^ca fāyide éder¹²⁰⁹ mücerrebdür¹²¹⁰ (11) *encidān* türkce kaşnı ağacı dërler eger bu ağacın¹²¹¹ şuyını (12) kaynatsalar ḥanāzīre dürtseler fāyide éde ve kırusını dögseler cirāḥata¹²¹² (13) ekseler fāyide éde eger zeytile yaķu étseler gözde irinlen kaçuğazlara vursalar¹²¹³ (14) gidere eger irsā ve kınā yağıyla yaķu eyleyüb vursalar¹²¹⁴ ‘ırķu’n-nisāya fāyide éder¹²¹⁵ (15) ve¹²¹⁶ eger sirkeyile bişürüb nārķabı¹²¹⁷ kıatsalar yaķu édüb bevāşire ursalar gidere¹²¹⁸

[32b]

(1) eger şuyın içseler kıattāl otlar¹²¹⁹ zararın gidere ve ma^cdenün şovuklığına (2) fāyide éde ve ḥayṣ kanın yüride ve içinde¹²²⁰ olan¹²²¹ oğlanı çıkara ve (3) ṭabī^catı ishāl éde ve cigeri¹²²² kıavī eyleye ve hażmı tīz éde¹²²³ içindeki¹²²⁴ (4) yèlleri tağıda ve zekeri kıvāma getire¹²²⁵ ve bağırsakları ve böğregi kızdura (5) bu mezkūr fāyide¹²²⁶ éde şamğ dāḥı¹²²⁷ éder ki aña kaşnı dërler ve dāḥı¹²²⁸ bunu (6) dögseler ekile cıbanlarına¹²²⁹

¹²⁰⁴ “rahimlerinin” 26b/6

¹²⁰⁵ “issi” 26b/6

¹²⁰⁶ “şişlerine” 26b/6

¹²⁰⁷ “yine” yok. 26b/6

¹²⁰⁸ “sirkengübünile” 26b/7

¹²⁰⁹ “éde” 26b/7

¹²¹⁰ “mücerrebdür” yük. 26b/7

¹²¹¹ “ağacın şuyını” yerine “ağacı” var. 26b/8

¹²¹² “cirāḥata” 26b/8

¹²¹³ “ursalar” 26b/9

¹²¹⁴ “vursalar” yok. 26b/10

¹²¹⁵ “éde” 26b/10

¹²¹⁶ “ve” yok. 26b/10

¹²¹⁷ “nārķabını” 26b/10

¹²¹⁸ “gidere”den sonra “ve” var. 26b/11

¹²¹⁹ “otların” 26b/11

¹²²⁰ “icinde” 26b/12

¹²²¹ “olan”dan sonra “ölü” var. 26b/12

¹²²² “cigeri” 26b/13

¹²²³ “éde”den sonra “ve” var. 26b/13

¹²²⁴ “içdeki” 26b/13

¹²²⁵ “getüre” 26b/14

¹²²⁶ “fāyide éde” yerine “fāyideleri” var. 26b/14

¹²²⁷ “daḥı” 26b/15

¹²²⁸ “daḥı” 26b/15

¹²²⁹ “ķıbana” 26b/15

şaçsalar be-ğāyet fāyide (T27/a) éde *anīsōn* meşhūrdur (7) südüğü yüridicidür ve yèlleri tağıdur ve ağırları¹²³⁰ sākin éder ve südde (8) açar ve istiskāya fāyide éder ve ishāli kaṭṭ^c éder ve artuḫ hıltları (9) giderür ve raḥmden akan yaşları keser ve südüğü yüridür ve iştahā-yı¹²³¹ cimā^c (10) getirür talaḫ ve ciger¹²³² süddelerin açar ve ma^cdeyi kavī éder qarında (11) olan kırtları öldürür ve ağılar zararın def^c éder eger içseler iki (12) dirhem in ve eger buḥūr¹²³³ étseler nezleye fāyide éde ve baş ağrısına (13) ve çegzinmesine ki şovukdan ola eger saḥḫ étseler gül yağıyla qarışdursalar (14) kulağa tamzursalar kulaḫda olan zaḥmetlere fāyide éder¹²³⁴ eger (15) yumşak dögseler diş diplerine¹²³⁵ ḳosalar ağız ḳoḳusın gidere ve diş

[33a]

(1) ağırlarına fāyide éde¹²³⁶ ve şarābı fāyide éde ciger¹²³⁷ ve ḳavuk ve bögrek ve raḥm¹²³⁸ süddelerin açar¹²³⁹ (2) ve eski ısıtmalarına fāyide éder¹²⁴⁰ ve balḡami¹²⁴¹ şusuzlığı kese¹²⁴² **terkīb budur** on dirhem (3) anīsōn geçeden irteye¹²⁴³ degin şuda ısladalar şabāḥ şuyın süzeler yüz (4) yigirmi dirhem şekerle kıvāma getüreler evet¹²⁴⁴ beş dirhem buyan¹²⁴⁵ daḫı ḳatalar be-ğāyet (5) eyü ola *encüre* ısrıḡan dikenedür¹²⁴⁶ bu otuḡ yimişin ve yapraḡın yaḳu (6) édüb¹²⁴⁷ kulaḫ dibinde olan şişlere vursalar¹²⁴⁸ fāyide éde ve bunun toḡmını¹²⁴⁹ üzüm (7) şuyıla ḳaynatsalar içseler cimā^cı kavī éde¹²⁵⁰ be-

¹²³⁰ “ağırları”dan sonra “sākin éder ve südde” yok. 27a/1

¹²³¹ “iştihāy” 27a/3

¹²³² “çiger” 27a/3

¹²³³ “buḥūr” 27a/5

¹²³⁴ “éde” 27a/7

¹²³⁵ “diblerine” 27a/7

¹²³⁶ “éde”den sonra “ve şarābı fāyide éde” yok. 27a/8

¹²³⁷ “çiger” 27a/8

¹²³⁸ “raḥm”den sonra “ve” var. 27a/8

¹²³⁹ “açar”dan sonra “fāyide éder” var. 27a/8

¹²⁴⁰ “éde” 27a/9

¹²⁴¹ “balḡamī” 27a/9

¹²⁴² “keser” 27a/9

¹²⁴³ “erteye” 27a/9

¹²⁴⁴ “evit” 27a/11

¹²⁴⁵ “buyan daḫı” yerine “daḫı buyan” 27a/11

¹²⁴⁶ “dikendür” 27a/12

¹²⁴⁷ “ëyleyüb” 27a/12

¹²⁴⁸ “ursalar” 27a/13

¹²⁴⁹ “toḡmunı” 27a/13

ğāyet ḡalīz hıl̄tları göğüsden (8) ve öykenden çıkara ve ici¹²⁵¹ ishālède¹²⁵² ve ekile cıbanlarına¹²⁵³ dögseler¹²⁵⁴ fāyide eder¹²⁵⁵ (9) eger dögseler tuzıla yaḡu édüb it (T27/b) tıtuḡından olan cirāḡata¹²⁵⁶ ve yaramaz (10) cıbanlara¹²⁵⁷ ve siḡir büzüldüğine vursalar¹²⁵⁸ fāyide eder¹²⁵⁹ ve eger ḡurusın¹²⁶⁰ tılā édüb (11) ḡalaḡa vursalar¹²⁶¹ fāyideède ve eger yapraḡın döḡüb¹²⁶² burına¹²⁶³ üfürseler ḡanın kese (12) ve yapraḡın¹²⁶⁴ dögseler¹²⁶⁵ ödile ḡarıḡdursalar ḡāf gibi¹²⁶⁶ ‘avratlar¹²⁶⁷ öḡinden¹²⁶⁸ ḡötürse (13) ḡayzı¹²⁶⁹ yürüide¹²⁷⁰ ve eger yapraḡını ḡaḡara¹²⁷¹ ḡıḡan raḡme¹²⁷² vursalar¹²⁷³ iḡerü¹²⁷⁴ redd¹²⁷⁵ède (14) eger toḡmın iḡseler cimāḡı istahın¹²⁷⁶ ḡetüre ve raḡm aḡzın aḡa eger (15) ḡaynatsalar¹²⁷⁷ bal¹²⁷⁸ ḡatub yalasalar zīḡü’n-nefesi ḡidere ve öyken ḡiḡine fāyide eder¹²⁷⁹

¹²⁵⁰ “eyler” 27a/14

¹²⁵¹ “iḡi” 27a/14

¹²⁵² “ède” 27a/14

¹²⁵³ “ḡıbanlara” 27a/15

¹²⁵⁴ “dögseler”den sonra “ekseler” var. 27a/15

¹²⁵⁵ “ède” 27a/15

¹²⁵⁶ “ḡirāḡata” 27b/1

¹²⁵⁷ “ḡıbanlara” 27b/1

¹²⁵⁸ “ursalar” 27b/1

¹²⁵⁹ “ède” 27b/1

¹²⁶⁰ “ḡuru” 27b/2

¹²⁶¹ “ursalar” 27b/2

¹²⁶² “dögseler” 27b/2

¹²⁶³ “buruna” 27b/2

¹²⁶⁴ “yapraḡını” 27b/3

¹²⁶⁵ “dögseler” yok. 27b/3

¹²⁶⁶ “bigi” 27b/3

¹²⁶⁷ “‘avratlara” 27b/3

¹²⁶⁸ “öḡinden” yok. 27b/3

¹²⁶⁹ “ḡayz” 27b/3

¹²⁷⁰ “yürüye” 27b/4

¹²⁷¹ “ḡaḡara” 27b/4

¹²⁷² “zaḡmete” 27b/4

¹²⁷³ “ursalar” 27b/4

¹²⁷⁴ “iḡerüden” 27b/4

¹²⁷⁵ “redd” yok. 27b/4

¹²⁷⁶ “iḡtiḡāsın” 27b/5

¹²⁷⁷ “ḡaynadub” 27b/5

¹²⁷⁸ “bala” 27b/5

¹²⁷⁹ “ède” 27b/6

[33b]

(1) ve göğüsde olan artuk hıltları çıkara kaçan¹²⁸⁰ yaprağını kaynatsalar şuyın (2) içseler içi yumşada ve yelleri tağıda ve eger arpayıla bişürseler içseler göğüsde (3) yaramaz hıltan¹²⁸¹ ne varisa çıkara ve bu şudan sehelce mürre kıtsalar içseler (4) hayzı yüride eger şıksalar şuyıla mazmaza etseler çiger şişlerine fâyide (5) éde eger iki dirhem tohmını¹²⁸² mukaşşer etseler şarâbıla içseler balgamı ishâl (6) éde¹²⁸³ ve öykene ve göğüsü¹²⁸⁴ arıda evet¹²⁸⁵ gerekdür ki¹²⁸⁶ içen kişi ‘aķabince¹²⁸⁷ gül yağın içe tā kim (7) boğazın yakmaya ve ma‘dedeki yilmeşik¹²⁸⁸ balgamı çıkara¹²⁸⁹ ve eger sirkengübünile¹²⁹⁰ içseler (8) talak zaħmetine ve bögrekler ağrısına fâyide éde ve tohmın dögseler balıla karışdursalar (9) ve zekere dürtsele¹²⁹¹ büyük eyleye ve günde bir dirhem tohmından yēseler bögrekde ve kavukda (10) olan taşları tağıda ve uyuşmış kanları tahlîl éde eger buyanıla bişürseler (11) şuyın içseler kavuk ağrıduğına ve göyündüğüne¹²⁹² fâyide éde eger yaprağın (12) bişürseler yaķu eyleseler kulaķ ardındağı şişlere vursalar¹²⁹³ (T28/a) fâyide éde *enfurā*¹²⁹⁴ (13) bu bir otdur ki ağaca beñzer yaprakları bādām yaprağına beñzer içinde¹²⁹⁵ yaprağı olur (14) ki sūsāna¹²⁹⁶ beñzer tağlarda biter kaçan¹²⁹⁷ alsalar bu otı kıurıtsalar¹²⁹⁸ koķusı süci koķusına (15) beñzer eger bu otı bişürseler vahşī¹²⁹⁹ cānavarlara içürseler ādemile¹³⁰⁰ üns ola¹³⁰¹

¹²⁸⁰ “kaçan” 27b/6

¹²⁸¹ “hıltları” 27b/7

¹²⁸² “tohmını” 27b/8

¹²⁸³ “eyleye” 27b/9

¹²⁸⁴ “göğüsü” 27b/9

¹²⁸⁵ “evit” 27b/9

¹²⁸⁶ “ki” yok. 27b/9

¹²⁸⁷ “‘aķabinçe” 27b/9

¹²⁸⁸ “yelmeşik” 27b/10

¹²⁸⁹ “çıkarur” 27b/10

¹²⁹⁰ “sirkengübünile” 27b/10

¹²⁹¹ “dürtsele” yok. 27b/12

¹²⁹² “göyindüğüne” 27b/15

¹²⁹³ “vursalar” 27b/15

¹²⁹⁴ “en‘arā” 28a/1

¹²⁹⁵ “icinde” 28a/1

¹²⁹⁶ “sūsana” 28a/2

¹²⁹⁷ “kaçan” 28a/2

¹²⁹⁸ “kıurıtsalar” 28a/2

¹²⁹⁹ “vahşī” 28a/3

[34a]

(1) eger yaķu  d b gevdede olan¹³⁰² yaramaz cıbanlara¹³⁰³ vursalar¹³⁰⁴ bit re **enfu'l-icil** buzaĒu (2) burnı d rler z r  yimiŗi aŗa beŗzer eger bu otı ķaynatsalar şuyın iŗseler aĒuyı (3) def   de¹³⁰⁵ eger ş sen yaĒıyıla ķarıŗdurub y ze s rseler kim g r rse ķab l¹³⁰⁶ (4) eyleye **ender ş r n** bu bir otdur kim¹³⁰⁷ ekin arasında  ok biter yapraĒı (5) noĒ d yapraĒına beŗzer  zerinde yemiŗi¹³⁰⁸ olur keci¹³⁰⁹ boynuzına beŗzer i inde¹³¹⁰ d neleri olur (6) kıızılca kıızılca¹³¹¹ mercimege beŗzer dadı acıca olur eger ķaynatsalar şuyın iŗseler (7) ma de¹³¹² zaĒmetlerine f yide  der¹³¹³ ve ķuvvet v r r ve i de¹³¹⁴ olan s ddeleri a ar¹³¹⁵ eger (8) toĒmından d gseler bala ķarıŗdursalar ş f gibi¹³¹⁶  avratlar g t rse erleri cim   (9)  tmezden  n y kl  olmaya¹³¹⁷ **ender ş fis** noĒ duŗ bir nev  d r h c¹³¹⁸ yapraĒı (10) olmaz evet¹³¹⁹ i lerinde noĒ d gibi¹³²⁰ toĒmları olur eger toĒmından iki dirhem¹³²¹ ş r bıla (11) iŗseler istisk  olan kiŗi¹³²²  ok iŗede ve eger ķaynatsalar nikr s olan kiŗiye (12) yaķu  d b vursalar¹³²³ f yide  de **anzur t**¹³²⁴

1300 “ademilere” 28a/3

1301 “tuta” 28a/3

¹³⁰² “olan” yok. 28a/4

1303 “çıbanlara” 28a/4

1304 “ursalar” 28a/4

1305 “eyleye” 28a/5

1306 “ḳapū” 28a/6

1307 “ki” 28a/7

¹³⁰⁸ “yimişi” 28a/7

1309 “keçi” 28a/8

1310 “icinde” 28a/8

¹³¹¹ “kızılca” yok. 28a/8

1312 “ma^cdeye” 28a/9

1313 “ède” 28a/9

1314 “icinde” 28a/9

¹³¹⁵ “açar”dan sonra “ve” var. 28a/10

1316 “bigi” 28a/10

1317 “ola” 28a/11

¹³¹⁸ “hīc”den sonra “bir” var. 28a/11

¹³¹⁹ “evit” 28a/11

1320 “bigi” 28a/12

1321 “direm” 28a/12

¹³²² “kişiyi” 28a/13

1323 “ursalar” 28a/13

1324 “anzerūt” 28a/14

meşhürdür dögseler cirāhatlara¹³²⁵ saçsalar (13) bitüre ve ruṭūbetin kese eger yumurda ağrıyla yā südile saḥḥ ētseler kuruksalar yumşak (14) dögseler göz ağrılarına (T28/b) ekseler fāyide ēde ve bir dirhem in maṭbūḥa katsuksalar içseler (15) yilmeşuk balgamı ishāl ēde ve¹³²⁶ eger nişāstayıla ak şekerile karışdurub isti‘māl

[34b]

(1) ētseler bendükşelerde ve yanbaşlarında ve dizlerde olan ḡalīz balğamları ishāl ēde¹³²⁷ (2) eger anzurūti¹³²⁸ naṭrūnıla¹³²⁹ ve şuyıla saḥḥ ētseler boyında¹³³⁰ olan şişlere ki vardur (3) ḥanāzīre beñzer fāyide ēde ve eger baldan fetīl eyleseler yumşak dögülmiş anzūrūta¹³³¹ (4) bulasalar kulağa şokşalar kulağdan akan iriñi ve kanı oñulda evet¹³³² bir kaç gün ēde¹³³³ (5) tā¹³³⁴ kim¹³³⁵ fāyide ēde eger yaluñuz içmek isteseler bādām yağıyla¹³³⁶ ṭarīḡ budur kim¹³³⁷ on (6) dirhemine¹³³⁸ yüz dirhem bādām yağın karışdursalar iki dirhem isti‘māl ētseler ancak (7) evet¹³³⁹ ḥekīm¹³⁴⁰ mışır diyārında ḥatun kişiler¹³⁴¹ iki dirhem in¹³⁴² ve yigirmi dört dirhem in ḥamāmdan (8) çıkıncaḡ¹³⁴³ isti‘māl ēderlerdi bedenleri be-ḡāyet semirir¹³⁴⁴ ḥiç zarar ētmez¹³⁴⁵ ēde *aniṭīrūn* (9) ṭağlarda biter yabān gendenesi dērler yaprağı gendene¹³⁴⁶ yaprağına¹³⁴⁷ beñzer ṭaşlar

¹³²⁵ “çirāhatlara” 28a/14

¹³²⁶ “ve eger” yok. 28b/1

¹³²⁷ “eyleye” 28b/2

¹³²⁸ “anzarūti” 28b/3

¹³²⁹ “naṭrūnıla” 28b/3

¹³³⁰ “boyunda” 28b/3

¹³³¹ “anzarūti” 28b/5

¹³³² “evit” 28b/5

¹³³³ “ēdeler” 28b/6

¹³³⁴ “tā” yok. 28b/6

¹³³⁵ “ki” 28b/6

¹³³⁶ “yağıyla”dan sonra “ıslāḥ ēdeler” var. 28b/6-7

¹³³⁷ “ki” 28b/7

¹³³⁸ “dirhemine yüz” yok. 28b/7

¹³³⁹ “evit” 28b/8

¹³⁴⁰ “ḥekīm”den sonra “eydür” var. 28b/8

¹³⁴¹ “kişilerün” 28b/8

¹³⁴² “dirhem in”den sonra “ve yigirmi dört dirhem in” yok. 28b/8

¹³⁴³ “çıkıncaḡ” 28b/9

¹³⁴⁴ “semirdürdi” 28b/9

¹³⁴⁵ “ētmez ēde” yerine “ētmezdi” 28b/9

¹³⁴⁶ “gendeneye” 28b/10

¹³⁴⁷ “yaprağına” yok. 28b/10

arasında (10) ve denizler kenārında biter eger bu otı dāvud peygāmbere¹³⁴⁸ otıyla içseler balgāmı¹³⁴⁹ ve¹³⁵⁰ şafrāyı (11) ishāl eyleye¹³⁵¹ *anāgālīs* bu bir otdur kim¹³⁵² iki dürlü olur birinün (12) çiçeği akdur aña dişi dērler ve birinün çiçeği kıızıldur aña irkek¹³⁵³ dērler (13) ağaclarıdır yere düşeni biter uvaçuk degirmice yapraçukları¹³⁵⁴ olur yemişleri¹³⁵⁵ (14) dahı degirmice olur eger kurutsalar yumşak dögseler cirāhatları¹³⁵⁶ ve gevdede (15) (T29/a) olan yaramaz cıbanlara¹³⁵⁷ ekseler fāyide ēde eger dögseler¹³⁵⁸ şuyını¹³⁵⁹ şıksalar

[35a]

(1) gārgara ētseler dimāğdağı balgāmı gidere eger buruna tamlatsalar diş¹³⁶⁰ ağrısın (2) sākin eyleye evet¹³⁶¹ ağrıyan tarafun muḥālifine¹³⁶² tamladalar eger balıla karışdursalar¹³⁶³ (3) göze vursalar¹³⁶⁴ za‘fin gidere ve yaramaz cıbanlara¹³⁶⁵ fāyide ēde eger şarābıla (4) içseler afī şokduğına¹³⁶⁶ bögrek ve ciger¹³⁶⁷ ve kasuk¹³⁶⁸ ağrısına¹³⁶⁹ fāyide ēde eger¹³⁷⁰ (5) ak çiçeklüsini¹³⁷¹ yaķu eyleseler maķad¹³⁷² çıkduğına vursalar¹³⁷³

¹³⁴⁸ “peygāmbere” ve “peygāmbere”den sonra “‘aleyhi’s-selām” var. 28b/11

¹³⁴⁹ “balgāmı” 28b/12

¹³⁵⁰ “ve” yok. 28b/12

¹³⁵¹ “ēder” 28b/12

¹³⁵² “ki” 28b/12

¹³⁵³ “erkek” 28b/14

¹³⁵⁴ “yapraķları” 28b/14

¹³⁵⁵ “ymişleri” 28b/15

¹³⁵⁶ “çirāhatlara” 28b/15

¹³⁵⁷ “çıbanlara” 29a/1

¹³⁵⁸ “dögüb” 29a/1

¹³⁵⁹ “şuyın” 29a/1

¹³⁶⁰ “dişi” 29a/2

¹³⁶¹ “evit” 29a/2

¹³⁶² “muḥālifine” 29a/2-3

¹³⁶³ “karışdurub” 29a/3

¹³⁶⁴ “ursalar” 29a/3

¹³⁶⁵ “çıbanlara” 29a/3

¹³⁶⁶ “şokduğına”dan sonra “ve” var. 29a/4

¹³⁶⁷ “çiger” 29a/4

¹³⁶⁸ “kasık” 29a/4

¹³⁶⁹ “ağrılarına” 29a/4

¹³⁷⁰ “eger” yok. 29a/5

¹³⁷¹ “çiçeklüsün” 29a/5

¹³⁷² “maķad” 29a/5

¹³⁷³ “ursalar” 29a/5

fāyide éde (6) içeri redd¹³⁷⁴ éde eger kızıl¹³⁷⁵ çiçeklüsini¹³⁷⁶ vursalar¹³⁷⁷ taşra¹³⁷⁸ çıkmasını¹³⁷⁹ ziyāde (7) eyleye eger yaşını¹³⁸⁰ şıksalar hırdalıla içseler boğaza yapışan sülügi çıkara eger (8) dişisini¹³⁸¹ şıksalar şuyıla boğaza gargağa etseler ol sülügi öldüre eger (9) bunun¹³⁸² kurusını kaynatsalar şuyın içseler ma'deye inen sülügi öldüre eger (10) dişisini¹³⁸³ sırçalı¹³⁸⁴ kabda göyündürseler külünü¹³⁸⁵ şarp¹³⁸⁶ sirkeyile karışdurub (11) burına tamlatsalar sülügi düşüre eger bu otı¹³⁸⁷ eşek hıyarıyla dögseler (12) karışdursalar boğaza vursalar¹³⁸⁸ sülügi düşüre *ensü'n-nefes*¹³⁸⁹ bu bir otdur (13) ki kır yerlerde¹³⁹⁰ biter yaprakları şu teresi yaprağına benzer şaru çiçekleri (14) olur ve türkler ana şaru çiçek dërler eger¹³⁹¹ koyun anı yëse südin¹³⁹² yüride (15) eger ol südden çig iken yā bişürüb içseler şol süci¹³⁹³ feraḥ éder

[35b]

(1) éder¹³⁹⁴ gibi feraḥ eyleye hîc ḥumārı ve sükürü¹³⁹⁵ olmaya eger yaşını dögseler suyından şarāb (2) eyleseler içseler be-ğāyet feraḥ eyleye ve sevdāyi teşvîşleri gidere *enfeḥa (T29/b)* türkce māya (3) dërler kûrsak dërler eger tavşan kûrsagın sirkeyile ezseler uçuk¹³⁹⁶ tutan kişiyē (4) içürseler fāyide éde eger üç dirhemın şarābıla¹³⁹⁷ ağulu

¹³⁷⁴ “red” 29a/5

¹³⁷⁵ “ak” 29a/5

¹³⁷⁶ “çiçeklüsün” 29a/5

¹³⁷⁷ “ursalar” 29a/6

¹³⁷⁸ “taşra” yok. 29a/6

¹³⁷⁹ “çıkmasını” 29a/6

¹³⁸⁰ “yaşın” 29a/6

¹³⁸¹ “dişisin” 29a/7

¹³⁸² “bunun”dan sonra “eger bunun” var. 29a/8

¹³⁸³ “dişisin” 29a/9

¹³⁸⁴ “sırçalı” 29a/9

¹³⁸⁵ “kökini” 29a/9

¹³⁸⁶ “şarb” 29a/9

¹³⁸⁷ “otu” 29a/10

¹³⁸⁸ “ursalar” 29a/11

¹³⁸⁹ “enesü'n-nefes” 29a/11

¹³⁹⁰ “yërde” 29a/12

¹³⁹¹ “eger” yok. 29a/13

¹³⁹² “südin”den sonra “yüride eger ol südden” yok. 29a/13

¹³⁹³ “süci”den sonra “ferah éder” yok. 29a/14

¹³⁹⁴ “éder gibi” yok. 29a/14

¹³⁹⁵ “sekeri” 29a/14

¹³⁹⁶ “uçuk” 29b/1

cānavarlar şokduğına¹³⁹⁸ ve eski (5) ishāl¹³⁹⁹ ve karın ağrısına ve kan tükürmek¹⁴⁰⁰ ki¹⁴⁰¹ göğüsden gele ve ‘avratların rahminden (6) sızan kana fāyide éde ve ma‘dede tönmiş kanı taḥlīl éde eger ‘avratlar ḥayz arasında (7) tavşan kuruşuğun sehelce yağ katub yünile şāf étseler götürseler yüklü ola (8) eger ḥayzdan sonra içse üç güne dek yüklü olmaya ve ağulu¹⁴⁰² otlar zararın (9) def‘ éde eger ḥatun kişiler yüklü olıcağ¹⁴⁰³ irkek¹⁴⁰⁴ tavşanın māyasın¹⁴⁰⁵ yā ḥāyasın (10) içseler¹⁴⁰⁶ erkek oğlan toğura eger dişinin¹⁴⁰⁷ içse kız toğura eger tavşanın (11) māyasından şarābıla baḳlā kadar içseler rıb¹⁴⁰⁸ ısıtması kıya eger ḥatmīyle¹⁴⁰⁹ zeytile (12) karışdursalar gevdede demren ve kemiş batduğunu¹⁴¹⁰ çıkara eger oğlançuklar içseler (13) şar‘dan¹⁴¹¹ emīn olalar eger bize bağlayub ısıtma dutan¹⁴¹² kişinin¹⁴¹³ baş barmağına bağlasalar (14) ısıtması gide eger suyla karışdursalar burnı tomuran kişiler burnına (15) vursalar¹⁴¹⁴ tizcek kanın tuta eger bir kırāt tılāyı maṭbūhıla yılan ve¹⁴¹⁵ ‘akreb

[36a]

(1) ve bunlara benzer ne ki ağulu cānavarlar varısa cemī‘sinün¹⁴¹⁶ şokduğına fāyide éder ve (2) oğlançuklara içürseler ma‘delerinde olan süd tönduğından ve kusduklarına¹⁴¹⁷ fāyide¹⁴¹⁸ (3) éde¹⁴¹⁹ ve at kuruşuğu eski ishāllere ve bağarsuk¹⁴²⁰

¹³⁹⁷ “şarābıla”dan sonra “içürseler” var. 29b/2

¹³⁹⁸ “şokduğına” 29b/2

¹³⁹⁹ “ishāle” 29b/2

¹⁴⁰⁰ “tükürmege” 29b/3

¹⁴⁰¹ “ki”den sonra “vardur” var. 29b/3

¹⁴⁰² “ağılu” 29b/6

¹⁴⁰³ “olıcağ” 29b/6

¹⁴⁰⁴ “erkek” 29b/6

¹⁴⁰⁵ “māyasın”dan sonra “yā ḥāyasın” yok. 29b/7

¹⁴⁰⁶ “içse şarābıla” 29b/7

¹⁴⁰⁷ “dişinin” 29b/7

¹⁴⁰⁸ “rub” 29b/8

¹⁴⁰⁹ “ḥatmīyle”den sonra “ve” var. 29b/8

¹⁴¹⁰ “batduğunu” 29b/9

¹⁴¹¹ “şar‘adan” 29b/9

¹⁴¹² “tutan” 29b/10

¹⁴¹³ “kişinin” den sonra “baş barmağına bağlasalar ısıtması gide eger suyla karışdursalar burnı tomuran kişiler” yok. 29b/10

¹⁴¹⁴ “vursalar” 29b/10

¹⁴¹⁵ “ve”den sonra “cıyan ve” var. 29b/11

¹⁴¹⁶ “cemī‘nün” 29b/11

¹⁴¹⁷ “kusduğından” 29b/12-13

cıbanlarına¹⁴²¹ ve ağrısına fāyide éde ve (4) andan şonra eşek ve geyik ve buzağı ve oğlak ve deve küşegi māyası hepsinin (5) kuvveti birdür eger sirkeyile içseler korkmağı gidere ve ‘avratlar hayzdan şonra şāf (6) édüb götürseler (*T30/a*) yüklü olmaya *avāfinūs* bu bir otdur ki bir qarış uzunı (7) olur ve yoğunluğında¹⁴²² sırca¹⁴²³ barmağ kadar olur ve rengi dağı yeşil¹⁴²⁴ olur ve hem¹⁴²⁵ (8) bozırak çiçekleri¹⁴²⁶ olur depesi¹⁴²⁷ degirmice olur tobtolu tohmı¹⁴²⁸ olur eger şarābıla (9) yağı édüb kasuğa vursalar¹⁴²⁹ kıl bitürmeye¹⁴³⁰ eger yimişini şıksalar şarābıla qarışdurub (10) içseler şaruluğı¹⁴³¹ gidere eger kökini¹⁴³² yağı eyleyüb oğlanlar kasuğına vursalar¹⁴³³ (11) géc ihtilām eyleye eger kökini¹⁴³⁴ içseler eski ishālleri kabz eyleye ve südüğü¹⁴³⁵ (12) yürüde ve ağulu cānavarlar şokduğına fāyide éde ve yimişini içseler eski ishālleri (13) kabz eyleye ve yarağāna fāyide éde *avnūbirūhīş*¹⁴³⁶ bu bir otdur ki vīrānlarda biter (14) ve yaş yerlerde biter uzunı bir qarış olur yabrağı¹⁴³⁷ uvaçuk olur mercimek yabrağına¹⁴³⁸ (15) benzer kıızılca çiçekleri¹⁴³⁹ olur eger tāze yabrağın¹⁴⁴⁰ alsalar gevdeye¹⁴⁴¹ vursalar¹⁴⁴²

¹⁴¹⁸ “ḥalās” 29b/13

¹⁴¹⁹ “éder” 29b/13

¹⁴²⁰ “bağarsık” 29b/13

¹⁴²¹ “cıbanlarına” 29b/13

¹⁴²² “yoğunluğda” 30a/1

¹⁴²³ “sırca” 30a/1

¹⁴²⁴ “yaşıl” 30a/2

¹⁴²⁵ “hem” yok 30a/2

¹⁴²⁶ “cicekleri” 30a/2

¹⁴²⁷ “debesi” 30a/2

¹⁴²⁸ “tohm” 30a/3

¹⁴²⁹ “ursalar” 30a/3

¹⁴³⁰ “bitirmeye” 30a/3

¹⁴³¹ “şaruluğı” 30a/4

¹⁴³² “köküni” 30a/4

¹⁴³³ “ursalar” 30a/4

¹⁴³⁴ “kökin” 30a/5

¹⁴³⁵ “sidüğü” 30a/5

¹⁴³⁶ “unūberūhīş” 30a/7

¹⁴³⁷ “yabrağı” 30a/8

¹⁴³⁸ “yabrağına” 30a/8

¹⁴³⁹ “cicekleri” 30a/9

¹⁴⁴⁰ “yabrağın” 30a/9

¹⁴⁴¹ “gövdeye” 30a/9

¹⁴⁴² “ursalar” 30a/9

[36b]

(1) mesāmları açā ve cirāḥatı taḥlīl ēde eger yaprağın¹⁴⁴³ kurıtsalar¹⁴⁴⁴ şarābıla içseler
(2) sidük tıutulmasına ġāyet fāyide ēde¹⁴⁴⁵ eger zeytile qarışdursalar gevdeye dürtsele
(3) deri yüride ve eger şıksalar şuyın şarābıla içseler sidük tıutulmasını¹⁴⁴⁶ kese (4)
*unūnūma*¹⁴⁴⁷ enlik nevgīndendür türkce oğlan düşürücidür¹⁴⁴⁸ yabraqları¹⁴⁴⁹ uzunı (5)
dört barmağ olur ini bir barmağ olur yere düşeni biter çiçeği¹⁴⁵⁰ ve yimişi olmaz¹⁴⁵¹ (6)
köki kızılça olur kır yerlerde biter eger yaprağından döğüb şarābıla içseler (7)
qarındağı oğlanı öldürür¹⁴⁵² fi'l-ḥāl çıkarur¹⁴⁵³ eger yüklü 'avratlar üzerinden geçse¹⁴⁵⁴
(8) oğlanın (*T30/b*) düşüre *aviğılaşan*¹⁴⁵⁵ türkce at dili dērler yabrağı¹⁴⁵⁶ mersin
yabrağına¹⁴⁵⁷ (9) beñzer dişi¹⁴⁵⁸ degirmi olur dikenlü olur ve yabrağınuñ¹⁴⁵⁹ dibinde
alūsana¹⁴⁶⁰ beñzer (10) ot biter kaçan bu otdan başı ağrıyan kişinüñ başına¹⁴⁶¹ aşā
qosalar başı (11) ağrısı diñe ve merhem ēdüb katı cirāḥatlara vursalar¹⁴⁶² yumşada
*avz*¹⁴⁶³ ördek¹⁴⁶⁴ bunda (12) ruṭūbet-i fażliyye vardur ġāyet isidür¹⁴⁶⁵ gēc hażm olur
qaz etinden yiynidür (13) qaz¹⁴⁶⁶ etinden ġıdālığı¹⁴⁶⁷ eyüdür¹⁴⁶⁸ *anūṭūliyyūn* qabağa

¹⁴⁴³ “yabrağın” 30a/10

¹⁴⁴⁴ “kırıtsalar” 30a/10

¹⁴⁴⁵ “ēde”den sonra “ve” var. 30a/10

¹⁴⁴⁶ “tıutulmasını” 30a/12

¹⁴⁴⁷ “anūnūma” 30a/12

¹⁴⁴⁸ “düşürücidür” 30a/12

¹⁴⁴⁹ “yabraqları” 30a/13

¹⁴⁵⁰ “çiçeği” 30a/13

¹⁴⁵¹ “olmaz”dan sonra “ve” var. 30a/14

¹⁴⁵² “öldüre” 30a/15

¹⁴⁵³ “çıkara” 30a/15

¹⁴⁵⁴ “geçse” 30a/15

¹⁴⁵⁵ “avni‘laşan” 30b/1

¹⁴⁵⁶ “yabrağı” 30b/1

¹⁴⁵⁷ “yabrağına” 30b/1

¹⁴⁵⁸ “debesi” 30b/1

¹⁴⁵⁹ “yabrağınuñ” 30b/2

¹⁴⁶⁰ “alūsine” 30b/2

¹⁴⁶¹ “başına” yok. 30b/3

¹⁴⁶² “dürtsele” 30b/4

¹⁴⁶³ “ivez” 30b/4

¹⁴⁶⁴ “ördekdür” 30b/4

¹⁴⁶⁵ “issidür” 30b/5

¹⁴⁶⁶ “qaz etinden” yok. 30b/5

¹⁴⁶⁷ “ğıdālığı” 30b/5

benzer bir otdur yabān (14) kabağı dërler cirāhatlara vursalar¹⁴⁶⁹ şışlerin¹⁴⁷⁰ giderür¹⁴⁷¹ ve etler bitürür¹⁴⁷² *ūsīd* (15) nīlūferūñ bir dürlüsidür eger bir dirhemini içseler ġalīz yëlleri tağıdur

[37a]

(1) ve ruṭūbeti giderür ve toḥmından¹⁴⁷³ içseler yılan şokduğına¹⁴⁷⁴ ve ağılu cānavarlar şokduğına (2) fāyide ède eger büberile¹⁴⁷⁵ içseler ‘ırķu’n-nisāya fāyide ède *anūmālī* ma‘nisi (3) şarābıla bal dëmek olur iki desti şarāba bir desti bal kıatsalar kıaynadsalar¹⁴⁷⁶ (4) içseler içi¹⁴⁷⁷ yumşadur¹⁴⁷⁸ ve sidügi yüridür eger ta‘ām üzerine içseler zarar èder ve (5) ta‘ām iştahāsın¹⁴⁷⁹ giderür *avīnā*¹⁴⁸⁰ bu bir otdur ki şu teresi yabrağına¹⁴⁸¹ benzer (6) yabrağı¹⁴⁸² evet¹⁴⁸³ çok dökükleri olur güve yimişi¹⁴⁸⁴ gibi¹⁴⁸⁵ türkler buña bir dürlü gelincük (7) çiçeği¹⁴⁸⁶ dërler eger şıksalar şuyını göze dürtsele göz kıarardüğün giderür¹⁴⁸⁷ (8) *aymārūkālīs*¹⁴⁸⁸ türkce göz (*T31/a*) çiğdemi dërler şaru sūsendür eger yumşak dögüb (9) ‘avratlar içse¹⁴⁸⁹ yā balıla kıarışdurub yünle¹⁴⁹⁰ götürse rahmlerinde olan kıanı (10) ve yaşlığı gidere eger yabrağını¹⁴⁹¹ dögsele yāķu èdüb ‘avratlar¹⁴⁹² oğlan

¹⁴⁶⁸ “eyüdü”den sonra “ġāyet” var. 30b/5

¹⁴⁶⁹ “ursalar” 30b/6

¹⁴⁷⁰ “şışleri” 30b/7

¹⁴⁷¹ “gidere” 30b/7

¹⁴⁷² “bitüre” 30b/7

¹⁴⁷³ “toḥmından” 30b/8

¹⁴⁷⁴ “şokduğına”dan sonra “fāyide ède” var. 30b/9

¹⁴⁷⁵ “büber birle” 30b/9

¹⁴⁷⁶ “kıaynatsalar” 30b/11

¹⁴⁷⁷ “içi” 30b/11

¹⁴⁷⁸ “yumşada” 30b/11

¹⁴⁷⁹ “iştihāsın” 30b/12

¹⁴⁸⁰ “unayā” 30b/12

¹⁴⁸¹ “yabrağına” 30b/13

¹⁴⁸² “yabrağı” 30b/13

¹⁴⁸³ “evit” 30b/13

¹⁴⁸⁴ “yimişini” 30b/13

¹⁴⁸⁵ “bigi” 30b/13

¹⁴⁸⁶ “çiçeği” yok. 30b/14

¹⁴⁸⁷ “gidere” ve “gidere”den sonra “bi-iznillāh te‘ālā ve fażliyye” var. 30b/15

¹⁴⁸⁸ “imārūkāles” 30b/15

¹⁴⁸⁹ “içseler” 31a/1

¹⁴⁹⁰ “yünile” 31a/1

¹⁴⁹¹ “yabrağın” 31a/2

¹⁴⁹² “‘avratlar” yok. 31a/2

toğurduğundan (11) sonra emceklerinde olan isi¹⁴⁹³ şişlere vursalar¹⁴⁹⁴ fāyide éde ve gözde olan (12) isi¹⁴⁹⁵ şişlere vursalar¹⁴⁹⁶ fāyide éde ve kökini yaprağını¹⁴⁹⁷ yaçu édüb od yanığına¹⁴⁹⁸ (13) vursalar¹⁴⁹⁹ fāyide éde *ayārānūṭānī* bu bir otdur ki birer arış¹⁵⁰⁰ budakları olur (14) yaprakları¹⁵⁰¹ belīd¹⁵⁰² yaprağına¹⁵⁰³ beñzer kökini¹⁵⁰⁴ şarābıla içseler ağulu cānavar¹⁵⁰⁵ şokduğuna (15) fāyide éde ve yaçu édüb üzerine vursalar¹⁵⁰⁶ daḥı fāyide éde ve yaprağını¹⁵⁰⁷ bir dirhem¹⁵⁰⁸

[37b]

(1) acıla üç dirhem günlükle¹⁵⁰⁹ ve yētmış dirhem eski sücile¹⁵¹⁰ içse¹⁵¹¹ dört güne dek (2) yaraḳān zahmetin gidere yaprağını¹⁵¹² yaçu édüb balgāmī eski şişlere ve¹⁵¹³ isi şişlere ve (3) yaramaz cıbanlara vursalar¹⁵¹⁴ fāyide éde¹⁵¹⁵ ve eğer şarābıla bişürseler gārgara étseler diş diplerindeki¹⁵¹⁶ (4) yaramaz cıbanları gidere¹⁵¹⁷ ve¹⁵¹⁸ eğer bu otı ḳaynatsalar ol şuyı bir eve şaḳsalar ol evde (5) oturanlar birbirine¹⁵¹⁹ muḥabbet éde¹⁵²⁰

¹⁴⁹³ “issi” 31a/3

¹⁴⁹⁴ “ursalar” 31a/3

¹⁴⁹⁵ “issi” 31a/4

¹⁴⁹⁶ “ursalar” 31a/4

¹⁴⁹⁷ “yabrağını” 31a/4

¹⁴⁹⁸ “yanığına” 31a/4

¹⁴⁹⁹ “ursalar” 31a/4

¹⁵⁰⁰ “arşın” 31a/5

¹⁵⁰¹ “yaprakları” yok. 31a/5

¹⁵⁰² “pelīd” 31a/5

¹⁵⁰³ “yabrağına” 31a/5

¹⁵⁰⁴ “köküni” 31a/6

¹⁵⁰⁵ “cānavarlar” 31a/6

¹⁵⁰⁶ “ursalar” 31a/7

¹⁵⁰⁷ “yabrağını” 31a/7

¹⁵⁰⁸ “dirhem” 31a/7

¹⁵⁰⁹ “günlükile” 31a/7

¹⁵¹⁰ “sücile”den sonra “her gün” var. 31a/8

¹⁵¹¹ “icse” 31a/8

¹⁵¹² “yabrağını” 31a/8

¹⁵¹³ “ve”den sonra “isi şişlere ve yaramaz cıbanlara” yerine “yaramaz cıbanlara ve issi şişlere” var. 31a/9

¹⁵¹⁴ “ursalar” 31a/9

¹⁵¹⁵ “éde”den sonra “ve eğer” yok. 31a/9

¹⁵¹⁶ “diblerindeki” 31a/9

¹⁵¹⁷ “giderür” 31a/10

¹⁵¹⁸ “ve” yok. 31a/10

¹⁵¹⁹ “birbirine” 31a/11

¹⁵²⁰ “édeler” 31a/11

ve eger şuyından rıb^c ısıtması olan kişiye içürseler (6) fāyide éde türkce buña¹⁵²¹ kutluca otı dërler *abzā irizā*¹⁵²² mersin¹⁵²³ yaprağına¹⁵²⁴ benzer (7) bir otdur üzüm çıbuğına benzer¹⁵²⁵ uzun olur birbirine¹⁵²⁶ şarmaşur¹⁵²⁷ bir yaprakda¹⁵²⁸ bir (8) çiçek¹⁵²⁹ olur eger şuyın¹⁵³⁰ içseler ishāli ve kıanı kıabz eyleye ve bağırşaklar¹⁵³¹ cıbanına¹⁵³² (9) fāyide éde ve raħimden¹⁵³³ eskiden aķan yaşıları kese ve kıan sızduğın daħı kese gidere¹⁵³⁴ (10) *abzīgūn*¹⁵³⁵ bu bir otdur kim (T31/b) kargu kıamışına benzer boyacılar isti‘māl éderler eger (11) yaķu édüb balgāmī ve isi¹⁵³⁶ şışlere ve yaramaz cıbanlara¹⁵³⁷ vursalar¹⁵³⁸ be-gāyet fāyide éder¹⁵³⁹ éde (12) *abrīgādin*¹⁵⁴⁰ uzunı bir arış olur kıızıla māl yaprağı¹⁵⁴¹ olur şu teresine (13) benzer ba‘zılar buña ülker otı dërler çiçeği¹⁵⁴² kıokusu alma kıokusına benzer yaprağını¹⁵⁴³ (14) ve çiçeğini¹⁵⁴⁴ mey-i puħteyile¹⁵⁴⁵ yaķu édüb ħāyada ve maķ‘adda olan şışlere vursalar¹⁵⁴⁶ fāyide éde (15) gidere ve eger günlük unıyıla kıarışdursalar¹⁵⁴⁷ sinirde ve ğayrı yerde olan cirāħatlara

¹⁵²¹ “buña” yok. 31a/12

¹⁵²² “abdā ārızā” 31a/12

¹⁵²³ “mersin” 31a/12

¹⁵²⁴ “yabrağına” 31a/13

¹⁵²⁵ “benzer” yok. 31a/13

¹⁵²⁶ “birbirine” 31a/13

¹⁵²⁷ “şarmaşurlar” 31a/13

¹⁵²⁸ “yabraķda” 31a/13

¹⁵²⁹ “çiçeği” 31a/14

¹⁵³⁰ “şuyın” yok. 31a/14

¹⁵³¹ “bağırşakları” 31a/14

¹⁵³² “cıbanına” 31a/14

¹⁵³³ “zaħmetden” 31a/14

¹⁵³⁴ “gidere” yok. 31a/15

¹⁵³⁵ “abdiğūn” 31a/15

¹⁵³⁶ “issi” 31b/1

¹⁵³⁷ “cıbanlara” 31b/2

¹⁵³⁸ “ursalar” 31b/2

¹⁵³⁹ “éder” yok. 31b/2

¹⁵⁴⁰ “abrīgāzin” 31b/2

¹⁵⁴¹ “yabrağı” 31b/3

¹⁵⁴² “ciceği” 31b/3

¹⁵⁴³ “yabrağını” 31b/4

¹⁵⁴⁴ “çiçeğini” 31b/4

¹⁵⁴⁵ “meybuħteyile” 31b/4

¹⁵⁴⁶ “ursalar” 31b/5

¹⁵⁴⁷ “kıarışdurub” 31b/5

[38a]

(1) vursalar¹⁵⁴⁸ fāyide éde eger sirkeyile yaķu étseler vursalar¹⁵⁴⁹ girü bu fāyideleri éde *īrsā* (2) gök sūsene dērler köki ķatı olur boğun boğun olur eyü ķokulu olur (3) kızdurıcudur ve āhlātı laṭīf éder ve göğüsde olan balğamı¹⁵⁵⁰ giderür yumşadur çıkarur (4) eger yēdi dirhem mā’ü’l-‘aselile içseler galīz balğamı¹⁵⁵¹ ve acı şafrāyı ishāl éder (5) ve göz yaşını keser ve ic ağrısını giderür eger sirkeyile içseler hayzı yürüde eger¹⁵⁵² (6) bişürseler yaķu édüb ḥatun kişiler vurunsa¹⁵⁵³ rahmleri ķatı olduğın gidere ve (7) ağzın açā eger şuyıla ‘ırķu’n-nisāya ḥuķne étseler fāyide éde¹⁵⁵⁴ eger dögseler ķurusını (8) yaramaz cıbanlara ve nāşür etlere¹⁵⁵⁵ ekseler be-ğāyet fāyide éde ve eger balıla şāf (9) eyleseler ‘avratlar öñinden¹⁵⁵⁶ götürse içdeki¹⁵⁵⁷ öli¹⁵⁵⁸ oğlanı çıkarur eger bişürseler (10) yaķu eyleseler ḥanāzīre¹⁵⁵⁹ ve ķatı şişlere vursalar¹⁵⁶⁰ yumşada ve (T32/a) ķurusını dögseler balıla (11) ķarışdursalar cıbanlara vursalar¹⁵⁶¹ arıda etlerin bitüre ve şol kemikler¹⁵⁶² kim¹⁵⁶³ üzerlerinde¹⁵⁶⁴ etleri (12) yokdur vursalar¹⁵⁶⁵ et bitüre ve eger sirkeyile ve gül yağıyla ķarışdurub başā dürtsele (13) ağrısını¹⁵⁶⁶ gidere ve¹⁵⁶⁷ eger aķ ḥarbaķ ķatsalar çığıda vursalar¹⁵⁶⁸ gidere ve eger yağa (14) ķarışdursalar süstendām

¹⁵⁴⁸ “ursalar” 31b/6

¹⁵⁴⁹ “ursalar” 31b/6

¹⁵⁵⁰ “balğamī” 31b/8

¹⁵⁵¹ “balğamī” 31b/9

¹⁵⁵² “eger”den sonra alt satır tekrar “eger”le başlıyor. 31b/10-11

¹⁵⁵³ “urınsa” 31b/11

¹⁵⁵⁴ “éde”den sonra “ve” var. 31b/12

¹⁵⁵⁵ “etlerine” 31b/13

¹⁵⁵⁶ “öñinde” 31b/14

¹⁵⁵⁷ “icdeki” 31b/14

¹⁵⁵⁸ “ölü” 31b/14

¹⁵⁵⁹ “ḥanāzīre” 31b/15

¹⁵⁶⁰ “ursalar” 31b/15

¹⁵⁶¹ “ursalar” 32a/1

¹⁵⁶² “kemükler” 32a/1

¹⁵⁶³ “ki” 32a/1

¹⁵⁶⁴ “üzerinde” 32a/2

¹⁵⁶⁵ “ursalar” 32a/2

¹⁵⁶⁶ “ağrısını” 32a/3

¹⁵⁶⁷ “ve” 32a/3

¹⁵⁶⁸ “ursalar” 32a/3

kişileri ovsalar¹⁵⁶⁹ fāyide éde ve eger şarābıla içseler çiger¹⁵⁷⁰ (15) ağrısın ki şovukdan ola sākin éde ve ‘āzalāt¹⁵⁷¹ zahmetin gidere eger kaynatsalar

[38b]

(1) şuyıla mażmaża étseler diş ağırların sākin eyleye ve çeñe şişlerine¹⁵⁷² fāyide éder¹⁵⁷³
(2) ve¹⁵⁷⁴ eger kaynatsalar ‘avratlar şuyına girseler rahmleri katılığın ki şovukdan olmuş ola (3) giderür¹⁵⁷⁵ ve eger sirkeyile karışdurub kulağa tamzursalar ağrısın ve güvöldüsin¹⁵⁷⁶ (4) ve nezleleri¹⁵⁷⁷ sākin éde ve bunun yağı¹⁵⁷⁸ bevāşir ağırların açar ve süstendāmlaruñ¹⁵⁷⁹ (5) sustlığın giderür **terkīb budur** on iki dirhem selīhe ve kuş on iki dirhem (6) ve¹⁵⁸⁰ ḥabbü’l-belesān on iki dirhem ve¹⁵⁸¹ saķız on iki dirhem ve karanful altı dirhem (7) ve¹⁵⁸² cevz altı dirhem ve za‘ferān¹⁵⁸³ on iki¹⁵⁸⁴ dirhem bu edviyeleri yumşak dögeler ve bir sırca¹⁵⁸⁵ (8) kabuñ içine koyalar üzerine yüz yigirmi dirhem şirlüğün¹⁵⁸⁶ yağın katalar ve gök süsen (9) çiçeginden otuz dirhem¹⁵⁸⁷ koyalar¹⁵⁸⁸ bir gölgede koyalar bir gün bir gece tura andan sonra¹⁵⁸⁹ (10) şıkalar yağın alalar ve isti‘māl édeler **eyyil** pārsīce gāv-ı kūhī dērler ve türkce (11) şığın geyikdür ve ba‘zılar eydür eti geç **(T32/b)** hażm olur ğalīz kan eyler ba‘zılar (12) eydür eti ğalīzdür evet¹⁵⁹⁰ ma‘deden tiz iner sidügi yüridür ba‘zılar eydür (13) yègregi budur ki etin hīc yémeyeler dēr ḥuşūşā ki oğlağı ola ğalīzdür yaramaz (14) hılṭ eyler eger¹⁵⁹¹

¹⁵⁶⁹ “ursalar” 32a/4

¹⁵⁷⁰ “ciger” 32a/5

¹⁵⁷¹ “ġāzalāt” 32a/5

¹⁵⁷² “şişlere” 32a/6

¹⁵⁷³ “eyleye” 32a/7

¹⁵⁷⁴ “ve” yok. 32a/7

¹⁵⁷⁵ “gidere” 32a/8

¹⁵⁷⁶ “güröldüsin gidere” 32a/8

¹⁵⁷⁷ “nezlelerin” 32a/9

¹⁵⁷⁸ “yağını” 32a/9

¹⁵⁷⁹ “süstendāmları” 32a/9

¹⁵⁸⁰ “ve” yok. 32a/10

¹⁵⁸¹ “ve” yok. 32a/11

¹⁵⁸² “ve” yok. 32a/11

¹⁵⁸³ “za‘ferān” 32a/12

¹⁵⁸⁴ “iki” yok. 32a/12

¹⁵⁸⁵ “sırca” 32a/12

¹⁵⁸⁶ “şirlağün” 32a/13

¹⁵⁸⁷ “dirhem”den sonra “çiçek” var. 32a/14

¹⁵⁸⁸ “koyalar”dan sonra “bir gölgede koyalar” yok. 32a/14

¹⁵⁸⁹ “sonra” yok. 32a/14

¹⁵⁹⁰ “evit” 32b/1

¹⁵⁹¹ “eger” yok. 32b/3

yemek isdeseler¹⁵⁹² gerekdür ki müherrā bişüreler¹⁵⁹³ sehelce yağıyla kavurma (15) eyleyeler üzerine mā'ü'l-ʿasel içeler ve encir şerbetin içeler eger boynuzın göyündürseler

[39a]

(1) iki mışkāl kitreyile¹⁵⁹⁴ içseler kan tükürmege ve bağarşuk¹⁵⁹⁵ cıbanlarına¹⁵⁹⁶ ve eski ishāle (2) ve kavuk ağrısına fāyide ede¹⁵⁹⁷ ve şol ʿavratlar ki rahmlerinden¹⁵⁹⁸ yaşlar akar kadimden (3) içseler fāyide eder¹⁵⁹⁹ eger boynuzın uvaçuk¹⁶⁰⁰ toğrasalar bir taş çölmege koysalar (4) ağzın balçığıla sıvasalar¹⁶⁰¹ fūrına¹⁶⁰² bırakşalar çölmek ağırınca tursa andan çıkarşalar (5) yusalar akākıyā yur gibi kurıtsalar¹⁶⁰³ yumşak dögseler gözlerine ekseler yaşın (6) kese ve cıbanlarına fāyide ede eger diş diblerine kosal arıda pāk eyleye eger evde (7) dütüzseler¹⁶⁰⁴ kurd kuş gide eger sirkeyile bişürseler mazmaza eyleseler diş (8) ağrısın sākin eyleye¹⁶⁰⁵ eger göyünmiş boynuza sirke katub karışdursalar (9) bahağa ve paraşa¹⁶⁰⁶ güneşe karşı dürtsele gidere ve eger talağı şişen¹⁶⁰⁷ kişi (10) içse talağı şişi¹⁶⁰⁸ gide¹⁶⁰⁹ eger şıgırur şa yağıyla karışdursalar¹⁶¹⁰ el ve ayak (11) yarılduğına dürtsele gidere ve eger ʿavratlar¹⁶¹¹ emcekine ve kasiğına¹⁶¹² dürtsele (12) hayzların yüridür¹⁶¹³ eger yüklü ʿavratlar bir pāre boynuzın (T33/a)

¹⁵⁹² “isteyeler” 32b/3

¹⁵⁹³ “bişireler” 32b/3

¹⁵⁹⁴ “kesireyile” 32b/5

¹⁵⁹⁵ “bağırşak” 32b/5

¹⁵⁹⁶ “cıbanlarına” 32b/5

¹⁵⁹⁷ “eder” 32b/5

¹⁵⁹⁸ “rahimlerinden” 32b/5

¹⁵⁹⁹ “ede” 32b/7

¹⁶⁰⁰ “uvacuk” 32b/7

¹⁶⁰¹ “şıvasalar” 32b/7

¹⁶⁰² “fūrına” 32b/8

¹⁶⁰³ “kurıtsalar” 32b/9

¹⁶⁰⁴ “tütüzseler” 32b/10

¹⁶⁰⁵ “ede” 32b/11

¹⁶⁰⁶ “baraşa” 32b/12

¹⁶⁰⁷ “şişmiş” 32b/13

¹⁶⁰⁸ “şişin” 32b/13

¹⁶⁰⁹ “gidere” 32b/13

¹⁶¹⁰ “karışdurub” 32b/14

¹⁶¹¹ “ʿavratlaru” 32b/14

¹⁶¹² “kasuğına” 32b/15

¹⁶¹³ “yüride” 32b/15

boynuna¹⁶¹⁴ aşıa kosalır¹⁶¹⁵ (13) oğlanın¹⁶¹⁶ zaḥmetsüz¹⁶¹⁷ toğura eger bir pāre derisin götürseler¹⁶¹⁸ ol kişiyē hīc (14) yılan yakın olmaya mücerrebdür ve eger oğlağının māyasını¹⁶¹⁹ ḥayzdan¹⁶²⁰ sonra (15) ʿavratlar üç gün götürseler yüklü olmaya eger içi yağını teşennüce dürtsele

[39b]

(1) be-ḡāyet fāyide éde ve kanın kavurma eyleseler bağırsak cıbanlarına¹⁶²¹ ve eski ishāllere¹⁶²² fāyide (2) éde ve daḥı içseler ağıyı def¹⁶²³ éde¹⁶²³ ve çavunun eyleseler kurutsalar saḥk étsele (3) afgī¹⁶²⁴ yılan sokduğına¹⁶²⁵ içseler fāyide éde ve kanın içseler kavuḡdağı taşı tağıda (4) ve çavunını kurutsalar¹⁶²⁶ yumşak dögseler şarābıla içseler cimā¹⁶²⁷ ḡāyet kavī éder¹⁶²⁸ (5) ve¹⁶²⁹ eger bāzūsına bağlasa yılandan ve cıyandan¹⁶³⁰ ve¹⁶³¹ ʿakrebden korkmaya ve kıyruḡını (6) göyündürsele şarābıla saḥk édüb zekere dürtsele çok cimā¹⁶³² éde ve yüreginde (7) bir taş olur buḡa¹⁶³² bāz-ı zehr-i ḥayvān dērle eger¹⁶³³ içen kişi on iki arpa (8) ağırı kadar döğüb içsele¹⁶³⁴ ölmekden kırtara ve ağıyı def¹⁶³⁵ éde ba¹⁶³⁵zılar eydür¹⁶³⁵ (9) arpa ağırı daḥı kifāyetdür¹⁶³⁶ eger iki

¹⁶¹⁴ “boynuna” 33a/1

¹⁶¹⁵ “koya” 33a/1

¹⁶¹⁶ “oğlanı” 33a/1

¹⁶¹⁷ “zaḥmetsiz” 33a/1

¹⁶¹⁸ “götürele” 33a/1

¹⁶¹⁹ “māyasın” 33a/2

¹⁶²⁰ “ḥayzından” 33a/2

¹⁶²¹ “cıbanlarına”dan sonra “fāyide éde” var. 33a/4

¹⁶²² “ishālleri” 33a/4

¹⁶²³ “eyleye” 33a/5

¹⁶²⁴ “afī” 33a/5

¹⁶²⁵ “şokduğına” 33a/6

¹⁶²⁶ “kurutsalar” 33a/7

¹⁶²⁷ “cimā^cı” 33a/7

¹⁶²⁸ “éde” 33a/7

¹⁶²⁹ “ve” yok. 33a/7

¹⁶³⁰ “cıyandan korkmaya” 33a/8

¹⁶³¹ “ve”den sonra “akrebden korkmaya ve” yok. 33a/8

¹⁶³² “aḡa” 33a/9

¹⁶³³ “eger” yok. 33a/10

¹⁶³⁴ “içse” 33a/10

¹⁶³⁵ “eydür”den sonra “iki var. 33a/11

¹⁶³⁶ “kifāyetdür” yerine “kifāyet éder” 33a/11

arpa ağırı¹⁶³⁷ şuyıla ezüb afı¹⁶³⁸ yılanın ağzına (10) tamlatsalar öldüre eger altun yüzük
kaşına koşalar ay ‘akreb burcındayiken (11) üzerine ‘akreb şüretin nakş¹⁶³⁹ eyleseler
götürse¹⁶⁴⁰ ‘akreb şokduğundan¹⁶⁴¹ (12) emîn ola¹⁶⁴² ve gözi ağrıyan kişi ol taş yalasa
gözi ağrısı¹⁶⁴³ gide¹⁶⁴⁴ ve günde (13) buçuk dang içseler guzzadan¹⁶⁴⁵ kalbi za‘îf olan
ve ağı içen kişiye be-gāyet (14) fāyide éde (T33/b) *ḥarfü’l-bā bābūnec* bābādyadur
güle yakın¹⁶⁴⁶ leṭāfetde ve¹⁶⁴⁷ (15) sustlığına¹⁶⁴⁸ fāyide éde¹⁶⁴⁹ ve¹⁶⁵⁰ ā‘zādağı ağırları
sākin eyler¹⁶⁵¹ ve katıları

[40a]

(1) yumşadur¹⁶⁵² içdeki veremleri giderür ve gevdedeki mesāmları açar ve
kızdurıcıdur¹⁶⁵³ (2) ve āhlāṭı¹⁶⁵⁴ laṭîf edicidür eger kaynatsalar şuyından ‘avratlar içse¹⁶⁵⁵
ve içine (3) girse otursa hayzların yürüde¹⁶⁵⁶ oğlan toğurduğu vaktin şonın (4) düşüre ve
sidügi¹⁶⁵⁷ yürüde ve taşları tağıda eger kaynatsalar şuyın (5) içseler yeli tağıda ve
ilāvsun¹⁶⁵⁸ adlu kıluncı gidere ve şaruluğı¹⁶⁵⁹ ve ciger (6) ağrısın gidere ve
kaynanmışın¹⁶⁶⁰ kavuğa vursalar¹⁶⁶¹ kavuk ağrısın gidere ve (7) içindeki¹⁶⁶² taş eride

¹⁶³⁷ “ağırın” 33a/11

¹⁶³⁸ “afı” 33a/12

¹⁶³⁹ “nakş” yok. 33a/13

¹⁶⁴⁰ “götürse” yerine “gēyseler” var. 33a/13

¹⁶⁴¹ “şokduğundan” 33a/13

¹⁶⁴² “olalar” 33a/14

¹⁶⁴³ “ağrısın” 33a/14

¹⁶⁴⁴ “gidere” 33a/14

¹⁶⁴⁵ “guşşadan” 33a/15

¹⁶⁴⁶ “yakındur” 33b/1

¹⁶⁴⁷ “ve” yok. 33b/1

¹⁶⁴⁸ “sustlığı” 33b/1-2

¹⁶⁴⁹ “éder” 33b/2

¹⁶⁵⁰ “ve” yok. 33b/2

¹⁶⁵¹ “éder” 33b/2

¹⁶⁵² “yumşadur”dan sonra “ve” var. 33b/3

¹⁶⁵³ “kızdurıcıdur” yerine “kıruducıdur” var. 33b/3

¹⁶⁵⁴ “ahlāṭları” 33b/3

¹⁶⁵⁵ “içüb” 33b/4

¹⁶⁵⁶ “yürüde”den sonra “ve” var. 33b/5

¹⁶⁵⁷ “sidügin” 33b/5

¹⁶⁵⁸ “ilāvas” 33b/6

¹⁶⁵⁹ “şaruluğı” 33b/7

¹⁶⁶⁰ “kaynanmış” 33b/7

¹⁶⁶¹ “ursalar” 33b/7

eger yaqu eyleseler uyuza vursalar¹⁶⁶³ gidere ve çeyneseler ağız (8) ağrısın gidere ve eger sahq  tseler zeyt yağıyla karışdursalar her g n ısıtma (9) tutan kişiyi ovsalar¹⁶⁶⁴ f yide  de eger k kini quritsalar¹⁶⁶⁵ yumşak d gseler¹⁶⁶⁶ s ddeleri (10) a ar i megile¹⁶⁶⁷ ve si iri¹⁶⁶⁸ kav  eyleye ve¹⁶⁶⁹ dim    kav  eyleye ve şovuk (11) baş a rısına f yide  de eger yaqu eyleseler vursalar¹⁶⁷⁰ da ı f yide  de eger (12) kaynatsalar şuyına řeker¹⁶⁷¹  atub i seler bedeni arıda cem  c yaramaz  ıl tlardan¹⁶⁷² (13) eger arpa unıyla ve ř r yla¹⁶⁷³ yaqu  d b issi şişlere vursalar¹⁶⁷⁴ f yide  der (14) ve t rmiş unıyla¹⁶⁷⁵ yaqu eyley b¹⁶⁷⁶ bal am  şişlere vursalar¹⁶⁷⁷ f yide  de ve   z da ı (15) ve i deki¹⁶⁷⁸ za metlere f yide  de ve b b dya ya ında l deni¹⁶⁷⁹  all  tseler (T34/a) a ır r¹⁶⁸⁰ y rlere vursalar¹⁶⁸¹

[40b]

(1) a rısın s kin eyleye ve¹⁶⁸² acı¹⁶⁸³ b d m ya ıyla balıla karışdurub¹⁶⁸⁴ ge deyi¹⁶⁸⁵ ovsalar¹⁶⁸⁶ (2) derlede ne de l  yaramaz  ıl  varısa  ı ara ve t tsi  tseler n zleye¹⁶⁸⁷

¹⁶⁶² “icindeki” 33b/8

¹⁶⁶³ “ursalar” 33b/8

¹⁶⁶⁴ “ursalar” 33b/10

¹⁶⁶⁵ “ uritsalar” 33b/10

¹⁶⁶⁶ “d gseler”den sonra “i seler” var. 33b/10

¹⁶⁶⁷ “i megile” yok. 33b/11

¹⁶⁶⁸ “si irleri” 33b/11

¹⁶⁶⁹ “ve”den sonra “dim    kav  eyleye ve” yok. 33b/11

¹⁶⁷⁰ “ursalar” 33b/12

¹⁶⁷¹ “şekker” 33b/12

¹⁶⁷² “ ıl tlarından” 33b/13

¹⁶⁷³ “ş r b la” 33b/13

¹⁶⁷⁴ “ursalar” 33b/14

¹⁶⁷⁵ “unıla” 33b/14

¹⁶⁷⁶ “ d b” 33b/14

¹⁶⁷⁷ “ursalar” 33b/14

¹⁶⁷⁸ “icdeki” 33b/15

¹⁶⁷⁹ “l den” 33b/15

¹⁶⁸⁰ “a ır r” 34a/1

¹⁶⁸¹ “ursalar” 34a/1

¹⁶⁸² “da ı” 34a/1

¹⁶⁸³ “acı” yok. 34a/1

¹⁶⁸⁴ “karışdursalar” 34a/1

¹⁶⁸⁵ “g vdeyi” 34a/1

¹⁶⁸⁶ “ursalar” 34a/1

¹⁶⁸⁷ “nezleye” 34a/2

fāyide éde eger (3) sirkeyile ve şuyıla bişürseler gözi ağrıyan kişi buhārına tursa gözi (4) ağrısın gidere¹⁶⁸⁸ ve kaynatsalar şuyıla gözi yusalar ağrısın sākin eyleye (5) ve kaynadub kulağı buhārına dutsalar¹⁶⁸⁹ kulağ ağrılarına fāyide éde *bādrencibūya*¹⁶⁹⁰ (6) türkce oğul otı dērler eger yaprağını¹⁶⁹¹ şarābıla içseler yā yaqu édüb vursalar¹⁶⁹² (7) ‘akreb ve yılan ve kuduz it tladuğına be-gāyet fāyide éde¹⁶⁹³ eger kaynadub (8) şuyın ol yērlere dürtseler fāyide éde eger şuyına ‘avratlar girüb otursalar (9) hayzların yüride eger mażmaza etseler diğ ağrılarına fāyide éde eger yaprağını¹⁶⁹⁴ (10) naṭrūnıla içseler bağarsuḵ¹⁶⁹⁵ cıbanlarına ve hunnāk¹⁶⁹⁶ ve ic ağrısına¹⁶⁹⁷ ve zīkū’n-nefese¹⁶⁹⁸ (11) yēdürseler fāyide éde ve eger tuzıla yaqu édüb¹⁶⁹⁹ hanāzīre ve yaramaz cıbanlara¹⁷⁰⁰ (12) vursalar¹⁷⁰¹ fāyide éde ve eger yaqu édüb bendükşeler ağrısına vursalar¹⁷⁰² ağrısın (13) diğdüre ve eger yigirmi dirhem yaprağınun şuyından içseler kalbi ferah eyleye (14) balgami¹⁷⁰³ ve sevdāyi zahmetlere fāyide éde ve ağız kokuşın gidere¹⁷⁰⁴ ve sevdādan olan (15) uyuza fāyide éde¹⁷⁰⁵ ve dimāğun süddelerin açā ve hażmı¹⁷⁰⁶ kavī éde¹⁷⁰⁷ ve inçkuruğı¹⁷⁰⁸

¹⁶⁸⁸ “sākin éde” 34a/4

¹⁶⁸⁹ “tutsalar” 34a/5

¹⁶⁹⁰ “bādirencūya” 34a/5

¹⁶⁹¹ “yabrağını” 34a/6

¹⁶⁹² “dürtseler” 34a/6

¹⁶⁹³ “éder” 34a/7

¹⁶⁹⁴ “yabrağını” 34a/9

¹⁶⁹⁵ “bağırsaḵ” 34a/9

¹⁶⁹⁶ “hunāk” 34a/9

¹⁶⁹⁷ “ağrısına”dan sonra “fāyide éde” var. 34a/10

¹⁶⁹⁸ “zīkū’n-nefese”den sonra “lu‘ūkı” var. 34a/10

¹⁶⁹⁹ “eyleseler” 34a/10

¹⁷⁰⁰ “cıbanlara” 34a/11

¹⁷⁰¹ “ursalar” 34a/11

¹⁷⁰² “ursalar” 34a/11-12

¹⁷⁰³ “balgami” 34a/13

¹⁷⁰⁴ “eyü eyleye” 34a/13

¹⁷⁰⁵ “eyleye” 34a/14

¹⁷⁰⁶ “hażm” 34a/14

¹⁷⁰⁷ “eyleye” 34a/14

¹⁷⁰⁸ “inçkuruğı”dan sonra “ve uğunmağı (34a/15) gidere ve bir dürlüsi olur turunc kokuşu bigi olur eger kökinden ve yaprağından ve tohmından (34b/1) (*T34b*) kurudub bir beze bağlasalar üzerine ebrişim şarsalar eger cēyde götürseler be-gāyet maḥbūb (34b/2) ve maḥbūl ola her gören katında cemī‘i ḥāceti bite ferahlığı gitmeye mādām ki biledür eger (34b/3) acla yēseler ma‘de şovuḵlana ve yaşlığına fāyide éde ve yürek za‘ifine ve ağrısına fāyide (34b/4) éde ve ḡalīz ta‘āmları hażm eyleye ve eyü kokuşu gegirde ve yēlleri tağıda ve bağırsaḵlarıdağı (34b/5)

[41a]

(1) yaşını çeyneseler kulağa tamzursalar kulağ ağrılarının sâkin éde¹⁷⁰⁹ **bâkılâ** meşhûrdur
(2) bişürüb yêseler bağırsak ağrılarına¹⁷¹⁰ ishâle fâyide éde evet¹⁷¹¹ nefâhdur¹⁷¹² géc
hazm (3) olur eger bişürseler tekrâr nikrîse vursalar¹⁷¹³ fâyide éde eger şuyını toñuzun
(4) ici¹⁷¹⁴ yağıyla qarışdurub nikrîse ve siñirlere¹⁷¹⁵ ve¹⁷¹⁶ üzerindeki cıbanlara
vursalar¹⁷¹⁷ fâyide éde (5) ve unını sirkeyile (**T35/b**) ve balıla qarışdurub siñirlerde
olan zarbdan şişlere ve cıbanlara¹⁷¹⁸ (6) vursalar¹⁷¹⁹ fâyide éde ve oğlançukların¹⁷²⁰
kasuğına yaqu édüb vursalar¹⁷²¹ kıl bitürmeye (7) ve öksürüğe fâyide éde ve âdemi

zahmetlere fâyide éde ve sevdâyî teşvîşlere ve sevdâdan ve balgâm göyünmesinden olan (34b/6) yürek oynamasına
fâyide éde ve vahşeti gidere ve dimâğî kavî eyleye ve ma'deyi ve cigeri (34b/7) dahı kavî eyleye ve ağır başduğına
fâyide eyleye ve tohmından buçuk mışkâl yêseler yahûd (34b/8) yabragının şuyıyla hammâmın ortancı öni
şıvasalar gayetde tûv ürperdigini ve ısıtmayı (34b/9) gidere ferah etmekde bedeli ebrişimdür **bâduvûrd** boğa
dikenidür kuruducudur (34b/10) kabz edicidir ishâli kaç' eder ve ma'de za'ifliğine fâyide eder ve kan tükürmesini
(34b/11) men' eder eger yaqu eyleseler şişlere ursalar fâyide éde kaynatsalar şuyıla mazmaza (34b/12) etseler diş
ağrıyana fâyide éde ve bu şudan teşennüc olan kişilere içseler fâyide (34b/13) éde ve sidügi yürüde ve yaqu
eyleseler balgamî şişlere ursalar fâyide éde ve köküni (34b/14) kaynatsalar mazmaza etseler diş ağrılarına fâyide
éde ve tohmını oğlançuklar icse zahmetine ve ağılu (34b/15) cânavar şokduğına fâyide éde ve bir evde kosalar kuş
kurd kaç'a gide ve köküni dâ'ü's-sa'lebe sürseler fâyide éde (35a/1) (**T35/a**) mücerredür ve köküni kaynadub
içseler eski ısıtmalara ve balgamî ısıtmalara fâyide etmekde bedeli şahteredür (35a/2) **bâzrunc** türkce tere-yi
horâsânî dërler eger yaqu etseler unıla ve gül (35a/3) yağıyla ve şirliğun yağıyla issi veremlere ursalar fâyide éde
eger yalnızca yaqu (35a/4) etseler yılan ve 'akreb şokduğına fâyide éde eger şarâbıla yaqu etseler göze ursalar
(35a/5) sancısın kese ve şuyın şıksalar göze dürtsele göze cilâ vere ve akan yaşın (35a/6) kese eger tohmın içseler
ağuya fâyide éde ve sidügi tutilana fâyide éde ve içindeki yelleri (35a/7) tağıda yimişi dahı böyle fâyide éde ve içi
yumşadur ve cimâ' şehvetin götürür ve sidügi yürüdür (35a/8) géc hazm olur yemeyeler gözi karardur eger sirkeyile
ıslâh etseler ma'deye fâyide éde (35a/9) ve yürece fâyide éde ve nefesi ferah eyler hafakâna ve ra'seye fâyide eder
eger şıksalar (35a/10) şuyından buruna tamlatsalar burun kanın tura ve kan tükürmegi tura ve aru şokduğına
(35a/11) fâyide éde şokduğına yere kosalar eger bir iki keret evvel bahârda çeyneseler ol yıl (35a/12) diş ağrımaye
eger" var. 34a/14- 35a/12

¹⁷⁰⁹ "eyleye" 35a/12

¹⁷¹⁰ "ağrılarına"dan sonra "ve" var. 35a/13

¹⁷¹¹ "evit" 35a/13

¹⁷¹² "nefâhdur"dan sonra "kim" var. 35a/13

¹⁷¹³ "ursalar" 35a/14

¹⁷¹⁴ "içi" 35a/15

¹⁷¹⁵ "siñirler" 35a/15

¹⁷¹⁶ "ve" yok. 35a/15

¹⁷¹⁷ "ursalar" 35a/15

¹⁷¹⁸ "cıbanlara" 35b/1

¹⁷¹⁹ "ursalar" 35b/1

¹⁷²⁰ "oğlançukların" 35b/2

¹⁷²¹ "ursalar" 35b/2

sümürdür¹⁷²² bişürüb yemek evet¹⁷²³ géc hażm olur ve yaramaz (8) düşler görür eger şuyıla ve sirkeyile bişürseler ve arpa unıyla yaķu édüb (9) ĥayāda¹⁷²⁴ olan issi şişlere vursalar¹⁷²⁵ fāyide éde eger¹⁷²⁶ ĥabıyıla yēseler bağarşuķ¹⁷²⁷ cıbanlarında¹⁷²⁸ olan (10) ishāli kese ve eski ishāli de¹⁷²⁹ kese eger¹⁷³⁰ şuyıla bişürseler ya‘nī bir şuyıla(11) ĥaynadub anı döküb bir şu dāĥı¹⁷³¹ koyub bişürseler ol vaķt nefĥi (12) az ola eger baķlā unını bişürüb yaķu édüb¹⁷³² isi¹⁷³³ şişlere vursalar¹⁷³⁴ fāyide éde (13) ve şol emcekler ki anda süd¹⁷³⁵ tōkübdür aña vursalar¹⁷³⁶ fāyide éde ve sidüġi¹⁷³⁷ aķduġını (14) kese eger boy unıyla ve balıla ĥarışdursalar¹⁷³⁸ ĥulaķ dibindeki şişlere (15) yaķu édüb vursalar¹⁷³⁹ fāyide éde ve gözün altı ĥararduġına vursalar¹⁷⁴⁰ fāyide éde eger

[41b]

(1) gülile ve¹⁷⁴¹ ġünlükile¹⁷⁴² ve yumurda aġıla¹⁷⁴³ ĥarışdurub bebek böyüdüġine ve göz şişdüġine vursalar¹⁷⁴⁴ (2) fāyide éde eger ĥabuġın şoysalar cēyneseler¹⁷⁴⁵ alına vursalar¹⁷⁴⁶ gözden aķar¹⁷⁴⁷ yaşı ve gözden (3) aķan nezleyi kese eger şarābıla bişürüb

¹⁷²² “semürdür” 35b/3

¹⁷²³ “evit” 35b/3

¹⁷²⁴ “ĥāyada” 35b/4

¹⁷²⁵ “ursalar” 35b/4

¹⁷²⁶ “eger” yok. 35b/5

¹⁷²⁷ “baġırsaķ” 35b/5

¹⁷²⁸ “cıbanlarınada” 35b/5

¹⁷²⁹ “dāĥı” 35b/5

¹⁷³⁰ “eger”den sonra “iki” var. 35b/6

¹⁷³¹ “dāĥı” 35b/6

¹⁷³² “eyleseler” 35b/8

¹⁷³³ “isi” yok. 35b/8

¹⁷³⁴ “ursalar” 35b/8

¹⁷³⁵ “südde” 35b/8

¹⁷³⁶ “ursalar” 35b/9

¹⁷³⁷ “sidük” 35b/9

¹⁷³⁸ “ĥarışdurub” 35b/9

¹⁷³⁹ “ursalar” 35b/10

¹⁷⁴⁰ “ursalar” 35b/10

¹⁷⁴¹ “ve” yok. 35b/11

¹⁷⁴² “ġünlükile” 35b/11

¹⁷⁴³ “aġıyıla” 35b/11

¹⁷⁴⁴ “ursalar” 35b/12

¹⁷⁴⁵ “cēyneseler” 35b/12

¹⁷⁴⁶ “ursalar” 35b/12

¹⁷⁴⁷ “aķan” 35b/13

hāya şışine vursalar¹⁷⁴⁸ gidere ve eger yaķu      b (4) oĝlancuķlar       na¹⁷⁴⁹
vursalar¹⁷⁵⁰ ge  b liĝ olur ve bahaķa vursalar¹⁷⁵¹ gidere ve  abuĝın (5) yaķu      b¹⁷⁵²
 ılı yolinan y re vursalar¹⁷⁵³ ince           (T36/a)  ıllar bit re eger ba l  unın (6)
eski zeytile¹⁷⁵⁴ ve unla  arı durub yaķu eyleseler       re vursalar¹⁷⁵⁵     eyley  b
yum ada (7) ve ba l y  bi  rseler  uyula y  ler boyasalar rengi ey  ola eger ba l y 
iki er (8) ayırsalar s l  k vurulan¹⁷⁵⁶ y re vursalar¹⁷⁵⁷   n  ızmasın kese¹⁷⁵⁸  uy n i seler
ve tuzsuz (9) y seler boĝazı yum ada ve eger tuz y rine sirke  atub y seler ici tuta
evet¹⁷⁵⁹  ulunca¹⁷⁶⁰ (10) ve  avluca zarar  der ve ma dede balĝam ¹⁷⁶¹  ok eyler ve
baĝarsu da¹⁷⁶² ve b grekde  a  olmaĝı (11) men   der ba  zilar eyd r         der d r
y greĝi budur kim  zerine bir p re b    m yaĝı (12) y   irliĝ n yaĝı¹⁷⁶³ i e zararın
def   de eger ful  l la ve tuz la ve g yeg  otıy la (13) a ını¹⁷⁶⁴ bi  rseler y seler
g     den ve   kenden olan yara  n  gidere ve¹⁷⁶⁵ eger tavuĝa (14) y   rseler
yumurtlamaz ola ve  ok y mek ĝu  a get    r¹⁷⁶⁶ eger b    m yaĝıy la unını (15)
 arı   rsalar¹⁷⁶⁷ y seler¹⁷⁶⁸        e ve z t         f  yide  de eger be-    et sa   
     ¹⁷⁶⁹

¹⁷⁴⁸ “ursalar” 35b/14

¹⁷⁴⁹ “      na” 35b/14

¹⁷⁵⁰ “ursalar” 35b/14

¹⁷⁵¹ “ursalar” 35b/15

¹⁷⁵² “eyleseler” 35b/15

¹⁷⁵³ “ursalar” 35b/15

¹⁷⁵⁴ “zeyt n la” 36a/1

¹⁷⁵⁵ “ursalar” 36a/1

¹⁷⁵⁶ “ur lan” 36a/3

¹⁷⁵⁷ “ursalar” 36a/3

¹⁷⁵⁸ “kese”den sonra “ acan” var. 36a/3

¹⁷⁵⁹ “evit” 36a/4

¹⁷⁶⁰ “ ul nca” 36a/4

¹⁷⁶¹ “balĝam ” 36a/5

¹⁷⁶² “baĝırs  da” ve sonra “y  leri  ok eyler ve ba lanu   uy  g    s  arı ur ve yum   ur ve  av   da” var. 36a/5-6

¹⁷⁶³ “yaĝ n” 35a/7

¹⁷⁶⁴ “a ını” 35a/8

¹⁷⁶⁵ “ve eger” yok. 35a/9

¹⁷⁶⁶ “g      r ve” 35a/9

¹⁷⁶⁷ “ arı   urub” 35a/10

¹⁷⁶⁸ “y seler” yok. 35a/10

¹⁷⁶⁹ “  seler” 35a/10

[42a]

(1) harīrden alsalar göze çekseler¹⁷⁷⁰ mādde inmesin def^c éde eger şığırın ödinde (2) bulunan taşcuğazıla bir dirhem¹⁷⁷¹ bakladan bir dāng¹⁷⁷² ol taşdan saḥḥ étsele (3) göze tūtiyā¹⁷⁷³ étsele¹⁷⁷⁴ kabaḳlar kızduğına fāyide édüb¹⁷⁷⁵ gidere eger şarābıla issi yaḳu édüb¹⁷⁷⁶ (4) isi¹⁷⁷⁷ şışlere vursalar¹⁷⁷⁸ fāyide éde eger na^cnā yaprağıyla bişürüb göğüsde olan (5) süd tönđuğına vursalar¹⁷⁷⁹ ḥall eyleye eger yaşını zencebīlile yēseler zekeri kıvāma (6) getüre ve yeşil yaprağını¹⁷⁸⁰ dögseler (T35/b) od yanuğına vursalar¹⁷⁸¹ fāyide éde *bāḳılā-yı kıbḫī* (7) yabān baḳlāsıdır¹⁷⁸² turu şularda biter uzunluğı birer arış olur barmaḳ yoğunluğınca¹⁷⁸³ (8) olur rengi kızıl güle beñzer ve eger dögseler unıla içselele ishāle ve bağırsaḳda (9) olan cıbana fāyide éde eger ḳabuğı unūmālī şarābıla içselele¹⁷⁸⁴ her şabāḥ bir üsküre icse¹⁷⁸⁵ (10) girü bu fāyide éde ve eger saḥḥ étselele bādām yağına ḳatsalar ḳulağa ṭamzursalar girü (11) bu fāyide éde *bāḫīncān*¹⁷⁸⁶ meşhūrdur şol ma^cdeye kim ṭa^cāmı istifrāḡ¹⁷⁸⁷ éde (12) fāyide éder evet¹⁷⁸⁸ başa ve göze¹⁷⁸⁹ yaramazdur demregüler ve bevāşire ve göz aḡrıları ve (13) sevdāvi¹⁷⁹⁰ ḥastalıklar ḥāşıl éder ve evet¹⁷⁹¹ çigerün¹⁷⁹² ve ṭalaḡun süddelerin aça¹⁷⁹³ (14) ḳaçan¹⁷⁹⁴

¹⁷⁷⁰ “cekseler” 35a/11

¹⁷⁷¹ “direm” 35a/12

¹⁷⁷² “dang” 35a/12

¹⁷⁷³ “tūtiyā” 35a/12

¹⁷⁷⁴ “eyleselele” 35a/12

¹⁷⁷⁵ “éde” 35a/13

¹⁷⁷⁶ “eyleselele” 35a/13

¹⁷⁷⁷ “issi” 35a/13

¹⁷⁷⁸ “ursalar” 35a/13

¹⁷⁷⁹ “ursalar” 35a/14

¹⁷⁸⁰ “yabrağını” 35a/14

¹⁷⁸¹ “ursalar” 35b/1

¹⁷⁸² “baḳlāsıdır” 35b/1

¹⁷⁸³ “yoğunluğınca” 35b/2

¹⁷⁸⁴ “icseler” 35b/4

¹⁷⁸⁵ “icse” yok. 35b/4

¹⁷⁸⁶ “bāḫīncān” 35b/5

¹⁷⁸⁷ “istifrāḡ” 35b/5

¹⁷⁸⁸ “evit” 35b/6

¹⁷⁸⁹ “göze”den sonra “yaramazdur demregüler” yok. 35b/6

¹⁷⁹⁰ “sevdāyi” 35b/6

¹⁷⁹¹ “evit” 35b/7

¹⁷⁹² “cigerün” 35b/7

haşlasalar¹⁷⁹⁵ şirliğün veyā bādām yağıyla kavurub yëseler zararın def^c eder¹⁷⁹⁶ (15)
eger sirkeyile kavursalar issi mizâclu kişiler¹⁷⁹⁷ ve cigeri harâretlü olan kişiler

[42b]

(1) yëseler¹⁷⁹⁸ zararın def^c êde eger bāzıncānu¹⁷⁹⁹ kabuğın şoyub tuz saçsalar (2)
şovuk şuda ıslatsalar bir niçe¹⁸⁰⁰ zamān tursa¹⁸⁰¹ ol şuyı dökseler bir kaç (3) kerret¹⁸⁰²
karşu şuyın degşürseler¹⁸⁰³ sonra kuzu etiyile bişürseler yā buzağı yā tavuk (4) yā
oğlağ etiyile bişürüb yëseler ishâli kabz êde ve ma^cdeyi kavî êde ve kanı (5) kese eger
haşlanmış bāzıncānu¹⁸⁰⁴ içinden on iki dirhem alsalar şarāb (6) içinde çok ovsalar¹⁸⁰⁵ dahı
içseler südüğü¹⁸⁰⁶ yürüde eger göyündürseler külini¹⁸⁰⁷ (7) sirkeyile karışdurub¹⁸⁰⁸
sigillere vursalar tağıda eger bāzıncānu¹⁸⁰⁹ şarusını (8) kabağ yağıyla taldursalar furūna
koysalar sonra yağını süzseler ağrıyan¹⁸¹⁰ kulağa (9) tamzursalar fi'l-hāl ağrısını¹⁸¹¹
(T36/a) kese eger uvaçuğı¹⁸¹² bişürseler azacuk¹⁸¹³ tuzlu¹⁸¹⁴ (10) şu içinde¹⁸¹⁵ ve ol
şuyı şıksalar ol şu berāberi zeyt katsalar şol kadar (11) bişürseler ki şu gide¹⁸¹⁶ zeyt
kalsa ol zeyti bişmiş bāzıncānla¹⁸¹⁷ dögseler (12) sigillere vursalar¹⁸¹⁸ gidere evet¹⁸¹⁹

¹⁷⁹³ “açar” 35b/7

¹⁷⁹⁴ “kacan” 35b/7

¹⁷⁹⁵ “haşlayalar” 35b/7

¹⁷⁹⁶ “êde” 35b/8

¹⁷⁹⁷ “kişilere” 35b/9

¹⁷⁹⁸ “yëseler” yok. 35b/9

¹⁷⁹⁹ “bāzıncānu” 35b/10

¹⁸⁰⁰ “nice” 35b/10

¹⁸⁰¹ “tursalar” 35b/11

¹⁸⁰² “keret” 35b/11

¹⁸⁰³ “dökseler” 35b/11

¹⁸⁰⁴ “ursalar” 35b/14

¹⁸⁰⁵ “südüğü” 35b/14

¹⁸⁰⁶ “köküni” 35b/15

¹⁸⁰⁷ “karışdurub”dan sonra “sigillere vursalar tağıda eger bāzıncānu¹⁸⁰⁹ şarusını kabağ yağıyla taldursalar furūna
koysalar sonra yağını” yok. 35b/15

¹⁸⁰⁸ “ağrıyan” yok. 35b/15

¹⁸⁰⁹ “ağrısını” 35b/15

¹⁸¹⁰ “uvaçuğı” 36a/1

¹⁸¹¹ “azacuk” 36a/1

¹⁸¹² “tuzlu” 36a/1

¹⁸¹³ “icinde” 36a/1

¹⁸¹⁴ “gidüb” 36a/2

¹⁸¹⁵ “bāzıncānla” 36a/2-3

¹⁸¹⁶ “ursalar” 36a/3

gece irteye¹⁸¹⁸ dek gündüz yağla döğüb girü vuralar¹⁸¹⁹ (13) fāyide éde mücerrebdür eger şaru bāzıncānı¹⁸²⁰ bezīrile bişürseler ol bezīre şaru (14) mūm kıatsalar topuqlar yarılmasına ve barmaqlar arası yarılđuına dürtsele fāyide (15) éde eger bāzıncānuñ¹⁸²¹ toħmunı¹⁸²² acı bādāmıla¹⁸²³ berāber kıatsalar dögseler benefşe yağına

[43a]

(1) kıarışdursalar bevāşire dürtsele be-ğāyet fāyide éde **bān** bir ağacdur yılğun¹⁸²⁴ (2) ağacına beñzer yemişi¹⁸²⁵ finduğa beñzer çığıda ve uyuza eyüdür eger şuyını şıqsalar (3) dürtsele ve eger bir mışkāl balıla içsele güçile¹⁸²⁶ kıuşdura ve aşāğadan ishāl (4) éde eger¹⁸²⁷ ciger kıatılığına¹⁸²⁸ ve talaķ kıatılığına vursalar¹⁸²⁹ yumşada¹⁸³⁰ eger sirkeyile kıarışdurub (5) uyuza dürtsele gidere eger yemişini¹⁸³¹ dögseler azacuk sirkeyile kıarışdursalar (6) içsele¹⁸³² talağı arıda eger külücür unıyıla ve māʿü'l-karāṭinile¹⁸³³ yaķu édüb talağa (7) ve nıķrīse vursalar¹⁸³⁴ fāyide éde eger sirkeyile kıarışdurub bahakun kıankı nev'ine (8) vururlarsa¹⁸³⁵ fāyide éde ve cıbandan deri kıarardüğün giderür¹⁸³⁶ eger sidükile¹⁸³⁷ (9) kıarışdurub sigillere vursalar¹⁸³⁸ giderür¹⁸³⁹ eger yağın

¹⁸¹⁷ “evit” 36a/3

¹⁸¹⁸ “erteye” 36a/3

¹⁸¹⁹ “uralar” 36a/4

¹⁸²⁰ “bāzıncānı” 36a/4

¹⁸²¹ “bādıncānuñ” 36a/6

¹⁸²² “toħmunı” 36a/6

¹⁸²³ “bādemile” 36a/6

¹⁸²⁴ “ılğun” 36a/7

¹⁸²⁵ “yimişi” 36a/8

¹⁸²⁶ “gücile” 36a/9

¹⁸²⁷ “eger” yok. 36a/9

¹⁸²⁸ “kıatılığına”dan sonra “fāyide éde” var. 36a/10

¹⁸²⁹ “vursalar” yok. 36a/10

¹⁸³⁰ “yumşadur” 36a/10

¹⁸³¹ “yimişini” 36a/11

¹⁸³² “icseler” 36a/11

¹⁸³³ “māʿü'l-karāṭini” 36a/12

¹⁸³⁴ “ursalar” 36a/12

¹⁸³⁵ “ururlarsa” 36a/13

¹⁸³⁶ “gidere” 36a/14

¹⁸³⁷ “südikile” 36a/14

¹⁸³⁸ “ursalar” 36a/14

¹⁸³⁹ “gidere” 36a/14

içseler¹⁸⁴⁰ ishāl eder¹⁸⁴¹ (10) ve yimişini kurudub¹⁸⁴² dögseler buruna üfürseler dış (T36/b) dibin muhkem (11) éde¹⁸⁴³ bedeli bir buçuk bu kadar seliḥe¹⁸⁴⁴ kabuğıdur vezninün on ülide bir ülusi (12) kadar besbāsedür¹⁸⁴⁵ *bāḥurūcī* bir ağacdur kim¹⁸⁴⁶ üç arış¹⁸⁴⁷ uzunı olur kır (13) yerlerde biter kızılca çiçeklü¹⁸⁴⁸ noḥūd gibi yemişleri¹⁸⁴⁹ olur türkler aṇa delüce¹⁸⁵⁰ noḥūd (14) dërler eger yimişini dögseler zeytile karışdurub od üstinde azacuk saḥḳ (15) eyleseler sigillere bir kaç kere¹⁸⁵¹ vursalar¹⁸⁵² gidere eger yaprağını balıla

[43b]

(1) ovsalar¹⁸⁵³ şıksalar şuyın içseler göğüsden kan tükürmegi kese evet¹⁸⁵⁴ (2) bir kere¹⁸⁵⁵ içeler ziyāde içmeyeler *bārīlūmāyin* bu ota gözlüce ot dërler uvaçuk¹⁸⁵⁶ (3) dağılmış¹⁸⁵⁷ yabraḳları¹⁸⁵⁸ olur budağı olmaz yabraḳlarının¹⁸⁵⁹ üzerinde yemişleri¹⁸⁶⁰ (4) olur katı olur üzülmesi güc olur ve çukur¹⁸⁶¹ yerlerde biter eger toḥminün ve yabraḳının¹⁸⁶² (5) şuyından zeyte karışdurub gevdeye sürseler ṭalaḡa fāyide éde eger (6) şarābıla bir mışḳālını içseler zīḳū'n-nefese fāyide éde evet¹⁸⁶³ menī kurıdur (7)

¹⁸⁴⁰ “icseler” 36a/15

¹⁸⁴¹ “éde” 36a/15

¹⁸⁴² “kurudub” 36a/15

¹⁸⁴³ “éder” 36b/1

¹⁸⁴⁴ “seliḥe” 36b/1

¹⁸⁴⁵ “besbāsedür” 36b/2

¹⁸⁴⁶ “ki” 36b/2

¹⁸⁴⁷ “arşın” 36b/2

¹⁸⁴⁸ “çicekləri” 36b/3

¹⁸⁴⁹ “yemişleri” 36b/3

¹⁸⁵⁰ “delüce”den sonra “dërler” var. 36b/3

¹⁸⁵¹ “keret” 36b/4

¹⁸⁵² “ursalar” 36b/4

¹⁸⁵³ “ursalar” 36b/5

¹⁸⁵⁴ “evit” 36b/5

¹⁸⁵⁵ “keret” 36b/5

¹⁸⁵⁶ “uvacuk” 36b/6

¹⁸⁵⁷ “tağılmış” 36b/6

¹⁸⁵⁸ “yabraḳları” 36b/6

¹⁸⁵⁹ “yabraḳlarının” 36b/7

¹⁸⁶⁰ “yemişleri” 36b/7

¹⁸⁶¹ “cukur” 36b/7

¹⁸⁶² “yabraḳının” 36b/8

¹⁸⁶³ “evit” 36b/9

hattā bir kaç kez içseler¹⁸⁶⁴ oğuldan¹⁸⁶⁵ kızdan kıla otuz yedi gün¹⁸⁶⁶ kişi içse kıan (8) işeye içdüğü evvelinden āhirine degin eger¹⁸⁶⁷ yemişinden¹⁸⁶⁸ gölgede kıurutsalar kırk (9) güne dek¹⁸⁶⁹ günde¹⁸⁷⁰ bir dirhem içseler şarābıla talaķ şışını eyü êde ve sustluğa (10) fāyide êde ve nefes tırlığına¹⁸⁷¹ fāyide ve inçķuruğı sākin eyleye¹⁸⁷² ve oğlan (11) toğurmasın āsān eyleye ve yağıla kıarışdurub ısıtma tıtan kışinüñ gevdesine (12) dürtsele tüyi ürperdüğün gidere *bāblaş* haşhāşun bir dürlüsidür yaprağı¹⁸⁷³ (13) bığanūs yaprağına¹⁸⁷⁴ beñzer yapraklarınun¹⁸⁷⁵ dibinde degirmice yemişleri olur bustānlarda (14) (*T37/a*) ve bāğlarda¹⁸⁷⁶ biter eger unūmālī¹⁸⁷⁷ şarābıla içseler¹⁸⁷⁸ balgāmı¹⁸⁷⁹ ve şafrāyı¹⁸⁸⁰ ishāl eyleye (15) *buḥūr-ı meryem* bārsice¹⁸⁸¹ şalgāmek dērler türkce tıonuz ağırşığı dērler göze cilā êder ve süddeleri

[44a]

(1) acar¹⁸⁸² ve ḥanāzīri taḥlīl êder ve balıla kıarışdurub göze kuḥl êtseler göze inen (2) şuya fāyide êde eger şuyından buruna tamlatsalar dimāğı tenķiye êde kökini¹⁸⁸³ (3) ‘avratlar öñinden şāf gibi¹⁸⁸⁴ götürseler içindeki¹⁸⁸⁵ oğlanı düşüre eger (4) şıksalar şuyın içseler¹⁸⁸⁶ süddeleri açā¹⁸⁸⁷ eger üç mışķālın şarābıla içseler¹⁸⁸⁸ (5) yā mā’ū’l-‘aselile

¹⁸⁶⁴ “içse” 36b/9

¹⁸⁶⁵ “oğlandan” 36b/10

¹⁸⁶⁶ “gün”den sonra “bir” var. 36b/10

¹⁸⁶⁷ “eger”den sonra “olmuş” 36b/11

¹⁸⁶⁸ “yemişinden” 36b/11

¹⁸⁶⁹ “degın” 36b/11

¹⁸⁷⁰ “günde” yok. 36b/11

¹⁸⁷¹ “tılrlığına” 36b/12

¹⁸⁷² “êde” 36b/13

¹⁸⁷³ “yabrağı” 36b/15

¹⁸⁷⁴ “yabrağına” 36b/15

¹⁸⁷⁵ “yabrağınun” 36b/15

¹⁸⁷⁶ “bāğlar arasında” 37a/1

¹⁸⁷⁷ “anūmālī” 37a/1

¹⁸⁷⁸ “icseler” 37a/1

¹⁸⁷⁹ “balgāmī” 37a/1

¹⁸⁸⁰ “şafıayı” 37a/1

¹⁸⁸¹ “pārsice” 37a/2

¹⁸⁸² “açar” 37a/3

¹⁸⁸³ “kökin” 37a/4

¹⁸⁸⁴ “bıgı” 37a/5

¹⁸⁸⁵ “icindeki” 37a/5

¹⁸⁸⁶ “icseler” 37a/5

dā'ü's-sa^clebe ve çığda vursalar¹⁸⁸⁹ fāyide éde eger kökinüñ korusından (6) alsalar unūmālī¹⁸⁹⁰ şarābıla yaķu édüb talağa vursalar¹⁸⁹¹ tahlīl éde eger kökinüñ (7) korusından alsalar unūmālī¹⁸⁹² şarābıla içseler¹⁸⁹³ balğamı ishāl éde hekīm eydür (8) 'avratlar üzerinden geçse¹⁸⁹⁴ oğlanın düşüre der eger ol buhūr-ı meryemden (9) 'avratlar boynına yā bāzūsına bağlasa ol ibile olduğınca yüklü olmaya (10) eger şarābıla içseler¹⁸⁹⁵ kattāl otlaruñ ve ağulu cānavarlaruñ şokduğınuñ¹⁸⁹⁶ (11) zararın def^c éde eger süciyile kaynatsalar be-ğāyet serhōş eyleye eger (12) üç mışkālını¹⁸⁹⁷ mā'ü'l-karātīn şuyıla ezüb içürseler yaraķanı gidere evet¹⁸⁹⁸ (13) ısıcaķ evüñ içinde çok örti örteler tā kim derleye şaru deri çıķa ve daķı balıla (14) karışdursalar buruna tamlatsalar dimāğı arıda¹⁸⁹⁹ ve yünjī tolasalar şāf gibi götürseler (15) ici¹⁹⁰⁰ ishāl eyleye eger karındağı zaķmetlere ve kasuķdağı zaķmetlere sürseler

[44b]

(1) yumşada şuyın balıla karışdurub (*T37b*) göze tamlatsalar za^cfin giderüb¹⁹⁰¹ kavī (2) eyleye eger şuyını sirkeyile karışdurub çıkan maķ^cada dürtsele içerü redd¹⁹⁰² éde (3) eger balıla ve sirkeyile karışdursalar¹⁹⁰³ uvacuķ kabarcuķlara vursalar¹⁹⁰⁴ gidere ve¹⁹⁰⁵ eger (4) yaķu eyleseler siñir büzüldüğüne ve niķrīse vursalar¹⁹⁰⁶ fāyide éde eger bişürüb şuyıla (5) başı yusalar başda olan başı bartı gidere ve eger zeytile karışdurub

¹⁸⁸⁷ “aca” 37a/5

¹⁸⁸⁸ “icseler” 37a/6

¹⁸⁸⁹ “ursalar” 37a/6

¹⁸⁹⁰ “anūmālī” 37a/7

¹⁸⁹¹ “ursalar” 37a/7

¹⁸⁹² “anūmālī” 37a/8

¹⁸⁹³ “icseler” 37a/8

¹⁸⁹⁴ “geçse” 37a/9

¹⁸⁹⁵ “icseler” 37a/10

¹⁸⁹⁶ “şokduğınuñ” 37a/11

¹⁸⁹⁷ “mişkālın” 37a/11

¹⁸⁹⁸ “evit” 37a/11

¹⁸⁹⁹ “arıdur” 37a/14

¹⁹⁰⁰ “ici” yok. 37a/14

¹⁹⁰¹ “gidere” 37b/1

¹⁹⁰² “red” 37b/2

¹⁹⁰³ “karışdurub” 37b/2-3

¹⁹⁰⁴ “ursalar” 37b/3

¹⁹⁰⁵ “ve” yok. 37b/3

¹⁹⁰⁶ “ursalar” 37b/4

şovukdan (6) yarılan yerlere dürtsele fāyide éde ve azacuk mūm kıatsalar dahı yég ola şuyından (7) rebv zahmetine içürsele be-gāyet fāyide éde *berencāsaf* türkce ayva dāna dērler (8) bögrekde olan taşları tağıda¹⁹⁰⁷ eger üç dirhem içsele¹⁹⁰⁸ sidügi yüride (9) ve kavukdağı taşı çıkara ve ici kızdura ve āhlātı laṭīf éder ve içdeki (10) öli¹⁹⁰⁹ oğlanı çıkarur ve rahm ağırlarına fāyide éde ve hayz kanın yüridür (11) eger kıaynatsalar ‘avratlar icine¹⁹¹⁰ girsele otursalar¹⁹¹¹ girü bu¹⁹¹² fāyide éde eger (12) yakü édüb başa vursalar¹⁹¹³ şovukdan olan baş ağırsın gidere eger (13) kıaynatsalar şuyını başa¹⁹¹⁴ dökseler burunda olan süddelere ve nezlelere ve zükāma fāyide (14) éder¹⁹¹⁵ ve baş çegzinmesine dahı fāyide éde¹⁹¹⁶ eger göyündürsele külini ḥatun kışilerün (15) fercinde olan cıbanlara eksele kıurıda eger balıla yalasalar içindeki¹⁹¹⁷ kıurtları

[45a]

(1) ve namāz-boz kıurdın çıkara *persiyāvşān*¹⁹¹⁸ türkce baldırı kıara dērler eger (2) yakü édüb (*T38/a*) dā’ü’s-sa’lebe¹⁹¹⁹ vursalar¹⁹²⁰ kıılların bitüre ve ḥanāzīre vursalar¹⁹²¹ taḥlīl (3) éde eger kıaynatsalar şuyın içsele¹⁹²² rebv¹⁹²³ zahmetine ve yarakān ve talak ağırsına (4) ve südügi¹⁹²⁴ tutulmasına be-gāyet fāyide éder¹⁹²⁵ ve taşları tağıdur ve yılmeşük¹⁹²⁶ balgāmı¹⁹²⁷ (5) ishāl éder ve kıan tükürmegi gidere ve içi kıabz eyleye¹⁹²⁸

¹⁹⁰⁷ “tağıdur” 37b/7

¹⁹⁰⁸ “icseler” 37b/8

¹⁹⁰⁹ “öli” 37b/9

¹⁹¹⁰ “icine” 37b/10

¹⁹¹¹ “otursalar” yok. 37b/10

¹⁹¹² “bu” yok. 37b/10

¹⁹¹³ “ursalar” 37b/11

¹⁹¹⁴ “baş” yok. 37b/12

¹⁹¹⁵ “éde” 37b/12

¹⁹¹⁶ “éder” 37b/13

¹⁹¹⁷ “icindeki” 37b/14

¹⁹¹⁸ “berisiyāvşān” 37b/15

¹⁹¹⁹ “dā’ü’s-sa’leb rencine” 38a/1

¹⁹²⁰ “ursalar” 38a/1

¹⁹²¹ “ursalar” 38a/1

¹⁹²² “icseler” 38a/2

¹⁹²³ “rebve” 38a/2

¹⁹²⁴ “südük” 38a/2

¹⁹²⁵ “éde” 38a/3

¹⁹²⁶ “yelmeşük” 38a/3

¹⁹²⁷ “balgāmı” 38a/3

¹⁹²⁸ “éde” 38a/4

eger şarābıla içseler (6) ağulu cānavar¹⁹²⁹ şokduğına fāyide éde ve yaramaz hıl̄tlar¹⁹³⁰ inmesin men^c eyleye¹⁹³¹ (7) hayzı yüride ve kanı kese ve yaramaz cıbanlara yaķu édüb vursalar¹⁹³² fāyide éde (8) eger şuyını şarāba kıatsalar gül şuyıla kıarışdursalar kıılları yusalar (9) muhkem eyleye dökülmesin men^c éde eger şuyın içseler ma^cdede¹⁹³³ ve bağırsakda¹⁹³⁴ (10) olan şafrāyı¹⁹³⁵ ve sevdāyı ishāl éde üç dirhem veyā yēdi dirhem (11) içseler bu fāyideleri¹⁹³⁶ éde eger yaşını dōgseler eline yā yana¹⁹³⁷ ursalar bedende (12) olan eti çıkara ve nāşūra fāyide éde ve baş cıbanlarına fāyide éde eger döküb (13) şačsalar ve külini¹⁹³⁸ sirkeyile ve zeytile kıarışdurub dā³ü³’s-sa^clebe ve dā³ü³’l-hayyeye¹⁹³⁹ (14) vursalar¹⁹⁴⁰ fāyide éde eger üç dirhem içseler ‘avratlar nifāsın arıda ve şoñın (15) düşüre¹⁹⁴¹ eger şarābıla içürseler kıuduz it tıladuğına fāyide éde bedeli

[45b]

(1) benefşe çiçegidür ve şūsen kökidür *berdiyy* türkce kıoğa dērler eger (2) sirkeyile ve şuyıla ve şarābıla ışlatsalar yēñi cirāhata¹⁹⁴² vursalar¹⁹⁴³ fāyide éder¹⁹⁴⁴ eger göyündürüb¹⁹⁴⁵ (3) ağızda vesāīr ā^czāda olan¹⁹⁴⁶ cıbanlara vursalar¹⁹⁴⁷ fāyide éde göğüzden (*T38/b*) kıan sızmağa (4) ve ma^cde cıbanlarına¹⁹⁴⁸ fāyide éde bir dirhem¹⁹⁴⁹ içseler fāyide éde ve hıķne étselele (5) bağırsak¹⁹⁵⁰ cıbanlarına fāyide éde eger tütse

¹⁹²⁹ “cānavarlar” 38a/4

¹⁹³⁰ “hıl̄tları” 38a/5

¹⁹³¹ “éde” 38a/5

¹⁹³² “ursalar” 38a/6

¹⁹³³ “ma^cde” 38a/8

¹⁹³⁴ “bağırsakda” 38a/8

¹⁹³⁵ “şafrāyı”dan sonra “ve sevdāyı” yok. 38a/8

¹⁹³⁶ “fāyide” 38a/9

¹⁹³⁷ “ayaya” 38a/9

¹⁹³⁸ “köküni” 38a/10

¹⁹³⁹ “dā³ü³’l-hayye” 38a/11

¹⁹⁴⁰ “ursalar” 38a/11

¹⁹⁴¹ “düşire” 38a/12

¹⁹⁴² “cirāhatlara” 38a/14

¹⁹⁴³ “ursalar” 38a/14

¹⁹⁴⁴ “éde” 38a/14

¹⁹⁴⁵ “göyündürseler” 38a/15

¹⁹⁴⁶ “olan”dan sonra “yaramaz” var. 38a/15

¹⁹⁴⁷ “ursalar” 38a/15

¹⁹⁴⁸ “cıbanlarına”dan sonra “fāyide éde” yok. 38b/1

¹⁹⁴⁹ “direm” 38b/1

¹⁹⁵⁰ “bağırsak” 38b/1

eyleseler zükām¹⁹⁵¹ kişiye fāyide éde eger (6) şoğan ve şarımsak¹⁹⁵² yèyen ve süci içen¹⁹⁵³ kişi yèse kokuşın def^ε éde eger (7) yeşil yaprağını¹⁹⁵⁴ dögseler şıksalar şuyını talağı şişen kişi içse sirkeyile¹⁹⁵⁵ (8) fāyide éde eger¹⁹⁵⁶ kökini yédürseler girü bu fāyide éde bunun göyünmişinün bedeli kâğıd (9) göyünmişidür *bertānīkī* bu bir otdur ki kuzı¹⁹⁵⁷ kulağı¹⁹⁵⁸ yaprağına¹⁹⁵⁹ beñzer (10) toluca olur kırıdub cirāhata ekseler eyü eyleye eger bişürseler şuyını (11) ağızda dutsalar¹⁹⁶⁰ ağız cıbanlarına¹⁹⁶¹ ve çeñe şişlerine fāyide éde *berenc* türkce (12) buña kâbilī¹⁹⁶² dërler iki dürlü olur bir dürlüsi uvacuk bir dürlüsi iri (13) olur eger on dirhem dögseler südile içseler balğamları ishāl éde namāz-boz (14) kurdın ve kârında olan cıyanı¹⁹⁶³ çıkara ve bağırsakdan¹⁹⁶⁴ dāhı¹⁹⁶⁵ yılmeşük¹⁹⁶⁶ (15) balğamı¹⁹⁶⁷ çıkara *berbīne*¹⁹⁶⁸ bir otdur kim uzunca yapraçukları¹⁹⁶⁹ olur rengi

[46a]

(1) gāyet yeşil olur ve dördül bucaqları olur birer¹⁹⁷⁰ arış uzunluğı olur (2) uclarında çiçekleri olur kişnic çiçegine beñzer yabān kişniçi¹⁹⁷¹ dāhı (3) dërler eger yaprağından¹⁹⁷² içseler¹⁹⁷³ yılmeşük¹⁹⁷⁴ balğamı¹⁹⁷⁵ kuşdura ve uyuda ve yèlleri (4)

¹⁹⁵¹ “zükāmı olan” 38b/2

¹⁹⁵² “şarumsak” 38b/3

¹⁹⁵³ “icen” 38b/3

¹⁹⁵⁴ “yabrağını” 38b/3

¹⁹⁵⁵ “sirkeyile” yok. 38b/4

¹⁹⁵⁶ “eger”den sonra “göyündürseler talağı olan kişiye sirkeyile içürseler fāyide éde eger” var. 38b/4-5

¹⁹⁵⁷ “kuzu” 38b/7

¹⁹⁵⁸ “kulağına” 38b/7

¹⁹⁵⁹ “yabrağına” 38b/7

¹⁹⁶⁰ “tutsalar” 38b/8

¹⁹⁶¹ “cıbanlarına” 38b/8

¹⁹⁶² “bertaki kâbilī” 38b/9

¹⁹⁶³ “cıbanı” 38b/11

¹⁹⁶⁴ “bağırsakdan” 38b/11

¹⁹⁶⁵ “dāhı” 38b/11

¹⁹⁶⁶ “yılmeşük” 38b/11

¹⁹⁶⁷ “balğamī” 38b/11

¹⁹⁶⁸ “berbīne”den sonra “ve bu” var. 38b/12

¹⁹⁶⁹ “yabraçukları” 38b/12

¹⁹⁷⁰ “bir” 38b/13

¹⁹⁷¹ “kişnici” 38b/14

¹⁹⁷² “yabrağından” 38b/14

¹⁹⁷³ “icseler” 38b/14

tağıda ve ğaşıye fāyide éde eger bişürseler içseler¹⁹⁷⁶ kan ğalebesinden olan (5) harāreti sākīn eyleye eger şıksalar şuyın hanāzīre (*T39/a*) dürtsele tahlīl éde (6) *barķāmaşrā* bir baķlādūr¹⁹⁷⁷ yabrağı¹⁹⁷⁸ ħardal yabrağına¹⁹⁷⁹ beñzer kokuşu rāzyāne¹⁹⁸⁰ (7) kokuşına beñzer bitişu kerefsu beñzer depelerinde yaşılcu tohumları (8) olur yabān ħardalı dērler eyūdūr ma‘deye ve tohmı geviden kişilere fāyide éde (9) ve¹⁹⁸¹ çiger zaĥmetine fāyide éde şovukdan olsa dāīm yēseler eger tohmından (10) dāīm çeyneseler bir dirhem¹⁹⁸² miķdārı ħumārı zāīl eyleye ve ma‘deyi kavī eyleye (11) ve bedenün mizācını¹⁹⁸³ ğāyet eyü eyleye ve beñiz¹⁹⁸⁴ şarulıĝın¹⁹⁸⁵ gidere¹⁹⁸⁶ ve cigerün (12) ve talaĝun süddelerin açu¹⁹⁸⁷ ve sidüĝi¹⁹⁸⁸ yüride ve böĝregi yaĝlu¹⁹⁸⁹ eyleye ve kavuĝı (13) arıda eger gül yabrağıyla¹⁹⁹⁰ ve topalagıla yaķu eyleseler ma‘deye vursalar¹⁹⁹¹ (14) ıslāĥ eyleye dimāĝdan ğalīz yēlleri tağıda kokuşulasalar¹⁹⁹² bevāşire fāyide (15) éde eger yaķu eyleseler vursalar¹⁹⁹³ daĥı¹⁹⁹⁴ fāyide éde *bersiyānā* bu bir otdur ki

[46b]

(1) kokuşu eyü olur ve depesinde tohumları olur çiçeĝi olmaz temmuz¹⁹⁹⁵ ayınun (2) evvelinde olur nefesi be-ĝāyet eyü eyler¹⁹⁹⁶ ve ma‘deyi kızdurur ve göze cilā (3) vērür

¹⁹⁷⁴ “yelmeşük” 38b/14

¹⁹⁷⁵ “balĝamī” 38b/14

¹⁹⁷⁶ “içseler” yok. 38b/15

¹⁹⁷⁷ “baķladūr ki” 39a/1

¹⁹⁷⁸ “yabrağı” 39a/1

¹⁹⁷⁹ “yabrağına” 39a/1

¹⁹⁸⁰ “rāziyāne” 39a/2

¹⁹⁸¹ “ve çiger zaĥmetine fāyide éde” yok. 39a/3

¹⁹⁸² “direm” 39a/4

¹⁹⁸³ “mizācı” 39a/4

¹⁹⁸⁴ “beñzi” 39a/5

¹⁹⁸⁵ “şarulıĝı” 39a/5

¹⁹⁸⁶ “giderür” 39a/5

¹⁹⁸⁷ “açar” 39a/5

¹⁹⁸⁸ “südüĝi” 39a/5

¹⁹⁸⁹ “baĝlu” 39a/6

¹⁹⁹⁰ “yabrağıyla” 39a/6

¹⁹⁹¹ “ursalar” 39a/6

¹⁹⁹² “kokuşalar” 39a/7

¹⁹⁹³ “ursalar” 39a/8

¹⁹⁹⁴ “daĥı”dan sonra “fāyide éde” yok. 39a/8

¹⁹⁹⁵ “temmüz” 39a/9

¹⁹⁹⁶ “éder” 39a/9

ve dimāğī kavī eyler ve rūhī feraḥ eyler eger şuyından gül yaprağıyla¹⁹⁹⁷ (4) qarışdurub üç¹⁹⁹⁸ kez ḥamāmda dürtseles bereden gevde qararduğın gidere (5) eger buruna ṭamlatsalar dimāğī arıda ve bāzrenbūya gibi şuyını çıkarsalar (6) isti‘māl edeler¹⁹⁹⁹ kalbi kavī ve nefesi feraḥ eyleye **burnūḳ** nār ağacına (7) beñzer bir ağacdur yaprakları alūc yaprağına²⁰⁰⁰ beñzer çiçeği ayva dāna çiçeğine (8) beñzer eger yaprağını şıksalar oğlancuqların bendükşelerin ve burnın ve toluñların (9) ve boyunların ve qarınların ve ṭabanların ovsalar²⁰⁰¹ ve içürseler cemī‘ ağrılarına (**T39/b**) ve ‘arız (10) olan uçuklarına ve içlerine vesāir ağrısına fāyide éde ve dimāğlarındaki (11) süddeyi açā²⁰⁰² eger analarına bunun şuyından otuz dirhem²⁰⁰³ içürseler (12) girü bu fāyideyi éde ve ma‘delerin kavī eyleye ve şalyārların kese ve balgāmı²⁰⁰⁴ (13) göyündüğinden²⁰⁰⁵ olan ağrıları²⁰⁰⁶ kese eger erler ve ‘avratlar yaprağınuñ²⁰⁰⁷ (14) şuyına sehelce cāvşir ḳatub içseler ḳulunc zaḥmetin gidere ve ṭabī‘atların (15) yumşada ve ḳoḳulamak zükāma fāyide éde **bezr-i ḳātūnā** bezir-i²⁰⁰⁸ ḳātūnādur ḳaçan²⁰⁰⁹

[47a]

(1) sirkeyile ve gül yağıyla yaḳu édub bendükşeler ağrısına ve ḳulaḳ diplerinde²⁰¹⁰ olan şişlere (2) dürtseles²⁰¹¹ balgāmı²⁰¹² şişlere daḥı vursalar²⁰¹³ fāyide éde ve siñir büzüldüğüne (3) daḥı fāyide éde²⁰¹⁴ yaḳu eyleseler oğlancuqların²⁰¹⁵ bağırsakları²⁰¹⁶

¹⁹⁹⁷ “yaprağıyla” 39a/10

¹⁹⁹⁸ “üç” 39a/11

¹⁹⁹⁹ “eyleseler” 39a/12

²⁰⁰⁰ “yabrağına” 39a/13

²⁰⁰¹ “ursalar” 39a/15

²⁰⁰² “açar” 39b/2

²⁰⁰³ “direm” 39b/2

²⁰⁰⁴ “balgām” 39b/3

²⁰⁰⁵ “göyindüğinden” 39b/3

²⁰⁰⁶ “ağrıların” 39b/3

²⁰⁰⁷ “yabrağınuñ” 39b/4

²⁰⁰⁸ “bezr” 39b/6

²⁰⁰⁹ “ḳaçan” 39b/6

²⁰¹⁰ “diblerinde” 39b/7

²⁰¹¹ “ursalar” 39b/7

²⁰¹² “balgāmı” 39b/7

²⁰¹³ “ursalar” 39b/7

²⁰¹⁴ “éde”den sonra “eger” var. 39b/8

²⁰¹⁵ “oğlancuqların” 39b/8

²⁰¹⁶ “bağırsakları” 39b/8

zaḥmetine ve (4) göbekleri çıkdığına vursalar²⁰¹⁷ fāyide éde eger lu‘ābın çıkarırsalar (5) içseler ṭabī‘atı yumşada ve susuzluğu²⁰¹⁸ kese ve şafrādan olan²⁰¹⁹ (6) ḥarāreti sākin eyleye ve kılları yumşada eger iki dirhem in şuya (7) ısladub içseler ishāl éde ve ısıtmalara fāyide éde ve yaḳu eyleseler başa (8) vursalar²⁰²⁰ ağrısın sākin éde²⁰²¹ eger lu‘ābını²⁰²² bādām yağıyla içseler şafrādan (9) olan şusuzluğu²⁰²³ sākin eyleye eger kavursalar iki dirhem in gül yağıyla (10) karışdurub içseler ishālī kaṭ‘ eyleye²⁰²⁴ ve ic ağrıların gidere ve ğuşşayı²⁰²⁵ (11) ve baş ağrısın sākin eyleye ve bağarşuḳda²⁰²⁶ olan cıbanları²⁰²⁷ yumşada²⁰²⁸ ve (12) süddeleri açā eger bezr-i kaṭūnā içmekden (T40/a) zaḥmet olsa mā‘ū’l-‘asel içürseler²⁰²⁹ (13) on iki dirhem toraḳ otı şuyın içüreler ve bedeli ici²⁰³⁰ yumşatmaḳda (14) ayva çekirdegidür *bezr-i kettān* ketān²⁰³¹ toḥmıdır ma‘deye yaramazdur (15) ğec hażm olur sidüğü²⁰³² yüridür eger kavursalar yēseler içi²⁰³³ kabz éde

[47b]

(1) ḥām iken²⁰³⁴ bala²⁰³⁵ zeyte katarsalar yaḳu édüb isi²⁰³⁶ şişlere vursalar²⁰³⁷ yumşada (2) eger encirile naṭrūnıla yaḳu étseleler çığıda vursalar²⁰³⁸ gidere ve eger şuyıla (3)

²⁰¹⁷ “ursalar” 39b/9

²⁰¹⁸ “susuzluğu” 39b/10

²⁰¹⁹ “olan” yok. 39b/10

²⁰²⁰ “ursalar” 39b/12

²⁰²¹ “eyleye” 39b/12

²⁰²² “lu‘ābın” 39b/12

²⁰²³ “şusuzlukları” 39b/13

²⁰²⁴ “kaṭ‘ eyleye” yerine “kese” 39b/14

²⁰²⁵ “ğuşşa” 39b/14

²⁰²⁶ “bağırsakda” 39b/15

²⁰²⁷ “cıbanları” 39b/15

²⁰²⁸ “yumşada” yok. 39b/15

²⁰²⁹ “içüreler” 40a/1

²⁰³⁰ “ici” 40a/2

²⁰³¹ “kettān” 40a/2

²⁰³² “südüğü” 40a/3

²⁰³³ “ici” 40a/3

²⁰³⁴ “ḥām iken” 40a/4

²⁰³⁵ “bala”dan sonra “ve” var. 40a/4

²⁰³⁶ “issi” 40a/4

²⁰³⁷ “ursalar” 40a/4

²⁰³⁸ “ursalar” 40a/5

aķduđına (15) ve şalak ağrısına řāyide ēde²⁰⁸⁸ ma‘deyi řavī eyleye ve yēlleri şağıda ve ağız

[48b]

(1) şokusun eyü eyler ve cigeri řavī eyler ve içdeki şatıları yumşada²⁰⁸⁹ (**T41/a**) ve rahmi (2) eyü eyler ve selesü'l-bevli keser ve eski²⁰⁹⁰ ishāli keser ve eskiden bađarsuķ²⁰⁹¹ (3) cıbanlarına²⁰⁹² řāyide ēde²⁰⁹³ ve eger şuyıla ve benefşe yağıyıla şarışdurub (4) buruna şamlatsalar bař ağrısına řāyide ēde bedeli cevzdür **büssed** (5) türkce merĉān²⁰⁹⁴ köki dērler eger yumřaķ dögseler eski cıbanlara²⁰⁹⁵ řaĉsalar (6) yaramaz etlerin gidere yēņi et bitüre eger bir řac řat řarīrden eleseler (7) göze sürme ētseler gözdeki cıbanlara²⁰⁹⁶ be-ġāyet řāyide ēder²⁰⁹⁷ eger şuyıla (8) içseler ‘usr-ı nefese²⁰⁹⁸ ve şalaka řāyide ēde ve şalbi řavī ēde ve řafaķāna²⁰⁹⁹ (9) řāyide²¹⁰⁰ ēde ve²¹⁰¹ rūĥı ferah eyler ve eger uçuķ şutan kişinün boynına (10) aşsalar yā niķrīs olan kiřiler²¹⁰² ayağına aşsalar řāyide ēder²¹⁰³ ve eger (11) saĥķ ētseler diř diblerine şosalar muĥkem eyleye eger üç dang²¹⁰⁴ (12) göyünmişinden alsalar buĉuķ dirhem řamġıla²¹⁰⁵ ve yumurda ağıyıla řarıřdurub²¹⁰⁶ (13) şuyıla içseler řan tükürmesini men‘ eyleye²¹⁰⁷ göyündürmesinün řarīķi (14) budur kim on iki dirhemini²¹⁰⁸ bir řölmege²¹⁰⁹ şoyalar

²⁰⁸⁷ “ĉıbanlarına” 40b/13

²⁰⁸⁸ “ēde”den sonra “ve” 40b/14

²⁰⁸⁹ “yumşadur” 40b/15

²⁰⁹⁰ “eski” yok. 41a/1

²⁰⁹¹ “bađırsaķ” 41a/1

²⁰⁹² “ĉıbanlarına” 41a/1

²⁰⁹³ “ēder” 41a/2

²⁰⁹⁴ “mercān” 41a/3

²⁰⁹⁵ “ĉıbanlara” 41a/4

²⁰⁹⁶ “ĉıbanlara” 41a/5

²⁰⁹⁷ “ēde” 41a/5

²⁰⁹⁸ “‘usr-u nefese” 41a/6

²⁰⁹⁹ “řafaķāni” 41a/6

²¹⁰⁰ “řāyide ēde” yerine “giderür” 41a/6

²¹⁰¹ “ve rūĥı” yok. 41a/6

²¹⁰² “kişilenün” 41a/7

²¹⁰³ “ēde” 41a/8

²¹⁰⁴ “dāng” 41a/9

²¹⁰⁵ “şam‘ıla” 41a/9

²¹⁰⁶ “şarışdurub”dan sonra “řovuķ” var. 41a/10

²¹⁰⁷ “ēde” 41a/10

²¹⁰⁸ “dirhemini” 41a/11

ağzını balçığıla²¹¹⁰ sıvayalar tennūra (15) bırağalar irteye dek²¹¹¹ tura çıkarub isti‘māl
édeler her kanķı yèrden

[49a]

(1) kan sızarsa aña ekseler tuta eger saħķ édüb kulağa tamzursalar zahmetlerine (2)
fāyide éde *büsr* hürmā koruğı dèrler eger (3) şuyıla bişürseler şuyını anūmālī²¹¹²
şarābına katub içseler harāret-i ġarīziyyeyi (4) kavī eyleye ic ‘alavlanduğı²¹¹³ gidere
eger hoşāf²¹¹⁴ édüb şuyın²¹¹⁵ (5) ağızda tutsalar (*T41/b*) diş diplerin²¹¹⁶ muħkem eyleye
başal türkce şoğandır (6) eger maķ‘ada şokşalar tamarların ağzın açā kanı yüride eger
sirkeyile (7) döğüb bahaķa vursalar²¹¹⁷ güneşe karşu tursalar gidere eger dā‘ü’s-sa‘lebe
(8) dürtseler kıl bitüre eger şuyından göze tamlatsalar kıl bitirmegi²¹¹⁸ gidere ve (9)
göze inen şuya fāyide éder²¹¹⁹ ve göz kararduğı gidere evet²¹²⁰ yèl eyler²¹²¹ göñüle²¹²²
(10) ta‘ām istedür aħlaķı laťif éder şuşadır göñül döndürür²¹²³ kuşdurur (11) ve içi
yumşadır ve bevāşir tamarlarınuñ²¹²⁴ ağzın açar eger kabuğın (12) şoyub zeyte
baturub²¹²⁵ götüricek ve eger²¹²⁶ balıla karışdursalar²¹²⁷ göze kuħl étsele (13) hunāķa
fāyide éde eger içseler hayz kanın yüride ve eger dimāğa tamlatsalar (14) arıda eger
tuzıla ve bığanūsıla²¹²⁸ ve balıla karışdursalar it tutduğına (15) vursalar²¹²⁹ fāyide éde
ve eger şuyınuñ berāberi merārıla karışdurub nebāt

²¹⁰⁹ “çölmekde” 41a/11

²¹¹⁰ “balçığıla” 41a/11

²¹¹¹ “degin” 41a/11

²¹¹² “unūmālī” 41a/14

²¹¹³ “‘alavlanduğı” 41a/14

²¹¹⁴ “hoşāf” 41a/15

²¹¹⁵ “şuyın”dan sonra “içseler kabz eyleye eger kaynatsalar şuyın” var. 41a/15

²¹¹⁶ “diblerin” 41b/1

²¹¹⁷ “ursalar” 41b/2

²¹¹⁸ “bitürmegin” 41b/3

²¹¹⁹ “ède” 41b/4

²¹²⁰ “evit” 41b/4

²¹²¹ “eyler”den sonra “ve” vardır. 41b/5

²¹²² “göñle” 41b/5

²¹²³ “dönderür” 41b/5

²¹²⁴ “ağrılarınuñ” 41b/6

²¹²⁵ “bişürüb” 41b/7

²¹²⁶ “eger”den sonra “şuyın” var. 41b/7

²¹²⁷ “karışdurub” 41b/7

²¹²⁸ “bağanūsıla” 41b/9

[49b]

(1) şekerle²¹³⁰ saḥḥ edüb göze kuḥl etseler giciyigin kese eger tuzıla qarışdursalar (2) sigillere vursalar²¹³¹ fāyide éde gidere eger tavuḡuñ içi yağıyla qarışdursalar (3) ayakda olan zahmetlere vursalar²¹³² fāyide éde eger yalnızca²¹³³ şuyın kulaḡa²¹³⁴ (4) tamzursalar işitmezligin gidere ve kan²¹³⁵ iriñ aḡduḡına fāyide éde eger (5) çok yēseler baş aḡrıda daḡı çok yēseler ‘aqlı²¹³⁶ gidere eger bişürseler (6) yēseler sidügi²¹³⁷ yüride cimā‘ı be-ḡāyet ḡavī eyleye eger çiçegin dövseler²¹³⁸ (7) ḡoḡulasalar ḡoñüle ta‘ām istede (T42/a) daḡı bedendeki mesāmları aca²¹³⁹ buḡārları (8) taḡlīl éde eger seferlerde yēseler şulardan ve havālardan olan zararı (9) def²¹⁴⁰ éde²¹⁴⁰ göḡüsi²¹⁴¹ ve öykeni ve yilmeşük²¹⁴² hılṭları arıda ḡuşuşā ki nesnelerile (10) bişe eger aḡ şoḡan²¹⁴³ bişürseler ic yağı veyā şa yağı yā yumurda şarusıla²¹⁴⁴ (11) qarışdurub maḡ‘ada ursalar aḡrıların ve şişlerin gidere eger çiçegini²¹⁴⁵ (12) tuzıla döḡüb başa vursalar²¹⁴⁶ başda olan cıbanlara fāyide éde eger çok (13) yēseler uyuda ve şalyarı çok eyleye evet²¹⁴⁷ yaraḡāna fāyide éder ve ḡoḡulaması (14) sām yēlin def²¹⁴⁸ éder ve sirkeyile²¹⁴⁸ bıraḡsalar bir ḡac ḡün tursa andan yēseler (15) ma‘deyi ḡavī eyleye şafrādan ve balḡamdan olan ḡoñül dönmeḡligin

²¹²⁹ “ursalar” 41b/9

²¹³⁰ “şeker ile” 41b/10

²¹³¹ “ursalar” 41b/11

²¹³² “ursalar” 41b/12

²¹³³ “yalnuzca” 41b/12

²¹³⁴ “kulaḡa” 41b/13

²¹³⁵ “kan”dan sonra “ve” var. 41b/13

²¹³⁶ “aql” 41b/14

²¹³⁷ “südügi” 41b/14

²¹³⁸ “dögseler” 41b/15

²¹³⁹ “aça” 42a/1

²¹⁴⁰ “eyleye” 42a/2

²¹⁴¹ “göḡüzi” 42a/2

²¹⁴² “yelmeşük” 42a/2

²¹⁴³ “şoḡanı” 42a/3

²¹⁴⁴ “şarusıyla” 42a/3

²¹⁴⁵ “çiçegini” 42a/4

²¹⁴⁶ “ursalar” 42a/4

²¹⁴⁷ “evit” 42a/5

²¹⁴⁸ “sirkeye” 42a/6

[50a]

(1) gidere²¹⁴⁹ ve müşhil icen²¹⁵⁰ kişi koçulasa göñli²¹⁵¹ döndüğün giderür eger (2) ocağa gömüb yêseler öksürüğe fâyide êde ve hem göğüsi²¹⁵² yumşadur *beşām* (3) belesân dërler yerinde dëyavuz *başalü'z-zîb* türkce it keseridür²¹⁵³ (4) çok yêseler cimā'ı²¹⁵⁴ kavî eyler²¹⁵⁵ ve çığıda ve bahağa dürtseles gidere ve cıbandan²¹⁵⁶ (5) deri karardüğün²¹⁵⁷ gidere²¹⁵⁸ fâyide êde²¹⁵⁹ ve yumurda şarusıla qarışdurub (6) sigillere vursalar²¹⁶⁰ gidere eger balık başıyıla bişürseles cıbanlara²¹⁶¹ vursalar²¹⁶² (7) fâyide êde eger balıla qarışdursalar sinir büzüldüğüne vursalar²¹⁶³ fâyide êder (8) ve bendükşelere ve niķrîse vursalar²¹⁶⁴ fâyide êde eger balıla yaķu êdüb ķuduz (9) řaladuğına²¹⁶⁵ ve sünnet olan oğlancuķların beresine²¹⁶⁶ vursalar²¹⁶⁷ fâyide êde ve (10) ağırsın sâkin eyleye eger naırūnıla bişürüb başa vursalar²¹⁶⁸ ķoņaın (11) gidere ve baş²¹⁶⁹ cıbanların²¹⁷⁰ daķı²¹⁷¹ gidere (T42/b) *buşāk* tükruk dëmek olur (12) eger ac kişinün tükruğini²¹⁷² oğlancuķların demregüsine dürtseles (13) fâyide êde eger oruc şutan kişi buğday cëyneye²¹⁷³ isi²¹⁷⁴ şışlere vursalar²¹⁷⁵ (14) gidere ve 'akreb ağzına şamlatsalar

²¹⁴⁹ “giderür” 42a/7

²¹⁵⁰ “içen” 42a/8

²¹⁵¹ “göñül” 42a/8

²¹⁵² “göğüzi” 42a/9

²¹⁵³ “keseridür” yerine “keseri dërler” 42a/9

²¹⁵⁴ “cimā'ı” 42a/10

²¹⁵⁵ “eyleye” 42a/10

²¹⁵⁶ “cıbandan” 42a/10

²¹⁵⁷ “karardüğüne” 42a/10

²¹⁵⁸ “dürtseles” 42a/11

²¹⁵⁹ “êde” yok. 42a/11

²¹⁶⁰ “ursalar fâyide êde” 42a/11

²¹⁶¹ “cıbanlara” 42a/12

²¹⁶² “ursalar” 42a/12

²¹⁶³ “ursalar” 42a/13

²¹⁶⁴ “ursalar” 42a/13

²¹⁶⁵ “şalayana” 42a/14

²¹⁶⁶ “yarasına” 42a/14

²¹⁶⁷ “ursalar” 42a/14

²¹⁶⁸ “ursalar” 42a/15

²¹⁶⁹ “başı” 42a/15

²¹⁷⁰ “cıbanların” 42a/15

²¹⁷¹ “daķı” 42a/15

²¹⁷² “tükruğini” 42b/1

²¹⁷³ “cëynese” 42b/2

öldüre ve gözde olan kırtcuğazlara (15) tamlatsalar öldüre çıkara ve gözde olan çapağa²¹⁷⁶ dürtsele²¹⁷⁷ gidere *baṭam*²¹⁷⁸

[50b]

(1) menevüş ağacına²¹⁷⁹ dërler²¹⁸⁰ sidügi²¹⁸¹ yüridür ve talağa fâyide éde²¹⁸² eger yemişini²¹⁸³ yëseler (2) ma^cdeye yaramazdur kızdurıcıdur cimā^cı kavî éder géc hażm olur balgamları (3) giderür ve iştahâyı giderür ve gögüsi²¹⁸⁴ kızdurur ve öksürüğe eyüdü^r bögreği kızdurur (4) laḳvaya ve felce eyüdü^r evet²¹⁸⁵ başı²¹⁸⁶ ağrıdur ağız zaḥmetin getürür sirkengübîn (5) muşliḥdür ve ḥayz kanın yüridür ve bevāşir kanın yüridür ve kavuğı arıdur ve (6) bögreği semirdür ve yëlleri tağıdur eger külini yaḳu eyleyüb dā'ü's-sa^clebe vursalar²¹⁸⁷ (7) kılın bitüre ve yaprağını²¹⁸⁸ kurutsalar saḥḳ édüb başa vursalar²¹⁸⁹ kılları uzada ve bitüre (8) ve eyü eyleye *baṭiḥ* kavundur eger olmışını²¹⁹⁰ yëseler sidügi²¹⁹¹ yüride eger (9) yaḳu édüb göz şişlerine vursalar²¹⁹² sākin éde eger alına ḳosalar göze inen (10) nezleyi²¹⁹³ eger ḳavunun içini çekirdegiyle döğüb buğday unıyla ḳarışdurub (11) güneşde ḳurutsalar yumşak dögseler gövdeyi²¹⁹⁴ ve yüzi ovsalar²¹⁹⁵ be-ḡāyet cilā vëre (12) kirlerin gidere ve eger kökinden bir dirhem anūmālī

²¹⁷⁴ “issi” 42b/2

²¹⁷⁵ “ursalar” 42b/2

²¹⁷⁶ “çabağa” 42b/4

²¹⁷⁷ “ursalar” 42b/4

²¹⁷⁸ “baṭum” 42b/4

²¹⁷⁹ “ağacıdur” 42b/5

²¹⁸⁰ “dërler” yok. 42b/5

²¹⁸¹ “südügi” 42b/5

²¹⁸² “éder” 42b/5

²¹⁸³ “yemişini” 42b/5

²¹⁸⁴ “gögüzi” 42b/7

²¹⁸⁵ “evit” 42b/8

²¹⁸⁶ “baş” 42b/8

²¹⁸⁷ “ursalar” 42b/10

²¹⁸⁸ “yabrağını” 42b/10

²¹⁸⁹ “ursalar” 42b/11

²¹⁹⁰ “olmışın” 42b/12

²¹⁹¹ “südügi” 42b/12

²¹⁹² “ursalar” 42b/12

²¹⁹³ “nezleyi”den sonra “kese” var. 42b/13

²¹⁹⁴ “gevdeyi” 42b/14

²¹⁹⁵ “ursalar” 42b/15

şarābıla (*T43/a*) içseler istifrāğ (13) êtdüre eger balıla bile²¹⁹⁶ karışdurub yaķu êtseler cıbanlara²¹⁹⁷ vursalar²¹⁹⁸ gidere ħekīm eydür (14) kavun şovukdur ve yaşıdur dër ma‘deden tiz iner ve yufķa bahaķları²¹⁹⁹ ve çığıdları (15) ovsalar²²⁰⁰ gidere eger toķmını yëseler kavuķda olan taşları tağıda ve kendüyi

[51a]

(1) çok yëseler tuķme olur²²⁰¹ ve ma‘dede nice ħılt bulursa aña döner vaķt olur ma‘deyi (2) fesāda vërür hemān tizcek kuşmak gerekdür²²⁰² eger toķmını dögseler şuyıla (3) ezüb içseler isi²²⁰³ öksürüklere ve göz ağırlarına ki isi²²⁰⁴ veremden olan²²⁰⁵ be-ğāyet (4) fāyide êder²²⁰⁶ ve kağırub tükürmegi āsān êder ve²²⁰⁷ çigerün isi²²⁰⁸ şişlere²²⁰⁹ fāyide²²¹⁰ (5) ve süddeleri açā²²¹¹ ve sidügi²²¹² yüridür ve kavuğı arıdur ve göyünmelerine fāyide (6) êder ve koķulamak²²¹³ dimāğı şovıdur²²¹⁴ eger kabuğını şıgır etiyile²²¹⁵ (7) bişürseler hażmını tiz eyleye evet²²¹⁶ kurıdub saħķ êdüb et üzerine (8) andan koyalar ve daķı kavunı çok yemek ısıtma eyler zīrā şafrāya (9) döner gerekdür ki yêdüğinden sonra ekşi sirkengübīn içe biraz çok²²¹⁷ (10) aņul aņul yüriye elbette sağ yanına yatmaya

²¹⁹⁶ “bile” yok. 43a/1

²¹⁹⁷ “çıbanlara” 43a/1

²¹⁹⁸ “ursalar” 43a/1

²¹⁹⁹ “bahaķlara” ve “bahaķlara”dan sonra “ve çığıdları” yok. 43a/2

²²⁰⁰ “ursalar” 43a/2

²²⁰¹ “olurlar” 43a/4

²²⁰² “gerek” 43a/5

²²⁰³ “issi” 43a/5

²²⁰⁴ “issi” 43a/6

²²⁰⁵ “ola” 43a/6

²²⁰⁶ “êde” 43a/6

²²⁰⁷ “ve”den sonra “ağız ve boğaz iriligin yumşadur ve şusuzlığı giderür ve ağır ħastalığına fāyide êder ve” var. 43a/7-8

²²⁰⁸ “issi” 43a/8

²²⁰⁹ “şişlerine” 43a/8

²²¹⁰ “fāyide”den sonra “êder” var. 43a/8

²²¹¹ “açar” 43a/8

²²¹² “südügi” 43a/8

²²¹³ “koķulmak” 43a/9

²²¹⁴ “şıvıdur” 43a/9

²²¹⁵ “etiyile”den sonra “müherrā” var. 43a/9

²²¹⁶ “evit” 43a/10

²²¹⁷ “çok” 43a/12

hażm olunca eger²²¹⁸ bundan (11) sonra dāhı²²¹⁹ hażm olmasa qoruq şuyın yā ekşi enār şuyun içe (12) eger acla yēse defī yetse üzerine nesne içmese ısıtma tuta ve daħı (13) şakınalar²²²⁰ üzerine penyir yēmeyeler çüllāb²²²¹ içeler *baṭīḡ-i hindī* qārbūzdur ağı (14) hastalığına fāyide eder ve ısıtmaya²²²² (T43/b) ve ic alavlanduğına gāyet fāyide eder (15) sidügi²²²³ be-gāyet yüridür qokusu harāreti²²²⁴ sākin eder²²²⁵ ve uyudur²²²⁶ ma‘deyi

[51b]

(1) za‘īf eder açla²²²⁷ yēseler ic ağırsın eyler ve çigerde²²²⁸ şulu qan eyler (2) ve içi²²²⁹ ishāl eder *baṭṭ* qazdur cemī‘ ā‘zāsı gēc hażm olur ammā (3) qanatları tīz hażm olur hekīm eydür qaz eti āvāzı ve beñzi eyü eyler ve semürdür²²³⁰ (4) ve cimā‘ı qavī eder ve yēlleri tağıdur evet²²³¹ ma‘dede çok yatur ve gevdeyi (5) qavī eder semirdür qazuñ cigeri be-gāyet lezīz olur eyü qan eyler²²³² (6) ve eti yaramaz qan eyler eger iç²²³³ yağıyla ağırur²²³⁴ yērlere sürseler²²³⁵ ağırsın (7) sākin eyleye eger beynisini maq‘ad şişine vursalar²²³⁶ fāyide ede eger boķın (8) hanāzīre vursalar²²³⁷ fāyide ede *baqlatü’l-ḥamkā* türkce toḥmekāndur eger (9) dögseler ma‘de üzerine vursalar²²³⁸ ma‘de²²³⁹ alavlanduğına²²⁴⁰ vursalar²²⁴¹ gidere ve şıksalar (10) ağızda tutsalar diş ağırsına fāyide

²²¹⁸ “eger” yok. 43a/12

²²¹⁹ “dāhı” yok. 43a/12

²²²⁰ “şakınalar” 43a/14

²²²¹ “cüllāb” 43a/14

²²²² “ısıtma” 43a/15

²²²³ “südügi” 43b/1

²²²⁴ “harāret” 43b/1

²²²⁵ “eyler” 43b/2

²²²⁶ “uyudur” yerine “eyü eder ve” var.43b/2

²²²⁷ “acla” 43b/2

²²²⁸ “cigerde” 43b/2

²²²⁹ “içi” 43b/3

²²³⁰ “semirdür” 43b/4

²²³¹ “evit” 43b/5

²²³² “eyler”den sonra “ve eti yaramaz qan eyler” yok. 43b/6

²²³³ “içi” 43b/6

²²³⁴ “ağırır” 43b/6

²²³⁵ “sürtseler” 43b/6

²²³⁶ “ursalar” 43b/7

²²³⁷ “ursalar” 43b/7

²²³⁸ “ursalar” 43b/8

²²³⁹ “ma‘de” yok. 43b/8

²²⁴⁰ “alavlanduğına” 43b/9

eder²²⁴² eger²²⁴³ şuyını ‘avratlar (11) içseler bağırsakda cıbanlara ve sızmağa ve kan tükürmegi giderür (12) fāyide eder eger şuyıla yaķu édüb başa vursalar²²⁴⁴ baş ağrısının (13) sākin éde²²⁴⁵ ve gözlerde olan isi²²⁴⁶ şişlere fāyide éde eger yēseler diş (14) ağrısının²²⁴⁷ ve ma‘de alavlanduğın²²⁴⁸ ve bögrek ve kavuk ağrısının²²⁴⁹ giderür²²⁵⁰ (15) eger şuyın içseler ısıtmalara ve²²⁵¹ bevāşire ve ağılu cānavar şokduğına

[52a]

(1) fāyide éde²²⁵² ve qarındağı kurdı gidere ve yaķu étsele qarına vursalar²²⁵³ em‘āya yaramaz (2) hıl̄t indüğün def‘ eyleye eger hıķne étsele ma‘de fesādından olan (*T44/a*) hāyalar (3) zaķmetin gidere²²⁵⁴ ve eger kuḥl étsele issiden olan²²⁵⁵ baş ağrısına²²⁵⁶ fāyide eder (4) eger sigilleri ovsalar²²⁵⁷ gidere eger kaynadmadın²²⁵⁸ şuyını hıķne étsele bağırsaklara²²⁵⁹ (5) inen şafrāyı def‘ éde ve şafrādan olan ishāli kese eger (6) toḥmını kavurmadın yēseler bögrekde olan ve kavukda olan taşları tağıda (7) ve sidügi²²⁶⁰ yüride ve tabī‘atı ishāl éde eger kavursalar²²⁶¹ bağırsakları²²⁶² kavī (8) eyleye ve yēseler ishāli tuta eger koruk şuyıla borāni²²⁶³ édüb yēseler (9) şusuzlığı gidere

²²⁴¹ “vursalar” yok. 43b/9

²²⁴² “éde” 43b/9

²²⁴³ “eger”den sonra “şuyını ‘avratlar içseler bağırsakda cıbanlara ve sızmağa ve kan tükürmegi giderür fāyide eder eger” yok.

²²⁴⁴ “ursalar” 43b/10

²²⁴⁵ “eyleye” 43b/10

²²⁴⁶ “issi” 43b/10

²²⁴⁷ “ağrısının”dan sonra “sākin éde” var. 43b/11

²²⁴⁸ “alavlanduğı” 43b/11

²²⁴⁹ “ağrıduğın” 43b/12

²²⁵⁰ “gidere” 43b/12

²²⁵¹ “ve”den sonra “bevāşire ve” yok. 43b/12

²²⁵² “éde”den sonra “eger şuyın ‘avratlar içse bağırsakdağı cıbanlara ve kan sızmağa ve kan tükürdüklerine fāyide éde” var. 43b/13-14

²²⁵³ “ursalar” 43b/14

²²⁵⁴ “giderür” 44a/1

²²⁵⁵ “olan”dan sonra “göz ağrısına fāyide éde eger gül yağıyla qarışdurub güneşden olan” var. 44a/2

²²⁵⁶ “ağrısına”dan sonra “ursalar” var. 44a/3

²²⁵⁷ “ursalar” 44a/3

²²⁵⁸ “kaynamadın” 44a/3

²²⁵⁹ “bağırsaklara” 44a/4

²²⁶⁰ “südügi” 44a/6

²²⁶¹ “kavursalar”dan sonra “yēseler” var. 44a/7

²²⁶² “bağırsakları” 44a/7

²²⁶³ “borāni” 44a/8

bedeni şovıda ter eyleye ısıtmalara be-ğāyet fāyide eder²²⁶⁴ ve sidügi²²⁶⁵ (10) göyünmesini²²⁶⁶ gidere evet²²⁶⁷ cimā'ı za'īf eder eger bundan bir pāre dōşege (11) kōsalar üzerinde yatan kişi hīc düş görmeye ve ihtilām dahı olmaya hēkīm (12) eydür isi²²⁶⁸ mizāclu kişiler cimā'ı ziyāde eyler ciger ve yürek ve ma' de hārāretin (13) def eder ve şusuzluğu²²⁶⁹ keser eger yaķu etseler od yanuĝına vursalar²²⁷⁰ (14) fāyide eder **baķam** meşhūrdur bir ağacdur yumşak dōgseler cirāhatlara cıbanlara²²⁷¹ (15) vursalar²²⁷² bitüre kanını kese evet²²⁷³ kökinden içmeyeler²²⁷⁴ zīrā ki semm-i kātildür²²⁷⁵

[52b]

(1) **baķas** şimşir ağacıdur eger yemişinden yēseler içi²²⁷⁶ kabz eyleye baĝırsaklarda²²⁷⁷ (2) (*T44/b*) olan yaşları kabz eyleye yaşlĝın gidere eger dōrpüleseler (3) uvaĝın kınāya katsalar²²⁷⁸ başa dürtsele kılların²²⁷⁹ muhkem eyleye ve aĝrısın (4) gidere ve taĝılmış saçları cem' eyleye eger yumurda aĝıyıla ve degirmen tuzıyıla (5) yaķu edüb sinirler zahmetine vursalar²²⁸⁰ fāyide eder²²⁸¹ **baķşūkūşe**²²⁸² bu bir otdur ki (6) yapraĝı²²⁸³ şu teresi yapraĝına²²⁸⁴ beñzer dōrdül budakları²²⁸⁵ çiçeĝi fesligen çiçeĝine (7) beñzer tohmı gendene tohmına beñzer yabān gendenesi dahı dērler köki alma gibi

²²⁶⁴ “ède” 44a/9

²²⁶⁵ “südügi” 44a/9

²²⁶⁶ “göyünmişini” 44a/9

²²⁶⁷ “evit” 44a/9

²²⁶⁸ “issi” 44a/11

²²⁶⁹ “şusuzluğu” 44a/12

²²⁷⁰ “ursalar” 44a/13

²²⁷¹ “cıbanlara” 44a/14

²²⁷² “ursalar” 44a/14

²²⁷³ “evit” 44a/14

²²⁷⁴ “içmeyeler”den sonra “zīrā ki” yok. 44a/15

²²⁷⁵ “kātildür” 44a/15

²²⁷⁶ “içi” yok. 44a/15

²²⁷⁷ “baĝırsaklara” 44a/15

²²⁷⁸ “koysalar” 44b/1

²²⁷⁹ “kılları” 44b/2

²²⁸⁰ “ursalar” 44b/3

²²⁸¹ “ède” 44b/3

²²⁸² “baķşūkūşe” 44b/3

²²⁸³ “yabraĝı” 44b/4

²²⁸⁴ “yabraĝına” 44b/4

²²⁸⁵ “budakları”dan sonra “olur” var. 44b/4

olur (8) degirmi kara  okusu  ar b  okusina²²⁸⁶ benzer  a lu y rlerde biter  a an arpa (9) unıyla ya u eyleseler  i lere vursalar²²⁸⁷ yum ada ve sigilleri  opara eger bir dirhem (10) yemi inden²²⁸⁸ y seler d rl  d rl  d  ler²²⁸⁹ g reler ve  afr y  ish l eyleye ve k kinden (11) iki dirhem i seler gir  ish l  der²²⁹⁰ m   'l- ar   n  uyyla i seler²²⁹¹ f yide  der (12) *ba l -i yemeniyye* me   rdur eger k kini²²⁹² ya u eyleseler²²⁹³ isi²²⁹⁴  i lere vursalar²²⁹⁵ (13) f yide  de eger  iksalar  uy n g l ya ına²²⁹⁶  ar  durub issiden olan ba  (14) a rısına d rtseler gidere eger y seler ey      lar eyleye isi²²⁹⁷ miz clu ki ilere f yide (15)  de  ks r  i s kin  de²²⁹⁸  afr dan ve  ar retten olan susuzlu ı²²⁹⁹ kese

[53a]

(1) eger²³⁰⁰ bi  rseler b d m ya ı ve  atlu en r  uy n   atsalar i seler²³⁰¹ f yide (2)  der²³⁰² *ba lat 'r-reml* bu da ı²³⁰³ bir otdur ki bu a  um ba lası d rler z r  (3)  umlu y rlerde biter ma deyi ve cigeri ve i i  av  eyler  afak n²³⁰⁴ gider r (4) ve  albi  av  (T45/a) eyler ve a ız  okus n ey  eyler eger²³⁰⁵ t tsi eyleseler rub  (5) ısıtmalı²³⁰⁶ ki bal am  ola derlede²³⁰⁷ eger bir pare²³⁰⁸ ya du  altına  oyub (6) uyusa²³⁰⁹ ey  d  ler

²²⁸⁶ “ ok sına” 44b/6

²²⁸⁷ “ursalar f yide  de” 44b/7

²²⁸⁸ “yemi inden” 44b/7

²²⁸⁹ “d   ” 44b/8

²²⁹⁰ “ de” 44b/9

²²⁹¹ “i eler” ve “i eler”den sonra “f yide  der” yok. 44b/9

²²⁹² “k kin” 44b/10

²²⁹³ “ tseler” 44b/10

²²⁹⁴ “issi” 44b/10

²²⁹⁵ “ursalar” 44b/10

²²⁹⁶ “ya ıy la” 44b/10

²²⁹⁷ “issi” 44b/12

²²⁹⁸ “eyleye” 44b/12

²²⁹⁹ “susuzlu ı” 44b/13

²³⁰⁰ “eger” yok. 44b/13

²³⁰¹ “i seler” yok. 44b/13

²³⁰² “ de” 44b/14

²³⁰³ “da ı” 44b/14

²³⁰⁴ “ afak n ” 44b/15

²³⁰⁵ “ve” 45a/1

²³⁰⁶ “ısıtmalı ki i”dan sonra “ki bal am  ola” yok. 45a/1

²³⁰⁷ “derleye” 45a/1

²³⁰⁸ “p re” 45a/1

göre *baḳlatü'l-enşār* türkce kelem dërler eger (7) yëseler yā cirāḥatlara vursalar²³¹⁰ ve yaramaz cıbanlara ve şerā zaḥmetine vursalar²³¹¹ fāyide (8) éder²³¹² mücerrebdür²³¹³ eger toḥmından içseler ıarındaḡı ıurdı öldüre ııkara (9) ve daḡı döḡüb ııḡıda vursalar²³¹⁴ gidere eger bişürüb azaçuk²³¹⁵ ıaynadub (10) yëseler ishāl éder²³¹⁶ eger tekrār bişürseler bir kaç kere²³¹⁷ şuyıla yëseler içi²³¹⁸ (11) ıabz eyleye ve gözüñ zaḑın gidere ve baş aḡrısına ve ditredüḡine fāyide (12) éde eger mecnūn ıışı yëse def^ı éde eger için yëseler maḑdeye fāyide édüb²³¹⁹ (13) sidüḡi²³²⁰ yüride evet²³²¹ şuyıla ve tuzıla turşusu²³²² maḑdeye yaramazdur içi (14) yumşadur eger şıksalar gök şūsen kökiyle ıarışdurub içseler ishāl (15) éde²³²³ eger şarābıla ıarışdurub içseler afḡi²³²⁴ yılan şoḡduḡına fāyide éder²³²⁵

[53b]

(1) eger boy unıyıla ve sirkeyile²³²⁶ niḡrīse ve mafşallar aḡrısına ve yaramaz (2) cıbanlara²³²⁷ vursalar²³²⁸ fāyide éde eger şıksalar şuyın burına²³²⁹ tamlatsalar (3) dimāḡı arıda eger külücür unıyıla ıarışdurub ‘avratlar öñinden götürse (4) ḡayzı yüride eger yapraḡını²³³⁰ yumşak döḡseler arpa unıyıla yaḡu édüb (5) isi²³³¹ şışlere²³³² ve balḡami²³³³

²³⁰⁹ “uyısa” 45a/2

²³¹⁰ “ursalar” 45a/3

²³¹¹ “ursalar” 45a/4

²³¹² “éde” 45a/4

²³¹³ “mücerrebdür” yok. 45a/4

²³¹⁴ “ursalar” 45a/5

²³¹⁵ “azacuk” 45a/5

²³¹⁶ “éde” 45a/6

²³¹⁷ “kere” yok. 45a/6

²³¹⁸ “ici” 45a/6

²³¹⁹ “éde” 45a/8

²³²⁰ “südüḡi” 45a/8

²³²¹ “evit” 45a/8

²³²² “turşısı” 45a/8

²³²³ “eyleye” 45a/9

²³²⁴ “afḡi” 45a/10

²³²⁵ “éde” 45a/10

²³²⁶ “sirkeyile”den sonra “yaḡu édüb” var. 45a/11

²³²⁷ “cıbanlara” 45a/11

²³²⁸ “ursalar” 45a/11

²³²⁹ “buruna” 45a/12

²³³⁰ “yabraḡın” 45a/13

²³³¹ “issi” 45a/14

şışlere ve şerā zaḥmetine ve cıbanlu²³³⁴ uyuza vursalar²³³⁵ (6) fāyide éde eger tuzıla
 ıarışdurub başa (T45/b) vursalar²³³⁶ kılları muḥkem éde²³³⁷ (7) eger yabrađını²³³⁸
 cig²³³⁹ iken sirkeyile ıarışdurub yéseler talağa fāyide (8) éde eger çeyneseler şuyın
 řürseler²³⁴⁰ kesilen āvāzları aça eger (9) ıaynatsalar şuyın içseler içi ishāl eyleye ve
 ḥayz ıanın yüride (10) eger çiçeğin yüklü ‘avratlar řāf gibi²³⁴¹ götürse içindeki oğanı
 (11) öldüre çıķara ve toḥmını içseler yaraķāna fāyide éde eger göyündürseler (12)
 toņuzun içi yağıyla ıarışdurub eski yan ağrısına vursalar²³⁴² sākin (13) eyleye eger
 ıaynadsalar²³⁴³ eski öksürüğe fāyide éde ve ıaynamış şuyın (14) niķrīse ve mafşallar
 ağrısına dökseler²³⁴⁴ vursalar²³⁴⁵ fāyide éde eger bişürüb (15) ođlancuķlara yédürseler
 tīz yürīye²³⁴⁶ eger şuyını ḥōřāb řuyıla²³⁴⁷

[54a]

(1) bir ıac gün içseler talaķ zaḥmetine fāyide éde ve külin od yanuđına řačasalar (2)
 gidere ve şuyını uyuza ve giciyüğe dürtselele fāyide éde eger zācıla ve sirkeyile (3)
 ıarışdurub çığıda ve baraşa ve²³⁴⁸ uyuza dürtselele²³⁴⁹ fāyide éde ve eger külini yumurda
 (4) ağıyla ıarışdurub od yanuğına vursalar²³⁵⁰ gidere ve uyķu getüre eger ķutuz²³⁵¹ (5)
 talaıana yédürseler fāyide éde ve yaķu édüb girü vursalar²³⁵² fāyide éde kelem řōrbāı

²³³² “şışlere”den sonra “fāyide éde” var. 45a/14

²³³³ “balgāmī” 45a/14

²³³⁴ “cıbanlu” 45a/15

²³³⁵ “ursalar” 45a/15

²³³⁶ “ursalar” 45b/1

²³³⁷ “eyleye” 45b/1

²³³⁸ “yabrağın” 45b/1

²³³⁹ “çig” 45b/1

²³⁴⁰ “şüzselele” 45b/2

²³⁴¹ “bigi” 45b/3

²³⁴² “ursalar fāyide édüb” 45b/5

²³⁴³ “ıaynatsalar” 45b/6

²³⁴⁴ “dürtselele” 45b/7

²³⁴⁵ “vursalar” yok. 45b/7

²³⁴⁶ “yüride” 45b/7

²³⁴⁷ “şuyıyıla” 45b/8

²³⁴⁸ “ve” yok. 45b/10

²³⁴⁹ “ursalar” 45b/10

²³⁵⁰ “ursalar” 45b/11

²³⁵¹ “ķuduz” 45b/11

²³⁵² “ursalar” 45b/11

(6) öksürüğe ve eski arka ağrısına ve diz ağrısına fāyide ēde evet²³⁵³ (7) be-ğāyet semüz²³⁵⁴ etile bişürüb yemek gerek tā kim şafrā²³⁵⁵ ve sevdā ve ġalīz kan hāşıl (8) olmaya ve göz karartmasına²³⁵⁶ az ola eger semüz²³⁵⁷ tavuğıla bişürseler göğsinde (9) zaḥmeti olan ve öksürüğü olan yēse fāyide ēder²³⁵⁸ külini ic yağıyla (10) karışdurub (T46/a) katı şişlere ve ḥanāzīre vursalar²³⁵⁹ fāyide ēde eger yabānda (11) biten kelemün kökini iki dirhem şarābıla içseler ağı zararın ve afgī²³⁶⁰ (12) yılan şokduğun def eyleye mücerrebdür eger toḥmını içseler namāz-bozı (13) çıkara **baḳar** türkce şığırdur²³⁶¹ eti ġalīz kan hāşıl eyler iş (14) işleyene eyüdü eger oturur kişi yēse ki sevdāvi²³⁶² kişilerdür sertān²³⁶³ (15) ve cüzẓām ve rıb^c ısıtmasın ve dürlü dürlü teşvīşler ve istiskā zaḥmetin

[54b]

(1) getüre ve ṭalağın²³⁶⁴ böyüde ve isi²³⁶⁵ mizāclu kişiler müherrā bişdükden (2) sonra sirke ve bal ve sarımsak ve bığanūs katub yēyeler üzerine ve²³⁶⁶ (3) şarāb içeler fāyide ēde ve eger etini kişnicile²³⁶⁷ ve²³⁶⁸ sirkeyile ve azaçuk²³⁶⁹ (4) za^cfrānıla terbiyet ēdüb yēseler ma^cdeye ve bağırsaklara²³⁷⁰ mādde (5) inmesin def eyleye ve şafrā ishāl²³⁷¹ inmesin²³⁷² kaṭ^c eyleye ve aruk (6) şığır etini bişürseler kebāb vechile şuyını kulağa

²³⁵³ “evit” 45b/13

²³⁵⁴ “semiz” 45b/13

²³⁵⁵ “şafrāyı” 45b/13

²³⁵⁶ “karartması” 45b/14

²³⁵⁷ “semiz” 45b/14

²³⁵⁸ “ēde” 45b/15

²³⁵⁹ “ursalar” 46a/1

²³⁶⁰ “afī” 46a/2

²³⁶¹ “şığır” 46a/3

²³⁶² “sevdāyi” 46a/4

²³⁶³ “sereṭān” 46a/4

²³⁶⁴ “ṭalağı” 46a/5

²³⁶⁵ “issi” 46a/5

²³⁶⁶ “ve” yok. 46a/6

²³⁶⁷ “kişnicile” 46a/7

²³⁶⁸ “ve sirkeyile” yok. 46a/7

²³⁶⁹ “azacuk” 46a/7

²³⁷⁰ “bağırsaklara” 46a/7

²³⁷¹ “ishālını” 46a/8

²³⁷² “inmesin” yok. 46a/8

ṭamzursalar (7) kulaḳda olan ḳurdı öldüre ḳıḳara eger od yanuḡına vursalar²³⁷³ (8) fāyide éder²³⁷⁴ eger şıḡır boynuzunuḡ bürādesini içseler burun ḳanın (9) ve ishālī²³⁷⁵ kese eger boynuzı göyündürseler şuyıla²³⁷⁶ içseler ḳan tükürmegi (10) gidere eger ṭopuḡını ve ṭoynaḡını göyündürseler süciyile saḥḳ étsele (11) diṣ aḡrısına vursalar²³⁷⁷ fāyide éde eger balıla içseler namāz-boz ḳurdların²³⁷⁸ (12) ḳıḳara ve sirkengübīnile içseler²³⁷⁹ ṭalaḡı gidere ve cimāʿı ziyāde éde (13) eger şu şıḡır ṭoynaḡını göyündürüb saḥḳ étsele içseler (14) uçuk ṭutana fāyide éde eger külini zeytile ḳarıṣdurub ve²³⁸⁰ dāʾü's-ṣaʿlebe²³⁸¹ (15) be-ḡāyet fāyide éde ve ṭopuḡını göyündürüb saḥḳ étsele

[55a]

(1) üç mışḳāl²³⁸² balıla içseler be-ḡāyet (*T46b*) feraḥ eyleye ve cigeri ḳavī eyleye (2) ve bedenün rengin eyü eyleye ve şıḡırın ödini balıla ḡargara étsele fāyide (3) éde²³⁸³ eger maʿdede olan cıbanlara²³⁸⁴ vursalar²³⁸⁵ fāyide éde yā ʿavrat südile²³⁸⁶ (4) ḳarıṣdurub kulaḡa ṭamzursalar kulaḳdan aḳan iriṇi²³⁸⁷ ve ḳanı kese cirāḡatlarına (5) fāyide éde eger gendene şuyıla ḳarıṣdurub kulaḡa ṭamzursalar (6) çıḡlamasın kese ve eger balıla ḳarıṣdurub sehelce naṭrūnıla ḳaynadsalar²³⁸⁸ (7) yaramaz cıbanlara²³⁸⁹ ve zeker²³⁹⁰ ve ḡāya derisi²³⁹¹ aḡrısına ve ferc aḡrısına ve cıbanlu²³⁹² (8) uyuza ve ḳoṇaḳlu başlara

²³⁷³ “ursalar” 46a/10

²³⁷⁴ “éde” 46a/10

²³⁷⁵ “ishālīn” 46a/11

²³⁷⁶ “şuyıla”dan sonra “içseler ḳan” yok. 46a/11

²³⁷⁷ “ursalar” 46a/12

²³⁷⁸ “ḳurdın ḳıra” 46a/13

²³⁷⁹ “içseler”den sonra “ṭalaḡı gidere ve cimāʿı ziyāde éde eger şu şıḡır ṭoynaḡını göyündürüb saḥḳ étsele içseler” yok. 46a/13

²³⁸⁰ “ve”den sonra “ḡanāzīre ve” var. 46a/14

²³⁸¹ “saʿlebe”den sonra “ursalar” var. 46a/14

²³⁸² “mişḳālın” 46a/15

²³⁸³ “éde”den sonra “ve” var. 46b/2

²³⁸⁴ “cıbanlara” 46b/2

²³⁸⁵ “ursalar” 46b/2

²³⁸⁶ “südiyile” 46b/2

²³⁸⁷ “iriṇi”den sonra “ve ḳanı” yok. 46b/3

²³⁸⁸ “ḳaynatsalar” 46b/5

²³⁸⁹ “cıbanlara” 46b/5

²³⁹⁰ “zekere” 46b/5

²³⁹¹ “derisin” 46b/5

²³⁹² “cıbanlu” 46b/6

dürtseler fāyide éde ve şu şığırın²³⁹³ topuğun²³⁹³ (9) göyünmişini bir kaç kez harīrden eleseler göze sürme etseler nūrlu eyleye (10) eger anuñ terisini tāzeyiken²³⁹⁴ isi²³⁹⁵ şışlere vursalar²³⁹⁶ fāyide éde ve ırķu'n-nisāya (11) dañı fāyide éde eger sirkeyile ķarışdursalar²³⁹⁷ ħanāzīr²³⁹⁸ şışlerine vursalar²³⁹⁹ fāyide (12) éde ve ħall²⁴⁰⁰ eyleye eger tütüsi eyleseler taşra çıkan raħmi içerü redd eyleye (13) eger tütüzseler sivri sigilleri tağıda eger istiskā olan²⁴⁰¹ kişinüñ gevdesine (14) dürtsele be-ğāyet fāyide éde eger ķurutsalar göyündürsele istiskā olan (15) kişiyi içürsele fāyide éde eger²⁴⁰² ısıcaķ²⁴⁰³ iken sūñük şavuşduğına²⁴⁰⁴

[55b]

(1) vursalar²⁴⁰⁵ fāyide éde eger tütüsi eyleseler öykende veremi olan kişiyi fāyide (2) éde eger külin²⁴⁰⁶ zeytile ķarışdurub niķrīse vursalar²⁴⁰⁷ fāyide éde eger göyündürüb (3) sirkeyile ķarışdurub buruna vursalar²⁴⁰⁸ kanın tuta eger içsele ağılara (4) fāyide éde (T47/a) çıkara eger ıavratlār tütüsi eyleseler içindeki öli²⁴⁰⁹ oğlanı (5) düşüre ve diriye öldüre eger bir baķır çölmege ķoysalar üzerine zeyt²⁴¹⁰ (6) ķoysalar²⁴¹¹ bir kaç gün göbekden ķasuğa dek dañı aşığa ħayāya²⁴¹² dek²⁴¹³ (7) yaķu edeler²⁴¹⁴ ķulunc²⁴¹⁵ ve

²³⁹³ “şığırın” 46b/6

²³⁹⁴ “tāze iken” 46b/8

²³⁹⁵ “issi” 46b/8

²³⁹⁶ “ursalar” 46b/8

²³⁹⁷ “ķarışdurub” 46b/9

²³⁹⁸ “ħanāzīre” 46b/9

²³⁹⁹ “ursalar” 46b/9

²⁴⁰⁰ “ħal” 46b/9

²⁴⁰¹ “olan”dan sonra “kişinüñ gevdesinedürtsele be-ğāyet fāyide éde eger ķurutsalar göyündürsele istiskā olan” yok. 46b/11

²⁴⁰² “eger”den sonra “ķurutsalar göyündürsele istiskā olan kişiyi içürsele fāyide éde” var. 46b/11-12

²⁴⁰³ “ısıcaķ” 46b/12

²⁴⁰⁴ “şavuşduğına” 46b/12

²⁴⁰⁵ “ursalar be-ğāyet” 46b/13

²⁴⁰⁶ “külini” 46b/14

²⁴⁰⁷ “ursalar” 46b/14

²⁴⁰⁸ “ursalar” 46b/15

²⁴⁰⁹ “öli” 47a/1

²⁴¹⁰ “zeyt”den sonra “yağı” var. 47a/2

²⁴¹¹ “ķoyalar” 47a/2

²⁴¹² “ħāyaya” 47a/3

²⁴¹³ “degin” 47a/3

²⁴¹⁴ “etseler” 47a/3

ğalīz yēlleri ʔağıda eger şıgırū ʔerisini sirkeyile (8) ʔarışdurub diz ağırlarına vursalar²⁴¹⁶ fāyide ēde ve aru şoḳduğına vursalar²⁴¹⁷ (9) fāyide²⁴¹⁸ ēde eger mürrile saḥḳ ēdüb ʔulağa ʔamzursalar ağırsın gidere eger (10) maḳʕadı ağıryan kişiler içine girse otursa fāyide ēde eger arpa unıyıla (11) ʔarışdurub yaḳu ēdüb ʔatı şışlere vursalar²⁴¹⁹ yumşada evet²⁴²⁰ ʔanın içmeyeler (12) *belesān* meşhūrdur ammā yağı oldur ki ağacı²⁴²¹ demürile yaralar ʔoyalar yēl (13) tamām olıcaḳ²⁴²² sızanın²⁴²³ divşüreler²⁴²⁴ eyüsi oldur ki²⁴²⁵ ʔoḳusunū ʔīc ekşiligi (14) olmaya ve eger süde ʔamlatsalar uyuda²⁴²⁶ isidür²⁴²⁷ göz ʔararmasın giderür (15) eger ʕavratlar ic yağıyıla²⁴²⁸ ve gül yağıyıla ʔarışdurub şāf gibi²⁴²⁹ götürseler

[56a]

(1) raḥmlerinden²⁴³⁰ şovukluğun²⁴³¹ gidere öli²⁴³² oğlanların ve oğlan şoḳın (2) ʔıḳara ve yaramaz cıbanlara²⁴³³ dürtsele arıda eger içseler sidügi²⁴³⁴ yüride (3) eger südile içseler semmi defʕ ēde²⁴³⁵ ḥāşıl-ı kelām belesān yağı (4) ʔuvvetlü yağıdur yağından aşığa ḥabbıdur ḥabbından²⁴³⁶ aşığa ağacıdur (5) eger ḥabbını²⁴³⁷ içseler içdeki vereme²⁴³⁸ ve

²⁴¹⁵ “ʔuluncı” 47a/3

²⁴¹⁶ “ursalar” 47a/4

²⁴¹⁷ “ursalar” 47a/4

²⁴¹⁸ “fāyide ēde” yerine “eyü eyleye” 47a/5

²⁴¹⁹ “ursalar” 47a/7

²⁴²⁰ “evit” 47a/7

²⁴²¹ “ağacı” 47a/8

²⁴²² “olıcaḳ” 47a/8

²⁴²³ “sızanı” 47a/8

²⁴²⁴ “devşüreler” 47a/8

²⁴²⁵ “kim” 47a/9

²⁴²⁶ “eyü ēde” 47a/9

²⁴²⁷ “issidür” 47a/9

²⁴²⁸ “yağıyıla”dan sonra “ve gül yağıyıla” yok. 47a/10

²⁴²⁹ “bigi” 47a/10

²⁴³⁰ “raḥimlerinde” 47a/11

²⁴³¹ “şovukluğu” 47a/11

²⁴³² “ölü” 47a/11

²⁴³³ “cıbanlara” 47a/11

²⁴³⁴ “südügi” 47a/12

²⁴³⁵ “eyleye” 47a/12

²⁴³⁶ “ḥabdan” 47a/13

²⁴³⁷ “ḥabbdan” 47a/14

²⁴³⁸ “verem” 47a/14

öksürüğe²⁴³⁹ ve ‘ırķu’n-nisāya ve şar‘a (6) fāyide éde eger bişürseler ‘avratlar içine (T47/b) girseler otursalar rahimleri²⁴⁴⁰ ağrısın (7) gidere ve ağızların açā eger ağacını kaynatsalar şuyın içseler hażmı (8) eyü eyleye²⁴⁴¹ ve ağulu cānavar²⁴⁴² şokduğına fāyide éde ve siñir büzüldüğüne²⁴⁴³ (9) fāyide²⁴⁴⁴ éde gidere ve sidüğü²⁴⁴⁵ yüride eger gök süsenile kaynadub başā (10) vursalar²⁴⁴⁶ başda²⁴⁴⁷ yaramaz cıbanları²⁴⁴⁸ gidere ve eger yağını içseler taşları tağıda (11) eger ‘avratlar şāf gibi²⁴⁴⁹ götürseler yüklü ola eger yağıyla zekeri ovsalar (12) sustluğu gidere eger muşayķal demüre sürseler od gibi yana eger (13) kulağa tamzursalar ağırların sākin eyleye ve ‘akreb şokduđına²⁴⁵⁰ (14) vursalar²⁴⁵¹ fāyide éde eger yağınun bir mışķālın bir üsküre zūfā şuyıla içseler (15) şovukđan olan öksürüğe fāyide éde ve eger zanbaķ yağıyla fetīl édüb

[56b]

(1) götürseler sekte zaķmetine fāyide éde ve göze sürme ceksele²⁴⁵² şū indüğüne (2) fāyide éder²⁴⁵³ eger bir dāngını²⁴⁵⁴ on iki dirhem²⁴⁵⁵ acı bādām yağına ķatsalar (3) laķvaya ve ra‘şeye ve beden kāhelligine²⁴⁵⁶ fāyide éde ve şovukluđına²⁴⁵⁷ fāyide éde²⁴⁵⁸ (4) eger balıla ķarışdursalar içseler girü bu fāyideyi éde eger ağacını ve (5) dānesini dögseler ‘akreb şokduğına vursalar²⁴⁵⁹ fāyide éde eger yaprađını²⁴⁶⁰ (6) şıksalar şuyın

²⁴³⁹ “öksürüğü” 47a/14

²⁴⁴⁰ “rahimleri” 47b/1

²⁴⁴¹ “ola” 47b/2

²⁴⁴² “cānavarlar” 47b/2

²⁴⁴³ “büzüldüğün” 47b/2

²⁴⁴⁴ “fāyide éde” yok. 47b/3

²⁴⁴⁵ “südüğü” 47b/3

²⁴⁴⁶ “ursalar” 47b/3

²⁴⁴⁷ “başdan” 47b/3

²⁴⁴⁸ “cıbanları” 47b/3

²⁴⁴⁹ “bigi” 47b/4

²⁴⁵⁰ “şokduğına” 47b/6

²⁴⁵¹ “ursalar” 47b/6

²⁴⁵² “çekseler” 47b/9

²⁴⁵³ “éde” 47b/9

²⁴⁵⁴ “dāngı” 47b/9

²⁴⁵⁵ “dirhem” yok. 47b/9

²⁴⁵⁶ “kāhelligine”den sonra “ursalar” var. 47b/10

²⁴⁵⁷ “şovukluğına” 47b/10

²⁴⁵⁸ “éde”den sonra “ve” var. 47b/11

²⁴⁵⁹ “ursalar” 47b/12

²⁴⁶⁰ “yabrağını” 47b/12

ğargara êtseler boğazda yapışan sülüğü kıpırtı (7) ve yaramaz hıltılardan olan baş ağrısına dürtmeler fāyide êde²⁴⁶¹ ağacının (8) kabuğunu göyündürseler sirkeyile karışdırub sigillere dürtmeler gidere (9) eğer yaşının kabuğun balıla terbiyet êtseler belesān yağının bedeli (10) turb yağıdır dēr²⁴⁶² (T48/a) bağzılar²⁴⁶³ eydür kâfūr şuyıdır habbının bedeli selīhe (11) kabuğıdır ve besbāse²⁴⁶⁴ **belīlec** meşhūrdur ma‘deyi kavī eyler yaşlığını (12) ve sustluğunu giderür bağzılar²⁴⁶⁵ eydür kâbızdır içi kabz êder ve (13) bağzılar²⁴⁶⁶ yumşadır dēr uzun bağarşuğa²⁴⁶⁷ ve maḥḥada²⁴⁶⁸ fāyide êde²⁴⁶⁹ balıla olmuş (14) mürebbāsı hażmı kavī êder²⁴⁷⁰ kızdurub eğer²⁴⁷¹ şeker kıatub açla²⁴⁷² ılıcaḥ şuyıla (15) içseler şalyārı keser gözi tīz eyler bunun bedeli emlecdür **bellūf** türkce

[57a]

(1) belīd²⁴⁷³ dērler ‘avratlardan kıan sızduğına²⁴⁷⁴ fāyide êde ve kıan (2) tükürmegine²⁴⁷⁵ ve bağarşuḡ²⁴⁷⁶ cıbanlarına²⁴⁷⁷ fāyide êde²⁴⁷⁸ eğer²⁴⁷⁹ bişürüb yēseler (3) eğer yaprağını²⁴⁸⁰ dögseler cirāḥata²⁴⁸¹ saçsalar bitüre ve yimişini yaḡu (4) eyleseler isi²⁴⁸² şişlere vursalar²⁴⁸³ fāyide êde eğer bişürseler²⁴⁸⁴ ishāli olan (5) kışıye²⁴⁸⁵ ve

²⁴⁶¹ “êde”den sonra “ve eğer” var. 47b/14

²⁴⁶² “dēr” yok. 48a/1

²⁴⁶³ “ba‘zılar” 48a/1

²⁴⁶⁴ “besbāsedür” 48a/1

²⁴⁶⁵ “ba‘zılar” 48a/2

²⁴⁶⁶ “ba‘zılar” 48a/3

²⁴⁶⁷ “bağarsıḡa” 48a/3

²⁴⁶⁸ “ma‘deye” 48a/3

²⁴⁶⁹ “êder” 48a/3

²⁴⁷⁰ “eyler” ve “eyler”den sonra “ve ma‘deyi kavī êder” var. 48a/4

²⁴⁷¹ “eğer” yok. 48a/4

²⁴⁷² “acla” 48a/4

²⁴⁷³ “belīd dērler” yerine “belīddür” 48a/5

²⁴⁷⁴ “sızduğına”dan sonra “fāyide êde” yok. 48a/6

²⁴⁷⁵ “tükürmege” 48a/6

²⁴⁷⁶ “bağırsak” 48a/6

²⁴⁷⁷ “cıbanlarına” 48a/6

²⁴⁷⁸ “êder” 48a/6

²⁴⁷⁹ “eğer” yok. 48a/6

²⁴⁸⁰ “yabrağını” 48a/7

²⁴⁸¹ “cirāḥatlara” 48a/7

²⁴⁸² “issi” 48a/7

²⁴⁸³ “ursalar” 48a/8

bağırsaklarda olan cıbanlara ve kan tükürmege fāyide éde eger (6) yēseler veyā²⁴⁸⁶ ‘avratlar šāf gibi²⁴⁸⁷ götürseler eskiden rahimlerinden²⁴⁸⁸ ağan (7) yaşı kese pelīd yēmek sidügi²⁴⁸⁹ eyü eyler evet²⁴⁹⁰ baş ağrıdur²⁴⁹¹ içi (8) yēl eyler ve ağulu cānavarlar şokduğına fāyide éde²⁴⁹² eger şıgır südile²⁴⁹³ (9) bişürseler yēseler ağulu otların zararın def éde eger tönuzun (10) tuzlu içi²⁴⁹⁴ yağıyla²⁴⁹⁵ yaķu édüb katı şişlere vursalar²⁴⁹⁶ be-gāyet²⁴⁹⁷ fāyide²⁴⁹⁸ (11) eger²⁴⁹⁹ kökinün kabuğını şuyıla bişürseler yumşayınca geçeden (12) irteye degin kıl üzerine vursalar be-gāyet kararda eger yaprağını dögseler (13) balgami²⁵⁰⁰ şişlere vursalar²⁵⁰¹ fāyide éde ve za‘īf ‘uzvları kavī eyleye (14) ba‘zılar eydür pelīdün bedeli keçi boynuzıdur dēr ve ba‘zılar mersindür²⁵⁰² (15) dērler²⁵⁰³ *bellūtu’l-arz* türkce yer pelīdi²⁵⁰⁴ dērler kumlar arasında biter

[57b]

(1) yaprağı²⁵⁰⁵ kāsni (T48/b) ve mārūl yaprağına²⁵⁰⁶ beñzer köki pelīd²⁵⁰⁷ gibi²⁵⁰⁸ olur (2) eger yaķu etseler²⁵⁰⁹ talağa vursalar²⁵¹⁰ şişin gidere eger yēseler artuķ hıltı²⁵¹¹ (3)

²⁴⁸⁴ “bişürseler”den sonra “eski” var. 48a/8

²⁴⁸⁵ “kişiyē”den sonra “ve bağırsaklarda olan cıbanlara ve kan tükürmege” yok. 48a/8

²⁴⁸⁶ “ve” 48a/9

²⁴⁸⁷ “bigi” 48a/9

²⁴⁸⁸ “rahimlerinden” 48a/9

²⁴⁸⁹ “südügi” 48a/10

²⁴⁹⁰ “evit” 48a/10

²⁴⁹¹ “ağrıdur”dan sonra “ve” var. 48a/10

²⁴⁹² “éder” 48a/11

²⁴⁹³ “südiyle” 48a/11

²⁴⁹⁴ “icini” 48a/12

²⁴⁹⁵ “yağıyla” yok. 48a/12

²⁴⁹⁶ “ursalar” 48a/12

²⁴⁹⁷ “be-gāyet” yok. 48a/12

²⁴⁹⁸ “fāyide”den sonra “éde” var. 48a/12

²⁴⁹⁹ “eger”den sonra “kökinün kabuğını şuyıla bişürseler yumşayınca geçeden irteye degin kıl üzerine vursalar be-gāyet kararda eger” yok. 48a/13

²⁵⁰⁰ “balgami” 48a/13

²⁵⁰¹ “vursalar” yok. 48a/13

²⁵⁰² “mersindür” yerine “mersin yimişidür” 48a/14

²⁵⁰³ “dēr” 48a/14

²⁵⁰⁴ “belīdi” 48a/15

²⁵⁰⁵ “yaprağı” yok. 48a/15

²⁵⁰⁶ “yabrağına” 48b/1

²⁵⁰⁷ “belīd” 48b/1

²⁵⁰⁸ “gibi olur” yerine “kökine beñzer” 48b/1

giderür ve süddeleri açar ve hayz kanın yüridür ve sidügi²⁵¹² dahı (4) yüridür eger kökini balıla qarışdursalar yaramaz cıbanlara²⁵¹³ vursalar²⁵¹⁴ be-gāyet (5) fāyide éde eger yēseler kavukdağı taşu tağıdur **beleḥ**²⁵¹⁵ ḥurmā koruğıdur (6) eger süciyile içseler ishāli kaṭ^c eyleye ve rahmden akan eski yaşlara (7) fāyide éde²⁵¹⁶ gidere ve bevāşirden akan kanı kese²⁵¹⁷ eger yaḳu édüb cirāḥatlara (8) vursalar²⁵¹⁸ bitüre ve ma^cdeyi def^c éde²⁵¹⁹ ve diş diplerin²⁵²⁰ muḥkem éde ve gögüse²⁵²¹ (9) ve²⁵²² öykene yaramazdur ve ma^cdede çok yatur cigerde süddeler éder²⁵²³ ve ġalīz (10) ḥılṭlar eyler evet²⁵²⁴ çok yemek cüzẓām rencin keser bevli çok ve süddeleri (11) çok eyler **belhiyye** enār ağacı gibi bir ağacdur çiçegi ve yaprağı²⁵²⁵ za^cferān²⁵²⁶ (12) içi bādām çiçegine benzer ba^czılar eydür kuş yünine benzer kokuşu (13) şeftālū kokuşına benzer bustānlarda ve evlerde çok olur dikerler yēlleri (14) tağıdur ve dimāğı ve süddeleri açar kokuşulasalar²⁵²⁷ **bul** hindūstān (15) ḥıyārıdur kebere ḥıyārı gibi olur cigeri ve yūregi ve öykeni kavī éder

[58a]

(1) ve sinir katılığına fāyide éde²⁵²⁸ ve sinir sustılığına ve niḳrīse fāyide éder ve cimā^ca²⁵²⁹ (2) kuvvet²⁵³⁰ eyler ve bevāşir yēlleri fāyide éder **belādur** meşhūrdur

²⁵⁰⁹ “édüb” 48b/1

²⁵¹⁰ “ursalar” 48b/1

²⁵¹¹ “ḥılṭları” 48b/2

²⁵¹² “südügi” 48b/3

²⁵¹³ “cıbanlara” 48b/3

²⁵¹⁴ “ursalar” 48b/4

²⁵¹⁵ “belḥ” 48b/4

²⁵¹⁶ “édüb” 48b/5

²⁵¹⁷ “keser” 48b/6

²⁵¹⁸ “ursalar” 48b/6

²⁵¹⁹ “eyleye” 48b/6

²⁵²⁰ “diblerin” 48b/6

²⁵²¹ “gögüze” 48b/7

²⁵²² “ve” yok. 48b/7

²⁵²³ “éde” 48b/7

²⁵²⁴ “evit” 48b/8

²⁵²⁵ “yabrağı” 48b/9

²⁵²⁶ “za^cferāna” ve “za^cferāna”dan sonra “içi bādām çiçegine benzer ba^czılar eydür kuş yünine” yok. 48b/9

²⁵²⁷ “kokuşulasalar” 48b/11

²⁵²⁸ “éder” 48b/12

²⁵²⁹ “cimā^cı” 48b/13

²⁵³⁰ “kavī” 48b/13

zihnün fesādın (3) giderür zīrek eyler ve dimāğda²⁵³¹ olan şovukluğu ve yaşlığı giderür (4) ve siñirde²⁵³² olan şovukluğu²⁵³³ ve sustluğu (*T49/a*) giderür ve²⁵³⁴ eger bucuk dirhem (5) içseler be-ğāyet hıfzı ziyāde eyler fālice²⁵³⁵ fāyide eder ve eger balından (6) sigillere ve dā'ü's-sa'lebe vursalar²⁵³⁶ fāyide ede bevāşiri kūrıda²⁵³⁷ ve barası (7) gidere²⁵³⁸ laqvaya²⁵³⁹ ra'şeye fāyide eder²⁵⁴⁰ ve balgami²⁵⁴¹ kişiler yēseler²⁵⁴² fāyide ede²⁵⁴³ muşlihdür (8) kōz içi ve şeker ve şıgırın şa yağı bedeli miqdārı beş anca finduk (9) içidür dört ülide bir ülusince belesān yağıdır ve altıda birince ak (10) neftdür *bilisigī*²⁵⁴⁴ buña çöpān²⁵⁴⁵ süzeği dērler zīrā çōbānlar bununıla²⁵⁴⁶ (11) südin süzer²⁵⁴⁷ iki budaklı ot olur yaprağı uzun olur boy (12) yaprağına benzer yimişi degirmi olur ortası çukur göbege benzer (13) kaçan²⁵⁴⁸ yimişini ve budasını ve yaprağını şıksalar suyun şarābıla (14) içseler²⁵⁴⁹ yılan şokduğına fāyide ede ve kulağa tāmzursalar ağrısın (15) sākin eyler eger eski ic yağıyla yaķu edüb hanāzīre vursalar²⁵⁵⁰

[58b]

(1) fāyide eder²⁵⁵¹ *benefşe* meşhūrdur arpa unıyla yaķu eyleseler isi²⁵⁵² şışlere (2) vursalar²⁵⁵³ fāyide ede ve ma'deye vursalar²⁵⁵⁴ alavlanduğın gidere ve gözde (3) olan

²⁵³¹ “dimāğında” 48b/14

²⁵³² “siñirlerde” 48b/15

²⁵³³ “şovukluğu” 48b/15

²⁵³⁴ “ve”den sonra “unutsalığı giderür ve” var. 48b/15-49a/1

²⁵³⁵ “fālce” 49a/1

²⁵³⁶ “ursalar” 49a/2

²⁵³⁷ “kūrıdır” 49a/2

²⁵³⁸ “giderür ve” 49a/2-3

²⁵³⁹ “laqvaya”dan sonra “ve” var. 49a/3

²⁵⁴⁰ “ede” 49a/3

²⁵⁴¹ “balgami” 49a/3

²⁵⁴² “yēse” 49a/3

²⁵⁴³ “eder” 49a/3

²⁵⁴⁴ “bilesigī” 49a/5

²⁵⁴⁵ “çoban” 49a/6

²⁵⁴⁶ “bunıñıla” 49a/6

²⁵⁴⁷ “süzerler” 49a/6

²⁵⁴⁸ “kaçan” 49a/8

²⁵⁴⁹ “içseler” yok. 49a/8

²⁵⁵⁰ “ursalar” 49a/10

²⁵⁵¹ “ede” 49a/10

²⁵⁵² “issi” 49a/11

²⁵⁵³ “ursalar” 49a/11

şışlere ve maķ'ad çıkduğına vursalar²⁵⁵⁵ fāyide éde eger çiçegin (4) şuyıla içseler hunāķa ve ümmü's-şıbyāna fāyide éde ve ģarāretten olan (5) öksürüğe²⁵⁵⁶ ve şafrādan olan baş ağrısına ve uyķusuzluđa²⁵⁵⁷ fāyide (6) éde ķokulasalar ve eger ķurusın²⁵⁵⁸ ķaynatsalar şuyın içseler ma'dede (7) ve bađırşaklarda²⁵⁵⁹ olan şafrāyı ishāl éde eger yaşını yaķu édüb (8) (*T49/b*) başa ve toluņa vursalar²⁵⁶⁰ issiden olan baş ağrısın sākin eyleye (9) eger şekerle içseler ishāl eyleye eger erükile ve temürhindiyle ve (10) şāhtereyle bişürseler²⁵⁶¹ içseler be-ġāyet ishāl eyleye şerbetinüñ miķdārı (11) üç dirhemden²⁵⁶² yēdi dirheme degindür berāber şekerle ve ılıcak şuyıla eger (12) çiçegin dört dirhem yumşak dögüb iki gün yā üç gün içseler (13) şafrāvī hıltlardan ma'deyi arıda²⁵⁶³ ve yaķu édüb kavuğa vursalar²⁵⁶⁴ (14) göyündüġin²⁵⁶⁵ gidere benefşe şarābı öksürüğe²⁵⁶⁶ ve öyken ağrısına ve zātü'l-cenebe (15) fāyide éde²⁵⁶⁷ içi ishāl éder ve sidüġi²⁵⁶⁸ yüride²⁵⁶⁹ kavuķ ve bögrek²⁵⁷⁰

[59a]

(1) ağrısın gidere²⁵⁷¹ ve²⁵⁷² şafrādan olan uyuzā²⁵⁷³ zükāma ve nezlelere ve bađırşakda²⁵⁷⁴ (2) olan zahmetlere fāyide éde eger yaġını şakızıla ķarışdurub barmaķlar (3) arasına şafrāvī şışlere vursalar²⁵⁷⁵ fāyide éde mürebbāsı boġazı ve içi (4)

²⁵⁵⁴ “ursalar” 49a/11

²⁵⁵⁵ “ursalar” 49a/12

²⁵⁵⁶ “öksirige” 49a/13

²⁵⁵⁷ “uyķusızlıđa” 49a/14

²⁵⁵⁸ “ķurusın” 49a/14

²⁵⁵⁹ “baġarsuķlarda” 49a/15

²⁵⁶⁰ “ursalar” 49b/1

²⁵⁶¹ “bişürüb” 49b/2

²⁵⁶² “dirhemdür” 49b/3

²⁵⁶³ “arıda”dan sonra “ve” var. 49b/5

²⁵⁶⁴ “ursalar” 49b/5

²⁵⁶⁵ “göyündüġin” 49b/6

²⁵⁶⁶ “öksürige” 49b/6

²⁵⁶⁷ “éder” 49b/7

²⁵⁶⁸ “südüġi” 49b/7

²⁵⁶⁹ “yüridür” 49b/7

²⁵⁷⁰ “böġür” 49b/7

²⁵⁷¹ “giderür” 49b/7

²⁵⁷² “ve” yok. 49b/7

²⁵⁷³ “uyıza ve” 49b/8

²⁵⁷⁴ “baġarsıķda” 49b/8

²⁵⁷⁵ “ursalar” 49b/10

yumşadur²⁵⁷⁶ ve öksürüğe fāyide eder evet²⁵⁷⁷ ma‘deyi sust eyler²⁵⁷⁸ eger tāze yaprağını (5) döğüb şuyın şıksalar şeker katub maḳ‘adı çıkan oğlancuḳlara²⁵⁷⁹ (6) içürseler be-ğāyet fāyide ede bedeli buyan kökidür *pencengüşt*²⁵⁸⁰ (7) ayıd ağacıdur toḥmını yēseler cigere ve ʔalağa fāyide ede süddelerin açar²⁵⁸¹ (8) ve ḥayz ʔanın yürüdür²⁵⁸² evet²⁵⁸³ cimā‘ı za‘īf eyler içi kızdurur²⁵⁸⁴ baş ağrısın (9) giderür eger dögseler şuyıla²⁵⁸⁵ (T50/a) süstendāmları ovsalar fāyide eder²⁵⁸⁶ (10) ve yaḳu édüb ʔatı şışlere vursalar²⁵⁸⁷ fāyide eder²⁵⁸⁸ iki dirhemin²⁵⁸⁹ şarābıla (11) içseler süddeyi ve ḥayzı yüride ve ağulu cānavar şoḳduḡına ve ʔalak (12) şışdüḡına ve mecnūna fāyide ede eger bişürseler ‘avratlar içine²⁵⁹⁰ girseler (13) otursalar raḥmleri²⁵⁹¹ ağrısın ve şışin²⁵⁹² gidere eger yaḳu eyleseler zeytile (14) ve sirkeyile ʔarışdurub başa vursalar²⁵⁹³ ağrıların gidere eger evde döşeseler²⁵⁹⁴ (15) yā dütüzseler ʔurd ʔuş ʔaça eger yaḳu édüb ḥayvānāt şoḳduḡına

[59b]

(1) vursalar²⁵⁹⁵ fāyide ede eger üzüm yapraḡıla ʔarışdurub ḥāya ʔatılıḳlarına (2) vursalar²⁵⁹⁶ yaḳu édüb maḳ‘ad yarılduḡına vursalar²⁵⁹⁷ fāyide ede ve yapraḡın yumşak (3) döğüb cirāḥata şaḳsalar bitüre ve sinir büzüldüḡına ve ḥanāzīre yaḳu etseler (4)

²⁵⁷⁶ “yumşada” 49b/10

²⁵⁷⁷ “evit” 49b/11

²⁵⁷⁸ “eder” 49b/11

²⁵⁷⁹ “oğlanḳuḳlara” 49b/12

²⁵⁸⁰ “banṯāfilin” 49b/13

²⁵⁸¹ “acar” 49b/14

²⁵⁸² “yürüdür” 49b/14

²⁵⁸³ “evit” 49b/14

²⁵⁸⁴ “kızdırır” 49b/15

²⁵⁸⁵ “şuyıyula” 49b/15

²⁵⁸⁶ “ede” 50a/1

²⁵⁸⁷ “ursalar” 50a/1

²⁵⁸⁸ “ede” 50a/1

²⁵⁸⁹ “dirhem” 50a/2

²⁵⁹⁰ “icine” 50a/3

²⁵⁹¹ “raḥimleri” 50a/4

²⁵⁹² “şışlerin” 50a/4

²⁵⁹³ “ursalar” 50a/5

²⁵⁹⁴ “döşeseler”den sonra “yā dütüzseler” yok. 50a/5

²⁵⁹⁵ “ursalar” 50a/6

²⁵⁹⁶ “ursalar” 50a/7

²⁵⁹⁷ “ursalar” 50a/7

fāyide éde ve eger ağacından degnek étseler çöpānlar²⁵⁹⁸ ve musāfirler yorılmayalar (5) *banṭāfilin*²⁵⁹⁹ türkce buña bēṣ barmaḵ dērler bir otdur iki budaklı olur (6) na‘nā yaprağına benzer eger kökini şuyıla üç ülide bir ülüsi ḵalınca²⁶⁰⁰ (7) şuyın ağızda tutsalar diṣ aḡrısın sākin eyleye eger maḗmaḗa étseler (8) ağızda²⁶⁰¹ olan cıbanları gidere eger ḡarḡara étseler boḡazda iriligin gidere eger (9) içseler ishāle²⁶⁰² ve baḡarşuḵ²⁶⁰³ cıbanlarına ve maḑsallar aḡrısına ve ‘ırḑu’n-nisāya (10) fāyide éde eger döḡseler sirkeyile bişürseler yaḑu eyleseler gevdede²⁶⁰⁴ olan cıbanlarına²⁶⁰⁵ (11) ve ḡanāzīre ve ḵatı şişlere vursalar²⁶⁰⁶ fāyide éde ve balḡami²⁶⁰⁷ (T50/b) şişlere daḡı fāyide éde gidere²⁶⁰⁸ (12) ve maḑ‘adda olan bevāşire ve ḵurluḡana²⁶⁰⁹ ve uyuza vursalar²⁶¹⁰ fāyide éde eger (13) kökini şıḑsalar içseler ciger ve öyken aḡrısına²⁶¹¹ ve ḵattāl²⁶¹² otlaruṅ ḑararına²⁶¹³ (14) fāyide éde eger yaprağını unūmālī şarābıla ve azacuḑ²⁶¹⁴ būberile içseler (15) rıḑ²⁶¹⁵ ısıtmasına fāyide éder²⁶¹⁶ evet²⁶¹⁷ rıḑ²⁶¹⁸ ısıtmasına dört budak ve ḡıbb²⁶¹⁹

²⁵⁹⁸ “cōbānlar” 50a/9

²⁵⁹⁹ “bencengüş” 50a/10

²⁶⁰⁰ “ḵalınca”dan sonra “ḵaynatsalar” 50a/12

²⁶⁰¹ “ağızda”dan sonra “olan cıbanları gidere eger ḡarḡara étseler boḡazda” yok. 50a/13

²⁶⁰² “ishāl” 50a/13

²⁶⁰³ “baḡırsak” 50a/13

²⁶⁰⁴ “gövdede” 50a/15

²⁶⁰⁵ “cıbanlara” 50a/15

²⁶⁰⁶ “ursalar” 50a/15

²⁶⁰⁷ “balḡami” 50a/15

²⁶⁰⁸ “ḡall éde” 50b/1

²⁶⁰⁹ “ḵurluḡına” 50b/1

²⁶¹⁰ “ursalar” 50b/2

²⁶¹¹ “aḡrısın” 50b/2

²⁶¹² “ḵatāl” 50b/2

²⁶¹³ “ḑararın” 50b/3

²⁶¹⁴ “azaḑuḑ” 50b/3

²⁶¹⁵ “rub”ve rub”dan sonra “ve ḡab” var. 50b/4

²⁶¹⁶ “éde” 50b/4

²⁶¹⁷ “evit” 50b/4

²⁶¹⁸ “rub” 50b/4

²⁶¹⁹ “ḡab” 50b/4

[60a]

(1) ısıtmasından²⁶²⁰ üç budagından yaprağından²⁶²¹ her gün ısıtmasına bir budak (2) yaprağından içüreler fāyide éde eger her gün otuz güne degin bu (3) yaprakdan şar‘a ya‘nī uçuk²⁶²² tutan kişi içseler²⁶²³ fāyide éder²⁶²⁴ eger (4) yaprağın şıksalar şuyından bir kaç²⁶²⁵ gün her şabāh içseler yarakānı (5) gidere eger yaprağını²⁶²⁶ tuzıla ve balıla yaķu édüb hūreye ve nāşūra ve kurlugana²⁶²⁷ (6) vursalar²⁶²⁸ fāyide éde eger şuyın içseler ve yaķu édüb maķ‘ada (7) vursalar²⁶²⁹ içinden kan gelmesin kese eger yaprağının kurasını döğüb (8) cirāhata şaçsalar bitüre eger yaprağını²⁶³⁰ döşekde kosalar üzerine (9) yatub uyısalar²⁶³¹ ihtilāmı men‘ éde eger dögseler şıksalar şuyını toyıca (10) olmuş atların burnına tamlatsalar tiz kırtıla *penec*²⁶³² türkce bań otıdur²⁶³³ (11) eger tohmını dögseler şıksalar şuyını göze dürtseler ağırsın ve akan (12) yaşını sākin eyleye ve kulağa tamzursalar ağırsın diñdüre²⁶³⁴ ve rahimler²⁶³⁵ ağırsına (13) fāyide éde eger unıyıla karışdurub gözde ve (T51/a) ayakda vesāir²⁶³⁶ yerde²⁶³⁷ olan (14) isi²⁶³⁸ şışlere vursalar²⁶³⁹ fāyide éde eger üç dangını²⁶⁴⁰ haşhāş tohmıyıla ve mā‘ūl-karātin (15) şarābıla içseler öksürüğe²⁶⁴¹ ve nezleye ve gözden akan yaşa ve

²⁶²⁰ “ısıtmasına” 50b/5

²⁶²¹ “yaprağından” yerine “ve” 50b/5

²⁶²² “uçuk” 50b/6

²⁶²³ “içse” 50b/6

²⁶²⁴ “éde” 50b/7

²⁶²⁵ “kaç” 50b/7

²⁶²⁶ “yaprağın” 50b/8

²⁶²⁷ “kurlugına” 50b/8

²⁶²⁸ “ursalar” 50b/9

²⁶²⁹ “ursalar” 50b/9

²⁶³⁰ “yaprağın” 50b/11

²⁶³¹ “uyusalar” 50b/11

²⁶³² “benc” 50b/13

²⁶³³ “otudur” 50b/13

²⁶³⁴ “diñdire” 50b/15

²⁶³⁵ “rahimler” 50b/15

²⁶³⁶ “vesāirde” 51a/1

²⁶³⁷ “yérde” yok. 51a/1

²⁶³⁸ “isi” yok. 51a/1

²⁶³⁹ “ursalar” 51a/1

²⁶⁴⁰ “dāne” 51a/1

²⁶⁴¹ “öksirige” 51a/2

[60b]

(1) ve şancusına ve rahmden²⁶⁴² akan kana fāyide éde eger dögseler yaķu eyleyüb şarābıla (2) niķrīse ve hāya şışine ve nifāsdan şışen emcege vursalar²⁶⁴³ fāyide éde (3) eger yaprağını tāzeyiken döğüb aķrır yere vursalar²⁶⁴⁴ aķrısın sākin (4) eyleye eger üç yaprağın yā dört yaprağın şarābıla içseler ısıtmaları (5) gidere eger yaprağını bişürseler yēseler²⁶⁴⁵ ‘aķlı fesāda²⁶⁴⁶ vērür²⁶⁴⁷ eger aķ paņ²⁶⁴⁸ (6) kökini ķaynadsalar²⁶⁴⁹ şuyıla mażmaża étselele diş aķrısın sākin (7) eyleye ve toķmını yēseler semirde eger yaprağının üçin²⁶⁵⁰ yā dördin yēseler (8) ifrātıla ķan tükürmege fāyide éde ve öksürügi²⁶⁵¹ sākin éder²⁶⁵² eger²⁶⁵³ toķmını aķrır (9) dişe tütse eyleseler aķrısın sākin eyleye evet²⁶⁵⁴ çok dütüzseler²⁶⁵⁵ hunāk (10) eyler ve cinnet²⁶⁵⁶ getirür eger baņ toķmıyla efyūndan berāber alub balıla (11) ķarışdurub baķlā²⁶⁵⁷ ķadar yēseler uyuda ve göğüsde²⁶⁵⁸ olan zaķmete ve nezlelere ve diş (12) aķrılarına fāyide éde eger baņ toķmını saķķ étselele birinc unıyla diş (13) diplerine²⁶⁵⁹ ķosalar et²⁶⁶⁰ ķüridüģine²⁶⁶¹ ve aķrıduģına fāyide éder²⁶⁶² eger yaprağını²⁶⁶³ bişürseler (14) maķ‘ad aķrısına vursalar²⁶⁶⁴

²⁶⁴² “rahimden” 51a/3

²⁶⁴³ “ursalar” 51a/4

²⁶⁴⁴ “ursalar” 51a/5

²⁶⁴⁵ “yēseler” yok. 51a/6

²⁶⁴⁶ “fisāda” 51a/6

²⁶⁴⁷ “vère” 51a/6

²⁶⁴⁸ “baņ” 51a/6

²⁶⁴⁹ “ķaynatsalar” 51a/6

²⁶⁵⁰ “üçün” 51a/7

²⁶⁵¹ “öksirigi” 51a/8

²⁶⁵² “éde” 51a/8

²⁶⁵³ “eger” yok. 51a/8

²⁶⁵⁴ “evit” 51a/9

²⁶⁵⁵ “tütüzseler” 51a/9

²⁶⁵⁶ “cinet” 51a/9

²⁶⁵⁷ “baķla” 51a/10

²⁶⁵⁸ “göğüzde” 51a/11

²⁶⁵⁹ “diblerine” 51a/12

²⁶⁶⁰ “eti” 51a/12

²⁶⁶¹ “cüridüģine” 51a/13

²⁶⁶² “éde” 51a/13

²⁶⁶³ “yaprağın” 51a/13

²⁶⁶⁴ “ursalar” 51a/14

yumurda şarusıyla fāyide éde eger kökini kılunc (15) olanın boynına aşşalar fāyide éde eger bañ tohmından çok yēseler be-ğāyet

[61a]

(1) serhōş eyleye eger²⁶⁶⁵ karasından (*T51/b*) iki dirhem yēseler öldüre ‘ilācı budur (2) ki mā’ü’l-‘asel içüreler kuşdura ve şoñına çok südd²⁶⁶⁶ içüreler kurtıla (3) **bınduk** ma‘deye yaramazdur eger saħk étsele mā’ü’l-‘aselile içsele eski (4) öksürükleri gidere eger kavursalar azaçuk büberile²⁶⁶⁷ yēseler nezleyi bişüre eger göyündürsele (5) toñuzun ve ayının içi yağıyla²⁶⁶⁸ karışdurub dā’ü’s-ša‘lebe dürtsele kıl (6) bitüre ve bınduğı²⁶⁶⁹ yēseler beyini çok eyleye ve eger göyünmişini²⁶⁷⁰ şarusın²⁶⁷¹ gök (7) gözlü oğlancıklara zeytile karışdurub içürsele gözlerinün bebegin ve şaru (8) kılların kararda eger ta‘āmdan ön yēseler girü ağıyı def‘ éder²⁶⁷² ve şāir²⁶⁷³ (9) adlu bağarşuğa²⁶⁷⁴ fāyide édüb kuvvet vère ve ‘akreb şokduğına öykenden (10) ve göğüsden²⁶⁷⁵ kan kağırduğına fāyide éde evet²⁶⁷⁶ şafrāyı çok eyler²⁶⁷⁷ kuşdurur (11) ve nefh éder eger ic²⁶⁷⁸ kabuğını çıkarub yēseler hażm olur evet²⁶⁷⁹ şovuk mizāclu²⁶⁸⁰ kişiler (12) üzerine mā’ü’l-‘asel içeler ve isi mizāclu²⁶⁸¹ kişiler cüllāb²⁶⁸² içeler **bınduk-ı hindī** (13) şovuk ma‘delere eyüdür hażmı kavī eyler eger sust ā‘zālara dürtsele (14) muhkem eyler eger buçuk²⁶⁸³ dirhem in gül şuyıla²⁶⁸⁴ içsele ağıya fāyide éder²⁶⁸⁵ ve

²⁶⁶⁵ “eger” yok. 51a/15

²⁶⁶⁶ “süd” 51b/1

²⁶⁶⁷ “büberle” 51b/3

²⁶⁶⁸ “yağlarıyla” 51b/4

²⁶⁶⁹ “bındukı” 51b/5

²⁶⁷⁰ “göyünmişini” 51b/5

²⁶⁷¹ “şarusın” 51b/5

²⁶⁷² “ède” 51b/7

²⁶⁷³ “şāim” 51b/7

²⁶⁷⁴ “bağırşuğa” 51b/7

²⁶⁷⁵ “gögüzden” 51b/8

²⁶⁷⁶ “evit” 51b/8

²⁶⁷⁷ “eyler”den sonra “ve” var. 51b/9

²⁶⁷⁸ “iç” 51b/9

²⁶⁷⁹ “evit” 51b/10

²⁶⁸⁰ “mizāçlar” 51b/10

²⁶⁸¹ “mizāçlu” 51b/10

²⁶⁸² “çüllāb” 51b/10

²⁶⁸³ “bucuk” 51b/12

²⁶⁸⁴ “şuyıyla” 51b/12

göze inen (15) şuya ve rib^c ısıtmasına ve ishâle ve tuhmeye ve şakîkaya ve uyuza ve baş ağrısına

[61b]

(1) fâyide êde²⁶⁸⁶ büber kadar buruna tamlatsalar laqvaya fâyide êde bir niçe²⁶⁸⁷ gün bir karanju (2) evün içinde buruna tamlatsalar uçuga ve baş çegzinmesine fâyide êder²⁶⁸⁸ buruna (3) tamlatsalar şol içindeki²⁶⁸⁹ iriçe²⁶⁹⁰ kabuğunu (T52/a) ümmü's-şıbyāna vecünuna tütsi (4) eyleseler fâyide êde eger sirkeyile qarışdurub hanāzīre dürtseler fâyide êder²⁶⁹¹ eger (5) nohūd kadar bir kaç gün yēseler arka ağrısın ve bögrek ağrısın²⁶⁹² ki yelden ola (6) giderür eger şovuk şuyıla nohūd kadarın ezüb içseler kulıncı hall êde (7) eger merzencüş şuyıla ezüb buruna tamlatsalar gözde olan perdeyi ve karanjulığı (8) gidere eger tütıyāyıla²⁶⁹³ qarışdurub kuhl etseler ahvāle²⁶⁹⁴ fâyide êder²⁶⁹⁵ ve laqva (9) olan kişinün laqvadan yanına burnına²⁶⁹⁶ iki tamlam ve hoşca olan yanına (10) bir tamlam artursalar²⁶⁹⁷ be-gāyet fâyide êde²⁶⁹⁸ felce dahı fâyide êde eger kökinden (11) şarābıla iki dirhem içseler zātü'l-cenebe ve rebve²⁶⁹⁹ ve eski öksürüğe²⁷⁰⁰ ve göğüsden (12) kan tükürmege fâyide êde ve içinden iki dirhem yēseler rahm ağrısına fâyide êder²⁷⁰¹ (13) eger şāf edüb 'avratlar götürse hayz kanın yüride ve oğlanı içinden (14) çıkara eger üç dirhem şıkılmış şuyından içseler sevdāyı ve şulu

²⁶⁸⁵ “êde” 51b/12

²⁶⁸⁶ “êder” 51b/13

²⁶⁸⁷ “nice” 51b/14

²⁶⁸⁸ “êde” 51b/15

²⁶⁸⁹ “icindeki” 51b/15

²⁶⁹⁰ “irice” 51b/15

²⁶⁹¹ “êde” 52a/1

²⁶⁹² “ağrısın”dan sonra “ki yelden ola” yok. 52a/2

²⁶⁹³ “tütıyāyıla” 52a/4

²⁶⁹⁴ “ahvāle” 52a/4

²⁶⁹⁵ “êde” 52a/4

²⁶⁹⁶ “burnına” yok. 52a/5

²⁶⁹⁷ “tamzursalar” 52a/5

²⁶⁹⁸ “êde”den sonra “felce dahı fâyide êde” yok. 52a/5

²⁶⁹⁹ “ribve” 52a/6

²⁷⁰⁰ “öksürige” ve “öksürige”den sonra “ve göğüsden” yok. 52a/6

²⁷⁰¹ “êde” 52a/7

balgāmī²⁷⁰² (15) ve şafrāyī²⁷⁰³ ishāl éde ve baraşı ve yaraḳānī²⁷⁰⁴ ve ıgıdı ve ulıncı gidere²⁷⁰⁵ evet²⁷⁰⁶

[62a]

(1) ve²⁷⁰⁷ sirkengübīnile²⁷⁰⁸ içürseler²⁷⁰⁹ fāyide éder eger iki dirhem alsalar dögseler tatlu şarāb (2) ve sirkengübīn²⁷¹⁰ içinde ısladalar bir zamān ura andan süzeler mercimegile (3) yā arpayıla ol şarābı yā sirkengübīnile bişürseler²⁷¹¹ tavu eti atalar şörbāsın (4) içeler bir ac gün şöyle bişürüb isti‘māl étseler zekeri (5) hīc²⁷¹² ıvāma gelmeyen işinün elbetde²⁷¹³ ıvāma gele ve bir dürlüsi dağı olur (6) abuğı üzerinde iplik gibi teller²⁷¹⁴ olur eger bir işı oparsa eline alsa (7) def‘i uçuk uta elinden gidericek²⁷¹⁵ ile *benek*²⁷¹⁶ ba‘zılar eydür muğaylān (8) ağacınun kökidür dərler ba‘zılar eydür hindüstāndan gelür bir abuğdur (9) (*T52/b*) tüt ağacınun abuğına beñzer evlerde tütüzürler²⁷¹⁷ ousı gökcek olduğından ötürü (10) eger ‘avratlar dütüzseler²⁷¹⁸ raḥimlerinün²⁷¹⁹ ağzın açar ve ā‘zāya yağı édüb (11) vursalar avī²⁷²⁰ eyleye deriyi men‘ éde eger²⁷²¹ gevdenün²⁷²² rāyīhasın eyü eyleye deriyi arıda (12) altındağı ruṭūbeti gidere ve ırızma ousın gidere eger yağı édüb ma‘deye (13) ve cigere²⁷²³ vursalar²⁷²⁴

²⁷⁰² “balgāmī” 52a/9

²⁷⁰³ “şafrāyī” 52a/9

²⁷⁰⁴ “yaraḳān” 52a/9

²⁷⁰⁵ “giderür” 52a/9

²⁷⁰⁶ “evit” 52a/9

²⁷⁰⁷ “ve” yok. 52a/9

²⁷⁰⁸ “sirkengübīnile” 52a/9

²⁷⁰⁹ “içeler” ve “içeler” den sonra “fāyide éder” yok. 52a/10

²⁷¹⁰ “sirkengübīn” 52a/10

²⁷¹¹ “bişüreler” 52a/11

²⁷¹² “hīc” yok. 52a/13

²⁷¹³ “elbette” 52a/13

²⁷¹⁴ “teller” 52a/14

²⁷¹⁵ “giderücek” 52a/14

²⁷¹⁶ “beng” 52a/14

²⁷¹⁷ “tütüzirler” 52b/1

²⁷¹⁸ “tütüzseler” 52b/2

²⁷¹⁹ “raḥimlerinün” 52b/2

²⁷²⁰ “eyü” 52b/2

²⁷²¹ “ve” 52b/2

²⁷²² “gövdenün” 52b/2

²⁷²³ “igere” 52b/4

²⁷²⁴ “ursalar” 52b/4

ķavi²⁷²⁵ eyleye *bentūme*²⁷²⁶ türkce burc d̄erler zeytūn āġacı ūzerinde (14) biter bir otdur
yapraġı zeytūna benzer ķatı yeřil budakları olur ūzerinde ķuřlar (15) yumurdlar²⁷²⁷ daġı
bādām²⁷²⁸ āġacında ve armūd āġacında daġı²⁷²⁹ olur eger bu otı

[62b]

(1) d̄ögseler řuyın řıķsalar²⁷³⁰ iķseler sūnūkler řındūġına ve řavıřđūġına²⁷³¹ (2) ve ķan
tūkürmesine fāyide ēder eger enc̄irile biřürseler²⁷³² řuyın iķseler (3) öksürüġe²⁷³³ fāyide
ēder²⁷³⁴ eger yapraġını ķurıtsalar²⁷³⁵ kel başa ġırızma vurduķdan²⁷³⁶ (4) şonra ekseler
be-ġāyet fāyide ēder²⁷³⁷ evet²⁷³⁸ ekmedin sidūkile²⁷³⁹ ve tuzıla²⁷⁴⁰ ovalar (5) andan
ekeler *benāt-ı verdān* meřhūrdur zeytile saġķ ētseler biřürüb (6) ķulaġa tamlatsalar²⁷⁴¹
ķulaķ āġrısın sākin eyleye ve raġm²⁷⁴² āġrısın²⁷⁴³ ve b̄ögrek (7) āġrısına fāyide ēde ve
sidūġı²⁷⁴⁴ yūrıde ve ġayz²⁷⁴⁵ ķanın yūrıde eger zeytile (8) ve mūmıla ve yumurda
şarusıyla ķarıřdurub isti‘māl ētseler²⁷⁴⁶ eger ķurdumānıla (9) isti‘māl²⁷⁴⁷ bevāřire ve
āġulu cānavar²⁷⁴⁸ řoķđūġına fāyide ēde eger d̄ögseler (10) yaķı ēdüb incūkde olan
cıbanlara vursalar²⁷⁴⁹ fāyide ēder²⁷⁵⁰ *beġmen* sūsen (11) kökidūr aķ olur ķızıl olur eger

²⁷²⁵ “ķavī” 52b/4

²⁷²⁶ “buntūme” 52b/4

²⁷²⁷ “yımırdlar” 52b/5

²⁷²⁸ “bādēm” 52b/5

²⁷²⁹ “daġı” yok. 52b/6

²⁷³⁰ “řıķıb” 52b/6

²⁷³¹ “řavıřđūġına” 52b/6

²⁷³² “bişürüb” 52b/7

²⁷³³ “öksirige” 52b/7

²⁷³⁴ “ēde” 52b/7

²⁷³⁵ “ķurıtsalar” 52b/8

²⁷³⁶ “urduķdan” 52b/8

²⁷³⁷ “ēde” 52b/8

²⁷³⁸ “evit” 52b/8

²⁷³⁹ “südūkile” 52b/9

²⁷⁴⁰ “tuzıla”dan sonra “yaşı” var. 52b/9

²⁷⁴¹ “tāmzursalar” 52b/10

²⁷⁴² “raġım” 52b/10

²⁷⁴³ “āġrısına” 52b/10

²⁷⁴⁴ “südūġı” 52b/11

²⁷⁴⁵ “ġayız” 52b/11

²⁷⁴⁶ “ētseler” yok. 52b/12

²⁷⁴⁷ “isti‘māl”den sonra “ētseler” var. 52b/12

²⁷⁴⁸ “cānavarlar” 52b/12

²⁷⁴⁹ “ursalar” 52b/13

yaķu  d b niķr se vursalar²⁷⁵¹ f yide  der²⁷⁵² (12) ķalbi ķav   der²⁷⁵³ ve h faķ n  gider r²⁷⁵⁴ cim 'c  ziy de²⁷⁵⁵ bedeli t der d r 'aŗ f rd r (13) *bah r* 'ayn 'l-baķar (*T53/a*) d d kleri²⁷⁵⁶ otuŗ ŗarusıdur eger m m la ve yaĝıla (14) yaķu  d b ķat  Őiŗlere²⁷⁵⁷ ve balĝami²⁷⁵⁸ Őiŗlere vursalar²⁷⁵⁹ f yide  de eger h m mdan (15)  ık ncaķ²⁷⁶⁰ ķaynam Ő Şuyından i seler yaraķ na f yide  der ve levni ey  eyleye

[63a]

(1) ve Őular ķuŗdura²⁷⁶¹ ve ķoķulasalar baŗdaĝ  ĝal z y lleri gidere ve  i egin (2) divŗ r b²⁷⁶² ķurutsalar g z otlarına ķatsalar g z ķararduĝ n²⁷⁶³ gidere ķab klar n (3) ķuvvetl ²⁷⁶⁴  de ve inen Őuy  def'  de ve aķlıĝ  gidere *behm * tamlar  zerinde biter (4) yapraĝ  arpa yapraĝına beŗzer  avdar baŗı gibi²⁷⁶⁵ baŗı olur y di y  sekiz (5) baŗı olur eger ayva Őar b y la i seler ish li ķať' eyleye ve ķan sızduĝ na²⁷⁶⁶ (6) f yide  de kese ve  oķ iŗemege f yide  de eger bir kızt  Ő f p resine baĝlayub (7) boyunlarına²⁷⁶⁷ baĝlasalar her ķank  aradan²⁷⁶⁸ s zsarsa ķať' eyleye *b zeyd n* (8) meŗ rdur uzun ve aķ olur ve niķr se ve mafŗallar²⁷⁶⁹ aĝrısına ve Őovuk (9) h stalıķlara f yide  de²⁷⁷⁰ ve ĝal z h lt lar  ar dur eger iki dirhem y seler (10) cim 'c  ķav   der ve ĝal z balĝamlar  ve Őiŗirleri ar dur ve aĝuya f yide  de *b ŗ-  derbend * (11) eger yaķu  tseler²⁷⁷¹ ve isi²⁷⁷²

²⁷⁵⁰ " de" 52b/13

²⁷⁵¹ "ursalar" 52b/14

²⁷⁵² " de" 52b/14

²⁷⁵³ " de" 52b/14

²⁷⁵⁴ "gidere" 52b/15

²⁷⁵⁵ "ziy de"den sonra "eyleye" var. 52b/15

²⁷⁵⁶ "d dikleri" 53a/1

²⁷⁵⁷ "ŗiŗlere"den sonra "ursalar f yide  de" var. 53a/1

²⁷⁵⁸ "balĝami" 53a/1

²⁷⁵⁹ "ursalar" 53a/2

²⁷⁶⁰ " ık ncaķ" 53a/2

²⁷⁶¹ "ķuŗdıra" 53a/3

²⁷⁶² "devŗ r b" 53a/4

²⁷⁶³ "ķararduĝ n " 53a/4

²⁷⁶⁴ "ķuvetl " 53a/4

²⁷⁶⁵ "biĝi" 53a/6

²⁷⁶⁶ "sızduĝ n" ve "sızduĝ n"dan sonra "f yide  de" yok. 53a/7

²⁷⁶⁷ "boy nlarına" 53a/8

²⁷⁶⁸ "aradan"dan sonra "ķan" var. 53a/8

²⁷⁶⁹ "mafŗıllar" 53a/9

²⁷⁷⁰ " der" 53a/10

²⁷⁷¹ "yaķsalar" 53a/12

şışlere ve isi²⁷⁷³ niķrīse²⁷⁷⁴ be-ġāyet (12) fāyide éde eger ‘inebü’s-sa‘lebe²⁷⁷⁵ karışdurub şāf édüb götürseler niķrīs (13) zaħmetine²⁷⁷⁶ fāyide²⁷⁷⁷ éde **būşīr** türkce şıġır kuyruġı dērler erkek²⁷⁷⁸ ve dişi (14) olur ve dişisinün yapraġı kelem yapraġına beñzer irkeginün incecük (15) olur²⁷⁷⁹ ve uzunca²⁷⁸⁰ olur ikisi bile şahrāda ve taşlu yerlerde (**T53/b**) biter köklerin

[63b]

(1) dögseler şuyıla²⁷⁸¹ mażmaża étseler diş aġrısına fāyide éder²⁷⁸² eger şarābıla içseler (2) ishāle fāyide éde eger bişürseler şuyın²⁷⁸³ içseler öksürüğe²⁷⁸⁴ fāyide éder²⁷⁸⁵ eger (3) yaķu édüb dişe vursalar²⁷⁸⁶ aġrısın sākin eyleye eger yapraġını şuyıla bişürseler (4) yaķu édüb balġamī²⁷⁸⁷ şışlere vursalar²⁷⁸⁸ fāyide éde eger balıla ve şarābıla yaķu édüb (5) yaramaz cıbanlara vursalar²⁷⁸⁹ be-ġāyet eyü eyleye ve sirkeyile yaķu édüb hüre zaħmetine (6) ve ‘akreb şokduġına vursalar²⁷⁹⁰ fāyide éde eger yapraġını encīr arasına (7) kosalar kırt düşmeye²⁷⁹¹ **bunyūn** bir otdur kim yapraġı kerfes²⁷⁹² yapraġına (8) beñzer çiçeġi toraķ otı çiçeġine beñzer toħmı bañ toħmına beñzer içseler (9) hayz²⁷⁹³ kanın yüridür²⁷⁹⁴ ve ma‘deyi kızdurur²⁷⁹⁵ ve sidüġi²⁷⁹⁶ yüridür²⁷⁹⁷ ve içdeki öli²⁷⁹⁸ (10)

²⁷⁷² “issi” 53a/12

²⁷⁷³ “issi” 53a/12

²⁷⁷⁴ “niķrīse”den sonra “ursalar” 53a/12

²⁷⁷⁵ “‘inebü’s-sa‘lebe” 53a/13

²⁷⁷⁶ “zaħmetin” 53a/13

²⁷⁷⁷ “fāyide éde” yerine “gidere” 53a/13

²⁷⁷⁸ “irkek” 53a/14

²⁷⁷⁹ “olur” yok. 53a/15

²⁷⁸⁰ “uzınca” 53a/15

²⁷⁸¹ “şuyıyıla” 53b/1

²⁷⁸² “éde” 53b/1

²⁷⁸³ “şuyın” 53b/2

²⁷⁸⁴ “öksürige” 53b/2

²⁷⁸⁵ “éde” 53b/2

²⁷⁸⁶ “ursalar” 53b/3

²⁷⁸⁷ “balġamī” 53b/3

²⁷⁸⁸ “ursalar” 53b/4

²⁷⁸⁹ “ursalar” 53b/4

²⁷⁹⁰ “ursalar” 53b/5

²⁷⁹¹ “üşmeye” 53b/6

²⁷⁹² “kerfis” 53b/6

²⁷⁹³ “hayız” 53b/7

²⁷⁹⁴ “yüride” 53b/7

oğlanı çıkara talak²⁷⁹⁹ ve bögrek ve kavuk²⁸⁰⁰ ağrısına fāyide éde eger şuyından (11) mā'ū'l-ḡarāṭin şarābıla içseler ic ağrısına ve sidük²⁸⁰¹ tamladığına (12) fāyide éde eger tuzıla²⁸⁰² ve şarābıla yaḡu eyleyüb ḡanāzīr zaḡmetine vursalar²⁸⁰³ (13) fāyide éde *būlūḡān* türkce südd²⁸⁰⁴ otı dērler yaprağı mercimek²⁸⁰⁵ yaprağına (14) benzer bir ıarış uzunı²⁸⁰⁶ olur yēseler süd²⁸⁰⁷ çok olur *būlāmūbuyūn* (15) bir otdur ki²⁸⁰⁸ yaprağı bıḡanūs²⁸⁰⁹ yaprağından uzunca olur depesinde ıaraca²⁸¹⁰

[64a]

(1) toḡmları olur ba'zılar ıopān²⁸¹¹ dayağı²⁸¹² dērler zīrā yaprakları aḡa benzer taḡlarda (2) biter ve ıatı yerlerde biter kökinüḡ şuyın şarābıla içseler baş ağrısın²⁸¹³ ve baḡırsak²⁸¹⁴ (3) cıbanlarına ve talak ıatılıḡına ve aḡulu²⁸¹⁵ (T54/a) ıānavar²⁸¹⁶ şokduḡına fāyide éde (4) eger bir dirhemini²⁸¹⁷ sirkeyile içseler talak ağrısına fāyide éde ve kökini (5) boyuna²⁸¹⁸ aṡa ıosalar 'akreb şokduḡına fāyide éde eger kökini ıēyneseler diṡ (6) ağrısını sākin eyleye *būlūḡānāṡin* türkce boḡunlıca²⁸¹⁹ ot dērler

²⁷⁹⁵ “kızarda” 53b/8

²⁷⁹⁶ “südüḡi” 53b/8

²⁷⁹⁷ “yüride” 53b/8

²⁷⁹⁸ “ölü” 53b/8

²⁷⁹⁹ “talak” yok. 53b/8

²⁸⁰⁰ “kavık” 53b/8

²⁸⁰¹ “südük” 53b/9

²⁸⁰² “tuzla” 53b/10

²⁸⁰³ “ursalar” 53b/10

²⁸⁰⁴ “süd” 53b/11

²⁸⁰⁵ “mercümeḡ” 53b/11

²⁸⁰⁶ “uzını” 53b/11

²⁸⁰⁷ “südi” 53b/12

²⁸⁰⁸ “kim” 53b/12

²⁸⁰⁹ “baḡanūs” 53b/13

²⁸¹⁰ “ıaraıa” 53b/13

²⁸¹¹ “ıōbān” 53b/14

²⁸¹² “ıayağı” 53b/13

²⁸¹³ “aḡrısına” 53b/15

²⁸¹⁴ “baḡarsak” 53b/15

²⁸¹⁵ “aḡılı” 53b/15

²⁸¹⁶ “ıānavar” 54a/1

²⁸¹⁷ “dirhemini” 54a/1

²⁸¹⁸ “boynuna” 54a/1

²⁸¹⁹ “yoḡunluca” 54a/3

boğunı (7) çok olduğundan ötüri²⁸²⁰ ve tağlarda biter birer arış uzunı olur yaprağı (8) defne²⁸²¹ yaprağına benzer dadı ayva dadına benzer köki ak ve uzun olur boğun²⁸²² (9) olur eger yaqu eyleye²⁸²³ hüre zahmetlerine ve cığıda²⁸²⁴ vursalar²⁸²⁵ fāyide éde ve kökini (10) yaqu édüb cığıda²⁸²⁶ vursalar²⁸²⁷ giderür **būraḳ** meşhūrdur eger kimnūnıla saḥḳ (11) étseler unūmālī²⁸²⁸ şarābıla içeler²⁸²⁹ yèlleri tağıda ve yilmeşük²⁸³⁰ hılṭları kaṭ^c (12) éde ve bucuḳ dirhemini içseler gücile ḳusdura²⁸³¹ ve eger merhem étseler (13) cıbanlu uyuza ve giciyiḡe²⁸³² ve baraşa dürtseler fāyide éde ve eger şuyıla²⁸³³ ve süciyile (14) ḳarışdurub ḳulaḡa ṭamzursalar aḡrıların ve irkilmiş yèlleri²⁸³⁴ ve aḳan yaşın (15) gidere eger sirkeyile ve eşegün içi yağıyıla ve²⁸³⁵ ṭoṇuzun içi yağıyıla

[64b]

(1) ḳarışdurub²⁸³⁶ ḳuduz it ṭutduḡına vursalar fāyide éde eger menefüş saḳızla (2) ḳarışdurub cıbanlara vursalar²⁸³⁷ işlede eger ençirile²⁸³⁸ yaqu édüb istiskāya (3) vursalar²⁸³⁹ fāyide éde eger balıla ḳarışdurub göze sürme eyleseler gözi tiz eyleye²⁸⁴⁰ (4) eger yaqu édüb aruḳ ḳişiler gevdeye²⁸⁴¹ vursalar²⁸⁴² arıklığın def^c éde ḳıruṭıla yaqu

²⁸²⁰ “ötür” 54a/3

²⁸²¹ “defn” 54a/4

²⁸²² “boğun”dan sonra tekrar “boğun” var. 54a/5

²⁸²³ “eyleseler” 54a/5

²⁸²⁴ “cığıda” 54a/5

²⁸²⁵ “ursalar” 54a/5

²⁸²⁶ “cığıda” 54a/6

²⁸²⁷ “ursalar” 54a/6

²⁸²⁸ “anūmālī” 54a/7

²⁸²⁹ “içseler” 54a/7

²⁸³⁰ “yelmeşük” 54a/7

²⁸³¹ “ḳusdura” 54a/8

²⁸³² “giciyüḡe” 54a/8

²⁸³³ “şuyıyıla” 54a/9

²⁸³⁴ “yèllerin” 54a/10

²⁸³⁵ “veyā” 54a/10

²⁸³⁶ “ḳarışdurub”dan sonra “ḳuduzāt ṭutduḡına vursalar fāyide éde eger menefviş saḳızlaḳarışdurub” yok. 54a/11

²⁸³⁷ “ursalar” 54a/11

²⁸³⁸ “encirle” 54a/11

²⁸³⁹ “ursalar” 54a/12

²⁸⁴⁰ “éde” 54a/12

²⁸⁴¹ “gövdeye” 54a/13

²⁸⁴² “ursalar” 54a/13

édüb (5) felce ve siñir²⁸⁴³ büzüldüğine vursalar²⁸⁴⁴ fāyide éde eger ħamīre ħatub etmek étseler (6) dili sust olan kişiye fāyide éde eger saħķ étseler iri kıllara ekseler ince (7) eyleye ve (T54/b) eger iki dirhem in içseler balğamın ishāl eyleye eger bābādyā²⁸⁴⁵ yağıyıla (8) ħarıřdurub gevdeye²⁸⁴⁶ dürtselele derlede eger sirkeyile saħķ édüb ġargara étseler (9) boğazdağı sülüğı düşüre evet²⁸⁴⁷ ma‘deye yaramazdur eger balıla ħarıřdurub²⁸⁴⁸ (10) yēseler ma‘deyi arıda süddelerin açā eger ħulağa ħamzursalar sağırlığın²⁸⁴⁹ (11) gidere eger iki dirhem in üç dirhem zanbaķ yağıyıla ħarıřdursalar zekere (12) dürtselele cimā‘a²⁸⁵⁰ be-ğāyet ħavī eyleye eger balıla yā řirlüğānıla ħarıřdurub (13) ħasuğa dürtselele gine²⁸⁵¹ cimā‘a ħavī eyleye altı dirhem alsalar altmış dirhem (14) şu içinde ħall²⁸⁵² étseler oda azacuk ħaynadsalar²⁸⁵³ ħırķ dirhem zeyt (15) ħatsalar ġümüř ma‘deninde işleyenün ħuluncı için fāyide éde eger

[65a]

(1) içürselele²⁸⁵⁴ eger bulunmasā bedeli bir bucuķ²⁸⁵⁵ ol ħadar ħuzdur *bevl* ādem sidügidür²⁸⁵⁶ (2) ġirü ħalan ħayvān sidüġinden²⁸⁵⁷ za‘īfdür eger ħayvānāt sidüġiyile²⁸⁵⁸ (3) yaramaz cıbanları ve kemrelü başları yusalar be-ğāyet fāyide éde eger ādem (4) sidüġin²⁸⁵⁹ işeyen²⁸⁶⁰ kiři²⁸⁶¹ içselele²⁸⁶² yılan řoķduğınā ve ağılu otlar yēdüġine (5)

²⁸⁴³ “siñiri” 54a/14

²⁸⁴⁴ “ursalar” 54a/14

²⁸⁴⁵ “bābādyā” 54b/1

²⁸⁴⁶ “gövdeye” 54b/1

²⁸⁴⁷ “evit” 54b/2

²⁸⁴⁸ “ħarıřdurub” yok. 54b/3

²⁸⁴⁹ “sağırlığın” 54b/3

²⁸⁵⁰ “cimā‘ı” 54b/4

²⁸⁵¹ “gine” yok. 54b/5

²⁸⁵² “ħal” 54b/6

²⁸⁵³ “ħaynatsalar” 54b/6

²⁸⁵⁴ “içürselele”den sonra “ve” var. 54b/7

²⁸⁵⁵ “bucuķ” 54b/8

²⁸⁵⁶ “südügidür” 54b/8

²⁸⁵⁷ “südüġinden” 54b/8

²⁸⁵⁸ “südüġiyile” 54b/9

²⁸⁵⁹ “südüġin” 54b/10

²⁸⁶⁰ “işeyüb” 54b/10

²⁸⁶¹ “kişi” yok. 54b/10

²⁸⁶² “içse” 54b/10

fāyide éde eger ādem sidügin²⁸⁶³ naṭrūnıla qarışdursalar kuduz it taladüğüne (6) ve cıbanlu uyuza ve giciyige²⁸⁶⁴ vursalar²⁸⁶⁵ fāyide éde eski südüğü başda olan (7) cıbanlara ve kōṇağa ve kabarcuğa²⁸⁶⁶ dürtsele fāyide éde eger nārķabıyıla saḥķ (8) étseler kulağa ṭamzursalar kulakdağı kurdı öldürüb çıkara iriğini kese bāliğ (9) olmaduķ oğlan sidügi²⁸⁶⁷ zīķü'n-nefese²⁸⁶⁸ olan kiři içse fāyide éder²⁸⁶⁹ (10) bakır kab içinde bişürsele balıla göze dürtsele gözde olan (T55/a) ağı ve cıbanları (11) gidere ve göz ağrısına ve qarardüğüne fāyide éde ve sidük²⁸⁷⁰ çökeligini kınā (12) yağıyla saḥķ édüb 'avratlar götürse raḥimleri²⁸⁷¹ ağrısın sākin eyleye ve göze (13) dürtsele kabakları ve gözde cıbandan olan aklıķları gidere ve şıgır südüğini (14) eger saḥķ étseler kulağa ṭamzursalar ağrısın²⁸⁷² sākin eyleye ve ṭonuz südüğüne (15) kuvveti²⁸⁷³ dāḥı²⁸⁷⁴ şıgır südüğü gibidür evet²⁸⁷⁵ bunun ḥāşıyyeti²⁸⁷⁶ budur ki²⁸⁷⁷ içsele kavuķda

[65b]

(1) olan taşı tağıdur ve südüğü yürüdür²⁸⁷⁸ eger eşek²⁸⁷⁹ südüğini içsele bögrek (2) ağrısına fāyide éder²⁸⁸⁰ eger gözi aḥşam ve şabāḥ yusalar katī olub çapaķlandüğüne²⁸⁸¹ (3) fāyide²⁸⁸² éde eger maķ'adında şiş olan kişi ısıcaķ südüķile (4) bir kaç gün yusa fāyide éde eger ısıcaķ²⁸⁸³ südüğü ḥuķne étseler bağırsakda²⁸⁸⁴ (5) olan zaḥmetleri gidere

²⁸⁶³ "südüğini" 54b/11

²⁸⁶⁴ "giciyüğe" 54b/12

²⁸⁶⁵ "ursalar" 54b/12

²⁸⁶⁶ "kabarcuğa" 54b/13

²⁸⁶⁷ "südüğü" 54b/14

²⁸⁶⁸ "zīķü'n-nefes" 54b/14

²⁸⁶⁹ "éde" 54b/15

²⁸⁷⁰ "südük" 55a/1

²⁸⁷¹ "raḥimleri" 55a/2

²⁸⁷² "ağrısı" 55a/3

²⁸⁷³ "kuveti" 55a/4

²⁸⁷⁴ "dāḥı" 55a/4

²⁸⁷⁵ "evit" 55a/4

²⁸⁷⁶ "ḥāşıyyeti" 55a/4

²⁸⁷⁷ "kim" 55a/4

²⁸⁷⁸ "yürüdür" 55a/5

²⁸⁷⁹ "eşek" yok. 55a/5

²⁸⁸⁰ "éde" 55a/6

²⁸⁸¹ "çapaķlandüğün" 55a/6

²⁸⁸² "fāyide éde" yerine "gidere" 55a/6

²⁸⁸³ "ısıcaķ" 55a/7

²⁸⁸⁴ "bağarsuķda" 55a/8

eger naṭrūnıla ādem²⁸⁸⁵ südügin qarışdursalar dā'ü's-sa'lebe (6) bir niçe²⁸⁸⁶ gün dürtsele gidere eger üzüm çubuğı²⁸⁸⁷ küliyle (7) ādem südügin qarışdursalar kan sızduğı yere vursalar²⁸⁸⁸ fāyide ēde eger keçi (8) südügin büreyile ve turunc şuyıla qarışdurub giciyige²⁸⁸⁹ ve baraşa ve sinirler ağrısına (9) ve teşennüce ve sinir uzaduğına vursalar²⁸⁹⁰ fāyide ēde eger ādem südügin (10) gendeneyile²⁸⁹¹ kaynadub beş güne dek 'avratlar içine girüb otursalar rahmleri (11) ağrısına fāyide ēde girü ancılaysın gendeneyile bişürüb ṭalağı²⁸⁹² olan kişi (12) her gün üç kaşuḳ içseler²⁸⁹³ zaḥmeti gide ḡāyet mücerrebdür zīrā ḥekīm eydür (13) ṭalağı şişen kişi nice²⁸⁹⁴ 'ilāc ētdi fāyide bulmadı bir gece düşinde (14) gördi ki²⁸⁹⁵ bir kişi buña eydür her gün şabāḥ südügünden üç kerre yudsa (15) şifā bula²⁸⁹⁶ dēdi ol kişi dāḥı²⁸⁹⁷ eyle ētdi şifā buldı eger

[66a]

(1) bir kişi ḳancıḳ it südügin alsa bir yere ḳosa ḳoyulunca²⁸⁹⁸ (T55/b) andan şonra aḳ (2) kılı yusa ḳara eyleye be-ḡāyet eyü²⁸⁹⁹ boyaya eger ḥayvānātun südügin bişürsele (3) ḳoyulunca yaramaz cıbanlara ve nāşūr²⁹⁰⁰ etlere be-ḡāyet fāyide ēde eger ayınun südügin (4) oḡlancuḳlar gevdesinde²⁹⁰¹ olan yaramaz cıbanlara²⁹⁰² dürtsele be-ḡāyet fāyide (5) ēde evet²⁹⁰³ ḳaynadalar andan dürteler²⁹⁰⁴ **beyze** türkce yumurda²⁹⁰⁵ dērler ve

²⁸⁸⁵ “ādem” yok. 55a/8

²⁸⁸⁶ “nice” 55a/9

²⁸⁸⁷ “cubuğı” 55a/9

²⁸⁸⁸ “ursalar” 55a/10

²⁸⁸⁹ “giciyüge” 55a/10

²⁸⁹⁰ “ursalar” 55a/11

²⁸⁹¹ “gendeneyile”den sonra “ḳaynadub beş güne dek 'avratlar içine girüb otursalar rahmleri ağrısına fāyide ēde giri encileyin gendeneyile bişürüb” yok. 55a/12

²⁸⁹² “ṭalağı” 55a/12

²⁸⁹³ “içse” 55a/12

²⁸⁹⁴ “niçe” 55a/13

²⁸⁹⁵ “ki” yok. 55a/13

²⁸⁹⁶ “ola” 55a/14

²⁸⁹⁷ “daḥı” 55a/15

²⁸⁹⁸ “ḳoyılınca” 55a/15

²⁸⁹⁹ “iyü” 55b/1

²⁹⁰⁰ “nāşır” 55b/2

²⁹⁰¹ “ḡövdesinde” 55b/2

²⁹⁰² “cıbanlara” 55b/3

²⁹⁰³ “evit” 55b/3

dāhı²⁹⁰⁶ (6) rufūdun²⁹⁰⁷ yumurda²⁹⁰⁸ eyü²⁹⁰⁹ ğidādur kızıl ünügi ve ma‘deyi ve bağarsuqları (7) ve kavuğı yumşadur eger bişmiş şarusın za‘ferānıla²⁹¹⁰ ve gül yağıyla karışdurub (8) göz şancusına vursalar²⁹¹¹ sākin eyleye ve eger ağını kulağa tamlatsalar (9) isi şişlere fāyide éde şovıdub ağrısın sākin eyleye eger (10) od yanuğına dürtseler fāyide éde eger yüze dürtseler gün yağıduğına fāyide éder²⁹¹² (11) eger günlügile karışdurub alına dürtseler nezleye fāyide éde eger gül yağıyla (12) yā şarāb-ı anūmālīyile karışdurub bir yünı yaş édüb göze²⁹¹³ vursalar²⁹¹⁴ (13) gözün isi²⁹¹⁵ şişlerin sākin eyleye eger çig iken ağıın içseler yılan (14) şokduğına fāyide éde eger ılıcağ édüb yudsalar kavuğ ve bögrek cıbanlarına ve (15) göğüs²⁹¹⁶ iriligine ve kan tükürmege ve nezleye ve mādde²⁹¹⁷ inen göğüse²⁹¹⁸ fāyide éder²⁹¹⁹

[66b]

(1) ve rufūdun²⁹²⁰ yumurda öksürüğe²⁹²¹ ve zīkū’n-nefese ve sill zahmetine²⁹²² ve āvāz²⁹²³ issiden (2) boğulmağına²⁹²⁴ ve kan tükürmege fāyide éde²⁹²⁵ eger ağını iklīlü’l-melike karışdurub (3) hıķne étsele bağarşuqlar²⁹²⁶ cıbanlarına ve ma‘ad çıķduğına

²⁹⁰⁴ “dürtseler” 55b/3

²⁹⁰⁵ “yumurda” 55b/4

²⁹⁰⁶ “dāhı” 55b/4

²⁹⁰⁷ “rufūdun” 55b/4

²⁹⁰⁸ “yumurda” 55b/4

²⁹⁰⁹ “iyü” 55b/4

²⁹¹⁰ “za‘ferānıla” 55b/5

²⁹¹¹ “ursalar” 55b/6

²⁹¹² “éde” 55b/8

²⁹¹³ “göz” 55b/10

²⁹¹⁴ “ursalar” 55b/10

²⁹¹⁵ “issi” 55b/10

²⁹¹⁶ “göğüz” 55b/12

²⁹¹⁷ “māde” 55b/12

²⁹¹⁸ “göğüze” 55b/12

²⁹¹⁹ “éde” 55b/12

²⁹²⁰ “rafūdun” 55b/13

²⁹²¹ “öksürüğe” 55b/13

²⁹²² “rencine” 55b/13

²⁹²³ “āvāzı” 55b/13

²⁹²⁴ “boğulmağına” 55b/13

²⁹²⁵ “éder” 55b/14

²⁹²⁶ “bağarşuğ” 55b/14

fāyide éde eger (4) yumurda ağıyıla gül yağını qarışdurub bir fetili batırub²⁹²⁷ götürseler (T56/a) maḳʿad şişdüğine (5) ve şancuya fāyide éde evet²⁹²⁸ kaz yumurdası ve deve kuşu yumurdası ve ördek (6) yumurdası yaramazdur yemeyeler eger tavuk yumurdasını şarusın kıra gömseler bala (7) qarışdurub cıgıda²⁹²⁹ ve beñizde olan karamtılığa vursalar²⁹³⁰ gidere eger toy yumurdasın (8) delseler içine bir pāreçük yünçügez kıysalar ki ol yün qarara şunja degin (9) ki kıosalar²⁹³¹ ol²⁹³² vaḳt ol kıılı yusalar be-ğāyet qarara eger kaplubāğa yumurdasını (10) yēseler şarʿa ve öksürüğe²⁹³³ ve oğlancuḳlar ḥastalığına be-ğāyet fāyide éde eger ördek (11) yumurdasını²⁹³⁴ zeytile qarışdurub raḥme tamlatsalar dört günden şonra²⁹³⁵ (12) yürüde eger qarınca yumurdasını şuyıla²⁹³⁶ saḥḳ édüb gevdeye²⁹³⁷ dürtseleler kııl bitürmeye (13) eger yumurda ağıını sevīḳıla yaʿnī kavut demek olur qarışdurub kıan kıuşana (14) içürseleler kese eger yumurda ağıını kıapak²⁹³⁸ şişlerine dürtseleler fāyide éde evet²⁹³⁹ (15) zinhār içine²⁹⁴⁰ dürtmeyeler cıpanlar²⁹⁴¹ eyler eger yumurda şarusın benefşe yağıyla

[67a]

(1) qarışdurub isi²⁹⁴² şişlere vursalar²⁹⁴³ fāyide éde²⁹⁴⁴ bişüre eger²⁹⁴⁵ gül yağıyla ve zaʿfrānıla²⁹⁴⁶ (2) ve mürriyle qarışdurub yaḳu édüb ḡalīz kıandan olan şişlere²⁹⁴⁷ fāyide

²⁹²⁷ “baturub” 55b/15

²⁹²⁸ “evit” 56a/1

²⁹²⁹ “cıgıda” 56a/2

²⁹³⁰ “ursalar” 56a/3

²⁹³¹ “kıosalar”dan sonra “kıi” var. 56a/4

²⁹³² “ol”dan sonra “vaḳt ol” yok. 56a/4

²⁹³³ “öksürige” 56a/5

²⁹³⁴ “yumurdasın” 56a/6

²⁹³⁵ “şonra”dan sonra “ḥayzı” var. 56a/6

²⁹³⁶ “şuyıyıla” 56a/7

²⁹³⁷ “gövdeye” 56a/7

²⁹³⁸ “kıapak” 56a/9

²⁹³⁹ “evit” 56a/9

²⁹⁴⁰ “içine” kelimesi “zinhār”dan önce gelmiştir. 56a/9

²⁹⁴¹ “cıbanlar” 56a/9

²⁹⁴² “issi” 56a/10

²⁹⁴³ “ursalar” 56a/10

²⁹⁴⁴ “éde”den sonra “ḥal eyleye” var. 56a/10

²⁹⁴⁵ “eger” yok. 56a/11

²⁹⁴⁶ “zaʿfirānıla” 56a/11

²⁹⁴⁷ “şişlere”den sonra “ursalar” var. 56a/12

(3) éde eger şarusın çigle göze vursalar²⁹⁴⁸ fāyide éde ve yarılan yerlere ve (4) isi²⁹⁴⁹ şişlere dürtsele fāyide éde eger kabuğın göyündürüb saḥḥ édüb (5) göze sürme etseler gözde olan cıbanlara hem²⁹⁵⁰ giciyige²⁹⁵¹ fāyide éde eger yaş (6) kişnic²⁹⁵² şuyıla karışdırub buruna tamlatsalar burundan akan²⁹⁵³ kanı kese (7) eger deve kuşu yumurdası (*T56/b*) kabuğın göyündürmedin saḥḥ etseler balıla (8) yalasalar böğür²⁹⁵⁴ ağrılarına fāyide éde eger yumurda kabuğunun göyünmişini (9) saḥḥ édüb buruna püfgürseler hīc çāre bulunmayan burun kanın (10) kese eger rufudun²⁹⁵⁵ yumurdayı²⁹⁵⁶ su teresi tohmıyıla ve saḥanḥūr tuzıla yēseler (11) cimā‘a be-gāyet ḳavī eyleye ve öyken iriligin gidere ve göz iriligin gidere²⁹⁵⁷ (12) ve göğüs iriligin gidere eger yumurda şarusın bir üsküreye²⁹⁵⁸ koyub (13) uncugaz²⁹⁵⁹ karışdırub çalkasalar her bir şaruya bir dāng büber katsalar (14) bişürseler yēseler tiz hazm ola za‘īf²⁹⁶⁰ ma‘delere²⁹⁶¹ fāyide éde eger (15) sirkeyile bişürüb yēseler bağarsuk²⁹⁶² cıbanlarına ve ic ağrısına fāyide éde

[67b]

(1) *bīṣ* bir otdur kim²⁹⁶³ uzunı²⁹⁶⁴ bir arış olur yaprağı mārūl yaprağına (2) beñzer²⁹⁶⁵ ve kāsñī yaprağına beñzer bıldırcın²⁹⁶⁶ dāīm anı otlar anuñcün²⁹⁶⁷ (3) bıldırcın²⁹⁶⁸ otı

²⁹⁴⁸ “ursalar” 56a/12

²⁹⁴⁹ “issi” 56a/13

²⁹⁵⁰ “ve” 56a/14

²⁹⁵¹ “giciyüğe” 56a/14

²⁹⁵² “kişnici” 56a/14

²⁹⁵³ “akın” 56a/15

²⁹⁵⁴ “böğür” 56b/1

²⁹⁵⁵ “rufadan” 56b/3

²⁹⁵⁶ “yumurda” 56b/3

²⁹⁵⁷ “gidere”den sonra “ve göğüs iriligin gidere” yok. 56b/4

²⁹⁵⁸ “üskireye” 56b/4

²⁹⁵⁹ “otcuğaz” 56b/5

²⁹⁶⁰ “za‘īf”den sonra “olan” 56b/6

²⁹⁶¹ “ma‘deye” 56b/6

²⁹⁶² “bağarsak” 56b/6

²⁹⁶³ “ki” 56b/7

²⁹⁶⁴ “uzını” 56b/7

²⁹⁶⁵ “beñzer”den sonra “ve kāsñī yaprağına beñzer” yok. 56b/7

²⁹⁶⁶ “bıldırcın” 56b/8

²⁹⁶⁷ “anuñcün” 56b/8

²⁹⁶⁸ “bıldırcın” 56b/8

dérler türkler sıcan dāhı dérler eger gevdeye²⁹⁶⁹ dürtsele (4) etin yiye eger bucuğ mışkālını yēseler öldüre bedene āsar étmekde āgulu (5) yılanlar āğusından beterdür²⁹⁷⁰ eger içseler başı çegzindüre uçuk tuta (6) ‘ilācı oldur kim çok kusduralar²⁹⁷¹ šalğam tohmının şuyına şıgırın (7) sa yağın içürmegile andan şonra pelīd şarābıla kaynadub kırk dirhemine (8) bucuğ dirhem devāū’l-misk katub içürelér ba‘zılar kebere köki tiryākıdur (9) dérler eger bīši dögüb yaķu eyleseler baraşa dürtsele gidere ve (10) cüzẓāmlar için²⁹⁷² düzilen ma‘cūna²⁹⁷³ katub cüzẓāmlara yédürsele (11) be-ğāyet fāyide éde *bīši-mūşı bīşā*²⁹⁷⁴ bu bir otdur kim bīş yanında (12) biter ve bīşün kankı nev‘ī ki āğac²⁹⁷⁵ bite yimişi olmaz ve bu ot dāhı²⁹⁷⁶ (13) bīş gibi²⁹⁷⁷ fāyide éde²⁹⁷⁸ baraşa²⁹⁷⁹ ve cüzẓāma ammā bīši-mūşı²⁹⁸⁰ dedükleri bir (14) hayvāndur şıcana²⁹⁸¹ beñzer bīş atlu²⁹⁸² otun dibinde olur bu dāhı (15) baraşa ve cüzẓāma fāyide éder ve her āğuya tiryākıdur dediler²⁹⁸³

[68a]

(1) *ħarfū’l-te tāynūl*²⁹⁸⁴ ħalk buña tenbūl²⁹⁸⁵ dérler yaprağı (2) turunc yaprağına beñzer külüçür²⁹⁸⁶ gibi biter āğaclara tolaşur yaprağın dadı (3) karanful yaprağına beñzer eger yaprağın çeyneseler āğız kōkusın eyü²⁹⁸⁷ eyleye (4) ve iştahā²⁹⁸⁸ getüre ve dişleri kızdurur ve nefesi feraħ eyler ve bedeni kavi (5) eyler ve çeñe şişdüğine ve kan

²⁹⁶⁹ “gövdeye” 56b/9

²⁹⁷⁰ “biterdür” 56b/10

²⁹⁷¹ “kusduralar” 56b/11

²⁹⁷² “icün” 56b/14

²⁹⁷³ “ma‘cūn” 56b/14

²⁹⁷⁴ “bīş mūş bīşā” 56b/15

²⁹⁷⁵ “āğac”dan sonra “(T57/a) dibinde” var. 57a/1

²⁹⁷⁶ “dāhı” yok. 57a/1

²⁹⁷⁷ “bigi” 57a/1

²⁹⁷⁸ “éder” 57a/1

²⁹⁷⁹ “baraşa” yok. 57a/1

²⁹⁸⁰ “mūş” 57a/1

²⁹⁸¹ “şıcana” 57a/2

²⁹⁸² “adlu” 57a/2

²⁹⁸³ “dediler” yok. 57a/3

²⁹⁸⁴ “tābnūr” 57a/3

²⁹⁸⁵ “tebnūl” 57a/3

²⁹⁸⁶ “külüçür” 57a/4

²⁹⁸⁷ “iyü” 57a/5

²⁹⁸⁸ “iştihā” 57a/5

sızduğına fāyide ēde²⁹⁸⁹ ağız ve diş etlerin²⁹⁹⁰ (6) ve ma^cdeyi kavī eyler eger yaprağın yēseler üzerine şu içseler nefesi kōkulu (7) eyleye ve feraḥ eyleye ve ḳalbi kavī ēde vaḥṣeti gidere ba^czılar buḡa (8) sādec-i hindī dērler bedeli ḳaranfuldur *tibn* şamandur üzerine yatmayalar (9) felc eyler siḡirlere zarar eyler eger buğday şamanın göyündürüb²⁹⁹¹ külini (10) yaru ḳadar tuza ḳarışdursalar²⁹⁹² ve²⁹⁹³ sirkeyile yoğursalar incükde olan cıbanlara (11) vursalar²⁹⁹⁴ gidere eger buğday şamanın ḳaynadub üşiyen ayağa vursalar²⁹⁹⁵ (12) ve yıldırım²⁹⁹⁶ inmiş ayağa dāḡı²⁹⁹⁷ vursalar²⁹⁹⁸ gidere eger arpa şamanın²⁹⁹⁹ göyündürseler (13) uyuzdan gevde³⁰⁰⁰ ḳaralığına eküb süre süre yusalar eyü³⁰⁰¹ eyleye eger (14) baḳlā şamanıla aḳ kılları yusalar be-ḡāyet ḳararda eger encīr³⁰⁰² ağacını³⁰⁰³ incīr³⁰⁰⁴ (15) belürdüğü vaḡtın (*T57/b*) baḳlā şamanın dütüzseler³⁰⁰⁵ yimişin düşürmeye *türmüs*

[68b]

(1) türkce termiyedür eger balıla ḳarışdursalar³⁰⁰⁶ yalasalar yā sirkeyile içseler yā³⁰⁰⁷ (2) şuyıla ḳaynadub şuyın içseler ḳarındağı ḳurtları öldüre ve cigerün (3) ve ṭalağınun süddelerin açā eger ol şuyı bahaḡ üzerine ve bibinglere (4) dürtseler fāyide ēde ve başı yusalar fāyide ēde³⁰⁰⁸ uvacuk³⁰⁰⁹ cıbanlarına³⁰¹⁰ ve eger bıḡanūs³⁰¹¹ (5) büberle

²⁹⁸⁹ “ēder” 57a/6

²⁹⁹⁰ “etlerin”den sonra “iyü eyler” var. 57a/7

²⁹⁹¹ “göyündürseler” 57a/10

²⁹⁹² “ḳarışdursalar” 57a/10

²⁹⁹³ “ve” yok. 57a/10

²⁹⁹⁴ “ursalar” 57a/11

²⁹⁹⁵ “ursalar” 57a/12

²⁹⁹⁶ “yıldırım” 57a/12

²⁹⁹⁷ “daḡı” 57a/12

²⁹⁹⁸ “ursalar zaḡmetin” 57a/12

²⁹⁹⁹ “şamanı” ve “şamanı” dan sonra “üzerine yatsalar issi mizāclu kişilerün gevdesine fāyide ēder eger baḳıla şamanın” var. 57a/12-13

³⁰⁰⁰ “gövde” 57a/14

³⁰⁰¹ “iyü” 57a/14

³⁰⁰² “incīr” 57a/15

³⁰⁰³ “ağacına” 57a/15

³⁰⁰⁴ “incīri” 57a/15

³⁰⁰⁵ “tütüzseler” 57b/1

³⁰⁰⁶ “ḳarışdursalar” 57b/1

³⁰⁰⁷ “yā” yok. 57b/2

³⁰⁰⁸ “ēde” den sonra “ve” var. 57b/4

³⁰⁰⁹ “uvaçuk” 57b/4

karışdırub içseler cigeri³⁰¹² ve talağı arıda ve süddeleri³⁰¹³ açā ve içindeki (6) ölü oğlanı çıkara eger ununı³⁰¹⁴ yaķu eyleseler yanbaşı ağırsına vursalar³⁰¹⁵ (7) be-ğāyet³⁰¹⁶ fāyide ēde eger yaşını³⁰¹⁷ dögseler uyuza ve yaramaz cıbanlara ve ħanāzīre (8) vursalar³⁰¹⁸ fāyide ēde mücerrebdür³⁰¹⁹ eger arpa unıyla ve şuyıla karışdırub isi³⁰²⁰ (9) veremlere ve ‘ırķu’n-nisāya vursalar³⁰²¹ fāyide ēde eger sirkeyile bişürseler ħanāzīre (10) vursalar³⁰²² ħall³⁰²³ eyleye eger yağmur şuyıla müherrā olunca³⁰²⁴ bişürseler şuyıla (11) yüzi yusalar ġāyet eyü³⁰²⁵ eyleye eger kökini şuyıla bişürseler içseler südügi (12) yüride ve şol termiye ki acılığı³⁰²⁶ gitmiş ola kaçan³⁰²⁷ dögseler sirkeyile (13) içseler gönül döndügin³⁰²⁸ gidere ve gönüle yemek istede eger bişürseler³⁰²⁹ (14) şuyıla uyuz koyunı yusalar uyuzı gide eger aciken yēseler içi arıda eger (15) bişürseler şuyın içseler gevde³⁰³⁰ sustluğına³⁰³¹ fāyide ve³⁰³² eger şuda işlatsalar

[69a]

(1) ol şuyıla dīvārları yusalar siņekleri kıra eger bir rıtlı³⁰³³ şuyın isti‘māl (2) etseler baraşa fāyide ēder³⁰³⁴ (T58/a) eger şabāḥ acla³⁰³⁵ bir avuc tuzlıca³⁰³⁶ termiye yēseler (3)

³⁰¹⁰ “cıbanlarına” dan sonra “ursalar fāyide ēde” var. 57b/4

³⁰¹¹ “bıġanūsıla ve” 57b/4

³⁰¹² “cigeri” 57b/5

³⁰¹³ “süddeleri” 57b/5

³⁰¹⁴ “ununı” 57b/6

³⁰¹⁵ “ursalar” 57b/6

³⁰¹⁶ “ğāyet” 57b/6

³⁰¹⁷ “başını” 57b/6

³⁰¹⁸ “ursalar be-ğāyet” 57b/7

³⁰¹⁹ “mücerrebdür” yok. 57b/7

³⁰²⁰ “issi” 57b/8

³⁰²¹ “ursalar” 57b/8

³⁰²² “ursalar” 57b/9

³⁰²³ “ħal” 57b/9

³⁰²⁴ “olunca” 57b/9

³⁰²⁵ “iyü” 57b/10

³⁰²⁶ “açılığı” 57b/11

³⁰²⁷ “kaçan” 57b/11

³⁰²⁸ “döndügin” 57b/12

³⁰²⁹ “bişürüb” 57b/12

³⁰³⁰ “gövde” 57b/14

³⁰³¹ “sustluğına” 57b/14

³⁰³² “ve” yok. 57b/14

³⁰³³ “rıtlı” 57b/15

³⁰³⁴ “ēde” 57b/15

gözi be-ğāyet nūrlu eyleye eger sirkeyile bişürseler mafşallar ağrısına (4) be-ğāyet fāyide eder³⁰³⁷ eger deniz şuyıla³⁰³⁸ qarışdurub oğlancuqlar boynındağı (5) balğami³⁰³⁹ şişlere vursalar³⁰⁴⁰ taḥlīl éde eger degirmende ögütseler kabuğın (6) giderüb bir baqır çölmek içine qoysalar üzerine tāze südd³⁰⁴¹ qoysalar ol (7) batınca ol qadar qaynatsalar ki südd³⁰⁴² siñe gide andan şonra berāberi şıgırır (8) tuzsuz şa yağı qatsalar bişürseler qoyılınca andan bir beze³⁰⁴³ yaqu édüb (9) böğüre³⁰⁴⁴ vursalar³⁰⁴⁵ şafrāvī ishāl éde ve yürek üzerine vursalar³⁰⁴⁶ sevdāyı (10) ishāl éde ve sekirdene vursalar³⁰⁴⁷ ḥām³⁰⁴⁸ yılmeşük³⁰⁴⁹ ḥılṭ ishāl eyleye ḥaddince (11) ishāl étdükden³⁰⁵⁰ şonra gidereler şovuk şuyıla ol araya süreler ishālī³⁰⁵¹ (12) tura ḥekim eydür be-ğāyet mücerrebdür³⁰⁵² tıbbuñ sırlarındandır oğlancuqlar ve pīrlər (13) ki müşhil ot içmege³⁰⁵³ duymayalar³⁰⁵⁴ bunu isti‘māl édeler şifā bula eger (14) termiyeyi³⁰⁵⁵ saḥḳ étseler eleseler unını bezir çökeliğine qarışdurub yaqu édüb (15) sigillere ve maḳ‘adda olan bevāşire vursalar³⁰⁵⁶ fāyide³⁰⁵⁷ éde gidere *teẓrūc*

³⁰³⁵ “açla” 58a/1

³⁰³⁶ “tuzluca” 58a/1

³⁰³⁷ “éde” 58a/2

³⁰³⁸ “şuyıyıla” 58a/2

³⁰³⁹ “balğami” 58a/3

³⁰⁴⁰ “ursalar” 58a/3

³⁰⁴¹ “süd” 58a/4

³⁰⁴² “süd” 58a/5

³⁰⁴³ “bize” 58a/6

³⁰⁴⁴ “bögere” 58a/6

³⁰⁴⁵ “ursalar” 58a/6

³⁰⁴⁶ “ursalar” 58a/7

³⁰⁴⁷ “ursalar” 58a/7

³⁰⁴⁸ “tam” 58a/7

³⁰⁴⁹ “yılmeşik” 58a/7

³⁰⁵⁰ “étdikden” 58a/8

³⁰⁵¹ “ishālleri” 58a/8

³⁰⁵² “mücerrebdür” 58a/9

³⁰⁵³ “icmege” 58a/10

³⁰⁵⁴ “duymasalar” 58a/10

³⁰⁵⁵ “termiyeye” 58a/10

³⁰⁵⁶ “ursalar” 58a/11

³⁰⁵⁷ “fāyide éde” yok. 58a/11

[69b]

(1) türkce süglündür eger ödin³⁰⁵⁸ burina³⁰⁵⁹ tamzursalar vesvese ve³⁰⁶⁰ mālīhūlyāya fāyide éde eger (2) etin³⁰⁶¹ biryān eyleseler üç gün isi³⁰⁶² isi³⁰⁶³ yēseler vesveseyi ve hayālleri gidere cemī'i (3) kuşlar etinden bu efzaldür beyniye³⁰⁶⁴ gāyet yarar 'aklı ve fehmi ziyāde eyler (4) *türbūd* meşhürdür eger iki dirhemini³⁰⁶⁵ bādām yağıyla ıslāh édüb içseler (5) ma'dede olan yilmeşük³⁰⁶⁶ balgamları ve gevdede³⁰⁶⁷ olan (*T58/b*) şulu palgamları³⁰⁶⁸ ve yanbaşında (6) olan çig³⁰⁶⁹ balgamları ishāl eyleye ve siñirler ve mafzallar³⁰⁷⁰ ağrısına fāyide éde (7) ve rahimleri³⁰⁷¹ arıda ve süddelerin açā ağrılarına fāyide éde ve³⁰⁷² ma'deyi ve bedeni ve dimāğı kavī (8) eyleye ve uçuk tütana be-gāyet fāyide éde bedeli tūt ağacı³⁰⁷³ kabuğıdır kökinün (9) kabı dāhı³⁰⁷⁴ yēgdür *terencübīn* meşhürdür terengübīn dāhı³⁰⁷⁵ dērler mu'tedildür harāretten³⁰⁷⁶ (10) burūdeti yumşadıcıdır tabī'atı ağır hastalıklara fāyide éde³⁰⁷⁷ ve göğüsü ter eyler (11) ve isi mizāclu kişilere fāyide éde³⁰⁷⁸ eger erük ve günāb şuyınun³⁰⁷⁹ ezüb içseler (12) şekerden yēg cilā vère ısıtmalara alavın sākin eyleye şusuzluğu³⁰⁸⁰ keser ve tabī'atı (13)

³⁰⁵⁸ "ödün" 58a/12

³⁰⁵⁹ "buruna" 58a/12

³⁰⁶⁰ "ve" yok. 58a/12

³⁰⁶¹ "etini" 58a/13

³⁰⁶² "issi" 58a/13

³⁰⁶³ "isi" yok. 58a/13

³⁰⁶⁴ "biyniye" 58a/14

³⁰⁶⁵ "dirhemini" 58a/15

³⁰⁶⁶ "yelmüşük" 58a/15

³⁰⁶⁷ "gövdede" 58a/15

³⁰⁶⁸ "balgamları" 58b/1

³⁰⁶⁹ "çig" yok. 58b/1

³⁰⁷⁰ "mafşillar" 58b/1

³⁰⁷¹ "rahimleri" 58b/2

³⁰⁷² "ve" yok. 58b/2

³⁰⁷³ "ağacı" 58b/3

³⁰⁷⁴ "dāhı" 58b/3

³⁰⁷⁵ "dāhı" yok. 58b/4

³⁰⁷⁶ "harāretde" 58b/4

³⁰⁷⁷ "éder" 58b/5

³⁰⁷⁸ "éder" 58b/5

³⁰⁷⁹ "şuyıyla" 58b/6

³⁰⁸⁰ "şusuzluğu" 58b/7

ishāl eylereger on mışkāl içseler şafrāyı ishāl eder³⁰⁸¹ şerbeti yigirmi (14) mışkaldur *turāb-ı şaydā* şām vilāyetinde bir mağāradan kazub³⁰⁸² getirürler (15) toprakdur eger bir mışkālını yumşak dögseler sünügi şınan kişiye içürseler³⁰⁸³

[70a]

(1) fi'l-hāl bitüre ve sünügi şavışdıyısı yérine getüre mücerrebdür³⁰⁸⁴ şāhihdür³⁰⁸⁵ (2) *turābu's-şārideti* bu bir toprakdur kim rüm denizinin cezāresinden getirürler (3) eger bundan azaçuk şu içinde hāl³⁰⁸⁶ etseler buruna tamlatsalar boğazdağı (4) sülügi tiz çıkara ve bu toprağıla arpa dağı getirürseler³⁰⁸⁷ ol arpayı at (5) başına aşā kosalar ata yapışan sülügi kese düşüre³⁰⁸⁸ ve ol tavarun katına (6) hūşdan tuyürdan nesne gelmeye *tuffāh* almadur eger yaprağın dögseler cirāhata (7) vursalar³⁰⁸⁹ bitüre veyā issi veremlere vursalar³⁰⁹⁰ fāyide eder³⁰⁹¹ ve ma' de üzeri³⁰⁹² vursalar³⁰⁹³ (8) kavī eyleye eger evvel bahārda (*T59/a*) olan almayı yēseler şafrāyı ziyāde eyleye ve (9) sinirlere zahmete³⁰⁹⁴ eyleye şafrādan olan şusuzluğu³⁰⁹⁵ gidere ve kuşmağı³⁰⁹⁶ sākin (10) eyleye³⁰⁹⁷ ma' denün ağzına³⁰⁹⁸ kuvvet vère gēc hazm ola yēl eyleye nisyān getüre (11) eger tatlu almayı bişürüb göz ağrısına yaķu edüb vursalar³⁰⁹⁹ ağrısın sākin (12) eyleye eger ekşisin yēseler gevden ve kāhel eyleye ve balgamı ziyāde eyleye ve çok³¹⁰⁰ (13)

³⁰⁸¹ “ède” 58b/7

³⁰⁸² “kazıb” 58b/8

³⁰⁸³ “icürseler” 58b/9

³⁰⁸⁴ “mücerrebdür” 58b/10

³⁰⁸⁵ “şāhihdür” yok. 58b/10

³⁰⁸⁶ “hāl” 58b/11

³⁰⁸⁷ “karışdursalar” 58b/12

³⁰⁸⁸ “düşire” 58b/13

³⁰⁸⁹ “ursalar” 58b/14

³⁰⁹⁰ “ursalar” 58b/15

³⁰⁹¹ “ède” 58b/15

³⁰⁹² “üzerine” 58b/15

³⁰⁹³ “ursalar” 58b/15

³⁰⁹⁴ “zahmet” 59a/1

³⁰⁹⁵ “şusuzluğu” 59a/1

³⁰⁹⁶ “kuşmağı” 59a/2

³⁰⁹⁷ “eyleye”den sonra “ve tabī'atı kavīeyleye” var. 59a/2

³⁰⁹⁸ “ağrısına” 59a/2

³⁰⁹⁹ “ursalar” 59a/3

³¹⁰⁰ “çok”dan sonra “yēseler” var. 59a/4

uzun ısıtmalar getüre eger nār ve kōruk³¹⁰¹ bişürüb yēseler ma‘deyi kavī édüb şafrā³¹⁰² (14) ishālın kabz eyleye bişürüb³¹⁰³ zūsanfāriye zahmetine fāyide éde ve tatlu alma (15) ağulara fāyide éde³¹⁰⁴ ve qalbi kavī éder ve rūhı feraḥ éder ve³¹⁰⁵ dimāḡı kavī éder evet³¹⁰⁶

[70b]

(1) kōkulaması yēgrekdür yēmesinden zīrā yēmesi³¹⁰⁷ tamar³¹⁰⁸ içinde yēl eyler ve ardāleleri (2) aḡrıdur vaḡt olur ki sill³¹⁰⁹ zahmetin getürür³¹¹⁰ ve öykeni deler ve gēc hazm (3) olur eger yaş yapraḡın şıksalar on iki dirhem şuyından içseler (4) tīz aḡudan ve ‘akreb şokduḡından emīn ola ve alma şarābı şafrādan (5) kuşmaḡı ve gönül döndüḡin giderür ve içi kabz³¹¹¹ éder³¹¹² ḡarāreti sākin (6) éder *tufāk* eşek³¹¹³ mārūlıdur şovukdur kūrıdııcıdur³¹¹⁴ eger yaḡu édüb (7) ma‘deye vursalar³¹¹⁵ alavın gidere ve isi³¹¹⁶ şişlere vursalar³¹¹⁷ fāyide éder³¹¹⁸ eger şuyından (8) içseler ma‘denün ḡarāretin sākin eyleye ve südüḡi yüride eger yünile şāf (9) édüb götürseler raḡmde ve maḡ‘adda olan isi³¹¹⁹ şişlere fāyide éder³¹²⁰ eger bu otı (10) kökiyile³¹²¹ yapraḡıyla döḡüb ‘akreb şokduḡı yēre vursalar³¹²² fāyide éde *temr*³¹²³ (11) ḡurmādur gēc hazm olur çok yēseler

³¹⁰¹ “kōruk”dan sonra “şuyıyıla” 59a/5

³¹⁰² “şafrāyı” 59a/5

³¹⁰³ “bişürüb”den sonra “yēseler” var. 59a/6

³¹⁰⁴ “éde” 59a/6

³¹⁰⁵ “ve” yok. 59a/7

³¹⁰⁶ “evit” 59a/7

³¹⁰⁷ “yēmesi” yok. 59a/8

³¹⁰⁸ “tamarlar” 59a/8

³¹⁰⁹ “yēl” 59a/8

³¹¹⁰ “götürür” 59a/8

³¹¹¹ “kabız” 59a/10

³¹¹² “éde”den sonra “ve” var. 59a/11

³¹¹³ “işek” 59a/11

³¹¹⁴ “kūrıdııcıdur” 59a/11

³¹¹⁵ “ursalar” 59a/12

³¹¹⁶ “issi” 59a/12

³¹¹⁷ “ursalar” 59a/12

³¹¹⁸ “éde” 59a/12

³¹¹⁹ “issi” 59a/14

³¹²⁰ “éde” 59a/14

³¹²¹ “kökiyile”den sonra “ve” var. 59a/14

³¹²² “ursalar” 59a/15

³¹²³ “temr” 59a/15

baş ağrıdır (*T59/b*) cigerde süddeler eyler ve şişlerine (12) zarar eder³¹²⁴ ve talak şişine zarar eder diş ve diş diplerine zarar eder evet³¹²⁵ (13) bedeni kızdırur levnin eyü³¹²⁶ eyler gögüse³¹²⁷ ve³¹²⁸ öykene ve bağarsuğa³¹²⁹ eyüdür³¹³⁰ bendükşeleri (14) yumşadır sustluğu³¹³¹ giderür³¹³² evet göz ve ağız ağrısına ve hunāka zarar eder muşlih (15) üzerine sirkengübündür³¹³³ ve ekşi nār şuyın içmekdür ve sirkeyile gargara etmekdür

[71a]

(1) ve şovuk mizāclu kişiler ve bu zahmeti olmayan kişiler yēseler arka ağrısına³¹³⁴ ve yanbaşı (2) ağrısına fāyide ēde eger tāze süde ızlatsalar³¹³⁵ içine dārçini³¹³⁶ koysalar ol (3) südden içseler cimācı be-ğāyet kavī eyleye evet³¹³⁷ şovuk günlerde isti‘māl (4) ēdeler ve hurmā yēyen kişi eger za‘īf dişlü olsa şümāk³¹³⁸ şuyıla (5) ağzın yıkaya ve gül şuyıla ağzın gargara ēde tā kim ağzın³¹³⁹ ağrısından ve (6) hunākdan emīn ola eger yaş³¹⁴⁰ penīrile yēseler ve ağzın isi³¹⁴¹ şuyıla yıkaya (7) ve cüllābıla gargara ēde tā ki baş ve göz ağrısından emīn ola *temürhindi* (8) meşhūrdur kuşmağa ve ısıtmalar şusuzluğına³¹⁴² ve sust ma‘delere fāyide ēder³¹⁴³ (9) ve safrāyı ishāl ēder altmış dirhem kaynadub içseler kalbi kavī eyleye³¹⁴⁴ (10) ve göyünmiş hıltları ishāl ēde ve ağız

³¹²⁴ “ēder”den sonra “ve talak şişine zarar eder” yok. 59b/1

³¹²⁵ “evit” 59b/1

³¹²⁶ “iyü” 59b/1

³¹²⁷ “gögüze” 59b/2

³¹²⁸ “ve” yok. 59b/2

³¹²⁹ “bağarsuğa” 59b/2

³¹³⁰ “iyüdür” 59b/2

³¹³¹ “sustluğu” 59b/2

³¹³² “giderür”den sonra “evet göz” yok. 59b/2

³¹³³ “sirkengübün” 59b/3

³¹³⁴ “ağrısına”dan sonra “ve yan başı ağrısına” yok. 59b/4

³¹³⁵ “ızlatsalar” 59b/5

³¹³⁶ “dārçini” 59b/5

³¹³⁷ “evit” 59b/6

³¹³⁸ “şümān” 59b/7

³¹³⁹ “ağız” 59b/7

³¹⁴⁰ “baş” 59b/8

³¹⁴¹ “issi” 59b/8

³¹⁴² “şusuzluğına” 59b/10

³¹⁴³ “ēde” 59b/10

³¹⁴⁴ “ēde” 59b/11

ağrısına fāyide éde mażmaża étseler (11) isi³¹⁴⁵ yürek oynamasın giderür *timsāh* meşhürdur içi³¹⁴⁶ yağını yağıla (12) qarışdurub fitil eyleseler bir kurbāgalu yerde yaqsalar hīc kurbāğa ötmeye (13) eger timsāhuñ derisini bir köyüñ dāiresine tolandursalar bir tamda (14) aşı qosalar ol köye tolu yağmaya eger timsāh ışırdığı yere ic yağın³¹⁴⁷ (15) vursalar³¹⁴⁸ (T60/a) fi'l-hāl hōş eyleye eger ici yağını bir uruşıcı koçuñ alnına sürseler

[71b]

(1) gören koc kaç³¹⁴⁹ eger ödin³¹⁵⁰ göze sürme étseler aklıgı gidere³¹⁵¹ eger cigerini³¹⁵² (2) mecnūna dütsi³¹⁵³ eyleseler tizcek ayıla eger boķını göze sürme étseler³¹⁵⁴ eskiden (3) ve yēñiden³¹⁵⁵ aklıgı³¹⁵⁶ gidere³¹⁵⁷ eger diriyiken³¹⁵⁸ gözlerin çıkarsalar cüzẓām rencine (4) mübtelā olan kişinüñ belürdügünleyin³¹⁵⁹ boğazına aşsalar ziyāde eylemeye³¹⁶⁰ eger (5) sağ yanındağı dişlerinden bir pāresinden³¹⁶¹ boynına aşsalar cimācı (6) ziyāde eyleye eger sağ³¹⁶² gözin sağ gözi şil olan götürse ve şol gözin³¹⁶³ (7) gözi şil olan götürse fāyide bula eger içi yağını gül yağıyla (8) qarışdurub bile dürtseler ağız ve bögrek ağrılarına fāyide éde ve cimācı ziyāde éde³¹⁶⁴ (9) eger kanını alsalar belilecile ve emlecile qarışdurub tārğıl olan kişinüñ (10) gevdesine³¹⁶⁵ dürtseler

³¹⁴⁵ “isi” yok. 59b/12

³¹⁴⁶ “ici” 59b/12

³¹⁴⁷ “ic yağıyla” 59b/15

³¹⁴⁸ “ursalar” 59b/15

³¹⁴⁹ “kaç” 60a/1

³¹⁵⁰ “ödin” 60a/1

³¹⁵¹ “gide” 60a/2

³¹⁵² “cigerin” 60a/2

³¹⁵³ “tütsi” 60a/2

³¹⁵⁴ “étseler” yok. 60a/2

³¹⁵⁵ “yēñiden”den sonra “olan” var. 60a/3

³¹⁵⁶ “aklıgını” 60a/3

³¹⁵⁷ “giderür” 60a/3

³¹⁵⁸ “diri iken” 60a/3

³¹⁵⁹ “belürdüginleyin” 60a/4

³¹⁶⁰ “eyleye” 60a/4

³¹⁶¹ “pāresin” 60a/4

³¹⁶² “sağ”dan sonra “gözin sağ” yok. 60a/5

³¹⁶³ “gözin” yok. 60a/5

³¹⁶⁴ “eyleye” 60a/7

³¹⁶⁵ “gövdesine” 60a/8

gidere eger alına ve toluğa dürtsele şakīka zaḥmetine fāyide (11) éde eger arık³¹⁶⁶ kişiler etini kavurma eyleyüb yēseler be-ḡāyet semirde eger³¹⁶⁷ (12) yağını eritseler bir kaç gün kulağa ṭamzursalar şaḡırlığın ve aḡrısın (13) gidere eger rıb^c ısıtması ṭutan kīši yağını gevdesine³¹⁶⁸ sürse ısıtması (14) koya *tun* türkce şırt balığı dērler eger etini yēseler yılan şokduḡına (15) fāyide éde eger yaḡu édüb kuduz it ṭaladuḡına vursalar³¹⁶⁹ fāyide éder³¹⁷⁰

[72a]

(1) *tengār* kuyumcılar isti‘māl étdüḡi³¹⁷¹ ṭuzdur eger diṣ diplerine³¹⁷² vursalar³¹⁷³ (2) kurtların öldüre³¹⁷⁴ etlerin muḡkem édüb sancusın sākin eyleye ve kirlerin (3) giderür³¹⁷⁵ *tūs* türkce tūsdur içi³¹⁷⁶ yumşadur ma‘deyi fesāda vērür eger (4) şıksalar şuyını bakır³¹⁷⁷ kabda³¹⁷⁸ bişürseler yā güneşde ḡosalar be-ḡāyet kābız (5) (*T60/b*) olur eger azacuk baṅ³¹⁷⁹ kıtsalar kıvāma getürseler dimāḡda olan şişlere³¹⁸⁰ fāyide (6) éde ve yaramaz cıbanlara ve dilün iki yanında olan şişlere³¹⁸¹ fāyide éder³¹⁸² eger (7) içseler eski ishāl³¹⁸³ olan kişilere ve bağarsuk³¹⁸⁴ cıbanlarına fāyide éde eger (8) kökinün kabuḡın şuyıla bişürüb içseler içi ishāl eyleye ve namāz-boz kurtların (9) çıkara ve aḡulu otlaruṅ zararın def^c éde ve yapraḡın zeytile saḡk étsele od (10) yanuḡına vursalar³¹⁸⁵ gidere eger üzüm yapraḡıyla ve kara encir³¹⁸⁶ yapraḡıyla ve yaḡmur şuyıla

³¹⁶⁶ “arık” 60a/9

³¹⁶⁷ “eger”den sonra “ici” var. 60a/9

³¹⁶⁸ “gövdesine” 60a/10

³¹⁶⁹ “vursalar” yok. 60a/12

³¹⁷⁰ “éde” 60a/12

³¹⁷¹ “étdiḡi” 60a/13

³¹⁷² “diblerine” 60a/13

³¹⁷³ “ursalar” 60a/13

³¹⁷⁴ “öldüre”den sonra “ve” var. 60a/13

³¹⁷⁵ “giderür” yok. 60a/14

³¹⁷⁶ “ici” 60a/14

³¹⁷⁷ “bakıra” 60a/15

³¹⁷⁸ “kabda” yerine “fāyide éde” var. 60a/15

³¹⁷⁹ “baṅ kıtsalar” yerine “kıtsalar baṅ” 60b/1

³¹⁸⁰ “şişlere”den sonra “fāyide éde” yok. 60b/1

³¹⁸¹ “şişlerine” 60b/2

³¹⁸² “éde” 60b/2

³¹⁸³ “ishāl” 60b/2

³¹⁸⁴ “baḡarsuk” 60b/2

³¹⁸⁵ “ursalar” 60b/5

(11) bişürüb aḳ kılları yusalar qararda ve yaprağınun şuyından on sekiz dirhem (12) içseler afḡi³¹⁸⁷ yılan şoḳduḡına³¹⁸⁸ fāyide³¹⁸⁹ éde eger ḳabuḡını ve yapraḡını ḳaynatsalar (13) şuyıla maẓmaẓa étseler diş aḡrısın sākin éder³¹⁹⁰ eger ḥırman vaḳtinde kökini (14) bıçaḡıla çizseler ol gün ol gece ḳosalar şabāḥ³¹⁹¹ ol şızub ṭolancayı³¹⁹² diş (15) aḡrılarına ve ḥüre zaḥmetlerine vursalar³¹⁹³ gidere ve içseler ishāl éde eger kökinün

[72b]

(1) ḳabuḡın alub otuz dirhem encir³¹⁹⁴ ve yüz yigirmi³¹⁹⁵ dirhem şuyıla yaru ḳalınca bişürseler (2) andan³¹⁹⁶ sonra el vursalar³¹⁹⁷ şıḳsalar şāfi³¹⁹⁸ şuyından altmış dirhem içseler sevdāyı ishāl (3) eyleye eger tūt yapraḡın saḥḳ édüb balıla ḳarışdurub ḥamāmda çıḡıda dürtsele (4) gidere eger tūtun ḥāmla ḳızardıḡı vaḳtin barmaḳ aralığında ve ṭobuḳda³¹⁹⁹ olan (5) yaruḳlara dürtsele fāyide éde eger yapraḡın döḡsele sirkeyile ḳarışdurub ḥamāmda (6) ve başa³²⁰⁰ ve gevdeye³²⁰¹ dürtsele kirlerin ve şerā zaḥmetlerin gidere eger kökinün ḳabuḡın (7) ḳaynatsalar şuyın içseler ve (T61/a) arḳa aḡrısına döḡsele ḥām ḥıltdan olan (8) arḳa aḡrısın gidere ṭatlusı isi mizāclu³²⁰² ḳişilere³²⁰³ baş aḡrıdur gerekdür ki (9) üzerine ekşi sirkengübīn³²⁰⁴ içeler ammā ekşisi şafrāyı giderür ḳanun şūretin (10) ekser³²⁰⁵ ikisinün daḡı şuyıla ḡargara étseler ḥunāḳı

³¹⁸⁶ “incir” 60b/5

³¹⁸⁷ “afḡi” 60b/6

³¹⁸⁸ “şoḳduḡından” 60b/6

³¹⁸⁹ “fāyide éde” yerine “emīn ola” 60b/7

³¹⁹⁰ “éde” 60b/8

³¹⁹¹ “şabāḥ”dan sonra “varub” var. 60b/8

³¹⁹² “ṭolınca alsalar” 60b/9

³¹⁹³ “ursalar” 60b/9

³¹⁹⁴ “incir” 60b/10

³¹⁹⁵ “yigirmi” yok. 60b/10

³¹⁹⁶ “andan” yok. 60b/11

³¹⁹⁷ “ursalar” 60b/11

³¹⁹⁸ “şāfi” 60b/11

³¹⁹⁹ “ṭobuḳda” 60b/13

³²⁰⁰ “baş” 60b/14

³²⁰¹ “gövdeye” 60b/14

³²⁰² “mizāclu” 61a/1

³²⁰³ “ḳişiler” 61a/1

³²⁰⁴ “sirkengübīn” 61a/2

³²⁰⁵ “keser” 61a/3

gidere *tūderī* türkce kuş (11) etmegi dërler ba^czılar isbatān³²⁰⁶ dërler būsītānlarda ve harāb yerlerde biter yaprağı (12) tere yaprağına benzer inceçük budakları ve şaruca³²⁰⁷ çiçekleri olur diplerinde (13) boynuz gibi³²⁰⁸ olur depesi gibi içinde uvacuk tohumları olur tere tohumı gibi³²⁰⁹ eger (14) lu^cük eyleseler yalasalar³²¹⁰ göğüsden³²¹¹ ve öykenden yilmeşük³²¹² ġalīz hılṭları gidere (15) ve tükürmege ve öksürüğe³²¹³ ve yaraķāna ve ‘ırķu’n-nisāya ve kattāl otlar zararına fāyide eder³²¹⁴

[73a]

(1) eger şuyıla karışdurub yaķu etseler kulak diplerindeki³²¹⁵ ve göğüsdeki³²¹⁶ ve hāyadaki (2) eski katı şışlere vursalar³²¹⁷ fāyide éde ve içde olan sereṭāna daķı vursalar³²¹⁸ fāyide (3) éder³²¹⁹ *tūtiyā*³²²⁰ meşhūrdur eger dögseler yaramaz cıbanlara vursalar fāyide éde eger (4) gözde olan cıbanlara daķı³²²¹ ekseler fāyide éde ve gözi kuvvetlü eyleye bu³²²² tūtiyāyı (5) mersinden³²²³ daķı düzerler yaprağını ve yemişini ve çiçegini tāzeyiken cem^c (6) édüb bir taş çölmege koyarlar üzerine balcık³²²⁴ şıvarlar çok delücekler³²²⁵ (7) eylerler daķı çölmege furūna bırağurlar çölmek bişince ṭursa andan şonra³²²⁶ (8) çıkaralar bir çölmege daķı koyalar yine eyle édeler andan şonra

³²⁰⁶ “istibān” 61a/4

³²⁰⁷ “şaruça” 61a/5

³²⁰⁸ “gibi”den sonra “olur depesi gibi” yok. 61a/5

³²⁰⁹ “bigi” 61a/6

³²¹⁰ “yalasalar” yok. 61a/6

³²¹¹ “gögüzden” 61a/6

³²¹² “yelmeşük” 61a/6

³²¹³ “öksirüğe” 61a/7

³²¹⁴ “éde” 61a/8

³²¹⁵ “diblerindeki” 61a/8

³²¹⁶ “gözdeki” 61a/8

³²¹⁷ “ursalar” 61a/9

³²¹⁸ “ursalar” 61a/9

³²¹⁹ “éde” 61a/9

³²²⁰ “tūtiyā”dan sonra “meşhūrdur eger dögseler yaramaz cıbanlara vursalar fāyide éde eger gözde olan cıbanlara” yok. 61a/9-10

³²²¹ “daķı” 61a/10

³²²² “bu” yok. 61a/10

³²²³ “mersinden” 61a/10

³²²⁴ “balcuk” 61a/11

³²²⁵ “delüçükler” 61a/12

³²²⁶ “şonra” yok. 61a/13

çıkaralar yuyalar andan³²²⁷ (9) isti'māl édeler ve zeytün ağacından³²²⁸ dahı bi-³²²⁹aynihi böyle³²²⁹ édeler evet³²³⁰ çekirdegin (10) çıkaralar *tūpālu'n-nuḥās*³²³¹ bakır ki çeküçden³²³² çıkar şıcrar³²³³ alalarşuyıla (11) yuyalar isti'māl (*T61/b*) édeler³²³⁴ yaramaz cıbanlara ekseler bitüre ve gözdeki cıbanlara (12) isti'māl étsele iriligin gidere be-ğāyet eyü³²³⁵ eyleye kabağda olan zahmetleri (13) gidere ve eger içseler ishāl eyleye balgāmı³²³⁶ ve şaru şuyı şerbeti bucuğ³²³⁷ (14) mışkāl menevüş³²³⁸ şakızıyla³²³⁹ ve demürden şıcrayan kuvveti dāḥı³²⁴⁰ anuğ gibidür (15) evet³²⁴¹ mā'ü'l-³²⁴²aselile bir bucuğ³²⁴² mışkāl içeler azacuğ³²⁴³ sirke içdükden sonra

[73b]

(1) balgāmı³²⁴⁴ ishāl eyleye eger kuḥl étsele göz qararduğın gidere³²⁴⁵ ağrısını³²⁴⁶ sâkin (2) eyleye *tīn*³²⁴⁷ encirdür³²⁴⁸ eger boy unıyla qarışdursalar kıatı şışlere vursalar³²⁴⁹ (3) bişüre³²⁵⁰ eger arpa unıyla qarışdurub vursalar³²⁵¹ taḥlīl éde ammā şuda bişürseler³²⁵²

³²²⁷ “andan” yok. 61a/14

³²²⁸ “ağacından” 61a/14

³²²⁹ “böyle” yok. 61a/14

³²³⁰ “evit” 61a/14

³²³¹ “tūbālu'n-niḥās” 61a/15

³²³² “çeküçdür” 61a/15

³²³³ “şıcrar” 61a/15

³²³⁴ “édeler”den sonra “yaramaz cıbanlara ekseler bitüre ve gözdeki cıbanlara isti'māl étsele” yok. 61b/1

³²³⁵ “iyü” 61b/1

³²³⁶ “balgāmı” 61b/2

³²³⁷ “bucuğ” 61b/2

³²³⁸ “meneviş” 61b/2

³²³⁹ “şakızla” 61b/2

³²⁴⁰ “dahı” 61b/3

³²⁴¹ “evit” 61b/3

³²⁴² “bucuğ” 61b/3

³²⁴³ “azaçuk” 61b/3

³²⁴⁴ “balgām” 61b/4

³²⁴⁵ “gidere”den sonra “ve” var. 61b/4

³²⁴⁶ “ağrısın” 61b/4

³²⁴⁷ “tīn”den sonra “türkce” var. 61b/5

³²⁴⁸ “incirdür” 61b/5

³²⁴⁹ “ursalar” 61b/5

³²⁵⁰ “bişüreler” 61b/6

³²⁵¹ “ursalar” 61b/6

³²⁵² “bişürüb” 61b/6

(4) ol şuyı içseler ishāl eyleye eger şığır eti çölmegine encîr³²⁵³ (5) ağaçından³²⁵⁴ bir pāre bırakşalar müherrā bişürseler ol şuyı sigillere vursalar³²⁵⁵ (6) ve yağını dürtsele kopara ammā³²⁵⁶ ma‘deye yaramazdur ve şusuzluğu³²⁵⁷ keser harāreti (7) sākin eyleye³²⁵⁸ evet³²⁵⁹ kurusı³²⁶⁰ kızdurıcıdur³²⁶¹ ve şuşadıcıdur³²⁶² ve yumşadıcıdur (8) ve bağırsakda³²⁶³ yaramazdur boğaza ve öykene ve kavuğa ve bögrege ve rebv (9) zahmetine ve eski şayrulukdan³²⁶⁴ turub benzi müteğayir³²⁶⁵ olana ve maşrū‘lara (10) ve mecnūnlara fāyide eder³²⁶⁶ eger zūfāyıla bişürseler şuyın içseler göğüsde³²⁶⁷ (11) olan artuk hılıtları gidere ve eski öksürüğe³²⁶⁸ ve eski öyken ağrısına (12) fāyide ede eger naṭrūnıla dögseler yēseler içi yumşada eger bişürüb şuyıla (13) gargara etseler öyken düdüklerinde olan isi şişlere ve dilün iki yanında (14) olan saçınak etlerine fāyide eder³²⁶⁹ eger arpa³²⁷⁰ unıyıla³²⁷¹ ve boy (T62/a) unıyıla bişürseler (15) agrır yērlere yaķu edüb vursalar³²⁷² fāyide ede eger sezābıla kaynadub hūķne

[74a]

(1) etseler ic³²⁷³ ağrısına fāyide ede eger bişürseler dögseler³²⁷⁴ kulak dibinde olan katı (2) şişlere vursalar³²⁷⁵ yumşada eger irsāyıla ve naṭrūnıla ve kireçile³²⁷⁶ karışdurub katı

³²⁵³ “incîr” 61b/7

³²⁵⁴ “ağacından” 61b/7

³²⁵⁵ “ursalar” 61b/8

³²⁵⁶ “amā” 61b/8

³²⁵⁷ “şusuzluğu” 61b/9

³²⁵⁸ “eyler” 61b/9

³²⁵⁹ “evit” 61b/9

³²⁶⁰ “kurusı” 61b/9

³²⁶¹ “kızdırıcı” 61b/9

³²⁶² “uşadıcı” 61b/9

³²⁶³ “bağarsukda” 61b/10

³²⁶⁴ “şayrulukdan” 61b/11

³²⁶⁵ “müteğayir” 61b/11

³²⁶⁶ “ede” 61b/11

³²⁶⁷ “göğüzde” 61b/12

³²⁶⁸ “öksürüğü” 61b/13

³²⁶⁹ “ede” 61b/15

³²⁷⁰ “arpa” 61b/15

³²⁷¹ “unıyıla”dan sonra “ve boy unıyıla” yok. 62a/1

³²⁷² “ursalar” 62a/1

³²⁷³ “iç” 62a/2

³²⁷⁴ “dögseler” yok. 62a/2

³²⁷⁵ “ursalar” 62a/2

(3) şişlere vursalar³²⁷⁷ yumşada ve eger bişürmedinde bu mezkûr otlarıla vursalar³²⁷⁸ fâyide (4) eder³²⁷⁹ eger enâr kabuğıyla dögseler vursalar³²⁸⁰ fâyide éde ve kırluğana³²⁸¹ ve incükde³²⁸² (5) olan yaramaz cıbanlara³²⁸³ girü bu fâyideyi éde eger şarâbıla bişürseler afsentîn (6) ve arpa unı³²⁸⁴ karışdurub mecnûnlara yêdürseler³²⁸⁵ be-ğâyet fâyide éde eger göyündürseler (7) mûmıla ve zeytile karışdurub şovukdan yarılan yerlere vursalar³²⁸⁶ gidere eger dögseler (8) hardalıla ve şuyıla sahk édüb kulağa tamzursalar güvüldüsin³²⁸⁷ ve giciyikin gidere (9) ve südin³²⁸⁸ süde çalsalar³²⁸⁹ uyıda ve uyumışın eride ve gevdenüj³²⁹⁰ nêresine³²⁹¹ degürseler (10) cıban³²⁹² eyleye eger yumurda³²⁹³ şarusıyıla ve mûmıla ‘avratlar götürse rahmlerin³²⁹⁴ arıda (11) ve hayızların³²⁹⁵ yüride eger boy unıyıla karışdurub niķrîse³²⁹⁶ yaķu êtseler fâyide eder³²⁹⁷ (12) eger arpa³²⁹⁸ unıyıla karışdurub cıbanlu uyuza ve³²⁹⁹ demregüye ve çıgıda³³⁰⁰ ve bahaķa vursalar³³⁰¹ (13) fâyide éde ve ‘akreb şokduğına ve it tıtduğına ve ağılu cānavar şokduğına (14) ve tamlatsalar fâyide éde ve bir pāre yünj³³⁰² eti yēnen dişe

³²⁷⁶ “kirecile” 62a/3

³²⁷⁷ “ursalar” 62a/3

³²⁷⁸ “ursalar” 62a/4

³²⁷⁹ “éde” 62a/4

³²⁸⁰ “ursalar” 62a/4

³²⁸¹ “kırluğına” 62a/4

³²⁸² “incikde” 62a/5

³²⁸³ “cıbanlara”dan sonra “girü bu fâyideyi éde” yok. 62a/5

³²⁸⁴ “unın” 62a/5

³²⁸⁵ “yêdürseler” 62a/6

³²⁸⁶ “ursalar” 62a/6

³²⁸⁷ “güvildesin” 62a/7

³²⁸⁸ “süddin” 62a/8

³²⁸⁹ “içseler” 62a/8

³²⁹⁰ “gövdenuj” 62a/8

³²⁹¹ “yöresine” 62a/8

³²⁹² “cıban” 62a/8

³²⁹³ “yumırda” 62a/9

³²⁹⁴ “rahimleri” 62a/9

³²⁹⁵ “hayızların” 62a/9

³²⁹⁶ “niķrîslere” 62a/10

³²⁹⁷ “éde” 62a/10

³²⁹⁸ “arba” 62a/10

³²⁹⁹ “ve”den sonra “cıbansuz uyuza ve” var. 62a/11

³³⁰⁰ “cıgıda” 62a/11

³³⁰¹ “ursalar” 62a/11

³³⁰² “yünj kıosalar” 62a/13

kosalar ağrısın (15) gidere eger ic yağıyla sigillere vursalar³³⁰³ kopara kaç³³⁰⁴ südin bişürürken encir³³⁰⁵

[74b]

(1) ağacıyla karışdursalar kesile andan kesilen südin³³⁰⁶ içseler ishāl eyleye ve (2) hām enciri³³⁰⁷ bişürseler yaķu edüb³³⁰⁸ hanāzire ve katı (T62/b) yerlere vursalar³³⁰⁹ fāyide³³¹⁰ eder (3) ve bunu sirkeyile ve tuzıla yaķu edüb başda olan yaķ³³¹¹ cıbanlara ve şerā³³¹² zahmetine (4) vursalar³³¹³ gidere eger gözüñ³³¹⁴ katı kabaķların ovsalar³³¹⁵ yumşada ve kara encir³³¹⁶ yaprağın yaķu edüb (5) aķ bahāķa vursalar³³¹⁷ gidere ve hām enciri³³¹⁸ balıla karışdurub it taladuğına dāhı³³¹⁹ (6) şol şulu cıbanlara vursalar³³²⁰ fāyide ede eger haşhāş yaprağıyla karışdurub (7) cirāhata vursalar³³²¹ fāyide ede ve şınmış süñük oķların çıkara eger mūmıla karışdurub (8) katı cıbanlara vursalar³³²² yumşada³³²³ ve olmuş encir³³²⁴ yēseler cigere³³²⁵ ve talāģa ve ķavuģa ve bögrege (9) fāyide ede ve ķurusı şovuk mizāclu³³²⁶ kişiler³³²⁷ eyüdür³³²⁸ ve sidük³³²⁹ tamladuğına (10) fāyide

³³⁰³ “ursalar” 62a/14

³³⁰⁴ “kaķan” 62a/14

³³⁰⁵ “incir” 62a/14

³³⁰⁶ “südi” 62a/15

³³⁰⁷ “inciri” 62a/15

³³⁰⁸ “etseler” 62a/15

³³⁰⁹ “ursalar” 62b/1

³³¹⁰ “fāyide eder” yerine “gidere” 62b/1

³³¹¹ “baş” 62b/1

³³¹² “şirā” 62b/1

³³¹³ “ursalar” 62b/2

³³¹⁴ “gözi” 62b/2

³³¹⁵ “ursalar” 62b/2

³³¹⁶ “incir” 62b/2

³³¹⁷ “ursalar” 62b/3

³³¹⁸ “inciri” 62b/3

³³¹⁹ “daķı” 62b/3

³³²⁰ “ursalar” 62b/4

³³²¹ “ursalar” ve “ursalar” dan sonra “fāyide ede ve” yok. 62b/4

³³²² “ursalar” 62b/5

³³²³ “yumşada”dan sonra “ve olmuş” yok. 62b/5

³³²⁴ “incir” 62b/5

³³²⁵ “cigere” 62b/5

³³²⁶ “mizāclu” 62b/6

³³²⁷ “kişilere” 62b/6

³³²⁸ “iyüdür” 62b/6

eder³³³⁰ ve böğregi kızdurur ve zekeri kıvāma getirür ve öykende ve göğüsde³³³¹ olan (11) yaramaz hıltları çıkarur giderür³³³² ve mesāmlarda olan yaramaz hılt gidere³³³³ evet³³³⁴ (12) çok yeyecek ādemi bitlü eyler ‘ilācı budur kim hamām içinde gevdesine³³³⁵ büre³³³⁶ (13) ve nohūd unı saçub ovalar gidere eger kōzıla³³³⁷ yēseler yēlleri tağıda ve kulunca (14) ve yanbaşı ağrısına fāyide ēde ve acla³³³⁸ kōz içiyile yēseler eyü³³³⁹ hılt eyleye ve gevdenün³³⁴⁰ (15) levnin eyü³³⁴¹ eyleye çok yēseler giciyik eyleye dişe yaramazdur içi yumşada³³⁴²

[75a]

(1) evet semirde ve ġazabı³³⁴³ gidere eger berāber boyıla bişürseler müherrā olınca (2) andan süzseler şuyı berāber³³⁴⁴ bal katub kıvāma getirürseler rebv zahmetine ve kuru öksürüğe (3) fāyide ēde eger yüz yigirmi dirhemini³³⁴⁵ şüci³³⁴⁶ sirkessinün içinde tokuz güne³³⁴⁷ degin³³⁴⁸ (4) ıslatsalar yaķu ēdub talağa vursalar³³⁴⁹ ve günde dört dānesin yēse talağı gidere³³⁵⁰ (5) (T63/a) *ħarfü’s-sa sāfisyā*³³⁵¹ ba‘zılar³³⁵² bığanūs sakızı dērler evet³³⁵³ ħaťādur (6) türkce diryās dērler meşhūrdur ba‘zılar eydür cezīrelerde biter bir

³³²⁹ “südük” 62b/6

³³³⁰ “ēde” 62b/6

³³³¹ “gögüzde” 62b/7

³³³² “giderür” yok. 62b/8

³³³³ “giderür” 62b/8

³³³⁴ “evit” 62b/8

³³³⁵ “gövdesine” 62b/9

³³³⁶ “süre” 62b/9

³³³⁷ “kōzın” 62b/9

³³³⁸ “açla” 62b/10

³³³⁹ “iyü” 62b/11

³³⁴⁰ “gövdenün” 62b/11

³³⁴¹ “iyü” 62b/11

³³⁴² “yumşadır” 62b/12

³³⁴³ “ġazaba” 62b/12

³³⁴⁴ “berāberi” 62b/13

³³⁴⁵ “dirhemini” 62b/14

³³⁴⁶ “şüci” 62b/14

³³⁴⁷ “gün” 62b/14

³³⁴⁸ “degini” yok. 62b/14

³³⁴⁹ “ursalar” 62b/15

³³⁵⁰ “gide” 62b/15

³³⁵¹ “sānisyā” 63a/1

³³⁵² “ba‘zılar”dan sonra “buña” var. 63a/1

³³⁵³ “evit” 63a/2

otdur (7) toraḵ otına beḡzer çiçeḡi ve toḡmı olur³³⁵⁴ eḡer kökinüḡ ḡabuḡını māʾü'l-ḡarāḡīnile (8) dört dirhemini üç dirhem toraḵ otı toḡmıyıla içseler ishāl éde eski (9) yan aḡrısına ve artuḡ ḡılḡlar tükürmeḡe fāyide éde ve eḡer kökinüḡ şuyından (10) üç dirhem içeler³³⁵⁵ be-ḡāyet ḡuşdura³³⁵⁶ eḡer ḡünlükile ve mūmıla kökini ḡarışdurub (11) yā şuyın ḡarışdurub ḡarḡıl yüzlere vursalar³³⁵⁷ gidere evet³³⁵⁸ iki sāʿatden artuḡ (12) ḡomayalar ve çiḡıdı da gidere eḡer şuyını balıla ḡarışdurub cıbanlara dürtseleḡ gidere (13) eḡer kibritile ḡarışdurub ḡüre zaḡmetlerine vursalar³³⁵⁹ fāyide éder³³⁶⁰ eḡer eski yan aḡrısına (14) ve diz ve ayak ve mafşallar aḡrısına vursalar³³⁶¹ fāyide éde eḡer kökini uvaḡuḡ³³⁶² toḡrasalar (15) şa yaḡıyıla ḡarışdurub ḡavursalar³³⁶³ şovuk yérleḡe vursalar³³⁶⁴ ḡızdura ve aḡrır yérleḡe

[75b]

(1) vursalar³³⁶⁵ aḡrısın sākin eyleye ve meflūc ve üşümiş³³⁶⁶ ḡişiler³³⁶⁷ ol yaḡdan (2) içseler fāyide éde ve kökini döḡseleḡ arpa unıyıla yaḡu étseler kesilen ete vursalar³³⁶⁸ (3) fāyide éde bedeli teredür *secīr* üzüm cibresine dérler³³⁶⁹ eḡer ḡuzıla ḡarışdurub (4) isi şişleḡe ve emcek şişine fāyide éde eḡer ḡaynadub³³⁷⁰ ḡuḡne étseler baḡırşak³³⁷¹ (5) cıbanlarına ve ishālleḡe ve maʿde sustlıḡına fāyide éde ve ʿaşfūr cibresine (6) sirkeyile ḡarışdurub cigerüḡ isi şişine vursalar³³⁷² fāyide³³⁷³ éde *saʿleb* (7) türkce dilküdüḡ

³³⁵⁴ “olur” yok. 63a/2

³³⁵⁵ “içseler” 63a/5

³³⁵⁶ “ḡuşdıra” 63a/5

³³⁵⁷ “ursalar” 63a/6

³³⁵⁸ “evit” 63a/6

³³⁵⁹ “ursalar” 63a/8

³³⁶⁰ “éde” 63a/8

³³⁶¹ “ursalar” 63a/9

³³⁶² “uvacuḡ” 63a/9

³³⁶³ “ḡarışdursalar” 63a/9

³³⁶⁴ “ursalar” 63a/10

³³⁶⁵ “ursalar” 63a/10

³³⁶⁶ “uyuşmuş” 63a/10

³³⁶⁷ “ḡişilere” 63a/11

³³⁶⁸ “ursalar” 63a/12

³³⁶⁹ “dérler” yok. 63a/12

³³⁷⁰ “ḡaynadub”dan sonra “suyıla” var. 63a/13

³³⁷¹ “baḡarsuḡ” 63a/14

³³⁷² “ursalar” 63a/15

³³⁷³ “ḡall” 63a/15

(T63/b) derisi cemî'î derilerden isidür semüz³³⁷⁴ kişilere ve mizâcî (8) şovuk kişilere fâyide éde³³⁷⁵ semmüz³³⁷⁶ dahî buña yakındur harâretde eger dilküyi (9) şu içinde bişürseler mafzalları³³⁷⁷ ağrıyan kişinin mafzalına³³⁷⁸ vursalar³³⁷⁹ be-ğâyet³³⁸⁰ (10) fâyide éde evet³³⁸¹ istifrâğdan sonra gerek eger dilkünün içi yağını mafzallara³³⁸² (11) sürseler fâyide éde eger dilküyi dirile zeyte kıysalar müherrâ olınca bişürseler (12) ol zeyti mafzallar³³⁸³ kanı³³⁸⁴ olduğına ve hem³³⁸⁵ ağrıduğuna³³⁸⁶ ve sinir büzüldüğüne (13) dürtseler be-ğâyet fâyide éde eger öykenini³³⁸⁷ kırutsalar³³⁸⁸ sahk etseler içseler ribv³³⁸⁹ (14) zahmetine³³⁹⁰ fâyide éde ve öksürüğe³³⁹¹ dahî³³⁹² fâyide éde ve içi yağını kulağa tamlursalar (15) ağrısın gidere eger bir mışkālını şuyıla ve balıla içseler kulak ağrısın³³⁹³ gidere

[76a]

(1) ve eger göyünmiş yumurda kabuğıla³³⁹⁴ karışdursalar dā'ü's-sa'lebe sürseler be-ğâyet (2) fâyide éde mücerrebdür eger uşagıla ve kerfes³³⁹⁵ şuyıla berâber édub buruna tamlatsalar (3) cüzzâm renci zâhir olduğu vaktin on günde bir tamlatsalar be-ğâyet (4) fâyide éder³³⁹⁶ eger dişini bir kişi³³⁹⁷ elinde tutsa ol kişiye hîc it urmaya (5) eger

³³⁷⁴ “semiz” 63b/1

³³⁷⁵ “éder” 63b/1

³³⁷⁶ “semüz” 63b/1

³³⁷⁷ “mafşalları” 63b/2

³³⁷⁸ “mafşalına” 63b/2

³³⁷⁹ “dökseler” 63b/2

³³⁸⁰ “ğâyet” 63b/3

³³⁸¹ “evit” 63b/3

³³⁸² “mafşallara” 63b/3

³³⁸³ “mafşallara” 63b/4

³³⁸⁴ “katı” 63b/5

³³⁸⁵ “hem” yok. 63b/5

³³⁸⁶ “ağrıduğuna” 63b/5

³³⁸⁷ “öykeni” 63b/5

³³⁸⁸ “kırutsalar” 63b/5

³³⁸⁹ “rebv” 63b/6

³³⁹⁰ “zahmetine”den sonra “fâyide éde” yok. 63b/6

³³⁹¹ “öksürige” 63b/6

³³⁹² “dahî” yok. 63b/6

³³⁹³ “ağrısın”dan sonra “gine” var. 63b/7

³³⁹⁴ “kabuğıyla” 63b/8

³³⁹⁵ “kerfus” 63b/9

³³⁹⁶ “éde” 63b/10

gögercinün³³⁹⁸ olduğu yerde aşā qosalar ol araya hīc gögercin qonmaya (6) eger içi yağını ısıcaqla bir kaç gün qulağa tāmzursalar aqrısın ve şağırlığın (7) gidere eger yağıyla yayan yürüyen kişi ellerin³³⁹⁹ ve ayakların³⁴⁰⁰ ve sıñirlerin (8) ovsa yorulmaya³⁴⁰¹ eger içi yağını bir ağaca sürseler evün bir bucağında (9) qosalar buralar ol arada³⁴⁰² cem^c olalar *selb* bir otdur ki ırmaqlar kenārında (10) biter uzun yaprakları olur iki ādem boyı³⁴⁰³ miqdārı biter ağacı teke saqalı (11) ağacına benzer (*T64/a*) eger yaprağını dögseler saçlara vursalar³⁴⁰⁴ muhkem eyleye eger kökini aşā (12) qosalar yañaq üzerine diş aqrısın sākin eyleye eger yaprağını yaqū ēdüb sevdāvi (13) qatı şişlere vursalar³⁴⁰⁵ yumşada ve aqrısın sākin ēde³⁴⁰⁶ eger yaprağını dögseler süciyile yaqū (14) eyleye³⁴⁰⁷ sereṭān³⁴⁰⁸ adlu qatı şişlere vursalar³⁴⁰⁹ fāyide³⁴¹⁰ ēde eger yaqū ēdüb eñseye³⁴¹¹ vursalar³⁴¹² (15) yigirmi dört sā^cat qosalar sevdāvi teşvişleri gidere *selc ve celid*

[76b]

(1) qardur ve töludur qocalara ve şovuk hılṭı³⁴¹³ olan kişilere yaramazdur evet³⁴¹⁴ isi diş (2) aqrısın³⁴¹⁵ sākin ēder ve sıñirlere ve şovuk hılṭlu ma^cdelere zarar ēder ve öksürük (3) getürür evet³⁴¹⁶ hażmı³⁴¹⁷ eyü³⁴¹⁸ eyler ve boğaza yapışan sülükleri giderür vaqt³⁴¹⁹

³³⁹⁷ “kişi”den sonra “elinde tutsa ol kişiye” yok. 63b/10

³³⁹⁸ “gögercinler” 63b/10

³³⁹⁹ “ellerine” 63b/12

³⁴⁰⁰ “ayaklarına” 63b/12

³⁴⁰¹ “yorulmaya” 63b/13

³⁴⁰² “araya” 63b/14

³⁴⁰³ “boyu” 63b/15

³⁴⁰⁴ “ursalar” 64a/1

³⁴⁰⁵ “ursalar” 64a/2

³⁴⁰⁶ “eyleye” 64a/3

³⁴⁰⁷ “eyleseler” 64a/3

³⁴⁰⁸ “serṭān” 64a/3

³⁴⁰⁹ “ursalar” 64a/4

³⁴¹⁰ “ḥal” 64a/4

³⁴¹¹ “eñse” 64a/4

³⁴¹² “ursalar” 64a/4

³⁴¹³ “hılṭ” 64a/6

³⁴¹⁴ “evit” 64a/6

³⁴¹⁵ “aqrısın”dan sonra “keser” var. “sākin ēder ve” yok. 64a/6

³⁴¹⁶ “evit” 64a/7

³⁴¹⁷ “hażm” 64a/7

³⁴¹⁸ “iyü” 64a/7

olur ki³⁴²⁰ (4) şuşadur harāreti cem^c étdüğinden ötürü³⁴²¹ *sūm* şarımşakdur kızdurıcıdur (5) ve ma^cdeyi³⁴²² kurudıcıdur³⁴²³ karından yèlleri çıkarıcıdur ve şuşadur ve namāz-boz (6) kurdın çıkarur ve südüğü³⁴²⁴ yürüdür ve deride cıbanlar eyler eger vursalar³⁴²⁵ yā şarābıla dögseler (7) içseler afğī³⁴²⁶ yılan şokduğına fāyide éder³⁴²⁷ ve³⁴²⁸ şular karışduğına fāyide éder ve (8) boğazı açā şāfī eyleye ve öksürüğe³⁴²⁹ ki eski ola³⁴³⁰ fāyide éde³⁴³¹ eyleye eger fūzenc-i cebeliyile (9) bişürüb şuyın içseler bitleri öldüre eger göyündürüb balıla karışdurub³⁴³² göz³⁴³³ (10) altında irkilen kanı³⁴³⁴ gidere eger tuzıla ve zeytile karışdurub uvaçuk³⁴³⁵ bibinglere dürtseler (11) gidere ve eger bān yağıyla karışdurub dā'ü's-sa'lebe dürtseler gidere eger tuzıla ve zeytile (12) ve balıla karışdurub uvaçuk³⁴³⁶ demregüye ve başda olan yaş³⁴³⁷ cıbanlara (T64/b) ve қоңаға ve bahaka (13) ve cıbanlu³⁴³⁸ uyuza vursalar³⁴³⁹ fāyide éde eger şanavber ağacıyla ve günlükile karışdurub³⁴⁴⁰ (14) şuyın ağızda tutsalar diş ağrısın sākin eyleye eger encīr³⁴⁴¹ yaprağıyla (15) ve kimnūnıla karışdurub yaķu étseler yılan şokduğına dürtseler fāyide éde ve eger

³⁴¹⁹ “vakit” 64a/8

³⁴²⁰ “ki” yok. 64a/8

³⁴²¹ “ötürü” 64a/8

³⁴²² “ma^cde” 64a/9

³⁴²³ “kurudıcıdur” 64a/9

³⁴²⁴ “südegi” 64a/10

³⁴²⁵ “ursalar” 64a/10

³⁴²⁶ “afī” 64a/11

³⁴²⁷ “éde” 64a/11

³⁴²⁸ “ve”den sonra “şular karışduğına fāyide éder ve” yok. 64a/11

³⁴²⁹ “öksürüğe ki eski” yerine “eski ve öksürüğe ki” 64a/11

³⁴³⁰ “ola” yok. 64a/11

³⁴³¹ “éde” yok. 64a/12

³⁴³² “karışdursalar” 64a/13

³⁴³³ “göze” 64a/13

³⁴³⁴ “kanı”dan sonra “keser” var. 64a/13

³⁴³⁵ “uvacuk” 64a/14

³⁴³⁶ “uvacuk” 64a/15

³⁴³⁷ “yaş” yok. 64a/15

³⁴³⁸ “cıbanlu” yok. 64b/1

³⁴³⁹ “ursalar” 64b/1

³⁴⁴⁰ “kaynadub” 64b/1

³⁴⁴¹ “incīr” 64b/2

[77a]

(1) özdegin yaprağıyla karışdurub kaynadsalar³⁴⁴² ‘avratlar içine girse otursa hayzın
(2) yüride içindeki düşüd³⁴⁴³ oğlanı çıkara eger dürtse bu fāyideyi éde eger kara (3)
zeytūnıla³⁴⁴⁴ karışdurub yēseler südügi yüride ve tamarlar ağzın açā ve mecnūnlara (4)
fāyide éde ve galīz yēlleri ve hıltları kaṭ^c éde ve diş yēndüğine ve kılunca (5) fāyide
éde ve galīz yēlleri tağıdur ve bağırsaklar³⁴⁴⁵ ağrısına ve öyken cıbanına³⁴⁴⁶ (6) fāyide
éde ve³⁴⁴⁷ şovuk hıltı kızdurur şuşatmaz egerçi ba‘zılar şuşadur (7) dērse ve dağı
yılmeşük galīz hıltları kaṭ^c éder ve başı ağır eyler ve gözi (8) za‘īf eyler ve içi yüridür
nisyāna ve talağa ve kāsık³⁴⁴⁸ ağrısına fāyide éder³⁴⁴⁹ (9) ba‘zılar menīyi kırıdur dēr ve
ba‘zılar ziyāde eyler dēr ve bevāşire ve ic ağrısına (10) ve ishāle ve hanāzīri olan ve
rib^c ısıtması tūtana ve yüklölere ve hem³⁴⁵⁰ (11) emzüklölere yaramazdur eger şuyıla ve
südle bişürseler hāl olunca (12) sonra cıbanlara vursalar³⁴⁵¹ işlede ve yēseler eski
ısıtmalara ve öyken cıbanlarına (13) ve ma‘de ağrısına ve mafşallar³⁴⁵² ağrısına ve
nikrīse ve ‘ırku’n-nisāya ve kılunca (14) fāyide éder³⁴⁵³ ve tuzlu balgamdan olan
şusuzluğu³⁴⁵⁴ giderür ve yēnen dişlere (15) kosalar³⁴⁵⁵ yēndüğün gidere ve yēseler arka
ve yanbaşınun eski ağrılarına

[77b]

(1) fāyide éde ve cimā‘ı kavī éde³⁴⁵⁶ eger ic yağıyla³⁴⁵⁷ karışdurub yağı etseler (T65/a)
sust³⁴⁵⁸ (2) şişlü cirāhatlara³⁴⁵⁹ vursalar³⁴⁶⁰ be-gāyet fāyide éde eger yağ içinde tekrār

³⁴⁴² “kaynatsalar” 64b/3

³⁴⁴³ “düşüt” 64b/4

³⁴⁴⁴ “zeytinile” 64b/5

³⁴⁴⁵ “bağarsuklar” 64b/7

³⁴⁴⁶ “cıbanına” 64b/7

³⁴⁴⁷ “ve”den sonra “şovuk hıltı kızdurur şuşatmaz egerçi ba‘zılar şuşadur dērse ve” yok. 64b/7

³⁴⁴⁸ “kasık” 64/8

³⁴⁴⁹ “éde” 64b/9

³⁴⁵⁰ “hem” yok. 64b/10

³⁴⁵¹ “ursalar” 64b/11

³⁴⁵² “mafşallar” 64b/12

³⁴⁵³ “éde” 64b/13

³⁴⁵⁴ “şusuzluğu” 64b/13

³⁴⁵⁵ “koyşalar” 64b/14

³⁴⁵⁶ “éder” 64b/15

³⁴⁵⁷ “iç yağıyla” 64b/15

³⁴⁵⁸ “sust”dan sonra “ve” var. 65a/1

ķavursalar (3) şovukdan yarılan yerlere ve ķan řonduęı³⁴⁶¹ yerlere vursalar³⁴⁶² fāyide
ède eger ol (4) yağı içseler ma‘de ağrılarına ve balğamdan olan ķuluncılara³⁴⁶³ ve
yaramaz hıltıdan olan (5) ic ağrısına fāyideède eger şa yağıyıla ķavursalar yēseler
baęırřak³⁴⁶⁴ ağrısına (6) be-ğāyet fāyide eder³⁴⁶⁵ ve başa vursalar cıbanların oņulda eger
dōgseler řuyın (7) sirkeyile ķarıřdurub ğarğara étselele boęaza yapıřan sūlūęi öldüre
eger yēseler (8) māsārīķāda olan sūddeleri³⁴⁶⁶ aça ve řusuzluęın³⁴⁶⁷ ķat^cède ve řovuk
mizāclu³⁴⁶⁸ (9) ķiřinūę ve pīrlerūę řıhhatini³⁴⁶⁹ řaklaya evet³⁴⁷⁰ dimāęa zarar eder eger
ķōza ve encīre³⁴⁷¹ (10) ķarıřdurub yēseler bu fāyideleri³⁴⁷²ède ve ķarında ķurd³⁴⁷³
olmaęı men^c eder³⁴⁷⁴ ve sūdūk³⁴⁷⁵ řamlamasın³⁴⁷⁶ (11) kese eger biřūrūb yēseler řovuk
ōksūrūęe³⁴⁷⁷ fāyideède eger ķunduz hāyasıyıla dōgseler (12) zeytile ķarıřdurub yaķu
édūb ‘akreb řokduęına vursalar³⁴⁷⁸ fāyideède eger dōgseler (13) sirkeyile ķarıřdurub
řovuk řiřli yerlere vursalar³⁴⁷⁹ řiřin³⁴⁸⁰ gidere řīl ayruķ dedūkleri³⁴⁸¹ (14) otdur bu³⁴⁸²

³⁴⁵⁹ “ĉirāhatlara” 65a/1

³⁴⁶⁰ “ursalar” 65a/1

³⁴⁶¹ “şonduğım” 65a/2

³⁴⁶² “ursalar” 65a/2

³⁴⁶³ “ķulıncılara” 65a/3

³⁴⁶⁴ “bağarsuk” 65a/4

³⁴⁶⁵ “ède” ve “ède”den sonra “ve başa vursalar cıbanların oņulda” yok. 65a/4

³⁴⁶⁶ “sūdeleri” 65a/6

³⁴⁶⁷ “şusuzluğı” 65a/6

³⁴⁶⁸ “mizaĉlu” 65a/6

³⁴⁶⁹ “şıhatini” 65a/7

³⁴⁷⁰ “evit” 65a/7

³⁴⁷¹ “incīre” 65a/7

³⁴⁷² “fāyide” 65a/7

³⁴⁷³ “ķurt” 65a/8

³⁴⁷⁴ “ède” 65a/8

³⁴⁷⁵ “sūdūęi” 65a/8

³⁴⁷⁶ “şamlasın” 65a/8

³⁴⁷⁷ “ōksūrige” 65a/8

³⁴⁷⁸ “ursalar” 65a/10

³⁴⁷⁹ “ursalar” 65a/10

³⁴⁸⁰ “şişlerin” 65a/10

³⁴⁸¹ “dedūkleri” 65a/11

³⁴⁸² “bu” yok. 65a/11

bir otdur ki boğuncukları olur uzunca yaprakları olur güyegü³⁴⁸³ otı (15) yaprağına benzer şığır otı dërler eger bu otuñ kökini qaynatsalar şuyın içseler ic³⁴⁸⁴

[78a]

(1) ağrısına ve süddük³⁴⁸⁵ tutulmasına³⁴⁸⁶ ve qavukda olan cıbanlara fāyide ède ve taşları³⁴⁸⁷ tağıdur ve bir (2) dürlüsi dāhı olur yaprağı şarmaşuq yaprağına benzer aq çiçeklüce³⁴⁸⁸ kökleri (T65/b) var (3) peş³⁴⁸⁹ altı olur barmaq yoğunluğınca³⁴⁹⁰ aq ve³⁴⁹¹ yumşaq ve tatlu olur eger şıqsalar şuyını (4) şarābıla ve balıla bişürseler³⁴⁹² bir dirhem mürr ve üç³⁴⁹³ büber qatub qaynatsalar bir bakır qabda (5) şaklayu qosalar evqātda göze dürtseler be-gāyet fāyide èder³⁴⁹⁴ ve tohmını yēseler südüğü (6) yüride ve quşmağı ve ishālî qat' ède evvelin kökinün dürlüsini kökini dögseler (7) yaqu èdüb cirāhata vursalar³⁴⁹⁵ fāyide ède oñulda³⁴⁹⁶ *ḥarfü'l-cīm cāvşir* (8) eger mā'ü'l-qarāṭinile yā şarābıla içseler ısıtmalara ve ā'zā sustlığına ve yan ve ic³⁴⁹⁷ (9) ağrısına ve süddük³⁴⁹⁸ tamladığına ve qavuk uyuzına fāyide èder³⁴⁹⁹ eger balıla qarışdurub (10) 'avratlar şāf gibi³⁵⁰⁰ götürseler hayzı yüride ve oğlanı öldüre çıkara ve rahmde³⁵⁰¹ (11) olan yēlleri tağıda ve qatılığın yumşada ve 'ırqu'n-nisāya dürtseler fāyide èder³⁵⁰² (12) ve süstendām bağırlarına dürtseler fāyide ède ve baş ağrısı otlarına qatub (13) dürtseler fāyide ède eger diş yēndüğine ekseler ağrısın sākin eyleye eger (14) kuhl ètseler gözi

³⁴⁸³ “güyegi” 65a/12

³⁴⁸⁴ “iç” 65a/13

³⁴⁸⁵ “süddük” 65a/13

³⁴⁸⁶ “dutulmasına” 65a/13

³⁴⁸⁷ “taşların” 65a/13

³⁴⁸⁸ “çiçeklüce” 65a/14

³⁴⁸⁹ “bêş” 65b/1

³⁴⁹⁰ “yoğunluğınca” 65b/1

³⁴⁹¹ “ve” yok. 65b/1

³⁴⁹² “bişürüb” 65b/2

³⁴⁹³ “üç”den sonra “dirhem” var. 65b/2

³⁴⁹⁴ “ède” 65b/3

³⁴⁹⁵ “vursalar” 65b/4

³⁴⁹⁶ “oñulda” yok. 65b/5

³⁴⁹⁷ “iç” 65b/6

³⁴⁹⁸ “süddük” 65b/6

³⁴⁹⁹ “ède” 65b/6

³⁵⁰⁰ “bigi” 65b/7

³⁵⁰¹ “rahimde” 65b/7

³⁵⁰² “ède” 65b/8

tîz eyleye eger ziftile qarışdurub kuduz taladugına (15) vursalar³⁵⁰³ fâyide éde eger cāvşir³⁵⁰⁴ ağacınun kökini sirkeyile qarışdurub

[78b]

(1) qarışdurub ‘avratlar şāf gibi³⁵⁰⁵ götürseler qarındağı ölü oğlanı düşüre³⁵⁰⁶ ve eski (2) cıbanlara ekseler bitüre eger saḥḥ étsele balıla yaḳu édüb eti gitmiş süñüklere (3) vursalar³⁵⁰⁷ fâyide éde yimişin afsentīnile içseler ḥayz³⁵⁰⁸ kanın yüride (*T66/a*) eger zirāvendile (4) içseler ağulu cānavarlar³⁵⁰⁹ şoḳduğına fâyide éde eger şarābıla içseler raḥm ağrısına (5) ve ḥunākına fâyide éde eger bir mışḳālını maṭbūḥla³⁵¹⁰ içseler ishāl éde eger merhem étsele (6) ḥüre zaḥmetine vursalar³⁵¹¹ fâyide éde eger bucuḳ mışḳālını müshīl otlarıyla qarışdurub (7) içseler şovukdan olan ḳuluncı³⁵¹² ve ḡalīz yelleri ve ḥām ḥılṭları çıkara ve (8) mafzallar³⁵¹³ ağrısına³⁵¹⁴ fâyide³⁵¹⁵ eyleye eger bir dirhemini³⁵¹⁶ on iki dirhem merzencūş (9) şuyıla içseler üç güne dek³⁵¹⁷ cimā³⁵¹⁸ ‘aḳabince ditremegi gidere sıñirlere yaramazdur (10) ümmü’ş-şıbyāna ve şar‘a fâyide éder³⁵¹⁹ eger üç aylık yā dört aylık oğlan öli³⁵²⁰ (11) olsa bundan şāf étsele ‘avratlar götürse fi’l-ḥāl düşüre³⁵²¹ ve eger (12) bucuḳ³⁵²² mışḳāl içseler cemī‘i raḥm zaḥmetlerine fâyide éde ve balḡamī³⁵²³ ḥılṭları (13) ishāl éder³⁵²⁴ ve şovuk ḥastalıklara

³⁵⁰³ “ursalar” 65b/11

³⁵⁰⁴ “cāvşir” 65b/11

³⁵⁰⁵ “bigi” 65b/12

³⁵⁰⁶ “düşire” 65b/12

³⁵⁰⁷ “ursalar” 65b/14

³⁵⁰⁸ “ḥayız” 65b/14

³⁵⁰⁹ “cānavar” 66a/1

³⁵¹⁰ “maṭbūḥla” 66a/2

³⁵¹¹ “ursalar” 66a/3

³⁵¹² “ḳuluncı” 66a/4

³⁵¹³ “mefaşıl” 66a/4

³⁵¹⁴ “ağrısın” 66a/4

³⁵¹⁵ “ḥal” 66a/5

³⁵¹⁶ “dirhemini” 66a/5

³⁵¹⁷ “degin” 66a/5

³⁵¹⁸ “cimāḡ” 66a/6

³⁵¹⁹ “éde” 66a/6

³⁵²⁰ “ölü” 66a/7

³⁵²¹ “düşire” 66a/8

³⁵²² “bucuḳ” 66a/8

³⁵²³ “balḡamī” 66a/8

³⁵²⁴ “éde” 66a/9

fāyide éde felce ve sekteye ve raşşeye ve uyuşmış (14) kanlara fāyide éde eger ʿavratlar hūkne étseler raḥmlerinūn³⁵²⁵ katı şişlerine fāyide³⁵²⁶ (15) eger yağıyla karışdurub şovuk ısıtılmalu kişilere³⁵²⁷ vursalar³⁵²⁸ fāyide éde bedeli encīr³⁵²⁹ südidür

[79a]

(1) *cāvers* tarudur eger kavursalar karına dürtseler³⁵³⁰ ic ağrısına fāyide éde (2) ve ağrı yèrlere vursalar³⁵³¹ fāyide éde eger³⁵³² bişürüb yèseler içi kabz éde ve südügi (3) yürüde eger südile bişürseler tiz hazm ola bedene eyü³⁵³³ gıdā ola maʿdeyi (4) kavī éde girü kalan āʿzāyı da³⁵³⁴ kavī éde ve istiskā ve sust olan kişilere (5) fāyide éde (*T66/b*) eger yağıyla yèseler içi yumşada *cāmūs* şu şığıridur eti (6) be-ğāyet galīzdür maʿdede çok yatur ve géc hazm olur eger bir çölmekde (7) şu şığır³⁵³⁵ etin bişürseler gèce irteye dek kosal³⁵³⁶ çölmek içinde çölmek gibi (8) bir³⁵³⁷ cānavar ola yüzi üstine yürür gibi eger toynağını göyündürüb³⁵³⁸ saḥḥ (9) édüb içseler uçuga fāyide éde eger zeytile karışdurub ḥanāzīre dürtseler (10) ve dāʾü's-saʿlebe sürseler be-ğāyet fāyide éder *cübün* peynīrdür eger peynīr³⁵³⁹ (11) karı toņuz etiyile ki tuzlu ola ve geyik etiyile şol kadar bişürseler³⁵⁴⁰ mūherrā (12) ola yaķu édüb bendükşelerde olan katı şişlere vursalar³⁵⁴¹ ḥall eyleye³⁵⁴² büzüldüğine (13) ve maḥsallar taş gibi olduğına³⁵⁴³ fāyide éde eger toņuzun pačasın (14) mürre ve mūm ve uşak ve zeyt ve penīrile havānda dögseler

³⁵²⁵ “raḥimlerinūn” 66a/10

³⁵²⁶ “fāyide”den sonra “éde” var. 66a/10

³⁵²⁷ “kişiler” 66a/11

³⁵²⁸ “dütunsa” 66a/11

³⁵²⁹ “incīr” 66a/11

³⁵³⁰ “ursalar” 66a/12

³⁵³¹ “ursalar” 66a/13

³⁵³² “eger”den sonra “etmek” var. 66a/13

³⁵³³ “iyü” 66a/14

³⁵³⁴ “daḥı” 66a/15

³⁵³⁵ “şığır” 66b/2

³⁵³⁶ “kursalar” 66b/3

³⁵³⁷ “bir” yok. 66b/3

³⁵³⁸ “göyündürseler” 66b/4

³⁵³⁹ “peynīri” 66b/5

³⁵⁴⁰ “bişürseler”den sonra “kim” var. 66b/6

³⁵⁴¹ “ursalar” 66b/7

³⁵⁴² “eyleye”den sonra “ve sinjir” var. 66b/7

³⁵⁴³ “oldığına” 66b/7

merhem olunca³⁵⁴⁴ (15) andan sonra bendükşelerde olan katı şişlere vursalar³⁵⁴⁵ gidere ve şişirler büzüldüğüne

[79b]

(1) vursalar³⁵⁴⁶ açā hekim eydür eger tönuzun paçası³⁵⁴⁷ süñüklerin bişürseler (2) eriyince³⁵⁴⁸ be-ğāyet yıllalmış penīr³⁵⁴⁹ katub mermer üzerinde ezseler mübālağayıla³⁵⁵⁰ andan (3) maşşallar ağrısına bir nice zamān vursalar³⁵⁵¹ hōş eyleye mücerrebdür nicesin (4) ben teciribe³⁵⁵² êtdüm dēr evet³⁵⁵³ penīr³⁵⁵⁴ yemek şuşadur taşlar bitürür eger (5) yaşıken tuzsuz³⁵⁵⁵ yēseler ma‘deye eyüdür³⁵⁵⁶ tīz hażm olur semirdür ve içi³⁵⁵⁷ (6) yumşadur eger şıksalar yaşıken kavursalar yēseler kabz êde eger yaķu êdüb (7) gözün isi şişlerine vursalar³⁵⁵⁸ fāyide êde ve altı karardüğün gidere (T67/a) ve yemesi (8) balgāmı³⁵⁵⁹ ziyāde eyler ve içi alavlandurur ve şuşadur ve ekşi ekşi gegirdür³⁵⁶⁰ (9) yêdüğinden sonra bal yēyeler ve eski peynīr³⁵⁶¹ öyken cıbanlarına eyüdür³⁵⁶² ve³⁵⁶³ tāze (10) peynīr³⁵⁶⁴ nārķabıyıla bişürseler yüze dürtseleler çığıdın gidere eger şuda (11) bişürseler ‘avratlar şuyın içseleler südleri çok ola ve çok yemek kılunc³⁵⁶⁵ (12) eyler muşlihi³⁵⁶⁶ baldur *cebsīn* alçıdur eger yumurda³⁵⁶⁷ ağıyıla karışdurub³⁵⁶⁸ (13) göze

³⁵⁴⁴ “olunca” 66b/9

³⁵⁴⁵ “ursalar” 66b/9

³⁵⁴⁶ “ursalar” 66b/10

³⁵⁴⁷ “paçasını” 66b/10

³⁵⁴⁸ “eriyince” 66b/11

³⁵⁴⁹ “pinīr” 66b/11

³⁵⁵⁰ “mübālağayıla” 66b/11

³⁵⁵¹ “ursalar” 66b/12

³⁵⁵² “teciribe” 66b/12

³⁵⁵³ “evit” 66b/12

³⁵⁵⁴ “pinīr” 66b/12

³⁵⁵⁵ “tuzsuz” 66b/13

³⁵⁵⁶ “iyüdür” 66b/13

³⁵⁵⁷ “ici” 66b/14

³⁵⁵⁸ “ursalar” 66b/15

³⁵⁵⁹ “balgāmī” 67a/1

³⁵⁶⁰ “gegirdür”den sonra “evit” var. 67a/1

³⁵⁶¹ “penīr” 67a/2

³⁵⁶² “iyüdür” 67a/2

³⁵⁶³ “ve” yok. 67a/2

³⁵⁶⁴ “pinīr” 67a/2

³⁵⁶⁵ “kılunc” 67a/4

³⁵⁶⁶ “muşlihi” 67a/4

vursalar ağrılarına fāyide éde eger degirmen tuzıyıla qarışdurub yaqu (14) édüb cirāhata vursalar³⁵⁶⁹ fāyide éde eger göyündürseler kan sızan yerlere (15) ekseler fi'l- hāl tuta eger sirkeyile qarışdurub³⁵⁷⁰ başa dürtseler burın

[80a]

(1) kanın kese evet³⁵⁷¹ zinhār içmeyeler³⁵⁷² helāk eyler *circīr* şu teresidür (2) eger yēseler³⁵⁷³ kendüyi yā tohmını cimā'ı ziyāde eyler³⁵⁷⁴ ve içi yumşada ve kızdura³⁵⁷⁵ evet³⁵⁷⁶ (3) baş ağrıdur ve çekzindürür ve gözi qarardur muşlihi³⁵⁷⁷ sirkengübındür ki içeler (4) eger tohmını sahk etseler cıgıda³⁵⁷⁸ dürtseler gidere ve nīm-bişmiş yumurdaya tuz (5) yerine şaçsalar yēseler cimā'ı be-gāyet kavī éde³⁵⁷⁹ eger acla³⁵⁸⁰ yēseler koltuklar yiydügin³⁵⁸¹ (6) gidere eger şığır ödiyle dögseler yaqu édüb gevdede³⁵⁸² cıbandan olan (7) deri qarardugına vursalar³⁵⁸³ gidere eger tohmıyıla ve şuyıla kara bahakı³⁵⁸⁴ yusalar (8) fāyide éde eger yēseler üzerine şarāb-ı renhān³⁵⁸⁵ içseler südügi yüride ve ağulu cānavarlar (9) şokduğına fāyide éde eger sirkeyile qarışdurub yüze³⁵⁸⁶ dürtseler tarlıgın³⁵⁸⁷ (10) gidere eger tohmını sirkengübın şuyıla içseler balgam³⁵⁸⁸ kuşdura³⁵⁸⁹ eger (11) dögseler şuyın şıksalar ekşi enār³⁵⁹⁰ ağacı dibine

³⁵⁶⁷ “yumırda” 67a/4

³⁵⁶⁸ “qarışdurub”dan sonra “göze vursalar ağrılarına fāyide éde eger degirmen tuzıyıla qarışdurub” yok. 67a/5

³⁵⁶⁹ “ursalar” 67a/5

³⁵⁷⁰ “qarışdursalar” 67a/6

³⁵⁷¹ “evit” 67a/6

³⁵⁷² “icmeyeler” 67a/7

³⁵⁷³ “yēseler kendüyi” yerine “kendüyi yēseler” 67a/7

³⁵⁷⁴ “eyleye” 67a/8

³⁵⁷⁵ “kızdıra” 67a/8

³⁵⁷⁶ “evit” 67a/8

³⁵⁷⁷ “muşlih” 67a/8

³⁵⁷⁸ “cıgıda” 67a/9

³⁵⁷⁹ “eyleye” 67a/10

³⁵⁸⁰ “açla” 67a/10

³⁵⁸¹ “yiyidigin” 67a/11

³⁵⁸² “gövdede” 67a/11

³⁵⁸³ “ursalar” 67a/12

³⁵⁸⁴ “bahakı” 67a/12

³⁵⁸⁵ “reyhān” 67a/13

³⁵⁸⁶ “yüz” 67a/14

³⁵⁸⁷ “tarğılın” 67a/14

³⁵⁸⁸ “balgamı” 67a/15

³⁵⁸⁹ “kuşdura” 67a/15

(T67/b) dökseler tatlu eyleye (12) eger tohmını döğüb şıgır ödiyle qarışdurub tırnağ yarılduğına (13) vursalar³⁵⁹¹ gidere ve yëseler çok yaramaz düşler göre ve kanı tahrîk êde anuñ (14) tohmınıñ bedeli havuc³⁵⁹² tohmıdur baʿzılar gendene tohmıdur dërler³⁵⁹³ *cerrey*³⁵⁹⁴ yayın (15) balığıdur uzun ve düpdüz³⁵⁹⁵ belsüz ve başsuz³⁵⁹⁶ olur ve ağzı uzun hortum gibi³⁵⁹⁷ olur

[80b]

(1) eger t̄azeyiken yëseler eyü³⁵⁹⁸ ğidā olur ve içi yumşadur eger tuzlayub yëseler öyken düdüklerin (2) arıdur ve āvāzı eyü³⁵⁹⁹ eyler eger eski ve tuzlusını demren olduğu (3) yere vursalar³⁶⁰⁰ çıkara eger tuzlusını bişürseler bağarsuğında³⁶⁰¹ cıban olan kişi (4) içine girse otursa be-ğāyet fāyide êde ve maḳʿatda³⁶⁰² dütsi³⁶⁰³ eyleseler daḥı fāyide (5) êde eger şuyıla ḥuḳne êtseler ‘ırḳu’-n-nisāya fāyide êde eger ḳanını berāber sirkeyile (6) qarışdurub içseler ḳan tükürene³⁶⁰⁴ fāyide êde evet³⁶⁰⁵ çok yémeyeler ki baraş eyler (7) *cerād* çekürgedür eger ‘avratlar dütüzseler³⁶⁰⁶ südük³⁶⁰⁷ tutulduğın gidere (8) eger ayakların dögseler sigillere vursalar³⁶⁰⁸ gidere eger çekürgenüñ önin (9) alsalar başın ayakların ve ḳanadın giderseler azaçuk³⁶⁰⁹ ḳuru mersin (10) qarışdursalar istiskā olan ve südügi tamlayan içse fāyide êde eger (11) bevāşire dütüzseler fāyide êde ve uzun

³⁵⁹⁰ “nār” 67a/15

³⁵⁹¹ “ursalar” 67b/1

³⁵⁹² “havıc” 67b/2

³⁵⁹³ “dër” 67b/2

³⁵⁹⁴ “cerri” 67b/3

³⁵⁹⁵ “dübdüz” 67b/3

³⁵⁹⁶ “başsız” 67b/3

³⁵⁹⁷ “bigi” 67b/4

³⁵⁹⁸ “iyü” 67b/4

³⁵⁹⁹ “iyü” 67b/5

³⁶⁰⁰ “ursalar” 67b/5

³⁶⁰¹ “bağarsuḳda” 67b/6

³⁶⁰² “maḳʿada” 67b/6

³⁶⁰³ “tütsi” 67b/7

³⁶⁰⁴ “tükirene” 67b/8

³⁶⁰⁵ “evit” 67b/8

³⁶⁰⁶ “tütüzseler” 67b/9

³⁶⁰⁷ “südügi” 67b/9

³⁶⁰⁸ “ursalar” 67b/10

³⁶⁰⁹ “azacuk” 67b/11

boyunlu³⁶¹⁰ çekürgeyi rıb^c ısıtması tutan (12) kişi boynına aşsa fāyide éde eger kıarnını ve yumurdasını çığıda dürtsele (13) gidere eger göden çekürgeyi kıavursalar ‘akreb şokduğı kişıye yédürsele (14) fāyide éde *cerādū’l-bahr* deniz çekirgesidür türkce kerevütdür³⁶¹¹ murabba^c (15) başı olur³⁶¹² yanında (*T68/a*) şedef olur yarusından aşğa açuk olur

[81a]

(1) on eli ayağı olur uzun uzun³⁶¹³ boynuzı olur anı yémek cüzzāmlara fāyide (2) éder eger cemī^csini bir çölmekde göyündürüb sahk étsele yédi güne dek³⁶¹⁴ (3) iki dirhem in nohūd şuyıla içsele bögrekde ve kıavukda olan taşları tağıda (4) *ca‘de* sa‘terün bir dürlüsüdür ak incecük olur uzunı³⁶¹⁵ birer kıarış (5) olur depesinde tohumları olur cemī^ci ā‘zālarun süddelerin³⁶¹⁶ açar kıanı ve (6) südüğü yüridür eger kıurutsalar yumşak dögseler yaramaz cıbanlara³⁶¹⁷ ekseler (7) be-ğāyet³⁶¹⁸ fāyide éde eger kıaynadsalar³⁶¹⁹ şuyın içsele ağulu cānavarlar şokduğına (8) ve istiskāya³⁶²⁰ ve yaraķāna fāyide éde eger sirkeyile içsele talaķ şışine (9) fāyide éder evet³⁶²¹ baş ağrıdır ve ma^cdeye zarar éder ve tabī^catı ishāl éder (10) eger döşenseler yā tütsi eyleseler kıurt³⁶²² kıuş kıaça³⁶²³ eger yaķu édüb cirāhata (11) vursalar³⁶²⁴ bitüre ve eski ısıtmalara fāyide éde ve kıarından yılanı ve namāz-bozı (12) çıkarur³⁶²⁵ eger kıaynadub şuyın içsele ve yan ağrısına dāhı³⁶²⁶ fāyide éder³⁶²⁷ (13) ve zīrek eyler³⁶²⁸ ve unutsağılığı³⁶²⁹ ve kıara

³⁶¹⁰ “boyunla” 67b/12

³⁶¹¹ “kerevit de dërler” 67b/14

³⁶¹² “olur”dan sonra “ve başı” var. 67b/15

³⁶¹³ “uzun” yok. 68a/1

³⁶¹⁴ “dek”den sonra “her gün” var. 68a/3

³⁶¹⁵ “uzumı” yok. 68a/5

³⁶¹⁶ “süddelerin” 68a/5

³⁶¹⁷ “cıbanlara” 68a/6

³⁶¹⁸ “be-ğāyet” yok. 68a/6

³⁶¹⁹ “kıaynatsalar” 68a/7

³⁶²⁰ “istiskā” 68a/7

³⁶²¹ “evit” 68a/8

³⁶²² “kıurt” yok. 68a/9

³⁶²³ “kıaca” 68a/9

³⁶²⁴ “ursalar” 68a/9

³⁶²⁵ “çıķara” 68a/10

³⁶²⁶ “daķı” 68a/11

³⁶²⁷ “éde” 68a/11

³⁶²⁸ “éde” 68a/11

yaraḳānı giderür bedeli ḳarından³⁶³⁰ ḳurt (14) ḳıḳarmaḳda ve südük yürütmekde³⁶³¹ nār ağacı³⁶³² yaṣ ḳabuğıdur *ceft* (15) bir otdur ki birer ḳarış biter çok budakları olur noḥūda³⁶³³ beṇzer yaprakları

[81b]

(1) depelerinde ṣaru helīle gibi yemişleri³⁶³⁴ olur içinde her bir yemişinün³⁶³⁵ üçer (2) perdesi olur ol perdelerün içinde beşer dāne boy toḥmı gibi dāneleri olur (3) eger on iki dirhem (T68b) şişek etiyile pişürseler³⁶³⁶ gevdesi³⁶³⁷ şişen kişi (4) yēdi gün yēse ve çōrpāsın³⁶³⁸ içse şifā bula eger yaşıken şekerle³⁶³⁹ (5) mürebbā ēdüb yēseler cimā^c ziyāde eyleye *cūlnār* nār çiçegidür eyüsi³⁶⁴⁰ (6) mışrīdür³⁶⁴¹ eger dögseler cıbanlara³⁶⁴² ekseler tiz bitüre eger bir bucuḳ³⁶⁴³ dirhemini (7) içseler ḳan tükürmege ve bağırsak³⁶⁴⁴ cıbanlarına³⁶⁴⁵ ve raḥmden³⁶⁴⁶ ḳan sızduğına (8) fāyide ēde eger sirkeyile bişürseler şişlerün dört yanına dürtseler mādde³⁶⁴⁷ (9) inmesin men^c eyleye eger sirkeyile bişürüb maḫmaḫa ētseler diş etlerin (10) muḫkem eyleye eger iki dirhem³⁶⁴⁸ içseler şafrāvi³⁶⁴⁹ ishāli ve ma^cdede ve (11) bağırsaklarda³⁶⁵⁰ ruṭūbetden olan ishāli kese ve uyuzdan olan³⁶⁵¹ ic (12) alavın kese gidere bedeli nārḳābıdur *cūlbühneg* bu bir otdur³⁶⁵²

³⁶²⁹ “unutsaklığı” 68a/11

³⁶³⁰ “ḳarından” yok. 68a/12

³⁶³¹ “yürütmekde” 68a/12

³⁶³² “ağacıdır” ve “ağacıdır” dan sonra “yaṣ ḳabuğıdur” yok. 68a/12

³⁶³³ “noḥūd” 68a/13

³⁶³⁴ “yemişleri” 68a/14

³⁶³⁵ “yemişinün” 68a/14

³⁶³⁶ “bişürseler” 68b/1

³⁶³⁷ “gövdesi” 68b/1

³⁶³⁸ “şōrbāsın” 68b/1

³⁶³⁹ “şekerile” 68b/2

³⁶⁴⁰ “iyüsi” 68b/3

³⁶⁴¹ “mişridür” 68b/3

³⁶⁴² “cıbanlara” 68b/3

³⁶⁴³ “bucuḳ” 68b/3

³⁶⁴⁴ “bağarsak” 68b/4

³⁶⁴⁵ “cıbanlarına” 68b/4

³⁶⁴⁶ “raḥimden” 68b/4

³⁶⁴⁷ “māde” 68b/5

³⁶⁴⁸ “dirhemini” 68b/6

³⁶⁴⁹ “şafrāyı” 68b/6

³⁶⁵⁰ “bağarsaklarda” 68b/6

³⁶⁵¹ “olanı” ve “olanı”dan sonra “ic alavın” yok. 68b/7

sūsāma³⁶⁵³ (13) beñzer evet³⁶⁵⁴ acıraķ olur hem iki dürlü olur biri şaru ve biri (14) kızıl olur tohmından üç barmaķ götürdügince alsalar bir bucuķ³⁶⁵⁵ (15) dang³⁶⁵⁶ aķ ħarbaķ ħatsalar mā'ü'l-ķarā'īnile içseler balģam³⁶⁵⁷ ve şafrā ħusdura³⁶⁵⁸

[82a]

(1) eger şuyıla yaķu eyleseler balģamī şışlere vursalar³⁶⁵⁹ fāyide éde eger meflūclara (2) bucuķ³⁶⁶⁰ dirhem içürseler fāyide éde bir dirhem içürmekde ihtiyāt vardır zīrā (3) çok ħusdurur³⁶⁶¹ andan helāk olur *cūlūd* derilerdür eger ħoc derisini (4) yüzüldügi sâ'at alsalar döğilen kişiyi şarsalar bir gün bir gece ħosalar (5) şifā bula ve eski deriyi göyündürseler od yanuģına ekseler fāyide éde eger (6) ħirpinün derisini göyündürseler ziftile ħarıřdurub dā'ü's-sa'lebe vursalar³⁶⁶² (7) fāyide éde eger keçi derisinin (T69/a) ħazındusın ħanı durmayan³⁶⁶³ yere vursalar³⁶⁶⁴ turgura (8) eger afgī³⁶⁶⁵ yılan derisini ısıcaķ iken yaramaz cıbanlara ve giciyige ve uyuza (9) vursalar³⁶⁶⁶ fāyide éde³⁶⁶⁷ eger ħuşlaruñ ve bidnūsüñ ħursaķları ve ħatıları³⁶⁶⁸ (10) içindeki deriyi ħurıdub saħķ édüb içseler ma'de aģrısına fāyide (11) éde eger keçi derisini³⁶⁶⁹ ısıcaķla aģulu cānavar³⁶⁷⁰ şoķduģına³⁶⁷¹ vursalar³⁶⁷² (12) aģrısın ala eger fıl³⁶⁷³ derisini³⁶⁷⁴ şovuc ısıtması olan kişi

³⁶⁵² “otdur”dan sonra “ki” var. 68b/8

³⁶⁵³ “sūsene” 68b/8

³⁶⁵⁴ “evit” 68b/8

³⁶⁵⁵ “bucuķ” 68b/9

³⁶⁵⁶ “dāng” 68b/10

³⁶⁵⁷ “balģamı” 68b/10

³⁶⁵⁸ “ħuşdura” 68b/10

³⁶⁵⁹ “ursalar” 68b/11

³⁶⁶⁰ “bucuķ” 68b/11

³⁶⁶¹ “ħuşdurur” 68b/12

³⁶⁶² “ursalar” 68b/15

³⁶⁶³ “turmayan” 69a/1

³⁶⁶⁴ “ursalar” 69a/1

³⁶⁶⁵ “afī” 69a/1

³⁶⁶⁶ “ursalar” 69a/2

³⁶⁶⁷ “éder” 69a/2

³⁶⁶⁸ “ħarınları” 69a/3

³⁶⁶⁹ “derisin” 69a/4

³⁶⁷⁰ “cānavarlar” 69a/4

³⁶⁷¹ “şoķduģı yere” 69a/4

³⁶⁷² “ursalar” 69a/4

³⁶⁷³ “fıl” yok. 69a/5

³⁶⁷⁴ “derisin” 69a/5

bir pāre (13) boynına aṣṣa fāyide éde eger maymūn derisinden yemiş³⁶⁷⁵ ağacına³⁶⁷⁶ bir (14) pāre aṣṣalar şovukdan şaklaya eger yılan derisini³⁶⁷⁷ ṭon arasında ḳosalar (15) güve düşmeye eger göyündürseler bir dirhem in saḥḳ édüb ḳuduz

[82b]

(1) it ṭalayana³⁶⁷⁸ içürseler be-ḡāyet fāyide éde *cemīz* bir ağacdur encīr (2) ağacına beñzer südi çok olur yaprağı tūt yaprağına beñzer üç dört kere³⁶⁷⁹ (3) yemişi olur hem bunun yimişi bayağı encīr gibi budak ucında çıkmaz (4) belki ağac yarılıb içinden çıkar ve içindeki toḥmı büyük olmaz buña delüce (5) encīr dērler müshildür ma‘deye yaramazdur eger bunun südin³⁶⁸⁰ cirāḥata (6) dürtseler bitüre ve ḳatı şışlere dürtseler yumşada ve ağulu cānavarlar şokduğına (7) dürtseler fāyide éde ve³⁶⁸¹ ṭalak şışine ve ma‘de ağrısına ve tūv ürperdüğine (8) fāyide éde ḳıbrısdā ve mışırda³⁶⁸² biter eger yimişini şuyıla tekrār bişürseler (9) ol şuyı şekerile³⁶⁸³ ve balıla içseler eski öksürüğe ve göğüsde (10) ve öykende (*T69b*) olan nāzlelere fāyide éder³⁶⁸⁴ eger yaprağından³⁶⁸⁵ bir dirhem³⁶⁸⁶ saḥḳ (11) édüb acla içseler ṭabībler ‘aciz olduğı ishālī kese mücerrebdür (12) *cumār* ḥurmā beynisidür şafrāyı keser içi ḳabş³⁶⁸⁷ éder ḥarāreti (13) sākin eyler ve ḳanı³⁶⁸⁸ tīzligin giderür ve ma‘dede çok yatur üzerine (14) mā’ū’l-‘asel içeler tīz ḥazm³⁶⁸⁹ éder³⁶⁹⁰ boğazı yumşadur ve ḳan tükürene (15) ve şafrā ḳusana³⁶⁹¹ fāyide éder eger yaḳu édüb ‘aḳreb ve aru şokduğına

³⁶⁷⁵ “yemiş” 69a/6

³⁶⁷⁶ “ağacına” 69a/6

³⁶⁷⁷ “derisin” 69a/7

³⁶⁷⁸ “ṭalayan kimesneye” 69a/8

³⁶⁷⁹ “keret” ve “keret”den sonra “yemişi olur hem bunun” yok. 69a/10

³⁶⁸⁰ “südin” 69a/12

³⁶⁸¹ “ve” yok. 69a/13

³⁶⁸² “mışırda” 69a/14

³⁶⁸³ “şekkerile” 69a/15

³⁶⁸⁴ “éde” 69b/1

³⁶⁸⁵ “yabrağından” 69b/1

³⁶⁸⁶ “direm” 69b/1

³⁶⁸⁷ “ḳabş” 69b/2

³⁶⁸⁸ “ḳan” 69b/3

³⁶⁸⁹ “ḥazm” 69b/4

³⁶⁹⁰ “éde” 69b/4

³⁶⁹¹ “ḳuşana” 69b/4

[83a]

(1) ve cıbanlara³⁶⁹² vursalar³⁶⁹³ fāyide éde *cūmcūm* ba‘zılar buña şaķāķūl³⁶⁹⁴ dērler ba‘zılar (2) behmen dērler ribve³⁶⁹⁵ ve žikū’n-nefese buķuk³⁶⁹⁶ dirhem içürseler fāyide éde (3) mücerrebdür ve bedeni semirdür ve cimā‘ı be-gāyet kavī éder *cemel* devedür (4) kızılı ve aşkarı eyü olur etini ķalye etseler zeytile ve būberile³⁶⁹⁷ ve (5) kimnūnıla mūherrā bişürüb yēseler üzerine mey-i puhte³⁶⁹⁸ içseler cimā‘ı be-gāyet³⁶⁹⁹ (6) kavī eyleye zekeri muķkem ķıvāma getüre inzāldan şonra³⁷⁰⁰ sākin olmaz (7) evet³⁷⁰¹ ğalīzdür ğec hażm olur ve sevdāvī hılt hāşıl olur (8) gerekdür ki yēdükten şonra birazcuk hareket éde andan şonra (9) şol yanına yata uyıya çok³⁷⁰² yemek³⁷⁰³ yaramazdur içi³⁷⁰⁴ kızdurur ve ma‘deyi (10) alavlandurur eger rib‘ ısıtması³⁷⁰⁵ tutan ve yanıbaşı ağrıyan ve ‘ırķu’n-nisāsı (11) olan sirkesüz mūherrā bişürüb yēse fāyide éder³⁷⁰⁶ (12) evet³⁷⁰⁷ ğayrı kişiler sirkeyile bişürüb yemek yēgdür eger etini göyündürüb (13) demregüye vursalar³⁷⁰⁸ fāyide éde eger öykenini ısıcaķ iken (14) çığıda vursalar³⁷⁰⁹ giderür mücerrebdür evet³⁷¹⁰ (T70/a) öykenini çok yēseler gözsüz (15) éder ve inciginün iligini bir pāre yünile yā panbuğıla ‘avratlar

³⁶⁹² “cıbanlara” 69b/5

³⁶⁹³ “ursalar” 69b/5

³⁶⁹⁴ “şāķāķūl” 69b/6

³⁶⁹⁵ “rebve” 69b/6

³⁶⁹⁶ “bucuk” 69b/6

³⁶⁹⁷ “būberle” ve “būberle” den sonra “ve kimnūnıla” yok. 69b/8

³⁶⁹⁸ “buhte” 69b/9

³⁶⁹⁹ “be-gāyet” yok. 69b/9

³⁷⁰⁰ “şonra”dan sonra “dāhı” var. 69b/9

³⁷⁰¹ “evit” 69b/10

³⁷⁰² “çok” 69b/11

³⁷⁰³ “yemek” yok. 69b/11

³⁷⁰⁴ “ici” 69b/12

³⁷⁰⁵ “ısıtmasın” 69b/12

³⁷⁰⁶ “éde” 69b/13

³⁷⁰⁷ “evit” 69b/14

³⁷⁰⁸ “ursalar” 69b/14

³⁷⁰⁹ “ursalar” 69b/15

³⁷¹⁰ “evit” 69b/15

[83b]

(1) hayzı kesildükden³⁷¹¹ sonra şāf gibi götürse üzerine eri cimā^c (2) étse yüklü ola eger kanın kurutsalar saḥḥ édüb buruna üfürseler (3) burun³⁷¹² kanın kese eger uçuk³⁷¹³ otlarıyla içseler uçuga fāyide éde eger yaḳu (4) édüb ḥanāzīr zaḥmetine ve binbiglere ve sigillere vursalar³⁷¹⁴ be-ḡāyet fāyide éde (5) evet³⁷¹⁵ yaşıken yaḳu édeler eger südügin içseler ciger şişlerine fāyide (6) éde ve cimā^c ziyāde eyleye ve serḥōşa içürseler fi'l-ḥāl ayıla ve (7) istiskāya ve ṭalak katılıḡına fāyide éde ḥuṣūṣā³⁷¹⁶ südile içeler (8) ḡazabı dāḥı sākin eyleye ve süddeleri açā ve eger devenün gözi (9) süheyl yıldızına ṭuṣ olsa fi'l-ḥāl ola eger deve kükrese burnına (10) fütenc şuyın ṭamlatsalar sākin eyleye³⁷¹⁷ eger yünün göyündürseler (11) kan akan yêrlere ekseler kanın diñdüre eger yüregın 'āşık kişinün (12) yénine bağlasalar 'ıṣḳı zāīl ola *cunṭāyānā*³⁷¹⁸ meşhûrdur eger kökinden (13) bir dirhemini biber³⁷¹⁹ ve bıḡanūs³⁷²⁰ ve şarābıla içseler aḡulu cānavarlar şokduḡına (14) fāyide éde ve şuyından bir dirhem içseler yan aḡrısına ve 'āzālāt³⁷²¹ (15) sustılıḡına ve sinjir büzüldüḡine ve ciger aḡrısına ve ma'ḍe aḡrısına fāyide éde³⁷²²

[84a]

(1) ve süddeleri açar ve bedeni tenḳiye éder eger kökinden şāf gibi 'avratlar götürse (2) içindeki oḡlanı düşüre eger dögseler cirāḥata ve yaramaz çıbanlara ekseler (3) fāyide éde ve şuyın içseler 'akreb şokduḡına (T70/b) ve şovuk cigerlere ve ṭalaḡa (4) fāyide éde ve süddelerin açā evet³⁷²³ ṭarīḳ budur kim ḳurusını³⁷²⁴ kes édeler³⁷²⁵ beş gün (5)

³⁷¹¹ “kesildüğinden” 70a/2

³⁷¹² “burın” 70a/3

³⁷¹³ “uçuk” 70a/3

³⁷¹⁴ “ursalar” 70a/4

³⁷¹⁵ “evit” 70a/5

³⁷¹⁶ “ḥuṣūṣā”dan sonra “ki” var. 70a/7

³⁷¹⁷ “ola” 70a/9

³⁷¹⁸ “cunṭāyānā” 70a/10

³⁷¹⁹ “büber” 70a/11

³⁷²⁰ “baḡanūs” 70a/11

³⁷²¹ “ḡazālāt” 70a/12

³⁷²² “éder” 70a/13

³⁷²³ “evit” 70b/1

³⁷²⁴ “ḳurusın” 70b/2

³⁷²⁵ “édeler” den sonra “beş gün” yok. 70b/2

şuda ıslada dağı kaynakalar tā yumşayınca andan şovıdalar³⁷²⁶ süzeler be-gāyet şıklar (6) dağı³⁷²⁷ kıvāma getüreler andan şonra isti‘māl edeler ve yaşını şıklar³⁷²⁸ şuyını (7) kıvāma getüreler eger ol şudan bahağa dürtsele fāyide ede ve göze dürtsele (8) isi³⁷²⁹ şişlerine fāyide ede eger kұrusından bucuş mışkālını³⁷³⁰ yumşak (9) dögseler balıla karişdursalar ılıcaş şuyıla içseler ağılu otlar zararın (10) ve ağılu cānavar³⁷³¹ şokduğı³⁷³² ve kұduz it tıladığı³⁷³³ def³⁷³³ ede ve sidügi³⁷³⁴ (11) ve hayzı yüride cigerde ve tıalaşda olan katı şişleri arıda bedeli asārındur (12) yā kebere³⁷³⁵ kökinün kabuğıdur *cünd-i bādeste*³⁷³⁶ kұnduz hāyasıdur (13) eger iki mışkāl içseler fūtenc-i berriyile ağılu cānavarlar şokduğına (14) fāyide ede ve hayzı yüride ve düşid³⁷³⁷ oğlanı düşüre çıkara ve oğlanın (15) şonını³⁷³⁸ da çıkara eger sirkeyile içseler³⁷³⁹ yelleri tıağıda ve ic ağırsına

[84b]

(1) ve incūruğa fāyide ede ve kattāl otlar zararın³⁷⁴⁰ def³⁷⁴⁰ ede eger gül yağıyla (2) ve sirkeyile karişdurub başa dürtsele ağırsın ve cegzinmesin ki balğamdan (3) olur def³⁷⁴⁰ ede eger tütse etseler gūs zahmetine fāyide ede³⁷⁴¹ eger içseler ve başa (4) dürtsele baş ditredüğine fāyide ede ve ağırır yerlere ve teşennüce ve sinirler (5) ağırsına fāyide ede eger nohūd kadar içseler rahm çıkduğına ve³⁷⁴² (6) ağızının şovudüğüna ve ağılu cānavarlar³⁷⁴³ şokduğına fāyide ede (*T71/a*) eger (7) zeytile karişdursalar³⁷⁴⁴ başa

³⁷²⁶ “şovıdılar” 70b/2

³⁷²⁷ “şuyını” 70b/3

³⁷²⁸ “şıksalar” 70b/3

³⁷²⁹ “issi” 70b/5

³⁷³⁰ “mışkāl” 70b/5

³⁷³¹ “cānavarlar” 70b/6

³⁷³² “şokduğına” 70b/7

³⁷³³ “eder” 70b/7

³⁷³⁴ “südügi” 70b/7

³⁷³⁵ “keberedür” 70b/8

³⁷³⁶ “cünd-i bādister” 70b/9

³⁷³⁷ “düşüt” 70b/10

³⁷³⁸ “şonın” 70b/11

³⁷³⁹ “icseler” 70b/11

³⁷⁴⁰ “zararın”dan sonra “da” var. 70b/12

³⁷⁴¹ “ede”den sonra “eger içseler ve başa dürtsele baş ditredüğine fāyide ede” yok. 70b/14

³⁷⁴² “ve”den sonra “ağızının şovudüğüna ve” yok. 70b/15

³⁷⁴³ “cānavar” 70b/15

³⁷⁴⁴ “karişdurub” 71a/1

dürtseler şovukdan ve ġalıř y  llerden olan (8) baş aġrısına f  yide   de eger saġķ   d  b tekr  r ġar  rden eleseler g  ze (9) kuġl   tseler cil   v  re eger ġ  yanuġ derisinden bir p  re alsalar taġan altına (10)   osalar ni  r  se f  yide   de eger   avratlar y  nc  gezile g  t  rseler (11) raġmleindeġi y  li gidere eger i  seler ta  a f  yide   de ve s  d  ġi (12)   ok eyleye ciger  n   ve   yken  n   ve ta  aġuġ s  ddelerin a  ar ve balġam   gider  r (13) ve ġalıř buġ  rları ta  ıdur m  lih  ly  ya f  yide   der ve g  vdeyi k  zduur ve (14) aġl  t   la  f   der ve aġrıları ta  l  l   der ve ġalıř y  lleri ta  ıdur (15) ve balġami³⁷⁴⁵ olan   ulunca³⁷⁴⁶ ve ġafak  na f  yide   de³⁷⁴⁷ gider  r şerbeti rub^c dirhemd  r

[85a]

(1) eger mercimek   adarın yaġıy  la ġall   d  b   ulaġa ta  zursalar řaġırlıġın (2) ve y  llerin gidere eger bu yaġdan başa d  rtseler u  uġa f  yide   de ve oġlan  u  laruġ³⁷⁴⁸ (3) burn   i  ine³⁷⁴⁹ d  rtseler   mm  'ř-şıby  na f  yide   de eger on dirhem zeytile (4)   c dirhem   unduz ġ  yası³⁷⁵⁰   arışduurub uyuşmış y  rler³⁷⁵¹ ve felce ve ni  r  se (5) d  rtseler f  yide   de eger t  tsi eyleseler ve   ykende ve dim  ġda olan yař³⁷⁵² ve şovuk (6) ġastal  klara f  yide   de eger g  l yaġıy  la   arışduurub başa ve boyına³⁷⁵³ d  rtseler (7) unutsal  a f  yide   der³⁷⁵⁴ ve   unduzuġ eti me  l  c kişilere f  yide   der eger (8) y  seler ve   unduzuġ³⁷⁵⁵ ġ  yasınuġ bir dirhemden y  seler bir g  nden şonra hel  k (9) ola³⁷⁵⁶ eger   avratlar bir   ir  t  n i  seler³⁷⁵⁷ raġm aġrıların gidere eger bir dirhemden (10) i  en kişi   zerine t  runc³⁷⁵⁸ řuyı³⁷⁵⁹ y     oruk řuyı³⁷⁶⁰ y   sirke y   deve s  din (11) i  se şararı

³⁷⁴⁵ “balġamdan” 71a/6

³⁷⁴⁶ “  ulunca” 71a/6

³⁷⁴⁷ “  der” 71a/7

³⁷⁴⁸ “oġlanc  klar  ” 71a/8

³⁷⁴⁹ “icine” 71a/9

³⁷⁵⁰ “ġ  yasıⁿ” 71a/9

³⁷⁵¹ “y  rlere” 71a/10

³⁷⁵² “baş” 71a/11

³⁷⁵³ “boyuna” 71a/12

³⁷⁵⁴ “  de” 71a/12

³⁷⁵⁵ “  unduz” 71a/13

³⁷⁵⁶ “ola”dan sonra “ve” var. “71a/13

³⁷⁵⁷ “icseler” 71a/14

³⁷⁵⁸ “turunc” 71a/14

³⁷⁵⁹ “şuyı” 71a/14

³⁷⁶⁰ “şuyı” 71a/15

def' ola³⁷⁶¹ bedeli müşkdür *cevüz (T71/b)* kōzdur fāyidelerin elif harfinde (12) beyān
ëtdük anda görüle *cevz-i buvvā* bayağı cevüzdür³⁷⁶² ağız kōkusın³⁷⁶³ ve (13) ma'dehy ve
cigeri eyü eyler kuvvet vërür ta'āmı hażm³⁷⁶⁴ ëder talağa fāyide ëder (14) çıgıda ve
giciyige³⁷⁶⁵ fāyide ëder yëlli tağıdur ve ciger şişlerin yumşadur ve gözden (15) akan
yaşı keser ve gözi kavī eyler ve südük tutulmasına fāyide ëder eger

[85b]

(1) yağa karışdursalar ağırlara dürtseler fāyide ëde³⁷⁶⁶ ve yaş³⁷⁶⁷ ma'dehy kavī eyler
kızdurur (2) ve kurdur dabğ ëder em'ā tayıncaıklığın giderür ve ishāle fāyide ëder eger
(3) şovukdan olsa ve istiskāya fāyide ëde³⁷⁶⁸ ve cigeri kızdurur ve ma'dede olan (4)
azmış hılılardan ağız kōkusın giderür ve kuşmağı³⁷⁶⁹ men' ëder bedeli besbāsādur³⁷⁷⁰
(5) *cevz-i hindī* hindūstān kōzıdur eger yëseler bedeni kızdurur ve südük (6)
tıamladıgına ve kavuk³⁷⁷¹ şovuklığına fāyide ëder ve eski arka ağırsına be-gāyet (7)
fāyide ëde menīyi ziyāde eyler içde olan namāz-boz kurdın ve gayrı nesneleri çıkarur
(8) pīrlere ve şovuk mizāclu kişilere fāyide ëder evet³⁷⁷² geç hażm olur³⁷⁷³ (9) üzerine
karbüz ve ekşi nesneler yëyeler³⁷⁷⁴ *cevşışā* bir ağacdur kim inen uzun (10) olmaz
yaprağı³⁷⁷⁵ alma yaprağına³⁷⁷⁶ beñzer depecükleri³⁷⁷⁷ şakāyıkü'n-nu'māna beñzer yemişi

³⁷⁶¹ “ëde” 71a/15

³⁷⁶² “cevzdür” 71b/1

³⁷⁶³ “kōkusun” 71b/2

³⁷⁶⁴ “hażm” 71b/2

³⁷⁶⁵ “giciyüge” 71b/3

³⁷⁶⁶ “ëder” 71b/5

³⁷⁶⁷ “yaşı” 71b/5

³⁷⁶⁸ “ëder” 71b/7

³⁷⁶⁹ “kuşmağı” 71b/7

³⁷⁷⁰ “besbāsādur” 71b/8

³⁷⁷¹ “kavuk”dan sonra “şovuklığına fāyide ëder ve eski arka ağırsına be-gāyet fāyide ëde menīyi ziyāde eyler içde olan namāz-boz kurdın” yok. 71b/9

³⁷⁷² “evit” 71b/10

³⁷⁷³ “olur”dan sonra “müşliş şekkerdür gerekdür kim issi mizāclu kişiler yëdüğinden sonra” var. 71b/10-11

³⁷⁷⁴ “yëyeler”den sonra “*cevz-i māşel* türkce tātüre derler semm-i kātildür eger bir dirhem kimseye yëdürseler öldürür ol gün ve baş cegzindürür ve gözleri karardur ve serhōş ëder ve şovuk derler dōkdürür ve nabzı küçük eyler ve nefesi tar eyler ilācı kuşmağdur naṭrūnıla ve şuyıla ve yağıla ve sūsam yağıyla burnını issi eylemek gerekdür ve bedeni issi şuyıla yumağ (*T72/a*) gerekdür ve issi zeyt yağıyla etrafını ovmağ gerekdür ve semiz şōrbālar yëmek gerekdür ve şarāb-ı reyḥānı icmek gerekdür” var. 71b/11- 72a/2

³⁷⁷⁵ “yabrağı” 72a/3

³⁷⁷⁶ “yabrağına” 72a/3

³⁷⁷⁷ “debecükleri” 72a/3

(11) nohūd kadar olur bunun yemişini³⁷⁷⁸ ta‘āmdan sonra yēseler ma‘dede ve kāsukda
 (12) vesāīr gevdede³⁷⁷⁹ olan ağırları sākin eyler ve ta‘āmı hażm eyler ve bedeni
 kızdurur (13) ve isi³⁷⁸⁰ mizāclu kişiler gerekdür kim üzerine ekşi enār şuyın içeler
cedvār (14) bir otdur ki³⁷⁸¹ yabrağı³⁷⁸² pelīd³⁷⁸³ yabrağına³⁷⁸⁴ benzer evet³⁷⁸⁵
 pelīdleyin³⁷⁸⁶ yemiş³⁷⁸⁷ vërmez (15) yabrağı³⁷⁸⁸ gāyet yeşil olur şaruya māl eger
 yabrağın³⁷⁸⁹ kurutsalar³⁷⁹⁰ yumşak

[86a]

(1) dögseler şovuk şuyıla içseler³⁷⁹¹ içi³⁷⁹² kabz eyleye eger balıla ve gül yağıyla
 karışdurub (2) iki mışkāl içseler³⁷⁹³ zahīre fāyide éde eger yaş yabrağın³⁷⁹⁴ dögseler³⁷⁹⁵
 isi³⁷⁹⁶ (3) şişlere vursalar³⁷⁹⁷ fāyide éde eger yabrağını³⁷⁹⁸ bişürseler yırtılan yerlere
 vursalar³⁷⁹⁹ (4) fāyide éde ve kaynamış şuyına ‘avratlar girse otursa rahmleri yaşlıgın
 (5) gidere zahmetlerine fāyide éde **ḥarfū’l-ḥā ḥāşā** meşhürdür kızdurıcıdur ve (6) hayzı
 yürüdicidür ve südüğü yürüdicidür³⁸⁰⁰ içindeki³⁸⁰¹ oğlanı çıkarur süddeleri (7) açar kan
 tükürmege fāyide éder öykenden ve göğüsden eger tuzıla³⁸⁰² sirkeyile (8) karışdurub

³⁷⁷⁸ “yimişin” 72a/4

³⁷⁷⁹ “gövdede” 72a/4

³⁷⁸⁰ “issi” 72a/5

³⁷⁸¹ “kim” 72a/6

³⁷⁸² “yabrağı” 72a/6

³⁷⁸³ “belīd” 72a/6

³⁷⁸⁴ “yabrağına” 72a/6

³⁷⁸⁵ “evit” 72a/6

³⁷⁸⁶ “belīdleyin” 72a/7

³⁷⁸⁷ “yemiş” 72a/7

³⁷⁸⁸ “yabrağı” 72a/7

³⁷⁸⁹ “yabrağın” 72a/7

³⁷⁹⁰ “kurutsalar” 72a/7

³⁷⁹¹ “icseler” 72a/8

³⁷⁹² “ici” 72a/8

³⁷⁹³ “icseler” 72a/9

³⁷⁹⁴ “yabrağın” 72a/9

³⁷⁹⁵ “dögseler”den sonra “yaķu édüb” var. 72a/9

³⁷⁹⁶ “issi” 72a/9

³⁷⁹⁷ “ursalar” 72a/10

³⁷⁹⁸ “yabrağın” 72a/10

³⁷⁹⁹ “ursalar” 72a/10

³⁸⁰⁰ “yürüdicidür” 72a/13

³⁸⁰¹ “içindeki” 72a/13

³⁸⁰² “tuzıla”dan sonra “ve” var. 72a/14

içseler³⁸⁰³ balgâmı ishâl eder eger balıla bişürüb yëseler zîkû'n-nefese (9) ve rebv³⁸⁰⁴ zahmetine fâyide eder³⁸⁰⁵ ve uzun (T72/b) kurd³⁸⁰⁶ çıkara eger sirkeyile yaķu édüb balgâmî (10) şişlere vursalar³⁸⁰⁷ ve kan tönmiş yêrlere vursalar³⁸⁰⁸ hall³⁸⁰⁹ éde ve sigillere vursalar³⁸¹⁰ kôpara (11) eger arpa unıyla ve şarâbıla karışdurub 'ırķu'n-nisāya vursalar³⁸¹¹ fâyide éde (12) eger ta'ām içine kıatsalar yëseler göz za'fin gidere³⁸¹² iki mışķālını şuyıla ve balıla (13) karışdurub içseler³⁸¹³ cigeri ve ma'deyi arıda ve kılunca fâyide éde artuķ hılırları (14) tahlîl eder bögreği kavî eder ve cimā'ı tahrik eder ağız ve boğaz ağrısına fâyide (15) éde³⁸¹⁴ ve sevdâyı ishâl eder şerbeti iki mışķaldür şarâbıla ve sirkeyile

[86b]

(1) siñire ve ağulu cānavarlar şokduğına fâyide éde³⁸¹⁵ ve kış güninde tüv ürperdüğün³⁸¹⁶ (2) giderür **terkîbi** budur yüz mışķālın alalar bir beze kıoyalar bir küb (3) şıranuñ içine³⁸¹⁷ aş kıoyalar yigirmi günden sonra ol şırayı isti'māl (4) edeler **habbü'n-nîl** çivit tohmıdır eger sekiz kırātın saħķ édüb bādem³⁸¹⁸ (5) yağıyla cerb édüb isti'māl etseler balgâmı ishâl éde ve şafrâyı ishâl (6) éde eger helîle ve saķmūnyā kıatsalar yā türbüd kıatsalar buçuķ³⁸¹⁹ dirhemine³⁸²⁰ isti'māl (7) etseler be-ğāyet yılmeşük³⁸²¹ şafrâyı ishâl éde eger çok³⁸²² etseler kısdura³⁸²³ (8) **habbü's-sümne**

³⁸⁰³ "icseler" 72a/14

³⁸⁰⁴ "rebev" 72a/15

³⁸⁰⁵ "éde" 72a/15

³⁸⁰⁶ "kurdı" 72b/1

³⁸⁰⁷ "ursalar" 72b/1

³⁸⁰⁸ "ursalar" 72b/1

³⁸⁰⁹ "hal" 72b/2

³⁸¹⁰ "ursalar" 72b/2

³⁸¹¹ "ursalar" 72b/3

³⁸¹² "gidere"den sonra "eger" 72b/3

³⁸¹³ "icseler" 72b/4

³⁸¹⁴ "éder" 72b/5

³⁸¹⁵ "éder" 72b/6

³⁸¹⁶ "ürberdüğün" 72b/7

³⁸¹⁷ "icine" 72b/8

³⁸¹⁸ "bādām" 72b/9

³⁸¹⁹ "bucuķ" 72b/11

³⁸²⁰ "dirhemini" 72b/11

³⁸²¹ "yelmeşük" 72b/11

³⁸²² "çok" 72b/12

ba'zılar buña şāhdāne-i berri dērler ve ba'zılar eydür (9) ki³⁸²⁴ bir ağacdur ki bir arış uzunı olur yaprağı³⁸²⁵ aķ olur yemişi³⁸²⁶ büber gibi (10) olur ve yağlu olur eger on dirhemin dögseler şuyıla ovsalar daħı (11) sürseler ve azaçuk³⁸²⁷ uncuğaza³⁸²⁸ ve şeker ve bādem³⁸²⁹ yağı veyā şırlıgün katub ve³⁸³⁰ (12) bişürüb yēseler şovukdan (T73/a) müteğayyir olan gövdelere ve yubüsete fāyide éde³⁸³¹ ve cimā'a (13) kuvvet éder eger yaprağın³⁸³² şıksalar şuyından altmış dirhem içseler³⁸³³ ve³⁸³⁴ (14) tabī'atı yumşada balgām³⁸³⁵ ve şafrā³⁸³⁶ ishāl éde *hubārā* tüydür eti (15) tavuk ve ördek ve kaz etinün arasındadur eger³⁸³⁷ içi yağın alsalar

[87a]

(1) tuzıla sünbülile dögseler nohūd kadar yuvalaķlar eyleseler gölgede kurıtsalar³⁸³⁸ beş (2) dānesin ılıcaķ şuyıla acıla içseler³⁸³⁹ ic³⁸⁴⁰ ağırsına be-ğāyet fāyide éde eger (3) katısı içindeki³⁸⁴¹ deriyi alsalar kurıtsalar³⁸⁴² yalama tuzıla saħķ étseles berāberi (4) ve harīrden eleyüb göze sürme étseles şu indüğünün evvelinde be-ğāyet (5) fāyide éde eger yüregini bir beze³⁸⁴³ bağlayub çok³⁸⁴⁴ uyuyan³⁸⁴⁵ kişinün boynına (6) aşalar³⁸⁴⁶

³⁸²³ “kuşdura” 72b/12

³⁸²⁴ “kim” 72b/13

³⁸²⁵ “yabrağı” 72b/13

³⁸²⁶ “yimişi” 72b/13

³⁸²⁷ “azacuk” 72b/14

³⁸²⁸ “otcuğaza” 72b/15

³⁸²⁹ “bādām” 72b/15

³⁸³⁰ “ve” yok. 72b/15

³⁸³¹ “éde”den sonra “ve cimā'a kuvvet éder” yok. 73a/1

³⁸³² “yabrağın” 73a/1

³⁸³³ “icseler” 73a/2

³⁸³⁴ “ve” yok. 73a/2

³⁸³⁵ “balgāmı” 73a/2

³⁸³⁶ “şafrāyı” 73a/2

³⁸³⁷ “eger içi” yok. 73a/3

³⁸³⁸ “kırıtsalar” 73a/4

³⁸³⁹ “icseler” 73a/5

³⁸⁴⁰ “ic” yok. 73a/5

³⁸⁴¹ “icindeki” 73a/5

³⁸⁴² “kırıtsalar” 73a/6

³⁸⁴³ “bize” 73a/7

³⁸⁴⁴ “çok” 73a/8

³⁸⁴⁵ “uyıyan” 73a/8

³⁸⁴⁶ “aşsalar” 73a/8

uyukusını³⁸⁴⁷ men^c eyleye ve kıtısında³⁸⁴⁸ bulunan taşı burnı tomuranın (7) alına aş
 kosalar fi'l-hāl kanın diğdüre eger kanından zīkū'n-nefese (8) ve rebv³⁸⁴⁹ zahmetine
 içürseler fāyide éde eger etini şuyıla³⁸⁵⁰ ve tuzıla bişürüb üzerine (9) bādām yağın ve
 hūlincān³⁸⁵¹ ve dārcinī³⁸⁵² katub bişürüb³⁸⁵³ yēseler fāyidesi (10) çok zarar az ola *hacer-*
*i müşakka*³⁸⁵⁴ bir taşdur ki mağribden gelür (11) levni za^cferāna³⁸⁵⁵ benzer eger 'avrat
 südiyle ezüb gözlerde olan yaramaz (12) cıbanlar³⁸⁵⁶ ve göz yırtlazına ve kabağlar³⁸⁵⁷
 katılığına dürtseler fāyide éde *hacer-i kıbtī* (13) hacere'l- yehūdün bir nev'īdür³⁸⁵⁸
 mışırda olur kaşşārlar anuñla³⁸⁵⁹ bez³⁸⁶⁰ (T73/b) ağardurlar (14) kan tükürmege ve eski
 ishāle³⁸⁶¹ ve kavuk ağrısına³⁸⁶² fāyide éde eger (15) şuyıla içseler³⁸⁶³ fāyide éde eger
 'avratlar şāf gibi götürseler dāīm

[87b]

(1) akan hayz kanına fāyide éde³⁸⁶⁴ eger bir kaç kez harīrden eleyüb göze sürme (2)
 etseler be-gāyet fāyide éde ve yaramaz cıbanlara ekseler bitüre ve cirāhata (3) ekseler
 kanın kese bitüre ve ağrısın sākin eyleye mücerrebdür *hacer-i habeshī* (4) zebercedün
 bir nev'īdür habeshden gelür be-gāyet yeşil olur eger göze (5) tūtyā³⁸⁶⁵ eyleseler
 kararmasını ve gözde biten eti giderür *hacerü'l-yehūd* (6) benī isrā'īl zeytūnı dērler
 pelīde benzer eger nohūd kadar alsalar şuda (7) ezseler üç kaşık ısıcak şuyıla içseler³⁸⁶⁶

³⁸⁴⁷ “uykusını” 73a/8

³⁸⁴⁸ “kıtısından” 73a/8

³⁸⁴⁹ “rebev” 73a/10

³⁸⁵⁰ “şuyıla ve “yok. 73a/10

³⁸⁵¹ “havlincān” 73a/11

³⁸⁵² “dārcinī” 73a/11

³⁸⁵³ “bişürseler” 73a/11

³⁸⁵⁴ “hacer-i müşaffak” 73a/12

³⁸⁵⁵ “za^cfrāna” 73a/13

³⁸⁵⁶ “cıbanlara” 73a/14

³⁸⁵⁷ “kabağlarına” 73a/14

³⁸⁵⁸ “nev'īdür” 73a/15

³⁸⁵⁹ “anuñla” 73a/15

³⁸⁶⁰ “biz” 73a/15

³⁸⁶¹ “ishāl” 73b/1

³⁸⁶² “ağrısına”dan sonra “fāyide éde” yok. 73b/1

³⁸⁶³ “icseler” 73b/1

³⁸⁶⁴ “éder” 73b/2

³⁸⁶⁵ “tūtiyā” 73b/6

³⁸⁶⁶ “icseler” 73b/8

fi'l-hāl dutılan südüğü³⁸⁶⁷ (8) yürüde ve kavukdağı ve bögrekdeki taşı arıda be-gāyet mücerrebdür *hacerü'l-kamer* türkce (9) ay köpüğü³⁸⁶⁸ dërler ak şeffâf taş olur ekşer ma'ribden³⁸⁶⁹ gelir eğer³⁸⁷⁰ (10) uçuk tutan kişiye içürseler fāyide éde eğer yemişi³⁸⁷¹ olmayan ağaca (11) aşı kosalar yemişi³⁸⁷² ola *hacer-i efrîkî* buna boyacılar³⁸⁷³ taşı dërler zîrâ ekşer (12) boyacılar³⁸⁷⁴ isti'mâl éderler eğer süciyile karışdursalar yâ balıla yaramaz cıbanlara (13) vursalar³⁸⁷⁵ be-gāyet fāyide éde ve od yanuğına kırutıla³⁸⁷⁶ karışdurub vursalar³⁸⁷⁷ (14) be-gāyet fāyide éder³⁸⁷⁸ eğer göyündürseler göze tütüyâ etseler yaşını kese (15) *hacerü'l kelb* şol taşdur kim³⁸⁷⁹ (T74/a) yavuz itlere atarlar eğer yedi taş

[88a]

(1) alsalar iki kişinin adına ki birbiriyle düşman étmekden ötüri bir yavuz ite ol (2) yedi taşı ata it ağzına alub bırakduğıını divşüre andan ol taşun (3) ikisini şuya bırakşalar ol kişiye ol şudan içürseler birbiriyle gāyet (4) savaşlar³⁸⁸⁰ édeler eğer şarāba birağub içürseler savaşları³⁸⁸¹ haddenden taşıra³⁸⁸² (5) ola eğer gögercin tırduğı yere bırakşalar gögercin kalmaya tağıla (6) *hacer-i ferāmî* karaca taş olur şuyıla göyündürürler³⁸⁸³ zeytile süyündürürler rahm (7) ağrısına fāyide éder³⁸⁸⁴ eğer uçuk³⁸⁸⁵

³⁸⁶⁷ “sidüğü” 73b/8

³⁸⁶⁸ “köbüğü” 73b/9

³⁸⁶⁹ “mağribden” 73b/10

³⁸⁷⁰ “eğer” den sonra “ezseler” var. 73b/10

³⁸⁷¹ “yimişi” 73b/11

³⁸⁷² “yimişi” 73b/11

³⁸⁷³ “boyacılar” 73b/12

³⁸⁷⁴ “boyacılar” 73b/12

³⁸⁷⁵ “ursalar” 73b/13

³⁸⁷⁶ “kırutıla ya'nî mûm-ı doğanla” var. 73b/14

³⁸⁷⁷ “ursalar” 73b/14

³⁸⁷⁸ “éde” 73b/14

³⁸⁷⁹ “ki” ve “ki”den sonra “yavuz itlere atarlar eğer yedi taş alsalar iki kişinin adına ki birbiriyle düşman étmekden” yok. 73b-15-74a/1

³⁸⁸⁰ “savaş” 74a/4

³⁸⁸¹ “savaşları” 74a/4

³⁸⁸² “taşra” 74a/5

³⁸⁸³ “göyündürseler” 74a/6

³⁸⁸⁴ “éde” 74a/6

³⁸⁸⁵ “ucuk” 74a/7

ütanun boynına aşılar fāyide eder³⁸⁸⁶ eger (8) tütüzseler kurt kuş kaçā³⁸⁸⁷ *ḥacer-i a'rābī* 'arab taşı dērler fīl sünjüne (9) benzer eger yumşak dögseler kan sızan yere ekseler diñdüre eger göyündürüb (10) dişe dürtseler arıda *ḥacer-i gāgāṭīs* türkce cehennem deresi taşı (11) dērler eger od üzerine kosalar göyünmiş boynuz kokuşu gibi kōkar eger (12) uçuk³⁸⁸⁸ tütana³⁸⁸⁹ tütüsi eyleseler uçugı³⁸⁹⁰ tütmaya ve raḥm ağırsından olan (13) gışı³⁸⁹¹ gidere ve niḳrīs otlarına³⁸⁹² bile ursalar fāyide ede *ḥacerü'l-isfenc* (14) türkce sünger taşı dērler sünger içinde³⁸⁹³ olur eger süciyile içseler³⁸⁹⁴ kavukdağı (15) ve bögrekdeki taşı tağıdur *ḥacer-i hezif*³⁸⁹⁵ bir taşdur ki çölmekci³⁸⁹⁶

[88b]

(1) balcığı gibi yarık yarık olur mışırda³⁸⁹⁷ (T74/b) hırızma yerine isti'māl ederler eger iki (2) dirhemini³⁸⁹⁸ süciyile karışdurub içseler³⁸⁹⁹ hayz kanın yüride eger bir dirhemini (3) 'avratlar erü³⁹⁰⁰ olduğdan sonra dört gün içseler³⁹⁰¹ yüklülüğü³⁹⁰² men' eder³⁹⁰³ (4) eger balıla karışdurub şişen emceklere ve yaramaz cıbanlara vursalar³⁹⁰⁴ be-ğāyet (5) fāyide ede *ḥacerü'l-eşdā* türkce emcek taşı dērler eger kuḥl etseler göz karardugın (6) gidere eger şuyıla karışdurub emcege³⁹⁰⁵ ve yaramaz cıbanlara ve ḥāya şişlerine (7) vursalar³⁹⁰⁶ fāyide ede *ḥacerü'l-ḥayye* yılan taşı dērler ba'zılar bunu

³⁸⁸⁶ "ede" 74a/7

³⁸⁸⁷ "kaçā" 74a/7

³⁸⁸⁸ "uçuk" 74a/11

³⁸⁸⁹ "dütana" 74a/11

³⁸⁹⁰ "uçugı" 74a/12

³⁸⁹¹ "gışı" 74a/12

³⁸⁹² "otlarına"dan sonra "katub" var. 74a/13

³⁸⁹³ "icinde" 74a/14

³⁸⁹⁴ "icseler" 74a/14

³⁸⁹⁵ "ḥacer-i herfī" 74a/15

³⁸⁹⁶ "cölmekci" 74a/15

³⁸⁹⁷ "mişırda" 74a/15

³⁸⁹⁸ "dirhemini" 74b/1

³⁸⁹⁹ "icseler" 74b/1

³⁹⁰⁰ "eri" 74b/2

³⁹⁰¹ "icseler fāyide ede" 74b/2

³⁹⁰² "yüklülüğü" 74b/2

³⁹⁰³ "ede" 74b/3

³⁹⁰⁴ "ursalar" 74b/3

³⁹⁰⁵ "emceklere" 74b/5

³⁹⁰⁶ "ursalar" 74b/5

zebercedün (8) bir dürlüsidür dërler ki kara olur gövdede aşā qosalar afî³⁹⁰⁷ şokduğına ve (9) baş ağrısına ve lîşügüs zahmetine fāyide eder³⁹⁰⁸ *hacerü'l-hindî* meşhûrdur (10) eger maḳ'adda bağarşuqlar ağzından ve tamarlar ağzından çıkan³⁹⁰⁹ kan için (11) içseler³⁹¹⁰ ve ekseler kat' eder mücerrebdür ve 'akreb şokduğına ve bevāşire fāyide (12) eder³⁹¹¹ *hacer-i menfî*³⁹¹² mışırda³⁹¹³ bulunur eger saḥḳ êtseler daḥı şuyıla qarışdurub (13) kesecek³⁹¹⁴ yā tağlayacak 'uzva dürtseler fāyide êde ağrısın toydurmaya *hacer-i billûr* (14) eger götürseler ceza'ı ve feza'ı def' eder *hacerü'l-kerkî* bir taşdur ki (15) ğāyet ak olur hindūstan denizinin kenārında çok³⁹¹⁵ olur eger andan yüzün

[89a]

(1) yüzük qaşına qosalar ol yüzügi götürseler siḥr kār êtmeye ve göz degmeye ve (2) düşmanlara muḥabbetlü³⁹¹⁶ gözüke eger saḥḳ êtseler göze sürme êtseler gözde olan (3) aqlığı gidere eger boyında yā yüzük qaşında götürseler aḥa bühtān (T75/a) āsar êtmeye (4) her kim görürse seve hindistanda³⁹¹⁷ begleri bundan ḳadeḥ êdüb şarāb (5) içerlerdi aralarında muḥabbet ziyāde olub fesād olmasun dēyü eger saḥḳ (6) êdüb dişe dürtseler be-ġāyet arıdur³⁹¹⁸ *hacer-i 'irākî* bilegidür³⁹¹⁹ eger yeşil (7) bileğünün üzerine³⁹²⁰ bileğü qosalar kız emzürür ḥatun kişinün südiyle ezüb göze (8) tamlatsalar gözdeki aqlığı gidere daḥı bögrek ağrısına ve 'usr-ı nefese fāyide êde (9) *hacerü'd-dîk* bidnūs ḳarnında bulunan taşdur baklā ḳadar yā bakladan küçük³⁹²¹ (10) olur eger şuya bıraqsalar ol şuyı içseler³⁹²² ğāyet şusuzluğın³⁹²³ ve nefesün (11) ğuşşasın ve teşvîşin

³⁹⁰⁷ “af’i” 74b/7

³⁹⁰⁸ “êde” 74b/8

³⁹⁰⁹ “çıkan” 74b/9

³⁹¹⁰ “icseler” 74b/9

³⁹¹¹ “êde” 74b/10

³⁹¹² “hacer-i munakî” 74b/10

³⁹¹³ “mişırda” 74b/10

³⁹¹⁴ “kesicek” 74b/11

³⁹¹⁵ “çok” 74b/13

³⁹¹⁶ “muḥabbetlü” 74b/14

³⁹¹⁷ “hindūstanda” 75a/1

³⁹¹⁸ “arida” 75a/2

³⁹¹⁹ “bilegüdür” 75a/3

³⁹²⁰ “üzerine”den sonra “bir yeşil” var. 75a/3

³⁹²¹ “küçük” 75a/6

³⁹²² “icseler” 75a/6

³⁹²³ “şusuzluğı” 75a/7

giderür *ḥacerü'n-nār* od taşı dërler türkce çaḳmaḳdur (12) dürlü dürlü olur kimi aḳ
kimi kızıl³⁹²⁴ kara olur eger oḡlan toḡururken (13) ‘avratlaruḡ uyluḡına bēzile
baḡlasalar tīz toḡura eger saḥḳ ēdüb (14) ḥanāzīre ekseler ḳurıda eger yaramaz
cıbanlara dāḥı ekseler bitüre *ḥacer-i bülse*n (15) naṭrūna beḡzer evet³⁹²⁵ üzerinde
noḳṭacıḳlar olur altun rengi gibi eger zeytile ve

[89b]

(1) ḳaynadub süstendām kiṣiye dürtseler fāyide ēder³⁹²⁶ *ḥacerü'l-meṣāne* ādem
ḳavuḡından (2) ḳıḳan ṭaşdur eger ezsele içsele³⁹²⁷ ḳavukḳa³⁹²⁸ bögrekde olan ṭaşlara
fāyide ēder³⁹²⁹ (3) eger saḥḳ ētseler³⁹³⁰ gözde³⁹³¹ aḳlıḡı gidere *ḥacerü'l-baḳar* ṣıḡıruḡ
ödinde bulınan ṭaşdur (4) aṇa türkce ḥaraza³⁹³² dërler eger dört arpa³⁹³³ aḡırın³⁹³⁴
ḥamāmdan ḳıḳıncaḳ yā ḥamām (5) içinde³⁹³⁵ içsele³⁹³⁶ üzerine semüz tavuḳ ṣōrbāsın
içsele³⁹³⁷ be-gāyet semirde mücerrebdür (6) eger saḥḳ ēdüb göze sürme ētseler gözi tīz
eyleye eger yaramaz cıbanlara ekseler (7) fāyide ēde eger mercimek deḡlūsın ezüb
çügündür³⁹³⁸ ṣuyıla burına ṭamlatsalar (8) göze ṣu indüḡine fāyide ēder³⁹³⁹ eger saḥḳ
ēdüb ṣarābıla ḳarıṣdurub boz yêrlere (9) dürtseler ḳara ḳıllar bitüre dā’ü’s-ṣa’leb ve
baraṣ gibi *ḥacerü'l-ḥūt* balıḳ beynisinde (10) bulınan aḳca aḳca³⁹⁴⁰ ḳatıca ṭaşdur eger
ezüb içsele³⁹⁴¹ ḳavukḳa bögrekde olan ṭaşı (11) eride *ḥacer-i bahrī* deniz kenārında
olur aḳ ṭaşdur panbuḳ ṭulubına beḡzer (12) eger bir dang ki on arpa aḡırıdır³⁹⁴²

³⁹²⁴ “kızıl”dan sonra “kimi” var. 75a/8

³⁹²⁵ “evit” 75a/10

³⁹²⁶ “ēde gidere” 75a/12

³⁹²⁷ “içsele” 75a/13

³⁹²⁸ “ḳavukḳa”dan sonra “ve” var. 75a/13

³⁹²⁹ “ēde” 75a/13

³⁹³⁰ “ētseler”den sonra “göze sürme ētseler” var. 75a/14

³⁹³¹ “gözdeki” 75a/14

³⁹³² “ḥaraza” 75a/15

³⁹³³ “arpa” 75a/15

³⁹³⁴ “aḡrın” 75a/15

³⁹³⁵ “icinde (T75/b) cülābıla” 75a/15-75b/1

³⁹³⁶ “içsele” 75b/1

³⁹³⁷ “içsele” 75b/1

³⁹³⁸ “çügündür” 75b/3

³⁹³⁹ “ēde” 75b/4

³⁹⁴⁰ “aḳca” yok. 75b/6

³⁹⁴¹ “içsele” 75b/6

³⁹⁴² “aḡrındur” 75b/8

içseler³⁹⁴³ kavukda ve bögrekde olan³⁹⁴⁴ taşı tağıda (13) çıkara³⁹⁴⁵ *hacerü'r-raḥā* degirmen taşınun uvağıdur eger kan zızan³⁹⁴⁶ yerlere ve isi³⁹⁴⁷ (14) veremlere ekseler be-gāyet fāyide éde *hacer-i ermenī* bir taşdur yumşak üzerinde ba'zı (15) lajiverdcük³⁹⁴⁸ olur ma'deye yaramazdur yunmaduğı gönül dönderür³⁹⁴⁹ ve sevdā ishāl

[90a]

(1) éder ḳalbi ḳavī éder feraḥ eyler *hacerü'l-busa* ḥicāz denizinden gelür bir aḳ taşdur (2) eger kavuk üzerine aṣa ḳosalar südüğü yürüdür³⁹⁵⁰ ve ḳalbi³⁹⁵¹ ḳavī éder³⁹⁵² *hacerü'l-bārḳī* aya (3) kadar bir taşdur istiskā olan ḳiṣiye vërseler ḳarın³⁹⁵³ üzerine ḳosalar içinden³⁹⁵⁴ şuyın (4) çeke gāyet fāyide éde³⁹⁵⁵ *ḥacl (T76/a)* türkce keklikdür beynisini süciyile ḳarışdurub (5) yaraḳān olan ḳiṣiye içürseler³⁹⁵⁶ be-gāyet fāyide éder eger cigerin bucuḳ mışḳāl içseler (6) uçuk tütana fāyide éde eger ödin göze sürme étseler gözdeki perdeyi³⁹⁵⁷ ve ḳarañuluğı³⁹⁵⁸ gidere (7) ibtidāsında eger ödinden ayda bir kerre³⁹⁵⁹ ṭamlatsalar be-gāyet zīrek eyleye (8) ve unıtsalığı³⁹⁶⁰ gidere ve gözi ḳavī eyleye eger ödinden delinmedük incüyile ve berāber (9) müşkile saḥḳ édüb göze tütüyā eyleseler gözde olan aḳlığı gidere ve biten eti tağıda (10) eger ḳanın ḳurıtsalar³⁹⁶¹ sırçayıla³⁹⁶² ve dār-ı fulful³⁹⁶³ ile berāber édüb dögseler bir ḳac ḳat (11)

³⁹⁴³ “icseler” 75b/8

³⁹⁴⁴ “olan taşı” yerine “taşı olan ḳiṣi icse” 75b/8

³⁹⁴⁵ “cıkara” 75b/9

³⁹⁴⁶ “sızan” 75b/9

³⁹⁴⁷ “issi” 75b/10

³⁹⁴⁸ “laciverdcük” 75b/11

³⁹⁴⁹ “döndürür” 75b/12

³⁹⁵⁰ “yüride” 75b/13

³⁹⁵¹ “ḳalb” 75b/14

³⁹⁵² “eyler” 75b/14

³⁹⁵³ “ḳarnı” 75b/15

³⁹⁵⁴ “icinden” 75b/15

³⁹⁵⁵ “eyleye” 75b/15

³⁹⁵⁶ “içürseler”den sonra “be-gāyet fāyide éder eger cigerin bucuḳ mışḳāl içseler” yok. 76a/1

³⁹⁵⁷ “berdeyi” 76a/1

³⁹⁵⁸ “ḳarañuluğı” 76a/2

³⁹⁵⁹ “keret” 76a/3

³⁹⁶⁰ “unutsalığı” 76a/3

³⁹⁶¹ “ḳurıtsalar” 76a/5

³⁹⁶² “sırçayıla” 76a/5

³⁹⁶³ “fulful ile” yerine “fulfulıla” 76a/5

harīrden eleyüb balıla qarışdurub göze sürme etseler gözdeki aqlığa ve perdeye (12) ve uyuza be-ğāyet fāyide éde eger yumurdasını yabān şoğanı sirkeyile bişürüb (13) yēseler ic ağırsına fāyide éde ve eti mu‘tedildür tīz hazm³⁹⁶⁴ olur eyü gıdādur (14) **hadīd** demürdür kaçan demüri kızdursalar şuya yā süciye³⁹⁶⁵ batarsalar ol şuyı³⁹⁶⁶ (15) veyā süciyi içseler³⁹⁶⁷ eski ishāle³⁹⁶⁸ ve bağarşuk³⁹⁶⁹ cıbanlarına ve talak şışine

[90b]

(1) ve tuhmeye ve ma‘de sustlığına fāyide éder³⁹⁷⁰ eger demürciler teknesinde olan şuyı (2) içseler³⁹⁷¹ kuduz talayana fāyide éde bī-ħaberken ve şafrādan azmış ma‘deye ve ishāle (3) fāyide éde³⁹⁷² ve cimā‘a³⁹⁷³ gāyet³⁹⁷⁴ kavī éder eger büradesini agulu şerbetler içine³⁹⁷⁵ koysalar (4) ağısın içe ol şerbeti içen³⁹⁷⁶ kişiye zarar étmeye eger bir kişi pōlād³⁹⁷⁷ büradesin (5) içse³⁹⁷⁸ fi‘l-ħāl üzerine iki dirhem mıkñātīs taşın içse³⁹⁷⁹ üzerine tāze (6) süd içüreler müshil otlarıla şa yağın ve tere yağın yédüreler be-ğāyet fāyide éde³⁹⁸⁰ (7) ve büradeyi bizile bağlayub (**T76b**) boyuna³⁹⁸¹ aşıa kosalar uykuda belinledügi gide eger ‘avratlar (8) şāf gibi götürseler kan sızdığın³⁹⁸² kese eger demür bokın sirkeyile qarışdursalar (9) kurlugana ve bevāşīre ve niķrīse ve uçuk³⁹⁸³ cıbanlara vursalar³⁹⁸⁴ fāyide éde ve diş (10) diplerin³⁹⁸⁵ muħkem eyleye ve südük tamladığın

³⁹⁶⁴ “hazm” 76a/8

³⁹⁶⁵ “süciye” 76a/9

³⁹⁶⁶ “şuyı veya süciyi” yerine “süciyi yā şuyı” 76a/9

³⁹⁶⁷ “icseler” 76a/10

³⁹⁶⁸ “ishāli” 76a/10

³⁹⁶⁹ “bağarsık” 76a/10

³⁹⁷⁰ “éde” 76a/11

³⁹⁷¹ “icseler” 76a/11

³⁹⁷² “éder” 76a/12

³⁹⁷³ “cimā‘ı” 76a/12

³⁹⁷⁴ “be-ğāyet” 76a/12

³⁹⁷⁵ “icine” 76a/13

³⁹⁷⁶ “icen” 76a/13

³⁹⁷⁷ “bōlād” 76a/13

³⁹⁷⁸ “icse” 76a/14

³⁹⁷⁹ “icse” 76a/14

³⁹⁸⁰ “éder” 76a/15

³⁹⁸¹ “boynına” 76b/1

³⁹⁸² “sızduğın” 76b/2

³⁹⁸³ “uçuk” 76b/3

³⁹⁸⁴ “ursalar” 76b/3

³⁹⁸⁵ “diblerin” 76b/3

kese eger demür boķının bir dāngını³⁹⁸⁶ (11) sirkeyile yā eski ḥōṣāb³⁹⁸⁷ şuyından ıslāḥ
 édüb içseler³⁹⁸⁸ selesü'l-bevli (12) kese *ḥadā'* devlüngecdür etin yēyeler evet³⁹⁸⁹ kanın
 azacuk müşk (13) ve gül şuyıla qarışdurub içseler³⁹⁹⁰ acı rebv zaḥmetine ve zīķü'n-
 nefese fāyide éde (14) eger iligini gendeneyile ve³⁹⁹¹ balıla qarışdurub bevāzire³⁹⁹² ve
 zaḥīr zaḥmetlü olan kişı (15) içse³⁹⁹³ fāyide éder³⁹⁹⁴ eger başından ğayrı yünlerin
 göyündürseler üç barmaķ götürdüğince

[91a]

(1) şuyıla içseler³⁹⁹⁵ niķrīse be-ġāyet fāyide éder³⁹⁹⁶ eger ödin gölgede ķurıtsalar³⁹⁹⁷ (2)
 ḥācet vaķtinde ağulu cānavar şoķduğının muḥālif yanındağı gözine üç (3) kerre³⁹⁹⁸
 sürme gibi cekseler gidere eger yumurdasını yağıla vursalar³⁹⁹⁹ ol yağı tārğıl (4)
 yerlere dürtseler gidere *ḥadaķ* ba'zılar buña yabān bādincānıdır⁴⁰⁰⁰ derler eger tütüsi (5)
 eyleseler bevāşire be-ġāyet fāyide éder⁴⁰⁰¹ mücerrebdür eger zeyt içinde⁴⁰⁰² ķavursalar
 ol zeyti (6) ağrıyan ķulağa tāmzursalar ağrısın sākin eyleye ve bunun üzerinde
 dikencükleri (7) olur ol dikencükleri döğseler 'aķreb şoķduğı yere vursalar⁴⁰⁰³ fāyide
 éder⁴⁰⁰⁴ (8) *ḥarmel* yüzerlikdür ğalīz hıltları keser sidüğile çıkarur (*T77/a*) eger balıla
 ve (9) şarābıla saḥķ etseler tavuk ödi⁴⁰⁰⁵ ve za'firān⁴⁰⁰⁶ ve rāzyāne şuyın ķatsalar göze

³⁹⁸⁶ “dangını” 76b/4

³⁹⁸⁷ “ḥōṣāf” 76b/4

³⁹⁸⁸ “icseler” 76b/4

³⁹⁸⁹ “evit” 76b/5

³⁹⁹⁰ “icseler” 76b/6

³⁹⁹¹ “veyā” 76b/7

³⁹⁹² “bevāşir” 76b/7

³⁹⁹³ “icse” 76b/7

³⁹⁹⁴ “éde” 76b/8

³⁹⁹⁵ “icseler” 76b/8

³⁹⁹⁶ “éde” 76b/9

³⁹⁹⁷ “ķurıtsalar” 76b/9

³⁹⁹⁸ “keret” 76b/10

³⁹⁹⁹ “ursalar” 76b/11

⁴⁰⁰⁰ “bāzincānıdır” 76b/12

⁴⁰⁰¹ “éde” 76b/13

⁴⁰⁰² “icinde” 76b/13

⁴⁰⁰³ “ursalar” 76b/15

⁴⁰⁰⁴ “éde” 76b/15

⁴⁰⁰⁵ “ödin” 77a/1

⁴⁰⁰⁶ “za'firān” 77a/1

(10) dürtsele be-ğāyet cilā vēre kuvvetlū⁴⁰⁰⁷ eyleye eger bir buçuk⁴⁰⁰⁸ mışkāl içseler⁴⁰⁰⁹ namāz-boz (11) kurtların çıkara ve kulunc def^ε eyleye eger şıksalar şuyın yanbaşı ağrısına (12) vursalar⁴⁰¹⁰ fāyide ēde ve eger iki mışkālın içseler⁴⁰¹¹ saḥḥ ētmedin⁴⁰¹² göğüsde (13) ve öykende olan yilmeşük balgamları ve sevdāyı ve bağarşukda olan ġalīz yēlleri (14) çıkara ḥayz kanın ve bevli yūride evet⁴⁰¹³ baş⁴⁰¹⁴ ağrıdur ve cegzindürür eger (15) ıslatsalar şuyın içseler⁴⁰¹⁵ sevdāyı gidere ve kanı şāfī eyleye dimāğ⁴⁰¹⁶ şovukluğın⁴⁰¹⁷

[91b]

(1) gidere eger on dirhem dānesinden alsalar tekrār tatlu şuyıla yusalar kurıtsalar⁴⁰¹⁸ (2) havānda dögseler ince elekden eleseler kırk dirhem kaynar şu kıatsalar avadan saḥḥ (3) ētseler otuz dirhem bal ve yigirmi dirhem şırlıgūn⁴⁰¹⁹ kıatub⁴⁰²⁰ içseler be-ğāyet kısdura⁴⁰²¹ (4) evet⁴⁰²² süci gibi serḥōş ēder eger yüzerliginden biraz cölmege⁴⁰²³ kıoysalar (5) üzerine üç biḡ dirhem şarāb kıoysalar şol kıadar kıaynatsalar kim dört ülide (6) bir ülisi gide günde on dirhemini uçuk⁴⁰²⁴ tutan kışıye içürseler be-ğāyet fāyide (7) ēde eger şol ‘avratlar kı bir kez yüklü ola dāḥı ayruḡ olmaya üç gün içseler⁴⁰²⁵ (8) be-ğāyet fāyide ēde ‘alāmet budur kim kısdura⁴⁰²⁶ evet⁴⁰²⁷ levni gökçek⁴⁰²⁸ eyler cimā‘a⁴⁰²⁹

⁴⁰⁰⁷ “kuvetlū” 77a/2

⁴⁰⁰⁸ “bucuk” 77a/2

⁴⁰⁰⁹ “icseler” 77a/2

⁴⁰¹⁰ “dürtsele” 77a/3

⁴⁰¹¹ “icseler” 77a/4

⁴⁰¹² “ētmeden” 77a/4

⁴⁰¹³ “evit” 77a/5

⁴⁰¹⁴ “baş” 77a/5

⁴⁰¹⁵ “icseler” 77a/6

⁴⁰¹⁶ “dimāğı ve beden” 77a/6

⁴⁰¹⁷ “şovukluğu” 77a/6

⁴⁰¹⁸ “kırtsalar” 77a/7

⁴⁰¹⁹ “şırlıgūn” 77a/9

⁴⁰²⁰ “kıatub”dan sonra “icseler be-ğāyet” yok. 77a/9

⁴⁰²¹ “kısdura” 77a/9

⁴⁰²² “evit” 77a/9

⁴⁰²³ “cölmege” 77a/10

⁴⁰²⁴ “ucuk” 77a/11

⁴⁰²⁵ “icseler” 77a/12

⁴⁰²⁶ “kısdura” 77a/13

⁴⁰²⁷ “evit” 77a/13

⁴⁰²⁸ “gökcek” 77a/13

(9) kavî eyler ve semirdür ve hayz kanın ve südüğü yürüdür ve ʿışk olan kişilere fāyide
 (10) eder⁴⁰³⁰ eger on iki gecedde her gece bir buçuk⁴⁰³¹ mışkāl saḥḥ étmedin içseler⁴⁰³²
 (11) ʿırķu’n-nisāyı gidere mücerrebdür bedeli kırdımānedür bir dürlüsü dāḥı olur (12)
 (T77/b) yaprağı⁴⁰³³ çivid⁴⁰³⁴ yaprağına⁴⁰³⁵ benzer yere düşeni biter çiçeği⁴⁰³⁶ benefşe⁴⁰³⁷
 çiçeği gibi (13) olur vaqt olur yerden yokuşu dört arış kalkar başı sarmaşuk gibi (14)
 olur eger saḥḥ étse kökin şūsen yağıyla ʿavratlar şāf gibi götürse (15) rahm ağrıların
 açsalar eger külücür unıyla yaķu édüb ferçe⁴⁰³⁸ vursalar⁴⁰³⁹ açılmış⁴⁰⁴⁰

[92a]

(1) rahmler⁴⁰⁴¹ ağrısına fāyide eder⁴⁰⁴² *harme*le kargu kamışdır baʿzılar katında eger
 südin (2) yün veyā pamuk üzerine ekseler⁴⁰⁴³ on güne dek tursa andan sonra uyuza
 sürüb (3) güneşe turgursalar gidere *herf* teredür hardal gibi ʿırķu’n-nisāya⁴⁰⁴⁴ ve (4)
 şovukdan baş ağrısına fāyide éde⁴⁰⁴⁵ ve rebv zahmetine⁴⁰⁴⁶ ve ʿırķu’n-nisāya fāyide (5)
 eder eger toḥmın yēseler galīz hılṭları taḥlīl eder içindeki⁴⁰⁴⁷ oğlanı öldürür (6) cimāʿı
 taḥrīk eder cıbanlu uyuzı ve demregüyi giderür eger balıla yaķu eyleseler talak (7)
 şişine ve yaramaz cıbanlara vursalar⁴⁰⁴⁸ ḥall éde şişini⁴⁰⁴⁹ gidere⁴⁰⁵⁰ ve cıbanları⁴⁰⁵¹

4029 “cimāʿı” 77a/13

4030 “ède” 77a/14

4031 “bucuk” 77a/14

4032 “icseler” 77a/15

4033 “yabrağı” 77b/1

4034 “civid” 77b/1

4035 “yabrağına” 77b/1

4036 “ciceği” 77b/1

4037 “benefşe çiçeği” yok. 77b/1

4038 “ferce” 77b/4

4039 “ursalar” 77b/4

4040 “açılmış” 77b/4

4041 “rahm” 77b/4

4042 “ède” 77b/4

4043 “alsalar” 77b/5

4044 “ʿırķu’n-nisāya”dan sonra “fāyide eder” var. 77b/7

4045 “ède” 77b/7

4046 “zahmetine”den sonra “ve ʿırķu’n-nisāya” yok. 77b/7

4047 “icdeki” 77b/8

4048 “ursalar” 77b/10

4049 “şişi” 77b/10

4050 “gidere” yok. 77b/10

4051 “cıbanları bitüre” yerine “bitüre cıbanları” 77b/10

bitüre eger (8) bişürseler şuyın içseler⁴⁰⁵² göğüsde olan artuğ hıltları çıkara ve ağulu cānavar⁴⁰⁵³ (9) şokduğına fāyide éder⁴⁰⁵⁴ eger tütsi eyleseler kırt kuş kaçā ve dökilen (10) kılı muhkem eyleye⁴⁰⁵⁵ eger yēseler balgamı kavuğa indüre ve çok⁴⁰⁵⁶ yēseler südük tamlamasın (11) getüre eger arpa unıyla ve⁴⁰⁵⁷ sirkeyile karışdurub yaqu édüb ‘ırku’n-nisāya ve isi⁴⁰⁵⁸ (12) şişlere vursalar⁴⁰⁵⁹ be-ğāyet fāyide éde şuyıla ve tuzıla yaqu édüb cıbanlara vursalar⁴⁰⁶⁰ (13) bitüre ve yaprağın⁴⁰⁶¹ dağı vursalar⁴⁰⁶² bu fāyideyi⁴⁰⁶³ éde eger şuyın (*T78/a*) içseler⁴⁰⁶⁴ gövde (14) sustlğın gidere eger tohmını ısıcağ şuyıla içseler⁴⁰⁶⁵ kuluncı hall éde ve namāz-boz (15) kırdın çıkara⁴⁰⁶⁶ ve gönüle yémek istede cimā‘ı ziyāde eyleye evet⁴⁰⁶⁷ bögrege ve ma‘deye

[92b]

(1) yaramazdur eger tohmından bēş dirhem kavurmadın isi⁴⁰⁶⁸ şuyıla içseler⁴⁰⁶⁹ ishāl (2) eyleye ve bağarsakda⁴⁰⁷⁰ olan yēlleri tağıda eger kavrulmuş içseler⁴⁰⁷¹ içi⁴⁰⁷² kabz eyleye ve (3) huşūšā kim sahk olmamış ola ve şovuk bögrekleri kızdura ve ‘ırku’n-nisāya (4) fāyide éde kavrulmadın içseler⁴⁰⁷³ ve ma‘deden yilmeşük hıltları kōpara eger ic (5) tutan şerbetlere koyub içseler⁴⁰⁷⁴ kabz eyleye zahīre fāyide eyleye eger eski (6)

⁴⁰⁵² “icseler” 77b/11

⁴⁰⁵³ “cānavarlar” 77b/11

⁴⁰⁵⁴ “éde” 77b/12

⁴⁰⁵⁵ “éde” 77b/13

⁴⁰⁵⁶ “çok” 77b/13

⁴⁰⁵⁷ “ve” yok. 77b/14

⁴⁰⁵⁸ “issi” 77b/14

⁴⁰⁵⁹ “ursalar” 77b/14

⁴⁰⁶⁰ “ursalar” 77b/15

⁴⁰⁶¹ “yabrağın” 77b/15

⁴⁰⁶² “ursalar” 77b/15

⁴⁰⁶³ “fāyide” 77b/15

⁴⁰⁶⁴ “icseler” 78a/1

⁴⁰⁶⁵ “icseler” 78a/1

⁴⁰⁶⁶ “çıkara” 78a/2

⁴⁰⁶⁷ “evit” 78a/2

⁴⁰⁶⁸ “issi” 78a/3

⁴⁰⁶⁹ “icseler” 78a/3

⁴⁰⁷⁰ “bağarsakda” 78a/3

⁴⁰⁷¹ “icseler” 78a/4

⁴⁰⁷² “ici” 78a/4

⁴⁰⁷³ “icseler” 78a/5

⁴⁰⁷⁴ “icseler” 78a/6

cıbanlara vursalar⁴⁰⁷⁵ fāyide eder⁴⁰⁷⁶ eger şuyıla başı yusalar arıda ve kıl döküldüğün men^c (7) éde eger bişürmedin saḥḥ étseler ağza birağub yudsalar baraşa⁴⁰⁷⁷ fāyide éde (8) eger dögseler sirkeyile qarışdurub baraşa ve aḳ bahaḳa dürtseler fāyide éde eger (9) qarlağuc ḳanıyıla dögseler taḡıl yêrlere vursalar⁴⁰⁷⁸ gidere eger ziftile dögseler (10) başda⁴⁰⁷⁹ olan⁴⁰⁸⁰ cıbanlara vursalar⁴⁰⁸¹ fāyide eder⁴⁰⁸² eger defn yemişiyile qarışdurub (11) üşiyen yêrlere vursalar⁴⁰⁸³ ağrısın⁴⁰⁸⁴ sākin eyleye eger balıla qarışdurub (12) yalasalar ḡalīz hılṭlardan olan öksürüğe fāyide eder⁴⁰⁸⁵ ve süddeden yan ağrılarına (13) fāyide éde eger saḥḥ étseler balıla yā şābūnıla qarışdurub çıḡıda dürtseler (14) gidere mücerrebdür ve eger yumşaq dögseler rûfuzūn⁴⁰⁸⁶ yumurdaya eküb içseler⁴⁰⁸⁷ göğüsde (15) olan zaḥmetlere fāyide eder⁴⁰⁸⁸ eger ḳavrulmışını döğmedin rûfuzūn⁴⁰⁸⁹ yumurdayıla

[93a]

(1) yêşeler ic ishāline ve balgamdan olan ic ağrısına fāyide eder eger yaḳu édüb (2) ‘aḳreb şoḳduḡına (*T78/b*) vursalar⁴⁰⁹⁰ fāyide éde *herşef* kenger dibidür südüḡi (3) yüridür ḳoltuḳ ve beden yiysin gidere⁴⁰⁹¹ ve şarābıla bişürüb yêşeler eger sirkeyile (4) bişürüb yêşeler üzerine sirkengübīn⁴⁰⁹² içseler yêlleri taḡıda ḳavuḡı ve böğregi (5) ḳızdura ve rebv zaḥmetine ve öksürüğe fāyide eder⁴⁰⁹³ eger şuyıla gevdeyi⁴⁰⁹⁴ yusalar

⁴⁰⁷⁵ “ursalar” 78a/7

⁴⁰⁷⁶ “éde” 78a/7

⁴⁰⁷⁷ “baraşa” 78a/8

⁴⁰⁷⁸ “ursalar” 78a/10

⁴⁰⁷⁹ “başdaḡı” 78a/10

⁴⁰⁸⁰ “olan” yok. 78a/10

⁴⁰⁸¹ “ursalar” 78a/10

⁴⁰⁸² “éde” 78a/11

⁴⁰⁸³ “ursalar” 78a/11

⁴⁰⁸⁴ “ağrısın”dan sonra “gidere” var. 78a/11

⁴⁰⁸⁵ “éde” 78a/12

⁴⁰⁸⁶ “rûfadan” 78a/14

⁴⁰⁸⁷ “icseler” 78a/14

⁴⁰⁸⁸ “éde” 78a/14

⁴⁰⁸⁹ “rûfadan” 78a/15

⁴⁰⁹⁰ “ursalar” 78b/1

⁴⁰⁹¹ “giderür” 78b/1

⁴⁰⁹² “sirkengübīn” 78b/2

⁴⁰⁹³ “éde” 78b/3

⁴⁰⁹⁴ “gövdeyi” 78b/3

(6) bitleri öldüre eger yaķu eyleseler od yanuğına vursalar⁴⁰⁹⁵ fāyide éde ve siñir büzüldüğine (7) fāyide éder⁴⁰⁹⁶ eger şuyın içseler⁴⁰⁹⁷ cimā^c ziyāde eyleye böğregi ve kavuđı⁴⁰⁹⁸ ve içi⁴⁰⁹⁹ (8) kabz eyleye eger başı şuyıla yusalar giciyiğin gidere ve şuyın yağıla ve mūmıla (9) karışdurub yüze vursalar⁴¹⁰⁰ bir kaç kez çığıdı gidere ve dağı çok yémek baş ve diş (10) ağrıdur *ħuruzūn*⁴¹⁰¹ karı kelerdür eger yüregini rib^c ısıtması tutan kişi (11) gökce bizile boynına bağlasa ısıtması kıya eger derisini göyündürseler (12) gevdeye⁴¹⁰² dürtsele döğilmekden⁴¹⁰³ kesilmekden korkmaya ve kanını⁴¹⁰⁴ göze sürme etseler (13) gözi tiz eyleye eger kuru kıđını⁴¹⁰⁵ ğāyet ak ve yumşak ola alsalar⁴¹⁰⁶ yüze (14) dürtsele be-ġāyet cilā vēre beñzi hūb eyleye *ħercūvān* göden çekürgedür⁴¹⁰⁷ (15) eger bişürmedin ve tuzlamadın kırıdub şarābıla içseler⁴¹⁰⁸ ‘akreb şokđuđına

[93b]

(1) fāyide éde *ħurebā* kelerün bir nev^cidür ki güneşe tıpar eger kanını kılı⁴¹⁰⁹ yolunmış (2) yere dürtsele⁴¹¹⁰ bitürmeye⁴¹¹¹ *ħırāzū’ş-şahr*⁴¹¹² taş kınāsıdur eger yaķu etseler isi⁴¹¹³ (3) şişlere vursalar⁴¹¹⁴ ve kan çıkan yerlere ve demregüye vursalar⁴¹¹⁵ be-ġāyet fāyide éder (4) eger eliyile karışdurub (*T79/a*) ġarġara etseler yaraķāna fāyide éde ve dil şişini sākin (5) eyleye dimāġa yapışdursalar⁴¹¹⁶ dāđı eyü éde⁴¹¹⁷ *ħazāhe* kişnic gibi

⁴⁰⁹⁵ “ursalar” 78b/4

⁴⁰⁹⁶ “éde” 78b/5

⁴⁰⁹⁷ “icseler” 78b/5

⁴⁰⁹⁸ “kavuğı”dan sonra “kızdura” var. 78b/5

⁴⁰⁹⁹ “ici” 78b/5

⁴¹⁰⁰ “ursalar” 78b/6

⁴¹⁰¹ “ħırdūn” 78b/7

⁴¹⁰² “gövdeye” 78b/9

⁴¹⁰³ “döğülmekden” 78b/9

⁴¹⁰⁴ “kanın” 78b/9

⁴¹⁰⁵ “kığını”dan sonra “ki” var. 78b/11

⁴¹⁰⁶ “eleseler” 78b/11

⁴¹⁰⁷ “cekürgedür” 78b/11

⁴¹⁰⁸ “icseler” 78b/12

⁴¹⁰⁹ “kılı” yok. 78b/13

⁴¹¹⁰ “dürtsele”den sonra “kıl” var. 78b/13

⁴¹¹¹ “bitüre” 78b/13

⁴¹¹² “ħırāzū’ş-şahr” 78b/13-14

⁴¹¹³ “issi” 78b/14

⁴¹¹⁴ “ursalar” 78b/14

⁴¹¹⁵ “ursalar” 78b/15

⁴¹¹⁶ “yabışdursalar” 79a/1

biter evet⁴¹¹⁸ (6) kişinücden⁴¹¹⁹ böyücek olur delüce kişnic daḥı dërler ma‘deyi kızdurur (7) yemegi haẓm eder ḡalīẓ⁴¹²⁰ yëlli taḡıdır ekşi gegirmege fāyide eder ve aḡulu (8) cānavarlar şokḡuḡına ve⁴¹²¹ aḡız koḡusına fāyide eder⁴¹²² ve südüḡi yüridür evet⁴¹²³ isi⁴¹²⁴ (9) mizāclu kişilere yaramazdur ḡatī şuşadur başı cegzindürür ve uyuz eyler ve gözi⁴¹²⁵ (10) aḡrıdur *ḡazā* yabān sezābıdır aḡu içene⁴¹²⁶ ve ‘akreb şokana ve ḡalīẓ yëlli (11) olana ve ekşi gegirene ve südüḡi⁴¹²⁷ tūtilana fāyide eder ve ma‘deyi kızdurur ve yemegi (12) haẓm eder⁴¹²⁸ ve balḡamı zāīl eder ve meniye ḡatı eder evet⁴¹²⁹ baş aḡrıdur süddeler eyler (13) ma‘de şovukluḡın gidere⁴¹³⁰ ve uyuz eyler ve gözi⁴¹³¹ aḡrıdur ve şafrāyı ziyāde eder ve ḡatī (14) şuşadur *ḡızāt-ı uḡrā*⁴¹³² bir otudur ki⁴¹³³ kerefüs⁴¹³⁴ gibi biter yabān kerefüsü⁴¹³⁵ dāḡı dërler (15) ma‘deye eyüdür yëlli taḡıdır yemegi haẓm eder ḡumārı zāīl eder bedenüḡ mizācın

[94a]

(1) eyü eyler şovuk cigeri kızdurur ve çok⁴¹³⁶ yëseler gövde şarulıḡın giderür ve talak (2) süddelerin açar ve böğregi kızdurur ve semirdür ve kavuḡı arıdır zükāma fāyide eder (3) ve bevāşīre fāyide eder eger yaḡu édüb vursalar⁴¹³⁷ ve yëseler *ḡarunbul*⁴¹³⁸ bir

⁴¹¹⁷ “ola” 79a/2

⁴¹¹⁸ “evit” 79a/2

⁴¹¹⁹ “kişinücden” 79a/2

⁴¹²⁰ “ḡalīẓ” yok. 79a/3

⁴¹²¹ “ve”den sonra “aḡız koḡusına”yok, “aḡrısına” var. 79a/4

⁴¹²² “ède” 79a/4

⁴¹²³ “evit” 79a/4

⁴¹²⁴ “issi” 79a/4

⁴¹²⁵ “göz” 79a/5

⁴¹²⁶ “icene” 79a/6

⁴¹²⁷ “südüḡi” 79a/6

⁴¹²⁸ “éder” yok. 79a/7

⁴¹²⁹ “evit” 79a/7

⁴¹³⁰ “giderür” 79a/8

⁴¹³¹ “göz” 79a/8

⁴¹³² “ḡarat-ı aḡra” 79a/9

⁴¹³³ “kim” 79a/9

⁴¹³⁴ “kerfes” 79a/9

⁴¹³⁵ “kerfesi” 79a/9

⁴¹³⁶ “çok” 79a/11

⁴¹³⁷ “ursalar” 79a/12

⁴¹³⁸ “ḡurunbul” 79a/13

ot kökidür (4) yılan⁴¹³⁹ inine kosalar yılanı⁴¹⁴⁰ ininden çıkarur eger buçuğ⁴¹⁴¹ dirhem⁴¹⁴² yā bir dirhem⁴¹⁴³ (5) içseler⁴¹⁴³ ağulu cānavarlar şokduğına fāyide eder evet⁴¹⁴⁴ māʾü'l-^caselile içeler (6) *hasek* demür dikenine dērler eger⁴¹⁴⁵ kaynadub şuyın içseler⁴¹⁴⁶ bögrekte ve kavuğda (7) olan taşları tağıda çıkara⁴¹⁴⁷ ağız ve boğaz ve diş dipleri⁴¹⁴⁸ ağrısına ve yaramaz (8) cıbanlara ve boğaz şişlerine ve kavuğ ağrısına ve südük tutulmasına⁴¹⁴⁹ ve kılunca⁴¹⁵⁰ (9) be-gāyet fāyide eder cimāğ⁴¹⁵¹ ziyāde eyler eger iki dirhem⁴¹⁵² şarābıla içseler⁴¹⁵² (10) ağulu cānavarlar şokduğına ve ağı⁴¹⁵³ otlara fāyide ede eger yağı edüb isi⁴¹⁵⁴ (11) şişlere vursalar⁴¹⁵⁵ fāyide⁴¹⁵⁶ eger kaynadub şuyın evlere şacsalar⁴¹⁵⁷ burayı kıra evet⁴¹⁵⁸ (12) paşa⁴¹⁵⁹ zarar eder muşlihi⁴¹⁶⁰ bādem yağıdur ve sirliğündür eger çigle⁴¹⁶¹ veyā taʿāmıla (13) bişürüb yēseler maʿdeyi ıslāh eyleye⁴¹⁶² ve ekşi gegirmegi kese yemegi hazm eyleye (14) ve ağız kokuşın eyü eyleye eger şıksalar şıkındusın göze dürtsele fāyide ede (15) *haşīšetü'z-zücāc* türkçe sırça⁴¹⁶³ otı dērler eger dögseler isi⁴¹⁶⁴

⁴¹³⁹ “ılan” 79a/13

⁴¹⁴⁰ “ılanı” 79a/13

⁴¹⁴¹ “bucuğ” 79a/13

⁴¹⁴² “dirhem⁴¹⁴²den sonra “yā bir dirhem⁴¹⁴³” yok. 79a/13

⁴¹⁴³ “icseler” 79a/14

⁴¹⁴⁴ “evit” 79a/14

⁴¹⁴⁵ “eger” yok. 79a/15

⁴¹⁴⁶ “icseler” 79a/15

⁴¹⁴⁷ “çıkara”dan sonra “(T79b) ve” var. 79a/15-79b/1

⁴¹⁴⁸ “dibleri” 79b/1

⁴¹⁴⁹ “dutulmasına” 79b/2

⁴¹⁵⁰ “kılınca” 79b/2

⁴¹⁵¹ “cimāʿı” 79b/2

⁴¹⁵² “icseler” 79b/3

⁴¹⁵³ “ağulu” 79b/3

⁴¹⁵⁴ “issi” 79b/3

⁴¹⁵⁵ “ursalar” 79b/4

⁴¹⁵⁶ “fāyide”den sonra “ede” var. 79b/4

⁴¹⁵⁷ “şacsalar” 79b/4

⁴¹⁵⁸ “evit” 79b/4

⁴¹⁵⁹ “başa” 79b/4

⁴¹⁶⁰ “muşliḥ” 79b/5

⁴¹⁶¹ “cigle” 79b/5

⁴¹⁶² “ede” 79b/6

⁴¹⁶³ “şırca” 79b/7

⁴¹⁶⁴ “issi” 79b/8

[94b]

(1) şişlere evvelinde vursalar⁴¹⁶⁵ be-gāyet fāyide eder⁴¹⁶⁶ eger şıksalar şuyını gül yağıyla (2) kulağa tamzursalar ağrısın sākin ede ve eger şuyıla gargara etseler boğaz şişine (3) fāyide ede ve eger içseler⁴¹⁶⁷ eski öksürüğe fāyide ede eger yaprağını⁴¹⁶⁸ döğüb (4) yaķu edüb maķ^cadda olan bevāsire ve od yanuğına vursalar⁴¹⁶⁹ balğam şişlerine (5) vursalar⁴¹⁷⁰ be-gāyet fāyide ede eger şuyını isfīdācıla karışdurub yüzde (6) olan çığıda ve ğayrıya daķı vursalar gidere eger kınā yağıyla ve tekenün içi⁴¹⁷¹ (7) yağıyla karışdurub niķrīse vursalar⁴¹⁷² fāyide ede eger şıksalar şuyın içseler⁴¹⁷³ (8) eski öksürüğe fāyide ede eger gül yağıyla karışdurub kulağa tamzursalar ağrısın (9) sākin ede eger yaprağın⁴¹⁷⁴ demregüye sürseler gidere mücerrebdür⁴¹⁷⁵ fāyide eder (10) *ḥaşıṣetü'd-dāḥis* ķurluğan otıdur eger yaķu etseler ķurluğana (11) ve yaramaz cıbanlara ve başda olan yaşı⁴¹⁷⁶ cıbanlara vursalar⁴¹⁷⁷ (T80/a) fāyide ede *ḥıṣrım* (12) ķoruķdur içi⁴¹⁷⁸ ķabz eder şafrāyı ķoparur ķanın keser evet⁴¹⁷⁹ yel eyler ve ic ağrısın (13) ķavī eyler eger gölgede ķurıtsalar⁴¹⁸⁰ ḥamāma⁴¹⁸¹ girseler yumşak döğüb gövdeyi (14) anuñla⁴¹⁸² ovsalar ḥaṣbe zahmetin gidere ve bedeni ķavī eyleye ve şovıda eger (15) şıksalar bir baķır ķaba ķoysalar güneşe ķosalar tırınca tura⁴¹⁸³ andan

⁴¹⁶⁵ “ursalar” 79b/8

⁴¹⁶⁶ “ede” 79b/8

⁴¹⁶⁷ “icseler” 79b/10

⁴¹⁶⁸ “yabrağın” 79b/10

⁴¹⁶⁹ “ursalar” 79b/11

⁴¹⁷⁰ “ursalar” ve “ursalar” dan sonra “be-gāyet fāyide ede eger şuyını isfīdācıla karışdurub yüzde olan çığıda ve ğayrıya daķı vursalar” yok. 79b/11

⁴¹⁷¹ “ici” 79b/12

⁴¹⁷² “ursalar”

⁴¹⁷³ “icseler” 79b/12

⁴¹⁷⁴ “yabrağın” 79b/14

⁴¹⁷⁵ “mücerrebdür”den sonra “fāyide eder” yok. 79b/14

⁴¹⁷⁶ “baş” 79b/15

⁴¹⁷⁷ “ursalar” 79b/15

⁴¹⁷⁸ “ici” 80a/1

⁴¹⁷⁹ “evit” 80a/1

⁴¹⁸⁰ “ķurıtsalar” 80a/2

⁴¹⁸¹ “ḥammāma” 80a/2

⁴¹⁸² “anuñla” 80a/3

⁴¹⁸³ “tura” 80a/4

[95a]

(1) bir pāre alub bala kıatsalar içseler⁴¹⁸⁴ dil şişine ve ağız ağrısına ve diş dipleri⁴¹⁸⁵ (2) ağrısına ve çeñe şişine fāyide éde eger hıķne étseler bağıarsıķ⁴¹⁸⁶ cıbanlarına (3) ve rahimde⁴¹⁸⁷ olan eski zahmetlere fāyide éde eger şuyın kıulağı tamzursalar (4) akan iriñi kese eger göze sürme étseler tiz⁴¹⁸⁸ kıatılığın gidere eger içseler⁴¹⁸⁹ (5) eski⁴¹⁹⁰ kıan tükürmesine⁴¹⁹¹ fāyide éde⁴¹⁹² vebā ısıtmasına fāyide éde şarābı ma‘deyi (6) ve haızını kıavī éder⁴¹⁹³ sustluğı giderür ve kıulunca fāyide éder **terkıb budur** ki kıoruğı (7) şıķalar güneşde üç gün kıoyalar kıüplere⁴¹⁹⁴ kıoyalar kıura rubbı ma‘deyi (8) tabğ⁴¹⁹⁵ éder ishāl⁴¹⁹⁶ kıaķ^c éder şafrādan olan susuzlığı ve teşvış (9) ve kıuşmağı kıaķ^c éde⁴¹⁹⁷ humārı def^c éde cigeri kıavī éde ma‘de alavın gidere (10) ve yüklü kıatun kıışiler içse⁴¹⁹⁸ ma‘delerin kıavī eyleye bedeli ekşi alma şuyıdır (11) **huzaż** kıavalāndur meşhūrdur eger yaprağını⁴¹⁹⁹ dögseler şuyın (12) alsalar balıla kıarışdırub⁴²⁰⁰ çığıda vursalar⁴²⁰¹ gidere ve ağızda olan cıbanlara⁴²⁰² (13) fāyide éde ve şol kıulaķ ki iriñ⁴²⁰³ aķar kıamlatsalar fāyide éder⁴²⁰⁴ (T80/b) eger göze sürseler (14) göz kıarardığın ve göz zahmetlerine fāyide éde ve içseler⁴²⁰⁵ ic ishāline (15) ve bağıarsıķ⁴²⁰⁶ cıbanlarına⁴²⁰⁷ fāyide éde eger ğargara étseler boğaz şişine fāyide éde

⁴¹⁸⁴ “icseler” 80a/5

⁴¹⁸⁵ “dibleri” 80a/5

⁴¹⁸⁶ “bağıarsıķ” 80a/6

⁴¹⁸⁷ “rahimde” 80a/6

⁴¹⁸⁸ “tiz”den sonra “eyleye” var. 80a/7

⁴¹⁸⁹ “icseler” 80a/8

⁴¹⁹⁰ “eski” yok. 80a/8

⁴¹⁹¹ “tükürmegine” 80a/8

⁴¹⁹² “éde”den sonra “vebā ısıtmasına fāyide éde” yok, “ve sustluğı giderür” var. 80a/8

⁴¹⁹³ “éder”den sonra “sustluğı giderür ve kıulunca fāyide éder” yok, “vebā ısıtmasına fāyide éde” var. 80a/9

⁴¹⁹⁴ “kıüblere” 80a/10

⁴¹⁹⁵ “dab^c” 80a/10

⁴¹⁹⁶ “ishāli” 80a/10

⁴¹⁹⁷ “éder” 80a/11

⁴¹⁹⁸ “icse” 80a/12

⁴¹⁹⁹ “yabrağını” 80a/13

⁴²⁰⁰ “kıarışdırsalar” 80a/14

⁴²⁰¹ “ursalar” 80a/14

⁴²⁰² “cıbanlara”dan sonra “ve ğayrı yerde olan şişlere ursalar” var. 80a/14-15

⁴²⁰³ “iriñi” 80a/15

⁴²⁰⁴ “éde” 80a/15

⁴²⁰⁵ “icseler” 80b/1

(1) eger diş⁴²⁰⁸ dibine sürseler yaramaz cıbanlara fāyide eder⁴²⁰⁹ eger maḳ^cada dürtsele
 (2) yarıldığına fāyide eder⁴²¹⁰ eger hūḳne etseler eski ishāle ve bağarsuḳ cıbanlarına
 (3) fāyide ede eger içseler ḳan tükürmege ve öksürüğe fāyide ede ve ḳuduz ṭalayana
 (4) fāyide ede ve ḳılı ḳızdurur eger yaḳu edüb ḳurluḡana ve çıḡıda ve yaramaz
 cıbanlara⁴²¹¹ (5) vursalar⁴²¹² fāyide ede ve şāf gibi götürseler eski yaşlar ki raḥmden⁴²¹³
 aḳar kese (6) eger yemişinden⁴²¹⁴ budaklarıyıla ḳaynadsalar⁴²¹⁵ sirkeyile ḳarışdurub
 içseler⁴²¹⁶ ṭalak (7) şişine ve yaraḳāna fāyide ede ve ḥayz ḳanın yüride eger
 yemişinden bir buḳuḳ⁴²¹⁷ dirhem (8) içseler⁴²¹⁸ balḡamı⁴²¹⁹ ishāl eyleye ve ḳattāl⁴²²⁰
 otlaruḡ zararın def^c ede vaḳt (9) olur ḥuzaḳı ḥatun tuzluḡından düzerler ol vaḳtin
 ḳuvveti dem ola (10) ḥavayan ḳuvveti gibi olur gevdede⁴²²¹ olan şişlere vursalar⁴²²²
 fāyide eder⁴²²³ ve ḳanı (11) keser⁴²²⁴ ve ḳıllara vursalar⁴²²⁵ ḳoḳ eyler göz aḡrısına ve
 şişine ve cüzẓāma⁴²²⁶ ve⁴²²⁷ (12) bevāşire ve aḡulu cānavarlar şoḳduḡına ve tırnaḳ
 dibinde olan ḳatı (13) şişlere ve ḳuduz ṭalayana dürtsele fāyide ede ve günde şovuk⁴²²⁸

⁴²⁰⁶ “baḡarsuḳda” 80b/2

⁴²⁰⁷ “cıbanlarına” 80b/2

⁴²⁰⁸ “diş” yok. 80b/2

⁴²⁰⁹ “ede” 80b/3

⁴²¹⁰ “ede” ve “ede”den sonra “eger hūḳne etseler eski ishāle ve bağarsuḳ cıbanlarına fāyide ede eger içseler ḳan tükürmege ve öksürüğe fāyide ede” yok. 80b/3

⁴²¹¹ “cıbanlara” 80b/5

⁴²¹² “ursalar” 80b/5

⁴²¹³ “raḥimden” 80b/5

⁴²¹⁴ “yemişinden” 80b/6

⁴²¹⁵ “ḳaynatsalar” 80b/6

⁴²¹⁶ “icseler” 80b/6

⁴²¹⁷ “bucuḳ” 80b/7

⁴²¹⁸ “icseler” 80b/7

⁴²¹⁹ “balḡam” 80b/7

⁴²²⁰ “ḳatāl” 80b/8

⁴²²¹ “gövdede” 80b/9

⁴²²² “ursalar” 80b/9

⁴²²³ “ede” 80b/9

⁴²²⁴ “keser” yok. 80b/10

⁴²²⁵ “ursalar” 80b/10

⁴²²⁶ “cüzẓāma” 80b/10

⁴²²⁷ “ve”den sonra “baraşa ve” var. 80b/10

⁴²²⁸ “şovuk şuyıla bucuḳ mışḳāl” yerine “bucuḳ mışḳāl şovuk şuyıla” 80b/12

şuyıla buçuk (14) mışkāl içseler⁴²²⁹ ve ġarġara êtseler bu mezkûr zahmetlere ve ġunāka fāyide êder⁴²³⁰ (15) *ħulbe*⁴²³¹ boydur eger bişürseler⁴²³² şuyın bala⁴²³³ katub içseler⁴²³⁴ ishāl êde

[96a]

(1) ve baġarsukda yaramaz ħılıları çıkara eger yêseler ma‘deye fāyide êde ve çok (2) yêseler tuġme eyleye ve baş⁴²³⁵ aġrıdur eger mā’û’l-ķarāṭīnile ķarışdurub bişürüb (3) yaķu (*T81/a*) êtseler ķatı şışlere vursalar⁴²³⁶ yumşada eger unını naṭrūnıla ķarışdurub (4) yaķu êdüb ṭalak şışine vursalar⁴²³⁷ fāyide êder⁴²³⁸ ve bişürseler ‘avratlar içine⁴²³⁹ (5) girüb otursa raġimlerinde⁴²⁴⁰ olan zahmeti gidere eger bişürüb şuyıla başı (6) yusalar kılların muġkem eyleye ve ķoṇaġı gide ve baş cıbanlarına fāyide êde (7) eger ördegün içi⁴²⁴¹ yaġıyla ķarışdurub şāf êtseler iki şāfcuġazın ‘avratlar götürse (8) raġimleri⁴²⁴² katılıġın ve aġız⁴²⁴³ yumulduġın gidere eger bişürseler şuyın içseler⁴²⁴⁴ (9) göġüsü arıda ve yilmeşük⁴²⁴⁵ balġamları çıkara ve öykene eyü ġidā ola eger beş dirhem (10) boyıla içseler⁴²⁴⁶ ġayz kanın yüride ve aġız ķokusın eyü eyleye eger şuyın içseler⁴²⁴⁷ (11) boġazı ve⁴²⁴⁸ içi⁴²⁴⁹ yumşada ve öksürüġe ve verem zahmetine ve⁴²⁵⁰ balġamları giderür ve ‘usr-ı nefese (12) fāyide êde ve cimā‘ı ķavī êde ve bevāşire fāyide êde yèlleri ve

⁴²²⁹ “icseler” 80b/12

⁴²³⁰ “êde” 80b/13

⁴²³¹ “ħulye” 80b/13

⁴²³² “bişürüb” 80b/13

⁴²³³ “balıla” 80b/13

⁴²³⁴ “icseler” 80b/14

⁴²³⁵ “başı” 80b/15

⁴²³⁶ “ursalar” 81a/1

⁴²³⁷ “ursalar” 81a/2

⁴²³⁸ “êde” 81a/2

⁴²³⁹ “icine” 81a/2

⁴²⁴⁰ “raġimlerinde” 81a/2

⁴²⁴¹ “ici” 81a/4

⁴²⁴² “raġimleri” 81a/5

⁴²⁴³ “aġzı” 81a/5

⁴²⁴⁴ “icseler” 81a/5

⁴²⁴⁵ “yılmeşük” 81a/6

⁴²⁴⁶ “icseler” 81a/6

⁴²⁴⁷ “icseler” 81a/7

⁴²⁴⁸ “dāġı” 81a/7

⁴²⁴⁹ “içi” yok. 81a/7

⁴²⁵⁰ “ve”den sonra “balġamları giderür ve” yok. 81a/8

balgamları (13) giderür ve südüğü çok eyler ve yarılan tırnağa vursalar⁴²⁵¹ eyü eyleye eger (14) lu‘ābını gül yağıyla karışdurub şovukdan yarılan yerlere ve od yanuğuna (15) vursalar⁴²⁵² fāyide éde ve şuyın içseler⁴²⁵³ āvāzı eyü eyleye ve oğlanı⁴²⁵⁴ tiz tığırda⁴²⁵⁵

[96b]

(1) eger boyı tāzeyiken yēseler arka ağrısına ve⁴²⁵⁶ kavuk şovuduğuna ve südük tamladüğuna (2) ve rahimler⁴²⁵⁷ ağrısına fāyide éde ve kanı ziyāde eyleye **ḥalbīsā** yabān toḥmekanıdır⁴²⁵⁸ (3) evet⁴²⁵⁹ bē ḥarfinde beyān olundı anda görile **ḥalk** bir ağacdur ki⁴²⁶⁰ bāğ (4) arasında biter yaprağı⁴²⁶¹ ve salkımı üzümüne beşzer evvel kıpkızıl⁴²⁶² olur sonra (5) kararur (**T81/b**) şafrādan olan tırlığı giderür ve ḥumārı def^c éder ve şusuzluğu (6) keser ve ma‘de alavlanduğın giderür **ḥulbīb** sūrincāna beşzer (7) bir otdur balgāmı⁴²⁶³ ishāl éder ve namāz-boz kırtların çıkarur ve ḡalīz hıltları (8) ishāl éder ve mafzallar⁴²⁶⁴ ağrısına fāyide éder **ḥalfā** düğün otı dērler (9) eger üçin alub dört yanın göyündürseler kabarcuğı tağlasalar belürdüğü (10) vaktin külile başı yusalar arıda eger balıla ve sirkeyile karışdurub içseler⁴²⁶⁵ kırtları⁴²⁶⁶ (11) öldüre gidere evet⁴²⁶⁷ üç güne dek étmek gerek **ḥulāb** bir karış mīqdār biter (12) uvaçuk⁴²⁶⁸ ak çiçekleri⁴²⁶⁹ olur eger unını arpa unıyla karışdurub yaķu étseler (13) şınmış ve şavuşmış ve sust olmuş yerlere vursalar⁴²⁷⁰ be-ḡāyet fāyide éde eger (14) kınāyıla karışdursalar

⁴²⁵¹ “ursalar” 81a/9

⁴²⁵² “ursalar” 81a/11

⁴²⁵³ “icseler” 81a/11

⁴²⁵⁴ “oğlan” 81a/11

⁴²⁵⁵ “tığırda” 81a/11

⁴²⁵⁶ “ve”den sonra “ciger ağrısına ve” var. 81a/12

⁴²⁵⁷ “rahimler” 81a/13

⁴²⁵⁸ “toḥmekandır” 81a/14

⁴²⁵⁹ “eved” 81a/14

⁴²⁶⁰ “kim” 81a/14

⁴²⁶¹ “yabrağı” 81a/15

⁴²⁶² “kıpkızıl” 81a/15

⁴²⁶³ “balgām” 81b/1

⁴²⁶⁴ “mafzallar” 81b/3

⁴²⁶⁵ “icseler” 81b/6

⁴²⁶⁶ “kırtları” yok. 81b/6

⁴²⁶⁷ “evit” 81b/6

⁴²⁶⁸ “uvacuk” 81b/7

⁴²⁶⁹ “cicekleri” 81b/7

⁴²⁷⁰ “ursalar” 81b/8

oğlancukların eline yaqsalar uyuzlarına⁴²⁷¹ fāyide éde ve aqar (15) şuların dāhı⁴²⁷² kese *hultūt* qaşındur eger balıla qarışdursalar göze sürme

[97a]

(1) étseler tīz eyleye göze inen şuya ibtidāsında fāyide éde ve diş diplerinde⁴²⁷³ (2) yenen⁴²⁷⁴ ete⁴²⁷⁵ ekseler bitüre ve aqrısın sākin eyleye eger günlükile⁴²⁷⁶ qarışdursalar (3) bize yaqū édüb dişe vursalar⁴²⁷⁷ aqrısın sākin⁴²⁷⁸ éde ve eger zūfāyıla (4) ve encīrile ve sirkeyile qaynadub şuyın aqza mażmaża étseler girü bu fāyideyi (5) éde eger yaqū édüb kuduz it taladuqına vursalar⁴²⁷⁹ fāyide éde eger içseler⁴²⁸⁰ (6) yaḥūd dürtseler aqulu cānavar⁴²⁸¹ şoqduqına fāyide (T82/a) éde eger zeytile qarışdurub (7) ‘aqreb şoqduqına⁴²⁸² yere vursalar⁴²⁸³ fāyide éde ve eger veremi çizseler⁴²⁸⁴ üzerine qaşnı (8) ve sezābı⁴²⁸⁵ ve naṭrūnı⁴²⁸⁶ ve balı⁴²⁸⁷ qarışdurub vursalar⁴²⁸⁸ fāyide éder⁴²⁸⁹ eger sigillere vursalar⁴²⁹⁰ (9) fāyide éde evet⁴²⁹¹ kırutıyıla ve kōzuṅ ve encīrūṅ içiyile⁴²⁹² qarışdurub vuralar⁴²⁹³ (10) eger sirkeyile qarışdurub demregüye vursalar⁴²⁹⁴ gidere eger jengārile qarışdurub (11) burına tamlatsalar bir qaç kerre⁴²⁹⁵ burunda biten artuq eti

⁴²⁷¹ “uyuza” 81b/9

⁴²⁷² “daḥı” 81b/10

⁴²⁷³ “dibleri” 81b/11

⁴²⁷⁴ “yēndüḡine” 81b/11

⁴²⁷⁵ “ete” yok. 81b/12

⁴²⁷⁶ “günlükde” 81b/12

⁴²⁷⁷ “ursalar” 81b/13

⁴²⁷⁸ “sākin éde” yerine “diṅdüre” 81b/13

⁴²⁷⁹ “ursalar” 81b/15

⁴²⁸⁰ “icseler” 81b/15

⁴²⁸¹ “cānavarlar” 81b/15

⁴²⁸² “şoqduḡı” 82a/1

⁴²⁸³ “ursalar” 82a/1

⁴²⁸⁴ “cizseler” 82a/1

⁴²⁸⁵ “sezāb” 82a/2

⁴²⁸⁶ “naṭrūn” 82a/2

⁴²⁸⁷ “bal” 82a/2

⁴²⁸⁸ “ursalar” 82a/2

⁴²⁸⁹ “éde” 82a/2

⁴²⁹⁰ “ursalar” 82a/3

⁴²⁹¹ “evit” 82a/3

⁴²⁹² “iciyile” 82a/3

⁴²⁹³ “uralar” 82a/3

⁴²⁹⁴ “ursalar” 82a/4

⁴²⁹⁵ “keret” 82a/5

gidere eger şuyıla ezşeler (12) içşeler⁴²⁹⁶ ün boğulduğın gidere ve eski boğaz iriligine fāyide ēde eger balıla (13) karışdurub dimāğa yaķu ētseler çeñe⁴²⁹⁷ ağrısına fāyide ēde ve şişin gidere eger (14) yumurdayı rufudūn⁴²⁹⁸ ēdüb içine⁴²⁹⁹ ekseler yēseler kıru öksürüğe fāyide ēde ve ‘usr-ı⁴³⁰⁰ nefese (15) dāhı fāyide ēde eger kıru⁴³⁰¹ encīrile yēseler yaraķāna ve kırkıya fāyide ēde eger şarābıla

[97b]

(1) ve būberle⁴³⁰² karışdurub içşeler⁴³⁰³ küzāz zaķmetine fāyide ēde eger mūmıla karışdurub ve⁴³⁰⁴ (2) isti‘māl ētseler felce fāyide ēde eger sirkeyile karışdurub ġarğara ētseler (3) boğaza⁴³⁰⁵ yapışan⁴³⁰⁶ sülügi çıkarur eger sirkengübīnile içşeler⁴³⁰⁷ icde⁴³⁰⁸ südde⁴³⁰⁹ tıonduğın (4) gidere ve şar‘a fāyide ēde eger mürriile ve būberle içşeler⁴³¹⁰ hayz kanın yüride eger üzüm (5) dānesiyile isti‘māl ētseler eski ishāle fāyide ēde eger eyü şarābıla içşeler⁴³¹¹ (6) ve zeker delüğine azaçuk⁴³¹² karışdurub kıysalar be-ğāyet kıvāma getüre eger zanbaķ (7) yağınun içine⁴³¹³ kıysalar bir kaç gün tıurduķdan şonra zekere dürtşeler er ve ‘avrat (8) be-ğāyet lezzet⁴³¹⁴ ala eger yēnmiş dişlere kıosalar fāyide ēde evet⁴³¹⁵ ma‘deye ve çigere (9) zarar ēder (T82b) bevāşire ve ic ağrısına ve eski şovuk ishāle ve rıb‘ ısıtmasına (10) fāyide ēde südügi yüridür namāz-boz kıurtların

⁴²⁹⁶ “icseler” 82a/5

⁴²⁹⁷ “çeñe” 82a/6

⁴²⁹⁸ “rufadan” 82a/7

⁴²⁹⁹ “icine” 82a/7

⁴³⁰⁰ “‘usr-ı nefese” yerine “‘usr nefese” 82a/8

⁴³⁰¹ “kıru” yok. 82a/8

⁴³⁰² “būberile” 82a/9

⁴³⁰³ “icseler” 82a/9

⁴³⁰⁴ “ve” yok. 82a/9

⁴³⁰⁵ “boğazda” 82a/10

⁴³⁰⁶ “yabışan” 82a/10

⁴³⁰⁷ “icseler” 82a/11

⁴³⁰⁸ “icde” 82a/11

⁴³⁰⁹ “süd” 82a/11

⁴³¹⁰ “icseler” 82a/12

⁴³¹¹ “icseler” 82a/13

⁴³¹² “azacuk” 82a/13

⁴³¹³ “icine” 82a/14

⁴³¹⁴ “lezzet” 82a/15

⁴³¹⁵ “evit” 82a/15

çıkarak eger sinirlü yaprak⁴³¹⁶ (11) şuyında bucuğ⁴³¹⁷ dirhem ezüb içseler⁴³¹⁸ içde⁴³¹⁹ olan irinlü veremlere ve galîz (12) yilmeşük hıtlara ve ishâle fâyide êde eger bucuğ⁴³²⁰ dirhemini berâberi sikencübînile (13) bir kaç gün içseler⁴³²¹ felce ve uyuşmış â'zâya ve sinir ve mafzallar⁴³²² ağrısına (14) fâyide êde eger ağulu cânavarlar şokduğına dürtsele fâyide êde⁴³²³ eger (15) şarumsağıla⁴³²⁴ yâ cıntıyânâyıla karışdurub içseler⁴³²⁵ kuduz taladduğına

[98a]

(1) fâyide êder⁴³²⁶ *halbūb* iki dürlü olur biri erkek⁴³²⁷ ve biri dişi olur dişisine (2) akça ot dërler sultân otı dağı dërler halîme dâğı dërler irkeğine kulunc (3) otı dërler ebemgümeci çiçeği⁴³²⁸ gibi⁴³²⁹ olur harbakdur⁴³³⁰ ba'zılar katında (4) eger yağı edüb balgami⁴³³¹ şişlere vursalar⁴³³² tahlîl êde eger bişürseler yêseler içi⁴³³³ (5) yumşada eger şuyıla bişürüb şuyın içseler⁴³³⁴ sevdâ⁴³³⁵ ve şulu balgamı ishâl (6) eyleye ol ki dişisidür yimişi şalkım olur⁴³³⁶ irkeğün yimişi uvaçuk⁴³³⁷ degirmice (7) olur eger dişisini şahk êtseler 'avratlar yüklü olduğı vaktin şâf gibi (8) götürseler toğurıcak kız toğura eger⁴³³⁸

⁴³¹⁶ “yabraq” 82b/2

⁴³¹⁷ “bucuk” 82b/2

⁴³¹⁸ “icseler” 82b/3

⁴³¹⁹ “icde” 82b/3

⁴³²⁰ “bucuk” 82b/4

⁴³²¹ “icseler” 82b/4

⁴³²² “mafşallar” 82b/5

⁴³²³ “êde” yok. 82b/6

⁴³²⁴ “şarumsağıla” 82b/6

⁴³²⁵ “icseler” 82b/6

⁴³²⁶ “êde” 82b/6

⁴³²⁷ “irkek” 82b/7

⁴³²⁸ “cicegi” 82b/8

⁴³²⁹ “gibi” yok. 82b/8

⁴³³⁰ “harbakdur ba'zılar katında” yerine “ba'zılar katında harbakdur” 82b/9

⁴³³¹ “balgami” 82b/9

⁴³³² “ursalar” 82b/9

⁴³³³ “içi” 82b/10

⁴³³⁴ “icseler” 82b/10

⁴³³⁵ “sevdâyı” 82b/10

⁴³³⁶ “şalkımdur” 82b/11

⁴³³⁷ “uvacuk” 82b/11

⁴³³⁸ “eger” yok. 82b/13

irkeginün yaprağını⁴³³⁹ götürseler (9) toğurıcağ irkek toğura *helezūn* burma şedüfdür⁴³⁴⁰ eger göyündürseler (10) külini yeşil mazīyıla ve aq büberle⁴³⁴¹ karışdurub⁴³⁴² ta^{cām} saçub⁴³⁴³ yēseler bağırsakdağı⁴³⁴⁴ (11) cıbanlara fāyide ēde eger içiyile⁴³⁴⁵ taşını (*T83/a*) dögseler istiskā olan (12) kişinün karnında ve bendükşelerde olan şişlere ve kulak dibinde olan katı (13) şişlerün üzerine vursalar⁴³⁴⁶ fāyide ēder⁴³⁴⁷ eger deniz helezūnın yēseler ma'deye be-gāyet (14) fāyide ēde eyü eyleye ve kuru yērde olan ki ağaclar⁴³⁴⁸ ve dikenlere yapışur⁴³⁴⁹ ki⁴³⁵⁰ aña sümüklü (15) kırt dērler eger yēseler ici ishāl ēde ve kısdura⁴³⁵¹ eger kabuğını göyündürüb⁴³⁵²

[98b]

(1) saħk ēdüb cıbanlu⁴³⁵³ uyuza ve bahaqa ve dişlere vursalar⁴³⁵⁴ be-gāyet fāyide ēde eger (2) kabuğını içiyile⁴³⁵⁵ bile göyündürüb saħk ētseler balıla karışdurub göze sürme (3) ētseler gözde olan cıbanları⁴³⁵⁶ ve cıbandan⁴³⁵⁷ eşerleri gidere ve çığıda vursalar⁴³⁵⁸ (4) be-gāyet fāyide ēde ve gözde olan perdeyi⁴³⁵⁹ gidere eger göyündürmedin niķrīse vursalar⁴³⁶⁰ (5) şişini sākin eyleye ve eger gevdeye⁴³⁶¹ vursalar⁴³⁶² demreni çıkara eger

⁴³³⁹ “yabrağını” 82b/13

⁴³⁴⁰ “şedefdür” 82b/14

⁴³⁴¹ “büberile” 82b/14

⁴³⁴² “karışdursalar” 82b/15

⁴³⁴³ “şacub” 82b/15

⁴³⁴⁴ “bağarsukdağı” 82b/15

⁴³⁴⁵ “iciyile” 82b/15

⁴³⁴⁶ “ursalar” 83a/2

⁴³⁴⁷ “ēde” 83a/2

⁴³⁴⁸ “ağaclara” 83a/3

⁴³⁴⁹ “yabışur” 83a/3

⁴³⁵⁰ “kim” 83a/3

⁴³⁵¹ “kısdura” 83a/4

⁴³⁵² “göyündürseler” 83a/4

⁴³⁵³ “cıbanlu” 83a/5

⁴³⁵⁴ “ursalar” 83a/5

⁴³⁵⁵ “iciyile” 83a/5

⁴³⁵⁶ “cıbanları” 83a/6

⁴³⁵⁷ “cıbandan” 83a/7

⁴³⁵⁸ “ursalar” 83a/7

⁴³⁵⁹ “berdeyi” 83a/7

⁴³⁶⁰ “ursalar” 83a/8

⁴³⁶¹ “gövdeye” 83a/8

⁴³⁶² “ursalar” 83a/8

saḥḥ ētseler (6) yüklü ‘avratlar götürse ḥayz kanın yüride eger yaḳu ēdüb siḡirler üzerine (7) vursalar⁴³⁶³ be-ḡāyet fāyide ēde eger dögseler sirkeyile burun kanına vursalar⁴³⁶⁴ tuta (8) eger bişürüb yēseler ma‘de aḡrısına fāyide ēde eger ḳabuḡıyla döḡüb saḥḥ (9) ētseler azacuk⁴³⁶⁵ şarābıla içseler⁴³⁶⁶ ḳulunca ve ḳavuk aḡrısına fāyide ēde eger igne (10) ucıyıla eti⁴³⁶⁷ üzerinde olan yilmeşük⁴³⁶⁸ olub gözde biten ḳıla ḳosalar gidere (11) ve etini ḳuduz it⁴³⁶⁹ taladuḡına vursalar⁴³⁷⁰ fāyide ēde eger ḳabuḡıyla etini saḥḥ (12) ēdüb ḳatı şişlere vursalar⁴³⁷¹ ḥall⁴³⁷² ēde⁴³⁷³ eger mürrile şabırıla lu‘ābın ḳarışdurub (13) niḳrīse vursalar fāyide ēde lu‘ābın almaḡuṡ ṡarīḳ budur ki ḡāyet (14) ucu tīz demürile etini delük delük (*T83/b*) ēdeler od kenārında ḳoyalar aḳan (15) lu‘ābın alalar *ḥamāmā* meşhūrdur eger yaḳu ēdüb alına vursalar⁴³⁷⁴ baş aḡrısına⁴³⁷⁵

[99a]

(1) sākin eyleye be-ḡāyet uyıda eger isi⁴³⁷⁶ şişlere ve ‘aḳreb şoḳduḡına ve gözde (2) olan isi⁴³⁷⁷ şişlere vursalar⁴³⁷⁸ fāyide ēde eger⁴³⁷⁹ zeytile yaḳu ēdüb içde olan ḳatı (3) şişlere vursalar fāyide ēde eger şāf gibi ‘avratlar götürse raḥmde⁴³⁸⁰ olan (4) şişlere fāyide ēde ve eger ḳaynadub içine⁴³⁸¹ girseler ve şuyın içseler⁴³⁸² ma‘deyi⁴³⁸³ arıda (5)

⁴³⁶³ “ursalar” 83a/10

⁴³⁶⁴ “ursalar” 83a/10

⁴³⁶⁵ “azacuk”dan sonra “mürr ḳatub” var. 83a/12

⁴³⁶⁶ “icseler” 83a/12

⁴³⁶⁷ “et” 83a/13

⁴³⁶⁸ “yilmeşüḡi” 83a/13

⁴³⁶⁹ “it” yok. 83a/14

⁴³⁷⁰ “ursalar” 83a/14

⁴³⁷¹ “ursalar” 83a/15

⁴³⁷² “fāyide” 83a/15

⁴³⁷³ “ēde”den sonra “eger mürrile şabırıla lu‘ābın ḳarışdurub niḳrīse vursalar fāyide ēde” yok. 83a/15

⁴³⁷⁴ “ursalar” 83b/2

⁴³⁷⁵ “aḡrısın” 83b/2

⁴³⁷⁶ “issi” 83b/2

⁴³⁷⁷ “issi” 83b/3

⁴³⁷⁸ “ursalar” 83b/3

⁴³⁷⁹ “eger”den sonra “zeytile yaḳu ēdüb içde olan ḳatı şişlere vursalar fāyide ēde eger” yok. 83b/3

⁴³⁸⁰ “raḥimde” 83b/4

⁴³⁸¹ “icine” 83b/4

⁴³⁸² “icseler” 83b/5

⁴³⁸³ “ma‘deyi”den sonra “şovıda” var. 83b/5

ve y  lleri   a ıda ve cigeri   av     de s  ddelerin a  a   ızdura ra  mlerine⁴³⁸⁴ f  yide   de (6) bedeli as  r  n y   egir y     aranfuldur y   a   kimn  ndur *  umma  * no   ddur y  l (7) eyler i  i yum  adur s  d  gi y  rid  r s  di ve meni  yi   ok⁴³⁸⁵ eyler   ay     anın y  rid  r (8)   ara no   d s  d  gi ziy  de y  rid  r eger   uda bi   r  b   uy  n i  cseler⁴³⁸⁶ begrekdeki⁴³⁸⁷ (9)   avu  ı y  rid  r⁴³⁸⁸ ve   a  ı eride ma  deyi⁴³⁸⁹ arıda ciger ve   alak s  ddelerin a  a   avu  k (10) ve b  grek   a  ların   a ıda   ay     anın y  ride yara   ana f  yide   de eger balıla (11)   ar   durub uyuza ve demreg  ye ve   ula  da ve    aya yumurdasında olan   atı   i  lere (12) vursalar⁴³⁹⁰ be-   yet f  yide   de eger ay evvelinde her bir sigil  n     zerine bir no   d   osalar (13) d   ı bir s   at durdu  dan   onra bize ba  layub arda atsalar sigilleri (14) gide eger un  nı balıla   ar   durub ba  da  ı ya   cıbanlara ve g  vdedeki giciyige⁴³⁹¹ (15) ve sere   an adlu cıbanlara f  yide   de eger un  nı s  dile bi   rseler y  seler (T84/a)   ykene be-   yet

[99b]

(1)   id  a ola ve cıbanlarına f  yide   de ve   ehveti ziy  de eyleye eger    latsalar d   ı   uy  n (2) i  cseler⁴³⁹² kend  yi a  la⁴³⁹³ y  seler cim   ı⁴³⁹⁴ be-   yet ziy  de eyleye zekeri   ıv  ma (3) get  re eger sirkede bir g  ce irteye degin    latsalar   ab    acla y  seler   yleye dek (4)   abr   tseler   arında olan   urtları   ld  re     ara ve ar  a a  rısına ve uyu  m     (5) y  rl  r⁴³⁹⁵ f  yide   de eger ya  n  nı y  seler y  zde olan   ı  da ve ar  a a  rısına f  yide   de (6) s  rseler eger   urus  n      latsalar   uy  n a  ızda d  tsalar di   a  rısına (7) ve diplerin  n  ⁴³⁹⁶   i  ine f  yide   de ya  n  nı demreg  ye s  rseler f  yide   de ve no   d (8) iki d  rl   olur biri   uzlu ve⁴³⁹⁷ biri⁴³⁹⁸   uzsuz olur⁴³⁹⁹   uzlus   i  i yum  adur (9) ve   uzsuz  

⁴³⁸⁴ “ra  imlerine” 83b/6

⁴³⁸⁵ “  ok” 83b/8

⁴³⁸⁶ “icseler” 83b/9

⁴³⁸⁷ “b  gregi ve” 83b/9

⁴³⁸⁸ “yuya arıda” ve “yuya arıda”dan sonra “ve   a  ı eride” yok. 83b/9

⁴³⁸⁹ “ma  deyi”den sonra “bile” var. 83b/9

⁴³⁹⁰ “ursalar” 83b/12

⁴³⁹¹ “giciy  ge” 83b/15

⁴³⁹² “icseler” 84a/2

⁴³⁹³ “acla” 84a/2

⁴³⁹⁴ “cim   ı” 84a/2

⁴³⁹⁵ “y  rlere” 84a/4

⁴³⁹⁶ “diblerin  n  ” 84a/6

⁴³⁹⁷ “olur” 84a/7

südügi yürüdür nefah eder eger şuyıla kan bulaşmış geyesi (10) yusalar gidere eger nohûdı bişürseler şişmiş hâyayı buğına tutsalar (11) be-gâyet fâyide éde ağrısına⁴⁴⁰⁰ fâyide⁴⁴⁰¹ éder⁴⁴⁰² eger kara nohûdı bişürseler şuyın içseler⁴⁴⁰³ (12) ve kendüiyi yêseler ciger ve talak süddelerin açâ ve hem istiskâ ve yarakân zahmetine (13) fâyide éde bögrekte ve kavukda olan taşları tağıda içdeki⁴⁴⁰⁴ namâz-boz kırtların (14) ve ölü oğlanı çıkara ve ak nohûdı bişürüb yêseler menîyi ve süddeleri⁴⁴⁰⁵ ziyâde eyleye (15) ve sidügi yürüde ve beñzi gökcek eyleye evet ta'âm ortasında yêyeler⁴⁴⁰⁶

⁴³⁹⁸ “birisi” 84a/7

⁴³⁹⁹ “olur” yok. 84a/8

⁴⁴⁰⁰ “ağrısın” 84a/10

⁴⁴⁰¹ “sâkin” 84a/10

⁴⁴⁰² “eyleye” 84a/10

⁴⁴⁰³ “icseler” 84a/10

⁴⁴⁰⁴ “icdeki” 84a/12

⁴⁴⁰⁵ “süddeyi” 84a/13

⁴⁴⁰⁶ “yêyeler”den sonra “(84a/14) öñ ve soñ yémeyeler kanı ziyâde édüb bedeni kavî eyler eger kara nohûdı (84a/15) kimnünla ve torak otıyıla bişürüb yêseler felce ve maşşal ağrısına şovuk zahmetlere (**T84b**) (84b/1) ve balğamî zahmetlere fâyide éder **humâmâz** ba'zılar kuzı kulağıdur derler eger tohmını (84b/2) yêseler bağarsak cıbanlarına ve ishâle fâyide éde eger kuzı kulağın bişürseler (84b/3) yêseler ve şuyın icseler ici yumşada eger yaqu édüb gül yağı ve za'frân katub katı (84b/4) şişlere ursalar hal eyleye eger tohmını süciyile icseler gönül döndüğüne ve eski (84b/5) ishâle ve bağarsak cıbanlarına ve 'akreb şokduğına fâyide éde eger kökini sirkeyile (84b/6) yaqu êtseler bişürüb yâ bişürmedin cıbanlu uyuza ve demregüye ve dırnaklar (84b/7) parladuğına ve kurluğana ursalar be-gâyet fâyide éde eger kökini bişürseler (84b/8) gövdede olan giciyüğe sürseler fâyide éde eger şarâbıla bişürseler ağızda (84b/9) mazmaza êtseler diş ağırların sâkin eyleye eger bişürüb yaqu êtseler hanâzîre (84b/10) ve kulağ dibinde olan şişlere ursalar hal eyleye eger sirkeyile bişürüb (84b/11) talak şişine ursalar hal éde eger kökinden bir pâresini hanâzîr olan (84b/12) kişi boynına aşâ kosalar fâyide éde eger sahk édüb 'avratlar şâf (84b/13) gibi öñinden götürse eskiden rahimden akan yaşları kese eger şarâbıla (84b/14) bişürseler yêseler yarakânı gidere ve kavukdağı taşları tağıda ve hayz kanın (84b/15) yürüde ve 'akreb şokduğına fâyide éde eger tohmını kavursalar yêseler (**T85a**) (85a/1) ici kabz éde ma'de dab' éde ve şusuzluğu gidere eger yabrağı yêseler (85a/2) şafrâyı ve kuşmağı ve şusuzluğu kat' éde gönüle yemek istede harâreti sâkin (85a/3) eyleye ve gönül döndüğün gidere ve humârı def' éde ve cimâ'ı za'if éde (85a/4) ve bir dürlüsi dâhı olur yabrağı kâsni yabrağına beñzer depesinde tohumcuğı cem' (85a/5) olur eger bişürseler yêseler ici yumşada eger tohmını sahk êtseler süciyile (85a/6) icseler nefesi ferah eyleye guşşaların gidere ve sevmegi ve issi yürek (85a/7) oynamasını gidere **hamâhim** bustân arasında biten yarpuzdur kalb (85a/8) kavî éder dimağı ve başda olan balğamî süddeleri açar zükâma fâyide (85a/9) éder eger yabrağı yaqu édüb od yanuğına ursalar fâyide éde (85a/10) eger tohmını gül yağıyıla ve şovuk şuyıla icseler eski ishâli keser **hamâm** (85a/11) gögercindür eti bögrege fâyide éder menîyi ve kanı ziyâde eyler anacı (85a/12) yiynidür büresinden eger diriyiken anı yarsalar ısıcağıken 'akreb (85a/13) şokduğı yere ursalar fâyide éde eger başını göyündürseler (85a/14) sahk édüb göze sürme êtseler perdesin ve karanlığın gidere (85a/15) eger ici yağını tarmak yerlere sürseler gidere eger (**T85b**) (85b/1) kişi yanında gögercin ölse emîn ola eger ısıcak iken gün (85b/2) cekseler gözde olan cirâhata ve irkilen kana ve perdeye fâyide éde (85b/3) ve buruna tamlatsalar kanın keser eger baş ağrısına dürtseler fâyide éde (85b/4) eger bokını arpa unıyıla ve sirkeyile karışdurub hanâzîr zahmetine ursalar fâyide éde (85b/5) eger balıla ve ketân tohmıyıla karışdurub yaqu édüb katı şişlere ursalar yumşada eger zeytile karışdurub (85b/6) od yanuğına ursalar gidere eger bokını tere tohmıyıla yâ hardalıla yumşak döğüb isti'mâl êtseler

(85b/7) şovuk hastalıklara be-ğayet fāyide éde huşûşâ eski niķrîse ve yağırın ağrısına fāyide (85b/8) éde eger arpa unıyla karışdırub şuyıla şol kadar karışdursalar çalkasalar ki hāl ola andan (85b/9) sonra sirkeyile balıla bişürüb yaķu édüb katı şişlere ve hanāzîre ursalar fāyide éde (85b/10) arpa unıyla karışdırub şuyıla çalkasalar kaķrān kaķsalar saķķ édüb baraşa ursalar üç gün (85b/11) kosalar giri yükleseler bir kaç keret şöyle étseles gidere eger boķın şuyıla bişürseler sidügi tutılan (85b/12) kiři icine girse otursa şifā bula eger sirkeyile karışdırub istiskā olan kişiye dürtseles (85b/13) gidere ve sirkengübīn dāhī icseles fāyide éde eger kızıl gögercin boķın iki dirhem yā üç (85b/14) dirhem dārcinīyile icseles taşı taģıda eger ketān bizinūğ icinde göyündürseles zeytile karışdırub (85b/15) od yanūğına ursalar fāyide éde eger gögercini bir kaç gün ketān toķmıyıla yemleseler boķını cemʿ étseles (**T86a**) (86a/1) iki dirhemini üç dirhemini dārcinīyile içürseles taşları taģıdır mücerrebdür (86a/2) **hīmār-ı ehli** ev eşegidür eti maʿdeye be-ğayet yaramazdur gēc hażm olur (86a/3) nefes kabul étmez lezzet yoktur eger toynağın göyündürseles zeytile karışdırub hanāzîre (86a/4) ursalar taķlīl éder eger toynağın külini el ve ayak zaķmetinde olan yerlere ekseles (86a/5) fāyide éde eger her gün tırnaķ kadar külini maşrūʿlar icse fāyide éde eger bir kaç gün (86a/6) icseles ve eger zeytile karışdırub şovukdan yarılan yere dürtseles fāyide éde eger (86a/7) cigerin kebāb eyleyüb uçuk tutan kiři acıa yese fāyide éde ve eger altından (86a/8) bir karış yer derisini alsalar uçuk tutan kiři başına yaksalar bir yıl ahirine degin (86a/9) yılda yenilese uçuk tutmaya eger sağ ayağın toynağından yüzük étdürüb götürse (86a/10) uçuk dutmaya eger içi yağın cıbanlara sürseler be-ğayet fāyide éde ve cıbandan (86a/11) müteğayyir olan deriye sürseler gidere eger eşegün ve atun başı derisini (86a/12) sirkeyile karışdırub kan akan yerlere ursalar kanın kese eger kurasını (86a/13) şarābıla karışdursalar dāhī süzseler şaf şarāb icseles ʿakreb (86a/14) şokduğına fāyide éde eger alnı derisini oğlançukların boynına aşı (86a/15) kosalar ümmüʿş-şıbyāna fāyide éde eger kulağı çirginden dirhemīn sekiz ülisinden (**T86b**) (86b/1) bir ülüs miķdārı ağlayan oğlançukların ağladuğın içürseles ağlamaz ola eger terisini (86b/2) ursalar dāhī burnına şıksalar tamar ezüldüğünden kanayan burnun kanın tuta eger sirke (86b/3) saçsalar koķulasalar burun kanını kese eger yaşıken dāhī şıksalar şuyın tamlatsalar burun (86b/4) kanın kese şuyın içseles taşları taģıda ʿakreb şokan kişiyi eşege ters bindürseles (86b/5) ağrısı eşege vere eger ʿakreb şokduğı saʿat segirtse kulağın çağırsa (86b/6) eyitse beni ʿakreb şokduyısı ağrısı sākin ola eşek ağırduğı eyite ğayet zarar éder (86b/7) hatta aluşırlar ve yabān eşeginün gözine baķmak gözün şıķhatini dāim éder ve şıvanmasını menʿ éder (86b/8) eger yabān eşeginün etin tuzla şuyıla dārcinī ve zencebīl kaķub şörbāsın icseles ve semiz (86b/9) etinden yeseles maşalları ağrısına ve ğalīz yellere fāyide éde eger içi yağın kuştıyağıla (86b/10) kaynadub balğamdan ve ğalīz yelden olan arķa ve bögrek ağrısına dürtseles fāyide éde (86b/11) ve yabān eşeginün ödin dāʿüʿs-saʿlebe ursalar fāyide éde **hanṭal** (86b/12) ebū cehil karpuzıdır eger tāzeyiken yan başına sürseler ağrısın gidere eger şarāb-ı (86b/13) unūmālīyile ve naķrūnıla ve balıla karışdırub cerbler édüb istiʿmāl étseles ishāl (86b/14) eyleye şerbeti dirhemün altı bölüğe bir bölügdür eger kurutsalar saķķ édüb (86b/15) hūķne étseles ʿırķuʿn-nisāya ve felce ve kulunca fāyide éde ve balğam ishāl éde (**T87a**) (87a/1) eger ʿavratlar şāf gibi öninden götürse icindeki ölü oğlanı çıkara karpuzun (87a/2) icini çıkarsalar palcık şıvasalar icine sirke koyub kaynatsalar ağızda mażmaza étseles (87a/3) diş ağrısın gidere eger icinde māʿüʿl-ʿasel bişürseles icseles ishāl eyleye eger yaşıken (87a/4) yemişini ʿırķuʿn-nisāya sürseler fāyide éde eger başı ağrıyana yā şarʿ olana (87a/5) ve felce ve eski laķvāya ve rebv zaķmetine ve eski öksürüğe ve maşalları ağrısına ve bögrek (87a/6) ve kaķuk zaķmetine fāyide éde içürseles ğalīz balğamı ishāl éde eger şuyından burnına (87a/7) tamlatsalar gözdeki şarulıģı gidere evet şovuk günde yā katı isi günde içürmeyeler (87a/8) eger icinden bucuk dirhemini otuz altı dirhem māʿüʿl-ʿaselle içürseles (87a/9) maşallarda olan ğalīz balğamı çıkara ve eger dört dirhemini şaķmūniya kaķub kaynadub hūķne (87a/10) étseles kulunca fāyide éde ve ham hīlt çıkara ve sevdāyı çıkara eger yaşı yaprağın (87a/11) dögseler şişlere ursalar hāl eyleye ve kan akan yerlere ursalar bitüre (87a/12) eger baķla bişürdüğün gibi yaprağın şuyıla bişürüb yeseles taķīʿatı ishāl eyleye eger (87a/13) māliḥūlyā ve şarʿ ve dāʿüʿs-saʿlebe ve dāʿüʿl-hayyesi olan kiři anisōn ve eftimūm (87a/14) ve milḥ-i hindi ve şabr su kūtūrīve ayāric-i fayķarā birle istiʿmāl étseles be-ğayet (87a/15) fāyide éde bulalar eger cüzām olan kiři istiʿmāl étse ziyāde olmaya eger kökini (**T87b**) (87b/1) bişürüb istiskā olan ve ağılu cānavarlar şokan icseles fāyide éde eger saķķ édüb ʿakreb (87b/2) şokduğı yere ursalar fāyide éde eger zeyt icinde bişürseles ol zeyti kulağa tamzursalar güvüldüsün (87b/3) kese ve eger dişe degürseles çıkara ve karına dürtseles kulunca fāyide éde eger karpuzı delseles (87b/4) icinden dānesin dögseler icine zanbaķ yağın taldursalar deligin

hamurla yā balcığla berketseler (87b/5) od üzerine koyub kaynatsalar indürseler ol yağı çıkarsalar ak şakala dürtsele kabkara (87b/6) eyleye ağarmağa komaya eger kuru kabuğun göyündürüb maḥʿada ekseler ağrısın gidere eger (87b/7) içiyile taşını tütsi eyleseler dış ağrısına fāyide éde eger kaynadub şuyın içseler (87b/8) burı kıra **ḥunt u daḥḥ** buğday ve undur ata yedürmeyeler be-ğāyet (87b/9) zarar éder eger ceyneseler it taladuğı yere ursalar fāyide éde eger cigle yēseler qarında (87b/10) kurt eyler eger gövdeye dürtsele kızdura ve bişmiş buğday yēseler tefriḥ éde gerekdür kim üzerine (87b/11) kimnün cevāriş yēyeler üzerine zinhār şu icmeyeler kulunc eyler eger unını yaḳu édüb (87b/12) bal şuyıyıla madde inen sinirlere ve yēl olan bağarsaklara ursalar fāyide éde (87b/13) eger sirkengübīnile qarışdurub binbiglere ursalar fāyide éde eger sirkeyile yā şarābıla qarışdurub (87b/14) ağulu cānavarlar şokduğına ursalar fāyide éde eger bişürsele kuluncı öksürüğü (87b/15) olan ve göğüsinden kan tükürür kişi yalasa fāyide éde eger şuyıla ve naʿnāyıla bişürüb (**T88a**) (88a/1) yēseler öksürüğe ve göğüs iriligine fāyide éde ve daḥı degirmen tuzın şarābıla bişürüb māʿūʿl-karāḥīnile (88a/2) yā şuyıyıla ve zeytile bişürüb yaḳu édüb isi şişlere ursalar fāyide éde **ḥandaḥḥkā** (88a/3) şaru yoncadur baʿzılar dırfil dērler eger şuyını şişsalar balıla qarışdurub gözdeki cıbanlara (88a/4) dürtsele fāyide éde ve perdesin gidere **ḥandaḥḥkā-yı perri** yabān (88a/5) dırfilidur eger balıla qarışdurub yüzdeki çığda dürtsele gidere eger dögseler şarābıla (88a/6) icsele kavuḳ ağrısına ve istiskāya ve ḥāya ağrısına fāyide éder ve ḡalīz yēlleri çıkara (88a/7) şuyı ici kabz éder toḥmı fāyide éder ve südüğü ve ḥayzı yüridür ve öykenler ağrısına fāyide (88a/8) éder evit başı ağrıdur isi mizāclı kişinün boğazın ağrıdur eger şuyından buruna (88a/9) ṭamlatsalar mecnūna ve ucuğa fāyide éder eger toḥmından isi şuyıla icsele ve böğür ağrılarına (88a/10) ve süddelere fāyide éder eger kaynadub şuyına oḡlancuḳlar otursalar tīz yūriye eger toḥmını istiʿmāl (88a/11) cimāʿı kavī eyleye eger yağını yürimeyen kişi ayağına dürtsele yūriye eger şuyın şişub (88a/12) ʿakreb şokduğı yere dökseler fāyide éder **ḥunnā** kınādur eger şuyıla bişürüb (88a/13) od yanuğına ve isi şişlere dökseler fāyide éde eger şuyın ağıza alub bir pāre ṭutsalar (88a/14) ağız ağrısın defʿ éde ve yaprağın ceynemek dāḥı ağızda olan cıbanlara fāyide (88a/15) éder eger kınāyı şuyıla yoḡursalar kıllara dürtsele kızdura eger ciceğini saḥḳ édüb (**T88b**) (88b/1) sirkeyile alına ursalar baş ağrısın sākin eyleye eger yaḳu édüb sinirlere ursalar yumşada (88b/2) ve kızdura eger ṭalaḳ otına katub ṭalağa ursalar ṭahlīl éde eger mūmla ve gül yağıyıla bişürüb (88b/3) yan ağrısına ursalar be-ğāyet fāyide éde eger yoḡursalar tırnaklara ursalar fāyide éde (88b/4) eger kına yaprağın ṭatlu şuda işlatsalar yigirmi güne dek günde kırḳ dirhem on dirhem (88b/5) şekerle icsele cüzām renci zāḥir olduğı vaḳt be-ğāyet fāyide éde eger sa yağıyıla qarışdurub (88b/6) isi şişlere kim şaru şular aḳar fāyide éde mücerrebdür eger cicek ve ḡayrı kabarcuḳ (88b/7) çıkaran oḡlancuḳların ayaklarını yıkasalar gözinde çıkmāḳdan menʿ éde eger gözde yubüset (88b/8) olan yerlere dürtsele fāyide éde eger toḥmından bir mışḳālını balıla qarışdurub icsele (88b/9) be-ğāyet dimāğa kuvet vēre ḥarāretten ve ruṭubetden olan zaḥmetlerin gidere (88b/10) eger yaprağını saḥḳ édüb yaḳu édüb oḡlancuḳların alına ve toluḡlarına ursalar (88b/11) gözlerine mādde inmegi menʿ eyleye eger yaḣ kişnic şuyıla qarışdurub od yanuğına (88b/12) ursalar fāyide éde eger zeytile qarışdurub başa dürtsele kıllar bitüre ve eyü eyleye (88b/13) eger ziftile saḥḳ édüb zeyt yağıyıla yā gül yağıyıla qarışdurub başa dürtsele başda (88b/14) olan cıbanları gidere **ḥūr** kavaḳ ağacıdur eger kabuğından bir mışḳāl (88b/15) icsele ʿırḳuʿn-nisāya ve sidük ṭutulduğına fāyide éde eger ḳatı yēgregileʿavratlar ice (**T89a**) (89a/1) yüklü olmaya yaprağı daḥı yine böyledür şişsalar ılıcağıken kulağa ṭamlatsalar kulakda olan (89a/2) zaḥmetlere fāyide éde eger yemişini alsalar daḥı yaprağında dögseler balıla qarışdurub göze (89a/3) ursalar be-ğāyet fāyide éde perdesin gidere eger yaprağın sirkeyile yaḳu édüb (89a/4) niḳrīse ursalar sancusın gidere eger yimişin sirkeyile içsele fāyide éde eger pusını (89a/5) içsele maʿdeye ve bağarsakda mādde inmekde saklaya **ḥayyüʿl-ālem** uruz otı dērler (89a/6) eger yaprağını yaḳu édüb yaḣuz unıla yaramaz cıbanlara ve gözde olan issi şişlere (89a/7) ve od yanuğına ve niḳrīse ursalar fāyide éde eger şişsalar şuyın gül yağıyıla qarışdurub (89a/8) başa dürtsele baş ağrısın fāyide éde eger şarābıla içsele ishāle ve bağırsak cıbanlarına (89a/9) ve ağulu cānavarlar şokduğına fāyide éde ve qarından uzun kurdı çıkara (89a/10) eger ʿavratlar şāf gibi götürseler eskiden raḥimden aḳan yaḣı kese eger şuyını ağrı (89a/11) göze dürtsele fāyide éde ve bir dürlüsü daḥı olur dīvārlarda ve taşlarda (89a/12/) olur eger gövdede olan yaramaz cıbanlara yaḳu édüb ursalar fāyide éde eger yaprağın (89a/13) eski iç yağıyıla qarışdurub ḥanāzīre zaḥmetine ursalar ḥal eyleye ve issi şişlere daḥı (89a/14) ursalar fāyide éde **ḥarfūʿl-ḥā ḥānıḳuʿn-nemir** kaplan otıdur (89a/15) baʿzılar türkçe yapalak dērler eger yaḳu étsele bevaşire ve sigillere ursalar ḳopara gidere (**T89b**)

(89b/1) evit zinhār içmeyeler zīrā helāk eyler eger yaprağını dögseler iç yağıyla karışdursalar etmege (89b/2) kıtsalar ite ve kūrda ve kaplana ve dīlküye ve tōnjuza bıraksalar yēseler fī’l-hāl düşe eger (89b/3) yaķu ēdüb katı şışlere ursalar fāyide ēde *hāmā-yı şūnī* bir otdur ki budağı (89b/4) olur uzunlığı dört barmaķ olur yēre yaķın biter yaprağı mercimek yaprağına beņzer ba’zılar (89b/5) tağ encīri dēmişlerdür evit eger bunū sūdın sigillere dürtseler fāyide (89b/6) ēde eger balıla karışdurub gözde olan zaķmetlere ursalar cīlā vēre karardūğın gidere (89b/7) ve şū inmesin men’ ēde eger budaķların dōğüb şarābıla karışdursalar şāf gibi ‘avratlar götürse raķm (89b/8) ağırsın gidere eger yaķu ēdüb balgāmī şışlere ursalar be-gāyet fāyide ēde eger şūrub(89b/9) yēseler içi yumşada eger ‘avrat şıķduğı yēre sūdın dürtseler fāyide ēde *hubbāzī* ebe (89b/10) gömecidür eger yēseler ma’deye yaramazdur içi yumşadur ve sidigi yūridür ve kavuğa fāyide ēder (89b/11) eger yaprağın çig iken çēyneseler tūzıla yaķu ēdüb göze dürtseler gözde olan nāşūr (89b/12) gidere ve başı dürtseler başda olan yaşları ve çıbanları ve koņağı gidere evit sūdūgile (89b/13) yaķu ēdüb aru şoķduğına ursalar fāyide ēde eger tūzsuz yaķu ēdüb göze ursalar (89b/14) cīrāhatların bitüre eger yumşak dögseler zeytile karışdurub od yanūğına ursalar fāyide (89b/15) ēde eger bışürseleler ‘avratlar içine girüb otursalar raķimleri ve maķ’adları katılığın gidere *(T90/a)* (90a/1) eger kökiyle yaprağını bışürüb kattāl otlar içen içse kuşa fāyide ēde ve eger ağıulu cānavarlar (90a/2) şoķduğına içseleler fāyide ēde ve sūddeyi yūride eger yaprağını bışürüb çıbanlara (90a/3) ve şışlere ursalar işlede eger şuyını hūķne eyleseler bağarsaķ ve raķm ve maķ’ad zaķmetine fāyide (90a/4) ēde eger toķmını yēseler göğüs ve öyken ve kavuķ iriligine fāyide ēde eger yağıla bışürseleler (90a/5) kavuķda ve bögreķde olan şışlere ursalar fāyide ēde eger issi şışlere ursalar (90a/6) sākin eyleye eger ebe gümecini bışürüb yēseler göğüs iriliginden olan kuru öksürtüğe fāyide (90a/7) ēde *hubble* bir toķmdur haşhāş toķmına beņzer ba’zılar tūderī dērler eger sūdile ve şekkerile içseleler (90a/8) gövdeyi eyü eyleye semirde ve sevdāvī kişilere fāyide ēde *habas* demür boķıdır (90a/9) sūciden dōnmiş sirkeyile saķķ ētseler andan sonra bışürüb süzseler eskiden kuļakdan (90a/10) aķan iriņlere fitīleyeyüb şoķsalar fāyide ēde eger sirkengübīnile içseleler kattāl otlarūñ zararın (90a/11) def’ ēde ve boğaz iriligin ve şışlerin gidere ma’deyi kavī ēde sustlığı gidere eger hōşāb (90a/12) şuyıyla içseleler bevāşirden sızan kaņı kese ve hayz kaņının kať ēde ve sūdük tamlamasın (90a/13) kese cigere ve talağa fāyide ēde bağarsaķ ve kavuķ çıbanlarına fāyide ēde evit gereķdür kim(90a/14) isti’māl ētmezden öñ sirke ile saķķ ēdüb güneşde kūrıdalar ağırın isti’māl ēderler (90a/15) eger demür boķını dögseler yigirmi kerret yusalar bir çölmege koysalar üzerine üç barmaķ *(T90/b)* (90b/1) yuķaru gelince zeyt koysalar üç baķşında bir baķş gidince kaņnadub üzerine on iki dirhem (90b/2) saķsı pāresin dōküb eleyüb koysalar her şabāh bir barmaķ yalasalar cimāğı (90b/3) kavī eyleye ve talaķ şışini gidere ve beņzi eyü eyleye ve gözde olan artuķ hılıtları (90b/4) gidere kūrşūn boķın merhem ētseler çıbanlara ursalar fāyide ēde gümüş boķın dāhı (90b/5) buncılayındur *hubz* etmeķdür buğday epmegin yaķu eyleseler gövdeye ursalar deriņde olan (90b/6) hılıtları ceke taķlīl ēde simīd epmek eyü gıdādur eger buğday epmegin mā’ū’l-ķarāfīnile bışürseleler (90b/7) yā bışürmedin hāmīrile yaķu ēdüb issi şışlere ursalar fāyide ēde ve kať kuru epmek yēmek (90b/8) içi kaķz ēder ve yumşak epmek şuyıla ve tūzıla işladub eski demregüye ursalar gidere ve (90b/9) hāmīrsüz epmek sūdde ēder furūn epmek eyūdür ve yēņi buğdaydan olan epmeķdür ādemi (90b/10) semirdür eger epmek üzerine haşhāş toķmın eküb yēseler uyıda eger çörek otı ve kimnūnıla (90b/11) yoğırılmış epmek yēseler nefah olmaya ve yumşak epmek yēmek eyūdür kuru epmek yēmekden zīrā tīz (90b/12) hażm olur evit içi kaķz ēder ma’de yaşlığın giderür ve simīd epmegi çok yēmek bögreķde (90b/13) taş ve cigerde sūdde eyler ve galīz yēller ve talaķ ve maşşallar zaķmetine yaramazdur gereķdür kim (90b/14) hāmīri çok būraķı çok olur ve dāhı üzerine sirkengübīn içseleler ve furūnepmegini (90b/15) çok yēmek uyuz ve giciyūk eyler ve bevāşir eyler arpa epmegi yēl eyler ve bedeni şovıdır *(T91/a)* (91a/1) gereķdür kim balıla ve kīruğıla bışürüb yēyeler üzerine mā’ū’l-‘asel içeler tā ki maşşallar ağırsı (91a/2) ve kulunc hāşıl olmaya *harnūb* keci boynuzıdır yaşı ma’deye yaramazdur içi yumşadur (91a/3) ve kūrısı ma’deye eyūdür içi kaķz ēder ve sidügi yūridür ve eger hām keçi boynuzıyla (91a/4) sigilleri ursalar elbette giderür eger hatun kişiler yēseler hayz kaņın kese evit göğüse ve öykene (91a/5) yaramazdur ma’deyi kavī ēder evit karından tīz çıķmaz kim mā’ū’l-‘asel içeler eger içenler yēseler (91a/6) içi kaķz ēde ve eger öğütseler şuda işlatsalar şıķsalar kıvāma getürseleler rubb olur (91a/7) içi ishāl eyler *hardal* kızdırur aķlatı laţīfdür cūzab ēder balgām koparur çēyneseler (91a/8) eger dögseler şuyıla çalkasalar şarāb-ı abrummānīyile karışdurub ğarğara ētseler diliņ iki yanından (91a/9) olan şışlere ve öyken didiklerinde olan eskiden olan iriligine fāyide ēde (91a/10) eger dōgeler koķlayalar çok aķsırda ve raķmi hūnaķ olan

[100a]

(1) ve yaramaz demregüye vursalar⁴⁴⁰⁷ fāyide éder⁴⁴⁰⁸ (T91/b) ve eger kes⁴⁴⁰⁹ eyleyüb döğüb şuyıla içseler ısıtmaya (2) fāyide éde eger encīrile⁴⁴¹⁰ qarışdurub kulağa vursalar güvüldüsin ve işitmekde (3) ağırlığın gidere eger döğüb şuyıla çalkasalar bala qarışdurub göze sürme eyleseler⁴⁴¹¹ (4) berdesine⁴⁴¹² fāyide éde ve kapak iriligin gidere hardal yemek başdan ve ma‘deden vesāīr (5) bedenden ruṭūbeti taḥlīl⁴⁴¹³ éder çiger⁴⁴¹⁴ ve talak ağrısına fāyide éde yēlleri tağıdur ve (6) balgamı taḥlīl⁴⁴¹⁵ éder ve balgamdan olan dil ağırlığın giderür evet⁴⁴¹⁶ şuşadur ve gönül⁴⁴¹⁷ (7) döndürür⁴⁴¹⁸ eger saḥḥ étsele balıla⁴⁴¹⁹ qarışdurub şovuk mizāclu kişilerin alınına (8) vursalar⁴⁴²⁰ dimāğların kızdura ve hem⁴⁴²¹ nezleye fāyide éde⁴⁴²² eger şovuk ‘uzvlara dürtsele (9) kızdura hareketi kavī eyleye ta‘ām şaḥsalar⁴⁴²³ ma‘deyi kızdura eger çügündürle yēseler (10) balgamı kaṭ‘ éder eger şarābıla toḥmından açla içseler cimāğ⁴⁴²⁴ kavī éder⁴⁴²⁵ eger balıla (11) yēseler öksürüğe fāyide éde eger yılanlu yerlere⁴⁴²⁶ tütüzseler yılanı⁴⁴²⁷ tağıda⁴⁴²⁸ eger

hatun kişilere fāyide éde (91a/11) eger yaḳu édüb işergūs zahmetine ursalar fāyide éde eger encīrile qarışdurub (91a/12) ‘ırķu’n-nisāya ve talak şişne derisi kızarcına ursalar fāyide éde eger eski ağırlara ursalar (91a/13) fāyide éde ve yaḳu édüb dā‘ū’s-sa‘lebe ursalar gidere ve eger mūmıla ve balıla ve zeytile ve (91a/14) iç yağıyla qarışdurub yüze dürtsele arıda ve göz altında irkilen kıam gidere ve eger (91a/15) sirke ile qarışdurub cıbanlu uyuza” var. 84a/14-91a/15

⁴⁴⁰⁷ “ursalar” 91a/15

⁴⁴⁰⁸ “éde” 91a/15

⁴⁴⁰⁹ “keş” 91b/1

⁴⁴¹⁰ “encīrile”den sonra “qarışdurub kulağa vursalar güvüldüsin ve işitmekde ve ağırlığın gidere eger döğüb şuyıla çalkasalar bala qarışdurub göze” yok. 91b/1

⁴⁴¹¹ “étsele” 91b/1

⁴⁴¹² “perdesine” 91b/2

⁴⁴¹³ “taḥlīl” 91b/3

⁴⁴¹⁴ “ciger” 91b/3

⁴⁴¹⁵ “taḥlīl” 91b/4

⁴⁴¹⁶ “evit” 91b/4

⁴⁴¹⁷ “gönli” 91b/4

⁴⁴¹⁸ “dönderür” 91b/4

⁴⁴¹⁹ “balıla” yok. 91b/5

⁴⁴²⁰ “ursalar” 91b/5

⁴⁴²¹ “hem” yok. 91b/5

⁴⁴²² “éder” 91b/6

⁴⁴²³ “şacsalar” 91b/6

⁴⁴²⁴ “cimāğ” 91b/7

⁴⁴²⁵ “eyleye” 91b/8

⁴⁴²⁶ “yerlerde” 91b/8

peynîrle (12) karışdırub şarābıla içseler kırtları çıkara eger kelem şuyıla ve sekbīnecile (13) karışdırub hanāzīre dürtseler halı⁴⁴²⁹ éde eger şuyın⁴⁴³⁰ ağızda tıtsalar ve kulağa (14) tamlatsalar diş⁴⁴³¹ ve kulağ ağrısın⁴⁴³² sâkin⁴⁴³³ eger ak hırdalı yaqu eyleyüb katı şişlere (15) vursalar⁴⁴³⁴ sâkin éde eger saḥḥ édüb ağırır dişlere vursalar⁴⁴³⁵ ağrısın dıñdüre⁴⁴³⁶ çok yemeyeler

[100b]

(1) gam getirür eger baraşa dürtseler fāyide éde eger çügündürle yēseler⁴⁴³⁷ uçuk tıtana⁴⁴³⁸ ve daḥı⁴⁴³⁹ (2) balğamdan başı çegzinene ve cemī'i balğamdan göyünmiş sevdādan olan ağırlara fāyide (3) éde⁴⁴⁴⁰ ve bedende⁴⁴⁴¹ göyünmiş balğamı çıkara eger çig iken ve bişmiş iken çok (4) yēseler baş ağırdur ma'deye yaramazdur *ḥırva'* (T92/a) kene toḥminuñ ağacıdır eger (5) otuz dāne kene kabuğın ayırtlayub saḥḥ édüb içseler balğamı ishāl éde kuşdura (6) evet⁴⁴⁴² ma'deyi sust eyler eger dögseler yaqu édüb sigillere vursalar⁴⁴⁴³ fāyide éde ve daḥı⁴⁴⁴⁴ (7) çıgıda vursalar⁴⁴⁴⁵ arıda eger yaprağın dögseler unıla karışdırub yaqu édüb balğamı⁴⁴⁴⁶ (8) şişlere ve gözde olan issi şişlere vursalar⁴⁴⁴⁷ sâkin éde eger sirkeyile⁴⁴⁴⁸ yaqu édüb (9) nifāsda emcek şişdüğine ve

⁴⁴²⁷ “yılan” 91b/8

⁴⁴²⁸ “tağıla” 91b/8

⁴⁴²⁹ “hal” 91b/10

⁴⁴³⁰ “şuyın ağızda” yerine “ağızda şuyın” 91b/10

⁴⁴³¹ “diş” yok. 91b/10

⁴⁴³² “ağrısın”dan sonra “ve diş ağrısın” var. 91b/11

⁴⁴³³ “sâkin”den sonra “éde” var. 91b/11

⁴⁴³⁴ “ursalar” 91b/11

⁴⁴³⁵ “ursalar” 91b/12

⁴⁴³⁶ “gidere” 91b/12

⁴⁴³⁷ “yēseler” yok. 91b/13

⁴⁴³⁸ “dıtana” 91b/13

⁴⁴³⁹ “daḥı” yok. 91b/13

⁴⁴⁴⁰ “éder” 91b/14

⁴⁴⁴¹ “bedenden” 91b/14

⁴⁴⁴² “evit” 92a/2

⁴⁴⁴³ “ursalar” 92a/2

⁴⁴⁴⁴ “daḥı” yok. 92a/3

⁴⁴⁴⁵ “ursalar” 92a/3

⁴⁴⁴⁶ “balğamı” 92a/4

⁴⁴⁴⁷ “ursalar” 92a/4

⁴⁴⁴⁸ “sirke ile” 92a/4

niķrīse ve ıştırıguya dürtseleler sākin éde ve siñirlere (10) vursalar⁴⁴⁴⁹ yumşada eger içseleler ishāl eyleye tamarları arıda ve hām hılıtları çıkara (11) ve felce fāyide éde ve⁴⁴⁵⁰ āʿzāyı kavī éde baʿzılar eydür şerbeti on bir dāne yā yigirmi⁴⁴⁵¹ (12) tokuz yā yēdi dānedür baʿzılar eydür on bir dānedür dērler ancak evet⁴⁴⁵² kabı dahı (13) ayrıtlanmış ola eger tāze yaprağı⁴⁴⁵³ bişürüb yaķu édüb niķrīse ve mafşallar ağırsına (14) vursalar⁴⁴⁵⁴ fāyide éde eger yēseler laķvāya fāyide éde eger ruṭubetden olsa ve (15) bedene şıḥḥat vère evet⁴⁴⁵⁵ itleri öldürür kaçan yaprağın⁴⁴⁵⁶ kızdursalar boğazda olan

[101a]

(1) şişlere bir hefteye dek her gün üç kerre⁴⁴⁵⁷ ve her gēce üç kerre⁴⁴⁵⁸ vursalar⁴⁴⁵⁹ gidere mücerrebdür (2) *ḥarbak-ı ebyaz* türkce qar çiçeği dērler ve tokuz depelü dērler evvelā budur ki⁴⁴⁶⁰ ekin (3) vaktinde divşüreler⁴⁴⁶¹ eger aķ ḥarbakı içseleler maʿdeyi arıda dürlü dürlü nesneler çıkara (4) eger göz şāfına kıtsalar perdeyi götüre eger koķulasalar aķsırda⁴⁴⁶² eger unıla ve balıla (5) kıarışdurub sıcanlara⁴⁴⁶³ koşalar öldüre eger etile⁴⁴⁶⁴ bişürüb şōrbāsin māʿūʿl-ķarāṭīnile⁴⁴⁶⁵ (6) (*T92/b*) şuyıla kıarışdurub içseleler ḥunāk zaḥmetine ve bedenüñ zaʿfına fāyide éder⁴⁴⁶⁶ (7) evet⁴⁴⁶⁷ koķ içmeyeler helāk éder yēgreği budur ki⁴⁴⁶⁸ bēş mışķālın yüz dirhem yağmur şuyında⁴⁴⁶⁹ (8) üç gün ışladalar

⁴⁴⁴⁹ “ursalar” 92a/6

⁴⁴⁵⁰ “ve” yok. 92a/7

⁴⁴⁵¹ “yigirmi”den sonra “yā” var. 92a/7

⁴⁴⁵² “evit” ve “evit”den sonra “kabı dahı” yok. 92a/8

⁴⁴⁵³ “yaprağını” 92a/9

⁴⁴⁵⁴ “ursalar” 92a/9

⁴⁴⁵⁵ “evit” 92a/10

⁴⁴⁵⁶ “yaprağını” 92a/10

⁴⁴⁵⁷ “kerret” 92a/11

⁴⁴⁵⁸ “kerret” 92a/11

⁴⁴⁵⁹ “ursalar” 92a/12

⁴⁴⁶⁰ “kim” 92a/13

⁴⁴⁶¹ “devşüreler” 92a/13

⁴⁴⁶² “aķsırda” 92a/14

⁴⁴⁶³ “sıcanlara” 92a/15

⁴⁴⁶⁴ “etile”den sonra “müherrā” var. 92a/15

⁴⁴⁶⁵ “māʿūʿl-ķarāṭīn” 92a/15

⁴⁴⁶⁶ “éde” 92b/1

⁴⁴⁶⁷ “evit” 92b/1

⁴⁴⁶⁸ “kim” 92b/2

⁴⁴⁶⁹ “şuyından” 92b/2

andan sonra süzeler içeler fāyide éde bundan dāhı⁴⁴⁷⁰ yégrek budur (9) kim yüz yigirmi dirhem alalar sekiz yüz dirhem yağmur şuyında⁴⁴⁷¹ üç⁴⁴⁷² gün ısladalar (10) andan kaynadalar üç⁴⁴⁷³ bahşında bir bahşı kalınca şuyın süzeler iki yüz dirhem bal (11) katalar kıvāma getüreler isti‘māl édeler⁴⁴⁷⁴ be-ğāyet fāyide éde *harbak-ı esved* karaca (12) otdur eger yaķu édüb bahaķa ve demregüye ve uyuza ve giciyige⁴⁴⁷⁵ vursalar⁴⁴⁷⁶ fāyide éde eger (13) harbakı katı nāşır⁴⁴⁷⁷ etine şokşalar iki üç⁴⁴⁷⁸ günde gidere eger sirkeyile⁴⁴⁷⁹ karışdurub (14) maźmaza étseler diş ağırsın sākın éde eger bir dirhemini yalunuz yā maħmūde (15) ve tuz birle içseler balğamı ve sevdāyı ishāl éde eger mercimegile bişürüb şōrbāsın

[101b]

(1) içseler şar‘a ve felce ve mālīhūlyāya ve mecnūnlara ve mafzallar⁴⁴⁸⁰ ağırsına fāyide éde eger ‘avratlar (2) götürse öñinden hayzı yüride içindeki⁴⁴⁸¹ oğlanı öldüre çıkara eger arpa unıyla ve şarābıla (3) yaķu édüb şaru şu akan yerlere vursalar⁴⁴⁸² fāyide éde ve içseler şafrāyı ishāl éde yaraķāna (4) ve öyken düdüklerinde olan zaħmete ve kavuķ ve göğüs zaħmetine ve göze inen māddeyi (5) def‘ éde ve şaķīķa zaħmetine fāyide éde evet⁴⁴⁸³ kökinden gerek kim mā’ü’l-‘aselile⁴⁴⁸⁴ içeler⁴⁴⁸⁵ (6) ba‘zılar eydür bucuķ⁴⁴⁸⁶ mışķāl kifāyetdür eger tütse eyleseler diş ağırsına (T93/a) fāyide (7) éde eger harbakı⁴⁴⁸⁷ saħķ étse türmisile⁴⁴⁸⁸ ve balıla karışdurub yüze dürtseler çığıdı (8) gidere

4470 “dāhı” yok. 92b/3

4471 “şuyından” 92b/4

4472 “üç” 92b/4

4473 “üç” 92b/4

4474 “édeler” yok. 92b/5

4475 “giciyüğe” 92b/7

4476 “ursalar” 92b/7

4477 “nāşır” 92b/7

4478 “üç” 92b/7

4479 “sirke ile” 92b/8

4480 “mafşallar” 92b/10

4481 “içdeki” 92b/11

4482 “ursalar” 92b/12

4483 “evit” 92b/14

4484 “mā’ü’l-‘asel ile” 92b/15

4485 “içseler” 92b/15

4486 “buçuķ” 92b/15

4487 “harbak” 93a/1

4488 “türmisile” 93a/1

hürsükümü türkce altun başı dەرler bir otdur uzunı bir qarış olur (9) zūfāya benzer gölgelü ve taşlu yerlerde biter eger kökini mā'ü'l-⁴⁴⁸⁹aselile bişürseler ve⁴⁴⁹⁰ (10) içseler ciger ağrısına ve öykende olan issi şişlere fāyide éde ve hayz kanın (11) yüride *havmur* bir otdur kim büstānlar⁴⁴⁹¹ arasında biter çok yaprakları olur çiçeği (12) benefşe çiçeğine benzer belki dāhı gökçek olur⁴⁴⁹² çiçeğinden yağ çıkarsalar başa (13) dürtsele ferah eyleye guşşayı gidere eger yüz⁴⁴⁹³ gece⁴⁴⁹⁴ bu yağdan sürseler tanıla gine yusalar (14) yüzi kızdurur⁴⁴⁹⁵ ve guşşayı giderür⁴⁴⁹⁶ *harātīn* yer bağırsağıdır eger sahk etseler (15) kesilmiş siñire vursalar⁴⁴⁹⁷ fı'l-hāl fāyide éde eger üzüm şuyıla içseler sidügi yüride

[102a]

(1) eger ördegün içi yağıyla bişürüb kulağa tamzursalar ağrısın sakin eyleye (2) eger zeytile bişürüb ağrıyan kulağın muhālifine tamlatsalar fāyide éder⁴⁴⁹⁸ eger degirmen (3) tuzıyla dögseler sigillere vursalar⁴⁴⁹⁹ ve süñük savuşduğı yere vursalar⁴⁵⁰⁰ fāyide éder⁴⁵⁰¹ (4) eger kurutsalar torak otı şuyıla içseler kulunca fāyide éde eger bādām yağıyla (5) sahk édüb baş enleri ayrıldığına vursalar⁴⁵⁰² fāyide éde eger yaqu édüb bağırsaqlar (6) yarıldığına vursalar⁴⁵⁰³ fāyide éde eger kurutsalar yumşak döğüb tılayıla içseler kavukdağı (7) (*T93/b*) ve bögrekdeki taşı tağıda yarakāna⁴⁵⁰⁴ fāyide⁴⁵⁰⁵ éde eger yaqu édüb issi şişlere vursalar⁴⁵⁰⁶ (8) sakin éde eger yusalar kurutsalar sahk

⁴⁴⁸⁹ “mā'ü'l-⁴⁴⁸⁹asel ile” 93a/3

⁴⁴⁹⁰ “ve” yok. 93a/3

⁴⁴⁹¹ “bustānlar” 93a/5

⁴⁴⁹² “olur”dan sonra “yaprağını avucda yā cebinde yā yanında götürseler gören kişi seve eger” var. 93a/6-7

⁴⁴⁹³ “yüze” 93a/7

⁴⁴⁹⁴ “gece” yok. 93a/7

⁴⁴⁹⁵ “kızdura” 93a/8

⁴⁴⁹⁶ “gidere” 93a/8

⁴⁴⁹⁷ “ursalar” 93a/9

⁴⁴⁹⁸ “éde” 93a/11

⁴⁴⁹⁹ “ursalar” 93a/12

⁴⁵⁰⁰ “ursalar” 93a/12

⁴⁵⁰¹ “éde” 93a/12

⁴⁵⁰² “ursalar” 93a/14

⁴⁵⁰³ “ursalar” 93a/15

⁴⁵⁰⁴ “yarakānı” 93b/1

⁴⁵⁰⁵ “fāyide éde” yerine “gidere” 93b/1

⁴⁵⁰⁶ “ursalar” 93b/1

édüb şirlüğan⁴⁵⁰⁷ yağıyla qarışdurub zekere (9) dürtsele böyüde *haref*⁴⁵⁰⁸ saşsudur⁴⁵⁰⁹ eyüsi tennür saşsıdır⁴⁵¹⁰ eger yumşak döğüb (10) cirāhata ve yaramaz cıbanlara⁴⁵¹¹ ekseler fāyide éde eger sirkeyile⁴⁵¹² qarışdurub giciyige ve bibinglere (11) ve niķrīse vursalar⁴⁵¹³ fāyide éde eger kırutıla qarışdurub hanāzīre vursalar⁴⁵¹⁴ fāyide éde (12) ve ķuru ‘uźvlarda⁴⁵¹⁵ olan cıbanlara⁴⁵¹⁶ ve dişlere dürtsele cilā vēre⁴⁵¹⁷ *hurāmā* bir otur (13) ki uzunca budakları ve uvaķuk yaprakları olur ķum arasında biter ķokusu (14) ķinā ķokusına beņzer eger şovuk başlara⁴⁵¹⁸ vursalar⁴⁵¹⁹ kızdurur⁴⁵²⁰ eger içsele ciger ve ıalak (15) zaķmetine fāyide éde eger tütse eyleseler yaramaz rāyihaları giderür ve raķmi kızdurur eskiden⁴⁵²¹

[102b]

(1) yaşları keser yüklü eyler şāf gibi götürsele mücerrebdür *has*⁴⁵²² mārıldur⁴⁵²³ eyüdür ve (2) ma‘deyi şovıdır sidügi yürüdür eger yumadın bişürsele yā bişürmedin yēseler ve (3) ma‘deye be-ğāyet eyüdür eger toķmını içsele cimā‘ ārzūsın keser ihtilāmı (4) men‘ éder eger dāīm yēseler gözde perde eyler yabān mārılı şuyın buķuk dirhem şuyıla (5) ve sirkeyile⁴⁵²⁴ içsele qarışdurub şulu balģamı ishāl eyleye eger gül yağıyla qarışdurub (6) başa dürtsele baş ağrısına fāyide éde ve göze dürtsele gözde olan cıbanları⁴⁵²⁵ gidere (7) eger yabān mārılın yēseler uyıda ağrıyı sākin eyleye ve ħayz ķanın yüride ‘akreb (8) ve ağulu cānavarlar şokduģına fāyide éde ve toķmın

⁴⁵⁰⁷ “şirlüğan” 93b/2

⁴⁵⁰⁸ “haref” 93b/3

⁴⁵⁰⁹ “saşsıdır” 93b/3

⁴⁵¹⁰ “saşsıdır” 93b/3

⁴⁵¹¹ “cıbanlara” 93b/4

⁴⁵¹² “sirke ile” 93b/4

⁴⁵¹³ “ursalar” 93b/4

⁴⁵¹⁴ “ursalar” 93b/4

⁴⁵¹⁵ “‘uźvlarında” 93b/5

⁴⁵¹⁶ “cıbanlar” 93b/5

⁴⁵¹⁷ “éde” 93b/5

⁴⁵¹⁸ “başlar” 93b/7

⁴⁵¹⁹ “ursalar” 93b/7

⁴⁵²⁰ “kızdura” 93b/7

⁴⁵²¹ “eskiden”den sonra “aķan” var. 93b/8

⁴⁵²² “has” 93b/9

⁴⁵²³ “mārıldur” 93b/9

⁴⁵²⁴ “sirke ile” 93b/12

⁴⁵²⁵ “cıbanları” 93b/14

y seler (T94/a) i htil m ⁴⁵²⁶  at    de ve s ci (9) aralığında y seler si   rlerden⁴⁵²⁷ olan za metleri gidere yunm    yaramazdur eger d  gseler (10) ya u  d  b e seye vursalar⁴⁵²⁸ dim     ar retin s kin eyleye hezey n s ylemegi gider  r⁴⁵²⁹ (11) eger sirkeyile⁴⁵³⁰ y seler kanı s kin eyleye ve  afr y   at    de eger ya ıla ve sirkeyile⁴⁵³¹ (12) bi   r  b y seler yara  n  gidere⁴⁵³² ve emcek a rısın s kin eyleye to m ⁴⁵³³  akreb  okdu ına (13) ve g     a rısına f yide  der⁴⁵³⁴ ve m r  l⁴⁵³⁵ y mek  ular  arışdu ından (14) olan za metlere ve  afr dan ve  avuk g   nd   nden f yide  de eger m r  l  uy la (15) arpa un yla⁴⁵³⁶  arışdurub g  de olan issi  i  lere vursalar⁴⁵³⁷ be-  yet f yide  de ve

[103a]

(1) eger yapra ın sirkeyile⁴⁵³⁸ d    b ba a vursalar⁴⁵³⁹  afr v ⁴⁵⁴⁰ bu  rdan olan a r y  (2) gidere⁴⁵⁴¹ ve y mek  uru   ks  r  ge f yide  de⁴⁵⁴² evet⁴⁵⁴³  ok y mek g    arardur ** a     ** (3) me   rdur cem   sin bi   rseler  uy n  ba a d  kseler uyıda eger t zeyiken ve⁴⁵⁴⁴ (4) ba ların d  gseler un la  arışdurub ya u  d  b issi  i  lere vursalar⁴⁵⁴⁵ ve  ısr   ya (5) vursalar⁴⁵⁴⁶ f yide  de eger bi   rseler  uda  u eksilince  on ra s  zseler bala (6)  arışdurub  ıv ma get  rseler lu    gibi yalasalar   ks  r  ge ve   yken d     lerinde olan (7) art         lara ve eski ish le f yide  de eger  a        to m n d  gseler  ar b la

⁴⁵²⁶ “  htil m” 94a/1

⁴⁵²⁷ “si   rlerde” 94a/1

⁴⁵²⁸ “ursalar” 94a/2

⁴⁵²⁹ “gidere” 94a/3

⁴⁵³⁰ “sirke ile” 94a/3

⁴⁵³¹ “sirke ile” 94a/4

⁴⁵³² “gidere” yok. 94a/4

⁴⁵³³ “to m n ” 94a/4

⁴⁵³⁴ “ de” 94a/5

⁴⁵³⁵ “m r  l” 94a/5

⁴⁵³⁶ “un n ” 94a/7

⁴⁵³⁷ “ursalar” 94a/7

⁴⁵³⁸ “sirke ile” 94a/8

⁴⁵³⁹ “ursalar” 94a/8

⁴⁵⁴⁰ “ afr y ” 94a/8

⁴⁵⁴¹ “gide” 94a/8

⁴⁵⁴² “ der” 94a/9

⁴⁵⁴³ “evit” 94a/9

⁴⁵⁴⁴ “ve” yok. 94a/10

⁴⁵⁴⁵ “ursalar” 94a/11

⁴⁵⁴⁶ “ursalar” 94a/11

(8) içseler eski ishāle ve rahmden akan eski yaşlara fāyide eder⁴⁵⁴⁷ eger şuyıla karışdurub (9) alına ve toluña (*T94/b*) dürtseler uykusuzluğu giderür⁴⁵⁴⁸ eger haşhāşun başı⁴⁵⁴⁹ dögseler (10) alına vursalar⁴⁵⁵⁰ issi baş⁴⁵⁵¹ ağrısın sākin eyleye uyıda eger⁴⁵⁵² berāberi boyıla bişürseler⁴⁵⁵³ (11) gül şuyıla issi göz ağrısına vursalar⁴⁵⁵⁴ sākin eyleye ve inen māddeyi def^c eyleye eger (12) öksürük⁴⁵⁵⁵ otlarına karışdurub isti‘māl etseler fāyide ede ve boğaza mādde inmegi def^c (13) ede eger kabuğın saḥḥ edüb berāberi şamğıla yoğursalar şuyıla hamīr edüb noḥūd (14) kadar yuvalaḳlar eyleseler her gece unın yudsalar⁴⁵⁵⁶ şafrādan olan kanlu ishāle fāyide⁴⁵⁵⁷ (15) eder⁴⁵⁵⁸ mücerrebdür⁴⁵⁵⁹ ve kavuḳ göyündüğine fāyide ede mücerrebdür eger kabuğundan bucuḳ dirhem⁴⁵⁶⁰

[103b]

(1) aḥşam isti‘māl etseler ishāl-i demeviyyi kese mücerrebdür *haşhāş-ı makrūn*⁴⁵⁶¹ (2) bu bir haşhāşdur ki denizler kenārında biter şaru çiçeği olur (3) egrice⁴⁵⁶² yimişleri olur boy gibi ba‘zılar buña deniz haşhāşı dērler eger (4) kökini şuyıla bişürüb şunuḡ yarusı kalınca ol şuyı içseler ‘ırḳu’n-nisāya (5) ve ciger ağrısına fāyide ede ve şol kişiler kim sidüklerinde örümcek avı (6) gibi nesne olur aña dāḥı fāyide ede⁴⁵⁶³ eger toḥmından mā’ü’l-ḳarāṭinile içseler (7) içi⁴⁵⁶⁴ ishāl edüb şulu balğamı çıkara eger yaprağın balıla⁴⁵⁶⁵ ve zeytile yaḳu edüb (8) yaramaz cıbanlara⁴⁵⁶⁶ vursalar⁴⁵⁶⁷ yaramazın gidere

⁴⁵⁴⁷ “ede” 94a/15

⁴⁵⁴⁸ “gidere” 94b/1

⁴⁵⁴⁹ “yaşını” 94b/1

⁴⁵⁵⁰ “ursalar” 94b/1

⁴⁵⁵¹ “baş” yok. 94b/1

⁴⁵⁵² “eger”den sonra “berāberi boyıla” yerine “boyıla berāber” 94b/2

⁴⁵⁵³ “bişürüb” 94b/2

⁴⁵⁵⁴ “ursalar” 94b/3

⁴⁵⁵⁵ “öksürüğe” 94b/3

⁴⁵⁵⁶ “yuṯsalar” 94b/6

⁴⁵⁵⁷ “kaṯ” 94b/6

⁴⁵⁵⁸ “ede” 94b/6

⁴⁵⁵⁹ “mücerrebdür” yok. 94b/6

⁴⁵⁶⁰ “dirhem”den sonra “şabāḥ ve bucuḳ dirhem” var. 94b/7

⁴⁵⁶¹ “haşhāş-ı makrūn” 94b/8

⁴⁵⁶² “egriçe” 94b/9

⁴⁵⁶³ “eder” 94b/12

⁴⁵⁶⁴ “içi” 94b/12

⁴⁵⁶⁵ “bal ile” 94b/13

⁴⁵⁶⁶ “cıbanlara” 94b/13

eyü etler bitüre ve eger hayvānāt gözine (9) sürme etseler gözlerindeki cıbanları⁴⁵⁶⁸ gidere *ḥaṣḥāṣ-ı zebedī* ak otdur (10) aklıḳda köpüğe benzer birer ıarış uzunı⁴⁵⁶⁹ (T95/a) olur uvaçuk⁴⁵⁷⁰ yaprağı olur eger (11) yay güninde divşürseler bir dirhem māl'ü'l-ḳarāṭīn şuyıla içseler ıuşdurmağıla⁴⁵⁷¹ (12) içi arıda maşrū'lara fāyide ède toḥmı balgāmı ishāl eder⁴⁵⁷² *ḥuṣyetü'l-ḳelb* (13) it ḥāyası dërler bir otdur ki yaprağı yere düşeni biter zeytūn yaprağına (14) benzer budaklarınun uzunı birer ıarış olur kökleri it keseri gibi olur (15) iki çatal⁴⁵⁷³ yumrıca biribiri üzerine olur biri tolu biri boş olur

[104a]

(1) çiçeği mörca olur eger tolusın er yese cimā'ı arta er oğlanı ola eger 'avratlar⁴⁵⁷⁴ boşın (2) yese kız toğura eger yaşını keçi südile içseler cimāğı ziyāde eyleye eger (3) ıurusın⁴⁵⁷⁵ içseler cimā'ı⁴⁵⁷⁶ ıat'c ède eger yaḳu eyleyüb balgāmı⁴⁵⁷⁷ şişlere vursalar⁴⁵⁷⁸ ḥall (4) eyleye evet⁴⁵⁷⁹ bu şol nev'ıdür ki yaprağı gendene yaprağına benzer üzerinde yılmeşük (5) olur ele yabışur⁴⁵⁸⁰ eger yaḳu eyleyüb gövdede yaramaz cıbanlara⁴⁵⁸¹ vursalar⁴⁵⁸² ve issi şişlere (6) ve maḳ'atda⁴⁵⁸³ olan bevāşire vursalar⁴⁵⁸⁴ fāyide ède eger ıurusını yumşak dögseler gövdede⁴⁵⁸⁵ (7) tağılan cıbanlara⁴⁵⁸⁶ vursalar⁴⁵⁸⁷ fāyide ède bütün ıurıtsalar yumşak döğüb içseler ıabz (8) eyleye *ḥuṣyetü's-sa'leb* dılkü taşağı⁴⁵⁸⁸

⁴⁵⁶⁷ "ursalar" 94b/13

⁴⁵⁶⁸ "çıbanı" 94b/14

⁴⁵⁶⁹ "uzun" 94b/15

⁴⁵⁷⁰ "uvacuk" 95a/1

⁴⁵⁷¹ "ıuşdurmağı ile" 95a/2

⁴⁵⁷² "ède" 95a/3

⁴⁵⁷³ "catal" 95a/5

⁴⁵⁷⁴ "'avrat" 95a/7

⁴⁵⁷⁵ "ıurusını" 95a/8

⁴⁵⁷⁶ "cimāğı" 95a/8

⁴⁵⁷⁷ "balgāmı" 95a/8

⁴⁵⁷⁸ "ursalar" 95a/8

⁴⁵⁷⁹ "evit" 95a/9

⁴⁵⁸⁰ "yabışur" 95a/10

⁴⁵⁸¹ "çıbanlara" 95a/10

⁴⁵⁸² "ursalar" 95a/10

⁴⁵⁸³ "maḳ'adda" 95a/11

⁴⁵⁸⁴ "ursalar" 95a/11

⁴⁵⁸⁵ "gevdede" 95a/11

⁴⁵⁸⁶ "çıbanlara ve ağızda olan çıbanlara" 95a/12

⁴⁵⁸⁷ "ursalar" 95a/12

⁴⁵⁸⁸ "ḥāyası" 95a/13

dédükleri otdur eger eliyile⁴⁵⁸⁹ tutsa cimā'ı (9) kavī éde ve içseler be-ğāyet kavī éde saḵanḵūr kuvveti gibi kuvvet olur balıla⁴⁵⁹⁰ mürebbā (10) édeler girü bu⁴⁵⁹¹ fāyideyi éde eger şarābıla içseler felce teşennüce fāyide éde (T95/b) eger (11) zeyte bırağub isti'māl étseles zekeri muḥkem kıvāma getüre bir dürlü dāhı olur (12) kızıl yaprağı olur eger ḵoparsalar anı eli tıtmaz olur 'ilācı oldur kim girü (13) ol otı göyündüreler mūmıla⁴⁵⁹² yağıla saḥḵ éderler⁴⁵⁹³ ele dürteler şifā bula (14) *ḥuṣyetü'd-dīk* bidnūs ḥāyasıdur aḵça⁴⁵⁹⁴ degirmice dāneler olur kirās (15) çekirdegi gibi ḡalīz yēlleri tağıdur eger yaḵu étseles ḵatı şışlere vursalar⁴⁵⁹⁵

[104b]

(1) be-ğāyet fāyide éde eger bucuḵ⁴⁵⁹⁶ dirhemini anīsōn⁴⁵⁹⁷ şuyıla içseler girü bu fāyideyi⁴⁵⁹⁸ (2) éde *ḥuṣyetü'l-mevārī* ḥayvānāt ḥāyasıdur gēc hażm olur buzağı (3) ḥāyasını dögseler⁴⁵⁹⁹ cimā'ı ziyāde éde içseler girü ancılayın bidnūs ve (4) semmūr⁴⁶⁰⁰ ḥāyasını⁴⁶⁰¹ tızla güyegü otıla yēseler cimā'ı kavī éde *ḥaṭmī* taḥlīl (5) édicidür ve şışmekden men' éder aḡrıları sākin éder bahaḵı giderür eger (6) toḥmını yēseler bögrekde olan taşları tağıdur eger şuyıla bişürüb ol (7) şuyı içseler baḡarşuḵ⁴⁶⁰² cıbanlarına⁴⁶⁰³ ve ḵan tükürmege ve ic ishāline fāyide éder⁴⁶⁰⁴ (8) eger mā'ü'l-ḵarāṭīn ile bişürseler yaşla döğüb ḵulaḵ dibinde olan⁴⁶⁰⁵ ḵatı şışlere ve ḥanāzīre (9) ve emcekde olan isi⁴⁶⁰⁶ şışlere ve maḵ'ad şışine ve sinirler uzandugına⁴⁶⁰⁷ (10) vursalar⁴⁶⁰⁸ fāyide

⁴⁵⁸⁹ “el ile” 95a/14

⁴⁵⁹⁰ “bal ile” 95a/15

⁴⁵⁹¹ “bu” yok. 95a/15

⁴⁵⁹² “mūmıla”dan sonra “ve” var. 95b/3

⁴⁵⁹³ “édeler” 95b/3

⁴⁵⁹⁴ “aḵça” 95b/4

⁴⁵⁹⁵ “ursalar” 95b/5

⁴⁵⁹⁶ “buḵuḵ” 95b/5

⁴⁵⁹⁷ “anāsōn” 95b/5

⁴⁵⁹⁸ “fāyide” 95b/6

⁴⁵⁹⁹ “dögseler”den sonra “yēseler” var. 95b/7

⁴⁶⁰⁰ “semūr” 95b/8

⁴⁶⁰¹ “ḥāyasın” 95b/8

⁴⁶⁰² “baḡırşuḵ” 95b /10

⁴⁶⁰³ “cıbanlarına” 95b/11

⁴⁶⁰⁴ “éde” 95b/11

⁴⁶⁰⁵ “olan” yok. 95b/12

⁴⁶⁰⁶ “issi” 95b/12

⁴⁶⁰⁷ “uzadugına” 95b/13

ède eger şarābıla bişürseler ördegün içi yağıyla ve benevüş sakızıyla (11) döğüb şāf gibi ‘avratlar öjinden götürse rahmde⁴⁶⁰⁹ olan şişlere fāyide éde ağızların (12) açā ve şuyın içseler girü bu⁴⁶¹⁰ fāyideyi⁴⁶¹¹ éde ve nifās gören (T96/a) ‘avratların artuķ hıltların (13) gidere⁴⁶¹² eger kökini şarābıla bişürüb içseler sidügi⁴⁶¹³ yüride ve ğalīz hām hıltları (14) çıkara ve ‘ırķu’n-nisāya ve bağarsuķ cıbanlarına⁴⁶¹⁴ ve ditremege fāyide éde eger sirkeyile⁴⁶¹⁵ (15) bişürüb mażmaza étsele diş aĝrısın sākin eyleye eger tohmını tāzeyiken yā kuruyiken

[105a]

(1) saħķ édüb sirkeyile⁴⁶¹⁶ karışdurub güneşe karşı bahaķa dürtseler be-ġāyet fāyide éde eger (2) yapraĝın⁴⁶¹⁷ zeytile⁴⁶¹⁸ karışdurub yaķu édüb od yanuĝına ve aĝulu cānavar⁴⁶¹⁹ soķduĝına (3) vursalar⁴⁶²⁰ fāyide éde eger kökini saħķ édüb şuya karışdurub⁴⁶²¹ şuyı toņdura (4) eger yapraĝını yaķu édüb zātü’l-cenebe ve zātü’r-riye zaħmetine vursalar⁴⁶²² fāyide éde (5) eger lu‘ābını⁴⁶²³ şuyıla⁴⁶²⁴ çıkarsalar şekerle⁴⁶²⁵ içseler öksürüğe fāyide éde eger kökinün (6) kabuĝın şuyıla⁴⁶²⁶ bişürüb katı siñirlere ve katı bendükşelere vursalar⁴⁶²⁷ yumşada (7) eger tohmını yumşak döğüb şuya karışdursalar uyıda eger hıķneye⁴⁶²⁸ katsalar (8) maķ‘ad zararın def‘ éde evet⁴⁶²⁹ lu‘ābın

⁴⁶⁰⁸ “ursalar” 95b/13

⁴⁶⁰⁹ “rahimden” 95b/14

⁴⁶¹⁰ “bu” yok. 95b/15

⁴⁶¹¹ “fāyide” 95b/15

⁴⁶¹² “arıda” 96a/1

⁴⁶¹³ “sidigi” 96a/1

⁴⁶¹⁴ “cıbanlarına” 96a/2

⁴⁶¹⁵ “sirke ile” 96a/3

⁴⁶¹⁶ “sirke ile” 96a/4

⁴⁶¹⁷ “yapraĝını” 96a/5

⁴⁶¹⁸ “zeyt ile” 96a/5

⁴⁶¹⁹ “cānavarlar” 96a/5

⁴⁶²⁰ “ursalar” 96a/6

⁴⁶²¹ “karışdursalar” 96a/6

⁴⁶²² “ursalar” 96a/7

⁴⁶²³ “lu‘ābın” ve “lu‘ābın”dan sonra “issi” var. 96a/7

⁴⁶²⁴ “şu ile” 96a/8

⁴⁶²⁵ “şekerle” 96a/8

⁴⁶²⁶ “şu ile” 96a/8

⁴⁶²⁷ “ursalar” 96a/9

⁴⁶²⁸ “hıķne” 96a/10

⁴⁶²⁹ “evit” 96a/10

çıkarmağa şuya koyıcağ⁴⁶³⁰ bize bağlayub (9) andan kıymak gerek eger yaprağını⁴⁶³¹ bişürüb şa yağıyla karışdurub issi şişlere (10) vursalar⁴⁶³² bişüre⁴⁶³³ eger hurmā çekirdegin ve haṭmī toḥmından berāber olub yumşak dögseler (11) sirkeyile⁴⁶³⁴ karışdurub yaḳu ʿdüb zekerde olan şişlere ki ʿilāc ʿetmesinde⁴⁶³⁵ (12) ʿāciz ḳalmışlardır dürtsele şifā ola⁴⁶³⁶ eger yaprağın ḳurıtsalar⁴⁶³⁷ dögseler başı (13) çeṇeyi yusalar be-ğāyet arıda eger ısıcağ şuyıla⁴⁶³⁸ luʿābın çıkarsalar hīc (14) yüklü olmaz ʿavratlar⁴⁶³⁹ ve bağlular (T96/b) içseler fāyide ʿede *ḥuṭṭāf* ḳarlagucdur (15) eger göyündürüb ḥunnāk olan ve çeṇesi şişen kişi boynına vursa⁴⁶⁴⁰

[105b]

(1) fāyide ʿede eger yüklü olsa göze sürme ʿetseler tīz eyleye eger ḳurıtsalar saḥḳ ʿetseler (2) bir mışḳāl içseler ḥunāḳa fāyide ʿede eger ay artarken yavrısınuḡ evvel çıkanını⁴⁶⁴¹ (3) boğazlayub iki yarsalar içinde olan taşuḡ ikisinde alsalar kiçi geyigüḡ (4) yere degmedük yā buzağınuḡ derisin alsalar uçuk tutan kişinuḡ bāzūsına (5) yā boynına bağlasalar uçukğı⁴⁶⁴² gide eger anasıyla yavrusını bir çölmekde (6) göyündürseler külini balıla⁴⁶⁴³ karışdurub göze sürme ʿetseler tīz eyleye eger külini (7) dimāğa yapışdursalar boğaz ve çeṇe şişine fāyide ʿede ve eger bişürüb ḳurıtsalar (8) iki dirhemini şuyıla içseler ḥunnāḳa⁴⁶⁴⁴ fāyide ʿede ve eger gözini⁴⁶⁴⁵ saḥḳ ʿdüb zanpaḳ⁴⁶⁴⁶ (9) yağıyla nifās gören ʿavratlarıḡ göbegine sürseler fāyide ʿede eger beynisini (10)

⁴⁶³⁰ “koyıcağ” 96a/11

⁴⁶³¹ “yaprağın” 96a/11

⁴⁶³² “ursalar” 96a/12

⁴⁶³³ “bişüreler” 96a/12

⁴⁶³⁴ “sirke ile” 96a/13

⁴⁶³⁵ “etmesinden” 96a/13

⁴⁶³⁶ “bula” 96a/14

⁴⁶³⁷ “ḳurıtsalar” 96a/14

⁴⁶³⁸ “şu ile” 96a/15

⁴⁶³⁹ “ʿavrat” 96a/15

⁴⁶⁴⁰ “ursa” 96b/1

⁴⁶⁴¹ “çıkanını” 96b/4

⁴⁶⁴² “uçuğı” 96b/6

⁴⁶⁴³ “bal ile” 96b/6

⁴⁶⁴⁴ “ḥunāḳa” 96b/8

⁴⁶⁴⁵ “gözin” 96b/9

⁴⁶⁴⁶ “zanbaḳ” 96b/9

balıla arışdurub gze řu indüğünğ ibtidāsında drtseler fāyide der⁴⁶⁴⁷ (11) eger irkeginğ ve dşisinğ başların gyğndürüb řarāba atsalar içseler (12) esritmeye eger anını bilmeziken ‘avratlara⁴⁶⁴⁸ içürseler cimā^c ārzūsını⁴⁶⁴⁹ gidere (13) odin buruna amzursalar şaı saalı ararda ammā ağızı olu tāze⁴⁶⁵⁰ sd (14) utmak gerek ki dşı arartmaya sdi evvel utalar eger boını sğır (15) diyile arışdurub ara ıllara drtseler fi’l-hāl ağıarda eger boını

[106a]

(1) gze⁴⁶⁵¹ kul tseler alığın gidere mcerrebdür *uffāř* yarasadur eger boğazlasalar anını bālīg (2) olmadu (T97/a) oğlancuların asugına drtseler ıl bitürmeye eger bişürseler şırlıgğn (3) yağınğ içinde tā eriyince andan ol yağıla bir nie zamān ‘ıru’n-nisāya drtseler fāyide (4) de eger bişürseler řorbāsın içseler ishāl eyleye ve yanpařı⁴⁶⁵² ağırsına fāyide de (5) eger gyğndürüb klini gze srme tseler fāyide de eger başını demür yā baır abda (6) zanba yağı içinde mherrā olunca bişürseler ol yağı szğb nirīse ve eski (7) felce ve ra‘şeye ve gvdede⁴⁶⁵³ olan şışlere drtseler fāyide de ve rebv⁴⁶⁵⁴ zametine dāı (8) fāyide de eger diyile oğlan oğurmayan ‘avratuğ fercin ovsalar⁴⁶⁵⁵ fi’l-hāl oğıra⁴⁶⁵⁶ (9) mcerrebdür beynisini abana drtseler cimā^cı avī eyleye eger řuyıla⁴⁶⁵⁷ mherrā olunca bişğrğb (10) sidğgi⁴⁶⁵⁸ utılan işi zekerine srse fi’l-hāl işeye eger şuyına felc işi girse (11) otursa fāyide de⁴⁶⁵⁹ beynisini gyğndürüb gze srme tseler alığın⁴⁶⁶⁰ gidere eger boını (12) demregğye drtseler gidere eger beynisini şoğan şuyıla gze kul tseler inen şuya (13) fāyide de eger başını uyur ādemğn uğurlayın başı altına osalar uyukusı ua (14)

⁴⁶⁴⁷ “de” 96b/10

⁴⁶⁴⁸ “‘avratlara” yok. 96b/12

⁴⁶⁴⁹ “ārzūsın” 96b/12

⁴⁶⁵⁰ “tāze” yok. 96b/13

⁴⁶⁵¹ “gze” yok. 96b/14

⁴⁶⁵² “yanpaşı” 97a/3

⁴⁶⁵³ “gevdede” 97a/5

⁴⁶⁵⁴ “rebve” 97a/6

⁴⁶⁵⁵ “ursalar” 97a/7

⁴⁶⁵⁶ “oğırda” 97a/7

⁴⁶⁵⁷ “şu ile” 97a/8

⁴⁶⁵⁸ “sdğgi” 97a/8

⁴⁶⁵⁹ “de”den sonra “eger” var. 97a/9

⁴⁶⁶⁰ “alığın” 97a/10

yüregi dāhı⁴⁶⁶¹ bu fāyideyi⁴⁶⁶² éde eger başını gögercin yuvasına göme қосалар ol yuvadan (15) gögercin gitmeye eger başını sıçan⁴⁶⁶³ delüğine қосалар қаça eger қанını қыз оғлан⁴⁶⁶⁴

[106b]

(1) emceğine dürtсeler böyütmeye ve қолтуғına dürtсeler қыл bitürmeye *hall* sirkedür şovuducıdır (2) ma‘deye eyüdüр іştihā getürür ve қанқı ‘uzvdan қан (*T97b*) sızarsa keser eger içсeler (3) ve eger yēseler bişürсeler inçe artuқ hılılар aқduғını men‘ éde eger süngerі veyā yutmaduқ (4) yünjі sirkede ısladub cirāhata evvelinde vursalar⁴⁶⁶⁵ қанını kese şişdügin men‘ éder⁴⁶⁶⁶ (5) eger таşра çıkan göbege ve раһme vursalar⁴⁶⁶⁷ içерü redd éder⁴⁶⁶⁸ ve aғızda tıtsalar dış diplerine⁴⁶⁶⁹ (6) sürseler muһkem eyleye ve eger cıbanlara⁴⁶⁷⁰ sürseler fāyide éde eger uyuza ve demregü⁴⁶⁷¹ ve bevāşir otlarına (7) қарışdurub vursalar⁴⁶⁷² fāyide éde eger yaramaz cıbanlara⁴⁶⁷³ ve ekile cıbanlarına⁴⁶⁷⁴ ve қurluғana (8) vursalar⁴⁶⁷⁵ be-ğāyet fāyide éde eger kibritile қарışdurub ısıcaқ iken niқrīse vursalar⁴⁶⁷⁶ (9) fāyide éde ve eger balıla қарışdurub göz altında irkilen қана vursalar⁴⁶⁷⁷ gidere eger gül yaғıyıla (10) қарışdurub içсeler yā süngerile⁴⁶⁷⁸ ısladub vursalar⁴⁶⁷⁹ gün isisinden⁴⁶⁸⁰ aғrısın gidere (11) ve buғını istiskā olan kişi isti‘māl

⁴⁶⁶¹ “dāhı” 97a/12

⁴⁶⁶² “fāyide” 97a/12

⁴⁶⁶³ “sıçan” 97a/13

⁴⁶⁶⁴ “oғlanuғ” 97a/14

⁴⁶⁶⁵ “ursalar” 97b/2

⁴⁶⁶⁶ “éde” 97b/3

⁴⁶⁶⁷ “ursalar” 97b/3

⁴⁶⁶⁸ “éde” 97b/3

⁴⁶⁶⁹ “diblerine” 97b/4

⁴⁶⁷⁰ “çıbanlara” 97b/4

⁴⁶⁷¹ “demregüye” 97b/5

⁴⁶⁷² “ursalar” 97b/5

⁴⁶⁷³ “çıbanlara” 97b/6

⁴⁶⁷⁴ “çıbanlara” 97b/6

⁴⁶⁷⁵ “ursalar” 97b/6

⁴⁶⁷⁶ “dökseler” 97b/7

⁴⁶⁷⁷ “ursalar” 97b/8

⁴⁶⁷⁸ “sünger ile” 97b/8-9

⁴⁶⁷⁹ “ursalar” 97b/9

⁴⁶⁸⁰ “issisinden” 97b/9

êtseler⁴⁶⁸¹ fāyide éde eger kulağı gürleyen (12) ve çınlayan ve işitmeyen sirke buḥārına dutsa⁴⁶⁸² fāyide éde eger kulağa tamlatsalar (13) içinde olan kurdı öldüre çıkara eger süngeri sirkeye⁴⁶⁸³ ısladub ısıcaḳ iken (14) şiş yêrlere vursalar⁴⁶⁸⁴ fāyide éde ve gövdeye⁴⁶⁸⁵ vursalar⁴⁶⁸⁶ giciyigin gidere ve aḡulu cānavarlar (15) şokduḡına vursalar⁴⁶⁸⁷ fāyide éde eger içseler ḳattāl otlaruḡ zararın def^c éde eger

[107a]

(1) tuzıla⁴⁶⁸⁸ içseler aḡuyı def^c éde eger ġargara édeler boḡazda olan sülügi öldüre (2) gidere eger içseler eski öksürügi gidere⁴⁶⁸⁹ (T98/a) yênisin getüre eger ısıcaḳ iken içseler (3) zīḳü'n-nefese fāyide éde eger ġargara etseler boḡaza aḳan hılıtları kese hunāk (4) ve çeṇe düşdüğine fāyide éde eger issiyiken⁴⁶⁹⁰ maḯmaḯa etseler diş aḡrısına fāyide (5) éde eger içseler ḡalīz hılıtları laṭīf éde ve susuzluḡı kese ve od yanuḡına (6) vursalar⁴⁶⁹¹ fi'l-ḥāl söyündüre eger öykeni za'īf kişiler dāīm isti'māl etseler (7) istiskā eyleye evet⁴⁶⁹² sevdāyi⁴⁶⁹³ ve balḡami⁴⁶⁹⁴ kişilere zarar éder siñirlere ve raḥme ve ma'deye (8) kuvvet éde⁴⁶⁹⁵ ṭalaḡa fāyide éde⁴⁶⁹⁶ evet beṇzi şarardur gözi za'īf eyler şafrāyı (9) ḳaṭ^c éder evet⁴⁶⁹⁷ mafşallar aḡrısına ve cimā'a zarar éder bedeni aruḳladur ve kuvveti⁴⁶⁹⁸ (10) keser sevdāyı ziyāde éder ve eger sırf içseler öykenden ḳan aḳduḡın kese eger (11) tuzıla ve müşkile ḳarışdurub diş çıkardukları yêre ḳosalar ḳanın ṭuta (12) eger uyuza ve giciyigi⁴⁶⁹⁹ ve baraş ve bahaḳ edviyyesine⁴⁷⁰⁰ ḳatub⁴⁷⁰¹ dürtseler

⁴⁶⁸¹ “étse” 97b/10

⁴⁶⁸² “tutsa” 97b/11

⁴⁶⁸³ “sirkeyile” 97b/12

⁴⁶⁸⁴ “ursalar” 97b/12

⁴⁶⁸⁵ “gevdeye” 97b/12

⁴⁶⁸⁶ “ursalar” 97b/12

⁴⁶⁸⁷ “ursalar” 97b/13

⁴⁶⁸⁸ “tuz ile” 97b/14

⁴⁶⁸⁹ “gidere” yok. 97b/15

⁴⁶⁹⁰ “issi iken” 98a/2

⁴⁶⁹¹ “ursalar” 98b/4

⁴⁶⁹² “evit” 98a/5

⁴⁶⁹³ “sevdāvi” 98a/5

⁴⁶⁹⁴ “balḡami” 98a/5

⁴⁶⁹⁵ “éder” 98a/6

⁴⁶⁹⁶ “éder” 98a/6

⁴⁶⁹⁷ “evit” 98a/7

⁴⁶⁹⁸ “kuvvet” 98a/8

⁴⁶⁹⁹ “giciyik” 98a/10

fāyide éde eger (13) sirkede kuru encīri mūherrā olinca bişürüb gövdede⁴⁷⁰² göyünmiş ve iri olmuş (14) yerlere vursalar⁴⁷⁰³ be-ğāyet fāyide éde eger yüz yigirmi⁴⁷⁰⁴ dirhem sirkeye on iki dirhem gölgede kúrumuş (15) başal-ı ‘unşul kıysalar yēdi gün tursa andan sonra açla iki dirhem in içseler

[107b]

(1) içeriiden olan ağız kokuşın gidere eger iki bal bir sirke kátub káyınsalar⁴⁷⁰⁵ bal kálinca (2) ol baluñ bir káşuğına iki káşuk şú kátub içseler süddeleri açá ve şusuzluğı kese (3) mafşallar ve yanbaşı ağırsına ve sekteye ve hunāka fāyide éde ve öksürüğe (T98b) ve talağa ve cemī‘i (4) ısıtmalara fāyide éde eger turpı⁴⁷⁰⁶ sirkengübīn içinde ısladub ol turpı⁴⁷⁰⁷ yēseler be-ğāyet (5) kuşdura *halenc* cam⁴⁷⁰⁸ ağacıdur ba‘zılar kátında bir ağacıdur ki ādem boyı deñlü çıkar yaprağı (6) yılğun yaprağına beñzer uvaçuk⁴⁷⁰⁹ kıızılca tolıca⁴⁷¹⁰ çiçekleri olur içinde⁴⁷¹¹ arpa gibi nesneleri (7) olur yumşak olur eger yaprağın⁴⁷¹² ve çiçeğın⁴⁷¹³ yaķu édüb ağılu cānavarlar şokduğına vursalar⁴⁷¹⁴ (8) gidere eger çiçeğın cem‘ édüb yağ içine kıoyub üç⁴⁷¹⁵ hefte güneşde kıosalar sonra (9) ol yağı süstendām kışileri⁴⁷¹⁶ ve nıkrīs⁴⁷¹⁷ ve mafşallar ağırsını⁴⁷¹⁸ ovsalar⁴⁷¹⁹ be-ğāyet fāyide éde (10) *hılāf* söğüd⁴⁷²⁰ ağacıdur⁴⁷²¹ eger çiçeğın kóķulasalar issi mizāclu

⁴⁷⁰⁰ “edviyesine” 98a/10

⁴⁷⁰¹ “kátub” yok. 98a/10

⁴⁷⁰² “gevdede” 98a/11

⁴⁷⁰³ “ursalar” 98a/12

⁴⁷⁰⁴ “yigirmi” yok. 98a/12

⁴⁷⁰⁵ “káyınsalar” 98a/14

⁴⁷⁰⁶ “turpı” 98b/1

⁴⁷⁰⁷ “turpı” 98b/1

⁴⁷⁰⁸ “cam” 98b/2

⁴⁷⁰⁹ “uvacuk” 98b/3

⁴⁷¹⁰ “tolıca” yok. 98b/3

⁴⁷¹¹ “icinde” 98b/3

⁴⁷¹² “yaprağını” 98b/4

⁴⁷¹³ “çiçeğini” 98b/4

⁴⁷¹⁴ “ursalar” 98b/5

⁴⁷¹⁵ “üç” 98b/5

⁴⁷¹⁶ “kışilere” 98b/6

⁴⁷¹⁷ “nıkrise” 98b/6

⁴⁷¹⁸ “ağırsına” 98b/6

⁴⁷¹⁹ “ursalar” 98b/6

⁴⁷²⁰ “söğütdür” 98b/7

⁴⁷²¹ “ağacıdur” yok. 98b/7

kişilerün dimāğların⁴⁷²² eyü (11) eyleye şafrā süddelerinden olan baş ağrısını⁴⁷²³ sākin eyleye ba^czılar buña şorğundur⁴⁷²⁴ (12) dērler eger vaktinde çiçegin divşürüb⁴⁷²⁵ sūsāmıla terbiyet édüb yağın çıkarsalar be-ğāyet (13) қоқulu yağ ola *huld*⁴⁷²⁶ gözsüz sepekdür şol қан ki қыруғındadır қачан⁴⁷²⁷ һанәзіре дүртсeler (14) gidere göyündürüb başını⁴⁷²⁸ saḥḳ étseleler қулаға үfürseleler beynisini gidere ve⁴⁷²⁹ eger yoқaru тұтағını⁴⁷³⁰ (15) rıb^c ısıtması olan kişinin boynına aша қосalar gidere eger beynisini gül yağыyla

[108a]

(1) қарışdurub baraша ve bahaқа ve demregüye ve uyuza ve қығıda ve һанәзіре vursalar⁴⁷³¹ fāyide éde gidere (2) *hamir* buğday unından olan қызdurıcıdur laṭīf édicidür ḥuṣūṣā kim ṭabandağı (3) şişlere vuralar⁴⁷³² (T99/a) eger тұзіла⁴⁷³³ қарışdurub cıbanlara⁴⁷³⁴ vursalar⁴⁷³⁵ oldura ağızların (4) ақа eger һамірі şuda ıslatsalar ol şuyı iki sā^catden şonra süzseler⁴⁷³⁶ bir dang (5) ṭebāşir⁴⁷³⁷ bir kırāt za^cfrān ve bir dāng⁴⁷³⁸ şeker cem^c édüb ol şunun otuz altı (6) dirhemine қатub içseleler һumāri sākin eyleye ve şusuzluğı gidere eger һамірі şuda (7) ezseleler ol şunun dört ülüsinde bir ülüsi қadar benefşe yağı қатub ғарғара étseleler (8) boғazda olan şişi gidere eger şuyıla ezseleler azacuk sirke қатub içseleler ici⁴⁷³⁹ (9) қабз eyleye⁴⁷⁴⁰ *hamr* sücidür eskisi siñirlere ve ^cakla vesāir қувvetlere zarar éder evet⁴⁷⁴¹ (10) dadı eyü olur azacuk içseleler zarar⁴⁷⁴²

⁴⁷²² “dimāğun” 98b/8

⁴⁷²³ “ağrısın” 98b/8

⁴⁷²⁴ “şorğundur” 98b/9

⁴⁷²⁵ “devşürüb” 98b/9

⁴⁷²⁶ “ḥalad” 98b/10

⁴⁷²⁷ “қақан” 98b/11

⁴⁷²⁸ “yaşını” 98b/11

⁴⁷²⁹ “ve” yok. 98b/12

⁴⁷³⁰ “тұдағını” 98b/12

⁴⁷³¹ “ursalar” 98b/14

⁴⁷³² “ursalar” 98b/15

⁴⁷³³ “тұз ile” 99a/1

⁴⁷³⁴ “қıbanlara” 99a/1

⁴⁷³⁵ “ursalar” 99a/1

⁴⁷³⁶ “sürseleler” 99a/2

⁴⁷³⁷ “ṭebāşire ve” 99a/2

⁴⁷³⁸ “dang” 99a/3

⁴⁷³⁹ “içi” 99a/6

⁴⁷⁴⁰ “éde” 99a/7

⁴⁷⁴¹ “evit” 99a/7

étmez sidügi yüridür çok içseler baş ağrıdur (11) ma‘deye zarar eder yēnisi yēl eyler ve gēc hażm olur ve yaramaz düşler gösterür evet⁴⁷⁴³ (12) sidügi yüridür orta şarāb ki ne iñen yēñi ve ne iñen⁴⁷⁴⁴ eski ola bunun zararı (13) azdur ve şayrulukda isti‘māl etmekde bu yarar ak şarāb ma‘deye eyüdür gerekdür (14) ki eski şarābı şusuz içmeyeler ve serhōşlık zāhir olduğı vaktin koyalar (15) ifrāt etmeyeler tā kim⁴⁷⁴⁵ siñirler za‘īf olub sust olmaya eger i‘tidālıla içseler

[108b]

(1) taḥlīl éde balgami⁴⁷⁴⁶ artuk hılt çıkara ammā karışdurub⁴⁷⁴⁷ kara şarāb galīzdür gēc hażm olur serhōş (2) eder evet⁴⁷⁴⁸ et⁴⁷⁴⁹ çok eyler kızıl şarāb ortadur aklıla kara arasında kuvveti⁴⁷⁵⁰ ve (3) dāḥı böyledür ve tatlu (*T99b*) şarāb galīzdür gēc hażm olur ma‘deyi yēl eyler ve içi⁴⁷⁵¹ (4) ishāl eyler kavuğa ve bögrege fāyide eder⁴⁷⁵² ve şol kekre olan şarāb ki deniz şuyı (5) katıla ol ma‘deye yaramazdur içi⁴⁷⁵³ ishāl eder ve siñirlere zarar eder şol tatlu (6) şarāb ki rāzaķi üzümnden ola be-ğāyet semirdür eger şırayı alsalar bişürüb (7) zeytile içseler içi kabz éde ve sust olmış⁴⁷⁵⁴ kuvvetlerün sustlığın gidere ve ağılu⁴⁷⁵⁵ (8) zararın def‘⁴⁷⁵⁶ éde ma‘dede⁴⁷⁵⁷ toñmış südi gidere ve kavuk ve bögrek göyündüğün (9) ve cıbanların⁴⁷⁵⁸ gidere ve ishāli kaṭ‘ eyleye eski şarāb ta‘āmı hażm eder ve rūḥı (10) kavī eder ve içi tutar ma‘deye eyüdür kavuğa ve perdesi olan kişiyeye yaramazdur eyü şarāb (11) ki serhōş eyleye bedeni kızdurur hażmı kavī eder ve cigeri kavī eder eger şuyıla (12) karışdurub içseler şusuzluğu kaṭ‘ eder

⁴⁷⁴² “zarar”dan sonra “étmez sidügi yüridür çok içseler baş ağrıdur ma‘deye zarar” yok. 99a/8

⁴⁷⁴³ “evit” 99a/9

⁴⁷⁴⁴ “iñen” yok. 99a/10

⁴⁷⁴⁵ “ki” 99a/12

⁴⁷⁴⁶ “balgami” 99a/13

⁴⁷⁴⁷ “karışdurub” yok. 99a/14

⁴⁷⁴⁸ “evit” 99a/14

⁴⁷⁴⁹ “eti” 99a/14

⁴⁷⁵⁰ “kuvvet” 99a/15

⁴⁷⁵¹ “içi” 99b/1

⁴⁷⁵² “éde” 99b/2

⁴⁷⁵³ “içi” 99b/2

⁴⁷⁵⁴ “olan” 99b/4

⁴⁷⁵⁵ “ağılu otlar” 99b/4-5

⁴⁷⁵⁶ “def‘ éde” yerine “gidere” 99b/5

⁴⁷⁵⁷ “ma‘dede” 99b/5

⁴⁷⁵⁸ “cıbanların” 99b/6

eger çok y mek  zerine i seler bedeni semird r levni (13) g kcek⁴⁷⁵⁹ eyler artu  h ltları def   der derile g vdeden⁴⁷⁶⁰  ıkarur ve  afr y  sid gile (14)  ıkarur  ih ati  aklar i tid lile i seler ma deyi⁴⁷⁶¹ budur ki⁴⁷⁶² nefesi fera  olub uy u (15) gelince i e eger bu  adden artu  i seler ba  ve g z a rıdur ve cigeri g y nd r r

[109a]

(1) ve ta  m  r s n keser ve g n l d nd g n ve ba   egzind g n⁴⁷⁶³ gider r ve     y  (2) ditred r ve sekte getir r va t olur uvacu  m lih ly  h   l olur  afak n ve (3) te enn c h   l olur eger bundan olan (*T100/a*)  afak na bu dev y   tseler f yide  der terk b (4) budur g l ve te    r⁴⁷⁶⁴ ve ki  nic⁴⁷⁶⁵ ve kehr b  on iki er dirhem ve delinmed c inc  (5) alt  dirhem misk⁴⁷⁶⁶ iki dirhem  eker elli dirhem cem  isin d g b ek i alma  uy la (6)  ekeri⁴⁷⁶⁷ kıv ma get reler t runc⁴⁷⁶⁸ yapra ın d g b bu otlar la  ar  durub f ndu  (7) kadar isti m l  tseler  afak n  gidere⁴⁷⁶⁹  albi⁴⁷⁷⁰  av  eyleye eger bu terk bi isti m l (8)  tseler   ciden olan te enn ce ve  ar a ve sekteye ve felce ve g z dikild g ne (9) f yide  de terk b budur t ze ustuh   s iki dirhem uva u ⁴⁷⁷¹  antariy n bir dirhem (10) eb cehl  arp z  i i iki d ng⁴⁷⁷² g r  k n d rt d ng⁴⁷⁷³ ferfiy n bir d ng⁴⁷⁷⁴ (11) zenceb l bir d ng⁴⁷⁷⁵ egir bir d ng⁴⁷⁷⁶  unduz   yas  bir d ng⁴⁷⁷⁷ cem   d b d gseler (12)  ar  durub isti m l  tseler mezk r za metlere f yide

⁴⁷⁵⁹ “g k ek” 99b/10

⁴⁷⁶⁰ “gevdeden” 99b/10

⁴⁷⁶¹ “ addeyi” 99b/11

⁴⁷⁶² “kim” 99b/12

⁴⁷⁶³ “ceg nd g n” 99b/14

⁴⁷⁶⁴ “te    r” 100a/1

⁴⁷⁶⁵ “ki  nic” 100a/1

⁴⁷⁶⁶ “m   k” 100a/2

⁴⁷⁶⁷ “ ekkeri” 100a/3

⁴⁷⁶⁸ “turunc” 100a/3

⁴⁷⁶⁹ “gidere”den sonra “ve” var. 100a/4

⁴⁷⁷⁰ “ alb” 100a/4

⁴⁷⁷¹ “uvacu ” 100a/6

⁴⁷⁷² “d ng” 100a/7

⁴⁷⁷³ “d ng” 100a/7

⁴⁷⁷⁴ “d ng” 100a/7

⁴⁷⁷⁵ “d ng” 100a/7

⁴⁷⁷⁶ “d ng” 100a/8

⁴⁷⁷⁷ “d ng” 100a/8

ède *ḥumān*⁴⁷⁷⁸ bir otdur kim (13) yaprağı kōz yaprağına beñzer ağacı aḳ olur budacağı ucında üç⁴⁷⁷⁹ yā dört (14) yaprağı olur çiçeği aḳca olur ve yemişi menefūş yimişine beñzer eger yaprağın (15) bişürüb yēseler istiskāya ve aḡulu cānavar⁴⁷⁸⁰ şoḡduḡına fāyide eder⁴⁷⁸¹ eger şuyıla

[109b]

(1) bişürüb ‘avratlar içine girse⁴⁷⁸² otursa⁴⁷⁸³ rahmlerin⁴⁷⁸⁴ yumşada aḡızların aça eger kıla (2) dürtseler qararda eger yaprağını tāzeyiken arpa unıyla qarışdurub yaḳu édüb issi (3) şişlere⁴⁷⁸⁵ fāyide eder⁴⁷⁸⁶ od yanuḡına ve⁴⁷⁸⁷ it ṭaladuḡına ve nāşūra bu yaḳuyı vursalar⁴⁷⁸⁸ fāyide (4) éde eger tekenün içi yaḡıyıla qarışdurub (*T100/b*) yaḳu édüb niḳrīse vursalar⁴⁷⁸⁹ fāyide eder⁴⁷⁹⁰ (5) eger bunun şuyın içseler sünük şınduḡına ve şavuşduḡına⁴⁷⁹¹ ve ḳuduz it⁴⁷⁹² (6) ṭaladuḡına fāyide éde *ḥamāhān* türkce şandali⁴⁷⁹³ dērler bir kara ṭaşdur ki şulu (7) olur şeffāf olmaz iki dürlü olur biri irkek ve biri dişi olur irkegi ḳatı (8) ve dişisi yumşak olur bileḡüye sürseler şaru zernih gibi renk olur eger (9) ezseler şişlere yēlegile dürtseler sākin eyleye şancuların gidere ve göze dürtseler (10) şişini ve aḡrısını sākin éde⁴⁷⁹⁴ eger ezülmişini içseler ic aḡrısın gidere fāyide⁴⁷⁹⁵ éde (11) *ḥenderīyī* ba‘zılar buña yabān kāsñisi mārūlī⁴⁷⁹⁶ dērler eger bunun pūsını saḡḳ (12) édüb mürriyle qarışdursalar bir bize bağlasalar zeytūn ḳadarca eyleyüb ‘avratlar (13) öninden götürseler ḡayz ḳanın yüride ve pūsını gözde olan kıla ḳosalar

⁴⁷⁷⁸ “ḥamān” 100a/9

⁴⁷⁷⁹ “üç” 100a/10

⁴⁷⁸⁰ “cānavarlar” 100a/11

⁴⁷⁸¹ “ède” 100a/12

⁴⁷⁸² “girseler” 100a/12

⁴⁷⁸³ “otursalar” 100a/12

⁴⁷⁸⁴ “rahimleri” 100a/12

⁴⁷⁸⁵ “şişlere”den sonra “ursalar” var. 100a/14

⁴⁷⁸⁶ “ède”den sonra “eger” var. 100a/14

⁴⁷⁸⁷ “evit” 100a/14

⁴⁷⁸⁸ “ursalar” 100a/15

⁴⁷⁸⁹ “ursalar” 100b/1

⁴⁷⁹⁰ “ède” 100b/1

⁴⁷⁹¹ “savuşduḡına” 100b/2

⁴⁷⁹² “it” yok. 100b/2

⁴⁷⁹³ “şandali” 100b/2

⁴⁷⁹⁴ “eyleye” 100b/6

⁴⁷⁹⁵ “fāyide éde” yok. 100b/6

⁴⁷⁹⁶ “mārūlī” 100b/7

(14) gidere eger şarābıla iki dirhemin içseler ağulu cānavarlar⁴⁷⁹⁷ şokduğına fāyide (15) eder⁴⁷⁹⁸ *handerūs* ba'zılar buña kızılca buğday dērler içi kabz eder ve

[110a]

(1) ma'deye eyüdü eger sirkeyile⁴⁷⁹⁹ bişürüb cıbanlu⁴⁸⁰⁰ uyuza ve tırnak yarıldığına vursalar⁴⁸⁰¹ (2) fāyide éde vaqt olur bişürürler şuyıla hūkne ederler bağırsuq⁴⁸⁰² cıbanlarına⁴⁸⁰³ fāyide (3) eder⁴⁸⁰⁴ *hansā* meşhūrdur yaprağı gendene yaprağına benzer depesinde aqca⁴⁸⁰⁵ çiçekleri (4) olur köki pelīde benzer eger içseler sidügi⁴⁸⁰⁶ ve hayzı yürüdür⁴⁸⁰⁷ eger iki dirhemin şarābıla (5) içseler bögrekler ağrısına ve öksürüğe ve ardale sustluğuna fāyide (T101/a) eder eger bu otuñ kökinden (6) bir arpa kadar yēseler tīz kuşdura eger üç⁴⁸⁰⁸ dirhemin içseler ağulu cānavar⁴⁸⁰⁹ (7) şokduğına fāyide éde eger kökini çökelikile⁴⁸¹⁰ bişürüb yaqu édüb yaramaz (8) cıbanlara ve emcekde ve hāyada olan şişlere vursalar⁴⁸¹¹ fāyide éde eger şarābıla⁴⁸¹² karışdurub (9) issi şişlere vursalar⁴⁸¹³ fāyide éde eger kökini dögseler şuyın şıksalar eski şarābıla (10) ve mürrile ve za'frānıla⁴⁸¹⁴ karışdurub göze⁴⁸¹⁵ dürtsele fāyide éde eger şuyını günlükile⁴⁸¹⁶ (11) ve balıla⁴⁸¹⁷ ve mürrile⁴⁸¹⁸ karışdurub kulağa tamzursalar iriñi⁴⁸¹⁹ kese eger dişi ağrıyan

⁴⁷⁹⁷ “cānavar” 100b/9

⁴⁷⁹⁸ “éde” 100b/10

⁴⁷⁹⁹ “sirke ile” 100b/11

⁴⁸⁰⁰ “cıbanlu” 100b/11

⁴⁸⁰¹ “ursalar” 100b/12

⁴⁸⁰² “bağırsuq” 100b/12

⁴⁸⁰³ “cıbanlarına” 100b/13

⁴⁸⁰⁴ “éde” 100b/13

⁴⁸⁰⁵ “aqca” 100b/14

⁴⁸⁰⁶ “sidügi ve hayzı” yerine “hayzı ve sidügi” 100b/14

⁴⁸⁰⁷ “yüride” 100b/14

⁴⁸⁰⁸ “üç” 101a/1

⁴⁸⁰⁹ “cānavarlar” 101a/2

⁴⁸¹⁰ “çig şarābıla” 101a/2

⁴⁸¹¹ “ursalar” 101a/3

⁴⁸¹² “şarāb ile” 101a/4

⁴⁸¹³ “ursalar” 101a/4

⁴⁸¹⁴ “za'frān ile” 101a/5

⁴⁸¹⁵ “gözde” 101a/5

⁴⁸¹⁶ “günlük ile” 101a/6

⁴⁸¹⁷ “bal ile” 101a/6

⁴⁸¹⁸ “mürrile”den sonra “ve şarābıla” var. 101a/6

⁴⁸¹⁹ “iriñin” 101a/7

(12) kişi muḥālif yanına ṭamzursa⁴⁸²⁰ be-ḡāyet fāyide éde aḡrısın sākin eyleye ve eger
(13) kökini göyündürüb külini yaḡu édüb dā'ü's-sa'lebe vursalar⁴⁸²¹ kıl bitüre evet⁴⁸²²
(14) evvel iri bezile süreler andan dürteler⁴⁸²³ eger içini oysalar zeyt koyub ve⁴⁸²⁴ (15)
ḡaynatsalar şovukdan olan yaruḡlara ve od yanuḡına dürtseler fāyide éder⁴⁸²⁵ eger

[110b]

(1) ḡulaḡa ṭamzursalar aḡrısın ve şaḡırlıḡın gidere eger aḡ bahaḡı iri bezile ovduḡdan
(2) sonra güneşe ḡarşı bu kökten dürtseler fāyide éde eger yimişini⁴⁸²⁶ çiçeḡini (3)
şarābıla içseler aḡulu cānavarlar şoḡduḡına fāyide éde içi dāḡı ishāl eyleye (4) ve
kökini yumşaq dögseler ḡarīrden tekrār eleseler göze tūtiyā étseler gözün yaşına (5) ve
ḡapaḡ⁴⁸²⁷ göyündüḡine fāyide éde eger kökini⁴⁸²⁸ saḡḡ édüb dişi şızlayan kişi şızlayan
(6) yanınun baş barmaḡına dürtse (*T101/b*) aḡrısın sākin eyleye eger saḡḡ étseler
balıla⁴⁸²⁹ (7) ḡarışdurub⁴⁸³⁰ istiskā olan kişinun ḡarnına dürtseler fāyide éde eger yaş
budaḡların (8) şuda bişürüb zeytile ve⁴⁸³¹ sirkeyile yēseler yaraḡāna be-ḡāyet fāyide
éder⁴⁸³² ve istiskā olan (9) kişide⁴⁸³³ yēse fāyide éde eger kökini göyündürüb çıḡıda ve
bahaḡa dürtseler fāyide éde (10) eger göyündürüb mübālaḡayıla saḡḡ édüb tekrār
ḡarīrden ḡiḡürseler göze sürme étseler (11) aḡlıḡın gidere eger kükürdile ḡarışdurub
demregüye vursalar⁴⁸³⁴ fāyide éde eger şuyını (12) termiye unıyıla ḡarışdurub
giciyiḡe⁴⁸³⁵ dürtseler fāyide éde evet⁴⁸³⁶ tekrār dürteler (13) *ḡunfeṣā*⁴⁸³⁷ ṭonuzlan

⁴⁸²⁰ “ṭamzursalar” 101a/7

⁴⁸²¹ “ursalar” 101a/8

⁴⁸²² “evit” 101a/9

⁴⁸²³ “dürtseler” 101a/9

⁴⁸²⁴ “ve” yok. 101a/9

⁴⁸²⁵ “éde” 101a/10

⁴⁸²⁶ “yimişini çiçeḡini” yerine “çiçeḡini ve yimişini” 101a/12

⁴⁸²⁷ “ḡapaḡ” 101a/14

⁴⁸²⁸ “kökini”den sonra “sirke ile” var. 101a/15

⁴⁸²⁹ “bal ile” 101b/1

⁴⁸³⁰ “ḡarışdursalar” 101b/1

⁴⁸³¹ “ve sirkeyile” yok. 101b/2

⁴⁸³² “éde” 101b/3

⁴⁸³³ “dāḡı” 101b/3

⁴⁸³⁴ “ursalar” 101b/5

⁴⁸³⁵ “giciyüḡe” 101b/6

⁴⁸³⁶ “evit” 101b/6

⁴⁸³⁷ “ḡunfeṣā” 101b/7

kurdıdur eger zeytde kaynadub kulağ ağırsına tamzursalar (14) ağırsın⁴⁸³⁸ def^c éde eger küle göme kosalar öle boğa göme kosalar dirile ve⁴⁸³⁹ (15) eger başların alsalar gögercin olduğu yere kosalar üzerine cem^c ola⁴⁸⁴⁰ eger kıyruğundan

[111a]

(1) yanını keseler⁴⁸⁴¹ mīl şokub yaşını⁴⁸⁴² göze çekseler gözi kavī eyleye za^cfin (2) gidere perdesin aç a eger zeytde⁴⁸⁴³ bişürüb tekrār tekrār kulağa tamzursalar (3) ağırsın sâkin⁴⁸⁴⁴ yēni olmış şağırlığın⁴⁸⁴⁵ gidere eger⁴⁸⁴⁶ dögseler incikde olan (4) cıbanlara⁴⁸⁴⁷ dürtseler fāyide éde eger zeytde bişürüb kuvveti çıkınca mağ^cadda olan (5) bevāşire dürtseler fāyide éde eger bir zamān bunun üzerine isti^cmāl étsele gidere (6) ‘akreb şokduğına vursalar⁴⁸⁴⁸ gidere *hinzir* tonuzdur eger irkeginün cigerin (7) kuru olsun yaş olsun saḥḥ édüb şarābıla (T102/a) içseler ağılu cānavar⁴⁸⁴⁹ şokduğına (8) fāyide éder⁴⁸⁵⁰ eger topuğın ağıarınca göyündürsele saḥḥ édüb içseler ağılu (9) cānavarlar şokduğına fāyide éde ve kuluncı ḥall éde ve eski iç⁴⁸⁵¹ ağırsına (10) fāyide éde eger tonuzun sidüğün içseler kavvukda⁴⁸⁵² olan taş taşıda eger (11) sidüğün yā boḳın şarābıla içseler göğüsden kan⁴⁸⁵³ tükürmegi kese ve eski böğür (12) ağırların sâkin eyleye eger ödin kuduz talayan kişiye içürsele fi’l-ḥāl yaraya (13) mücerrebdür eger sirkeyile⁴⁸⁵⁴ isti^cmāl étsele ardale sustlığına fāyide éde eger mūm⁴⁸⁵⁵ ve (14) gül yağıyla karışdurub siñir büzüldüğüne vursalar⁴⁸⁵⁶ fāyide éde eger ödin kulağda⁴⁸⁵⁷ (15)

⁴⁸³⁸ “ağırsın” yok. 101b/7

⁴⁸³⁹ “ve” yok. 101b/8

⁴⁸⁴⁰ “olalar” 101b/9

⁴⁸⁴¹ “kesseler” 101b/9

⁴⁸⁴² “başını” 101b/10

⁴⁸⁴³ “zeytde de” 101b/11

⁴⁸⁴⁴ “sâkin”den sonra “édüb” var. 101b/11

⁴⁸⁴⁵ “şarılığın” 101b/12

⁴⁸⁴⁶ “eger” yok. 101b/12

⁴⁸⁴⁷ “çıbanlara” 101b/12

⁴⁸⁴⁸ “ursalar” 101b/14

⁴⁸⁴⁹ “cānavarlar” 102a/1

⁴⁸⁵⁰ “éde” 102a/1

⁴⁸⁵¹ “iç” 102a/2

⁴⁸⁵² “kavvukda” 102a/3

⁴⁸⁵³ “ağan” 102a/4

⁴⁸⁵⁴ “sirke ile” 102a/5

⁴⁸⁵⁵ “mūmla” 102a/6

⁴⁸⁵⁶ “ursalar” 102a/6

ve ğayrı yêrde olan cıbanlara⁴⁸⁵⁸ sürseler fâyide êde eger ödin balıla⁴⁸⁵⁹ karşıdurub kel başa

[111b]

(1) dürtseler kıl bitüre mücerrebdür eger içi yağını rahm ve maḳʿad ağrısına ve od yanuğına (2) dürtseler fâyide êde eger topuğını göyündürüb balıla⁴⁸⁶⁰ karşıdurub baraşa dürtseler (3) fâyide êde ve teke topuğı dâhı bunun gibidür *ḥūlincān*⁴⁸⁶¹ meşhūrdur maʿdeye eyüdür (4) ağız kokuşın eyü êder⁴⁸⁶² ve hażmı⁴⁸⁶³ kavī eyler kılınacı ve ekşi gegirmegi giderür cimāʿı kavī (5) êder şovuk bögreklere fâyide êder maʿdede olan balgamı giderür eger bir bāresini⁴⁸⁶⁴ ağızda (6) tutsalar cimāʿı be-ġāyet eyü⁴⁸⁶⁵ eyleye eger bir dirhem yavaş döğüb bucuḳ⁴⁸⁶⁶ mışkāl taze inek (7) südine şacub⁴⁸⁶⁷ açla⁴⁸⁶⁸ içseler cimāʿı be-ġāyet⁴⁸⁶⁹ kavī êdüb zekeri muḥkem kıvāma getüre (8) şahīḥ⁴⁸⁷⁰ mücerrebdür eger yemege şacub⁴⁸⁷¹ yēseler şovuk maʿdeye ve cigere fâyide êde kalbi ve (9) cigeri⁴⁸⁷² ve öykeni (T102b) ve maʿdeyi kavī eyleye ve çok işemege fâyide êde bedeli dārcīnīdür⁴⁸⁷³ *ḥūḥ* (10) şeftālūdur eger yaprağını döğüb göbege vursalar⁴⁸⁷⁴ içdeki kırtları öldüre çıkara ve (11) olmış şeftālū yemek maʿdeye eyüdür içi yumşadur ḥāmı içi kabz êder eger kırutsalar (12) kabzı⁴⁸⁷⁵ ziyāde êder⁴⁸⁷⁶ eger kırumışın bişürüb

⁴⁸⁵⁷ “kulaḳda”dan sonra “ve ğayrı yêrde” yok. 102a/7

⁴⁸⁵⁸ “cıbanlara” 102a/7

⁴⁸⁵⁹ “bal ile” 102a/7

⁴⁸⁶⁰ “bal ile” 102a/9

⁴⁸⁶¹ “ḥavlincān” 102a/10

⁴⁸⁶² “êde” 102a/11

⁴⁸⁶³ “hażm” 102a/11

⁴⁸⁶⁴ “pāresini” 102a/13

⁴⁸⁶⁵ “kavī” 102a/13

⁴⁸⁶⁶ “buçuḳ” 102a/13

⁴⁸⁶⁷ “şacub” 102a/14

⁴⁸⁶⁸ “açla” 102a/14

⁴⁸⁶⁹ “be-ġāyet” yok. 102a/14

⁴⁸⁷⁰ “şahīḥ” yok. 102a/15

⁴⁸⁷¹ “şacub” 102a/15

⁴⁸⁷² “cigeri ve” yok. 102a/15

⁴⁸⁷³ “dārcīnīdür” 102b/1

⁴⁸⁷⁴ “ursalar” 102b/2

⁴⁸⁷⁵ “kabzı” yok. 102b/3

⁴⁸⁷⁶ “êder” yok. 102b/4

şuyın içseler ma‘deden⁴⁸⁷⁷ karından artuğ (13) hıltları gidere kurusu geç hazm olur yaşı şovukdur kurusu galiz balgam (14) eyler ma‘dede tiz azar eger yaprağı⁴⁸⁷⁸ ya çiçeği⁴⁸⁷⁹ döğüb şıkub şuyın içseler namāz-boz (15) kurdın ve⁴⁸⁸⁰ içde olan yılanları çıkara ve eger yaprağıyla hırızma vurılan⁴⁸⁸¹ yeri ovsalar

[112a]

(1) rāyhasın gidere eger şafrāvi kişiler yese cimā‘ı ziyāde eyleye ve ağız koxusun eyü éde⁴⁸⁸² (2) ve iki günde bir ısıtma tutan kişi yese fāyide éde evet⁴⁸⁸³ çok yemeyeler bir aydan iki (3) aydan sonra elbetde⁴⁸⁸⁴ ısıtma eyler *hıyār* şinhıyārdur⁴⁸⁸⁵ hıyārdan şovukdur ve galiz (4) balgam hāşıl éder ve ma‘dede şinirlere zarar éder geç hazm olur galiz ve şovuk hıltlar (5) eyler gerekdür kim için yeyeler zirā tiz hazm olur ma‘deye ve cigere alavına fāyide (6) éder eger koxulasalar harāretten olan oğunmağı gidere eger hıyārı ağır hastalığı (7) olan kişi yese fāyide éde⁴⁸⁸⁶ eger tohumını issi şışlere ki cigerde ve talakda olur yēseler fāyide (8) éde öyken ağrılarına ve cıbanlarına⁴⁸⁸⁷ fāyide éder hıyārın kendüzi geç hazm olur ve sidüğü⁴⁸⁸⁸ (9) be-ğāyet (*T103/a*) yüridür evet⁴⁸⁸⁹ çok yemek kulunc ve galiz yeller eyler böğürde şancular eyler gerekdür (10) kim üzerine şol çevāriş⁴⁸⁹⁰ yeyeler kim otları nānhuvāh ve günlük ve kızıl üzüm ola eger (11) dört dirhem kabuğundan toğırumaz ‘avrat içse fi’l-hāl toğıra⁴⁸⁹¹ *hıyār şenber* (12) meşhürdur eyüsi oldur⁴⁸⁹² içi⁴⁸⁹³ kara ola ve ıslaya ve ağır ola eger üç⁴⁸⁹⁴ dirheminden (13) on

⁴⁸⁷⁷ “ma‘deden”den sonra “ve” var. 102b/4

⁴⁸⁷⁸ “yaprağını” 102b/6

⁴⁸⁷⁹ “çiçeğini” 102b/6

⁴⁸⁸⁰ “ve” yok. 102a/6

⁴⁸⁸¹ “urılan” 102b/7

⁴⁸⁸² “eyleye” 102b/8

⁴⁸⁸³ “evit” 102b/9

⁴⁸⁸⁴ “elbette” 102b/10

⁴⁸⁸⁵ “şin hıyārdur” 102b/10

⁴⁸⁸⁶ “éder” 102b/14

⁴⁸⁸⁷ “cıbanlarına” 102b/15

⁴⁸⁸⁸ “südüğü” 102b/15

⁴⁸⁸⁹ “evit” 103a/1

⁴⁸⁹⁰ “cevāriş” 103a/2

⁴⁸⁹¹ “toğıra” 103a/3

⁴⁸⁹² “oldur”dan sonra “ki” var. 103a/4

⁴⁸⁹³ “içi” 103a/4

⁴⁸⁹⁴ “üç” 103a/5

dirheme dek isi⁴⁸⁹⁵ şuyıla ezşeler içşeler şafrāyı ishāl eyleye ve kan ğalebesin (14) sākīn eyleye⁴⁸⁹⁶ issi veremleri ħall eyleye ve göğüsü⁴⁸⁹⁷ yumşada ve sinirleri arıda ve katı şişleri (15) yumşadur dürtşeler eger zeytile qarışdurub ğargara êtseler boğaz şişine fāyide êder⁴⁸⁹⁸

[112b]

(1) eger içşeler yarakāna ve ciger ağrısına fāyide êde eger niķrīse ve bendükşelere dürtşeler fāyide êde (2) eger yaş kişnic⁴⁸⁹⁹ şuyıla ezşeler biraz bezr-i kātūnā lu‘ābıyıla ğargara êtseler ħunāka (3) fāyide êde eger içşeler cigeri arıda ve pūlını⁴⁹⁰⁰ ağızda tutsalar şuyın süzseler⁴⁹⁰¹ ħunāka⁴⁹⁰² (4) fāyide êde eger encīr şuyıla ezüb içşeler boğaz⁴⁹⁰³ ağrılarına⁴⁹⁰⁴ fāyide êde şişlerin işledür (5) eger ħıyār şenberden tokuz dirhem ezüb ısıcaķ şuyıla içşeler ısıtmalar fāyide êde (6) ve içi yumşadur ishāl êder ma‘deyi ve bağırsakları şafrādan ve ruṭūbetden arıdur (7) ve toṇub taş gibi olmış⁴⁹⁰⁵ necisi çıkarur eger temürhindüle⁴⁹⁰⁶ içşeler şırf şafrā ishāl (8) êder eger turpıla⁴⁹⁰⁷ içşeler⁴⁹⁰⁸ balğam ishāl êder eger kāsñī yā mārūl şuyıla yā it üzümü (9) şuyıla (T103b) içşeler yarakāna ve cigerden olan isi⁴⁹⁰⁹ şişlere fāyide êde bağırsağı za‘īf (10) olanların için ağrıdur gerekdür kim isti‘māl etmezden öñ tatlu bādām yağında ısladalar (11) andan isti‘māl êdeler *ħūrī* meşhūrdur bir⁴⁹¹⁰ otdur ki⁴⁹¹¹ dürlü dürlü çiçekleri (12) olur ba‘zı ak ve ba‘zı şaru ve mōr olur evet⁴⁹¹² isti‘māl olan şarusıdur (13) bu çiçegün ħurusını

⁴⁸⁹⁵ “issi” 103a/5

⁴⁸⁹⁶ “eyleye”den sonra “ve” var. 103a/6

⁴⁸⁹⁷ “gögsin” 103a/6

⁴⁸⁹⁸ “êde” 103a/8

⁴⁸⁹⁹ “kişnic” 103a/9

⁴⁹⁰⁰ “būlını” 103a/11

⁴⁹⁰¹ “süzeler” 103a/11

⁴⁹⁰² “ħunāka” 103a/11

⁴⁹⁰³ “boğazı” 103a/12

⁴⁹⁰⁴ “ağrıyanlara” 103a/12

⁴⁹⁰⁵ “olur” 103a/15

⁴⁹⁰⁶ “temürhindüyle” 103a/15

⁴⁹⁰⁷ “turb ile” 103a/15

⁴⁹⁰⁸ “içşeler”den sonra “balğam ishāl êder eger kāsñī yā mārūl şuyıla yā it üzümü şuyıla içşeler” yok. 103b/1

⁴⁹⁰⁹ “issi” 103b/1

⁴⁹¹⁰ “bir otdur” yok. 103b/3

⁴⁹¹¹ “kim” 103b/3

⁴⁹¹² “evit” 103b/4

yumşak döğüb göze tütüyā eyleseler fāyide éde eger şuyın içseler (14) hayz kanın yürüdür⁴⁹¹³ öli oğlanı ve oğlan şonın çıkara eger içine⁴⁹¹⁴ girüb otursa (15) bu fāyideyi⁴⁹¹⁵ éde eger şuyın rahm üzerine dögseler rahmde⁴⁹¹⁶ olan şişlere fāyide éde eger⁴⁹¹⁷

⁴⁹¹³ “yüride” 103b/6

⁴⁹¹⁴ “icine” 103b/6

⁴⁹¹⁵ “fāyide” 103b/7

⁴⁹¹⁶ “rahimde” 103b/7

⁴⁹¹⁷ “eger”den sonra “(103b/8) şuyın mūmıla qarışdurub çıbanlara dürtseles bitüre eger bal ile qarışdurub şāf (103b/9) gibi ‘avratlar götürse qarında olan ölü oğlanı ve diriyi çıkara eger kökini (103b/10) sirke ile qarışdurub katı talak şişine ursalar fāyide éde eger bahla qarışdurub (103b/11) ağız ağrısına dürtseles fāyide éde eger tohmından iki mışkāl içseler hayz kanın yüride (103b/12) ve mafşalda olan şişlere dahı dürtseles fāyide éde eger kurudub bişürüb (103b/13) ‘avratlarıçine girse otursa rahmleri şişine fāyide éde ve hayzı yüride eger (103b/14) kırılıla qarışdurub barmağda ve mağ‘adda olan yaruqlara ursalar bitüre eger (103b/15) bal ile qarışdurub ağız ağrısına ursalar fāyide éde eger kökini sirke ile **(T104/a)** (104a/1) bişürüb gargara etseler diş ağrısın gidere uvacukqākule dērler ahlātı lañif éder (104a/2) şovuk ma‘deye ve cigere fāyide éde kuşmağı kaṭṭ éde **ḥarfū’l-dāl** (104a/3) **dārcīnī** meşhūrdur kızdurucıdur ve südügi ve hayz yürüdür içindeki ölü (104a/4) oğlanı çıkarur içseler yā mürrele qarışdurub şāf gibi götürseler ve ağulu otlar ve cānavarlar (104a/5) şokduğunun zararın def‘ éder ve göz qarardüğün giderür eger yemeğe kıtsalar eger bal ile (104a/6) qarışdurub şulu sigillere ve çığda dürtseles fāyide éde eger yalasalar öksürüğe ve nezlelere (104a/7) ve bögrek ağrısına ve ‘usr-ı bevle fāyide éde eger öksürüğe yalasalar fāyide éde ma‘deyi (104a/8) eyü eyleye ve cigeri kızdura ve süddeleri açā gözi tiz eyler başda ve ma‘dede olan (104a/9) yaşları giderür yēseler ve eger tekrār ḥarīden eleyüb sürme etseler gözi cilā éde (104a/10) akan yaşın kese eger yēseler boğaza inen balgāmı taḥlīl eyleye āvāzı açā ve öyken (104a/11) düdüklerinde olan yilmeşük balgāmı gidere ve istiskā olan kişilere be-ğāyet (104a/12) fāyide éde ve eger kābiliyile qarışdurub yēseler zihni kavī eyleye ve yēlleri tağıda ve (104a/13) rahm ağırlarına fāyide éde ve yemeğe şaṭub yēseler rebv zahmetine ve göğüsde ḡalīz ḥılṭları (104a/14) olana fāyide éde ve cimā‘ı kavī éder eger şakızıla bişürseles şuyın içseler (104a/15) inckuruğı gidere başa ve göze ve öykene inen nāzlelere fāyide éde ve feraḥ **(T104/b)** (104b/1) eyleye bedeli ḥavlıncāndur yā iki ol kadar arduc yemişidür **dār-ı şışa‘ān** (104b/2) ‘ūd-ı frengi dērler ağacdur bir zirāc‘ çıkar incecük budakları olur üzerinde (104b/3) gözlüce yaprakları olur birbirinden ırak şaru çiçegi olur ba‘zılar buña şimşek (104b/4) ağacı dērler eger bunun ağacına günlük tütüzseles bir pāre ḥarīre tolasalar yaşduḡ (104b/5) altında kıosalar ayun on dördinci geçesi yaşduḡ altında kıosalar murādı neyise (104b/6) düşünde göre eger kurıdub yumşak döğüb yaramaza şaṭsalar fāyide éde eger şarāb (104b/7) ile bişürüb mażmaza etseler ağız ağrısına ve ağızda olan yaramaz çıbanlara fāyide (104b/8) éde eger şuyıyıla ḥuḳne etseler gevdede olan yaramaz çıbanlara fāyide éde ve (104b/9) yumşadub içinde olan oğlanı çıkarur eger bişürüb şuyın içseler (104b/10) kabz eyleye ve kan tükürmegi kese ve südügi tutulmağa ve ḡalīz yēllere fāyide éde (104b/11) ve kavuğı kurı éde ve ḡalīz balgāmları giderür ve sinir sustlığına fāyide (104b/12) éde eger mażmaza etseler şuyıla dişleri muḥkem eyleye eger kurıdub saḥḡ etseler (104b/13) ḥāya ile maḡ‘ad ve zeker aralığında olan çıbanlara ekseler fāyide éde bedeli (104b/14) asārūndur sinir sustlığına fāyide étmekde **dārī** dānelerdür arpa (104b/15) gibi evit arpadan uzunca ve incecük olur ba‘zılar yūlāf dērler **(T105/a)** (105a/1) eger iki dirhem saḥḡ édub zeytile cerb etseler bevāşire ve ağulu nesnelere fāyide éde (105a/2) eger bişürseles icine girüb otursalar rahm ve maḡ‘ad ağırlarına fāyide éde ve (105a/3) kıatılıklarına ve sustlığına taşra çıḡduḡına eger bal ile qarışdurub lu‘ūḡ gibi (105a/4) yalasalar içde olan kıurtları ve yılanları öldüre çıkara ba‘zılar eydür iki dirhem (105a/5) şekerle qarışdurub içseler bevāşire fāyide éde bedeli arduc yemişidür **dār-ı fulful** (105a/6) meşhūrdur kızdurucıdur yemegi ḥazm éder cimā‘ı kavī éder ve yēlleri tağıdur (105a/7) ve issi mizāclu kişilere yaramazdur şovuk mizāclunun ma‘desine ve cigerine fāyide (105a/8) éder sinirleri ve ardaleleri kızdurur

şovukdan olan ağırlara ve teşennüce be-ğāyet fāyide (105a/9) éde eger şahḫ édüb tuzla ve şoğanla qarışdurub dā'ü's-sa'lebe yaḫu édüb ursalar (105a/10) kıl bitüre eger arpa unıla qarışdurub balḡamī şışlere ursalar eyü eyleye eger noḥūd (105a/11) unıyıla qarışdurub bahāka ursalar cilā éde eger zeytile kaynatsalar ol zeyti felce ve (105a/12) uyuşmış yère dürtsele fāyide éde ve yemege şaçub yésele anuñ zararın def' éde (105a/13) gidere hażmı tīz eyleye ma'deyi ve cigeri kızdura ve bağırsakları saklaya kılunc olmaḫdan (105a/14) göḡüsi saklaya yilmeşük hılṭ olmaḫdan ve levni gökcek eyleye vesevdāyī (105a/15) āsānlıḡıla çıkara ve göz qararduḡın gidere eger sirke ile ısladub süzseler (T105/b) (105b/1) ağızda tutsalar dış aḡrısın sākin eyleye **dālic** hindustān 'aşfūridur (105b/2) toḫmın dērler menīyi ziyāde eyler cimā'ı kavī éder **dabḫ** türkce ökse dērler eyüsi (105b/3) oldur ki yēñi ola taşrası kızıl içerişi kendüre beñzer eger rātincile (105b/4) ve mūmıla qarışdurub yaḫu eyleseler hūrelere ve kulaḫ dibinde (105b/5) olan ve ḡayrı yēde olan şışlere ursalar gidere eger yaḫu édüb şirā zahmetine ursalar gidere eger (105b/6) ḡünlükile qarışdurub eski çıbanlara ursalar fāyide éde eger ḡünlükile qarışdurub (105b/7) bişürüb yaramaz şışlere ursalar kōpara ve katı talaḫ şışlerine ursalar ḡall éde (105b/8) eger şaru zernīḡle veyā kızıl zernīḡle qarışdurub yaramaz dırnaḫlara ursalar kōpara **debīdāiryā** (105b/9) bu bir otdur ki hindde olur bir zirā' yēden yoḫaru olur yapraḡını(105b/10) bahār yapraḡına beñzer zanpak kōzakları gibi üzerinde kōzakları olur felce ve laḫvaya ve (105b/11) niḫrīse eyüdür bişürüb yésele eger sirke ile bişürüb yésele ma'deye ve dış diblerine (105b/12) ve çiger ruḡbetine fāyide éder evit gözi göyündürür **dibis** bekmezdür cilā éder (105b/13) kuşṭla ve tuzla qarışdurub çıḡıda dürtsele gidere eger yésele içi yumşada eyü ḡidā (105b/14) ola evit ḡalīz hılṭ eyler budur muşliḡ kim bādām ve ḡaşḡaş katıb yēyeler üzerine (105b/15) sirkengübün içeler **dubb** ayudur eger ödin bal ile ve büberle ezüb kele dürtsele (T106/a) (T106a/1) gidere iri kıl bitüre evit beş altı kez dürteler eger ödin sirkengübün ile içsele (T106a/2) ciger aḡrısına fāyide éde eger içi yaḡını dānesi çıkarılmış nār içinde kızdursalar berāber (T106a/3) zeyt katub kaşlara dürtsele kılları çok bitüre ve nāşura dürtsele be-ğāyet (T106a/4) fāyide éde eger ayunuñ kanın mecnūnlara dürtsele be-ğāyet fāyide éde eger baraşa bir (T106a/5) niçe zamān dürtsele gidere eger iki gözi bēze baḡlasalar rıb' ısıtması tūtan kişinüñ (T106a/6) gözine aşa kōsalar ısıtması koya ayunuñ 'acāyibinden birisi budur kim dışisi (T106a/7) bir pāre nesne toḡurur anuñla ki ḡıç şūret ve ā'zā yoḫ diliyile ol ḡadar yalar (T106a/8) kim şūreti ve ā'zāsı zāḡir olur eger içi yaḡını dā'ü's-sa'lebe dürtsele kıl (T106a/9) bitüre ve şovukdan yarılan yērlere dürtsele fāyide éde eger içi yaḡını ḡüneşe karşı (T106a/10) sūñük şavuşduḡı yēre ve çıkduḡı ve sinir büzüldüḡı yēre dürtsele çok ovsalar ḡāyet (T106a/11) fāyide éder eger kanını saḫḫ iken şışlere ursalar tīz bitüre ödi gibi eger (T106a/12) bunun ödin bala qarışdursalar uçuk dutan kişi yalasa fāyide éde eger ayunuñ (T106a/13) kurşaḡında olan māyayı içsele semirde eger ödin yaş rāzyāne suyuyla qarışdurub (T106a/14) göze sürme ētseler tīz eyleye eger kanını kapaḫda olan kılı yolduḫdan şonra dürtsele (T106a/15) ayruk bitürmeye eger oḡlancukları içi yaḡıyıla yaḡlasalar cemī' yaramazlıḡdan şaklaya etin yemeyeler yaramaz ḡidādur (T106/b) (T106b/1) ve derisi ḡāyet issi olur niḫrīsi olan kişilere dōšek ēdinse be-ğāyet fāyide éde (T106b/2) **decāc** tavuḫdur ḡavurması mizāca eyüdür qarı bidnūs şōrbāsı içi ishāl éde (T106b/3) eger beynisin şarābıla içsele aḡulu cānavarlar şoḫduḡına ve dimāḡ perdesinden kan tükürmege fāyide éde (T106b/4) tavuḡı yarsalar ısıcaḫ iken aḡulu cānavarlar şoḫduḡına ursalar fāyide éde eger bidnūsı (T106b/5) yarsalar kurşaḡının ic yüzünde olan perdeyi alsalar kurutsalar saḫḫ édüb içsele ma'de (T106b/6) aḡrısına fāyide éde büluc şōrbāsı ḡasta kişilere ve ma'desi alavlanan kişilere fāyide éde (T106b/7) bidnūs şōrbāsı ra'şeye ve sıtmalara ve rebve zahmetine ve mafşallar aḡrısına ve ma'de yēline (T106b/8) ve kılunca fāyide éde evit qarı bidnūs için ayrıtılsalar yērine tuz koysalar şol ḡadar (T106b/9) bişürsele kim bişdüḡı şunuñ üç ülide birisi ḡala andan isti'māl ēdeler eger yigirmi dirhem (T106b/10) besfāyicle bişürüb isti'māl ētseler ḡāyetde ḡalīz yilmeşük ḡām kara hılṭ çıkara genc tavuḫ eti (T106b/11) menīyi ziyāde eyleye 'aḫlı arturur āvāzi açar ve 'aḫlı az lan kişilere be-ğāyet fāyide éder (T106b/12) eger 'aşfūr toḫmıyıla on iki ḡün besleseler daḡı ḡarnın yarub yaḡın çıkarsalar ve eridüp cüzām 'alāmeti (T106b/13) zāḡir olan kişilerin başına sürseler be-ğāyet fāyide éde eger sevdavī māliḡūlyāsı (T106b/14) olan kişinüñ başına tavuḫ içi yaḡın sürseler kızdurub tekrār sürseler be-ğāyet fāyide éde (T106b/15) eger üç ḡüne dek semiz tavuḫ şōrbāsın yēse beñzi şaru olan ki sebebi ma'lūm olmaya beñzini be-ğāyet (T107/a) (T107a/1) hūb eyleye evit gereḡdür ki ḡünde bir tavuḡı şōrbāsıyıla yēye arı etmekḡile eger sirke (T107a/2) yā şarābıla yā boḫını qarışdurub içsele katāl otlar zararın def' éde ve kılunc fāyide (T107a/3) éde eger bidnūs boḫını sirke ile saḫḫ édüb kuḡuz talaḫduḡı yēre ursalar fāyide éde (T107a/4) ḡāşıl-ı kelām göḡercin boḫı neye

yararsa tavuk dağı aña yarar **duḥn** tarudur içi(T107a/5) kabz eder sidigi yuridür evit géc hażm olur ma'dede çok yatur eger südile bişürseler(T107a/6) zararı az ola ve kâvdı şafradan olan kuşmağı keser sâkin eder **duḥān** (T107a/7) tütündür eyüsi kaṭrān(T107a/8) isidür andan neftandan zift andan kara günlük andan benefşe isidür göze sürme etseler yaşını eger issiden şişen ve çıban olan gözlerle çeksel (T107a/9) be-ğâyet fâyide ede eger zift isini göze çeksel kanlu yaşını kese ve tîz eyleye (T107a/10) **derdār** kara ağacdur eger yaprağını döğüb cirāhata ursalar bitüre eger budağını sirkeyile (T107a/11) dögseler yaķu édüp çıbanlu uyuza ve cirāhata vursalar bitüre eger kabuğunu bir mışkāl (T107a/12) şarābıla yā şovuk şuyıla içseler balgāmı ishāl ede eger yimişini zāhir oldığı vakit üzerinden (T107a/13) olan yilmeşügi alup yüze dürtsele cılā vère eger ol yaşcuğaz kuruşa bir ḥayvān (T107a/14) olur sivri sinege beñzer ol ağacın yaprağını yer eger ol ağacın kabuğun sirkeyile saḥḥ (T107a/15) édüp baraşa ursalar gidere eger kökinden bir pāresin ucuğa kızdurub akan şuyın divşürüb **(T107b)** (T107b/1) de almişsalar fâyide ede eger yaprağını dögseler şıksalar şuyın ılıcaķ édüb kulağa ṭamzursalar şişine (T107b/2) fâyide ede eger karışdurub göze sürme etseler perdesin gidere **derīnec** çıyan (T107b/3) otidur galīz yèllere ve ağılu cānavarlar şoķduğına ve şovuk raḥm ağrısına ve şovukdan (T107b/4) olan yürek oynamasına ve bağırsakda ve raḥmde olan yèllere fâyide ede içseler yüregi (T107b/5) ve ma'deyi ve cigeri kızdırur ta'ām hażm eder mālīḥülyāya fâyide eder eger encīr ile yaķu édüb (T107b/6) 'akreb şoķduğına ursalar fâyide eder eger ev içinde bir pāresini kendü egirdügi (T107b/7) iplik ile boynına aşı kosalar oğlanını düşmekden şaklıya eger oğlan toğıncaķ vakt boynına aşı kosa (T107b/8) tîz doğura eger bir pāresini evde aşı kosalar ol evde fā'ün girmeye eger (T107b/9) uzunca bir kişı boynına aşı kosa yaramaz düşler görmekten ve uykudan belekleemekden (T107b/10) emīn ola bedeli zurunpāddur cökelegdür eger sirkeyi göyündürüp çıbanlara ekseler artuķ etlerin (T107b/11) yeye yēni et bitüre eger mersinile karışdurub göyündürseler balgāmī şişlere ursalar fâyide ede (T107b/12) eger mersin ile yaķu édüb karına ve ma'deye ursalar fâyide ede muḥkem duta yaş aķduğun muḥkem (T107b/13) édüp men' eyleye eger bu yağı karın altında ursalar ḥayz kanı dāīm sızduğun men' eyleye (T107b/14) ve emcegi şişene ve ağızı dutan çıbanlara fâyide ede eger göyünmiş cökelegi rātincle karışdurub (T107b/15) dırnaqlara ursalar üzerine düşen aķları gidere ve eger şıgır yağıyla karışdurub saķile dürtsele **(T108a)** (T108a/1) bir gece irteye dek dursa kıbıkızılca ile eger yusalar göyünmiş cökelegi göz otına karışdurub göze (T108a/2) sürme etseler gözün perdesin gidere eger şüci cökelegin çıgıda dürtsele evit berāber çoğanla (T108a/3) saḥḥ édüp her gün isti'māl edeler **dürrāc** eti yēgdür keklik etinden yēyeni ve 'aķlı ve menīyi (T108a/4) ziyāde eyler **derifitūn** bir otidur ki yaprağı zeytūn yaprağına beñzer aķ çiçekleri (T108a/5) olur icinde noḥūd gibi yimişi olur içinde beş altı dāne toḥmı olur yerden (T108a/6) yoķaru uzunı bir arış olur daşlu yerlerde biter eger mā'ū'l-kaṛāfīnile (T108a/7) yā deve südiyle yā keçi sidiyle içseler ağılu otlar zararın def' ede (T108a/8) **derūbatāris** eyreltinün bir nev'īdür pelīd ağacı köklerinde çok biter (T108a/9) eger bu otun cemī'isini yaķu édüb başa ursalar saçı dōke felce ve laķvaya fâyide ede (T108a/10) gövdelerine sürsele **dest-enbüye** yıllağacdur kabuğı issidür (T108a/11) ta'āmı hażm eder ma'deyi kavī eder yèlleri dağıdur içi géc (T108a/12) hażm olur eger yalasalar ṭamağı kızdurur süddelerin açar yèlleri dağıdur (T108a/13) **deflī** ağı ağacdur yaprağı iti ve eşegi (T108a/14) ve katırı ve vesāir ḥayvānātı öldürür eger şarābıla (T108a/15) içseler ağılu cānavarlar şoķduğına fâyide ede **(T108b)** (T108b/1) ḥuşūsā kim bigānūs katub içeler eger yaprağını bişürüb (T108b/2) merhem gibi édüb şişlere ursalar arıda gidere eger yaprağını (T108b/3) döğüb şıķalar şuyını giciyüge ve uyuza dürtsele (T108b/4) fâyide ede eger çiçegini yaķu édüp raḥme ve dize ve eski arķa ağrısına (T108b/5) ursalar fâyide ede eger ağacınun bir pāresin alub için oysalar bir tarafını (T108b/6) ur gözine ve bir tarafını kurdı olan dişe kosalar düttini çıkınca dursa (T108b/7) beğāyet fâyide ede eger bişürüb şuyın eve saçsalar buraları kıra ve eger bu (T108b/8) ağacın gözlerin taze iken düşürüb dögseler yumşak édüp şa yağı içinde (T108b/9) müḥerrā olunca bişürsele süzüb ol yağı kel başa dürtsele fâyide ede (T108b/10) eger ol yağı tīvārda olan kabarcıklara dürtsele gidere eger yaprağını (T108b/11) batacaķca şu içinde bişürsele müḥerrā olunca andan süzüb her yüz yüz yigirmi (T108b/12) dirheminde altmış dirhem eski zeyt kaṭsalar şol kadar (T108b/13) bişürsele ki şonunda zeyt kala ol zeyte yigirmi dirhem (T108b/14) mūm kaṭalar uyuza ve giciyüge dürteler fâyide ede eger tenkiye (T108b/15) étdükden şonra on iki kerret baraşa dürtsele gidere eger gözlerinin ucunu divşürsele kes **(T109a)** (T109a/1) içinde müḥerrā olunca bişürsele uyuza ve giciyüge ve kele tenkiye étdükden şonra dürtsele (T109a/2) fâyide ede ve kaṭı şişlere yumşatmaķda bedeli encīr yaprağıdur eger yaprağını kurudub yumşak (T109a/3) dögseler çıbanlara şacsalar kuruşa **dülb** çinārdur eger

[113a]

(1) eger üstün⁴⁹¹⁸ kökin⁴⁹¹⁹ oğlancuklar içse⁴⁹²⁰ bağırsakları yarıldığına fāyide éde eger kökini⁴⁹²¹ (2) hōṣābda ıslatsalar ol hōṣābdan her gün yüz yigirmi dirhem içseler⁴⁹²² maḳ'adda (3) olan yēlleri ve bevāṣir zahmetine⁴⁹²³ fāyide⁴⁹²⁴ éde mücerrebdür eger günde bu kökten bir dirhemini (4) mā'ü'l-^caselile içseler⁴⁹²⁵ girü bu fāyideyi éde ve gövdeyi semirde ve beñzi⁴⁹²⁶ hūb eyleye mücerrebdür⁴⁹²⁷ (5) *dalaḳ* sengisārdur semmūr gibidür cemī'i hālinde evet⁴⁹²⁸ ağırdur götürmege mu'tedil (6) kızdurur *dilfin* toņuz balığıdur eger ici yağını ebūcehl karpūzınun icini⁴⁹²⁹ (7) çıkardukdan şonra icine⁴⁹³⁰ koysalar kaynadub kulağa tamzursalar yēñiden⁴⁹³¹ olan şağırlığı (8) gidere eti şovukdur ve galīzdür geç hazm olur eger dişini oğlancuklar⁴⁹³² boynına⁴⁹³³ (9) aşıa kosalır

tāze yaprağından saḥḳ (T109a/4) édüb yaḳu gibi düzde olan şişlere ursalar fāyide éder eger kabuğını (T109a/5) sirkeyile bişürüb ağızda mażmaza étseler diş ağrısını sākin eyleye eger yaprağını (T109a/6) süciyile bişürseler gözde olan şişlere ursalar be-ğāyet fāyide éde eger (T109a/7) yimişini tāze iken süciyile icseler aḡulu cānavarlar şokduḡına fāyide éde eger ic (T109a/8) yağıyla karışdurub çıḡıda ve kuduz it taladuḡına ve aḡulu cānavarlar şokduḡına (T109a/9) ursalar fāyide éde eger kabuğını göyündürseler baraşa dürtseler cilā éde eger (T109a/10) yimişini devşürseler birazı nesnenün içinde kurutsalar üzerinde olan çiçeḡin (T109a/11) alsalar yumşak döḡüb buruna üfürseler burun kanın tuta eger yaprağını ve yimişini (T109a/12) evde tütüzseler toņuzlan kurdı kaça evit yimişiniñ ve yapraḡınun şuyı kulağa (T109a/13) toḳunmaya zīrā be-ğāyet zarar éder *dilyūs* kızıl süsendür bazıları buña kuzḡun (T109a/14) kılıcı dērler yaprakları kılıca beñzer yimişleri degirmi olur yērden bir arşun yoḳaru (T109a/15) çıkar iki köki olur biribiri üzerine binmişdür uvacuk şoḡana beñzer altındaḡı (*T109b*) (T109b/1) şolmış üstündeki tolu olur eger üstündeki kökini günlükile ve şarābıla yaḳu édüb (T109b/2) gövdeye ursalar demrenleri çıkara eger külücür unıyıla ve şarāb unūmāliyiyle yaḳu (T109b/3) édüb katı şişlere ursalar ḡal éde eger şāf édüb bu köki 'avratlar götürse (T109b/4) ḡayzı yüride eger üstündeki köki şarābıla icseler cimā'ı ḳavī eyleye eger altındaḡı (T109b/5) köki yēse ḳese"var. 103b/8-109b/5

⁴⁹¹⁸ "üstün" 109b/5

⁴⁹¹⁹ "kökün" 109b/5

⁴⁹²⁰ "icse" 109b/5

⁴⁹²¹ "köküni" 109b/6

⁴⁹²² "icseler" 109b/6

⁴⁹²³ "zahmetin" 109b/7

⁴⁹²⁴ "fāyide éde" yerine "gidere" 109b/7

⁴⁹²⁵ "icseler" 109b/8

⁴⁹²⁶ "beñzin" 109b/8

⁴⁹²⁷ "mücerrebdür" yok. 109b/9

⁴⁹²⁸ "evit" 109b/9

⁴⁹²⁹ "içi" 109b/11

⁴⁹³⁰ "içine" 109b/11

⁴⁹³¹ "yēñiden"den sonra "ve eskiden" var. 109b/11

⁴⁹³² "oğlancuklara" 109b/12

⁴⁹³³ "boynına" yok. 109b/12

çığırma⁴⁹³⁴ zahmetinden em̄n ola eger ici yağını yēseler mafşallar ağrısına (10) fāyide eder⁴⁹³⁵ **dem** k̄andur⁴⁹³⁶ keçi kanını bala karışdurub içseler⁴⁹³⁷ k̄orka⁴⁹³⁸ (11) kişilere fāyide ēde⁴⁹³⁸ ve eger bişürüb yēseler ishāle ve içinden yilmeşük nesneler gitdüğine (12) fāyide ēde eger bednūs ve tavu⁴⁹³⁹ kanını k̄uridub dögseler buruna⁴⁹³⁹ üfürseler dimāg (13) (T110/a) perdesinden olan burun kanını kese eger devlengec⁴⁹⁴⁰ kanını uçuk⁴⁹⁴¹ tutan ve kan (14) tüküren kişi acila isti‘māl ētse fāyide ēde şūreti budur ki⁴⁹⁴² yüz yigirmi dirhem devlügecün (15) t̄o⁴⁹⁴³nmış kanını berāber sirkeye k̄atub şol k̄adar k̄aynadalar kim üç kez t̄aşa

[113b]

(1) gine ine andan süzeler üç güne dek her gün acila içeler fāyidesi zāhir ola eger (2) eyü kanını ısıca⁴⁹⁴⁴ iken şişlere vursalar⁴⁹⁴³ bitüre teke ve k̄oc ve şığır kanı dāhı böyledür (3) eger menmūn⁴⁹⁴⁴ kanını k̄abak içinde olan kılı yolub dürtse⁴⁹⁴⁵ler ayruk bitürmeye eger sıcan⁴⁹⁴⁵ kanını (4) sigillere dürtse⁴⁹⁴⁶ler ve gövdede olan mīhlere dürtse⁴⁹⁴⁶ler k̄opara eger ördek ve tavu⁴⁹⁴⁷ ve k̄az ve (5) k̄uzı ve oğlak ve teke ve keçi ve geyik ve t̄avşan kanını k̄avursalar yēseler eski (6) ishāli kese eger şarābıla içse⁴⁹⁴⁶ler ağular zararın def‘ ēde eger teke kanını k̄urıtsalar⁴⁹⁴⁷ (7) yēseler bögrekde olan t̄aşları t̄ağıda evet⁴⁹⁴⁸ t̄arīk budur kim üzüm vaktinde dört (8) yaşında tekeyi alalar bir çölmek h̄azır eyleyeler tekeyi boğazlayalar evvel akan kanıyla āhır akan (9) kanını yabāna dökeler ortasın alalar t̄ökince⁴⁹⁴⁹ çölmekde t̄ura⁴⁹⁵⁰ pāre pāre keseler güneşe (10) karşı bez⁴⁹⁵¹ üzerine

⁴⁹³⁴ “çığırma⁴⁹³⁴” 109b/13

⁴⁹³⁵ “ēde” 109b/14

⁴⁹³⁶ “k̄andur”dan sonra “eger” var. 109b/14

⁴⁹³⁷ “icseler” 109b/14

⁴⁹³⁸ “ēde”den sonra “ve eger bişürüb yēseler ishāle ve içinden yilmeşük nesneler gitdüğine fāyide ēde” yok. 109b/15

⁴⁹³⁹ “burına” 109b/15

⁴⁹⁴⁰ “devlügec” 110a/1

⁴⁹⁴¹ “uçuk” 110a/1

⁴⁹⁴² “kim” 110a/2

⁴⁹⁴³ “ursalar” 110a/5

⁴⁹⁴⁴ “meymūn” 110a/5

⁴⁹⁴⁵ “sıcan” 110a/6

⁴⁹⁴⁶ “icseler” 110a/9

⁴⁹⁴⁷ “k̄urıtsalar” 110a/9

⁴⁹⁴⁸ “evit” 110a/10

⁴⁹⁴⁹ “t̄ökünce” 110a/12

sere sere koyalar evet⁴⁹⁵² üzerine harīr örteler tā ki tuz konmaya kuruyınca⁴⁹⁵³ (11) tura sonra alalar şaklayalar hācet vaktinde bögreğinde taş olan bir kaşuğın tatlu (12) şarābıla⁴⁹⁵⁴ yā kerfes şuyıla ezüb ağrısı⁴⁹⁵⁵ sākin olduğu vaktin içürseler (*T110/b*) be-ğāyet (13) fāyide éde *demü'l- aḥaveyn* türkce iki kardeş⁴⁹⁵⁶ kanıdur eger yumşak dögseler kılıc yarasına (14) ve cirāhata ekseler be-ğāyet fāyide éde eger hūkne édüb isti'māl etseler ici kabz (15) éde⁴⁹⁵⁷ eger rufuzūn yumurdaya bucuḳ⁴⁹⁵⁸ dirhemini alub yēseler kan sızduğına ve bağarsuḳ⁴⁹⁵⁹

[114a]

(1) ağrısına fāyide éde ve ma'deyi kavī éder ve maḳ'adda olan yaruḳlara fāyide éder⁴⁹⁶⁰ eger ekseler (2) *dimāğ* beyindür⁴⁹⁶¹ galīzdür gēc hażm olur ve göñül döndürür ve ma'deye zarar éder ve (3) iştihāyı keser ve ma'deyi yaş eyler balgāmī⁴⁹⁶² hıltı ziyāde eyler yemek isteyen kişi üzerine (4) na'nā ve güyegü otı ve büber ve hardal ve dārcinī⁴⁹⁶³ sirkeyile bişürüb yēyeler ağılara ve (5) ağılu cānavarlar şoḳduğına fāyide éde *dend* ḥabbü's-selāṭindür eger bir bucuḳ⁴⁹⁶⁴ (6) dānesin keşirā ve nişāsta birle ıslāh édüb içseler⁴⁹⁶⁵ sevdā ve balgam ve hām hıltı⁴⁹⁶⁶ (7) ishāl eyleye ve mafşallar⁴⁹⁶⁷ ağrısına fāyide éder⁴⁹⁶⁸ *duhnü'l-idḥır* idḥır yağı dērler (8) cemī'ci giciyiklere ḥattā bahāyimedde olana ve süstendām kişilere ve baraşa be-ğāyet fāyide éde⁴⁹⁶⁹ (9) dürtüb

⁴⁹⁵⁰ “tura”dan sonra “sonra” var. 110a/12

⁴⁹⁵¹ “biz” 110a/13

⁴⁹⁵² “evit” 110a/13

⁴⁹⁵³ “kuruyınca” 110a/14

⁴⁹⁵⁴ “şarābıla” 110a/15

⁴⁹⁵⁵ “ağrısı” yok. 110a/15

⁴⁹⁵⁶ “kardaş” 110b/1

⁴⁹⁵⁷ “éde” yok. 110b/3

⁴⁹⁵⁸ “bucuḳ” 110b/3

⁴⁹⁵⁹ “bağırsak” 110b/4

⁴⁹⁶⁰ “éde” 110b/5

⁴⁹⁶¹ “beynidür” 110b/5

⁴⁹⁶² “balgāmī” 110b/6

⁴⁹⁶³ “dārcinī” 110b/7

⁴⁹⁶⁴ “bucuḳ” 110b/9

⁴⁹⁶⁵ “icseler” 110b/9

⁴⁹⁶⁶ “hıltı” 110b/10

⁴⁹⁶⁷ “mafşallar” 110b/10

⁴⁹⁶⁸ “éde” 110b/10

⁴⁹⁶⁹ “éder” 110b/12

ovsalar⁴⁹⁷⁰ eger ılıcağ edüb ağızda tutsalar diş ağrısına ve dibinde olan şişlere (10) ağızda⁴⁹⁷¹ olan⁴⁹⁷² binbiglere fāyide ede⁴⁹⁷³ eger sağılı gēc biten⁴⁹⁷⁴ kişi yüzine dutsa⁴⁹⁷⁵ sağılı (11) bite *duhnü'l-uḫḫuvān* şıgır babādyası yağıdur kızdurıcıdur⁴⁹⁷⁶ tamarların ağızın (12) (*T111/a*) açıcıdur sidügi⁴⁹⁷⁷ yüridicidür yēseler⁴⁹⁷⁸ eger maḳ'ada dürtse⁴⁹⁷⁹ bevāsīre ve maḳ'ad şişine (13) fāyide ede eger 'avratlar yün ısladub şāf gibi⁴⁹⁷⁹ götürseler ḥayz kanın yüride ve rahm (14) katılığın gidere ve balgāmı⁴⁹⁸⁰ şişlere fāyide ede ve şıjirler savuşduğına ve ardale zahmetine (15) yünjı ısladub üzerine qosalar fāyide ede eger üç dirhemini içseler⁴⁹⁸¹ kılunca ve

[114b]

(1) kavuğ ağrısına ve talağ katılığına bu fāyideyi⁴⁹⁸² ede⁴⁹⁸³ ve deri yüride ve kulağa tāmzursalar (2) ağrısına fāyide ede nāşūra ve yaramaz cıbanlara⁴⁹⁸⁴ fāyide eder⁴⁹⁸⁵ **terkīb budur** çiçegini⁴⁹⁸⁶ düşüreler⁴⁹⁸⁷ (3) kuşt ve ḥamāmā ve nārdīn ve selīḥe ve belesān dānesi ve mürrü karışdurub (4) zeyte qoysalar⁴⁹⁸⁸ güneşe aşa koyalar bir nice⁴⁹⁸⁹ zamān tura ḥattā yayuñ evvelinden āḥirine dek (5) ve yāḥūd çiçeklerin⁴⁹⁹⁰ divşüreler⁴⁹⁹¹ bir sırçalı kab içinde batınca şuya koyalar güneşe (6) koyalar bir ay tura

⁴⁹⁷⁰ “ursalar” 110b/12

⁴⁹⁷¹ “ağızdağı” 110b/14

⁴⁹⁷² “olan” yok. 110b/14

⁴⁹⁷³ “ede” yok. 110b/14

⁴⁹⁷⁴ “biter” 110b/14

⁴⁹⁷⁵ “dürtse” 110b/14

⁴⁹⁷⁶ “kırıdur” 110b/15

⁴⁹⁷⁷ “südügi” 111a/1

⁴⁹⁷⁸ “yēseler eger” yerine “eger yēseler” 111a/1

⁴⁹⁷⁹ “gibi” yok. 111a/2

⁴⁹⁸⁰ “balgāmı” 111a/3

⁴⁹⁸¹ “icseler” 111a/5

⁴⁹⁸² “fāyide” 111a/5

⁴⁹⁸³ “ede”den sonra “ve deri yüride ve” yok. 111a/5

⁴⁹⁸⁴ “cıbanlara” 111a/6

⁴⁹⁸⁵ “ede” 111a/6

⁴⁹⁸⁶ “çiçegini” 111a/7

⁴⁹⁸⁷ “divşüreler” 111a/7

⁴⁹⁸⁸ “koyalar” 111a/8

⁴⁹⁸⁹ “niçe” 111a/8

⁴⁹⁹⁰ “çiceklelerin” 111a/9

⁴⁹⁹¹ “devşüreler” 111a/9

andan⁴⁹⁹² isti'māl édeler *duhnü'l-âs* mersin⁴⁹⁹³ yağıdır cirāhata (7) ve od yanuğına ve başda olan cıbanlara⁴⁹⁹⁴ ve binbiglere ve maḳ'ad yaruğına ve bevāşire (8) ve mafşal sustlığına fāyide éde ve kılları muḥkem eyleye dökülmekden men' éde ve (9) **terkīb budur** kim mersin⁴⁹⁹⁵ tāzeyiken⁴⁹⁹⁶ yaprağın şıkalı berāberi zeyt ḳatalar bişüreler (10) kim şu gide zeyt ḳala ol zeyti isti'māl édeler bir dürlü dāḥı budur ki mersin⁴⁹⁹⁷ (11) yaprağını zeyte (*T111/b*) ısladalar güneşe ḳoyalar bir nice zamān ṭura andan isti'māl (12) édeler *duhnü'l-merzencūş* merzencūş yağıdır kızdurıcudur laṭif édicidir (13) raḥm ağzı yumulduğına fāyide éder ḥayz ḳanın yürüdür ve oğlan şonın çıkarur ve raḥimde⁴⁹⁹⁸ (14) olan ḥanāzīri giderür ve arḳa ve bögrek ağırlarına fāyide éde⁴⁹⁹⁹ balıla ḳarışdurub isti'māl (15) édeler ve süstendām kişilere dürtsele fāyide éder⁵⁰⁰⁰ ve felce dürtsele fāyide éder⁵⁰⁰¹ ve teşennüci olan

[115a]

(1) kişiyi ovsalar fāyide éde **terkīb budur** kim mersin⁵⁰⁰² yaprağın ve selīḥe ve ayva dāna ve (2) mersin çiçeği ve merzencūş çiçeği berāber alub dögeler zeyte ḳatalar dört (3) gün ḳoyalar andan şıkalı igiledin yēnisin ḳoyalar yine dört gün ṭura üç (4) kerre⁵⁰⁰³ böyle édeler andan isti'māl édeler *duhnü'l-bāzerūc* tere-i ḥorasāni⁵⁰⁰⁴ yağıdır (5) fāyide éder şovuk ağırlara ve raḥm ağzı yumulduğına ve sinirler zaḥmetine **terkīb budur** (6) ki⁵⁰⁰⁵ tatlı zeytden iki biḡ yüz dirhem alalar reyḥāndan biḡ yüz seksen dirhem alalar (7) zeytde bir gün bir gece ısladalar şıkalı bir ayarın ısladalar üç kez böyle édeler (8) andan süzüb isti'māl édeler *duhnü'l-ḳayşūm*⁵⁰⁰⁶ ayva dāna yağıdır

⁴⁹⁹² “andan”dan sonra “şonra” var. 111a/10

⁴⁹⁹³ “mersin” 111a/11

⁴⁹⁹⁴ “cıbanlara” 111a/12

⁴⁹⁹⁵ “mersin” 111a/13

⁴⁹⁹⁶ “tāze iken” 111a/14

⁴⁹⁹⁷ “mersin” 111a/15

⁴⁹⁹⁸ “raḥimde” 111b/4

⁴⁹⁹⁹ “éder” 111b/4

⁵⁰⁰⁰ “éde” 111b/5

⁵⁰⁰¹ “éde” 111b/6

⁵⁰⁰² “mersin” 111b/7

⁵⁰⁰³ “kerret” 111b/9

⁵⁰⁰⁴ “ḥorasāni” 111b/10

⁵⁰⁰⁵ “kim” 111b/11

⁵⁰⁰⁶ “ḳayşūm” 111b/14

fāyide eder (9) raḥm ağzı tıutulduğına ve kıatılığına ve ḥayzı⁵⁰⁰⁷ yüride⁵⁰⁰⁸ oğlan şonın çıkarur ve (10) **terkīb budur** tokuz yüz elli dirhem (*T112/a*) zeyt⁵⁰⁰⁹ sekiz yüz dirhem ayva dāna yaprağın (11) ışladalar üçe dek böyle edeler dāhı isti‘māl edeler **duhnü’ş-şibt**⁵⁰¹⁰ torağ (12) otı yağıdur raḥimde⁵⁰¹¹ olan kıatılığı yumşadur ağzın açar süstendāmlara⁵⁰¹² mafşallar⁵⁰¹³ (13) ağrısına ve ditremege fāyide ede ve ısıtmadan tüv ürpermege dürtterlerse fāyide ede (14) **terkībı budur** kim biñ dirhem zeyte tokuz yüz dirhem torağ otı (15) kıoyalar üç kez kıarşı değışdüreler andan süzüb isti‘māl edeler evet⁵⁰¹⁴

[115b]

(1) her ışlatdukları bir gün bir gece tıra **duhnü’s-sūsenü’l-ebyağ** ak⁵⁰¹⁵ süsendür⁵⁰¹⁶ (2) yağıdur kızdurıcıdur raḥm ağzın açıcıdur⁵⁰¹⁷ issi şışleri ḥall⁵⁰¹⁸ eder ḥāşıl-ı kelām (3) raḥm ağrılarına⁵⁰¹⁹ buncılayın fāyide eder yağ yokdur ve başda olan yağ⁵⁰²⁰ cıbanlara⁵⁰²¹ (4) sigillere fāyide eder ve ḥayz kıanın yürüdür ve başda olan kıonakları giderür eger (5) içseler⁵⁰²² şafrā ishāl ede ve sidüğü⁵⁰²³ yüride⁵⁰²⁴ evet⁵⁰²⁵ ma‘deye yaramazdur göñül (6) döndürür sıñır ve bögrek ağrısına kı şovukdan ola ve fālice⁵⁰²⁶ ve ditremege fāyide ede⁵⁰²⁷ (7) dürtseleler ovsalar sıñır büzüldüğüne ve kıulağ sıñırinde olan şışlere dürtseleler

⁵⁰⁰⁷ “ḥayz” 111b/15

⁵⁰⁰⁸ “yürüdür” 111b/15

⁵⁰⁰⁹ “zeyte” 112a/1

⁵⁰¹⁰ “duhnü’ş-şibt” 112a/2

⁵⁰¹¹ “raḥimde” 112a/2

⁵⁰¹² “süstendāmlara”dan sonra “ve” var. 112a/3

⁵⁰¹³ “mafşallara ve sıñırler” 112a/3

⁵⁰¹⁴ “evit” 112a/6

⁵⁰¹⁵ “ak” yok. 112a/6

⁵⁰¹⁶ “sūsen” 112a/7

⁵⁰¹⁷ “açıcıdur” 112a/7

⁵⁰¹⁸ “ḥal” 112a/7

⁵⁰¹⁹ “ağzına” 112a/8

⁵⁰²⁰ “yağ” yok. 112a/8

⁵⁰²¹ “cıbanlara” 112a/8

⁵⁰²² “icseler” 112a/10

⁵⁰²³ “südüğü” 112a/10

⁵⁰²⁴ “yürüdür” 112a/10

⁵⁰²⁵ “evit” 112a/10

⁵⁰²⁶ “felce” 112a/11

⁵⁰²⁷ “eder” 112a/11

fāyide (8) eder⁵⁰²⁸ eger kulağa ʔamzursalar balgāmī nezlelerden olan süddeleri açar şişlerin (9) taḥlīl eder ve şovuk ağrılarına fāyide eder **terkīb budur** ʔokuz yüz elli dirhem (10) zeyti alalar beş mışkāl mürrele ʔarışduralar ʔokusu eyü şarābıla bişüreler andan (11) her üç bucuḵ⁵⁰²⁹ rıṭla⁵⁰³⁰ (*T112/b*) yağmur şuyıla ıslanmış ʔurdumāne ʔoyalar ve biñ dāne (12) süsen ʔoyalar bir ʔağara ʔoyalar ele bal dürtüb bir gün bir gece ʔarışduralar (13) ʔoyalar ertesi şıḵalar bir ʔaba dāḥı ʔoyalar bir nice kerre⁵⁰³¹ böyle edeler ve üzerine yumşak (14) döğölmiş ʔuz şaḵalar girü üzerine üç bucuḵ⁵⁰³² rıṭl⁵⁰³³ yağ ʔoyalar on mışkāl (15) ʔurdumāne ʔoyalar girü elile ḥareket ʔtdüreler andan azacuk ʔoyalar ʔura dāḥı⁵⁰³⁴

[116a]

(1) şıḵalar girü ol zeytten üç bucuḵ⁵⁰³⁵ rıṭl⁵⁰³⁶ ʔoyalar on mışkāl ʔurdumāne ʔoyalar aḡa (2) göre bal ve ʔuz ʔoyalar elile ḥareket ʔtdüreler biraz ʔoyalar şıḵalar yağın alalar gine bayağılayın (3) yağ ve ʔurdumāne ve ʔuz ʔoyalar girü ele bal dürtüb ʔarışdurub şıḵalar yağ alalar sıflını⁵⁰³⁷ (4) yabāna atalar igiledin biñ dirhem⁵⁰³⁸ dāḥı ʔatalar evvel şıḵalar yağ ʔoyalar ʔurdumāne ʔatalar şıḵalar ve⁵⁰³⁹ (5) gine ikinci şıḵılan yağ ʔoyalar gine ʔurdumāne ʔoyalar şıḵalar üç kez böyle edeler andan şonra (6) kırk mışkāl mür⁵⁰⁴⁰ kırk mışkāl ʔurdumāne on mışkāl za‘frān⁵⁰⁴¹ ʔatalar andan şonra isti‘māl (7) edeler bir dürlü dāḥı olur ki süsenün ʔiçegin alalar zeyte ʔoyalar ısladub güneşe ʔoyalar (8) kırk gün⁵⁰⁴² güneşde ʔura andan şonra süzeler isti‘māl edeler *duhnü’n-nercis* nergis (9) yağıdur siñirler⁵⁰⁴³ ağrısına ki şovukdan ola fāyide ʔde⁵⁰⁴⁴ **terkīb budur** kim

⁵⁰²⁸ “ede” 112a/13

⁵⁰²⁹ “bucuḵ” 112a/15

⁵⁰³⁰ “rıṭl” 112a/15

⁵⁰³¹ “kerret” 112b/3

⁵⁰³² “bucuḵ” 112b/3

⁵⁰³³ “rıṭl” 112b/4

⁵⁰³⁴ “dāḥı” 112b/5

⁵⁰³⁵ “bucuḵ” 112b/5

⁵⁰³⁶ “rıṭl” 112b/5

⁵⁰³⁷ “suflunı” 112b/8

⁵⁰³⁸ “dirhem”den sonra “süsen” var. 112b/8

⁵⁰³⁹ “ve” yok. 112b/9

⁵⁰⁴⁰ “mür” 112b/10

⁵⁰⁴¹ “za‘ferānıla” 112b/11

⁵⁰⁴² “günde” 112b/13

⁵⁰⁴³ “siñirlere” 112b/14

zeytten tokuz (10) yüz elli dirhem dār-ı şīṣḡān altı yüz yigirmi dirhem andan evvel (T113/a) dögeler şuyıla ısladalar (11) andan sonra zeyte katarlar evet⁵⁰⁴⁵ ol şu zeytile berāber ola bişüre⁵⁰⁴⁶ zeyt qalınca⁵⁰⁴⁷ gide zeyti (12) alalar hind qamışından bēş yüz seksen dirhem dögüb eleyeler qarışduralar ve bir pāre mürre daḡı (13) dögüb bile katarlar andan sonra eyü qoḡulu şarāba katarlar bişüreler zeyt qalınca andan ol (14) zeyti alalar bir taḡara qoyalar üzerine çok nergis çiçeğin qoyalar iki gün qoyalar andan çalkayalar⁵⁰⁴⁸ (15) süzeler girü ayruḡ çiçek qoyalar üçe dek şöyle edeler süzüb isti‘māl edeler mezkūr

[116b]

(1) fāyidelerden ḡayrı raḡm aḡrılarına ve qatılıḡlarına fāyide eder⁵⁰⁴⁹ *duhnü’l-ḡamāḡhim*⁵⁰⁵⁰ yarpuz (2) çiçeğinün yaḡıdır isidür⁵⁰⁵¹ süddeleri açar kim dimāḡ⁵⁰⁵² perdesinde ola burına tamlatsalar başda⁵⁰⁵³ (3) olan yēlleri taḡıdır eger mafşallara ve siḡirlere dürtsele yēllerin taḡıdır ve süddelerin açar (4) *terkīb budur* kim biḡ dirhem zeyt⁵⁰⁵⁴ tokuz yüz dirhem yarpuz çiçeğin qoyalar sonra⁵⁰⁵⁵ güneşe (5) qoyalar sonra süzeler⁵⁰⁵⁶ isti‘māl edeler *duhnü’z-za‘frān* za‘frān yaḡıdır kızdurıcıdır (6) eyü⁵⁰⁵⁷ edicidir eger şışlere vursalar⁵⁰⁵⁸ ve yaramaz cıbanlara⁵⁰⁵⁹ vursalar⁵⁰⁶⁰ fāyide ede ve raḡm (7) qatılıḡın ve aḡız⁵⁰⁶¹ yumulduḡın giderür evet⁵⁰⁶² cıbanlara⁵⁰⁶³ vurıçaḡ⁵⁰⁶⁴ mūm

⁵⁰⁴⁴ “eder” 112b/14

⁵⁰⁴⁵ “evit” 113a/1

⁵⁰⁴⁶ “bişüreler” 113a/1

⁵⁰⁴⁷ “qalınca”dan sonra “şu” var. 113a/2

⁵⁰⁴⁸ “çalkasalar” 113a/5

⁵⁰⁴⁹ “ede” 113a/7

⁵⁰⁵⁰ “duhnü’l-ḡamāḡhim” 113a/7

⁵⁰⁵¹ “issidür” 113a/7

⁵⁰⁵² “dimāḡı” 113a/8

⁵⁰⁵³ “başda”dan sonra “ve burunda” var. 113a/8

⁵⁰⁵⁴ “zeyte” 113a/10

⁵⁰⁵⁵ “ve” 113a/10

⁵⁰⁵⁶ “süzüb” 113a/11

⁵⁰⁵⁷ “eyü edicidir” yok. 113a/11

⁵⁰⁵⁸ “ursalar” 113a/12

⁵⁰⁵⁹ “cıbanlara” 113a/12

⁵⁰⁶⁰ “ursalar” 113a/12

⁵⁰⁶¹ “aḡzı” 113a/12

⁵⁰⁶² “evit” 113a/13

⁵⁰⁶³ “cıbanlara” 113a/13

ve zaʿfrān ve yumurda (8) şarusın katub istiʿmāl edeler **terkīb budur** üç bucuğ rıtlı zeyt⁵⁰⁶⁵ elli mışkāl (9) zaʿfrān katarlar hareket êtdüreler beş gün koyalar andan süzeler igiledin zaʿfrān (10) koyalar andan üç dek böyle edüb süzeler (*T113/b*) üzerine kırk mışkāl mürr saḥk edüb eleyeler (11) üzerine koyalar⁵⁰⁶⁶ ve bir sırçalı⁵⁰⁶⁷ kab içine koyub istiʿmāl edeler *duhnü'l-ḥinnā*⁵⁰⁶⁸ kınā yağıdır (12) rahme⁵⁰⁶⁹ ve siñirlere⁵⁰⁷⁰ ve tamarların ağzın açar ve süñük şınduğına ve fālice⁵⁰⁷¹ ve ḥunāka ve issi (13) şişlere ve süstendām kişilere ve⁵⁰⁷² bu fāyideyi eder **terkīb budur** zeyt ve yağmur suyu⁵⁰⁷³ (14) yüz dirhem şöyle ki elli dirhem zeyt elli dirhem yağmur suyuyla karışdırub dāḥı⁵⁰⁷⁴ (15) dār-ı şişgāndan⁵⁰⁷⁵ beş yüz dirhem hind kāmışından altı yüz altmış dirhem ve yüz yigirmi dirhem⁵⁰⁷⁶

[117a]

(1) kurdumāne üç yüz toḳsan dirhem zeytten toḳuz yüz⁵⁰⁷⁷ elli dirhem dār-ı şişgān⁵⁰⁷⁸ (2) dögeler suyuyla ısladub zeyte katarlar kaynadalar mürr dögeler zeyte koyalar kurdumāne⁵⁰⁷⁹ (3) dāḥı dögeler karışdırub⁵⁰⁸⁰ şovuyınca andan sonra zeytün yigirmi toḳuz rıtlına (4) kırk toḳuz rıtlı⁵⁰⁸¹ kınā çiçegin koyalar bir gün bir gece koyalar andan sonra tekrār (5) üç dek böyle edeler andan şıkub istiʿmāl edeler bir dāḥı budur kim biñ dirhem (6) zeyte toḳuz yüz dirhem kınā çiçegin koyalar yigirmi gün güneşde tura üç dek (7) böyle edeler andan süzüb istiʿmāl edeler *duhnü'l-irsā*⁵⁰⁸² gök süsen (8)

⁵⁰⁶⁴ “uracağ” 113a/13

⁵⁰⁶⁵ “zeyte” 113a/14

⁵⁰⁶⁶ “koyalar” yok. 113b/1

⁵⁰⁶⁷ “sırçalı” 113b/1

⁵⁰⁶⁸ “duhnü'l-ḥinnā” 113b/2

⁵⁰⁶⁹ “rahm” 113b/2

⁵⁰⁷⁰ “siñirlere”den sonra “fāyide eder” 113b/2

⁵⁰⁷¹ “felce” 113b/3

⁵⁰⁷² “ve” yok. 113b/4

⁵⁰⁷³ “şuyunu” 113b/4

⁵⁰⁷⁴ “dāḥı” yok. 113b/5

⁵⁰⁷⁵ “şişgāndan” 113b/5

⁵⁰⁷⁶ “dirhem”den sonra “mürrü” var. 113b/6

⁵⁰⁷⁷ “yüz” yok. 113b/6

⁵⁰⁷⁸ “şişgānı” 113b/7

⁵⁰⁷⁹ “kurdumāneyi” 113b/7

⁵⁰⁸⁰ “karışduralar” 113/8

⁵⁰⁸¹ “rıtlı” 113b/8

⁵⁰⁸² “ersā” 113b/11

yağıdır⁵⁰⁸³ yumşadur kirleri⁵⁰⁸⁴ ve ʿufūnetleri arıdur⁵⁰⁸⁵ rahm ağrısına ve issi şişine (9) ve ağzı yumulduğuna fāyide éde ve içdeki⁵⁰⁸⁶ öli⁵⁰⁸⁷ oğlanı çıkara ve bevāsir ağızların (10) aç a kulağ güvüldüğüne fāyide éde sirkeyile ve bıganūs ve acı bādām⁵⁰⁸⁸ yağıyla (11) karışdurub istiʿmāl édeler⁵⁰⁸⁹ ve eski nezlelere ve burun yiyisine dürtsele (12) fāyide éde eger on iki dirhem (T114/a) içsele ishāl éde ve iblāvus adlu kılunca (13) fāyide éde ve sidüğü yürüde eger barmağa ve bilege dürtüb boğaza soksalar defī (14) kışdura⁵⁰⁹⁰ ve hunākı olan ve öyken düdüğünde iriligi olan dimāğına yapışdursa (15) fāyide éde **terkīb**⁵⁰⁹¹ **budur** kim tokuz yüz dirhem⁵⁰⁹² zeyt beş yüz dirhem belesān

[117b]

(1) ağacın döğüb katalar bişürelele andan sonra zeyti süzeler tokuz yüz tokşan (2) dirhem hind kāmışın koyalar bir pāre mürri⁵⁰⁹³ eyü koğulu sücude⁵⁰⁹⁴ ısladub koyalar⁵⁰⁹⁵ iki⁵⁰⁹⁶ (3) gece koyalar andan⁵⁰⁹⁷ şıkalar üçe dek böyle édeler andan süzüb istiʿmāl édeler (4) **duhnü ʿaşrūʾl-ʿineb** üzüm şuyı yağıdır fāyide éder siñirlele ve rahm ağrısına (5) ve süstendāmlara dürtsele fāyide éde zeyt ve hind kāmışın⁵⁰⁹⁸ ve sünbül-i rümī (6) ve dār-ı şişʿān⁵⁰⁹⁹ ve iklīlūʾl-melik ve kuşt berāber olub döğeler şırayıla ısladalar üç (7) gün tura⁵¹⁰⁰ her gün iki kez hareket étdürelele girü şıra ve zeyt koyalar otuz güne dek (8) tura andan süzüb istiʿmāl édeler **duhnüʾd-dārçini**⁵¹⁰¹ dārçini⁵¹⁰² yağıdır rahm (9)

⁵⁰⁸³ “yağıdır”dan sonra “siñirlele” var. 113b/12

⁵⁰⁸⁴ “kirlele” yok. 113b/12

⁵⁰⁸⁵ “arıdub” 113b/12

⁵⁰⁸⁶ “icdeki” 113b/13

⁵⁰⁸⁷ “ölü” 113b/13

⁵⁰⁸⁸ “bādēm” 113b/14

⁵⁰⁸⁹ “éde” 113b/15

⁵⁰⁹⁰ “kışdura” 114a/2

⁵⁰⁹¹ “terkibi” 114a/3

⁵⁰⁹² “dirhem”den sonra “zeyt beş yüz dirhem” yok. 114a/3

⁵⁰⁹³ “mürri” 114a/4

⁵⁰⁹⁴ “sücüde” 114a/5

⁵⁰⁹⁵ “koyalar”dan sonra “kaynadalar zeyti kalınca süzeler berāberi gök süsen koyalar” var. 114a/5

⁵⁰⁹⁶ “iki”den sonra “gün iki” var. 114a/6

⁵⁰⁹⁷ “andan”dan sonra “sonra”var. 114a/6

⁵⁰⁹⁸ “kāmışı” 114a/8

⁵⁰⁹⁹ “şişʿān” 114a/9

⁵¹⁰⁰ “tura”dan sonra “her gün iki kez hareket étdürelele girü şıra ve zeyt koyalar otuz güne dek tura” yok. 114a/10

⁵¹⁰¹ “dārçini” 114a/10

⁵¹⁰² “dārçini” 114a/10

ağrısına ve tamarlar ağzın açmağa fāyide éde ve ruṭūbetini⁵¹⁰³ ḥall éder⁵¹⁰⁴ ve yèlleri tağıdır eger (10) kırdumāneyile kıarışdurub bevāřire dürtsele fāyide éde ve cıbanlara⁵¹⁰⁵ dürtsele fāyide éder⁵¹⁰⁶ (11) ve eger ḥām encirile⁵¹⁰⁷ kıarışdurub ve ağılu cānavarlar şokduğına fāyide éde **terkīb**⁵¹⁰⁸ budur (12) belesān yağıını ve hind kıamışını ve dārçinī ve belesān dānesini ve mürri⁵¹⁰⁹ cem^c édüb zeyte (13) kıoyalar otuz gün kıoyalar andan isti‘māl édeler **duhnü’n-nārdīn** sünbül-i rūmī yağıdır (14) fāyide éde⁵¹¹⁰ ma^cde ve ciger ağrısına ve kıulunca ve ic řovukluğına⁵¹¹¹ (T114/b) içsele⁵¹¹² ve⁵¹¹³ dürtsele (15) ve ḥukne étsele ve uyıřan⁵¹¹⁴ ā‘zāya dürtsele fāyide éde ve ‘avratlar řāf gibi götüresele

[118a]

(1) raḥm ağrısına fāyide éde⁵¹¹⁵ eger kıulağa tamzursalar ağrısın sākin eyleye ve buruna tamlatsalar⁵¹¹⁶ (2) bař ve řakīka ağrısın sākin eyleye ve zekere tamlatsalar⁵¹¹⁷ sustluğına fāyide éder⁵¹¹⁸ (3) **terkīb**⁵¹¹⁹ budur biğ dirhem zeyte tokuz yüz dirhem sünbül-i rūmī kıatub otuz gün (4) kıoyalar andan süzüb isti‘māl édeler bir dürlü dāḥı budur bağ yağı yüz yigirmi dirhem (5) sünbül⁵¹²⁰ altı dirhem topalağ ve kırdumāne ve maştaki ve ıdḥır⁵¹²¹ her birinden bir mıřkāl (6) dögeler yağa kıoyalar yigirmi gün güneşde kıoyalar andan süzüb isti‘māl édeler (7) **duhnü’l-ḥulbe** boy yağıdır fāyide éder mağ‘ad şişine

⁵¹⁰³ “ruṭūbeti” 114a/11

⁵¹⁰⁴ “éde” 114a/11

⁵¹⁰⁵ “kııbanlara” 114a/12

⁵¹⁰⁶ “éde” 114a/12

⁵¹⁰⁷ “incirile” 114a/12

⁵¹⁰⁸ “terkībı” 114a/12

⁵¹⁰⁹ “mürri” 114a/13

⁵¹¹⁰ “éder” 114a/15

⁵¹¹¹ “şovuklandığına” 114a/15

⁵¹¹² “icseler” 114b/1

⁵¹¹³ “ve”den sonra “dürtsele ve” yok. 114b/1

⁵¹¹⁴ “üşüyen” 114b/1

⁵¹¹⁵ “éder” 114b/2

⁵¹¹⁶ “tamzursalar” 114b/3

⁵¹¹⁷ “tamzursalar” 114b/4

⁵¹¹⁸ “éde” 114b/4

⁵¹¹⁹ “terkībı” 114b/4

⁵¹²⁰ “sünbül-i rūmī” 114b/6

⁵¹²¹ “adḥır” 114b/7

ve rahimde⁵¹²² olan katılığına⁵¹²³ (8) hıķne  tseler     rmayan  avrata  s n  der ve zah r olan ki iye  tseler f yide  der⁵¹²⁴ (9) ve ba a d rtseler ba  cıbanların⁵¹²⁵ ve    ağın gidere eger m mıla  arı durub od yanuğına (10) vursalar⁵¹²⁶ f yide  der⁵¹²⁷ **terk b**⁵¹²⁸ **budur** poy⁵¹²⁹     z y  z dirhem zeyt b    y  z dirhem (11)  urdum ne ve y  z yigirmi dirhem  opala  iki y  z kır k dirhem bu edviyeyi⁵¹³⁰ d   ler zeyt (12) i inde ı ladalar y  di g n  ura andan s    b isti m l  deler bu f yideyi  der⁵¹³¹ (13) **duhn 's-sez b** bı an s⁵¹³² yağıdur f yide  de⁵¹³³ b    k ve  avuk ve⁵¹³⁴ ar a ve rahm  ovu lı ına⁵¹³⁵ (14) ve sinir ve yanlar a rısına ve eski a rılara (*T115/a*) ve y  lleri  ağıdur eger altı dirhemini (15)  am m⁵¹³⁶ i inde⁵¹³⁷ i seler ba  ditremegin gidere m  erred r ve g  dede⁵¹³⁸ olan a rılara d rtseler

[118b]

(1) f yide  de⁵¹³⁹ ve  ula a  amzursalar s ddelerin a ar ve  ovu  a rılarına f yide  der eger hıķne (2)  tseler  ulunca ve ic a rısına f yide  der **terk bi budur**⁵¹⁴⁰ t   e bı an s⁵¹⁴¹ yaprağın (3) kır k dirhem zeyt d  t y  z dirhem  atlu  u y  z seksen dirhem cem 'i⁵¹⁴² (4) bir y  ni    mege  oyalar  ol  adar  aynaya kim  u⁵¹⁴³ gid b⁵¹⁴⁴ ya   ala

⁵¹²² "rahimde" 114b/9

⁵¹²³ " atılı a" 114b/9

⁵¹²⁴ " de" 114b/10

⁵¹²⁵ " ıbanların" 114b/10

⁵¹²⁶ "ursalar" 114b/11

⁵¹²⁷ " de" 114b/11

⁵¹²⁸ "terk bi" 114b/11

⁵¹²⁹ "boy" 114b/12

⁵¹³⁰ "edveyeyi" 114b/13

⁵¹³¹ " de" 114b/14

⁵¹³² "ba an s" 114b/14

⁵¹³³ " der" 114b/15

⁵¹³⁴ "ve"den sonra "ar a ve" yok. 114b/15

⁵¹³⁵ " ovu landuğına" 114b/15

⁵¹³⁶ " am mda" 115a/1

⁵¹³⁷ "i inde" yok. 115a/1

⁵¹³⁸ "gevdede" 115a/1

⁵¹³⁹ " der" 115a/2

⁵¹⁴⁰ "budur" yok. 115a/3

⁵¹⁴¹ "ba an s" 115a/4

⁵¹⁴² "cem 'i"den sonra "edviyeyi" var. 115a/5

⁵¹⁴³ " uyı" 115a/5

⁵¹⁴⁴ "gide" 115a/5

andan süzüb (5) isti‘māl edeler gāyet⁵¹⁴⁵ fāyide eder⁵¹⁴⁶ *duhnü’n-nesrīn* nesrīn yağıdır
 koçulaması (6) dimāğı kızdurur kavī eyler ve dimāğda olan yelleri tağıdır aqsırtmağıla
 ve rahm ağrısına (7) fāyide ede⁵¹⁴⁷ ve zīkū’n-nefese fāyide ede⁵¹⁴⁸ *terkibi sezāb* yağı
 gibidür⁵¹⁴⁹ *duhnü’l-bābūnec* (8) babādyā⁵¹⁵⁰ yağıdır fāyide eder cemī‘i ağrılara ve
 süstendāmlara ve ısıtmalara ve bağarsukda⁵¹⁵¹ (9) olan yellere⁵¹⁵² ve şişleri tahlīl eder
*terkib*⁵¹⁵³ *budur* yaş çiğegin divşüreler⁵¹⁵⁴ kırk (10) dirhem bābādyaya yüz yigirmi
 dirhem zeyt yağı eger zeyt yağı ele girmeye şirlügān (11) yağın dartub bir şişiye eger
 şişe ele girmeye bir gayrı kaba koyalar dāhı içine (12) bābādyāyı dögeler harāniye
 veyā bir tencireye şu kıya andan ol yağı içine oturdı (13) koyalar şuyun altına od
 vuralar tā kim şu kaynayub ol yağ şuyun buğından (14) şu miqdār kaydada kim
 çiğegün kuvveti yağa cıka andan ol yağı süzeler çiğegin yabāna (15) atalar girü ol
 miqdār bābādyā koyalar andan kırk gün güneşde dura inşā’llāh

[119a]

(1) cemī‘i çiçekleri böyle edeler issi olanları zeytile şovuk olanları şirlügānıyla (2) **bir
 dürlü dāhı** yaş çiğegin divşüreler zeyte koyalar⁵¹⁵⁵ güneşde koyalar kırk gün dura⁵¹⁵⁶
 (3) andan şonra isti‘māl edeler fāyide ede *duhnü’s-sefercel* ayva yağıdır fāyide eder
 (4) yaramaz cıbanlara⁵¹⁵⁷ ve baş koñağına ve şovukdan yarılan yerlere⁵¹⁵⁸ ve ağız

⁵¹⁴⁵ “be-gāyet” 115a/6

⁵¹⁴⁶ “ede” 115a/6

⁵¹⁴⁷ “eder” 115a/8

⁵¹⁴⁸ “eder” 115a/8

⁵¹⁴⁹ “gibidür”den sonra “hemān” var. 115a/9

⁵¹⁵⁰ “bābādyā” 115a/9

⁵¹⁵¹ “bağırsaklarda” 115a/10

⁵¹⁵² “yellere”den sonra “fāyide eder” var. 115a/10

⁵¹⁵³ “terkibi” 115a/11

⁵¹⁵⁴ “devşüreler” ve “devşüreler”den sonra “kırk dirhem bābādyaya yüz yigirmi dirhem zeyt yağı eger zeyt yağı ele girmeye şirlügān yağın dertüb bir şişiye eger şişe ele girmeye bir gayrı kaba koyalar dāhı içine bābādyāyı dögeler harāniye veyā bir tencireye şu kıya andan ol yağı içine oturdı koyalar şuyun altına oduralar tā kim şu kaynayub ol yağ şuyun buğından şu miqdār kaydada kim çiğegün kuvveti yağa cıka andan ol yağı süzeler çiğegin yabāna atalar girü ol miqdār bābādyā koyalar andan kırk gün güneşde dura inşā’llāh cemī‘i çiçekleri böyle edeler issi olanları zeytile şovuk olanları şirlügānıyla **bir dürlü dāhı** yaş çiğegin divşüreler” yok. 115a/11

⁵¹⁵⁵ “katalar” 115a/11

⁵¹⁵⁶ “tura” 115a/12

⁵¹⁵⁷ “cıbanlara” 115a/13

⁵¹⁵⁸ “yaralara” 115a/14

cıbanlarına⁵¹⁵⁹ eger (5) hıķne  tseler raķme f yide  der⁵¹⁶⁰ eger zekere  amlatsalar s d k g y nd ğine f yide  de⁵¹⁶¹ (6) eger i seler⁵¹⁶² (*T115/b*) ķan t k rmesine ve issi baŗ aŗrısına ve issi z k ma ve  iger⁵¹⁶³ řiŗine (7) ve eski ish le ve zaķ re f yide  der eger hıķne  tseler baŗırŗaķ g y nd ğine (8) f yide  de⁵¹⁶⁴ eger ķın yıla ķarıŗdurub binbiglere vursalar⁵¹⁶⁵ f yide  der **terķ bi budur** kim (9) ayva şuyı iki y z kırķ dirhem s nb l  c dirhem besb se  c dirhem⁵¹⁶⁶ ķaranful (10)  c dirhem afsent n altı dirhem saķız⁵¹⁶⁷ bir mıŗķ l   d bu edviyeleri cem   d b (11) ıŗladalar bir g n bir ge e andan⁵¹⁶⁸ şonra ķaynadub s zeler ber ber g l yaġın ķatub ķaynada⁵¹⁶⁹ (12) şu gid b yaġ ķalınca andan şonra isti m l  deler f yide  der bir d ķı budur kim (13) g l yaġı bir rı ıl ayva şuyı bir rı ıl biŗ reler şuyı gid b yaġı ķalınca andan  c (14) dirhem saķız⁵¹⁷⁰ ve  c dirhem ıdķır ⁵¹⁷¹ saķķ  d b ķatalar andan bir dirhem s nb l ve rub  (15) mıŗķ l  anber-i h m eger⁵¹⁷² bul nursa eger bul nmazsa⁵¹⁷³ bedeli  c dirhem l den ķoyalar

[119b]

(1) ķaynadalar s zeler isti m l  deler bir d rl s ⁵¹⁷⁴ d ķı⁵¹⁷⁵ budur kim ayva şuyın eski s ciyile⁵¹⁷⁶ (2) ve g l yaġıyıla otuzar dirhem  artub ķarıŗdurub⁵¹⁷⁷ afsent n-i r m  iki dirhem  oraķ (3) otı toķmı ve ıdķır ve s nb l her birinden ikiŗer dirhem ıŗladalar bir g n bir ge e andan ķaynadalar (4) s zeler d rt dirhem l den ve iki dirhem maŗtak 

⁵¹⁵⁹ “ ıbanlarına f yide  de ve” 115a/14

⁵¹⁶⁰ “ de” 115a/15

⁵¹⁶¹ “ der” 115a/15

⁵¹⁶² “ıcseler” 115a/15

⁵¹⁶³ “ciger” 115b/1

⁵¹⁶⁴ “ der” 115b/2

⁵¹⁶⁵ “ursalar” 115b/3

⁵¹⁶⁶ “dirhem”den sonra “ķaranful  c dirhem” yok. 115b/4

⁵¹⁶⁷ “ŗaķız” 115b/4

⁵¹⁶⁸ “andan şonra” yok. 115b/5

⁵¹⁶⁹ “ķaynadalar” 115b/5

⁵¹⁷⁰ “ŗaķız” 115b/7

⁵¹⁷¹ “ıdķır” 115b/7

⁵¹⁷² “eger”den sonra “bul nursa eger” yok. 115b/8

⁵¹⁷³ “bul nmazısa” 115b/8

⁵¹⁷⁴ “d rl ” 115b/9

⁵¹⁷⁵ “d ķı” 115b/9

⁵¹⁷⁶ “s ciyile” 115b/9

⁵¹⁷⁷ “ķarıŗduralar” 115b/10

zaʿfrān bir dirhem ʿanber (5) hām bir dāng dögüb qarışdurub⁵¹⁷⁸ yağı qalınca
kaynadalar istiʿmāl edeler *duhnü'l-verd* (6) gül yağıdır eger içseler⁵¹⁷⁹ içi ishāl ede⁵¹⁸⁰
maʿdenün alavın⁵¹⁸¹ sākin ede⁵¹⁸² dimāğa kuvvet (7) vère⁵¹⁸³ fehmi ziyāde eyleye⁵¹⁸⁴
başā dürtseler⁵¹⁸⁵ ağrısın sākin eyler ve başda olan yaş (8) cıbanları⁵¹⁸⁶ gidere⁵¹⁸⁷ ve eski
cıbanlara⁵¹⁸⁸ dürtseler yēñi et bitüre⁵¹⁸⁹ ve ağızda maźmaza (9) etseler diş ağrısın sākin
eyler ve ġalīz olan qabaqlara dürtseler ve göze kuhl etseler (10) fāyide ede⁵¹⁹⁰ ve hūkne
etseler bağırsak⁵¹⁹¹ ve rahm ağrısına ve cıbanlara⁵¹⁹² fāyide eder⁵¹⁹³ ve şafrāy⁵¹⁹⁴ (11)
ishālī kese içseler⁵¹⁹⁵ āʿzāy⁵¹⁹⁶ kavī eder mādde inmekden saklar qarışdurub ve (12)
eñseye dürtseler dimāğı arıda ve issi ve⁵¹⁹⁶ şovuk şişlerine fāyide ede eger sirkeyile
qarışdurub (13) kiremüdi kızdursalar tekrār bitürseler dimāğ şişlerine qosalar fāyide
eder⁵¹⁹⁷ (14) eger ılıtsalar pamucuğıla tamlatsalar sancusın sākin eyleye⁵¹⁹⁸ ve issi
şişlerden (15) olan sancuların ve ağrıların sākin eyleye eger gövdeye⁵¹⁹⁹ ve cemīʿi
āʿzāya yaş mersin⁵²⁰⁰

⁵¹⁷⁸ “qarışduralar” 115b/13

⁵¹⁷⁹ “icseler” 115b/14

⁵¹⁸⁰ “ede”den sonra “ve” var. 115b/14

⁵¹⁸¹ “alavun” 115b/15

⁵¹⁸² “eyler” 115b/15

⁵¹⁸³ “vürür” 115b/15

⁵¹⁸⁴ “eyler” 115b/15

⁵¹⁸⁵ “dökseler (*T116/a*) baş” 115b/15-116a/1

⁵¹⁸⁶ “cıbanları” 116a/1

⁵¹⁸⁷ “giderür” ve “giderür”den sonra “ve eski” yok. 116a/1

⁵¹⁸⁸ “cıbanlara” 116a/1

⁵¹⁸⁹ “bitürür” 116a/2

⁵¹⁹⁰ “eder” 116a/3

⁵¹⁹¹ “bağarsuk” 116a/3

⁵¹⁹² “cıbanlara” 116a/4

⁵¹⁹³ “ede” 116a/4

⁵¹⁹⁴ “şafrāy” 116a/4

⁵¹⁹⁵ “icseler” 116a/4

⁵¹⁹⁶ “ve” yok. 116a/5

⁵¹⁹⁷ “ede” 116a/6

⁵¹⁹⁸ “ede” 116a/7

⁵¹⁹⁹ “gevdeye” 116a/8

⁵²⁰⁰ “mersin şuyunı” 116a/8

[120a]

(1) ve süci sirkeyile karışdurub dürtselel tamardan kan sızduğun kese eger türunc⁵²⁰¹
(2) iciyile⁵²⁰² karışdurub ısıtma tutanun tabanına dürtselel ısıtmadan olan baş (3)
çegzinmesin ve ağrısın sâkin eyleye eger ılıcağ eyleyüb yumurda şarusıyıla (4)
karışdurub hūkne êtselel uzun bağarsağda⁵²⁰³ olan cıbanlara⁵²⁰⁴ ve zaḥîre fâyide êder⁵²⁰⁵
(5) eger hūre zahmetlerine dürtselel et bitüre ḥāşıl-ı kelām cemî'î⁵²⁰⁶ yaramaz
cıbanlara⁵²⁰⁷ ve binbiglere (6) ve dā'ü'l-hayyeye ve deri şoyılduğına⁵²⁰⁸ dürtselel fâyide
êde eger kırıtıla saḥḥ êdüb (7) issi şişlere ve ısırguya fâyide êde⁵²⁰⁹ vursalar⁵²¹⁰ eger iki
dirhemin torağ otı (8) şuyıla isti'mâl êtselel dāḥı kosalardan beş dirhemini bir
dirhem tiryāk-ı fârūkıla (9) içselel⁵²¹¹ emîn olalar **(T116/b) terkîb budur** beş yüz⁵²¹²
seksen dirhem ıdḥır (10) dögeler iki piñ⁵²¹³ elli dirhem zeytile karışdurub andan sonra
yatacağca şu koyalar (11) karışdurub bişürelel andan süzeler biñ dirhem gül yaprağın
icine⁵²¹⁴ koyalar ele bal (12) dürtüb karışdurub⁵²¹⁵ aḥılca aḥılca şıkaca şıkaca andan
koyalar bir gün bir gece tura irteye⁵²¹⁶ dek⁵²¹⁷ (13) şöyle êdeler andan sonra isti'mâl
êdeler bir dürlü dāḥı budur kim güli dögeler zeyte ısladalar (14) yedi günde bir
tâzeleyeler üç keze degin **duhnü'l-benefsec** benefşe yağıdır şovıdır ve eyüdüdür (15) ve
ḥarâreti sâkin eyler ve uyuza fâyide êder ve issi baş ağrısına fâyide êder buruna
ṭamlatsalar⁵²¹⁸

⁵²⁰¹ “turunc” 116a/9

⁵²⁰² “iciyile” 116a/9

⁵²⁰³ “bağarsağda” 116a/11

⁵²⁰⁴ “cıbanlara” 116a/11

⁵²⁰⁵ “êde” 116a/12

⁵²⁰⁶ “cemî'î” yok. 116a/12

⁵²⁰⁷ “cıbanlara” 116a/13

⁵²⁰⁸ “şoyılduğına” 116a/13

⁵²⁰⁹ “êder” 116a/14

⁵²¹⁰ “vursalar” 116a/14

⁵²¹¹ “içselel” 116a/15

⁵²¹² “yüz” yok. 116b/1

⁵²¹³ “piñ” 116b/1

⁵²¹⁴ “icine” 116b/3

⁵²¹⁵ “karışduralar” 116b/3

⁵²¹⁶ “erteye” 116b/4

⁵²¹⁷ “dek”den sonra “üç keze dek” var. 116b/4

⁵²¹⁸ “ṭamzursalar” 116b/6

éder⁵²⁴⁰ eger aḳ mūmıla ẓarışdurub (14) ẓatı şışlere vursalar⁵²⁴¹ yumşada gidere eger zekere tekrār ẓamlatsalar ovsalar böyüde **terkīb budur** (15) zanbaḳ çiçegin cem^c édeler şirligün⁵²⁴² yağınuñ içine⁵²⁴³ ısladalar dāhı güneşe aṣa ƙoyalar

[121a]

(1) kırk gün ẓura andan isti^cmāl édeler **duhnü'l-ḥasek** demür dikenini yağıdur ve cemī^ci mefāşıla (2) ve bögrek ve arḳa ağrısına fāyide éde⁵²⁴⁴ ve cimā^cı ziyāde eyleye⁵²⁴⁵ ve beñzi gökcek eyleye⁵²⁴⁶ eger (3) bundan iki dirhemini meypuḥteyile ẓarışdurub içseler⁵²⁴⁷ mezkūr zaḥmetlere fāyide éde ve ẓavukda (4) ve bögrekde olan ẓaşları ẓağıda ve arḳaya ve sekirdene ve ḥāyaya dürtseler bu fāyideleri (5) éde ve südük ẓutulduğına fāyide éde **terkīb budur** kim demür dikenini uvaçuk⁵²⁴⁸ ẓoğrayalar şirligün⁵²⁴⁹ (6) yağına ƙoyalar otuz gün ẓura girü ƙoyalar üçe dek böyle édeler andan süzüb (7) isti^cmāl édeler bu fāyideyi⁵²⁵⁰ éder⁵²⁵¹ **duhnü'l-ḳar^c** ƙabak yağıdur fāyide éder dimāğ ḥarāretine (8) ve yubūsetine buruna ẓamlatsalar ve başa dürtseler sersāme (*T117/b*) ve mālīḥūlyāya fāyide éde ve bedende (9) olan ḥarāreti sākin eyleye eger azacuk sirkeyile⁵²⁵² ƙatub dürtseler **terkīb budur** ƙabağı (10) arıdalar dögeler şuyın şıḳalar dört yüz dirhem şirligün ƙatalar yağ ƙalınca bişüreler (11) isti^cmāl édeler ve çekirdeginüñ yağı⁵²⁵³ şafrāya ve issiye ve baş ağrısına ve burun iriligine (12) fāyide éder ẓamladsalar⁵²⁵⁴ göyündüğine ve ḥāya göyündüğine fāyide éde⁵²⁵⁵ **terkīb budur** ƙabak (13) çekirdeginüñ ƙabın gidereler yumşak dögeler ısıcaḳ şı saçalar⁵²⁵⁶

⁵²⁴⁰ “eyler” 117a/4

⁵²⁴¹ “ursalar” 117a/5

⁵²⁴² “şirligün” 117a/6

⁵²⁴³ “içinde” 117a/6

⁵²⁴⁴ “éde” 117a/8

⁵²⁴⁵ “eyler” 117a/9

⁵²⁴⁶ “eyler” 117a/9

⁵²⁴⁷ “icseler” 117a/10

⁵²⁴⁸ “uvacuk” 117a/12

⁵²⁴⁹ “şirligün” 117a/12

⁵²⁵⁰ “fāyide” 117a/14

⁵²⁵¹ “éde” 117a/14

⁵²⁵² “sirkeye” 117b/1

⁵²⁵³ “yağını” 117b/3

⁵²⁵⁴ “ẓamlatsalar” 117b/4

⁵²⁵⁵ “éde” 117b/5

⁵²⁵⁶ “saçalar” 117b/5

karışduralar⁵²⁵⁷ od (14) üstinde⁵²⁵⁸ yağı çıkınca tura⁵²⁵⁹ andan isti'māl edeler *duhnü'l-emlec* emlec yağıdır (15) kılı karardur muhkem ve gökcek⁵²⁶⁰ eyler dökülmekden ve çatallanmağdan **terkīb budur**

[121b]

(1) çekirdegi ayrıtlanmış mersin⁵²⁶¹ ve emlec ve köknār ağacı köki kabuğı berāber dögeler (2) şuyıla bişüreler ol şu yarusı kadar şirligün katub şol kadar kaynadalar kim (3) şu gidüb yağı kala isti'māl edeler *duhn-ı nuvārü'l-kundül* kuds-i mübārek tağlarında (4) biter muğaylān ağacına⁵²⁶² benzer dikenlüçe⁵²⁶³ ağacın çiçeği⁵²⁶⁴ yağıdır fāyide eder niķrīse (5) ve şovukdan olan mafşallar⁵²⁶⁵ ağrısına ve mafşallarda⁵²⁶⁶ olan kuru⁵²⁶⁷ yēlleri ve bögrek ve kavuk (6) ağrısına fāyide eder dürtseler ve ovsalar eger bile ve uyluklara ve zekere ve hāyaya dürtseler (7) zekeri muhkem kıvāma getüre ve şovuk katı şişlere dürtseler yumşada eger koķulasalar yā buruna (8) tamlatsalar eski ve yēni şovuk baş ağrıların gidere ve zükāma ve nezlelere ve şakīķaya⁵²⁶⁸ fāyide (9) eder⁵²⁶⁹ ve dimāğ (*T118/a*) perdesinde olan yēlleri tağıda ve lakvādan olan süddeleri açar ve ā'zā (10) sustlığına fāyide ede⁵²⁷⁰ eger hūķneye⁵²⁷¹ katub isti'māl etseler içi kabz eyleye eger rāseniye (11) cerer şarābıyıla içseler⁵²⁷² ma'de ağrısına ve ağzına kuvvet vēre ve şovukdan olan (12) za'fin gidere **terkīb budur** iki yüz kırk dirhem şirligün yağına mezķūr çiçekden (13) batıncaķca koyalar her yēdi günde bir şıklar yēnisiin koyalar üç keze degin böyle edeler (14) şıklar bir sırçalı kaba koyub isti'māl

⁵²⁵⁷ “karışdurub” 117b/6

⁵²⁵⁸ “üstünde” 117b/6

⁵²⁵⁹ “tura andan” yok. 117b/6

⁵²⁶⁰ “gökçek” 117b/7

⁵²⁶¹ “mersin” 117b/8

⁵²⁶² “ağacına” 117b/11

⁵²⁶³ “dikenlüçe” 117b/11

⁵²⁶⁴ “çiçeği” yok. 117b/11

⁵²⁶⁵ “mafşallar” 117b/12

⁵²⁶⁶ “mefaşıllarda” 117b/12

⁵²⁶⁷ “kuru” 117b/12

⁵²⁶⁸ “şakīķa” 117b/15

⁵²⁶⁹ “eder” 117b/15

⁵²⁷⁰ “eder” 118a/2

⁵²⁷¹ “hūķne” 118a/2

⁵²⁷² “icseler” 118a/3

édeler *duhnü'l-acürr* kiremid yağıdır ve⁵²⁷³ (15) balgamî zahmetlere be-ğāyet fāyide éde⁵²⁷⁴ ve südügi yürüdür eger bir mışkālını südile⁵²⁷⁵ yā şarābıla

[122a]

(1) içseler⁵²⁷⁶ karında olan kırtları ve yılanı⁵²⁷⁷ öldüre çıkara eger fālice⁵²⁷⁸ ve laqvāya dürtsele (2) be-ğāyet fāyide éde eger 'ırku'n-nisāya ve mafşallar ağrısına dürtsele be-ğāyet fāyide éde (3) eger 'ırku'n-nisāya vursalar⁵²⁷⁹ bu fāyideyi éde eger uşakı⁵²⁸⁰ hall édüb bu yağuş içinde (4) talaş şişine vursalar⁵²⁸¹ tizcek⁵²⁸² gidere ve şovukdan olan katı şişlere vursalar⁵²⁸³ gidere eger (5) burına⁵²⁸⁴ tamlatsalar⁵²⁸⁵ uçuk tutana⁵²⁸⁶ fāyide éde eger ağrıyan dişe tamlatsalar ağrısın gidere (6) eger 'avratlar fercinde götürse hayz kanın yürüde⁵²⁸⁷ öli⁵²⁸⁸ ve diri oğlanı çıkara eger (7) yünile süzüb ardından götürsele mak'atda⁵²⁸⁹ olan uvaçuk⁵²⁹⁰ kırtları öldüre çıkara ve (8) tamarlar ağzın aç ve tönmiş kanı eride eger şarābı⁵²⁹¹ zūfāya azaçuk⁵²⁹² katub içseler⁵²⁹³ (T118/b) galiz (9) hıltları arıtlaya⁵²⁹⁴ ve zikü'n-nefese fāyide éde eger gövdeye⁵²⁹⁵ dürtsele şovukları gidere eger (10) göze sürme etseler göze inen şuya fāyide éde gidere⁵²⁹⁶ eger agulu cānavarlar

⁵²⁷³ “ve” yok. 118a/6

⁵²⁷⁴ “éder” 118a/7

⁵²⁷⁵ “südüle” 118a/7

⁵²⁷⁶ “icseler” 118a/8

⁵²⁷⁷ “yılanları” 118a/8

⁵²⁷⁸ “felce” 118a/8

⁵²⁷⁹ “ursalar” 118a/10

⁵²⁸⁰ “uşak” 118a/10

⁵²⁸¹ “ursalar” 118a/11

⁵²⁸² “tizcek” 118a/11

⁵²⁸³ “ursalar” 118a/12

⁵²⁸⁴ “buruna” 118a/12

⁵²⁸⁵ “tamzursalar” 118a/12

⁵²⁸⁶ “tutana” 118a/12

⁵²⁸⁷ “yürüde”den sonra “ve” var. 118a/13

⁵²⁸⁸ “ölü” 118a/13

⁵²⁸⁹ “mak'adda” 118a/14

⁵²⁹⁰ “uvacuk” 118a/14

⁵²⁹¹ “şarāb” 118a/15

⁵²⁹² “azacuk” 118a/15

⁵²⁹³ “icseler” 118a/15

⁵²⁹⁴ “ayırtlaya” 118b/1

⁵²⁹⁵ “gevdeye” 118a/1

⁵²⁹⁶ “gidere” yok. 118b/2

şokduğu (11) yere dürtsele ve ağı içenler içseler⁵²⁹⁷ fâyide eder⁵²⁹⁸ **terkîb budur** şu doğunmaduk⁵²⁹⁹ kızıl (12) kiremîdi⁵³⁰⁰ pâre pâre keseler her pâresi on iki dirhem yâ yigirmi dört dirhem ola kızduralar (13) eski zeyt içine bırağalar girü kızduralar girü bırağalar tâ yumşayınca andan yumşak (14) dögeler farağ abnîka koyalar tamlayan şucuğazın alalar isti'mâl edeler **duhnü'l-gârî** (15) defnenün yemişinün yağıdur fâyide eder süstendâmlara ve sinirler ağrısına ve tüv ürperdüğine

[122b]

(1) ve kulak ağrısına ve nezlelere ve baş ağrısına dürtsele ve tamlatsalar⁵³⁰¹ eger içseler⁵³⁰² gönül (2) döndürür giciyige⁵³⁰³ ve uyuza ve demregüye hamâm⁵³⁰⁴ içinde dürtsele fâyide ede kırtları ve bitî öldüre (3) ve dâ'ü's-sa'lebe fâyide ede ve segriyen yere⁵³⁰⁵ ve şovuk zahmete ve şakîkaya dürtsele fâyide ede **terkîb budur** (4) kim yemişini⁵³⁰⁶ şuyıla bişürele üzerine gelen yağcuğazı⁵³⁰⁷ alalar bir dürlü dâhî⁵³⁰⁸ budur kim tâze (5) yaprağından alalar zeyte koyalar kaynadalar süzeler ol zeyti isti'mâl edeler **duhnü's-şecerü'l- maşaki** (6) sakız⁵³⁰⁹ ağacınun⁵³¹⁰ yağıdur fâyide eder uyuza ve süstendâma ve derlemez gövdelere⁵³¹¹ **terkîb**⁵³¹² **budur**⁵³¹³ (7) defn yağı gibidür **duhnü'l-maşaki**⁵³¹⁴ fâyide ede⁵³¹⁵ rahm ağrılarına⁵³¹⁶ ve katıların yumşadur eger (8)

⁵²⁹⁷ “icseler” 118b/3

⁵²⁹⁸ “ède” 118b/3

⁵²⁹⁹ “toğunmaduk” 118b/3

⁵³⁰⁰ “kiremîdi” 118b/3

⁵³⁰¹ “tamzursalar fâyide eder” 118b/8

⁵³⁰² “icseler” 118b/8

⁵³⁰³ “giciyüğe” 118b/9

⁵³⁰⁴ “hammâm” 118b/9

⁵³⁰⁵ “yere” yok. 118b/10

⁵³⁰⁶ “yemişini” 118b/11

⁵³⁰⁷ “yağcuğazın” 118b/11

⁵³⁰⁸ “dahî” 118b/11

⁵³⁰⁹ “şakız” 118b/13

⁵³¹⁰ “ağacınun” 118b/13

⁵³¹¹ “gövdeye” 118b/13

⁵³¹² “terkîbi” 118b/14

⁵³¹³ “budur” yok. 118b/14

⁵³¹⁴ “maşaki”den sonra “maşaki yağıdur” var. 118b/14

⁵³¹⁵ “ède” 118b/14

⁵³¹⁶ “ağrısına” 118b/14

alak şişine ve çıgıda ve göz bulandugına fāyide der⁵³³⁹ dürtseler (6) ve iseler⁵³⁴⁰ eger
 sciyile⁵³⁴¹ karışdurub başa dürtseler başda olan yaş cıbanlara⁵³⁴² ve koağa (7) fāyide
 de⁵³⁴³ **terkibi budur**⁵³⁴⁴ kene yağı gibidür **duhn'l-levvüzü'l-hlv**⁵³⁴⁵ atlu bādem
 yağıdur mu'tedildür (8) fāyide der bögrek ve kavuğ ağrısına ve sdk ttulmasına ve
 aşları ağıdur kulunc⁵³⁴⁶ ve (9) kuduz it aladugına ve yaş ma'de ağrısına (**T119/b**) ve
 sersāme ve boğaz ve yken ddgi iriligine (10) ve ksrge fāyide de evet⁵³⁴⁷ za'if
 iseler⁵³⁴⁸ zağmet der⁵³⁴⁹ teşennüce fāyide der⁵³⁵⁰ ve arđa ođurđalarına⁵³⁵¹ (11) dāim
 dürtseler tekavvs zağmetinden ki koalığa bl bklmekdr andan emin (12) eyleye
 arāreti kav eyleye fālice⁵³⁵² ve laqvāya⁵³⁵³ ve teşennüce fāyide de burunlarına
 amlatsalar ve (13) gvdelerin⁵³⁵⁴ ovsalar⁵³⁵⁵ anılaya ve⁵³⁵⁶ gz⁵³⁵⁷ yanında olan
 nāřra⁵³⁵⁸ ve şovuk mizāclu kişilere fāyide de (14) siğirleri yumşada ve şovuk ağrılara
 fāyide der demregye ve dā''s-sa'lebe⁵³⁵⁹ dürtseler fāyide der⁵³⁶⁰ (15) eger c
 dirhem iseler⁵³⁶¹ yanbaşı ağrısına be-gāyet fāyide de mücerrebdür uřřā kim⁵³⁶²

⁵³³⁹ “de” 119a/12

⁵³⁴⁰ “icseler” 119a/12

⁵³⁴¹ “süciyile” 119a/12

⁵³⁴² “ıbanlara” 119a/13

⁵³⁴³ “de”den sonra “bunun dağı” var. 119a/13

⁵³⁴⁴ “budur” yok. 119a/13

⁵³⁴⁵ “duhn'l-levvüzü'l-hlv” 119a/14

⁵³⁴⁶ “kulunca” 119a/15

⁵³⁴⁷ “evit” 119b/1

⁵³⁴⁸ “icseler” 119b/1

⁵³⁴⁹ “de” 119b/2

⁵³⁵⁰ “de” 119b/2

⁵³⁵¹ “ođurđalarına” 119b/2

⁵³⁵² “felce” 119b/3

⁵³⁵³ “laqvāya”dan sonra “ve teşennüce” yok. 119b/3

⁵³⁵⁴ “gövdelerine” 119b/4

⁵³⁵⁵ “ursalar” 119b/4

⁵³⁵⁶ “ve”den sonra “teşennüce ve” var. 119b/4

⁵³⁵⁷ “göz” yok. 119b/4

⁵³⁵⁸ “nāřra” 119b/4

⁵³⁵⁹ “dā''s-sa'lebe”den sonra “ve göze” var. 119b/6

⁵³⁶⁰ “de” 119b/6

⁵³⁶¹ “icseler” 119b/6

⁵³⁶² “ki” 119b/6

[123b]

(1) bir kaç gün günde yedi dirhem isti'māl edeler eger gövdeye⁵³⁶³ dürtsele bitin öldüre mücerrebdür (2) *duhn-ı lübbü'l-hüh* şeftālū çekirdegi içinün yağıdur fāyide éde⁵³⁶⁴ kulak güvüldüsine (3) ve süddelerin açar ve ağrısın giderür dürtsele büzülmüş sinirleri yumşadur *duhn-ı lübbü'l-mişmiş* (4) zerdālū çekirdegi yağıdur maḳ'ad şişine ve içde⁵³⁶⁵ ve taşda olan bevāşire (5) dürtsele ve şāf etseler fāyide éde ve şovukdan olan ic ağrısına fāyide éder *duhnü'n -nārcīl* (6) hindüstān kōzı yağıdur fāyide éder kavuk ağrısına ve arkada ve yanbaşında (7) olan yellere fāyide éde⁵³⁶⁶ ve sevdādan ve balgamdan olan bevāşire⁵³⁶⁷ fāyide éder⁵³⁶⁸ (8) eger zerdālū ve şeftālū yağıyla içseler⁵³⁶⁹ bu mezkūr fāyideleri éde bögreği kızdura ve cimā'ı (9) ziyāde eyleye ve zihni tiz eyleye⁵³⁷⁰ ve bevāşire⁵³⁷¹ dürtsele fāyide éde ve maḳşallarda⁵³⁷² olan (10) ḡalīz yilmeşük hıltları gidere eger hamām⁵³⁷³ içinde dürtsele ve içseler⁵³⁷⁴ *duhnü'l-bān* (11) (T120/a) yabān fistukı içi⁵³⁷⁵ yağıdur fāyide éder kulak ağrısına ve güvüldüsine eger kazun (12) içi yağıyla karışdurub tamlatsalar ağrısın gidere ve süddelerin açar ve eger yüze (13) dürtsele yüzde olan çıḡıda fāyide éder⁵³⁷⁶ ve sigillere ve cıban⁵³⁷⁷ yerlerine dürtsele (14) eyü eyleye ve sinirleri yumşada ve kışın şovukdan yarılan yerlere dürtsele fāyide éder⁵³⁷⁸ (15) eger içseler⁵³⁷⁹ ishāl éde evet⁵³⁸⁰ maḳ'deye yaramazdur eger aḡızda maḳmaḳa etseler

⁵³⁶³ “gevdeye” 119b/7

⁵³⁶⁴ “éder” 119b/8

⁵³⁶⁵ “icde” 119b/10

⁵³⁶⁶ “éder” 119b/12

⁵³⁶⁷ “bevāşire” 119b/13

⁵³⁶⁸ “éde” 119b/13

⁵³⁶⁹ “icseler” 119b/13

⁵³⁷⁰ “éde” 119b/14

⁵³⁷¹ “bevāşire” 119b/14

⁵³⁷² “maḳşallarda” 119b/15

⁵³⁷³ “hamām” 119b/15

⁵³⁷⁴ “icseler” 119b/15

⁵³⁷⁵ “içi” yok. 120a/1

⁵³⁷⁶ “éde” 120a/3

⁵³⁷⁷ “cıban” 120a/3

⁵³⁷⁸ “éde” 120a/4

⁵³⁷⁹ “icseler” 120a/4

⁵³⁸⁰ “evet” yok. 120a/4

[124a]

(1) şovukdan olan diş ağrısına⁵³⁸¹ fāyide⁵³⁸² eyleye eger başa dürtsele şovukdan olan
(2) ağrıları gidere eger azacuk müşk kıtsalar alına dürtsele kızdura ve nezlelere fāyide
ède (3) eger şovukdan ağrıyan yerlere ve meflūca⁵³⁸³ uyuşmış⁵³⁸⁴ dürtsele fāyideède
eger (4) ma‘deye⁵³⁸⁵ dürtsele üzerine dögölmiş şakız⁵³⁸⁶ şaçsalar balgāmı⁵³⁸⁷ kuşmağı
kese ve kavī (5) eyleye eger yün ve panbuk ısladub ısıcağ iken ma‘deye vursalar⁵³⁸⁸
şovuk ağrıların (6) gidere şakızı⁵³⁸⁹ ezseler içinde dāhı⁵³⁹⁰ ciger ve talağ katılığına
vursalar⁵³⁹¹ fāyideède ve cigeri (7) kızdura evet⁵³⁹² bir kaç gün vuralar⁵³⁹³ **duhnü’l-bezīr**
bezir yağıdır issidür ma‘deye yaramazdur (8) evet⁵³⁹⁴ yēlleri taḥlīl eder tağıdır
tamarlar şancusına ve bağarsağda⁵³⁹⁵ olan (9) cıbanlara⁵³⁹⁶ fāyide eder eger senderūsı⁵³⁹⁷
ezseler yēnī cirāḥata dürtsele defgi bitüre (10) **duhnü’l-fistuk** fistuk yağıdır ciger
ağrısına fāyideède⁵³⁹⁸ evet⁵³⁹⁹ ma‘deye zarar (11) eder **duhnü’l-finduk** finduk yağıdır
şovuk öksürüğe ve göğüs ve ciger ağrısına (12) fāyide eder evet⁵⁴⁰⁰ ma‘deye zarar eder
bu mezkūr yağlar (**T120/b**) hep bādām yağı gibidür (13) **duhnü’l-buṭm** menevüş⁵⁴⁰¹
yağıdır defn yağı⁵⁴⁰² çıkarur gibi çıkar eger içseler⁵⁴⁰³ kavukda (14) ve bögrekde olan

⁵³⁸¹ “ağrısını” 120a/5

⁵³⁸² “sākin” 120a/5

⁵³⁸³ “meflūca”dan sonra “ve” var. 120a/7

⁵³⁸⁴ “uyuşmış”dan sonra “yere” var. 120a/7

⁵³⁸⁵ “mak‘ada” 120a/7

⁵³⁸⁶ “şakız” 120a/8

⁵³⁸⁷ “balgām” 120a/8

⁵³⁸⁸ “ursalar” 120a/9

⁵³⁸⁹ “şakızı” 120a/9

⁵³⁹⁰ “dāhı” yok. 120a/10

⁵³⁹¹ “ursalar” 120a/10

⁵³⁹² “evit” 120a/10

⁵³⁹³ “uralar” 120a/11

⁵³⁹⁴ “evit” 120a/11

⁵³⁹⁵ “bağırsağda” 120a/12

⁵³⁹⁶ “cıbanlara” 120a/12

⁵³⁹⁷ “sindurūsı” 120a/13

⁵³⁹⁸ “eder” 120a/14

⁵³⁹⁹ “evit” 120a/14

⁵⁴⁰⁰ “evit” 120a/15

⁵⁴⁰¹ “meneveş” 120b/1

⁵⁴⁰² “yağı”dan sonra “çıkarur gibi” yok. 120b/1

⁵⁴⁰³ “icseler” 120b/1

taşları eridür fâlice⁵⁴⁰⁴ ve laḳvāya ve şovuk ā'zāya ve bendükşelere (15) ve arḳa ve yanbaşı ağrısına fāyide eder⁵⁴⁰⁵ ḥamāmda veyā⁵⁴⁰⁶ güneşde dürtmeler

[124b]

(1) ve şovuk ma'ḍeleri kızdudur⁵⁴⁰⁷ ve hażmı ḳavī eyler ma'ḍeye dürtmeler ve şovuk böğregi (2) kızdura ve süddelerin açar içseler⁵⁴⁰⁸ ve sürseler *duhnü's-sitenc* bañ toḥmınuñ yağıdır (3) ḳulaḳ ağrısına fāyide eder ṭamlatsalar eger buruna ṭamlatsalar uyḳusuzlığı gidere⁵⁴⁰⁹ (4) ve şafrādan olan baş ağrısına⁵⁴¹⁰ fāyide⁵⁴¹¹ eyleye⁵⁴¹² ve baş cıbanlarına fāyide eder uyuza (5) ve giciyige⁵⁴¹³ fāyide eḍe⁵⁴¹⁴ ve ṭoluñlara dürtmeler uyḳu getüre ve ḳıl biten yerlerden ḳılın⁵⁴¹⁵ (6) yolub dürtmeler ayruḳ ḳıl bitürmeye *terḳīb*⁵⁴¹⁶ budur aḳ bañ toḥmın alalar döğeler (7) issi şuyıla ḳarışdurub güneşe ḳoyalar⁵⁴¹⁷ bir ḳac def'a eḍeler yumşayınca andan (8) şıḳalar⁵⁴¹⁸ isti'māl eḍeler *duhn-ı bezrū'l-fücl* turb toḥmınuñ yağıdır ḳulaḳda olan (9) yēllere ve şovuk ağrılarına fāyide eḍe⁵⁴¹⁹ eger ṭamlatsalar ve yüze dürtmeler cilā eḍe ve cemī'ci (10) zaḥmetlere ve bahaḳa ve baraşa be-gāyet fāyide eḍe⁵⁴²⁰ dürtmeler *terḳīb budur*⁵⁴²¹ bañ yağı *terḳīb*⁵⁴²² (11) gibidür⁵⁴²³ *duhnü'l-ḳurṭūm* aspūr⁵⁴²⁴ yağıdır ısırgan diken toḥmı yağı⁵⁴²⁵ gibidür

⁵⁴⁰⁴ “felce” 120b/2

⁵⁴⁰⁵ “eḍe” 120b/3

⁵⁴⁰⁶ “ve” 120b/3

⁵⁴⁰⁷ “kızdudur”dan sonra “ve hażmı ḳavī eyler ma'ḍeye dürtmeler ve şovuk böğregi kızdura” yok. 120b/4

⁵⁴⁰⁸ “icseler” 120b/4

⁵⁴⁰⁹ “giderür” 120b/6

⁵⁴¹⁰ “ağrısını” 120b/6

⁵⁴¹¹ “sākin” 120b/6

⁵⁴¹² “eyler” 120b/6

⁵⁴¹³ “giciyüğe” 120b/7

⁵⁴¹⁴ “eḍer” 120b/7

⁵⁴¹⁵ “ḳılın” yok. 120b/8

⁵⁴¹⁶ “terḳīb” 120b/8

⁵⁴¹⁷ “ḳoyalar” yerine “ḳarşu dürteler” 120b/9

⁵⁴¹⁸ “şıḳar” 120b/10

⁵⁴¹⁹ “eḍer” 120b/11

⁵⁴²⁰ “eḍer” 120b/12

⁵⁴²¹ “budur” yok. 120b/12

⁵⁴²² “terḳīb” 120b/12

⁵⁴²³ “gibidür” yok. 120b/12

⁵⁴²⁴ “aspūr” 120b/13

⁵⁴²⁵ “yağı” yok. 120b/13

kuvveti (12) evet⁵⁴²⁶ tohumun yağı baras eyler mücerrebdür *duhnü bezrû'l-encire* ısırgan diken tohumu yağıdır (13) içseler⁵⁴²⁷ içi ishâl eder ve galîz balgamları çıkarur arka ağrısına (14) fâyide eder içseler⁵⁴²⁸ ve dürtseler (T121/a) *terkib*⁵⁴²⁹ baş tohumu gibidir *duhnü's-şüniz*⁵⁴³⁰ (15) çörek otı yağıdır bu dâhî turb yağı gibidir dimâğda olan süddeleri açar merzencüş

[125a]

(1) şuyıla buruna⁵⁴³¹ tamlatsalar fâlice⁵⁴³² ve laqvāya ve uyuşmışa⁵⁴³³ ve başı ditreyene ve dimâğda (2) ve sinirde⁵⁴³⁴ olan süddeleri açar *duhnü'l-hardal* hardal yağıdır cemîci eski (3) ağrılara fâyide eder eğer kulağa tanzursalar eski sağırlığa ve kulak⁵⁴³⁵ şişlerine (4) be-gâyet fâyide eder ve süddelerin açar ve katı şovuk şişlere vursalar yumşada (5) ve şovuk â'zâyı dâhî yumşada sinirde ve arka oğurgalarında⁵⁴³⁶ olan zahmetlere (6) fâyide eder⁵⁴³⁷ ve enşe oğurgalarında⁵⁴³⁸ olan süddeleri aca⁵⁴³⁹ ve uyuşmuş yerlere fâyide (7) ede eğer hāmāmda⁵⁴⁴⁰ dâim dürtseler enseyeye ve fâlice⁵⁴⁴¹ ve nisyāna ve ra'seye (8) be-gâyet fâyide eder cemîci gövdeye dürtseler ve vursalar⁵⁴⁴² *terkibi budur* hardalı (9) dögeler issi şuda ısladalar andan zeytile karışdursalar⁵⁴⁴³ şıkalar bir dürlüsi (10) dâhî budur⁵⁴⁴⁴ hardalı issi şuyıla karışduralar hareket êtdüreler yağını çıkaralar (11) hareket êdüb isti'mâl edeler şirligün yağını çıkarur gibi *duhnü'l-harmel* (12)

⁵⁴²⁶ “evit” 120b/13

⁵⁴²⁷ “icseler” 120b/14

⁵⁴²⁸ “icseler” 120b/15

⁵⁴²⁹ “terkibi” 121a/1

⁵⁴³⁰ “duhnü's-şevniz” 121a/1

⁵⁴³¹ “burına” 121a/2

⁵⁴³² “felce” 121a/2

⁵⁴³³ “uyuşmışa” yerine “uyuşmış â'zāya” 121a/3

⁵⁴³⁴ “sinirlerde” 121a/3

⁵⁴³⁵ “kulak”dan sonra “şişlerine be-gâyet fâyide eder ve süddelerin açar ve katı şovuk şişlere vursalar yumşada ve şovuk â'zâyı dâhî yumşada sinirde” yok. 121a/5

⁵⁴³⁶ “oğurgalarında” 121a/5

⁵⁴³⁷ “ede” 121a/6

⁵⁴³⁸ “oğurgalarında” 121a/6

⁵⁴³⁹ “aça” 121a/6

⁵⁴⁴⁰ “hāmāmda” 121a/7

⁵⁴⁴¹ “felce” 121a/7

⁵⁴⁴² “ovsalar” 121a/8

⁵⁴⁴³ “karışdurub” 121a/9

⁵⁴⁴⁴ “budur”dan sonra “dögeler” var. 121a/9

yüzerlik tohumı yağıdır fāyide eder felce ve şar‘ı⁵⁴⁴⁵ olana ve laqvāya (13) fāyide eder gövdeye dürtseleler eger arka oğurgalarına⁵⁴⁴⁶ dürtseleler sinirlerde (14) olan yelleri tağıda ve şovukdan olan mafşallar⁵⁴⁴⁷ ağrısına fāyide (15) ede ve bögreği kızdura ve ‘ırku’n-nisāya ve uyuşmışa⁵⁴⁴⁸ ve ditremege fāyide ede⁵⁴⁴⁹

[125b]

(1) yağı hardal yağı gibi çıkar *duhnü’z-zakḫūm* zakḫūm yağıdır fāyide eder (2) balgamī hastalığa (*T121/b*) ve mafşallar⁵⁴⁵⁰ ve sinirde ve arka oğurgasında⁵⁴⁵¹ olan (3) yelleri tağıda⁵⁴⁵² ve galīz balgamı çıkarur içi⁵⁴⁵³ ishāl eder⁵⁴⁵⁴ beş dirhemini içseleler⁵⁴⁵⁵ (4) ve hamāmda⁵⁴⁵⁶ dürtseleler eger şarābı uşulıyıla yedi dirhem içseleler⁵⁴⁵⁷ mafşallar⁵⁴⁵⁸ (5) ağrısına ve ‘ırku’n-nisāya fāyide eder *terkībī* bādām yağı gibidür çekirdeginün (6) içinden çıkaralar *duhnü’l-ütrūnc* ağac kavunu yağıdır fāyide eder pīrler (7) zahmetine ve şovukdan olan rib⁵⁴⁵⁹ ısıtmasına eger seferde tabana dürtseleler (8) be-gāyet kızdura şovukdan emīn ola eger tenkiye étdükden sonra mafşallar⁵⁴⁶⁰ (9) ağrısına ve fālice⁵⁴⁶¹ ve laqvāya ve ra‘şeye ve gövde segirdüğüne ve ‘ırku’n-nisāya (10) ve arka ağrısına fāyide eder⁵⁴⁶² dürtseleler ve ovsalar eger buruna tamlatsalar⁵⁴⁶³ tolunlar (11) ağrısına ve şar‘a ve sevdāyi⁵⁴⁶⁴ zahmetlere fāyide eder ve eger sinirlere dürtseleler (12) şovukdan

⁵⁴⁴⁵ “şar‘ı olana ve laqvāya” yerine “laqvāya ve şar‘ı olana” 121a/12

⁵⁴⁴⁶ “oğurgalarına” 121a/12

⁵⁴⁴⁷ “mafşillar” 121a/13

⁵⁴⁴⁸ “uyuşmış yere” 121a/14

⁵⁴⁴⁹ “eder” 121a/15

⁵⁴⁵⁰ “mafşillarda” 121b/1

⁵⁴⁵¹ “oğurgasında” 121b/1

⁵⁴⁵² “tağıdır” 121b/1

⁵⁴⁵³ “içi” 121b/2

⁵⁴⁵⁴ “eyler” 121b/2

⁵⁴⁵⁵ “icseler” 121b/2

⁵⁴⁵⁶ “hammāmda” 121b/2

⁵⁴⁵⁷ “icseler” 121b/3

⁵⁴⁵⁸ “mafşillar” 121b/3

⁵⁴⁵⁹ “rub” 121b/5

⁵⁴⁶⁰ “mafşillar” 121b/6

⁵⁴⁶¹ “felce” 121b/6

⁵⁴⁶² “ede” 121b/6

⁵⁴⁶³ “tamzursalar” 121b/7

⁵⁴⁶⁴ “sevdāvi” 121b/7

olan zaḥmetlere ve sustlığına fāyide eder⁵⁴⁶⁵ böğrek ve kavuḵ (13) zaḥmetlerine ki şovukdan ola ve diş ağrısına dürtsele fāyide eder⁵⁴⁶⁶ (14) ve şovukdan olan baş ağrısına ve kıl bitmeyen yerlere dürtsele ovsalar (15) fāyide eder⁵⁴⁶⁷ **terkibi** budur ki yeşil⁵⁴⁶⁸ ḥām turuncı alalar sırçayıla yā⁵⁴⁶⁹ mürrile

[126a]

(1) üsdin⁵⁴⁷⁰ kabuğın alalar bir çölmege koyalar üzerine her üç tūrunca yüz yigirmi (2) dirhem zanbaḵ yağı ve gül şuyı koyalar bişürele yumşak odıla şol kadar (3) bişürele ki ağara tūruncuḵ koḵusı çıḵa bir gün bir gece kapayı koyalar (4) irtesi⁵⁴⁷¹ süzeler müşk ve kāfūr koyub isti‘māl edeler *duhnü'l-kādī* (5) ḥurmā ağacına benzer bir ağacın yağıdur ḥammāmda dürtünseler⁵⁴⁷² arḵa ve yanbaşı (6) ağrısına ve mafşallar⁵⁴⁷³ fāyide eder ve yelleri⁵⁴⁷⁴ tağıdur ve sust (7) ā‘zāy⁵⁴⁷⁵ muḥkem eyler (T122/a) ve içi⁵⁴⁷⁶ kabz eyler ve ḥarāreti sākin eyler ve ma‘deyi (8) kavī eyler *duhn-ı kıssā‘ü'l-ḥimār*⁵⁴⁷⁷ eşek ḥıyārı dibi yağıdur fāyide eder gevde⁵⁴⁷⁸ (9) şovukluğına ve artuḵ hılṭları çeker çıkarur ve çıḡıda fāyide eder dürtsele⁵⁴⁷⁹ (10) ve ovsalar eger kulağa tamzursalar güvüldüsin ve çıḡladuğın kese ve içindeki (11) ḵurdı öldüre ve çıḵara ve işitmezliğin gidere **terkibi budur** ki eşek (12) ḥıyārın tāzeyiken toğrayalar zeyte koyalar andan bir şişeye koyub ağzın (13) bağlayub güneşe aşalar kırḵ gün tūra andan süzeler isti‘māl (14) edeler bir dürlüsi⁵⁴⁸⁰ dāḡı budur ki eşek ḥıyārın şıḵalar şuyın berāber (15) zeyte katalar şol kadar bişürele ki şu gide zeyt kala andan isti‘māl

⁵⁴⁶⁵ “ède” 121b/9

⁵⁴⁶⁶ “ède” 121b/9

⁵⁴⁶⁷ “ède” 121b/9

⁵⁴⁶⁸ “yaşıl” 121b/10

⁵⁴⁶⁹ “veyā” 121b/10

⁵⁴⁷⁰ “üstün” 121b/10

⁵⁴⁷¹ “ertesi” 121b/13

⁵⁴⁷² “dürtsele” 121b/14

⁵⁴⁷³ “mafşillara” 121b/15

⁵⁴⁷⁴ “yellerin” 121b/15

⁵⁴⁷⁵ “ā‘zaları” 121b/15

⁵⁴⁷⁶ “içi” 122a/1

⁵⁴⁷⁷ “duhn-ı kıssā‘ü'l-ḥamāri” 122a/1

⁵⁴⁷⁸ “gövde” 122a/2

⁵⁴⁷⁹ “dürtsele”den sonra “ve ovsalar” yok. 122a/3

⁵⁴⁸⁰ “dürlü” 122a/6

[126b]

(1) andan isti'māl edeler *duhnü'd-diflî* ağı ağacı yağıdır fâyide edeler⁵⁴⁸¹ (2) yağ uyuza mücerredür dürtmeler gidere *terkîb budur* ağı ağacının (3) suyunu⁵⁴⁸² bir çölmege koyalar yüz yigirmi dirhemine altmış dirhem zeyt (4) katalar şol kadar bişüreler kim⁵⁴⁸³ yağı kala andan istigmāl⁵⁴⁸⁴ edeler *duhnü's-şāhdānec* (5) esrār tohmi yağıdır fâyide eder sinir ağrısına ve (6) katılığına ve⁵⁴⁸⁵ rahm katılığına ve kulak ağrısına ve katı şişlere fâyide (7) ede şan'atı hardal yağı gibidür *duhnü haşhāşü'l-esved*⁵⁴⁸⁶ kara (8) haşhāş yağıdır uyuşmışa⁵⁴⁸⁷ baş ağrılarına dürtmeler fâyide ede (9) ve kulağa tanzursalar issiden olan ağrısın giderür ve issi şişlere (10) vursalar⁵⁴⁸⁸ şancusın gidere⁵⁴⁸⁹ harâretin sâkin eyler ve ak haşhāş (*T122/b*) tohmi yağı (11) öksürüğe fâyide eder göğüse dürtmeler ve içseler⁵⁴⁹⁰ *terkîbi*⁵⁴⁹¹ hardal (12) yağı gibidür *duhnü'l-ḥanṭal* ebūcehl karpūzı yağıdır olmuş (13) ebūcehl karpūzın şıklar dört yüz seksen dirhem alalar andan üzerine (14) berāber zeyt yağın koyalar şol kadar bişüreler ki şu gide yağ kala bir (15) dürlüsi⁵⁴⁹² dāhı budur ki otuz dirhem içini alalar çekirdeksüz ve kabaksuz⁵⁴⁹³

[127a]

(1) yüz yigirmi dirhem zeyt katalar şol kadar kaynadalar kim kuvveti çıka süzeler (2) isti'māl edeler şovuk hastalıklara fâyide eder eger içseler⁵⁴⁹⁴ hām (3) balgāmı çıkarur ve namāz-boz kırtların çıkarur eger hūkne etseler kulunca (4) fâyide ede galîz hılṭları⁵⁴⁹⁵ çıkara ve başa dürtmeler koşağın giderür (5) ve kılların muhkem eder

⁵⁴⁸¹ “eder” 122a/8

⁵⁴⁸² “şuyunu” 122a/9

⁵⁴⁸³ “ki” 122a/10

⁵⁴⁸⁴ “isti'māl” 122a/11

⁵⁴⁸⁵ “ve”den sonra “rahm katılığına ve” yok. 122a/12

⁵⁴⁸⁶ “duhnü haşhāşü'l-esvedî” 122a/13

⁵⁴⁸⁷ “uyuşmış” 122a/14

⁵⁴⁸⁸ “vursalar” yok. 122a/15

⁵⁴⁸⁹ “giderür” 122a/15

⁵⁴⁹⁰ “icseler” 122b/1

⁵⁴⁹¹ “terkîb” 122b/1

⁵⁴⁹² “dürlü” 122b/4

⁵⁴⁹³ “kabsuz” 122a/5

⁵⁴⁹⁴ “icseler” 122a/6

⁵⁴⁹⁵ “yelleri” 122a/8

dökülmekden men^c eder eger kulağa tamzursalar güvüldüsin⁵⁴⁹⁶ (6) ve çınladusın gidere ve kırtların öldüre çıkara ve çöbcegezile (7) ağrıyan dişe kosalar ağrısın sākin eyleye ve şovukdan (8) ağrıyan yerlere dürtseler ağrısın sākin eyleye⁵⁴⁹⁷ gidere *duhnü'l-beyzā*⁵⁴⁹⁸ (9) yumurda yağıdır maḥ^cad ağrısına⁵⁴⁹⁹ ve şancusına fāyide éde⁵⁵⁰⁰ dürtseler (10) eger kulağa tamzursalar ağrısın sākin eyleye ve diş ağrısın⁵⁵⁰¹ (11) sākin⁵⁵⁰² eyleye eger géc biten sakala dürtseler tīz bitüre **terkīb budur** (12) yüz yumurdayı kabıyıla bişüreler katı olunca andan şaruların cem^c édüb (13) yoğuralar çörek gibi eyleyeler sac üzerine koyalar göyünince (*T123/a*) tura akan (14) yağın cem^c édüb isti^cmāl édeler *duhnü'l-kamḥ*⁵⁵⁰³ buğday yağıdır (15) demregüye fāyide éde⁵⁵⁰⁴ eger⁵⁵⁰⁵ dürtseler **terkīb**⁵⁵⁰⁶ budur yüz yigirmi dirhem

[127b]

(1) aru⁵⁵⁰⁷ ak buğday bir ağzı taraçuk⁵⁵⁰⁸ kaba koyalar ağzına puran koyalar tā (2) dökülmeye bir çölmegi dahı yere gömeler bardağın ağzını⁵⁵⁰⁹ çölmek (3) ağzına giçüreler⁵⁵¹⁰ balçığıla kıranların sıvayalar üzerine od yakalar bardak (4) ağarınca⁵⁵¹¹ andan çölmekden yağı çıkaralar isti^cmāl édeler *duhnü'l-ḥımmaz*⁵⁵¹² (5) noḥūd yağıdır demregüye⁵⁵¹³ ve issiluğa dürtseler fāyide éder⁵⁵¹⁴ (6) şan^catı buğday⁵⁵¹⁵ yağı gibidür *duhnü's-şeylem* külücür yağıdır demregüye (7) dürtseler giderür **terkīb budur** ki

⁵⁴⁹⁶ “güvüldüsin”den sonra “ve çınladusın” yok. 122b/9

⁵⁴⁹⁷ “éde” 122b/11

⁵⁴⁹⁸ “duhnü'l-beyz”122b/11

⁵⁴⁹⁹ “ağrısına”dan sonra “ve şancusına” yok. 122b/12

⁵⁵⁰⁰ “éder” 122b/12

⁵⁵⁰¹ “ağrısına” 122b/13

⁵⁵⁰² “sākin eyleye” yerine “fāyide éder” 122b/13

⁵⁵⁰³ “duhnü'l-kumḥ” 123a/1

⁵⁵⁰⁴ “éder” 123a/2

⁵⁵⁰⁵ “eger” yok. 123a/2

⁵⁵⁰⁶ “terkīb” 123a/2

⁵⁵⁰⁷ “aru ak” yerine “ak arı” 123a/2

⁵⁵⁰⁸ “taracuk” 123a/3

⁵⁵⁰⁹ “ağzın” 123a/4

⁵⁵¹⁰ “geçüreler” 123a/4

⁵⁵¹¹ “ağrınca” 123a/5

⁵⁵¹² “duhnü'l-ḥımmaş”123a/6

⁵⁵¹³ “demregüye”den sonra “ve issiluğa” yok. 123a/6

⁵⁵¹⁴ “éde” 123a/7

⁵⁵¹⁵ “buğday” yok. 123a/7

külücürri⁵⁵¹⁶ mermer üzerine dökeler (8) üzerine demürden düzülmüş tahtayı kızdurub koyalar tamlayan yağın (9) alalar ve buğday yağının bir dürlü çıkarması dāhı böyledür *duhnü'l-afsentin* (10) pelin⁵⁵¹⁷ yağıdır eger içseler⁵⁵¹⁸ ciger süddelerin açar yarakāna (11) fāyide ede⁵⁵¹⁹ ve hayz kanın yüridür ma'deyi kavī eder eger kulağa tamzursalar (12) içindeki kurdın öldüre çıkara eger içseler⁵⁵²⁰ kurtları ve yılanı⁵⁵²¹ öldüre çıkara (13) eger şarābdan öñ içseler⁵⁵²² esriklüğün⁵⁵²³ gidere eger kırutıla karışdurub (14) za'if ma'deye dürtseler kavī eyleye eger agrır göze dürtseler agrısın (15) gidere eger sirkengübīnile içseler⁵⁵²⁴ ağulu otlar zararın def' ede ve ciger

[128a]

(1) süddelerin açar kavī eyler (*T123/b*) şan'atı budur yeşil yaprağından ve çiçeğinden yüz yigirmi (2) dirhem alalar dört yüz dirhem zeyte katarlar bir kaba koyub güneşe aşı koyalar kırk (3) gün dura⁵⁵²⁵ andan isti'māl edeler *duhnü'l-kust* kust yağıdır eger içseler⁵⁵²⁶ (4) ve gevdeye⁵⁵²⁷ dürtseler ma'de ve ciger şovukluğuna⁵⁵²⁸ ve ısıtmalara ve tüv ürpermesine fāyide (5) eder⁵⁵²⁹ kılları gökcek⁵⁵³⁰ eyler ve cemī'ci şovuk zahmetlerine fāyide ede⁵⁵³¹ **terkīb budur** otuz (6) dirhem kust yumşak dögeler şarāb-ı reyhānı da bir gün bir geçe⁵⁵³² ısladalar andan (7) sonra dört yüz dirhem zeyt koyalar kaynadalar zeyt kalınca andan isti'māl (8) edeler *duhn-i 'ākırkarhā*⁵⁵³³ 'ākırkarhā⁵⁵³⁴

⁵⁵¹⁶ "külücürri" 123a/8

⁵⁵¹⁷ "belin" 123a/10

⁵⁵¹⁸ "icseler" 123a/10

⁵⁵¹⁹ "eder" 123a/11

⁵⁵²⁰ "icseler" 123a/12

⁵⁵²¹ "ilani" 123a/12

⁵⁵²² "icseler" 123a/13

⁵⁵²³ "esriklüğün" 123a/13

⁵⁵²⁴ "icseler" 123a/15

⁵⁵²⁵ "tura" 123b/2

⁵⁵²⁶ "icseler" 123b/3

⁵⁵²⁷ "gövdeye" 123b/3

⁵⁵²⁸ "şovukluğuna" 123b/4

⁵⁵²⁹ "eder" 123b/4

⁵⁵³⁰ "gökçek" 123b/4

⁵⁵³¹ "eder" 123b/5

⁵⁵³² "gece" 123b/6

⁵⁵³³ "duhn-i 'ākırkarhā" 123b/7

⁵⁵³⁴ "'ākırkarhā" 123b/8

yağıdır fāyide eder üşiyen ā‘zāya (9) ve felce ve sinir sustluğına⁵⁵³⁵ ve gevde sustluğına⁵⁵³⁶ ve şovukdan ā‘zā dutmaduğuna⁵⁵³⁷ (10) ve arka ağrısına ve ısıtmalara ve gevde şancusına dürtsele⁵⁵³⁸ ve ovsalar fāyide (11) eder ma‘deyi kavī eder uyuşmuş yerlere dürtsele fāyide eder⁵⁵³⁹ eger uçuk tutan (12) kişinün burnına tamlatsalar fāyide eder **terkīb**⁵⁵⁴⁰ **budur** kim otuz dirhem ‘ākırkarhāy (13) dögeler yumşak şarāb-ı reyhānı da ısladalar bir gün bir gece andan yüz (14) dirhem zeyt yağına koyub⁵⁵⁴¹ kaynadalar zeyt kalınca andan isti‘māl edeler (15) **duhnü’l-hayyāt** ilan⁵⁵⁴² yağıdır demregölere⁵⁵⁴³ gāyet fāyide eder ve başa dürtsele

[128b]

(1) kıllar bitüre ve (T124/a) dökülmekden men‘ eyleye beş yüz kırk dirhem sirlüğün⁵⁵⁴⁴ yağını⁵⁵⁴⁵ (2) bir bakır kaba koyalar üzerine kırk elli ilan koyalar ağzın muhkem şıvayalar müherrā (3) bişürele şovıdalar ağzın açalar buhārından saşınalar şovudalar⁵⁵⁴⁶ süzeler isti‘māl (4) edeler **duhnü’l-‘akārib** ‘akreb yağıdır kavukda olan taşā dürtsele (5) giderür mücerrebdür ve kulağa tamzursalar ağrısın ve sağırlığın⁵⁵⁴⁷ giderür ve göze sürme (6) etseler perdelerin giderür ve hāyaya dürtsele yellerin giderür **terkīb budur kim**⁵⁵⁴⁸ (7) zeyti bir şişeye koyalar icine⁵⁵⁴⁹ ‘akreble koyalar ve bir⁵⁵⁵⁰ kınā dāhı koyalar andan (8) güneşe aşā koyalar yay issisinde üç hefte tura andan isti‘māl (9) edeler ve bevāşire dāhı vursalar⁵⁵⁵¹ fāyide ede **dehne**⁵⁵⁵² dehne-i

⁵⁵³⁵ “sustluğına” 123b/8

⁵⁵³⁶ “sustluğına” 123b/9

⁵⁵³⁷ “tutmaduğuna” 123b/9

⁵⁵³⁸ “dürtsele”den sonra “ve ovsalar” yok. 123b/10

⁵⁵³⁹ “ède” 123b/11

⁵⁵⁴⁰ “terkībı” 123b/12

⁵⁵⁴¹ “katub” 123b/14

⁵⁵⁴² “ilanlar” 123b/15

⁵⁵⁴³ “demregüye” 123b/15

⁵⁵⁴⁴ “şirlüğün” 124a/1

⁵⁵⁴⁵ “yağın” 124a/1

⁵⁵⁴⁶ “şovıdalar” 124a/3

⁵⁵⁴⁷ “sağırlığın” 124a/5

⁵⁵⁴⁸ “ki” 124a/6

⁵⁵⁴⁹ “içine” 124a/6

⁵⁵⁵⁰ “bir kınā dāhı” yerine “bir dāhı kınā” 124a/7

⁵⁵⁵¹ “ursalar” 124a/8

⁵⁵⁵² “dehne” 124a/8

ferengîdür eger (10) sirkeyile ezseller ağıu içen⁵⁵⁵³ kişi içse⁵⁵⁵⁴ fâyide eder⁵⁵⁵⁵ eger ‘akreb şokduğı (11) yere dürtse⁵⁵⁵⁶ sâkin⁵⁵⁵⁷ eyleye⁵⁵⁵⁸ eger saḥḥ etseler sirkeyile qarışdurub demregüye (12) dürtse⁵⁵⁵⁶ fâyide ede eger saḥḥ edüb müşk kıatsalar uçuk⁵⁵⁵⁹ tutan (13) kişinün burnına üç⁵⁵⁶⁰ kez tamlatsalar ve tütse eyleseler gidere *devser* (14) çavdardur⁵⁵⁶¹ kaçan⁵⁵⁶² arpa unıyıla yağı edüb⁵⁵⁶³ şışlere vursalar⁵⁵⁶⁴ yumşada ve dâhı (15) emcek şışlerine ve nâşūra vursalar⁵⁵⁶⁵ gidere eger şışsalar unıla qarışdurub

[129a]

(1) dā’ü’s-sa‘lebe dürtse⁵⁵⁶⁶ gidere *darkas*⁵⁵⁶⁶ bir otdur ki rāzyāneye⁵⁵⁶⁷ benzer ve yaprakları (2) depesi kişnice benzer ağı toluca⁵⁵⁶⁸ yimişi (*T124/b*) olur yerdən yoḡaru bir qarış çıkar ve bir (3) dürlüsi dâhı olur kerefese⁵⁵⁶⁹ benzer ve bir dürlüsi dâhı olur yaprağı kişnice (4) benzer depesi toraḡ otına benzer eger yēseler sidüğü⁵⁵⁷⁰ ve ḡayḡ kanın yüride⁵⁵⁷¹ (5) eger yaprağını yağı edüb balgami⁵⁵⁷² şışlere vursalar⁵⁵⁷³ yumşada⁵⁵⁷⁴ ve eger toḡmını (6) içse⁵⁵⁷⁵ ic aḡrısın ve eski öksürüğü sâkin ede⁵⁵⁷⁶ ve ma‘deyi kızdurur (7) ve içindeki oḡlanı çıkarur eger şarābıla içse⁵⁵⁷⁷ ağıulu

⁵⁵⁵³ “içen” 124a/9

⁵⁵⁵⁴ “icse” 124a/9

⁵⁵⁵⁵ “ede” 124a/9

⁵⁵⁵⁶ “dürtse”den sonra “aḡrısın” var. 124a/10

⁵⁵⁵⁷ “sâkin” 124a/10

⁵⁵⁵⁸ “ede” 124a/10

⁵⁵⁵⁹ “uçuk” 124a/11

⁵⁵⁶⁰ “üç” 124a/11

⁵⁵⁶¹ “çavdardur” 124a/12

⁵⁵⁶² “kaçan” 124a/12

⁵⁵⁶³ “edüb”den sonra “kıatı” var. 124a/13

⁵⁵⁶⁴ “ursalar” 124a/13

⁵⁵⁶⁵ “ursalar” 124a/14

⁵⁵⁶⁶ “durkas” 124a/14

⁵⁵⁶⁷ “rāzyāneye” 124a/15

⁵⁵⁶⁸ “toluca” 124a/15

⁵⁵⁶⁹ “kerfese” 124b/1

⁵⁵⁷⁰ “südüğü” 124b/2

⁵⁵⁷¹ “yüridür” 124b/3

⁵⁵⁷² “balgami” 124b/3

⁵⁵⁷³ “ursalar” 124b/3

⁵⁵⁷⁴ “yumşada” 124b/3

⁵⁵⁷⁵ “icseler” 124b/4

⁵⁵⁷⁶ “eyleye” 124b/4

⁵⁵⁷⁷ “icseler” 124b/5

cānavar⁵⁵⁷⁸ şokduğına (8) fāyide éde ve kökini⁵⁵⁷⁹ dāhı süciyile⁵⁵⁸⁰ içseler⁵⁵⁸¹ girü bu fāyideyi éde⁵⁵⁸² eger (9) bişürüb şuyın içseler⁵⁵⁸³ yèlleri tağıda ve rahmi arıda ve yüklü eyleye (10) ve cimā^c arzūsın kese ve göğüsü arıda ve ma^cdeden galiz hıltları (11) çıkara ve ic ağrısına fāyide éde eger tohmını içseler⁵⁵⁸⁴ ma^cdeden ve bağırsağdan (12) yèlleri tağıda ağrıların sâkin éde⁵⁵⁸⁵ yèlden olan istiskāyı (13) gidere⁵⁵⁸⁶ uyudukları vaktin döşege bıraksalar büreleri kaçura evet⁵⁵⁸⁷ zeytile (14) ovub şaçalar *dūdū'l-baklā*⁵⁵⁸⁸ baklā kurdin⁵⁵⁸⁹ zeytile karışdurub dürtseler (15) ağılu⁵⁵⁹⁰ cānavarlar şokduğına fāyide éde *dūdū'z-zebil* boğ içinde olan

[129b]

(1) şaruca kırtları zeyt içinde bişürseler ol zeyti kel başa ve dā'ü's-sa^clebe (2) tekrār dürtseler fāyide éde *dūdū'l-harir* gönül kurdıdur⁵⁵⁹¹ eger kurdub beze⁵⁵⁹² (3) bağlasalar boyına aşsalar ısıtmayı gidere eger sahk édüb üç dirhemini (4) bir kaç gün buğday helimesiyile içseler⁵⁵⁹³ (T125/a) be-gāyet beñzi gökcek⁵⁵⁹⁴ eyleye ve (5) semirde *dīvudār*⁵⁵⁹⁵ türkce cin ağacı dërler arduc ağacına beñzer sinir (6) sustluğına⁵⁵⁹⁶ fāyide éder ve laqvāya ve şovukdan olan dimāğdağı hastalıklara (7) ve sekteye ve şar'a ve kavukdağı ve bögrekdegi taşlara⁵⁵⁹⁷ ve içi⁵⁵⁹⁸ kabz (8) étmege⁵⁵⁹⁹ ve ma^cde sustluğın

⁵⁵⁷⁸ “cānavarlar” 124b/5

⁵⁵⁷⁹ “kökini” 124b/5

⁵⁵⁸⁰ “süciyile” 124b/6

⁵⁵⁸¹ “icseler” 124b/6

⁵⁵⁸² “éder” 124b/6

⁵⁵⁸³ “icseler” 124b/6

⁵⁵⁸⁴ “icseler” 124b/8

⁵⁵⁸⁵ “eyleye ve” 124b/9

⁵⁵⁸⁶ “gidere”den sonra “eger” 124b/9

⁵⁵⁸⁷ “evit” 124b/10

⁵⁵⁸⁸ “dūdū'l-baklā” 124b/10-11

⁵⁵⁸⁹ “kurdını” 124b/11

⁵⁵⁹⁰ “ağılu” 124b/11

⁵⁵⁹¹ “kurdı dërler” 124b/14

⁵⁵⁹² “bize” 124b/14

⁵⁵⁹³ “icseler” 124b/15

⁵⁵⁹⁴ “gökçek” 125a/1

⁵⁵⁹⁵ “dīv-dār” 125a/1

⁵⁵⁹⁶ “sustluğına” 125a/2

⁵⁵⁹⁷ “taşlara”dan sonra “fāyide éde” var. 125a/3

⁵⁵⁹⁸ “ici” 125a/3

⁵⁵⁹⁹ “eyleye” 125a/3

gidermege⁵⁶⁰⁰ eger bişürüb içine girüb otursalar (9) *dīkarūcīs* bakır taşdır eger yumşak dögseler yaramaz cirāhata (10) ekseler bitüre ve ağızda olan yaramaz çıbanlara ekseler bitüre eger balıla (11) karışdursalar ġargara étsele ħunāka fāyide éde ve kāsukda ve ma‘dede⁵⁶⁰¹ olan (12) çıbanlara⁵⁶⁰² ve gevdede⁵⁶⁰³ olan yaramaz çıbanlara ve başda olan⁵⁶⁰⁴ çıbanlara ekseler bitüre (13) eger menevüş şakızıyla yā kırıtıla karışdurub aġulu cānavarlar şokduġına (14) dürtsele fāyide éde eger sirkeyile karışdurub giciyige dürtsele gidere (15) eger yumşak dögseler ġalīz kıllara ekseler incelde ve yumşada *deysākūs*⁵⁶⁰⁵

[130a]

(1) çōbān⁵⁶⁰⁶ țaraġı⁵⁶⁰⁷ dērler eger kökini⁵⁶⁰⁸ bişürüb şarābıla döġüb yaķu édüb (2) maķ‘ada ve bevāšire vursalar⁵⁶⁰⁹ maķ‘ad yarılduġına fāyide éde ve bevāšire fāyide⁵⁶¹⁰ (3) eger sigillere dürtsele gidere eger içindeki kırtcuġazları bir deriye (4) bağlayub boyuna yā bāzūya bağlasalar rıb⁵⁶¹¹ ısıtmasını⁵⁶¹² ve ġayrını⁵⁶¹³ gidere eger (5) çiçeġini kıru olsun⁵⁶¹⁴ bir aru⁵⁶¹⁵ bize bağlasalar (*T125/b*) bir pāre süd içinde ovsalar (6) bezde⁵⁶¹⁶ ħīc nesne kıalmayınca andan ol südi bir çanak süde kıoysalar (7) fi’l-ħāl uyuda eger bişürsele yaķu édüb kesilecek yērlere vursalar⁵⁶¹⁷ (8) ħissini⁵⁶¹⁸ gidere kesdüklerin țuymaya eger şuda ħall⁵⁶¹⁹ étsele üç şabāħ (9) acla ol şuyı⁵⁶²⁰ içsele⁵⁶²¹

⁵⁶⁰⁰ “gidermege”den sonra “fāyide éder” var. 125a/4

⁵⁶⁰¹ “maķ‘adda” 125a/7

⁵⁶⁰² “cıbanlara” 125a/7

⁵⁶⁰³ “gövdede” 125a/7

⁵⁶⁰⁴ “olan”dan sonra “yaş” var. 125a/8

⁵⁶⁰⁵ “deysānkūs” 125a/11

⁵⁶⁰⁶ “cōbān” 125a/11

⁵⁶⁰⁷ “țayaġı” 125a/11

⁵⁶⁰⁸ “köküni” 125a/11

⁵⁶⁰⁹ “ursalar” 125a/12

⁵⁶¹⁰ “fāyide”den sonra “éder” var. 125a/13

⁵⁶¹¹ “rub‘” 125a/14

⁵⁶¹² “ısıtmasını” 125a/14

⁵⁶¹³ “ġayrın” 125a/15

⁵⁶¹⁴ “olsun”dan sonra “yaş olsun” var. 125a/15

⁵⁶¹⁵ “arı” 125a/15

⁵⁶¹⁶ “bizde” 125b/1

⁵⁶¹⁷ “ursalar” 125b/2

⁵⁶¹⁸ “acısmı” 125b/3

⁵⁶¹⁹ “ħal” 125b/3

talak şışın gidere eger bişürseler yëseler⁵⁶²² (10) kızdura sidügi⁵⁶²³ yüride ve tüv ürperdügin⁵⁶²⁴ ve nefesi kavî eyleye eger (11) bu otı bişürseler afî yılan şokduğı yere vursalar⁵⁶²⁵ zararın def' ede (12) vallâhü a'lem bi's-şavâb *harfû'z-zâl zâfisi* bu bir ⁵⁶²⁶ (13) otdur kim yaprağı mersîn yaprağına benzer yemişi⁵⁶²⁷ yaprakları arasında (14) yeşil olur nohûd kadar uzunluğı bir karış olur türkce iskenderânî defnel⁵⁶²⁸ (15) dërler eyü kokuşu olur ba'zılar buña şakâkül dërler tağlarda olur

[130b]

(1) eger kökinden altı dirhem içseler⁵⁶²⁹ toğırımayan⁵⁶³⁰ 'avratlar tîz toğura ve (2) sidügi⁵⁶³¹ tamladuğın⁵⁶³² gidere ve kan işedüklerin kese ve hayz kanın ve südügi⁵⁶³³ (3) yüride eger yaprağını yumşak döğüb yaķu edüb başa vursalar⁵⁶³⁴ baş (4) ağrısın sâkin eyleye ve ma'deye ursalar alavlanduğın gidere eger (5) şarâbıla içseler⁵⁶³⁵ ic ağrısın sâkin eyleye ve eger şuyın şıkub (6) şarâbıla içseler⁵⁶³⁶ sidügi ve hayzı yüride *zafinündüs (T126/a)* ba'zılar (7) buña mâzeryün dërler bir zirâ' uzunı olur incecük çok budakları (8) olur yarusından yokuşu yaprakları olur mersîn yaprağı gibi (9) yemişleri⁵⁶³⁷ olur olıcaķ karaca olur tağlarda biter eger yaprağını yaşıken (10) ve kuryiken⁵⁶³⁸ içseler balgâmı ishâl eyleye ve kuşdura ve hayzı yüride (11) ve ağızda çeyneseler balgâmı çeke eger dânesinden on beş dâne yëseler (12) içi⁵⁶³⁹ ishâl eyleye

⁵⁶²⁰ "şuyını" 125b/4

⁵⁶²¹ "icseler" 125b/4

⁵⁶²² "yëseler"den sonra "ma'deyi" var. 125b/4

⁵⁶²³ "südügi" 125b/5

⁵⁶²⁴ "ürperdügin"den sonra "gidere" var. 125b/5

⁵⁶²⁵ "ursalar" 125b/6

⁵⁶²⁶ "bir" yok. 125b/8

⁵⁶²⁷ "yimişi" 125b/8

⁵⁶²⁸ "zefel" 125b/9

⁵⁶²⁹ "icseler" 125b/11

⁵⁶³⁰ "toğurmayan" 125b/11

⁵⁶³¹ "südük" 125b/11

⁵⁶³² "tamladuğın" 125b/11

⁵⁶³³ "sidügi" 125b/12

⁵⁶³⁴ "ursalar" 125b/13

⁵⁶³⁵ "icseler" 125b/14

⁵⁶³⁶ "icseler" 125b/15

⁵⁶³⁷ "yemişleri" 126a/2

⁵⁶³⁸ "kuryiken"den sonra "içseler balgâmı ishâl eyleye ve kuşdura ve hayzı yüride ve ağızda" yok. 126a/3

⁵⁶³⁹ "ici" 126a/4

zebul hindüstân⁵⁶⁴⁰ kaplubâğası⁵⁶⁴¹ derisidür eger (13) tarağ düzseler kılları tarasalar
kõnağın ve yavsıların gidere eger (14) göyündürseler külini yumurda ağıyla
karişdurub topukda ve barmakda (15) olan yaruğa ve ‘avratların nifās vaktinde
içdeki⁵⁶⁴² yaruklarına⁵⁶⁴³

[131a]

(1) vursalar⁵⁶⁴⁴ fāyide êde⁵⁶⁴⁵ *zubāb* sinekdür⁵⁶⁴⁶ eger sinegi alsalar başların (2) keseler
gövdesiyile⁵⁶⁴⁷ göz kabağında⁵⁶⁴⁸ biten kılı çok sürseler gidere eger⁵⁶⁴⁹ (3) sinegi
yumurda şarusıyla sahk⁵⁶⁵⁰ etseler icinde⁵⁶⁵¹ kızıl et biten göze vursalar⁵⁶⁵² (4) fi’l-hāl
fāyidesi zāhir ola eger aru⁵⁶⁵³ şokduğına⁵⁶⁵⁴ sürseler ağırsın (5) sākin eyleye eger
dā’ü’s-sa‘lebe çokluk⁵⁶⁵⁵ sürseler kıl (6) bitüre *zerāyic* bāmbāl kurdıdur eger çibanlu
uyuza ve yaramaz demregüye (7) ve seretān adlu şişe vursalar⁵⁶⁵⁶ gidere eger şāflara
katub ‘avratlar (8) öninden⁵⁶⁵⁷ götürse⁵⁶⁵⁸ hayz kanın yüride eger mecnūnlara düzilen
ma‘cūna (9) katub yēseler gāyet fāyide êde ve sidügi⁵⁶⁵⁹ yüride eger sirkeyile
karişdurub (10) gövdeye⁵⁶⁶⁰ sürseler bitleri öldüre ve eger zeytile bişürüb ol zeyti (11)
dā’ü’s-sa‘lebe ve baraşa (*T126/b*) dürtseler be-gāyet fāyide êde eger ‘akreb (12)
şokduğı yere sürseler gidere eger yağa koysalar ve güneşe aşı (13) kosalar bir hefte

⁵⁶⁴⁰ “hindüstān” 126a/4

⁵⁶⁴¹ “kablubāğası” 126a/4

⁵⁶⁴² “icdeki” 126a/7

⁵⁶⁴³ “yaruklarına” 126a/7

⁵⁶⁴⁴ “vursalar” 126a/7

⁵⁶⁴⁵ “êder” 126a/7

⁵⁶⁴⁶ “sinekdür” yok. 126a/7

⁵⁶⁴⁷ “gevdesiyile” 126a/8

⁵⁶⁴⁸ “kapağında” 126a/8

⁵⁶⁴⁹ “ve” 126a/9

⁵⁶⁵⁰ “ısıcak” 126a/9

⁵⁶⁵¹ “içinde” 126a/9

⁵⁶⁵² “vursalar” 126a/9

⁵⁶⁵³ “arı” 126a/10

⁵⁶⁵⁴ “şokduğı yere” 126a/10

⁵⁶⁵⁵ “çokluk” 126a/11

⁵⁶⁵⁶ “vursalar” 126a/12

⁵⁶⁵⁷ “önünden” 126a/13

⁵⁶⁵⁸ “götürseler” 126a/13

⁵⁶⁵⁹ “südügi” 126a/14

⁵⁶⁶⁰ “gevdeye” 126a/14

dursalar⁵⁶⁶¹ andan ağır kulağa tamzursalar ağrısın (14) sâkin eyleye ve şağırlığın gidere ve balgami⁵⁶⁶² şişlere dürtsele fâyide eder⁵⁶⁶³ (15) *zurre* tarunun bir nev'idür⁵⁶⁶⁴ buğday boyunca olur çok yaprakları olur

[131b]

(1) ve yaşşı olur eyüsi ak ve ağır olandur ishâli kaṭ^c eder eger yaḳu édüb (2) taşradan⁵⁶⁶⁵ vursalar⁵⁶⁶⁶ içi şovıda⁵⁶⁶⁷ kabz ede *zefda*⁵⁶⁶⁸ yabân sezâbıdur eger (3) yaprağın dögüb içseler ic ağrısın ve rib^{c5669} ısıtmasın ve ciger ağrısın (4) giderür⁵⁶⁷⁰ *zenebü'l-hayl*⁵⁶⁷¹ türkce ulama yonca dërler eger⁵⁶⁷² yaprağın yaḳu (5) édüb cirâhata vursalar⁵⁶⁷³ be-ğâyet fâyide eder⁵⁶⁷⁴ eger şuyıla içseler⁵⁶⁷⁵ bağarşaga⁵⁶⁷⁶ (6) inen kulunca ve kan tükürmege ve 'avratların rahminden kan sızduğına (7) ve bağarşuk⁵⁶⁷⁷ çıbanlarına ve ishâle ve kavuḳda olan cirâhata fâyide ede⁵⁶⁷⁸ eger (8) şıksalar şuyın buruna tamlatsalar kanın kese eger şarâbıla içseler⁵⁶⁷⁹ bağarşuk⁵⁶⁸⁰ (9) çıbanlarına fâyide⁵⁶⁸¹ ede ve sidügi yüride eger yaprağını⁵⁶⁸² dögüb yaḳu édüb yaramaz (10) çıbanlara ve cirâhatlara vursalar⁵⁶⁸³ be-ğâyet fâyide ede eger kökini⁵⁶⁸⁴ isti'mâl etseler

⁵⁶⁶¹ "tursa" 126b/2

⁵⁶⁶² "balgami" 126b/3

⁵⁶⁶³ "ede" 126b/3

⁵⁶⁶⁴ "nev'idür"den sonra "boyı" var. 126b/4

⁵⁶⁶⁵ "taşradan" 126b/5

⁵⁶⁶⁶ "ursalar" 126b/6

⁵⁶⁶⁷ "şovuda" 126b/6

⁵⁶⁶⁸ "zefidâ" 126b/6

⁵⁶⁶⁹ "rub^c" 126b/7

⁵⁶⁷⁰ "gidere" 126b/7

⁵⁶⁷¹ "zenebü'l-cayl" 126b/7

⁵⁶⁷² "eger" yok. 126b/8

⁵⁶⁷³ "ursalar" 126b/8

⁵⁶⁷⁴ "ede" 126b/8

⁵⁶⁷⁵ "icseler" 126b/9

⁵⁶⁷⁶ "bağırsakda" 126b/9

⁵⁶⁷⁷ "bağırsak" 126b/10

⁵⁶⁷⁸ "eder" 126b/11

⁵⁶⁷⁹ "icseler" 126b/11

⁵⁶⁸⁰ "bağırsak" 126b/11

⁵⁶⁸¹ "fâyide ede" yerine "gidere" 126b/12

⁵⁶⁸² "yaprağın" 126b/12

⁵⁶⁸³ "ursalar" 126b/13

⁵⁶⁸⁴ "köküni" 126b/13

(11) öksürüğe ve zīkū'n-nefese fāyide éde eger yaprağını şuyıla içseler⁵⁶⁸⁵ bağarsuk⁵⁶⁸⁶
 (12) üzöldüğüne fāyide éde⁵⁶⁸⁷ eger sirkeyile yaķu édüb hūre zaķmetine vursalar⁵⁶⁸⁸ be-
 ğāyet (13) fāyide éde eger şarābıla yā şuyıla içseler⁵⁶⁸⁹ ma' de ve ciger şişine (T127/a)
 ve istiskāya (14) fāyide éde⁵⁶⁹⁰ *zenebü'l-akreb* 'akreb kıyruĝı⁵⁶⁹¹ dērler bir otdur
 azacuk (15) yapraĝı var toķmları⁵⁶⁹² olur 'akreb kıyruĝına beņzer eger toķmını yaķu
 édüb

[132a]

(1) 'akreb şokduĝı yere sürseler fāyide éde *zeheb* altundur eger ağızda (2) tutsalar ağız
 koķusın gidere eger dörpüleseler yaķu édüb dā'ü's-şalebe ve dā'ü'l-hayyeye (3)
 vursalar⁵⁶⁹³ be-ĝāyet fāyide éde ve eger tekrār ħarīrden eleseler göze (4) sürme étsele
 be-ĝāyet kavī eyleye eger içseler⁵⁶⁹⁴ yürek oynamasına ve gönülden (5) yaramaz
 nesneler gecmege fāyide éde eger altun igneyile kılaĝı delsele (6) bitişmeye eger bir
 oĝlancuĝuñ boynına⁵⁶⁹⁵ altun ħalka geçürseler ucuk⁵⁶⁹⁶ (7) tutmaķdan ve ümmü's-
 şıbyāndan⁵⁶⁹⁷ emīn ola eger altun yüzük (8) daķınsalar kırluĝandan emīn *zīb*⁵⁶⁹⁸
 kırtur cigerin kıritsalar (9) saķķ édüb bir mışķalını tatlu şarābıla içseler⁵⁶⁹⁹ ciger
 aĝrılarına fāyide (10) éde eger boķını kılunc olana içürseler fāyide éde eger kırdı bir
 (11) kaç gün kemüģile besleyüb andan boķını tuzıla ve büberle kıarışdurub (12) şuyıla
 içseler⁵⁷⁰⁰ kıluncı gidere eger aĝrıyan ayaĝuñ uyluĝı üzerine ve (13) kıoc yüñinden⁵⁷⁰¹

⁵⁶⁸⁵ "icseler" 126b/14

⁵⁶⁸⁶ "baĝarsık" 126b/14

⁵⁶⁸⁷ "éder" 126b/14

⁵⁶⁸⁸ "ursalar" 126b/15

⁵⁶⁸⁹ "icseler" 126b/15

⁵⁶⁹⁰ "éder" 127a/1

⁵⁶⁹¹ "kıyruķı" 127a/1

⁵⁶⁹² "toķumları" 127a/2

⁵⁶⁹³ "ursalar" 127a/4

⁵⁶⁹⁴ "icseler" 127a/5

⁵⁶⁹⁵ "boynuna" 127a/7

⁵⁶⁹⁶ "uçuk" 127a/7

⁵⁶⁹⁷ "ümmü's-şıbyān olmaķdan" 127a/7-8

⁵⁶⁹⁸ "zīb" 127a/8

⁵⁶⁹⁹ "icseler" 127a/9

⁵⁷⁰⁰ "icseler" 127a/11

⁵⁷⁰¹ "yüñünden" 127a/12

olan ipile kurt boķını baēlasalar be-gāyet fāyide ēde (14) eger kıyruēını⁵⁷⁰² ūıēır aēurına baēlasalar ol kıyruē anda olduēca (15) ūıēır yōresine uēramaya eger boķını bir yērde tūtsi eyleseler ūıcanlar⁵⁷⁰³

[132b]

(1) anda cem^c ola eger kurt sidūēi⁵⁷⁰⁴ ūzerine ‘avratlar⁵⁷⁰⁵ otursa herēiz yūklū olmaya (2) eger kurt bıraēduēēi yūnūnden ēēecek ēdūb geyseler (*T127b*) uyuzdan herēiz kırtulmaya (3) eger ūaē ēāyasın zeyte bıraēub ēıēarsalar yūncūēzele⁵⁷⁰⁶ ‘avratlar (4) ūāf gibi ōēinden⁵⁷⁰⁷ ēōtūrse ūehvet ārzūsın kese eger ōdinden bir (5) dāēını⁵⁷⁰⁸ balıla içseler⁵⁷⁰⁹ eski ısıtması olan kīūi⁵⁷¹⁰ ısıtması kıya eger dīūi kırdūē (6) ēōzın ēōtūrseleler uēuēēi ve aēulu cānavarlar zaēmetini def^c ēde⁵⁷¹¹ ve eger (7) ōdın burına tamlatsalar nezlelere fāyide ēder⁵⁷¹² eger içi⁵⁷¹³ yaēını dā’ū’s-ūa’lebe ve dā’ū’l-ēayyeye (8) dūrtseler fāyide ēde eger kırdūē baūını kıyun aēılına ēōmseler kıyunlar (9) helāk ola eger ēōēercin tāmına ēōmseler yılan ve ēayrı incidici gelmeye⁵⁷¹⁴ (10) eger kurt⁵⁷¹⁵ paraladuēēi⁵⁷¹⁶ kıyunuē derisine cihāz yazsalar ol erile ‘avrat (11) hīc barıūmaya eger azusını ve ēōzın⁵⁷¹⁷ cem^c ēdūb bir kīūi ēōtūrse ēaūmına (12) ēālīb ola⁵⁷¹⁸ ve cemī’i ēalk kıatında maēbūb ola ve dāēı kırdūē ōdın (13) ucuk tūtan kīūiye içūrseleler uēuēēi kıya mūcerrebdūr *harfū’r- rā* (14) *rāsen* tūrēce anduza dērler eger ūıēsalar ūuyunı⁵⁷¹⁹ lu’ūē

⁵⁷⁰² “kıyruēını” 127a/13

⁵⁷⁰³ “ūıēanlar” 127a/14

⁵⁷⁰⁴ “sūdūēi” 127a/14

⁵⁷⁰⁵ “bir ‘avrat” 127a/15

⁵⁷⁰⁶ “yūncūēzele” 127b/1

⁵⁷⁰⁷ “ōēünde” 127b/2

⁵⁷⁰⁸ “dāē” 127b/2

⁵⁷⁰⁹ “icseler” 127b/2

⁵⁷¹⁰ “kīūi” 127b/3

⁵⁷¹¹ “ēder” 127b/4

⁵⁷¹² “ēde” 127b/5

⁵⁷¹³ “iēi” 127b/5

⁵⁷¹⁴ “gelmeye”den sonra “ve dāēı kırdūē ōdın ucuk tūtan kīūiye içūrseleler uēuēēi kıya mūcerrebdūr” var. 127b/7-8

⁵⁷¹⁵ “kırd” 127b/8

⁵⁷¹⁶ “yaraladuēēi” 127b/8

⁵⁷¹⁷ “ēōzūni” 127b/9

⁵⁷¹⁸ “ola”dan sonra “ve cemī’i ēalk kıatında maēbūb ola ve dāēı kırdūē ōdın ucuk tūtan kīūiye içūrseleler uēuēēi kıya mūcerrebdūr” yok. 127b/10

⁵⁷¹⁹ “ūuyunı” 127b/11

êtseler balıla (15) yalasalar öksürüğe ve zîkû'n-nefese ve göğüsden galîz yilmeşük
hılîlar⁵⁷²⁰

[133a]

(1) tükürmege ve bêle ve ağılu cānavarlar şokduğına fāyide êde eger bişürüb
şuyın⁵⁷²¹ (2) içseler⁵⁷²² sidügi⁵⁷²³ ve hayz kanın yürüde⁵⁷²⁴ ve guşşayı gidere ve ma'deyi
kavî (3) eyleye ve kavuğı kavî eyleye ve şovukdan olan südük zahmetin kese (4) ve
cemî'î şovukdan⁵⁷²⁵ ağırları sâkin eyleye tamarda olan artuk hılîları (5) südükile çıkara
ve yelleri tağıda ve içi⁵⁷²⁶ yumşada ve nefesi ferağ eyleye (6) yürege kuvvet vère ve
mālîhūlyāyî⁵⁷²⁷ gidere ve ciger ve talak süddelerin (7) açā ve yanbaşı ve mafşallar⁵⁷²⁸
ağırlarına fāyide êde eger yaprağını (8) şarābıla bişürüb yağı edüb 'ırku'n-nisāya
vursalar⁵⁷²⁹ be-ğāyet fāyide êder⁵⁷³⁰ (9) eger 'avratlar tütse etseler hayzı⁵⁷³¹ yürüde eger
dögseler balıla karışdurub (10) bir mışkāl içseler⁵⁷³² üşiyen⁵⁷³³ ā'zāları kızdura ve
balgamı kaṭ' eyleye⁵⁷³⁴ (11) ve cimā'c ārzūsın getüre ve mafşallar⁵⁷³⁵ segirdüğün gidere
ve ta'amı hazm (12) eyleye evet çok yemek kanı fāsîd êder⁵⁷³⁶ ve menîyi az eyler eger
köklerinden (13) birisin içseler⁵⁷³⁷ ağılu cānavarlar⁵⁷³⁸ şokduğına⁵⁷³⁹ fāyide êde⁵⁷⁴⁰

⁵⁷²⁰ “hılîları” 127b/13

⁵⁷²¹ “şuyun” 127b/14

⁵⁷²² “icseler” 127b/14

⁵⁷²³ “südügi” 127b/14

⁵⁷²⁴ “yürüde” 127b/14

⁵⁷²⁵ “şovukdan”dan sonra “(T128/a) olan” var. 128a/1

⁵⁷²⁶ “ici” 128a/2

⁵⁷²⁷ “mālîhūlyāyî” 128a/2

⁵⁷²⁸ “mafşallar” 128a/3

⁵⁷²⁹ “ursalar” 128a/4

⁵⁷³⁰ “êde” 128a/4

⁵⁷³¹ “hayz kanın” 128a/5

⁵⁷³² “icseler” 128a/5

⁵⁷³³ “üşüyen” 128a/5

⁵⁷³⁴ “êde” 128a/6

⁵⁷³⁵ “mafşallar” 128a/6

⁵⁷³⁶ “eyler” 128a/7

⁵⁷³⁷ “icseler” 128a/7

⁵⁷³⁸ “cānavar” 128a/8

⁵⁷³⁹ “şokduğına” 128a/8

⁵⁷⁴⁰ “êder” 128a/8

rāvend-i ċinī (14) meşhûrdur eger içseler⁵⁷⁴¹ bir yā iki dirhemini yēlleri tağıdur ve ma‘de⁵⁷⁴² za‘īflığın (15) giderür çok ağırlara fāyide eder ve ardale sustlığına ve talak

[133b]

(1) şişine ve ciger ve bögrek ve ic ağrısına ve kavuk ve gögüs⁵⁷⁴³ ve raḥm ağrısına (2) ve ‘ırķu’n-nisāya ve gögüsden⁵⁷⁴⁴ kan tükürmesine ve rebv zaḥmetine ve incķuruğa ve bağırsak (3) çibanlarına ve ishāle ve ısıtmalara ve ağılu cānavarlar şokduğına fāyide⁵⁷⁴⁵ (4) eger sirkeyile karışdurub demregüye ve bereden olan zaḥmetlere vursalar⁵⁷⁴⁶ gidere (5) eger yaķu edüb eski isi⁵⁷⁴⁷ şişlere vursalar⁵⁷⁴⁸ gidere eger sirkeyile karışdurub (6) çığıda vursalar⁵⁷⁴⁹ gidere eger bir⁵⁷⁵⁰ bucuķ⁵⁷⁵¹ dirhem içseler⁵⁷⁵² ishāli kaṭ⁵⁷⁵³ ki ma‘de (7) za‘īflığından ola (*T128b*) ve cigeri ve öykeni ve yüregi kavī ede ve süddelerin açā (8) ve ġalīz⁵⁷⁵⁴ yilmeşük hıltları çıkara ve istiskāya fāyide ede ve cigerde olan (9) issi şişlere fāyide ede ve kavukda ve bögrekde olan taşları tağıda⁵⁷⁵⁵ ve ağırlarına (10) fāyide eder⁵⁷⁵⁶ ve südügi yüridür ve süddeleri açar eger yağıla iki yağın arasına (11) dürtüb ovsalar yürekden korkuyı gidere⁵⁷⁵⁷ kavī ede⁵⁷⁵⁸ eger ağızda tutsalar (12) kağırub balğam tükürmegi āsān ede eger bir dirhemini içseler⁵⁷⁵⁹ tuḥme (13) zaḥmetin giderür eger kabilīyle isti‘māl etseler⁵⁷⁶⁰ dimāğı be-ğāyet arıdur (14) ve zihni

⁵⁷⁴¹ “içseler” 128a/9

⁵⁷⁴² “ma‘deyi” 128a/9

⁵⁷⁴³ “gögüz” 128a/11

⁵⁷⁴⁴ “gögüzden” 128a/11

⁵⁷⁴⁵ “fāyide”den sonra “eder” var. 128a/13

⁵⁷⁴⁶ “ursalar” 128a/13

⁵⁷⁴⁷ “issi” 128a/14

⁵⁷⁴⁸ “ursalar” 128a/14

⁵⁷⁴⁹ “ursalar” 128a/15

⁵⁷⁵⁰ “bir” yok. 128a/15

⁵⁷⁵¹ “bucuķ” 128a/15

⁵⁷⁵² “içseler” yok. 128a/15

⁵⁷⁵³ “kaṭ”den sonra “ede” var. 128a/15

⁵⁷⁵⁴ “ġalīz”den sonra “ve” var. 128b/1

⁵⁷⁵⁵ “tağıdur” 128b/3

⁵⁷⁵⁶ “ede” 128b/3

⁵⁷⁵⁷ “giderür” 128b/4

⁵⁷⁵⁸ “eder” 128b/5

⁵⁷⁵⁹ “içseler” 128b/6

⁵⁷⁶⁰ “edeler” 128b/6

eyü eyler⁵⁷⁶¹ balğamdan ve şovuk zahmetden⁵⁷⁶² olan baş ağrısına fāyide (15) éde⁵⁷⁶³ ve uyuşmuş kişiye ve felce ve dimāğun şovuk zahmetlerine ve balğamdan

[134a]

(1) olan⁵⁷⁶⁴ ve yelden olankülunca eski ısıtmalara be-ğāyet fāyide éde⁵⁷⁶⁵ evet⁵⁷⁶⁶ (2) ısıtmaların evvelinde isti'māl etmeyeler ve kısıq yarıldığına ve talak (3) şişine ve baş ağrısına fāyide éde⁵⁷⁶⁷ *rāzyānec* meşhūr kızdurucudur⁵⁷⁶⁸ (4) eger tohumını içseler⁵⁷⁶⁹ hayz kanın yüride ve bögrek ve kavuk ağrısına fāyide (5) éder⁵⁷⁷⁰ eger bişürüb⁵⁷⁷¹ şuyın şarābıla içseler⁵⁷⁷² agulu cānavarlar şokduğuna (6) fāyide éde⁵⁷⁷³ eger şovuk şuyıla tohumın içseler⁵⁷⁷⁴ ısıtmalardan olan gönül (7) dönmesin⁵⁷⁷⁵ gidere ve ma'ce alavlanduğın giderür⁵⁷⁷⁶ eger kökini⁵⁷⁷⁷ yaqu édüb (8) (T129/a) balıla it taladığına vursalar⁵⁷⁷⁸ fāyide éder eger şuyın güneşde kurıtsalar (9) sürmelere koysalar gözi tiz eyleye eger kökini ve yaprağını döğüb şuyın (10) şıksalar ol şuyı kaynadub köpüğün alsalar ol şuyı bal şarābı veya⁵⁷⁷⁹ (11) sirkengübünle içseler⁵⁷⁸⁰ eski ısıtmalara fāyide éde ve ciger ve talak süddelerin (12) açar eger tohumını içseler gözi⁵⁷⁸¹ tiz eyleye ādem peygāamberden 'aleyhi's-selām (13) rivāyetdür kim yay faşlının evvel günlerinde her

⁵⁷⁶¹ “éder” 128b/7

⁵⁷⁶² “zahmetinden” 128b/7

⁵⁷⁶³ “éder” 128b/8

⁵⁷⁶⁴ “olan” yok. 128b/8

⁵⁷⁶⁵ “éder” 128b/9

⁵⁷⁶⁶ “evit” 128b/9

⁵⁷⁶⁷ “éder” 128b/11

⁵⁷⁶⁸ “kızdurucudur” 128b/11

⁵⁷⁶⁹ “icseler” 128b/12

⁵⁷⁷⁰ “éde” 128b/12

⁵⁷⁷¹ “bişürseler” 128b/13

⁵⁷⁷² “icseler” 128b/13

⁵⁷⁷³ “éder” 128b/14

⁵⁷⁷⁴ “icseler” 128b/14

⁵⁷⁷⁵ “dönmekligin” 128b/14

⁵⁷⁷⁶ “gidere” 128b/15

⁵⁷⁷⁷ “köküni” 128b/15

⁵⁷⁷⁸ “ursalar” 129a/1

⁵⁷⁷⁹ “yā” 129a/3

⁵⁷⁸⁰ “icseler” 129a/3

⁵⁷⁸¹ “göz” 129a/4

gün rāzyāne tohmından (14) bir dirhem berāber şekerle dögüb yēseler ol yıl ol kişi hīc⁵⁷⁸² hasta (15) olmaya egerçi ‘ömri āhir oldıyısı dāhı ve bu otuñ ‘acāyibinden

[134b]

(1) birisi⁵⁷⁸³ budur kim yılan kıışın yabānda ininde yata yata gözleri görmez olur (2) bahārda ininden çıkaçak vakt⁵⁷⁸⁴ haq te‘ālā celle celāluhu ininüñ (3) ağızında bu otdan yaradur hemān çıkdüğınlayın gözin aña sürer gözleri (4) açılır çok şükür olsun ol pādīşāh kim dermānsuzlara dermān (5) vērür eger bunun tāze yaprağın şıksalar yā tohmın bişürseler içseler böğür ve (6) göğüs⁵⁷⁸⁵ ağrısına fāyide ède⁵⁷⁸⁶ ve ğalīz yèlleri tağıdur ve süddeleri açar ve göğüsden⁵⁷⁸⁷ (7) ğalīz hılıtları çıkarur ve kağırub tükürmegi āsān èder ve ma‘deyi kızdurur ve sidük (8) yolın arıdur ve eger kökini kaynadub içseler içi kabz ède ve ağılu⁵⁷⁸⁸ cānavar⁵⁷⁸⁹ (9) şokduğına fāyide èder ve bögrekde ve kavuğda olan taşları (T129/b) tağıda⁵⁷⁹⁰ ve yaraķāna (10) fāyide ède⁵⁷⁹¹ *riclū’l- ğurāb* karga ayağı dèrler yèrden yoķaru bir karış (11) çıkar üçer yaprağı olur tere yaprağına beñzer depesindeki yaprağı uzunca (12) iki yanındağı kışacuk olur karga ayağına beñzer⁵⁷⁹² eger zeytile ve tuzıla bişürüb (13) yēseler arķa ve yanbaşı ve dizler ağrısına fāyide èder eger⁵⁷⁹³ iki dirhem (14) dögüb eleyüb içseler niķrīs zaħmetine fāyide èder eger şıksalar şuyın (15) kaynadub üç baħşda bir baħış kalınca ve bir sırça⁵⁷⁹⁴ kaba koyub güneşe

[135a]

(1) kosalar kırıtsalar vakt-i hācetde iki dirhemini⁵⁷⁹⁵ ezüb mafşallar⁵⁷⁹⁶ ağrısına dürtsele (2) ağrısın sākin èder⁵⁷⁹⁷ *ruhām*⁵⁷⁹⁸ mermerdür üç⁵⁷⁹⁹ güne degin her gün bir

⁵⁷⁸² “hīc” yok. 129a/6

⁵⁷⁸³ “biri” 129a/7

⁵⁷⁸⁴ “vakt” yok. 129a/8

⁵⁷⁸⁵ “gögüz” 129a/12

⁵⁷⁸⁶ “èder” 129a/12

⁵⁷⁸⁷ “gögüzden” 129a/13

⁵⁷⁸⁸ “ağılu” 129a/15

⁵⁷⁸⁹ “cānavarlar” 129a/15

⁵⁷⁹⁰ “tağıdur” 129b/1

⁵⁷⁹¹ “èder” 129b/1

⁵⁷⁹² “beñzer”den sonra “eger zeytile” yok. 129b/3

⁵⁷⁹³ “eger” yok. 129b/4

⁵⁷⁹⁴ “sırça” 129b/5

⁵⁷⁹⁵ “dirhem” 129b/6

mıṣḳālın yumşak (3) döğüb bala qatub içseler gövdede olan çıbanları qurıda gidere ve qan galebesin (4) sākin eyleye eger göyündürüb saḥḳ édüb tāze yaralara ekseler oñulda⁵⁸⁰⁰ ve hem (5) şışlerin men^c édüb qanın kese eger maḳbereler üzerinde olan yazılı mermerden (6) alub ezüb içseler ‘āşıqların ‘ışkın zāil éde⁵⁸⁰¹ eger keçinün boynuzın (7) göyündürseler külin alsalar ve mermerden berāber saḥḳ édüb bir demüre dürtsele (8) andan kızdursalar tuzlu şuya şoqsalar demür be-gāyet qatı ola *ruḥam* kartaldur (9) eger ödinden alub benefşe⁵⁸⁰² yağıyla toluñı ağıryan kişinün muḥālif yanındağı (10) qulağına tamzursalar fāyide éde ve oğlancuqların qulaqlarına tamzursalar (11) yéline fāyide éder⁵⁸⁰³ eger ödin ezüb şovuk şuyıla göze dürtsele ağın gidere (12) eger boqını tütsi étseler ölü oğlanı düşire⁵⁸⁰⁴ eger zeytile qarışdurub (13) géc işiden qulağa tamzursalar fāyide éde ağılu⁵⁸⁰⁵ cānavar şoqduğı yere dürtsele (14) fāyide éde eger etini ḥardalıla qarışdurub qurutsalar bağılu kişilere yedi kez (T130/a) tütsi (15) eyleseler bağı şeşile eger sağı qanadından bir yélük⁵⁸⁰⁶ alsalar zahmetile toğuran⁵⁸⁰⁷ ‘avratın⁵⁸⁰⁸

[135b]

(1) iki ayağı arasına qosalar⁵⁸⁰⁹ fı’l-ḥāl toğura⁵⁸¹⁰ eger yünin evde tütüzsele mūzīler (2) qaca⁵⁸¹¹ eger boqını süci sirkesiyile qarışdurub baraşa dürtsele gidere eger (3) cigerin kebāb édüb süci sirkesiyile qarışdurub mecnūn olan kişiyi üç⁵⁸¹² (4) güne degin

⁵⁷⁹⁶ “maḥşılār” 129b/6

⁵⁷⁹⁷ “éde” 129b/6

⁵⁷⁹⁸ “ruḥām” 129b/6

⁵⁷⁹⁹ “üç” 129b/6

⁵⁸⁰⁰ “oñılđa” ve “oñılđa” dan sonra “ve hem” yok.129b/8

⁵⁸⁰¹ “eyleye” 129b/9

⁵⁸⁰² “benefşe” 129b/11

⁵⁸⁰³ “éde” 129b/13

⁵⁸⁰⁴ “düşüre” 129b/14

⁵⁸⁰⁵ “ağılu” 129b/14

⁵⁸⁰⁶ “yélek” 130a/1

⁵⁸⁰⁷ “toğıran” 130a/1

⁵⁸⁰⁸ “avratın” 130a/1

⁵⁸⁰⁹ “qosalar” yok. 130a/2

⁵⁸¹⁰ “toğıra” 130a/2

⁵⁸¹¹ “qaca” 130a/2

⁵⁸¹² “üç” 130a/4

günde⁵⁸¹³ üç⁵⁸¹⁴ güne degin üç kez⁵⁸¹⁵ kırtıla⁵⁸¹⁶ kırtısınur⁵⁸¹⁷ iç⁵⁸¹⁸ yüzindeki⁵⁸¹⁹ (5) derisin kırtısalar saħk edüb içseler her ağunun zararın def^c ede eger (6) başını oğlan toğurmaz⁵⁸²⁰ ‘avratuñ boynına aša kıosalar tiz toğura mücerrebdür⁵⁸²¹ (7) *rişāş*⁵⁸²² kıurşundur elif bābında zıkrı⁵⁸²³ olunubdur *ruṭab* yaş ħurmādur (8) gövdede⁵⁸²⁴ yel eyler evet⁵⁸²⁵ kıızdurur ġalīz kıan eyler safrāya tiz döner cigeri (9) issi olan ve başı gözi ağrıyan ve ağızda çıbanları olan ve cigerinde ve talağında (10) süddeleri olan kışıye yaramazdur diş etlerine ve diplerine⁵⁸²⁶ yaramazdur gerekdür⁵⁸²⁷ (11) issi mizāclu kışiler yeyicek ağızların evvel issi şuyıla yıķayub şonra sirkeyile (12) ġarġara edeler şovuk mizāclu kışileruñ ma‘desine eyüdü meniyi ziyāde eyler ve (13) içi yumşadır⁵⁸²⁸ *ra‘l ibl* bir otdur kim yaprağı ħabbetü’l-ħazrā yaprağına benzer toħmı (14) torak otı toħmına benzer köki üç⁵⁸²⁹ barmaķ olur aķ ve tatlu olur türkice⁵⁸³⁰ buña (15) deve otı dērler zīrā eger deve yeyecek⁵⁸³¹ aġulu cānavar şokduġına⁵⁸³² fāyide⁵⁸³³ eder⁵⁸³⁴

⁵⁸¹³ “günde” yok. 130a/4

⁵⁸¹⁴ “üç” ve “üç”den sonra “güne degin üç” yok. 130a/4

⁵⁸¹⁵ “kez”den sonra “yese” var. 130a/4

⁵⁸¹⁶ “kırtıla”dan sonra “eger” var. 130a/5

⁵⁸¹⁷ “kıaşınur” 130a/5

⁵⁸¹⁸ “iç” 130a/5

⁵⁸¹⁹ “yüzinde” 130a/5

⁵⁸²⁰ “toğurmaz” 130a/6

⁵⁸²¹ “mücerrebdür” 130a/7

⁵⁸²² “rişāş” 130a/7

⁵⁸²³ “zıkrı” 130a/7

⁵⁸²⁴ “gevdeye” 130a/8

⁵⁸²⁵ “evit” 130a/8

⁵⁸²⁶ “diblerine” 130a/10

⁵⁸²⁷ “gerekdür”den sonra “ki” var. 130a/10

⁵⁸²⁸ “yumşadır” 130a/12

⁵⁸²⁹ “üç” 130a/13

⁵⁸³⁰ “türkce” 130a/13

⁵⁸³¹ “yeyicek” 130a/14

⁵⁸³² “şokduġın” 130a/14

⁵⁸³³ “def” 130a/14

⁵⁸³⁴ “eder”den sonra “(130a/14) eger toħmından şarābıla yılan ve ‘akreb şokan kışıye içürseler (130a/15) zararın def^c eder *ra‘ad* bir balıķdur kim inlüce ve üstü tārġıl olur içi aķ olur (T130b) (T130b/1) eger ol balıġı diriyiken eskiden başı ağrıyan kışinuñ başına yaķu etseler ağrısın fi’l-ħāl def^c ede (T130b/2) ve maķ‘ad cıķduġına daħı yaķu etseler icerü red eyleye eger zeyt yaġı icinde bişürseler ol yaġı (T130b/3) maķsıllar ağrısına dürtseler fāyide ede ve sākin ede *rummān* enārdur ekşi enār (T130b/4) alavlanan ma‘deye eyüdü ve sidügi yüridür eger ekşi nārūñ cekirdegin güneşde kırtısalar (T130b/5) döġüb tārāma şacsalar yā tārāmıla bişürüb yeseler ma‘deye ve baġırsaġa artuķ ħılıtları (T130b/6) inmiş def^c ede eger yaġmur şuyında ışladub içseler kıan tükürdüġine fāyide ede eger

ekşinün (T130b/7) şuyını bala karışdırub yaramaz cıbanlara ve artuk etlere ursalar gidere ve kulağ ağrısına tamlatsalar (T130b/8) sâkin eyleye eger buruna tamlatsalar burun içindeki yaramaz cıbanlara fâyide éde eger çiğegin karışdırub (T130b/9) yumuşak döğüb diş diblerine ve cirâhata ekseler fâyide éde eger yaqu édüb kısığı yarılan (T130b/10) ki bağırşak inüb hâyaya dıkılmış ola ursalar bitüre eger üç dâne nâr cicegin küçük (T130b/11) iken yutsalar ol yel göz ağrısın görmeye eger çiğegin şıkub şuyıla mażmaza êtseler diş diblerin (T130b/12) muhkem eyleye ve nâr ağacı kökini bişürüb içseler namâz-boz kırtların öldüre çıkara eger ekşi (T130b/13) ve tatlu enârı şıksalar altmış dirhemini yigirmi dirhem şekerle içseler şafrâyı ishâl eyleye (T130b/14) ve ma'deyi kavî eyleye eger yüz dirhemini on dirhem şekerle içseler eski ısıtmaları gidere ma'deden (T130b/15) azmış yaramaz hıltları çıkara ve uyuz ve giciyüğe fâyide éde ve ma'deyi dabğ éde ve humârı def' éde **(T131/a)** (T131a/1) ve tatlu nâr nef' éder ve zekeri kıvâma getürür ve ta'âmı ma'de ağzından aşğa indirür kendü (T131a/2) gécirek hażm olur ekşisi dağı géc hażm olur yel eyler ve cigeri şovıdır ve ishâle fâyide (T131a/3) éder ve cimâ' arzûsın giderir ve tatlu nâr kanuñ galebese ve kuşmağı giderür tatlu nâr (T131a/4) ferağ eyler ve cigeri kavî eyler eger şuyın şıksalar şişeye koyub güneşe aş (T131a/5) kosalır koyılınca tursa andan göze sürme êtseler gözi tîz eyleye ekşisi gözi (T131a/6) kavî éder ve hâm enâr ısıtmalara fâyide éder ve ma'de alavın giderür gıdâlardan şonra (T131a/7) şuyın şürseler ma'deye eyüdür ve hafakâni giderür ve yürece cilâ éder eger tatlu nârı (T131a/8) şarâbıla bişürüb yêseler ve yaqu édüb kulağa ursalar kulağ şişin gidere ve ekşi (T131a/9) nârı şıksalar göze dürtsele gözde biten eti gidere eger tatlusın ve ekşisin (T131a/10) şıksalar bakır kabda bişürsele galîz olunca göze sürme êtseler uyuzın (T131a/11) ve giciyigin giderir gözi kuvvetlü eyler eger içinden dânesin çıkarsalar içini gül yağıyla taldursalar (T131a/12) od üzerinde kızdırsalar ağrısın sâkin eyleye eger benefşe yağıyla isti'mâl êtseler (T131a/13) kuru öksürige fâyide éde eger enâr kabını 'avratlar bişürüb içine girseler otursalar (T131a/14) rahimlerinden kan sızduğın gidere oğlancuqlar girse mağ'adları cıkduğına fâyide (T131a/15) éde eger kabuğın şuda bişürsele muherrâ olunca andan dirhemini alsalar şuyıla yigirmi dört **(T131/b)** (T131b/1) dirhem unla yoğursalar pögâça gibi bişürsele hâm zeytile ishâl olan kişiye icürsele (T131b/2) kağ' éde eger kaynamış şuyından içseler sidik ağıduğına fâyide éde eger yaşınuñ (T131b/3) kabuğın berâber mâzûyıla karışdursalar sağık édüb sirkeyile bişürüb koyılınca andan hablar eyleseler (T131b/4) büber denlü on yedi dânenen yigirmi dâneye dek yutsalar iç ağrısına ve ishâle ve bağırşak (T131b/5) ve mağ'ad cıbanlarına fâyide éde eger kabuğın göyündürüb balıla karışdırub cicek ve gayrı (T131b/6) kabarcuqlar yerine ursalar fâyide éde eger şuyıla mażmaza êtseler diş dibin muhkem éde (T131b/7) ve eger istincâ êtseler şuyıyla mağ'adı muhkem ve bevâşir ağzından akan kanı kese eger kabuğın (T131b/8) sağık édüb on dirhemini sovuğ gibi yêseler üzerine ısıcağ şu içeler icinden (T131b/9) namâz-bozı çıkara gücile eger nârıla etmek yêseler ma'dede etmek fâsid olmağdan şaklaya (T131b/10) ve ma'dedeki balğamları kağ' éde ve eger ta'âmıla bişürsele ol ta'âmı ma'dede fâsid olmağdan (T131b/11) şaklar ve şarâbın içseler gevdede ahlât azduğın men' éder eger bir nârûñ depesini dirhem (T131b/12) delsele tölınca benefşe yağın koysalar göz üstine koysalar kaynasa ol yağı içe (T131b/13) bir dağı koysalar girü içse yine koysalar oddan indirseler kabuğın yabâna atsalar göğisi (T131b/14) be-gâyet yumşada ve südügi yüride eger tatlusın şuyını bakır kabda bişürsele burına tamlatsalar (T131b/15) burunda olan cıbanlara ve yaramaz koçuklara fâyide éder ve ekşisinün şuyı **(T132/a)** (T132a/1) yaramaz cıbanlara be-gâyet fâyide éder ağızda tutsalar eger ta'âm yediginden şonra tatlu nâr dânelerin (T132a/2) şürseler çekirdegin yabâna atsalar ta'âmı eyü hażm éde ve issi buğârları sâkin eyleye (T132a/3) ve bedeni gökcek eyleye eger ekşi ve tatlu nârûñ şuyın kaynadub kıvâma getürsele isti'mâl êtseler (T132a/4) issi ma'deyi kavî eyleye şusızlığı ve göñül dönmegi ve kuşmağı kese eger na'nâ kıatsalar kuvveti ziyâde ola (T132a/5) eger bir nârı bişürsele göz ağrılarına ursalar sâkin eyleye eger şuyın çıkarşalar çiğegile koyılınca (T132a/6) bişürsele ve yaqu édüb â'zâya ursalar kavî eyleye ve maddede inmekden şaklaya evit ağrı (T132a/7) göze gül şuyıla ezib dürtsele eger it üzümü şuyıla ezib zekeri cıbanlarına dürtsele fâyide (T132a/8) éder eger şuyıla ezib kurluğana dürtsele fâyide éde **remâd** küldür eger üzüm çubuğı (T132a/9) külini eski iç yağıyla ve zeytile ve sirkeyile karışdırub yaqu êtseler mafşillar sustlığına ve sinirler büzildigine (T132a/10) be-gâyet fâyide éde eger na'rûnıla ve sirkeyile karışdırub yaqu édüb deride ve hâyâ üzerinde olan (T132a/11) artuk etlere ursalar gidere eger bakla şamanının külini tâzeyiken alsalar hammâm içinde gevdeye (T132a/12) şürseler kara uyuz eşerlerin gevdeden gidere eger belîd ağacı külinde iç günden (T132a/13) her gün acıla iki dirhem alma şarâbıla içseler ma'de yaşlığına fâyide éde **remi**

kumdur (T132a/14) eger beze koyub ağır yêrlere ursalar sâkin êde **remes** nohûduñ bir nev'îdür (T132a/15) eger tûtsi eyleseler zûkâma fâyide êder **refûdelerîd** gül kökidür bu bir kökdür kim kuşta beñzer (**T132b**) (T132b/1)koğusu anuñ gibidür eger sünbülile karışdırub şuyını şıksalar başa ve alına ve toluña dürtseles ağrısına (T132b/2) fâyide êde **rû'us** başlardur eger uvağ balıñ başların ki kırırmış ve tuzlanmış ola alalar (T132b/3) göyündürseles mağ'adda olan yarıklara ve çeñe şişlerine ursalar be-ğâyet fâyide êder eger (T132b/4) koyun başını bişürseles şuyın hûkne êtseler bağırsak ve bögrek ve sinir kuruğına fâyide êde (T132b/5) ve cimâ' ziyâde eyleye ve safrâvî kişilere fâyide êder ve bedeni kavî eyleye ve kızdıra ve menî zîyâde êde (T132b/6) evit gegirmegi ma'deye zarar êder geç hazm olur evit gözleri tîz hazm olur yeynidür (T132b/7) çok yêseles kulınc êder gerekdür ki beyini hârdalıla ve güyegü otıyıla ve sirkeyile yêyeler ve gözi çok (T132b/8) tuzıla yêyeler ve yañaqlar etini ve kulağ diblerin sirkeyile ve hârdalıla ve güyegü otıyıla yêyeler (T132b/9) dil etini tuzıla yêyeler ma'desi şâ'f olan ve hareket etmeyen kişiler yemeyeler (T132b/10) **ribâs** meşhûrdur çügündür yaprakları gibi yaprakları olur tağlarda biter dili kavî êder (T132b/11) ve şusuzlığı ve kuşmağı keser eger şâ'f hafâkân için isti'mâl êtseler fâyide êder ve safrâdan (T132b/12) olan ishâli keser gönle iştihâ vêrür ve bevâşire ve humâra ve kabarcuğa ve tã'una (T132b/13) fâyide êder dâim yêseles çibanları giderir safrâyı ve kan galebesin keser eger şuyın kuşıl êtseler (T132b/14) gözi tîz eyleye ve vebâya fâyide êde **riye** öykendür eger kuzu öykenin sökülseler tuzsuz şucuğazın (T132b/15) alsalar sigiller ve kuru demregülere dürtseles gidere eger bişürseles kimnûnıla ve sirkeyile (**T133a**) (T133a/1) yêseles tîz hazm ola **riyetü'l-bahr** deniz öykenidür denizün kenârında olur sırca (T133a/2) gibi eger sahk êtseler yaqu êdüb niķrîse ve elde ve ayakda şovuğdan yarılan yaruğa ursalar (T133a/3) fâyide êder **reyhân** fesligendür eger sirkeyile karışdırub ısırguya ve balgâmî şişlere (T133a/4) ve niķrîse ve yaramaz çibanlara ve laqvâya ursalar fâyide êde eger 'akreb şokduğı (T133a/5) yere ursalar fâyide êde **reyhânü'l kâfur** bu bir fesligendür ki (T133a/6) koğusu kâfur koğusına beñzer yaprağı kâsnî mârûl yaprağına beñzer eger dâim (T133a/7) koğulasalar dimâğda olan 'akıl karışduğın gidere şovuk mizâcluya eyüdür (T133a/8) issi mizâcluya yaramazdur **reys** yündür eger kuşlar yünini (T133a/9) göyündürseles külini cirâhata ekseler kuruda bitüre eger çelekleri şınan buruna (T133a/10) eyleseler bitüre bâzen **harfû'l-ze zâc** (T133a/11) meşhûrdur kızdırıcıdur eger iki dirhemîn balıla karışdırub yêseles karındağı kurtları (T133a/12) ve namâz-bozi çıkara eger şuyıla içseles kuşdura ve ağulu otların zararın gidere (T133a/13) ve eger şuyıla ezseles bir yünî işlatsalar buruna tamlatsalar dimâğı ve gözleri arıda (T133a/14) eger kendüye şuyıla karışdırub 'avratlar isti'mâl êtseler rahimden akan kanı kese (T133a/15) ve buruna tamlatsalar burun kanın kese eger kuruyiken yumuşak döğüb diğ diblerine (**T133b**) (T133b/1) ve ağızda olan cibanlara ekseler şişlerin ve cibanların gidere ve damağ ve çeñe (T133b/2) şişlerine fâyide êde eger göyündürüb sahk êdüb balıla karışdırub göze dürtseles (T133b/3) kapaklar iriligin gidere eger şâf êdüb mağ'ada ursalar bevâşiri divşüre eger yumuşak (T133b/4) döğüb bir kaç kat harîrden eleyüb ağrıyan ve kımıldayan dişlere koşalar ağrısın (T133b/5) sâkin êde eger süciyle karışdırub hûkne êtseler 'ırku'n-nisâya fâyide êde eger şuyıla (T133b/6) karışdırub binbiglere ursalar gidere ve sağal karardan otlara katsalar kararda eger (T133b/7) balıla karışdırub fitilcik eyleseler ağrıyan kulağa şoksalar kulağ içinde olan cibanlara (T133b/8) fâyide êde eger göyinmiş yaşıl zâcî karışdırub dil altında koşalar dilde (T133b/9) ve içinde olan kurur be-ğâyet fâyide êde ve bedende kan şızan yêrlere ekseler kanı kat' êde ve buruna üfürseles (T133b/10) kanın sâkin êde evit sinirlerde olan cirâhata ekseler teşennüc êder eger biraz dögseler şuyıla karışdırub gusıl (T133b/11) eyleseler sust olan â'zâları muhkem êde **zebîb** kuru üzümüdür ma'deyi kavî êder ve içi kabz êder eger (T133b/12) yêseles öyken didiklerindeki balgâmı giderür ve öksirige ve bögrege ve kavuğa fâyide êder ve bağırsak çibanlarına fâyide (T133b/13) eger etini alsalar taru unıyıla karışdırub kavırıp yêseles balgâmı ağızdan çıkara eger bakla unıyıla ve kimnûnıla karışdırub (T133b/14) yaqu êdüb issi şişlere ve hâyada olan issi şişlere ursalar sâkin eyleye eger şarâbıla sahk êdüb gevdede (T133b/15) ve mafşalda yaramaz cibanlara fâyide êde eger cāvşire karışdırub niķrîse ursalar fâyide êde eger kımıldayan dınaqlara ursalar (**T134a**) (T134a/1) tîz kôpara eger cegirdegıyile yêseles yaş mizâclu kişilere fâyide êde ve tîz hazm êde **zebîbü'l-cebel** (T134a/2) yabân üzümüdür mevîzec dêrler eger dânecüklerin alsalar yâ gârgara êtseler çok balgâm çıkara ve eger on bês dânesin (T134a/3) alsalar döğüb sahk êtseler mâ'û'l-karâfîn ile içseles galiz balgâm kuşdura evit gerekdür kim yûriye (T134a/4) içen kişiye mâ'û'l-karâfîn içürelere tã kim hunağdan ve boğaz göyündiginden emîn ola (T134a/5) eger sahk êtseler kızıl zernîhile yâ zeytile karışdırub giciyüğe ve uyuza dürtseles fâyide êde (T134a/6) ve diğ etlerin yaşığın gidere eger balıla karışdırub ağız

ağrısına dürtmeler gidere (T134a/7) eğer yağı edüb dā'ü's-sa'lebe ursalar kıl bitüre eğer saḥḥ etseler kaṭrānıla
 karşıdırıb ağrıyan (T134a/8) dişin delüceğine tamlatsalar ağrısın sākin eyleye eğer başa dürtmeler kılların muḥkem
 éde ve uzada (T134a/9) eğer şakızıla ve günlükile çeyneseler çok balgām çıkara ve dil tolaşdıgın gidere bedeli
 'ākırkarḥā (T134a/10) **zebedü'l-baḥr** deniz köpügidür eğer yumuşak dögseler göyindirdüğinden sonra kızıl süciyle
 karşıdırıb (T134a/11) dā'ü's-sa'lebe ursalar fāyide éder eğer icirseler südük tutulmağa ve böğürde ve kavukda olan
 taşā (T134a/12) ve istiskāya ve talāk ağrısına fāyide éder tuzıla karşıdırıb çıgıda dürtmeler be-gāyet fāyide éder
 (T134a/13) **zūbde** tere yağıdır kulak diblerine ve ağızda olan şişlere fāyide éder eğer gevdeye (T134a/14) dürtmeler
 be-gāyet yumuşadur eğer küçük oğlancukların dişleri yerine sürseler tiz bitüre (T134a/15) ve her katı şiş olan yere
 sürseler yumuşada eğer balıla karşıdırıb lu'ūk gibi yalasalar öykenden nesne (**T134b**) (T134b/1) tükürmege zātü'l-
 cenebe fāyide eğer balıla ve acı bādāmıla karşıdırsalar yēseler göğisden kağırıb (T134b/2) tükürmegi āsān éde eğer
 içseler ishāl eyler va katal otların zararın def' éder eğer (T134b/3) yumuşak etmegile yēseler eyü gıda olur gevdeyi
 semirdür eğer 'avratlar ḥukne etseler rahimlerinde olan (T134b/4) şişlere ve bağırsakda olan cıbanlara fāyide éder
 ve sinirde olan cirāḥata ve dimāğ perdesinde (T134b/5) olan cıbanlara fāyide éder af'ı yılan şokduğına ursalar
 fāyide éde eğer isi eleseler göze sürme (T134b/6) etseler akan yaşın kese ve cıbanların tiz bitüre eğer bal ile ve
 şekerile karşıdırıb yēseler şovukdan (T134b/7) olan kuru öksürüğe ve kavuk ağzında olan cirāḥata ve boğaz iriligne
 fāyide éder eğer kuru demregüye (T134b/8) dürtmeler fāyide éder **zūbād** kalye müşkdür eğer cıbanlara dürtmeler
 kurudur ağrısın sākin éder (T134b/9) ve zūkām olan koḳulasa fāyide éder eğer bir dirhem in berāber za'ferānıla
 semiz tavuk şorbāsına katub (T134b/10) toğurımayan 'avratlar içse tiz toğıra eğer bir kırātın on iki dirhem şaraba
 katub içseler (T134b/11) ḥafakānı gidere yüregi kavī eyleye **zibl** adem tersidür kızdırcıdur taḥlil edicidür
 (T134b/12) eğer ḥunāk olan kişinün burnına balıla karşıdırıb dürtmeler gidere eğer yağı edüb cirāḥata (T134b/13)
 ursalar kızılığın gidere bitüre eğer kurutsalar balıla karşıdırıb dimāğa yapışdırsalar ḥunāka (T134b/14) fāyide éder
 eğer adem tersinün kurasın balıla yā süciyle içseler cemi' ısıtmaya ve ağulu cānavarlar (T134b/15) şokduğına ve
 kaṭṭāl otlar zararına ve yarakāna fāyide éder ve ishāl kaṭ' éde eğer leglek (**T135a**) (T135a/1) boḳını içseler uçuk
 tutana fāyide éde **zūcāc** sırcadur eğer yumuşak döğüb şarābıla (T135a/2) içseler kavukda olan taşları tağıdır eğer
 zanbaḳ yağıyla karşıdırsalar kıllara dürtmeler (T135a/3) bitüre ve dişlere sürseler cilā vère ve kat kat ḥarīrden
 eleseler göze sürme etseler (T135a/4) cilā vère ağını gidere bir mişkāl şarābıla yā issi şuyıla içseler böğrekde ve
 kavukda olan (T135a/5) taşı çıkara evit göyinmiş isti'māl edeler **zurunbād** meşhürdur be-gāyet (T135a/6)
 semirdicidür ve feraḥ edicidür ve ḳalbi kavī éder eğer yēseler şogan ve sarımsak ve şarāb rāyihāsın (T135a/7)
 giderir ve yelleri tağıdır ḥuşūşā rahimde olsa ve kuşmağı keser ve ağulu cānavarlar şokduğına (T135a/8) fāyide éder
 ve cigeri kavī éder ḥafakānı giderir ve rahminde olan katı şişleri tağıdır (T135a/9) ve ḥayzı ve südüğü yüridür ve
 sevdāvi gūşşaları ve yalnızlık sevmegi giderür (T135a/10) ve ma'deyi kurudur eğer dāim ağızda dutsalar diş
 ağrısın sākin eyler ve ağız koḳusın (T135a/11) giderir eğer yaşını dögseler tabana sürseler başda ve toluḡda olan
 ağırları gidere (T135a/12) eğer tütsi eyleseler evden karınca kaçā eğer dā'ü'l-fıl olan kişiyē dürtmeler fāyide éde
 (T135a/13) eğer sekirdene aşā ḳosalar cimā'dan ḳalmış kişilerün cimā'ın ziyāde eyleye zekerin kıvāma (T135a/14)
 getüre bedeli zerūnecdur yā turunc çekirdegidür **zernēb** bir koḳuluca otdur çerçilerde (T135a/15) bulunur
 meşhürdur koḳusu turunc koḳusına benzer türkce çekürge ayağı dērler (**T135b**) (T135b/1) yaprağı yılḡun yaprağına
 benzer şaruca olur nefesi feraḥ éder ve ḳalbi kavī ve içi ḳabz éder (T135b/2) eğer benefşe yağıyla karşıdırıb burına
 tamlatsalar şovukdan olan baş ağrısın sākin éder (T135b/3) bedeli sitenciye dārçinidür **zerāvend** meşhürdur iki
 dürlü olur biri uzun (T135b/4) degirmi olur degirmisin şuyıla içseler niḳrīs olana ve uçuk tutana ve inçkırıḳ
 (T135b/5) ve rebv olana fāyide éder ve içdeki azmış ḥılṫları çıkarır ve yaramaz cıbanları eyü éder (T135b/6) ve diş
 diblerin muḥkem éder eğer uzınun iki dirhem in şarābıla içseler 'aratlar rahmindeki ḥayz (T135b/7) ḳanın ve ölü
 oğlanın çıkara eğer şāf gibi götürseler girü bu fāyideyi éde eğer sirkeyile (T135b/8) karşıdırıb talağa ursalar gidere
 ve sinir sustlığına fāyide éde ve levni gökcek (T135b/9) eyleye eğer bir bucuḳ dirhem in bal şarābıla içseler şar'a ve
 enşe çekildüğüne ve ağulu cānavarlar (T135b/10) şokduğına ve cigerde olan yeller ve ma'deye be-gāyet fāyide
 éder ve balgāmı ve safrā ishāl (T135b/11) éder bedeli zencebıldür **zerniḡ** meşhürdur eğer kızılıḡı ve şarusını bir
 çölmege (T135b/12) ḳosalar ağız şıvasalar furuna bıraksalar çölmek aḳ ola ve koḳusu eyü ola eğer (T135b/13)
 zerniḡi yumuşak dögseler cıbanlara ekseler artuḳ etlerin gidere yēni et bitüre (T135b/14) eğer göyinmişini rātinecile

[136a]

(1) ve baş ağrıdur ve ağır eyler ve uyku getirür ve dāhı ol olduğu evde (2) keler⁵⁸³⁵ gelmez⁵⁸³⁶ eger iki dirhemini⁵⁸³⁷ za‘frānu⁵⁸³⁸ toğırmayan⁵⁸³⁹ ‘avrat içse fi’l-hāl (3) toğura⁵⁸⁴⁰ evet⁵⁸⁴¹ ma‘deye yaramazdur gönül döndürür⁵⁸⁴² vaqt olur kuşdurur (4) eger saḥk ʿetseler yoğursalar boncuḳ eyleseler ‘avratlar toğurduḳdan⁵⁸⁴³ sonra (5) boynına aṣa ḳosalar oğlan ṣoḥnı cıḳara⁵⁸⁴⁴ eger za‘frān yaprağın cirāḥata (6) vursalar⁵⁸⁴⁵ bitüre eger şuyıla ḳarıṣdurub göze dürtseleḥ ḥastalıḳdan olan (7) göz şarulıḡın gidere ve eger bir dirhem in içseleḥ⁵⁸⁴⁶ gövdeyi⁵⁸⁴⁷ gökcek ve ma‘deyi (8) ve cigeri ḳavī ʿede ḳavuḡı ve

ḳarıṣdırsalar dā‘ū’s-sa‘lebe dürtseleḥ fāyide ʿede eger ziftile (T135b/15) ḳarıṣdırub tırnaḳlara ursalar gidere eger zeytile ḳarıṣdırub gevdeye (**T136a**) (T136a/1) sürseler bitleri öldüre eger iç yağıyla ḳarıṣdırub burunda ve ḡayrı yerlerde olan cıbanlara sürseler (T136a/2) gidere eger ḳatı şışlere ursalar taḥlīl ʿede eger gül yağıyla ḳarıṣdırub bevāṣire ve maḳ‘adda (T136a/3) olan bibinglere ursalar be-ḡāyet fāyide ʿede eger kızıl zernīḥün göyınmıṣını şarāb-ı unumāliyle (T136a/4) içseleḥ göğüsde cem‘ olan irinleri gidere eger rātinecile tütsi eyleseler eski öksürüḡi olan (T136a/5) ḳargucıḡıla ol tütünü boğazına alsa fāyide eger bala ḳatıḅ lu‘ūḳ gibi eyleseler āvāzı aḳa (T136a/6) eger çam şakızıyla ḳarıṣdırub ḥablar ʿetseler rebūz zaḥmetine ve zīḳū’n-nefese fāyide ʿede (T136a/7) eger şaru zernīḥi saḥk ʿetseler yeşil bal şuyıla ḳarıṣdırsalar ḳoltuḳ altına dürtseleḥ kılları (T136a/8) yolduḳdan sonra artuḳ bitmeye eger kızıl zernīḥi ağız otına ḳatsalar ağızda ve burunda olan (T136a/9) cıbanlara dürtseleḥ fāyide ʿede eger berāber ḳōz içi ve ḳara ḡünlük ḳatsalar bucuḳ dirhem in (T136a/10) od üstine ḳosalar duḡānı ağıza alsalar şovuḳ öksürüḡe ve zīḳū’n-nefese fāyide ʿede (T136a/11) evit bir ḳac ḡün acıla isti‘māl ʿedeler tā ki fāyidesi zāḥir ola evit bu zernīḥ içen kişiyi (T136a/12) vaqt oldur kim iç ağrısın ve bağırsaq cıbanları zāḥir olur ‘ilācı budur kim cülābıla (T136a/13) issi şuyıla içeler bir nece kez andan sonra birinc ve arpa şuyın içeler ol zaḥmetler (T136a/14) gide bedeli kızıl zernīḥin şaru zernīḥidür **za‘ferān** meşḥurdur eger mey puḡteyle içseleḥ (T136a/15) ḥumārı def‘ ʿede ve beḡzi gökcek eyleye ve südüḡi yüride ve icdeki veremleri bişüre eger ‘avrat südiyle (**T136b**) (T136b/1) ezseleḥ göze tütsi eyleseler göze inen yaşı kese eger açlar içinde olan ağrıları gidere eger şāf (T136b/2) ʿetseler ‘avratlar öninde götüirse raḥimleri ağrısına fāyide ʿede eger yaḳu ʿedüb maḳ‘ada ursalar fāyide (T136b/3) ʿede ve cimā‘ı taḥlīl ʿede ve ḳulaḳ şışin gidere eger üç mişḳāl içseleḥ öldüre evit yemeḡe şaḅub (T136b/4) yeşeler rūḥi feraḥ ve ḳalbi ḳavī ʿedeve yemeḡi ḥāzm ʿeder ve göz perdesin cilā ʿeder ve öykeni ve ḡalaḡı (T136b/5) ḳavī ʿeder cigerde süddeleri açar evit coḳ yeşeler gözi ḳarardur ve ta‘ām iştahısın (T136b/6) giderür ve serḥōş ʿeder” 130a/14-136b/6

⁵⁸³⁵ “kelür” 136b/7

⁵⁸³⁶ “gelmez” yok. 136b/7

⁵⁸³⁷ “dirhem” 136b/7

⁵⁸³⁸ “za‘ferānı” 136b/8

⁵⁸³⁹ “toğurmayan” 136b/7

⁵⁸⁴⁰ “toğıra” 136b/7

⁵⁸⁴¹ “evit” 136b/8

⁵⁸⁴² “dönderür” 136b/8

⁵⁸⁴³ “toğırdıḳdan” 136b/9

⁵⁸⁴⁴ “cıḳara” 136b/10

⁵⁸⁴⁵ “ursalar” 136b/10

⁵⁸⁴⁶ “içeler” 136b/11

⁵⁸⁴⁷ “gevdeyi” 136b/12

bögreği⁵⁸⁴⁸ arıda eger bişürseler şuyın başa dökseler (9) tuzlu balğamdan uykusuzluğa⁵⁸⁴⁹ fāyide éde eger kökini⁵⁸⁵⁰ içseler sidügi (10) yüride ve içi kızdura gidere⁵⁸⁵¹ bedeli türunc⁵⁸⁵² çekirdegidür yā sünbil (11) yā kuştdur eger kuhl étseleler göz kararduğun giderür *zaʿrūd*⁵⁸⁵³ alüçdur⁵⁸⁵⁴ (12) eger yēseler maʿdeyi eyü eyler içi⁵⁸⁵⁵ kabz éder (*T137/a*) şafrāyı ve kanı⁵⁸⁵⁶ sākin (13) éder ve çok yēseler kulunc eyler *zift* kel başa fāyide éder ve (14) vursalar⁵⁸⁵⁷ eger balıla karışdurub luğūk⁵⁸⁵⁸ gibi yalasalar göğüsde ve öykende (15) olan irinleri tağıdur öksürüğe ve rebv zahmetine fāyide éde⁵⁸⁵⁹ ve kattāl

[136b]

(1) otların zararın def^c éder ve ardale şişine vursalar⁵⁸⁶⁰ fāyide éder⁵⁸⁶¹ kuru ünüğe (2) ve cigere ve hunāk şişine vursalar⁵⁸⁶² fāyide éde eger bādām yağıyla karışdurub⁵⁸⁶³ (3) kulağa tamzursalar kulakdan akan yaşa fāyide éde eger tuzıla karışdurub⁵⁸⁶⁴ (4) yakı edüb agulu cānavar şokduğına vursalar⁵⁸⁶⁵ fāyide éde eger mūmıla berāber (5) karışdurub⁵⁸⁶⁶ tırnağda olan aklara vursalar⁵⁸⁶⁷ gidere ve demregüye vursalar⁵⁸⁶⁸ gidere⁵⁸⁶⁹ (6) kōpara ve katı şişleri hāl éder⁵⁸⁷⁰ ve maḳʿada⁵⁸⁷¹ ve rahmdē⁵⁸⁷² olan

⁵⁸⁴⁸ “bögrek” 136b/12

⁵⁸⁴⁹ “uykusuzluğa” 136b/13

⁵⁸⁵⁰ “köküni” 136b/13

⁵⁸⁵¹ “gidere” yok. 136b/14

⁵⁸⁵² “türunc” 136b/14

⁵⁸⁵³ “zuʿrūr” 136a/15

⁵⁸⁵⁴ “alücdur” 136b/15

⁵⁸⁵⁵ “ici” 136b/15

⁵⁸⁵⁶ “kanı”dan sonra “ve kuşmağı” var. 137a/1

⁵⁸⁵⁷ “ursalar” 137a/2

⁵⁸⁵⁸ “luʿūk” 137a/2

⁵⁸⁵⁹ “éder” 137a/3

⁵⁸⁶⁰ “ursalar” 137a/4

⁵⁸⁶¹ “éde” 137a/4

⁵⁸⁶² “ursalar” 137a/4

⁵⁸⁶³ “karışdırıb” 137a/5

⁵⁸⁶⁴ “karışdırıb” 137a/6

⁵⁸⁶⁵ “ursalar” 137a/6

⁵⁸⁶⁶ “karışdırıb” 137a/7

⁵⁸⁶⁷ “ursalar” 137a/7

⁵⁸⁶⁸ “ursalar” 137a/7

⁵⁸⁶⁹ “gidere” yok. 137a/7

⁵⁸⁷⁰ “éde” 137a/8

katılıkları yumşada⁵⁸⁷³ (7) eger arpa unıyla ve oğlan sidügiyle⁵⁸⁷⁴ bişürüb⁵⁸⁷⁵ hanāzīre vursalar açā (8) eger kibritile⁵⁸⁷⁶ qarışdurub⁵⁸⁷⁷ gevdede olan binbiglere vursalar⁵⁸⁷⁸ gidere eger günlükile⁵⁸⁷⁹ (9) ve mürriile qarışdurub eski çıbanlara vursalar⁵⁸⁸⁰ gidere eger ma‘ad yaruklarına⁵⁸⁸¹ (10) dürtsele fāyide éde eger balıla qarışdurub cirāhata vursalar⁵⁸⁸² fāyide éde eger (11) zifti arpa unıyla qarışdurub dā’ü’s-ša‘lebe vursalar⁵⁸⁸³ kıl bitüre eger⁵⁸⁸⁴ iki (12) dirhemin içseler öyken ve ma‘de ve ciger zahmetlerine fāyide éde eger isin (13) alsalar göze sürme etseler kirpüklerin⁵⁸⁸⁵ muhkem éder⁵⁸⁸⁶ za‘fin giderür yaşını (14) keser çıbanlarına fāyide éde eger zifti hūkne etseler ‘akreb zararın (15) def‘ éder⁵⁸⁸⁷ eger başuñ ortasını yolsalar kaṭrān dürtsele boğaza giden⁵⁸⁸⁸

[137a]

(1) çıkara (*T137/b*) mücerrebdür *zuḳṣite*⁵⁸⁸⁹ bir otdur ki⁵⁸⁹⁰ yaprağı ve yemişi⁵⁸⁹¹ şakız ağacı (2) yaprağına benzer budakları birer qarış olur barmağ yoğunluğınca⁵⁸⁹² ve⁵⁸⁹³ depeleri (3) degirmi olur çıbanlu⁵⁸⁹⁴ uyuza fāyide éde⁵⁸⁹⁵ ve kılı eyü eyler ve başdağı bitleri öldürür (4) *zümürüd* sekiz arpa miqdārı içseler ağıyı def‘ éde ve her kim çok

⁵⁸⁷¹ “ma‘adda” 137a/8

⁵⁸⁷² “raḥimde” 137a/8

⁵⁸⁷³ “yumşada” 137a/8

⁵⁸⁷⁴ “südügi birle” 137a/9

⁵⁸⁷⁵ “bişürüb”den sonra “hanāzīre vursalar” yok. 137a/9

⁵⁸⁷⁶ “kibritile” 137a/9

⁵⁸⁷⁷ “qarışdırıb” 137a/9

⁵⁸⁷⁸ “ursalar” 137a/9

⁵⁸⁷⁹ “günlükile” 137a/10

⁵⁸⁸⁰ “ursalar” 137a/10

⁵⁸⁸¹ “yarıklarına” 137a/10

⁵⁸⁸² “ursalar” 137a/11

⁵⁸⁸³ “ursalar” 137a/12

⁵⁸⁸⁴ “eger”den sonra “on” var. 137a/12

⁵⁸⁸⁵ “kirbiklerin” 137a/13

⁵⁸⁸⁶ “éde” 137a/14

⁵⁸⁸⁷ “éde” 137a/15

⁵⁸⁸⁸ “giden”den sonra “sülügi” var. 137a/15

⁵⁸⁸⁹ “zuḳṣite” 137b/1

⁵⁸⁹⁰ “kim” 137b/1

⁵⁸⁹¹ “yemişi” 137b/1

⁵⁸⁹² “yoğunluğınca” 137b/2

⁵⁸⁹³ “eved” 137b/2

⁵⁸⁹⁴ “cıbanlu” 137b/2

⁵⁸⁹⁵ “éder” 137b/2

nażar eylese (5) gözde olan zaĥmetlerin⁵⁸⁹⁶ gidere eger yüzük aşına osalar yāĥūd boyına (6) aŗa osalar uçuk⁵⁸⁹⁷ tūtana⁵⁸⁹⁸ fāyide ēde⁵⁸⁹⁹ eger içseler an ishāline ve sızduğına (7) fāyide ēde ve cūzzām rencine fāyide ēde ve oğlancukların oğduğı vaktin (8) boynına aŗa osalar uçukdan emīn ola⁵⁹⁰⁰ eger afī gözi tūŗ olsa (9) gözi řoğıla *zemeĥ*⁵⁹⁰¹ atmacadur etin yēmek zaīf albe ve ĥafaķāna fāyide (10) ēde⁵⁹⁰² ve boķın ıgıda dūrtseler gidere eger ödin sürmelere atub göze sürme (11) ētseler gözün perdesine⁵⁹⁰³ ve arañuluğına⁵⁹⁰⁴ fāyide ēde *zūlābiyye*⁵⁹⁰⁵ atāyıfđur (12) ĥafīfđur tīz hażm olur öksürüğe ve göğüse⁵⁹⁰⁶ ve öyken yaşlığına fāyide ēde⁵⁹⁰⁷ (13) ve içi ızdırur⁵⁹⁰⁸ gerekdür ki üzerine sirkengübīn ve ekseri nār şuyın⁵⁹⁰⁹ (14) içeler avukda ve begrekde⁵⁹¹⁰ olan tŗaşı men^c ēder *zencebīl* meşhūrdur ve (15) ızdırıcıdır⁵⁹¹¹ tŗaāmı hażm ēder ve içi⁵⁹¹² yumşadur ve ma^cdeyi⁵⁹¹³ eyü ēder göz

[137b]

(1) ararmasına⁵⁹¹⁴ eyüdüŗ cigerde⁵⁹¹⁵ olan süddeleri aŗar ve cimā^cı avī ēder bağırsukda⁵⁹¹⁶ (2) olan yēlleri tŗağıdur ma^cdede olan yaşlığı giderür menīyi ziyāde eyler⁵⁹¹⁷ şovuk ma^cdeyi (3) ve cigeri ıslāĥ ēder eger iki dirhemin berāber şekerle⁵⁹¹⁸ issi

⁵⁸⁹⁶ “zaĥmetler” 137b/4

⁵⁸⁹⁷ “ucuk” 137b/5

⁵⁸⁹⁸ “dūtana” 137b/5

⁵⁸⁹⁹ “ēder” 137b/5

⁵⁹⁰⁰ “ola” yok. 137b/6

⁵⁹⁰¹ “zemec” 137b/7

⁵⁹⁰² “ēder” 137b/7

⁵⁹⁰³ “perdesin” 137b/8

⁵⁹⁰⁴ “arañuluğına” 137b/9

⁵⁹⁰⁵ “zalābiyye” 137b/9

⁵⁹⁰⁶ “gөгüs” 137b/9

⁵⁹⁰⁷ “ēder” 137b/10

⁵⁹⁰⁸ “ızdırur” 137b/10

⁵⁹⁰⁹ “şuyın” yok. 137b/10

⁵⁹¹⁰ “bögrekde” 137b/11

⁵⁹¹¹ “ızdırıcıdır” 137b/11

⁵⁹¹² “içi” 137b/12

⁵⁹¹³ “ma^cdeyi”den sonra “eyü ēder” yerine “yumşadur” var. 137b/12

⁵⁹¹⁴ “arasına” 137b/12

⁵⁹¹⁵ “igerde” 137b/12

⁵⁹¹⁶ “bağırsakda” 137b/13

⁵⁹¹⁷ “ēder” 137b/14

⁵⁹¹⁸ “şekerle”den sonra “ve” var. 137b/15

şuyıla içseler yilmeşük⁵⁹¹⁹ (4) balgāmı ishāl eder⁵⁹²⁰ ve hıltı ziyāde eyler⁵⁹²¹ başda ve boğazda olan yaşlığı (T138/a) giderür⁵⁹²² (5) eger yemege şacub⁵⁹²³ yēseler ici kabz eder ve ağulu cānavar⁵⁹²⁴ şokduğına fāyide eder (6) eger balıla terbiyet édüb yēseler balgāmı⁵⁹²⁵ ve sevdāyı āsānligıla çıkarur eger issi şuyıla (7) içseler bedeni kızdura ve gövdede⁵⁹²⁶ şovuk⁵⁹²⁷ havādan olan zararı def’ éde eger (8) kecinün⁵⁹²⁸ cigerin kebāb eyleseler şuyıla zencebīl⁵⁹²⁹ karışdurub⁵⁹³⁰ kurıtsalar sahk (9) édüb göze sürme etseler perdesini⁵⁹³¹ ve kararduğıni⁵⁹³² gidere eger şakızıla⁵⁹³³ çeyneseler (10) dimāğdan çok balgāmı⁵⁹³⁴ indüre ve zencebīl mürebbāsı cimā’ı ziyāde eyleye ve ma’deyi (11) ve bedeni kızdurur⁵⁹³⁵ ve ta’āmı⁵⁹³⁶ hażm eder⁵⁹³⁷ balgāmı kurıdur pīrlige fāyide eder gevdeye (12) gālib olan balgāmı giderür bedeli dār-ı fulfuldur ve aķ būberdür ba’zılar eydür (13) bir bucuķ vezince anduzdur *zencebīlū’l-kilāb* it⁵⁹³⁸ zencebīlidür yaprağı (14) şorgun yaprağına beñzer evet⁵⁹³⁹ şaruca olur⁵⁹⁴⁰ it yēse öldürür⁵⁹⁴¹ eger tāzesini (15) tohmıyıla dögüb uyuza vursalar⁵⁹⁴² ki eskiden olsa giderür eger yaprağıni

⁵⁹¹⁹ “yılmeşük” 137b/15

⁵⁹²⁰ “éder” yok. 137b/15

⁵⁹²¹ “eyler” yok. 137b/15

⁵⁹²² “giderir” 138a/1

⁵⁹²³ “şacub” 138a/1

⁵⁹²⁴ “cānavarlar” 138a/1

⁵⁹²⁵ “balgāmı” 138b/2

⁵⁹²⁶ “gevdede” 138a/3

⁵⁹²⁷ “şovuk” yerine “issi” 138a/3

⁵⁹²⁸ “kecinün” 138a/3

⁵⁹²⁹ “zencebīlile” 138a/4

⁵⁹³⁰ “karışdırırb” 138a/4

⁵⁹³¹ “perdesin” 138a/4

⁵⁹³² “kararduğın” 138a/4

⁵⁹³³ “şakızı” 138a/4

⁵⁹³⁴ “balgam” 138a/5

⁵⁹³⁵ “kızdırır” 138a/6

⁵⁹³⁶ “ta’ām” 138a/6

⁵⁹³⁷ “eyler” 138a/6

⁵⁹³⁸ “itler” 138a/8

⁵⁹³⁹ “evit” 138a/8

⁵⁹⁴⁰ “olur” yok. 138a/8

⁵⁹⁴¹ “öldirir” 138a/8

⁵⁹⁴² “ursalar” 138a/9

[138a]

(1) döğüb şuyını⁵⁹⁴³ şıksalar yemege katub yëseler yëlleri tağıda eger tohmıyıla yaprağını (2) döğüb katı şişlere vursalar⁵⁹⁴⁴ hall eyleye **zencār** kalem-i jengārdur ‘amelisi (3) dāhı olur ‘amelisinün **terkībı**⁵⁹⁴⁵ budur kim bir pāre bakır⁵⁹⁴⁶ bir pāre bakır⁵⁹⁴⁷ dāhı sürseler (4) şol kadar süreler kim⁵⁹⁴⁸ koyıla öñ⁵⁹⁴⁹ sirkenün⁵⁹⁵⁰ yigirmi dört dirhemine (5) yā kırk altı dirhemine dört dirhem şeb ve dört dirhem yalama tuz koysalar (6) yay isisinde⁵⁹⁵¹ güneşe qarşu saħk édüb⁵⁹⁵² tā kim rengi jengār⁵⁹⁵³ gibi ola (7) bir dürlü dāhı budur⁵⁹⁵⁴ bakır büradesin alub her gün (**T138/b**) üzerine dört (8) kerre⁵⁹⁵⁵ sirke koyub çalkayalar şol kadar ki jengār gibi ola ve bir dürlü⁵⁹⁵⁶ dāhı (9) budur kim elli dirhem sirkeye yüz dirhem eski sidük⁵⁹⁵⁷ katalar dört dirhem (10) şeb dört dirhem⁵⁹⁵⁸ tuz katalar bir reng azacük mermer üzerine bakırla⁵⁹⁵⁹ ezeler (11) eger ol rengi dāhı bakırdan olsa be-gāyet hūb ola eger jengārı (12) kuhl etseler gözde çıbanlardan⁵⁹⁶⁰ olan eşerleri gidere yaşların kese eger (13) zeytile ve mūmıla qarışdursalar⁵⁹⁶¹ yaramaz cıbanlara dürtseler⁵⁹⁶² bitüre ve cirāhatlara (14) dürtseler şişürmeye eger balıla bişürseler bevāzire⁵⁹⁶³ ve yaramaz çıbanlara⁵⁹⁶⁴ vursalar⁵⁹⁶⁵ (15)

⁵⁹⁴³ “şuyın” 138a/10

⁵⁹⁴⁴ “ursalar” 138a/11

⁵⁹⁴⁵ “terkīb” 138a/12

⁵⁹⁴⁶ “bakır” 138a/12

⁵⁹⁴⁷ “bakıra” 138a/12

⁵⁹⁴⁸ “ki” 138a/12

⁵⁹⁴⁹ “andan” 138a/13

⁵⁹⁵⁰ “sirkeniñ” 138a/13

⁵⁹⁵¹ “issisinde” 138a/14

⁵⁹⁵² “édüb”den sonra “kırıldalar” 138a/15

⁵⁹⁵³ “jengār”dan sonra “rengi” var. 138a/15

⁵⁹⁵⁴ “budur”dan sonra “kim” var. 138a/15

⁵⁹⁵⁵ “kerret” 138b/1

⁵⁹⁵⁶ “dürlüsi” 138b/1

⁵⁹⁵⁷ “südük” 138b/2

⁵⁹⁵⁸ “dirhem”den sonra “yalama” var. 138b/2

⁵⁹⁵⁹ “bakırlar” 138b/3

⁵⁹⁶⁰ “çıpandan” 138b/4

⁵⁹⁶¹ “qarışdırsalar” 138b/5

⁵⁹⁶² “dürtseler”den sonra “bitüre ve cirāhatlara dürtseler” yok. 138b/5

⁵⁹⁶³ “bevāşire” 138b/6

⁵⁹⁶⁴ “cıbanlar” 138b/6

⁵⁹⁶⁵ “ursalar” 138b/6

bevāziri⁵⁹⁶⁶ ve cıbanları⁵⁹⁶⁷ arıda ve diş diplerin arıda ve şişine⁵⁹⁶⁸ fāyide éde ve cıbandan⁵⁹⁶⁹

[138b]

(1) olan artuķ etleri gidere eger bala⁵⁹⁷⁰ karışdırub⁵⁹⁷¹ göze dürtsele kabak zahmetine
(2) fāyide éde⁵⁹⁷² eger menevüş⁵⁹⁷³ sakızıla ve naṭrūnıla karışdırub⁵⁹⁷⁴ cıbanlu⁵⁹⁷⁵ uyuza
(3) ve baraşa dürtsele gidere eger göz otlarına katub⁵⁹⁷⁶ kuhl etseler be-ğāyet fāyide
(4) éde dāhı şol kadar jengār kim nūşādur⁵⁹⁷⁷ ve şeb ve sirkeden düzüldi (5) eger saḥķ
etseler⁵⁹⁷⁸ buruna üfürsele burun yiyisini⁵⁹⁷⁹ ve yaramaz cıbanları⁵⁹⁸⁰ gidere evet (6)
ağız ṭolu şuyıla ṭuta tā kim boğazına inmeye eger başa dürtecek otlara karışdırub (7)
baş dürtsele başda olan cıbanları def^c éde eger göz otlarına katub⁵⁹⁸¹ göze sürme (8)
etseler gözde olan artuķ eti ve yaşı ve aqlığı gidere ve gözi tiz eyleye eger (9) balıla ve
sirkeyile bişürsele ağızda olan cıbanlara⁵⁹⁸² ve burunda ve kulaķda olan (10)
cıbanlara⁵⁹⁸³ vursalar⁵⁹⁸⁴ be-ğāyet fāyide éder⁵⁹⁸⁵ ve diş diplerin muḥkem eyleye
zencifir⁵⁹⁸⁶ (11) iki dürlü⁵⁹⁸⁷ olur biri ma‘denī ve biri ‘amelī olur ‘amelisi budur kim

⁵⁹⁶⁶ “bevāziri” 138b/6

⁵⁹⁶⁷ “cıbanları” 138b/6

⁵⁹⁶⁸ “şişe” 138b/6

⁵⁹⁶⁹ “cıbanda” 138b/7

⁵⁹⁷⁰ “balıla” 138b/7

⁵⁹⁷¹ “karışdırub” 138b/7

⁵⁹⁷² “éde” 138b/8

⁵⁹⁷³ “meneviş” 138b/8

⁵⁹⁷⁴ “karışdırub” 138b/8

⁵⁹⁷⁵ “cıbanlu” 138b/8

⁵⁹⁷⁶ “katub” 138b/9

⁵⁹⁷⁷ “nūşādır” 138b/9

⁵⁹⁷⁸ “édüb” 138b/10

⁵⁹⁷⁹ “yiyisin gidere” 138b/10

⁵⁹⁸⁰ “cıbanları”dan sonra “gidere evetağız ṭolu şuyıla ṭuta tā kim boğazına inmeye eger başa dürtecek otlara karışdırub başa dürtsele başda olan cıbanları” yok. 138b/10

⁵⁹⁸¹ “katub” 138b/11

⁵⁹⁸² “cıbanlar” 138b/12

⁵⁹⁸³ “cıbanlara” 138b/13

⁵⁹⁸⁴ “ursalar” 138b/13

⁵⁹⁸⁵ “éde” 138b/13

⁵⁹⁸⁶ “zencefir” 138b/13

⁵⁹⁸⁷ “dürlü” 138b/14

kibrīt⁵⁹⁸⁸ (12) ve jīve berāber olub saḥḥ édeler bir çölmege koyalar ağzın şıvayalar ḥikmetile tezek (13) ḳorına gömeler bir gün bir gece ṭura (*T139/a*) andan isti‘māl⁵⁹⁸⁹ édeler eger göz otlarına (14) ḳatsalar be-ḡāyet eyü⁵⁹⁹⁰ eyleye eger ḳıruṭıla ḳarıṣdurub od yanuḡına ve binbiglere (15) ve ḳabarçuḳlara⁵⁹⁹¹ dürtseleler oṅalda⁵⁹⁹² eger cirāḥata ve yaramaz cirāḥata⁵⁹⁹³ dürtseleler

[139a]

(1) bitüre ve dişe ekseler eti yēnmekden emīn ola *zuhre* bir otdur kim be-ḡāyet eyü (2) ḳoḳusu⁵⁹⁹⁴ olur serv ağacları dibinde biter iri yapraḳları olur benefşe yapraḡına (3) beṅzer mōrca çiçekleri olur ağa māīl ve uzunı bir arıṣ olur ba‘zılar buṅa (4) türkce yabān ḳaranful⁵⁹⁹⁵ dērler kökleri olur ḳara ḥarbak gibi⁵⁹⁹⁶ ḳoḳusu⁵⁹⁹⁷ dārçīniye⁵⁹⁹⁸ (5) beṅzer eger şuyıla kökini bişürüb şuyın içseleler zīḳü’n-nefese ve eski öksürüğe (6) ve sidük⁵⁹⁹⁹ ṭutulmasına be-ḡāyet fāyide éde⁶⁰⁰⁰ ve ḥayz ḳanın yüride⁶⁰⁰¹ eger köklerinden (7) birisin yaşıken ‘avratlar öñinden götüirse öli⁶⁰⁰² oḡlanı çıkara eger bişürüb (8) şuyına nifās gören ‘avratlar girse otursa nifāsa fāyide éde eger yapraḡını⁶⁰⁰³ (9) yaḳu édüb başda olan⁶⁰⁰⁴ ve gözde olan issi şişe ve nāşūra ve oḡlan toḡduḡından⁶⁰⁰⁵ (10) şonra şişen emceklere vursalar⁶⁰⁰⁶ fāyide éde *zehretü’l-milḥ* türkce (11) ṭuz çiçeḡi dērler şol nesnedür kim nīlden çıkar ve şu egreklerinde biter levni (12) za‘frān⁶⁰⁰⁷ ḳoḳusına⁶⁰⁰⁸

⁵⁹⁸⁸ “kiprit” 138b/14

⁵⁹⁸⁹ “isti‘māl édeler” yerine “isti‘māle getüreler” 139a/1

⁵⁹⁹⁰ “eyü eyleye” yerine “fāyide éde” 139a/1

⁵⁹⁹¹ “ḳabarçuḳlara” 139a/2

⁵⁹⁹² “oṅılda” 139a/2

⁵⁹⁹³ “çıbanlara” 139a/2

⁵⁹⁹⁴ “ḳoḳısı” 139a/4

⁵⁹⁹⁵ “ḳaranfulı” 139a/5

⁵⁹⁹⁶ “bigi” 139a/6

⁵⁹⁹⁷ “ḳoḳısı” 139a/6

⁵⁹⁹⁸ “dārçīniye” 139a/6

⁵⁹⁹⁹ “südük” 139a/7

⁶⁰⁰⁰ “éder” 139a/7

⁶⁰⁰¹ “yüridür” 139a/8

⁶⁰⁰² “ölü” 139a/8

⁶⁰⁰³ “yapraḡın” 139a/9

⁶⁰⁰⁴ “olan” yok. 139a/10

⁶⁰⁰⁵ “toḡurduḡından” 139a/10

⁶⁰⁰⁶ “ursalar” 139a/11

⁶⁰⁰⁷ “za‘ferāna” 139a/12

benzer⁶⁰⁰⁹ çıbanlara ve ekile çıbanlarına ekseler fāyide eder⁶⁰¹⁰ ve kulağdan (13) akan yaşı kese ve göze sürme etseler perdesin gidere ve çıbanlardan (14) olan eşi dāhı giderür eger süciyile ve şuyıla karışdurub⁶⁰¹¹ içseler içi (15) ishāl eyleye evet⁶⁰¹² ma‘deye yaramazdur eger zeyt yağıyla karışdurub gövdeye⁶⁰¹³

[139b]

(1) dürtseler (*T139/b*) sustlığına fāyide eder *zuhretü’n-nuḥās*⁶⁰¹⁴ bakır arıdurken⁶⁰¹⁵ arkalarında kalan (2) bakır şonıdur eger yumşak⁶⁰¹⁶ dögseler çıbanlara⁶⁰¹⁷ ekseler artuğ etlerin gidere ve (3) şişlere vursalar⁶⁰¹⁸ taḥlīl ede ve göze sürme etseler perdesin gidere eger (4) dört dirhem içseler ḡalīz balğamlar⁶⁰¹⁹ ishāl eder⁶⁰²⁰ ve burunda ve maḳ‘adda (5) olan etleri arıdur eger süciyile karışdurub⁶⁰²¹ binbiglere dürtseler gidere eger (6) aḡını saḥḳ etseler kulağa üfürseler kulağ zahmetlerine fāyide ede ve eski (7) şaḡırlığı giderür⁶⁰²² eger balıla karışdurub⁶⁰²³ çeṇe şişlerine vursalar⁶⁰²⁴ yā dimāğa (8) yapışdursalar şişlerin taḥlīl ede eger göyündürseler⁶⁰²⁵ göze sürme etseler (9) kabağda olan zahmetlere fāyide ede⁶⁰²⁶ ve yaramaz çıbanlara ekseler bitüre⁶⁰²⁷ *zūfā-yı yābis* (10) kızdurıcıdur⁶⁰²⁸ eger şuyıla ve encīrile ve bığanūsıla⁶⁰²⁹ bişürüb içseler eski

⁶⁰⁰⁸ “koşusına” yok. 139a/12

⁶⁰⁰⁹ “benzer”den sonra “yaramaz” var. 139a/12

⁶⁰¹⁰ “ede” 139a/13

⁶⁰¹¹ “karışdırıb” 139a/14

⁶⁰¹² “evit” 139a/15

⁶⁰¹³ “gevdeye” 139a/15

⁶⁰¹⁴ “zehrü’n-nuḥās” 139b/1

⁶⁰¹⁵ “arıdırken” 139b/1

⁶⁰¹⁶ “yumşak” 139b/2

⁶⁰¹⁷ “cıbanlara” 139b/2

⁶⁰¹⁸ “ursalar” 139b/2

⁶⁰¹⁹ “balğamları” 139b/3

⁶⁰²⁰ “ede” 139b/4

⁶⁰²¹ “karışdırıb” 139b/4

⁶⁰²² “gidere” 139b/6

⁶⁰²³ “karışdırıb” 139b/6

⁶⁰²⁴ “ursalar” 139b/6

⁶⁰²⁵ “göyindürseler” 139b/7

⁶⁰²⁶ “ede” yok. 139b/7

⁶⁰²⁷ “bitüre” yerine “fāyide ede” 139b/8

⁶⁰²⁸ “kızdurıcıdur” 139b/8

⁶⁰²⁹ “bağanūsıla” 139b/9

öksürüğe (11) ve issi öyken şişine ve rebv⁶⁰³⁰ zahmetine ve başda⁶⁰³¹ ve göğüsde⁶⁰³² ve boğaza inen nezleye⁶⁰³³ (12) fāyide éde ve zīķü'n-nefese fāyide éder⁶⁰³⁴ eger balıla qarışdurub⁶⁰³⁵ lu'ūķ étsele (13) girü bu fāyide⁶⁰³⁶ éder⁶⁰³⁷ eger bişürsele şuyın sirkengübīnile içsele ishāl (14) éde eger saħķ étsele kırdumāne qarışdursalar⁶⁰³⁸ ve gök süsen qarışdursalar⁶⁰³⁹ (15) yésele ishāl⁶⁰⁴⁰ éde eger saħķ édüb yaş encīrle yésele içi yumşada⁶⁰⁴¹ eger şarābıla

[140a]

(1) qarışdurub⁶⁰⁴² yaķu édüb issi şişlere vursalar⁶⁰⁴³ fāyide éde eger kıynar şuyıla qarışdurub⁶⁰⁴⁴ (2) yaķu édüb göz altında olan kınlara vursalar⁶⁰⁴⁵ gidere eger encīrile⁶⁰⁴⁶ bişürüb ħunāķa (3) vursalar⁶⁰⁴⁷ (T140/a) fāyide éde eger sirkeyile qarışdurub⁶⁰⁴⁸ bişürüb mażmaża étsele diş ağırsın (4) sākin eyleye eger kılağa tütsi eyleseler içindeki⁶⁰⁴⁹ yēllele taħlīl éde eger şarābıla bir (5) kaç⁶⁰⁵⁰ gün içsele istiskāya ve ağılu cānavarlar⁶⁰⁵¹ şokduğına fāyide éde mücerrebdür⁶⁰⁵² (6) *zūfā-yı ratb* yaş zūfādur kıyun yapağısının arasında olan kırdür (7) eger yapağıyı ıslatsalar kıynadüb şıksalar

⁶⁰³⁰ “rebev” 139b/9

⁶⁰³¹ “başdan” 139b/9

⁶⁰³² “göğüse” 139b/10

⁶⁰³³ “nazileye” 139b/10

⁶⁰³⁴ “éde” 139b/10

⁶⁰³⁵ “qarışdırıb” 139b/10

⁶⁰³⁶ “fāyideleri” 139b/11

⁶⁰³⁷ “éde” 139b/11

⁶⁰³⁸ “qarışdırsalar” 139b/12

⁶⁰³⁹ “qarışdırsalar” 139b/12

⁶⁰⁴⁰ “ishālī kavī” 139b/12

⁶⁰⁴¹ “yumuşada” 139b/13

⁶⁰⁴² “qarışdırıb” 139b/13

⁶⁰⁴³ “ursalar” 139b/14

⁶⁰⁴⁴ “qarışdırıb” 139b/14

⁶⁰⁴⁵ “ursalar” 139b/15

⁶⁰⁴⁶ “encīrle” 139b/15

⁶⁰⁴⁷ “ursalar” 139b/15

⁶⁰⁴⁸ “qarışdırıb” 140a/1

⁶⁰⁴⁹ “içindeki” 140a/2

⁶⁰⁵⁰ “kaç” 140a/2

⁶⁰⁵¹ “cānavar” 140a/3

⁶⁰⁵² “mücerrebdür” yok. 140a/3

koyılınca güneşe kosalar (8) andan mûmıla ve zeytile ve iç yağıyla⁶⁰⁵³ karışdırub⁶⁰⁵⁴ makçadda ve rahimde⁶⁰⁵⁵ olan (9) çıbanlara⁶⁰⁵⁶ dürtsele yumşada⁶⁰⁵⁷ eger ördegün içi yağıyla karışdırub⁶⁰⁵⁸ kulağ ve zeker (10) çıbanlarına vursalar⁶⁰⁵⁹ fâyide eder⁶⁰⁶⁰ ve gözün kapağlarında⁶⁰⁶¹ olan uyuza ve kirpük (11) döküldüğüne⁶⁰⁶² fâyide ede ve teşennüce dürtsele fâyide ede eger bir çölmek içinde (12) göyündürüb⁶⁰⁶³ isin alsalar göze tütüyā⁶⁰⁶⁴ etseler be-ğāyet fâyide ede kavukda ve (13) rahimde⁶⁰⁶⁵ olan katılıkları yumşada⁶⁰⁶⁶ *zūfārā*⁶⁰⁶⁷ bir otdur ki⁶⁰⁶⁸ uzunı bir arış olur (14) inceçük olur boğun boğun ve yaprağı rāzyāne⁶⁰⁶⁹ yaprağına benzer kokusu eyü (15) olur depesinde bir çiçeği olur altun rengine benzer eger yimişini⁶⁰⁷⁰ ve çiçeğini⁶⁰⁷¹

[140b]

(1) saħk edüb bala karışdırsalar⁶⁰⁷² çıbanlara ve yaralara ve ekilesi olana dürtsele be-ğāyet (2) fâyide ede eger şarābıla içsele yā benefşe yağıyla karışdırub⁶⁰⁷³ ağulu cānavarlar şokduğına⁶⁰⁷⁴ (3) sürseler be-ğāyet fâyide ede *zeytūn* meşhūrdur eger dögseler yaķu edüb (4) ısırguya ve yaramaz çıbanlara ve şerā zahmetine ve kurluğana vursalar⁶⁰⁷⁵ be-ğāyet (5) fâyide ede eger balıla⁶⁰⁷⁶ yaķu edüb kirlü yaramaz çıbanlara

⁶⁰⁵³ “iç yağıyla” 140a/5

⁶⁰⁵⁴ “karışdırub” 140a/5

⁶⁰⁵⁵ “rahimde” 140a/5

⁶⁰⁵⁶ “çıbanlara” 140a/5

⁶⁰⁵⁷ “yumşada” 140a/5

⁶⁰⁵⁸ “karışdırub” 140a/6

⁶⁰⁵⁹ “vursalar” 140a/6

⁶⁰⁶⁰ “ede” 140a/6

⁶⁰⁶¹ “kapağlarında” 140a/6

⁶⁰⁶² “döküldüğüne” ve “döküldüğüne”den sonra “kaş döküldüğüne” var. 140a/7

⁶⁰⁶³ “göyindirib” 140a/8

⁶⁰⁶⁴ “tütüyā” 140a/8

⁶⁰⁶⁵ “rahimde” 140a/9

⁶⁰⁶⁶ “yumşada” 140a/9

⁶⁰⁶⁷ “zūfā” 140a/9

⁶⁰⁶⁸ “ki” yok. 140a/9

⁶⁰⁶⁹ “rāzyāne” 140a/10

⁶⁰⁷⁰ “yimiş” 140a/11

⁶⁰⁷¹ “çiçeğin” 140a/11

⁶⁰⁷² “karışdırsalar” 140a/11

⁶⁰⁷³ “karışdırub” 140a/12

⁶⁰⁷⁴ “şokduğı yere” 140a/13

⁶⁰⁷⁵ “vursalar” 140a/15

dürtmeler arıda (*T140/b*) eger (6) şişlere vursalar⁶⁰⁷⁷ hāl⁶⁰⁷⁸ ède ve kıpan derisin bitüre eger ceyneseler ağızda olan (7) çıbanlara ve ağız ağrılarına fāyide ède eger yaprağını arpa unıyla yaķu eyleyüb⁶⁰⁷⁹ kırina⁶⁰⁸⁰ (8) vursalar⁶⁰⁸¹ ishālî kese evet⁶⁰⁸² şuyın içseler ishāl ède ve şıkındusını⁶⁰⁸³ ‘avratlar (9) şāf bigi⁶⁰⁸⁴ götürse⁶⁰⁸⁵ aķan yaşların⁶⁰⁸⁶ ve kıan sızduğın kese ve göz çıbanlarına⁶⁰⁸⁷ fāyide⁶⁰⁸⁸ (10) evet⁶⁰⁸⁹ sıkındusını şöyle çıkarmak gerek⁶⁰⁹⁰ yaprağını dögeler üzerine süci şaķalar (11) şıkalar güneşde kıurıdalar isti‘māl èdeler eger zeytün yaprağın bişürüb ağızda (12) tutsalar diş yèndüğüne⁶⁰⁹¹ fāyide ède eger zeytün yaprağını kıoruk şuyıla hıķne (13) ètseler maķ‘ad içinde ve raķminde⁶⁰⁹² olan çıbanlara fāyide ède eger yabān zeytününü⁶⁰⁹³ (14) yaprağın göyündürseler⁶⁰⁹⁴ issi şuyıla kıarışdırub⁶⁰⁹⁵ ‘ırķu’n-nisāya tamarlardan yokarı (15) dört barmaķ ölçseler vursalar⁶⁰⁹⁶ şol kıadar vuralar⁶⁰⁹⁷ kim delüb şular aķıda⁶⁰⁹⁸ eger başa

⁶⁰⁷⁶ “balıla” yok. 140a/15

⁶⁰⁷⁷ “ursalar” 140b/1

⁶⁰⁷⁸ “hāl” 140b/1

⁶⁰⁷⁹ “èdüb” 140b/2

⁶⁰⁸⁰ “maķ‘adına” 140b/2

⁶⁰⁸¹ “ursalar” 140b/3

⁶⁰⁸² “evit” 140b/3

⁶⁰⁸³ “şıkındusın” 140b/3

⁶⁰⁸⁴ “bigi” yok. 140b/4

⁶⁰⁸⁵ “götürseler raķimden” 140b/4

⁶⁰⁸⁶ “yaşları” 140b/4

⁶⁰⁸⁷ “çıpanlarına” 140b/4

⁶⁰⁸⁸ “fāyide”den sonra “ède” var. 140b/4

⁶⁰⁸⁹ “evit” 140b/5

⁶⁰⁹⁰ “gerekdür kı” 140b/5

⁶⁰⁹¹ “yèndüğüne” 140b/7

⁶⁰⁹² “raķimde” 140b/8

⁶⁰⁹³ “zeytününü” 140b/9

⁶⁰⁹⁴ “göyindürseler” 140b/9

⁶⁰⁹⁵ “kıarışdırıb” 140b/9

⁶⁰⁹⁶ “ursalar” 140b/10

⁶⁰⁹⁷ “uralar” 140b/10

⁶⁰⁹⁸ “çıķara” 140b/11

[141a]

(1) dürtmeler kōḡaḡın gidere eger yaṣ zeytūn aḡaḡından⁶⁰⁹⁹ ḡıḡan yaṣı⁶¹⁰⁰ demregüye (2) ve uyuza dürtmeler be-ḡāyet fāyide ēde ve baṣa dürtmeler kōḡaḡın gidere eger zeytūn (3) kökinden bir pāresin ‘aḡreb ṣōḡan kiṣi boynına daḡsa ṣararın⁶¹⁰¹ def‘ ēder⁶¹⁰² (4) eger kökini ve yapraḡını ṣuyıla biṣürseler maḡmaza ētseler ṣovukdan baṣı aḡrıyan (5) kiṣinūḡ aḡrısın sākin eyleye eger zükām olan kiṣinūḡ baṣına dōkseler (6) (T141/a) baṣda olan balḡamı sākin ēde ve zükāma fāyide ēde eger zeytūn yimiṣini yaḡu ēdüb baṣa (7) vursalar⁶¹⁰³ kōḡaḡın gidere eger yaramaz ḡıbanlara⁶¹⁰⁴ dürtmeler bitüre eger yimiṣinūḡ ḡekirdegin (8) ḡıḡarub iḡi⁶¹⁰⁵ yaḡıyıla ve unıyıla ḡarıṣdurub⁶¹⁰⁶ tırnaḡda olan aḡlara vursalar⁶¹⁰⁷ gidere eger (9) yeṣil zeytūnı sirkeyile terbiyet ēdüb yēseler iḡi ḡabḡ ēde ve⁶¹⁰⁸ ma‘deyi ḡavī ēde ve tīz (10) haḡm ola evet⁶¹⁰⁹ sirkesin⁶¹¹⁰ yēseler ḡeḡ⁶¹¹¹ haḡm olur eger zeytūnı⁶¹¹² tūzla⁶¹¹³ maḡmaza ētseler (11) diṣ diplerin⁶¹¹⁴ muḡkem eyleye⁶¹¹⁵ ve ırḡanmıṣın⁶¹¹⁶ gidere ve ṣol zeytūn ki rengi ḡızıl yāḡūt rengine (12) beḡzer yēseler iḡi⁶¹¹⁷ ḡabḡ ēder⁶¹¹⁸ ma‘deyi be-ḡāyet eyü ēder ve ḡara olmiṣ zeytūn tīz (13) fāsıd olur ma‘deye ve ḡöze yaramazdur eger yaḡu ēdüb yaramaz ḡıbanlara vursalar⁶¹¹⁹ bitüre (14) eger⁶¹²⁰ ḡara zeytūn ḡekirdegiyile tūtsi eyleseler rebv zaḡmetine

⁶⁰⁹⁹ “aḡaḡından” 140b/11

⁶¹⁰⁰ “yaṣını” 140b/11

⁶¹⁰¹ “ḡararın” 140b/13

⁶¹⁰² “ēde” 140b/14

⁶¹⁰³ “ursalar” 141a/1

⁶¹⁰⁴ “ḡıbanlara” 141a/2

⁶¹⁰⁵ “iḡi” 141a/2

⁶¹⁰⁶ “ḡarıṣdursalar” 141b/3

⁶¹⁰⁷ “ursalar” 141b/3

⁶¹⁰⁸ “ve”den sonra “ma‘deyi ḡavī ēde ve” yok. 141a/4

⁶¹⁰⁹ “evit” 141a/4

⁶¹¹⁰ “sirkesüz” 141a/4

⁶¹¹¹ “ḡeḡ” 141a/5

⁶¹¹² “zeytūn” 141a/5

⁶¹¹³ “ṣuyıla” 141a/5

⁶¹¹⁴ “diblerin” 141a/5

⁶¹¹⁵ “ēde” 141a/5

⁶¹¹⁶ “ırḡanmasın” 141a/6

⁶¹¹⁷ “iḡi” 141a/6

⁶¹¹⁸ “ēde ve” 141a/6

⁶¹¹⁹ “ursalar” 141a/8

⁶¹²⁰ “ve” 141a/8

ve öykeninde⁶¹²¹ zahmeti olan (15) kişiye⁶¹²² fāyide eder⁶¹²³ **zeyt** meşhūrdur ma'adeye eyūdūr eger ağızda tutsalar

[141b]

(1) diş etlerin muhkem éde ve gövdeye⁶¹²⁴ dürtsele deriyi men' éde ve yumşadur⁶¹²⁵ ve şovuk (2) zahmetlerin gidere⁶¹²⁶ eger içüb⁶¹²⁷ kuşşalar ağulu⁶¹²⁸ cānavar ve ağulu otlar zararın (3) def' éde eger tokşan dirhemini berāber arpa unıyla⁶¹²⁹ ve şuyıla içseler içi⁶¹³⁰ (4) ishāl eyleye şarābıla bişürüb tokşan dirhemini⁶¹³¹ ısıcağ içseler iç⁶¹³² ağrısın (5) gidere⁶¹³³ ve qarında olan kırtları çıkara⁶¹³⁴ eger hūkne etseler bağarsuk⁶¹³⁵ şişinden (6) ve süddeden olan kılunca⁶¹³⁶ fāyide éde⁶¹³⁷ (**T141/b**) eskisi gāyetde kızdurıcıdur⁶¹³⁸ ve tahlīl (7) edüçidür⁶¹³⁹ eger göze sürseler gözi tiz eyleye eger eski zeyt bulunmassa (8) yēni zeytden bir tencereye⁶¹⁴⁰ koyalar bal gibi olınca bişüreler isti'māl edeler (9) kuvveti eski zeyt bigi⁶¹⁴¹ olur **zeytūnū'l-berī** yabān zeytūnı yağıdur (10) menfa'ati bayağı yağdan aşağıdur eger başı ağrıyanuñ başına dürtsele (11) ağrısın sakin eyleye⁶¹⁴² ve baş cıbanlarına fāyide éde ve cıbanlu⁶¹⁴³ uyuza dürtsele (12) fāyide

⁶¹²¹ “öykende” 141a/9

⁶¹²² “nesneye” 141a/10

⁶¹²³ “éde” 141a/10

⁶¹²⁴ “gevdeye” 141a/11

⁶¹²⁵ “yumuşak” 141a/11

⁶¹²⁶ “giderir” 141a/12

⁶¹²⁷ “içüb” 141a/12

⁶¹²⁸ “ağulu”dan sonra “cānavar ve ağulu” yok. 141a/12

⁶¹²⁹ “unuyıla” 141a/13

⁶¹³⁰ “içi” 141a/13

⁶¹³¹ “dirhemini” 141a/14

⁶¹³² “iç” 141a/14

⁶¹³³ “giderir” 141a/14

⁶¹³⁴ “çıkarrır” 141a/15

⁶¹³⁵ “bağırsak” 141a/15

⁶¹³⁶ “kılınca” 141a/15

⁶¹³⁷ “éder” 141a/15

⁶¹³⁸ “kızdurıcıdur” 141b/1

⁶¹³⁹ “édicidür” 141b/1

⁶¹⁴⁰ “tencereye” 141b/2

⁶¹⁴¹ “gibi” 141b/3

⁶¹⁴² “éde” 141b/5

⁶¹⁴³ “cıbanlara” 141b/5

èder⁶¹⁴⁴ her gün gevdeye dürtselec gec⁶¹⁴⁵ pîr eyleye mażmaża ètseler diş (13) etin⁶¹⁴⁶ muhkem eyleye⁶¹⁴⁷ eger sahk èdüb bir pâre yünî bir ağaca tölâyub batursalar⁶¹⁴⁸ (14) diş dibine kosalar diş etin muhkem⁶¹⁴⁹ eyleye ve ırğanmasın gidere eger sinirler (15) ağrısına dürtselec fāyide ède eger göze sürme⁶¹⁵⁰ ètseler yaşını gidere ve kabakda

[142a]

(1) olan zaħmetleri gidere eger aķ zeyti şuyıla bişürselec gözinde olan kişiyi (2) bir kaç⁶¹⁵¹ gün müdāvetet èdüb gözine dürtsele aķını gidere ve şu inen göze (3) be-ğāyet fāyide ède eger ‘akreb şokduğı⁶¹⁵² yere kızdursalar⁶¹⁵³ dürtselec ağrısın⁶¹⁵⁴ (4) sakin eyleye *zeytubār* zeyt siflidür ba‘zılar zeyt çökegidür derler (5) cirāhata dürtselec⁶¹⁵⁵ ve nāşūra dürtselec bitürür aķ bakır kabı⁶¹⁵⁶ içinde (6) bişürselec bal bigi⁶¹⁵⁷ olunca andan sirkeyile yā şarābı⁶¹⁵⁸ unūmāliyile karışdurub (7) ağırır dişlere (*T142/a*) dürtselec ve cirāhata dürtselec fāyide ède eger (8) eskisin hūkne ètseler ma‘dede⁶¹⁵⁹ ve raħimde⁶¹⁶⁰ olan çıbanlara fāyide èder⁶¹⁶¹ (9) eger koruk şuyıla bişürüb bal bigi⁶¹⁶² olunca andan yenen dişlere dürtselec (10) kopara eger tāzesini sahk èdüb⁶¹⁶³ mafşallar⁶¹⁶⁴ ağrısına vursalar⁶¹⁶⁵ fāyide èder⁶¹⁶⁶ (11) eger bir deriye dürtüb mecnūnlaruñ⁶¹⁶⁷ karnına

⁶¹⁴⁴ “ède” 141b/5

⁶¹⁴⁵ “geç” 141b/6

⁶¹⁴⁶ “etini” 141b/6

⁶¹⁴⁷ “ède” 141b/6

⁶¹⁴⁸ “batursalar” 141b/7

⁶¹⁴⁹ “muhkem”den sonra “eyleye ve ırğanmasın gidere eger sinirler ağrısına dürtselec fāyide” yok. 141b/8

⁶¹⁵⁰ “sürme”den sonra “ve ırğanmışın gidere eger sinirler ağrısına dürtselec fāyide ède eger göze sürme” var. 141b/8-9

⁶¹⁵¹ “kaç” 141b/10

⁶¹⁵² “şokduğımı” 141b/12

⁶¹⁵³ “kızdırsalar” 141b/12

⁶¹⁵⁴ “ağrışın” 141b/12

⁶¹⁵⁵ “dürtselec” yok. 141b/14

⁶¹⁵⁶ “kab” 141b/14

⁶¹⁵⁷ “gibi” 141b/15

⁶¹⁵⁸ “şarābıla” 141b/15

⁶¹⁵⁹ “ma‘deye” 142a/1

⁶¹⁶⁰ “raħimde” 142a/1

⁶¹⁶¹ “ède” 142a/2

⁶¹⁶² “gibi” 142a/2

⁶¹⁶³ “èdib” 142a/3

⁶¹⁶⁴ “mafşallar” 142a/3

⁶¹⁶⁵ “ursalar” 142a/3

vursalar⁶¹⁶⁸ fāyide ēde **zībaḵ** jīvedür (12) eger jīveyi oldursalar sirkeyile ıarıřdurub⁶¹⁶⁹ uyuza ve giciyiġe⁶¹⁷⁰ dürtsele gidere (13) eger etmege ıarıřdurub⁶¹⁷¹ sııan⁶¹⁷² delüklerine ıosalar sııanları⁶¹⁷³ kıra eger (14) bir yerde tütsi eyleseler aġulu cānavarlar ıaca⁶¹⁷⁴ evet⁶¹⁷⁵ zinhār tütüninden (15) kendüye doıundurmamak⁶¹⁷⁶ gerek⁶¹⁷⁷ zīrā felc zahmeti ve gövde⁶¹⁷⁸ ditremek ve řaġırlık

[142b]

(1) ve beñzi şararmak ve bař ditremek hāřıl olur eger ilāvus olan kişiye (2) ıarımh ētsele aġzına bādem⁶¹⁷⁹ yaġı⁶¹⁸⁰ kıoyub ‘akabince bir dāng jīve kıoysele ilāvusı (3) aıa eger göyündürsele⁶¹⁸¹ kıuluncı olana otlara kıatsale⁶¹⁸² içürsele⁶¹⁸³ fāyide ēde eger (4) ziyāde içsele öldüre ‘ilacı budur kim ıok süd ve süci içe kıurdura (5) yā afsentīn tohmı⁶¹⁸⁴ ice⁶¹⁸⁵ kıurdura **zīr** ıırlayıkıur⁶¹⁸⁶ uvaıuk⁶¹⁸⁷ hayvāndur ‘arablar (6) kıurıurlar⁶¹⁸⁸ kıuluncı⁶¹⁸⁹ olana bışını yēdi dāne būberle içürsele kıuluncı sākin eyler⁶¹⁹⁰ (7) ve bögrek aġrısına fāyide ēder mücerrebdür **harfū’s-sīn** (8) **sādec** meşhürdur

⁶¹⁶⁶ “ēde” 142a/4

⁶¹⁶⁷ “mecnūnlarıı” 142a/4

⁶¹⁶⁸ “ursalar” 142a/4

⁶¹⁶⁹ “kıarışdırb” 142a/5

⁶¹⁷⁰ “giciyüġe” 142a/5

⁶¹⁷¹ “kıarışdırb” 142a/6

⁶¹⁷² “şııan” 142a/6

⁶¹⁷³ “şııanları” 142a/6

⁶¹⁷⁴ “kıaıa” 142a/7

⁶¹⁷⁵ “evit” 142a/7

⁶¹⁷⁶ “ıokındırmaya” 142a/7

⁶¹⁷⁷ “gerek” yok. 142a/7

⁶¹⁷⁸ “gevdede” 142a/8

⁶¹⁷⁹ “bādam” 142a/9

⁶¹⁸⁰ “yaġın” 142a/9

⁶¹⁸¹ “göyındırseler” ve “göyındırseler”den sonra “kıuluncı olana” yok. 142a/10

⁶¹⁸² “kıatsale”dan sonra “kıuluncı olana” var. 142a/10

⁶¹⁸³ “iıırseler” 142a/11

⁶¹⁸⁴ “tohmın” 142a/12

⁶¹⁸⁵ “iıe” 142a/12

⁶¹⁸⁶ “cıılayıkıur” 142a/12

⁶¹⁸⁷ “uvacuk” 142a/12

⁶¹⁸⁸ “kıurıurlar” 142a/13

⁶¹⁸⁹ “kıuluncı” 142a/13

⁶¹⁹⁰ “eyler”den sonra “ve bögrek” yok. 142a/13

sidügi⁶¹⁹¹ yürüdür ma^cdeye eyüdür gözde olan⁶¹⁹² issi (9) şişlere fāyide éde⁶¹⁹³ eger⁶¹⁹⁴ şarābıla qarışdurub⁶¹⁹⁵ kaynadub⁶¹⁹⁶ dürtseles eger (T142/b) dil (10) altında qosalar ağız kokuşın⁶¹⁹⁷ eyü eyleye ve dişler diplerin⁶¹⁹⁸ muhkem eyleye ve (11) hafakāna fāyide éde *sāc* bir ağacdur kim⁶¹⁹⁹ çok budakları olur kış yaz (12) müteğayyir olmaz eger göyündürseles⁶²⁰⁰ māmīsā şuyında saḥḥ étseles göze (13) sürme étseles be-ğāyet fāyide éde⁶²⁰¹ ve binbiglere kuvvet vērür ve kabaḳda olan (14) şişlere fāyide éde⁶²⁰² eger ol ağacdān bir taşā sürseles şovuk şuyıla ezüb⁶²⁰³ (15) dürtseles baş aḡrısına⁶²⁰⁴ fāyide⁶²⁰⁵ éde ve şafrāwī ve demevī şişlere dürtseles

[143a]

(1) gidere eger ağacuñ külinden yēseler qarındaḡı kırtları kıra *sādevān* (2) bir şamḡdur ki kızıl olur eger bir dirhemini saḥḥ édüb lisān-ı ḡamel (3) şuyıla içseles kan tükürmege fāyide éder⁶²⁰⁶ ve içi kabz éde eger sirkeyile qarışdurub (4) şāf étseles ‘avratlar öninden götürseles raḡmden⁶²⁰⁷ şızan kanı kese ve raḡmün (5) tamarların muhkem eyleye eger yeşil mersin⁶²⁰⁸ şuyından iki mışkālın ezseles (6) üç⁶²⁰⁹ yā beş dirhem mersin⁶²¹⁰ yaḡıyıla qarışdurub ‘avratlar dürtseles⁶²¹¹ kılların (7) muhkem eyleye eger sirkeyile qarışdurub zeker ve ḡāya şişine vursalar⁶²¹² fāyide (8) éder⁶²¹³

⁶¹⁹¹ “südügi” 142a/14

⁶¹⁹² “olan issi” yerine “issi olan” 142a/15

⁶¹⁹³ “éder” 142a/15

⁶¹⁹⁴ “eger” yok. 142a/15

⁶¹⁹⁵ “qarışdırıb” 142a/15

⁶¹⁹⁶ “kaynadıb” 142a/15

⁶¹⁹⁷ “kokuşın” 142b/1

⁶¹⁹⁸ “diblerin” 142b/1

⁶¹⁹⁹ “ki” 142b/2

⁶²⁰⁰ “göyündirseler” 142b/2

⁶²⁰¹ “éder” 142b/3

⁶²⁰² “éder” 142b/4

⁶²⁰³ “ezib” 142b/5

⁶²⁰⁴ “aḡrısın” 142b/5

⁶²⁰⁵ “fāyide éde” yerine “gidere” 142b/5

⁶²⁰⁶ “éde” 142b/8

⁶²⁰⁷ “raḡimden” 142b/9

⁶²⁰⁸ “mersin” 142b/10

⁶²⁰⁹ “üç” 142b/10

⁶²¹⁰ “mersin” 142b/11

⁶²¹¹ “dürtünseler” 142b/11

⁶²¹² “ursalar” 142b/12

sālāmenderā semenderdür eger döğüb uyuzlara ve çıbanlara dürtsele (9) fāyide éde⁶²¹⁴ eger zeytile müherrā bişürüb bala qarışdurub demregüye ve çıbanlu (10) uyuza dürtsele fāyide éde evet⁶²¹⁵ içini ve başını⁶²¹⁶ elini ve ayağını giderdükden (11) sonra boğazlasalar⁶²¹⁷ bişürele *sām-i ābraş* ala kelerdür eger yumşak⁶²¹⁸ (12) dögseler demren olan yere (*T143/a*) vursalar⁶²¹⁹ çeke çıkara eger⁶²²⁰ yarsalar ‘akreb (13) şokduğı yere vursalar⁶²²¹ ağrısın sakin eyleye eger sidüğün⁶²²² ve kanın sehelce (14) müşkile qarışdurub kasuğı yarılan oğlancukların zekerine tamlatsalar (15) yāhūd kaynadub içine girüb⁶²²³ otursalar be-gāyet fāyide éde eger kırıtsalar⁶²²⁴

[143b]

(1) zeytile qarışdurub kel başa dürtsele kıl bitüre eger cigerin⁶²²⁵ ağrıyan (2) diş kosalar ağrısın eyü eyleye *sibistān*⁶²²⁶ meşhürdür issi mizāclu (3) kişilerün⁶²²⁷ için ishāl eyler⁶²²⁸ ve kırılıkdan⁶²²⁹ olan öksürüğe fāyide éder (4) ve göğüsü yumşadır bögrekde⁶²³⁰ ve kavukda olan şafrā zararın def‘ éder ve bağarsukda⁶²³¹ (5) olan yeli çıkara⁶²³² ve susuzluğı⁶²³³ keser ve içi⁶²³⁴ ve boğazı yumşadır⁶²³⁵ (6) eger ıslatsalar

⁶²¹³ “éde” 142b/12

⁶²¹⁴ “éde”den sonra “eger zeytile müherrā bişürüb bala qarışdurub demregüye ve çıbanlu uyuza dürtsele fāyide éde” yok. 142b/13

⁶²¹⁵ “evit” 142b/13

⁶²¹⁶ “başını”dan sonra “ve” var. 142b/14

⁶²¹⁷ “boğazlayalar” 142b/14

⁶²¹⁸ “yumşak” 142b/15

⁶²¹⁹ “ursalar” 142b/15

⁶²²⁰ “eger”den sonra “yinen dişlere ursalar çeke çıkara eger” var. 142b/15-143a/1

⁶²²¹ “ursalar” 143a/1

⁶²²² “südüğün” 143a/1

⁶²²³ “girib” 143a/3

⁶²²⁴ “kırıtsalar” 143a/3

⁶²²⁵ “çigerin” 143a/4

⁶²²⁶ “sebistān” 143a/4

⁶²²⁷ “kişilerin” 143a/5

⁶²²⁸ “éder” 143a/5

⁶²²⁹ “kırılıkdā” 143a/5

⁶²³⁰ “bögrekde” yok. 143a/6

⁶²³¹ “bağırsıkda” 143a/6

⁶²³² “çıkarır” 143a/6

⁶²³³ “susuzluğını” 143a/6

⁶²³⁴ “içi” 143a/6

⁶²³⁵ “yumşadır” 143a/7

şuyın içseler⁶²³⁶ fāyide éde ısıtmalara *sezāb* ya^cnī (7) bığanūsdur⁶²³⁷ kızdurıcıdur eger yēseler sidügi⁶²³⁸ ve hayz ıanın yüridür (8) ve içi kabz éder ve ağılu otlara fāyide éder eger yaprağını⁶²³⁹ encīrile ve kōzıla (9) yēseler ağılu otlar zararın def^c éder⁶²⁴⁰ eger kuru torak otıyıla bişürseler⁶²⁴¹ içseler (10) ic⁶²⁴² ağırsına⁶²⁴³ fāyide⁶²⁴⁴ éder eger kōzıla ve encīrile yēseler böğür ağırsına ve ‘usr-ı nefese (11) ve öksürüğe ve öykende olan issi şişlere ve ‘ırku’n-nisāya ve mafşallar⁶²⁴⁵ (12) ağırsına fāyide éder⁶²⁴⁶ eger zeytile bişürüb hūkne étseleler bağarsukda⁶²⁴⁷ ve rahimde⁶²⁴⁸ (13) olan yēlleri tağıda eger sahk étseleler balıla karışdurub⁶²⁴⁹ ‘avratlar fercine (14) mak^cada dek ursalar rahimler⁶²⁵⁰ ağırsına ve hunāk olduğına fāyide éder⁶²⁵¹ (15) eger zeytile kaynadub içseler karındağı kurdı çıkara (*T143/b*) eger balıla karışdurub⁶²⁵²

[144a]

(1) yaķu étseleler mafşallar⁶²⁵³ ağırsına fāyide éde eger encīrile⁶²⁵⁴ yaķu édüb karına vursalar⁶²⁵⁵ fāyide éde (2) eger şarābıla bişürüb yēseler yaru kalınca andan sonra içseler laħmiye fāyide éde (3) eger tuzlu ve tuzsuz yēseler gözi tīz eyler⁶²⁵⁶ eger unıyıla yaķu édüb göze vursalar⁶²⁵⁷ (4) gözüñ sancusın sākin eyleye⁶²⁵⁸ eger sirkeyile ve gül

⁶²³⁶ “içseler”den sonra “şuyı” var. 143a/7

⁶²³⁷ “bağanūsdur” 143a/8

⁶²³⁸ “südügi” 143a/8

⁶²³⁹ “yaprağın” 143a/9

⁶²⁴⁰ “éder”den sonra “evit menīyi kaṭ^c éder” var. 143a/10

⁶²⁴¹ “bişürüb” 143a/10

⁶²⁴² “ic” yok. 143a/10

⁶²⁴³ “ağırsın” 143a/10

⁶²⁴⁴ “fāyide éder” yerine “sākin eyleye” 143a/11

⁶²⁴⁵ “mafşallara” 143a/12

⁶²⁴⁶ “éde” 143a/13

⁶²⁴⁷ “bağırsakda” 143a/13

⁶²⁴⁸ “rahimde” 143a/13

⁶²⁴⁹ “karışdırub” 143a/14

⁶²⁵⁰ “rahimler” 143a/14

⁶²⁵¹ “éde” 143a/15

⁶²⁵² “karışdırub” 143b/1

⁶²⁵³ “mafşallar” 143b/1

⁶²⁵⁴ “incīrile” 143b/1

⁶²⁵⁵ “ursalar” 143b/2

⁶²⁵⁶ “eyleye” 143b/3

⁶²⁵⁷ “ursalar” 143b/4

⁶²⁵⁸ “eyler” 143b/4

yağıyla karışdırub (5) başa dürtsele⁶²⁵⁹ ağrısın sākin eyleye eger yumşak⁶²⁶⁰ döğüb burına üfürsele (6) burun kanını⁶²⁶¹ kese eger defni⁶²⁶² yaprağıla yaķu édüb kıtı şışlere vursalar⁶²⁶³ fāyide (7) éder⁶²⁶⁴ eger naṭrūnıla ve mersin⁶²⁶⁵ yağıyla karışdırub⁶²⁶⁶ binbiglere dürtsele gidere (8) eger naṭrūnıla karışdırub⁶²⁶⁷ aķ bahāķa sürseler fāyide éder⁶²⁶⁸ eger yaķu édüb (9) defni⁶²⁶⁹ yağıyla kıtı şışlere vursalar⁶²⁷⁰ sigillerin gidere eger ṭoraķ otıyıla ve balıla (10) karışdırub⁶²⁷¹ demregüye vursalar⁶²⁷² be-ğāyet fāyide éde eger şıķsalar şuyın nārķabı (11) içinde saħķ étsele⁶²⁷³ kılağa ṭamlatsalar kılaķ ağrısın sākin eyleye eger (12) bunun şuyını rāzyāne⁶²⁷⁴ şuyıla ve balıla karışdırub⁶²⁷⁵ göze dürtsele gözi (13) tīz eyleye za‘fın gidere eger sirkeyile ve isfīdācıla ve gül yağıyla karışdırub⁶²⁷⁶ (14) başda olan yaş kıbanlara ve kızamuğa⁶²⁷⁷ dürtsele fāyide éde eger şarmısak (15) yā şoğan yēye dāhı üzerine sezāb cēyneye⁶²⁷⁸ kıķusın gidere (T144/a) eger çok

[144b]

(1) yēseler helāk éde eger sezāb toħmını içsele ic⁶²⁷⁹ ağrısına⁶²⁸⁰ fāyide éder⁶²⁸¹ (2) eger döğsele toħmını bir dirhemini yā iki dirhemini balıla yā sirkengübīnile (3) içsele

⁶²⁵⁹ “ursalar” 143b/5

⁶²⁶⁰ “yumuşak” 143b/5

⁶²⁶¹ “kanın” 143b/6

⁶²⁶² “defn” 143b/6

⁶²⁶³ “ursalar” 143b/7

⁶²⁶⁴ “éde” 143b/7

⁶²⁶⁵ “mersin” 143b/7

⁶²⁶⁶ “karışdırıb” 143b/7

⁶²⁶⁷ “karışdırıb” 143b/8

⁶²⁶⁸ “éde” 143b/8

⁶²⁶⁹ “defn” 143b/9

⁶²⁷⁰ “ursalar” 143b/9

⁶²⁷¹ “karışdırıb” 143b/10

⁶²⁷² “ursalar” 143b/10

⁶²⁷³ “édüb” 143b/11

⁶²⁷⁴ “rāziyāne” 143b/12

⁶²⁷⁵ “karışdırıb” 143b/12

⁶²⁷⁶ “karışdırıb” 143b/14

⁶²⁷⁷ “kızamuğa” 143b/14

⁶²⁷⁸ “çeynese” 143b/15

⁶²⁷⁹ “iç” 144a/1

⁶²⁸⁰ “ağrılarına” 144a/1

⁶²⁸¹ “éde” 144a/1

ma‘dedeki yaşda⁶²⁸² ve şovuklukdan⁶²⁸³ olan incķuruğa fāyide eder⁶²⁸⁴ (4) eger günde bir dirhemini⁶²⁸⁵ yēseler felce ve ra‘şeye ve teşennüce⁶²⁸⁶ fāyide eder⁶²⁸⁷ (5) ve iştahā⁶²⁸⁸ getüre dāhı ma‘deyi kavī edüb talağa fāyide ède eger bişürüb (6) şuyından yigirmi dirhem balıla içseler incķuruğa⁶²⁸⁹ fāyide ède ve kıluncı⁶²⁹⁰ gidere⁶²⁹¹ (7) evet⁶²⁹² ma‘deye ve baş ağrısına yaramazdur eger yaprağın dögüb şuyın (8) alsalar oğlancukların burnına tamlatsalar ümmü’ş-şıbyāna ve uçuklar rencine (9) fāyide ède eger yaķu eyleyüb karına vursalar⁶²⁹³ balğamdan ve yelden olan zaķmetlere (10) fāyide ède⁶²⁹⁴ eger içseler yā yaķu edüb ‘akreb şokduğına yere vursalar⁶²⁹⁵ fāyide (11) ède eger şuyını sürmelere kātub göze sürme çekseler tiz eyleye ve inen şuyına (12) fāyide ède eger ‘avratlar yēseler oğlan eylemeyeler eger yaķu edüb⁶²⁹⁶ hanāzire vursalar⁶²⁹⁷ (13) fāyide⁶²⁹⁸ eyleye eger toħmından bir dirhem yā iki dirhem içseler ‘ırķu’n-nisāya ve uçuğa (14) fāyide ède eger zeyt içinde bişürüb kavuğa vursalar⁶²⁹⁹ sidügi⁶³⁰⁰ tutulana⁶³⁰¹ fāyide (15) eyleye⁶³⁰² eger kabuğın dā’ü’ş-şalebe yumşak⁶³⁰³ edüb⁶³⁰⁴ vursalar⁶³⁰⁵ gidere eger tağda biten

⁶²⁸² “yaşdan” 144a/2

⁶²⁸³ “şovuklukdan” 144a/3

⁶²⁸⁴ “ède” 144a/3

⁶²⁸⁵ “dirhemini” 144a/3

⁶²⁸⁶ “teşennece” 144a/2

⁶²⁸⁷ “ède” 144a/4

⁶²⁸⁸ “iştahayı” 144a/4

⁶²⁸⁹ “incķuruğa” 144a/5

⁶²⁹⁰ “kılıncı” 144a/5

⁶²⁹¹ “giderir” 144a/5

⁶²⁹² “evit” 144a/5

⁶²⁹³ “ursalar” 144a/8

⁶²⁹⁴ “èder” 144a/8

⁶²⁹⁵ “ursalar” 144a/9

⁶²⁹⁶ “èdib” 144a/11

⁶²⁹⁷ “ursalar” 144a/11

⁶²⁹⁸ “fāyide”den sonra “eyleye eger toħmından bir dirhem yā iki dirhem içseler ‘ırķu’n-nisāya ve uçuğa fāyide” yok. 144a/11

⁶²⁹⁹ “ursalar” 144a/12

⁶³⁰⁰ “südük” 144a/12

⁶³⁰¹ “dutilduğına” 144a/12

⁶³⁰² “ède” 144a/12

⁶³⁰³ “yumuşak” 144a/13

⁶³⁰⁴ “èdib” 144a/13

⁶³⁰⁵ “ursalar” 144a/13

[145a]

(1) sezābı⁶³⁰⁶ şıksalar şuyıla qarışdurub⁶³⁰⁷ dā'ü's-sa'lebe vursalar⁶³⁰⁸ kıl bitüre *serhes*⁶³⁰⁹ (2) eyreldür eger dört mışkāl eyrelti kökinden mā'ü'l-^caselile içseler namāz-boz (3) kırtların çıkara eger balıla (*T144/b*) qarışdurub⁶³¹⁰ lu'ük gibi yalasalar girü bu fāyideyi⁶³¹¹ ède (4) eger üç dirhemini şarābıla içseler uzun kırdı çıkara eger 'avratlara içürseler (5) hergiz yüklü olmaya kıritsalar sahk edüb oñulmaz⁶³¹² yaş çıbanlara ekseler bitüre (6) eger tāzeyiken yaprağını⁶³¹³ bişürüb yēseler içi yumşada⁶³¹⁴ ve süddeleri açā ve (7) ma'deyi balğamdan cilā eyleye eger budakları tāzeyiken gözine çöb yā gayrı (8) nesne düşen kişi yēse taşıra bırağa gözi fi'l-hāl redd kıla mücerrebdür (9) eger⁶³¹⁵ kökini sahk edüb⁶³¹⁶ bir mışkāl günde rufudun yumurdaya eküb üç⁶³¹⁷ (10) güne⁶³¹⁸ dek bu vechile isti'māl etseler kıl düşmekden ve et kesilmekden (11) fāyide ède eger kökinden tāzeyiken alsalar yusalar toprağın giderdikden⁶³¹⁹ sonra (12) uvaçuk⁶³²⁰ toğrayub⁶³²¹ dögseler altı yüz dirhemini biñ iki yüz dirhem bala (13) qarışdurub⁶³²² şol yanbaşları ağrısından kötrüm⁶³²³ olan kişiler⁶³²⁴ mütevātir (14) bu zikri olınan miqdārı⁶³²⁵ yēseler tamām olmadın şifā bula eger yaprağını⁶³²⁶ (15) kıruyiken dögseler kınā qarışdursalar⁶³²⁷ başā vursalar⁶³²⁸ gözde⁶³²⁹ şu indüğinden⁶³³⁰

⁶³⁰⁶ “sezāb” 144a/13

⁶³⁰⁷ “qarışdırıb” 144a/13

⁶³⁰⁸ “ursalar” 144a/14

⁶³⁰⁹ “serehis” 144a/14

⁶³¹⁰ “qarışdırıb” 144b/1

⁶³¹¹ “fāyide” 144b/1

⁶³¹² “oñulmaz” 144b/3

⁶³¹³ “yaprağın” 144b/3

⁶³¹⁴ “yumuşada” 144b/4

⁶³¹⁵ “eger”den sonra “yaqu edüb gevdedeki demrenlere ursalar fi'l-hāl redd kıla mücerrebdür eger” var. 144b/6-7

⁶³¹⁶ “edib” 144b/7

⁶³¹⁷ “üç” 144b/8

⁶³¹⁸ “güne dek” yerine “günde” 144b/8

⁶³¹⁹ “giderdikden” 144b/9

⁶³²⁰ “uvacuk” 144b/9

⁶³²¹ “toğrayıb” 144b/10

⁶³²² “qarışdırıb” 144b/10

⁶³²³ “kötirüm” 144b/11

⁶³²⁴ “kişilere” 144b/11

⁶³²⁵ “miqdār” 144b/12

⁶³²⁶ “yaprağın” 144b/12

⁶³²⁷ “qarışdırıb” 144b/13

[145b]

(1) sonra olan zahmetleri gidere *serv* türkce servdür eger yaprağını sahk (2) etseler⁶³³¹ azaçuk⁶³³² şu ve mürr katub içseler kavuğa inen yaramaz hıltları (3) (T145/a) ve südük tutulmasına fāyide ede ve serv kōzını eger yaşıken dögseler (4) süciyile içseler kan tükürmesine ve bağarsuk⁶³³³ çıbanlarına ve artuk hılt aklığundan⁶³³⁴ (5) ve ‘usr-ı nefese ve öksürüğe⁶³³⁵ fāyide ede eger bişürseler şuyın encirile (6) karışdurub⁶³³⁶ katı şişlere vursalar⁶³³⁷ ve burun icinde biten⁶³³⁸ artuk ete vursalar⁶³³⁹ (7) giderür⁶³⁴⁰ eger sirkeyile bişürseler termiyeyile karışdurub dögseler dırnağda olan (8) aklara vursalar gidere eger yaçu edüb kılunca⁶³⁴¹ vursalar⁶³⁴² fāyide ede eger tütüzseler (9) sivri şişegi tağıda eger yaprağını yaçu edüb cirāhata vursalar⁶³⁴³ bitüre eger (10) sirkeyile karışdurub⁶³⁴⁴ kıllara dürtseler qararda eger yaçu edüb unıla gözde olan (11) issi şişlere ve ısrıguya⁶³⁴⁵ fāyide ede eger mūm ve tatlu⁶³⁴⁶ zeytile karışdurub ma‘deye (12) vursalar⁶³⁴⁷ kuvvet vère eger kaynadub şuyın sirkeyile karışdurub⁶³⁴⁸ ağızda dutsalar⁶³⁴⁹ (13) diş ağrısına fāyide ede eger göyündürseler⁶³⁵⁰ külini⁶³⁵¹ od yanuğına ve yaş çıbanlara (14) saçsalar fāyide ede

⁶³²⁸ “ursalar” 144b/13

⁶³²⁹ “göze” 144b/13

⁶³³⁰ “indiginden” 144b/13

⁶³³¹ “edüb” 144b/15

⁶³³² “azacuk” 144b/15

⁶³³³ “bağırsak” 145a/2

⁶³³⁴ “aklığından” 145a/2

⁶³³⁵ “öksirige” 145a/2

⁶³³⁶ “karışdırıb” 145a/3

⁶³³⁷ “ursalar” 145a/3

⁶³³⁸ “biten” yok. 145a/3

⁶³³⁹ “ursalar” 145a/3

⁶³⁴⁰ “gidere” ve “gidere”den sonra “eger sirkeyile bişürseler termiyeyile karışdurub dögseler dırnağda olanaklara vursalar gidere” yok. 145a/4

⁶³⁴¹ “kılınca” 145a/4

⁶³⁴² “ursalar” 145a/4

⁶³⁴³ “ursalar” 145a/5

⁶³⁴⁴ “karışdırıb” 145a/5

⁶³⁴⁵ “ısrıguya”dan sonra “ursalar” var. 145a/6

⁶³⁴⁶ “datlu” 145a/7

⁶³⁴⁷ “ursalar” 145a/7

⁶³⁴⁸ “karışdırıb” 145a/8

⁶³⁴⁹ “tutsalar” 145a/8

⁶³⁵⁰ “göyündürseler” 145a/8

⁶³⁵¹ “külin” 145a/9

seraḫsāne saftere benzer bir otdur yaprakları ayva dānaya (15) benzer bir otdur tohumları sūsama benzer eger tohmından içseler ishāl éde balgāmı

[146a]

(1) ve şafrāyı çıkara *sereṭān-ı bahrī* ırmak yingecidür⁶³⁵² eger yalunuzca yēseler ve vursalar (2) it taladuḡına be-ḡāyet fāyide éde⁶³⁵³ eger göyündürüb⁶³⁵⁴ külinden üç⁶³⁵⁵ bucuḫ mışkālını (3) cıntāyānāyıla qarışdurub üç⁶³⁵⁶ gün şarābıla içseler kuduz it taladuḡına⁶³⁵⁷ (4) fāyide éde eger balıla qarışdurub ayakda ve barmaḫda olan yarıḫlara⁶³⁵⁸ vursalar⁶³⁵⁹ (5) fāyide éde eger şudan çıkarduklayın⁶³⁶⁰ saḫḫ édüb⁶³⁶¹ deve südiyile⁶³⁶² (T145/b) içseler (6) aḡulu cānavarlar⁶³⁶³ şoḫduḡına fāyide éde eger bişürüb şōrvāsıla⁶³⁶⁴ yēseler (7) öñinde olan⁶³⁶⁵ çıbanlara fāyide éde eger şarābıla içseler sidük⁶³⁶⁶ yolındaḡı (8) zaḫmetlere fāyide éde ve taşları taḡıda çıkara eger rāzyāneyile ve kerefūsile⁶³⁶⁷ (9) bişürüb şuyın süzüb içseler sidüḡi⁶³⁶⁸ ve ḡayzı yüride eger çig (10) iken saḫḫ étsele⁶³⁶⁹ şuyıla yuyub süzseler ol şunuḡ bir üsküresini (11) ḡargara étsele ḡunāḫa ve çeñeler aḡrısına fāyide éde eger gözin⁶³⁷⁰ iki günde bir (12) ısıtma tutan kişi boynına aṣa ḫosa⁶³⁷¹ ısıtması ḫoya eger etile şōrbā (13) eyleyüb yēseler öykende veremi olan kişiye fāyide éde ve cimāi⁶³⁷² ziyāde éde eger (14) ḫarnın yarsalar

⁶³⁵² “yengecidür” 145a/12

⁶³⁵³ “éder” 145a/12

⁶³⁵⁴ “göyindirib” 145a/13

⁶³⁵⁵ “üç” 145a/13

⁶³⁵⁶ “üç” 145a/13

⁶³⁵⁷ “taladuḡına” 145a/14

⁶³⁵⁸ “yarıḫlara” 145a/15

⁶³⁵⁹ “ursalar” 145a/15

⁶³⁶⁰ “çıkardıklayın” 145a/15

⁶³⁶¹ “édib” 145a/15

⁶³⁶² “südiyile” 145a/15

⁶³⁶³ “cānavar” 145b/1

⁶³⁶⁴ “şōrvāsıyla” 145b/1

⁶³⁶⁵ “olan” yok. 145b/1

⁶³⁶⁶ “südük” 145b/2

⁶³⁶⁷ “kerefisile” 145b/3

⁶³⁶⁸ “südüḡi” 145b/4

⁶³⁶⁹ “édüb” 145b/4

⁶³⁷⁰ “gözini” 145b/6

⁶³⁷¹ “ḫosalar” 145b/7

⁶³⁷² “cimāḡı” 145b/8

tużıla⁶³⁷³ ve külile yusalar arpayıla bişürüb yëseler mezkûr (15) hastalığa fāyide êde eger yarsalar afī ve ğayrı cānavarlar şokduğına⁶³⁷⁴

[146b]

(1) vursalar⁶³⁷⁵ fāyide êde ve kıatı şışlere vursalar⁶³⁷⁶ fāyide êde eger külini yaķu êdüb bahaķavursalar⁶³⁷⁷ (2) gidere ve sirkeyile⁶³⁷⁸ külini ķarışdurub ķuduz tıladığına vursalar⁶³⁷⁹ fāyide êder⁶³⁸⁰ (3) eger deve südiyile⁶³⁸¹ içseler göğüsden ķan ve irin tükürmege fāyide êde⁶³⁸² eger (4) arpayıla bişürüb yëseler göğüsde ve öykende olan veremlere fāyide êde evet⁶³⁸³ ğec (5) hażm olur eger yaķu êdüb gövdedeki⁶³⁸⁴ veremlere vursalar⁶³⁸⁵ gidere eger külinden tīn-i maĥdūmıla (6) (T146/a) ve şamğıla ve keşīreyile ve rubbū's-sūsile ķarışdurub⁶³⁸⁶ yëseler öykende veremi⁶³⁸⁷ (7) olan ķişıye fāyide êde eger sereţānı toraķ otıyıla bişürüb⁶³⁸⁸ şuyıla ğarğara (8) etseler ağulu cānavar şokduğına fāyide êde eger ayağını yimişlü⁶³⁸⁹ ağaca (9) aşā ķosalar yimişi dökile eger göyündürüb⁶³⁹⁰ emcege dürtsele sereţānı gide⁶³⁹¹ (10) *sereţān-ı bahrī* deniz yingecidür⁶³⁹² ki çīn denizinde çıkar havā toķınıcak (11) taş olur eger yumşak⁶³⁹³ dögüb göze ekseler çıbanlardan olan eşeri⁶³⁹⁴ gidere⁶³⁹⁵ (12) ve gözi tīz eyler eger diş

⁶³⁷³ “külile ve tużıla” 145b/8-9

⁶³⁷⁴ “şokduğı yere” 145b/10

⁶³⁷⁵ “ursalar” 145b/10

⁶³⁷⁶ “ursalar” 145b/11

⁶³⁷⁷ “ursalar” 145b/11

⁶³⁷⁸ “külini sirkeyile” 145b/12

⁶³⁷⁹ “ursalar” 145b/12

⁶³⁸⁰ “êde” 145b/12

⁶³⁸¹ “südiyile” 145b/12

⁶³⁸² “êde” yok. 145b/13

⁶³⁸³ “evit” 145b/4

⁶³⁸⁴ “gevedeki” 145b/15

⁶³⁸⁵ “ursalar” 145b/15

⁶³⁸⁶ “ķarışdırub” 146a/1

⁶³⁸⁷ “verem” 146a/1

⁶³⁸⁸ “bişürüb” 146a/2

⁶³⁸⁹ “yemişlü” 146a/3

⁶³⁹⁰ “göyündirib” 146a/3

⁶³⁹¹ “gidere” 146a/4

⁶³⁹² “yengecidür” 146a/4

⁶³⁹³ “yumşak” 146a/5

⁶³⁹⁴ “eşerleri” 146a/6

⁶³⁹⁵ “giderir” 146a/6

diplerine sürseler cilā êde eger odıla göyündürseler⁶³⁹⁶ (13) be-ğāyet laṭīf olur eger tūtiyāya koyub⁶³⁹⁷ göze sürme êtseler gözi kavī (14) ve tīz eyleye *sirācū'l-ḫuṭrub*⁶³⁹⁸ yebrūhū'ş-šanemdür⁶³⁹⁹ buña süleymān peygāmbere ağacı (15) dērler zīrā süleymān peygāmbere⁶⁴⁰⁰ yüzügi ḳaşında bu ağacdan varıdı

[147a]

(1) anuñcün⁶⁴⁰¹ insa ve cinne ḥüküm êderdi dāḥı zü'l-ḳarneyn mağribile maşrıḳa ḥüküm
(2) êtdügi anuñla bileydi andan ôtürü ḥüküm ḳıldı dērler imdi bu kökün şūreti (3) oldur
ki yēr altında bir kökdür ki ādem vaḏ'ında biter cemī'ci endāmı ādeme beñzer ayağın
(4) ṭurur yaprağı yēr yüzinde it burın⁶⁴⁰² yaprağına beñzer ḳızılca yemişcükleri⁶⁴⁰³ olur
(5) ḳoḳusu⁶⁴⁰⁴ bal ḳoḳusına⁶⁴⁰⁵ beñzer bāğlarda⁶⁴⁰⁶ ve ṭağlarda olur ḳıḳarmasınun vāḳti
şol (6) vāḳitdür kim merriḥ ḥamel burucında⁶⁴⁰⁷ yāḥūd cedy burcınun yigirmi dördünci
derecesinde (7) ola dāḥı (*T146/b*) ay merriḥe muḳārin ola yā ikisi dāḥı⁶⁴⁰⁸ bir burcda
ola ṭariḳ budur (8) kim se-şenbih⁶⁴⁰⁹ gün⁶⁴¹⁰ açıḳmış⁶⁴¹¹ it getüreler boynına ip⁶⁴¹²
bağlayalar ipün bir ucını⁶⁴¹³ (9) ol ota bağlayalar gēñ yēre gideler dāḥı ite çağırılar⁶⁴¹⁴
ol it ḳekinüb (10) ol otı ḳoparduğı vāḳtin düşer ölür imdi bu ot fāyide êder cinnete ve
mālīḥūlyāya⁶⁴¹⁵ (11) ve dürlü dürlü şaḳrayi fıkirlere fālice⁶⁴¹⁶ ve laḳvāya ve cüzẓām

⁶³⁹⁶ “göyindirseler” 146a/7

⁶³⁹⁷ “ḳatıḳ” 146a/7

⁶³⁹⁸ “sirācū'l-ḫuṭrāb” 146a/8

⁶³⁹⁹ “yeprūhū'ş-šanemdür” 146a/8

⁶⁴⁰⁰ “peygāmbereñ” 146a/9

⁶⁴⁰¹ “anuñcün” 146a/10

⁶⁴⁰² “burunı” 146a/13

⁶⁴⁰³ “yemişcükleri” 146a/13

⁶⁴⁰⁴ “ḳoḳısı” 146a/14

⁶⁴⁰⁵ “ḳoḳısına” 146a/14

⁶⁴⁰⁶ “bāğlarda”dan sonra “ve ṭağlarda” yok. 146a/14

⁶⁴⁰⁷ “burcında” 146a/15

⁶⁴⁰⁸ “dāḥı” yok. 146b/1

⁶⁴⁰⁹ “şe-şenbe” 146b/1

⁶⁴¹⁰ “gün”den sonra “ gün ṭoğariken ol otı ḳazalar dōrt yanına mu'laḳ ḳoyalar bir ḳac gün” var. 146b/2

⁶⁴¹¹ “acıḳmış” 146b/2

⁶⁴¹² “ip” yok. 146b/3

⁶⁴¹³ “ucın” 146b/3

⁶⁴¹⁴ “çağırılar” 146b/4

⁶⁴¹⁵ “mālīḥūlyāya” 146b/5

⁶⁴¹⁶ “felce” 146b/5

rencine ve (12) ‘aql⁶⁴¹⁷ karışduğına ve şar‘a ve unutsalığa⁶⁴¹⁸ fāyide éde⁶⁴¹⁹ eger bir kiři⁶⁴²⁰ bunun⁶⁴²¹ (13) ā‘zāsından bir ‘uzvın azacuk yimişile⁶⁴²² sahk étsele zanbak yağında ezüb⁶⁴²³ (14) ol yağdan alınlarına dürtsele pādişāhlara varsalar pādişāhlar katında (15) muḳarrebi ola cemī‘i hācetlerin bitüre eger yimişi olmadın āgiken alsalar

[147b]

(1) döğüb gül yağıyla karışdurub⁶⁴²⁴ ‘avratlar⁶⁴²⁵ karnına ve arkasına dürtsele oğlan (2) düşürmeye emīn ola eger çiçeginden acmaduğın⁶⁴²⁶ bir goncacuğın (3) alsalar kettān bezine şarşalar yēdi dürlü yün iplikile bağlasalar uçuk⁶⁴²⁷ (4) tutan oğlancuğın⁶⁴²⁸ boynına aşā ḳosalar mādēm⁶⁴²⁹ ki boynındadır ol (5) zaḥmetden biri ola ve eger açılmış çiçeginden alsalar dögseler zeytile (6) ḳavursalar ol zeyti toğurmayan ‘avratları⁶⁴³⁰ karnına sürseler tīz toğura āgrısuz (7) açısuz⁶⁴³¹ eger kökinden evde tütüzseler cīnden⁶⁴³² (T147/a) ve şeyā‘inden nesne ḳalmaya (8) gide eger ‘aqlı karışan ve fāsīd olan ve hezyān söyleyen kişilere tütüzseler (9) ol zaḥmetleri gidere eger ādem derisine ḳoysalar bir ‘uzvın yāḥūd küllini götürseler (10) boynında veyā bāzūda şuya⁶⁴³³ ḡarḳ olmaya ve oda yanmaya ve yıldırım urmaya ok (11) geçmeye⁶⁴³⁴ ve ḳılıc kesmeye oğurıdan⁶⁴³⁵ ve ḥarāmīden emīn ola ve cemī‘i zaḥmetlerden emīn ola (12) eger bir pāresini uçuk tutan kiři⁶⁴³⁶ boynında götürse uçuğı ḳoya eger ay toğarken (13)

⁶⁴¹⁷ “‘aql” 146b/6

⁶⁴¹⁸ “unutsalığa” 146b/6

⁶⁴¹⁹ “éder” 146b/6

⁶⁴²⁰ “kişinüj” 146b/7

⁶⁴²¹ “bunun” yok. 146b/7

⁶⁴²² “yemişile” 146b/7

⁶⁴²³ “ezib” 146b/8

⁶⁴²⁴ “ḳarıřdırsalar” 146b/10

⁶⁴²⁵ “‘avrat” 146b/10

⁶⁴²⁶ “açıñmaduğın” 146b/11

⁶⁴²⁷ “ucuk” 146b/12

⁶⁴²⁸ “oğlancuğın” 146b/12

⁶⁴²⁹ “mādām” 146b/12

⁶⁴³⁰ “‘avratlarıñ” 146b/14

⁶⁴³¹ “acısuz” 146b/15

⁶⁴³² “cīniden” 146b/15

⁶⁴³³ “şuda” 147a/3

⁶⁴³⁴ “gecmeye” 147a/4

⁶⁴³⁵ “oğrıdan” 147a/4

⁶⁴³⁶ “kişi” yok. 147a/5

bir pāresini boynında götürse uçuğı kıya eger yumşak⁶⁴³⁷ dögseler ekileye ve yaramaz çıbanlara (14) ekseler fāyide éde eger ay toğarken bir pāresini boynında götürseler hīç kimse aña (15) gāzab étmeye cemī'i halk içinde muhtār ola eyü⁶⁴³⁸ yüzlü⁶⁴³⁹ ola ve dağı hekīm⁶⁴⁴⁰ eydür

[148a]

(1) anuñ 'alāmeti oldur⁶⁴⁴¹ kim gece olıcağ ağacınuñ⁶⁴⁴² kabuğı od gibi ışılar eger kırusa (2) ışılamaz ola eger ışlatsalar bize⁶⁴⁴³ şarsalar kıosalar yine ışılaya ve dağı hekīm eydür bir (3) pāre kökini götürdüm evüñ⁶⁴⁴⁴ bucağında kıodum der dün yarısı olıcağ od yandı gördüm (4) evüñ⁶⁴⁴⁵ içi şu'lelenür tırur⁶⁴⁴⁶ geldüm ta'accüb étdüm bu şu'le yeñi dedüm gördüm ki ol kökten (5) çıkar kıruyınca tırur kıruduğınlayın gitdi *sīsāliyūs* ba'zılar buña bidnūs⁶⁴⁴⁷ gözi (6) derler yaprakları rāzyāne⁶⁴⁴⁸ yaprağına benzer depesi torağ otına benzer köki kıuvvetlüdür (7) yaprağından⁶⁴⁴⁹ yeşeler sidügi⁶⁴⁵⁰ yürüdür içi kıızdırur⁶⁴⁵¹ (T147/b) şar'a fāyide éder eger kıaynadsalar⁶⁴⁵² (8) şuyın içşeler südük⁶⁴⁵³ tıutulduğın⁶⁴⁵⁴ gidere ve zīkū'n-nefese ve rahm⁶⁴⁵⁵ ağırlarına ve eski (9) öksürüğe fāyide éde düşüd oğlanı çıkarur⁶⁴⁵⁶ ve ağırlarına fāyide éder eger büber ve şarābıla (10) icşeler⁶⁴⁵⁷ şovuk zahmetinden emīn⁶⁴⁵⁸ olalar⁶⁴⁵⁹ eger keçiye⁶⁴⁶⁰ ve kıoyuna

⁶⁴³⁷ “yumuşak” 147a/6

⁶⁴³⁸ “ay” 147a/8

⁶⁴³⁹ “yüzli” 147a/8

⁶⁴⁴⁰ “hekīm” 147a/8

⁶⁴⁴¹ “oldır” 147a/9

⁶⁴⁴² “ağacınuñ” 147a/9

⁶⁴⁴³ “beze” 147a/10

⁶⁴⁴⁴ “evüñ”den sonra “bir” var. 147a/11

⁶⁴⁴⁵ “evüñ” 147a/12

⁶⁴⁴⁶ “tırır” 147a/12

⁶⁴⁴⁷ “bednūs” 147a/14

⁶⁴⁴⁸ “rāzyāne” 147a/14

⁶⁴⁴⁹ “yaprağından”dan sonra “eger” var. 147a/15

⁶⁴⁵⁰ “südügi” 147a/15

⁶⁴⁵¹ “kıızdırır” 147a/15

⁶⁴⁵² “kıaynadalar” 147b/1

⁶⁴⁵³ “sidük” 147b/1

⁶⁴⁵⁴ “tıtılduğın” 147b/1

⁶⁴⁵⁵ “rahīm” 147b/2

⁶⁴⁵⁶ “kııkara” 147b/2

⁶⁴⁵⁷ “içşeler” 147b/3

⁶⁴⁵⁸ “imīn” 147b/3

vesāir dişi hayvānāta yēdürseler (11) dōli çok ola eger şuyın içürseler südük ve hayz tutulduğına⁶⁴⁶¹ fāyide ēde (12) eger tohmından üç⁶⁴⁶² güne degin meypuhteyile⁶⁴⁶³ içseler bögrek ağrısın gidere eger kökinden (13) dögüb ve bala qarışdurub lu'ūq gibi yēseler⁶⁴⁶⁴ içindeki⁶⁴⁶⁵ ve göğüsündeki⁶⁴⁶⁶ artuq hıltları çıkara (14) ve oğlan toğurmasın⁶⁴⁶⁷ āsān eyleye ve toñmış balğamı eride ve süddeleri açā ma'deye ve bögrege (15) ve kavuğa fāyide ēde ve yēlleri tağıda *saṭuvā*⁶⁴⁶⁸ ba'zılar buña şorgun dēmişler⁶⁴⁶⁹ galīzdür

[148b]

(1) bu otuñ yaprağı ve yimişi kábısdur⁶⁴⁷⁰ eger kaynadub şuyıla hıqne ētseler bağırsak (2) çıbanlarına fāyide ēde⁶⁴⁷¹ eger kulağa tamzursalar irün⁶⁴⁷² aķduğına fāyide⁶⁴⁷³ eger yaprağını (3) yaķu eyleyüb göze vursalar⁶⁴⁷⁴ göz delügi böyüdüğine fāyide ēde⁶⁴⁷⁵ eger kırusını⁶⁴⁷⁶ kan sızduğına⁶⁴⁷⁷ (4) vursalar⁶⁴⁷⁸ fāyide ēder⁶⁴⁷⁹ *serṭarāṭiyūṭīs* şu yoşuñıdur⁶⁴⁸⁰ köki olmaz (5) yaprakları hayyü'l-ālem yaprağına benzer eger içseler bögrekden zızan⁶⁴⁸¹ kanı kese⁶⁴⁸² sirkeyile (6) yaķu ēdüb cirāhata vursalar⁶⁴⁸³ şışdügini

⁶⁴⁵⁹ “ola” 147b/3

⁶⁴⁶⁰ “keciye” 147b/3

⁶⁴⁶¹ “tutulduğına” 147b/5

⁶⁴⁶² “üç” 147b/5

⁶⁴⁶³ “mey-i puhteyile” 147b/5

⁶⁴⁶⁴ “yalasalar” 147b/6

⁶⁴⁶⁵ “icdeki” 147b/6

⁶⁴⁶⁶ “göğüsdeki” 147b/6

⁶⁴⁶⁷ “toğırmasın” 147b/7

⁶⁴⁶⁸ “saṭvā” 147b/8

⁶⁴⁶⁹ “dēmişlerdür” 147b/9

⁶⁴⁷⁰ “kábızdur” 147b/9

⁶⁴⁷¹ “ēder” 147b/10

⁶⁴⁷² “iriñ” 147b/10

⁶⁴⁷³ “fāyide ēde” 147b/11

⁶⁴⁷⁴ “ursalar” 147b/11

⁶⁴⁷⁵ “ēder” 147b/12

⁶⁴⁷⁶ “kırusını” 147b/12

⁶⁴⁷⁷ “sızduğı yere” 147b/12

⁶⁴⁷⁸ “ursalar” 147b/12

⁶⁴⁷⁹ “ēde” 147b/12

⁶⁴⁸⁰ “yoşuñıdur” 147b/13

⁶⁴⁸¹ “sızan” 147b/14

⁶⁴⁸² “kese” yok. 147b/14

⁶⁴⁸³ “ursalar” 147b/14

gidere ve balgāmī⁶⁴⁸⁴ şişlere vursalar⁶⁴⁸⁵ (7) ḥall eder⁶⁴⁸⁶ *seṭā* farāsiyūna beñzer bir
otdur evet⁶⁴⁸⁷ aḳ olur farāsiyūn uzun (8) (*T148/a*) olur yapraḳları uvaḳuḳ⁶⁴⁸⁸ sidügi⁶⁴⁸⁹
ve ḥayzı yüridür ve içdeki⁶⁴⁹⁰ oḡlanı (9) ve oḡlan şonını⁶⁴⁹¹ çıkarur⁶⁴⁹² bişürüb şuyın
içseler ḥafākāna fāyide ède ve yüregi (10) ḳavī eder⁶⁴⁹³ ic aḡrısına⁶⁴⁹⁴ ve ḳuduz it⁶⁴⁹⁵
ṭaladuḡına fāyide⁶⁴⁹⁶ yèdürüb⁶⁴⁹⁷ ḳuşdursalar (11) eger zeytde ḳaynadsalar⁶⁴⁹⁸ diş
aḡrısına dürtsele fāyide eder⁶⁴⁹⁹ *su'd* ṭopalaḳdur (12) eger yumşaq⁶⁵⁰⁰ dögüb
oḡulmaz⁶⁵⁰¹ cıbanlara⁶⁵⁰² ekseler oḡulda⁶⁵⁰³ eger içseler sidügi⁶⁵⁰⁴ ve ḳavukda (13) olan
ṭaşı ṭaḡıda çıkara ve ḥayzı indüre ve 'aḳreb şoḳduḡına fāyide eder⁶⁵⁰⁵ (14) ve raḥm⁶⁵⁰⁶
yumulduḡına⁶⁵⁰⁷ ve şovukluḡına⁶⁵⁰⁸ fāyide eder⁶⁵⁰⁹ eger ḳuruyiken saḥḳ èdüb⁶⁵¹⁰ (15)
aḡızda olan cıbanlara⁶⁵¹¹ ve ekile cıbanlarına⁶⁵¹² ekseler fāyide⁶⁵¹³ eger menevüş⁶⁵¹⁴
yaḡıyıla

⁶⁴⁸⁴ “balgāmī” 147b/14

⁶⁴⁸⁵ “ursalar” 147b/15

⁶⁴⁸⁶ “ède” 147b/15

⁶⁴⁸⁷ “evit” 147b/15

⁶⁴⁸⁸ “uvacuḳ olur” 148a/1

⁶⁴⁸⁹ “südügi” 148a/1

⁶⁴⁹⁰ “icdeki” 148a/1

⁶⁴⁹¹ “şonın” 148a/1

⁶⁴⁹² “çıkarır eger” 148a/2

⁶⁴⁹³ “ède” 148a/2

⁶⁴⁹⁴ “aḡrılarına” 148a/2

⁶⁴⁹⁵ “it” yok. 148a/2

⁶⁴⁹⁶ “fāyide”den sonra “ède eger” 148a/3

⁶⁴⁹⁷ “yèdirüb” 148a/3

⁶⁴⁹⁸ “ḳaynatsalar” 148a/3

⁶⁴⁹⁹ “ède” 148a/3

⁶⁵⁰⁰ “yumuşaq” 148a/4

⁶⁵⁰¹ “oḡulmaz” 148a/4

⁶⁵⁰² “cıbanlara” 148a/4

⁶⁵⁰³ “oḡulda” 148a/4

⁶⁵⁰⁴ “südügi” 148a/4

⁶⁵⁰⁵ “ède” 148a/5

⁶⁵⁰⁶ “raḥim” 148a/5

⁶⁵⁰⁷ “yumulduḡına” 148a/6

⁶⁵⁰⁸ “şovukluḡına” 148a/6

⁶⁵⁰⁹ “ède” 148a/6

⁶⁵¹⁰ “èdib” 148a/6

⁶⁵¹¹ “cıbanlara” 148a/6

⁶⁵¹² “cıbanlara” 148a/6

⁶⁵¹³ “fāyide”den sonra “ède” var. 148a/7

[149a]

(1) içseler ‘aklı ziyāde eyleye ağız kokuşın eyü eyleye ve böğregi kızdura ve şovuk kavuğa (2) fāyide éde za‘fını gidere ve sidüğü⁶⁵¹⁵ tamladığını kese çigeri⁶⁵¹⁶ ve ma‘deyi kızdura⁶⁵¹⁷ (3) burunda olan yaramaz kokuşları gidere ve dış diplerin muhkem⁶⁵¹⁸ ve hıfzı ziyāde (4) eyleye ve eski ısıtmalara fāyide éde eyleye⁶⁵¹⁹ ve sıjirleri kavī eyleye evet⁶⁵²⁰ çok (5) yemeyeler tā kim kanı göyündürüb⁶⁵²¹ cüzzām rencin getürmeye eger yemege şaçub (6) yēseler dāhı bu fāyideleri éde eger yaķu édüb ma‘deye vursalar⁶⁵²² kuşmağı (7) kať éde eger ziftile karışdurub⁶⁵²³ binbiglere vursalar⁶⁵²⁴ fāyide éde⁶⁵²⁵ *su‘ūd* (8) bir otdur kim yaprağı uzun olur zeytūn yaprağına beñzer diplerinde babādyā gibi (9) degirmice nesneleri olur budakları ayva dāna budāğına beñzer⁶⁵²⁶ yaprağını (10) çiçeğiyle yaķu eyleyüb⁶⁵²⁷ göze vursalar⁶⁵²⁸ göz altında irkilen kanı kese eger (11) baraşaya⁶⁵²⁹ vursalar⁶⁵³⁰ fāyide éde eger çiçeğin kokuşulasalar be-ğāyet akşurda⁶⁵³¹ (12)

⁶⁵¹⁴ “meneviş” 148a/7

⁶⁵¹⁵ “sidük” 148a/8

⁶⁵¹⁶ “cigeri” 148a/8

⁶⁵¹⁷ “kızdura”dan sonra “ve” var. 148a/9

⁶⁵¹⁸ “muhkem”den sonra “éde” var. 148a/9

⁶⁵¹⁹ “eyleye” yok. 148a/10

⁶⁵²⁰ “evit” 148a/10

⁶⁵²¹ “göyindürüb” 148a/11

⁶⁵²² “ursalar” 148a/12

⁶⁵²³ “karişdurub” 148a/12

⁶⁵²⁴ “ursalar” 148a/13

⁶⁵²⁵ “éde”den sonra “(148a/13) *sefercel* türkce ayvadur ikinci derecenin evvelinde şovuktur (148a/14) ikinci derecede yābisdür tatlusı bar ve raťb dereceyi evvelde bağırsaklar fażalātının (148a/15) aķmasın men‘ éder şuyı nefes tutilmasına fāyide éder nefesi feraħ éder kalbi ve ma‘deyi (*T148b*) (148b/1) kavī éder ħumāra ve kuşmağa fāyide éder ‘aťaşı teskīn éder şuyı efzaldür cirminden bağırsakdan (148b/2) kan gelmege fāyide éder ve rāyīha kalbi ve dimāğı kavī éder ta‘ām üzerine yēnse ishāl (148b/3) olmanın tefrīhi bundan ziyādedür ammā kalbe ve dimāğa kuvvet vērmesi bunun ziyādedür ħazret-i (148b/4) resül ‘aleyhi’s-selām dağı ħaķķında yuķavī dēyübdür acıa yēyicek kaķz éder ve gōñül dönmesin men‘ éder (148b/5) ve çekirdegi lu‘ābı ısladıcak maħmūmların ħarāretin ve ağızındağı olan yubūsetin (148b/6) giderir ve şekerle mürebbāsın étseler kalbe kuvvet éder ve şarābı dağı kalbe kuvvet éder ħarāreti sākin (148b/7) éder ve ishāl kaķz éder ve ‘avrat ki dört aylık ħāmle olsa ayva yemek ve kokuşlamak gāyetde (148b/8) eyüdüür toğan oğlan laťif ve maħbūb ve ħalūķ ola mine’l-üstād e’l-muťtabib” var. 148a/13-148b/8

⁶⁵²⁶ “beñzer”den sonra “eger” var. 148b/10

⁶⁵²⁷ “édüb” 148b/11

⁶⁵²⁸ “ursalar” 148b/11

⁶⁵²⁹ “baraşa” 148b/11

⁶⁵³⁰ “ursalar” 148b/11

⁶⁵³¹ “akşırda” 148b/

aķsırtmağıla dimāğı arıda eger bu otuñ küllisini dögseler⁶⁵³² yaķu édüb⁶⁵³³ (13) yüzdeki
çıgıda vursalar⁶⁵³⁴ gidere *sefādīkes* bir otdur kim uzunı iki (14) karış olur yapraķları
tağuk⁶⁵³⁵ olur şāhtere yaprağına benzer olur (15) çiçekleri şaru olur evet⁶⁵³⁶ ortası aķ
olur eger çigle yā bişmişle

[149b]

(1) yëseler içi ishâl eyleye ma‘deye eyüdü *(T149/a)* ve sidügi⁶⁵³⁷ yürüdür eger bişürüb
(2) şuyın içseler⁶⁵³⁸ uyuza ve giciyige ve kavuk ve bögrek ve ciger zaḥmetine fāyide
eder (3) ve kāmī şāfī eyler eger çiçeginden kurdub⁶⁵³⁹ beş dirhemini berāberi (4) şaru
helīleyile içseler içi ishāl eyleye eger sıkşalar⁶⁵⁴⁰ şuyından üç yüz dirhem⁶⁵⁴¹ (5) beş
dirhem şaru helīleyile içseler ishāl ede *sufundūliyūn* bir otdur (6) kim yaprağı⁶⁵⁴²
çınār yaprağına⁶⁵⁴³ benzer ve çāvşīr⁶⁵⁴⁴ yaprağına⁶⁵⁴⁵ benzer uzunluğu⁶⁵⁴⁶ (7) bir arış olur
depesi torak otı depesine benzer ak çiçekleri olur⁶⁵⁴⁷ dāḥı (8) ak olur tūrpa benzer yaş
yèrlerde biter eger toḥmını içseler balgāmı ishāl eder⁶⁵⁴⁸ (9) ve ciger ağrısına ve
yarakāna ve ‘usr-ı nefese fāyide ede ve uçugada⁶⁵⁴⁹ fāyide eder⁶⁵⁵⁰ (10) ve raḥm
ağrısına⁶⁵⁵¹ fāyide ede eger tütsi eyleseler çok uyuyan⁶⁵⁵² kişilere fāyide ede eger (11)
şuyıla zeyti karışdurub başa dürtseler⁶⁵⁵³ baş ağrısına fāyide ede eger (12) şarābıla yaḳu

⁶⁵³² “dögseler” yok. 148b/13

⁶⁵³³ “èdib” 148b/13

6534 “ursalar” 148b/13

⁶⁵³⁵ “tağık” 148b/14

⁶⁵³⁶ “evit” 148b/15

⁶⁵³⁷ “südügi” 149a/1

6538 "icseler" 149a/1

6539 “kuridub” 149a/2

⁶⁵⁴⁰ “şıkşalar” 149a/3

6541 “dirhemini” 149a/3

⁶⁵⁴² “yabrağı” 149a/5

6543 “yabragina” 149a/5

⁶⁵⁴⁴ “cāvṣīr” 149a/5

⁶⁵⁴⁵ “yabragına dağı” 149a/5

6546 “uzunluğu” 149a/5

⁶⁵⁴⁷ “olur”dan sonra “ve köki” var. 149a/6

6548 “ède” 149a/7

6549 “dah₁” 149a/8

6550 “ède” 149a/8

⁶⁵⁵¹ “ağrılarına” 149a/8

⁶⁵⁵² “uyıyan” 149a/9

⁶⁵⁵³ “dökseler” 149a/10

eyleyüb gövdede⁶⁵⁵⁴ olan çıbanlara vursalar⁶⁵⁵⁵ fāyide éde eger kökinden (13) içseler yarakān⁶⁵⁵⁶ ve çiger⁶⁵⁵⁷ ağrısına ve rebv zaḥmetine fāyide éde⁶⁵⁵⁸ eger bir pāresini (14) bevāšire şokalar be-gāyet fāyide éde eger çiçegini şıksalar şuyın (15) kulağa tamzursalar kulaḡda olan çıbanlara vursalar⁶⁵⁵⁹ fāyide éde eger içseler

[150a]

(1) yarakāna ve çiger⁶⁵⁶⁰ ağrısına ve rebv zaḥmetine fāyide éder⁶⁵⁶¹ **saḡmūniyā** meşhūrdur (2) eger sirkeyile bişürseler⁶⁵⁶² yumşak döğüb arpa unıyla qarışdurub yaḡu édüb⁶⁵⁶³ (3) (T149/b) ‘ırḡu’n-nisāya dürtselele fāyide éde ve eger yünçügeze koyub ‘avratlar (4) şāf gibi götürselele⁶⁵⁶⁴ içindeki oḡlanı öldüre çıkara eger bala ve zeyte (5) qarışdurub hūre zaḥmetlerine dürtselele taḡlīl éde eger sirkeyile bişürüb⁶⁵⁶⁵ (6) çıbanlu uyuza dürtselele baş ağrısın gidere eger bir dirhemini mā’ū’l-ḡarāṭīnile (7) içseler⁶⁵⁶⁶ şafrāyı ishāl éde ve yilmeşük balḡamı ve hıltı çıkara eger (8) berāber⁶⁵⁶⁷ saḡızıla saḡḡ édüb ayva içinde bişürselele çekirdegin⁶⁵⁶⁸ çıkardukdan⁶⁵⁶⁹ (9) şonra ol ayvayı yēseler zaḥmetsüz ishāl eyleye eger baraş ve bahak (10) ve çıḡıd otlarına ḡatsalar⁶⁵⁷⁰ ishāl⁶⁵⁷¹ etseler be-gāyet fāyide éde eger (11) saḡmūniyā ağacınun kökini döḡselele baraşa vursalar⁶⁵⁷² gidere şerbeti (12) bir dāḡndan bir bucuḡ dirheme degdür⁶⁵⁷³ eger zencebīl

⁶⁵⁵⁴ “gevdede” 149a/10

⁶⁵⁵⁵ “ursalar” 149a/11

⁶⁵⁵⁶ “ḡan” 149a/11

⁶⁵⁵⁷ “ciger” 149a/11

⁶⁵⁵⁸ “éder” 149a/12

⁶⁵⁵⁹ “ursalar” 149a/13

⁶⁵⁶⁰ “ciger” 149a/14

⁶⁵⁶¹ “éde” 149a/14

⁶⁵⁶² “bişürüb” 149a/15

⁶⁵⁶³ “etseler” 149a/15

⁶⁵⁶⁴ “götürse” 149b/1

⁶⁵⁶⁵ “bişürüb” 149b/3

⁶⁵⁶⁶ “icseler” 149b/4

⁶⁵⁶⁷ “berāberi” 149b/5

⁶⁵⁶⁸ “çekürdegin” 149b/5

⁶⁵⁶⁹ “cıkardukdan” 149b/5

⁶⁵⁷⁰ “aḡıtsalar” 149b/6-7

⁶⁵⁷¹ “isti‘māl” 149b/7

⁶⁵⁷² “ursalar” 149b/8

⁶⁵⁷³ “degindür” 149b/8

ve anisōn⁶⁵⁷⁴ ve büber ve (13) tuz atub istimāl etseler ovuk mizāclu kiilerūn madesin avī (14) eyleye eger gūl uyıla ve ayva uyıla aridurub istimāl etseler (15) isi mizāclu kiilerūn madesin avī eyleye evet⁶⁵⁷⁵ gōnūl dōndūrūr⁶⁵⁷⁶

⁶⁵⁷⁴ “anisōn” 149b/8

⁶⁵⁷⁵ “evit” 149b/11

⁶⁵⁷⁶ “dōnderūr” 149b/11

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TERCÜME-İ MÜFREDÂT-I İBN-İ BAYTÂR
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)
İKİNCİ CİLT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin YILDIZ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Dili

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER

HAZİRAN-2016

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

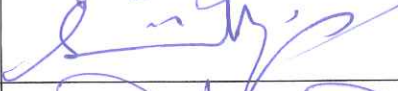
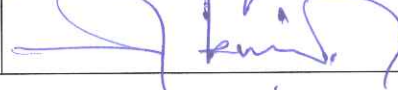
**TERCÜME-İ MÜFREDAT-I İBN-İ BAYTAR
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)
İKİNCİ CİLT**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin YILDIZ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Dili

“Bu tez 01.06/2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRI ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof.Dr.M.Mehmet ERGİNEL	Basarılı	
Prof.Dr. İsmail DOĞAN	Basarılı	
Doç.Dr. Peki KÜÇÜKKELE	Basarılı	

İÇİNDEKİLER
İKİNCİ CİLT

BÖLÜM 4: DİZİN.....	409
SONUÇ.....	835
KAYNAKÇA.....	837
ÖZGEÇMİŞ	845

DİZİN

-A-

a: O

a. + ға (103b/6), (116a/1), (134b/3),
(147b/14), (20b/12), (28b/10), (32b/5),
(34a/2), (34b/12), (34b/12), (35a/14),
(41a/13), (43a/13), (49a/1), (51a/1),
(64a/1), (89a/3), (89b/4), (8a/11),
(98a/14)

a. + nda (132a/14), (132b/1), (22a/7),
(41a/13), (85a/12), (96b/3)

a. + ndan (101a/10), (101a/8), (105a/9),
(106a/3), (107a/15), (110a/14),
(112b/11), (113b/1), (114b/11),
(114b/6), (115a/15), (115a/3),
(115a/4), (115a/8), (115b/10),
(115b/15), (116a/10), (116a/11),
(116a/13), (116a/13), (116a/14),
(116a/5), (116a/6), (116a/8),
(116b/10), (116b/9), (117a/3),
(117a/4), (117a/5), (117a/7), (117b/1),
(117b/13), (117b/3), (117b/3),
(117b/8), (118a/12), (118a/4),
(118a/6), (118b/12), (118b/14),
(118b/15), (118b/4), (119a/11),
(119a/12), (119a/13), (119a/14),
(119a/3), (119b/3), (11a/5), (120a/10),
(120a/11), (120a/12), (120a/13),
(120a/8), (121a/1), (121a/14), (121a/6),
(122a/13), (123a/11), (124b/7),
(125a/9), (126a/12), (126a/13),
(126a/15), (126b/1), (126b/13),
(126b/4), (127a/12), (127b/4),
(128a/13), (128a/14), (128a/3),
(128a/6), (128a/7), (128b/7), (128b/8),

(130a/6), (131a/13), (132a/11),
(135a/8), (138b/13), (140a/8),
(142a/6), (142a/9), (144a/2), (147a/2),
(14a/11), (15b/6), (23a/3), (24b/10),
(24b/14), (25a/12), (29b/14), (29b/15),
(29b/7), (31b/11), (36a/4), (38b/9),
(39a/4), (3a/10), (3a/8), (49b/14),
(4b/4), (51a/8), (5a/5), (62a/2),
(62b/5), (66a/1), (66a/5), (67b/7),
(69a/7), (69a/8), (6b/10), (6b/11),
(6b/12), (6b/13), (72b/2), (73a/7),
(73a/8), (73a/8), (74b/1), (75a/2),
(79a/15), (79b/2), (82a/3), (83a/8),
(84a/5), (84a/6), (88a/2), (88b/15),
(92a/2), (94b/15)

a. + nı (104a/12), (31a/2), (35a/14),
(41a/11), (67b/2), (81a/1), (9a/15)

a. + nlara (17b/5)

a. + nuң (148a/1), (23b/10), (23b/11),
(26a/11), (28a/8), (2b/7), (2b/7),
(55a/10), (73a/14), (80a/13)

a. + nuңcün (147a/1), (67b/2)

a. + nuңla (147a/2), (87a/13), (94b/14),
(9b/15)

[= 182]

ābanūs: <Far.Abanoz denilen, sert ve siyah bir
ağaç; (*Laburnum anagyroides*).

ā. (3b/10)

[= 1]

ablak: 1. Çok beyaz. 2. Alabula, siyahlı beyazlı.

a. (20b/15)

[= 1]

abnīk: <? İmbik.

a. + a (122a/14)

[= 1]

abriḡādin: <? Su teresine benzeyen, kızıl yapraklı bir bitki.

a. (37b/12)

[= 1]

abūkānis: <Gr. Rumî çöven otu. Krş. ḡāsūlū'r-rūmī. "alūkānis"

a. (3b/15)

[= 1]

abzā ırīzā: <? Mersin yaprağına benzeyen ve her yaprağında çiçeği olan bir ot.

a. (37b/6)

[= 1]

abzīgūn: <? Genellikle boyacıların kullandığı kargı kamışına benzeyen bir ot. "abdigun"

a. (37b/10)

[= 1]

ac: Acıkmış olma. "aç"

a. (50a/12)

a. + iken (68b/14)

a. + la (111b/7), (113a/14), (113b/1), (120b/3), (130a/9), (22b/5), (30b/15), (37b/1), (3a/11), (51a/12), (69a/2), (74b/14), (80a/5), (82b/11), (87a/2), (90b/13), (99b/3)

[= 19]

ac-: 1. Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek. 2. Sarılmış, katlanmış, örtülmüş veya iliklenmiş olan şeyleri bu durumdan kurtarmak

a.-a (125a/6), (49b/7)

a.-ar (44a/1), (6a/10)

a.-maduḡın (147b/2)

[= 5]

‘acāyib: <Ar. Çok tuhaf şey, anlaşılmaz.

‘a. + inden (134a/15)

[= 1]

acı: Bazı maddelerin dilde bıraktığı yakıcı duyu, tatlı karşısı.

a. (38a/4), (42b/15)

a. + ca (34a/6)

a. + raḡ (81b/13)

[= 4]

acı bādām: 1. Gülgillerden, dikenli veya dikensiz, meyvelerinin kabukları kalın, çekirdekleri küçük olan bir tür badem ağacı (*Amygdalus amara*). 2. Bu ağacın hidrosiyamik içermesinden dolayı fazla tüketildiğinde zehirlenmeye sebep olan, krem, koku ve ayakkabı boyası yapımında kullanılan acımtırak, keskin kokulu meyvesi.

a. + ıla (42b/15)

a. + yaḡına (56b/2)

a. + yaḡıyla (117a/10), (40b/1)

[= 4]

acı bādēm: Bk. acı bādām

a. + yaḡıdur (123a/1)

[= 1]

acılığ: Acı olma durumu. “acılık”

a. + ı (68b/12)

[= 1]

‘āciz: < Ar. Beceriksiz, çaresiz.

‘ā. + kalmışlardır (105a/12)

‘ā. + olduğu (82b/11)

[= 2]

aç: Acıkmış olma.

a. + la (100a/10), (107a/15), (51b/1),
(56b/14), (99b/2)

[= 5]

aç-: 1. Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek. 2. Sarılmış, katlanmış, örtülmüş veya iliklenmiş olan şeyleri bu durumdan kurtarmak.

a.-a (104b/12), (107b/2), (108a/4),
(109b/1), (111a/2), (117a/10),
(122a/8), (123b/12), (133a/7),
(133b/7), (136b/7), (13b/8), (142b/3),
(145a/6), (148a/14), (19a/12),
(19b/14), (21b/3), (22b/8), (23b/1),
(24b/11), (26b/15), (33a/14), (36b/1),
(38a/7), (3a/1), (3a/9), (40b/15),
(42a/13), (44a/4), (46a/12), (46b/11),
(47a/12), (49a/6), (51a/5), (53b/8),
(56a/7), (64b/10), (68b/3), (68b/5),
(69b/7), (76b/8), (77a/3), (77b/8),
(79b/1), (83b/8), (84a/4), (91b/15),
(99a/5), (99a/9), (99b/12)

a.-alar (128b/3)

a.-ar (115a/12), (115b/8), (116b/12),
(116b/2), (116b/3), (118b/1), (121b/9),
(123b/3), (124b/15), (124b/2),
(125a/2), (125a/4), (127b/10),
(128a/1), (133b/10), (134a/12),
(134b/6), (137b/1), (13b/14), (14a/12),

(19b/6), (20a/15), (20b/2), (25b/1),
(27a/6), (27b/13), (30a/5), (32b/10),
(32b/8), (33a/1), (34a/7), (38b/4),
(40a/1), (40a/10), (48a/10), (49a/11),
(57b/14), (57b/3), (59a/7), (62a/10),
(81a/5), (84a/1), (84b/12), (86a/7),
(94a/2)

a.-ıcıdır (114a/12)

a.-ıçındır (115b/2)

a.-mağa (117b/9)

[= 100]

açı: Bk.acı

a. + suz (147b/7)

[= 1]

açıq-: Yemek yeme gereksinimi duymak. “acıq-”

a.-mış (147a/8)

[= 1]

açıl-: 1. Açılmak, açık olma durumu. 2. Ferahlamak, rahatlamak.

a.-a (20a/8)

a.-mış (147b/5), (91b/15)

a.-ur (134b/4), (27b/10)

[= 5]

açuk: Açık.

a. (80b/15)

[= 1]

ad: Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam.

a. + ina (2b/1)

[= 1]

ādem: < Ar. İnsan, adam.

ā. (65a/3), (8b/5)

ā. + boyı (107b/5), (76a/10)

ā. + derisine (147b/9)

ā. + e (147a/3)

ā. + i (41a/7), (74b/12)

ā. + ile (33b/15)

ā. + kavuğundan (89b/1)

ā. + sidügidür (65a/1)

ā. + sidüğini (65a/5)

ā. + südügin (65b/5), (65b/7), (65b/9)

ā. + üñ (106a/13), (2b/15)

ā. + važ'ında (147a/3)

[= 18]

ādem: < Ar. 1. Dünyâda ilk yaratılan adam. 2. İlk peygamber.

ā. + peygāamberden (134a/12)

[= 1]

‘ādetā: < Ar. Bayağı, basbayağı, enikonu.

‘ā. (1b/3)

[= 1]

adına: Bir şeyin veya bir kimsenin namına, hesabına, yerine.

a. (88a/1)

[= 1]

adlu: İsimli.

a. (117a/12), (131a/7), (20b/9), (40a/5), (4a/5), (61a/9), (76a/14), (99a/15)

[= 8]

af'i (afği): Bk. af'ī

a. (39b/9)

a. + şokduğına (88b/8)

[= 2]

af'ī (afği): Engerek yılanı.

a. (137a/8), (146a/15), (26a/4), (35a/4), (39b/3), (53a/15), (54a/11), (6a/1), (72a/12), (76b/7), (82a/8)

a. + başı (8a/11)

a. + nūñ (26a/4)

a. + yılan (130a/11), (26b/8)

a. + yılanı (26a/13), (26a/9)

[= 17]

afnīkūn: < Ar. Boynuzlu kimyon; (*Hypecoum procumbens*) "afikun"

a. (25b/3)

[= 1]

afsentīn: < Gr. Anadolu'da yirmi kadar türü olduğu bilinen ve veronika olarak da adlandırılan bir bitki; pelin otu, yavşan otu; (*Artemisia absinthium*)

a. (119a/10), (24a/11), (27b/7), (74a/5)

a. + ile (23b/14), (78b/3)

a. + tohmı (142b/5)

[= 7]

afsentin-i rûmî: Bir tür afsentin.

a. (119b/2)

[= 1]

ağ: Beyaz.

a. + a (139a/3), (30a/10)

a. + ı (65a/10)

a. + ıdur (22a/9)

a. + iken (147a/15)

a. + ıla (20b/15), (41b/1)

a. + ın (135a/11), (66a/13)

a. + ını (139b/6), (66a/8), (66b/13),
(66b/14), (66b/2)

a. + ıyla (130b/14), (34a/13), (48b/12),
(52b/4), (54a/4), (66b/4), (79b/12)

[= 21]

ağac: Bk. ağaç

a. (67b/12), (82b/4)

a. + a (141b/13), (146b/8), (28a/9),
(33b/13), (76a/8), (87b/10)

a. + dan (142b/14), (146b/15), (28a/14)

a. + dur (107b/5), (13b/3), (142b/11),
(27a/8), (2b/13), (30a/3), (31a/6),
(31b/12), (43a/1), (43a/12), (46b/7),
(52a/14), (57b/11), (6a/11), (82b/1),
(85b/9), (86b/9), (8b/5), (96b/3)

a. + ı (109a/13), (121b/1), (126b/1),
(129b/5), (137a/1), (13b/2), (27b/9),
(28b/14), (31a/13), (32a/11), (57b/11),
(62a/13), (76a/10), (7a/7), (80a/11),
(81a/14), (8b/6), (8b/6)

a. + ıdur (107b/10), (12a/4), (52b/1),
(56a/4), (59a/7)

a. + ın (10a/2), (117b/1), (8b/9)

a. + ına (126a/5), (129b/5), (13b/3),
(27a/9), (31b/1), (43a/2), (46b/6),
(50b/1), (76a/11), (82b/2)

a. + ında (62a/15), (62a/15)

a. + ından (17a/7), (32a/3), (59b/4)

a. + ını (56a/7), (56b/4), (68a/14)

a. + ını (126b/2), (148a/1), (150a/11),
(23a/6), (56b/7), (62a/8), (62a/9),
(78a/15)

a. + ını (126b/2), (148a/1), (150a/11),
(23a/6), (56b/7), (62a/8), (62a/9),
(78a/15)

a. + ıyla (74b/1), (76b/13)

a. + lar (98a/14)

a. + lara (68a/2)

a. + lardur (34b/13)

a. + ları (139a/2)

a. + u (121b/4), (126a/5), (143a/1),
(28a/9), (2b/14), (32a/11)

a. + u külini (7a/8)

[= 96]

ağac kavunu: Turunçgillerden bir ağaç; (*Citrus medica*). Krş. ütrunc, turunc.

a. + dur (5b/4)

a. + yağıdur (125b/6)

[= 2]

ağaç: Meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki.

a. + ı (55b/12), (69b/8)
a. + ına (121b/4), (82a/13)
a. + ından (141a/1), (73a/9), (73b/5)
[= 7]

ağar-: 1. Beyazlaşmak 2. Rengi açık hâle gelmek.

a.-a (126a/3)
a.-ınca (111a/8), (127b/4), (26b/2),
(39a/4)
[= 5]

ağard-: 1. Ak duruma getirmek, beyazlatmak. 2. Dokunan bezleri sığır, inek veya manda mayısına koyduktan sonra suda çalkalıyarak beyazlatmak.

a.-a (105b/15), (13a/9)
a.-urlar (87a/13)
[= 3]

ağıl: Evcil küçükbaş hayvanların barındığı çit veya duvarla çevrili yer.

a. + ına (132b/8)
[= 1]

ağır: Ağır.

a. (112a/12), (131b/1)
a. + dur (113a/5)
a. + ı (39b/8), (39b/9), (39b/9)
a. + ıdur (89b/12)
a. + ın (89b/4)
[= 8]

ağır: Sıkıntı veren, bunalıcı.

a. + eyler (136a/1), (77a/7)

a. + eyleye (9a/7)

[= 3]

ağır: Tehlikeli, vahim.

a. + hastalığı (112a/6)
a. + hastalıklara (69b/10)
[= 2]

ağır-: Ağrımak, acı duymak.

a.-r (40a/15)
[= 1]

ağırlık: Etki, baskı, güçlük.

a. + ın (100a/3), (100a/6)
[= 2]

ağırsığ: Diz kapağı, aşık kemiği.

a. + ı (43b/15)
[= 1]

ağız: 1.Yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ. 2. Uç, kenar.

a. (138b/6), (40a/7), (48a/15), (68a/5),
(71b/8), (86a/14), (94a/7)

a. + ağırlarına (140b/7)

a. + ağırsına (11b/7), (70b/14),
(71a/10), (95a/1)

a. + cıbanlarına (119a/4), (45b/11)

a. + da (100a/13), (106b/5), (111b/5),
(112b/3), (114a/10), (114a/9),
(119b/8), (11a/10), (123b/15),
(129b/10), (130b/11), (132a/1),
(133b/11), (135b/9), (138b/9),

(140b/11), (140b/6), (141a/15),
(145b/12), (148b/15), (22b/1), (2b/8),
(45b/11), (45b/3), (49a/5), (51b/10),
(59b/7), (59b/8), (5b/15), (76b/14),
(95a/12), (99b/6)

a. + k kus n (107b/1), (111b/4),
(112a/1), (11b/5), (132a/2), (142b/10),
(149a/1), (32b/15), (40b/14), (53a/4),
(68a/3), (85a/12), (85b/4), (94a/14),
(96a/10)

a. + k kus na (93b/8)

a. + k kus n  (5b/15)

a. + lar n (104b/11), (108a/3), (109b/1),
(117a/9), (135b/11), (56a/7)

a. + yumuldu n (116b/7), (96a/8)

a. + za metin (50b/4)

[= 72]

a  res: < Gr. Rum cevizi. “a  ris”

a. (22a/15)

[= 1]

a  rı: V cudun herhangi bir yerinde duyulan
 iddetli ac .

a. + lara (100b/2), (115a/5), (118a/14),
(118a/15), (118b/8), (123a/14),
(125a/3), (133a/15), (85b/1)

a. + lar  (104b/5), (124a/2), (133a/4),
(25b/8), (32b/7), (39b/15), (42a/12),
(46b/13), (7b/1), (84b/14), (85b/12)

a. + lar n (111a/12), (119b/15),
(121b/8), (124a/5), (129a/12),
(13b/15), (14a/7), (27b/3), (2b/9),
(38b/1), (38b/4), (41a/1), (47a/10),
(49b/11), (56a/13), (59a/14), (64a/14),
(85a/9), (8b/15), (91b/15)

a. + lar na (112a/8), (112b/4),
(114b/14), (115b/3), (115b/9),
(116b/1), (118b/1), (122b/7), (124b/9),
(126b/8), (132a/9), (133a/7), (133b/9),
(140b/7), (148a/8), (148a/9), (14a/13),
(15a/3), (20b/10), (20b/10), (24b/1),
(31b/4), (33a/1), (34a/14), (40b/5),
(40b/9), (41a/2), (44b/10), (46b/9),
(47b/12), (47b/13), (51a/3), (55b/8),
(60b/12), (67a/8), (69b/7), (71b/8),
(72a/15), (77a/15), (77b/4), (79b/13),
(92b/12), (9a/6)

a. + s  (113b/12), (15a/5), (15a/5),
(36b/11), (39b/12), (78a/12)

a. + s n (100a/14), (100a/15),
(101a/14), (102a/1), (102b/12),
(103a/10), (104b/15), (106b/10),
(109b/10), (10a/15), (110a/12),
(110b/1), (110b/14), (110b/6),
(111a/3), (118a/1), (118a/2), (119b/7),
(119b/9), (6a/15), (11a/10), (11a/7),
(120a/3), (120b/9), (122a/5),
(123b/12), (123b/3), (126b/9),
(127a/10), (127a/10), (127a/7),
(127a/8), (127b/14), (128b/5),
(129a/6), (130b/4), (130b/5),
(131a/13), (131a/4), (131b/3),
(131b/3), (135a/2), (140a/3), (141a/5),
(141b/11), (141b/4), (142a/3),
(143a/13), (143b/2), (144a/11),
(144a/5), (148a/12), (150a/6), (15a/1),
(15a/6), (17a/2), (17a/3), (17b/2),
(18a/13), (18a/2), (20a/13), (25b/11),
(25b/6), (25b/9), (27b/4), (27b/5),
(2a/14), (2b/11), (35a/1), (38a/13),
(38a/15), (38a/5), (38b/3), (39a/8),
(40a/6), (40a/6), (40a/8), (40b/1),
(40b/12), (40b/4), (40b/4), (42b/9),
(44b/12), (47a/11), (47a/8), (48a/1),
(48a/2), (50a/10), (51b/1), (51b/12),
(51b/14), (51b/14), (51b/6), (52b/3),
(55b/9), (56a/6), (58a/14), (58b/8),

(59a/1), (59a/13), (59a/8), (59b/7),
 (5a/14), (60a/11), (60a/12), (60b/3),
 (60b/6), (60b/9), (61b/5), (61b/5),
 (62b/6), (62b/6), (63b/3), (64a/2),
 (65a/12), (65a/14), (66a/9), (6a/15),
 (70a/11), (71b/12), (72a/13), (72b/8),
 (74a/14), (75b/1), (75b/15), (75b/15),
 (76a/12), (76a/13), (76a/6), (76b/14),
 (76b/2), (78a/13), (82a/12), (84b/2),
 (87b/3), (88b/13), (8a/15), (8b/5),
 (91a/6), (92b/11), (94b/12), (94b/2),
 (94b/8), (97a/2), (97a/3), (9a/10),
 (9b/11), (9b/5)

a. + sina (100a/5), (100b/13), (101b/1),
 (101b/10), (101b/6), (102b/13),
 (102b/6), (103a/11), (103b/5),
 (106a/4), (107a/4), (107a/9), (107b/3),
 (10b/15), (110a/5), (110b/13),
 (111b/1), (112b/1), (113a/9), (114a/1),
 (114a/7), (114a/9), (114b/1), (114b/2),
 (115a/13), (115b/6), (116a/9),
 (117a/8), (117b/14), (117b/4),
 (117b/9), (101b/1), (146a/11),
 (118a/1), (118a/14), (118b/2),
 (118b/6), (119a/6), (119b/10), (11b/7),
 (11b/8), (120a/15), (120b/11),
 (120b/13), (120b/7), (121a/11),
 (121a/2), (121b/11), (121b/5),
 (121b/6), (122a/15), (122a/2),
 (122b/1), (122b/1), (122b/13),
 (123a/1), (123a/15), (123a/2), (123a/2),
 (123a/4), (123a/8), (123a/9),
 (123b/11), (123b/5), (123b/6),
 (124a/1), (124a/10), (124a/11),
 (124a/15), (124b/13), (124b/3),
 (124b/4), (125a/14), (125b/10),
 (125b/11), (125b/13), (125b/14),
 (125b/5), (125b/9), (126a/6), (126b/5),
 (126b/6), (127a/9), (128a/10),
 (129a/11), (133b/1), (133b/1),
 (133b/14), (134a/3), (134a/4),
 (134b/13), (134b/6), (135a/1),
 (141b/15), (142a/10), (142b/15),

(142b/7), (143b/10), (143b/10),
 (143b/12), (143b/14), (144a/1),
 (144b/1), (144b/7), (145b/13),
 (146a/11), (148b/10), (148b/11),
 (149b/10), (149b/11), (149b/13),
 (149b/9), (14b/10), (14b/10), (150a/1),
 (17b/15), (18a/1), (19b/14), (21a/12),
 (21b/10), (22a/12), (22a/12), (22b/2),
 (23b/8), (24b/5), (25a/14), (25a/4),
 (26b/3), (27a/6), (28b/2), (29a/7),
 (29b/4), (31a/3), (31b/3), (32a/2),
 (32b/12), (33b/8), (35a/4), (35b/5),
 (36a/3), (39a/2), (3b/13), (40a/11),
 (40b/10), (40b/12), (45a/3), (46b/10),
 (47a/1), (48a/10), (48a/15), (48b/4),
 (4a/15), (4a/6), (51b/10), (52a/3),
 (52b/14), (53a/11), (53b/1), (53b/12),
 (53b/14), (54a/6), (54a/6), (54b/11),
 (55a/7), (55a/7), (56b/7), (58b/14),
 (58b/5), (59b/13), (59b/9), (5b/3),
 (60a/12), (60b/14), (61a/15), (61b/12),
 (62b/7), (63a/8), (63b/1), (63b/10),
 (63b/11), (64a/4), (65a/11), (65b/11),
 (65b/2), (65b/8), (67a/15), (68b/6),
 (69a/3), (69b/6), (70a/11), (70b/14),
 (71a/1), (71a/10), (71a/2), (72b/7),
 (74a/1), (74b/14), (75a/13), (75a/14),
 (75a/9), (77a/13), (77a/13), (77a/5),
 (77a/8), (77a/9), (77b/5), (77b/5),
 (78a/1), (78a/9), (78b/4), (78b/8),
 (79a/1), (79b/3), (81a/12), (82a/10),
 (82b/7), (83b/14), (83b/15), (83b/15),
 (84a/15), (84b/5), (84b/8), (85b/6),
 (86a/14), (87a/14), (87a/2), (88a/7),
 (88b/9), (89a/8), (90a/13), (91a/11),
 (92a/1), (92a/4), (93a/1), (94a/7),
 (94a/8), (95a/1), (95a/2), (95b/11),
 (96b/1), (96b/2), (96b/8), (97a/13),
 (97b/13), (97b/9), (98b/15), (98b/8),
 (98b/9), (99b/11), (99b/4), (99b/5),
 (99b/6), (9a/7)

a. + sindan (145a/13), (71a/5), (71a/7),
 (88a/12), (145a/13)

a. + sını (107b/11), (107b/9),
(109b/10), (64a/6), (73b/1), (107b/9)

a. + suz (147b/6)

a. + yı (102b/7), (103a/1)

[= 504]

ağrı: 1. Soğuktan ileri gelen bir çeşit hastalık.
2. Yara, çıban gibi hastalıklara verilen ad. 3.
Tifo.

a. (15a/7), (51a/13)

[= 2]

ağrı: Vücudun bir yeri ağırlı durumda olmak.

a.-duğma (33b/11), (60b/13), (75b/12)

a. -madın (2b/10)

a.-mağı (12a/11)

a.-mağdan (2b/10)

a.-r (127b/14), (131a/13), (142a/7),
(60b/3), (60b/8), (73b/15), (75a/15),
(79a/2), (84b/4)

a.-r dişlere (100a/15)

a.-sa (22a/10)

a.-yan (102a/2), (110a/11), (122a/5),
(124a/3), (127a/7), (127a/8), (12b/7),
(132a/12), (135a/9), (135b/9),
(141a/4), (143b/1), (15b/10), (19b/8),
(35a/2), (36b/10), (39b/12), (40b/3),
(42b/8), (55b/10), (75b/9), (83a/10),
(91a/6)

a.-yana (14a/9), (2b/11), (32a/7),
(6a/14)

a.-yanu (141b/10), (22b/9)

[= 46]

ağrıd-: Ağrmasına yol açmak.

a.-a (26a/2), (49b/5)

a.-ur (100b/4), (108a/10), (108b/15),
(112b/10), (136a/1), (21a/11), (22b/4),
(50b/4), (57a/7), (70b/11), (70b/2),
(72b/8), (80a/3), (81a/9), (91a/14),
(93a/10), (93b/10), (93b/12), (93b/13),
(96a/2)

[= 22]

ağru-: Bk. ağırı-

a.-r (51b/6)

[= 1]

ağu: Zehir.

a. (122a/11), (126b/2), (128b/10),
(14a/7), (22b/5), (25b/3), (31a/8),
(39b/13), (4b/1), (54a/11), (93b/10)

a. + ağacı yağıdur (126b/1)

a. + dan (70b/4)

a. + dur (13b/4)

a. + lar (113b/6), (19b/6), (32b/11)

a. + lara (114a/4), (55b/3), (70a/15)

a. + ları (12b/13), (24b/3)

a. + nu (135b/5)

a. + otlara (94a/10)

a. + sın (90b/4)

a. + sından (67b/5)

a. + ya (61a/14), (63a/10), (67b/15)

a. + yı (107a/1), (137a/4), (30a/7),
(31a/10), (34a/2), (39b/2), (39b/8),
(61a/8)

[= 37]

ağulu: Zehirli.

a. (106b/14), (108b/7), (110a/6),
(111a/8), (134b/8), (135a/13), (21a/3),
(21a/7), (35b/8), (56a/8), (57a/9),
(62b/9), (64a/3), (65a/4), (67b/4),
(74a/13), (78b/4), (80a/8), (81a/7),
(82a/11), (82b/6), (83b/13), (84a/10),
(84a/13), (84a/9), (84b/6), (86b/1),
(91a/2), (93b/7), (94a/10), (94a/5),
(95b/12), (97a/6), (97b/14)

a. + cānavar (141b/2), (37a/14),
(51b/15), (59a/11)

a. + cānavarlar (132b/6), (142a/14),
(29a/2), (30b/12), (36a/1), (37a/1),
(57a/8), (92a/8)

a. + cānavarlar şokduğu (122a/10)

a. + cānavarlar şokduğuna (102b/8),
(107b/7), (109b/14), (110b/3),
(114a/5), (117b/11), (129a/15),
(129b/13), (133a/1), (133a/13),
(133b/3), (134a/5), (140a/5), (140b/2),
(146a/6), (35b/4), (36a/12), (8a/14)

a. + cānavarların şokduğunun (44a/10)

a. + cānavar şokduğuna (109a/15),
(111a/7), (129a/7), (135b/15),
(136b/4), (137b/5), (146b/8), (45a/6)

a. + cānavar şokduğuna (105a/2)

a. + otlar (127b/15), (13a/5), (143b/9)

a. + otlara (143b/8)

a. + otların zararın (72a/9)

a. + otlar zararın (141b/2)

a. + şerbetler (90b/3)

[= 82]

ağ(ı)z: Bk. ağız

a. + a (92b/7), (97a/4)

a. + ı (105b/13), (127b/1), (31b/3),
(80a/15)

a. + in (114a/11), (115a/12), (115b/2),
(116b/12), (117b/9), (122a/8),
(126a/12), (128b/2), (128b/3),
(138b/12), (19a/12), (23a/7), (23b/9),
(26b/1), (27a/6), (33a/14), (38a/7),
(39a/4), (3b/6), (49a/11), (49a/6),
(62a/10), (71a/5), (71a/5), (71a/6),
(77a/3)

a. + ina (121b/11), (127b/1), (127b/3),
(142b/2), (39b/9), (50a/14), (70a/10),
(88a/2)

a. + in ağrısından (71a/5)

a. + ında (134b/3)

a. + ından (88b/10), (88b/10)

a. + ını (127b/2), (48b/14)

a. + ının (84b/6)

a. + ı tutulduğuna (115a/9)

a. + ı yumulduğuna (114b/13), (115a/5),
(117a/9)

[= 51]

ağval: < Ar. 1. Durumlar, hâller, vaziyetler. 2.
Davranışlar

a. + e (61b/8)

[= 1]

ağırşac: Bir çeşit elma ağacı? "ağırşag"

a. (8b/5)

[= 1]

ağinūs: < Gr. Kunduztaşağı, cavşir otu.
"arhīnūs"

a. (8a/15)

[= 1]

āḥir: < Ar. Son, sonraki.

ā. (113b/8), (134a/15)

ā. + ine (114b/4), (43b/8)

[= 4]

aḥiyūn: < Gr. Yılanbaşı otu. "aḥyūn"

a. (8a/10)

[= 1]

āḥlāṭ: Ar. İnsan vücudunda farz olunan dört unsur veya usare kan, salya, safra, dalak; karışım

a. + ı (14a/13), (38a/3), (40a/2), (44b/9), (5b/5), (84b/14)

[= 6]

āḥlāṭ: Bk. aḥlāṭ

a. + ı (49a/10)

[= 1]

aḥşam: Akşam

a. (103b/1), (65b/2)

[= 2]

aḥur: Hayvanların barındığı yer, ahır, tavla.

a. + a (2a/1)

a. + ına (132a/14)

[= 2]

aḥ: Beyaz

a. (103b/9), (109a/13), (112b/12), (11b/14), (129a/2), (131b/1), (135b/14), (148b/7), (149a/15), (149b/7), (149b/8), (20b/4), (23a/4), (23a/8), (28a/10), (28b/10), (28b/15), (29a/3), (29b/2), (29b/8), (2a/4),

(34a/15), (35a/5), (38a/13), (49b/10), (4a/3), (58a/9), (60b/5), (62b/11), (63a/8), (64a/8), (66a/1), (68a/14), (72a/11), (78a/2), (78a/3), (81a/4), (86b/9), (87b/9), (88b/15), (89a/12), (89b/11), (8b/2), (90a/1), (93a/13), (96b/12), (98a/10)

a. + aḥ (4a/3)

a. + bahaka (144a/8), (74b/5), (92b/8)

a. + bahakı (110b/1)

a. + baḥır (142a/5)

a. + baḥ toḥmın (124b/6)

a. + buḡday (127b/1)

a. + büberdür (137b/12)

a. + ca (104a/14), (109a/14), (110a/3)

a. + dur (34b/12)

a. + ḥarbak (81b/15)

a. + ḥarbakı (101a/3)

a. + ḥardalı (100a/14)

a. + ḥaṣḥāṣ toḥmı yaḡı (126b/10)

a. + ıla (108b/2)

a. + ını (142a/2), (41b/13)

a. + kimnündür (99a/6)

a. + lara (136b/5), (141a/8), (145b/8)

a. + mūmıla (120b/1), (120b/13)

a. + noḡūdı (99b/14)

a. + sūsendür (115b/1)

a. + ṣarāb (108a/13)

a. + ṣekerile (3a/11)

a. + zeyti (142a/1)

[= 78]

ak-: Akmak.

a.-a (19a/12), (24b/15), (28b/10),
(2a/7)

a.-an (101b/3), (103a/8), (107a/3),
(113b/8), (113b/8), (11b/4), (127a/13),
(12a/15), (136b/3), (139a/13),
(140b/9), (16a/15), (16a/9), (19a/10),
(27a/10), (28b/6), (31a/5), (32b/9),
(34b/4), (37b/9), (3b/12), (41b/3),
(4b/11), (55a/4), (57a/6), (57b/6),
(57b/7), (5b/2), (60a/11), (60a/15),
(60b/1), (64a/14), (67a/6), (83b/11),
(85a/15), (87b/1), (95a/4), (98b/14)

a.-ar (28a/14), (39a/2), (41b/2), (7a/2),
(95a/13), (95b/5), (96b/14)

a.-duğın (107a/10)

a.-duğına (148b/2), (48a/14), (49b/4)

a.-duğından (145b/4)

a.-duğıni (106b/3), (17a/5), (41a/13)

a.-mağı (31a/6)

[= 58]

akākīyā: < Gr. Akasya ağacı; (*Acacia*).

a. (39a/5)

[= 1]

‘akabince: Arkasından, hemen arkadan,
ardından, hemen ardından, akabinde.

‘a. (142b/2), (33b/6), (78b/9)

[= 3]

akca: Oldukça beyaz, beyazca.

a. (2a/15), (89b/10)

a. + akca (89b/10)

[= 3]

akca ot: Sultan otu, gelin çiçeği, ağlayangelin
adlarıyla da bilinen bir bitki; (*Mercurialis
annua*)

a. (98a/2)

[= 1]

akḫuvān: < Ar. Sığırgözü denen iri bir papatya
türü; (*Anthemis nobilis*). “‘ukḫuvān”

a. (26b/8)

a. + uḡ (9a/12)

[= 2]

ak ḫarbak: Ak çöplere olarak da bilinen,
yeşilimsi beyaz çiçekli kazık köklü bir bitki;
(*Veratrum album*).

a. (38a/13)

[= 1]

akīd-: Akmasını sağlamak, akmasına yol
açmak, dökmek.

a.-a (140b/15)

[= 1]

‘akırkarḫā: < Ar. Pireotu, nezle otu; (*Anacyclus
pyrethrum*).

‘ā. + yağıdur (128a/8)

‘ā. + yı (128a/12)

‘ā. + yıla (14b/12), (2a/5)

[= 4]

‘akl: < Ar. Akıl, us.

‘a. + a (108a/9)

‘a. + ı (147b/8), (149a/1), (49b/5),
(60b/5), (69b/3)

‘a. + karışduğına (147a/12)

[= 7]

aklıg: Aklık, beyazlık.

a. + a (11b/12), (90a/11)

a. + ı (138b/8), (17b/11), (17b/13),
(63a/3), (71b/1), (71b/3), (89a/3),
(89a/8), (89b/3), (90a/9)

a. + ın (106a/1), (110b/11)

a. + ını (106a/11), (3b/12)

[= 16]

aklık: Aklık, beyazlık.

a. + da (103b/10)

a. + ları (65a/13)

[= 2]

aknişün: Gr. Kocabaşı, mavi renkli çiçeği ve nohut büyüklüğünde tohumu olan bir buçuk metre boyundaki dikenli bir ot; (*Onopordon acanthium*).

a. (27a/6)

[= 1]

akraba: < Ar. Aralannda soy yakınlığı olanlar.

‘a. + lar (14a/2)

[= 1]

akreb: < Ar. Akrep.

‘a. (102b/7), (111a/6), (131a/11),
(136b/14), (143a/12), (16a/4), (30a/9),
(31a/8), (35b/15), (39b/11), (39b/11),
(40b/7), (4a/9), (50a/14), (70b/10),
(82b/15)

‘a. + burcındayiken (39b/10)

‘a. + den (39b/5)

‘a. + kuyruğı (131b/14)

‘a. + kuyruğına (131b/15)

‘a. + ler (128b/7)

‘a. + şokan (141a/3)

‘a. + şokana (93b/10)

‘a. + şokduğı (128b/10), (132a/1),
(142a/3), (6a/6), (80b/13), (91a/7)

‘a. + şokduğına (102b/12), (144b/10),
(148b/13), (15b/11), (24a/12),
(56a/13), (56b/5), (61a/9), (63b/6),
(64a/5), (74a/13), (77b/12), (84a/3),
(88b/11), (93a/15), (93a/2), (97a/7),
(99a/1)

‘a. + şokduğından (70b/4)

‘a. + yağıdur (128b/4)

[= 49]

akşurd: Bk. akşirt-

a.-a (149a/11)

[= 1]

akşirt: Birinin aksırmasına sebep olmak, hapşirtmek.

a.-mağıla (118b/6), (149a/12)

[= 2]

akşurd: Bk. akşirt-

a.-a (101a/4)

[= 1]

aktabas: < ? Armut ağacına benzeyen ve yemişi mersin yemişi gibi olan bir ağaç.

a. (27a/8)

[= 1]

āl: < Ar. 1. aile. 2. evlât. 3. sülâle.

ā. + ine (1b/2)

[= 1]

al: Kırmızı, kızıl.

a. (4a/3)

[= 1]

al-: Almak.

a.-a (82a/12), (97b/8)

a.-alar (101a/9), (113b/11), (113b/8),
(113b/9), (115a/6), (115a/6),
(115b/10), (116a/12), (116a/14),
(116a/2), (116a/3), (116a/7), (122a/14),
(122b/4), (122b/5), (123a/1), (124b/6),
(125b/15), (126a/1), (126b/13),
(126b/15), (127b/9), (128a/2),
(17a/10), (17a/9), (25a/11), (2a/8),
(2a/8), (2a/9), (38b/10), (5a/1),
(73a/10), (86b/2), (98b/15)

a.-ıcağ (17b/3)

a.-mağuş (98b/13)

a.-mış (3a/13)

a.-sa (62a/6), (66a/1), (9a/15)

a.-salar (105b/3), (105b/4), (108b/6),
(10a/2), (110b/15), (12b/5), (131a/1),
(134a/10), (135a/15), (135a/7),
(136b/13), (140a/12), (144b/8),
(145a/11), (147a/15), (147b/3),
(147b/5), (16b/3), (16b/9), (1b/11),
(22b/15), (23b/2), (25a/8), (26b/6),
(33b/14), (36a/15), (3a/15), (3a/7),
(3a/9), (42a/1), (42b/5), (44a/6),
(44a/7), (48b/12), (4a/11), (4a/4),
(4b/11), (4b/5), (62a/1), (64b/13),
(71b/9), (80b/9), (81b/14), (82a/4),
(84b/9), (86b/15), (87a/3), (87b/6),

(88a/1), (8b/3), (91b/1), (93a/13),
(95a/12), (9b/15), (9b/2), (9b/4)

a.-ub (10a/2), (113b/15), (115a/2),
(135a/6), (135a/9), (138a/7), (27b/11),
(31b/7), (31b/9), (60b/10), (72b/1),
(88a/2), (95a/1), (96b/9)

[= 112]

ala: Karışık renkli, çok renkli, alaca.

a. + kelerdür (143a/11)

[= 1]

‘alāmet: < Ar. Belirti.

‘a. (91b/8)

‘a. + i (148a/1)

[= 2]

alāṭīnī: < ? Bir çeşit sarmaşık; (*Antirrhinum*
Elatine).

a. (28b/2)

[= 1]

alav: 1. Yanan maddelerin veya gazların türlü
biçimlerdeki ışıklı uzantısı, yalım, yalaz, alaz,
şule. 2. Sıcaklık.

a. + m (119b/6), (69b/12), (70b/7),
(81b/12), (95a/9)

a. + ina (112a/5)

a. + larına (25a/14)

[= 7]

‘alavlan-: Bk. alavlan-

‘a.-duğımı (49a/4)

[= 1]

alavlan-: Alevlenmek, sıcaklaşmak, yanmak.

a.-duğın (130b/4), (134a/7), (51b/14),
(58b/2), (96b/6)

a.-duğına (51a/14), (51b/9)

a.-duğını (15a/14)

[= 8]

alavlandur-: Alevlendirmek, yakmak.

a.-ur (79b/8), (83a/10)

[= 2]

alçı: Alçı taşının pişirilip toz durumuna getirilmesinden elde edilerek yapılarda, sanatta, mimarlıkta ve dişçilikte kullanılan madde. Krş. cebsîn.

a. + dur (79b/12)

[= 1]

‘âlem: < Ar. 1. Dûnyâ, cihan, 2. İnsanlar, halk.
3. Lüzum, mânâ.

‘â. + üñ (5a/8)

[= 1]

‘aleyhi’s-selâm: < Ar. “Ona selam olsun” anlamında peygamberin ismi anılırken söylenen söz.

‘a. (134a/12)

[= 1]

alın: Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü.

a. + a (103a/10), (103a/9), (124a/2),
(18b/5), (41b/2), (50b/9), (66a/11),
(71b/10), (98b/15)

a. + larına (147a/14)

[= 10]

allāh: < Ar. Kâinatta var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık, Tanrı.

a. + a (1b/2)

[= 1]

allāhü te‘ālā: < Ar. Yüce Allah, ulu Allah.

a. (26a/8)

[= 1]

alma: Elma; (*Pirus malus*). Krş. tuffāh

a. (52b/7), (70a/14), (95a/10)

a. + dur (70a/6)

a. + kokuşına (37b/13)

a. + şuyıdur (95a/10)

a. + şuyıla (109a/5)

a. + şarābı (70b/4)

a. + yaprağına (85b/10)

a. + yı (70a/11), (70a/8)

[= 11]

al(ı)n: Bk. alın

a. + ı (18b/10)

a. + ına (100a/7), (71a/15), (87a/7)

[= 4]

alt: 1. Bir şeyin yere bakan yanı, zir, üst karşıtı.
2. Bir nesnenin tabanı.

a. + ı (41a/15), (79b/7)

a. + ına (106a/13), (118b/13), (28a/1),
(53a/5), (84b/9)

a. + ında (106b/9), (140a/2), (142b/10),
(147a/3), (149a/10), (76b/10)

a. + ındağı (62a/12)

[= 14]

altı: Altı.

a. (108a/5), (109a/5), (116a/10),
(116b/15), (118a/14), (118a/5),
(119a/10), (11a/4), (130b/1), (138a/5),
(145a/12), (20b/14), (21b/14), (24a/4),
(24a/5), (38b/6), (38b/7), (3a/15),
(64b/13), (78a/3), (8b/2)

a. + da (58a/9)

a. + şar (28b/4)

[= 23]

altı yüz: Altı yüz.

a. (116a/10), (116b/15), (145a/12)

[= 3]

altı yüz altmış: Altı yüz altmış

a. (116b/15)

[= 1]

altı yüz yigirmi: Altı yüz yigirmi

a. (116a/10)

[= 1]

altmış: Altmış

a. (116b/15), (122b/10), (126b/3),
(12a/1), (64b/13), (71a/9), (72b/2),
(86b/13)

[= 8]

altun: Altın.

a. (132a/5)

a. + a (30b/10)

a. + başı (101b/8)

a. + dur (132a/1)

a. + halka (132a/6)

a. + rengi (89a/15)

a. + rengine (140a/15)

a. + yüzük (132a/7)

a. + yüzük kaşına (39b/10)

[= 9]

alūc: <Far. Çiçekleri beyaz veya pembe renkli olan genellikle dikenli dallara sahip bir ağaç türü ve bu ağacın meyvesi, alıç; (*Crataegus*).

a. + a (13b/3)

a. + ağacına (13b/3)

a. + yaprağına (46b/7)

[= 3]

alūc: Bk. alūc

a. + dur (136a/11)

[= 1]

alūsan: <Ar. Sarı sümbül; (*Alyssum alpestre*).

a. + a (36b/9)

[= 1]

alumālī: <Gr. Davut peygamber yağı, bulgar yağı.

a. (28a/14)

[= 1]

amāriṭan: <Gr. Sarı papatya çiçeği, altun çiçek; (*Gnaphalium citrinum*). “amārantūn, amāriṭūn”

a. (30b/9)

[= 1]

amadurayān: <Gr. Yaş otu; (*Coix exaltata* Jacq.). “amadrayān”

a. (30a/3)

[= 1]

‘amel: <Ar. Etki, kullanım, işlem.

‘a. + èder (7a/13)

‘a. + i (120b/10), (120b/8)

‘a. + isi (138a/2)

‘a. + isinüñ (138a/3)

[= 5]

‘ameli: <Ar. Uygulamalı, pratik.

‘a. + si (138b/11)

[= 1]

‘amelī: Bk. ‘ameli

‘a. (138b/11)

[= 1]

ammā: <Ar. Ama

a. (105b/13), (108b/1), (10a/10), (12b/14), (13b/4), (28b/11), (51b/2), (55b/12), (5b/13), (5b/13), (67b/13), (72b/9), (73b/3), (73b/6), (9a/3)

[= 15]

‘anber: <Ar. 1. Güzel koku, misk. Adabalığı ve kaşalot denilen büyük balıkların bağırsaklarında oluşan güzel kokulu madde. 2. Amber çiçeği, bir tür mimoza; (*Geum urbanum*).

‘a. (119b/4)

‘a. + i (119a/15)

[= 2]

aṇul: Bk. aṇul

a. + ca (120a/12)

a. + ca aṇulca (120a/12)

[= 2]

aṇula-: Hafiflemek.

a.-ya (123a/13)

[= 1]

aṇul: Yavaş, sakin, hafif.

a. (51a/10)

a. + aṇul (51a/10)

a. + ıcaḡ (27a/12)

[= 3]

ana: 1. Anne. 2. Yavrusu olan dişi hayvan.

a. + larına (46b/11)

a. + sıyıla (105b/5)

[= 2]

anāḡālīs: <Gr. Sülük otu ve horozibiği adlarıyla da bilinen bir ot.

a. (34b/11)

[= 1]

anca: Bk. ancaḡ

a. (58a/8)

[= 1]

ancak: Ancak, yalnızca.

a. (100b/12), (34b/6)

[= 2]

ancılayın: Öylece, o şekilde.

a. (104b/3), (18b/4), (65b/11)

[= 3]

anduz: Andız, yaprakları dikenli olan bir çeşit ardıç,kırlarda yetişen zararlı bir ot; (*Juniperus drupacea*). Krş. rāsen

a. + a (132b/14)

a. + dur (137b/13)

[= 2]

anīsōn: <Far. Anason; (*Pimpinella anisum*).

a. (32b/6), (33a/3)

a. + a (20b/8)

a. + dur (21b/7)

a. + şuyıla (104b/1)

[= 5]

anīsōn: Bk. anīsōn

a. (150a/12)

[= 1]

anīṭrūn: <? Yaban gendenesi.

a. (34b/8)

[= 1]

ansilīṣ: <Gr. Yaban mercimeği.

a. (32a/3)

[= 1]

anūmālī: <Far. Şarap ve bal karıştırılarak yapılan bir içecek.

a. (37a/2)

a. + şarābıla (50b/12)

a. + şarābına (49a/3)

a. + yile (66a/12)

[= 4]

anūṭūliyūn: <Gr. Yaban kabağı.

a. (36b/13)

[= 1]

anzūrūt: <Far. Göz otu; (*Astragalus sarcocolla*).

a. + a (34b/3)

[= 1]

anzurūt: Bk. anzūrūt

a. (13b/1), (34a/12)

a. + ı (34b/2)

[= 3]

ara: 1. İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe. 2. İki olguyu, iki olayı birbirinden ayıran zaman, fasıla.

a. + da (76a/9)

a. + dan (63a/7)

a. + larında (89a/5)

a. + sı (42b/14), (48a/7)

a. + sına (133b/10), (135b/1), (14a/4), (59a/3), (63b/6)

a. + sında (101b/11), (102a/13), (108b/2), (10a/5), (11a/3), (11b/14), (130a/13), (140a/6), (15b/6), (17a/14),

(21a/1), (24b/7), (28b/4), (31a/13),
(34a/4), (34b/9), (35b/6), (4a/2),
(57a/15), (82a/14), (96b/4), (9b/10)

a. + sındadur (86b/15)

a. + ya (69a/11), (76a/5)

[= 35]

‘arab: < Ar. Arap, Arap halkından olan.

‘a. + lar (142b/5)

‘a. + taş (88a/8)

[= 2]

ārāfuvā: < ? Mercimek külücürü.

ā. (11a/2)

[= 1]

ārāḳūyūn: < ? Tuzak otu. "arkatyun"

ā. (11a/7)

[= 1]

aralığ: Ara, mesafe.

a. + ında (102b/9), (72b/4)

[= 2]

arcılḳna: < ? Sarı çiçekleri ve pirinç gibi beyaz yaprakları olan, genellikle boyacıların kullandığı dikenli bir bitki.

a. (11b/13)

[= 1]

ard: Art, arka.

a. + a (99a/13)

a. + ı (16b/4)

a. + ında (6b/10)

a. + ında (33b/12)

a. + ından (122a/7)

[= 5]

ardāle: Bk. addale

a. + leri (70b/1)

[= 1]

ardale: < ? Bu sözcük her iki nüshada da bu şekilde yazılmıştır ve anlam olarak “kas” manasındaki “adale” sözcüğüyle aynı anlama geldiği düşünülmektedir.

a. + sustluğına (111a/13), (133a/15)

a. + sustluğına (110a/5)

a. + şişine (136b/1)

a. + zahmetine (114a/14)

[= 5]

arduc: Ardıc, servigillerden, güzel kokulu, yapraklarını kışın da dökmeyen, yuvarlak kara yemişleri ilaç olarak kullanılan bir ağaççık.

a. + ağacına (129b/5)

a. + yimişine (2b/13)

[= 2]

argīs: < Ar. Hekimlikte göz ilacı olarak da kullanılan karamuk ağacının kabuğu, kadın tuzluğunun kök kabuğu.

a. (2b/5)

[= 1]

arid-: 1. Temizlemek, temiz duruma getirmek, paklamak. 2. Katışıksız duruma getirmek, tasfiye etmek.

a.-a (100b/10), (100b/7), (101a/3),
(103b/12), (105a/13), (112a/14),
(112b/3), (119b/12), (129a/10),

(129a/9), (12a/6), (136a/8), (138a/15),
(138a/15), (13a/10), (140b/5),
(149a/12), (14b/2), (20b/10), (21b/5),
(23b/9), (25a/4), (30b/14), (30b/14),
(33b/6), (38a/11), (39a/6), (40a/12),
(43a/6), (44a/14), (45a/14), (46a/13),
(46b/5), (49a/14), (49b/9), (53b/3),
(56a/2), (58b/13), (62a/11), (64b/10),
(68b/14), (68b/5), (69b/7), (6a/8),
(6b/15), (6b/7), (74a/10), (84a/11),
(86a/13), (87b/8), (88a/10), (92b/6),
(96a/9), (96b/10), (99a/4), (99a/9)

a.-alar (121a/10)

a.-ub (13b/7)

a.-ur (112b/6), (117a/8), (133b/13),
(134b/8), (139b/5), (13a/14), (14a/13),
(19b/5), (20a/15), (21a/2), (26a/6),
(27b/13), (50b/5), (51a/5), (63a/10),
(63a/9), (80b/2), (89a/6), (94a/2)

a.-urken (139b/1)

[= 78]

arık: Zayıf, cılız, kuru, sıska.

a. + ède (5a/7)

a. + kişiler (6b/8), (71b/11)

[= 3]

arıklık: Zayıflık.

a. + ın (64b/4)

[= 1]

arış: <Far. Kolun dirsekten parmaklara kadar
olan bölümü

a. (10a/9), (11b/9), (139a/3),
(140a/13), (149b/7), (27b/9), (31a/7),
(37a/13), (37b/12), (42a/7), (43a/12),

(46a/1), (64a/7), (67b/1), (86b/9),
(91b/13), (9a/13)

[= 17]

arıtla-: Ayıklamak, temizlemek.

a.-ya (122a/9)

[= 1]

‘arız: <Ar. Vaka, vaki olan şey.

‘ā. (46b/9)

[= 1]

arķa: Arka, sırt.

a. (114b/14), (118a/13), (124a/15),
(126a/5), (134b/13), (77a/15)

a. + ağrısın (15a/1), (61b/5), (72b/8),
(8a/15)

a. + ağrısına (121a/2), (124b/13),
(125b/10), (128a/10), (4a/15), (54a/6),
(71a/1), (72b/7), (85b/6), (96b/1),
(99b/4), (99b/5)

a. + da (123b/6)

a. + larında (139b/1)

a. + oğurgalarına (123a/10), (125a/13)

a. + oğurgalarında (125a/5)

a. + oğurgasında (125b/2)

a. + sına (147b/1)

a. + ya (121a/4)

[= 30]

armūd: <Far. Armut; (*Pirus communis*).

a. (27a/8)

a. + ağacına (27a/9)

a. + ağacında (62a/15)

[= 3]

arpa: Buğdaygillerden bir bitki; (*Hordeum vulgare*)

ve bu bitkinin ekmek ve bira yapımında kullanılan,

hayvanlara yem olarak verilen taneleri.

a. (107b/6), (110a/6), (137a/4),
(28b/5), (39b/7), (39b/9), (39b/9),
(40a/13), (52b/8), (70a/4), (89b/12),
(89b/4)

a. + şamanın (68a/12)

a. + şuyyla (19a/2)

a. + unı (74a/6)

a. + unıyla (101b/2), (102b/15),
(109b/2), (128b/14), (12a/3),
(136b/11), (136b/7), (140b/7),
(141b/3), (150a/2), (15b/8), (16a/6),
(40a/13), (41a/8), (53b/4), (55b/10),
(58b/1), (68b/8), (73b/14), (73b/3),
(74a/12), (75b/2), (86a/11), (92a/11),
(96b/12)

a. + yaprağına (63a/4)

a. + yı (70a/4)

a. + yıla (146a/14), (146b/4), (33b/2),
(62a/3)

[= 46]

arşlan: Arslan.

a. + uñ içi yağıyla (18a/14)

[= 1]

art: Bk. ard

a. + dan (29a/6)

[= 1]

arças-i levhiyā: <Gr. Karga düleği, ziravend-i tavil; (*Ecballium elaterium*). “arestunuhiya, arestuluhiya”

a. (12b/15)

[= 1]

art-: Artmak, çoğalmak.

a.-a (104a/1), (9b/8)

a.-arken (105b/2)

[= 3]

artuq: Fazla.

a. (108b/15), (111b/12), (17b/5),
(20b/1), (25b/15), (75a/11), (8b/13),
(8b/13)

a. + ete (145b/6)

a. + eti (138b/8), (4b/12), (97a/11)

a. + etin (7a/11)

a. + etleri (138b/1), (6b/2)

a. + etlerin (12a/8), (139b/2)

a. + hılt (108b/1), (145b/4), (48a/14)

a. + hıltı (57b/2)

a. + hıltlar (106b/3), (75a/9)

a. + hıltlara (103a/7)

a. + hıltları (108b/13), (126a/9),
(133a/4), (148a/13), (32b/8), (33b/1),
(47b/6), (73b/11), (86a/13), (92a/8)

a. + hıltların (104b/12)

[= 35]

artur-: Arttırmak, çoğaltmak

a.-a (24b/12)

a.-salar (61b/10)

a.-ur (29b/10)

[= 3]

artükān: <? Aslı sarı olan fakat ateşde rengi kırmızıya dönen küçük taşlar.

a. (12a/6)

[= 1]

aru: Arı, temiz.

a. (127b/1), (130a/5)

[= 2]

aru: Arı.

a. + şokduğına (131a/4), (30a/8), (55b/8), (82b/15)

[= 4]

aruk: Bk. arık

a. (54b/5)

a. + kişiler (64b/4)

[= 2]

aruklad-: Zayıflatmak.

a.-ur (107a/9)

[= 1]

aruz: <Far. Piriñ. Krş. riz. “araz, uruz, urz”

a. (10b/3)

[= 1]

ārzū: Bk. ārzū

a. + sın (8a/6)

[= 1]

ārzū: <Far. 1. İstek, dilek. 2. Heves.

ā. + sın (102b/3), (109a/1), (129a/10), (132b/4), (133a/11)

ā. + sın (105b/12)

[= 6]

ās: <Ar. Mersin ağacı ve yemişi; (*Myrtica communis*)

ā. (16a/2)

[= 1]

aş-: 1. Bir şeyi aşağıya sarkacak bir biçimde bir yere iliştip sarkıtmak. 2. Üzerine takınmak, kuşanmak

a.-a (131a/12)

a.-a kıosa (146a/12)

a.-a kıosalar (107b/15), (113a/9), (135b/6), (136a/5), (137a/6), (137a/8), (146b/9), (147b/4), (1b/14), (21a/13), (28a/9), (2a/1), (36b/10), (39a/12), (64a/5), (70a/5), (71a/14), (71b/5), (76a/12), (76a/5), (87a/7), (87b/11), (88b/8), (90a/2), (90b/7)

a.-a kıoyalar (114b/4), (120b/15), (128a/2), (128b/8), (86b/3)

a.-alar (126a/13), (87a/6)

a.-sa (15a/13), (80b/12), (82a/13)

a.-salar (129b/3), (32a/3), (48b/10), (48b/10), (4a/15), (60b/15), (71b/4), (82a/14), (88a/7)

[= 46]

aşābi‘ū’ş-şufr: <Ar. Meryemeli adıyla da bilinen bir bitki.

a. (20b/11)

[= 1]

‘aşāfir: <Ar. Serçe kuşu.

‘a. + dür (62b/12)

[= 1]

āsān: <Far. Kolay.

ā. + éde (133b/12)

ā. + éder (118a/8), (134b/7), (51a/4)

ā. + eyleye (148a/14), (43b/11)

[= 6]

āsānlıg: Kolaylık

ā. + ıla (137b/6)

[= 1]

āşar: <Ar. 1. Vazifeler, görevler. 2. Yükler. 3. Cürümler, kabahatler.

ā. (67b/4)

ā. + étmeye (89a/3)

[= 2]

āsārūn: <Gr. Kediotu, asaron; (*Asarum europaeum*).

a. (13b/13), (14a/10), (99a/6)

a. + dur (25a/10), (84a/11)

a. + şarābı (14a/8)

[= 6]

aşfūn: <? Tepesinde incecik başları ve doluca tohumları olan anasona benzeyen bir bitki.

a. (20b/6)

[= 1]

‘aşfūr: <Ar. Aspir denilen, çiçekleri safran yerine boyar madde olarak kullanılan bir bitki,

yalancı safran, haspir, kurtum; (*Carthamus tinctorius*).

‘a. + cibresine (75b/5)

[= 1]

aşhāb: 1. Sahipler. 2. Peygamberimizi görmek ve sohbetine ermek şerefini kazanmış kimseler.

a. + ına (1b/2)

[= 1]

aspūr: <Ar. Aspir denilen, çiçekleri safran yerine boyar madde olarak kullanılan bir bitki, yalancı safran, haspir, kurtum; (*Carthamus tinctorius*). “‘aşfūr”.

a. + yağıdur (124b/11)

[= 1]

aştrāgālīs: <Gr. Tavşancılturnağı denilen bitki. “asragalis”. Krş. tavşancıl toynağı.

a. (15b/12)

[= 1]

aştuatīkūs: <Gr. Ayıkulağı denilen bir bitki, çalba, karağan; (*Phlomis grandiflora*). “ustuatninus”. Krş. ayu kulağı

a. (15a/8)

[= 1]

aştuflīn: <Gr. Havuç; (*Daudus carota*). “astafin, ıstafilin, ıstiflin, ıstaflin”.

a. (21a/4)

[= 1]

aş: Yemek.

a. + ıdur (22a/1)

[= 1]

aşağa: Aşağı, alt.

a. (55b/6), (56a/4), (56a/4), (80b/15)

a. + dan (1b/9), (43a/3)

a. + dur (141b/10)

a. + nuñ (23b/8)

[= 8]

‘āşık: < Ar. Birine, bir şeye tutkun, imre, emre.

‘ā. (83b/11)

‘ā. + laruñ (135a/6)

[= 2]

aşkar: < Ar. Koyu kırmızı.

a. + ı (83a/4)

[= 1]

at: At.

a. (36b/8), (70a/4)

a. + a (70a/5)

a. + kuruşağı (36a/3)

a. + kuyruğı (30b/1)

a. + laruñ (60a/10)

[= 6]

at-: Atmak.

a.-a (88a/2)

a.-alar (116a/4), (118b/15)

a.-arlar (87b/15)

a.-salar (99a/13)

[= 5]

at dili: Yaprığı mersin yaprağına benzeyen bir bitki; (*Ruscus hypoglossum*). Krş. avîğılaşan

a. (36b/8)

[= 1]

atlu: Bk. adlu.

a. (67b/14)

[= 1]

atmaca: Kartalgillerden, ava alıştırılabilen küçük bir yırtıcı kuş, akkuş; (*Accipiter nisus*). Krş. zemeñ

a. + dur (137a/9)

[= 1]

av: Ağ.

a. + ı (103b/5)

[= 1]

avadan: < Far. İyice, adamakıllı.

a. (91b/2)

[= 1]

avāfīnūs: < Gr. Kendi yeşil, çiçekleri ise boz renkte olan bir karış uzunluğunda bir ot.

a. (36a/6)

[= 1]

āvāz: < Far. Ses, seda.

ā. (66b/1)

ā. + ı (51b/3), (80b/2), (96a/15)

ā. + ları (53b/8)

[= 5]

avcı: Avı kendine iş edinen kimse.

a. + lar (27b/11)

[= 1]

avīglašān: <? Yaprığı mersin yaprağına benzeyen bir bitki. (*Ruscus hypoglossum*).
“un‘alisin” Krş. at dili.

a. (36b/8)

[= 1]

avīnā: <? Gelincik çiçeğinin bir türü.

a. (37a/5)

[= 1]

avnūbirūhīš: <? Yaş ve viran yerlerde biten, kızıl çiçekleri olan bir bitki.

a. (36a/13)

[= 1]

‘avrat: < Ar. Kadın.

‘a. (112a/11), (132b/10), (136a/2),
(28a/6), (2a/13), (97b/7), (9a/15),
(9a/5), (9b/7)

‘a. + a (118a/8)

‘a. + ı (27a/12)

‘a. + lar (101b/1), (104a/1), (104b/11),
(105a/14), (109b/1), (109b/12),
(114a/13), (117b/15), (122a/6),
(130b/1), (131a/7), (132b/1), (132b/3),
(133a/9), (136a/4), (139a/7), (139a/8),
(140b/8), (143a/4), (143a/6),
(143b/13), (144b/12), (147b/1),
(150a/3), (21a/12), (21a/8), (22a/13),
(22b/12), (24b/2), (26b/12), (27a/1),
(28a/7), (29a/1), (30b/8), (32a/9),
(33a/12), (34a/8), (35b/6), (36a/5),
(36b/7), (37a/10), (37a/9), (38a/9),
(38b/2), (39a/11), (39a/12), (39a/15),
(39a/2), (40a/2), (40b/8), (44a/3),
(44a/8), (44a/9), (44b/11), (45a/14),
(46b/13), (47b/9), (48a/3), (51b/10),
(53b/10), (53b/3), (55b/15), (55b/4),

(56a/11), (56a/6), (57a/6), (59a/12),
(61b/13), (62a/10), (65a/12), (65b/10),
(74a/10), (77a/1), (78a/10), (78b/1),
(78b/11), (78b/14), (79b/11), (80b/7),
(83a/15), (84a/1), (84b/10), (85a/9),
(86a/4), (87a/15), (88b/3), (90b/7),
(91b/14), (91b/7), (96a/4), (96a/7),
(98a/7), (98b/6), (99a/3)

‘a. + lara (105b/12), (145a/4)

‘a. + lardan (57a/1)

‘a. + laruñ (104b/12), (105b/9),
(130b/15), (131b/6), (147b/6), (22a/9),
(32a/2), (35b/5), (89a/13)

‘a. + südile (55a/3)

‘a. + südiyle (18a/2), (25b/12), (28a/5),
(87a/11)

‘a. + uñ (106a/8), (135a/15), (135b/6),
(4a/15)

‘a. + uyluğına (28a/3)

[= 127]

avuc: Avuç.

a. (69a/2)

[= 1]

avz: < Ar. Ördek. “ivez”

a. (36b/11)

[= 1]

ay: Ay.

a. (105b/2), (114b/6), (147a/7),
(147b/12), (147b/14), (39b/10)

a. + da (90a/7)

a. + dan (112a/2), (112a/3)

a. + evvelinde (18b/7), (99a/12)

a. + ınuñ (46b/1)

[= 12]

aya: Aya, avuç içi.

a. (90a/2)

a. + sına (20b/14)

[= 2]

ayağ: Bk. ayak

a. + a (68a/11), (68a/12)

a. + ı (134b/10), (135b/1), (2a/3),
(81a/1)

a. + ın (147a/3)

a. + ına (134b/12), (48b/10)

a. + ını (143a/10), (146b/8)

a. + ınuñ (17a/7)

a. + uñ (132a/12)

[= 13]

ayak: Ayak.

a. (39a/10), (75a/14)

a. + da (11a/12), (146a/4), (16a/6),
(49b/3), (60a/13)

a. + ların (76a/7), (80b/8), (80b/9)

a. + larını (4a/15)

[= 11]

ayar: < Ar. Ayar, ölçü.

a. + ın (115a/7)

[= 1]

ayārānūṭānī: <? Kutluca otu; (*Teucrium scorodonia*).

a. (37a/13)

[= 1]

ayaz: Duru, sakın havada çıkan kuru soğuk.

a. + a (23b/15)

[= 1]

ayı: Ayı.

a. + nuñ (61a/5)

a. + nuñ ici yağıyla (12a/12)

a. + nuñ südüğün (66a/3)

[= 3]

ayıl: Ayıt, küçük ince yapraklı, kokulu, mor mavi çiçekli, düzgün dallarından sepet örülen halk indinde kutsal sayılan bir ağaç, hayıt, beşparmak otu; (*Vitex agnus castus*).

a. + ağacıdur (59a/7)

[= 1]

ayıl-: Sarhoşluk, baygınlık vb. bir durumdan kurtulmak, kendine gelmek.

a.-a (71b/2), (83b/6)

[= 2]

ayır-: Bölmek.

a.-salar (41b/8)

[= 1]

ay köpügi: Ay köpüğü, geceleri ay ışığında bulunduğu söylenen şeffaf bir çeşit taş. Krş. hācerü'l-kāmer.

a. (87b/9)

[= 1]

aylık: Belirli aydan beri var olan.

a. (78b/10), (78b/10)

[= 2]

aymārūkālīs: <Gr. Gezdigēti, bataklık süseni, kelbaş, kılıç otu; (*Iridaceae pseudacorus*). “imarukalis”. Krş. göz çiğdemi, şaru süsen

a. (37a/8)

[= 1]

‘aynū’l-bakar: <Ar. İri papatya çiçeği, sığır papatyası, sığırközü, mastı çiçeği, arnika; (*Arnica montana*). Krş. azeryün.

‘a. (62b/13)

‘a. + ıla (9a/12)

[= 2]

ayran: Ayran.

a. + ın (6b/11)

[= 1]

ayrıl-: Ayrılmak.

a.-duğma (102a/5)

a.-mış (15a/11), (8b/1)

[= 3]

ayrıtlan-: Ayrıtlanmak, ayıklanmak.

a.-mış (100b/13), (121b/1)

[= 2]

ayruğ: Başka, ayrıca.

a. + ı (8b/11)

[= 1]

ayruk: Başka, ayrıca.

a. (10b/8), (113b/3), (116a/15), (124b/6), (77b/13), (91b/7)

[= 6]

ayu: Ayı

a. (15a/8)

[= 1]

ayu kulağı: Ayıkulağı denilen bir bitki, çalba, karağan; (*Phlomis grandiflora*). Krş. asṭūaṭīkūs.

a. (15a/9)

[= 1]

ayva: Ayva; (*Cydonia vulgaris*).

a. (150a/8)

a. + çekirdegidiür (47a/14)

a. + dadına (64a/8)

a. + şuyı (119a/13), (119a/9)

a. + şuyıla (150a/14)

a. + şuyın (119b/1)

a. + şuyıyıla (29b/5)

a. + şarābıla (20a/6)

a. + şarābıyıla (63a/5)

a. + yağıdur (119a/3)

a. + yağın (4b/3)

a. + yaprağına (28b/15)

a. + yı (150a/9)

[= 14]

ayvadāna: <T.-Far. Ayvadana bitkisi, civan perçemi, pelin, kara pelin; (*Achillea millefolium*). Krş. berencāsaf

a. (115a/1), (44b/7)

a. + budağına (149a/9)

a. + çiçeğine (46b/7)

a. + ya (145b/14)

a. + yağıdur (115a/8)

a. + yaprağın (115a/10)

a. + yapraklarına (30b/10)

[= 8]

az: Az, yetersiz.

a. (133a/12), (41a/12), (4b/8), (54a/8),
(87a/10)

a. + dur (108a/13)

[= 6]

az-: 1. Bozulmak, fasid olmak. 2. Kontrolden çıkmak.

a.-ar (111b/14)

a.-duğma (16b/4), (24b/8)

a.-mış (19b/4), (6b/6), (85b/4), (90b/2)

[= 7]

ā'zā: <Ar. Vücudun her bir parçası, organ.

ā. (121b/9), (128a/9)

ā. + da (45b/3)

ā. + dağı (11b/7), (39b/15), (40a/14)

ā. + lara (61a/13)

ā. + ları (133a/10)

ā. + laruñ (81a/5)

ā. + sı (51b/2)

ā. + sına (25a/9)

ā. + sında (9a/3)

ā. + sından (147a/13)

ā. + sustlığına (78a/8)

ā. + sustlığını (29a/8)

ā. + süstligine (13a/4)

ā. + ya (117b/15), (119b/15),
(124a/14), (128a/8), (25b/7), (62a/10),
(97b/13)

ā. + y1 (100b/11), (109a/1), (119b/11),
(125a/5), (126a/7), (79a/4)

[= 29]

azacuk: Azıcık, biraz, birazcık.

a. (108a/10), (108a/8), (115b/15),
(121a/9), (124a/2), (131b/14),
(147a/13), (22a/4), (43a/14), (43a/5),
(44b/6), (59b/14), (64b/14), (72a/5),
(73a/15), (7b/3), (8a/9), (90b/12),
(98b/9)

[= 19]

azacük: Azacık.

a. (138a/10)

[= 1]

azaçuk: Bk. azacuk

a. (122a/8), (145b/2), (21a/1),
(23b/12), (25a/7), (42b/9), (4b/9),
(53a/9), (54b/3), (61a/4), (70a/3),
(7a/15), (80b/9), (86b/11), (97b/6)

[= 15]

azād-ı dıraht: <Far. Tespih ağacı; (*Melia azedarach*). “azadıraht”

a. (13b/2)

[= 1]

‘āzālāt: <Ar. Uzuvar, organlar.

‘ā. (83b/14)

‘ā. + sustlığına (30b/4)

‘ā. + zaħmetin (38a/15)

[= 3]

-B-

āzānū'l-fār: <Ar. Sıçankulağı, farekulağı adlarıyla da bilinen bir bitki. (*Anagallis arvensis*).

ā. + 1 (10a/6)

[= 1]

āzānū'l-fārū'l-bustānī: <Ar. Bir tür sıçankulağı, farekulağı adlarıyla da bilinen bir bitki.

ā. (9b/8)

[= 1]

āzānū'l-hayvānāt: <Ar. Hayvan kulakları.

ā. (10b/1)

[= 1]

azeryūn: <Far. Akhuvan'ın bir türü olan sarı çiçekli ve bir karış uzunluğunda bir bitki, sığırközü; (*Anthemis nobilis*).

a. (9a/12)

[= 1]

azfārū't-ṭīb: <Ar. Çan çiçeğigillerden, genellikle dağlarda yetişen bir çeşit bitki, şeytantırnağı, dev tırnağı; (*Phyteuma*). Krş. iblīs tırnağı

a. (22a/6)

[= 1]

azu: Köpek dişlerinden sonra içeriye doğru, alt ve üst çenenin iki yanında beşer tane bulunan ve yiyecekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı, azı dişi, öğütücü diş.

a. + sını (132b/11)

[= 1]

bāb: <Ar. Bölüm, kısım

b. + ında (135b/7)

[= 1]

bābādya: <Far. Papatya; (*Matricaria chamomilla*). Krş. bābūnec

b. (118b/15), (47b/4)

b. + çiçeğine (15a/10)

b. + çiçekleri (9a/14)

b. + dur (39b/14)

b. + ya (118b/10)

b. + yağında (40a/15)

b. + yağıyla (64b/7)

[= 8]

bābādya: Bk. bābādya

b. + y1 (118b/12)

[= 1]

babādya: Bk. bābādya

b. (27b/8), (149a/8)

b. + nuḡ (26b/9)

b. + s1 (114a/11), (26b/9)

b. + yağıdur (118b/8)

[= 6]

bābīl: <Ar. Asurlular devrinde Irak'ta kurulan şehirlerden biri.

b. + kavmi (15a/4)

[= 1]

bābili: <Ar. Babil'e ait, Babil'le ilgili.

b. (22a/8)

[= 1]

bāblaş: <? Haşhaş çiçeği (tohumu). “babilus”

b. (43b/12)

[= 1]

bābūnec: <Far. Papatya; (*Matricaria chamomilla*). Krş. bābādya

b. (39b/14)

[= 1]

bādām: <Far. Badem ağacı ve bu ağacın yaş ya da kuru yenilen yemişi; (*Amygladus communis*).

b. (15a/8), (22a/3), (23b/10), (25a/6), (25b/10), (29b/3), (34b/5), (34b/6), (42a/14), (47a/8), (53a/1), (56b/2)

b. + ağacında (62a/15)

b. + çiçeğine (57b/12)

b. + ıla (42b/15)

b. + yaprağına (33b/13)

[= 16]

bādām yağı: Bademden çıkarılan ve deri, kösele gibi şeyleri yumuşatmak için kullanılan yağ.

b. (124a/12), (125b/5), (22a/3), (25a/7), (41b/11), (53a/1)

b. + n (10b/5), (34b/6), (87a/9)

b. + na (42a/10)

b. + nda (112b/10)

b. + ndan (23b/10)

b. + yıla (102a/4), (117a/10), (136b/2), (15a/8), (25b/10), (29b/3), (34b/5), (41b/14), (42a/14), (47a/8), (69b/4)

[= 23]

bādem: Bk. bādām

b. (86b/4)

[= 1]

bādem yağı: Bk. bādām yağı

b. (142b/2), (86b/11)

b. + dur (94a/12)

[= 3]

bādrencibūya: <Far. Oğul otu, melisa, kovan otu; (*Melissa officinalis*). “bādrencbūya”.

b. (40b/5)

[= 1]

bağ: <Far. Bağ, üzüm bağı.

b. (96b/3)

b. + larda (147a/5), (43b/14)

[= 3]

bağ: Kemikleri birbirine bağlamaya, iç organları yerinde tutmaya yarayan lif demeti.

b. + ı (135a/15), (18b/7)

[= 2]

bağarşag: Bk. bağarşuk

b. + a (131b/5)

[= 1]

bağarşuğ: Bk. bağarşuk

b. + a (56b/13), (61a/9), (70b/13)

b. + ında (80b/3)

[= 4]

bağarşuk: Bağırsak.

b. (131b/11), (131b/8), (28b/7)

b. + cıbanlarına (104b/7), (39a/1),
(57a/2), (59b/9), (72a/7), (90a/15)

b. + cıbanlarında (41a/9)

b. + cıbanlarına (131b/7)

b. + da (41b/10), (47a/11), (91a/13)

b. + lar ağzından (88b/10)

b. + lar cıbanlarına (66b/3)

[= 16]

bağarsak: Bk. bağarşuk

b. + da (120a/4), (124a/8), (92b/2)

[= 3]

bağarsuk: Bk. bağarşuk

b. (113b/15), (122b/8), (48b/2)

b. + cıbanlarına (104b/14), (36a/3),
(40b/10), (67a/15), (95a/15), (95a/2),
(95b/2)

b. + cıbanlarına (145b/4)

b. + da (118b/8), (137b/1), (143b/12),
(143b/4), (96a/1)

b. + ları (66a/6)

b. + şişinden (141b/5)

[= 18]

bağır: Bağır, karaciğer.

b. + larına (78a/12)

[= 1]

bağırşag: Bk. bağarşuk

b. + ı (112b/9), (17a/1)

[= 2]

bağırşak: Bk. bağarşuk

b. (64a/2), (75b/4)

b. + ağrısına (77b/5)

b. + cıbanlarına (12b/3), (45b/5)

b. + cıbanlarına (81b/7)

b. + cıpanlarına (2b/12)

b. + da (18a/8), (45a/9), (47b/8),
(51b/11), (59a/1), (73b/8)

b. + dağı (7b/11), (98a/10)

b. + dan (129a/11), (45b/14)

b. + göyündüğüne (119a/7)

b. + lar (102a/5), (31a/10)

b. + lara (52a/4), (54b/4)

b. + lar ağrısına (77a/5)

b. + lar cıbanına (37b/8)

b. + larda (52b/1), (57a/5), (58b/7),
(81b/11)

b. + ları (14b/14), (47a/3), (52a/7)

b. + lar zahmetin (7a/3)

[= 32]

bağırşuk: Bk. bağarşuk

b. + cıbanlarına (110a/2)

[= 1]

bağırsak: Bk. bağarşuk

b. (119b/10), (133b/2), (148b/1)

b. + ağırlarına (41a/2), (47b/12),
(47b/13)

b. + ağırsına (10b/15)

b. + cıbanlarına (39b/1), (48a/14)

b. + da (42a/8), (5a/15), (65b/4)

b. + lar ağırsına (31b/3)

b. + ları (112b/6), (113a/1), (31b/4),
(32b/4)

[= 17]

bağırsuk: Bk. bağarşuk

b. + lara (29b/10)

[= 1]

bağla-: Bağlamak, tutmak, durdurmak.

b.-sa (28a/3), (39b/5), (44a/9), (93a/11)

b.-salar (105b/5), (109b/12), (129b/3),
(130a/4), (130a/5), (132a/13),
(132a/14), (147b/3), (23b/15),
(24b/13), (28a/7), (2a/1), (35b/13),
(4b/6), (63a/7), (83b/12), (89a/13)

b.-yalar (147a/8), (147a/9)

b.-yub (105a/8), (126a/13), (130a/4),
(35b/13), (63a/6), (87a/5), (90b/7),
(99a/13)

[= 31]

bağlu: Erkekliği bağlanmış olan, iktidarsız.

b. + kişi (18b/6)

b. + kişilere (135a/14)

b. + lar (105a/14)

[= 3]

bağzi: Bk. ba'zi

b. + lar (56b/10), (56b/12), (56b/13)

[= 3]

bahak: < Ar. Abraşlık hastalığı.

b. (150a/9), (2a/6), (68b/3)

b. + a (101a/12), (105a/1), (108a/1),
(110b/9), (124b/10), (144a/8),
(146b/1), (20a/12), (39a/9), (41b/4),
(49a/7), (50a/4), (74a/12), (74b/5),
(76b/12), (80a/7), (84a/7), (92b/8),
(98b/1)

b. + edviyyesine (107a/12)

b. + ı (104b/5), (110b/1), (12b/1),
(16a/14)

b. + ları (50b/14)

b. + uñ (2a/4), (43a/7)

[= 30]

bahār: < Ar. Aynü'l-bakar adlı otun sarı renkte
olan türüdür; (*Anthemis nobilis*).

b. (62b/13)

b. + da (134b/2), (14b/7), (70a/8)

[= 4]

bahāyımmedde: Cinsel gücü olmayan erkek,
iktidarsız.

b. (114a/8)

[= 1]

baḥuş: Bk. baḥş

b. + ı (134b/15)

[= 1]

baḥreyn: < Ar. “iki deniz”, Basra körfezi ile Hint denizi, [bâzı rivayetlere göre "Akdeniz'le Hint Denizi" veya "Karadeniz'le Akdeniz"]

b. + de (22a/9)

[= 1]

baḥş: < Ar. Kısım, cüz, parça.

b. + da (134b/15)

b. + ı (101a/10)

b. + ında (101a/10)

[= 3]

bāḥrūrūcī: < Far. Kızıl renkte çiçekleri, nohut büyüklüğünde yemişleri olan bir ağaç. “bāḥrūrūcī”.

b. (43a/12)

[= 1]

baḳam: < Ar. Bakam ağacı, kırmızı boya ağacı da denilen bir ağaç; (*Caesalpinia echinata*).

b. (52a/14)

[= 1]

baḳar: < Ar. Sığır, öküz.

b. (54a/13)

[= 1]

baḳas: < Gr. Şimşir ağacı; (*Buxus sempervirens*). “buḳus”

b. (52b/1)

[= 1]

bāḳlā: < Ar. Bakla. İki çenekliler sınıfının baklagiller familyasından beyaz çiçekleri olan, acı olan taneleri suda tatlılaştırılarak yenilen bir yıllık otsu bitki; (*Vicia faba*).

b. (41a/1)

[= 1]

bāḳlā-yı ḳıbtī: < Ar. Mısır'da sulak yerlerde yetişen kırmızı çiçekli yaban baklası.

b. (42a/6)

[= 1]

baḳla: Bk. baḳlā

b. + dan (42a/2), (89a/9)

b. + sı (53a/2)

[= 3]

baḳlā: < Ar. Bakla; (*Vicia faba*).

b. (60b/11), (35b/11), (89a/9)

b. + dur (46a/6)

b. + ḳurdın (129a/14)

b. + şamanıla (68a/14)

b. + şamanın (68a/15)

b. + sı (31a/1)

b. + sıdur (42a/7)

b. + şuyıla (16b/15)

b. + unın (41b/5)

b. + unını (41a/12)

b. + unıyıla (17b/7)

b. + y1 (41b/7), (41b/7)

b. + yıla (15a/3)

[= 16]

baḳlā-i yemeniyye: < Ar. Pazı, yabani ıspanak, eşter; (*Chenopodium*).

b. (52b/12)

[= 1]

[= 1]

baqlatü'l-enşār: < Ar. Lahana; (*Brassica oleracea*). Krş. kelem.

başşüküş: <? Yaban gendenesi; (*Allium porrum*). “başşüküşten”.

b. (52b/5)

b. (53a/6)

[= 1]

[= 1]

bal: Bal.

baqlatü'l-hamkâ: < Ar. Semizlik otu, semizotu; (*Portulaca oleracea*). Krş. tohmekân.

b. (101a/10), (107b/1), (107b/1), (115b/12), (116a/2), (116a/3), (120a/11), (141b/8), (142a/6), (142a/9), (17b/6), (22b/8), (26b/1), (33a/15), (37a/3), (37a/3), (3b/1), (54b/2), (75a/2), (79b/9), (8b/3), (91b/3)

b. (51b/8)

[= 1]

baqlatü'r-reml: < Ar. Kum baklası.

b. (53a/2)

b. + a (100a/3), (103a/5), (113a/10), (135a/3), (138b/1), (13b/5), (140b/1), (143a/9), (145a/12), (148a/13), (150a/4), (1b/12), (22b/6), (28a/14), (2a/11), (2a/6), (34a/8), (47b/1), (47b/5), (66b/6), (95a/1), (95b/15)

[= 1]

bakır: Bakır.

b. + dan (34b/3)

b. (106a/5), (128b/2), (138a/3), (138a/3), (139b/1), (142a/5), (55b/5), (65a/10), (73a/10), (78a/4), (94b/15)

b. + dur (79b/12)

b. + büradesin (138a/7)

b. + ı (28a/15), (97a/8)

b. + çölmek (69a/6)

b. + ıla (100a/10), (100a/7), (101a/4), (101b/7), (103b/7), (104a/9), (105b/10), (105b/6), (106b/9), (110a/11), (110b/6), (111a/15), (111b/2), (114b/14), (123a/3), (129b/10), (132b/14), (132b/5), (133a/9), (134a/8), (136a/14), (136b/10), (137b/6), (138a/14), (138b/9), (139b/12), (139b/7), (13a/12), (13a/9), (140b/5), (143b/13), (143b/15), (144a/12), (144a/9), (144b/2), (144b/6), (145a/3), (146a/4), (14a/1), (14b/2), (14b/7), (18a/12), (19a/6), (21a/9), (21b/4), (22b/1), (22b/15), (22b/7), (23a/11), (23b/12),

b. + dan (138a/11)

b. + kabda (72a/4)

b. + la (138a/10)

b. + şonıdur (139b/2)

b. + taşındur (129b/9)

[= 18]

bākī 'özür: < Ar. Geriye kalan mazeretler, özürler.

b. (1b/7)

(24b/15), (24b/5), (24b/9), (25a/13),
(25a/3), (27a/5), (33b/8), (35a/2),
(37a/9), (38a/10), (38a/8), (3a/14),
(3a/3), (3a/6), (40b/1), (41a/14),
(41a/5), (43a/15), (43a/3), (44a/1),
(44a/13), (44b/1), (44b/15), (44b/3),
(47b/11), (47b/5), (47b/7), (49a/12),
(49a/14), (50a/7), (50a/8), (50b/13),
(54b/11), (55a/1), (55a/2), (55a/6),
(56b/13), (56b/4), (56b/9), (57b/4),
(5b/13), (60a/5), (60b/10), (63b/4),
(64b/12), (64b/3), (64b/9), (65a/10),
(67a/7), (68b/1), (72b/3), (74b/5),
(75a/12), (75b/15), (76b/12), (76b/9),
(78a/4), (78a/9), (78b/2), (82b/9),
(84a/9), (86a/1), (86a/12), (86a/8),
(87b/12), (88b/4), (8a/7), (90a/11),
(90b/14), (91a/8), (92a/6), (92b/11),
(92b/13), (95a/12), (96b/10), (96b/15),
(97a/12), (98b/2), (99a/10), (99a/14)

b. + ından (58a/5)

b. + ıyıla (30b/14)

b. + kökusına (147a/5)

b. + şarābı (134a/10)

b. + uñ (107b/2)

[= 183]

balāmūd: <Gr. Palamut, meşe türlerinin
uzunca fındığa benzeyen meyvesi; (*Quercus*).

b. + yimişi (7a/4)

[= 1]

balcığ: Balçık, kil.

b. + ı (88b/1)

[= 1]

balcığ: Bk. balcığ

b. (73a/6)

[= 1]

balcığ: Bk. balcığ

b. + ıla (127b/3), (39a/4), (48b/14)

[= 3]

baldırıķara: Nemli yerlerde yetişen birçok
eğrelti otu türünün ortak adı; (*Asplenium*
adiantum nigrum). Krş. persiyāvşān

b. (45a/1)

[= 1]

balğam: <Gr. Balgam, solunum organlarının
salgıladığı, ağızdan dışarı atılan sümüksü
madde.

b. (111b/13), (112a/4), (112b/8),
(114a/6), (133b/12), (6a/9), (80a/10),
(81b/15), (86b/14), (9b/5)

b. + dan (100a/6), (100b/2), (100b/2),
(123b/7), (133b/14), (133b/15),
(136a/9), (144b/9), (145a/7), (19a/13),
(19b/5), (49b/15), (77a/14), (77b/4),
(7b/13), (84b/2), (93a/1), (9a/10)

b. + ı (100a/10), (100a/6), (100b/3),
(100b/5), (101a/15), (102b/5),
(103b/12), (103b/7), (111b/5),
(125b/3), (127a/3), (130b/10),
(130b/11), (133a/10), (137b/10),
(137b/11), (137b/12), (137b/4),
(137b/6), (13a/15), (141a/6),
(145b/15), (148a/14), (149b/8),
(14a/15), (150a/7), (17a/7), (19a/10),
(19b/1), (21b/14), (23b/12), (23b/8),
(26b/10), (29b/6), (33b/5), (33b/7),
(34a/15), (34b/10), (35a/1), (38a/3),
(38a/4), (41b/10), (43b/14), (44a/7),
(45a/4), (45b/15), (46a/3), (46b/12),

(48a/5), (4a/5), (53a/5), (61b/14),
(6a/3), (70a/12), (73a/13), (73b/1),
(79b/8), (84b/12), (86a/8), (86b/5),
(92a/10), (93b/12), (95b/8), (96b/7),
(98a/5)

b. + ın (64b/7)

b. + lar (139b/4)

b. + ları (124b/13), (21b/2), (34b/1),
(45b/13), (50b/2), (63a/10), (69b/5),
(69b/6), (91a/13), (96a/11), (96a/12),
(96a/9)

b. + şişlerine (94b/4)

[= 108]

balğami: Bk. balğamī

b. (100b/7), (107a/7), (33a/2),
(40b/14), (84b/15)

b. + artuk hılṭı (108b/1)

b. + hılṭı (114a/3)

b. + hılṭları (78b/12)

b. + ısıtmaları (13b/9)

b. + katı şişlere (19a/15)

b. + kişiler (58a/7)

b. + şusuzlığı (33a/2)

b. + şişlere (104a/3), (114a/14),
(129a/5), (131a/14), (148b/6),
(31b/14), (47a/2), (53b/5), (57a/13),
(59b/11), (62b/14), (63b/4), (69a/5),
(98a/4)

[= 26]

balğamī: <Ar. Balgamla ilgili.

b. (124a/4), (37b/11), (86a/9)

b. + eski şişlere (37b/2)

b. + hastalığa (125b/2)

b. + kişiler (8a/4)

b. + nezlelerden (115b/8)

b. + şişlere (11b/12), (15b/8), (2b/4),
(40a/14), (82a/1)

b. + zahmetlere (121b/15)

[= 13]

balıḡ: Bk. balık

b. + ı (71b/14)

b. + ıdur (113a/6)

[= 2]

balık: Balık

b. (10a/8), (89b/9)

b. + başıyla (50a/6)

[= 3]

bālīḡ: <Ar. 1.Bulûğa eren. 2. Erişmiş, vâsıl olmuş, varan, yetişen.

b. (106a/1), (65a/8)

b. + olmadın (18b/8)

b. + olur (41b/4)

[= 4]

balımūı: Bal peteğinde arıların yaptığı, mobilya cilası, ayakkabı cilası, sentetik meyve, kozmetikte krem yapımı gibi birçok alanda kullanılan bir mum.

b. + n (24b/6)

[= 1]

bāmbāl kurdı: Bambal kurdu, kuduz böceği.
Krş. zerāyic

b. + dur (131a/6)

[= 1]

bān: <Ar. Sorgun ağacı, kokar sorgun, sultânî söğüt; (*Salix caprea*).

b. (43a/1)

b. + yağıyla (76b/11)

[= 2]

bañ: Ban otu; (*Hyosciamus niger*).

b. (72a/5)

b. + otudur (60a/10)

b. + tohumı (124b/14)

b. + tohumudur (26a/4)

b. + tohumın (124b/6)

b. + tohumına (15b/10), (63b/8)

b. + tohumından (60b/15)

b. + tohumını (60b/12)

b. + tohumunun yağıdır (124b/2)

b. + tohumıyla (60b/10)

b. + yağı (118a/4), (124b/10)

[= 13]

bandur-: Bandırmak.

b.-salar (18a/10)

[= 1]

banṭāfilin: <Gr. Beşparmak otu, ayıt ağacı; (*Vitex agnus castus*). “bantafilun”

b. (59b/5)

[= 1]

baraş: <Ar. Vücutta yer yer beyaz ve alaca lekeler meydana getiren bir hastalık, abraşlık hastalığı.

b. (107a/12), (150a/9), (2a/6), (80b/6), (89b/9)

b. + a (100b/1), (108a/1), (111b/2), (114a/8), (124b/10), (131a/11), (135b/2), (138b/3), (150a/11), (54a/3), (5b/14), (64a/13), (65b/8), (67b/13), (67b/15), (67b/9), (69a/2), (92b/8)

b. + aya (149a/11)

b. + eyler (124b/12)

b. + ı (2a/12), (58a/6), (61b/15)

b. + şa (92b/7)

[= 29]

bardağ: Bk. bardak

b. + uñ (127b/2)

[= 1]

bardağ: Su, çay gibi şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap ve bu kabın alacağı miktarda olan.

b. (127b/3)

[= 1]

bāre: <Far. Pare, parça, cüz.

b. + sini (111b/5)

[= 1]

barış-: İki taraf arasındaki dargınlığı kaldırmak, uzlaşmak, anlaşmak.

b.-maya (132b/11)

[= 1]

bārīlūmāyin: <Gr. Gözlüce yaprak denilen, yapraklarında yemişi olan bir bitki.

b. (43b/2)

[= 1]

barḳāmaṣrā: <? Yaban hardalı. “barka-yı mısri”.

b. (46a/6)

[= 1]

barmağ: Bk. barmağ

b. + a (117a/13)

b. + ı (20b/14)

b. + ina (110b/6), (17a/7), (35b/13), (5a/2)

[= 6]

barmağ: Parmak.

b. (135b/14), (137a/2), (140b/15), (30a/14), (36a/7), (36b/5), (36b/5), (42a/7), (59b/5), (81b/14), (90b/15)

b. + aralığında (72b/4)

b. + ca (10a/11)

b. + da (130b/14), (146a/4)

b. + dan (8a/13), (9a/13)

b. + lar (48a/6), (59a/2)

b. + lar arası yarıldığına (42b/14)

b. + yoğunluğınca (78a/3)

[= 21]

bārsice: <Far.-T. Farsça

b. (43b/15)

[= 1]

başal: <Ar. Soğan; (*Allium cepa*).

b. (49a/5)

[= 1]

başal-ı ‘unşul: <Ar. Ada soğanı; (*Urginea maritima*).

b. (107a/15)

[= 1]

başalü’z-zīb: <Ar. İtkasarı; köpek soğanı; (*Solanum nigrum*). “basalü’z-zeneb”

b. (50a/3)

[= 1]

baş: 1. Baş, kafa. 2. Çıban, yara.

b. (100b/4), (108b/15), (118a/2), (120a/2), (120b/3), (123a/2), (130b/3), (136a/1), (13b/11), (22b/4), (23b/3), (40a/11), (49b/5), (52b/13), (57a/7), (64a/2), (70b/11), (71a/7), (91a/14), (93a/9), (93b/12), (96a/2)

b. + a (101b/12), (102b/6), (103a/1), (103a/3), (111a/15), (118a/9), (119b/7), (121a/8), (123a/6), (124a/1), (127a/4), (128a/15), (129b/1), (12b/11), (12b/14), (12b/6), (130b/3), (136a/13), (136a/8), (138b/6), (138b/7), (140b/15), (141a/2), (141a/6), (143b/1), (144a/5), (145a/15), (149b/11), (16b/11), (16b/14), (17a/3), (25b/9), (27b/5), (38a/12), (42a/12), (44b/12), (44b/13), (47a/7), (47b/15), (49b/12), (50a/10), (50b/7), (51b/12), (52b/3), (53b/6), (56a/9), (58b/8), (59a/14), (5a/14), (62b/3), (72b/6), (77b/6), (79b/15), (84b/2), (84b/3), (84b/7), (85a/2), (85a/6)

b. + ağırdur (108a/10), (72b/8),
(80a/3), (81a/9)

b. + ağırların (121b/8)

b. + ağırlarına (126b/8)

b. + ağırsı (78a/12)

b. + ağırsın (103a/10), (120b/9),
(150a/6), (17a/3), (17b/2), (25b/9),
(44b/12), (47a/11), (48a/1), (51b/12),
(58b/8), (59a/8), (64a/2)

b. + ağırsına (102b/6), (119a/6),
(120a/15), (120b/11), (120b/7),
(121a/11), (122b/1), (124b/4),
(125b/14), (133b/14), (134a/3),
(142b/15), (144b/7), (149b/11),
(17b/15), (32a/2), (32b/12), (40a/11),
(48b/4), (52a/3), (53a/11), (56b/7),
(58b/5), (61a/15), (84b/8), (88b/9),
(92a/4), (98b/15)

b. + ağırsını (107b/11)

b. + barmığına (110b/6), (35b/13)

b. + cıbanların (118a/9), (50a/11)

b. + cıbanlarına (124b/4), (96a/6)

b. + cıbanlarını (16a/11)

b. + çegzindüğün (109a/1)

b. + çegzinmesine (44b/14), (61b/2)

b. + cıbanlarına (141b/11), (45a/12)

b. + da (114b/7), (115b/3), (115b/4),
(116b/2), (119b/7), (122b/11),
(123a/6), (129b/12), (137b/4),
(138b/7), (139a/9), (139b/11),
(141a/6), (144a/14), (27b/2), (44b/5),
(49b/12), (56a/10), (65a/6), (74b/3),
(76b/12), (92b/10), (94b/11)

b. + dağı (137a/3), (16b/14), (24b/11),
(63a/1), (99a/14)

b. + dan (100a/4)

b. + ditredüğine (84b/4)

b. + ditremegin (118a/15)

b. + ditremek (142b/1)

b. + ditremesin (14b/5)

b. + enleri (102a/5)

b. + ı (100b/2), (105a/12), (106a/13),
(125a/1), (12a/10), (135b/9), (141a/4),
(141b/10), (16a/10), (16b/15),
(26b/14), (36b/10), (36b/10), (44b/5),
(50b/4), (67b/5), (68b/4), (77a/7),
(80b/15), (91b/13), (92b/6), (93a/8),
(93b/9), (96a/5), (96b/10), (9a/4),
(9a/7)

b. + ı bartı (44b/5)

b. + ın (26a/13), (80b/9)

b. + ına (141a/5), (141b/10), (22b/11),
(36b/10), (70a/5)

b. + ında (17a/11)

b. + ından (90b/15)

b. + ını (106a/13), (106a/14),
(106a/15), (106a/5), (107b/14),
(12a/12), (132b/8), (135b/6), (143a/10)

b. + ı perti (16b/15),

b. + ıyıla (26a/9), (50a/6)

b. + ıoğasına (119a/4)

b. + lara (102a/14), (55a/8)

b. + ları (65a/3)

b. + ların (103a/4), (105b/11), (110b/15), (131a/1)	baṭīḥ-i hindi: < Ar. Karpuz; (<i>Citrullus vulgaris</i>). “bītiḥ-i hindi, bīttiḥ-i hindi, battih-i hindi”.
b. + suz (80a/15)	b. (51a/13)
b. + şişlerine (48a/1)	[= 1]
b. + uḡ (136b/15)	baṭṭ: < Ar. Kaz.
[= 235]	b. (51b/2)
baş: Bir şeyin genellikle toparlakça ucu.	[= 1]
b. + ı (63a/4), (63a/4), (63a/5), (103a/9), (101b/8)	batır-: Batırmak.
b. + ları (20b/7)	b.-salar (141b/13), (24b/13), (27a/3), (90a/14)
[= 6]	b.-ub (49a/12)
bat-: Batmak, kaybolmak	[= 5]
b.-acaḡca (3a/9)	bayāḡ: Herhangi bir özelliği olmayan, sıradan, alelade, basit.
b.-duḡını (35b/12)	b. (141b/10), (82b/3)
b.-inca (114b/5), (69a/7)	b. + cevüzdür (85a/12)
b.-incaḡca (121b/13)	[= 3]
[= 5]	
baṭam: < Ar. Menengiç ağacı ve meyvesi; (<i>Pistacia terebinthus</i>). “butum”	bayāḡılayın: Eskisi gibi.
b. (50a/15)	b. (116a/2)
[= 1]	[= 1]
batır-: Bk. batur-	bayṭār: < Ar. Veteriner hekim.
b.-ub (66b/4)	b. + ı (1b/6)
[= 1]	[= 1]
baṭīḥ: < Ar. Kavun; (<i>Citrullus vulgaris</i>). “bītiḥ, bīttiḥ, battih”.	ba‘zı: < Ar. Bazı.
b. (50b/8)	b. (112b/12), (112b/12), (12b/13), (12b/2), (14b/2), (89b/14)
[= 1]	b. + lar (100b/11), (100b/12), (101b/6), (103b/3), (107b/11), (107b/5), (109b/11), (109b/15), (12a/2),

(130a/15), (130b/6), (137b/12),
(139a/3), (142a/4), (148a/15), (148a/5),
(16b/8), (19b/3), (22a/3), (24a/10),
(24a/4), (24a/4), (24a/5), (37b/13),
(38b/11), (38b/11), (38b/12), (39b/8),
(41b/11), (57a/14), (57a/14), (57b/12),
(62a/7), (62a/8), (64a/1), (67b/8),
(68a/7), (72b/11), (75a/5), (75a/6),
(77a/6), (77a/9), (77a/9), (80a/14),
(83a/1), (83a/1), (86b/8), (86b/8),
(88b/7), (91a/4), (92a/1), (98a/3),
(9a/14)

[= 59]

bāzıncān: < Far. Patlıcan; (*Solanum melongena*).

b. (42a/11)

b. + ı (42b/13)

b. + ıla (42b/11)

b. + uŋ (42b/1), (42b/5), (42b/7)

b. + uŋ toŋmını (42b/15)

[= 7]

bāz-ı zehr-i ḥayvān: Panzehir.

b. (39b/7)

[= 1]

bāzrenbūya: < Far. Oğul otu, melisa, kovan otu; (*Melissa officinalis*).

b. (46b/5)

[= 1]

bāzū: < Far. Pazi, kolun üst bölümündeki kas.

b. + da (147b/10)

b. + sına (105b/4), (39b/5), (44a/9)

b. + ya (130a/4)

[= 5]

bê: < Ar. Arap alfabesinin ikinci harfi. “be”.

b. (96b/3)

[= 1]

bebeg: Bk. bebek.

b. + in (61a/7)

[= 1]

bebek: Göz bebeği.

b. + büyüdüğüne (41b/1)

[= 1]

bedel: < Ar. Karşılık, bir şeyin yerine verilen ve yerini tutan şey.

b. + i (111b/9), (119a/15), (136a/10),
(137b/12), (13b/1), (19b/2), (20a/5),
(21a/4), (21b/6), (23b/10), (23b/11),
(24a/10), (25a/10), (26a/4), (43a/11),
(45a/15), (45b/8), (47a/13), (48a/13),
(48a/3), (48b/4), (56b/10), (56b/15),
(56b/9), (57a/14), (58a/8), (59a/6),
(62b/12), (65a/1), (68a/8), (69b/8),
(75b/3), (78b/15), (7a/10), (80a/14),
(81a/13), (81b/12), (84a/11), (85a/11),
(85b/4), (91b/11), (95a/10), (99a/6)

b. + idür (24a/11), (27b/8)

[= 45]

beden: < Ar. Beden, vücut

b. (93a/3)

b. + de (100b/3), (121a/8), (25b/6),
(26a/6), (30a/6), (45a/11)

b. + deki (49b/7)

b. + den (100a/5)

b. + e (100b/15), (18b/3), (67b/4),
(79a/3)

b. + i (107a/9), (108b/11), (108b/12),
(11a/1), (137b/11), (137b/7), (26a/5),
(26a/6), (40a/12), (52a/9), (68a/4),
(69b/7), (70b/13), (83a/3), (84a/1),
(85b/12), (85b/5), (94b/14)

b. + inde (10b/8)

b. + ini (5a/7)

b. + kâhelligine (56b/3)

b. + leri (34b/8)

b. + üñ (101a/6), (21b/12), (55a/2),
(93b/15)

b. + üñ mizâcını (46a/11)

[= 40]

bednūs: < Gr. Horoz. “bidnus”.

b. (113a/12)

[= 1]

beg: Bey.

b. (1b/5)

b. + leri (89a/4)

[= 2]

be-gāyet: < Far.-Ar. Oldukça fazla.

b. (101a/11), (102b/15), (102b/3),
(104a/9), (104b/1), (105a/1),
(105a/13), (106b/8), (107a/14),
(107b/12), (107b/4), (107b/9),
(108b/6), (10b/12), (110a/12),
(110b/8), (111b/6), (111b/7), (112a/9),
(113b/12), (113b/14), (114a/8),
(121b/15), (122a/2), (122a/2),
(123a/15), (124b/10), (125a/4),

(125a/8), (125b/8), (129b/4), (12a/4),
(12b/12), (12b/7), (131a/11),
(131b/10), (131b/12), (131b/5),
(132a/13), (132a/3), (132a/4), (133a/8),
(133b/13), (134a/1), (135a/8),
(138a/11), (138b/10), (138b/14),
(138b/3), (139a/1), (139a/6), (13a/14),
(13a/15), (13b/12), (140a/12),
(140b/1), (140b/3), (140b/4),
(141a/12), (141a/2), (142a/3),
(142b/13), (143a/15), (144a/10),
(146a/2), (146b/13), (149a/11),
(149b/14), (14a/1), (14a/10), (14a/14),
(14b/1), (14b/11), (14b/3), (14b/3),
(14b/9), (150a/10), (15a/12), (15a/3),
(16a/10), (17b/11), (17b/14), (17b/15),
(17b/9), (18a/15), (18b/1), (18b/15),
(18b/3), (19a/11), (19b/5), (21b/5),
(21b/9), (23a/4), (23a/4), (23a/8),
(24a/2), (24a/7), (26b/3), (26b/7),
(28a/4), (28b/9), (29a/5), (2b/5),
(30b/8), (31a/7), (31b/12), (31b/13),
(32b/6), (33a/4), (33a/7), (34b/8),
(35b/2), (37b/11), (38a/8), (39b/1),
(39b/13), (3b/1), (3b/14), (3b/15),
(40b/7), (41b/15), (43a/1), (44a/11),
(44b/7), (45a/4), (46b/2), (47b/14),
(48a/12), (48b/7), (49b/6), (4a/12),
(4a/6), (4b/7), (50b/11), (51a/15),
(51a/3), (51b/5), (52a/9), (54a/7),
(54b/15), (55a/1), (55a/14), (57a/10),
(57a/12), (57b/4), (58a/5), (58b/10),
(59a/6), (5a/2), (5a/4), (60b/15),
(61b/10), (62b/4), (63a/11), (63b/5),
(64b/12), (65a/3), (66a/2), (66a/3),
(66a/4), (66b/10), (66b/9), (67a/11),
(67b/11), (68a/14), (68b/7), (69a/12),
(69a/3), (69a/4), (69b/8), (6a/15),
(6b/13), (6b/5), (6b/8), (6b/9), (71a/3),
(71b/11), (72a/4), (73a/12), (74a/6),
(75a/10), (75b/13), (75b/9), (76a/1),
(76a/3), (77b/2), (77b/6), (78a/5),
(79a/10), (79a/6), (79b/2), (7a/14),

(7a/6), (7a/9), (7b/1), (7b/2), (7b/3),
(80a/5), (80b/4), (81a/7), (82b/1),
(83a/3), (83a/5), (83b/4), (84a/5),
(85b/6), (86b/7), (87a/2), (87a/4),
(87b/13), (87b/14), (87b/2), (87b/4),
(87b/8), (88b/4), (89a/6), (89b/14),
(89b/5), (90a/12), (90a/5), (90a/7),
(90b/6), (91a/1), (91a/10), (91a/5),
(91b/3), (91b/6), (91b/8), (92a/12),
(93a/14), (93b/3), (94a/9), (94b/1),
(94b/5), (96b/13), (97b/6), (97b/8),
(98a/13), (98b/1), (98b/4), (98b/7),
(99a/1), (99a/12), (99a/15), (99b/11),
(99b/2), (9a/7), (9b/2)

[= 248]

begrek: Böbrek

b. (47b/10)

b. + de (137a/14)

b. + deki (99a/8)

[= 3]

behmen: < Ar. Kuduzotu, kırmızı türüne kızıl
behmen; (*Statice limonium*), beyaz türüne ak
behmen adı verilir; (*Centaurea behen*).

b. (62b/10), (83a/2)

[= 2]

behmi: < Ar. Kedi otu; (*Valeriana officinalis*).
“bühmi”.

b. (63a/3)

[= 1]

bél: Bel.

b. (123a/11)

b. + e (133a/1)

b. + den (23b/8)

b. + süz (80a/15)

[= 4]

belâdur: < Far. Daha çok Hindistan’da yetişen
kestaneye benzer bir ağaç, beladır ağacı ve o
ağacın meyvesi; (*Semecarpus anacardium*).

b. (58a/2)

[= 1]

beleḥ: < Ar. Hurma koruğu. “belec, belh”.

b. (57b/5)

[= 1]

belesân: < Ar. Pelesenk ağacı ve bundan elde
edilen yağ; (*Commiphora opobalsamum*).

b. (117a/15), (50a/3), (55b/12)

b. + dānesi (114b/3)

b. + dānesini (117b/12)

b. + yağı (56a/3)

b. + yağıdır (58a/9)

b. + yağını (117b/12)

b. + yağınur (56b/9)

[= 9]

belhiyye: < Ar. Arabistan meşesi.

b. (57b/11)

[= 1]

belīd: < Ar. Palamut, pelit, meşe palamudu;
(*Quercus aegilops*). “bellut, belut”.

b. (57a/1)

b. + yaprağına (37a/14)

[= 2]

belilec: Far. Helile otu, kara helile ve sarı helile gibi türleri bulunur; (*Terminalia*).

b. (56b/11)

b. + ile (71b/9)

[= 2]

belinle-: Korkmak, ürpermek, korkuyla sıçramak.

b.-dügi (90b/7)

[= 1]

belki: < Ar.-Far. Belki.

b. (101b/12), (82b/4)

[= 2]

bellüt: Bk.belid

b. (56b/15)

[= 1]

bellütu'l-arz: Ar. Yer çamı, yer peliti, kısamahmut otu, yer palamutu; (*Ajuga chamaepitys*).

b. (57a/15)

[= 1]

belür-: Belirmek, ortaya çıkmak.

b.-dügi (68a/15), (96b/9)

b.-dügünleyin (71b/4)

[= 3]

ben: Ben.

b. (26a/11), (79b/4)

[= 2]

beniz: Beniz, çehre.

b. + de (66b/7)

b. + lerin (30b/9), (6b/14)

b. + şarılığın (46a/11)

[= 4]

ben(i)z: Bk. beniz

b. + i (107a/8), (113a/4), (11a/2), (121a/2), (129b/4), (142b/1), (51b/3), (6b/5), (73b/9), (93a/14), (99b/15)

[= 11]

benze-: Benzemek

b.-düginden (8a/11)

b.-r (101b/12), (101b/9), (102a/14), (103b/10), (103b/14), (104a/4), (107b/6), (109a/13), (109a/14), (10a/10), (10a/11), (10a/6), (110a/3), (110a/4), (11a/8), (11b/1), (11b/10), (11b/14), (11b/4), (121b/4), (126a/5), (129a/1), (129a/2), (129a/3), (129a/4), (129a/4), (129b/5), (130a/13), (131b/15), (134b/11), (134b/12), (135b/13), (135b/14), (137a/2), (137b/14), (139a/12), (139a/3), (139a/5), (13b/2), (13b/3), (13b/4), (140a/14), (140a/15), (141a/12), (145b/14), (145b/15), (145b/15), (147a/3), (147a/4), (147a/5), (148a/6), (148a/6), (148b/5), (148b/7), (149a/14), (149a/8), (149a/9), (149b/6), (149b/6), (149b/7), (149b/8), (15a/10), (15b/10), (15b/13), (15b/14), (15b/7), (17a/13), (17a/14), (20b/12), (20b/12), (20b/14), (20b/7), (20b/8), (21a/6), (25b/4), (25b/5), (27a/9), (27a/9), (28a/10), (28a/14), (28a/2), (28a/2), (28b/15), (28b/3), (28b/5), (2a/14), (2a/15), (2a/3), (2b/13),

(2b/13), (30a/2), (30a/2), (30a/4),
(30b/10), (30b/11), (30b/11), (31a/14),
(31a/7), (31b/12), (33b/13), (33b/13),
(33b/14), (33b/15), (34a/2), (34a/5),
(34a/5), (34a/6), (34b/3), (34b/9),
(35a/13), (36a/1), (36a/15), (36b/13),
(36b/9), (36b/9), (37a/14), (37a/5),
(37b/10), (37b/13), (37b/13), (37b/6),
(37b/7), (3a/3), (42a/8), (43a/2),
(43a/2), (43b/13), (45b/9), (46a/2),
(46a/6), (46a/7), (46a/7), (46b/7),
(46b/7), (46b/8), (4a/7), (52b/6),
(52b/7), (52b/7), (52b/8), (57b/1),
(57b/12), (57b/12), (57b/13), (58a/12),
(58a/12), (59b/6), (62a/14), (62a/9),
(63a/14), (63a/4), (63b/14), (63b/8),
(63b/8), (63b/8), (64a/1), (64a/8),
(64a/8), (67b/14), (67b/2), (67b/2),
(68a/2), (68a/3), (6a/12), (72b/12),
(75a/7), (76a/11), (77b/15), (78a/2),
(81a/15), (81b/13), (82b/2), (82b/2),
(85b/10), (85b/10), (85b/14), (87a/11),
(87b/6), (88a/9), (89a/15), (89b/11),
(91b/12), (96b/4), (96b/6), (9a/15),
(9b/10)

b.-yen (32a/10)

[= 188]

benāt-ı verdān: Hamam böceği.

b. (62b/5)

[= 1]

bendükçe: Bk.bendükçe

b. + deki (19a/6)

[= 1]

bendükçe: <Far. Eklem, kırış.

b. + ler (48a/9)

b. + ler ağırsına (25a/4), (40b/12),
(47a/1)

b. + lerde (27b/6), (34b/1), (79a/12),
(79a/15), (98a/12)

b. + lere (105a/6), (112b/1), (124a/14),
(50a/8)

b. + leri (12b/7), (16a/12), (70b/13)

b. + lerin (46b/8)

[= 17]

benefşe: <Far. Menekşe; (*Viola tricolor*).

b. (58b/1)

b. + çiçeği (91b/12)

b. + çiçeğidir (45b/1)

b. + çiçeğine (101b/12)

b. + çiçeğiyle (24a/8)

b. + mürebbâsı (14b/7)

b. + şarâbı (58b/14)

b. + şarâbını (24a/1)

b. + yağı (108a/7), (120b/8)

b. + yağudur (120a/14), (23b/11)

b. + yağına (42b/15)

b. + yağıyla (135a/9), (140b/2),
(48b/3), (66b/15)

b. + yaprağına (139a/2)

[= 18]

benek: <Ar. 1. Mugaylan ağacının kökü. 2.
Dut ağacı kabuğuna benzer, hoş kokulu bir
çeşit kabuk. "bunk, bünk".

b. (62a/7)

[= 1]

benevüş: <Far. Menekşe; (*Viola tricolor*).

b. + sağızyıla (104b/10)

[= 1]

benī isrāʾīl: “benī isrāʾīl zeytūn” Benî israil zeytini denilen bir taş. Krş. hâcerü'l-yehūd.

b. + zeytūnı (87b/6)

[= 1]

bentūme: Far. Burç ağacı denilen genellikle bağ sarmaşığı gibi zeytin ağacına sarılan bir bitki, yelimkara. Krş. burc.

b. (62a/13)

[= 1]

berāber: <Far. Eşit, eşit miktarda; birlikte.

b. (105a/10), (113a/15), (115a/2),
(116a/11), (117b/6), (119a/11),
(121b/1), (126a/14), (126b/14),
(134a/14), (135a/7), (136b/4),
(137b/3), (138b/12), (141b/3),
(150a/8), (29b/3), (42b/15), (47b/4),
(58b/11), (60b/10), (6b/12), (75a/1),
(75a/2), (7a/2), (80b/5), (90a/10),
(90a/8)

b. + edüb (76a/2)

b. + i (103a/10), (103a/13), (114b/9),
(149b/3), (25a/10), (42b/10), (49a/15),
(69a/7), (87a/3), (97b/12)

[= 39]

berbīne: <Ar. Yabani kişniş otu. Krş. yabān kişniçi.

b. (45b/15)

[= 1]

berde: Katarakt, perde.

b. + sine (100a/4)

[= 1]

berdiyy: <Ar. Kahire’de dış kabuğundan hasır, içindeki özünden kağıt yapılan bir bitki; hasır otu; (*Papyrus antiquorum*) Krş. çoğa. “berdi”.

b. (45b/1)

[= 1]

bere: Bir yere çarpma, incitme veya vurma sonucu vücudun herhangi bir yerinde oluşan çürük.

b. + den (133b/4), (46b/4)

b. + sine (50a/9)

b. + ye (22b/14)

[= 4]

berenc: <Far. Bir tür helile bitkisi ve meyvesi, helile. (*Terminalia chebula*). Krş. kâbilī.

b. (45b/11)

[= 1]

berencāsaf: <Far. Ayvadana, civanperçemi, kovan çiçeği; (*Achillea*).

b. (44b/7)

[= 1]

berri: <Ar. Yabani.

b. + de (31a/3)

b. + yile (84a/13)

[= 2]

bersiyānā: <Far. Tohumu kereviz tohumuna benzeyen uyuz hastalığına faydalı bir otdur. Çiçekten önce tohum veren temmuz ayından önce yetişen bir bitkidir.

b. (46a/15)

[= 1]

bertānīkī: < Gr. Kuzukulağı yaprağına benzeyen bir ot.

b. (45b/9)

[= 1]

besbāsā: Bk. besbāse.

b. + dur (85b/4)

[= 1]

besbāse: < Ar. 1. Rezene; (*Foeniculum vulgare*). 2. Ak üzerlik otu, yaprağı söğüt yaprağı şeklinde olan ve kokusu yasemin çiçeğine benzeyen hoş kokulu bir bitki. 3. Küçük Hindistan cevizi; (*Myristica fragrans*).

b. (119a/9), (48a/13), (56b/11)

b. + dür (43a/12)

[= 4]

besle-: Beslemek, yedirmek.

b.-yüb (132a/11)

[= 1]

bēṣ: Beş.

b. (101a/7), (115b/10), (116a/12), (116b/15), (116b/9), (117a/15), (118a/10), (120a/8), (120a/9), (125b/3), (128b/1), (130b/11), (143a/6), (149b/3), (149b/5), (14a/15), (14b/4), (20b/14), (20b/2), (23b/9), (29b/3), (2a/11), (2a/8), (2a/9), (2a/9), (2b/3), (33a/4), (58a/8), (59b/5), (65b/10), (84a/4), (87a/1), (8b/2), (92b/1), (96a/9), (9a/10)

b. + er (28b/4), (81b/2)

[= 38]

beṣām: < Ar. Hicaz'da yetişen ve misvak yapılan hoş kokulu bir ağaç, pelesenk ağacı, belesan; (*Commiphora opobalsamum*).

b. (50a/2)

[= 1]

bēṣ barmaḳ: Beşparmak otu, ayıt ağacı; (*Vitex agnus castus*). Krş. banṭāfilin.

b. (59b/5)

[= 1]

bēṣ yüz: Beş yüz.

b. (116b/15), (117a/15), (118a/10), (120a/9), (128b/1)

[= 5]

bēṣ yüz kırk: Beş yüz kırk

b. (128b/1)

[= 1]

bēṣ yüz seksen: Beş yüz seksen.

b. (116a/12), (120a/9)

[= 2]

beter: < Far. Daha kötü, çok kötü.

b. + dür (67b/5)

[= 1]

bevāṣīr: < Ar. Basur.

b. + e (90b/9), (91a/5), (94a/3)

b. + i (18b/9)

[= 4]

bevāṣīr: Bk. bevāṣīr

b. (49a/11)

b. + ağırların (38b/4)

b. + den (57b/7)

b. + e (104a/6), (111a/5), (114b/7),
(117b/10), (123b/4), (128b/9),
(130a/2), (130a/2), (13a/13),
(149b/14), (16b/2), (27a/6), (29a/15),
(29b/4), (29b/9), (31b/3), (32a/15),
(42a/12), (43a/1), (46a/14), (4b/10),
(4b/4), (51b/15), (59b/12), (62b/9),
(69a/15), (77a/9), (80b/11), (88b/11),
(95b/12), (96a/12), (97b/9)

b. + i (3a/12), (58a/6)

b. + kanın (50b/5)

b. + otlarına (106b/6)

b. + şişlerine (13a/12)

b. + yellerine (58a/2)

b. + zahmetine (113a/3), (25a/1)

[= 43]

bevāšīr: Bk. bevāšīr

b. + e (114a/12)

[= 1]

bevāšīr: Bk. bevāšīr

b. + ağızların (117a/9)

b. + e (123b/7), (123b/9), (94b/4)

[= 4]

bevāzīr: Bk. bevāšīr

b. + e (138a/14), (90b/14)

b. + i (138a/15)

[= 3]

bevl: < Ar. İdrar, sidik.

b. (65a/1)

b. + i (19b/2), (57b/10), (91a/14)

[= 4]

beyān: < Ar. Açıklamak, bildirmek.

b. + ètdük (85a/12)

b. + olundu (96b/3)

[= 2]

beyin: Beyin.

b. + dür (114a/2)

b. + i (61a/6)

[= 2]

beyni: Bk. beyin

b. + ye (69b/3)

[= 1]

beynisi: Bk. beyin

b. + dür (82b/12)

b. + n (12a/10)

b. + nde (89b/9)

b. + ni (105b/9), (106a/11), (106a/12),
(106a/9), (107b/14), (107b/15),
(51b/7), (90a/4)

[= 11]

beytü'l-mukaddes: < Ar. Mescid-i Aksa,
Kudüs'te bulunan, Müslümanların ilk kiblesi
sayılan kutsal yer.

b. + de (30a/4)

[= 1]

beyze: < Ar. Yumurta. “beyz”

b. (66a/5)

[= 1]

bez: Bez.

b. (113b/10), (87a/13)

b. + de (130a/6)

b. + e (129b/2), (69a/8), (86b/2),
(87a/5)

b. + ile (110a/14), (110b/1)

b. + ine (147b/3)

[= 10]

bez: Salgı oluşturan organ.

b. + ler (17a/8)

[= 1]

bezir: < Ar. Tohum, tane; keten tohumu.

b. + e (42b/13)

b. + ile (42b/13)

[= 2]

bezir: Bk. bezir

b. + çökeline (69a/14)

b. + i kâṭūnādur (46b/15)

b. + yağıdır (124a/7)

[= 3]

bezr-i kâṭūnā: < Ar. Pire otu tohumu; (*Plantago ovata*).

b. (112b/2), (46b/15)

[= 2]

bezr-i kâṭūnā: Bk. bezr-i kâṭūnā

b. (47a/12)

[= 1]

bezr-i kettān: < Ar. Keten tohumu; (*Semen linum usitatissimum*).

b. (47a/14)

[= 1]

bıçag: Bıçak.

b. + ıla (72a/14)

[= 1]

bıganūs: < Gr. Sedefotu; (*Ruta graveolens*).
“baganus”

b. (117a/10), (22b/7), (30a/1), (54b/2),
(68b/4), (83b/13)

b. + dur (143b/7), (23b/11)

b. + ı (22b/5)

b. + ıla (139b/10), (49a/14)

b. + sağızı (75a/5)

b. + yağıdır (118a/13)

b. + yaprağı (2a/8)

b. + yaprağın (118b/2)

b. + yaprağına (43b/13)

b. + yaprağından (63b/15)

[= 17]

bıldırın: Bıldırın.

b. (67b/2)

b. + otı (67b/3)

[= 2]

bınduğ: Bk. bınduk

b. + ı (61a/6)

[= 1]

bınduk: < Ar. Fındık; (*Corylus avellana*).
“bunduk”

b. (61a/3)

[= 1]

bınduk-ı hindî: < Ar. Hint findığı.

b. (61a/12)

[= 1]

bırağ: Bk. bırağ

b.-a (145a/8)

b.-alar (122a/13), (122a/13), (48b/15)

b.-ub (104a/11), (132b/3), (48a/9),
(88a/4), (92b/7)

b.-urlar (73a/7)

[= 10]

bırağ-: 1. Bırakmak. 2. Koymak, bekletmek.

b.-duğı (132b/2)

b.-duğımı (88a/2)

b.-salar (129a/13), (39a/4), (49b/14),
(5a/8), (73b/5), (88a/3), (88a/5),
(89a/10)

[= 10]

bi-‘aynihi: < Ar. Aynıyla, olduğu gibi, tıpkı.

b. (13b/3), (17a/13), (73a/9)

[= 3]

biber: Biber; (*Capsicum annuum*).

b. (83b/13)

[= 1]

bibing: Gövdenin bir yerinde doğuştan ya da sonradan olan et parçası. “bibil”.

b. + lere (102a/10), (68b/3), (76b/10)

[= 3]

bidnūs: < Gr. Horoz.

b. (104b/3)

b. + gözi (148a/5)

b. + hāyasıdur (104a/14)

b. + karnında (89a/9)

b. + uñ (82a/9)

[= 5]

bigi: Gibi.

b. (140b/9), (141b/9), (142a/6),
(142a/9)

[= 4]

bī-ḥaber: < Far. Habersiz, bilgisiz;
vurdumduymaz.

b. + ken (90b/2)

[= 1]

bīḥ-i mercān: < Far.-Ar. Mercan bitkisinin kökü.

b. (3b/9)

[= 1]

bi-‘ināyeti’l-meliki’l-kādir: Mutlak Padişah ve her şeye kadir olan [Allah]’ın yardımıyla.

b. (1b/4)

[= 1]

bil: Bel.

b. + e (121b/6)

[= 1]

bil-: Bilmek.

b.-eydi (147a/2)

b.-meziken (105b/12)

[= 2]

bile: Birlikte, beraber, ile, vasıtasıyla.

b. (116a/13), (19b/4), (21a/14),
(24b/6), (29b/13), (4b/3), (50b/13),
(63a/15), (71b/8), (88a/13), (98b/2)

[= 11]

bileg: Bilek.

b. + e (117a/13)

[= 1]

bilegi: Bk. bilegi

b. + dür (89a/6)

[= 1]

bilegi: Bilegi taşı.

b. (89a/7)

b. + nün (89a/7)

b. + ye (109b/8)

[= 3]

bilisigi: <? Çobansüzgeci, dal uçlarında sütü kestirmekte kullanılan maya bulunan bir bitki, yoğurt otu; (*Galium*). “belesegi”

b. (58a/10)

[= 1]

biñ: Bin.

b. (115a/14), (115a/6), (115a/6),
(115b/11), (116a/4), (116b/4),
(117a/5), (118a/3), (120a/11),
(145a/12), (91b/5)

[= 11]

binbeg: Bk. bibing

b. + leri (16a/11)

[= 1]

binbig: Bk. bibing

b. + e (21b/13)

b. + i (17a/11)

b. + lere (114a/10), (114b/7), (119a/8),
(120a/5), (136b/8), (138b/14),
(139b/5), (142b/13), (144a/7),
(149a/7), (1b/12), (83b/4), (8b/10)

[= 15]

biñ iki: Bin iki.

b. (145a/12)

[= 1]

biñ iki yüz: Bin iki yüz.

b. (145a/12)

[= 1]

biñ yüz: Bin yüz.

b. (115a/6)

[= 1]

biñ yüz seksen: Bin yüz seksen.

b. (115a/6)

[= 1]

bir: Bir.

b. (100b/11), (100b/12), (101a/1),
(101a/10), (101a/14), (101b/11),
(101b/8), (101b/8), (102a/12),
(103b/11), (103b/13), (103b/2),
(104a/11), (105b/2), (105b/5),
(107b/1), (107b/2), (107b/5), (108a/4),
(108a/5), (108a/5), (108a/7), (109a/10),
(109a/11), (109a/11), (109a/11),
(109a/12), (109a/9), (109b/12),
(109b/6), (10a/10), (10a/9), (10a/9),
(110a/6), (111a/5), (111b/5), (111b/6),
(112a/2), (112a/2), (112b/11),
(113a/3), (113b/11), (113b/8),
(114a/5), (114b/10), (114b/5),
(114b/6), (115a/7), (115a/7), (115a/7),
(115b/1), (115b/1), (115b/12),
(115b/12), (115b/12), (115b/13),
(116a/12), (116a/14), (116a/7),
(116b/11), (117a/4), (117a/4),
(117a/5), (117b/2), (118a/4), (118a/5),
(118b/11), (118b/11), (118b/12),
(118b/4), (119a/10), (119a/11),
(119a/11), (119a/12), (119a/13),
(119a/13), (119a/14), (119a/2),
(119b/1), (119b/3), (119b/3), (119b/4),
(119b/5), (11a/15), (11a/7), (11b/14),
(11b/3), (11b/4), (11b/9), (120a/12),
(120a/12), (120a/13), (120a/14),
(120a/8), (120b/4), (121b/13),
(121b/14), (121b/15), (122b/15),
(122b/4), (123b/1), (124a/7), (124b/7),
(125a/9), (126a/1), (126a/12),
(126a/14), (126a/3), (126a/3), (126a/5),
(126b/14), (126b/3), (127b/1),
(127b/2), (127b/9), (128a/13),
(128a/13), (128a/2), (128a/6), (128a/6),
(128b/2), (128b/7), (128b/7), (129a/1),
(129a/2), (129a/2), (129a/3), (129b/4),
(12b/10), (12b/3), (130a/12),
(130a/14), (130a/3), (130a/5), (130a/5),
(130a/6), (130b/7), (131a/13),
(131a/15), (131b/14), (132a/10),

(132a/15), (132a/6), (132a/9),
(132b/11), (132b/4), (133a/10),
(133a/14), (133b/12), (133b/6),
(134a/14), (134b/10), (134b/15),
(134b/15), (135a/15), (135a/2),
(135a/7), (135b/13), (136a/7),
(137a/1), (137b/13), (138a/10),
(138a/3), (138a/3), (138a/7), (138a/8),
(138b/12), (138b/13), (138b/13),
(139a/1), (139a/3), (13a/12), (13b/11),
(13b/12), (13b/2), (140a/11),
(140a/13), (140a/13), (140a/15),
(140a/4), (141a/3), (141b/13),
(141b/13), (141b/8), (142a/11),
(142a/14), (142a/2), (142b/11),
(142b/14), (142b/2), (143a/2),
(143a/2), (144b/13), (144b/2),
(144b/4), (145a/9), (145b/14),
(145b/15), (146a/10), (146a/11),
(147a/12), (147a/13), (147a/3),
(147a/7), (147a/8), (147b/12),
(147b/13), (147b/14), (147b/2),
(147b/9), (148a/2), (148b/7),
(149a/13), (149a/8), (149b/13),
(149b/5), (149b/7), (14a/5), (14b/2),
(150a/12), (150a/12), (150a/6), (15a/9),
(15b/2), (15b/6), (15b/9), (17a/13),
(17a/7), (17b/10), (18a/1), (18b/11),
(18b/12), (18b/12), (18b/7), (19a/10),
(1b/13), (1b/3), (1b/8), (1b/8),
(20b/12), (20b/3), (20b/7), (21a/11),
(21a/12), (21a/6), (22a/6), (23a/3),
(23a/6), (23b/15), (23b/9), (24a/1),
(24a/10), (24a/3), (25a/11), (25a/11),
(25a/3), (25b/3), (26a/13), (26a/14),
(26a/8), (26a/9), (26b/9), (27a/7),
(27a/8), (27b/8), (27b/9), (28a/12),
(28a/14), (28a/2), (28a/5), (28a/8),
(28a/9), (28a/9), (28b/2), (28b/4),
(29a/6), (29a/7), (29b/12), (29b/14),
(29b/15), (2a/14), (2a/14), (2a/15),
(2a/2), (2a/5), (2b/12), (2b/2),
(30a/12), (30a/13), (30a/3), (30b/8),

(30b/9), (31a/13), (31a/6), (31a/7),
 (31b/12), (31b/14), (31b/2), (32a/4),
 (33b/13), (33b/9), (34a/14), (34a/4),
 (34a/9), (34b/11), (34b/4), (35a/12),
 (35b/15), (36a/13), (36a/14), (36a/6),
 (36a/6), (36b/13), (36b/15), (36b/15),
 (36b/5), (37a/13), (37a/15), (37a/3),
 (37a/5), (37a/6), (37b/10), (37b/12),
 (37b/4), (37b/7), (37b/7), (37b/7),
 (38b/7), (38b/9), (38b/9), (38b/9),
 (39a/12), (39a/13), (39a/3), (39b/7),
 (3a/9), (3b/5), (3b/6), (41a/10),
 (41a/11), (41b/11), (42a/2), (42a/2),
 (42a/9), (42b/2), (42b/2), (43a/1),
 (43a/11), (43a/11), (43a/12), (43a/15),
 (43a/3), (43b/12), (43b/2), (43b/6),
 (43b/7), (43b/9), (45b/12), (45b/12),
 (45b/15), (45b/4), (45b/9), (46a/10),
 (46a/15), (46a/6), (46b/7), (48a/11),
 (48a/7), (48b/14), (48b/6), (49b/14),
 (4a/1), (4a/11), (4a/7), (4b/1), (4b/12),
 (4b/13), (4b/13), (4b/2), (4b/5), (4b/7),
 (4b/8), (4b/8), (50b/12), (52a/10),
 (52a/14), (52b/5), (52b/9), (53a/10),
 (53a/2), (53a/5), (54a/1), (55a/9),
 (55b/5), (55b/6), (56a/14), (56a/14),
 (56b/2), (57b/11), (58a/9), (59b/5),
 (59b/6), (5a/10), (5a/2), (5a/2), (5a/7),
 (60a/1), (60a/4), (61b/1), (61b/10),
 (61b/5), (62a/14), (62a/2), (62a/4),
 (62a/5), (62a/6), (62a/8), (63a/6),
 (63b/14), (63b/15), (63b/7), (64a/4),
 (65a/1), (65b/13), (65b/14), (65b/4),
 (66a/1), (66a/1), (66a/12), (66b/4),
 (66b/8), (67a/12), (67a/13), (67a/13),
 (67b/1), (67b/1), (67b/11), (67b/13),
 (69a/1), (69a/2), (69a/6), (69a/8),
 (69b/14), (69b/15), (6a/11), (6a/8),
 (70a/2), (71a/12), (71a/13), (71a/13),
 (71a/15), (71b/12), (71b/5), (73a/15),
 (73a/6), (73a/8), (73b/5), (74a/14),
 (75a/6), (75b/15), (76a/3), (76a/4),
 (76a/6), (76a/8), (76a/8), (76a/9),

(77b/14), (78a/1), (78a/4), (78a/4),
 (78b/5), (78b/8), (79a/6), (79a/8),
 (7a/3), (7a/7), (81a/15), (81a/2),
 (81a/4), (81b/1), (81b/12), (81b/14),
 (81b/6), (82a/12), (82a/13), (82a/15),
 (82a/2), (82a/4), (82a/4), (82b/1),
 (82b/10), (83a/15), (83b/13), (83b/14),
 (84b/9), (85a/8), (85a/8), (85a/9),
 (85a/9), (85b/14), (85b/9), (86b/2),
 (86b/2), (86b/9), (86b/9), (87a/10),
 (87a/13), (87a/5), (87b/1), (87b/4),
 (88a/1), (88a/15), (88b/14), (88b/2),
 (88b/8), (89b/12), (89b/14), (8a/11),
 (8a/15), (8b/1), (8b/5), (90a/1),
 (90a/10), (90a/3), (90a/7), (90b/10),
 (90b/4), (91a/10), (91b/10), (91b/11),
 (91b/6), (91b/7), (93a/9), (93b/1),
 (93b/14), (94a/3), (94a/4), (94b/15),
 (95a/1), (95b/7), (96b/11), (96b/3),
 (96b/7), (97a/11), (97b/13), (97b/7),
 (99a/12), (99a/12), (99a/13), (99b/3),
 (9a/1), (9a/12), (9a/13), (9a/15), (9a/7),
 (9b/12), (9b/12), (114b/11), (114b/4),
 (115b/13), (6b/11), (79b/3), (106a/3),
 (61b/1), (65b/6)

b. + dür (36a/5)

b. + er (103b/10), (103b/14), (137a/2),
 (28b/4), (37a/13), (42a/7), (46a/1),
 (64a/7), (81a/15), (81a/4)

b. + i (103b/15), (103b/15), (109b/7),
 (109b/7), (138b/11), (138b/11),
 (147b/5), (20b/4), (20b/5), (22a/8),
 (22a/8), (81b/13), (81b/13), (98a/1),
 (98a/1), (99b/8), (99b/8)

b. + in (23a/7)

b. + ince (58a/9)

b. + inden (118a/5), (119b/3)

b. + inün (15b/2), (15b/3), (32a/5),
 (34b/11), (34b/12)

b. + isi (134b/1), (17a/10)

b. + isin (133a/13), (139a/7)

[= 606]

biraz: Biraz, azıcık.

b. (112b/2), (116a/2), (23a/2),
(24b/14), (51a/9), (91b/4)

b. + cuk (83a/8)

[= 7]

bire: Pire.

b. (19b/2)

b. + bevli (19b/2)

[= 2]

biribiri: Birbiri, karşılıklı olarak bir diğeri.

b. (103b/15), (6b/9)

b. + ne (37b/5), (37b/7), (4b/9), (5a/4)

b. + yile (88a/3)

b. + yle (88a/1)

[= 8]

birinc: <Far. Pirinç; (*Oryza sativa*). Krş. aruz,
riz.

b. (10b/7)

b. + e (10b/3)

b. + unıyla (60b/12)

b. + yaprağına (11b/14)

[= 4]

birle: İle, vasıtasıyla, birlikte.

b. (101a/15), (114a/6), (22b/8),
(24b/1), (3b/9)

[= 5]

biyān: <Far. Tandırda susuz pişirilen kebab,
büryan.

b. + étseleler (12a/10)

b. + eyleseleler (69b/2)

[= 2]

bi's-şavāb: Doğru, doğruca.

b. (130a/12)

[= 1]

bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm: <Ar. Besmele,
“Esirgeyen ve bağışlayan Allah’ın adıyla.”

b. (1b/1)

[= 1]

biş: Pişmiş.

b. + ini (142b/6)

[= 1]

biş-: Pişik oluşmak.

b.-üb (16b/4)

[= 1]

biş-: Pişmek.

b.-dükden (54b/1)

b.-e (22a/5), (49b/10)

b.-edururken (5a/8)

b.-eni (22a/2)

b.-ince (73a/7)

b.-meye (5a/8)

b.-miş (100b/3), (25b/11), (42b/11),
(66a/7), (80a/4)

b.-mişle (149a/15)

b.-ür (26a/10)
[= 14]
bīṣ: <Far. Bildircın otu denilen Çin’de yetişen zehirli bir ot.

b. (67b/1), (67b/11), (67b/13), (67b/14)

b. + i (67b/9)

b. + üñ (67b/12)

[= 6]

bīṣi-mūṣi: <Far. Fareye benzer, genellikle biş adlı ot dibinde yaşayan bir hayvan. “biş-muş”.

b. (67b/13)

[= 1]

bīṣi-mūṣi bīṣā: <Far. Biş adlı otun bir türü. Bk. bīṣ.

b. (67b/11)

[= 1]

bīṣir-: Pişirmek.

b.-üb (31a/11)

[= 1]

bīṣü-: Pişirmek.

b.-seler (10b/11)

[= 1]

bīṣür-: 1. Pişirmek. 2. Olgunlaştırmak. 3. Beslemek geliştirmek.

b.-e (105a/10), (10b/9), (116a/11), (61a/4), (67a/1), (73b/3)

b.-eler (114b/9), (115b/10), (116a/13), (117b/1), (119a/13), (120a/11), (121a/10), (121b/2), (122b/10), (122b/4), (126a/15), (126a/2),

(126a/3), (126b/14), (126b/4), (127a/12), (128b/3), (141b/8), (143a/11), (15a/8), (17a/9), (21b/1), (38b/14)

b.-icidür (21b/8)

b.-medin (102b/2), (92b/7), (93a/15)

b.-medinde (74a/3)

b.-mek (10b/9)

b.-mesi (26a/13)

b.-meyeler (24a/9)

b.-se (12b/3), (2b/11)

b.-seler (101b/9), (102b/2), (103a/10), (103a/3), (103a/5), (104b/10), (104b/8), (106a/2), (106a/4), (106a/6), (106b/3), (10a/13), (10a/7), (10b/11), (10b/14), (10b/4), (10b/5), (11a/1), (11a/9), (129b/1), (12a/1), (12a/2), (130a/11), (130a/7), (130a/9), (134b/5), (136a/8), (138a/14), (138b/9), (139b/13), (13b/9), (141a/4), (142a/1), (142a/6), (143b/9), (145b/5), (145b/7), (150a/2), (150a/8), (15a/3), (15b/7), (16a/5), (16a/8), (16b/14), (17a/2), (19b/10), (19b/12), (20a/5), (21a/14), (22b/1), (24a/7), (24a/9), (25a/5), (25a/7), (27a/14), (27b/3), (29a/1), (30b/7), (33b/10), (33b/12), (33b/15), (33b/2), (37b/3), (38a/6), (38a/9), (39a/7), (3a/2), (40b/3), (41a/10), (41a/11), (41a/3), (41a/8), (41b/13), (41b/7), (42b/11), (42b/13), (42b/3), (42b/9), (45b/10), (46a/4), (47b/4), (49a/3), (49b/10), (49b/5), (50a/6), (51a/7), (53a/1), (53a/10), (54a/8), (54b/6), (56a/6), (57a/11), (57a/4), (57a/9), (58b/10), (59a/12), (59b/10), (5b/15), (5b/9), (60b/13), (60b/5), (62a/3), (62b/2), (63b/2),

(63b/3), (65a/10), (66a/2), (67a/14),
(68b/10), (68b/11), (68b/13), (68b/15),
(68b/9), (69a/3), (69a/8), (6a/14),
(6b/3), (72a/4), (72b/1), (73b/10),
(73b/14), (73b/3), (73b/5), (74a/1),
(74a/5), (74b/2), (75a/1), (75b/11),
(75b/9), (77a/11), (78a/4), (79a/11),
(79a/3), (79a/7), (79b/1), (79b/10),
(79b/11), (80b/3), (81b/8), (82b/8),
(86a/3), (8a/7), (8a/9), (8b/14), (92a/8),
(95b/15), (96a/4), (96a/8), (98a/4),
(99a/15), (99b/10), (99b/11), (9a/8),
(9a/9)

b.-üb (100b/13), (101a/15), (101a/5),
(102a/1), (102a/2), (102b/12),
(103b/4), (104b/13), (104b/15),
(104b/6), (105a/6), (105a/9), (105b/7),
(106a/9), (107a/13), (108b/6),
(109a/15), (109b/1), (10b/6), (110a/1),
(110a/7), (110b/8), (111a/2), (111a/4),
(111b/12), (113a/11), (114a/4),
(129a/9), (129b/8), (130a/1),
(131a/10), (133a/1), (133a/8), (134a/5),
(134b/12), (136b/7), (139a/5),
(139a/7), (139b/10), (140a/2),
(140a/3), (140b/11), (141b/4),
(142a/9), (143a/9), (143b/12),
(144a/2), (144b/14), (144b/5),
(145a/6), (146a/14), (146a/6), (146a/9),
(146b/4), (146b/7), (148b/9), (149b/1),
(14b/15), (150a/5), (16a/5), (28b/8),
(31a/12), (32a/15), (35a/15), (41a/12),
(41a/2), (41a/7), (41b/3), (42a/4),
(42b/4), (44a/4), (47b/7), (50a/10),
(53a/9), (53b/14), (54a/7), (57a/2),
(62a/4), (62b/5), (65b/11), (67a/15),
(70a/11), (70a/13), (70a/14), (72a/11),
(72a/8), (73b/12), (76b/9), (77b/11),
(79a/2), (81b/9), (83a/11), (83a/12),
(83a/5), (86a/8), (86b/12), (87a/8),
(87a/9), (93a/3), (93a/4), (94a/13),
(96a/2), (96a/5), (98a/5), (98b/8),
(99a/8), (99b/14), (90a/12)

b.-ürken (74a/15)

b.-ürler (110a/2)

[= 303]

bit: Bit, parazit.

b. (26a/12), (3b/4)

b. + i (122b/2)

b. + in (123b/1)

b. + leri (131a/10), (137a/3), (76b/9),
(93a/6)

b. + lerin (7b/6)

[= 9]

bit-: 1. Çıkmak, yeşermek. 2. Meydana gelmek.

b.-e (114a/11), (12b/6), (67b/12)

b.-en (114a/10), (124b/5), (127a/11),
(131a/2), (131a/3), (144b/15),
(145b/6), (21a/10), (21a/13), (54a/11),
(87b/5), (90a/9), (97a/11), (98b/10)

b.-enidür (11b/10)

b.-er (101b/11), (101b/9), (102a/13),
(103b/13), (103b/2), (10a/5), (11a/3),
(121b/4), (130b/9), (139a/11),
(139a/2), (147a/3), (149b/8), (15b/13),
(15b/14), (15b/14), (15b/6), (15b/9),
(17b/3), (1b/8), (21a/1), (21a/6),
(22a/7), (25b/4), (27b/9), (28b/14),
(28b/5), (2a/15), (2b/1), (30a/5),
(31a/13), (31a/13), (31a/3), (33b/14),
(34a/4), (34b/10), (34b/13), (34b/9),
(35a/13), (36a/13), (36a/14), (36b/10),
(36b/5), (36b/6), (42a/7), (43a/13),
(43b/14), (43b/4), (4a/2), (52b/8),
(53a/3), (57a/15), (5a/10), (62a/14),
(63a/15), (63a/3), (64a/2), (64a/2),
(64a/7), (67b/12), (68a/2), (72b/11),

(75a/6), (76a/10), (76a/10), (81a/15),
(82b/8), (8b/1), (8b/5), (91b/12),
(93b/14), (93b/5), (96b/11), (96b/4),
(9b/10), (9b/12)

b.-erken (12a/11)

b.-işi (46a/7)

b.-meye (13b/11)

b.-meyen (125b/14)

b.-mez (12b/6)

b.-üb (23a/8)

[= 100]

bitir-: Oluşturmak, meydana getirmek.

b.-megi (49a/8)

[= 1]

bitiş-: Birbirine dokunacak kadar yanaşmak.

b.-meye (132a/6)

[= 1]

bitli: Bitli, üstünde bit bulunan.

b. (74b/12), (7b/6)

[= 2]

bitür-: Oluşturmak, meydana getirmek.

b.-e (103b/8), (110a/13), (111b/1),
(119b/8), (120a/5), (127a/11),
(128b/1), (131a/6), (136b/11),
(140b/6), (143b/1), (145a/1), (18a/7),
(20a/3), (30b/6), (38a/11), (38a/12),
(41b/5), (45a/2), (48b/6), (49a/8),
(50b/7), (50b/7), (61a/6), (89b/9)

b.-meye (106a/2), (106b/1), (113b/3),
(124b/6), (36a/9), (41a/6), (66b/12),
(93b/2)

b.-seler (119b/13)

b.-ür (17b/12), (36b/14), (79b/4)

[= 37]

bitür-: Yok etmek, ortadan kaldırmak.

b.-e (113b/2), (11b/3), (124a/9),
(129b/10), (129b/10), (129b/12),
(12a/8), (136a/6), (138a/13), (139a/1),
(139b/9), (13a/10), (13a/2), (141a/13),
(141a/7), (145a/5), (145b/9),
(147a/15), (15b/15), (17b/4), (18a/11),
(18a/13), (19a/9), (22b/11), (27a/11),
(28b/13), (34a/1), (34a/13), (3a/4),
(52a/15), (57a/3), (57b/8), (59b/3),
(60a/8), (70a/1), (70a/7), (73a/11),
(78b/2), (7a/11), (7a/12), (7b/1),
(7b/8), (81a/11), (81b/6), (82b/6),
(87b/2), (87b/3), (89a/14), (92a/13),
(92a/7), (97a/2)

b.-üb (3a/7)

b.-ür (11b/6), (142a/5)

[= 54]

biz: Biz

b. + üm (1b/3), (1b/7)

biz: Bez.

b. + den (24b/15)

b. + e (105a/8), (109b/12), (130a/5),
(148a/2), (23b/15), (2a/1), (35b/13),
(97a/3), (99a/13)

b. + i (24b/14)

b. + ile (89a/13), (90b/7), (93a/11)

b. + ine (24b/13)

[= 15]

boğaz: Boğaz.

b. (105b/7), (123a/9), (15a/4), (94a/7)

b. + a (103a/12), (107a/3), (117a/13),
(136b/15), (139b/11), (21a/10),
(35a/12), (35a/7), (35a/8), (73b/8),
(76b/3), (77b/7), (97b/3)

b. + ağırların (13b/15)

b. + ağırlarına (112b/4), (15a/3)

b. + ağırsına (86a/14)

b. + da (100b/15), (107a/1), (137b/4),
(22b/1), (56b/6), (59b/8), (108a/8)

b. + dağı (64b/9), (70a/3)

b. + ı (143b/5), (41b/9), (59a/3),
(76b/8), (82b/14), (96a/11)

b. + ın (33b/7)

b. + ına (138b/6), (71b/4)

b. + iriligine (97a/12)

b. + şişine (112a/15), (94b/2), (95a/15)

b. + şişlerine (23b/2), (94a/8)

[= 45]

boğazla-: Boğazlamak.

b.-salar (106a/1), (143a/11)

b.-yalar (113b/8)

b.-yub (105b/3)

[= 4]

boğul-: “üni boğul-” Sesi kısılmak.

b.-duğın (97a/12)

b.-duğına (21b/9)

[= 2]

boğul-: Bunalmak.

b.-mağına (66b/2)

[= 1]

boğun: Boğum, bitkilerin şişkince bölümü.

b. (140a/14), (30a/12), (38a/2), (64a/8)

b. + boğun (140a/14), (30a/13), (38a/2)

b. + cuğları (77b/14)

b. + ı (64a/6)

[= 9]

boğunluca ot: Mührü Süleyman otu, boğumluca otu; (*Polygonatum*). Krş. bülügānātin

b. (64a/6)

[= 1]

boğ: Bok, dışkı, curuf.

b. (129a/15)

b. + a (110b/14)

b. + ın (111a/11), (137a/10), (51b/7),
(90b/8)

b. + ına (23a/3)

b. + ından (18b/14)

b. + ını (105b/14), (105b/15),
(106a/11), (132a/10), (132a/11),
(132a/13), (132a/15), (135a/12),
(135b/2), (71b/2)

b. + ınığ (90b/10)

[= 19]

boncuk: Cam, taş, sedef, tahta, plastik vb. maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi.

b. (136a/4)

[= 1]

borāni: <Far. Pirinçli, yumurtalı, yoğurtlu ıspanak yemeği.

b. (52a/8)

[= 1]

boş: Boş.

b. (103b/15)

b. + ın (104a/1)

[= 2]

boşan-: Boşalmak, akmak.

b.-an (18a/9)

[= 1]

boy: Uzunluk.

b. + ı (107b/5), (76a/10)

b. + ınca (8b/6)

[= 3]

boy: Poy otu, çemen otu, tohumları kırmızı bibere benzeyen, 10-50cm. yükseklikte, karabiberle karıştırılarak pastırmaçemeninde kullanılan bir bitki; (*Trigonella joenum-graecum*). Krş. hülbe.

b. (103b/3), (58a/11)

b. + dur (48a/3), (95b/15)

b. + ı (96b/1)

b. + ıla (103a/10), (75a/1), (96a/10)

b. + tohumı (81b/2)

b. + tohumına (11b/10)

b. + unı (27a/14)

b. + unıyla (27b/2), (41a/14), (53b/1), (73b/14), (73b/2), (74a/11)

b. + yağıdur (118a/7)

boya-: Boyamak.

b.-salar (23a/4), (41b/7)

b.-ya (66a/2)

[= 3]

boyacı: Boya satan ve boyama işini, boyacılığı meslek edinen kimse.

b. + lar (11b/13), (15b/7), (37b/10)

[= 3]

boyaçı: Bk. boyacı

b. + lar (87b/12)

b. + lar taşı (87b/11)

[= 2]

boyın: Boyun.

b. + a (129b/3), (137a/5), (85a/6)

b. + da (34b/2), (89a/3)

[= 5]

boy(ı)n: Bk. boyun

b. + ına (105a/15), (105b/5), (107b/15), (113a/8), (132a/6), (135b/6), (136a/5), (137a/8), (141a/3), (146a/12), (147a/8), (147b/4), (15a/13), (32a/2), (39a/12), (44a/9), (48b/9), (4a/15), (60b/15), (71b/5), (80b/12), (82a/13), (87a/5), (88a/7), (93a/11)

b. + ında (147b/10), (147b/12), (147b/13), (147b/14), (18b/8), (9b/6)

b. + ındadır (147b/4)

[= 3]

b. + ındağı (69a/4)

boz-: Bir şeyi kendisinden beklenen işi yapamayacak duruma getirmek; zarar vermek.

[= 33]

boynuz: Boynuz.

b.-maya (26a/1)

[= 1]

b. (72b/13)

bögreg: Bk. bögrek.

b. + a (39a/8)

b. + deki (20a/4), (3b/14)

b. + ı (27a/13), (54b/9), (81a/1)

b. + e (108b/4), (148a/14), (19a/12), (31b/12), (73b/8), (74b/8), (92a/15)

b. + ıdur (57a/14)

b. + m (135a/6), (38b/15), (39a/12), (39a/3)

b. + i (10b/14), (123b/8), (124b/1), (125a/15), (136a/8), (149a/1), (14a/2), (23a/11), (32a/7), (32b/4), (46a/12), (50b/3), (50b/6), (74b/10), (86a/14), (93a/4), (93a/7), (94a/2)

b. + ina (34a/5)

b. + muğ (54b/8)

b. + inde (113b/11), (12b/4), (2a/1)

b. + kokuşu (88a/11)

[= 13]

[= 30]

boyun: Boyun.

bögrek: Böbrek.

b. + a (130a/4), (64a/5), (90b/7)

b. (118a/13), (121a/2), (121b/5), (123a/4), (123a/8), (125b/12), (133b/1), (134a/4), (149b/2), (21b/2), (29a/7), (30b/3), (33a/1), (35a/4), (51b/14), (58b/15), (61b/5), (62b/6), (63b/10), (65b/1), (8b/15)

b. + ların (46b/9)

b. + larına (28a/7), (63a/7)

b. + lu (80b/11)

[= 7]

b. + ağırlarına (114b/14), (71b/8)

boyunca: Boyu veya uzunluğu kadar.

b. + ağırsın (148a/12)

b. (131a/15)

b. + ağırsına (115b/6), (123a/2), (142b/7), (89a/8)

[= 1]

boz: 1. Açık toprak rengi. 2. Kül rengi, gri.

b. + cıbanlarına (66a/14)

b. (89b/8)

b. + de (104b/6), (113b/7), (121a/4), (124a/14), (133b/9), (134b/9), (143b/4), (33b/9), (41b/10), (44b/8), (52a/6), (81a/3), (89b/10), (89b/12), (89b/2), (94a/6), (99b/13)

b. + ca (11b/1)

b. + ırak (36a/8)

b. + degi (129b/7)

b. + deki (102a/7), (14a/7), (2b/3),
(87b/8), (88a/15)

b. + den (148b/5), (26b/12)

b. + göyündüğün (108b/8)

b. + ler (110a/5)

b. + ler ağırsına (33b/8)

b. + lere (111b/5)

b. + leri (92b/3)

b. + taşların (99a/10)

[= 60]

böğür: Böğür.

b. (111a/11), (134b/5)

b. + ağırlarına (67a/8)

b. + ağırsına (143b/10)

b. + de (112a/9)

b. + e (69a/9)

[= 6]

böyle: Böyle, bu şekilde.

b. (115a/11), (115a/4), (115a/7),
(115b/13), (116a/5), (116b/10),
(117a/5), (117a/7), (117b/3), (119a/1),
(121a/6), (121b/13), (73a/9)

b. + dür (108b/3), (113b/2), (127b/9)

[= 16]

böyü-: Büyümek.

b.-düğine (41b/1)

[= 1]

böyücek: Büyüke.

b. (93b/6)

[= 1]

böyüd-: Bk. büyü-.

b.-e (102a/9), (120b/14), (54b/1)

[= 3]

böyük: Büyük.

b. (11b/1), (13b/2), (30a/14), (33b/9),
(6a/11), (82b/4)

b. + tesbîh ağacı (13b/2)

[= 7]

böyüt-: Büyük duruma getirmek, genişletmek.

b.-meye (106b/1)

[= 1]

bu: Bu.

b. (101b/13), (103b/2), (104a/10),
(104a/4), (104b/1), (104b/12),
(106a/14), (108a/13), (108b/15),
(109a/3), (109a/6), (109a/7), (109b/3),
(10a/5), (10a/9), (110a/5), (110b/2),
(112b/13), (112b/15), (113a/3),
(113a/4), (114b/1), (116b/13),
(118a/11), (118a/12), (119a/10),
(11a/15), (11a/7), (11b/9), (121a/4),
(121a/7), (122a/3), (122a/3), (123b/8),
(124a/12), (124b/15), (129a/8),
(12a/3), (130a/11), (130a/12),
(134a/15), (134b/3), (139b/13),
(13a/1), (13a/8), (145a/10), (145a/14),
(145a/3), (146b/15), (147a/10),
(147a/2), (148a/4), (148b/1),
(149a/12), (149a/6), (14b/10),
(14b/11), (15a/13), (15a/9), (15b/2),
(15b/6), (16a/13), (16a/14), (17a/10),

(17a/12), (18a/12), (18a/3), (1b/10),
 (1b/11), (1b/8), (20b/4), (20b/6),
 (21b/12), (24b/13), (25a/13), (25b/3),
 (26b/8), (27a/7), (27a/8), (27b/11),
 (27b/12), (27b/7), (28a/1), (28a/14),
 (28a/2), (28a/3), (28a/7), (28a/9),
 (28b/15), (28b/2), (28b/7), (29b/15),
 (2a/11), (2a/13), (2a/14), (2a/2), (2a/3),
 (2b/12), (2b/14), (30a/12), (30a/3),
 (30b/1), (30b/1), (30b/9), (31a/13),
 (31a/6), (31b/12), (32a/11), (32a/4),
 (32b/5), (33a/5), (33b/13), (33b/14),
 (33b/15), (33b/3), (34a/2), (34a/4),
 (34b/10), (34b/11), (35a/11), (35a/12),
 (36a/13), (36a/6), (36b/10), (37a/13),
 (37a/5), (37b/10), (37b/4), (38a/1),
 (38b/7), (42a/10), (42a/11), (43a/11),
 (43b/2), (44b/11), (45a/11), (45b/8),
 (45b/9), (46a/15), (46b/12), (4a/1),
 (4b/14), (4b/2), (52b/5), (53a/2),
 (56b/4), (5b/1), (60a/2), (62a/15),
 (67b/11), (67b/12), (67b/14), (69b/3),
 (6a/11), (70a/2), (70a/4), (70b/9),
 (71a/1), (73a/4), (74a/3), (74a/5),
 (77a/2), (77b/10), (77b/14), (77b/15),
 (7a/13), (7a/13), (7a/4), (7a/7), (7a/8),
 (7b/1), (7b/3), (7b/4), (81b/12),
 (85a/2), (8a/15), (8b/5), (92a/13),
 (95b/14), (97a/4), (9a/11)

b. + dur (101a/2), (101a/7), (101a/8),
 (108b/14), (109a/4), (109a/9),
 (113a/14), (113b/7), (114b/10),
 (114b/2), (114b/9), (115a/1),
 (115a/10), (115a/14), (115a/5),
 (115b/9), (116b/13), (116b/4),
 (116b/8), (117a/15), (117a/5),
 (117b/11), (118a/10), (118a/3),
 (118a/4), (118b/2), (118b/9),
 (119a/12), (119a/8), (119b/1),
 (120a/13), (120a/9), (120b/14),
 (120b/5), (121a/12), (121a/15),
 (121a/5), (121a/9), (121b/12),
 (122a/11), (122b/14), (122b/3),

(122b/4), (122b/6), (122b/9), (123a/7),
 (124b/10), (124b/6), (125a/10),
 (125a/8), (125b/15), (126a/11),
 (126a/14), (126b/15), (126b/2),
 (127a/11), (127a/15), (127b/7),
 (128a/1), (128a/12), (128a/5),
 (128b/6), (134b/1), (138a/3), (138a/7),
 (138a/9), (138b/11), (13a/1), (142b/4),
 (147a/7), (14a/10), (17a/8), (19b/3),
 (25a/11), (25a/13), (26a/2), (28a/8),
 (29b/11), (2a/5), (31b/7), (33a/2),
 (34b/5), (38b/13), (38b/5), (3b/5),
 (41b/11), (48b/14), (5b/12), (61a/1),
 (65a/15), (6b/9), (74b/12), (84a/4),
 (86b/2), (91b/8), (95a/6), (98b/13)

b. + dur kim (116a/9)

b. + ға (103b/3), (107b/11), (109b/11),
 (109b/15), (130a/15), (130b/7),
 (135b/14), (139a/3), (146b/14),
 (148a/15), (148a/5), (17a/13), (26b/9),
 (27b/14), (28a/14), (28b/14), (37a/6),
 (37b/13), (37b/6), (39b/7), (45b/12),
 (47b/4), (48a/4), (53a/2), (58a/10),
 (59b/5), (65b/14), (68a/1), (68a/7),
 (75b/8), (82b/4), (83a/1), (86b/8),
 (87b/11), (91a/4)

b. + nca (9b/12)

b. + nda (36b/11)

b. + ndan (101a/8), (109a/3), (121a/3),
 (22a/11), (32a/6), (4b/2), (4b/5),
 (51a/10), (52a/10), (70a/3), (78b/11),
 (89a/4)

b. + нi (11a/3), (12a/7), (15a/11),
 (15a/12), (16b/8), (22a/10), (22a/7),
 (2b/6), (32b/5), (4b/6), (5a/11),
 (69a/13), (74b/3), (88b/7)

b. + nlara (36a/1)

b. + nuñ (108a/12), (109b/11),
(109b/5), (111a/5), (111b/3), (134b/5),
(144a/12), (147a/12), (14b/14),
(17a/15), (18a/5), (18b/1), (20b/8),
(23b/10), (24a/10), (25a/9), (26a/4),
(27a/11), (29b/9), (2a/4), (2b/2),
(31b/4), (33a/6), (35a/9), (38b/4),
(3a/3), (3b/1), (3b/3), (45b/8),
(46b/11), (4a/3), (56b/15), (65a/15),
(6b/10), (6b/8), (7a/9), (82b/3),
(82b/5), (85b/11), (8a/13), (91a/6)

b. + nuñla (15a/5), (31b/6), (58a/10)

b. + nuñla (10b/13)

[= 388]

bucağ: Bk. bucağ

b. + ında (148a/3), (76a/8)

[= 2]

bucağ: Kenar, bucağ.

b. + ları (46a/1)

[= 1]

bucağlı: Bucağı olan, kenarlı.

b. (28b/14)

[= 1]

bucuk: Bk. buçuk

b. (101b/6), (104b/1), (111b/6),
(113b/15), (114a/5), (115b/11),
(115b/14), (116a/1), (116b/8), (11b/9),
(133b/6), (137b/13), (13a/12),
(146a/2), (150a/12), (17a/9), (28a/11),
(28a/12), (29b/12), (58a/4), (64a/12),
(67b/4), (67b/8), (73a/13), (73a/15),
(84a/8), (90a/5)

[= 27]

buçuk: Buçuk, yarım.

b. (102b/4), (103a/15), (20b/1),
(21b/8), (24a/10), (25a/3), (29b/15),
(39b/13), (43a/11), (48b/12), (61a/14),
(65a/1), (78b/12), (78b/6), (81b/14),
(81b/6), (82a/2), (83a/2), (86b/6),
(91a/10), (91b/10), (94a/4), (95b/13),
(95b/7), (97b/11), (97b/12)

[= 26]

bud: But, kalça ile diz kapağı arasındaki kısım.

b. + lara (19b/9)

[= 1]

budağ: Bk. budağ.

b. + ı (109a/13), (28b/4), (30a/13),
(43b/3)

b. + ın (29a/1)

b. + ına (149a/9)

b. + ından (31a/14), (60a/1)

b. + ını (58a/13)

b. + ının (1b/8)

b. + ıyla (29a/5)

[= 11]

budağ: Bk. budağ.

b. + ı (15b/13)

[= 1]

budağ: 1. Ağacın dal olacak sürgünü. 2. Dalın gövde içindeki başlangıç yeri olan ve tahtalarda görülen yuvarlak koyuca renkte sert bölüm.

b. (11b/14), (59b/15), (60a/1), (82b/3)

b. + lar (9b/12)

b. + ları (102a/13), (10a/10), (10a/5),
(130b/7), (137a/2), (13b/5), (142b/11),
(145a/7), (149a/9), (15a/9), (28b/14),
(30a/14), (31a/14), (37a/13), (52b/6),
(62a/14), (6a/11), (72b/12), (81a/15),
(8b/7)

b. + ların (110b/7)

b. + larının (103b/14)

b. + larıyla (95b/6)

[= 28]

budaklı: Budaklı, saçaklı.

b. (13b/3), (58a/11), (59b/5), (5a/10),
(8b/2)

[= 5]

buğ: Buğu.

b. + ı (24b/5)

b. + ına (99b/10)

b. + ından (118b/13)

b. + ını (106b/11)

[= 4]

buğday: Buğday; (*Triticum aestivum*).

b. (127b/1), (131a/15), (50a/13)

b. + helimesiyile (129b/4)

b. + şamanın (68a/11), (68a/9)

b. + unından (108a/2)

b. + unıyla (50b/10)

b. + yağı (127b/6)

b. + yağıdır (127a/14)

b. + yağının (127b/9)

[= 11]

buḥār: < Ar. Buhar.

b. + ı (16b/10)

b. + ından (128b/3)

b. + ları (120b/9)

[= 3]

buḥār: Bk. buḥār

b. (28a/4)

b. + dan (103a/1)

b. + etseler (22a/10)

b. + ına (106b/12), (40b/3), (40b/5)

b. + ları (49b/7), (84b/13)

[= 8]

buḥūr: < Ar. Buhur, tütsü.

b. + etseler (32b/12)

[= 1]

buḥūr-ı meryem: < Ar. Devetabanı bitkisi;
(*Cyclamen coum*). Krş. şalgamek, toğuz
ağırşığı.

b. (43b/15)

b. + den (44a/8)

[= 2]

bul: < Ar. Hindistan hıyarı. “bil”.

b. (57b/14)

[= 1]

bul-: Bulmak.

b.-a (104a/13), (145a/14), (16a/13),
(30a/10), (65b/15), (69a/13), (71b/7),
(81b/4), (82a/5)

b.-alar (10a/3)

b.-dı (26a/11), (31b/6), (65b/15)

b.-dılar (26a/12)

b.-madı (65b/13)

b.-urlardı (15a/5)

b.-ursa (51a/1)

[= 17]

bula-: Bulamak, sürmek.

b.-salar (34b/4)

[= 1]

būlāmūbuyūn: <? Çoban dayağı.
“bulamerniyun”

b. (63b/14)

[= 1]

bulan-: Parlaklığını ve açıklığını yitirmek.

b.-duğına (123a/5)

[= 1]

bulaş-: Bir nesne, üzerine sürülen bir şey yüzünden kirlenmek.

b.-mı (99b/9)

[= 1]

bulm-: Bulunmak.

b.-an (42a/2), (87a/6), (89a/9),
(89b/10), (89b/3)

b.-mazsa (119a/15)

b.-ur (88b/12)

b.-ursa (119a/15)

[= 8]

bulun-: Bulunmak.

b.-masa (13b/1), (19b/2), (27b/8),
(65a/1)

b.-massa (141b/7)

b.-mayan (67a/9)

[= 6]

būlūgān: <? Vercina süt otu; (*Polygala*).

b. (63b/13)

[= 1]

būlūgānātin: <? Mührü Süleyman otu,
boğumluca otu; (*Polygonatum*).

b. (64a/6)

[= 1]

buncılayın: Bunun gibi, böyle.

b. (115b/3)

[= 1]

bunyūn: <? Aksar çiçeği; (*Bunium*).

b. (63b/7)

[= 1]

bura: Bura, buraya, burada; bu yer.

b. + lar (76a/9)

b. + ları (25a/2)

b. + yı (94a/11)

[= 3]

būrak: <Far. Genelde kuyumcuların kullandığı
tuza benzer madde, doğal sodyum bikarbonat.

b. (64a/10)

[= 1]

burc: <Ar. Burç ağacı denilen genellikle bağ sarmaşığı gibi zeytin ağacına sarılan bir bitki, yelimkara. Krş. bentūme.

b. (62a/13)

[= 1]

burc: <Ar. Zodyak üzerinde yer alan on iki takımyıldıza verilen ortak ad.

b. + da (147a/7)

b. + ındayiken (39b/10)

b. + muş (147a/6)

[= 3]

büre: <Far. Kuyumcuların kullandığı tuza benzer bir madde, boraks; nebat şekeri.

b. (74b/12)

b. + yile (47b/14), (65b/8)

[= 3]

burın: Burun.

b. (79b/15)

b. + a (116b/2), (122a/5), (132b/7), (144a/5), (14b/3), (33a/11), (35a/11), (53b/2), (69b/1), (89b/7), (97a/11), (9b/4)

b. + ının (16b/12)

[= 14]

burma şedüf: Kabuklu sümüklü böcek, mühre. Krş. helezūn.

b. + dür (98a/9)

[= 1]

bur(u)n: Burun.

b. + ı (34a/2), (35b/14), (85a/3), (87a/6)

b. + ın (46b/8)

b. + ına (128a/12), (128b/13), (144b/8), (17a/14), (26a/1), (2a/13), (35b/14), (60a/10), (61b/9), (83b/9)

[= 15]

burnük: <Ar. Sancı kesen, özellikle Mısır'da çok yetişen bileşikgillerden bir bitki. "e'l-burnuf"

b. (46b/6)

[= 1]

buruc: Bk. burc

b. + ında (147a/6)

[= 1]

burüdet: Soğukluk, soğuk niteliğe sahip.

b. + i (69b/10)

[= 1]

burun: Burun

b. (144a/6), (67a/9), (7a/12), (83b/3), (98b/7)

b. + a (105b/13), (113a/12), (118a/1), (120a/15), (120b/10), (120b/12), (121a/8), (121b/7), (124b/3), (125a/1), (125b/10), (131b/8), (138b/5), (35a/1), (43a/10), (44a/14), (44a/2), (46b/5), (48b/4), (55b/3), (61b/1), (61b/2), (61b/2), (61b/7), (67a/6), (67a/9), (70a/3), (76a/2), (7a/12), (83b/2)

b. + da (138b/9), (139b/4), (149a/3), (44b/13), (97a/11)

b. + dan (67a/6)

b. + icinde (145b/6)

b. + iriligine (121a/11)

b. + ının (54b/8)

b. + anı (113a/13)

b. + larına (123a/12)

b. + yiyisine (117a/11)

b. + yiyisini (138b/5)

[= 48]

buak: < Ar. Tkrk. “basak”

b. (50a/11)

[= 1]

bstn: Bk. bstn.

b. + larda (72b/11)

[= 1]

br: < Ar. Sruyruu denilen, erkei ve diisi olan, bir ot; (*Verbascum*) “busira”.

b. (63a/13)

[= 1]

bstn: < Far. Bostan.

b. (9b/10)

b. + da (11b/10)

b. + lar (101b/11)

[= 3]

bustn: Bk. bstn.

b. + larda (43b/13), (57b/13)

[= 2]

b-1 derbendi: Ermeni diyrından getirilen, tıpta fitil yapımında ve gut hastalının tedavisinde kullanılan bir bitki.

b. (63a/10)

[= 1]

buyan: Meyan kk; (*Glycyrrhiza glabra*).

b. (24a/9), (33a/4)

b. + ıla (33b/10)

b. + kkidr (59a/6)

[= 4]

buyur-: Bir eyin yapılmasını veya yapılmamasını kesin olarak sylemek, emretmek.

b.-ur (26a/8)

[= 1]

buzaq: Yeni domu, ana style beslenen sr yavrusu.

b. + nu (105b/4)

[= 1]

buzaq: Bk. buza.

b. (104b/2), (34a/1), (36a/4), (42b/3)

[= 4]

buzaq burn: Buzaburnu isimli bir ot. Kr. enf’l-icil.

b. (34a/2)

[= 1]

bzeydn: < Far. Tilkitaaq, itkasarı, ko otu; (*Solanum nigrum*).

b. (63a/7)

[= 1]

buzeydn: Bk. bzeydn

b. + a (28a/10)

[= 1]

büber: < Gr. Biber; (*Piper*).

b. (114a/4), (13a/6), (148a/9),
(150a/12), (29a/11), (61b/1), (67a/13),
(78a/4), (86b/9)

b. + dür (137b/12)

b. + ile (37a/2), (47b/7), (59b/14),
(61a/4), (83a/4), (9a/1)

b. + le (132a/11), (142b/6), (68b/5),
(97b/1), (97b/4), (98a/10)

[= 22]

bühtân: < Ar. Yalan, iftira.

b. (89a/3)

[= 1]

bükül-: Bükülmek, eğilmek.

b.-mekdür (123a/11)

[= 1]

bürāde: Eğeden çıkan talaş, kırıntı, toz.

b. + sini (54b/8)

[= 1]

bürade: Bk. bürāde.

b. + sin (138a/7), (90b/4)

b. + sini (90b/3)

b. + yi (90b/7)

[= 4]

büre: Pire.

b. + leri (129a/13)

[= 1]

büsr: < Ar. Hurma kuruğu.

b. (49a/2)

[= 1]

büssed: < Ar. Mercan kökü; (Deniz canlısı).

b. (48b/4)

[= 1]

bütün: Bütün.

b. (104a/7)

b. + ce (12b/3)

b. + le (12b/6)

[= 3]

büzil-: Bk. büzül-

b.-en (27a/3)

[= 1]

büzül-: Büzülmek.

b.-digin (22b/8)

b.-dügin (23b/1)

b.-dügine (111a/14), (115b/7),
(33a/10), (44a/4), (47a/2), (48a/6),
(50a/7), (56a/8), (59b/3), (64b/5),
(75b/12), (79a/12), (79a/15), (83b/15),
(93a/6)

b.-miş (123b/3)

[= 18]

-C-

ca'de: < Ar. Kavliyun adıyla da bilinen bir tür sa'fer.

c. (81a/4)

[= 1]

cağır-: Çağırarak.

c.-alar (147a/9)

[= 1]

cam ağacı: Çamgillerin örnek bitkisi olan, dört mevsim yeşil kalabilen, iğne yapraklı, yurdumuzda birçok türü yetişen bir orman ağacı; (*Pinus*). Krş. halenc.

c. + dur (107b/5)

[= 1]

cāmūs: <Far. Manda, su sığırı.

c. (79a/5)

[= 1]

cānavar: <Far. Canlı, hayvan.

c. (110a/6), (134b/8), (135a/13), (141b/2), (21a/3), (21a/7), (37a/14), (45a/6), (51b/15), (56a/8), (59a/11), (79a/8), (82a/11), (84a/10)

c. + dur (12b/10)

c. + lar (102b/8), (106b/14), (132b/6), (142a/14), (146a/15), (18b/12), (18b/4), (29a/2), (30b/12), (35b/4), (36a/1), (36a/12), (37a/1), (57a/8), (80a/8), (81a/7), (84a/13), (84b/6), (86b/1), (8a/14), (93b/8), (94a/5)

c. + lara (33b/15)

c. + lar şokduğu (122a/10)

c. + lar şokduğuna (107b/7), (109b/14), (110b/3), (111a/9), (114a/5), (117b/11), (129a/15), (129b/13), (133a/1), (133a/13), (133b/3),

(134a/5), (140a/5), (140b/2), (146a/15), (146a/6), (78b/4), (82b/6), (83b/13), (94a/10), (95b/12), (97b/14)

c. + ları (27b/11), (44a/10)

c. + şokduğuna (109a/15), (111a/7), (129a/7), (135b/15), (136b/4), (137b/5), (146b/8), (62b/9), (74a/13), (97a/6)

c. + şokduğunun (91a/2)

c. + şokduğuna (105a/2)

[= 75]

cāvers: <Ar. Darı; (*Panicum miliaceum*). Krş. taru.

c. (79a/1)

[= 1]

cāvşir: <Ar. Cavşir otu ve bundan elde edilen tıbbî bir zamk, kunduztaşağı, oğlanaşı; (*Ferula alaeochytris*).

c. (46b/14), (78a/7)

c. + ağacının (78a/15)

[= 3]

cebsin: <Far. Kireç, alçı.

c. (79b/12)

[= 1]

cedvār: <Ar. Zencefil cinsinden, kokulu uyarıcı olarak kullanılan bir safran kökü; (*Curcuma zedoaria*). “cadvar, jedvar”

c. (85b/13)

[= 1]

cedy: <Ar. Oğlak burcu. “cedi”.

c. + burcının (147a/6)

[= 1]

ceft: <? Nohuda benzeyen, genellikle bir karış uzunluğunda ve çok budaklı bir bitki.

c. (81a/14)

[= 1]

cegzin-: Çegzinmek, dönmek.

c.-mesin (84b/2)

[= 1]

cegzindür-: Çegzindürmek, döndürmek.

c.-ür (91a/14), (93b/9)

[= 2]

cehennem deresi taşı: Cehennem deresi taşı.

Krş. hacet-i gâğâṭis

c. (88a/10)

[= 1]

cek-: Çizgi durumundan uzatmak.

c.-seler (56b/1), (91a/3)

[= 2]

cekirdeg: Etli meyvelerin içinde bir veya birden çok bulunan, çoğu sert bir kabukla kaplı tohum; çekirdek.

c. + inden (6a/5)

[= 1]

cekiridek: Bk. çekirdeg

c. + lerin (7b/11)

[= 1]

celīd: < Ar. Dolu, kırağı, çiy.

c. (76a/15)

[= 1]

cem: < Ar. Toplam, toplama.

c. (24a/13), (73a/5)

c. + edeler (120b/15)

c. + edüb (107b/8), (108a/5), (109a/11), (117b/12), (119a/10), (127a/12), (127a/14), (132b/11)

c. + êtdüğinden (76b/4)

c. + eyleye (52b/4)

c. + ola (110b/15), (132b/1)

c. + olalar (76a/9)

[= 16]

cemel: < Ar. Deve.

c. (83a/3)

[= 1]

cemī: < Ar. Bütün.

c. (17a/8), (24b/15), (25a/7), (40a/12), (46b/9), (9a/9), (51b/2)

c. + i (100b/2), (107b/3), (113a/5), (114a/8), (118b/3), (118b/8), (119a/1), (119b/15), (11b/8), (120a/5), (121a/1), (124b/9), (125a/2), (125a/8), (128a/5), (132b/12), (133a/4), (147a/15), (147a/3), (147b/11), (147b/15), (18b/3), (18b/3), (1b/14), (69b/2), (75b/7), (78b/12), (81a/5)

c. + i hācetin (18b/6)

c. + isin (109a/5)

c. + si (3a/10)

c. + sin (103a/3)

c. + sini (81a/2)

c. + sinün (36a/1)

[= 40]

cemiz: <Far. Yapağı dut yaprağına benzeyen, daha çok Arabistan'da yetişen bir incir türü, Arabistan inciri, firavun inciri; (*Opuntia ficus-indica*).

c. (82b/1)

[= 1]

cemre: İltihaplı bir çıban, kara kabarcık.

c. (22b/13)

[= 1]

cerād: <Ar. Çekirge.

c. (80b/7)

[= 1]

cerādū'l-bahr: <Ar. Deniz çekirgesi, su çekirgesi, teke.

c. (80b/14)

[= 1]

cerāḥat: <Ar. Yara.

c. + lere (27a/11)

[= 1]

cerb: <Far. Yağlı. “çerb”.

c. + édüb (86b/5)

c. + étseler (29b/3)

[= 2]

cerer: Küp. “cerre”

c. (121b/11)

[= 1]

cerrey: <Ar. Yayın balığı; (*Silurus glanis*).

c. (80a/14)

[= 1]

cevşīšā: <? Elma ağacına benzer yaprakları ve nohut tanesi kadar yemişleri olan bir ağaçtır. “cevşıyt”

c. (85b/9)

[= 1]

cevüz: Bk. cevz

c. (85a/11)

c. + dür (85a/12)

[= 2]

cevz: <Ar. Ceviz; (*Juglans regia*).

c. (38b/7)

c. + dür (48b/4)

[= 2]

cevz-i buvvā: <Ar. Küçük hindistan cevizi; (*Myristica fragrans*). “cevz-i buva, cevz-i bevva”

c. (85a/12)

[= 1]

cevz-i hindī: Hindistan cevizi; (*Cocos nucifera*).

c. (85b/5)

[= 1]

céyne-: Çiğnemek.

c.-se (23a/15)

c.-seler (140b/6), (22b/13), (23b/3), (41b/2)

c.-ye (144a/15), (50a/13)

[= 7]

cezaʿ: 1. Hüznle ağlayıp sızlanmak. 2. Sabırsızlık yüzünden telaş ve teessür göstermek.

c. + ı (88b/14)

[= 1]

cezire: < Ar. Ada.

c. + lerde (75a/6)

c. + sinden (70a/2)

[= 2]

cıban: Çıban.

c. (123b/13), (80b/3)

c. + a (25b/14), (42a/9)

c. + dan (122b/12), (43a/8), (50a/4),
(65a/13), (80a/6), (98b/3)

c. + eyleye (74a/10)

c. + ına (77a/5)

c. + lar (13b/11), (76b/6), (87a/12)

c. + lara (102a/10), (102a/12),
(103b/8), (104a/5), (104a/7), (106b/6),
(106b/7), (108a/3), (110a/8),
(111a/15), (111a/4), (114b/2),
(114b/7), (115b/3), (116b/6), (116b/7),
(117b/10), (119a/4), (119b/10),
(119b/8), (11b/12), (11b/6), (120a/4),
(120a/5), (122b/11), (123a/6),
(124a/9), (12a/8), (138a/13), (138b/9),
(13a/10), (13a/2), (16a/6), (16b/2),
(17b/6), (18a/12), (18a/7), (18a/8),
(19a/8), (21a/10), (21b/13), (23a/14),
(27b/2), (33a/10), (34a/1), (34b/15),
(35a/3), (37b/3), (38a/11), (38a/8),
(40b/11), (41a/4), (41a/5), (44b/15),
(45a/7), (45b/3), (47b/4), (48b/5),
(48b/7), (49b/12), (50a/6), (50b/13),
(51b/11), (52a/14), (53a/7), (53b/2),
(55a/3), (55a/7), (56a/2), (57a/5),
(57b/4), (62b/10), (63b/5), (64b/2),
(65a/7), (66a/3), (67a/5), (68a/10),
(68b/7), (72a/6), (73a/11), (73a/11),
(73a/3), (73a/4), (74a/5), (74b/3),
(74b/6), (74b/8), (75a/12), (76b/12),

(77a/12), (78a/1), (78b/2), (7a/11),
(7a/12), (82a/8), (87b/12), (87b/2),
(88b/4), (88b/6), (89a/14), (89b/6),
(8b/10), (90b/9), (92a/12), (92a/7),
(92b/10), (92b/6), (94a/8), (94b/11),
(94b/11), (95a/12), (95b/1), (95b/4),
(98a/11), (99a/14), (99a/15)

c. + larda (17b/12), (17b/5)

c. + ları (102b/6), (103b/9), (119b/8),
(17a/11), (17a/12), (37b/4), (47a/11),
(56a/10), (59b/8), (65a/10), (65a/3),
(7b/1), (92a/7), (98b/3)

c. + ların (108b/9), (118a/9), (31b/5),
(50a/11), (77b/6)

c. + larına (104b/14), (104b/7),
(106b/7), (110a/2), (112a/8), (119a/4),
(122b/9), (124b/4), (12b/3), (17b/8),
(19a/4), (23b/4), (31b/6), (32b/6),
(33a/8), (36a/3), (39a/1), (39a/6),
(39b/1), (40b/10), (45b/11), (45b/4),
(45b/5), (47b/10), (48a/14), (48b/3),
(57a/2), (59b/10), (59b/9), (64a/3),
(66a/14), (66b/3), (67a/15), (68b/4),
(72a/7), (75b/5), (77a/12), (79b/9),
(90a/15), (95a/15), (95a/2), (95b/2),
(96a/6), (99b/1)

c. + larında (41a/9)

c. + larından (28b/7)

c. + larını (16a/11)

[= 200]

cıbanlı: Çıbanlı, çıbanı olan.

c. (55a/7), (64a/13)

c. + uyuza (110a/1), (53b/5), (65a/6),
(74a/12), (76b/13), (98b/1)

c. + uyuzı (92a/6)

[= 9]

cık-: Elde edilmek, sağlanmak.

c.-a (118b/14)

c.-masını (35a/6)

[= 2]

cıkar-: İçeriden dışarıya varmak, gitmek.

c.-a (136a/5), (21b/6)

c.-ur (24a/14)

[= 3]

cıntāyānā: < Gr.-(Lat.) Çentiyana otu;
(*Gentiana lutea*). “cıntıyana”.

c. (83b/12)

c. + yıla (146a/3)

[= 2]

cıntıyānā: Bk. cıntāyānā.

c. + yıla (97b/15)

[= 1]

cıpan: Çıban

c. + lar (66b/15)

[= 1]

cıyan: Çıyan.

c. + dan (39b/5)

c. + ı (45b/14)

[= 2]

cibre: Üzüm posası. “cebre”.

c. + sine (75b/3), (75b/5)

[= 2]

cig: Çiy, ham.

c. (53b/7)

[= 1]

ciger: Ciğer.

c. (102a/14), (124a/6), (127b/15),
(133a/6), (133b/1), (134a/11),
(22a/12), (25a/14), (2b/11), (33a/1),
(35a/4), (40a/5), (52a/12), (59b/13),
(8b/15), (99a/9), (99b/12)

c. + ağrılarına (132a/9)

c. + ağrısın (131b/3)

c. + ağrısına (101b/10), (103b/5),
(112b/1), (117b/14), (124a/10),
(124a/11), (149b/9), (19b/14), (31a/3),
(83b/15)

c. + de (112a/7), (133b/8), (137b/1),
(27b/6), (57b/9), (70b/11), (7b/12),
(84a/11), (8b/12), (9a/4)

c. + den (112b/9)

c. + e (111b/8), (112a/5), (136b/2),
(21b/4), (29b/9), (59a/7), (62a/13),
(74b/8)

c. + i (108b/11), (108b/15), (111b/9),
(112b/3), (124a/6), (133b/7), (135b/8),
(136a/8), (137b/3), (20b/10), (24b/12),
(27b/13), (2b/11), (30b/3), (32b/3),
(3a/1), (42a/15), (48b/1), (51b/5),
(53a/3), (55a/1), (57b/15), (68b/5),
(6a/14), (7b/10), (7b/9), (85a/13),
(85b/3), (86a/13), (8a/10), (94a/1),
(95a/9), (99a/5)

c. + in (111a/6), (132a/8), (135b/3),
(137b/8), (143b/1), (90a/5)

c. + inde (135b/9), (14a/9)

c. + ini (71b/1)

c. + katılığına (43a/4)

c. + lere (84a/3)

c. + şovukluğuna (128a/4)

c. + süddelerin (127b/10), (32b/10)

c. + şişine (131b/13), (25a/6)

c. + şişlerin (85a/14)

c. + şişlerine (83b/5)

c. + üñ (14a/6), (46a/11), (5b/5),
(68b/2), (75b/6), (84b/12)

c. + üñ süddelerin (21b/3)

c. + zaḥmetine (149b/2)

c. + zaḥmetlerine (136b/12), (30a/6)

[= 109]

cihāz yaz-: Çeyiz sermek.

c.-salar (132b/10)

[= 1]

cilā: < Ar. Parlaklık, canlılık.

c. (46b/2)

c. + êde (124b/9), (146b/12)

c. + êder (43b/15)

c. + êdicidür (24a/13)

c. + eyleye (145a/7)

c. + vère (102a/12), (18a/14), (50b/11),
(69b/12), (84b/9), (91a/10), (93a/14)

c. + vèrür (46b/3)

[= 14]

cilālāndur-: Parlatmak, canlandırmak.

c.-ur (14a/13)

[= 1]

cimāḥ: < Ar. Cinsel birleşme.

c. (32b/9), (34a/8), (78b/9), (83b/1)

c. + a (107a/9), (14a/4), (18a/15),
(21b/5), (27a/2), (39b/4), (50a/4),
(58a/1), (64b/12), (64b/13), (67a/11),
(86b/12), (90b/3), (91b/8)

c. + ārzūsın (102b/3), (129a/10),
(133a/11)

c. + ārzūsını (105b/12)

c. + da (10a/3)

c. + êde (10a/1), (10a/4), (39b/6)

c. + ı (104a/1), (104a/3), (104a/8),
(104b/3), (104b/4), (106a/9), (111b/4),
(111b/6), (111b/7), (112a/1), (121a/2),
(123b/8), (137b/1), (137b/10),
(146a/13), (21a/5), (29a/13), (33a/7),
(47b/7), (49b/6), (50b/2), (51b/4),
(52a/10), (52a/12), (54b/12), (59a/8),
(62b/12), (63a/10), (71a/3), (71b/5),
(71b/8), (77b/1), (80a/2), (80a/5),
(81b/5), (83a/3), (83a/5), (83b/6),
(86a/14), (92a/15), (92a/6), (93a/7),
(96a/12)

[= 69]

cimāğ: Bk. cimāḥ

c. + ı (100a/10), (104a/2), (94a/9),
(99b/2)

c. + istahın (33a/14)

[= 5]

cīn: Dinî inanışa göre duyularla kavranamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip, ilahî emirlere uymakla yükümlü tutulan yaratık.

c. + den (147b/7)

[= 1]

cīn: <? Cīn ağacı, deva ağacı. Krş. dīvudār.

c. + ağacı (129b/5)

[= 1]

cinn: Bk. c̄in.

c. + e (147a/1)

[= 1]

cinnet: < Ar. Delilik.

c. + e (147a/10)

c. + getirür (60b/10)

[= 2]

cirāḥat: < Ar. Yara.

c. + a (102a/10), (106b/4), (113b/14),
(114b/6), (124a/9), (129b/9), (131b/5),
(131b/7), (136a/5), (136b/10),
(138b/15), (138b/15), (142a/5),
(142a/7), (145b/9), (148b/6), (17b/4),
(18a/11), (22b/3), (23b/6), (28b/9),
(30a/11), (30b/6), (32a/12), (33a/9),
(45b/10), (45b/2), (57a/3), (59b/3),
(60a/8), (70a/6), (74b/7), (78a/7),
(79b/14), (81a/10), (82b/5), (84a/2),
(87b/2)

c. + ı (36b/1)

c. + ına (28b/13)

c. + lara (10b/13), (131b/10),
(138a/13), (20a/3), (29a/3), (34a/12),
(36b/11), (36b/14), (37b/15), (4b/7),
(52a/14), (53a/7), (57b/7), (77b/2),
(8b/10)

c. + ları (34b/14)

c. + ların (12a/8)

c. + larına (55a/4)

[= 58]

circir: < Ar. Su teresi, kekeş; (*Nasturtium officinale*). “cırır”

c. (80a/1)

[= 1]

çok: Çok

c. (30a/15)

[= 1]

cumār: < Ar. Hurma çekirdeği. “cemār”

c. (82b/12)

[= 1]

cum‘a: < Ar. Cuma günü.

c. (120b/4)

[= 1]

cübün: < Ar. Peynir. “cübñ”

c. (79a/10)

[= 1]

cülbühneg: < Far. Sığır ödü, sığır otu ve sarı diken denilen bitkinin tohumu. “cülāhenc”

c. (81b/12),

[= 1]

cüllāb: < Far. Gül suyu, gül şerbeti. “gülāb”

c. (24a/1), (61a/12)

c. + ıla (71a/7)

[= 3]

cülnār: < Far. Yabani nar ağacı; (*Punica granatum*).

c. (81b/5)

[= 1]

cülūd: < Ar. Hayvan derileri.

c. (82a/3)

[= 1]

cümcüm: <Ar. Behmen, kuduzotu, kırmızı türüne kızıl behmen; (*Statice limonium*), beyaz türüne ak behmen adı verilir; (*Centaurea behen*). Krş. şakākul, behmen.

c. (83a/1)

[= 1]

cünd-i bādester: <Far. Kunduztaşağı otu ve kökü, cavşir, oğlanaşı; (*Ferula elaeochytris*). “cünd-i bādester”

c. (84a/12)

[= 1]

cünün: <Ar. Delilik.

c. + a (61b/3)

[= 1]

cüzzām: <Ar. Cüzzam, hansel basilinin (mikrobunun) sebep olduğu bulaşıcı bir deri hastalığı.

c. (54a/15)

c. + a (67b/13), (67b/15)

c. + lar (67b/10)

c. + lara (67b/10), (81a/1)

c. + renci (26a/7), (76a/3)

c. + rencin (149a/5), (57b/10)

c. + rencinden (26a/12)

c. + rencine (137a/7), (147a/11), (71b/3)

[= 14]

-Ç-

çakır diken: <Far. Dikenli ve otsu bir bitki; (*Eryngium campestre*). Krş. işhış

ç. (20a/6)

[= 1]

çakmak: Çakmak taşı, od taşı. Krş. hācerü'n-nār.

ç. + dur (89a/11)

[= 1]

çal-: 1. Bir şeyin üzerine bir şeyi sürmek, bulaştırmak. 2. Yoğurt mayalamak, dövmek, vurmak, vurarak yapıştırmak. 3. Çalkalayıp karıştırmak

ç.-salar (74a/9)

[= 1]

çalğa-: Çalkalamak.

ç.-salar (100a/3), (67a/13)

ç.-yalar (116a/14), (138a/8)

[= 4]

çanak: Çanak.

ç. (130a/6)

[= 1]

çānavar: <Far. Canlı, hayvan.

ç. + şöğduğına (64a/3)

[= 1]

çapağ: Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaşan veya kuruyan akıntı, çapak.

ç. + a (50a/15)

[= 1]

çapaklan-: Çapak oluşmak.

ç.-duğına (65b/2)

[= 1]

çāre: <Far. Çare, umar.

ç. (67a/9)

ç. + olmaya (5a/9)

[= 2]

çārmıh: <Far. Suçluyu haça germek için kurulmuş put şeklindeki darağacı, salıp.

ç. + étseleler (142b/2)

[= 1]

çatal: Dallı olan şeylerin her kolu.

ç. (103b/15)

[= 1]

çatallan-: Çatal gibi ikiye ayrılmak.

ç.-mağdan (121a/15)

[= 1]

çavdar: Buğdaygillerden, unlu tane veren bir bitki; (*Secale cereale*) ve bu bitkinin esmer ve uzun tanesi.

ç. + başı (63a/4)

ç. + dur (128b/14)

[= 2]

çāvšīr: <Far. Oğlan aşısı denilen bir ot ve bundan elde edilen tıbbi bir zamk; (*Ferula elaeochytris*).

ç. + yaprağına (149b/6)

[= 1]

çavun: Hayvanların erkeklik organı.

ç. + ın (39b/2)

ç. + ını (39b/4)

[= 2]

çayan otı: Çıyanotu; (*Polygonum bistorta*). Krş. pesfâyic.

ç. (48a/5)

[= 1]

çegzin-: Dönmek.

ç.-düğün (109a/1)

ç.-ene (100b/2)

ç.-mesin (120a/3)

ç.-mesine (32b/13), (44b/14), (61b/2)

[= 6]

çegzindür-: Döndürmek.

ç.-e (67b/5)

ç.-ür (80a/3)

[= 2]

çek-: Bir şeyi emip dışarıya çıkarmak.

ç.-e (130b/11), (143a/12), (90a/4)

ç.-er (120b/12), (126a/9)

[= 5]

çek-: Güç durumlara dayanmak, katlanmak.

ç.-er (28a/1)

[= 1]

çek-: Çizgi durumunda uzatmak, sürmek.

ç.-seler (111a/1), (12b/12), (144b/11), (14a/1), (17b/11), (18b/2), (28b/1), (42a/1), (5b/2), (5b/8), (7b/3), (7b/7), (8b/3)

[= 13]

çekin-: Canı istemek.

ç.-üb (147a/9)

[= 1]

çekirdeg: Bk. çekirdek

ç. + i (104a/15), (121b/1), (17a/15)

ç. + idür (136a/10), (47a/14)

ç. + in (105a/10), (141a/7), (150a/8), (73a/9)

ç. + inün (121a/11), (121a/13), (125b/5)

ç. + iyile (50b/10)

[= 13]

çekirdek: Etli meyvelerin içinde bir veya birden çok bulunan, çoğu sert bir kabukla kaplı tohum; çekirdek.

ç. + süz (126b/15)

[= 1]

çeküç: Çivi çakma, madenleri dövme vb. işlerde kullanılan saplı bir el aleti, çekiç.

ç. + den (73a/10)

[= 1]

çekürge: Çekirge; (*Acridium*).

ç. + dür (80b/7)

ç. + nün (80b/8)

ç. + yi (80b/11)

[= 3]

çeçe: <Far. Canlılarda baş bölümünde yer alan, kemik veya kıkırdak ile desteklenen, altlı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın kapanıp açılmasını sağlayan kasları üzerinde barındıran iki parçaya verilen ad.

ç. (8a/2)

ç. + ağrısına (97a/13)

ç. + düşdüğüne (107a/4)

ç. + ler (146a/11)

ç. + si (105a/15)

ç. + şişdüğüne (68a/5)

ç. + şişine (105b/7), (95a/2)

ç. + şişlerine (139b/7), (38b/1), (45b/11)

ç. + yi (105a/13)

[= 12]

cevāriş: <Ar. (<Far. güvāriş). Daha çok mide rahatsızlıkları ve hazım problemleri için hazırlanan bir grup macunun genel adı. “cevariş”.

ç. (112a/10)

[= 1]

çeyne-: Çiğnemek.

ç.-seler (130b/11), (137b/9), (40a/7), (41a/1), (46a/10), (53b/8), (64a/5), (68a/3)

[= 8]

çıban: Vücudun herhangi bir yerinde oluşan ve çoğu, deride veya deri altında şişkinlik, kızartı, ağrı ve ateş ile kendini gösteren irin birikimi

ç. (12b/14)

ç. + a (22b/13)

ç. + da (4b/12)

ç. + dan (138a/15)

ç. + ı (26b/8)

ç. + ına (37b/8)

ç. + lar (11a/11), (5a/1)

ç. + lara (11b/2), (129b/10), (129b/12),
(129b/12), (129b/12), (131b/10),
(136b/9), (138a/14), (138b/10),
(139a/12), (139b/2), (139b/9),
(140a/9), (140b/1), (140b/13),
(140b/4), (140b/7), (141a/13),
(141a/7), (142a/8), (143a/8), (144a/14),
(145a/5), (145b/13), (146a/7),
(147b/13), (148b/12), (148b/15),
(149b/12), (149b/15), (15b/15),
(20a/12), (28b/9), (29a/3), (37b/11),
(3b/7), (4b/10), (4b/4), (5a/12),
(66a/4), (6b/2), (7b/11), (81a/6),
(81b/6), (83a/1), (84a/2)

ç. + larda (20a/15)

ç. + lardan (138a/12), (139a/13),
(146b/11)

ç. + ları (135a/3), (135b/9), (138a/15),
(138b/5), (138b/7), (24b/11), (3b/11),
(5b/1)

ç. + larına (131b/7), (131b/9), (133b/3),
(136b/14), (139a/12), (140a/10),
(140b/9), (141b/11), (145b/4),
(148b/15), (148b/2), (45a/12), (81b/7)

[= 79]

çıbanlu: Çıbanlı.

ç. (143a/9)

ç. + uyuza (131a/6), (137a/3), (138b/2),
(141b/11), (150a/6)

[= 6]

çıbuğ: Körpe dal; çubuk.

ç. + ına (37b/7)

[= 1]

çığd: Çığıt, yüzde beliren çil, çiller.

ç. + a (100b/7), (108a/1), (110b/9),
(122b/9), (123a/5), (123b/13),
(126a/9), (133b/6), (137a/10),
(149a/13), (18b/2), (1b/12), (20a/14),
(38a/13), (43a/2), (44a/5), (47b/2),
(50a/4), (53a/9), (54a/3), (64a/10),
(64a/9), (66b/7), (72b/3), (74a/12),
(80a/4), (80b/12), (83a/14), (85a/14),
(92b/13), (94b/6), (95a/12), (95b/4),
(98b/3), (99b/5)

ç. + ı (101b/7), (10b/14), (12b/1),
(16b/15), (61b/15), (75a/12), (93a/9)

ç. + ın (79b/10)

ç. + ını (23a/10)

ç. + ları (50b/14)

ç. + otlarına (150a/10)

[= 46]

çığır-: Bağırarak, haykırmak.

ç.-mak (113a/9)

[= 1]

çık-: Bitmek, büyümek, sürmek.

ç.-ar (107b/5), (129a/2), (134b/11),
(15a/9), (82b/4)

[= 5]

çık-: Elde edilmek, sağlanmak.

ç.-an (141a/1)

ç.-ar (124a/13), (125b/1), (146b/10),
(73a/10)

ç.-ınca (121a/14)

[= 6]

çık-: Bir yerden çıkma, kopma, ayrılma.

ç.-a (126a/3), (127a/1), (29b/14),
(2a/10), (44a/13), (9b/1)

ç.-açak (134b/2)

ç.-alar (26b/2)

ç.-an (106b/5), (28a/4), (33a/13),
(44b/2), (55a/12), (59a/5), (88b/10),
(89b/2), (93b/3)

ç.-anı (11a/8)

ç.-anını (105b/2)

ç.-ar (10a/9), (11b/14), (139a/11),
(148a/5), (5a/10), (9b/12)

ç.-duğı (13b/12)

ç.-duğına (16a/9), (35a/5), (47a/4),
(58b/3), (7a/9), (84b/5), (66b/3)

ç.-duğınlayın (134b/3)

ç.-inca (111a/4)

ç.-ıncağ (34b/8), (62b/15), (89b/4)

ç.-maz (82b/3)

[= 39]

çık-: Elde etmek, sağlamak.

ç.-alar (125a/10), (125b/6)

ç.-mağ (140b/10)

ç.-ması (127b/9)

ç.-masının (147a/5)

ç.-salar (101b/12), (105a/13), (22b/2),
(23a/8), (47a/4)

ç.-ur (124a/13), (125a/11)

[= 12]

çık-: Birinin ya da bir şeyin çıkmasını sağlamak, sebep olmak.

ç.-a (101a/3), (103b/7), (104b/14),
(108b/1), (117a/9), (122b/13),
(127a/4), (129a/11), (133b/8),
(139a/7), (141b/5), (143a/12),
(143b/15), (143b/5), (145a/3),
(145a/4), (150a/4), (35a/7), (45a/12),
(74b/7), (98b/5), (122a/6)

ç.-alar (73a/10), (73a/8)

ç.-mağa (105a/8)

ç.-salar (105a/5), (107b/12), (39a/4),
(46b/5), (31b/1)

ç.-ub (48b/15), (61a/11)

ç.-ur (114b/13), (115a/9), (125b/3),
(126a/9), (127a/3), (127a/3), (129a/7),
(134b/7), (148a/9), (148b/9), (94a/4),
(96b/7)

[= 44]

çık-: Atmak.

ç.-a (100a/12), (100b/10), (100b/3),
(101b/2), (106b/13), (10a/8),
(111b/10), (111b/15), (112b/14),
(122a/1), (122a/7), (126a/11), (127a/6),
(127b/12), (127b/12), (133a/5),
(137a/1), (13a/8), (13b/8), (146a/1),
(146a/8), (148a/13), (148b/13),
(14b/8), (150a/7), (19a/11), (20a/7),
(21a/9), (22b/6), (23a/13), (24a/10),
(25a/4), (26b/11), (29a/2), (2b/3),
(31b/15), (32b/2), (33a/8), (33b/1),
(33b/3), (33b/7), (35b/12), (3a/12),
(40b/2), (44b/9), (45a/1), (45b/14),
(45b/15), (47b/6), (47b/8), (50a/15),
(53a/8), (53b/11), (54a/13), (54b/12),
(54b/7), (55b/4), (56a/2), (5a/15),
(5b/10), (61b/14), (63b/10), (65a/8),
(68b/6), (70a/4), (72a/9), (77a/2),

(78a/10), (78b/7), (80b/3), (84a/14),
(84a/15), (86a/9), (89b/13), (91a/11),
(91a/14), (92a/15), (92a/8), (96a/1),
(96a/9), (99b/14), (99b/4), (94a/7)

ç.-alar (127b/4), (73a/8)

ç.-dukdan (113a/7), (150a/8)

ç.-dukları (107a/11)

ç.-duğlayın (146a/5)

ç.-ıçıdır (76b/5)

ç.-mağdan (7a/8)

ç.-mağda (81a/14)

ç.-salar (132b/3), (25a/8), (4a/8),
(71b/3)

ç.-ub (141a/8)

ç.-ur (108b/13), (108b/14), (112b/7),
(120b/12), (124b/13), (137b/6),
(19a/14), (25b/2), (25b/2), (27a/5),
(36b/7), (38a/3), (38a/9), (44b/10),
(74b/11), (76b/6), (81a/12), (85b/7),
(86a/6), (91a/8), (97b/10), (97b/3)

[= 119]

çıkard-: Çıkartma işini yapmak.

ç.-ur (11b/9)

[= 1]

çınla-: Çınlamak, (kulak) çınlamak

ç.-duğına (123a/2)

ç.-dugin (126a/10)

ç.-dusin (127a/6)

ç.-masın (55a/6)

ç.-yan (106b/12)

[= 5]

çınār: <Far. Çınar ağacı; (*Platanus orientalis*).

ç. + yaprağına (149b/6)

[= 1]

çıpan: Bk. çıban.

ç. + lara (17b/5), (3a/4)

ç. + larına (2b/12)

ç. + uñ (4b/7)

[= 4]

çırılalık: Ağustos böceği. Krş. zīr. “cırılalık,
cirtlalık, çirtlalık”.

ç. + dur (142b/5)

[= 1]

çıyan: Çok ayaklılardan, sarımtırak renkte,
zehirli bir böcek; (*Scolopendra*).

ç. (20a/9), (4a/8)

[= 2]

çiçeg: Çiçek.

ç. + i (101b/11), (103b/2), (104a/1),
(109a/14), (10a/10), (111b/14),
(115a/2), (115a/2), (121b/4),
(140a/15), (15b/13), (2a/4), (34b/12),
(34b/12), (36b/5), (37a/7), (37b/13),
(46b/1), (46b/7), (52b/6), (57b/11),
(63b/8), (6a/13), (75a/7), (8a/13),
(8b/13), (8b/2), (91b/12), (91b/12),
(98a/3)

ç. + idür (45b/1), (81b/5)

ç. + in (107b/10), (107b/12), (107b/7),
(107b/8), (116a/14), (116a/7),
(116b/4), (117a/4), (117a/6),
(118b/14), (118b/9), (119a/2),
(120b/15), (13b/8), (149a/11), (15b/1),

(25a/8), (49b/6), (53b/10), (58b/12),
(58b/3), (63a/1)

ç. + inden (101b/12), (128a/1),
(147b/2), (147b/5), (149b/3), (14b/7),
(38b/9), (8b/12)

ç. + ine (101b/12), (10a/10), (15a/10),
(46a/2), (46b/7), (52b/6), (57b/12),
(63b/8)

ç. + ini (110b/2), (114b/2), (130a/5),
(140a/15), (149b/14), (37b/14),
(49b/11), (73a/5)

ç. + inüñ (116b/2)

ç. + iyile (149a/10), (24a/8)

ç. + üñ (112b/13), (118b/14)

[= 83]

çiçek: Çiçek.

ç. (116a/15), (35a/14), (37b/8)

ç. + den (121b/12)

ç. + leri (107b/6), (110a/3), (112b/11),
(119a/1), (11b/15), (139a/3),
(149a/15), (149b/7), (15a/10),
(20b/13), (2a/15), (31a/15), (35a/13),
(36a/15), (36a/8), (46a/2), (4a/3),
(5a/11), (72b/12), (96b/12), (9a/13),
(9a/14)

ç. + lerin (114b/5)

[= 27]

çiçekli: Çiçekli.

ç. (43a/13)

ç. + ce (78a/2)

ç. + sini (35a/5), (35a/6)

[= 4]

çig: Çiy, ham.

ç. (100b/3), (146a/9), (66a/13)

ç. + balgamları (69b/6)

ç. + iken (35a/15)

ç. + le (149a/15), (21a/11), (26b/5),
(67a/3), (94a/12)

[= 10]

çigdem: Çiğdem çiçeği; (*Crocus cancellatus*).

ç. + i (37a/8)

[= 1]

çiger: Ciğer.

ç. (100a/5), (38a/14)

ç. + ağrısına (149b/13), (150a/1)

ç. + de (51b/1)

ç. + e (97b/8)

ç. + i (149a/2)

ç. + şişine (119a/6)

ç. + şişlerine (33b/4)

ç. + üñ (42a/13), (51a/4)

ç. + zahmetine (46a/9)

[= 12]

çin: < Far. Çin.

ç. + denizinde (146b/10)

[= 1]

çirāhat: < Ar. Cerahat, yara.

ç. + a (25b/12)

ç. + lara (7b/8)

[= 2]

çirkin: <Far. Çirkin.

ç. (7a/11)

[= 1]

çivid: Bk. çivit

ç. + yaprağına (91b/12)

[= 1]

çivit: Çivit otu, turpgillerden, yapraklarından mavi boya çıkarılan bitki; (*Isatis tinctoria*).

ç. + tohumudur (86b/4)

[= 1]

çiy: Çiğ, ham.

ç. (47b/12)

[= 1]

çiz:- Çizgi biçiminde yaralamak.

ç.-seler (97a/7), (72a/14)

[= 2]

çöbān: <Far. Koyun ve keçi sürülerini otlatan kimse.

ç. + lar (58a/10)

[= 1]

çöbān tarāğı: Çobantarağı ve taraklık olarak bilinen bir bitki; (*Dipsacus*). Krş. deysākūs.

ç. (130a/1)

[= 1]

çoğan: Çöven otu, kökü ve dalları, suyu sabun katılmış gibi köpürten, kir temizleyici bir bitki, sabun otu, helvacı kökü; (*Gypsophila struthium*) Krş. uşnān.

ç. + a (20a/15)

[= 1]

çok: Çok, fazla.

ç. (100a/15), (100b/3), (101a/7), (101b/11), (103a/2), (108a/10), (108b/12), (108b/2), (10a/11), (10b/11), (111b/9), (112a/2), (112a/9), (116a/14), (130b/7), (131a/15), (131a/2), (133a/12), (133a/15), (134b/4), (136a/13), (137a/4), (137b/10), (13b/3), (142b/11), (142b/4), (144a/15), (148a/11), (149a/4), (149b/10), (15a/5), (15b/14), (18a/1), (1b/2), (1b/2), (22a/4), (22b/6), (23a/12), (24a/3), (24a/9), (24b/14), (25b/9), (26a/12), (26a/2), (26a/2), (26b/8), (26b/8), (28b/14), (30a/1), (34a/11), (34a/4), (37a/6), (39b/6), (3b/8), (3b/9), (41b/10), (41b/14), (42b/6), (44a/13), (49b/12), (49b/13), (49b/5), (49b/5), (50a/4), (51a/1), (51a/8), (51a/9), (51b/4), (57b/10), (57b/10), (57b/11), (57b/13), (57b/9), (5a/10), (5a/3), (60b/15), (60b/9), (61a/10), (61a/2), (61a/6), (63a/6), (63b/14), (64a/7), (67b/6), (70a/12), (70b/11), (73a/6), (74b/12), (74b/15), (79a/6), (79b/11), (79b/11), (7b/14), (80a/13), (80b/6), (81a/15), (82a/3), (82b/13), (82b/2), (83a/14), (83a/9), (84b/12), (86b/7), (87a/10), (87a/5), (88b/15), (8a/15), (8b/7), (92a/10), (93a/9), (94a/1), (95b/11), (96a/1), (96a/13), (99a/7), (9a/5), (9a/7)

[= 117]

çokluk: Çokluk, fazlalık.

ç. (131a/5)

[= 1]

çöpān: Bk. çöbān

ç. (58a/10)

ç. + lar (59b/4)

[= 2]

çopān dayāḡi: Çobandayaḡı, çobandeḡneḡi;
(*Polygonum aviculare*). Krş. bŭlāmŭbuyŭn.

ç. (64a/1)

[= 1]

çōpān sŭzeḡi: Çobansŭzgeci, dal uçlarında sŭtü
kestirmekte kullanılan maya bulunan bir bitki,
yoğurt otu; (*Galium*). Krş. bilisigī.

ç. (58a/10)

[= 1]

çōrpā: <Far. Çorba.

ç. + sin (81b/4)

[= 1]

çōb: 1. Saman inceliğinde herhangi bir sap, dal
veya tahta parçası. 2. Yararsız, pis veya zararlı
olduḡu için atılan ufak tefek şeylerin hepsi,
gübür.

ç. (145a/7)

ç. + cigezile (127a/6)

[= 2]

çōkeḡ: Çöküntü, çirk, tortu.

ç. + idür (142a/4)

[= 1]

çōkelig: Bk.çōkelik

ç. + ine (69a/14)

ç. + ini (65a/11)

[= 2]

çōkelik: Yaḡı alınmış sŭt veya yoḡurdun
kaynatılmasıyla elde edilen bir çeşit peynir,
kesik, ekşimik, torak.

ç. + ile (110a/7)

[= 1]

çōlmeg: Çömlek.

ç. + e (118b/4), (126a/1), (126b/3),
(12b/3), (138b/12), (26a/14), (26b/1),
(39a/3), (3a/9), (3b/12), (48b/14),
(4a/11), (55b/5), (73a/6), (73a/8),
(91b/4)

ç. + i (127b/2), (73a/7)

ç. + ine (73b/4)

ç. + ŭn (23a/6), (4b/12)

[= 21]

çōlmek: Çömlek

ç. (113b/8), (127b/2), (140a/11),
(23a/7), (26b/2), (39a/4), (4b/14),
(69a/6), (73a/7), (79a/7)

ç. + ci (88a/15)

ç. + de (105b/5), (113b/9), (79a/6),
(81a/2)

ç. + den (127b/4)

ç. + içinde (79a/7)

[= 17]

çōrek: Deḡirmi ekmek.

ç. (127a/13)

[= 1]

çörek otı: 1. Dügün çiçeğigillerden, çiçekleri sapının ucunda bulunan otsu bir bitki, karacaot; (*Nigella sativa*). 2. Bu bitkinin hamur işlerine lezzet ve koku vermek için ekilen, susam iriliğindeki siyah tohumu.

ç. + yağıdur (124b/15)

[= 1]

çubuğ: Körpe dal.

ç. + ı (65b/6)

[= 1]

çukal: Eskiden savaşta atlara giydirilen, bir çeşidini savaşçıların da giydiği zırhlı bir örtü.

ç. (22a/7)

[= 1]

çukur: Çukur.

ç. (28b/5), (43b/4), (58a/12)

[= 3]

çügündür: Pancar; (*Beta vulgaris*).

ç. + le (100a/9), (100b/1)

ç. + şuyıla (16b/14), (89b/7)

[= 4]

çüllāb: Bk. cüllāb.

ç. (51a/13)

[= 1]

çüri-: Çürümek.

ç.-dügine (60b/13)

ç.-yen (19a/8)

ç.-yenin (3a/6)

[= 3]

çürük: Çürük.

ç. (18a/7)

[= 1]

çüzzām: Bk. cüzzām

ç. + zaḥmetine (48a/12)

[= 1]

çüzzām: Bk. cüzzām

ç. + a (95b/11)

[= 1]

-D-

da: da, de, dahi.

d. (128a/6), (149b/9), (48a/5), (6a/12), (75a/12), (79a/4), (84a/15), (32a/8), (128a/13)

[= 9]

dabğ: < Ar. Sepilemek, onarmak, tabaklamak.

d. + èder (85b/2)

[= 1]

dad: Tat, lezzet.

d. + ı (108a/10), (28b/5), (34a/6), (64a/8), (68a/2), (6a/12)

d. + ina (28b/5), (64a/8)

[= 8]

dağıl-: Toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak.

d.-mış (43b/3)

[= 1]

dāḥi: dahi, da, de, daha, hâlâ, hem, ve, yine.

dāḥi: Bk. dāḥi

d. (101a/8), (101b/12), (103b/6),
(104a/11), (106a/14), (106a/7),
(108b/3), (10b/12), (110b/3), (111b/3),
(113b/2), (114b/10), (115a/11),
(115b/13), (115b/15), (116a/7),
(116b/14), (117a/5), (118a/4),
(118b/11), (119a/12), (119a/2),
(119b/1), (11b/6), (120a/13), (120a/8),
(120b/15), (122b/4), (124a/6),
(124b/15), (125a/10), (125a/5),
(126a/14), (126b/15), (127b/9),
(128b/14), (128b/7), (128b/9),
(129a/3), (129a/3), (129a/8),
(132b/12), (134a/15), (136a/1),
(138a/11), (138a/3), (138a/3), (138a/7),
(138a/8), (138b/4), (139a/14), (13b/3),
(144a/15), (144b/5), (147a/1),
(147a/7), (147a/7), (147a/9), (149a/6),
(149b/7), (15a/6), (15b/9), (16a/10),
(19a/10), (19a/12), (20b/8), (21a/6),
(24b/4), (26a/11), (26a/13), (26a/7),
(27b/15), (28a/2), (2b/7), (2b/8),
(30a/14), (30a/9), (31a/15), (32b/5),
(32b/5), (3b/12), (3b/13), (41a/11),
(45b/14), (4b/12), (51a/11), (5b/2),
(5b/7), (65a/15), (65b/15), (66a/5),
(67b/12), (67b/14), (67b/3), (68a/12),
(69b/9), (73a/14), (73a/4), (74b/5),
(78a/2), (7a/8), (81a/12), (83b/8),
(89a/14), (91b/11), (91b/7), (93b/14),
(93b/5), (96b/15), (97a/15), (98a/2),
(99a/13), (9a/1)

[= 113]

dāḥi: Bk. dāḥi

d. (94b/6)

[= 1]

d. (100b/1), (100b/12), (100b/6),
(10b/7), (10b/8), (116a/12), (116a/4),
(117a/3), (11a/15), (122b/10),
(127b/2), (12b/11), (12b/13), (12b/3),
(13a/1), (13b/13), (147b/15), (148a/2),
(14a/3), (14b/6), (15a/15), (15b/1),
(15b/15), (17a/1), (17a/13), (17b/8),
(18a/13), (18b/10), (19a/7), (20b/12),
(22a/10), (22a/14), (25b/12), (26b/1),
(27a/14), (27b/8), (28a/7), (2b/10),
(2b/12), (2b/15), (2b/9), (30a/2),
(30b/1), (30b/14), (30b/4), (31b/1),
(32a/7), (33a/4), (34b/14), (36a/7),
(37a/15), (37b/9), (39b/2), (39b/9),
(3a/1), (3a/12), (3a/4), (3a/6), (3a/7),
(3a/9), (3b/1), (3b/15), (3b/7),
(40a/11), (42b/6), (44a/13), (44b/14),
(44b/6), (46a/15), (46a/2), (47a/2),
(47a/3), (48a/4), (49b/5), (49b/7),
(4a/11), (4a/9), (4b/12), (4b/13),
(4b/15), (4b/5), (4b/6), (50a/11),
(51a/12), (51a/8), (52a/11), (52b/7),
(53a/2), (53a/9), (55a/11), (55b/6),
(57b/3), (59b/11), (5a/6), (5a/7),
(5b/1), (5b/11), (5b/15), (5b/3),
(61b/10), (62a/15), (62a/15), (62a/5),
(69b/9), (6a/15), (6a/2), (6a/2), (6a/3),
(6a/4), (6a/5), (6a/7), (6b/1), (6b/10),
(6b/14), (6b/8), (70a/4), (72b/10),
(73a/2), (73a/5), (73a/7), (73a/8),
(73a/9), (75b/14), (75b/8), (77a/7),
(7a/12), (7a/2), (7a/7), (7b/10), (7b/2),
(7b/7), (80b/4), (84a/5), (84a/6),
(86b/10), (88b/12), (89a/8), (8a/2),
(8a/3), (8b/14), (8b/8), (92a/13),
(93a/9), (93b/6), (98a/2), (99b/1),
(9a/2), (9a/3), (9a/6), (9a/7), (9a/9),
(9b/1), (9b/1), (9b/11), (9b/12), (9b/3),
(9b/8)

[= 157]

dāim: < Ar. Sürekli, her zaman.

d. (102b/4), (107a/6), (10b/7),
(123a/11), (125a/7), (46a/10), (46a/9),
(67b/2), (7a/2), (87a/15), (9a/2)

d. + olsalar (7b/12)

[= 12]

dāire: < Ar. Kavramlarda belli sınır, ölçü.

d. + sine (71a/13)

[= 1]

dağ: Özur, kusur.

d. + zahmetlerin (26b/11)

[= 1]

dağ-: Takmak.

d.-sa (141a/3)

[= 1]

dağın-: Takınmak.

d.-salar (132a/8), (5a/7)

[= 2]

dalak: Midenin arkasında, diyaframın altında, sol böbreğin üstünde, yassı, uzunca, akyuvar üreten ve yıpranmış alyuvarları toplayan, damarlı, gevşek bir dokudan oluşmuş organ.

d. (113a/5)

[= 1]

dāme tevfiķuhu ile'l-hayrāt mā dāme fī-beķaihi:

< Ar. Hayatta kaldıkça hayırlı işlerde başarılı olmaya devam etsin.

d. (1b/5)

[= 1]

damzur-: Damlatmak, damla damla akıtmak.

d.-salar (23a/11)

[= 1]

dāne: < Far. Tane, tohum.

d. (100b/11), (100b/5), (115b/11),
(130b/11), (142b/6), (81b/2)

d. + dür (100b/12), (100b/12)

d. + ler (104a/14)

d. + leri (34a/5), (81b/2)

d. + si (114b/3), (27b/10), (27b/11)

d. + sin (114a/6), (75a/4), (87a/2)

d. + sinden (130b/11), (91b/1)

d. + sini (117b/12), (56b/5)

d. + siyile (97b/5)

[= 22]

dāng: < Far. Bir dirhem altıda biri.

d. (108a/5), (109a/10), (109a/10),
(109a/10), (109a/11), (109a/11),
(109a/11), (119b/5), (142b/2), (42a/2),
(67a/13)

d. + dan (150a/12)

d. + ını (132b/5), (56b/2), (90b/10)

[= 15]

dang: Bk. dāng

d. (108a/4), (29b/13), (39b/13),
(48b/11), (81b/15), (89b/12)

d. + ını (60a/14)

[= 7]

dārcīnī: Bk. dārcīnī

d. (87a/9)

[= 1]

dārcīnī: < Far. Tarçın; (*Cinnamomum*).

d. (114a/4), (29a/11)

d. + dür (111b/9)

d. + yağıdur (117b/8)

d. + ye (139a/4)

[= 5]

dārcīnī: Bk. dārcīnī

d. (117b/12), (14b/15)

[= 2]

dārcīnī: Bk. dārcīnī

d. (71a/2)

[= 1]

dār-ı fulful: < Far.-Ar. Baş biberi, uzun biber;
(*Piper longum*).

d. (90a/10)

d. + dur (137b/12)

[= 2]

dār-ı şışgān: Bk. dār-ı şışgān

d. (116a/10)

[= 1]

dār-ı şışgān: : < Far.-Ar. Hint sümbülü;
(*Nardostachys jatamansi*).

d. (117b/6)

[= 1]

dār-ı şışgān: Bk. dār-ı şışgān

d. (117a/1)

d. + dan (116b/15)

[= 2]

darqas: < Ar. Pire otu; (*Pastinaca salvatica*).
“dukas”

d. (129a/1)

[= 1]

dart-: Tartmak.

d.-ub (118b/11)

[= 1]

daş: Taş.

d. + ı (27b/15)

[= 1]

dā'ü'l-hayye: : < Ar. Deri soyulması biçiminde
görülen bir hastalık; (*Psoriasis*).

d. + ye (120a/6), (132a/2), (132b/7),
(24b/10), (45a/13)

[= 5]

dā'ü's-sa'leb: < Ar. Saç, sakal, kıl dökülmesi
şeklinde görülen bir hastalık, kılkıran.

d. (89b/9)

d. + e (110a/13), (122b/3), (123a/14),
(129a/1), (129b/1), (131a/11),
(131a/5), (132a/2), (132b/7),
(136b/11), (144b/15), (145a/1),
(22b/11), (22b/14), (24b/9), (26b/5),
(44a/5), (45a/13), (45a/2), (49a/7),
(50b/6), (54b/14), (58a/6), (61a/5),
(65b/5), (76a/1), (76b/11), (79a/10),
(82a/6)

[= 30]

dāvud: İsrail oğullarının bir hükümdarı ve peygamberidir.

d. (28a/14)

d. + peygāmbere balyyla (30b/14)

d. + peygāmbere balı (28a/15)

d. + peygāmbere oturyla (34b/10)

[= 4]

de: da/-de, dahi.

d. (110b/9), (41a/10), (74a/3)

[= 3]

dê-: Demek, söylemek.

d.-di (26a/10), (65b/15)

d.-dikleri (13a/1)

d.-diler (67b/15)

d.-dügüm (10a/5)

d.-dükleri (104a/8), (22b/13), (62b/13),
(67b/13), (77b/13)

d.-düm (148a/4), (26a/11)

d.-mek (14a/12), (31a/10), (37a/3),
(50a/11), (66b/13)

d.-mişler (148a/15)

d.-r (148a/3), (38b/13), (41b/11),
(44a/8), (50b/14), (56b/10), (56b/13),
(57a/14), (77a/9), (77a/9), (79b/4)

d.-rlar (100b/12), (101a/2), (101a/2),
(101b/8), (103b/13), (103b/3),
(107b/12), (109b/11), (109b/15),
(109b/6), (10a/9), (10b/3), (10b/3),
(114a/7), (11a/3), (129b/5), (12b/14),
(12b/15), (130a/1), (130a/15),
(130a/15), (130b/7), (131b/14),

(131b/4), (132b/14), (134b/10),
(135b/15), (139a/11), (139a/4),
(13b/2), (142a/4), (146b/15), (147a/2),
(148a/6), (15a/8), (15a/9), (15b/13),
(19b/3), (19b/3), (20a/15), (20a/6),
(20b/11), (20b/12), (24a/11), (24a/11),
(26b/9), (27a/13), (27a/14), (27a/7),
(27b/15), (27b/15), (28a/15), (28b/14),
(2a/3), (2b/2), (30b/1), (31a/1),
(31b/1), (31b/12), (32a/11), (32a/5),
(32b/5), (34a/2), (34b/12), (34b/12),
(34b/9), (35a/14), (35b/3), (35b/3),
(36b/14), (36b/8), (37a/7), (37a/8),
(37b/13), (37b/6), (38a/2), (38b/10),
(39b/7), (40b/6), (43a/14), (43b/15),
(43b/15), (43b/2), (44b/7), (45a/1),
(45b/1), (45b/12), (46a/3), (46a/8),
(48a/4), (48a/5), (48b/5), (49a/2),
(4a/1), (4a/7), (4a/7), (50a/3), (50b/1),
(52b/7), (53a/2), (53a/6), (57a/1),
(57a/15), (57a/15), (58a/10), (59b/5),
(5a/9), (5b/4), (62a/13), (62a/8),
(63a/13), (63b/13), (64a/1), (64a/6),
(66a/5), (67b/3), (67b/3), (67b/9),
(68a/1), (68a/8), (69b/9), (6a/11),
(71b/14), (72b/11), (72b/11), (75a/5),
(75a/6), (75b/3), (77b/15), (7a/10),
(7a/10), (7a/4), (7b/13), (7b/8),
(80a/14), (82b/5), (83a/1), (83a/2),
(86b/8), (87b/11), (87b/6), (87b/9),
(88a/11), (88a/14), (88a/8), (88b/5),
(88b/7), (88b/8), (89a/11), (89b/4),
(8a/11), (8b/11), (91a/4), (93b/14),
(93b/6), (94a/15), (94a/6), (96b/8),
(98a/15), (98a/2), (98a/2), (98a/2),
(98a/3), (9b/14), (9b/9)

d.-rse (77a/7)

d.-yavuz (50a/3)

d.-yü (27b/12), (89a/5)

[= 198]

debecük: Tepecik.

d. + leri (15a/10)

[= 1]

debret-: Hareket ettirmek, kımıldatmak.

d.-seler (23a/3)

[= 1]

def: < Ar. Savmak, def etmek.

d. (103a/12), (61a/8)

d. + ède (101b/5), (105a/8), (106b/15),
(107a/1), (108b/8), (110b/14),
(113b/6), (11a/7), (127b/15), (12b/1),
(12b/13), (132b/6), (135b/5), (137a/4),
(137b/7), (138b/7), (141b/3), (16a/8),
(16b/11), (1b/11), (31a/10), (34a/3),
(35b/9), (39b/2), (39b/8), (41b/12),
(42a/1), (42b/1), (44a/11), (45b/6),
(49b/9), (4a/11), (52a/5), (53a/12),
(56a/3), (57a/9), (57b/8), (63a/3),
(64b/4), (72a/9), (130a/11), (84a/10),
(84b/1), (84b/3), (8a/5), (95a/9),
(95b/8)

d. + èder (108b/13), (120b/9), (136b/1),
(136b/15), (141a/3), (143b/4),
(143b/9), (16b/12), (19b/6), (24b/3),
(29a/13), (29b/1), (30a/7), (32b/11),
(42a/14), (49b/14), (4a/9), (52a/13),
(61a/8), (6a/3), (7b/2), (88b/14),
(96b/5)

d. + eyleye (103a/11), (13b/6),
(16a/15), (17a/4), (52a/2), (54a/12),
(54b/5), (91a/11)

d. + i (62a/7)

d. + ī (117a/13), (51a/12)

d. + ola (85a/11)

[= 83]

defa: < Ar. Defa, kez, kere.

d. (124b/7)

[= 1]

defg: Bk. def^f

d. + i (124a/9)

[= 1]

defn: Bk. defne

d. + yağı (122b/7), (124a/13)

d. + yemişiyile (92b/10)

[= 3]

defne: < Gr. Yaprakları güzel kokulu ve yaz
kış yeşil olan bir ağaç, develik; (*Laurus
nobilis*).

d. + nün yemişiniün yağıdır (122a/15)

d. + yaprağına (64a/8)

[= 2]

defni: Bk. defne

d. + yağıyla (144a/9)

d. + yaprağıla (144a/6)

[= 2]

deg: Dek, denk, eşit, uygun.

d. + dür (150a/12), (24a/3)

[= 2]

deg-: Aralık kalmayınca kadar birbirine
yaklaşmak, dokunmak, temas etmek.

d.-medük (105b/4)

[= 1]

deg-:“Göz değmek.”

d.-meye (89a/1)

[= 1]

degin: Değın, kadar.

d. (120a/14), (121b/13), (122b/14),
(12b/4), (135a/2), (135b/4), (135b/4),
(148a/12), (20b/13), (24a/4), (33a/3),
(43b/8), (48a/11), (57a/12), (60a/2),
(66b/8), (6b/4), (75a/3), (99b/3),
(9a/1), (9a/10)

d. + dür (58b/11)

[= 22]

degirmen: Değirmen.

d. (102a/2)

d. + de (69a/5)

d. + taşınun (89b/13)

d. + tuzın (27a/15)

d. + tuzıyla (52b/4), (79b/13)

[= 6]

degirmi: Değirmi, yuvarlak.

d. (137a/3), (17a/14), (2b/1), (36b/9),
(52b/8), (58a/12), (5a/11)

d. + ce (104a/14), (11a/2), (11b/15),
(149a/9), (15b/3), (28b/3), (30b/10),
(34b/13), (34b/14), (36a/8), (43b/13),
(98a/6)

[= 19]

değişdür-: Değiştirmek.

d.-eler (115a/15)

[= 1]

degnek: Elde taşınacak incelikte düzgün ağaç,
sopa, çomak.

d. (59b/4)

[= 1]

degşür-: Değiştirmek.

d.-seler (42b/3)

[= 1]

degül: Değil.

d. + dür (22a/3)

[= 1]

degür-: Değdirmek.

d.-seler (74a/9)

[= 1]

dehne: Kıbrıs'ta bulunan zümrüt gibi kıymetli
bir taş. “dehne-iferengi”. Krş. dehnec.

d. + i ferengîdür (128b/9)

[= 1]

dehnec: <Ar. Kıbrıs'ta bulunan zümrüt gibi
kıymetli bir taş.

d. (128b/9)

[= 1]

dek: Kadar, değin.

d. (101a/1), (112a/13), (113b/1),
(114b/4), (115a/11), (116a/15),
(116b/10), (117a/5), (117a/6),
(117b/3), (117b/7), (120a/12),
(121a/6), (143b/14), (145a/10),
(14a/5), (1b/9), (29b/12), (2a/11),
(2a/2), (2a/7), (2a/9), (2b/3), (31b/9),
(35b/8), (37b/1), (42b/12), (43b/9),
(48b/15), (55b/6), (55b/6), (65b/10),

(78b/9), (79a/7), (81a/2), (92a/2),
(96b/11), (99b/3)

[= 38]

del-: Delmek

d.-er (70b/2)

d.-seler (132a/5), (66b/8)

d.-üb (140b/15)

[= 4]

delin-: Delinmek.

d.-medük (109a/4), (90a/8)

[= 2]

delüce: Buğday aralarında biten siyah, acı bir bitki.

d. (82b/4)

d. + kişnic (93b/6)

d. + nohūd (43a/13)

[= 3]

delücek: Küçük delik.

d. + ler (73a/6)

[= 1]

delüg: Bk.delük

d. + i büyüdüğüne (148b/3)

d. + ine (106a/15), (97b/6)

[= 3]

delük: Delik

d. (98b/14)

d. + delük (98b/14)

d. + ler (3b/6)

d. + lerine (142a/13)

[= 4]

dem: < Ar. Kan.

d. (113a/10)

[= 1]

dem: < Far. An.

d. (95b/9)

[= 1]

demevī: Ar. Bünyesinde dört unsurdan biri olan kan maddesinin baskın olması, kanlı mizaç.

d. + şişlere (142b/15)

[= 1]

demregü: Temriye hastalığı, deride yer yer küme durumundaki birtakım kabartılarla kendini gösteren hastalık.

d. (106b/6)

d. + ler (42a/12)

d. + lere (128a/15)

d. + sine (23b/5), (50a/12)

d. + ye (100a/1), (101a/12), (106a/12),
(108a/1), (110b/11), (122b/2),
(123a/14), (127a/15), (127b/5),
(127b/6), (128b/11), (131a/6),
(133b/4), (136b/5), (141a/1), (143a/9),
(144a/10), (20a/11), (23a/4), (48a/2),
(74a/12), (76b/12), (83a/13), (93b/3),
(94b/9), (97a/10), (99a/11), (99b/7)

d. + yi (92a/6)

[= 34]

demren: Diken.

d. (143a/12), (35b/12), (80b/2)

d. + i (98b/5)

[= 4]

demü'l-aḥaveyn: < Ar. İki kardeşkanı ağacı
(*Calamus draco*).

d. (113b/13)

[= 1]

demür: Demir.

d. (106a/5), (135a/8), (3b/6)

d. + boḳın (90b/8)

d. + boḳına (23a/3)

d. + boḳınuḡ (90b/10)

d. + den (127b/8), (73a/14)

d. + dür (90a/14)

d. + e (135a/7), (56a/12), (5a/6)

d. + i (90a/14)

d. + ile (4b/15), (55b/12), (98b/14)

d. + ḳab içinde (3a/7)

d. + ḳabuḡ içine (3b/6)

[= 18]

demürçi: Demir satan, demir eşya yapan veya onaran kimse.

d. + ler teknesinde (90b/1)

[= 1]

demür dikenî: Demir dikenî, sürünücü ve sarı çiçekli bir bitki; (*Tribulus terrestris*). Krş. ḥasek.

d. (2b/2)

d. + ne (94a/6)

d. + ni (121a/5)

d. + yağıdır (121a/1)

[= 4]

deñiz: Deniz.

d. (4a/2)

d. + den (22a/7)

d. + ḥelezūnı (98a/13)

d. + inde (146b/10)

d. + inden (90a/1)

d. + inüḡ (70a/2), (88b/15)

d. + kenārında (89b/11)

d. + ler (103b/2), (21a/1), (34b/10)

d. + şuyı (108b/4)

d. + şuyıla (69a/4)

d. + yingecidür (146b/10)

[= 14]

deñiz çekirgesi: Deniz çekirgesi, su çekirgesi, karides, teke. Krş. cerādü'l-baḥr, kerevüt.

d. + dür (80b/14)

[= 1]

deñiz ḥaṣḥāşı: < T.-Ar. Deniz kenarında yetişen bir tür ḥaṣḥāş. Krş. ḥaṣḥāş-ı makren.

d. (103b/3)

[= 1]

deñiz tavşanı: Kabuksuz bir deniz salyangozu türüdür. Krş. erneb-i baḥrī.

d. (12b/10)

[= 1]

deñlü: Kadar

d. (107b/5), (25b/8), (2b/1), (40b/2)

d. + sin (89b/7)

[= 5]

dend: <? Genellikle Horasan bölgesinde yetişen, kiraza benzer meyvesi olan ağaç; (*Cerasus aproniana*). Krş. ħabbü's-selāṭīn.

d. (114a/5)

[= 1]

depe: Tepe, başın üst bölümü.

d. + leri (11b/15), (137a/2), (30b/10)

d. + lerinde (20b/7), (46a/7), (4a/3), (81b/1)

d. + si (129a/2), (129a/4), (148a/6), (149b/7), (2a/15), (36a/8), (72b/13), (8b/1)

d. + sinde (110a/3), (12b/10), (140a/15), (46b/1), (63b/15), (81a/5)

d. + sindeki (134b/11)

d. + sine (149b/7), (20b/13), (30b/11)

[= 25]

depeciük: Tepecik.

d. + leri (15b/10), (85b/10)

[= 2]

depelü: Tepeli

d. (101a/2)

[= 1]

der: Ter.

d. + i (114b/1), (36b/3), (44a/13)

d. + ile (108b/13)

d. + leri (120b/12), (27a/4)

[= 6]

derece: < Ar. Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe.

d. + sinde (147a/6)

[= 1]

deri: Deri.

d. + de (76b/6)

d. + kararduğın (43a/8), (50a/5)

d. + kararduğına (80a/7)

d. + kararduğunu (3a/5)

d. + lerden (75b/7)

d. + lerdür (82a/3)

d. + şoyılduğına (120a/6)

d. + si (18b/9), (55a/7), (75b/7)

d. + sidür (130b/12)

d. + sin (105b/4), (135b/5), (140b/6), (18b/11), (18b/7), (39a/13)

d. + sinden (18b/10), (82a/13), (84b/9)

d. + sine (132b/10), (147b/9)

d. + sini (18b/12), (71a/13), (82a/11), (82a/12), (82a/14), (82a/3), (82a/6), (82a/8), (93a/11)

d. + sinün (82a/7)

d. + ye (130a/3), (142a/11), (18b/5)

d. + yi (141b/1), (62a/11), (62a/11), (82a/10), (82a/5), (87a/3)

[= 42]

derle-: Terlemek.

d.-dügin (16b/5)

d.-dükden (120b/3)

d.-mez (122b/6)

d.-ye (44a/13)

d.-yince (2a/10)

[= 5]

derled-: Terletmek.

d.-e (40b/2), (53a/5), (64b/8)

[= 3]

dermān: < Far. İlaç, derman

d. (134b/4)

d. + suzlara (134b/4)

[= 2]

deste: < Far. Sap, elle tutulacak yer.

d. + siyile (4b/3)

[= 1]

desti: < Far. 1. Geniş gövdeli, dar boğazlı, emzikli veya emziksiz olabilen, toprak, cam, metal vb. maddelerden yapılan su kabı. 2. Bu kabın alabileceği miktarda olan.

d. (37a/3), (37a/3)

[= 2]

devā: < Ar. İlaç

d. + eyleye (18b/6)

d. + yı (109a/3)

[= 2]

devāü'l-misk: Güzel kokulu bir çeşit terkip, ilaç.

d. (67b/8)

[= 1]

deve: Deve. Krş. cemel.

d. (135b/15), (19b/3), (28b/14), (83b/9)

d. + dür (83a/3)

d. + küşegi (36a/4)

d. + nünğözi (83b8)

d. + otı (135b/15)

d. + südin (85a/10)

d. + südiyle (146a/5), (146b/3)

[= 11]

deve diken: Devedikeni, karayandık otu; (*Alhagi maurorum*). Krş. uşturğāz.

d. (19b/3)

[= 1]

deve dili: Deve dili, ada çayı, acı elma otu; (*Salvia Grande*). Krş. e'l-asfākus.

d. (28b/14)

[= 1]

deve kuş: Devekuşu.

d. + yumurdası (66b/5), (67a/7)

[= 2]

devlengec: Bk. devlüngeç.

d. + kanını (113a/13)

[= 1]

devlügeç: Bk. devlüngeç.

d. + üñ (113a/14)

[= 1]

devlüngeç: Çaylak cinsinden bir alıcı kuş. Krş. ḥadāʾ.

d. + dür (90b/12)

[= 1]

devser: <? Buğdaygiller familyasından otsu bir bitki, çavdar; (*Triticum ovata*).

d. (128b/13)

[= 1]

deysākūs: <Gr. Çobantarağı ve taraklık olarak bilinen bir bitki; (*Dipsacus*). Krş.çōbān tarağı. “dinsafus”.

d. (129b/15)

[= 1]

dırnak: Tırnak.

d. + da (145b/7)

d. + lar (11a/11)

d. + laruñ (47b/11)

d. + yarıldığına (47b/5)

[= 4]

dīb: Dip, kök

d. + i (126a/8)

d. + idür (93a/2)

d. + in (43a/10)

d. + inde (104b/8), (114a/9), (11a/11), (139a/2), (33a/6), (36b/9), (43b/13), (47b/3), (67b/14), (74a/1), (8a/12), (95b/12), (98a/12)

d. + indeki (41a/14)

d. + inden (20b/13)

d. + ine (12a/11), (141b/14), (17b/9), (23a/6), (6b/3), (80a/11), (95b/1), (9b/12)

d. + leri (8a/2)

d. + lerine (39a/6), (3a/6), (48b/11), (6a/7)

[= 31]

dik-: Dikmek, ekmek.

d.-erler (57b/13)

[= 1]

dīkarūcīs: Bakır taşı. “difurcas”.

d. (129b/9)

[= 1]

diken: Diken.

d. + dür (27a/7)

d. + i (18b/1), (19b/3), (20a/6), (2b/2), (31b/11)

d. + ine (94a/6)

d. + lere (98a/14)

d. + leri (11b/15), (4a/2)

[= 10]

dikencük: Küçük diken.

d. + leri (91a/6), (91a/7)

[= 2]

dikenlü: Dikenli.

d. (27a/9), (36b/9), (8a/12)

d. + ce (11b/1)

d. + çe (121b/4)

[= 5]

dikil-: Göz belli bir noktaya uzun süre bakmak.

d.-düğine (109a/8)

[= 1]

dil: Dil, konuşma sistemi.

d. (142b/9), (29a/4)

d. + ağırlığın (100a/6)

d. + i (28b/14), (36b/8), (64b/6)

d. + ince (1b/6)

d. + şişine (95a/1)

d. + şişini (93b/4)

d. + üñ (72a/6), (73b/13)

[= 11]

dile-: Arzu etmek, dilemek.

d.-rse (10a/4)

d.-seler (21b/1)

[= 2]

dilfin: Domuz balığı, yunusgillerden bir memeli türü; (*Phocaena communis*). “deflin”

d. (113a/6)

[= 1]

dilkü: Tilki.

d. + dür (75b/7)

d. + nün (75b/10)

d. + yi (75b/11), (75b/8)

[= 4]

dilkü taşığı: İtkasarı bitkisi; (*Orchis hircina*).
Krş. ħuṣyetü’ş-sa’leb

d. (104a/8)

[= 1]

dimāğ: < Ar. Beyin.

d. (102b/10), (113a/12), (114a/2), (91a/15)

d. + a (105b/7), (119b/6), (11b/7), (139b/7), (49a/13), (77b/9), (93b/5), (97a/13)

d. + da (118b/6), (124b/15), (125a/1), (13b/8), (58a/3), (72a/5), (85a/5)

d. + dağı (129b/6), (35a/1)

d. + dan (137b/10), (19b/1), (46a/14), (9b/5)

d. + ħarāretine (121a/7)

d. + ı (118b/6), (119b/12), (133b/13), (149a/12), (14a/13), (14b/1), (14b/3), (40a/10), (44a/14), (44a/2), (46b/3), (46b/5), (51a/6), (53b/3), (57b/14), (69b/7), (70a/15)

d. + ına (117a/14)

d. + ını (23b/9)

d. + ların (100a/8), (107b/10)

d. + larındaki (46b/10)

d. + perdesinde (116b/2), (121b/9)

d. + şişlerine (119b/13)

d. + uñ (133b/15), (40b/15)

[= 53]

dimāk: Bk. dimāğ

d. + ları (120b/2)

[= 1]

diñ-: Dinmek, durmak.

d.-e (36b/11)

[= 1]

dindür-: Dindirmek, durdurmak.

d.-e (100a/15), (40b/13), (60a/12),
(7a/12), (83b/11), (87a/7), (88a/9)

[= 7]

dip: Dip, kök.

d. + leri (20a/13), (94a/7), (95a/1)

d. + lerin (120b/5), (138a/15),
(138b/10), (13a/10), (141a/11),
(142b/10), (149a/3), (23b/3), (29a/13),
(29b/2), (49a/5), (57b/8), (90b/10)

d. + lerinde (149a/8), (47a/1), (72b/12),
(97a/1)

d. + lerindeki (37b/3), (73a/1)

d. + lerine (106b/5), (135b/10), (13a/9),
(146b/12), (16a/12), (19b/10),
(32b/15), (60b/13), (70b/12), (72a/1)

d. + lerinüj (99b/7)

[= 33]

direm: Bk. dirhem

d. (12b/4), (20b/1), (3a/15)

[= 3]

dirhem: < Ar. Okkanın dört yüzde biri
değerinde bir ağırlık ölçüsü.

d. (101a/10), (101a/7), (101a/9),
(102b/4), (103a/15), (107a/14),
(107a/14), (109a/4), (109a/5), (109a/5),
(109a/5), (109a/9), (109a/9), (112a/11),
(112b/5), (113a/14), (113a/2),
(115a/10), (115a/10), (115a/14),
(115a/14), (115a/6), (115a/6),
(115b/9), (116a/10), (116a/10),
(116a/12), (116a/4), (116b/14),
(116b/14), (116b/14), (116b/15),
(116b/15), (116b/15), (116b/4),

(116b/4), (117a/1), (117a/1),
(117a/15), (117a/15), (117a/5),
(117a/6), (117b/2), (118a/10),
(118a/10), (118a/11), (118a/11),
(118a/3), (118a/3), (118a/4), (118a/5),
(118b/10), (118b/10), (118b/3),
(118b/3), (118b/3), (119a/10),
(119a/10), (119a/14), (119a/14),
(119a/14), (119a/15), (119a/9),
(119a/9), (119a/9), (119b/2), (119b/2),
(119b/3), (119b/4), (119b/4), (119b/4),
(11b/3), (11b/3), (120a/10), (120a/11),
(120a/8), (120a/9), (120b/5), (120b/5),
(121a/10), (121b/12), (122a/12),
(122a/12), (122b/10), (122b/10),
(123a/15), (123b/1), (125b/4),
(126a/2), (126b/13), (126b/15),
(126b/3), (127a/1), (127a/15),
(128a/12), (128a/14), (128a/2),
(128a/2), (128a/6), (128a/7), (128b/1),
(12a/1), (130b/1), (133b/6), (134a/14),
(138a/10), (138a/5), (138a/5), (138a/9),
(138a/9), (138a/9), (13a/12), (13a/15),
(143a/6), (144b/13), (144b/13),
(144b/6), (145a/12), (149b/4),
(149b/5), (14a/5), (14b/1), (14b/5),
(19a/1), (1b/13), (20a/7), (20b/4),
(21a/12), (21b/14), (21b/8), (22a/11),
(23b/6), (23b/7), (24a/1), (24a/5),
(24a/5), (24a/6), (25a/11), (25a/12),
(26a/15), (26a/15), (26a/2), (26b/1),
(26b/10), (27a/4), (28a/11), (28a/12),
(28a/12), (28b/12), (28b/12), (29b/1),
(29b/11), (29b/11), (29b/12), (29b/13),
(29b/15), (29b/3), (29b/6), (2a/14),
(2a/2), (2a/5), (2a/8), (2a/8), (2a/9),
(30a/7), (30b/15), (31a/9), (31b/10),
(31b/8), (31b/8), (31b/9), (32a/6),
(33a/2), (33a/4), (33a/4), (33b/5),
(33b/9), (34a/10), (34b/6), (34b/6),
(37b/1), (37b/1), (38a/4), (38b/5),
(38b/5), (38b/6), (38b/6), (38b/6),
(38b/7), (38b/7), (38b/8), (38b/9),

(3a/11), (3a/11), (3a/15), (3a/15),
(3a/9), (3b/5), (40b/13), (42a/2),
(42b/5), (43b/9), (44b/8), (45a/10),
(45a/10), (45a/14), (45b/13), (45b/4),
(46a/10), (46b/11), (47a/13), (48a/1),
(48a/8), (48b/12), (50b/12), (52b/11),
(52b/9), (54a/11), (56b/2), (58a/4),
(58b/12), (61a/1), (61b/11), (61b/12),
(61b/14), (62a/1), (63a/9), (64b/11),
(64b/13), (64b/13), (64b/14), (67b/8),
(6b/13), (70b/3), (71a/9), (72a/11),
(72b/1), (72b/1), (72b/2), (75a/10),
(75a/8), (78a/4), (78b/8), (7a/6),
(81b/10), (82a/2), (82a/2), (82b/10),
(83a/2), (83b/14), (85a/3), (85a/4),
(86b/13), (8b/3), (8b/3), (90b/5),
(91b/1), (91b/2), (91b/3), (91b/3),
(91b/5), (92b/1), (95b/7), (96a/9),
(97b/11), (9b/2)

d. + den (24a/3), (24a/4), (58b/11)

d. + dūr (84b/15)

d. + e (112a/13), (150a/12), (24a/3),
(24a/4), (58b/11)

d. + in (101a/9), (103b/11), (107a/15),
(109b/14), (110a/4), (110a/6),
(111b/6), (117a/12), (120a/7),
(120b/2), (134b/13), (136a/7),
(136b/12), (137b/3), (139b/4), (13a/4),
(141b/3), (14a/14), (14a/15), (14a/5),
(14b/2), (20b/2), (20b/3), (20b/5),
(23b/12), (23b/15), (24b/15), (25a/2),
(25a/3), (28a/15), (29a/6), (29b/5),
(2a/5), (31b/14), (32b/12), (34a/14),
(34b/7), (34b/7), (35b/4), (37a/15),
(3a/14), (3b/14), (47a/6), (47a/9),
(48a/11), (48a/7), (59a/10), (61a/14),
(64b/11), (64b/7), (81a/3), (81b/3),
(82a/15), (85a/8), (85a/9), (86b/10),
(94a/4), (94a/4), (94a/9)

d. + inden (112a/12)

d. + ine (108a/6), (126b/3), (138a/4),
(138a/5), (21a/11), (34b/6), (67b/7),
(86b/6)

d. + ini (101a/14), (104b/1), (105b/8),
(113a/3), (113b/15), (114a/15),
(118a/14), (120a/8), (121a/3),
(125b/3), (129b/3), (133a/14),
(133b/12), (135a/1), (136a/2),
(141b/4), (143a/2), (144b/2), (144b/2),
(144b/4), (145a/12), (145a/4),
(149b/3), (150a/6), (36b/15), (48b/14),
(64a/12), (64a/4), (69b/4), (75a/3),
(75a/8), (78b/8), (81b/6), (83b/13),
(88b/2), (88b/2), (91b/6), (97b/12)

[= 381]

diri: Diri, canlı.

d. (20b/3), (32a/1)

d. + le (75b/11)

d. + oğlamı (122a/6)

d. + yi (55b/5)

d. + yiken (71b/3)

d. + yise (27a/13)

[= 7]

diril-: Canlanmak.

d.-e (110b/14)

[= 1]

diryās: < Ar. Deryas, yaprakları rezene
yaprağına benzeyen bir ot; (*Thalictrum minus*).
Krş. sâfisyā.

d. (75a/6)

[= 1]

diş: Diş

d. (100a/14), (107a/11), (141b/12),
(32b/15), (39a/7), (3a/6), (51b/13),
(60b/11), (60b/12), (64a/5), (72a/14),
(76b/1), (90b/9), (93a/9)

d. + ağırların (38b/1)

d. + ağırlarına (40b/9)

d. + ağırsın (101a/14), (104b/15),
(119b/9), (11a/10), (127a/10),
(140a/3), (35a/1), (59b/7), (60b/6),
(72a/13), (76a/12), (76b/14), (9b/5)

d. + ağırsına (101b/6), (107a/4),
(114a/9), (124a/1), (125b/13),
(145b/13), (148b/11), (51b/10),
(54b/11), (63b/1), (99b/6)

d. + dibin (43a/10)

d. + dibine (141b/14), (17b/9), (95b/1)

d. + dibleri (8a/2)

d. + diblerine (39a/6), (48b/11), (6a/7)

d. + dipleri (20a/13), (94a/7), (95a/1)

d. + diplerin (138a/15), (138b/10),
(141a/11), (149a/3), (23b/3), (49a/5),
(57b/8)

d. + diplerinde (97a/1)

d. + diplerindeki (37b/3)

d. + diplerine (106b/5), (13a/9),
(146b/12), (16a/12), (32b/15),
(70b/12), (72a/1)

d. + e (122a/5), (127a/7), (139a/1),
(143b/2), (60b/9), (63b/3), (70b/12),
(74a/14), (74b/15), (88a/10), (89a/6),
(97a/3)

d. + etin (141b/14)

d. + etlerin (141b/1), (68a/5), (81b/9)

d. + etlerine (135b/10)

d. + i (105b/14), (110a/11), (110b/5),
(12a/11), (13a/9), (23a/5)

d. + i dibine (12a/11)

d. + ini (113a/8), (76a/4)

d. + ler (6a/15), (6b/2)

d. + lerdipilerin (142b/10)

d. + lere (100a/15), (102a/12),
(13a/10), (142a/7), (142a/9), (77a/14),
(97b/8), (98b/1)

d. + leri (68a/4)

d. + lerinden (71b/5)

d. + lü (71a/4)

d. + yindüğine (140b/12), (77a/4),
(78a/13)

[= 110]

diş: Çark, testere, tarak vb. çentikli şeylerdeki
çıkıntılarının her biri.

d. (36b/9)

[= 1]

dişi: Dişi, erkeği tarafından döllenecek biçimde
oluşmuş hayvan veya bitki.

d. (109b/7), (34b/12), (63a/13), (98a/1)

d. + hayvānāta (148a/10)

d. + kurdun (132b/5)

d. + si (109b/8), (27b/15)

d. + sidür (98a/6)

d. + sine (98a/1)

d. + sini (35a/10), (35a/8), (98a/7)	d.-üb (107b/12), (63a/2)
d. + sinüj (105b/11), (35b/10), (63a/14)	[= 10]
[= 16]	đivudār: <Far. Cin ağacı, deva ağacı. “div-dar”.
ditre-: Titremek.	d. (129b/5)
d.-dügine (53a/11), (84b/4)	[= 1]
d.-mege (104b/14), (115a/13), (115b/6), (125a/15)	diyār: <Ar. Ülke, memleket.
d.-megi (78b/9)	d. + ında (34b/7)
d.-megin (118a/15)	[= 1]
d.-mek (142a/15), (142b/1)	diz: Diz.
d.-mesin (14b/5)	d. (75a/14)
d.-yen (12a/10)	d. + ağırlarına (55b/8)
d.-yene (125a/1)	d. + ağırsına (54a/6)
[= 13]	d. + lerağırsına (134b/13)
ditred-: Titretmek.	d. + lerde (34b/1)
d.-ür (109a/2)	[= 5]
[= 1]	doğun-: Değmek, temas etmek.
đivār: <Far. Duvar.	d.-maduğ (122a/11)
d. + larda (5a/9)	[= 1]
d. + ları (69a/1)	doğundur-: Değdirmek, temas ettirmek, el sürdürmek.
d. + larında (26b/6)	d.-mamağ (142a/15)
[= 3]	[= 1]
divşür-: 1. Bir araya getirmek, derlemek, toplamak. 2. Katlamak, düzgün duruma getirmek.	dög-: Dövmek, ezmek.
d.-e (88a/2)	d.-eler (115a/2), (116a/10), (117a/2), (117a/2), (117a/3), (117b/6), (118a/11), (118a/6), (118b/12), (120a/10), (120a/13), (121a/10), (121a/13), (121b/1), (122a/14), (122b/15), (124b/6), (125a/9),
d.-eler (101a/3), (114b/5), (118b/9), (119a/2), (122b/15), (55b/13)	
d.-seler (103b/11)	

(128a/13), (128a/6), (140b/10),
(17a/9), (26a/15), (38b/7)

d.-medin (92b/15)

d.-seler (100b/6), (100b/7), (102a/3),
(102b/9), (103a/4), (103a/7), (103a/9),
(104a/6), (104b/3), (105a/10),
(105a/12), (109a/11), (10a/14),
(10b/12), (110a/9), (110b/4), (111a/3),
(112b/15), (113a/12), (113b/13),
(11b/11), (11b/6), (129b/15), (129b/9),
(133a/9), (139b/2), (13a/2), (13b/5),
(140b/3), (143a/12), (144b/2),
(145a/12), (145a/15), (145b/3),
(145b/7), (147b/13), (147b/5),
(149a/12), (14a/3), (14b/4), (150a/11),
(15a/11), (15a/13), (15b/10), (15b/15),
(16a/12), (16a/14), (16b/1), (16b/15),
(16b/3), (17a/6), (17b/10), (17b/5),
(17b/8), (1b/12), (1b/13), (20a/2),
(21a/9), (22b/15), (22b/9), (23a/10),
(23a/14), (23a/2), (24b/13), (25b/14),
(25b/6), (26b/10), (26b/5), (28b/11),
(28b/9), (2a/11), (2a/13), (2a/6),
(30a/11), (30a/8), (30b/5), (31a/2),
(31a/4), (31b/14), (32a/12), (32b/15),
(32b/6), (33a/12), (33a/8), (33a/9),
(33b/8), (34a/12), (34a/14), (34a/8),
(34b/14), (34b/15), (35a/11), (35b/1),
(37a/10), (38a/10), (38a/7), (39a/5),
(39b/4), (3a/12), (3a/13), (3a/3), (3a/6),
(3b/15), (3b/2), (3b/8), (3b/9), (40a/9),
(42a/6), (42a/8), (42b/11), (42b/15),
(43a/10), (43a/14), (43a/5), (45a/11),
(45b/13), (45b/7), (48a/5), (48b/5),
(4b/11), (4b/6), (50b/11), (51a/2),
(51b/9), (52a/14), (53b/4), (56b/5),
(57a/12), (57a/3), (59a/9), (59b/10),
(5b/2), (60a/11), (60a/9), (60b/1),
(62a/1), (62b/1), (62b/9), (63b/1),
(68b/12), (68b/7), (69b/15), (6a/8),
(6b/12), (6b/2), (6b/8), (70a/6),
(72b/5), (73a/3), (73b/12), (74a/1),

(74a/4), (74a/7), (75b/2), (76a/11),
(76a/13), (76b/6), (77b/11), (77b/12),
(77b/6), (78a/6), (79a/14), (7a/10),
(7a/6), (7b/6), (80a/11), (80a/6),
(80b/8), (81a/6), (81b/6), (84a/2),
(84a/9), (86a/1), (86a/2), (86b/10),
(87a/1), (88a/9), (90a/10), (91a/7),
(91b/2), (92b/14), (92b/8), (92b/9),
(92b/9), (94a/15), (95a/11), (98a/11),
(98b/7)

d.-üb (100a/1), (100a/3), (102a/6),
(102a/9), (103a/1), (104a/7),
(104b/11), (104b/8), (105a/7),
(109a/5), (109a/6), (111b/10),
(111b/14), (111b/6), (112b/13),
(116a/12), (116a/13), (117b/1),
(119b/5), (130a/1), (130b/3), (131b/3),
(131b/9), (134a/14), (134a/9),
(134b/14), (135a/3), (137b/15),
(138a/1), (138a/2), (143a/8), (144a/5),
(144b/7), (146b/11), (147b/1),
(148a/13), (148b/12), (150a/2),
(20a/3), (24b/6), (27a/7), (33a/11),
(36b/6), (37a/8), (39b/8), (42b/12),
(49a/7), (49b/12), (50b/10), (53a/9),
(58b/12), (59a/5), (59b/3), (5a/12),
(60a/7), (60b/3), (67b/9), (70b/10),
(7a/4), (80a/12), (94b/13), (94b/3),
(98b/8), (9b/4)

[= 277]

dögil- Dövlmek; dayak yemek.

d.-en (82a/4)

d.-mekden (93a/12)

[= 2]

dögil- Bk.dögül-

d.-ür (27b/11)

[= 1]

döğül-: Bir şeyin toz durumuna getirilmesi, ezilmesi.

d.-miş (115b/14), (124a/4), (34b/3)

[= 3]

dök-: Üstünde bulunan bir şeyi düşürmek.

d.-e (12b/11), (12b/14)

[= 2]

dök-: Sıvı veya tane durumunda olan şeyleri bulundukları kaptan başka bir yere boşaltmak.

d.-eler (113b/9), (127b/7)

d.-seler (103a/3), (11a/13), (136a/8), (141a/5), (42b/2), (44b/13), (53b/14), (72b/7), (80a/11), (8b/8), (9b/3), (9b/3), (14b/6)

d.-üb (41a/11), (45a/12)

[= 17]

dökül-: Bk. dökül-

d.-e (146b/9)

d.-en (3b/2), (92a/9)

[= 3]

dökük: Dökülmüş.

d. + leri (37a/6)

[= 1]

dökül-: Dökme işi yapılmak veya dökme işine konu olmak.

d.-dügin (92b/6)

d.-dügine (120b/3), (140a/11)

d.-en (12a/12)

d.-mekden (114b/8), (121a/15), (127a/5), (128b/1), (5a/3)

d.-mesin (45a/9)

d.-meye (127b/2), (28a/9)

d.-miş (13b/7), (27a/5)

[= 14]

döl: Canlılarda üremeyi sağlayan tohum.

d. + i (148a/11)

[= 1]

dön-: 1. Dönmek, dönüşmek. 2. Bulanmak, altüst olmak.

d.-dügin (109a/1), (50a/1), (68b/13), (70b/5)

d.-er (135b/8), (51a/1), (51a/9)

d.-mekligin (49b/15)

d.-mesin (134a/7)

[= 9]

dönder-: Bk. döndür-

d.-ür (89b/15)

[= 1]

döndür-: Döndürmek.

d.-ür (100a/7), (114a/2), (115b/6), (122b/2), (136a/3), (150a/15), (19b/4), (49a/10)

[= 8]

dörd: Dört

d. + in (60b/7)

[= 1]

dördül: Dört köşeli.

d. (11b/9), (46a/1), (52b/6)

[= 3]

dördüncü: Dördüncü.

d. (147a/6)

[= 1]

dörpüle-: Törpü ile düzeltmek.

d.-seler (132a/2), (52b/2)

[= 2]

dört: Dört.

d. (108a/7), (109a/10), (109a/13),
(112a/11), (113b/7), (115a/2),
(115a/3), (118b/3), (119b/4),
(121a/10), (122a/12), (126b/13),
(128a/2), (128a/7), (138a/10), (138a/4),
(138a/5), (138a/5), (138a/7), (138a/9),
(139b/4), (140b/15), (145a/2),
(23b/11), (24a/4), (25a/11), (26a/11),
(26b/10), (28a/11), (28b/14), (2a/8),
(30a/7), (31b/8), (32a/6), (34b/7),
(36b/5), (37b/1), (48a/8), (58a/9),
(58b/12), (59b/15), (60b/4), (66b/11),
(75a/4), (75a/8), (76a/15), (78b/10),
(81b/8), (82b/2), (88b/3), (89b/4),
(8b/3), (91b/13), (91b/5), (96b/9),
(9b/2)

[= 56]

dört yüz: Dört yüz.

d. (118b/3), (121a/10), (126b/13),
(128a/2), (128a/7)

[= 5]

dört yüz seksen: Dört yüz seksen.

d. (126b/13)

[= 1]

döşe-: Sermek, yaymak, açmak.

d.-seler (4b/13), (59a/14)

d.-yüp (4b/14)

[= 3]

döşeg: Bk. döşek

d. + e (129a/13), (12b/8), (52a/10)

[= 3]

döşek: Döşek, yatak.

d. + de (60a/8)

[= 1]

döşen-: Sermek, yaymak, açmak.

d.-seler (81a/10)

d.-ür (10a/5)

[= 2]

döv-: Döğmek, ezmek.

d.-seler (49b/6)

[= 1]

dūdū'l-bakl: Bakla kurdu

d. (129a/14)

[= 1]

dūdū'l-ḥarīr: İbrişim kurdu, ipek böceği;
(*Bombyx mori*).

d. (129b/2)

[= 1]

dūdū'z-zebil: Bok içinde olan kurt.

d. (129a/15)

[= 1]

duḥān: < Ar. 1. Darı. 2. Tütün, duman.

d. (22a/15)

[= 1]

duhn-ı bezrû'l-fücl: Turp tohumunun yağı

d. (124b/8)

[= 1]

duhn-ı 'ākırkarhā: Akırkarha yağı.

d. (128a/8)

[= 1]

duhn-ı kıssā'ü'l-ḥimār: Eşek hıyarı dibinin yağı.

d. (126a/8)

[= 1]

duhn-ı lübbü'l-ḥūḥ: Şeftali çekirdeği içinin yağı.

d. (123b/2)

[= 1]

duhn-ı lübbü'l-mişmiş: Zerdali çekirdeği yağı.

d. (123b/3)

[= 1]

duhn-ı nuvārū'l-ḳundūl: Genellikle Kudüs-i Şerif dağlarında biten, mugaylan ağacına benzeyen dikenli ağacın yağı. “duhnü'n-neva el-mürrü'l-kandul”

d. (121b/3)

[= 1]

duhnü bezrû'l-encire: Isırgan dikenli tohumunun yağı. “encere, encüre, encür, ancura”

d. (124b/12)

[= 1]

duhnü 'aşrû'l-ineb: Üzüm suyu yağı.

d. (117b/4)

[= 1]

duhnü'd-dārcinī: Tarçın yağı.

d. (117b/8)

[= 1]

duhnü'd-dıflī: Ağu ağacı yağı.

d. (126b/1)

[= 1]

duhnü ḥaşḥaşü'l-esved: Kara haşhaş yağı.

d. (126b/7)

[= 1]

duhnü kıfāḥü'l-ḥilāf: Sorgun yağı. “duhn-ı fukah-ı istihlaf”

d. (120b/8)

[= 1]

duhnü'l-ās: Mersin yağı.

d. (114b/6)

[= 1]

duhnü'l-acürr: Kiremit yağı.

d. (121b/14)

[= 1]

duhnü'l-afsentīn: Pelin otu yağı.

d. (127b/9)

[= 1]

duhnü'l-bābūnec: Papatya yağı.

d. (118b/7)

[= 1]

duhnü'l-bān: Yaban fıstığı içi yağı.

d. (123b/10)

[= 1]

duhnü'l-bāzerūc: Tere-i horasani yağı.
“duhnü'l-badruc”

d. (115a/4)

[= 1]

duhnü'l-benefsec: Menekşe yağı.

d. (120a/14)

[= 1]

duhnü'l-beyzā: Yumurta yağı.

d. (127a/8)

[= 1]

duhnü'l-bezīr: Bezir yağı.

d. (124a/7)

[= 1]

duhnü'l-butm: Meneviş yağı.

d. (124a/13)

[= 1]

duhnü'l-akārib: Akrep yağı

d. (128b/4)

[= 1]

duhnü'l-emlec: Emlec yağı.

d. (121a/14)

[= 1]

duhnü'l-fınduk: Fındık yağı.

d. (124a/11)

[= 1]

duhnü'l-fistuk: Fıstık yağı.

d. (124a/10)

[= 1]

duhnü'l-ğārī: Defne yemişinin yağı.

d. (122a/14)

[= 1]

duhnü'l-ḥamāmḥim: Yarpuz çiçeği yağı.
“duhnü'l-ḥamāḥim”

d. (116b/1)

[= 1]

duhnü'l-ḥarmel: Yüzerlik tohumu yağı.

d. (125a/11)

[= 1]

duhnü'l-ḥasek: Demir dikenini yağı.

d. (121a/1)

[= 1]

duhnü'l-ḥayyāt: Yılan yağı.

d. (128a/15)

[= 1]

duhnü'l-ḥummaḥ: Nohut yağı.

d. (127b/4)

[= 1]

duhnü'l-ḥinnā: Kına yağı.

d. (116b/11)

[= 1]

duhnü'l-ḥulbe: Boy otu yağı.

d. (118a/7)

[= 1]

duhnü'l-ḥantaḥ: Ebucahl karpuzu yağı.

d. (126b/12)

[= 1]

duhnü'l-ḥardal: Hardal yağı.

d. (125a/2)

[= 1]

duhnü'l-ḥirvaʿ: Kene yağı.

d. (122b/11)

[= 1]

duhnü'l-idḥir: Mekke ayrığı yağı.

d. (114a/7)

[= 1]

duhnü'l-İrsā: Mavi zambak kökünün yağı.

d. (117a/7)

[= 1]

duhnü'l-ḳamḥ: Buğday yağı.

d. (127a/14)

[= 1]

duhnü'l-ḳarʿ: Kabak yağı.

d. (121a/7)

[= 1]

duhnü'l-ḳayşūm: Ayvadane yağı.

d. (115a/8)

[= 1]

duhnü'l-ḳuṣṭ: Kust yağı.

d. (128a/3)

[= 1]

duhnü'l-kādī: Hurma ağacına benzer bir ağacın yağı. “duhnü'l-kāzī”

d. (126a/4)

[= 1]

duhnü'l-ḳurṭūm: Aspir yağı.

d. (124b/11)

[= 1]

duhnü'l-levvüzü'l-ḥulv: Tatlı badem yağı.
“duhnü'l-levzü'l-hulv”.

d. (123a/7)

[= 1]

duhnü'l-levvüzü'l-mürr: Acı badem yağı.
“duhnü'l-levzü'l-mür”

d. (123a/1)

[= 1]

duhnü'l-maṣṭaki: Mastaki yağı.

d. (122b/7)

[= 1]

duhnü'l-merzencūṣ: Merzencuṣ yağı.

d. (114b/12)

[= 1]

duhnü'l-uḳḥuvān: Sığır papatyası yağı.

d. (114a/11)

[= 1]

duhnü'l-ütrūnc: Ağaç kavunu yağı.

d. (125b/6)

[= 1]

duhnü'l-verd: Gül yağı.

d. (119b/5)

[= 1]

duhnü'n-nārcīl: Hindistan cevizi yağı.

d. (123b/5)

[= 1]

duhnü'n-nārdīn: Sümbül-i Rumi yağı.
“duhnü'n-nadirin”

d. (117b/13)

[= 1]

duhnü'n-nercis: Nergis yağı.

d. (116a/8)

[= 1]

duhnü'n-nesrīn: Nesrin yağı.

d. (118b/5)

[= 1]

duhnü'n-nīlūfer: Nilüfer çiçeği yağı.

d. (120b/6)

[= 1]

duhnü's-sefercel: Ayva yağı.

d. (119a/3)

[= 1]

duhnü's-sezāb: Biganus yağı.

d. (118a/13)

[= 1]

duhnü's-sītenc: Ban tohmu yağı.

d. (124b/2)

[= 1]

duhnü's-sūsenü'l-ebyaż: Beyaz zambak yağı.

d. (115b/1)

[= 1]

duhnü'ş-şāhdānec: Esrar tohmu yağı. “şah-danek, şah-danik, şah-dane”

d. (126b/4)

[= 1]

duhnü'ş-şecerü'l-maştakī: Sakız ağacı yağı.

d. (122b/5)

[= 1]

duhnü'ş-şeylem: Külücür yağı.

d. (127b/6)

[= 1]

duhnü'ş-şibt: Torak otu yağı. “duhnü'ş-şibs”

d. (115a/11)

[= 1]

duhnü'ş-şūnīz: Çörek otu yağı.

d. (124b/14)

[= 1]

duhnü'z-za'frān: Şölen yağı, zaferan yağı.
“duhnü'z-za'ferān”

d. (116b/5)

[= 1]

duhnü'z-zakkūm: Zakkum yağı.

d. (125b/1)

[= 1]

duhnü'z-zanbaķ: Zambak çiçeği yağı.

d. (120b/10)

[= 1]

dur-: Durmak.

d.-a (118b/15), (119a/2), (128a/3),
(23a/8)

d.-dukdan (99a/13)

d.-mayan (82a/7)

d.-salar (131a/13)

d. -urken (5a/8)

[= 8]

durıp: Turp.

d. + ıla (3b/10)

[= 1]

dut-: Hastalığa yakalanmak.

d.-an (35b/13), (4b/5)

[= 2]

dut-: Bırakmamak.

d.-salar (145b/12), (45b/11), (99b/6)

[= 3]

dut-: Tutmak, kullanmak.

d.-maduğına (128a/9)

d.-sa (114a/10), (106b/12)

d.-salar (16a/5), (1b/12), (40b/5)

[= 6]

dutıl-: Bk. dutıl-

d.-an (87b/7)

[= 1]

dutıl-: Bir organ veya bir şey hareket edemez olmak.

d.-masına (123a/3)

[= 1]

duy-: Duymak.

d.-mayalar (69a/13)

[= 1]

düdüg: Bk. düdük.

d. + inde (117a/14)

[= 1]

düdük: “öyken düdüğü”; Nefes borusu.

d. + lerin (80b/1)

d. + lerinde (101b/4), (103a/6),
(73b/13)

[= 4]

düğün otı: Kındıra, düğün otu, dağ otu ve yakı otu da denilen bitki; (*Stipa tenacissima*) Krş. halfâ.

d. (96b/8)

[= 1]

düleg: Bk. qarğa dülegi.

d. + i (12b/15)

[= 1]

dün: Gece

d. (148a/3)

[= 1]

düpdüz: Baştan başa, tamamıyla, dümdüz.

d. (80a/15)

[= 1]

dürlü: Türlü, çeşitli.

d. (101a/3), (104a/11), (109b/7),
(112b/11), (114b/10), (116a/7),
(118a/4), (119a/2), (120a/13),
(122b/4), (127b/9), (138a/7), (138a/8),
(138b/11), (147a/11), (147b/3),
(15b/2), (15b/9), (20b/4), (22a/8),
(26a/13), (27b/8), (31b/13), (32a/4),
(34b/11), (37a/6), (45b/12), (52b/10),
(54a/15), (81b/13), (89a/12), (98a/1),
(99b/8)

d. + dürlü (101a/3), (112b/11),
(147a/11), (31b/13), (52b/10),
(54a/15), (89a/12)

d. + si (119b/1), (11a/15), (125a/9),
(126a/14), (126b/15), (129a/3),
(129a/3), (17a/13), (21a/6), (30a/13),
(45b/12), (45b/12), (62a/5), (78a/2),
(91b/11), (9b/12)

d. + sidür (26b/9), (28b/4), (36b/15),
(43b/12), (81a/4), (88b/8)

d. + sini (78a/6)

[= 63]

dürt-: Sürmek, ilaç/merhem ve benzeri şeyleri sürmek.

d.-e (120b/3)

d.-ecek (138b/6)

d.-eler (104a/13), (110a/14), (110b/12),
(66a/5)

d.-erlerse (115a/13)

d.-meyeler (66b/15)

d.-se (110b/6), (142a/2), (5a/3)

d.-seler (100a/13), (100a/8), (100b/1),
(100b/9), (101b/13), (101b/7),

(102a/12), (102a/9), (102b/6),
(102b/6), (103a/9), (105a/1),
(105a/12), (105b/10), (105b/15),
(106a/12), (106a/2), (106a/3), (106a/7),
(106a/9), (106b/1), (106b/1),
(107a/12), (107b/13), (109b/2),
(109b/9), (109b/9), (110a/10),
(110a/15), (110b/12), (110b/2),
(110b/7), (110b/9), (111a/4), (111a/5),
(111b/1), (111b/2), (111b/2),
(112a/15), (112b/1), (113b/3),
(113b/4), (113b/4), (114a/12),
(114b/15), (114b/15), (115b/7),
(115b/7), (116b/3), (117a/11),
(117b/10), (117b/10), (117b/14),
(117b/15), (117b/5), (118a/15),
(118a/9), (119b/12), (119b/7),
(119b/8), (119b/9), (11a/11), (11b/6),
(120a/1), (120a/2), (120a/5), (120a/6),
(120b/12), (120b/12), (120b/2),
(120b/5), (121a/4), (121a/8), (121a/9),
(121b/6), (121b/6), (121b/7), (122a/1),
(122a/11), (122a/2), (122a/9),
(122b/1), (122b/13), (122b/2),
(122b/3), (122b/9), (123a/11),
(123a/14), (123a/3), (123a/5), (123a/6),
(123b/1), (123b/10), (123b/13),
(123b/13), (123b/14), (123b/3),
(123b/5), (123b/9), (124a/1),
(124a/15), (124a/2), (124a/3), (124a/4),
(124a/9), (124b/1), (124b/10),
(124b/14), (124b/5), (124b/6),
(124b/9), (125a/13), (125a/13),
(125a/7), (125a/8), (125b/10),
(125b/11), (125b/13), (125b/14),
(125b/4), (125b/7), (126a/9),
(126b/11), (126b/2), (126b/8),
(127a/11), (127a/15), (127a/4),
(127a/8), (127a/9), (127b/14),
(127b/14), (127b/5), (127b/7),
(128a/10), (128a/11), (128a/15),
(128a/4), (128b/11), (128b/12),
(128b/4), (128b/6), (129a/1),

(129a/14), (129b/14), (129b/14),
(129b/2), (12b/14), (12b/6), (130a/3),
(131a/11), (131a/14), (132b/8),
(135a/1), (135a/11), (135a/13),
(135a/7), (135b/2), (136a/6),
(136b/10), (136b/15), (137a/10),
(138a/13), (138a/14), (138b/1),
(138b/15), (138b/15), (138b/3),
(138b/7), (139b/1), (139b/5), (13a/10),
(13a/10), (13a/11), (13a/9), (13b/11),
(13b/12), (140a/11), (140a/9),
(140b/1), (140b/5), (141a/1), (141a/2),
(141a/2), (141a/7), (141b/1),
(141b/10), (141b/11), (141b/12),
(141b/15), (142a/12), (142a/3),
(142a/5), (142a/5), (142a/7), (142a/7),
(142a/9), (142b/15), (142b/15),
(142b/9), (143a/10), (143a/6),
(143a/8), (143b/1), (144a/12),
(144a/14), (144a/5), (144a/7),
(145b/10), (146b/9), (147a/14),
(147b/1), (148b/11), (149b/11),
(150a/3), (150a/5), (150a/6), (17b/14),
(17b/15), (17b/15), (18b/1), (18b/2),
(18b/3), (18b/5), (20a/12), (20a/12),
(21b/12), (23a/10), (23b/5), (25a/9),
(25b/9), (26a/1), (27a/2), (27a/2),
(27b/5), (28a/13), (28b/2), (29a/3),
(32a/12), (33b/9), (36b/2), (37a/7),
(38a/12), (39a/11), (39a/11), (39a/15),
(39a/9), (39b/6), (3b/3), (40b/8),
(42b/14), (43a/1), (43a/3), (43a/5),
(43b/12), (44b/2), (44b/6), (46a/5),
(46b/4), (47a/2), (49a/8), (4a/13),
(4b/10), (4b/5), (50a/12), (50a/15),
(50a/4), (52b/14), (52b/3), (54a/2),
(54a/3), (55a/14), (55a/8), (56a/2),
(56b/7), (56b/8), (5a/6), (60a/11),
(61a/13), (61a/5), (61b/4), (64a/13),
(64b/12), (64b/13), (64b/8), (65a/10),
(65a/13), (65a/7), (65b/6), (66a/10),
(66a/10), (66a/11), (66a/4), (66b/12),
(66b/14), (67a/4), (67b/3), (67b/9),

(68b/4), (71b/10), (71b/10), (71b/8),
(72b/3), (72b/5), (72b/6), (73b/6),
(75a/12), (75b/13), (76b/10), (76b/11),
(76b/15), (77a/2), (78a/11), (78a/12),
(78a/13), (78a/5), (79a/1), (79a/9),
(79b/10), (79b/15), (7a/14), (7b/6),
(7b/8), (80a/4), (80a/9), (80b/12),
(81b/8), (82b/6), (82b/6), (82b/7),
(84a/7), (84a/7), (84b/2), (84b/4),
(84b/7), (85a/2), (85a/3), (85a/5),
(85a/6), (85b/1), (87a/12), (88a/10),
(88b/13), (89a/6), (89b/1), (89b/9),
(91a/10), (91a/4), (92b/13), (92b/8),
(93a/12), (93a/14), (93b/2), (94a/14),
(95b/1), (95b/13), (97a/6), (97b/14),
(97b/7)

d.-üb (114a/9), (115b/12), (116a/3),
(117a/13), (120a/12), (133b/11),
(142a/11)

[= 377]

dürtün-: İlaç sürünmek.

d.-se (18b/4)

d.-seler (126a/5), (18b/9)

[= 3]

düş: Düş, rüya.

d. (52a/11)

d. + inde (26a/8), (65b/13)

d. + ler (108a/11), (41a/8), (52b/10),
(53a/6), (80a/13)

[= 8]

düş-: Olmak, olumsuz bir duruma girmek.

d.-düğine (107a/4)

d.-en (17b/13), (145a/8), (2b/14),
(6b/5)

d.-ene (29b/8), (14a/9)

[= 7]

düş-: Bulunmak; gelmek.

d.-mekden (18b/13)

d.-meye (31a/1), (82a/15), (63b/7)

[= 4]

düş-: Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya inmek.

d.-en (15b/13),

d.-eni (103b/13), (34b/13), (36b/5), (91b/12)

d.-er (147a/10)

d.-mekden (145a/10)

[= 7]

düşid: Bk. düşüd

d. + oğlanı (19a/14), (84a/14)

[= 2]

düşir-: Bk. düşür-

d.-e (135a/12)

[= 1]

düşman: < Far. Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, hasım.

d. + etmekden (88a/1)

d. + lara (89a/2)

[= 2]

düşüd: Doğum vaktinden evvel ölü olarak anası rahminden çıkan çocuk.

d. + oğlanı (148a/9), (77a/2)

d. + oğlanları (21a/3)

[= 3]

düşür-: Düşmesine yol açmak, düşmesine sebep olmak.

d.-e (27a/12), (2a/13), (35a/11), (35a/12), (36b/8), (3a/6), (40a/4), (44a/3), (44a/8), (45a/15), (55b/5), (64b/9), (70a/5), (78b/1), (78b/11), (84a/14), (84a/2), (9b/1)

d.-eler (114b/2)

d.-mekden (28a/7)

d.-meye (147b/2), (68a/15)

d.-ücidür (36b/4)

d.-ür (20b/2), (21a/3)

[= 25]

dütsi: Dinî törenlerde veya çevrenin güzel kokmasını sağlamak amacıyla yakılan kokulu madde, buhur, tütsü.

d. + eyleseler (80b/4)

d. + eyleyeseler (71b/2)

[= 2]

dütüz-: Koku vermek için bir şey yakıp tütürmek, tütsülemek.

d.-seler (20b/6), (21b/15), (39a/7), (59a/15), (60b/9), (62a/10), (68a/15), (80b/11), (80b/7)

[= 9]

düz: Düz, eğri olmayan.

d. (3b/10)

[= 1]

düz-: Yapmak, tertip etmek.

d.-erler (73a/5), (95b/9)

d.-seler (130b/13), (4b/3)

[= 4]

düzül-: Bk. düzül-

d.-en (131a/8), (67b/10), (8b/14)

[= 3]

düzül-: Yapılmak, tertip, tanzim olunmak, hazırlanmak

d.-di (138b/4)

d.-miş (127b/8)

[= 2]

-E-

ebengümeçi: Ebegümecigillerden, mor renkli çiçekleri ilaç, yaprakları sebze olarak kullanılan, kendiliğinden yetişen çok yıllık bir bitki; (*Malva sylvestris*).

e. + çiçeği (98a/3)

[= 1]

ebhel: <Far. Dağ servisi, kara ardıcı; (*Juniperus sabina*). “ebhül, ubhul”

e. (3a/2)

[= 1]

ebrişüm: <Far. İpek iplik, ibrişim.

e. (3b/3)

[= 1]

ebücehl: <Ar.Ebucehil karpuzu, acı kavun, eşek hıyarı, acıdülek; (*Citrullus colocynthis*).

e. + karpüzü (109a/10)

e. + karpüzün (126b/13)

e. + karpüzünün icini (113a/6)

e. + karpüzü yağıdur (126b/12)

[= 4]

eczā: <Ar. Ecza, ilaç ham maddesi.

e. + sım (17a/8)

[= 1]

éd-: Etmek, yapmak.

è.-e (100a/11), (100a/13), (100a/15), (100a/2), (100a/4), (100a/5), (100a/8), (100b/1), (100b/11), (100b/11), (100b/14), (100b/14), (100b/3), (100b/5), (100b/6), (100b/8), (100b/9), (101a/11), (101a/12), (101a/14), (101a/15), (101a/8), (101b/1), (101b/10), (101b/15), (101b/3), (101b/3), (101b/5), (101b/5), (101b/7), (102a/10), (102a/11), (102a/11), (102a/15), (102a/4), (102a/5), (102a/6), (102a/7), (102a/8), (102b/11), (102b/14), (102b/15), (102b/6), (102b/8), (102b/8), (103a/12), (103a/13), (103a/15), (103a/2), (103a/5), (103a/7), (103b/12), (103b/5), (103b/6), (104a/10), (104a/10), (104a/3), (104a/6), (104a/7), (104a/9), (104a/9), (104b/1), (104b/10), (104b/11), (104b/12), (104b/14), (104b/2), (104b/3), (104b/4), (105a/1), (105a/14), (105a/3), (105a/4), (105a/5), (105a/8), (105b/1), (105b/2), (105b/7), (105b/8), (105b/9), (106a/11), (106a/13), (106a/14), (106a/4), (106a/4), (106a/5), (106a/7), (106a/8), (106b/11), (106b/12), (106b/14), (106b/15), (106b/15), (106b/3), (106b/6),

(106b/7), (106b/8), (106b/9), (107a/1),
 (107a/12), (107a/14), (107a/3),
 (107a/4), (107a/5), (107a/5), (107a/8),
 (107a/8), (107b/3), (107b/4), (107b/9),
 (108a/1), (108b/1), (108b/7), (108b/8),
 (109a/12), (109a/9), (109b/10),
 (109b/10), (109b/3), (109b/4),
 (109b/6), (10a/1), (10a/14), (10a/15),
 (10a/4), (10b/12), (10b/13), (10b/5),
 (110a/10), (110a/12), (110a/2),
 (110a/7), (110a/8), (110a/9),
 (110b/11), (110b/12), (110b/14),
 (110b/2), (110b/3), (110b/5), (110b/7),
 (110b/9), (110b/9), (111a/10),
 (111a/13), (111a/14), (111a/15),
 (111a/4), (111a/5), (111a/9), (111a/9),
 (111b/2), (111b/3), (111b/8), (111b/9),
 (112a/1), (112a/2), (112a/7), (112a/8),
 (112b/1), (112b/1), (112b/13),
 (112b/15), (112b/15), (112b/3),
 (112b/4), (112b/4), (112b/5), (112b/9),
 (6b/1), (7b/4), (4a/14), (113a/1),
 (113a/11), (113a/12), (113a/14),
 (113a/3), (113a/4), (113b/13),
 (113b/14), (113b/15), (113b/6),
 (114a/1), (114a/10), (114a/13),
 (114a/14), (114a/15), (114a/5),
 (114a/8), (114b/1), (114b/14),
 (114b/2), (114b/8), (114b/8), (115a/1),
 (115a/13), (115a/13), (115b/5),
 (115b/6), (116a/9), (116b/6),
 (117a/10), (117a/12), (117a/12),
 (117a/13), (117a/15), (117a/9),
 (117b/10), (117b/11), (117b/14),
 (117b/15), (117b/5), (117b/9),
 (118a/1), (118a/13), (118b/1),
 (118b/7), (118b/7), (119a/3), (119a/5),
 (119a/8), (119b/10), (119b/12),
 (119b/6), (119b/6), (11a/1), (11a/11),
 (11a/13), (11a/15), (11a/2), (11a/7),
 (11b/12), (11b/13), (11b/4), (11b/6),
 (11b/8), (120a/6), (120a/7), (120b/1),
 (120b/2), (120b/2), (120b/4),

(121a/12), (121a/2), (121a/3), (121a/5),
 (121a/5), (121a/8), (121b/10),
 (121b/15), (122a/10), (122a/2),
 (122a/2), (122a/3), (122a/5), (122a/9),
 (122b/11), (122b/13), (122b/2),
 (122b/3), (122b/3), (122b/7), (122b/8),
 (122b/9), (123a/10), (123a/12),
 (123a/13), (123a/15), (123a/7),
 (123b/15), (123b/2), (123b/5),
 (123b/7), (123b/8), (123b/9),
 (124a/10), (124a/2), (124a/3), (124a/6),
 (124b/10), (124b/5), (124b/9),
 (124b/9), (125a/15), (125a/15),
 (125a/7), (126b/7), (126b/8),
 (127a/15), (127a/4), (127a/9),
 (127b/11), (127b/15), (128a/5),
 (128b/12), (128b/9), (129a/11),
 (129a/12), (129a/15), (129a/6),
 (129a/8), (129a/8), (129b/11),
 (129b/14), (129b/2), (12a/10),
 (12a/11), (12a/13), (12a/15), (12a/3),
 (12a/4), (12a/9), (12b/1), (12b/13),
 (12b/3), (12b/3), (12b/5), (12b/8),
 (130a/2), (131a/1), (131a/11), (131a/9),
 (131b/10), (131b/11), (131b/12),
 (131b/13), (131b/14), (131b/2),
 (131b/7), (131b/9), (132a/1),
 (132a/10), (132a/10), (132a/13),
 (132a/3), (132a/5), (132b/6), (132b/8),
 (133a/1), (133a/13), (133a/7),
 (133b/11), (133b/12), (133b/15),
 (133b/7), (133b/8), (133b/9), (134a/1),
 (134a/11), (134a/3), (134a/6),
 (134b/10), (134b/6), (134b/8),
 (135a/10), (135a/13), (135a/14),
 (135a/6), (135b/5), (136a/15),
 (136a/8), (136a/9), (136b/10),
 (136b/10), (136b/12), (136b/14),
 (136b/2), (136b/3), (136b/4),
 (137a/10), (137a/11), (137a/12),
 (137a/3), (137a/4), (137a/6), (137a/7),
 (137a/7), (137b/7), (138a/15),
 (138b/2), (138b/4), (138b/7),

(139a/10), (139a/6), (139a/8),
 (139b/12), (139b/14), (139b/15),
 (139b/3), (139b/6), (139b/8), (139b/9),
 (13a/11), (13a/12), (13a/12), (13a/14),
 (13a/14), (13a/15), (13a/4), (13a/4),
 (13a/5), (13a/6), (13b/12), (13b/6),
 (140a/1), (140a/11), (140a/11),
 (140a/12), (140a/3), (140a/4), (140a/5),
 (140b/12), (140b/13), (140b/2),
 (140b/3), (140b/5), (140b/6), (140b/7),
 (140b/8), (141a/2), (141a/6), (141a/6),
 (141a/9), (141a/9), (141b/1), (141b/1),
 (141b/11), (141b/15), (141b/3),
 (141b/6), (142a/11), (142a/3),
 (142a/7), (142b/11), (142b/13),
 (142b/14), (142b/15), (142b/3),
 (142b/9), (143a/10), (143a/15),
 (143a/3), (143a/9), (143b/6), (144a/1),
 (144a/1), (144a/10), (144a/14),
 (144a/2), (144b/1), (144b/10),
 (144b/11), (144b/12), (144b/14),
 (144b/5), (144b/6), (144b/9),
 (145a/11), (145a/3), (145b/11),
 (145b/13), (145b/14), (145b/15),
 (145b/3), (145b/5), (145b/8),
 (146a/11), (146a/13), (146a/13),
 (146a/15), (146a/2), (146a/4), (146a/5),
 (146a/6), (146a/7), (146a/8), (146b/1),
 (146b/1), (146b/12), (146b/3),
 (146b/4), (146b/7), (146b/8),
 (147a/12), (147b/14), (148a/11),
 (148a/15), (148a/9), (148b/2),
 (148b/3), (148b/9), (149a/11),
 (149a/2), (149a/4), (149a/6), (149a/7),
 (149a/7), (149b/10), (149b/10),
 (149b/11), (149b/12), (149b/13),
 (149b/14), (149b/15), (149b/5),
 (149b/9), (14a/2), (14a/8), (14b/11),
 (14b/12), (14b/3), (14b/4), (14b/9),
 (150a/10), (150a/3), (150a/5), (150a/7),
 (15a/12), (15a/15), (15a/15), (15a/2),
 (15a/2), (15a/3), (15a/4), (15a/7),
 (15b/1), (15b/12), (15b/5), (15b/8),

(15b/9), (16a/1), (16a/1), (16a/10),
 (16a/11), (16a/14), (16a/2), (16a/8),
 (16b/10), (16b/11), (16b/11), (16b/3),
 (16b/3), (17a/1), (17a/12), (17a/5),
 (17a/7), (17b/14), (17b/15), (17b/15),
 (17b/7), (17b/8), (17b/9), (18a/1),
 (18a/12), (18a/3), (18a/4), (18a/9),
 (18b/10), (18b/3), (18b/9), (19a/10),
 (19a/11), (19a/12), (19a/4), (19a/5),
 (19a/8), (19b/10), (19b/12), (19b/13),
 (19b/14), (19b/14), (19b/2), (19b/5),
 (19b/9), (1b/11), (1b/11), (20a/11),
 (20a/12), (20a/12), (20a/2), (20a/5),
 (20a/7), (20a/9), (20b/10), (20b/10),
 (20b/11), (20b/11), (20b/9), (21a/12),
 (21b/10), (21b/10), (21b/12), (21b/13),
 (21b/15), (21b/2), (21b/3), (21b/4),
 (21b/5), (22a/10), (22a/12), (22a/14),
 (22a/15), (22b/10), (22b/12), (22b/2),
 (22b/3), (22b/9), (22b/9), (23a/11),
 (23a/14), (23a/15), (23a/4), (23a/4),
 (23a/5), (23a/9), (23b/12), (23b/14),
 (23b/2), (23b/3), (23b/4), (23b/5),
 (24a/12), (24a/12), (24a/2), (24a/3),
 (24a/6), (24a/6), (24a/7), (24a/8),
 (24a/9), (24b/10), (24b/12), (24b/3),
 (24b/4), (24b/5), (24b/7), (24b/8),
 (24b/8), (25a/1), (25a/1), (25a/14),
 (25a/15), (25a/4), (25a/5), (25a/6),
 (25a/6), (25a/9), (25b/10), (25b/12),
 (25b/13), (25b/15), (25b/6), (25b/6),
 (25b/8), (25b/8), (26b/10), (26b/13),
 (26b/14), (26b/15), (26b/15), (26b/3),
 (26b/5), (26b/6), (26b/7), (27a/3),
 (27a/5), (27a/8), (27b/1), (27b/3),
 (27b/6), (27b/6), (28a/4), (28b/10),
 (28b/2), (28b/6), (28b/8), (28b/8),
 (29a/10), (29a/15), (29a/2), (29a/4),
 (29a/5), (29a/6), (29a/8), (29b/2),
 (29b/4), (29b/5), (29b/5), (29b/8),
 (2a/10), (2b/12), (2b/5), (2b/5), (2b/7),
 (2b/8), (30a/10), (30a/12), (30a/3),
 (30a/6), (30a/6), (30a/8), (30a/9),

(30b/3), (30b/4), (30b/7), (31a/10),
 (31b/14), (31b/15), (31b/4), (32a/12),
 (32a/13), (32a/2), (32a/7), (32a/7),
 (32a/7), (32a/9), (32b/12), (32b/2),
 (32b/3), (32b/3), (32b/5), (32b/6),
 (33a/1), (33a/1), (33a/11), (33a/13),
 (33a/6), (33a/7), (33a/8), (33b/10),
 (33b/11), (33b/11), (33b/12), (33b/5),
 (33b/6), (33b/8), (34a/12), (34a/14),
 (34a/15), (34a/3), (34b/1), (34b/15),
 (34b/3), (34b/4), (34b/5), (34b/8),
 (35a/3), (35a/4), (35a/5), (35a/6),
 (35b/4), (35b/6), (35b/6), (35b/9),
 (36a/12), (36a/13), (36a/3), (36a/3),
 (36b/1), (36b/2), (37a/11), (37a/12),
 (37a/13), (37a/15), (37a/15), (37a/2),
 (37a/2), (37b/11), (37b/14), (37b/3),
 (37b/5), (37b/6), (37b/9), (38a/1),
 (38a/1), (38a/14), (38a/15), (38a/7),
 (38a/8), (38b/4), (39a/2), (39a/6),
 (39b/1), (39b/14), (39b/15), (39b/2),
 (39b/2), (39b/3), (39b/6), (39b/8),
 (3a/13), (3b/1), (3b/14), (3b/15),
 (3b/7), (40a/11), (40a/11), (40a/14),
 (40a/15), (40a/9), (40b/11), (40b/12),
 (40b/14), (40b/15), (40b/15), (40b/2),
 (40b/5), (40b/7), (40b/8), (40b/9),
 (41a/1), (41a/12), (41a/13), (41a/15),
 (41a/15), (41a/2), (41a/3), (41a/4),
 (41a/6), (41a/7), (41a/9), (41b/12),
 (41b/15), (41b/2), (42a/1), (42a/10),
 (42a/11), (42a/11), (42a/4), (42a/6),
 (42a/9), (42b/1), (42b/13), (42b/15),
 (42b/4), (42b/4), (43a/1), (43a/11),
 (43a/4), (43a/7), (43a/8), (43b/10),
 (43b/5), (43b/6), (43b/9), (44a/11),
 (44a/2), (44a/2), (44a/4), (44a/5),
 (44a/6), (44a/7), (44b/10), (44b/11),
 (44b/14), (44b/2), (44b/6), (44b/7),
 (45a/10), (45a/11), (45a/12), (45a/12),
 (45a/14), (45a/15), (45a/3), (45a/6),
 (45a/7), (45a/9), (45b/11), (45b/13),
 (45b/3), (45b/4), (45b/4), (45b/5),

(45b/5), (45b/6), (45b/8), (45b/8),
 (46a/15), (46a/15), (46a/4), (46a/5),
 (46a/8), (46a/9), (46b/10), (46b/12),
 (46b/15), (47a/15), (47a/2), (47a/3),
 (47a/4), (47a/7), (47a/7), (47a/8),
 (47b/10), (47b/10), (47b/12), (47b/4),
 (47b/5), (47b/9), (48a/1), (48a/10),
 (48a/12), (48a/15), (48a/2), (48a/6),
 (48a/7), (48b/3), (48b/4), (48b/8),
 (48b/8), (48b/9), (49a/13), (49a/15),
 (49a/2), (49b/12), (49b/2), (49b/3),
 (49b/4), (49b/8), (49b/9), (4a/11),
 (4a/12) , (4a/13), (4a/14), (4a/5),
 (4a/6), (4a/9), (4b/10), (4b/5), (4b/6),
 (4b/7), (50a/13), (50a/2), (50a/5),
 (50a/7), (50a/8), (50a/9), (50b/1),
 (50b/9), (51b/13), (51b/13), (51b/7),
 (51b/8), (52a/1), (52a/5), (52a/7),
 (52b/13), (52b/15), (52b/15), (53a/12),
 (53a/12), (53a/15), (53b/11), (53b/13),
 (53b/14), (53b/2), (53b/6), (53b/6),
 (53b/8), (54a/1), (54a/10), (54a/2),
 (54a/3), (54a/5), (54a/5), (54a/6),
 (54b/11), (54b/12), (54b/14), (54b/15),
 (54b/3), (55a/10), (55a/11), (55a/12),
 (55a/14), (55a/15), (55a/3), (55a/3),
 (55a/5), (55a/8), (55b/1), (55b/10),
 (55b/2), (55b/2), (55b/4), (55b/8),
 (55b/9), (56a/14), (56a/15), (56a/3),
 (56a/6), (56a/8), (56a/9), (56b/1),
 (56b/13), (56b/3), (56b/3), (56b/4),
 (56b/5), (56b/7), (57a/1), (57a/13),
 (57a/2), (57a/4), (57a/5), (57a/8),
 (57a/9), (57b/5), (57b/7), (57b/8),
 (57b/8), (58a/1), (58a/14), (58a/6),
 (58a/7), (58b/15), (58b/2), (58b/3),
 (58b/4), (58b/6), (58b/7), (59a/12),
 (59a/2), (59a/3), (59a/6), (59a/7),
 (59b/1), (59b/10), (59b/11), (59b/11),
 (59b/12), (59b/14), (59b/2), (59b/4),
 (5a/1), (5a/13), (5a/2), (5a/4), (5a/7),
 (5a/7), (5b/3), (60a/13), (60a/14),
 (60a/2), (60a/6), (60a/9), (60b/1),

(60b/12), (60b/14), (60b/15), (60b/2),
 (60b/8), (61a/10), (61b/1), (61b/1),
 (61b/10), (61b/10), (61b/12), (61b/15),
 (61b/4), (61b/6), (62a/11), (62b/14),
 (62b/7), (62b/9), (63a/10), (63a/12),
 (63a/13), (63a/3), (63a/3), (63a/6),
 (63a/6), (63a/9), (63b/10), (63b/12),
 (63b/13), (63b/2), (63b/4), (63b/6),
 (64a/12), (64a/13), (64a/3), (64a/4),
 (64a/5), (64a/9), (64b/1), (64b/15),
 (64b/3), (64b/4), (64b/5), (64b/6),
 (65a/11), (65a/3), (65a/5), (65a/6),
 (65a/7), (65b/11), (65b/3), (65b/4),
 (65b/7), (65b/9), (66a/10), (66a/11),
 (66a/14), (66a/3), (66a/5), (66a/9),
 (66b/10), (66b/14), (66b/2), (66b/3),
 (66b/5), (67a/1), (67a/14), (67a/15),
 (67a/3), (67a/3), (67a/4), (67a/5),
 (67a/8), (67b/11), (67b/13), (68a/5),
 (68a/7), (68b/4), (68b/4), (68b/7),
 (68b/8), (68b/9), (69a/10), (69a/15),
 (69a/5), (69a/9), (69b/1), (69b/10),
 (69b/11), (69b/6), (69b/7), (69b/8),
 (6a/15), (6a/2), (6a/2), (6a/3), (6a/7),
 (6b/3), (6b/8), (70a/14), (70a/15),
 (70b/10), (71a/10), (71a/10), (71a/2),
 (71a/5), (71a/7), (71b/11), (71b/15),
 (71b/8), (71b/8), (72a/12), (72a/15),
 (72a/6), (72a/7), (72a/9), (72b/5),
 (73a/2), (73a/3), (73a/4), (73b/12),
 (73b/15), (73b/3), (74a/1), (74a/13),
 (74a/14), (74a/4), (74a/5), (74a/6),
 (74b/14), (74b/6), (74b/7), (74b/9),
 (75a/14), (75a/3), (75a/8), (75a/9),
 (75b/10), (75b/11), (75b/13), (75b/14),
 (75b/14), (75b/2), (75b/3), (75b/4),
 (75b/5), (75b/6), (75b/8), (76a/13),
 (76a/14), (76a/2), (76b/13), (76b/15),
 (76b/8), (77a/2), (77a/4), (77a/4),
 (77a/5), (77a/6), (77b/1), (77b/1),
 (77b/10), (77b/11), (77b/12), (77b/2),
 (77b/3), (77b/5), (77b/8), (78a/1),
 (78a/12), (78a/13), (78a/15), (78a/6),

(78a/7), (78b/12), (78b/13), (78b/14),
 (78b/15), (78b/3), (78b/4), (78b/5),
 (78b/5), (78b/6), (79a/1), (79a/13),
 (79a/2), (79a/2), (79a/4), (79a/4),
 (79a/5), (79a/9), (79b/13), (79b/14),
 (79b/6), (79b/7), (7a/1), (7a/9),
 (7b/11), (7b/12), (7b/2), (80a/13),
 (80a/5), (80a/8), (80a/9), (80b/10),
 (80b/11), (80b/12), (80b/14), (80b/4),
 (80b/5), (80b/5), (80b/6), (81a/11),
 (81a/7), (81a/8), (81b/8), (82a/1),
 (82a/11), (82a/13), (82a/2), (82a/5),
 (82a/7), (82a/9), (82b/1), (82b/7),
 (82b/8), (83a/1), (83a/13), (83a/2),
 (83a/8), (83b/14), (83b/15), (83b/3),
 (83b/4), (83b/6), (83b/7), (84a/10),
 (84a/14), (84a/3), (84a/4), (84a/7),
 (84a/8), (84b/1), (84b/1), (84b/10),
 (84b/11), (84b/15), (84b/3), (84b/3),
 (84b/4), (84b/5), (84b/6), (84b/8),
 (85a/2), (85a/3), (85a/5), (85a/6),
 (85b/1), (85b/3), (85b/7), (86a/10),
 (86a/11), (86a/13), (86a/15), (86a/2),
 (86a/3), (86a/4), (86a/5), (86b/1),
 (86b/12), (86b/14), (86b/5), (86b/6),
 (86b/7), (87a/12), (87a/14), (87a/15),
 (87a/2), (87a/5), (87a/8), (87b/1),
 (87b/10), (87b/13), (87b/2), (88a/13),
 (88b/13), (88b/5), (88b/7), (89a/8),
 (89b/14), (89b/7), (8a/14), (8a/5),
 (8a/6), (8a/6), (8a/8), (8a/8), (8b/14),
 (90a/12), (90a/13), (90a/4), (90a/6),
 (90b/13), (90b/2), (90b/3), (90b/6),
 (90b/9), (91a/12), (91b/7), (91b/8),
 (92a/12), (92a/13), (92a/14), (92a/4),
 (92a/7), (92b/13), (92b/4), (92b/7),
 (92b/7), (92b/8), (93a/2), (93a/6),
 (93b/1), (93b/4), (93b/5), (94a/10),
 (94a/14), (94b/11), (94b/2), (94b/3),
 (94b/3), (94b/5), (94b/7), (94b/8),
 (94b/9), (95a/13), (95a/14), (95a/15),
 (95a/15), (95a/2), (95a/3), (95a/5),
 (95a/5), (95a/9), (95a/9), (95a/9),

(95b/13), (95b/15), (95b/3), (95b/3),
 (95b/4), (95b/5), (95b/7), (95b/8),
 (96a/1), (96a/12), (96a/12), (96a/12),
 (96a/15), (96a/6), (96b/13), (96b/14),
 (96b/2), (97a/1), (97a/12), (97a/13),
 (97a/14), (97a/15), (97a/15), (97a/3),
 (97a/5), (97a/5), (97a/6), (97a/7),
 (97a/9), (97b/1), (97b/10), (97b/12),
 (97b/14), (97b/14), (97b/2), (97b/4),
 (97b/5), (97b/8), (98a/11), (98a/14),
 (98a/15), (98a/4), (98b/1), (98b/11),
 (98b/12), (98b/13), (98b/4), (98b/7),
 (98b/8), (98b/9), (99a/10), (99a/12),
 (99a/15), (99a/2), (99a/3), (99a/4),
 (99a/5), (99a/5), (99b/1), (99b/11),
 (99b/13), (99b/5), (99b/5), (99b/7),
 (99b/7), (9a/11), (9a/11), (9a/3), (9a/5),
 (9a/6), (9a/7), (9b/11), (9b/5),
 (130a/11), (22b/12)

è.-eler (101a/11), (104a/10), (107a/1),
 (112b/11), (114b/10), (114b/12),
 (114b/15), (114b/6), (115a/11),
 (115a/11), (115a/15), (115a/4),
 (115a/4), (115a/7), (115a/8),
 (115b/13), (116a/15), (116a/15),
 (116a/5), (116a/7), (116a/8),
 (116b/11), (116b/5), (116b/8),
 (117a/11), (117a/5), (117a/5), (117a/7),
 (117a/7), (4b/15), (117b/13), (117b/3),
 (117b/3), (117b/8), (118a/12),
 (118a/4), (118a/6), (118b/5), (119a/1),
 (119a/12), (119a/3), (119b/1),
 (119b/5), (120a/13), (120a/13),
 (120b/15), (120b/4), (121a/1),
 (121a/11), (4b/8), (121a/14), (121a/6),
 (121a/7), (121b/13), (121b/14),
 (121b/3), (122a/14), (122b/11),
 (122b/5), (123a/1), (123b/1), (124b/7),
 (124b/8), (125a/11), (126a/14),
 (126a/4), (126b/1), (126b/1), (126b/4),
 (127a/14), (127a/2), (127b/4),
 (128a/14), (128a/3), (128a/8),
 (128b/4), (128b/9), (135b/12),

(138b/12), (138b/13), (140b/11),
 (141b/8), (14a/12), (14b/8), (14b/9),
 (16b/10), (19b/4), (24a/5), (25a/13),
 (26a/3), (26b/2), (26b/3), (29a/11),
 (29b/11), (29b/15), (2a/9), (2b/8),
 (31b/11), (38b/10), (3a/11), (46b/6),
 (48b/15), (4b/8), (7b/4), (55b/7),
 (69a/13), (71a/4), (73a/11), (73a/8),
 (73a/9), (73a/9), (83b/5), (84a/4),
 (84a/6), (86b/4), (88a/4), (98b/14)

è.-en (1b/3)

è.-er (100a/1), (100a/10), (100a/10),
 (100a/5), (100a/6), (101a/6), (101a/7),
 (102a/2), (102a/3), (102b/13),
 (102b/4), (103a/15), (103a/8),
 (103b/12), (104b/5), (104b/5),
 (104b/7), (105b/10), (106b/4),
 (106b/5), (107a/10), (107a/7),
 (107a/9), (107a/9), (108a/11), (108a/9),
 (108b/10), (108b/11), (108b/11),
 (108b/12), (108b/13), (108b/2),
 (108b/4), (108b/5), (108b/5), (108b/9),
 (109a/15), (109a/3), (109b/15),
 (109b/15), (109b/4), (10b/4),
 (110a/15), (110a/3), (110a/5),
 (110b/8), (111a/8), (111b/11),
 (111b/12), (111b/4), (111b/5),
 (111b/5), (112a/15), (112a/4),
 (112a/4), (112a/6), (112a/8), (112b/6),
 (112b/8), (112b/8), (113a/10),
 (114a/1), (114a/1), (114a/2), (114a/7),
 (114b/13), (114b/15), (114b/15),
 (114b/2), (115a/5), (115a/8), (115b/2),
 (115b/3), (115b/4), (115b/8), (115b/9),
 (115b/9), (116b/1), (116b/13),
 (117b/10), (117b/4), (117b/9),
 (118a/10), (118a/12), (118a/2),
 (118a/7), (118a/8), (118a/8), (118b/1),
 (118b/2), (118b/5), (118b/8), (118b/9),
 (119a/12), (119a/3), (119a/5), (119a/7),
 (119a/8), (119b/10), (119b/11),
 (119b/13), (11b/8), (11b/8), (120a/15),

(120a/15),	(120a/4),	(120b/1),	(143b/12),	(143b/14),	(143b/3),
(120b/11),	(120b/13),	(120b/13),	(143b/4),	(143b/8),	(143b/8), (143b/9),
(120b/7),	(120b/9),	(120b/9),	(144a/7),	(144a/8),	(144b/1), (144b/3),
(121a/12),	(121a/7),	(121a/7),	(144b/4),	(146b/2),	(147a/10),
(121b/4),	(121b/6),	(121b/9),	(148a/7),	(148a/9),	(148b/10),
(122a/11),	(122a/15),	(122b/13),	(148b/11),	(148b/13),	(148b/14),
(122b/6),	(123a/10),	(123a/10),	(148b/4),	(148b/7),	(149b/2), (149b/8),
(123a/14),	(123a/14),	(123a/3),	(149b/9),	(14a/13),	(14a/14), (14a/15),
(123a/5),	(123a/8),	(123b/11),	(14a/8),	(150a/1),	(16a/3), (16a/4),
(123b/13),	(123b/14),	(123b/5),	(16a/7),	(16b/12),	(16b/2), (17a/1),
(123b/6),	(123b/7),	(124a/11),	(17a/2),	(18b/14),	(19a/1), (19a/14),
(124a/12),	(124a/12),	(124a/15),	(19b/5),	(19b/6),	(19b/6), (20b/4),
(124a/8),	(124a/9),	(124b/13),	(21a/10),	(21a/11),	(21a/11), (21a/2),
(124b/14),	(124b/3),	(124b/4),	(21a/2),	(21a/3),	(21a/8), (21b/13),
(125a/12),	(125a/13),	(125a/3),	(21b/14),	(22a/2),	(22a/5), (22a/5),
(125a/4),	(125a/6),	(125a/8), (125b/1),	(22b/1),	(22b/2),	(22b/7), (23b/8),
(125b/10),	(125b/11),	(125b/12),	(24a/13),	(24a/15),	(24b/1), (24b/1),
(125b/13),	(125b/15),	(125b/3),	(24b/12),	(24b/3),	(24b/4), (24b/6),
(125b/5),	(125b/6),	(126a/6), (126a/8),	(25b/1),	(25b/3),	(25b/7), (26a/2),
(126a/9),	(126b/11),	(126b/5),	(26a/6),	(27a/6),	(27a/6), (27b/13),
(127a/2),	(127a/5),	(127a/5),	(27b/14),	(27b/14),	(28b/1), (28b/10),
(127b/11),	(127b/5),	(128a/11),	(29a/12),	(29a/12),	(29a/13), (29a/13),
(128a/11),	(128a/11),	(128a/12),	(29a/13),	(29a/15),	(29a/15), (29a/3),
(128a/15),	(128a/5),	(128a/8),	(29b/1),	(29b/11),	(29b/8), (29b/9),
(128b/10),	(129b/6),	(131a/14),	(30a/10),	(30a/3),	(30a/7), (30b/12),
(131b/1),	(131b/5),	(132b/7),	(30b/13),	(30b/13),	(30b/15), (30b/3),
(133a/12),	(133a/15),	(133a/8),	(30b/4),	(30b/5),	(31a/3), (31b/2),
(133b/10),	(134a/5),	(134a/8),	(31b/5),	(32a/10),	(32a/14), (32b/10),
(134b/13),	(134b/14),	(134b/7),	(32b/11),	(32b/14),	(32b/5), (32b/7),
(134b/9),	(135a/11),	(135a/2),	(32b/8),	(32b/8),	(33a/10), (33a/15),
(135b/15),	(136a/12),	(136a/13),	(33a/2),	(33a/8),	(34a/7), (35a/15),
(136a/13),	(136b/1),	(136b/1),	(35b/1),	(36a/1),	(37a/4), (37b/11),
(136b/13),	(136b/15),	(136b/6),	(38a/3),	(38a/4),	(38b/1), (39a/3),
(137a/14),	(137a/15),	(137a/15),	(39b/4),	(3b/4),	(40a/13), (41b/10),
(137b/1),	(137b/11),	(137b/11),	(41b/11),	(41b/11),	(42a/12), (42a/13),
(137b/3),	(137b/4),	(137b/5), (137b/5),	(42a/14),	(43a/9),	(43b/15), (44a/1),
(138b/10),	(139a/12),	(139b/1),	(44b/14),	(44b/9),	(45a/4), (45a/5),
(139b/12),	(139b/13),	(139b/4),	(45b/2),	(47b/14),	(48b/10), (48b/7),
(13a/9),	(13b/14),	(13b/15), (13b/4),	(49a/10),	(49a/9),	(49b/13), (49b/14),
(140a/10),	(141a/12),	(141a/12),	(4a/9),	(5b/6),	(50a/7), (50b/2),
(141a/15),	(141a/3),	(141b/12),	(51a/14),	(51a/14),	(51a/15), (51a/4),
(142a/10),	(142a/8),	(142b/7),	(51a/4),	(51a/6),	(5b/15), (51b/1),
(143a/3),	(143a/8),	(143b/10),	(51b/10),	(51b/12),	(51b/2), (51b/4),

(51b/5), (52a/10), (52a/13), (52a/14),
 (52a/3), (52a/9), (52b/11), (52b/11),
 (52b/5), (53a/10), (53a/15), (53a/2),
 (53a/8), (54a/9), (54b/8), (56b/12),
 (56b/14), (56b/2), (57b/15), (57b/9),
 (58a/1), (58a/2), (58a/5), (58a/7),
 (58b/1), (58b/15), (59a/10), (59a/4),
 (59a/9), (59b/15), (5a/3), (5b/10),
 (5b/11), (5b/5), (5b/5), (5b/6), (5b/8),
 (60a/3), (60b/13), (60b/8), (61a/11),
 (61a/14), (61a/8), (61b/12), (61b/2),
 (61b/4), (61b/8), (62a/1), (62b/10),
 (62b/11), (62b/12), (62b/15), (62b/2),
 (62b/3), (62b/4), (63a/10), (63b/1),
 (63b/2), (65a/9), (65b/2), (66a/10),
 (66a/15), (67b/15), (69a/2), (69a/4),
 (69b/13), (6a/10), (6a/3), (70a/15),
 (70a/15), (70a/15), (70a/7), (70b/12),
 (70b/12), (70b/12), (70b/14), (70b/5),
 (70b/6), (70b/7), (70b/9), (71a/8),
 (71a/9), (71b/15), (72a/13), (72a/6),
 (72b/15), (73a/3), (73b/10), (73b/14),
 (74a/11), (74a/4), (74b/10), (74b/2),
 (75a/13), (76a/4), (76b/2), (76b/2),
 (76b/7), (76b/7), (77a/14), (77a/7),
 (77a/8), (77b/10), (77b/6), (77b/9),
 (78a/11), (78a/5), (78a/9), (78b/10),
 (78b/13), (79a/10), (7a/13), (7a/14),
 (7b/1), (7b/11), (7b/13), (7b/15),
 (7b/2), (81a/12), (81a/2), (81a/9),
 (81a/9), (81a/9), (82b/10), (82b/12),
 (82b/14), (82b/15), (83a/11), (83a/15),
 (83a/3), (84a/1), (84b/13), (84b/14),
 (84b/14), (85a/13), (85a/13), (85a/14),
 (85a/15), (85a/7), (85a/7), (85b/2),
 (85b/2), (85b/4), (85b/6), (85b/8),
 (86a/14), (86a/14), (86a/14), (86a/15),
 (86a/7), (86a/8), (86a/9), (86b/13),
 (87b/14), (88a/7), (88a/7), (88b/11),
 (88b/12), (88b/14), (88b/3), (88b/9),
 (89b/1), (89b/2), (89b/8), (8a/10),
 (8a/4), (8b/13), (90a/1), (90a/1),
 (90a/2), (90a/5), (90b/1), (90b/15),

(90b/3), (91a/1), (91a/5), (91a/7),
 (91b/10), (91b/4), (92a/1), (92a/5),
 (92a/5), (92a/6), (92a/9), (92b/10),
 (92b/12), (92b/15), (92b/6), (93a/1),
 (93a/5), (93a/7), (93b/11), (93b/12),
 (93b/12), (93b/12), (93b/13), (93b/15),
 (93b/15), (93b/3), (93b/7), (93b/7),
 (93b/8), (94a/12), (94a/2), (94a/3),
 (94a/5), (94a/9), (94b/1), (94b/12),
 (94b/9), (95a/13), (95a/6), (95a/6),
 (95a/8), (95a/8), (95b/1), (95b/10),
 (95b/14), (95b/2), (96a/4), (96b/5),
 (96b/7), (96b/8), (96b/8), (97a/8),
 (97b/9), (98a/1), (98a/13), (99b/11),
 (99b/9)

è.-erdi (147a/1)

è.-erler (104a/13), (110a/2), (15b/7),
 (37b/10), (87b/12), (88b/1)

è.-erlerdi (34b/8)

è.-evüz (1b/3)

è.-icek (22a/15)

è.-icidür (104b/5), (108a/2), (114b/12),
 (116b/6), (11b/2), (24a/13), (40a/2)

è.-içidür (19b/7)

è.-üb (100a/15), (100b/13), (100b/5),
 (100b/6), (100b/7), (100b/8),
 (101a/12), (101b/3), (102a/5),
 (102a/5), (102a/7), (102a/8),
 (102b/10), (103a/13), (103a/13),
 (103a/4), (103b/7), (103b/7), (105a/1),
 (105a/11), (105a/2), (105a/3), (105a/4),
 (105b/8), (107b/12), (107b/7),
 (107b/8), (108a/5), (109a/11),
 (109b/12), (109b/2), (109b/4),
 (110a/13), (110a/7), (110b/10),
 (110b/5), (111a/7), (111a/8), (111b/7),
 (113b/14), (114a/6), (114a/9),
 (116b/10), (116b/10), (117b/12),

(119a/10), (119a/14), (120a/6),
 (122a/3), (122b/8), (125a/11),
 (127a/12), (127a/14), (128b/12),
 (128b/14), (129a/5), (129b/3),
 (12b/14), (130a/1), (130a/7), (130b/3),
 (131b/1), (131b/12), (131b/15),
 (131b/5), (131b/9), (132a/2), (132a/9),
 (132b/11), (132b/2), (133a/8),
 (133b/5), (134a/7), (135a/4), (135a/5),
 (135a/7), (135b/3), (135b/5), (136b/4),
 (137b/6), (137b/9), (138a/6), (139a/9),
 (139b/15), (13a/12), (13a/15), (13a/5),
 (13a/8), (13b/15), (140a/1), (140a/2),
 (140b/1), (140b/3), (140b/5),
 (141a/13), (141a/6), (141a/9),
 (141b/13), (142a/10), (142a/2),
 (143a/2), (144a/1), (144a/3), (144a/6),
 (144a/8), (144b/10), (144b/12),
 (144b/15), (144b/5), (145a/5),
 (145a/9), (145b/10), (145b/8),
 (145b/9), (146a/5), (146b/1), (146b/5),
 (148b/14), (148b/6), (149a/12),
 (149a/6), (14b/2), (150a/2), (150a/8),
 (18b/2), (19a/6), (19b/1), (1b/2),
 (23a/13), (24a/2), (24b/2), (27a/1),
 (27b/6), (27b/7), (28a/5), (28b/6),
 (29a/10), (31b/9), (32a/15), (33a/10),
 (33a/6), (33a/9), (34a/1), (34a/12),
 (36a/6), (36a/9), (36b/11), (37a/10),
 (37a/12), (37a/15), (37b/11), (37b/14),
 (37b/2), (38a/6), (39b/6), (40a/13),
 (40b/11), (40b/12), (40b/6), (41a/12),
 (41a/15), (41a/6), (41a/8), (41b/15),
 (41b/3), (41b/5), (42a/3), (42a/3),
 (43a/6), (44a/6), (44b/12), (45a/2),
 (45a/7), (47a/1), (47b/1), (47b/10),
 (47b/14), (48a/2), (49a/1), (49a/4),
 (49b/1), (50a/8), (50b/7), (50b/9),
 (51a/7), (51b/12), (52a/8), (52b/5),
 (53a/12), (53b/4), (54a/5), (54b/4),
 (55b/11), (55b/9), (56a/15), (57a/10),
 (57b/7), (58a/15), (58b/13), (58b/7),
 (59a/10), (59a/15), (59b/2), (5a/12),

(5a/6), (5b/2), (5b/6), (5b/8), (60a/5),
 (60a/6), (61a/9), (61b/13), (62a/10),
 (62a/12), (62b/10), (62b/11), (62b/14),
 (63a/12), (63b/3), (63b/4), (63b/4),
 (63b/5), (64a/10), (64b/2), (64b/4),
 (64b/4), (64b/8), (65a/12), (66a/12),
 (66a/14), (66b/12), (67a/2), (67a/4),
 (67a/9), (69a/14), (69a/8), (69b/4),
 (6a/7), (70a/11), (70a/13), (70b/6),
 (70b/9), (71b/15), (72a/2), (72b/3),
 (73a/6), (73b/15), (74a/8), (74b/2),
 (74b/3), (74b/4), (75a/4), (76a/12),
 (76a/14), (76a/2), (77b/12), (78a/7),
 (78b/2), (79a/12), (79a/9), (79b/14),
 (79b/6), (80a/6), (81a/10), (81b/5),
 (82a/10), (82a/15), (82b/11), (82b/15),
 (83b/2), (83b/4), (84b/8), (85a/1),
 (86a/9), (86b/4), (86b/5), (89a/13),
 (89a/4), (89a/6), (89b/6), (89b/8),
 (90a/10), (90a/9), (90b/11), (91b/15),
 (92a/11), (92a/12), (93a/1), (94a/10),
 (94a/3), (94b/4), (95b/4), (96a/4),
 (97a/14), (97a/3), (97a/5), (98a/4),
 (98b/1), (98b/12), (98b/15), (98b/6),
 (99a/2), (2b/5), (3a/5), (4a/13), (4a/15),
 (5a/3)

è.-üçidür (141b/7)

[= 2547]

edviye: < Ar. İlaç, ilaçlar.

e. + den (10b/14), (10b/15)

e. + leri (119a/10), (38b/7), (4a/9)

e. + yi (118a/11)

[= 6]

edviyye: Bk. edviye

e. + sine (107a/12)

[= 1]

eftimün: <Gr. Eftimon, bağboğan, serent, bağbozan, bostanbozan, gelinsaçı, küşüt, cinsaçı, kızıl sarmaşık, küsus, ükşus; (*Cuscuta epythimum*).

e. (23b/11), (48a/13)

[= 2]

efyün: <Gr. Afyon, haşhaş bitkisinden elde edilen uyuşturucu bir madde.

e. (25b/7)

e. + dan (60b/10)

e. + kuvvetine (25b/5)

[= 3]

efzal: <Ar. 1. Daha fazîletli, efdal. 2. En âlâ, üstün.

e. + düir (69b/3)

[= 1]

eger: <Far. Eğer.

e. (100a/1), (100a/10), (100a/10),
(100a/11), (100a/11), (100a/12),
(100a/13), (100a/14), (100a/15),
(100a/2), (100a/3), (100a/7), (100a/8),
(100a/9), (100b/1), (100b/1),
(100b/10), (100b/13), (100b/14),
(100b/14), (100b/3), (100b/4),
(100b/6), (100b/7), (100b/8),
(101a/12), (101a/12), (101a/13),
(40b/8) (101a/14), (101a/15), (101a/3),
(101a/4), (101a/4), (101a/4), (101a/5),
(101b/1), (101b/13), (101b/14),
(101b/15), (101b/2), (101b/6),
(101b/7), (101b/9), (102a/1),
(102a/10), (102a/11), (102a/14),
(102a/14), (102a/15), (102a/2),
(102a/2), (102a/4), (102a/4), (102a/5),
(102a/6), (102a/7), (102a/8), (102a/9),
(102b/11), (102b/11), (102b/14),

(102b/2), (102b/3), (102b/4), (102b/5),
(102b/7), (102b/9), (103a/1),
(103a/10), (103a/11), (103a/13),
(103a/15), (103a/3), (103a/5), (103a/7),
(103a/8), (103a/9), (103b/10),
(103b/3), (103b/6), (103b/7), (103b/8),
(104a/1), (104a/1), (104a/10),
(104a/10), (104a/12), (104a/15),
(104a/2), (104a/2), (104a/3), (104a/5),
(104a/6), (104a/8), (104b/1),
(104b/10), (104b/13), (104b/14),
(104b/15), (104b/5), (104b/6),
(104b/8), (105a/1), (105a/10),
(105a/12), (105a/13), (105a/15),
(105a/3), (105a/4), (105a/5), (105a/5),
(105a/7), (105a/7), (105a/9), (105b/1),
(105b/1), (105b/11), (105b/12),
(105b/14), (105b/15), (105b/2),
(105b/5), (105b/6), (105b/7), (105b/8),
(105b/9), (106a/1), (106a/10),
(106a/11), (106a/12), (106a/13),
(106a/14), (106a/15), (106a/15),
(106a/2), (106a/4), (106a/5), (106a/5),
(106a/8), (106a/9), (106b/11),
(106b/12), (106b/13), (106b/15),
(106b/15), (106b/2), (106b/3),
(106b/3), (106b/5), (106b/6), (106b/6),
(106b/7), (106b/8), (106b/9), (106b/9),
(107a/1), (107a/10), (107a/10),
(107a/12), (107a/12), (107a/14),
(107a/2), (107a/2), (107a/3), (107a/4),
(107a/5), (107a/6), (107b/1),
(107b/10), (107b/12), (107b/14),
(107b/15), (107b/4), (107b/7),
(107b/8), (108a/15), (108a/3),
(108a/4), (108a/6), (108a/8),
(108b/11), (108b/12), (108b/15),
(108b/6), (109a/14), (109a/15),
(109a/3), (109a/7), (109b/1),
(109b/10), (109b/11), (109b/14),
(109b/2), (109b/4), (109b/5), (109b/8),
(10a/1), (10a/14), (10a/6), (10b/11),
(10b/4), (10b/4), (10b/9), (110a/1),

(110a/10), (110a/11), (110a/12),
 (110a/14), (110a/15), (110a/4),
 (110a/4), (110a/5), (110a/6), (110a/7),
 (110a/8), (110a/9), (110b/1),
 (110b/10), (110b/11), (110b/11),
 (110b/13), (110b/14), (110b/15),
 (110b/15), (110b/2), (110b/5),
 (110b/6), (110b/7), (110b/9),
 (111a/10), (111a/10), (111a/12),
 (111a/13), (111a/13), (111a/14),
 (111a/15), (111a/2), (111a/3), (111a/4),
 (111a/5), (111a/6), (111a/8), (111b/1),
 (111b/10), (111b/11), (111b/12),
 (111b/14), (111b/15), (111b/2),
 (111b/5), (111b/6), (111b/8), (112a/1),
 (112a/10), (112a/12), (112a/15),
 (112a/6), (112a/6), (112a/7), (112b/1),
 (112b/1), (112b/13), (112b/14),
 (112b/15), (112b/15), (112b/2),
 (112b/3), (112b/4), (112b/5), (112b/7),
 (112b/8), (112b/8), (113a/1), (113a/1),
 (113a/11), (113a/12), (113a/13),
 (113a/3), (113a/6), (113a/8), (113a/9),
 (113b/1), (113b/13), (113b/14),
 (113b/15), (113b/3), (113b/3),
 (113b/4), (113b/6), (113b/6), (114a/1),
 (114a/10), (114a/12), (114a/13),
 (114a/15), (114a/5), (114a/9),
 (115b/4), (115b/8), (116b/3), (116b/6),
 (117a/12), (117a/13), (117b/11),
 (117b/9), (118a/1), (118a/14),
 (118a/9), (118b/1), (118b/10),
 (118b/11), (119a/15), (119a/15),
 (119a/4), (119a/5), (119a/6), (119a/7),
 (119a/8), (119b/12), (119b/14),
 (119b/15), (119b/6), (11a/1), (11a/13),
 (11b/5), (120a/1), (120a/3), (120a/5),
 (120a/6), (120a/7), (120b/1),
 (120b/10), (120b/12), (120b/13),
 (120b/14), (120b/2), (121a/2),
 (121a/9), (121b/10), (121b/10),
 (121b/15), (121b/6), (121b/7),
 (122a/1), (122a/10), (122a/2), (122a/3),
 (122a/3), (122a/4), (122a/5), (122a/6),
 (122a/6), (122a/8), (122a/9), (122a/9),
 (122b/1), (122b/13), (122b/7),
 (123a/15), (123a/3), (123a/3), (123a/6),
 (123b/1), (123b/10), (123b/11),
 (123b/12), (123b/15), (123b/15),
 (123b/8), (124a/1), (124a/13),
 (124a/2), (124a/3), (124a/3), (124a/5),
 (124a/9), (124b/3), (124b/9),
 (125a/13), (125a/3), (125a/7),
 (125b/10), (125b/11), (125b/4),
 (125b/7), (125b/8), (126a/10),
 (127a/10), (127a/11), (127a/15),
 (127a/2), (127a/3), (127a/5),
 (127b/10), (127b/11), (127b/12),
 (127b/13), (127b/13), (127b/14),
 (127b/15), (128a/11), (128a/3),
 (128b/10), (128b/11), (128b/12),
 (128b/15), (128b/9), (129a/11),
 (129a/4), (129a/5), (129a/5), (129a/7),
 (129a/8), (129b/10), (129b/13),
 (129b/14), (129b/15), (129b/2),
 (129b/3), (129b/8), (129b/9), (12a/12),
 (12a/3), (12a/7), (12b/6), (130a/1),
 (130a/10), (130a/3), (130a/3), (130a/4),
 (130a/7), (130a/8), (130a/9), (130b/1),
 (130b/11), (130b/12), (130b/13),
 (130b/3), (130b/4), (130b/5), (130b/9),
 (131a/1), (131a/10), (131a/11),
 (131a/12), (131a/2), (131a/4), (131a/5),
 (131a/6), (131a/7), (131a/8), (131a/9),
 (131b/1), (131b/10), (131b/11),
 (131b/12), (131b/13), (131b/15),
 (131b/2), (131b/4), (131b/5), (131b/7),
 (131b/8), (131b/9), (132a/1),
 (132a/10), (132a/10), (132a/12),
 (132a/14), (132a/15), (132a/2),
 (132a/3), (132a/4), (132a/5), (132a/6),
 (132a/7), (132b/1), (132b/10),
 (132b/11), (132b/14), (132b/2),
 (132b/3), (132b/4), (132b/5), (132b/6),
 (132b/7), (132b/8), (132b/9), (133a/1),
 (133a/12), (133a/14), (133a/7),

(133a/9), (133a/9), (133b/10),
 (133b/11), (133b/12), (133b/13),
 (133b/4), (133b/5), (133b/5), (133b/6),
 (134a/12), (134a/4), (134a/5), (134a/6),
 (134a/7), (134a/8), (134a/9),
 (134b/12), (134b/13), (134b/14),
 (134b/5), (134b/8), (135a/11),
 (135a/12), (135a/12), (135a/14),
 (135a/15), (135a/4), (135a/5), (135a/6),
 (135a/9), (135b/1), (135b/15),
 (135b/2), (135b/2), (135b/5),
 (136a/11), (136a/12), (136a/14),
 (136a/2), (136a/4), (136a/5), (136a/6),
 (136a/7), (136a/8), (136a/9),
 (136b/10), (136b/10), (136b/11),
 (136b/12), (136b/14), (136b/15),
 (136b/2), (136b/3), (136b/4), (136b/7),
 (136b/8), (136b/8), (136b/9),
 (137a/10), (137a/5), (137a/6), (137a/8),
 (137b/14), (137b/15), (137b/3),
 (137b/5), (137b/6), (137b/6), (137b/7),
 (137b/9), (138a/1), (138a/11),
 (138a/11), (138a/12), (138a/14),
 (138b/1), (138b/13), (138b/14),
 (138b/15), (138b/2), (138b/3),
 (138b/5), (138b/6), (138b/7), (138b/8),
 (139a/14), (139a/15), (139a/5),
 (139a/6), (139a/7), (139a/8),
 (139b/10), (139b/12), (139b/13),
 (139b/14), (139b/15), (139b/15),
 (139b/2), (139b/3), (139b/5), (139b/5),
 (139b/7), (139b/8), (13a/10), (13a/4),
 (13a/6), (13a/9), (13b/1), (13b/15),
 (140a/1), (140a/11), (140a/15),
 (140a/2), (140a/3), (140a/4), (140a/4),
 (140a/7), (140a/9), (140b/11),
 (140b/12), (140b/13), (140b/15),
 (140b/2), (140b/3), (140b/5), (140b/5),
 (140b/6), (140b/7), (141a/1),
 (141a/10), (141a/13), (141a/14),
 (141a/15), (141a/2), (141a/4), (141a/5),
 (141a/6), (141a/7), (141a/7), (141a/8),
 (141b/10), (141b/13), (141b/14),

(141b/15), (141b/2), (141b/3),
 (141b/5), (141b/7), (141b/7), (142a/1),
 (142a/10), (142a/11), (142a/12),
 (142a/13), (142a/13), (142a/3),
 (142a/7), (142a/9), (142b/1),
 (142b/12), (142b/14), (142b/3),
 (142b/3), (142b/9), (142b/9), (143a/1),
 (143a/11), (143a/12), (143a/13),
 (143a/15), (143a/2), (143a/3), (143a/5),
 (143a/7), (143a/8), (143a/9), (143b/1),
 (143b/10), (143b/12), (143b/13),
 (143b/15), (143b/15), (143b/6),
 (143b/7), (143b/8), (143b/9), (144a/1),
 (144a/10), (144a/11), (144a/13),
 (144a/14), (144a/15), (144a/2),
 (144a/3), (144a/3), (144a/4), (144a/5),
 (144a/6), (144a/7), (144a/8), (144a/8),
 (144a/9), (144b/1), (144b/10),
 (144b/11), (144b/12), (144b/12),
 (144b/13), (144b/14), (144b/15),
 (144b/15), (144b/2), (144b/4),
 (144b/5), (144b/7), (144b/9),
 (145a/11), (145a/14), (145a/2),
 (145a/3), (145a/4), (145a/4), (145a/6),
 (145a/7), (145a/9), (145b/1),
 (145b/10), (145b/11), (145b/12),
 (145b/13), (145b/15), (145b/3),
 (145b/5), (145b/7), (145b/8), (145b/8),
 (145b/9), (145b/9), (146a/1),
 (146a/11), (146a/12), (146a/13),
 (146a/15), (146a/2), (146a/4), (146a/5),
 (146a/6), (146a/7), (146a/8), (146a/9),
 (146b/1), (146b/11), (146b/12),
 (146b/12), (146b/13), (146b/3),
 (146b/3), (146b/5), (146b/5), (146b/7),
 (146b/8), (146b/9), (147a/12),
 (147a/15), (147b/12), (147b/12),
 (147b/13), (147b/14), (147b/2),
 (147b/5), (147b/7), (147b/8), (147b/9),
 (148a/1), (148a/10), (148a/11),
 (148a/12), (148a/12), (148a/2),
 (148a/7), (148a/9), (148b/1),
 (148b/11), (148b/12), (148b/12),

(148b/14), (148b/15), (148b/2),
 (148b/2), (148b/3), (148b/5),
 (149a/10), (149a/11), (149a/12),
 (149a/15), (149a/5), (149a/6), (149a/7),
 (149b/1), (149b/10), (149b/10),
 (149b/11), (149b/12), (149b/13),
 (149b/14), (149b/15), (149b/3),
 (149b/4), (149b/8), (14a/1), (14a/14),
 (14a/15), (14a/2), (14b/4), (150a/10),
 (150a/12), (150a/14), (150a/2),
 (150a/3), (150a/4), (150a/5), (150a/6),
 (150a/7), (150a/9), (15a/3), (15b/10),
 (15b/14), (15b/3), (15b/4), (15b/8),
 (16a/15), (16a/5), (16a/8), (16b/11),
 (16b/13), (16b/14), (16b/15), (16b/3),
 (16b/6), (17a/2), (17a/3), (17a/7),
 (17b/15), (17b/4), (17b/7), (17b/7),
 (18a/1), (18a/10), (18a/11), (18a/12),
 (18a/15), (18a/2), (18a/3), (18a/6),
 (18a/7), (18b/12), (18b/13), (18b/14),
 (18b/2), (18b/3), (18b/4), (18b/6),
 (18b/8), (19a/10), (19a/15), (19a/2),
 (19a/5), (19b/14), (19b/9), (1b/11),
 (1b/12), (1b/13), (1b/14), (20a/1),
 (20a/1), (20a/11), (20a/4), (20a/4),
 (20a/7), (20a/8), (20a/8), (20a/9),
 (20b/1), (20b/6), (21a/11), (21a/14),
 (21a/8), (21a/9), (21b/1), (21b/12),
 (21b/12), (21b/8), (22a/11), (22a/3),
 (22a/4), (22b/1), (22b/10), (22b/12),
 (22b/14), (22b/15), (22b/5), (22b/5),
 (22b/6), (22b/7), (22b/8), (22b/9),
 (23a/1), (23a/10), (23a/11), (23a/13),
 (23a/15), (23a/2), (23a/4), (23a/5),
 (23a/9), (23b/1), (23b/13), (23b/14),
 (23b/14), (23b/4), (24a/11), (24a/7),
 (24a/8), (24b/10), (24b/13), (24b/15),
 (24b/7), (24b/9), (24b/9), (25a/1),
 (25a/3), (25a/5), (25a/5), (25a/6),
 (25a/8), (25b/10), (25b/11), (25b/14),
 (25b/5), (25b/7), (25b/8), (25b/9),
 (26a/1), (26a/5), (26a/7), (26b/12),
 (26b/13), (26b/14), (26b/15), (26b/9),

(27a/1), (27a/10), (27a/11), (27a/12),
 (27a/13), (27a/3), (27a/4), (27a/4),
 (27a/7), (27b/1), (27b/2), (27b/3),
 (27b/5), (27b/8), (28a/13), (28a/3),
 (28a/3), (28a/4), (28a/6), (28a/9),
 (28b/10), (28b/12), (28b/15), (28b/5),
 (28b/7), (28b/8), (28b/8), (29a/10),
 (29a/2), (29a/5), (29a/6), (29a/8),
 (29a/9), (29b/1), (29b/1), (29b/2),
 (29b/5), (29b/6), (2a/1), (2a/11),
 (2a/12), (2a/7), (2b/13), (2b/4), (2b/4),
 (2b/9), (30a/11), (30a/2), (30a/3),
 (30a/7), (30a/8), (30a/9), (30b/1),
 (30b/11), (30b/13), (30b/15), (30b/15),
 (30b/4), (30b/5), (30b/6), (30b/7),
 (30b/8), (31a/2), (31a/4), (31b/1),
 (31b/13), (31b/14), (32a/1), (32a/1),
 (32a/11), (32a/13), (32a/14), (32a/15),
 (32a/2), (32a/6), (32a/9), (32b/1),
 (32b/11), (32b/12), (32b/13), (32b/14),
 (33a/10), (33a/11), (33a/13), (33a/14),
 (33a/14), (33a/9), (33b/10), (33b/11),
 (33b/15), (33b/2), (33b/4), (33b/5),
 (33b/7), (34a/1), (34a/10), (34a/11),
 (34a/13), (34a/15), (34a/2), (34a/3),
 (34a/6), (34a/7), (34b/10), (34b/14),
 (34b/15), (34b/2), (34b/3), (34b/5),
 (35a/1), (35a/11), (35a/14), (35a/15),
 (35a/2), (35a/3), (35a/4), (35a/6),
 (35a/7), (35a/7), (35a/8), (35a/9),
 (35b/1), (35b/10), (35b/10), (35b/11),
 (35b/12), (35b/13), (35b/14), (35b/15),
 (35b/3), (35b/4), (35b/6), (35b/8),
 (35b/9), (36a/10), (36a/11), (36a/15),
 (36a/5), (36a/8), (36a/9), (36b/1),
 (36b/15), (36b/2), (36b/3), (36b/6),
 (36b/7), (37a/10), (37a/2), (37a/4),
 (37a/7), (37a/8), (37b/10), (37b/15),
 (37b/3), (37b/4), (37b/5), (37b/8),
 (38a/1), (38a/12), (38a/13), (38a/13),
 (38a/14), (38a/15), (38a/4), (38a/5),
 (38a/5), (38a/7), (38a/7), (38a/8),
 (38a/9), (38b/14), (38b/15), (38b/2),

(38b/3), (39a/10), (39a/11), (39a/12),
 (39a/13), (39a/14), (39a/15), (39a/3),
 (39a/6), (39a/6), (39a/7), (39a/8),
 (39a/9), (39b/10), (39b/5), (39b/7),
 (39b/9), (3a/1), (3a/4), (3a/5), (3b/12),
 (3b/14), (40a/11), (40a/11), (40a/13),
 (40a/2), (40a/4), (40a/7), (40a/8),
 (40a/9), (40b/11), (40b/12), (40b/13),
 (40b/2), (40b/6), (40b/7), (40b/9),
 (40b/9), (41a/10), (41a/12), (41a/14),
 (41a/15), (41a/3), (41a/3), (41a/8),
 (41a/9), (41b/12), (41b/13), (41b/14),
 (41b/15), (41b/2), (41b/3), (41b/3),
 (41b/5), (41b/7), (41b/9), (42a/1),
 (42a/10), (42a/15), (42a/3), (42a/4),
 (42a/5), (42a/8), (42a/9), (42b/1),
 (42b/13), (42b/15), (42b/5), (42b/6),
 (42b/7), (42b/9), (43a/14), (43a/15),
 (43a/2), (43a/3), (43a/4), (43a/4),
 (43a/5), (43a/6), (43a/7), (43a/8),
 (43a/9), (43b/14), (43b/4), (43b/5),
 (43b/8), (44a/10), (44a/11), (44a/11),
 (44a/15), (44a/2), (44a/3), (44a/4),
 (44a/4), (44a/5), (44a/6), (44a/8),
 (44b/11), (44b/11), (44b/12), (44b/14),
 (44b/15), (44b/2), (44b/3), (44b/3),
 (44b/5), (44b/8), (45a/1), (45a/11),
 (45a/12), (45a/14), (45a/15), (45a/3),
 (45a/5), (45a/8), (45a/9), (45b/1),
 (45b/10), (45b/13), (45b/2), (45b/5),
 (45b/5), (45b/6), (45b/8), (46a/13),
 (46a/15), (46a/3), (46a/4), (46a/5),
 (46a/9), (46b/11), (46b/13), (46b/3),
 (46b/5), (46b/8), (47a/12), (47a/15),
 (47a/4), (47a/6), (47a/8), (47a/9),
 (47b/10), (47b/11), (47b/12), (47b/14),
 (47b/15), (47b/2), (47b/2), (47b/4),
 (47b/4), (47b/5), (47b/7), (47b/7),
 (47b/8), (48a/1), (48a/10), (48a/13),
 (48a/6), (48a/7), (48a/8), (48b/10),
 (48b/11), (48b/3), (48b/5), (48b/6),
 (48b/7), (48b/9), (49a/1), (49a/11),
 (49a/12), (49a/13), (49a/13), (49a/14),

(49a/15), (49a/2), (49a/4), (49a/6),
 (49a/6), (49a/7), (49a/8), (49b/1),
 (49b/10), (49b/11), (49b/12), (49b/2),
 (49b/3), (49b/4), (49b/5), (49b/6),
 (49b/8), (4a/14), (4a/14), (4a/9),
 (4b/1), (4b/11), (4b/7), (4b/8), (4b/8),
 (50a/1), (50a/10), (50a/12), (50a/13),
 (50a/6), (50a/7), (50a/8), (50b/1),
 (50b/10), (50b/12), (50b/13), (50b/15),
 (50b/6), (50b/8), (50b/8), (50b/9),
 (51a/10), (51a/12), (51a/2), (51a/6),
 (51b/10), (51b/12), (51b/13), (51b/15),
 (51b/6), (51b/7), (51b/7), (51b/8),
 (52a/10), (52a/13), (52a/2), (52a/3),
 (52a/4), (52a/4), (52a/5), (52a/7),
 (52a/8), (52b/1), (52b/12), (52b/13),
 (52b/14), (52b/2), (52b/4), (52b/9),
 (53a/1), (53a/10), (53a/12), (53a/12),
 (53a/14), (53a/15), (53a/4), (53a/5),
 (53a/6), (53a/8), (53a/9), (53b/1),
 (53b/10), (53b/11), (53b/13), (53b/14),
 (53b/15), (53b/2), (53b/3), (53b/4),
 (53b/6), (53b/7), (53b/8), (53b/8),
 (54a/10), (54a/12), (54a/14), (54a/2),
 (54a/3), (54a/4), (54a/8), (54b/10),
 (54b/11), (54b/13), (54b/14), (54b/3),
 (54b/7), (54b/8), (54b/9), (55a/10),
 (55a/11), (55a/12), (55a/13), (55a/13),
 (55a/14), (55a/15), (55a/3), (55a/5),
 (55a/6), (55b/1), (55b/10), (55b/14),
 (55b/15), (55b/2), (55b/2), (55b/3),
 (55b/4), (55b/5), (55b/7), (55b/9),
 (55b/9), (56a/10), (56a/11), (56a/11),
 (56a/12), (56a/12), (56a/14), (56a/15),
 (56a/2), (56a/3), (56a/5), (56a/6),
 (56a/7), (56a/9), (56b/14), (56b/2),
 (56b/4), (56b/4), (56b/5), (56b/9),
 (57a/11), (57a/12), (57a/2), (57a/3),
 (57a/4), (57a/5), (57a/8), (57a/9),
 (57b/2), (57b/2), (57b/4), (57b/5),
 (57b/6), (57b/7), (58a/15), (58a/4),
 (58a/5), (58b/11), (58b/3), (58b/6),
 (58b/7), (58b/9), (58b/9), (59a/12),

(59a/13), (59a/14), (59a/15), (59a/2),
 (59a/4), (59a/9), (59b/1), (59b/10),
 (59b/12), (59b/14), (59b/4), (59b/6),
 (59b/7), (59b/8), (59b/8), (5a/13),
 (5a/14), (5a/4), (5b/14), (60a/11),
 (60a/13), (60a/14), (60a/2), (60a/3),
 (60a/5), (60a/6), (60a/7), (60a/8),
 (60a/9), (60b/1), (60b/10), (60b/12),
 (60b/13), (60b/14), (60b/15), (60b/3),
 (60b/4), (60b/5), (60b/5), (60b/7),
 (60b/8), (61a/1), (61a/11), (61a/13),
 (61a/14), (61a/3), (61a/4), (61a/4),
 (61a/6), (61a/8), (61b/10), (61b/13),
 (61b/14), (61b/4), (61b/4), (61b/6),
 (61b/7), (61b/8), (62a/1), (62a/10),
 (62a/11), (62a/12), (62a/15), (62a/6),
 (62b/11), (62b/13), (62b/14), (62b/2),
 (62b/3), (62b/7), (62b/8), (62b/9),
 (63a/11), (63a/12), (63a/5), (63a/6),
 (63a/9), (63b/1), (63b/10), (63b/12),
 (63b/2), (63b/2), (63b/3), (63b/4),
 (63b/6), (64a/10), (64a/12), (64a/13),
 (64a/15), (64a/4), (64a/5), (64a/9),
 (64b/1), (64b/10), (64b/11), (64b/12),
 (64b/15), (64b/2), (64b/3), (64b/4),
 (64b/5), (64b/6), (64b/7), (64b/7),
 (64b/8), (64b/9), (65a/1), (65a/14),
 (65a/2), (65a/3), (65a/5), (65a/7),
 (65b/1), (65b/15), (65b/2), (65b/3),
 (65b/4), (65b/5), (65b/6), (65b/7),
 (65b/9), (66a/10), (66a/11), (66a/11),
 (66a/13), (66a/14), (66a/2), (66a/3),
 (66a/7), (66a/8), (66a/9), (66b/10),
 (66b/12), (66b/13), (66b/14), (66b/15),
 (66b/2), (66b/3), (66b/6), (66b/7),
 (66b/9), (67a/1), (67a/10), (67a/12),
 (67a/14), (67a/3), (67a/4), (67a/5),
 (67a/7), (67a/8), (67b/3), (67b/4),
 (67b/5), (67b/9), (68a/11), (68a/12),
 (68a/13), (68a/14), (68a/3), (68a/6),
 (68a/9), (68b/1), (68b/10), (68b/11),
 (68b/13), (68b/14), (68b/14), (68b/15),
 (68b/3), (68b/4), (68b/6), (68b/7),

(68b/8), (68b/9), (69a/1), (69a/13),
 (69a/2), (69a/3), (69a/4), (69a/5),
 (69b/1), (69b/1), (69b/11), (69b/13),
 (69b/15), (69b/4), (6a/4), (6a/7),
 (6b/6), (70a/11), (70a/12), (70a/13),
 (70a/3), (70a/6), (70a/8), (70b/3),
 (70b/6), (70b/7), (70b/8), (70b/9),
 (71a/13), (71a/14), (71a/15), (71a/2),
 (71a/4), (71a/6), (71b/1), (71b/1),
 (71b/10), (71b/11), (71b/11), (71b/13),
 (71b/14), (71b/15), (71b/2), (71b/3),
 (71b/4), (71b/6), (71b/7), (71b/9),
 (72a/1), (72a/10), (72a/12), (72a/13),
 (72a/15), (72a/3), (72a/5), (72a/6),
 (72a/7), (72b/13), (72b/3), (72b/4),
 (72b/5), (72b/6), (73a/1), (73a/13),
 (73a/3), (73a/3), (73b/1), (73b/10),
 (73b/12), (73b/12), (73b/14), (73b/15),
 (73b/2), (73b/3), (73b/4), (74a/1),
 (74a/10), (74a/11), (74a/12), (74a/15),
 (74a/2), (74a/3), (74a/4), (74a/5),
 (74a/6), (74a/7), (74b/13), (74b/4),
 (74b/6), (74b/7), (75a/1), (75a/10),
 (75a/12), (75a/13), (75a/13), (75a/14),
 (75a/3), (75a/7), (75a/9), (75b/10),
 (75b/11), (75b/13), (75b/15), (75b/3),
 (75b/4), (75b/8), (76a/1), (76a/11),
 (76a/11), (76a/12), (76a/13), (76a/14),
 (76a/2), (76a/4), (76a/5), (76a/6),
 (76a/7), (76a/8), (76b/10), (76b/11),
 (76b/11), (76b/13), (76b/14), (76b/15),
 (76b/6), (76b/8), (76b/9), (77a/11),
 (77a/2), (77a/2), (77b/1), (77b/11),
 (77b/11), (77b/12), (77b/15), (77b/2),
 (77b/3), (77b/5), (77b/6), (77b/7),
 (77b/9), (78a/13), (78a/13), (78a/14),
 (78a/15), (78a/3), (78a/8), (78a/9),
 (78b/10), (78b/11), (78b/14), (78b/15),
 (78b/2), (78b/3), (78b/4), (78b/5),
 (78b/5), (78b/6), (78b/8), (79a/1),
 (79a/10), (79a/13), (79a/2), (79a/3),
 (79a/5), (79a/6), (79a/8), (79a/9),
 (79b/1), (79b/10), (79b/12), (79b/13),

(79b/14), (79b/15), (79b/4), (79b/6),
 (79b/6), (7a/12), (7a/4), (7a/6), (7b/6),
 (80a/10), (80a/10), (80a/12), (80a/2),
 (80a/4), (80a/5), (80a/6), (80a/7),
 (80a/8), (80a/9), (80b/1), (80b/1),
 (80b/10), (80b/12), (80b/13), (80b/2),
 (80b/3), (80b/5), (80b/5), (80b/7),
 (80b/8), (80b/8), (81a/10), (81a/10),
 (81a/12), (81a/2), (81a/6), (81a/7),
 (81a/8), (81b/10), (81b/3), (81b/4),
 (81b/6), (81b/6), (81b/8), (81b/9),
 (82a/1), (82a/1), (82a/11), (82a/12),
 (82a/13), (82a/14), (82a/15), (82a/3),
 (82a/5), (82a/7), (82a/8), (82a/9),
 (82b/10), (82b/15), (82b/5), (82b/8),
 (83a/10), (83a/12), (83a/13), (83b/10),
 (83b/11), (83b/12), (83b/2), (83b/3),
 (83b/3), (83b/5), (83b/9), (83b/8),
 (84a/1), (84a/13), (84a/15), (84a/2),
 (84a/7), (84a/8), (84b/1), (84b/10),
 (84b/11), (84b/3), (84b/3), (84b/5),
 (84b/6), (84b/8), (84b/9), (85a/1),
 (85a/15), (85a/2), (85a/3), (85a/5),
 (85a/6), (85a/7), (85a/9), (85a/9),
 (85b/15), (85b/2), (85b/5), (86a/1),
 (86a/11), (86a/12), (86a/2), (86a/3),
 (86a/7), (86a/8), (86a/9), (86b/10),
 (86b/13), (86b/15), (86b/4), (86b/6),
 (86b/7), (87a/11), (87a/14), (87a/15),
 (87a/2), (87a/5), (87a/7), (87a/8),
 (87b/1), (87b/10), (87b/12), (87b/14),
 (87b/15), (87b/4), (87b/6), (87b/9),
 (88a/11), (88a/11), (88a/14), (88a/4),
 (88a/5), (88a/7), (88a/7), (88a/9),
 (88a/9), (88b/1), (88b/10), (88b/12),
 (88b/14), (88b/15), (88b/2), (88b/4),
 (88b/5), (88b/6), (89a/10), (89a/12),
 (89a/13), (89a/14), (89a/15), (89a/2),
 (89a/3), (89a/5), (89a/6), (89b/10),
 (89b/12), (89b/13), (89b/2), (89b/3),
 (89b/4), (89b/6), (89b/6), (89b/7),
 (89b/8), (8a/13), (8a/14), (8a/6),
 (90a/10), (90a/12), (90a/2), (90a/5),

(90a/6), (90a/7), (90a/8), (90b/1),
 (90b/10), (90b/14), (90b/15), (90b/3),
 (90b/4), (90b/7), (90b/8), (91a/1),
 (91a/10), (91a/11), (91a/12), (91a/14),
 (91a/3), (91a/4), (91a/5), (91a/8),
 (91b/1), (91b/10), (91b/14), (91b/15),
 (91b/4), (91b/7), (92a/1), (92a/10),
 (92a/11), (92a/13), (92a/14), (92a/5),
 (92a/6), (92a/7), (92a/9), (92b/1),
 (92b/10), (92b/11), (92b/13), (92b/14),
 (92b/15), (92b/2), (92b/4), (92b/5),
 (92b/6), (92b/7), (92b/8), (92b/8),
 (92b/9), (93a/1), (93a/10), (93a/11),
 (93a/13), (93a/15), (93a/3), (93a/5),
 (93a/6), (93a/7), (93a/8), (93b/1),
 (93b/2), (93b/4), (94a/10), (94a/11),
 (94a/12), (94a/14), (94a/15), (94a/3),
 (94a/4), (94a/6), (94a/9), (94b/1),
 (94b/10), (94b/13), (94b/14), (94b/2),
 (94b/3), (94b/3), (94b/5), (94b/6),
 (94b/7), (94b/8), (94b/9), (95a/11),
 (95a/13), (95a/15), (95a/2), (95a/3),
 (95a/4), (95a/4), (95b/1), (95b/1),
 (95b/15), (95b/2), (95b/3), (95b/4),
 (95b/6), (95b/7), (96a/1), (96a/10),
 (96a/13), (96a/2), (96a/3), (96a/5),
 (96a/7), (96a/8), (96a/9), (96b/1),
 (96b/10), (96b/12), (96b/13), (96b/15),
 (96b/9), (97a/10), (97a/10), (97a/11),
 (97a/12), (97a/13), (97a/15), (97a/15),
 (97a/2), (97a/3), (97a/5), (97a/5),
 (97a/6), (97a/7), (97a/8), (97b/1),
 (97b/10), (97b/12), (97b/14), (97b/14),
 (97b/2), (97b/3), (97b/4), (97b/4),
 (97b/5), (97b/6), (97b/8), (98a/11),
 (98a/13), (98a/15), (98a/15), (98a/4),
 (98a/4), (98a/5), (98a/7), (98a/8),
 (98a/9), (98b/1), (98b/11), (98b/12),
 (98b/15), (98b/4), (98b/5), (98b/5),
 (98b/6), (98b/7), (98b/8), (98b/8),
 (98b/9), (99a/1), (99a/10), (99a/12),
 (99a/14), (99a/15), (99a/2), (99a/3),
 (99a/4), (99a/8), (99b/1), (99b/10),

(99b/11), (99b/3), (99b/5), (99b/6),
(99b/9), (9a/11), (9a/8), (9b/10),
(9b/15), (9b/3), (9b/4), (9b/6)

e. + çi (134a/15), (77a/6)

[= 2166]

egil-: Bir yana doğru eğik duruma gelmek.

e.-mesini (23a/10)

[= 1]

egir: < Gr. Egir, karın ağrısını sağaltmak için kullanılan şifalı bir köktür, kasıkotu, azakeğeri, hazambel, yel otu, eğil; (*Acorus calamus*).

e. (109a/11), (99a/6)

[= 2]

egrek: Akarsuların yataklarını meydana getiren girintili çıkıntılı topraklar.

e. + lerinde (139a/11)

[= 1]

egri: Eğri.

e. + ce (103b/3)

[= 1]

egrice yonca: Koçboynuzu otu, kokulu yonca, eşek yoncası da denilen çiçekleri boyar madde olarak kullanılan bir bitki; (*Melilotus officinalis*). Krş. iklîlü'l-melik, koc boynuzu.

e. (27a/13)

[= 1]

ek-: Dökmek, serpmek.

e.-eler (62b/5)

e.-erlerdi (15a/4)

e.-medin (62b/4)

e.-seler (102a/10), (10b/13), (113b/14),
(114a/1), (11b/6), (11b/7), (129b/10),
(129b/10), (129b/12), (129b/15),
(12a/8), (135a/4), (139a/1), (139a/12),
(139b/2), (139b/9), (145a/5),
(146b/11), (147b/14), (148b/12),
(148b/15), (15b/15), (16b/4), (17b/5),
(22b/3), (23b/4), (23b/6), (25b/14),
(27a/11), (28b/9), (30a/12), (32a/13),
(34a/14), (34b/15), (38a/8), (39a/5),
(3b/15), (44b/15), (45b/10), (49a/1),
(4b/7), (62b/4), (64b/6), (6b/3), (6b/8),
(73a/11), (73a/4), (78a/13), (78b/2),
(79b/15), (7a/11), (7a/12), (81a/6),
(81b/6), (82a/5), (83b/11), (84a/2),
(87b/2), (87b/3), (88a/9), (88b/11),
(89a/14), (89a/14), (89b/14), (89b/6),
(92a/2), (97a/14), (97a/2)

e.-üb (145a/9), (68a/13), (92b/14)

[= 74]

eketmeküt: < Sür. Siyah, katı, ceviz büyüklüğünde bir taş, tavşancıltaşağı, kerkes taşı, tavşancıl taşı. “ekitmekit”

e. (27b/14)

[= 1]

ekile: Ülser. “ekele”

e. + cıbanlarına (106b/7), (32b/6),
(33a/8)

e. + cıbanlarına (139a/12), (148b/15)

e. + si (140b/1)

e. + ye (147b/13)

[= 7]

ekin: 1. Ekilmiş tahılın filiz vermiş biçimi, tarlada bitmiş tahıl. 2. Buğday. 3. Kültür.

e. (101a/2), (25b/4), (2b/1), (34a/4)

e. + ler (28b/4)

[= 5]

ekser: < Ar. Çoğunlukla, genellikle.

e. (72b/10), (87b/11), (87b/9)

e. + i (137a/13)

[= 4]

eksil-: Eksilmek, azalmak.

e.-ince (103a/5)

[= 1]

ekşi: Ekşi.

e. (51a/11), (51a/9), (70b/15), (72b/9),
(79b/8), (80a/11), (85b/13), (85b/9),
(93b/7), (95a/10)

e. + alma şuyıla (109a/5)

e. + dür (5b/4)

e. + ekşi (79b/8)

e. + gegirene (93b/11)

e. + gegirmegi (111b/4), (94a/13)

e. + si (72b/9)

e. + sin (70a/12)

[= 18]

ekşilig: 1. Ekşi olma durumu. 2. Ekşi tat

e. + i (55b/13)

[= 1]

el: El.

e. (39a/10)

e. + de (11a/11)

e. + e (104a/13), (104a/5), (115b/12),
(116a/3), (118b/10), (118b/11),
(120a/11), (17b/3)

e. + e alsalar (1b/11)

e. + i (104a/12), (20b/11), (81a/1)

e. + ile (115b/15), (116a/2)

e. + inde (28a/8), (76a/4)

e. + inden (62a/7)

e. + ine (45a/11), (62a/6), (96b/14),
(9a/15)

e. + ini (143a/10)

e. + iyile (104a/8), (93b/4)

e. + lerin (21a/15), (76a/7)

e. + vursalar (72b/2)

[= 29]

el-ānük: < Ar. Kurşun, kalay. “el-āhnek, ānek”

e. (4b/2)

[= 1]

e'l-alisun: < Ar. Sarı sümbül; (*Alyssum alpestre*). “alusan”.

e. (1b/8)

[= 1]

e'l-asfakus: < Gr. Deve dili, ada çayı, acı elma otu; (*Salvia Grande*). “asfaks”.

e. (28b/13)

[= 1]

elbetde: Bk. elbette

e. (112a/3), (62a/5)

[= 2]

elbette: < Ar. Elbet, elbette.

e. (51a/10)

[= 1]

e'l-bunc: < Ar. Hind'den gelen buzeydana benzeyen beyaz renkli üzerinde siyah noktacıkları olan bir kök. Ban otu; nebat-ı muhaddir.

e. (28a/9)

[= 1]

ele-: Elemek.

e.-seler (110b/4), (12b/12), (132a/3), (17b/10), (20a/3), (2a/11), (3b/11), (48b/6), (55a/9), (69a/14), (84b/8), (91b/2)

e.-yeler (116a/12), (116b/10)

e.-yüb (134b/14), (87a/4), (87b/1), (90a/11)

[= 18]

elek: Taneli veya un gibi toz durumunda olan şeyleri yabancı maddelerden ayıklamak veya incisini kabasından ayırmak için kullanılan, tahta bir kaskak ve tek tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl, bez ve benzerinden oluşan araç.

e. + den (91b/2)

[= 1]

elif: Elif harfi.

e. (135b/7), (1b/8)

e. + harfinde (85a/11)

[= 3]

elli: Elli.

e. (109a/5), (115a/10), (115b/9), (116a/10), (116b/14), (116b/14),

(116b/8), (117a/1), (120a/10), (128b/2), (138a/9), (29b/11)

[= 12]

elye: < Ar. Koyun kuyruğu, kuyruk yağı.

e. (29a/9)

[= 1]

em-: Emmek.

e.-er (20b/14)

[= 1]

emceg: Bk. emcek.

e. + e (146b/9), (60b/2), (88b/6)

e. + ine (106b/1)

[= 4]

emcek: Meme.

e. + ağrısın (102b/12)

e. + de (104b/9), (110a/8)

e. + ine (39a/11)

e. + ler (41a/13)

e. + lere (139a/10), (22b/7), (88b/4)

e. + lerinde (37a/11)

e. + şişdüğine (100b/9)

e. + şişşine (75b/4)

e. + şişşlerine (128b/15), (15a/12)

e. + taşş (88b/5)

[= 14]

em'ā: < Ar. Bağrsak.

e. (31a/10), (85b/2)

e. + ya (52a/1)

[= 3]

emīn: <Ar. Emniyette olma, güven içinde olma, kurtulma.

e. (113a/9), (123a/11), (132a/8), (6a/6)

e. + ola (125b/8), (132a/7), (137a/8), (139a/1), (147b/11), (147b/11), (147b/2), (28a/7), (39b/12), (6a/7), (70b/4), (71a/6), (71a/7)

e. + olalar (120a/9), (148a/10), (35b/13), (7a/8)

[= 21]

emir: <Ar. Buyruk, komut, talimat, ferman.

e. + eden (1b/3)

[= 1]

emlec: <Far. Hindistan'da yetişen amlac olarak bilinen bitki ve bu bitkinin şifalı meyvesi; (*Phyllanthus emblica*).

e. (121b/1), (29a/11), (29b/11)

e. + dür (56b/15)

e. + ile (71b/9)

e. + yağıdır (121a/14)

[= 6]

emliles: <? Yaprığı mersin yaprağına, yemişi ardıç yemişine benzeyen bir ağaç.

e. (2b/12)

[= 1]

emr: Bk. emir.

e. + e (1b/3)

[= 1]

emrūsiyā: <Gr. 1. Ayvadana, civanperçemi, kovan çiçeği, ak yavşan, barsama otu; (*Achillea*); 2. Dikenüzümü, sarıçalı, kadıntuzluğu (*Berberis vulgaris*).

e. (29b/15)

[= 1]

emzükli: Çocuğunu emziren (kadın).

e. + lere (77a/11)

[= 1]

emzür: Kadın veya dişi hayvan, memesindeki sütü yavruya vermek.

e.-ür (25b/12), (89a/7)

[= 2]

eñ: Eklem.

e. + leri (102a/5)

[= 1]

eñlik: <Ar. Beşparmak otu; (*Potentilla erecta*). “encübar”

e. (31b/1), (36b/4)

[= 2]

eñse: Ense.

e. + oğurgalarında (125a/6)

e. + ye (102b/10), (119b/12), (125a/7), (76a/14)

[= 5]

enāgurūs: <Gr. Domuz diken, kurre diken, pişik geveni, at geveni, çobanyastığı, kar diken, kirpi otu; (*Acantholimon*).

e. (31b/11)

[= 1]

enār: <Far. Nar; (*Punica granatum*).

e. + ağacı (57b/11), (80a/11)

e. + kabuğıyla (74a/4)

e. + şuyın (85b/13)

e. + şuyını (53a/1)

e. + şuyun (51a/11)

[= 6]

encīr: <Far. İncir ağacı ve meyvesi; (*Ficus carica*).

e. (26a/15), (72b/1), (73b/4), (74a/15),
(74b/4), (74b/8), (82b/1), (82b/3),
(82b/5)

e. + ağacı (8b/6)

e. + ağacını (68a/14)

e. + arasına (63b/6)

e. + dür (73b/2)

e. + e (77b/9)

e. + i (107a/13), (74b/2), (74b/5)

e. + ile (100a/2), (117b/11), (139b/10),
(140a/2), (143b/10), (143b/8),
(144a/1), (145b/5), (22b/5), (3a/12),
(47b/2), (62b/2), (97a/15), (97a/4)

e. + le (139b/15)

e. + şuyıla (112b/4)

e. + südidür (78b/15)

e. + şerbetin (38b/15)

e. + üñ (97a/9)

e. + yaprağı (8b/6)

e. + yaprağıyla (72a/10), (76b/14)

[= 39]

encidān: <Far. Kasnı ağacı ve zamkı, çakşır otu, heliz, engüjed; (*Ferula assa-foetida*). “encüdān”.

e. (32a/11)

[= 1]

encüre: <Far. Isırgan diken; (*Urtica pilulifera*). “encere”.

e. (33a/5)

[= 1]

ençīr: Bk. encīr

e. + ile (64b/2)

[= 1]

endām: <Far. Vücut, beden, boy pos.

e. + ı (147a/3)

[= 1]

enderüşārūn: <? Ekin aralarında biten keçiboynuzu yemişine benzer yemişleri olan yabani bir bitki.

e. (34a/4)

[= 1]

enderūtāfis: <? Yapraksız, tohumları kabuğunun içinde olan bir tür nohut.

e. (34a/9)

[= 1]

enfeḥa: <Ar. Maya. “enfiha”

e. (35b/2)

[= 1]

enfurā: <? Çiçeği nar çiçeğine benzeyen kökünden şarap kokusu gelen bir ağaç. “enfirā”

e. (33b/12)
[= 1]
enfü'l-icil: < Ar. Buzağburnu otu.

e. (34a/1)
[= 1]

ensü'n-nefes: <? Sarı çiçek; (*Helichrysum plicatum*).

e. (35a/12)
[= 1]

envā: < Ar. Çeşitler, türler.

e. (8a/8)
[= 1]

er: Erkek.

e. (104a/1), (104a/1), (97b/7)
e. + i (83b/1)
e. + ile (132b/10)
e. + ler (46b/13)
e. + leri (34a/8)
e. + ü (88b/3)
[= 8]

erāk: < Ar. Misvak ağacı.

e. (12a/4)
[= 1]

eri-: Erimek.

e.-yince (106a/3), (79b/2)
[= 2]

erid-: Eritmek.

e.-e (122a/8), (148a/14), (40a/7),
(74a/9), (89b/11), (99a/9)

e.-ür (124a/14)

[= 7]

êriş-: Ulaşmak, olgunlaşmak.

è.-ince (23a/8)
[= 1]

erit-: Bk. erid-

e.-seler (71b/12)

[= 1]

erkek: Erkek.

e. (35b/10), (63a/13), (98a/1)

[= 3]

ermāl: <? Genellikle Hindistan'dan gelen, karanfile benzeyen bir bitki. "ermalik"

e. (11b/4)

[= 1]

ermiyyen: <? Tohmu boy tohmuna benzeyen bir bitki.

e. (11b/9)

[= 1]

erneb-i bahri: Üzerinde küçük bir taş olan deniz tavşanı.

e. (12b/9)

[= 1]

erneb-i berri: Kuru yer tavşanı.

e. (12a/9)

[= 1]

erte: Sabah, bir şeyin sonrası.

e. + si (115b/13)

[= 1]

erüg: Bk. erük.

e. + i (8a/10), (8a/8)

[= 2]

erük: Erik ağacı ve meyvesi; (*Prunus domestica*).

e. (69b/11), (7b/13)

e. + ile (58b/9)

e. + püsiyila (18a/6)

[= 4]

erüşte: Hamurdan kibrit çöpü gibi doğranan makarna.

e. + aşıdur (22a/1)

[= 1]

esed: Arslan.

e. (18a/14)

[= 1]

eşel: < Ar. Kara ılgın ağacı yemişi, palamut yemişi; (*Quercus*). “esl”

e. (6a/11)

[= 1]

eşer: < Ar. İz, belirti, etki.

e. + i (139a/14), (146b/11)

e. + leri (138a/12), (98b/3)

[= 4]

eski: Eski, müzmin.

e. (103a/8), (106a/6), (108a/12),
(108a/14), (108b/9), (111a/11),

(113b/5), (121b/8), (122a/13),
(125a/2), (133b/5), (138a/9), (139b/6),
(13a/9), (141b/7), (148a/8), (17b/13),
(22b/13), (27a/10), (29b/9), (2b/9),
(31b/5), (33a/2), (35b/4), (37b/1),
(37b/2), (3a/4), (41b/6), (48b/2),
(4b/7), (53b/12), (53b/13), (54a/6),
(57b/6), (58a/15), (5a/1), (5b/3),
(61a/3), (65a/6), (72a/7), (73b/9),
(75a/13), (75a/8), (76b/8), (77a/15),
(78b/1), (79b/9), (80b/2), (81a/11),
(82a/5), (82b/9), (85b/6), (87a/14),
(90b/11), (92b/5), (95a/3), (95a/5),
(95b/5), (97a/12), (97b/9)

e. + ağırlara (118a/14)

e. + cıbanlara (119b/8), (18a/12),
(48b/5)

e. + çıbanlara (11b/2), (136b/9),
(15b/15), (28b/9), (5a/12)

e. + çıpanlara (17b/5)

e. + den (102a/15), (137b/15), (37b/9),
(48b/2), (57a/6), (71b/2)

e. + ısıtmalara (134a/1), (134a/11),
(149a/4), (77a/12)

e. + ısıtması (132b/5)

e. + ic ağırlarına (31b/4)

e. + ic ağırsına (111a/9)

e. + ishāle (103a/7), (103a/8), (119a/7),
(39a/1), (90a/15), (95b/2), (97b/5)

e. + ishālî (41a/10)

e. + ishāllere (36a/3), (39b/1), (7a/1)

e. + ishālleri (122b/8), (36a/11),
(36a/12)

e. + katı şişlere (73a/2)

e. + nezlelere (117a/11)

e. + öksürüğe (139a/5), (139b/10),
(25b/8), (61b/11), (73b/11), (94b/3),
(94b/8)

e. + öksürüğü (107a/2), (129a/6)

e. + öyken ağrısına (73b/11)

e. + sağırılığa (125a/3)

e. + si (108a/9), (141b/6)

e. + sin (142a/8)

e. + sinüj (23b/3), (23b/4)

e. + süciyile (119b/1)

e. + şarābıla (110a/9)

e. + şişlere (37b/2)

e. + zeyt (141b/9)

[= 119]

esl: <Ar. Kara ılgın ağacı yemişi, palamut yemişi.

e. (15b/1)

[= 1]

eşrār: <Ar. Kadıntuzluğu, diken üzümü, karamuk.

e. (7b/8)

[= 1]

esrār: <? Hint kenevirinden çıkarılan ve kullanılacak miktara göre uyarıcı, sarhoş edici veya uyuşturucu etkileri olan bir madde; (*Cannabis sativa*).

e. + tohmı yağıdır (126b/5)

[= 1]

esrenc: <Far. Erimiş kurşun. “isrinc, esperenc”

e. (18a/6)

[= 1]

esriklüg: Sarhoşluk.

e. + in (127b/13)

[= 1]

esrit-: Sarhoş etmek.

e.-meye (105b/12)

[= 1]

esyūs: Çin'den gelen rengi sarıya dönük küçük bir taş, bir tür güherçile.

e. (17b/3)

[= 1]

eşeg: Bk. eşek.

e. + üj (64a/15)

[= 1]

eşek: Eşek.

e. (126a/11), (36a/4)

e. + burnına (26a/1)

e. + südüğünü (65b/1)

[= 4]

eşek hıyārı: Sarı çiçekli otsu bir bitki; (*Ecballium elaterium*).

e. + dibi yağıdır (126a/8)

e. + n (126a/14)

e. + yıla (35a/11)

[= 3]

eşek mārūlī: Sarı çiçekli sütlü, otsu bir bitki;
(*Sonchus oleraceus*)

e. + dur (70b/6)

[= 1]

ēt-: Etmek, yapmak

è.-di (26a/11), (65b/13), (65b/15)

è.-diler (26a/11)

è.-dügi (147a/2), (72a/1)

è.-düginden (76b/4)

è.-dük (1b/3), (85a/12)

è.-dükden (125b/8), (69a/11)

è.-dükleri (27b/11)

è.-düm (148a/4), (31b/6), (79b/4)

è.-medin (91a/12), (91b/10)

è.-mege (129b/8)

è.-mek (96b/11)

è.-mekde (108a/13), (67b/4)

è.-mekden (88a/1)

è.-mekdür (70b/15)

è.-mesinde (105a/11)

è.-meye (147b/15), (22b/6), (89a/1),
(89a/3), (90b/4), (9a/2)

è.-meyeler (108a/15), (134a/2)

è.-mez (108a/10), (34b/8)

è.-mezden (112b/10), (34a/9)

è.-se (101b/7), (113a/14), (14a/6),
(2b/10), (2b/10), (83b/2)

è.-seler (100a/7), (101a/14), (101b/14),
(103a/12), (103b/1), (103b/9),
(104a/11), (104a/15), (104b/15),
(105b/1), (105b/1), (105b/6), (106a/1),
(106a/11), (4b/4), (106a/12), (106a/5),
(106b/11), (107a/3), (107a/4),
(107a/6), (107b/14), (108a/7),
(109a/12), (109a/3), (109a/7), (109a/8),
(10a/2), (110b/10), (110b/4), (110b/6),
(111a/13), (111a/5), (112a/15),
(112b/2), (113b/14), (117b/15),
(118a/8), (118a/8), (118b/2), (119a/5),
(119a/7), (119b/10), (119b/9),
(119b/9), (120a/4), (120a/8),
(121b/10), (122a/10), (123a/4),
(123b/15), (123b/5), (127a/3),
(128b/11), (128b/6), (129b/11),
(12a/10), (12a/3), (130a/8), (131a/3),
(131b/10), (132a/4), (132b/14),
(133a/9), (133b/13), (135a/12),
(136a/11), (136a/4), (136b/13),
(136b/14), (137a/11), (137b/9),
(138a/12), (138b/3), (138b/5),
(138b/8), (139a/13), (139b/12),
(139b/14), (139b/3), (139b/6),
(139b/8), (140a/12), (140a/3),
(140b/13), (141a/10), (141a/4),
(141b/12), (141b/15), (141b/5),
(142a/8), (142b/12), (142b/13),
(142b/2), (143a/4), (143b/12),
(143b/13), (144a/1), (144a/11),
(145a/10), (145b/2), (146a/10),
(146a/11), (146b/13), (146b/8),
(147a/13), (148b/1), (14b/1),
(150a/10), (150a/13), (150a/14),
(18a/13), (18a/8), (19a/15), (19b/1),
(19b/1), (19b/9), (1b/11), (20a/13),
(20a/2), (20a/4), (21b/4), (22a/10),
(22b/11), (23a/1), (23a/11), (23a/5),
(23b/15), (23b/2), (23b/6), (24a/5),
(25a/6), (26a/5), (26b/7), (27b/2),
(28a/13), (29a/6), (29b/3), (29b/3),
(2b/12), (2b/4), (2b/6), (2b/7), (30a/2),

(31b/14), (32a/13), (32a/6), (32a/8),
 (32b/12), (32b/13), (33b/4), (33b/5),
 (34a/13), (34b/1), (34b/2), (34b/6),
 (35a/1), (35a/8), (35b/7), (37b/3),
 (38a/1), (38a/7), (38b/1), (39b/2),
 (3a/15), (3b/11), (3b/13), (3b/2),
 (3b/8), (3b/9), (40a/15), (40a/8),
 (40b/2), (40b/9), (42a/10), (42a/2),
 (42a/3), (44a/1), (45b/4), (47b/13),
 (47b/15), (47b/2), (47b/8), (48b/11),
 (48b/7), (49a/12), (49b/1), (4b/11),
 (50b/13), (52a/1), (52a/13), (52a/2),
 (52a/3), (52a/4), (54b/10), (54b/13),
 (54b/15), (55a/2), (55a/9), (56b/6),
 (56b/9), (57b/2), (59b/3), (59b/4),
 (59b/7), (59b/8), (60b/12), (60b/6),
 (61a/3), (61b/8), (62a/4), (62b/5),
 (62b/8), (63a/11), (63b/1), (64a/11),
 (64a/12), (64b/14), (64b/5), (64b/6),
 (64b/8), (65a/14), (65a/8), (65b/4),
 (66b/3), (67a/5), (67a/7), (69a/14),
 (69a/2), (70a/3), (71a/10), (71b/1),
 (71b/2), (72a/13), (72a/9), (72b/10),
 (73a/1), (73a/12), (73b/1), (73b/13),
 (74a/1), (74a/11), (75b/13), (75b/2),
 (75b/4), (76b/15), (77b/1), (77b/7),
 (78a/14), (78b/11), (78b/14), (78b/2),
 (78b/5), (80a/4), (80b/5), (81a/2),
 (81b/9), (83a/4), (84b/3), (84b/9),
 (86b/5), (86b/7), (86b/7), (87a/3),
 (87a/4), (87b/14), (87b/2), (88b/12),
 (88b/5), (89a/2), (89a/2), (89b/3),
 (89b/6), (8a/1), (90a/11), (90a/6),
 (91a/9), (91b/14), (91b/3), (92b/13),
 (92b/7), (93a/12), (93b/2), (93b/4),
 (94b/10), (94b/2), (95a/15), (95a/2),
 (95a/4), (95b/14), (95b/2), (96a/3),
 (96a/7), (96b/12), (97a/1), (97a/13),
 (97a/4), (97b/2), (97b/2), (97b/5),
 (98a/7), (98b/2), (98b/3), (98b/5),
 (98b/9), (99b/4)

[= 348]

et: 1. İnsanlarda, hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka. 2. Meyvelerin kabuk dışında, yenen kısmı.

e. (108b/2), (119b/8), (120a/5),
 (131a/3), (13a/2), (19a/9), (19a/9),
 (21a/10), (30b/6), (38a/12), (3a/7),
 (48b/6), (51a/7), (5a/7)

e. + çürüdüğüne (60b/13)

e. + e (145b/6), (75b/2), (97a/2)

e. + i (113a/8), (138b/8), (139a/1),
 (20a/12), (38b/11), (38b/12), (45a/12),
 (4b/12), (51b/3), (51b/6), (54a/13),
 (62a/3), (6b/3), (73b/4), (74a/14),
 (78b/2), (79a/5), (85a/7), (86b/14),
 (87b/5), (90a/13), (90a/9), (97a/11),
 (98b/10)

e. + ile (101a/5), (146a/12), (31a/12),
 (3a/2), (54a/7)

e. + in (12b/8), (137a/9), (13a/2),
 (141b/13), (141b/14), (18a/13),
 (26b/8), (27a/11), (38b/13), (67b/4),
 (69b/2), (79a/7), (7a/11), (90b/12)

e. + inden (36b/12), (36b/13), (69b/3)

e. + ine (101a/13)

e. + ini (135a/14), (4a/15), (54b/3),
 (54b/6), (71b/11), (71b/14), (83a/12),
 (83a/4), (87a/8), (98b/11), (98b/11),
 (98b/14)

e. + inüj (86b/15)

e. + iyile (21b/3), (42b/3), (42b/4),
 (51a/6), (79a/11), (79a/11), (81b/3)

e. + kesilmekden (145a/10)

e. + ler (103b/8), (17b/12), (18a/7),
 (20a/3), (36b/14)

e. + lere (38a/8)

e. + leri (138b/1), (139b/5), (17b/13),
(17b/6), (20b/1), (26a/4), (38a/11),
(6b/2)

e. + lerin (12a/8), (139b/2), (141b/1),
(18a/7), (19a/9), (38a/11), (48b/6),
(68a/5), (72a/2), (81b/9)

e. + lerine (135b/10), (73b/14)

e. + süz (22a/2)

[= 113]

étdür-: Ettirmek, yaptırmak.

è.-e (50b/13)

è.-eler (115b/15), (116a/2), (116b/9),
(117b/7), (125a/10)

[= 6]

etmeg: Bk. etmek.

e. + e (142a/13)

e. + i (72b/11)

e. + in (6b/13)

[= 3]

etmek: Ekmek.

e. (2b/4), (64b/5)

[= 2]

ev: Ev.

e. (25a/2), (9b/3)

e. + de (135b/1), (136a/1), (147b/7),
(14a/2), (14a/3), (1b/14), (1b/14),
(20b/6), (21a/13), (37b/4), (39a/6),
(59a/14), (7a/7), (7a/7)

e. + den (9b/1)

e. + dīvārlarında (26b/6)

e. + e (37b/4)

e. + lerde (57b/13), (62a/9)

e. + lere (94a/11)

e. + üñ (148a/3), (148a/4), (44a/13),
(61b/2), (76a/8)

[= 27]

eveden: Tamamiyle, büsbütün, iyice.

e. (4b/4)

[= 1]

evet: Evet; fakat, ancak.

e. (100a/6), (100b/12), (100b/15),
(100b/6), (101a/7), (101b/5), (103a/2),
(104a/4), (105a/8), (107a/7), (107a/8),
(107a/9), (108a/11), (108a/9),
(108b/2), (10a/12), (10a/4), (10b/8),
(110a/13), (110b/12), (112a/2),
(112a/9), (112b/12), (113a/5),
(113b/10), (113b/7), (115a/15),
(115b/5), (116a/11), (116b/7), (11b/1),
(120b/4), (123a/10), (123b/15),
(124a/10), (124a/12), (124a/7),
(124a/8), (124b/12), (129a/13),
(133a/12), (134a/1), (135b/8),
(136a/3), (137b/14), (138b/5),
(139a/15), (13b/4), (140b/10),
(140b/8), (141a/10), (142a/14),
(143a/10), (144b/7), (146b/4),
(148b/7), (149a/15), (149a/4),
(150a/15), (15b/5), (17a/13), (19a/12),
(20b/4), (21a/10), (21b/1), (22b/4),
(24a/9), (25b/15), (26a/12), (27a/9),
(27b/7), (28b/15), (28b/3), (29b/12),
(2a/15), (2a/9), (30a/15), (33a/4),
(33b/6), (34a/10), (34b/4), (34b/7),
(35a/2), (37a/6), (38b/12), (41a/2),
(41a/7), (41b/9), (42a/12), (42a/13),

(42b/12), (43b/1), (43b/6), (44a/12),
(49a/9), (49b/13), (50b/4), (51a/7),
(51b/4), (52a/10), (52a/15), (53a/13),
(54a/6), (55b/11), (57a/7), (57b/10),
(59a/4), (59a/8), (59b/15), (60b/9),
(61a/10), (61a/11), (61b/15), (62b/4),
(64b/9), (65a/15), (66a/5), (66b/14),
(66b/5), (6a/13), (70a/15), (70b/12),
(70b/14), (71a/3), (73a/15), (73a/9),
(73b/7), (74b/11), (75a/1), (75a/11),
(75a/5), (75b/10), (76b/1), (76b/3),
(77b/9), (79b/4), (7a/13), (7b/15),
(80a/1), (80a/2), (80b/6), (81a/9),
(81b/13), (83a/12), (83a/14), (83a/7),
(83b/5), (84a/4), (85b/14), (85b/8),
(89a/15), (90b/12), (91a/14), (91b/4),
(91b/8), (92a/15), (93b/12), (93b/5),
(93b/8), (94a/11), (94a/5), (94b/12),
(96b/11), (96b/3), (97a/9), (97b/8),
(99b/15)

[= 167]

evit: Bk. evet.

e. (10b/4), (9a/11), (5b/14)

[= 3]

evkāt: < Ar. Zamanlar, vakitler.

e. + da (78a/5)

[= 1]

evren yavşanı: < Gr. Pelin otu, yavşan otu.
Anadolu'da yirmi kadar türü bilinen ve
veronika olarak da adlandırılan bir bitki;
(*Artemisia absinthium*). Krş. pelīn, afsentīn.

e. (24a/11)

[= 1]

evvel: < Ar. Önce, ilk, birinci.

e. (105b/14), (105b/2), (110a/14),
(113b/8), (116a/10), (116a/4),

(134a/13), (135b/11), (21b/1),
(28a/11), (70a/8), (96b/4)

e. + inç (78a/6)

e. + inde (106b/4), (134a/2), (18b/7),
(46b/2), (87a/4), (94b/1), (99a/12)

e. + inden (114b/4), (43b/8)

[= 22]

evvelā: < Ar. Birinci olarak, her şeyden önce,
ilk önce.

e. (101a/2)

[= 1]

ey: < Ar. Nida için ve nidaya cevap için
kullanılır.

e. (26a/8)

[= 1]

ey(i)d-: Söylemek, demek.

e.-ür (100b/11), (100b/12), (101b/6),
(10a/3), (12a/2), (12b/14), (12b/2),
(137b/12), (147b/15), (148a/2),
(14b/2), (1b/11), (24a/10), (24a/4),
(24a/4), (24a/5), (26a/7), (31b/6),
(38b/11), (38b/12), (38b/12), (39b/8),
(41b/11), (44a/7), (50b/13), (51b/3),
(52a/12), (56b/10), (56b/12), (57a/14),
(57b/12), (62a/7), (62a/8), (65b/12),
(65b/14), (69a/12), (75a/6), (79b/1),
(7a/13), (7a/4), (7a/9), (86b/8), (9a/14)

[= 43]

eyegü: Kaburga.

e. + ler ağrısına (14b/10)

[= 1]

eyle: Öyle, o şekilde.

e. (19b/4), (22a/3), (31a/11), (65b/15),
(73a/8)

[= 5]

eyle- Yapmak, etmek.

e.-meye (71b/4)

e.-meyeler (144b/12)

e.-meyen (9b/7)

e.-r (100b/6), (102b/1), (102b/4),
(107a/8), (108a/11), (108b/13),
(108b/2), (108b/3), (108b/4), (10a/3),
(10b/7), (111b/14), (111b/4), (112a/3),
(112a/5), (112a/9), (112a/9), (114a/3),
(114a/3), (118b/6), (119b/7), (119b/9),
(120a/15), (120b/10), (121a/15),
(124b/1), (124b/12), (126a/7),
(126a/7), (126a/7), (126a/8),
(126b/10), (128a/1), (128a/5), (12a/5),
(12a/5), (12b/15), (133a/12),
(133b/14), (135b/12), (135b/8),
(135b/8), (136a/1), (136a/12),
(136a/13), (137a/3), (137b/2),
(137b/4), (13a/14), (142b/6), (143b/3),
(144a/3), (146b/12), (149b/3), (16a/3),
(19a/13), (21a/5), (22b/4), (25b/2),
(26a/12), (38b/11), (38b/14), (39b/15),
(3b/3), (3b/4), (41b/10), (46b/2),
(46b/3), (46b/3), (47b/7), (48b/1),
(48b/1), (48b/2), (48b/9), (49a/9),
(50a/4), (51a/8), (51b/1), (51b/1),
(51b/3), (51b/5), (51b/6), (52a/12),
(53a/3), (53a/4), (53a/4), (54a/13),
(56b/11), (56b/15), (57a/7), (57a/8),
(57b/10), (57b/11), (58a/15), (58a/2),
(58a/3), (58a/5), (59a/4), (59a/8),
(5b/15), (5b/7), (5b/9), (60b/10),
(61a/10), (61a/13), (61a/14), (66b/15),
(68a/4), (68a/5), (68a/6), (68a/9),
(68a/9), (69b/10), (69b/13), (69b/3),
(70b/1), (70b/11), (70b/13), (74b/12),

(76b/3), (76b/6), (77a/7), (77a/8),
(77a/9), (79b/12), (79b/8), (7b/15),
(7b/9), (80a/1), (80a/2), (80b/2),
(80b/6), (81a/13), (82b/13), (85a/13),
(85a/15), (85b/1), (85b/12), (85b/12),
(85b/7), (90a/1), (91b/8), (91b/9),
(93b/12), (93b/13), (93b/9), (94a/1),
(94a/9), (94b/12), (94b/13), (95b/11),
(96a/13), (99a/7), (99a/7), (9a/4)

e.-rler (73a/7)

e.-se (137a/4), (22a/13), (9b/7)

e.-seler (100a/3), (101b/6), (102a/15),
(103a/14), (10a/15), (112b/13),
(11a/6), (11b/12), (128b/13), (12b/11),
(12b/11), (12b/12), (132a/15),
(135a/15), (136a/4), (137b/8),
(140a/4), (141a/14), (142a/14),
(149b/10), (14b/7), (15a/11), (15a/7),
(16a/6), (16b/13), (16b/2), (16b/9),
(17a/3), (17a/4), (18a/4), (25a/5),
(25b/13), (27a/11), (29b/6), (30b/6),
(33b/12), (34b/3), (35a/5), (35b/2),
(38a/10), (38a/9), (39a/7), (39b/1),
(39b/11), (39b/2), (40a/11), (40a/7),
(41b/6), (43a/15), (44a/4), (45b/5),
(46a/13), (46a/15), (47a/3), (47a/7),
(48a/6), (4b/5), (4b/9), (52b/12),
(52b/9), (53a/4), (55a/12), (55b/1),
(55b/4), (57a/4), (58b/1), (59a/13),
(59b/10), (5b/14), (5b/3), (60b/9),
(61b/4), (64b/3), (67b/9), (68b/6),
(69b/2), (71a/12), (72b/14), (7a/5),
(7a/9), (7b/4), (80b/4), (81a/10),
(82a/1), (85a/5), (87a/1), (87b/5),
(88a/12), (8b/9), (90a/9), (91a/5),
(92a/6), (92a/9), (93a/6), (9b/10)

e.-ye (100a/9), (100b/10), (101b/13),
(102a/1), (102b/10), (102b/11),
(102b/12), (102b/5), (102b/7),
(103a/10), (103a/11), (103a/11),
(104a/2), (104a/4), (104a/8),

(104b/15), (105b/1), (105b/6),
 (106a/4), (106a/9), (106b/6), (107a/7),
 (107b/11), (107b/11), (108a/6),
 (108a/9), (108b/11), (108b/9),
 (109a/7), (109b/9), (10a/13),
 (110a/12), (110b/3), (110b/6),
 (111a/1), (111a/12), (111b/6),
 (111b/9), (112a/1), (112a/13),
 (112a/14), (112a/14), (113a/4),
 (114a/7), (114b/8), (118a/1), (118a/2),
 (119b/14), (119b/15), (119b/7),
 (11a/2), (120a/3), (121a/2), (121a/2),
 (121a/9), (121b/10), (123a/12),
 (123a/12), (123b/14), (123b/9),
 (123b/9), (124a/1), (124a/5), (124b/4),
 (127a/10), (127a/11), (127a/7),
 (127a/8), (127b/14), (128b/1),
 (128b/11), (129a/9), (129b/4),
 (12b/13), (130a/10), (130b/10),
 (130b/12), (130b/4), (130b/5),
 (131a/14), (131a/5), (132a/4),
 (133a/10), (133a/12), (133a/3),
 (133a/3), (133a/4), (133a/5), (134a/12),
 (134a/9), (135a/4), (137b/10),
 (138a/2), (138b/10), (138b/14),
 (138b/8), (139a/15), (13a/10), (13b/6),
 (140a/4), (141a/11), (141a/5),
 (141b/11), (141b/12), (141b/13),
 (141b/14), (141b/4), (141b/7),
 (142a/4), (142b/10), (142b/10),
 (143a/13), (143a/5), (143a/7),
 (143b/2), (144a/11), (144a/13),
 (144a/4), (144a/5), (144b/11),
 (144b/13), (144b/15), (145a/7),
 (146b/14), (148a/14), (149a/1),
 (149a/1), (149a/4), (149a/4), (149a/4),
 (149b/1), (149b/4), (14a/2), (14a/4),
 (14b/10), (14b/4), (14b/6), (14b/8),
 (150a/14), (150a/15), (150a/9),
 (15b/1), (15b/4), (16a/12), (16a/15),
 (17a/12), (17a/4), (17a/6), (17b/7),
 (18b/6), (19a/15), (19a/4), (19a/6),
 (19b/11), (19b/11), (19b/15), (19b/15),

(20a/14), (20a/4), (21b/11), (21b/11),
 (22b/11), (23a/12), (23b/10), (23b/10),
 (26b/4), (26b/4), (26b/8), (29a/10),
 (30b/2), (30b/9), (32b/3), (33b/9),
 (34a/4), (34b/11), (35a/2), (35a/7),
 (35b/1), (35b/2), (36a/11), (36a/11),
 (36a/13), (37b/8), (38b/1), (39a/6),
 (39a/8), (3a/1), (3a/4), (3a/7), (40a/10),
 (40a/10), (40b/1), (40b/13), (40b/4),
 (42a/5), (43b/10), (43b/11), (43b/14),
 (44a/11), (44a/15), (44b/2), (45a/5),
 (45a/6), (45a/9), (45b/10), (46a/10),
 (46a/10), (46a/11), (46a/12), (46a/14),
 (46a/5), (46b/12), (46b/6), (47a/10),
 (47a/11), (47a/6), (47a/9), (47b/11),
 (47b/12), (47b/7), (48a/15), (48a/8),
 (48a/9), (48b/11), (48b/13), (49a/4),
 (49a/5), (49b/13), (49b/15), (49b/6),
 (50a/10), (50b/8), (51a/7), (51b/7),
 (52a/2), (52a/8), (52a/9), (52b/1),
 (52b/10), (52b/14), (52b/2), (52b/3),
 (52b/4), (53a/11), (53b/13), (53b/9),
 (54a/12), (54b/5), (54b/5), (55a/1),
 (55a/1), (55a/12), (55a/12), (55a/2),
 (55a/9), (56a/13), (56a/8), (57a/13),
 (57b/6), (58b/10), (58b/8), (58b/9),
 (59b/7), (5a/15), (5a/3), (5b/4),
 (60a/12), (60b/4), (60b/7), (60b/9),
 (61a/1), (61a/6), (62a/11), (62a/11),
 (62a/13), (62b/15), (62b/6), (63a/5),
 (63a/7), (63b/3), (63b/5), (64a/6),
 (64a/9), (64b/12), (64b/13), (64b/3),
 (64b/7), (64b/7), (65a/12), (65a/14),
 (66a/13), (66a/2), (66a/8), (66a/9),
 (67a/11), (68a/13), (68a/3), (68a/7),
 (68a/7), (68b/10), (68b/11), (69a/10),
 (69a/3), (69b/12), (69b/6), (69b/8),
 (6a/4), (6a/9), (6b/1), (6b/14),
 (70a/10), (70a/10), (70a/12), (70a/12),
 (70a/12), (70a/14), (70a/8), (70a/8),
 (70a/9), (70b/8), (71a/15), (71a/3),
 (71a/9), (71b/6), (72a/2), (72a/8),
 (72b/3), (73a/12), (73a/13), (73a/4),

(73b/1), (73b/2), (73b/4), (73b/7),
(74a/10), (74b/1), (74b/14), (74b/15),
(74b/15), (75b/1), (76a/11), (76a/12),
(76a/14), (76b/14), (76b/8), (76b/8),
(78a/13), (78a/14), (78b/8), (79a/12),
(79b/3), (7a/1), (7a/5), (7a/6), (80a/11),
(81b/10), (81b/5), (81b/9), (83a/6),
(83b/10), (83b/6), (83b/8), (84b/12),
(86a/1), (87a/6), (87b/3), (89b/6),
(8a/15), (90a/7), (90a/8), (90b/10),
(91a/10), (91a/11), (91a/15), (91a/6),
(92a/10), (92a/15), (92b/11), (92b/2),
(92b/2), (92b/5), (92b/5), (93a/13),
(93a/14), (93a/7), (93a/8), (93b/5),
(94a/13), (94a/13), (94a/14), (94b/14),
(95a/10), (95b/8), (96a/10), (96a/13),
(96a/15), (96a/2), (96a/6), (96b/2),
(97a/1), (97a/2), (98a/14), (98a/6),
(98b/5), (99a/1), (99b/1), (99b/14),
(99b/15), (99b/2), (9a/7)

e.-yeler (113b/8), (127a/13), (38b/15)

e.-yeseler (71b/2)

e.-yici (6b/11)

e.-yüb (100a/1), (100a/14), (104a/3),
(104a/5), (109b/12), (11b/5), (120a/3),
(12a/4), (140b/7), (144b/9), (146a/13),
(148b/3), (149a/10), (149b/12),
(14a/4), (15b/5), (15b/8), (16a/7),
(17a/7), (18a/1), (20a/11), (32a/14),
(36a/10), (3a/13), (40a/14), (41b/6),
(50b/6), (5b/1), (60b/1), (63b/12),
(71b/11), (9a/4), (9b/14), (9b/3)

[= 706]

eyrelti: < Ar. Kuzgun otu, eğrelti otu;
(*Driopteris filix-mas*). Krş. serşes

e. + dür (145a/2)

e. + kökinden (145a/2)

[= 2]

eyü: İyi.

e. (103b/8), (107b/10), (108a/10),
(108b/10), (10b/10), (113b/2),
(115b/10), (116a/13), (116b/6),
(117b/2), (123b/14), (12b/12),
(130a/15), (139a/1), (140a/14),
(147b/15), (16a/3), (18a/7), (20a/3),
(21b/11), (22a/4), (22b/11), (38a/2),
(3b/9), (41b/7), (43b/9), (46b/1),
(47b/11), (51b/5), (52b/14), (62b/15),
(66a/2), (66a/6), (74b/14), (79a/3),
(80b/1), (83a/4), (90a/13), (96a/9),
(97b/5)

e. + dür (102b/1), (102b/3), (106b/2),
(108a/13), (108b/10), (110a/1),
(111b/11), (111b/3), (120a/14),
(120b/7), (135b/12), (137b/1),
(141a/15), (142b/8), (149b/1),
(14b/13), (17a/2), (23b/10), (36b/13),
(43a/2), (46a/8), (50b/3), (50b/4),
(54a/14), (5b/13), (61a/13), (70b/13),
(74b/9), (79b/5), (79b/9), (7b/15),
(93b/15)

e. + düşler (53a/6)

e. + ède (112a/1), (26b/15), (93b/5)

e. + èder (111b/4), (137a/15),
(141a/12), (19b/5)

e. + eyler (133b/14), (136a/12),
(137a/3), (46b/2), (48b/1), (48b/2),
(51b/3), (53a/4), (57a/7), (5b/15),
(70b/13), (76b/3), (80b/2), (85a/13),
(94a/1)

e. + eyleye (111b/6), (138b/14),
(142b/10), (143b/2), (149a/1), (19a/4),
(23a/12), (30b/9), (45b/10), (46a/11),
(50b/8), (55a/2), (56a/8), (62a/11),
(63b/5), (68a/13), (68a/3), (68b/11),
(73a/12), (74b/15), (94a/14), (96a/10),
(96a/13), (96a/15), (98a/14)

e. + ola (33a/5)

e. + si (102a/9), (112a/12), (131b/1),
(22a/9), (3b/10), (3b/3), (55b/13),
(7b/13), (81b/5)

[= 130]

eyyām-ı fāʿūn: Veba günleri.

e. + da (6a/2)

[= 1]

eyyil: < Ar. Erkek geyik, ala geyik.

e. (38b/10)

[= 1]

ez-: Ezmek.

e.-eler (138a/10)

e.-seler (108a/7), (108a/8), (109b/9),
(112a/13), (112b/2), (124a/6),
(124a/9), (128b/10), (143a/5), (18a/3),
(19a/5), (24b/5), (26a/1), (28a/4),
(35b/3), (79b/2), (7b/11), (87b/7),
(89b/2), (97a/11)

e.-üb (112b/4), (112b/5), (113b/12),
(135a/1), (135a/11), (135a/6),
(142b/14), (147a/13), (17b/14),
(28a/15), (39b/9), (44a/12), (51a/3),
(61b/6), (61b/7), (69b/11), (87a/11),
(89a/7), (89b/10), (89b/7), (97b/11)

[= 42]

ezül-: Ezilmek.

e.-mişini (109b/10)

[= 1]

-F-

fālic: < Ar. Felçli, felç hastalığı.

f. + e (115b/6), (116b/12), (122a/1),
(123a/12), (124a/14), (125a/1),
(125a/7), (125b/9), (147a/11), (58a/5)

[= 10]

farag: Boş, suyu dökülmüş.

f. (122a/14)

[= 1]

farāsiyūn: < Gr. Soğanak da denilen keskin,
fena kokulu bir çeşit ot, yabancı sarımsak, it
siyegi, yaban pırasası, dağ gendenesi; (*Allium
porrum*).

f. (148b/7)

f. + a (148b/7)

[= 2]

fārsice: < Far. Farsça.

f. (4a/7), (5b/4)

[= 2]

fāsīd: < Ar. Bozan, bozucu.

f. (147b/8)

f. + eder (133a/12)

f. + olur (141a/13)

[= 3]

fāş(ı): < Ar. Fasıl, bölüm, fasıla, mevsim.

f. + ınuñ (134a/13)

[= 1]

fāyide: < Ar. Fayide, yarar.

f. (100b/2), (101b/6), (103a/14),
(106a/3), (107a/4), (109b/14),
(109b/3), (110a/2), (112a/5), (112a/7),
(115b/7), (121b/8), (125a/14),
(125a/6), (126b/6), (128a/10),
(128a/4), (130a/2), (132a/9),
(133b/14), (133b/3), (134a/4),
(135a/13), (137a/9), (138b/3),
(140b/9), (143a/7), (144a/6),
(144b/10), (144b/14), (148b/10),
(148b/15), (148b/2), (17a/11), (18a/8),
(21a/7), (21b/9), (25a/4), (28b/9),
(29a/3), (31b/15), (33b/11), (33b/4),
(36a/2), (39b/1), (40a/11), (40a/11),
(40a/9), (42b/14), (43b/10), (44b/13),
(46a/14), (51a/4), (51a/5), (52b/14),
(53a/1), (53a/11), (53a/7), (53b/7),
(55a/11), (55a/2), (55b/1), (57a/10),
(58b/5), (63b/2), (65b/13), (66a/4),
(67a/2), (68b/15), (71b/10), (72a/5),
(73a/2), (74a/3), (78b/14), (80b/4),
(81a/1), (82a/10), (83b/5), (86a/14),
(88b/11), (91b/6), (91b/9), (92a/4),
(94a/11)

f. + bula (16a/13), (71b/7)

f. + ède (100a/11), (100a/2), (100a/4),
(100a/5), (100a/8), (100b/1),
(100b/11), (100b/14), (100b/14),
(100b/6), (101a/11), (101a/12),
(101a/8), (101b/1), (101b/10),
(101b/15), (101b/3), (101b/5),
(102a/10), (102a/11), (102a/11),
(102a/15), (102a/4), (102a/5), (102a/6),
(102a/7), (102b/14), (102b/15),
(102b/6), (102b/8), (103a/12),
(103a/15), (103a/2), (103a/5), (103a/7),
(103b/12), (103b/5), (103b/6),
(104a/10), (104a/6), (104a/7),
(104b/1), (104b/10), (104b/11),
(104b/14), (105a/1), (105a/14),

(105a/3), (105a/4), (105a/5), (105b/1),
(105b/2), (105b/7), (105b/8), (105b/9),
(106a/11), (106a/13), (106a/4),
(106a/5), (106a/7), (106a/8),
(106b/11), (106b/12), (106b/14),
(106b/15), (106b/6), (106b/7),
(106b/8), (106b/9), (107a/12),
(107a/14), (107a/3), (107a/4), (107a/8),
(107b/3), (107b/4), (107b/9), (108a/1),
(109a/12), (109a/9), (109b/10),
(109b/3), (109b/6), (10a/14), (10a/15),
(10b/13), (110a/10), (110a/12),
(110a/2), (110a/7), (110a/8), (110a/9),
(110b/11), (110b/12), (110b/2),
(110b/3), (110b/5), (110b/7), (110b/9),
(110b/9), (111a/10), (111a/13),
(111a/14), (111a/15), (111a/4),
(111a/5), (111a/9), (111b/2), (111b/3),
(111b/8), (111b/9), (112a/2), (112a/7),
(112b/1), (112b/1), (112b/13),
(112b/15), (112b/3), (112b/4),
(112b/4), (112b/5), (112b/9), (113a/1),
(113a/11), (113a/12), (113a/14),
(113a/3), (113b/13), (113b/14),
(114a/1), (114a/10), (114a/13),
(114a/14), (114a/15), (114a/5),
(114a/8), (114b/14), (114b/2),
(114b/8), (115a/1), (115a/13),
(115a/13), (115b/6), (116a/9),
(116b/6), (117a/10), (117a/12),
(117a/13), (117a/15), (117a/9),
(117b/10), (117b/11), (117b/14),
(117b/15), (117b/5), (117b/9),
(118a/1), (118a/13), (118b/1),
(118b/7), (118b/7), (119a/3), (119a/5),
(119a/8), (119b/10), (119b/12),
(11a/1), (11a/11), (11a/13), (11a/15),
(11b/12), (11b/4), (11b/6), (11b/8),
(120a/6), (120a/7), (120b/1), (120b/2),
(120b/2), (120b/4), (121a/12),
(121a/2), (121a/3), (121a/5), (121a/8),
(121b/10), (121b/15), (122a/10),
(122a/2), (122a/2), (122a/5), (122a/9),

(122b/11), (122b/13), (122b/2),
 (122b/3), (122b/3), (122b/7), (122b/8),
 (122b/9), (123a/10), (123a/12),
 (123a/13), (123a/15), (123a/7),
 (123b/2), (123b/5), (123b/7), (123b/9),
 (124a/10), (124a/2), (124a/3), (124a/6),
 (124b/10), (124b/5), (124b/9),
 (125a/15), (126b/8), (127a/15),
 (127a/4), (127a/9), (127b/11),
 (128a/5), (128b/12), (128b/9),
 (129a/11), (129a/15), (129a/8),
 (129b/11), (129b/14), (129b/2),
 (12a/10), (12a/13), (12a/15), (12a/4),
 (12a/9), (12b/3), (12b/3), (12b/5),
 (12b/8), (130a/2), (131a/1), (131a/11),
 (131a/9), (131b/10), (131b/11),
 (131b/12), (131b/13), (131b/14),
 (131b/7), (131b/9), (132a/1),
 (132a/10), (132a/13), (132a/3),
 (132a/5), (132b/8), (133a/1),
 (133a/13), (133a/7), (133b/8),
 (133b/9), (134a/1), (134a/11),
 (134a/3), (134a/6), (134b/10),
 (134b/6), (135a/10), (135a/14),
 (136a/15), (136a/9), (136b/10),
 (136b/10), (136b/12), (136b/14),
 (136b/2), (136b/3), (136b/4),
 (137a/11), (137a/12), (137a/3),
 (137a/6), (137a/7), (137a/7), (138a/15),
 (138b/2), (139a/10), (139a/6),
 (139a/8), (139b/12), (139b/6),
 (139b/9), (13a/11), (13a/12), (13a/12),
 (13a/14), (13a/14), (13a/15), (13a/4),
 (13a/4), (13a/5), (13a/6), (13b/12),
 (13b/6), (140a/1), (140a/11),
 (140a/11), (140a/12), (140a/3),
 (140a/5), (140b/12), (140b/13),
 (140b/2), (140b/3), (140b/5), (140b/7),
 (141a/2), (141a/6), (141b/11),
 (141b/15), (141b/6), (142a/11),
 (142a/3), (142a/7), (142b/11),
 (142b/13), (142b/14), (142b/15),
 (142b/3), (142b/9), (143a/10),

(143a/15), (143a/9), (143b/6),
 (144a/1), (144a/1), (144a/10),
 (144a/14), (144a/2), (144b/10),
 (144b/12), (144b/14), (144b/5),
 (144b/6), (144b/9), (145a/11),
 (145b/11), (145b/13), (145b/14),
 (145b/3), (145b/5), (145b/8),
 (146a/11), (146a/13), (146a/15),
 (146a/2), (146a/4), (146a/5), (146a/6),
 (146a/7), (146a/8), (146b/1), (146b/1),
 (146b/3), (146b/4), (146b/7), (146b/8),
 (147a/12), (147b/14), (148a/11),
 (148a/15), (148a/9), (148b/2),
 (148b/3), (148b/9), (149a/11),
 (149a/2), (149a/4), (149a/7),
 (149b/10), (149b/10), (149b/11),
 (149b/12), (149b/13), (149b/14),
 (149b/15), (149b/9), (14a/8), (14b/11),
 (14b/12), (14b/9), (150a/10), (150a/3),
 (15a/12), (15a/15), (15a/15), (15a/2),
 (15a/2), (15a/3), (15a/4), (15a/7),
 (15b/1), (15b/12), (15b/5), (15b/8),
 (15b/9), (16a/10), (16a/14), (16a/2),
 (16b/10), (16b/11), (16b/3), (16b/3),
 (17a/5), (17b/14), (17b/15), (17b/15),
 (17b/7), (17b/8), (17b/9), (18a/1),
 (18a/3), (18a/4), (18b/10), (18b/9),
 (19a/11), (19a/4), (19a/8), (19b/10),
 (19b/13), (19b/14), (19b/2), (19b/5),
 (19b/9), (1b/11), (20a/11), (20a/12),
 (20a/12), (20a/2), (20a/5), (20a/7),
 (20a/9), (20b/10), (20b/10), (20b/11),
 (20b/11), (21a/12), (21b/10), (21b/13),
 (21b/15), (21b/4), (21b/5), (22a/10),
 (22a/12), (22a/14), (22a/15), (22b/10),
 (22b/12), (22b/2), (22b/3), (22b/9),
 (22b/9), (23a/11), (23a/14), (23a/15),
 (23a/4), (23b/14), (23b/2), (23b/4),
 (23b/5), (24a/12), (24a/12), (24a/2),
 (24a/6), (24a/8), (24a/9), (24b/10),
 (24b/3), (24b/4), (24b/5), (24b/7),
 (24b/8), (25a/1), (25a/1), (25a/14),
 (25a/15), (25a/6), (25a/6), (25a/9),

(25b/12), (25b/13), (25b/15), (25b/6),
 (25b/8), (26b/13), (26b/3), (26b/5),
 (26b/6), (27a/3), (27a/5), (27a/8),
 (27b/1), (27b/6), (28a/4), (28b/2),
 (28b/6), (28b/8), (29a/10), (29a/15),
 (29a/2), (29a/5), (29a/6), (29a/8),
 (29b/4), (29b/5), (29b/5), (29b/8),
 (2a/10), (2b/12), (2b/5), (30a/10),
 (30a/12), (30a/3), (30a/6), (30a/6),
 (30a/8), (30a/9), (30b/3), (30b/4),
 (30b/7), (31b/15), (31b/4), (32a/12),
 (32a/13), (32a/2), (32a/7), (32a/7),
 (32a/7), (32a/9), (32b/12), (32b/2),
 (32b/5), (32b/6), (33a/1), (33a/1),
 (33a/11), (33a/6), (33b/12), (33b/8),
 (34a/12), (34a/14), (34b/15), (34b/3),
 (34b/5), (35a/3), (35a/4), (35a/5),
 (35b/4), (35b/6), (36a/12), (36a/13),
 (36a/3), (36b/2), (37a/11), (37a/12),
 (37a/13), (37a/15), (37a/15), (37a/2),
 (37a/2), (37b/14), (37b/3), (37b/6),
 (37b/9), (38a/1), (38a/14), (38a/7),
 (38a/8), (39a/2), (39a/6), (39b/1),
 (39b/14), (39b/15), (39b/3), (3a/13),
 (3b/1), (3b/14), (3b/15), (3b/7),
 (40a/11), (40a/11), (40a/14), (40a/15),
 (40a/9), (40b/11), (40b/12), (40b/14),
 (40b/15), (40b/2), (40b/5), (40b/7),
 (40b/9), (41a/12), (41a/13), (41a/15),
 (41a/15), (41a/2), (41a/3), (41a/4),
 (41a/6), (41a/7), (41a/9), (41b/15),
 (41b/2), (42a/10), (42a/11), (42a/4),
 (42a/6), (42a/9), (42b/13), (43a/1),
 (43a/7), (43a/8), (43b/10), (43b/5),
 (43b/6), (44a/2), (44a/4), (44a/5),
 (44b/10), (44b/11), (44b/14), (44b/6),
 (44b/7), (45a/12), (45a/12), (45a/14),
 (45a/15), (45a/6), (45a/7), (45b/11),
 (45b/3), (45b/4), (45b/4), (45b/5),
 (45b/5), (45b/8), (45b/8), (46a/15),
 (46a/4), (46a/8), (46a/9), (46b/10),
 (46b/15), (47a/2), (47a/3), (47a/4),
 (47a/7), (47b/10), (47b/10), (47b/12),

(47b/4), (47b/5), (47b/9), (48a/1),
 (48a/10), (48a/12), (48a/15), (48a/2),
 (48a/7), (48b/3), (48b/4), (48b/8),
 (48b/9), (49a/13), (49a/15), (49a/2),
 (49b/12), (49b/2), (49b/3), (49b/4),
 (4a/12), (4a/13), (4a/14), (4a/6), (4a/9),
 (4b/10), (4b/5), (4b/6), (4b/7),
 (50a/13), (50a/2), (50a/5), (50a/7),
 (50a/8), (50a/9), (50b/1), (51b/13),
 (51b/7), (51b/8), (52a/1), (52b/13),
 (53b/11), (53b/13), (53b/14), (53b/2),
 (53b/6), (54a/1), (54a/10), (54a/2),
 (54a/3), (54a/5), (54a/5), (54a/6),
 (54b/11), (54b/14), (54b/15), (54b/3),
 (55a/10), (55a/11), (55a/14), (55a/15),
 (55a/3), (55a/5), (55a/8), (55b/1),
 (55b/10), (55b/2), (55b/4), (55b/8),
 (55b/9), (56a/14), (56a/15), (56a/6),
 (56a/8), (56a/9), (56b/1), (56b/13),
 (56b/3), (56b/3), (56b/5), (56b/7),
 (57a/1), (57a/13), (57a/2), (57a/4),
 (57a/5), (57a/8), (57b/5), (57b/7),
 (58a/1), (58a/14), (58a/6), (58a/7),
 (58b/15), (58b/2), (58b/3), (58b/4),
 (59a/12), (59a/2), (59a/3), (59a/6),
 (59a/7), (59b/1), (59b/10), (59b/11),
 (59b/11), (59b/12), (59b/14), (59b/2),
 (59b/4), (5a/1), (5a/13), (5a/2), (5a/4),
 (5b/3), (60a/13), (60a/14), (60a/2),
 (60a/6), (60b/1), (60b/12), (60b/14),
 (60b/15), (60b/2), (60b/8), (61a/10),
 (61b/1), (61b/1), (61b/10), (61b/10),
 (61b/12), (61b/4), (62b/14), (62b/7),
 (62b/9), (63a/10), (63a/12), (63a/13),
 (63a/6), (63a/6), (63a/9), (63b/10),
 (63b/12), (63b/13), (63b/2), (63b/4),
 (63b/6), (64a/13), (64a/3), (64a/4),
 (64a/5), (64a/9), (64b/1), (64b/15),
 (64b/3), (64b/5), (64b/6), (65a/11),
 (65a/3), (65a/5), (65a/6), (65a/7),
 (65b/11), (65b/3), (65b/4), (65b/7),
 (65b/9), (66a/10), (66a/11), (66a/14),
 (66a/3), (66a/9), (66b/10), (66b/14),

(66b/2), (66b/3), (66b/5), (67a/1), (67a/14), (67a/15), (67a/3), (67a/4), (67a/5), (67a/8), (67b/11), (67b/13), (68a/5), (68b/4), (68b/4), (68b/7), (68b/8), (68b/9), (69a/15), (69b/1), (69b/10), (69b/11), (69b/6), (69b/7), (69b/8), (6a/15), (6a/2), (6a/2), (6a/3), (6b/1), (6b/8), (70a/14), (70a/15), (70b/10), (71a/10), (71a/2), (71b/15), (71b/8), (72a/12), (72a/7), (72b/5), (73a/2), (73a/3), (73a/4), (73b/12), (73b/15), (74a/1), (74a/13), (74a/14), (74a/4), (74a/6), (74b/14), (74b/6), (74b/7), (74b/9), (75a/14), (75a/3), (75a/9), (75b/10), (75b/11), (75b/13), (75b/14), (75b/14), (75b/2), (75b/3), (75b/4), (75b/5), (75b/6), (75b/8), (76a/14), (76a/2), (76b/13), (76b/15), (76b/8), (77a/4), (77a/5), (77a/6), (77b/1), (77b/11), (77b/12), (77b/2), (77b/3), (77b/5), (78a/1), (78a/12), (78a/13), (78a/15), (78a/7), (78b/12), (78b/13), (78b/14), (78b/15), (78b/3), (78b/4), (78b/5), (78b/6), (79a/1), (79a/13), (79a/2), (79a/5), (79a/9), (79b/13), (79b/14), (79b/7), (7a/1), (7a/9), (7b/11), (7b/12), (7b/2), (80a/8), (80a/9), (80b/10), (80b/11), (80b/12), (80b/14), (80b/4), (80b/5), (80b/6), (81a/11), (81a/7), (81a/8), (81b/8), (82a/1), (82a/13), (82a/2), (82a/5), (82a/7), (82a/9), (82b/1), (82b/7), (82b/8), (83a/1), (83a/13), (83a/2), (83b/14), (83b/15), (83b/3), (83b/4), (83b/7), (84a/14), (84a/3), (84a/4), (84a/7), (84a/8), (84b/1), (84b/10), (84b/11), (84b/15), (84b/3), (84b/4), (84b/5), (84b/6), (84b/8), (85a/2), (85a/3), (85a/5), (85a/6), (85b/1), (85b/3), (85b/7), (86a/11), (86a/13), (86a/2), (86a/3), (86a/4), (86a/5), (86b/1), (86b/12), (87a/12), (87a/14), (87a/15), (87a/2), (87a/5),

(87a/8), (87b/1), (87b/10), (87b/13), (87b/2), (88a/13), (88b/13), (88b/5), (88b/7), (89a/8), (89b/14), (89b/7), (8a/14), (8a/8), (8b/14), (90a/12), (90a/13), (90a/4), (90a/6), (90b/13), (90b/2), (90b/3), (90b/6), (90b/9), (91a/12), (91b/8), (92a/12), (92a/4), (92b/13), (92b/4), (92b/7), (92b/8), (93a/2), (93a/6), (93b/1), (93b/4), (94a/10), (94a/14), (94b/11), (94b/3), (94b/3), (94b/5), (94b/7), (94b/8), (95a/13), (95a/14), (95a/15), (95a/15), (95a/2), (95a/3), (95a/5), (95a/5), (95b/13), (95b/3), (95b/3), (95b/4), (95b/5), (95b/7), (96a/1), (96a/12), (96a/12), (96a/15), (96a/6), (96b/13), (96b/14), (96b/2), (97a/1), (97a/12), (97a/13), (97a/14), (97a/15), (97a/15), (97a/5), (97a/6), (97a/7), (97a/9), (97b/1), (97b/10), (97b/12), (97b/14), (97b/14), (97b/2), (97b/4), (97b/5), (97b/8), (98a/11), (98a/14), (98b/1), (98b/11), (98b/13), (98b/4), (98b/7), (98b/8), (98b/9), (99a/10), (99a/12), (99a/15), (99a/2), (99a/3), (99a/4), (99a/5), (99b/1), (99b/11), (99b/13), (99b/5), (99b/5), (99b/7), (99b/7), (9a/11), (9a/3), (9a/5), (9a/6), (9a/7), (9b/11)

f. + ède (40b/8)

f. + èdeler (126b/1)

f. + èder (100a/1), (101a/6), (102a/2), (102a/3), (102b/13), (103a/8), (104b/7), (105b/10), (108b/4), (109a/15), (109a/3), (109b/4), (110a/15), (110a/5), (110b/8), (111a/8), (111b/5), (112a/15), (112a/8), (113a/10), (114a/1), (114a/7), (114b/13), (114b/15), (114b/15), (114b/2), (115a/5), (115a/8), (115b/3), (115b/4), (115b/9), (117b/10),

(117b/4), (118a/10), (118a/2),
 (118a/7), (118a/8), (118b/1), (118b/2),
 (118b/5), (118b/8), (119a/12),
 (119a/3), (119a/5), (119a/7), (119a/8),
 (119b/10), (119b/13), (120a/15),
 (120a/15), (120a/4), (120b/11),
 (120b/13), (120b/13), (120b/7),
 (121a/12), (121a/7), (121b/4),
 (121b/6), (122a/11), (122a/15),
 (122b/6), (123a/10), (123a/14),
 (123a/14), (123a/3), (123a/5), (123a/8),
 (123b/11), (123b/13), (123b/14),
 (123b/6), (123b/7), (124a/12),
 (124a/15), (124a/9), (124b/14),
 (124b/3), (124b/4), (125a/12),
 (125a/13), (125a/3), (125a/4), (125a/6),
 (125a/8), (125b/1), (125b/10),
 (125b/11), (125b/12), (125b/13),
 (125b/15), (125b/5), (125b/6),
 (126a/6), (126a/8), (126a/9),
 (126b/11), (126b/5), (127a/2),
 (127b/5), (128a/11), (128a/12),
 (128a/15), (128a/8), (128b/10),
 (129b/6), (131a/14), (131b/5),
 (132b/7), (133a/15), (133a/8),
 (133b/10), (134a/8), (134b/13),
 (134b/14), (134b/9), (135a/11),
 (135b/15), (136a/13), (136b/1),
 (137b/11), (137b/5), (138b/10),
 (139a/12), (139b/1), (139b/12),
 (139b/13), (13a/9), (13b/14),
 (140a/10), (141a/15), (141b/12),
 (142a/10), (142a/8), (142b/7),
 (143a/3), (143b/10), (143b/12),
 (143b/14), (143b/3), (143b/8),
 (144a/8), (144b/1), (144b/3), (144b/4),
 (146b/2), (147a/10), (148a/7),
 (148a/9), (148b/11), (148b/13),
 (148b/14), (148b/4), (149b/2),
 (149b/9), (14a/14), (14a/8), (150a/1),
 (16a/3), (16a/4), (16a/7), (16b/2),
 (17a/2), (21a/10), (21a/2), (21a/3),
 (21b/13), (22a/5), (22a/5), (22b/1),

(22b/2), (22b/7), (23b/8), (24b/1),
 (24b/12), (24b/4), (24b/6), (25b/1),
 (25b/3), (27a/6), (27a/6), (27b/13),
 (27b/14), (27b/14), (28b/10), (29a/3),
 (29b/9), (30a/10), (30b/12), (30b/13),
 (30b/3), (30b/5), (31a/3), (31b/2),
 (32a/10), (32a/14), (32b/14), (32b/8),
 (33a/10), (33a/15), (33a/2), (33a/8),
 (34a/7), (36a/1), (37b/11), (38b/1),
 (39a/3), (40a/13), (42a/12), (45a/4),
 (45b/2), (47b/14), (48b/10), (48b/7),
 (49a/9), (49b/13), (50a/7), (51a/14),
 (51a/14), (51a/4), (51b/10), (51b/12),
 (52a/14), (52a/3), (52a/9), (52b/11),
 (52b/5), (53a/15), (54a/9), (54b/8),
 (56b/2), (58a/1), (58a/2), (58a/5),
 (58a/7), (58b/1), (59a/10), (59a/4),
 (59a/9), (59b/15), (5b/10), (5b/11),
 (5b/15), (5b/8), (60a/3), (60b/13),
 (61a/14), (61b/12), (61b/2), (61b/4),
 (61b/8), (62a/1), (62b/11), (62b/15),
 (62b/2), (62b/3), (62b/4), (63b/1),
 (63b/2), (65a/9), (65b/2), (66a/10),
 (66a/15), (67b/15), (69a/2), (69a/4),
 (70a/7), (70b/7), (70b/9), (71a/8),
 (71b/15), (72a/6), (72b/15), (73b/10),
 (73b/14), (74a/11), (74b/10), (74b/2),
 (75a/13), (76a/4), (76b/7), (76b/7),
 (77a/14), (77a/8), (77b/6), (78a/11),
 (78a/5), (78a/9), (78b/10), (79a/10),
 (7a/14), (7b/13), (81a/12), (81a/9),
 (82b/10), (82b/15), (83a/11), (84b/13),
 (85a/13), (85a/14), (85a/15), (85a/7),
 (85a/7), (85b/2), (85b/6), (85b/8),
 (86a/7), (86a/9), (87b/14), (88a/7),
 (88a/7), (88b/9), (89b/1), (89b/2),
 (89b/8), (90a/5), (90b/1), (90b/15),
 (91a/1), (91a/5), (91a/7), (92a/1),
 (92a/9), (92b/10), (92b/12), (92b/15),
 (92b/6), (93a/1), (93a/5), (93a/7),
 (93b/11), (93b/3), (93b/7), (93b/8),
 (94a/2), (94a/3), (94a/5), (94a/9),
 (94b/1), (94b/9), (95a/13), (95a/6),

(95b/1), (95b/10), (95b/14), (95b/2),
(96a/4), (96b/8), (97a/8), (98a/1),
(98a/13), (99b/11)

f. + eder (62b/10), (116b/1), (123b/5)

f. + edüb (42a/3), (53a/12), (61a/9)

f. + eyleye (124a/1), (124b/4),
(144b/13), (78b/8), (92b/5)

f. + lerden (116b/1)

f. + leri (121a/4), (123b/8), (45a/11)

f. + leri ède (149a/6), (21b/12), (38a/1),
(77b/10), (9a/11)

f. + lerin (85a/11)

f. + si (113b/1), (131a/4), (87a/9)

f. + sin ède (2b/7), (2b/8)

f. + yi (104a/10), (104b/1), (104b/12),
(106a/14), (10a/3), (112b/15),
(113a/4), (114b/1), (116b/13),
(118a/12), (121a/7), (122a/3), (129a/8),
(46b/12), (74a/5), (97a/4)

f. + yi ède (12a/3), (145a/3), (18a/12),
(56b/4), (77a/2), (92a/13)

[= 1611]

fehm: < Ar. Anlama yetisi, idrak.

f. + i (119b/7), (69b/3)

[= 2]

felc: < Ar. Felç, nüzul, inme. Vücudun bir bölümünde veya tamamında hareket ve hissetmenin kalkması.

f. (106a/10)

f. + e (100b/11), (101b/1), (104a/10),
(106a/7), (109a/8), (114b/15),
(120b/11), (125a/12), (128a/9),

(133b/15), (144b/4), (19b/2), (27a/8),
(50b/4), (61b/10), (64b/5), (78b/13),
(85a/4), (97b/13), (97b/2)

f. + eyler (68a/9)

f. + zahmeti (142a/15)

[= 23]

ferah: < Ar. 1. Bol, geniş. 2. Havadar, aydınlık, iç açıcı.

f. (108b/14), (19b/13)

f. + eder (35a/15), (70a/15)

f. + eyler (3b/4), (46b/3), (48b/9),
(5b/7), (68a/4), (90a/1)

f. + eyleye (101b/13), (133a/5),
(14b/4), (14b/8), (35b/1), (35b/2),
(40b/13), (46b/6), (55a/1), (68a/7)

f. + ları (9b/8)

[= 21]

ferc: Bk. ferç.

f. + ağrısına (55a/7)

f. + in (106a/8)

f. + inde (122a/6), (44b/15)

f. + ine (143b/13)

[= 5]

ferç: < Ar. Kadın cinsel organı.

f. + e (91b/15)

[= 1]

ferfiyün: : < Ar. Sütleğen otu ve bundan elde edilen tıbbî bir zambak; (*Euphorbia officinarum*).

f. (109a/10)

[= 1]

fesād: <Ar. Bozulma, fasid olma.

f. (89a/5)

f. + a (25b/15), (60b/5), (72a/3)

f. + a vèrür (51a/2)

f. + in (58a/2)

f. + ndan (52a/2)

[= 7]

fesligen: <Gr. Fesleğen; (*Ocimum basilicum*).

f. + çiçegine (52b/6)

[= 1]

fetîl: <Ar. Fitol, genellikle makattan kullanılan bir grup ilaç.

f. + édüb (56a/15)

f. + eyleseler (34b/3)

f. + i (66b/4)

[= 3]

feza': 1. Korku. 2. Uykudan korku ile uyanmak.

f. + ı (88b/14)

[= 1]

finduğ: Bk. finduk

f. + a (43a/2)

[= 1]

finduk: <Far. Fındık; (*Corylus colurna*).

f. (109a/6), (58a/8)

f. + içidür (58a/9)

f. + içine (28a/2)

f. + yağıdur (124a/11)

[= 5]

fistuk: <Ar. Fıstık; (*Pistacia vera*).

f. + yağıdur (124a/10)

[= 1]

fikir: <Ar. Fikir, düşünce.

f. + lere (147a/11)

fil: <Ar. Fil, daha çok Hindistan ve Asya gibi yerlerde bulunan iri vücutlu, hortumlu bir hayvan.

f. + derisini (82a/12)

f. + sünjüğüne (88a/8)

[= 2]

fi'l-cümle: <Ar. Bütün, hepsi, tüm.

f. (11b/8)

[= 1]

fi'l-hāl: <Ar. Muhakkak, hemen, derhal.

f. (101b/15), (105b/15), (106a/10), (106a/8), (107a/6), (111a/12), (112a/11), (130a/7), (131a/4), (135b/1), (136a/2), (145a/8), (20a/8), (28a/3), (28b/13), (36b/7), (42b/9), (6a/4), (70a/1), (71a/15), (78b/11), (79b/15), (7a/7), (83b/6), (83b/9), (87a/7), (87b/7), (90b/5)

[= 28]

fitîl: Bk. fetîl

f. + eyleseler (71a/12)

[= 1]

fulful: <Ar. Biber. (*Capsicum annuum*).

f. (22a/3)

f. + ıla (41b/12)

[= 2]

fūrun: Bk. fūrun

f. + a (39a/4)

[= 1]

fūrun: <Gr. Fırın, içinde genellikle odun yanan, her yanda aynı derecede ısı oluşturarak ekmek, pasta ve benzeri şeyleri pişirmeye yarayan, tavanı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak.

f. + a (26b/1)

[= 1]

furūn: Bk. fūrun

f. + a (42b/8), (73a/7)

[= 2]

fütenc: <Ar. Yarpuz; (*Mentha pulegium*).

f. + i berriyle (84a/13)

f. + şuyın (83b/10)

[= 2]

fūzenc-i cebeli: <? Dağ yarpuzu, güneyik otu; (*Cichorium endiva*).

f. + yile (76b/8)

[= 1]

-G-

ğādiż: <Ar. İç, vücudun iç kısımları.

ğ. (22a/11)

[= 1]

ğalebe: <Ar. Üstünlük, fazlalık.

ğ. + sin (112a/13), (120b/9), (135a/3)

ğ. + sinden (29a/14), (46a/4)

[= 5]

ğālib: <Ar. 1. Bir yarışma, karşılaşma, çatışma vb. sonunda yenen, üstün gelen, başarı kazanan. 2. Fazla, üstün, çok.

ğ. + ola (132b/12)

ğ. + olan (137b/12)

ğ. + olmaya (28a/8)

[= 3]

ğālīz: <Ar. Yoğun, kesif, yapışkan.

ğ. (111b/13), (112a/3), (112a/4), (119b/9), (122a/8), (135b/8), (27b/12), (38b/11), (54a/13), (54a/7), (57b/9), (97b/11)

ğ. + balğamı (125b/3), (19a/10), (38a/4)

ğ. + balğamlar (139b/4)

ğ. + balğamları (124b/13), (21b/2), (34b/1), (63a/10)

ğ. + buḥārları (84b/13)

ğ. + dūr (108b/1), (108b/3), (10b/2), (113a/8), (114a/2), (148a/15), (38b/12), (38b/13), (79a/6), (83a/7)

ğ. + hıltları (63a/9)

ğ. + ḥām hıltları (104b/13)

ğ. + hıltlardan (92b/12)

ğ. + hıltları (107a/5), (127a/4), (129a/10), (134b/7), (20b/9), (21a/2),

(30b/13), (33a/7), (72b/14), (77a/7),
(91a/8), (92a/5), (96b/7)

ğ. + kandan (67a/2)

ğ. + kıllara (129b/15)

ğ. + olur (10b/11)

ğ. + yeller (112a/9)

ğ. + yellerden (84b/7)

ğ. + yelleri (104a/15), (134b/6),
(14b/10), (15b/11), (21b/11), (21b/5),
(25a/15), (26b/14), (27b/13), (36b/15),
(46a/14), (4b/1), (55b/7), (63a/1),
(77a/4), (77a/5), (78b/7), (84b/14),
(91a/13), (93b/10), (93b/7)

ğ. + yılmeşük hıltlar (132b/15)

ğ. + yılmeşük hıltları (123b/10),
(133b/8)

[= 76]

ğam: < Ar. Tasa, kaygı, üzüntü.

ğ. + götürür (100b/1)

[= 1]

ğani: < Ar. Zengin, varlıklı.

ğ. (26a/8)

[= 1]

ğargara: Gargara, ilacı ağızda çalkalama.

ğ. (146b/7), (93b/4)

ğ. + éde (71a/5), (71a/7)

ğ. + édeler (107a/1), (135b/12)

ğ. + étmekdür (70b/15)

ğ. + étseler (107a/3), (108a/7),
(112a/15), (112b/2), (129b/11),
(146a/11), (19b/1), (23b/2), (35a/1),

(35a/8), (37b/3), (55a/2), (56b/6),
(59b/8), (64b/8), (72b/10), (73b/13),
(77b/7), (8a/1), (94b/2), (95a/15),
(95b/14), (97b/2)

[= 30]

ğarîkûn: < Ar. Katranköpüğü, çayır
mantarlarından, şapkasının alt yüzü dilim dilim
ve bir halka ile çevrili bulunan bir cins mantar;
(*Polyporus ignarius*).

ğ. (109a/10)

[= 1]

ğarîziyye: < Ar. İç, vücudun iç kısımları.

ğ. + yi (49a/3)

[= 1]

ğark: Suya batma, boğulma.

ğ. + olmaya (147b/10)

[= 1]

ğāsülû'r-rûmî: <? Rumî çöven otu. Krş.
abûkânîs.

ğ. (4a/1)

[= 1]

ğaşr: Bk. ğaşy

ğ. (22a/14)

[= 1]

ğaşy: < Ar. Bayılma, baygınlık. “gaşş”

ğ. + e (46a/4)

[= 1]

ğāv-ı kühî: < Far. Sığın geyik. Krş. eyyil

g. (38b/10)

[= 1]

ğāyet: < Ar. Gayet, oldukça, çok.

ğ. (10b/13), (118b/5), (11a/13),
(11a/6), (128a/15), (131a/9), (14a/4),
(19a/4), (20b/15), (22a/2), (2a/10),
(31a/2), (36b/12), (36b/2), (39b/4),
(3b/10), (46a/1), (46a/11), (51a/14),
(65b/12), (68b/11), (69b/3), (6b/14),
(6b/4), (85b/15), (88a/3), (88b/15),
(89a/10), (90a/4), (90b/3), (93a/13),
(98b/13)

ğ. + de (141b/6), (8a/10)

[= 34]

ğayrı: < Ar. Başka, diğer.

ğ. (111a/15), (116b/1), (118b/11),
(132b/9), (145a/7), (146a/15),
(15a/15), (37b/15), (47b/3), (83a/12),
(85b/7), (90b/15)

ğ. + na (122b/9)

ğ. + nı (130a/4)

ğ. + ya (94b/6)

[= 15]

ğāzab: < Ar. Öfke, kızgınlık.

ğ. + étmeye (147b/15)

ğ. + ı (75a/1), (83b/8)

[= 3]

gēc: Kararlaştırılan, beklenen veya alışılan
zamandan sonra, geç.

g. (104b/2), (108a/11), (108b/1),
(108b/3), (10b/2), (111b/13), (112a/4),
(112a/8), (113a/8), (114a/10), (114a/2),
(127a/11), (135a/13), (141a/10),
(141b/12), (146b/4), (21a/15), (22a/1),
(29a/9), (31a/11), (36a/11), (36b/12),
(41a/2), (41a/7), (47a/15), (50b/2),

(51b/2), (5b/11), (70a/10), (70b/11),
(70b/2), (79a/6), (83a/7)

[= 33]

gēc-: Etki yapmak, işlemek.

g.-en (1b/10)

[= 1]

gēc-: Gitmek, geçip gitmek.

g.-mege (132a/5)

[= 1]

gēce: Gece.

g. (101a/1), (101b/13), (103a/14),
(115a/7), (115b/1), (115b/12),
(117a/4), (117b/3), (119a/11),
(119b/3), (120a/12), (126a/3),
(128a/13), (138b/13), (148a/1),
(25a/11), (31b/9), (38b/9), (42b/12),
(47b/15), (65b/13), (72a/14), (79a/7),
(82a/4), (91b/10), (99b/3)

g. + de (91b/10)

g. + den (29b/12), (33a/3), (57a/11)

[= 30]

gēc: Bk. gēc

g. (38b/11), (41b/4), (85b/8)

[= 3]

gēc-: Gitmek, geçip gitmek.

g.-meye (147b/11)

g.-se (36b/7), (44a/8)

[= 3]

gēce: Bk. gēce

g. (128a/6)

g. + den (6b/4)

[= 2]

geçür-: Geçirmek.

g.-seler (132a/6)

[= 1]

geğir-: Midede toplanan gazı ağızdan sesli bir biçimde çıkarmak, geğirmek.

g.-ene (93b/11)

g.-mege (93b/7)

g.-megi (111b/4), (94a/13)

[= 4]

gegird-: Geğirme işini yaptırmak.

g.-ür (79b/8)

[= 1]

gel-: Gelmek.

g.-düm (148a/4)

g.-e (35b/5), (62a/5), (9b/4)

g.-en (122b/4), (123a/1)

g.-ince (108b/15)

g.-mesin (60a/7)

g.-meye (132b/9), (70a/6)

g.-meyen (62a/5)

g.-mez (136a/2)

g.-ür (11b/4), (28a/10), (62a/8),
(87a/10), (87b/4), (87b/9), (90a/1)

[= 19]

gelincük: Gelincik çiçeği, yazın kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki, gün gülü; (*Papaver rhoeas*).

g. (37a/6)

g. + çiçeği (37a/7)

[= 2]

gên: 1. Geniş. 2. Boş yer, hâli arazi, sürülmemiş işlenmemiş arazi.

g. (147a/9)

[= 1]

gendene: <Far. Pırasa; (*Allium porrum*).

g. + şuyıla (55a/5)

g. + si (34b/9), (52b/7)

g. + tohumdur (80a/14)

g. + tohumına (52b/7)

g. + yaprağına (104a/4), (110a/3),
(34b/9)

g. + yile (26a/10), (26a/6), (65b/10),
(65b/11), (90b/14)

[= 13]

gerek: Gerekmek, ihtiyaç duymak.

g. (101b/5), (105a/9), (105b/14),
(140b/10), (142a/15), (15b/6), (20b/2),
(20b/3), (32a/1), (54a/7), (75b/10),
(96b/11)

g. + dür (108a/13), (112a/5), (112a/9),
(112b/10), (135b/10), (137a/13),
(19b/4), (31a/11), (33b/6), (38b/14),
(51a/2), (51a/9), (72b/8), (83a/8),
(85b/13), (8a/2)

[= 28]

gerin-: Kolları açarak gövdeyi gergin bir duruma sokmak, gerinmek.

g.-mege (25a/15)

[= 1]

getir-: Gelmesini sağlamak.

g.-e (32b/4)

[= 1]

getür-: Gelmesini sağlamak.

g.-e (104a/11), (107a/2), (111b/7),
(121b/7), (124b/5), (133a/11),
(144b/5), (42a/6), (68a/4), (83a/6),
(97b/6), (99b/3)

g.-eler (101a/11), (109a/6), (25a/13),
(33a/4), (84a/6), (84a/7), (31b/11),
(31b/8)

g.-se (9b/6)

g.-seler (103a/6), (23b/2), (72a/5),
(75a/2)

g.-ür (106b/2), (109a/2), (136a/1),
(29a/15), (29b/9), (41b/14), (60b/10),
(74b/10), (28a/1)

g.-ürler (22a/7), (69b/14), (70a/2)

[= 37]

getür-: Yanında veya üstünde bulundurmak.

g.-eler (147a/8)

g.-se (22b/12)

[= 2]

getür-: Sebep olmak, ortaya çıkarmak.

g.-dükden (1b/2)

g.-e (10a/1), (33a/14), (54a/4), (54b/1),
(70a/1), (70a/10), (70a/13), (92a/11)

g.-eler (14a/11), (29b/15)

g.-meye (149a/5)

g.-seler (17a/4), (70a/4), (7a/2)

g.-ür (100b/1), (21b/1), (32b/10),
(50b/4), (5b/12), (70b/2), (76b/3)

[= 22]

gevde: Gövde.

g. (126a/8)

g. + de (129b/12), (136b/8), (26a/12),
(26b/8), (34a/1), (34b/14), (35b/12),
(59b/10), (69b/5), (80a/6), (85b/12),
(95b/10), (9a/9)

g. + deki (40a/1)

g. + den (27a/4)

g. + karalığına (68a/13)

g. + karardüğün (46b/4)

g. + nün (62a/11), (74a/9), (74b/14)

g. + şancusına (128a/10)

g. + si (12b/2), (81b/3)

g. + sinde (66a/4)

g. + sine (16b/5), (43b/11), (55a/13),
(71b/10), (71b/13), (74b/12)

g. + sustlığına (128a/9)

g. + sustluğına (68b/15)

g. + ye (128a/4), (137b/11), (141b/12),
(28a/13), (36a/15), (36b/2), (3a/5),
(43b/5), (64b/4), (64b/8), (66b/12),
(67b/3), (72b/6), (93a/12), (98b/5)

g. + yi (40b/1), (51b/4), (93a/5)

[= 51]

geyden: <Far. Sersem, ahmak, şaşkın,
anlayışsız.

g. (70a/12)

g. + kişilere (46a/8)

[= 2]

gey-: Giymek.

g.-se (3b/4)

g.-seler (132b/2)

[= 2]

gèyecek: Giysi.

g. (132b/2)

[= 1]

gèyesi: Giysi, kıyafet.

g. (24b/7)

g. + yi (99b/9)

[= 2]

geyig: Bk. geyik

g. + üñ (105b/3)

[= 1]

geyik: Geyik.

g. (113b/5), (36a/4)

g. + dür (38b/11)

g. + etiyile (79a/11)

[= 4]

ğıbb: < Ar. İki günde bir, gün aşırı.

ğ. (59b/15)

ğ. + ısıtmasından (60a/1)

[= 2]

ğıdā: < Ar. Besin, besleyici madde.

ğ. (79a/3), (80b/1), (96a/9), (99b/1)

ğ. + dur (66a/6), (90a/13)

ğ. + lığı (10b/5), (36b/13)

ğ. + sı (10b/10), (22a/4)

[= 10]

ğışş: < Ar. Bayılma, baygınlık. “gaşş”

ğ. + ı (88a/13)

[= 1]

gibi: Gibi.

g. (102b/1), (103a/6), (103b/14), (103b/3), (103b/6), (104a/15), (104a/9), (104b/11), (107b/6), (109b/8), (10a/3), (112b/7), (114a/13), (117b/15), (124a/13), (125a/11), (125b/1), (127a/13), (130b/8), (132b/4), (136a/14), (138a/6), (138a/8), (139a/4), (141b/8), (145a/3), (148a/1), (148a/13), (149a/8), (14b/7), (14b/9), (150a/4), (16b/10), (17b/11), (21a/8), (21b/8), (22a/6), (23b/6), (26a/11), (27b/11), (28b/1), (30a/13), (32a/4), (32a/6), (32a/8), (33a/12), (34a/10), (34a/8), (35b/1), (37a/6), (39a/5), (3b/13), (43a/13), (44a/14), (44a/3), (46b/5), (4a/2), (52b/7), (53b/10), (55b/15), (56a/11), (56a/12), (57a/6), (57b/1), (57b/11), (57b/15), (62a/6), (63a/4), (67b/13), (68a/2), (72b/13), (72b/13), (72b/13), (78a/10), (78b/1), (79a/13), (79a/7), (79a/8), (7a/13), (7b/4), (7b/7), (80a/15), (81b/1), (81b/2), (82b/3), (83b/1), (84a/1), (86b/9), (87a/15), (88a/11), (88b/1), (89a/15), (89b/9), (8b/6), (8b/6), (90b/8), (91a/3), (91b/12), (91b/13), (91b/14), (91b/4), (92a/3), (93b/14), (93b/5), (95b/10), (95b/5), (98a/3), (98a/7), (99a/3), (9a/14), (9b/1), (9b/7), (47b/6)

g. + dür (111b/3), (113a/5), (118b/7),
(120b/10), (120b/8), (122b/7),
(123a/7), (124a/12), (124b/11),
(124b/11), (124b/14), (124b/15),
(125b/5), (126b/12), (126b/7),
(127b/6), (65a/15), (73a/14)

[= 131]

giciyig: Bk. giciyik

g. + e (101a/12), (102a/10), (110b/12),
(122b/2), (124b/5), (129b/14),
(142a/12), (149b/2), (64a/13), (65a/6),
(65b/8), (67a/5), (82a/8), (85a/14),
(99a/14)

g. + i (107a/12), (8a/8)

g. + in (106b/14), (49b/1), (93a/8)

g. + ine (3b/13)

[= 21]

giciyik: Kaşıntı.

g. + eyleye (74b/15)

g. + in (74a/8)

g. + lere (114a/8), (29a/6)

[= 4]

giciyüg: Bk. giciyik

g. + e (54a/2)

[= 1]

giçür-: Takmak

g.-eler (127b/3)

g.-se (17a/8)

g.-seler (110b/10)

[= 3]

gid-: Akmak.

g.-en (31a/5)

[= 1]

gid-: Yok olmak, elden çıkmak.

g.-e (105b/5), (10b/14), (114b/10),
(116a/11), (126a/15), (126b/14),
(12b/9), (12b/9), (146b/9), (147b/8),
(17a/10), (18b/8), (21a/14), (22a/11),
(23a/9), (25a/3), (2a/2), (2a/7),
(35b/14), (39a/10), (39a/7), (39b/12),
(42b/11), (65b/12), (68b/14), (69a/7),
(6b/5), (90b/7), (91b/6), (96a/6),
(99a/14)

g.-eler (147a/9)

g.-en (136b/15), (28b/11), (6b/1)

g.-üb (118b/4), (119a/12), (119a/13),
(121b/3)

[= 39]

gider-: Ortadan kaldırmak, yok etmek.

g.-dükden (143a/10), (145a/11)

g.-e (100a/3), (100a/4), (101a/1),
(101a/13), (101b/13), (101b/8),
(102b/12), (102b/6), (102b/9),
(103a/2), (103b/8), (103b/9),
(104b/13), (105b/12), (106a/1),
(106a/11), (106a/12), (106b/10),
(106b/14), (106b/9), (107a/2),
(107a/2), (107b/1), (107b/14),
(107b/14), (107b/15), (107b/8),
(108a/1), (108a/6), (108a/8), (108b/7),
(108b/8), (108b/9), (109a/7),
(109b/10), (109b/14), (109b/9),
(10b/1), (10b/15), (110b/1), (110b/11),
(111a/2), (111a/3), (111a/5), (111a/6),
(111b/13), (112a/1), (112a/6),
(113a/8), (114a/14), (118a/15),
(118a/9), (119b/8), (11a/10), (11b/7),
(120b/14), (121b/12), (121b/8),
(122a/10), (122a/4), (122a/4), (122a/5),
(122a/9), (122b/9), (123b/10),
(123b/12), (124a/2), (124a/6),

(124b/3), (126a/11), (126b/10),
 (126b/2), (127a/6), (127a/8),
 (127b/13), (127b/15), (128b/13),
 (128b/15), (129a/1), (129a/13),
 (129b/14), (129b/3), (12a/13), (12b/2),
 (12b/5), (130a/3), (130a/4), (130a/8),
 (130a/9), (130b/13), (130b/2),
 (130b/4), (131a/12), (131a/14),
 (131a/2), (131a/7), (132a/12), (132a/2),
 (133a/11), (133a/2), (133a/6),
 (133b/11), (133b/4), (133b/5),
 (133b/6), (134a/7), (135a/11),
 (135a/3), (135b/2), (136a/10),
 (136a/7), (136b/5), (136b/5), (136b/8),
 (136b/9), (137a/10), (137a/5),
 (137b/9), (138a/12), (138b/1),
 (138b/3), (138b/5), (138b/8),
 (139a/13), (139b/2), (139b/3),
 (139b/5), (13a/7), (13b/10), (140a/2),
 (141a/1), (141a/11), (141a/2), (141a/7),
 (141a/8), (141b/14), (141b/15),
 (141b/2), (141b/5), (142a/1),
 (142a/12), (142a/2), (143a/1),
 (144a/13), (144a/15), (144a/7),
 (144a/9), (144b/15), (144b/6),
 (145b/1), (145b/8), (146b/11),
 (146b/2), (146b/5), (147b/9),
 (148a/12), (148a/8), (148b/6),
 (149a/13), (149a/2), (149a/3), (14a/1),
 (14a/15), (14a/6), (14a/7), (14b/5),
 (14b/8), (150a/11), (150a/6), (15a/1),
 (15a/14), (15b/11), (16a/11), (16a/15),
 (16a/6), (16b/15), (16b/4), (16b/6),
 (16b/7), (17a/1), (17a/3), (17a/8),
 (17b/11), (18a/14), (18a/2), (18a/7),
 (19a/2), (19a/3), (19a/5), (19b/13),
 (19b/5), (1b/12), (20a/14), (21a/15),
 (21b/11), (21b/15), (21b/15), (21b/3),
 (22a/13), (22a/14), (22b/14), (22b/15),
 (23a/1), (23a/10), (23b/13), (24a/8),
 (25a/5), (25a/8), (25b/10), (25b/11),
 (26a/7), (26b/11), (26b/12), (26b/13),
 (26b/4), (26b/7), (27a/4), (27b/5),

(28a/13), (28a/14), (28a/15), (28b/1),
 (29a/8), (29b/4), (2a/12), (2a/14),
 (2b/11), (2b/15), (2b/3), (2b/8), (2b/9),
 (32a/14), (32a/15), (32b/1), (32b/15),
 (33a/15), (35a/1), (35a/3), (35b/2),
 (36a/10), (36a/5), (37a/10), (37b/15),
 (37b/2), (37b/4), (37b/9), (38a/13),
 (38a/13), (38a/15), (38a/6), (39a/11),
 (39a/9), (3a/12), (3a/2), (3a/5), (3a/7),
 (3b/12), (3b/12), (3b/3), (40a/5),
 (40a/6), (40a/6), (40a/7), (40a/8),
 (40b/14), (40b/4), (41b/13), (41b/3),
 (41b/4), (42a/3), (42b/12), (43a/15),
 (43a/5), (43b/12), (44a/12), (44b/12),
 (44b/3), (44b/5), (45a/5), (46a/11),
 (46b/14), (46b/4), (47a/10), (47b/12),
 (47b/14), (47b/2), (48a/1), (48a/13),
 (48a/2), (48b/6), (49a/4), (49a/7),
 (49a/8), (49a/9), (49b/11), (49b/2),
 (49b/4), (49b/5), (4b/1), (4b/1),
 (4b/12), (50a/1), (50a/11), (50a/11),
 (50a/14), (50a/15), (50a/4), (50a/5),
 (50a/6), (50b/12), (50b/13), (50b/15),
 (51b/9), (52a/1), (52a/10), (52a/3),
 (52a/4), (52a/9), (52b/14), (52b/2),
 (52b/4), (53a/11), (53a/9), (54a/2),
 (54a/4), (54b/10), (54b/12), (55b/9),
 (56a/1), (56a/10), (56a/12), (56a/7),
 (56a/9), (56b/8), (57b/2), (57b/7),
 (58a/7), (58b/14), (58b/2), (59a/1),
 (59a/13), (59a/14), (59b/11), (59b/8),
 (59b/8), (5a/12), (5a/14), (5b/1),
 (60a/5), (60b/5), (61a/4), (61b/15),
 (61b/8), (62a/12), (62a/12), (63a/1),
 (63a/2), (63a/3), (64a/15), (64b/11),
 (65a/11), (65a/13), (65b/5), (65b/6),
 (66b/7), (67a/11), (67a/11), (67a/12),
 (67b/9), (68a/11), (68a/12), (68a/7),
 (68b/13), (69a/15), (69b/2), (6a/10),
 (6a/15), (6a/6), (6b/2), (6b/3), (70a/9),
 (70b/7), (71b/1), (71b/10), (71b/13),
 (71b/3), (72a/10), (72a/15), (72b/10),
 (72b/14), (72b/4), (72b/6), (72b/8),

(73a/12), (73a/13), (73b/1), (73b/11),
 (74a/15), (74a/7), (74a/8), (74b/11),
 (74b/13), (74b/4), (74b/5), (75a/1),
 (75a/11), (75a/12), (75a/12), (75a/4),
 (75b/15), (75b/15), (76a/15), (76a/7),
 (76b/10), (76b/11), (76b/11), (77a/15),
 (77b/13), (78b/9), (79a/15), (79b/10),
 (7a/11), (7a/3), (7b/10), (7b/4), (7b/7),
 (7b/9), (80a/10), (80a/13), (80a/4),
 (80a/6), (80a/7), (80b/13), (80b/7),
 (80b/8), (81b/12), (84b/11), (85a/2),
 (85a/9), (86a/12), (86a/5), (88a/13),
 (88b/6), (89a/3), (89a/8), (89b/3),
 (8a/15), (8a/2), (8a/6), (8a/8), (8a/9),
 (8b/10), (8b/15), (8b/5), (8b/8),
 (90a/6), (90a/8), (90a/9), (91a/15),
 (91a/3), (91a/4), (91b/1), (91b/11),
 (92a/14), (92a/3), (92a/7), (92b/14),
 (92b/9), (93a/3), (93a/8), (93a/9),
 (93b/13), (94b/14), (94b/6), (94b/9),
 (95a/12), (95a/4), (95a/9), (96a/5),
 (96a/8), (96b/11), (97a/10), (97a/11),
 (97a/12), (97a/13), (97b/4), (98b/10),
 (98b/3), (98b/4), (99b/10), (9a/1),
 (9a/10), (9a/5), (9b/11), (9b/15),
 (9b/6), (26a/9), (79b/7)

g.-eler (121a/13), (122b/14), (69a/11)

g.-icek (62a/7)

g.-mege (129b/8), (3b/9)

g.-seler (80b/9), (24b/14)

g.-üb (12a/8), (13a/2), (19a/9), (44b/1),
 (69a/6)

g.-ür (100a/6), (101b/14), (102a/15),
 (102b/10), (103a/9), (104b/5),
 (109a/1), (111b/4), (111b/5),
 (114b/14), (115b/4), (116b/7),
 (11a/12), (11b/5), (122b/14), (123b/3),
 (126b/9), (127a/4), (127b/7), (128b/5),
 (128b/5), (128b/6), (128b/6), (12a/2),

(131b/4), (133a/15), (133b/13),
 (134a/7), (136a/11), (136b/13),
 (137b/12), (137b/15), (137b/2),
 (137b/4), (139a/14), (139b/7),
 (13b/15), (145b/7), (14b/14), (15a/6),
 (15a/7), (17a/2), (17b/13), (17b/13),
 (17b/2), (17b/2), (18b/10), (18b/2),
 (19a/14), (19a/2), (20b/5), (24b/1),
 (26a/7), (29a/14), (2a/5), (2b/9),
 (30a/6), (31b/5), (32b/9), (36b/14),
 (37a/1), (37a/5), (37a/7), (38a/3),
 (38a/5), (38b/3), (38b/5), (3b/5),
 (40a/1), (43a/8), (43a/9), (50a/1),
 (50b/3), (50b/3), (51b/11), (51b/14),
 (53a/3), (55b/14), (56b/12), (57b/3),
 (58a/3), (58a/3), (58a/4), (59a/9),
 (5b/7), (5b/8), (5b/9), (61b/6),
 (62b/12), (64a/10), (6a/1), (70b/14),
 (70b/5), (71a/11), (72a/3), (72b/9),
 (74b/11), (76b/3), (77a/14), (81a/13),
 (82b/13), (83a/14), (84b/12), (84b/15),
 (85b/2), (85b/4), (86b/2), (87b/5),
 (89a/11), (8b/12), (92a/6), (94a/1),
 (95a/6), (96a/11), (96a/13), (96b/5),
 (96b/6)

[= 630]

gine: Gene, yine.

g. (101b/13), (113b/1), (116a/2),
 (116a/5), (116a/5), (11a/5), (13b/12),
 (18b/4), (28a/13), (64b/13)

[= 10]

gir-: Girmek.

g.-meye (118b/10), (118b/11)

g.-se (106a/10), (109b/1), (12b/7),
 (139a/8), (16a/13), (19b/8), (26b/12),
 (40a/3), (47b/9), (55b/10), (77a/1),
 (80b/4), (86a/4), (9a/5)

g.-seler (13b/12), (16a/9), (20a/1),
(38b/2), (44b/11), (56a/6), (59a/12),
(94b/13), (99a/4)

g.-üb (112b/14), (129b/8), (143a/15),
(40b/8), (65b/10), (96a/5)

[= 31]

girü: 1. Yine, tekrar, bir daha, sonra. 2. Artık.
3. Başka, gayri.

g. (104a/10), (104a/12), (104b/1),
(104b/12), (104b/3), (113a/4),
(115b/14), (115b/15), (116a/1),
(116a/15), (116a/3), (117b/7),
(118b/15), (121a/6), (122a/13),
(122a/13), (129a/8), (139b/13),
(13a/11), (145a/3), (18a/10), (18a/12),
(18a/3), (1b/11), (38a/1), (42a/10),
(42a/10), (42b/12), (44b/11), (45b/8),
(46b/12), (52b/11), (54a/5), (56b/4),
(61a/8), (65a/2), (65b/11), (74a/5),
(79a/4), (97a/4)

[= 40]

git-: Gitmek, geçmek, yok olmak.

g.-di (148a/5)

g.-dügine (113a/11)

g.-meye (106a/15)

g.-mezse (2a/7)

g.-miş (68b/12), (78b/2)

g.-mişile (6a/6)

[= 7]

giy-: Giymek.

g.-ib (22a/7)

[= 1]

ğonca: <Far. Henüz açılmamış veya açılmak üzere olan çiçek, tomurcuk.

ğ. + cuğın (147b/2)

[= 1]

göbeg: Bk. göbek

g. + e (106b/5), (111b/10), (58a/12)

g. + ine (105b/9), (22b/10)

[= 5]

göbek: Göbek.

g. + den (55b/6)

g. + leri (47a/4)

[= 2]

göden: Kanatsız çekirge. “göden çekirge”

g. (80b/13)

g. + çekürgeçür (93a/14)

g. + çekürgeyi (80b/13)

[= 3]

gögercin: Güvercin.

g. (106a/15), (110b/15), (76a/5),
(88a/5), (88a/5)

g. + tamına (132b/9)

g. + üñ (76a/5)

g. + yuvasına (106a/14)

[= 8]

gögez: Bk. göğ(ü)s

g. + ağrılarına (14a/13)

[= 1]

gögis: Bk. gög(ü)s

g. + de (19a/3)

[= 1]

gög(ü)s: Göğüs.

g. + i (13a/14)

g. + inde (54a/8)

g. + ine (120b/1)

[= 3]

gögüs: Göğüs.

g. (124a/11), (133b/1), (20b/9),
(21b/10), (47b/12)

g. + ağırsı (15a/5)

g. + ağırsına (102b/13), (134b/6)

g. + de (136a/14), (139b/11), (146b/4),
(15a/1), (33b/1), (33b/2), (38a/3),
(42a/4), (47b/6), (60b/11), (73b/10),
(74b/10), (82b/9), (91a/12), (92a/8),
(92b/14)

g. + deki (73a/1)

g. + den (111a/11), (132b/15),
(133b/2), (134b/6), (146b/3), (33a/7),
(35b/5), (41b/13), (43b/1), (61a/10),
(61b/11), (72b/14), (86a/7)

g. + e (126b/11), (137a/12), (21a/10),
(57b/8), (66a/15), (70b/13)

g. + i (10a/14), (112a/14), (129a/10),
(143b/4), (14b/13), (33b/6), (49b/9),
(50a/2), (50b/3), (69b/10), (96a/9)

g. + iriligin (67a/12)

g. + iriligine (15a/2), (66a/15)

g. + ündeki (148a/13)

g. + zahmetine (101b/4)

[= 60]

gögüz: Bk. gög(ü)s

g. + den (11b/3), (45b/3)

[= 2]

gök: 1. Gök, gökyüzü. 2. Yeşil, mavi.

g. (38a/2), (38b/8), (53a/14), (56a/9),
(61a/6)

[= 5]

gökce: 1. Gök rengi, mavi. 2. Bu renkte olan. 3. Güzel, hoş a giden.

g. + bizile (93a/11)

[= 1]

gökcek: Bk. gökçek

g. (136a/7), (62a/9)

g. + eyler (108b/13), (121a/15),
(128a/5), (13a/14)

g. + eyleye (10a/13), (121a/2),
(129b/4), (6b/14), (99b/15)

[= 11]

gökçek: Güzel, sevimli, iyi.

g. (101b/12)

g. + eyler (91b/8)

[= 2]

gök süsen: Bk. gök süsen

g. (53a/14)

[= 1]

gök süsen: <T.-Far. Mavi zambak, mencevşe;
(*İris cermanica*).

g. (139b/14), (38b/8)

g. + e (38a/2)

g. + ile (56a/9)

g. + yağıdır (117a/8)

[= 5]

gölge: Gölge.

g. + de (107a/14), (16b/9), (38b/9),
(43b/8), (4a/10), (87a/1), (91a/1),
(94b/13)

g. + sinde (23a/9)

[= 9]

gölge: Gölge altında olan.

g. (101b/9)

g. + yerlerde (15b/14)

[= 2]

göm-: Gömmek.

g.-e kosalır (106a/14), (110b/14),
(110b/14)

g.-eler (127b/2), (138b/13)

g.-seler (132b/8), (132b/9), (66b/6)

g.-üb (50a/2)

[= 9]

göğ(ü): Bk.göğül

g. + i (50a/1)

[= 1]

göğlek: Gömlek.

g. (3b/4)

[= 1]

göğül: Göğül, kalp.

g. (100a/6), (115b/5), (122b/1),
(134a/6), (14b/15), (49a/10), (49b/15)

g. + den (132a/4)

g. + dönderür (89b/15)

g. + döndüğün (109a/1), (68b/13),
(70b/5)

g. + döndürür (114a/2), (136a/3),
(150a/15), (19b/4), (49a/10)

g. + dönmecligin (49b/15)

g. + e (21b/6), (49a/9), (49b/7),
(68b/13), (92a/15)

g. + kurdıdır (129b/2)

[= 24]

gör-: Görmek.

g.-di (26a/8), (65b/14)

g.-düm (148a/3), (148a/4)

g.-e (80a/13)

g.-eler (52b/10)

g.-en (13a/6), (30a/4), (71b/1),
(104b/12), (105b/9), (139a/8)

g.-icek (4b/2)

g.-meye (52a/11)

g.-mez (134b/1)

g.-ür (41a/8)

g.-ürse (18b/5), (34a/3), (89a/4)

[= 16]

göre: Göre, nazaran.

g. (116a/2), (18b/6), (53a/6)

[= 3]

görl-: Görülmek.

g.-e (85a/12), (96b/3)

[= 2]

göster-: Göstermek.

g.-ür (108a/11)

[= 1]

götür-: Sokmak; taşımak; kaldırmak; gidermek.

g.-düğince (81b/14), (90b/15)

g.-düm (148a/3)

g.-e (101a/4)

g.-icek (49a/12)

g.-mege (113a/5)

g.-se (101b/2), (104b/11), (122a/6),
(131a/8), (132b/11), (132b/4),
(139a/7), (140b/9), (147b/12),
(147b/13), (18b/11), (18b/8), (21a/8),
(28a/6), (32a/9), (33a/12), (34a/8),
(37a/9), (38a/9), (39b/11), (53b/10),
(53b/3), (5b/1), (61b/13), (65a/12),
(71b/6), (71b/7), (74a/10), (78b/11),
(83b/1), (84a/1), (91b/14), (96a/7),
(98b/6), (99a/3), (9b/7)

g.-seler (102b/1), (109b/13), (114a/13),
(117b/15), (122a/7), (132b/6), (13a/8),
(143a/4), (147b/14), (147b/9),
(150a/4), (21b/9), (23a/13), (25b/13),
(35b/7), (36a/6), (39a/13), (39a/15),
(44a/14), (44a/3), (55b/15), (56a/11),
(56b/1), (57a/6), (63a/12), (66b/4),
(70b/9), (78a/10), (78b/1), (84b/10),
(87a/15), (88b/14), (89a/1), (89a/3),
(90b/8), (95b/5), (98a/8), (98a/8)

[= 80]

götürün-: Sokmak, fitil türü ilaç kullanmak.

g.-se (24b/2), (27a/1)

g.-seler (7b/5)

[= 3]

gövde: 1. İnsan bedeninde baş, kol ve bacaklar dışında kalan bölüm. 2. Ağaç ve bitkilerin dallarının dışında kalan ana bölümü. 3. Hayvanlarda baş, ayak ve kuyruktan geri kalan bölüm.

g. (92a/13), (94a/1)

g. + de (104a/5), (104a/6), (106a/7),
(107a/13), (113b/4), (118a/15),
(135a/3), (135b/8), (137b/7),
(149b/12), (17b/6), (21b/13), (88b/8)

g. + deki (146b/5), (99a/14)

g. + den (108b/13)

g. + ditremek (142a/15)

g. + lere (122b/6), (86b/12)

g. + lerin (123a/13)

g. + segirdüğüne (125b/9)

g. + sine (7b/6)

g. + siyile (131a/2)

g. + ye (106b/14), (119b/15),
(120b/11), (120b/12), (122a/9),
(123b/1), (125a/13), (125a/8),
(131a/10), (139a/15), (141b/1)

g. + yi (113a/4), (136a/7), (50b/11),
(84b/13), (94b/13)

[= 41]

göyün-: Bk. göyün-

g.-miş kurşunu (4b/11)

[= 1]

göyün-: Yanmak, sızlamak; olgunlaşmak.

g.-düğün (108b/8), (58b/14)

g.-düginden (102b/14), (46b/13)

g.-düğine (103a/15), (110b/5),
(119a/5), (119a/7), (120b/1),
(121a/12), (121a/12), (33b/11)

g.-ince (127a/13)

g.-melerine (51a/5)

g.-mesinden (5b/11)

g.-mesine (15a/2), (16a/3)

g.-mesini (52a/10)

g.-miş (100b/2), (107a/13), (24a/14),
(39a/8), (76a/1), (88a/11)

g.-miş balgımı (100b/3)

g.-miş hılıtları (71a/10)

g.-mişdür (45b/9)

g.-mişin (18a/12)

g.-mişinden (18a/13), (3b/5), (48b/12)

g.-mişini (55a/9), (61a/6), (67a/8)

g.-mişini (45b/8)

g.-miş kuruşun (7a/13)

g.-miş kuruşundur (18a/6)

g.-üğüne (17a/5)

[= 38]

göyündür:- Yakmak, sızlattmak.

g.-dükden (3b/6)

g.-eler (104a/13)

g.-medin (18a/10), (3b/8), (67a/7),
(98b/4)

g.-mesini (48b/13)

g.-seler (105b/6), (111a/8), (12a/12),
(12a/7), (12b/4), (12b/5), (130b/14),
(135a/7), (139b/8), (140b/14),
(142b/12), (142b/3), (145b/13),
(146b/12), (16b/6), (18a/9), (22b/10),
(22b/12), (23b/5), (26b/6), (35a/10),
(38b/15), (39b/6), (3b/12), (42b/6),
(44b/14), (4a/11), (4b/6), (53b/11),
(54b/10), (54b/9), (55a/14), (56b/8),
(5b/14), (61a/4), (68a/12), (74a/6),
(79b/14), (82a/15), (82a/5), (82a/6),
(83b/10), (87b/14), (90b/15), (93a/11),
(96b/9), (98a/9)

g.-üb (105a/15), (105b/11), (106a/11),
(106a/5), (107b/14), (110a/13),
(110b/10), (110b/9), (111b/2),
(135a/4), (140a/12), (146a/2),
(146b/9), (149a/5), (23b/5), (45b/2),
(54b/13), (54b/15), (55b/2), (67a/4),
(68a/9), (76b/9), (79a/8), (81a/2),
(83a/12), (88a/9), (98a/15), (98b/2)

g.-ür (108b/15)

g.-ürler (16b/8), (88a/6)

[= 85]

göz: Göz.

g. (101a/4), (108b/15), (123a/13),
(136a/7), (137a/15), (138b/7),
(140a/2), (2b/9), (37a/8), (3b/13),
(5b/2), (70b/14), (76b/9), (86a/12)

g. + ağırları (42a/12)

g. + ağırların (2b/9)

g. + ağırlarına (34a/14), (51a/3)

g. + ağırsın (18a/13), (18a/2)

g. + ağırsına (103a/11), (11b/8),
(18a/1), (3b/13), (65a/11), (70a/11),
(95b/11)

g. + ağırsından (71a/7)

g. + altında (106b/9), (149a/10)

g. + bulandığına (123a/5)

g. + cıbanlarına (19a/4)

g. + cıbanlarına (140b/9)

g. + de (100b/8), (102b/15), (102b/4),
(102b/6), (109b/13), (11b/11),
(137a/5), (138a/12), (138b/8),
(139a/9), (142b/8), (145a/15),
(145b/10), (22b/14), (22b/2), (24b/15),
(28b/6), (30a/10), (32a/13), (37a/11),
(3b/11), (3b/7), (50a/14), (50a/15),
(58b/2), (5a/12), (60a/13), (61b/7),
(65a/10), (65a/13), (67a/5), (73a/4),
(7a/11), (7b/4), (87b/5), (89a/2),
(89b/3), (90a/9), (98b/10), (98b/3),
(98b/4), (99a/1), (9b/10), (9b/14)

g. + degmeye (89a/1)

g. + deki (16a/7), (48b/7), (73a/11),
(89a/8), (90a/11), (90a/6)

g. + delügi büyüdüğüne (148b/3)

g. + den (3b/11), (41b/2), (41b/2),
(4b/11), (60a/15), (85a/14)

g. + dikildüğüne (109a/8)

g. + e (100a/3), (101b/4), (102b/6),
(105b/1), (105b/10), (105b/6),
(106a/1), (106a/11), (106a/12),
(106a/5), (109b/9), (110a/10),
(110b/10), (110b/4), (111a/1),
(112b/13), (119b/9), (122a/10),
(122a/10), (127b/14), (128b/5),
(12b/12), (131a/3), (132a/3),
(135a/11), (136a/6), (136b/13),
(137a/10), (137b/9), (138b/1),
(138b/7), (139a/13), (139b/3),
(139b/8), (140a/12), (141a/13),

(141b/15), (141b/7), (142a/2),
(142b/12), (144a/12), (144a/3),
(144b/11), (146b/11), (146b/13),
(148b/3), (149a/10), (14a/1), (17b/11),
(18a/13), (18a/14), (18a/3), (18b/2),
(20a/3), (23a/1), (26b/3), (28b/1),
(29b/10), (29b/7), (29b/8), (2b/9),
(35a/3), (37a/7), (3b/11), (42a/1),
(42a/12), (42a/3), (43b/15), (44a/1),
(44a/1), (44b/1), (46b/2), (48b/7),
(49a/12), (49a/8), (49a/9), (49b/1),
(50b/9), (55a/9), (56b/1), (5b/2),
(5b/8), (5b/9), (60a/11), (61a/14),
(64b/3), (65a/10), (65a/12), (66a/12),
(67a/3), (67a/5), (71b/1), (71b/2),
(78a/5), (79b/13), (7b/3), (84a/7),
(84b/8), (87a/4), (87b/1), (87b/14),
(87b/4), (89a/2), (89a/7), (89b/6),
(89b/8), (8b/3), (90a/11), (90a/6),
(90a/9), (91a/9), (93a/12), (94a/14),
(95a/13), (95a/4), (96b/15), (97a/1),
(98b/2), (9b/14)

g. + giciyigine (3b/13)

g. + i (107a/8), (111a/1), (134a/12),
(134a/9), (135b/9), (137a/8), (137a/9),
(138b/8), (141b/7), (144a/12),
(144a/3), (145a/8), (146b/12),
(146b/13), (148a/5), (14a/13), (18b/4),
(29b/4), (2b/9), (39b/12), (39b/12),
(40b/3), (40b/3), (40b/4), (56b/15),
(64b/3), (65b/2), (69a/3), (71b/6),
(71b/7), (73a/4), (77a/7), (78a/14),
(80a/3), (83b/8), (85a/15), (89b/6),
(90a/8), (93a/13), (93b/13), (93b/9)

g. + in (132b/11), (132b/6), (134b/3),
(146a/11), (71b/6), (71b/6)

g. + inde (142a/1)

g. + ine (103b/8), (142a/2), (145a/7),
(17b/13), (7b/2), (91a/2)

g. + ini (105b/8)

g. + iriligin (67a/11)

g. + kabağında (131a/2)

g. + karardüğün (136a/11), (28b/1),
(37a/7), (49a/9), (63a/2), (73b/1),
(88b/5), (95a/14)

g. + karardur (103a/2)

g. + kararmasın (55b/14)

g. + karartmasına (54a/8)

g. + ler (7b/2)

g. + lerde (51b/13), (87a/11)

g. + lere (24b/14), (7b/7)

g. + leri (134b/1), (134b/3), (29a/15),
(7b/1)

g. + lerin (26a/1), (71b/3)

g. + lerindeki (103b/9)

g. + lerine (39a/5)

g. + lerinüñ (61a/7)

g. + otlarına (138b/13), (138b/3),
(5a/1), (63a/2)

g. + perdesine (24b/5)

g. + şancusına (66a/8)

g. + süz (83a/14)

g. + şişdüğine (41b/1)

g. + şişlerine (50b/9)

g. + ün (3b/7)

g. + üñ (110b/4), (144a/4), (24b/11),
(41a/15), (53a/11), (66a/13), (74b/4),
(79b/7)

g. + üñ kabağları (25a/1)

g. + üñ kabağlarında (140a/10)

g. + üñ perdesin (23a/1)

g. + üñ perdesine (137a/11)

g. + yırtlazına (87a/12)

g. + zahmetlerine (95a/14)

[= 318]

göz çiğdemi: Gezdigeçti, sarı süsen, bataklık süseni, kelbaş, kılıç otu; (*Iridaceae pseudacorus*). Krş. aymārūkālīs

g. (37a/8)

[= 1]

gözen: Keler, bir çeşit kertenkele. Krş. ibn-i 'ırus, rāsū.

g. (4a/7)

[= 1]

gözlü: Herhangi bir biçimde veya renkte gözü olan.

g. (61a/7)

[= 1]

gözlüce ot: Gözlüce yaprak denilen, yapraklarında yemişi olan bir bitki. Krş. bārīlūmāyin

g. (43b/2)

[= 1]

gözsüz sepek: Kör sıçan, köstebek olarak da bilinen bir hayvan. Krş. ħuld.

g. + dür (107b/13)

[= 1]

gözüük- Görünmek.

g. -e (89a/2)

[= 1]

gözyaşı: Gözyaşı bezlerinin salgıladığı, bazı etkilerle akan duru sıvı damlacıklarından her biri, yaş.

g. + n (7b/7), (8b/3)

g. + nı (38a/5)

[= 3]

gunāb: <Ar. Hünnap, kızılığde, üvez ağacı; (*Sorbus aucuparis*). “unnāb”

ğ. + şuyının (69b/11)

[= 1]

gūs: <Ar. Menenjit hastalığı. “leysegūs?”

ğ. + zahmetine (84b/3)

[= 1]

guşsa: <Ar. Keder, üzüntü.

ğ. (41b/14)

ğ. + sın (89a/11)

ğ. + yı (101b/13), (101b/14), (133a/2), (47a/10)

[= 6]

guzza: Bk. guşsa

ğ. + dan (39b/13)

[= 1]

güc: Bk. güç

g. (43b/4)

g. + ile (64a/12), (9b/3)

[= 3]

güç: Güç, kuvvet; zor.

g. + ile (43a/3)

[= 1]

gül: <Far. 1. Gül. (*Rosa*). 2. Çiçek.

g. (109a/4), (16b/1), (17b/15), (18a/2), (25b/9), (27b/5), (28a/13), (29b/12), (32a/8), (32b/13), (33b/6), (38a/12), (45a/8), (47a/1), (47a/9), (52b/13), (55b/15)

g. + e (39b/14), (42a/8)

g. + i (120a/13)

g. + ile (41b/1), (47b/14)

g. + yaprağıla (46b/3)

g. + yaprağın (120a/11)

g. + yaprağıyla (46a/13)

[= 25]

gül şuyı: Gül suyu.

g. (126a/2)

g. + la (103a/11), (150a/14), (18a/2), (2b/8), (45a/8), (61a/14), (71a/5), (90b/13)

g. + n (2b/8)

g. + nda (29b/12)

[= 11]

gül yağı: Gül yağı.

g. (119a/13), (120b/10), (16b/1), (4b/10)

g. + dur (119b/6)

g. + la (12b/6)

g. + n (119a/11), (17b/15), (24b/6),
(33b/6)

g. + na (52b/13)

g. + nı (66b/4)

g. + yıla (102b/5), (106b/9), (107b/15),
(10a/14), (111a/14), (119b/2),
(123a/4), (13b/10), (144a/13),
(144a/4), (147b/1), (25b/9), (27b/5),
(28a/13), (32a/8), (32b/13), (38a/12),
(47a/1), (55b/15), (66a/11), (66a/7),
(67a/1), (71b/7), (84b/1), (85a/6),
(86a/1), (94b/1), (94b/8), (96a/14)

g. + yla (47a/9)

[= 42]

gümiş: Gümüş.

g. + ma^cdeninde (64b/15)

[= 1]

gün: Gün, yirmi dört saatlik zaman dilimi;
güneş.

g. (101a/1), (101a/8), (101a/9),
(106b/10), (107a/15), (113a/2),
(113b/1), (115a/3), (115a/3), (115a/7),
(115b/1), (115b/12), (116a/14),
(116a/8), (116b/9), (117a/4), (117a/6),
(117b/13), (117b/7), (117b/7),
(118a/12), (118a/3), (118a/6),
(118b/15), (119a/11), (119a/2),
(119b/3), (120a/12), (121a/1),
(121a/6), (123b/1), (124a/7),
(126a/13), (126a/3), (128a/13),
(128a/3), (128a/6), (129b/4), (12a/1),
(12a/14), (12b/8), (132a/11),
(134a/13), (135a/2), (138a/7),
(138b/13), (13b/11), (140a/5),
(141b/12), (142a/2), (146a/3),
(147a/8), (14b/4), (18a/2), (23a/3),
(23b/6), (24b/10), (25a/11), (28a/11),

(28a/12), (28a/12), (34b/4), (38b/9),
(39a/15), (40a/8), (43b/7), (48a/10),
(49b/14), (54a/1), (55b/6), (58b/12),
(58b/12), (60a/1), (60a/2), (60a/4),
(61b/1), (61b/5), (62a/4), (65b/12),
(65b/14), (65b/4), (65b/6), (66a/10),
(69b/2), (6b/10), (6b/11), (6b/12),
(6b/9), (71b/12), (72a/14), (76a/6),
(81b/4), (82a/4), (84a/4), (88b/3),
(91b/7), (95a/7), (97b/13), (97b/7)

g. + de (101a/13), (112a/2), (113a/3),
(120a/14), (121b/13), (123b/1),
(12a/1), (135b/4), (13b/12), (144b/4),
(145a/9), (146a/11), (14a/5), (14b/5),
(18b/9), (20a/7), (23b/9), (29b/3),
(2a/12), (2a/9), (33b/9), (39b/12),
(3a/11), (43b/9), (4b/7), (4b/8), (4b/8),
(6b/13), (75a/4), (76a/3), (91b/6),
(95b/13), (9a/1)

g. + den (66b/11), (85a/8), (86b/3)

g. + e (113b/1), (117b/7), (12b/4),
(135a/2), (135b/4), (135b/4),
(145a/10), (148a/12), (14a/5), (2a/2),
(2a/9), (2b/3), (35b/8), (37b/1),
(43b/9), (48a/11), (60a/2), (65b/10),
(75a/3), (78b/9), (81a/2), (92a/2),
(96b/11), (9a/1), (9a/10), (2a/11)

g. + inde (103b/11), (2a/10), (86b/1)

g. + lerde (71a/3)

g. + lerinde (134a/13)

g. + yakduğına (66a/10)

[= 167]

gündüz: Gündüz.

g. (42b/12)

[= 1]

güneş: Güneş

g. + de (107b/8), (116a/8), (117a/6),
(118a/6), (118b/15), (119a/2), (11a/5),
(124a/15), (134a/8), (140b/11),
(50b/11), (72a/4), (95a/7)

g. + e (105a/1), (110b/2), (113b/9),
(114b/11), (114b/4), (114b/5),
(116a/7), (116b/4), (120b/15),
(120b/6), (124b/7), (126a/13),
(128a/2), (128b/8), (131a/12),
(134b/15), (138a/6), (140a/7), (2a/10),
(2a/6), (39a/9), (49a/7), (92a/3),
(93b/1), (94b/15)

[= 38]

güneyik: Hindiba, yaban marulu, güneyik,
göyinek; (*Cichorium endiva*).

g. + koşusına (9a/15)

[= 1]

günlük: Bk. günlük

g. + ile (75a/10)

g. + le (37b/1)

[= 2]

günlüg: Bk. günlük

g. + ile (66a/11)

[= 1]

günlük: Günlük ağacı ve bundan elde edilen
zamk; ak günlük (*Boswelïa*), kara günlük
(*Cortex styracis*) olmak üzere iki türü bulunur.

g. (112a/10)

g. + dür (21b/7)

g. + ile (110a/10), (136b/8), (41b/1),
(76b/13), (97a/2)

g. + unıyıla (37b/15)

[= 8]

gürle-: Gürlemek.

g.-yen (106b/11)

[= 1]

güve: Kurtçuğu yapağı, yünlü kumaş ve
dokuma yiyen pul kanatlılardan bir böcek;
(*Tine pellionella*).

g. (18b/13), (31a/1), (82a/15)

g. + kesmekten (6a/5)

g. + si (18b/13)

g. + yi (24b/7)

g. + yimişi (37a/6)

[= 7]

güvüldü: Kulak uğultusu.

g. + gine (117a/10)

g. + sin (100a/2), (126a/10), (127a/5),
(38b/3), (74a/8)

g. + sine (123a/2), (123b/11), (123b/2)

[= 9]

güyegü otı: Güveği otu, kekik otu, zater;
(*Origanum vulgare*).

g. (114a/4), (30b/11), (77b/14)

g. + la (104b/4)

g. + yıla (41b/12)

[= 5]

-H-

habb: <Ar. 1. Tane, çekirdek, tohum. 2.
Yuvarlak olarak hazırlanmış ilaç, hap.

h. + ıdur (56a/4)

h. + ından (56a/4)

h. + ını (56a/5)

h. + ını (56b/10)

[= 4]

ḥabbetü'l-ḥazrā: < Ar. Sakız ağacının yemişi, meneviş, çitlembik; (*Pistacia terebinthus*).

h. + yaprağına (135b/13)

[= 1]

ḥabbü'l-belesān: < Ar. Pelesenk ağacı tohumu; (*Commiphora opobalsamum*).

h. (38b/6)

[= 1]

ḥabbü'n-nīl: < Ar. Mavi gece sefası, çivit tohumu; (*Ipomoea hederacea*).

h. (86b/4)

[= 1]

ḥabbü's-selāṭīn: < Ar. Sütlegən bitkisinin tohumu; (*Euphorbia*). Krş. dend.

h. + dür (114a/5)

[= 1]

ḥabbü's-sümne: < Ar. Yabani kenevir tohumu; (*Cannabis sativa*). Krş. şāhdāne-i berri

h. (86b/8)

[= 1]

ḥabeş: < Ar. Afrika'nın Kızıldeniz sahilinin güneyinde yer alan bir ülke, Etiyopya.

h. + den (87b/4)

[= 1]

ḥacer-i a'rābī: Fil kemiğine benzeyen bir taş, Arap taşı.

h. (88a/8)

[= 1]

ḥacer-i bahrī: Deniz kenarlarından çıkartılan beyaz bir taş. "Mercan"; (*Corallium rubrum*).

h. (89b/11)

[= 1]

ḥacer-i billūr: < Ar. Gayet parlak ve şeffaf taş veya pek saf ve temiz beyaz cam, kristal.

h. (88b/13)

[= 1]

ḥacer-i bülse: Natruna benzeyen, üzerinde noktacıklar olan altın rengi bir taş. "hacer-i bulis"

h. (89a/14)

[= 1]

ḥacer-i ırākī: Bilegü taşı.

h. (89a/6)

[= 1]

ḥacer-i efrikī: Siyah boya çıkartan bir taş, boyacılar taşı. "hacer-i afriki"

h. (87b/11)

[= 1]

ḥacer-i ermenī: Lacivert renkli bir taş.

h. (89b/14)

[= 1]

ḥacer-i ferāmī: Karaca bir taş.

h. (88a/6)

[= 1]

ḥacer-i ḡāḡāṭī: Cehennem deresi taşı.

h. (88a/10)

[= 1]

ḥacer-i ḥabeṣī: Yeşil renkli olan ve genellikle Habeş'den gelen bir tür zebercet.

h. (87b/3)

[= 1]

ḥacer-i ḥezfī: Mısır'da hamamotu, yerine kullanılabilen tüy dökücü toz elde edilen ve çömlekçi balçığı gibi yarık yarık olan bir taş. “hacer-i hurfi”

h. (88a/15)

[= 1]

ḥacer-i kubbī: Benî İsrail zeytini denilen bir taş. Krş. ḥacerü'l-yehūd

h. (87a/12)

[= 1]

ḥacer-i menfī: Genellikle Mısır'da bulunan, zeytin hacminde bir taştır. “hacer-i münifi”

h. (88b/12)

[= 1]

ḥacer-i müşakkak: Rengi safrana benzeyen, genellikle batı bölgelerinden olan bir taş.

h. (87a/10)

[= 1]

ḥacerü'd-dīk: Horoz karnından çıkan bir taş.

h. (89a/9)

[= 1]

ḥacerü'l-bārḳī: Aya kadar bir taş.

h. (90a/2)

[= 1]

ḥacerü'l-bakar: Sığırın öd kesesinden çıkan ve kıl düşürme ilacı olarak kullanılan bir taş.

h. (89b/3)

[= 1]

ḥacerü'l-busa: Genellikle Hicaz denizinde bulunan beyaz bir taş.

h. (90a/1)

[= 1]

ḥacerü'l-esdā: Emcek taşı, meme taşı, süt taşı.

h. (88b/5)

[= 1]

ḥacerü'l-ḥayye: Yılan taşı, rengi ve billur yapısı farklı birçok türü olan, minerallerin başkalaşmasıyla oluşan kütle, serpantin.

h. (88b/7)

[= 1]

ḥacerü'l-ḥūt: Balık beyrinde bulunan beyaz ve berrak bir taş.

h. (89b/9)

[= 1]

ḥacerü'l-hindī: Kan kesici bir taş.

h. (88b/9)

[= 1]

ḥacerü'l-isfenc: Sünger taşı.

h. (88a/13)

[= 1]

ḥacerü'l-kamer: Ay köpüğü, geceleri ay ışığında bulunduğu söylenen şeffaf bir çeşit taş.

h. (87b/8)

[= 1]

ḥacerü'l-kelb: Köpek taşı.

h. (87b/15)

[= 1]

ḥacerü'l-kerkī: Genellikle Hindistan denizinin kenarında çok bulunan beyaz bir taş.

h. (88b/14)

[= 1]

ḥacerü'l-meşāne: İnsanın mesanesinden çıkan taş.

h. (89b/1)

[= 1]

ḥacerü'l-yehūd: Benî İsrâil zeytini denen bir taş.

h. (87b/5)

h. + uḡ (87a/13)

[= 2]

ḥacerü'n-nār: Çakmak taşı.

h. (89a/11)

[= 1]

ḥacerü'r-raḥā: Değirmen taşı, değirmende, dönerek taneleri ezen yuvarlak taş.

h. (89b/13)

[= 1]

ḥacet: < Ar. İhtiyaç.

h. + de (135a/1), (16b/9)

h. + lerin (147a/15)

h. + vaktinde (113b/11), (4a/4), (91a/2)

[= 6]

ḥacl: < Ar. Keklik kuşu; (*Perdrix*). “hacel”

h. (90a/4)

[= 1]

ḥad: < Ar. Had, sınır; derece; hummalarda ağırlaşma dönemleri.

h. + den (108b/15), (88a/4)

h. + dince (69a/10)

[= 3]

ḥadāʾ: < Ar. Dölengeç kuşu, çaylak kuşu; (*Milvus migrans*).

h. (90b/12)

[= 1]

ḥadak: < Ar. Patlıcan; (*Solanum melongena*).

h. (91a/4)

[= 1]

ḥadīd: < Ar. Demir.

h. (90a/14)

[= 1]

ḥafakān: < Ar. Kalp sıkışması, çarpıntı. Krş. yürek oynaması.

h. (109a/2), (53a/3)

h. + a (109a/3), (137a/9), (142b/11), (148b/9), (17a/1), (22a/12), (48b/8), (84b/15)

h. + ı (109a/7), (3b/9), (62b/12), (5b/8)

[= 14]

ḥaffif: < Ar. Miktarı az, sindirimi kolay (yiyecek).

h. + dür (137a/12), (22a/2)

[= 2]

ḥaḳ te'ālā celle celāluhu: <Ar. Şanı yüce olan Allah.

ḥ. (134b/2)

[= 1]

ḥāl: <Ar. Durum.

ḥ. + i (22a/4)

ḥ. + inde (113a/5)

[= 2]

ḥalbīṣā: <? Yabani semiz otunun sütlüsü.

ḥ. (96b/2)

[= 1]

ḥalbūb: <Ar. Akça otu, sultan otu, yer fesleğeni, halime. “hulbub”

ḥ. (98a/1)

[= 1]

ḥalenc: <? Demircilerin kömür yaptığı bir çam ağacı türü.

h. (107b/5)

[= 1]

ḥalfā: <Ar. Kırdıra, düğün otu, dağ otu ve yakı otu da denilen bitki; (*Stipa tenacissima*).

ḥ. (96b/8)

[= 1]

ḥalīme: <Ar. Akça otu. Krş. ḥalbūb

ḥ. (98a/2)

[= 1]

ḥalk: <Ar. Halk.

h. (147b/15), (18b/11), (68a/1)

h. + ı (1b/14)

h. + katında (132b/12)

[= 5]

ḥalk: <Ar. Etrafında olan ağaç dallarına ve benzeri çubuklara sarılmış asma, yemeklere konulan üzüm salkımı gibi olan bir bitki. “halık, hullak, hılk”

ḥ. (96b/3)

[= 1]

ḥalka: <Ar. Çeşitli metallerden veya tahtadan yapılmış çember.

ḥ. (132a/6)

ḥ. + cuk (17a/7)

[= 2]

ḥall: <Ar. Sirke.

h. (106b/1)

[= 1]

ḥall: Bk. ḥall

h. + eder (148b/7)

[= 1]

ḥall: <Ar. Ezilme, erime, yumuşama.

ḥ. (104a/3), (122b/10), (5b/3)

ḥ. + ède (100a/13), (111a/9), (140b/6), (86a/10), (26b/7), (2b/5), (61b/6), (92a/14), (92a/7), (98b/12), (31b/14)

ḥ. + eder (115b/2), (117b/9), (136b/6)

ḥ. + edüb (122a/3), (19b/1), (85a/1)

ḥ. + ètseler (130a/8), (64b/14), (70a/3), (19b/1), (40a/15), (19a/15)

ḥ. + eyleseler (18a/4)

h. + eyleye (112a/14), (55a/12),
(68b/10) (5b/4), (138a/2), (14b/10),
(19a/15), (19a/6), (19b/15), (29a/10),
(42a/5), (79a/12)

h. + eyleyüb (41b/6)

h. + olunca (77a/11)

[= 42]

hām: < Ar. Olgunlaşmamış, işlenmemiş,
pişmemiş, ham.

h. (119a/15), (119b/5), (125b/15),
(127a/2), (69a/10)

h. + encīri (74b/2), (74b/5)

h. + encīrile (117b/11)

h. + hıltdan (72b/7)

h. + hılftı (114a/6)

h. + hılftları (100b/10), (104b/13),
(78b/7)

h. + ı (111b/11)

h. + ıdur (3b/3)

h. + la (72b/4)

[= 16]

hām: Bk. hām

h. + iken (47b/1)

[= 1]

hamāhān: < Far. Demir sandalı olarak bilinen
siyah renkli bir taştır; erkeği ve dişisi olur.
“humahan”

h. (109b/6)

[= 1]

hamām: < Ar. Yıkılacak yer, yunak, ısıdam.
hamam.

h. (118a/15), (120b/3), (122b/2),
(123b/10), (89b/4)

h. + a (13b/12), (94b/13)

h. + da (124a/15), (125a/7), (125b/4),
(17b/9), (46b/4), (72b/3), (72b/5)

h. + dan (34b/7), (62b/14), (89b/4)

h. + içinde (74b/12)

[= 18]

hamāmā: < Ar. Hamama otu, güvercin otu,
kestek; (*Amomum granum paradisi*).

h. (114b/3), (98b/15)

[= 2]

hamel: < Ar. Semânın kuzey yarımküresinde
Sevr burcu ile Süreyya manzumesinin
yakınlarında bulunan bir burç ki, Güneş buraya
Martın dokuzunda dâhil olur.

h. (143a/2)

h. + burucında (147a/6)

[= 2]

hamīr: < Ar. 1. Maya, mayalamak. 2. Hamur.

h. (108a/2)

h. + e (64b/5)

h. + édüb (103a/13)

h. + i (108a/4), (108a/6)

h. + süzdür (22a/2)

[= 6]

hammām: Bk. hamām

h. + da (126a/5)

[= 1]

ḥamr: <Ar. Sarhoş edici içecek, şarap. Krş. süci.

h. (108a/9)

h. + dan (24a/14)

[= 2]

ḥanāzīr: <Ar. Sıracı adı da verilen bir tür çiban.

h. + e (102a/11), (104b/8), (107b/13), (108a/1), (136b/7), (144b/12), (32a/12), (34b/3), (38a/10), (40b/11), (41b/6), (45a/2), (46a/5), (51b/8), (54a/10), (58a/15), (59b/11), (59b/3), (5b/3), (68b/7), (68b/9), (74b/2), (79a/9), (89a/14)

h. + i (114b/14), (19a/1), (44a/1), (77a/10)

h. + rencine (26b/7)

h. + şişlerine (55a/11)

h. + zahmetine (63b/12), (83b/4)

h. + zahmetlerin (26b/4)

[= 33]

ḥanāzīr: Bk. ḥanāzīr

h. + e (4a/12)

[= 1]

ḥanāzīr: Bk. ḥanāzīr

h. (9b/6)

h. + e (100a/13), (61b/4)

[= 3]

ḥanderūs: <Gr. 1. Çavdar türünden bir ot; (*Secale cereale*). 2. Aksırık otu, kündüs; (*Gypsophila struthium*).

h. (109b/15)

[= 1]

ḥanšā: <? Yaprığı gendene yaprağına benzeyen, tepesinde beyaz çiçekleri olan bir bitki.

h. (110a/3)

[= 1]

ḥarāb: <Ar. Bozulmuş, harap.

h. + yerlerde (72b/11)

[= 1]

ḥaram: <Ar. 1. Din kurallarına aykırı olan, dinî bakımdan yasak olan, helal karşıtı. 2. Yasak.

h. (30a/5)

[= 1]

ḥarāmī: <Ar. Hırsız, haydut, yol kesen.

h. + den (147b/11)

[= 1]

ḥarāni: Küçük tencere.

h. + ye (118b/12)

[= 1]

ḥarāret: <Ar. 1. Sıcaklık. 2. Susama, susuzluk.

h. (29a/14)

h. + de (75b/8)

h. + den (112a/6), (120b/8), (25a/15), (52b/15), (58b/4), (69b/9)

h. + i (120a/15), (121a/9), (123a/12), (126a/7), (46a/5), (47a/6), (49a/3), (51a/15), (70b/5), (73b/6), (76b/4), (7b/4), (82b/12)

h. + in (102b/10), (126b/10), (52a/12), (70b/8)

h. + ine (121a/7)	h. (101a/2)
h. + ini (5b/5)	[= 1]
[= 27]	ḥarbak-ı esved: < Ar. Kara çöpleme otı; (<i>Helleborus orientalis</i>).
ḥarāret-i garīziyye: < Ar. Vücut ısısı, doğal ısı.	h. (101a/11)
h. + yi (49a/3)	[= 1]
[= 1]	ḥardal: < Ar. Hardal, turpgillerden, sarı çiçekli, deriyi yakıcı nitelikte olan ve tohumu hekimlikte kullanılan, tadı acı ve bir yıllık bir bitki; ve bu tohumun toz durumuna getirilmiş veya sirke ile karıştırılarak yapılmış macunu.
ḥarāretlū: ısısı, sıcaklığı fazla olan.	h. (100a/4), (114a/4), (92a/3)
h. (42a/15)	h. + dānesi (27b/10)
[= 1]	h. + ı (100a/14), (125a/10), (125a/8), (46a/8)
ḥarāṭīn: < Ar. Yer solucanı, halkalılardan, nemli topraklarda yaşayan bir solucan; (<i>Lumbricus terrestris</i>).	h. + ıla (135a/14), (35a/7), (74a/8)
h. (101b/14)	h. + yağı (125b/1), (126b/7)
[= 1]	h. + yağıdur (125a/2)
ḥaraza: < Ar. Sığırın öd kesesinden çıkan ve kıl düşürme ilacı olarak kullanılan bir taş. Krş. ḥacerü'l-baḳar.	h. + yaprağına (46a/6)
h. (89b/4)	[= 15]
[= 1]	ḥardal: Bk. ḥardal
ḥarbak: < Ar. Çöpleme otu; Ak çöpleme, (<i>Helleborus albus</i>) ve kara çöpleme, (<i>Helleborus orientalis</i>) olmak üzere başlıca iki türü vardır.	h. (126b/11)
h. (139a/4), (38a/13), (81b/15)	[= 1]
h. + dur (98a/3)	ḥaref: < Ar. Çamurdan yapılan, ateşe dayanıklı kap, çanak, çömlek. “hazef, fahhar, sifal”
h. + ı (101a/13), (101a/3), (101b/7)	h. (102a/9)
[= 7]	[= 1]
ḥarbak-ı ebyaz: < Ar. Kar çiçeği, dokuzdipli, gelgeç, süsengillerden, beyaz ve pembe çiçekler açan soğanlı bitki; (<i>Leuconium</i>)	ḥareket: < Ar. Hareket.
	h. (83a/8)

h. + édüb (125a/11)	h. (68a/1)
h. + étdürelər (115b/15), (116a/2), (116b/9), (117b/7), (125a/10)	[= 1]
h. + i (100a/9)	ḥarfü'r-rā: < Ar. Arap alfabesinin onuncu harfi. "re".
[= 8]	h. (132b/13)
ḥarf: Bk. ḥarf	[= 1]
h. + inde (96b/3)	ḥarfü's-sa: < Ar. Arap alfabesinin dördüncü harfi. "se".
[= 1]	h. (75a/5)
ḥarf: < Ar. Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod.	[= 1]
h. + inde (85a/11)	ḥarfü's-sīn: < Ar. Arap alfabesinin on ikinci harfi. "sin".
h. + ül (1b/8)	h. (142b/7)
[= 2]	[= 1]
ḥarfü'l-bā: < Ar. Arap alfabesinin ikinci harfi. "be".	ḥarfü'z-zāl: < Ar. Arap alfabesinin dokuzuncu harfi. "zel".
h. (39b/14)	h. (130a/12)
[= 1]	[= 1]
ḥarfü'l-cīm: < Ar. Arap alfabesinin beşinci harfi. "cim".	ḥarīr: < Ar. 1. İpek. 2. Hararetli, ateşli.
h. (78a/7)	h. (113b/10)
[= 1]	h. + den (110b/10), (110b/4), (12b/12), (132a/3), (17b/10), (20a/3), (3b/11), (3b/4), (42a/1), (48b/6), (55a/9), (84b/8), (87a/4), (87b/1), (90a/11)
ḥarfü'l-elif: < Ar. Arap alfabesinin ilk harfi. "elif".	[= 16]
h. (1b/8)	ḥarmel: < Ar. Üzerlik otu tohumu; (<i>Peganum harmala</i>).
[= 1]	h. (91a/8)
ḥarfü'l-ḥā: < Ar. Arap alfabesinin altıncı harfi. "ha".	[= 1]
h. (86a/5)	
[= 1]	
ḥarfü'l-te: < Ar. Arap alfabesinin üçüncü harfi. "te".	

ħarmele: < Ar. Kargı kamışı; (*Arundo donax*).

h. (92a/1)

[= 1]

ħārr: < Ar. Hararetli, kızgın, sıcak, yakıcı.

h. (2b/1)

[= 1]

ħarunbul: < ? Bir ot kökü.

h. (94a/3)

[= 1]

ħaşbe: < Ar. Kızamık hastalığı.

h. + zaħmetin (94b/14)

[= 1]

ħasek: < Ar. Demir diken, çoban kalkitan;
(*Tribulus terrestris*).

h. (94a/6)

[= 1]

ħāşıl: < Ar. Meydana gelen şey.

h. (54a/7)

h. + èder (112a/4), (42a/13)

h. + eyler (54a/13)

h. + ı (56a/3)

h. + olan (15a/6)

h. + olur (109a/2), (109a/3), (142b/1),
(83a/7)

[= 10]

ħāşıl-ı kelām: < Ar. Sözü'n kısası, kısacası.

h. (115b/2), (120a/5), (120b/7), (56a/3)

[= 4]

ħāşıyyet: < Ar. Özellik.

h. + i (65a/15)

[= 1]

ħaşm: < Ar. 1. Düşman. 2. Muhalif, karşı taraf.

h. + ına (132b/11)

[= 1]

ħass: < Ar. Marul; (*Lactuca sativa*).

h. (102b/1)

[= 1]

ħāşsa: < Ar. Bir kimseye, ya da bir şeye özel olan nitelik, kuvvet, güç.

h. + sı (19b/3), (28a/8)

[= 2]

ħasta: < Far. 1. Sağlığı bozuk olan, esenliği yerinde olmayan, hastalanmış, rahatsız, hasta.

h. (134a/14)

[= 1]

ħastalığ: Bk. ħastalık

h. + a (125b/2), (146a/15)

h. + ı (112a/6)

h. + ına (51a/14), (66b/10)

[= 5]

ħastalık: Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla sağlığın bozulması durumu, rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, illet, maraz, maraza.

h. + dan (12a/10), (136a/6), (1b/14)

h. + lar (42a/13)

h. + lara (127a/2), (129b/6), (63a/9),
(69b/10), (78b/13), (85a/6)

[= 10]

ḥāṣā: <Far. 1. Kekik otu, dağ nanesi, güveği otu; (*Origanum vulgare*). 2. Eski binalarda, terkedilmiş viran yerlerde, kayalarda yetişen papatya çiçeği gibi çiçekleri olan yabani bir bitki.

h. (24a/11), (86a/5)

[= 2]

ḥaṣerāt: <Ar. Böcekler.

h. (25a/3)

h. + dan (21a/13)

[= 2]

ḥaṣḥāṣ: <Ar. Haşhaş, gelincikgillerden, kapsüllerinden afyon elde edilen, tohumlarından yağ çıkarılan bir yıllık ve otsu bir kültür bitkisi.

h. (103a/2), (126b/8), (25b/7)

h. + dur (103b/2)

h. + ı (103b/3)

h. + südidür (25b/7)

h. + tohumı yağı (126b/10)

h. + tohumıyla (60a/14)

h. + uñ (103a/7), (103a/9), (43b/12)

h. + yaprağıyla (74b/6)

[= 12]

ḥaṣḥāṣ-ı makren: <Ar. Deniz kenarında yetişen bir tür haşhaş. “haşhaş-ı mukarren, haşhaş-ı makrun”

h. (103b/1)

[= 1]

ḥaṣḥāṣ-ı zebedī: <Ar. Sütü zehirli bir haşhaş türü.

h. (103b/9)

[= 1]

ḥaṣṣetü'd-dāḥıs: <Ar. Büyük diken, kalkan diken, kurluğan diken, devedikeni.

h. (94b/10)

[= 1]

ḥaṣṣetü'z-züçāc: <Ar. Hindistan'da yetişen bir ot, sırça otu.

h. (94a/15)

[= 1]

ḥaṣla: <Ar.-T. 1. Bir şeyi kaynar suya daldırmak. 2. Bir şeyin üstüne kaynar su dökmek. 3. Suda kaynatarak pişirmek.

h.-salar (42a/14)

[= 1]

ḥaṣlan-: Haşlama işi yapılmak.

h.-mış (42b/5)

[= 1]

ḥaṭā: <Ar. Hata, yanlışlık.

h. + dur (75a/5)

[= 1]

ḥaṭmī: <Ar. Hatmi çiçeği, ebegümecigillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan, çok yıllık otsu bir süs bitkisi, ağaçküpesi; (*Althaea officinalis*).

h. (104b/4)

h. + tohmından (105a/10)

h. + yile (35b/11)

[= 3]

hattā: < Ar. Hatta.

h. (114a/8), (114b/4), (23a/7), (43b/7)

[= 4]

hatun: Kadın.

h. (12a/14), (7b/5)

h. + kişi (15a/12), (19b/8)

h. + kişiler (13a/8), (16b/13), (34b/7),
(35b/9), (38a/6), (5b/1), (95a/10)

h. + kişilerün (44b/14)

h. + kişinin (89a/7)

h. + lara (13a/7)

[= 14]

hatun tuzluğu: Hatuntuzluğu, dikenüzümü otu;
(*Berberis crataegina*).

h. (29b/13), (2b/5)

h. + ağacı (2b/5)

h. + na (7b/8)

h. + ndan (95b/9)

[= 5]

havā: < Ar. Hava.

h. (146b/10)

h. + dan (137b/7)

h. + lardan (49b/8)

h. + ya (21b/15)

[= 4]

havalān: < Ar. Topalak, kırkboğum bitkisi ve bundan elde edilen bir tür ilaç; (*Cyperus rotundus*). Krş. hūzaž

h. + dur (95a/11)

[= 1]

havalān-ı hindī: < ? Bir tür acı ot, huzız

h. (2b/6)

[= 1]

havān: < Far. İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plastikten yapılan kap.

h. (4b/2)

h. + a (122b/15)

h. + da (79a/14), (91b/2)

[= 4]

havayan: Arslanlar.

h. + kuvveti (95b/10)

[= 1]

havuc: < Far. Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen, iki yıllık otsu bir kültür bitkisi, yeregeçen; (*Daucus carota*). Krş. aştuflīn.

h. + dur (21a/5)

h. + ı (21a/13)

h. + tohmıdur (80a/14)

h. + uñ (21a/14)

h. + yaprağına (2a/14)

[= 5]

hāvī'l-me'ālī ve'l- mefāhir el-maḥşūş: < Ar. Yüce makamların ve övgüye layık mertebelerin sahibi.

h. (1b/4)

[= 1]

havmur: < Far. Demirhindi; (*Tamarindus indica*). “havmar”

h. (101b/11)

[= 1]

hāya: < Far. Taşak, testis.

h. + da (110a/8), (27b/1), (37b/14)

h. + daki (73a/1)

h. + derisi (55a/7)

h. + göyündüğüne (121a/12)

h. + katılıklarına (59b/1)

h. + lar (52a/2)

h. + nuñ derisinden (84b/9)

h. + sı (103b/13), (109a/11)

h. + sıdur (84a/12)

h. + sın (132b/3), (35b/9)

h. + sın (104b/3), (104b/4), (85a/4)

h. + sını (85a/8)

h. + sıyıla (77b/11)

h. + şişine (143a/7), (30b/6), (41b/3), (60b/2)

h. + şişlerine (16b/2), (88b/6)

h. + ya (121a/4), (121b/6), (128b/6), (27a/2)

h. + yı (99b/10)

h. + yumurdasında (99a/11)

[= 31]

hayā: Bk. hāya

h. + da (41a/9)

h. + lar (13b/6)

h. + sı (20b/12)

h. + ya (55b/6)

[= 4]

hayāl: < Ar. Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülya.

h. + leri (69b/2)

[= 1]

hayvān: < Ar. Hayvan.

h. (4b/2)

h. + dur (142b/5), (4a/7), (67b/14)

h. + sidüğinden (65a/2)

[= 5]

hayvānāt: < Ar. Hayvanlar.

h. + a (148a/10)

h. + gözine (103b/8), (17b/13)

h. + hāyasıdur (104b/2)

h. + ı (2a/1)

h. + şokduğına (59a/15)

h. + sidügiyile (65a/2)

h. + uñ (10b/1), (66a/2)

[= 9]

hayya: < Far. Taşak, testis, haya.

h. + tamarlaruñ (19a/12)

[= 1]

ḥayyü'l-âlem: <Ar. Kaya kuruğu; (*Sedum*).
Krş. ibn-i ârâü'l-kıf.

h. (5a/9)

h. + yaprağına (148b/5)

[= 2]

ḥayz: <Ar. Adet olma, regl olma.

h. (13a/6), (30b/11), (35b/6), (8a/9)

h. + dan (12a/14), (29a/1), (35b/8),
(36a/5), (39a/14)

h. + ı (101b/2), (110a/4), (115a/9),
(130b/10), (130b/6), (133a/9),
(146a/9), (148b/13), (148b/8),
(22b/12), (27a/1), (33a/13), (33b/4),
(38a/5), (45a/7), (53b/4), (59a/11),
(78a/10), (83b/1), (84a/11), (84a/14),
(86a/6)

h. + ın (77a/1)

h. + kanı (17a/5)

h. + kanın (101b/10), (102b/7),
(109b/13), (112b/14), (114a/13),
(114b/13), (115b/4), (122a/6),
(127b/11), (129a/4), (130b/2),
(131a/8), (133a/2), (134a/4), (139a/6),
(13a/7), (143b/7), (17b/1), (20a/1),
(20b/3), (21a/5), (21a/8), (21b/10),
(22a/13), (24b/2), (25b/3), (27b/12),
(29a/8), (32a/1), (32b/2), (44b/10),
(49a/13), (50b/5), (57b/3), (59a/8),
(61b/13), (62b/7), (63b/9), (78b/3),
(7a/1), (88b/2), (8b/11), (91a/14),
(91b/9), (95b/7), (96a/10), (97b/4),
(98b/6), (99a/10), (99a/7), (13b/14),
(13b/7), (3a/14), (53b/9)

h. + kanına (87b/1)

h. + ları (7b/5), (7b/5)

h. + ların (39a/12), (40a/3), (40b/9),
(74a/11)

h. + sızduğuna (23a/14)

h. + tutulduğuna (148a/11)

[= 96]

ḥazā: <Ar. Keçi sedefi, yaban sedefi ve zefri
adı da verilen bir bitki. “hıra, hıza”

h. (93b/10)

[= 1]

ḥazāhe: <Ar. Yabani kişniş otu; (*Coriandrum
sativum*). “ḥarāh, delüce kişniş”

h. (93b/5)

[= 1]

ḥāzır: <Ar. Hazır.

h. (113b/8)

[= 1]

ḥāziyyet: Bk. ḥāsiyyet

h. + i (25a/13)

[= 1]

ḥāzm: Bk. hazm

h. (133a/11)

h. + eyleye (6a/9)

h. + ı (5b/13)

h. + olur (10b/3), (5b/11)

[= 5]

ḥāzm: <Ar. Sindirim.

h. (108a/11), (112a/4), (112a/5),
(22a/1), (41a/2), (51a/10), (70b/2)

h. + ède (21b/3)

h. + èder (108b/9), (137a/15),
(137b/11), (19b/6), (82b/14), (85a/13),
(93b/12), (93b/15), (93b/7)

h. + eyler (85b/12)

h. + eyleye (94a/13)

h. + ı (108b/11), (111b/4), (124b/1),
(26a/1), (32b/3), (40b/15), (56a/7),
(56b/14), (61a/13), (76b/3), (95a/6)

h. + ını (51a/7)

h. + ola (141a/10), (22b/3), (31a/12),
(67a/14), (70a/10), (79a/3)

h. + olmasa (51a/11)

h. + olsa (22a/4)

h. + olur (104b/2), (108b/1), (108b/3),
(111b/13), (112a/8), (113a/8),
(114a/2), (137a/12), (141a/10),
(146b/5), (21b/1), (29a/9), (31a/11),
(36b/12), (38b/11), (41a/7), (47a/15),
(50b/2), (51b/2), (51b/3), (61a/11),
(70b/11), (79a/6), (79b/5), (83a/7),
(85b/8), (90a/13)

[= 66]

heb: Hep.

h. (28a/13)

[= 1]

hefte: < Far. Hafta.

h. (107b/8), (128b/8), (131a/13),
(23a/3)

h. + ye (101a/1)

[= 5]

hekīm: < Ar. Hekim, doktor.

h. (147b/15), (148a/2), (1b/11),
(26a/7), (34b/7), (44a/7), (50b/13),
(51b/3), (52a/11), (65b/12)

h. + ler (12b/13), (14b/2)

[= 12]

hekīm: Bk. hekīm

h. (10a/3), (12b/2), (31b/5), (69a/12),
(79b/1), (7a/9), (7a/13), (7a/4)

[= 8]

helāk: < Ar. Ölme, öldürme, yok etme, yok olma.

h. (85a/8)

h. + ède (144b/1)

h. + èder (101a/7), (13b/4), (20b/4),
(26a/2)

h. + eyler (12b/15), (80a/1)

h. + ola (132b/9)

h. + olur (82a/3)

[= 10]

helēzūn: < Far. 1. Bir tür sedef, burma sedef 2. Sümüklü böcek, salyangoz. "helzun".

h. (98a/9)

h. + ın (98a/13)

[= 2]

helīle: < Far. Helile otu, sarı helile, kara helile gibi türleri bulunur; (*Terminalia*).

h. (81b/1), (86b/6)

h. + dür (25a/10)

h. + yile (13b/9), (149b/4), (149b/5)

[= 6]

ḥelīme: <Far. Buğday ve pirinç gibi bazı hububatın kaynamasıyla oluşan koyu ve yapışkanlı su.

h. + siyile (129b/4)

[= 1]

hem: <Far. Hem, daha.

h. (100a/8), (120b/10), (135a/4),
(13a/11), (21a/2), (21b/6), (23b/10),
(36a/7), (50a/2), (67a/5), (75b/12),
(77a/10), (81b/13), (82b/3), (99b/12)

[= 15]

hemān: <Far. Hemen, derhal.

h. (12b/8), (134b/3), (30a/4), (4b/15),
(51a/2)

[= 5]

ḥenderīyī: <Gr. Yabani güneyik, hindiba, acı marul. Bu bitkinin taneleri üzerinde bir zamk vardır. Buna “yer sakızı” denir. Bu zamk akrep ve böcek sokmalarında panzehir olarak kullanılır.

h. (109b/11)

[= 1]

hep: Hep.

h. (124a/12)

[= 1]

hepisi: Hepsi.

h. + nūḡ (36a/4)

[= 1]

her: <Far. Her.

h. (101a/1), (101a/1), (103a/14),
(10b/7), (113a/2), (113b/1), (115b/1),

(115b/11), (117b/7), (118a/5),
(119b/3), (11b/14), (120b/4),
(121b/13), (122a/12), (126a/1),
(134a/13), (135a/2), (135b/5),
(137a/4), (138a/7), (141b/12), (18b/5),
(1b/9), (23a/3), (23b/6), (23b/9),
(25b/6), (25b/8), (2a/3), (2a/5), (2b/2),
(30b/8), (40a/8), (42a/9), (48a/10),
(48b/15), (60a/1), (60a/2), (60a/4),
(63a/7), (65b/12), (65b/14), (67a/13),
(67b/15), (7a/3), (81b/1), (89a/4),
(8a/12), (91b/10), (99a/12)

h. + bir (1b/8)

[= 52]

ḥercüvān: <Gr. Gök çekirge, kanatsız bir çeşit yeşil çekirge, kötürüm çekirge.

h. (93a/14)

[= 1]

herf: <Far. Su teresi tohumu, acı tere tohumu; (*Nasturtium officinale*).

h. (92a/3)

[= 1]

her-gāh: <Far. Her zaman, her vakit.

h. (10b/6)

[= 1]

hergiz: <Far. Asla, hiçbir zaman.

h. (132b/1), (132b/2), (145a/5)

[= 3]

ḥerşef: <Far. Kenger.

h. (93a/2)

[= 1]

hezeyān: <Ar. 1. Sayıklama 2. Saçmalama.

h. + söylemegi (102b/10)
[= 1]

hezyān: Bk. hezeyān

h. (147b/8)
[= 1]

hıfz: < Ar. Koruma, hafıza.

h. + ı (58a/5), (149a/3)
[= 2]

hılāf: < Ar. Söğüt ağacı; (*Salix*).

h. (107b/10)
[= 1]

hılāl: < Ar. Hilal otu, diş otu, kuzgunayağı.

h. (2b/1)
h. + tohmıdır (2a/2)
[= 2]

hıl̄: < Ar. Karışım; besinlerin midede sindirildikten sonra dönüştükleri kan, balgam, safra ve sevda (kara safra) maddelerinden her biri.

h. (145b/4), (38b/14), (40b/2),
(48a/14), (51a/1), (52a/2), (74b/11),
(83a/7), (69a/10)
h. + dan (33b/3), (6b/6), (72b/7),
(77b/4)
h. + eyleye (74b/14)
h. + ı (114a/3), (114a/6), (137b/4),
(14b/8), (150a/7), (25b/1), (57b/2),
(76b/1), (77a/6)
h. + lar (106b/3), (112a/4), (45a/6),
(52b/14), (57b/10), (75a/9)
h. + lara (103a/7), (97b/12)
h. + lardan (40a/12), (56b/7), (58b/13),
(6b/15), (85b/4), (92b/12)

h. + ları (100b/10), (107a/3), (107a/5),
(108b/13), (111b/13), (122a/9),
(122b/14), (126a/9), (127a/4),
(129a/10), (133a/4), (134b/7),
(145b/2), (148a/13), (20b/9), (21a/2),
(24a/13), (25a/4), (28a/15), (30b/13),
(32b/8), (33a/7), (33b/1), (47b/6),
(47b/8), (49b/9), (64a/11), (71a/10),
(73b/11), (77a/4), (78b/12), (78b/7),
(86a/13), (91a/8), (92a/5), (92a/8),
(92b/4), (96a/1), (96b/7), (77a/7),
(63a/9), (74b/11)

h. + ların (104b/12)

[= 80]

hıl̄t̄: < Ar. Kadı ağacı, şeytanboku ve bundan elde edilen zamk; (*Ferula assa-foetida*).

h. (96b/15)
[= 1]

hıl̄th: Hılthı, hılthı olan.

h. (76b/2)
[= 1]

hımmaş: < Ar. Nohut; (*Cicer arietinum*).

h. (99a/6)
[= 1]

hınzır: Domuz.

h. (111a/6)
h. + lere (20a/10)
[= 2]

hırebā: < Ar. Bukalemun, günebakan keleri. “hırba”

h. (93b/1)
[= 1]

hırızma: 1. Arapça nevre olarak da bilinen, kıl gidermek için zırnih ve kireçden yapılan bir nesnedir. 2. Burna takılan süs eşyası, hızma.

h. (111b/15), (62b/3), (88b/1)

h. + kokusun (62a/12)

[= 4]

hurman: Harman.

h. + vaktinde (72a/13)

[= 1]

huruzün: < Ar. Bir cins kertenkele, koca keleri. “hardun”

h. (93a/10)

[= 1]

hısrım: < Ar. Koruk, olgunlaşmamış üzüm. “hısrem”

h. (94b/11)

[= 1]

hurvaʿ: < Ar. Tanelerinden hintyağı çıkartılan ağaç, kene ağacı; (*Ricinus communis*).

h. (100b/4)

[= 1]

hıyār: < Ar. Hıyar, salatalık; (*Cucumis sativus*).

h. (112a/3), (48a/11)

h. + dan (112a/3)

h. + ı (112a/6), (126a/8)

h. + ıdur (57b/15)

h. + ın (126a/12)

h. + ıyıla (35a/11)

h. + uñ (112a/8)

[= 9]

hıyārşenber: < Ar. Hıyarçember, acur; (*Cassia fistula*).

h. (112a/11), (48a/11)

h. + den (112b/5)

[= 3]

hızāt-ı uḥrā: < Ar. Yaban kerevizi; (*Petroselinum oreo selinum*). “Hazat-ı ahiri, hazat-ı ahra, harat-ı ahra”

h. (93b/14)

[= 1]

hızāzū’ş-şahr: < Ar. Taş kınası.

h. (93b/2)

[= 1]

hīc: < Far. Hiç.

h. (105a/13), (130a/6), (132b/11), (134a/14), (28a/5), (28a/9), (2a/12), (34a/9), (34b/8), (35b/1), (38b/13), (39a/13), (52a/11), (55b/13), (5a/8), (62a/5), (67a/9), (71a/12), (76a/4), (76a/5)

[= 20]

hicāz: < Ar. Arap yarımadasında, Mekke ve Medine’nin bulunduğu ülke.

h. + denizinden (90a/1)

[= 1]

hīç: < Far. Hiç.

h. (147b/14)

[= 1]

hikmet: < Ar. 1. hakimlik. 2. sebep.

h. + ile (138b/12)

[= 1]

hind: 1. Hindistan 2. Bu bölge halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

h. + den (11b/4), (28a/10)

h. + kâmişin (117b/2), (117b/5)

h. + kâmişinden (116a/12), (116b/15)

h. + kâmişini (117b/12)

[= 7]

hindistan: Hindistan.

h. + da (89a/4)

[= 1]

hindūstan: Bk. hindistan

h. + deñizinüñ (88b/15)

[= 1]

hindūstān: Bk. hindistan

h. (57b/14)

h. + dan (62a/8)

h. + kâplubağası derisidür (130b/12)

[= 3]

hindūstān kōzi: <Ar.-Far. Hindistan cevizi; (*Cocus nucifera*).

h. + dur (85b/5)

h. + yağıdur (123b/6)

[= 2]

hīri: <Far. Nesrin, şebboy; sarı, siyah, kırmızı, katmer, alaca olur; bazı yerlerde karagöz de denir. (*Cheirantus cheiri*).

h. (112b/11)

[= 1]

hiss: <Ar. Duyma kuvveti, duygu.

h. + ini (130a/8)

h. + lerin (23b/9)

[= 2]

horasāni: <Ar. Yavşan türünden bir bitki; (*Artemisia cina*).

h. + yağıdur (115a/4)

[= 1]

horūm: <Ar. Filde ve bazı böceklerde boru biçiminde uzamış ağız veya burun bölümü.

h. (80a/15)

[= 1]

hoş: <Far. Hoş, iyi, iyileşmiş.

h. + eyleye (71a/15), (79b/3)

h. + ola (6b/6)

[= 3]

hoşāb: Bk. hoşāf

h. + da (113a/2)

h. + dan (113a/2)

h. + şuyıla (53b/15)

h. + şuyından (90b/11)

[= 4]

hoşāf: <Far. Bütün veya dilimler hâlindeki kuru meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tür tatlı, hoşaf.

h. + édüb (49a/4)

[= 1]

ḥōṣca: 1. Hoş bir biçimde olan. 2. Hoş olarak, iyice, güzelce.

h. (61b/9)

[= 1]

ḥūb: <Far. Güzel.

h. (138a/11)

h. + éde (11a/2)

h. + eyleye (113a/4), (93a/14)

[= 4]

ḥubārā: <Ar.1. Kuş tüyü. 2. Toy kuşu.

h. (86b/14)

[= 1]

ḥuffāṣ: <Ar. Yarasa; (*Vespertilio*).

h. (106a/1)

[= 1]

ḥūḥ: <Ar. Şeftali; (*Persica vulgaris*).

h. (111b/9)

[= 1]

ḥuḵne: <Ar. Makattan ilaç şırınga etme, lavman.

h. (118b/1), (140b/12), (65b/4), (66b/3), (73b/15)

h. + édeler (26a/3)

h. + éderler (110a/2)

h. + édüb (113b/14)

h. + étseler (117b/15), (119a/5), (119b/10), (120a/4), (127a/3), (136b/14), (141b/5), (142a/8), (143b/12), (148b/1), (18a/8), (2b/12),

(38a/7), (45b/4), (47b/13), (47b/8), (52a/2), (52a/4), (66b/3), (75b/4), (78b/14), (80b/5), (95a/2), (95b/2), (118a/8), (119a/7)

h. + ye (105a/7), (121b/10)

[= 36]

ḥulāb: Çocuk düşüren otu.

h. (96b/11)

[= 1]

ḥulbe: <Ar. Poy bitkisinin tohumu; (*Trigonella foenumgraecum*)

h. (95b/15)

[= 1]

ḥulbīb: <Ar. Ussa-yı hürmüs ve hussa-yı hürmüs adı da verilen yer fesleğeni; (*Colchicum autumnale*). “halbub, hulbub”.

h. (96b/6)

[= 1]

ḥuld: <Ar. Kör sıçan, köstebek olarak da bilinen bir hayvan.

h. (107b/13)

[= 1]

ḥūlincān: <Far. Zencefilgillerden, aynı adla anılan kök sapları baharat olarak kullanılan güzel kokulu bir bitki; (*Galanga officinalis*). “havlincan”.

h. (111b/3), (87a/9)

[= 2]

ḥumān: <Ar. Dırıl otu, çimenler arasında biten üç yapraklı bir çeşit ot, üçgül; (*Medicago sativa*).

h. (109a/12)

[= 1]

ḥumār: < Ar. Sarhoşluk.

h. + ı (19b/5), (46a/10)

[= 2]

ḥumār: < Ar. Sarhoşluk.

h. + ı (108a/6), (16a/8), (24a/15),
(35b/1), (93b/15), (95a/9), (96b/5)

[= 7]

ḥunāk: < Ar. Boğmaca.

h. (107a/3), (60b/9), (143b/14)

h. + a (105b/2), (107b/3), (112b/2),
(112b/3), (116b/12), (129b/11),
(140a/2), (146a/11), (15a/14), (24b/3),
(49a/13), (58b/4), (70b/14), (95b/14)

h. + dan (71a/6)

h. + eder (41b/11)

h. + ı (117a/14), (72b/10)

h. + ına (78b/5)

h. + olub (22a/10)

h. + şişine (136b/2)

h. + zahmetine (101a/6)

[= 25]

ḥunfesā: < Far. Bok böceği, domuz böceği.

h. (110b/13)

[= 1]

ḥunnāk: Bk. ḥunāk

h. (105a/15), (40b/10)

h. + a (105b/8)

[= 3]

ḥunnāk: Bk. ḥunāk

h. + ı (19a/14)

[= 1]

ḥunūt: < ? Tükürük otu. “hunta”

h. + a (20b/7)

[= 1]

ḥurāmā: < Ar. Sarı, mor, beyaz çiçekleri olan
kokulu bir bitki, lavanta otu; (*Lavandula vera*).
“huzama”

h. (102a/12)

[= 1]

ḥüre: Bir cilt hastalığı.

h. + ye (60a/5)

h. + zahmetine (131b/12), (63b/5),
(78b/6)

h. + zahmetlerine (120a/5), (150a/5),
(64a/9), (72a/15), (75a/13)

[= 9]

ḥurmā: < Far. Hurma; (*Phoenix dactylifera*).
Krş. tumr.

h. (71a/4)

h. + ağacına (126a/5)

h. + beynisidür (82b/12)

h. + çekirdegin (105a/10)

h. + dur (135b/7), (70b/11)

h. + koruğı (49a/2)

h. + koruğıdur (57b/5)

[= 8]

ḥürsükümü: < ? Altınbaşı denilen bir ot.

h. (101b/8)

[= 1]

huşûşâ: <Ar. Özellikle.

h. (108a/2), (123a/15), (15a/8),
(22a/5), (23b/4), (29b/6), (38b/13),
(49b/9), (83b/7), (8a/3), (9a/6)

[= 11]

huşûşâ: Bk. huşûşâ

h. (92b/3)

[= 1]

huşyetü'd-dîk: <Ar. Horoztaşağı.

h. (104a/14)

[= 1]

huşyetü'l-kelb: <Ar. İttaşağı otu.

h. (103b/12)

[= 1]

huşyetü'l-mevārî: <Ar. Hayvan taşığı.

h. (104b/2)

[= 1]

huşyetü's-sa'leb: <Ar. Dildamak çiçeğinin dibi, salep kökü, tilkitaşağı otu, itkasarı; (*Orchis hircina*).

h. (104a/8)

[= 1]

hūş: <Far. Çin adalarına mahsus bir kuş.
“huşe, huşi”

h. + dan (70a/6)

[= 1]

huṭṭāf: <Ar. Kırlangıç.

h. (105a/14)

[= 1]

huẓaẓ: <Ar. Topalak, kırkboğum bitkisi ve bundan elde edilen bir tür ilaç; (*Cyperus rotundus*).

h. (95a/11)

h. + ı (95b/9)

[= 2]

hüdhüd gözi: <? Ayıkulağı, sığirkuyruğu, sıçan kulağı; (*Verbascum speciosum*). Krş. āzānū'l-fārū'l-bustānî.

h. (9b/14)

[= 1]

hüküm: Bk. hüküm

h. (147a/1)

h. + kıldı (147a/2)

[= 2]

hüküm: <Ar. 1. Yargı. 2. Egemenlik, hâkimiyet. 3. Değer, aynı veya benzer nitelik. 4. Önem, geçerlilik. 5. Etki, hız, şiddet. 6. Karar.

h. + ederdı (147a/1)

[= 1]

hürmetlü: 1. Saygılı. 2. Oldukça büyük, okkalı.

h. (18b/5)

[= 1]

-I-

iccās: <Ar. Erik; (*Prunus domestica*).

ı. (7b/13)

[= 1]

ıdħır: < Ar. Mekke ayrığı; (*Andropogon schoenanthus*). “adhır”.

1. (8b/11), (118a/5), (119b/3)

1. + ı (119a/14), (120a/9)

1. + yağı (114a/7)

[= 6]

ılıcağ: Bk. ılıcağ

1. + iken (23a/11)

[= 1]

ılıcağ: ılıkça, ılık.

1. (114a/9), (120a/3), (3a/11), (56b/14),
(66a/14), (6a/6), (84a/9), (58b/11),
(7a/3), (87a/2)

[= 10]

ılıcağ: Bk. ılıcağ

1. (24a/2), (29b/3)

[= 2]

ılıd-: Bk. ılıt-

1.-ub (28b/11)

[= 1]

ılıt-: ılıtmak, hafif ısıtmak.

1.-salar (119b/14)

[= 1]

ınebü's-sa'leb: < Ar. Tilki üzümü, it üzümü;
(*Solanum nigrum*).

ı. (18a/3)

ı. + ile (63a/12)

[= 2]

ırğan-: Sallanmak, yerinden oynamak.

1.-masın (141b/14), (6b/3)

1.-mışın (141a/11)

[= 3]

ırku'n-nisā: < Ar. Baş ağrısı.

ı. (11a/14)

ı. + sı (83a/10)

ı. + ya (103b/4), (104b/14), (106a/3),
(122a/2), (122a/3), (125a/15),
(125b/5), (125b/9), (133a/8), (133b/2),
(13b/14), (13b/6), (140b/14),
(143b/11), (144b/13), (150a/3),
(19a/8), (30b/13), (32a/14), (37a/2),
(38a/7), (55a/10), (56a/5), (59b/9),
(68b/9), (72b/15), (77a/13), (78a/11),
(80b/5), (86a/11), (92a/11), (92a/3),
(92a/4), (92b/3)

ı. + yı (91b/11), (19a/2)

[= 38]

ırmak: Irmak.

1. + lar (31a/13), (8b/1)

1. + lar kenārında (76a/9)

1. + yingecidür (146a/1)

[= 4]

ısıcağ: Bk. ısıcağ

1. (55a/15)

[= 1]

ısıcağ: Sıcak

1. (106b/13), (106b/8), (107a/2),
(112b/5), (113b/2), (121a/13),
(124a/5), (12b/1), (141b/4), (44a/13),
(65b/3), (65b/4), (82a/8), (83a/13)

1. + la (76a/6), (82a/11)

1. + şuyıla (92a/14), (105a/13), (87b/7)

[= 19]

ışır-: Isırmak.

1.-duğı (71a/14)

[= 1]

ışırğan: Isırgan dikenli. Krş. encüre.

1. + dikenedir (33a/5)

[= 1]

ışırğan: Isırgan otu; (*Urtica*).

1. (18a/15)

1. + dikenli tohumu yağı (124b/11)

1. + dikenli tohumu yağıdır (124b/12)

1. + dikenli yağıyla (18b/1)

[= 4]

ışırğu: 1. Ağızda kaşıntı ve kabarcıklar yapan, perhizle giderilen bir çeşit hastalık. 2. Hastalık nedeniyle yapılan perhiz. 3. Hastalığın yaptığı titreme, ürperme, ateş. 4. Yılancık hastalığı. 5. Siville, ergenlik.

1. + ya (100b/9), (145b/11)

[= 2]

ışırğu: Bk. ışırğu

1. + ya (103a/4), (120a/7), (140b/4), (15b/9)

[= 4]

ısıtma: Sıtma hastalığı.

1. (112a/2), (120a/2), (146a/12), (35b/13), (40a/8), (43b/11), (51a/12), (51a/8)

1. + dan (115a/13), (120a/2)

1. + eyler (112a/3)

1. + lar (112b/5), (70a/13), (71a/8)

1. + lara (107b/4), (118b/8), (128a/10), (128a/4), (133b/3), (134a/1), (134a/11), (143b/6), (149a/4), (15a/7), (24b/12), (47a/7), (51b/15), (52a/9), (69b/12), (77a/12), (78a/8), (7b/13), (81a/11), (9a/10)

1. + lardan (134a/6)

1. + ları (13b/9), (60b/4)

1. + larına (33a/2)

1. + ların (134a/2)

1. + sı (107b/15), (132b/5), (132b/5), (146a/12), (35b/11), (35b/14), (37b/5), (71b/13), (71b/13), (77a/10), (80b/11), (82a/12), (83a/10), (93a/10), (93a/11)

1. + sın (131b/3), (54a/15)

1. + sına (125b/7), (59b/15), (59b/15), (60a/1), (61a/15), (95a/5), (97b/9)

1. + sından (60a/1)

1. + sın (130a/4)

1. + ya (100a/1), (18b/9), (51a/14), (5b/10)

1. + yı (129b/3), (8a/9)

[= 71]

ısıtma: Sıtma hastalığı olan.

1. (53a/5), (78b/15)

[= 2]

ışlad-: Islatmak.

1.-a (84a/5)

1.-alar (101a/8), (101a/9), (112b/10), (114b/11), (115a/11), (115a/7),

(115a/7), (116a/10), (117b/6),
(118a/12), (119a/11), (119b/3),
(120a/13), (120b/15), (125a/9),
(128a/13), (128a/6), (25a/12),
(29b/12), (29b/13), (31b/10), (33a/3),
(62a/2)

1.-ub (106b/10), (106b/13), (106b/4),
(107b/4), (114a/13), (114a/15),
(116a/7), (117a/2), (117b/2), (124a/5),
(47a/7)

[= 35]

ıslāh: < Ar. Düzeltme, ıslah etmek.

1. + eder (137b/3)
1. + edüb (114a/6), (69b/4), (90b/11)
1. + eyleye (46a/14), (94a/13)

[= 6]

ıslan-: Islanmak.

1.-miş (115b/11)

[= 1]

ıslat-: Islatmak.

1.-dukları (115b/1)

1.-salar (108a/4), (113a/2), (140a/7),
(143b/6), (148a/2), (18a/11), (18a/11),
(23b/15), (24b/10), (28a/5), (29b/7),
(2b/15), (2b/8), (42b/2), (45b/2),
(68b/15), (6b/4), (71a/2), (75a/4),
(8a/8), (91a/15), (99b/1), (99b/3),
(99b/6)

[= 25]

ışıla-: 1. Işıldamak, parlamak. 2. Sallamak,
silkmek.

1.-maz (148a/2)

1.-r (148a/1)

1.-ya (148a/2)

[= 3]

ışık: < Ar. Sevgi.

ı. + ı (83b/12)

ı. + ın (135a/6)

ı. + olan kişilere (91b/9)

[= 3]

ışla-: Bk. ışıla-

1.-ya (112a/12)

[= 1]

ıtrılāl: < Ar. Kılır otunun bükülmeyen, daha
sert olan bir cinsi; kuzgun ayağı, hılal; (*Ammi
visnaga*).

1. (2a/2)

[= 1]

ıtrıyye: Erişte aşısı. “ıtrıyyet”

1. (22a/1)

[= 1]

-İ-

ib: İplik, ip.

i. + ile (44a/9)

[= 1]

iblävus: < Gr. Bir tür kulunç. “ilavus, eylvavus,
rebb-i erham”

i. (117a/12)

[= 1]

iblis tırnağı: <Ar.-T. Şeytantırnağı, çan çiçeğigilerden, genellikle dağlarda yetişen bir çeşit bitki. Krş. azfârü't-îb.

i. (22a/6)

[= 1]

ibn: <Ar. Oğul.

i. + i (1b/6)

[= 1]

ibn-i ârâü'l-kıf: <Ar. Kaya koruğu; (*Sedum*). Krş. hayyü'l-âlem.

i. (5a/9)

[= 1]

ibn-i baytâr: Baytaroğlu olarak da tanınan bir botanik alimi.

i. + ı (1b/6)

[= 1]

ibn-i ırus: <Ar. Gelincik, gezen, gözen de denilen bir hayvan. “ibn-i ‘aras”

i. (4a/6)

[= 1]

ibtidâ: <Ar. Başlangıç.

i. + sında (105b/10), (90a/7), (97a/1)

[= 3]

ic: İç, insanın ya da herhangi bir şeyin içi.

i. (31b/4), (49b/10), (77b/15), (78a/8), (81b/11), (92b/4)

i. + ağırların (47a/10)

i. + ağırlarına (9a/6)

i. + ağırsın (109b/10), (129a/6), (130b/5), (131b/3), (141b/4), (38a/5), (51b/1), (94b/12)

i. + ağırsına (111a/9), (118b/2), (123b/5), (129a/11), (133b/1), (143b/10), (144b/1), (148b/10), (29b/4), (40b/10), (63b/11), (67a/15), (74a/1), (77a/9), (77b/5), (79a/1), (84a/15), (87a/2), (90a/13), (93a/1), (97b/9)

i. + alavlanduğına (51a/14)

i. + ‘alavlanduğunu (49a/4)

i. + i (108b/5), (108b/7), (10b/12), (10b/4), (112a/12), (113b/14), (12a/12), (137b/5), (141b/3), (14b/13), (15b/10), (15b/4), (16a/1), (18a/14), (22a/11), (22a/6), (22b/9), (29b/8), (37a/4), (3a/12), (41a/4), (41b/9), (44a/15), (47a/13), (71a/15), (7b/15), (7b/15), (8a/5), (8b/7), (98a/15)

i. + inde (131a/3), (145b/6), (8b/7)

i. + indeki (140a/4), (31b/15)

i. + ine (113a/7), (120a/11), (128b/7), (44b/11)

i. + ini (22b/12), (31a/11)

i. + ishâlin (31b/5)

i. + ishâline (104b/7), (93a/1), (95a/14)

i. + i yağını (113a/6), (113a/9), (18b/3)

i. + i yağıyla (12a/12), (18a/14)

i. + iyile (120a/2)

i. + kabağını (61a/11)

i. + şovukluğuna (117b/14)

i. + yüzindeki (135b/4)

[= 93]

ic: Mide, bağırsak, karın.

i. + i (103b/7), (108a/8), (137a/15),
(143b/5), (33a/8), (44b/9), (98a/4)

[= 7]

ic-: İçmek.

i.-e (142b/5)

i.-en (128b/10), (15b/12), (50a/1)

i.-ene (31a/8)

i.-se (42a/9)

i.-seler (148a/10)

i.-üb (141b/2)

[= 8]

ıcyığı: Geviş getiren hayvanların karın boşluğunda iç organlarını saran kalın yağ, şahım.

i. + n (5a/2), (71a/14)

i. + na (7a/14)

i. + yıla (140a/8), (28b/12), (5b/3),
(74a/15), (77b/1), (54a/9), (55b/15),
(58a/15), (18a/7),

[= 12]

iç: İç, insanın ya da herhangi bir şeyin içi.

i. (2a/14)

i. + de (19a/13), (34a/7), (6a/10),
(73a/2), (97b/3), (99a/2)

i. + deki (40a/1), (48b/1), (56a/5),
(63b/9)

i. + den (19a/10), (28b/11), (6b/1)

i. + i (102a/1), (103b/12), (104b/10),
(108b/3), (109a/10), (109b/15),

(109b/4), (110b/3), (111b/11),
(111b/11), (112b/6), (119b/6),
(121b/10), (126a/7), (130b/12),
(132b/7), (133a/5), (134b/8),
(135b/13), (136a/12), (140a/9),
(143b/8), (145a/6), (148a/4), (148a/7),
(149b/1), (149b/4), (17a/6), (23a/12),
(29a/14), (39a/15), (45a/5), (47a/15),
(49a/11), (49b/2), (51b/2), (52b/1),
(53a/10), (53a/13), (53a/3), (53b/12),
(53b/9), (56b/12), (57a/10), (57a/7),
(57b/12), (58a/8), (58b/15), (59a/8),
(64a/15), (64a/15), (68b/14), (6b/1),
(70b/5), (71a/11), (71b/7), (72a/3),
(72a/8), (73b/12), (74b/15), (75b/10),
(75b/14), (77a/8), (79a/2), (79a/5),
(79b/5), (79b/8), (7b/10), (80a/2),
(80b/1), (82b/12), (83a/9), (86a/1),
(86b/15), (92b/2), (93a/7), (94b/12),
(94b/6), (96a/11), (99a/7), (99b/8),
(9b/13)

i. + idür (58a/9)

i. + in (112a/5), (122b/14), (143b/3),
(53a/12)

i. + inde (105b/3), (106a/3), (106a/6),
(107b/4), (107b/6), (10a/6), (10b/4),
(113b/3), (114b/5), (118a/12),
(118a/15), (120b/3), (122a/3),
(122b/2), (123b/10), (124a/6),
(129a/15), (129b/1), (130a/5),
(140a/11), (140b/13), (142a/5),
(144a/11), (144b/14), (147b/15),
(150a/8), (15a/10), (17a/15), (1b/9),
(23b/15), (25a/2), (25a/7), (25b/4),
(28a/2), (30a/5), (30a/5), (33b/13),
(34a/5), (3a/7), (42b/10), (42b/6),
(44a/13), (61b/2), (62a/2), (64b/14),
(65a/10), (70a/3), (70b/1), (72b/13),
(74b/12), (75a/3), (75b/9), (77b/2),
(79a/7), (81b/1), (81b/2), (88a/14),
(89b/5), (91a/5)

i. + indeki (148a/13), (19a/11),
(27a/12), (53b/10), (55b/4), (5a/15),
(61b/3), (68b/5), (77a/2), (82a/10),
(82b/4), (84a/2), (87a/3)

i. + inden (113a/11), (125b/6),
(27b/10), (42b/5), (61b/12), (61b/13),
(82b/4), (90a/3)

i. + ine (107b/8), (109b/1), (112b/14),
(116b/11), (118b/11), (118b/12),
(120b/15), (122a/13), (129b/8),
(143a/15), (16a/13), (16a/9), (19b/8),
(20a/1), (23a/7), (26b/12), (28a/2),
(38b/8), (3b/6), (40a/2), (47b/9),
(4b/13), (55b/10), (56a/6), (59a/12),
(65b/10), (66b/15), (66b/8), (69a/6),
(71a/2), (77a/1), (80b/4), (85a/3),
(86a/12), (86b/3), (90b/3), (96a/4),
(97a/14), (97b/7), (99a/4), (9a/5),
(9b/3)

i. + ini (110a/14), (126b/15), (22b/13),
(23a/6), (23b/3), (23b/4), (3a/1),
(50b/10)

i. + i yağını (111b/1), (76a/6), (76a/8)

i. + i yağıyla (123b/12), (141a/8),
(61a/5), (96a/7)

i. + iyile (11b/3), (74b/14), (97a/9),
(98a/11), (98b/2)

i. + lerinde (34a/10)

i. + lerine (46b/10)

[= 245]

iç: Mide, bağırsak, karın.

i. + de (111b/15), (123b/4), (85b/7),
(97b/11)

i. + deki (111b/10), (117a/9),
(130b/15), (148b/8), (38a/9), (40a/15),
(44b/9), (86a/6), (99b/13)

i. + den (31a/5)

i. + i (108b/10), (124b/13), (125b/3),
(129b/7), (131b/2), (136a/10),
(137a/13), (139a/14), (139b/15),
(141a/12), (141a/9), (143a/3), (33b/2),
(59a/3)

i. + in (112b/10), (4a/8)

i. + inde (106b/13), (32b/2)

i. + indeki (101b/2), (126a/10),
(127b/12), (129a/7), (130a/3),
(150a/4), (32b/3), (40a/7), (44a/3),
(44b/15), (92a/5)

i. + inden (60a/7)

i. + ini (143a/10), (4a/10)

[= 46]

iç-: İçmek.

i.-dügi (43b/8)

i.-dükden (2a/10), (73a/15)

i.-e (108b/15), (142b/4), (33b/6),
(41b/12), (51a/11), (51a/9), (90b/4)

i.-eler (101a/8), (101b/5), (113b/1),
(137a/14), (24a/5), (24a/6), (38b/15),
(38b/15), (43b/2), (51a/13), (54b/3),
(61a/12), (61a/12), (62a/4), (64a/11),
(6a/6), (72b/9), (73a/15), (75a/10),
(80a/3), (82b/14), (83b/7), (85b/13),
(8a/4), (94a/5)

i.-en (33b/6), (39b/13), (39b/7),
(45b/6), (85a/10), (90b/4)

i.-ene (13a/5), (14a/7), (93b/10)

i.-enler (122a/11)

i.-enlere (25b/3)

i.-erlerdi (89a/5)

i.-mege (69a/13)

i.-megile (40a/10), (2a/5)

i.-mek (15b/6), (34b/5)

i.-mekden (47a/12)

i.-mekdür (18a/5), (70b/15)

i.-mese (51a/12)

i.-meyeler (101a/7), (108a/14),
(12b/14), (18a/5), (25b/15), (43b/2),
(52a/15), (55b/11), (80a/1)

i.-mezden (16a/8)

i.-se (112a/11), (113a/1), (128b/10),
(12a/14), (136a/2), (18b/7), (21a/8),
(29a/1), (2a/2), (2b/2), (35b/10),
(35b/8), (37a/9), (37b/1), (39a/10),
(40a/2), (43b/7), (45b/7), (48a/3),
(5b/10), (65a/9), (6b/11), (6b/15),
(6b/5), (80b/10), (81b/4), (85a/11),
(90b/15), (90b/5), (90b/5), (95a/10)

i.-seler (100a/1), (100a/10), (100a/12),
(100b/10), (100b/5), (101a/15),
(101a/3), (101a/6), (101b/1),
(101b/10), (101b/15), (101b/3),
(102a/14), (102a/4), (102a/6),
(102b/3), (102b/5), (103a/8),
(103b/11), (103b/4), (103b/6),
(104a/10), (104a/2), (104a/3), (104a/7),
(104a/9), (104b/1), (104b/12),
(104b/13), (104b/3), (104b/7),
(105a/14), (105a/5), (105b/11),
(105b/2), (105b/8), (106a/4),
(106b/10), (106b/15), (106b/2),
(107a/1), (107a/10), (107a/15),
(107a/2), (107a/2), (107a/5), (107b/2),
(108a/10), (108a/10), (108a/15),
(108a/6), (108a/8), (108b/12),
(108b/12), (108b/14), (108b/15),
(108b/7), (109b/10), (109b/14),
(109b/5), (10a/13), (10a/7), (110a/4),
(110a/5), (110a/6), (110b/3),
(111a/10), (111a/11), (111a/7),
(111a/8), (111b/12), (111b/14),
(111b/7), (112a/13), (112b/1),
(112b/13), (112b/3), (112b/4),
(112b/5), (112b/7), (112b/8), (112b/9),
(113a/10), (113a/2), (113a/4),
(113b/6), (114a/15), (114a/6),
(115b/5), (117a/12), (117b/14),
(118a/15), (119a/6), (119b/11),
(119b/6), (11b/11), (11b/3), (120a/9),
(121a/3), (121b/11), (122a/1),
(122a/11), (122a/8), (122b/1),
(122b/13), (123a/10), (123a/15),
(123a/6), (123b/10), (123b/15),
(123b/8), (124a/13), (124b/13),
(124b/14), (124b/2), (125b/3),
(125b/4), (126b/11), (127a/2),
(127b/10), (127b/12), (127b/13),
(127b/15), (128a/3), (129a/11),
(129a/6), (129a/7), (129a/8), (129a/9),
(129b/4), (12a/1), (12a/15), (12b/13),
(130a/9), (130b/1), (130b/10),
(130b/5), (130b/6), (131b/11),
(131b/13), (131b/3), (131b/5),
(131b/8), (132a/12), (132a/4),
(132a/9), (132b/5), (133a/10),
(133a/13), (133a/14), (133a/2),
(133b/12), (133b/6), (134a/11),
(134a/12), (134a/4), (134a/5), (134a/6),
(134b/14), (134b/5), (134b/8),
(135a/3), (135a/6), (135b/5), (136a/7),
(136a/9), (136b/12), (137a/4),
(137a/6), (137b/3), (137b/7),
(139a/14), (139a/5), (139b/10),
(139b/13), (139b/4), (13a/11),
(13a/15), (13a/3), (13a/5), (13b/5),
(13b/9), (140a/5), (140b/2), (140b/8),
(141b/3), (141b/4), (142b/4), (143a/3),
(143b/15), (143b/6), (143b/9),
(144a/2), (144b/1), (144b/10),

(144b/13), (144b/3), (144b/6),
 (145a/2), (145a/4), (145b/15),
 (145b/2), (145b/4), (146a/3), (146a/5),
 (146a/7), (146a/9), (146b/3),
 (148a/12), (148a/8), (148b/12),
 (148b/5), (148b/9), (149a/1),
 (149b/13), (149b/15), (149b/2),
 (149b/4), (149b/5), (149b/8), (14a/14),
 (14b/5), (150a/7), (15b/15), (15b/4),
 (16a/4), (16a/8), (16b/8), (17a/6),
 (17a/6), (17b/1), (18a/2), (19a/1),
 (19a/10), (19a/3), (19b/10), (19b/12),
 (20a/5), (20a/6), (20b/1), (20b/2),
 (20b/9), (21a/12), (21a/12), (21a/7),
 (21b/14), (21b/8), (22a/11), (22b/1),
 (23a/13), (23a/2), (23b/12), (23b/13),
 (23b/14), (23b/8), (24a/15), (24a/15),
 (24a/2), (24a/7), (24a/8), (24a/9),
 (24b/11), (24b/3), (24b/3), (24b/9),
 (26b/10), (26b/14), (27b/3), (28a/12),
 (28a/12), (28a/15), (28b/11), (28b/12),
 (28b/7), (29a/9), (29b/1), (29b/4),
 (29b/5), (2a/12), (2a/14), (2a/9),
 (2b/15), (30a/7), (30b/11), (30b/14),
 (30b/15), (30b/2), (30b/2), (30b/5),
 (30b/7), (30b/8), (31a/2), (31a/5),
 (31a/9), (32a/1), (32a/10), (32b/1),
 (32b/11), (33a/14), (33a/7), (33b/11),
 (33b/2), (33b/2), (33b/3), (33b/5),
 (33b/7), (34a/11), (34a/14), (34a/2),
 (34a/6), (34b/10), (35a/15), (35a/4),
 (35a/7), (35a/9), (35b/10), (35b/11),
 (35b/12), (35b/2), (36a/10), (36a/11),
 (36a/12), (36a/5), (36b/1), (36b/15),
 (36b/3), (36b/6), (37a/1), (37a/14),
 (37a/2), (37a/4), (37a/4), (37b/8),
 (38a/14), (38a/4), (38a/5), (39a/1),
 (39a/3), (39b/13), (39b/2), (39b/3),
 (39b/3), (39b/4), (39b/8), (3a/11),
 (3a/14), (3a/2), (3a/5), (3b/14), (3b/5),
 (40a/12), (40a/5), (40b/10), (40b/13),
 (40b/6), (41b/8), (42a/8), (42a/9),
 (42b/6), (43a/3), (43a/6), (43a/9),

(43b/1), (43b/14), (43b/6), (43b/7),
 (43b/9), (44a/10), (44a/4), (44a/4),
 (44a/7), (44b/8), (45a/11), (45a/14),
 (45a/3), (45a/5), (45a/9), (45b/13),
 (45b/4), (46a/3), (46a/4), (46b/14),
 (47a/10), (47a/5), (47a/7), (47a/8),
 (48a/1), (48a/11), (48a/13), (48a/8),
 (48a/9), (48b/13), (48b/8), (49a/13),
 (49a/3), (4a/10), (4a/8), (50b/12),
 (51a/3), (51b/11), (51b/15), (52b/11),
 (52b/11), (53a/1), (53a/14), (53a/15),
 (53a/8), (53b/11), (53b/9), (54a/1),
 (54a/11), (54a/12), (54b/11), (54b/12),
 (54b/13), (54b/8), (54b/9), (55a/1),
 (55b/3), (56a/10), (56a/14), (56a/2),
 (56a/3), (56a/5), (56a/7), (56b/15),
 (56b/4), (57b/6), (58a/14), (58a/5),
 (58b/10), (58b/12), (58b/4), (58b/6),
 (58b/9), (59a/11), (59b/13), (59b/14),
 (59b/9), (5a/15), (60a/15), (60a/3),
 (60a/4), (60a/6), (60b/4), (61a/14),
 (61a/3), (61b/11), (61b/14), (61b/6),
 (62b/1), (62b/15), (62b/2), (63a/5),
 (63b/1), (63b/11), (63b/2), (63b/8),
 (64a/12), (64a/2), (64a/4), (64b/7),
 (65a/15), (65a/4), (65b/1), (65b/12),
 (66a/13), (67b/5), (68a/6), (68b/1),
 (68b/11), (68b/13), (68b/15), (68b/2),
 (68b/5), (69b/11), (69b/13), (69b/4),
 (6a/1), (6a/1), (6b/1), (6b/10), (6b/9),
 (70b/3), (70b/8), (71a/3), (71a/9),
 (72a/12), (72a/15), (72a/7), (72a/8),
 (72b/2), (72b/7), (73a/13), (73b/10),
 (73b/4), (74b/1), (75a/8), (75b/13),
 (75b/15), (75b/2), (76b/7), (76b/9),
 (77b/15), (77b/4), (78a/8), (78b/12),
 (78b/3), (78b/4), (78b/4), (78b/5),
 (78b/7), (78b/9), (79a/9), (79b/11),
 (7a/2), (80a/10), (80a/8), (80b/6),
 (81a/12), (81a/3), (81a/7), (81a/8),
 (81b/10), (81b/15), (81b/7), (82a/10),
 (82b/11), (82b/9), (83a/5), (83b/13),
 (83b/14), (83b/3), (83b/5), (84a/13),

(84a/15), (84a/3), (84a/9), (84b/11),
(84b/3), (84b/5), (85a/9), (86a/1),
(86a/13), (86a/2), (86a/8), (86b/13),
(87a/15), (87a/2), (87b/7), (88a/14),
(88b/11), (88b/2), (88b/3), (89a/10),
(89b/10), (89b/12), (89b/2), (89b/5),
(89b/5), (8a/14), (8a/15), (8a/9),
(8b/11), (90a/15), (90a/5), (90b/11),
(90b/13), (90b/2), (91a/1), (91a/10),
(91a/12), (91a/15), (91b/10), (91b/3),
(91b/7), (92a/13), (92a/14), (92a/8),
(92b/1), (92b/14), (92b/2), (92b/4),
(92b/5), (93a/15), (93a/4), (93a/7),
(94a/5), (94a/6), (94a/9), (94b/3),
(94b/7), (95a/1), (95a/14), (95a/4),
(95b/14), (95b/15), (95b/3), (95b/6),
(95b/8), (96a/10), (96a/10), (96a/15),
(96a/8), (96b/10), (97a/12), (97a/5),
(97b/1), (97b/11), (97b/13), (97b/15),
(97b/3), (97b/4), (97b/5), (98a/5),
(98b/9), (99a/4), (99a/8), (99b/11),
(99b/2), (9a/10), (9a/11), (9a/3), (9a/6),
(9b/2)

i.-ürseler (6a/15)

[= 723]

içeri: İçeri.

i. (106b/5), (33a/13), (35a/6), (44b/2),
(55a/12)

i. + den (107b/1)

[= 6]

içün: İçin

i. (22b/1), (24b/6), (64b/15), (67b/10),
(88b/10)

[= 5]

içür-: İçirmek.

i.-e (26a/3)

i.-eler (26a/4), (47a/13), (60a/2),
(61a/2), (61a/2), (67b/8), (90b/6)

i.-megile (67b/7)

i.-mekde (82a/2)

i.-seler (105b/12), (111a/12),
(113b/12), (11a/15), (12a/6), (12b/9),
(132a/10), (132b/13), (13a/7),
(13b/13), (142b/3), (142b/6), (145a/4),
(148a/11), (15b/11), (17a/11),
(18b/14), (1b/10), (20a/11), (20a/7),
(20a/8), (24a/12), (25a/6), (25b/3),
(27a/8), (29a/2), (29a/4), (2b/11),
(2b/14), (30a/10), (31b/15), (33b/15),
(35b/4), (36a/2), (37b/5), (44a/12),
(44b/7), (45a/15), (46b/11), (46b/9),
(47a/12), (4a/5), (55a/15), (59a/6),
(61a/7), (62a/1), (65a/1), (66b/14),
(69b/15), (6b/6), (6b/7), (7b/11),
(82a/2), (82b/1), (83a/2), (83b/6),
(87a/8), (87b/10), (88a/3), (88a/4),
(8b/15), (90a/5), (91b/6), (9a/1), (9a/8)

[= 75]

içyağı: Geviş getiren hayvanların karın boşluğunda iç organlarını saran kalın yağ, şahım.

i. + yıla (51b/6)

[= 1]

ifrâ: <Ar. Aşırılık

i. + étmeyeler (108a/15)

i. + ıla (120b/8), (14b/11), (22a/1),
(22a/1), (25b/5), (60b/8)

[= 7]

igde: İğde ağacı ve meyvesi; (*Elaeagnus angustifolia*).

i. + ye (13b/2)

[= 1]

igiledin: Ekleme, durdurmak, bekletmek.

i. (115a/3), (116a/4), (116b/9)

[= 3]

igne: İğne.

i. (98b/9)

i. + yile (132a/5)

[= 2]

ihtilām: < Ar. Cinsel düş görme, düşte boşalma.

i. (52a/11)

i. + ı (102b/3), (102b/8), (60a/9)

[= 4]

ihtilām: Bk. ihtilām

i. + eyleye (36a/11)

[= 1]

ihtiyāt: < Ar. 1. İlerisini düşünerek, görerek davranma. 2. Sakınma, tedbirli, tedarikli bulunma.

i. (82a/2)

[= 1]

iken: İken.

i. (100b/3), (100b/3), (106b/13),
(106b/8), (107a/2), (113b/2), (124a/5),
(146a/10), (53b/7), (55a/15), (66a/13),
(82a/8), (83a/13)

[= 13]

iki: İki.

i. (101a/10), (101a/13), (103b/15),
(105b/3), (105b/8), (107a/14),
(107a/15), (107b/1), (107b/2),

(108a/4), (109a/10), (109a/5), (109a/9),
(109b/14), (109b/7), (110a/4),
(112a/2), (112a/2), (115a/6), (116a/14),
(117a/12), (117b/2), (117b/7),
(118a/11), (119a/9), (119b/2),
(119b/4), (11b/14), (11b/3), (120a/10),
(120a/7), (120b/2), (121a/3),
(121b/12), (122a/12), (12b/4),
(133a/14), (133b/10), (134b/12),
(134b/13), (135a/1), (135b/1),
(136a/2), (136b/11), (137b/3),
(138b/11), (13a/4), (143a/5),
(144b/13), (144b/2), (145a/12),
(146a/11), (149a/13), (14a/4), (14a/5),
(14b/1), (14b/5), (15b/2), (18b/4),
(19a/1), (1b/13), (1b/9), (20a/7),
(20b/4), (21a/4), (21b/14), (22a/11),
(22a/8), (23a/2), (24a/1), (24a/3),
(24b/15), (26a/2), (28b/12), (29b/5),
(29b/6), (29b/7), (2a/12), (2a/7),
(2b/2), (30a/12), (31a/9), (31a/9),
(32a/4), (32b/11), (33b/5), (34a/10),
(34b/11), (34b/6), (34b/7), (37a/3),
(38b/5), (38b/5), (38b/6), (38b/6),
(38b/7), (39a/1), (39b/7), (39b/9),
(3a/11), (3a/13), (3a/15), (3b/14),
(42b/5), (45b/12), (47a/13), (47a/6),
(47a/9), (48a/11), (48b/14), (4a/10),
(4a/2), (4a/8), (4b/5), (4b/8), (52b/11),
(54a/11), (56b/2), (58a/11), (58b/12),
(59a/10), (59b/5), (61a/1), (61b/11),
(61b/12), (61b/9), (62a/1), (63a/9),
(64b/11), (64b/7), (69b/4), (6a/5),
(6b/13), (70b/3), (72a/6), (73b/13),
(75a/11), (76a/10), (78b/8), (81a/3),
(81b/10), (81b/13), (81b/3), (84a/13),
(86a/12), (86a/15), (86a/2), (88a/1),
(88b/1), (8b/3), (90b/5), (91a/12),
(91b/10), (94a/9), (96a/7), (98a/1),
(99b/8), (14a/11)

i. + nci (116a/5), (28a/12)

i. + si (147a/7), (17a/10), (63a/15)

i. + sinde (105b/3)

i. + sine (30b/1)

i. + sini (32a/8), (88a/3)

i. + sinün (3a/1), (72b/10)

i. + şer (109a/4), (119b/3), (41b/7)

[= 171]

iki bin: İki bin.

i. (115a/6)

[= 1]

iki bin yüz: İki bin yüz.

i. (115a/6)

[= 1]

iki kardeş kanı: Kardeşkanı ağacı; (*Calamus draco*).

i. + dur (113b/13)

[= 1]

iki piñ: İki bin.

i. (120a/10)

[= 1]

iki piñ elli: İki bin elli.

i. (120a/10)

[= 1]

iki yüz: İki yüz.

i. (101a/10), (118a/11), (119a/9),
(121b/12)

[= 4]

iki yüz kırk: İki yüz kırk.

i. (118a/11), (119a/9), (121b/12)

[= 3]

iklîlü'l-melik: <Ar. Koçboynuzu otu, kokulu yonca, eşek yoncası da denilen çiçekleri boyar madde olarak kullanılan bir bitki; (*Melilotus officinalis*).

i. (117b/6), (27a/13), (27b/8)

i. + e (66b/2)

i. + ile (25a/5)

[= 5]

ikşār: <Ar. Kılır otu, diş otu; (*Ammi visnaga*).

i. (2a/14)

[= 1]

‘ilāc: <Ar. Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde, em, deva.

‘i. (105a/11), (31b/6), (65b/13)

‘i. + ı (104a/12), (142b/4), (26a/2),
(61a/1), (67b/6), (74b/12)

[= 9]

ilāvsun: Bk. ilāvus

i. (40a/5)

[= 1]

ilāvus: <Gr. Bir tür kulunç. “iblāvus, eylvus, rebb-i erham”

i. (142b/1)

i. + ı (142b/2)

[= 2]

ilan: Yılan.

i. (128b/2)

i. + yağıdur (128a/15)

[= 2]

ile: İle.

i. (104b/8), (62a/7), (90a/10)

[= 3]

ilig: İlik, kemik iliği.

i. + ini (83a/15), (90b/14)

[= 2]

illā: < Ar. Mutlaka, ille.

i. (11b/14), (2a/3)

[= 2]

imdi: Şimdi.

i. (147a/10), (147a/2)

[= 2]

imtişāl: < Ar. 1. İcap edeni, gerekeni yapma; bir örneğe göre hareket etme. 2. Alınan emre boyun eğme.

i. (1b/3)

[= 1]

in: 1. Yaban hayvanlarının kendilerine yuva edindikleri kovuk. 2. Mağara.

i. + i (36b/5)

i. + inde (134b/1)

i. + inden (134b/2), (94a/4)

i. + ine (94a/4)

i. + inüj (134b/2)

[= 6]

in-: İnnek.

i.-dügün (52a/2)

i.-düginden (145a/15)

i.-dügine (56b/1), (89b/8)

i.-dügünün (105b/10), (87a/4)

i.-e (113b/1)

i.-en (101b/4), (103a/11), (106a/12), (122a/10), (131b/6), (139b/11), (142a/2), (144b/11), (145b/2), (30a/3), (35a/9), (44a/1), (49a/9), (50b/9), (52a/5), (61a/14), (63a/3), (66a/15), (7a/5), (97a/1)

i.-er (17a/4), (38b/12), (50b/14)

i.-megi (103a/12)

i.-mekden (119b/11), (7a/5)

i.-mesi (10b/6)

i.-mesin (30a/2), (42a/1), (45a/6), (54b/5), (54b/5), (81b/9)

i.-meye (138b/6)

i.-miş (68a/12)

[= 42]

ince: Kendi cinsinden olanlara göre, dar ve kalınlığı az olan, ince.

i. (64b/6), (8a/13), (91b/2)

[= 3]

incecük: Çok ince.

i. (130b/7), (140a/14), (20b/13), (20b/7), (30a/12), (30b/9), (41b/5), (63a/14), (72b/12), (81a/4)

[= 10]

inceld-: İnce duruma getirmek.

i.-e (129b/15)

[= 1]

incerek: Zayıfa yakın, incecik.

i. (28b/15)

[= 1]

incîr: <Far. İncir; (*Ficus carica*).

i. (68a/14)

i. + ile (30b/4)

[= 2]

incibār: <Ar. Beşparmak otu; (*Potentilla erecta*).

i. (31a/12)

[= 1]

incid-: İncitmek.

i.-ici (132b/9)

[= 1]

incig: Bk. incik

i. + inde (23a/15)

i. + inüj (83a/15)

[= 2]

incik: İncik kemiği, diz kapağı ile ayak bileği arasında kalan kemik.

i. + de (111a/3)

i. + ler ağrısına (21a/12)

[= 2]

inçkuruğ: Hıçkırık.

i. + a (133b/2), (144b/3), (144b/6), (84b/1)

i. + ı (40b/15), (43b/10)

[= 6]

incü: İnci.

i. (109a/4)

i. + yile (90a/8)

[= 2]

incük: Bk. incik

i. + de (2b/4), (62b/10), (68a/10), (74a/4)

[= 4]

inçe: Bk. ince

i. (106b/3)

[= 1]

inçkuruğ: Bk. inçkuruğ

i. + a (13a/3)

[= 1]

indür-: İndirmek.

i.-e (137b/10), (148b/13), (19b/1), (22a/13), (92a/10), (9b/5)

i.-eler (122b/15)

[= 7]

inek: Dişi sığır, inek.

i. (111b/6)

[= 1]

iñen: Çok, oldukça, fazla.

i. (108a/12), (108a/12), (12b/14), (85b/9)

[= 4]

ins: <Ar. İnsan.

i. + a (147a/1)

[= 1]

inşāʾillāh: < Ar. İnşallah, Allah nasip ederse.

i. (118b/15)

[= 1]

inzāl: < Ar. Uykuda düş azması, meni boşalması.

i. + dan (83a/6)

[= 1]

ip: İp

i. (147a/8)

i. + ile (132a/13)

i. + üñ (147a/8)

[= 3]

iplik: Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri.

i. (62a/6)

i. + ile (147b/3), (28a/6)

[= 3]

iri: İri; sert, kalın.

i. (107a/13), (110a/14), (110b/1), (139a/2), (45b/12), (64b/6), (7b/14)

[= 7]

irice: İrice, iriye yakın, biraz iri.

i. (61b/3)

[= 1]

irilig: İrilik, sertlik.

i. + i (117a/14)

i. + in (100a/4), (59b/8), (67a/11), (67a/11), (67a/12), (73a/12)

i. + ine (121a/11), (15a/2), (66a/15), (97a/12)

[= 11]

iriğ: Organizmanın herhangi bir yerinde iltihaplanma sonunda ölmüş hücre artıklarından ve bozulmuş akyuvarlardan oluşan, mikrop lu veya mikropsuz, genellikle sarımtırak renkte koyuca sıvı, cerahat.

i. (146b/3), (49b/4), (95a/13)

i. + e (11b/4)

i. + i (110a/11), (16a/15), (28b/10), (34b/4), (4b/7), (55a/4), (95a/4)

i. + ini (65a/8)

i. + len (32a/13)

i. + leri (136a/15)

[= 14]

iriğlü: İrin toplamış, cerahatlı.

i. (97b/11)

[= 1]

irkeg: Erkek.

i. + i (109b/7), (28a/1)

i. + ine (98a/2)

i. + inün (105b/11), (111a/6), (18b/6), (63a/14), (98a/6), (98a/8)

[= 9]

irkek: Erkek.

i. (109b/7), (34b/12), (35b/9), (98a/9)

[= 4]

irkil-: 1. Birdenbire ürkmek; korkmak; tiksinmek. 2. Şaşırıp duraklamak. 3. Vücudun bir yeri dışarıdan gelen bir uyarıcının etkisiyle kanlanıp şişmek, taharrüş etmek. 4. Akan bir

şey, bir engel karşısında duraklayıp birikmek.
5. Su birikmek, toplanmak.

i.-en (106b/9), (149a/10), (76b/10)

i.-miş (64a/14)

[= 4]

irsā: <Gr. Mavi zambak kökü; (*Iris lurida*).

i. (32a/14), (38a/1)

i. + yıla (74a/2)

[= 3]

irte: Ertesi, gelecek, sabah, şafak sökme zamanı, yarin.

i. + si (126a/4)

i. + ye (120a/12), (31b/9), (33a/3),
(42b/12), (48b/15), (57a/12), (79a/7),
(99b/3)

[= 9]

irūg: Bk. iriḡ

i. (148b/2)

[= 1]

is: Dumanın değdiği yerde bıraktığı kara leke.

i. + in (136b/12), (140a/12)

[= 2]

işmid: <Ar. Kaba tutya, sürme taşı, antimon.

i. (7a/10)

[= 1]

işbatān: <Far. Kuşekmeği; (*Polygonum aviculare*). Krş. tüderī.

i. (72b/11)

[= 1]

isde-: İstemek, aramak.

i.-seler (38b/14)

[= 1]

ise: İse.

i. (2b/11), (4b/8)

[= 2]

isfahānī sürme: Kaba tutya, sürme taşı, antimon. Krş. işmid.

i. + ye (7a/10)

[= 1]

isfanāḡ: <Gr. Ispanak; (*Spinacia oleracea*).

i. (14b/12)

[= 1]

isfencü'l-baḡrī: <Ar. Sünger.

i. (18a/9)

[= 1]

isfidāc: <Far. Helyun, kuşkonmaz bitkisi, tilkişen, tilkikuyruğu, separine; (*Asparagus officinalis*).

i. (3b/13), (7a/15)

i. + ıla (144a/13), (94b/5)

[= 4]

isfidāc: Bk. isfidāc

i. (17b/11)

[= 1]

ishāl: <Ar. Hafifleme, azalma, sehl olma, ishal.

i. (112b/7), (139b/13), (33b/5),
(35b/5), (43a/3), (48a/9), (53a/14),

(54b/5), (64b/7), (69a/11), (72b/2),
(7a/6), (86b/5), (89b/15), (92b/1),
(95a/8), (98a/5)

i. + e (103a/14), (103a/7), (103a/8),
(113a/11), (119a/7), (131b/7),
(133b/3), (29b/5), (39a/1), (41a/2),
(42a/8), (59b/9), (61a/15), (63b/2),
(77a/10), (7b/12), (85b/2), (87a/14),
(90a/15), (90b/2), (95b/2), (97b/12),
(97b/5), (97b/9)

i. + ède (100b/5), (101a/15), (101b/3),
(115b/5), (117a/12), (119b/6),
(123b/15), (139b/15), (140b/8),
(145b/15), (149b/5), (150a/7), (17a/7),
(19a/10), (23b/12), (24a/3), (24a/7),
(26b/10), (32b/3), (33a/8), (34a/15),
(34b/1), (44a/7), (45a/10), (45b/13),
(47a/7), (48a/6), (4a/5), (52a/7),
(58b/7), (61b/15), (69a/10), (69a/9),
(71a/10), (72a/15), (75a/8), (78b/5),
(86b/14), (86b/5), (86b/7), (8a/8),
(95b/15), (98a/15)

i. + èder (103b/12), (108b/5), (112b/6),
(112b/8), (122b/13), (124b/13),
(125b/3), (137b/4), (139b/4), (149b/8),
(14a/15), (19a/14), (21b/14), (24a/13),
(28b/1), (38a/4), (43a/9), (45a/5),
(51b/2), (52b/11), (53a/10), (58b/15),
(69b/13), (71a/9), (78b/13), (81a/9),
(86a/15), (86a/8), (8a/4), (96b/7),
(96b/8)

i. + èdüb (103b/7), (13a/15)

i. + ètseler (150a/10)

i. + eyler (108b/4), (143b/3), (69b/13)

i. + eyleye (100b/10), (102b/5),
(106a/4), (110b/3), (112a/13),
(114a/7), (130b/10), (130b/12),
(139a/15), (141b/4), (149b/1),
(149b/4), (150a/9), (34b/11), (43b/14),

(44a/15), (48a/8), (52b/10), (53b/9),
(58b/10), (58b/9), (69a/10), (69b/6),
(72a/8), (73a/13), (73b/1), (73b/4),
(74b/1), (95b/8)

i. + i (108b/9), (10b/15), (113b/6),
(119b/11), (131b/1), (133b/6),
(13b/13), (140b/8), (16a/1), (16b/7),
(21b/11), (27a/10), (28b/7), (30b/2),
(32b/8), (37b/8), (41a/10), (41a/10),
(42b/4), (47a/10), (48b/2), (52a/5),
(52a/8), (54b/9), (57a/4), (57b/6),
(5a/15), (63a/5), (69a/11), (72a/7),
(78a/6), (81b/10), (81b/11), (82b/11)

i. + i demeviyi (103b/1)

i. + in (31b/5), (70a/14)

i. + ine (104b/7), (137a/6), (93a/1),
(95a/14)

i. + lere (36a/3), (39b/1), (75b/5),
(7a/1)

i. + leri (122b/8), (36a/11), (36a/12)

i. + ola (29b/6)

[= 199]

isi: 1. Sıcak. 2. Kötü, fena.

i. (11a/6), (120b/7), (12a/8), (18a/2),
(19b/14), (21b/1), (22a/11), (25a/3),
(29a/9), (31a/12), (37b/11), (47b/15),
(52b/14), (61a/12), (68b/8), (69b/2),
(71a/11), (76b/1), (86a/2), (89b/13),
(8a/3), (8b/5), (92a/11), (93b/2),
(93b/8), (94a/10), (94a/15)

i. + buḥārı (16b/10)

i. + den (25a/15)

i. + dür (116b/2), (11b/4), (2a/4),
(36b/12), (55b/14), (75b/7)

i. + isi (69b/2)

i. + mizāclu kişi (8a/3)

i. + mizāclu kişiler (52a/12), (54b/1), (85b/13)

i. + mizāclu kişilere (72b/8), (69b/11)

i. + mizāclu kiřilerüñ (150a/15)

i. + niķrīse (63a/11)

i. + öksürüklere (51a/3)

i. + şuda (6b/4)

i. + şuyıla (112a/13), (71a/6), (92b/1)

i. + sinde (138a/6)

i. + sinden (106b/10)

i. + şişine (75b/6)

i. + şişlere (104b/9), (112b/9), (122b/12), (12a/4), (133b/5), (15a/1), (15a/15), (16a/7), (18a/4), (25b/6), (26b/13), (27b/1), (28b/6), (28b/8), (32a/9), (37a/11), (37a/12), (37b/2), (41a/12), (42a/4), (47b/1), (50a/13), (51a/4), (51b/13), (52b/12), (53b/5), (55a/10), (57a/4), (58b/1), (60a/14), (63a/11), (66a/9), (67a/1), (67a/4), (70b/7), (70b/9), (73b/13), (75b/4), (7b/9), (99a/1), (99a/2)

i. + şişlerin (66a/13)

i. + şişlerine (79b/7), (84a/8)

i. + veremden (51a/3)

i. + veremlere (11b/5)

[= 98]

iskenderānī defnel: <? Yabani havuç, kara kök, mühr-i süleyman; (*Pastinaca sativa*). Krş. zāfisī, şakākūl.

i. (130a/14)

[= 1]

islīh: <? Su teresine benzeyen bir bitki.

i. (15b/6)

[= 1]

issi: Bk. isi.

i. (103a/10), (103a/11), (109b/2), (116b/12), (119a/1), (119a/6), (119a/6), (119b/12), (120a/15), (120b/6), (124b/7), (125a/10), (125a/9), (135b/9), (142b/8), (143b/2), (21b/14), (42a/15), (42a/3), (5b/7)

i. + den (126b/9), (52a/3), (52b/13), (58b/8), (66b/1)

i. + dür (124a/7), (22a/1)

i. + mizāclu kişiler (135b/11)

i. + mizāclu kiřilerüñ (107b/10), (5b/7)

i. + öyken şişine (139b/11)

i. + şuyıla (135b/11), (137b/3), (137b/6), (140b/14)

i. + sinde (128b/8)

i. + suyıla (2a/12)

i. + şişe (139a/9)

i. + şişine (117a/8)

i. + şişlerden (119b/14)

i. + şişlere (100b/8), (101b/10), (102a/7), (102b/15), (103a/4), (104a/5), (105a/9), (110a/9), (112a/7), (120a/7), (126b/9), (133b/9), (140a/1), (143b/11), (145b/11), (3a/4), (40a/13), (41a/9)

i. + şişleri (115b/2)

i. + şişlerine (123a/2)

i. + veremlere (5a/4), (70a/7)

i. + veremleri (112a/14)

i. + ye (121a/11)

i. + yiken (107a/4)

[= 65]

issiluğ: Fazla harareten bedende çıkan sivilceler.

i. + a (127b/5)

[= 1]

istah: < Ar. İstek, herhangi bir şeye duyulan istek, iştah.

i. + m (33a/14)

[= 1]

iste-: İstemek, aramak.

i.-rse (10a/1)

i.-se (27b/15)

i.-seler (10b/9), (29a/11), (34b/5)

i.-yen (114a/3)

[= 6]

isted-: İstemesini sağlamak, aratmak.

i.-e (21b/6), (49b/7), (68b/13), (92a/15)

i.-ür (49a/10)

[= 5]

istifrāğ: < Ar. Kusma.

i. (50b/12)

i. + dan (75b/10)

i. + êde (42a/11)

[= 3]

istiğmāl: Bk. isti‘māl

i. + êdeler (126b/4)

[= 1]

isti‘māl: < Ar. Kullanma.

i. (109a/7), (112b/12), (114b/11), (114b/14), (116a/6), (126a/13), (126a/15), (128a/7), (128b/3), (128b/8), (20b/5), (34a/15), (62b/9), (69a/1), (71a/3), (86b/3), (86b/6)

i. + êdeler (101a/11), (112b/11), (114b/10), (114b/6), (115a/11), (115a/15), (115a/4), (115a/8), (116a/15), (116a/8), (116b/11), (116b/5), (116b/8), (117a/11), (117a/5), (117a/7), (117b/3), (117b/8), (118a/12), (118a/4), (118a/6), (118b/5), (119a/12), (119a/3), (119b/1), (120a/13), (121a/1), (121a/11), (121a/14), (121a/7), (121b/14), (121b/3), (122a/14), (122b/11), (122b/5), (123a/1), (123b/1), (124b/8), (125a/11), (126a/4), (126b/1), (127a/14), (127a/2), (127b/4), (128a/14), (128a/3), (138b/13), (140b/11), (141b/8), (14a/12), (16b/10), (19b/4), (25a/13), (26b/3), (29a/11), (29b/15), (31b/11), (38b/10), (46b/6), (48b/15), (4b/8), (4b/8), (69a/13), (73a/11), (73a/9), (84a/6)

i. + êdeler (119b/5), (117b/13)

i. + êderler (15b/7), (37b/10), (87b/12), (88b/1)

i. + êderlerdi (34b/8)

i. + êtdügi (72a/1)

i. + êtmekde (108a/13)

i. + êtmeyeler (134a/2)

i. + étmezden (112b/10)

i. + étse (113a/14), (14a/6), (2b/10)
(2b/10)

i. + étseler (103a/12), (103b/1),
(104a/11), (106b/11), (107a/6),
(109a/12), (109a/7), (10a/2), (111a/13),
(111a/5), (113b/14), (120a/8),
(121b/10), (123a/4), (12a/3),
(131b/10), (133b/13), (145a/10),
(14b/1), (150a/13), (150a/14), (2b/7),
(32a/6), (34b/6), (62a/4), (62b/8),
(73a/12), (86b/5), (97b/2), (97b/5)

i. + eyleseler (17a/4)

i. + olan (11b/10), (13a/1)

i. + olınan (2a/4)

[= 131]

istincā: < Ar. Pislikten temizlenmek. Abdest bozduktan sonra veya abdest almadan evvel; kan, sidik, meni gibi şeylerin çıktıkları yeri temizlemek.

i. (29a/5)

[= 1]

istiskā: < Ar. Vücudun bazı yerlerinde su toplanması hastalığı, siroz hastalığı.

i. (106b/11), (107a/7), (110b/7),
(110b/8), (14a/8), (20a/10), (2b/14),
(34a/11), (55a/13), (55a/14), (79a/4),
(80b/10), (90a/3), (98a/11), (99b/12)

i. + ya (109a/15), (131b/13), (133b/8),
(140a/5), (27a/5), (27b/14), (32b/8),
(64b/2), (81a/8), (83b/7), (85b/3)

i. + yı (129a/12), (12a/2), (20b/5)

i + zaḥmetin (54a/15)

[= 30]

iş: Herhangi bir yere düzen verici, günlük yaşayışı sağlayıcı her türlü çalışma.

i. (54a/13)

[= 1]

işāret: < Ar. Belirti, gösterge, alamet.

i. (1b/5)

[= 1]

işe-: İşemek, idrarını yapmak.

i.-düklerin (130b/2)

i.-mege (111b/9), (63a/6)

i.-ye (106a/10), (43b/8)

i.-yen (12b/8), (65a/4)

[= 7]

işed-: İşemesini sağlamak, işemesine yol açmak.

i.-e (34a/11), (3a/5)

[= 2]

işhīş: < ? Çakır diken. “sakız diken”.

i. (20a/6)

[= 1]

işid-: Bk. işit-

i.-en (135a/13)

[= 1]

işit-: İşitmek, duymak.

i.-mekde (100a/2)

i.-meyen (106b/12)

i.-mezligin (126a/11), (49b/4)

[= 4]

işle-: Çalışmak, faaliyete geçmek, etki etmek, kullanmak.

i.-yene (54a/14)

i.-yenüj (64b/15)

[= 2]

işled-: Çalıştırmak.

i.-e (64b/2), (77a/12)

i.-ür (112b/4)

[= 3]

iştahā: <Ar. İstek, herhangi bir şeye istek duymak.

i. (29a/15), (29b/8)

i. + getüre (144b/5), (68a/4)

i. + sın (37a/5)

i. + yı (19b/6), (24a/15), (25b/2),
(26b/15), (29b/10), (50b/3)

i. + yı cimā' (32b/9)

[= 12]

iştihā: Bk. iştahā

i. (106b/2)

i. + yı (114a/3)

[= 2]

it: İt, köpek.

i. (109b/5), (123a/9), (137b/14),
(147a/8), (147a/9), (1b/13), (40b/7),
(45a/15), (49a/14), (64b/1), (65a/5),
(71b/15), (76a/4), (82b/1), (84a/10),
(88a/2), (98b/11)

i. + e (147a/9), (88a/1)

i. + lere (20a/10), (87b/15)

i. + leri (100b/15)

i. + südügin (66a/1)

i. + tıladuğına (109b/3), (134a/8),
(146a/2), (146a/3), (148b/10), (74b/5),
(97a/5)

i. + tıtduğına (74a/13)

i. + tıtduğından (33a/9)

[= 32]

it burın: Yabani gül, köpek gülü; (*Rosa canina*).

i. (31a/13), (31a/15)

i. + ağacı (31a/13)

i. + ağacına (31b/1)

i. + şarabıla (31b/15)

i. + yaprağına (147a/4)

[= 6]

it hāyası: <T.-Far. Dildamak çiçeğinin dibi, salep kökü, tilkitaşağı otu; (*Orchis hircina*). Krş. huşyetü'l-kelb.

i. (103b/13)

[= 1]

i'tidāl: <Ar. İtidal, ılımlılık.

i. + ıla (108a/15)

i. + ile (108b/14)

[= 2]

it keseri: İtkasarı; köpek soğanı; (*Bunium bulbocastanum*). Krş. başalü'z-zīb.

i. (103b/14)

i. + dür (50a/3)

[= 2]

it üzümi: Patlıcangillerden, ormanda yetişen bir bitki, itüzümü; (*Solanum nigrum*).

i. (112b/8)

[= 1]

it zencebîli: Zehirli bir zencefil türü, it zencefili, sarı kök. Krş. zencebîlü'l-kilāb.

i. + dür (137b/13)

[= 1]

k. + a (115b/13), (118b/11), (121b/14), (122b/15), (127b/1), (128a/2), (128b/2), (134b/15), (94b/15)

k. + da (106a/5), (35a/10), (72a/4), (78a/4)

k. + ı (142a/5)

k. + uñ (38b/8), (3b/6)

k. + uñ içine (3b/6)

[= 21]

ķab: Kabuk.

k. + ı (100b/12), (69b/9)

k. + ın (121a/13)

k. + ını (6a/1)

k. + ıyıla (127a/12), (41a/9)

k. + ların (122b/14)

[= 7]

ķabağ: Kabak; (*Cucurbita*).

k. + a (36b/13)

k. + ı (121a/9), (36b/14)

[= 3]

ķabağ: Kapak, göz kapağı.

k. + ın (3b/7)

k. + ında (131a/2)

[= 2]

ķabak: Kapak, göz kapağı.

k. (113b/3)

k. + da (139b/9), (141b/15), (142b/13), (73a/12)

k. + göyündüğüne (110b/5)

k. + lar (42a/3), (87a/12)

k. + lara (119b/9)

k. + ları (25a/1), (65a/13)

-J-

jengār: <Far. Tıpta kullanılan bir tür pas, bakır pası.

j. (138a/6), (138a/8), (138b/4)

j. + ı (138a/11)

j. + ile (97a/10)

[= 5]

jīve: <Far. Civa. Krş. zībak.

j. (138b/12), (142b/2)

j. + dür (142a/11)

j. + yi (142a/12)

[= 4]

-K-

ķab: Kap.

k. (114b/5), (116b/11), (3a/7), (65a/10)

k. + ların (63a/2), (74b/4)

k. + larında (140a/10)

k. + zahmetine (138b/1)

[= 15]

ķabak: Kabak; (*Cucurbita*).

k. (121a/12)

k. + yağıdır (121a/7)

k. + yağryıla (42b/8)

k. + yaprağına (11b/1)

[= 4]

ķabak: Kabuk.

k. + suz (126b/15)

[= 1]

ķabarcuğ: Bk. ķabarcuķ

k. + ı (96b/9)

[= 1]

ķabarcuķ: Vücutta oluşan sivilce gibi küçük şişkinlik.

k. + lara (44b/3)

[= 1]

ķabarcuğ: Bk. ķabarcuķ

k. + a (65a/7)

k. + ı (12b/2)

[= 2]

ķabarcuķ: Bk. ķabarcuķ

k. (7a/8)

k. + lara (11b/5), (138b/15)

[= 3]

ķābıs: Bk. ķābız

k. + dur (148b/1)

[= 1]

ķābız: < Ar. Kabz edici; tutma özelliğine sahip.

k. (72a/4)

k. + dur (56b/12)

[= 2]

ķābilī: < Ar. Helile otu türlerinden biri; (*Terminalia*). Krş. berenc.

k. (45b/12)

k. + yile (133b/13)

[= 2]

ķabş: Bk. ķabż

k. +  der (82b/12)

[= 1]

ķab l: < Ar. Bir Şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma, kabul.

k. (34a/3), (9a/2)

[= 2]

ķabuğ: Bir Şeyin  st n  kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş sert e b l m, kışır.

k. + ı (121b/1), (148a/1), (42a/9), (62a/6), (6a/5)

k. + ıdur (2b/6), (43a/11), (56b/11), (69b/8), (81a/14), (84a/12)

k. + ıla (76a/1)

k. + ın (100b/5), (103a/13), (105a/6), (126a/1), (22b/3), (31b/1), (41b/2), (41b/4), (42b/1), (49a/11), (56b/9),

(5b/14), (67a/4), (67a/7), (69a/5),
(72a/8), (72b/1), (72b/6)

k. + ma (62a/9)

k. + ndan (103a/15), (112a/11),
(31b/7)

k. + mı (13b/8), (144b/15), (22a/15),
(22b/10), (23a/1), (23a/2), (23a/5),
(23b/5), (51a/6), (56b/8), (57a/11),
(61a/11), (61b/3), (6a/3), (72a/12),
(75a/7), (98a/15), (98b/2), (2b/15)

k. + nuş (23a/13), (23b/1), (67a/8)

k. + ıyla (23b/9), (74a/4), (98b/11),
(98b/8)

[= 60]

kabuk: Bk. kabuğ

k. + dur (62a/8)

[= 1]

kabız: < Ar. Tutma, kabız.

k. (104a/7), (113b/14), (129b/7)

k. + ède (108b/7), (10b/12), (10b/5),
(131b/2), (134b/8), (141a/9), (143a/3),
(16a/1), (42b/4), (47a/15), (79a/2),
(79b/6)

k. + èder (109b/15), (10b/4), (111b/11),
(136a/12), (137b/5), (141a/12),
(143b/8), (29a/15), (56b/12), (70b/5),
(7b/15), (8a/10), (8b/13), (94b/12)

k. + eyler (126a/7), (12a/5)

k. + eyleye (108a/9), (121b/10),
(15b/4), (17a/6), (21b/11), (36a/11),
(36a/13), (37b/8), (45a/5), (52b/1),
(52b/2), (53a/11), (6b/1), (70a/14),
(86a/1), (92b/2), (92b/5), (93a/8)

k. + ı (111b/12)

[= 50]

kac: Kaç.

k. (123b/1), (124a/7), (124b/7),
(129b/4), (132a/11), (13b/11),
(140a/5), (142a/2), (17b/10), (18a/1),
(24a/1), (34b/4), (42b/2), (43b/7),
(48b/6), (49b/14), (53a/10), (54a/1),
(55a/9), (55b/6), (60a/4), (61b/5),
(62a/4), (65b/4), (71b/12), (74a/15),
(76a/6), (87b/1), (90a/10), (93a/9),
(97a/11), (97b/13), (97b/7), (43a/15)

[= 34]

kac-: Bk. kaç-

k.-a (135b/2), (142a/14), (71b/1)

[= 3]

kacan: Bk. kaçan

k. (107b/13), (10a/12), (11a/3),
(11a/9), (11b/11), (11b/12), (128b/14),
(12a/1), (12a/10), (12a/13), (12a/5),
(12a/7), (12b/10), (12b/5), (13a/1),
(15a/11), (15a/7), (15b/7), (17a/14),
(19a/6), (19b/7), (20b/8), (22a/9),
(22b/3), (23b/11), (27a/14), (2b/2),
(2b/6), (31a/11), (31a/8), (33b/1),
(33b/14), (3a/13), (3a/14), (3a/3),
(3b/10), (46b/15), (48a/5), (4a/3),
(4a/7), (4b/2), (4b/6), (58a/13),
(5a/11), (5a/2), (5b/9), (68b/12),
(6a/14), (6b/1), (7b/12), (7b/15),
(8b/11), (8b/3), (8b/7), (90a/14),
(9b/14)

[= 56]

kaç-: Kaçmak.

k.-a (106a/15), (18b/12), (18b/4),
(20b/6), (59a/15), (81a/10), (88a/8),
(92a/9), (9b/1), (9b/3)

k.-alar (18b/4)

[= 11]

kaçan: Ne zaman, ne zaman ki.

k. (100b/15), (18b/11), (1b/10),
(21a/7), (23b/7), (27b/10), (36b/10),
(42a/14), (52b/8)

[= 9]

kaçur-: Kaçmasını sağlamak veya kaçmasına
imkan yaratmak.

k.-a (129a/13)

[= 1]

kad-: Katmak, ilave etmek, eklemek.

k.-ub (13b/5)

[= 1]

kadar: <Ar. Kadar.

k. (103a/14), (108a/7), (109a/7),
(10a/1), (10a/4), (110a/6), (113a/15),
(118b/4), (121b/2), (121b/2),
(126a/15), (126a/2), (126b/14),
(126b/4), (127a/1), (130a/14),
(138a/4), (138a/8), (138b/4),
(140b/15), (17a/9), (29b/14), (2a/3),
(35b/11), (36a/7), (39b/8), (3a/10),
(42b/10), (43a/11), (43a/12), (48a/13),
(5a/5), (60b/11), (61b/1), (61b/5),
(65a/1), (68a/10), (69a/7), (6a/13),
(79a/11), (84b/5), (85b/11), (87a/1),
(87b/6), (89a/9), (90a/3), (91b/5)

k. + ca (109b/12)

k. + ın (61b/6), (85a/1)

k. + ından (25b/15)

[= 51]

kadeh: <Ar. İçki içmeye yarayan ayaklı
bardak.

k. (89a/4)

[= 1]

kadı: <Ar. Tanzimata kadar her türlü davaya,
Tanzimat ile Medeni Kanun arasındaki
dönemde ise yalnız evlenme, boşanma, nafaka,
miras davalarına bakan mahkemelerin
başkanları.

k. + lar (7b/2)

[= 1]

kadım: <Ar. Eski.

k. + den (39a/2)

[= 1]

kâfur: <Ar. Kâfur ağacından elde edilen,
hekimlikte kullanılan, beyaz ve yarı saydam,
kolaylıkla parçalanan, güzel kokulu bir madde.

k. (126a/4)

k. + şuyıdır (56b/10)

[= 2]

kâğıd: <Far. Kağıt.

k. (45b/8)

k. + ı (24b/8)

[= 2]

kağır-: Kağırmak, öksürerek balgam çıkarmak.

k.-duğına (61a/10)

k.-mağı (29a/14)

k.-ub (133b/12), (134b/7), (51a/4)

[= 5]

kāhel: Gücsüz, tembel.

k. + eyleye (70a/12)

[= 1]

kāhellig: Gücsüzlük, tembellik, gevşeklik.

k. + ine (56b/3)

[= 1]

kal-: Zaman, uzaklık veya nicelik belirtilen miktarda bulunmak.

k.-a (114b/10), (118b/4), (121b/3),
(126a/15), (126b/14), (126b/4),
(17a/10), (43b/7)

k.-an (139b/1), (65a/2), (79a/4)

k.-ınca (101a/10), (103b/4), (107b/1),
(116a/11), (116a/13), (119a/12),
(119a/13), (119b/5), (121a/10),
(128a/14), (128a/7), (134b/15),
(144a/2), (30b/7), (59b/6), (72b/1)

k.-maya (10b/8), (147b/7), (18b/12),
(88a/5)

k.-mayınca (130a/6)

k.-mıslardur (105a/12)

k.-sa (42b/11)

[= 34]

kalan: Geriye kalan, öbür, diğer, başka.

k. + ağrısına (24b/5)

[= 1]

kalaylu: 1. Kalaylanmış. 2. İçinde kalay bulunan.

k. (122b/15)

[= 1]

kalb: < Ar. Kalp.

k. + e (137a/9)

k. + i (109a/7), (111b/8), (11b/8),
(14b/4), (29a/13), (39b/13), (3b/3),
(40b/13), (46b/6), (48b/8), (53a/4),
(62b/12), (68a/7), (70a/15), (71a/9),
(90a/1), (90a/2)

k. + ini (5b/7)

[= 19]

kalem-i jengār: Bakır pası cinsinden, yeşil renkli bir göz taşı. Krş. zencār.

k. + dur (138a/2)

[= 1]

kalk-: Kalkmak.

k.-ar (91b/13)

[= 1]

kalye: < Ar. Kavurma, kızartma.

k. + etseler (83a/4)

[= 1]

kamış: Kamış, buğdaygillerden, sulak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdesi olan bitkiler; (*Phragmites australis*).

k. (35b/12)

k. + ın (117b/2), (117b/5)

k. + ına (37b/10)

k. + ından (116a/12), (116b/15)

k. + ını (117b/12)

[= 7]

kan: Atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plazma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı. Krş. dem.

k. (106b/2), (113a/13), (130b/2), (135b/8), (146b/3), (18a/9), (19a/12), (24b/15), (29b/1), (31b/2), (38b/11), (3a/5), (41b/8), (43b/7), (49a/1), (49b/4), (51b/1), (51b/5), (54a/13), (54a/7), (57a/1), (57a/1), (65b/7), (66b/13), (79b/14), (80b/6), (82b/14), (83b/11), (86a/10), (88a/9), (88b/10), (89b/13), (93b/3), (99b/9), (107b/13)

k. + a (106b/9), (35b/6), (60b/1)

k. + akduğun (107a/10)

k. + cuğazlara (32a/13)

k. + cuğazları (21a/15)

k. + dan (15a/6), (67a/2)

k. + dur (113a/10)

k. + eyler (51b/6)

k. + ğalebesin (112a/13), (135a/3)

k. + ğalebesinden (29a/14), (46a/4)

k. + gelmesin (60a/7)

k. + ı (102b/11), (113b/2), (122a/8), (133a/12), (136a/12), (13b/7), (143a/4), (148b/5), (149a/10), (149a/5), (149b/3), (15b/4), (16b/14), (17a/5), (24b/14), (27a/5), (28b/11), (29a/5), (30b/14), (30b/14), (31a/5), (34b/4), (35b/6), (37a/9), (37b/8), (42b/4), (45a/7), (49a/6), (55a/4), (57b/7), (67a/6), (75b/12), (76b/10), (7a/1), (80a/13), (81a/5), (82a/7), (82b/13), (91a/15), (95b/10), (96b/2)

k. + ın (101b/10), (102b/7), (107a/11), (109b/13), (112b/14), (114a/13), (114b/13), (115b/4), (122a/6), (127b/11), (129a/4), (130b/2), (131a/8), (131b/8), (133a/2), (134a/4), (135a/5), (139a/6), (13a/7), (13b/14), (13b/7), (143a/13), (143b/7), (8a/10), (16b/12), (17b/1), (17b/10), (18a/10), (20a/1), (20b/3), (21a/5), (21a/8), (21b/10), (22a/13), (24b/2), (25b/3), (27b/12), (29a/8), (30b/12), (32a/1), (32b/2), (33a/11), (35b/15), (39b/1), (39b/3), (3a/14), (44b/10), (49a/13), (4a/12), (50b/5), (50b/5), (54b/8), (55b/11), (55b/3), (57b/3), (59a/8), (61b/13), (62b/7), (63b/9), (67a/9), (78b/3), (7a/1), (7a/12), (7b/12), (80a/1), (83b/11), (83b/2), (83b/3), (87a/7), (87b/3), (88b/2), (8b/11), (90a/10), (90b/12), (91a/14), (91b/9), (94b/12), (95b/7), (96a/10), (97b/4), (98b/6), (99a/10), (99a/7)

k. + ına (87b/1), (98b/7)

k. + ından (87a/7)

k. + ını (105b/12), (106a/1), (106a/15), (106b/4), (113a/10), (113a/12), (113a/13), (113a/13), (113a/15), (113b/2), (113b/3), (113b/3), (113b/5), (113b/6), (113b/9), (144a/6), (52a/15), (71b/9), (80b/5), (93a/12), (93b/1)

k. + ıyıla (113b/8), (12b/1), (92b/9)

k. + ishāline (137a/6)

k. + kağırdığına (61a/10)

k. + lara (140a/2), (78b/14)

k. + ları (22a/13), (33b/10), (6b/1)

k. + sızdığın (90b/8)

k. + sızduğın (120a/1), (140b/9),
(37b/9)

k. + sızduğına (113b/15), (131b/6),
(148b/3), (57a/1), (63a/5), (68a/5),
(81b/7)

k. + sızmağa (45b/3)

k. + tıonđuđı (77b/3)

k. + tükürene (31b/2)

k. + tükürmege (104b/7), (131b/6),
(13a/3), (143a/3), (16a/2), (20b/11),
(39a/1), (48a/14), (57a/5), (60b/8),
(61b/12), (66a/15), (66b/2), (6a/15),
(81b/7), (86a/7), (87a/14), (95b/3)

k. + tükürmegi (111a/11), (16a/1),
(43b/1), (45a/5), (51b/11), (54b/9),
(31a/6)

k. + tükürmegicün (8b/13)

k. + tükürmek (35b/5)

k. + tükürmesine (119a/6), (133b/2),
(145b/4), (22a/5), (29a/7), (62b/2),
(95a/5)

k. + tükürmesini (48b/13)

k. + uı (120b/9)

k. + uı (72b/9)

[= 259]

kanad: Bk. kanat

k. + ın (80b/9)

k. + ından (135a/15)

[= 2]

kanat: Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.

k. + ları (51b/3)

[= 1]

kanıcık: 1. Dişı köpek. 2. Hayvanlarda dişı.

k. (66a/1)

[= 1]

kanıkı: Hangi.

k. (106b/2), (25b/7), (43a/7), (48b/15),
(5a/6), (63a/7), (67b/12)

[= 7]

kanlu: Kan bulaşmış, kanlanmış olan.

k. + ishāle (103a/14)

[= 1]

kanıariyün: < Gr. Kantaron otu, hekimlikte kullanılan, sarı çiçekli, acı köklü, küçük bir bitki; (*Gentiana lutea*).

k. (109a/9)

[= 1]

kapā-: Kapamak.

k.-yı kıoyalar (126a/3)

[= 1]

kapak: Kapak, göz kapağı.

k. + iriligin (100a/4)

k. + şışlerine (66b/14)

[= 2]

kaplubāđa: Kaplumbağa.

k. (66b/9)

k. + sı (130b/12)

k. + yumurdasını (66b/9)

[= 3]

kār: <Far. Etki.

k. + étmeye (22b/6), (89a/1)

[= 2]

kar: Havada beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak yağın su buharı. Krş. şelc.

k. + dur (76b/1)

[= 1]

kara: 1. En koyu renk, siyah. 2. Bu renkte olan.

k. (108b/2), (112a/12), (139a/4), (13b/8), (141a/12), (21b/7), (23a/4), (23a/9), (30a/15), (3b/10), (45a/1), (48a/8), (52b/8), (72a/10), (77a/2), (88b/8), (89a/12), (99a/8)

k. + bahaka (80a/7)

k. + ca (101a/11), (11a/2), (11b/11), (130b/9), (15b/3), (22a/8), (63b/15), (88a/6), (8b/2)

k. + ca karaca (15b/3)

k. + ça (28a/10)

k. + ça karaça (28a/10)

k. + encir yaprağın (74b/4)

k. + eyleye (66a/2)

k. + haşhaş südidür (25b/7)

k. + haşhaş yağıdır (126b/8)

k. + kıllar (89b/9)

k. + kıllara (105b/15)

k. + lara (122b/12)

k. + nohūdı (99b/11)

k. + sevdāyı (23b/12)

k. + sından (61a/1)

k. + şarāb (108b/1)

k. + taşdur (109b/6)

k. + ya (10a/12), (27b/9)

k. + yarakānı (81a/13)

k. + zeytūn çekirdegiyle (141a/14)

[= 47]

kara günlük: Kara günlük; (*Cortex styracis*). Krş. uşturük, mī'a-i sā'ile.

k. + dür (21b/7)

[= 1]

kara harbak: Kara çöpleme; (*Helleborus orientalis*).

k. (139a/4)

[= 1]

kara helile: Müshil olarak da kullanılan kokulu bir bitki; (*Terminalia citrina*).

k. + yile (13b/9)

[= 1]

karalığ: Karalık, siyahlık.

k. + ma (68a/13)

[= 1]

karamtlığ: Siyahlık, karalık.

k. + a (66b/7)

[= 1]

karañu: Karanlık.

k. (61b/1)

[= 1]

ķarańulıķ: Karanlık.

k. + ı (61b/7)

[= 1]

ķarańuluķ: Bk. ķarańulıķ

k. + ı (90a/6)

k. + ına (137a/11)

[= 2]

ķaranful: < Ar. Karanfil; (*Eugenia caryophyllata*).

k. (119a/9), (38b/6)

k. + dur (68a/8), (99a/6)

k. + e (11b/4)

k. + yaprağına (68a/3)

[= 6]

ķarar-: Kararmak.

k.-a (5a/5), (66b/8), (66b/9)

k.-duğın (136a/11), (28b/1), (37a/7), (43a/8), (46b/4), (49a/9), (50a/5), (63a/2), (73b/1), (79b/7), (88b/5), (95a/14)

k.-duğına (41a/15), (65a/11), (80a/7)

k.-duğını (137b/9), (3a/5)

k.-ınca (3a/8), (4b/9)

k.-masın (55b/14)

k.-masına (137b/1)

k.-masını (87b/5)

k.-ur (96b/5)

[= 26]

ķarard-: Bk. ķarart-

k.-a (105b/13), (109b/2), (145b/10), (16a/5), (29b/2), (57a/12), (61a/8), (68a/14), (72a/11)

k.-ur (103a/2), (121a/15), (29a/3), (80a/3)

[= 13]

ķarart-: Karartmak, kararmasını sağlamak.

k.-masına (54a/8)

k.-maya (105b/14)

[= 2]

ķara sevdā: 1. Umutsuz ve gūçlı aşk. 2. Kişinin belirli bir neden olmadan çöküntü durumuna girip çevreden gelen uyarılara kapanması, gūçlı suç ve günah duyguları içine düşmesi durumu, malihūlya, melankoli.

k. + yı (13b/10), (19a/14), (48a/8)

[= 3]

ķarbūz: Bk. ķārbūz

k. (85b/9)

[= 1]

ķārbūz: < Far. Karpuz; (*Citrullus vulgaris*). Krş. baťih-i hindī.

k. + dur (51a/13)

[= 1]

ķar çiçeği: Dokuzdipli, gelgeç, süsengillerden, beyaz ve pembe çiçekler açan soğanlı bitki; (*Galanthus nivalis*). Krş. ģarbak-ı ebyaz

k. (101a/2)

[= 1]

ķarga ayağı: Kargaayağı, kuzgunayağı; kılır otunun bükılmeyen, daha sert olan bir cinsi; (*Chenopodium*). Krş. riclü'l- ğurāb.

k. (134b/10)

k. + na (134b/12)

[= 2]

ķarga düleği: Kargadöleği; ebucehil karpuzul (*Ecballium elaterium*). Krş. artaş-i levĥiyā, zirāvend-i tavīl.

k. (12b/15)

[= 1]

ķargu: Gövdesi 5-6 metre yüksekliğe erişebilen çok yıllık bir bitki, karnış, saz; (*Arundo donax*). Krş. ĥarmele

k. + ķarnıřıdır (92a/1)

k. + ķarnıřına (37b/10)

[= 2]

ķarı: Yaşlı, ihtiyar, kart.

k. (79a/11)

k. + kelerdür (93a/10)

[= 2]

ķarın: İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi.

k. (90a/3)

k. + a (140b/7), (144a/1), (144b/9), (48a/14), (4b/1), (52a/1), (79a/1)

k. + ağrısına (35b/5)

k. + da (10a/8), (122a/1), (141b/5), (17a/12), (19b/12), (21a/8), (2b/3), (30b/14), (32b/10), (3a/12), (3a/5), (45b/14), (77b/10), (99b/4)

k. + dağı (122b/13), (143a/1), (143b/15), (36b/7), (44a/15), (52a/1), (53a/8), (68b/2), (78b/1)

k. + dan (111b/12), (24a/10), (76b/5), (81a/11), (81a/13)

k. + ların (46b/9)

[= 38]

ķarınca: Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı; (*Formica*).

k. + yumurdasını (66b/12)

[= 1]

ķarıř: Karnış, başparmak ile serçe parmağın uçları arasındaki açıklık.

k. (101b/8), (103b/10), (103b/14), (129a/2), (130a/14), (134b/10), (137a/2), (149a/14), (28b/4), (30a/1), (36a/14), (36a/6), (63b/14), (81a/15), (81a/4), (8b/1), (96b/11)

k. + ça (32a/4)

[= 18]

ķarıř-: İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek.

k.-acaķca (2a/6)

k.-an (147b/8)

k.-duğına (147a/12), (76b/7)

k.-duğından (102b/13)

[= 5]

karışdır-: İki veya ikiden çok şeyi bir araya getirip, karışmasını sağlamak.

k.-alar (115b/10), (115b/12),
(116a/12), (121a/13), (125a/10),
(4b/15)

k.-salar (105a/7), (109b/12), (11a/4),
(11a/6), (125a/9), (129b/11), (12a/3),
(12b/6), (138a/13), (139b/14),
(139b/14), (13a/11), (13a/9), (13b/10),
(140b/1), (145a/15), (4a/12), (5a/14),
(14a/3), (14b/1), (14b/2), (15a/14),
(15b/8), (16b/1), (16b/11), (16b/9),
(17b/4), (17b/6), (17b/8), (18a/12),
(1b/12), (20a/9), (21a/9), (21b/13),
(22b/8), (23a/3), (23b/14), (24b/7),
(25b/10), (25b/11), (25b/13), (25b/9),
(27a/15), (27b/1), (27b/4), (27b/5),
(28a/13), (28a/5), (28b/12), (2a/11),
(32a/8), (32b/13), (33a/12), (33b/8),
(34a/8), (34b/6), (35a/12), (35a/2),
(35b/12), (35b/14), (36b/2), (37b/15),
(38a/11), (38a/14), (39a/10), (39a/8),
(3a/3), (3a/6), (40a/8), (41a/14),
(41b/15), (43a/1), (43a/5), (44a/14),
(44b/3), (45a/8), (47b/15), (47b/3),
(47b/5), (47b/7), (48a/8), (49a/12),
(49a/14), (49b/1), (49b/2), (4a/10),
(50a/7), (55a/11), (56b/4), (57b/4),
(64b/11), (65a/5), (65b/5), (65b/7),
(68a/10), (68b/1), (73b/2), (74b/1),
(76a/1), (7a/14), (7a/15), (80b/10),
(84a/9), (84b/7), (85b/1), (87b/12),
(8a/7), (8b/4), (8b/9), (90b/8),
(96b/14), (96b/15), (97a/2)

k.-ub (100a/12), (100a/13), (100a/2),
(100a/3), (100a/7), (100b/7),
(101a/13), (101a/5), (101a/6),
(101b/7), (102a/10), (102a/11),
(102a/8), (102b/15), (102b/5),
(102b/5), (103a/12), (103a/4),
(103a/6), (103a/8), (105a/1), (105a/11),

(105a/2), (105a/3), (105a/9),
(105b/10), (105b/15), (105b/6),
(106b/10), (106b/7), (106b/8),
(106b/9), (107a/11), (108a/1),
(108a/3), (108b/1), (108b/12),
(109a/12), (109a/6), (109b/2),
(109b/4), (110a/10), (110a/11),
(110a/8), (110b/11), (110b/12),
(110b/7), (111a/14), (111a/15),
(111b/2), (112a/15), (113a/10),
(114b/14), (114b/3), (116a/3),
(116b/14), (117a/11), (117a/3),
(117b/10), (117b/11), (118a/9),
(119a/8), (119b/11), (119b/12),
(119b/2), (119b/5), (120a/1),
(120a/10), (120a/11), (120a/12),
(120a/2), (120a/4), (120b/1),
(120b/13), (120b/6), (121a/3),
(123a/4), (123a/6), (123b/12),
(124b/7), (127b/13), (128b/11),
(128b/15), (129a/14), (129b/13),
(129b/14), (12a/13), (130b/14),
(131a/9), (132a/11), (133a/9),
(133b/4), (133b/5), (135a/12),
(135a/14), (135b/2), (135b/3),
(136a/14), (136a/6), (136b/10),
(136b/11), (136b/2), (136b/3),
(136b/5), (136b/8), (136b/9), (137b/8),
(138b/1), (138b/14), (138b/2),
(138b/6), (139a/14), (139a/15),
(139b/12), (139b/5), (139b/7),
(13a/13), (140a/1), (140a/1), (140a/3),
(140a/8), (140a/9), (140b/14),
(140b/2), (141a/8), (142a/12),
(142a/13), (142a/6), (142b/9),
(143a/14), (143a/3), (143a/6), (143a/7),
(143a/9), (143b/1), (143b/13),
(143b/15), (144a/10), (144a/12),
(144a/13), (144a/4), (144a/7), (144a/8),
(145a/1), (145a/13), (145a/3),
(145b/10), (145b/11), (145b/12),
(145b/6), (145b/7), (146a/3), (146a/4),
(146b/2), (146b/6), (147b/1),

(148a/13), (149a/7), (149b/11),
 (150a/14), (150a/2), (150a/5), (16b/6),
 (17b/14), (17b/7), (18b/1), (19a/3),
 (19a/7), (20a/14), (22b/15), (22b/6),
 (22b/7), (24b/3), (24b/9), (25a/3),
 (29b/2), (34a/15), (34a/3), (35a/10),
 (36a/9), (37a/9), (38a/12), (38b/3),
 (3a/14), (40b/1), (41a/4), (41a/5),
 (41b/1), (41b/6), (42b/7), (43a/14),
 (43a/4), (43a/7), (43a/9), (43b/11),
 (43b/5), (44a/1), (44b/1), (44b/2),
 (44b/5), (45a/13), (46b/4), (47a/10),
 (47b/11), (47b/13), (48b/12), (48b/3),
 (49a/15), (49b/11), (50a/5), (50b/10),
 (50b/13), (52b/13), (53a/14), (53a/15),
 (53b/12), (53b/3), (53b/6), (53b/7),
 (54a/10), (54a/3), (54a/4), (54b/14),
 (55a/4), (55a/5), (55a/6), (55b/11),
 (55b/15), (55b/2), (55b/3), (55b/8),
 (56b/8), (59a/14), (59a/2), (59b/1),
 (60a/13), (60b/11), (61a/5), (61a/7),
 (61b/4), (61b/8), (62b/8), (63a/12),
 (64a/14), (64b/1), (64b/12), (64b/2),
 (64b/3), (64b/8), (64b/9), (65b/8),
 (66a/11), (66a/12), (66a/7), (66b/11),
 (66b/13), (66b/2), (66b/4), (66b/7),
 (67a/1), (67a/13), (67a/2), (67a/6),
 (68b/5), (68b/8), (69a/14), (69a/4),
 (71a/12), (71b/8), (71b/9), (72b/3),
 (72b/5), (73a/1), (73b/3), (74a/11),
 (74a/12), (74a/2), (74a/6), (74a/7),
 (74b/5), (74b/6), (74b/7), (75a/10),
 (75a/11), (75a/12), (75a/13), (75a/15),
 (75b/3), (75b/6), (76b/10), (76b/11),
 (76b/12), (76b/13), (76b/15), (76b/9),
 (77a/1), (77a/3), (77b/1), (77b/10),
 (77b/12), (77b/13), (77b/7), (78a/14),
 (78a/15), (78a/9), (78b/1), (78b/15),
 (78b/6), (79a/9), (79b/12), (79b/13),
 (79b/15), (80a/12), (80a/9), (80b/6),
 (82a/6), (84b/2), (85a/4), (85a/6),
 (86a/1), (86a/11), (86a/13), (86a/8),
 (87b/13), (88b/12), (88b/2), (88b/4),

(88b/6), (89b/8), (90a/11), (90a/4),
 (90b/13), (90b/14), (92a/11), (92b/10),
 (92b/11), (92b/13), (92b/8), (93a/9),
 (93b/4), (94b/5), (94b/7), (94b/8),
 (95a/12), (95b/6), (96a/14), (96a/2),
 (96a/3), (96a/7), (96b/10), (96b/12),
 (97a/10), (97a/10), (97a/13), (97a/6),
 (97a/8), (97a/9), (97b/1), (97b/1),
 (97b/15), (97b/2), (97b/6), (98a/10),
 (98b/12), (98b/2), (99a/11), (99a/14)

[= 486]

karlağuc: Kırlangıç kuşu. Krş. हुत्ताङ्ग.

k. + dur (105a/14)

k. + kanyıla (92b/9)

[= 2]

karlu: 1. Üstünde kar bulunan. 2. Kar yağan.

k. + yerlerde (15b/14)

[= 1]

kar(ı)n: Bk. qarın

k. + ın (12b/5), (146a/14), (4a/7)

k. + ına (110b/7), (142a/11), (147b/1),
 (147b/6), (27b/12)

k. + ında (2a/13), (89a/9), (98a/12)

k. + ından (25b/2)

k. + ını (80b/12)

[= 13]

karpüz: <Far. Karpuz; (*Citrullus vulgaris*).

k. + ı (109a/10), (126b/12)

k. + ın (126b/13)

k. + ını içini (113a/6)

[= 4]

karşu: 1. Karşı. 2. Sonra.

k. (105a/1), (110b/2), (113b/10),
(115a/15), (138a/6), (2a/6), (39a/9),
(42b/3), (49a/7)

[= 9]

kartal: < Ar. Kartal kuşu; (*Aquila*). Krş. ruham.

k. + dur (135a/8)

[= 1]

kaşni: < Far. Kadı ağacı, şeytanboku otu ve
bundan elde edilen zamlık; (*Ferula assa-foetida*)
Krş. ılıtıt.

k. (97a/7), (32b/5)

k. + ağacı (32a/11)

k. + dür (96b/15)

[= 4]

kāsnī: < Far. Hindiba, yaban marulu, acı
marulu, güneyik; (*Cichorium endiva*).

k. (112b/8), (57b/1)

k. + si (109b/11)

k. + yaprağına (67b/2)

[= 4]

kaşşār: < Ar. Yıkayıcı, leke temizleyici.

k. + lar (87a/13)

[= 1]

kaşuğ: Bk. kaşık

k. + ına (41b/4)

[= 1]

kaşığ: Bk. kaşık

k. + ı (18a/14)

k. + ına (39a/11)

[= 2]

kaşık: Kasık, vücudun karın ile uyluk
arasındaki bölümü.

k. (16b/4)

k. + ağrısına (77a/8)

k. + da (15a/15)

k. + yarıldığına (134a/2), (30b/2)

[= 5]

kaşuğ: Bk. kaşık

k. + a (36a/9), (55b/6), (64b/13)

k. + ı (143a/14)

k. + ına (106a/2), (36a/10), (41a/6),
(4b/6)

[= 8]

kaşuk: Bk. kaşık

k. + ağrısına (35a/4)

k. + da (129b/11), (85b/11)

k. + dağı (44a/15)

[= 4]

kaş: Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi
oluşturan kısa kıllar.

k. (120b/3)

k. + ı (12a/12), (3b/2)

k. + ına (5a/3)

k. + ında (146b/15)

[= 5]

kaş: Yüzük kaşı; yüzük taşının içine
oturtulduğu, kenarları tırnaklı yuvaya verilen
isim.

k. + ına (137a/5), (39b/10), (89a/1)

k. + ında (89a/3)

[= 4]

kaşık: Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağza götürmeye yarayan saplı sofr a araç.

k. (87b/7)

[= 1]

kaşuğ: Bk. kaşık

k. + ın (113b/11)

k. + ına (107b/2)

[= 2]

kaşuk: Bk. kaşık

k. (65b/12), (7a/3), (107b/2)

[= 3]

kat: Ön, yan, nezd.

k. (1b/9), (48b/6), (4b/13), (4b/13), (90a/10)

k. + ında (107b/5), (11b/13), (132b/12), (147a/14), (15b/2), (18b/11), (1b/7), (22a/3), (92a/1), (98a/3)

k. + na (70a/5)

[= 16]

kat-: Katmak, ilave etmek, eklemek.

k.-alar (101a/11), (114b/9), (115a/2), (116a/11), (116a/13), (116a/13), (116a/4), (116a/4), (116a/6), (116b/9), (117a/2), (117b/1), (119a/14), (121a/10), (126a/15), (126b/4), (127a/1), (128a/2), (138a/10), (138a/9), (17a/9), (26b/3), (27b/8), (29a/11), (31b/8), (33a/4), (38b/8), (5a/1), (5a/1), (62a/3)

k.-salar (101a/4), (105a/7), (105b/11), (10a/1), (10a/7), (10b/5), (11a/1), (11a/4), (11a/5), (124a/2), (128b/12), (138b/14), (13a/6), (142b/3), (150a/10), (16a/4), (19a/7), (1b/13), (22a/3), (22a/3), (25a/7), (29b/3), (2a/11), (2a/6), (32a/15), (32a/8), (33b/3), (34a/14), (37a/3), (38a/13), (3b/1), (42a/10), (42b/10), (42b/14), (42b/15), (44b/6), (45a/8), (47b/1), (47b/5), (4b/10), (52b/3), (53a/1), (56b/2), (63a/2), (64b/15), (67a/13), (69a/8), (6b/12), (72a/5), (7b/3), (81b/15), (86a/12), (86b/6), (86b/6), (8a/9), (8b/14), (8b/3), (91a/9), (91b/2), (95a/1), (9b/8)

k.-ub (107a/12), (107b/1), (107b/2), (108a/6), (108a/7), (108a/8), (10b/6), (113a/15), (116b/8), (118a/3), (119a/11), (121a/9), (121b/10), (121b/2), (122a/8), (131a/7), (131a/9), (135a/3), (137a/10), (138a/1), (138b/3), (138b/7), (144b/11), (145b/2), (150a/13), (17a/6), (17b/15), (21a/12), (30b/1), (31b/10), (33a/15), (35b/7), (39a/8), (40a/12), (41b/9), (46b/14), (48a/8), (49a/3), (54b/2), (56b/14), (59a/5), (64b/5), (67b/10), (67b/8), (75a/2), (78a/12), (78a/4), (79b/2), (86b/11), (87a/9), (91b/3), (95b/15)

[= 143]

kaş: < Ar. 1. Kesme, kesilme; biçme, kırma. 2. Halletme, karar verme, sona erdirm e, bitirme.

k. (133b/6), (64a/11)

k. + ède (102b/11), (102b/8), (104a/3), (149a/7), (16a/1), (20b/9), (77a/4), (77b/8), (78a/6), (95a/9)

k. + êder (100a/10), (107a/9),
(108b/12), (131b/1), (30b/13),
(30b/15), (32b/8), (5b/5), (77a/7),
(7b/11), (88b/11), (93b/12), (95a/8)

k. + êdüb (5b/6)

k. + eyleye (108b/9), (133a/10),
(30b/2), (47a/10), (54b/5), (57b/6),
(63a/5), (63a/7)

[= 34]

katâyıf: <Ar. Nişasta, şeker ve yağla yapılan
bir tür tatlı, bir tür helva, kadayıf. Krş.
zülâbiyye.

k. + dur (137a/11)

[= 1]

katı: Sert; pek; çok; oldukça; şiddetli.

k. (101a/13), (109b/7), (11b/1),
(125a/4), (127a/12), (135a/8), (15a/10),
(17a/15), (18b/15), (20b/15), (23b/5),
(25a/1), (26b/13), (27a/9), (27b/10),
(31b/13), (38a/2), (38a/6), (43b/4),
(62a/14), (64a/2), (73a/2), (74a/1),
(74a/2), (74b/4), (82b/6), (95b/12),
(98a/12), (99a/2), (19a/15)

k. + bendükşelere (105a/6)

k. + ca (30a/12), (89b/10)

k. + cıbanlara (74b/8)

k. + cirâhatlara (36b/11)

k. + ları (39b/15), (48b/1), (82a/9)

k. + ların (122b/7)

k. + larına (25a/14)

k. + na (70a/5)

k. + sı (87a/3)

k. + sında (87a/6)

k. + sınıu (135b/4)

k. + sinirlere (105a/6)

k. + şişlere (100a/14), (104a/15),
(104b/8), (11a/6), (120b/14), (121b/7),
(122a/4), (126b/6), (138a/2), (144a/6),
(144a/9), (145b/6), (146b/1), (19a/15),
(19a/6), (19a/9), (27b/6), (27b/7),
(29a/10), (38a/10), (54a/10), (55b/11),
(57a/10), (59a/10), (59b/11), (62b/14),
(73b/2), (76a/13), (76a/14), (79a/12),
(79a/15), (96a/3), (98b/12), (99a/11),
(9a/4)

k. + şişleri (112a/14), (136b/6),
(84a/11)

k. + şişlerine (78b/14)

k. + yerlere (74b/2)

[= 84]

katıl-: Eklemek, ilave etmek.

k.-a (108b/5)

[= 1]

katılığ: Bk. katılık

k. + ı (115a/12)

k. + ın (114a/14), (116b/7), (120b/4),
(14a/1), (38b/2), (78a/11), (95a/4),
(96a/8)

k. + ına (114b/1), (115a/9), (118a/7),
(124a/6), (126b/6), (126b/6), (43a/4),
(43a/4), (58a/1), (64a/3), (83b/7),
(87a/12)

[= 21]

katılık: Sertlik, katılık.

k. + ları (136b/6), (140a/13)

k. + ların (19a/5), (19b/15)

k. + larına (116b/1), (59b/1)

[= 6]

ḳatī: < Ar. Kesin.

k. (65b/2), (93b/13), (93b/9)

[= 3]

ḳatīl: < Ar. Katleden, öldüren.

k. + i (13b/5)

[= 1]

ḳatrān: < Ar. Katran, organik maddelerden kuru damıtma yoluyla elde edilen, sıvı yağ kıvamında, kara renkte, ağır, is kokulu, suda erimeyen bir madde.

k. (136b/15)

[= 1]

ḳattāl: < Ar. Öldürücü, zehirli.

k. (136a/15)

k. + edviyeleri (4a/9)

k. + otlar (15b/12), (32b/1), (72b/15),
(84b/1)

k. + otlardandır (18a/5)

k. + otların (106b/15), (12b/1),
(44a/10), (59b/13), (95b/8)

[= 12]

ḳavī: Bk. ḳavī

k. + eyleye (47b/7), (62a/13)

[= 2]

ḳavī: < Ar. Güçlü, etkili.

k. (111b/4), (124a/4), (133a/2),
(146b/13), (150a/13), (31b/4),
(40a/10), (40a/10), (44b/1), (46b/6),
(52a/7), (64b/12), (68a/4), (69b/7)

k. + ède (100b/11), (104a/9), (104a/9),
(104b/4), (133b/11), (133b/7),
(136a/8), (141a/9), (14b/4), (17a/1),
(19b/12), (21b/2), (24b/12), (25a/4),
(26b/15), (33a/7), (40b/15), (42b/4),
(48b/8), (68a/7), (77b/1), (79a/4),
(79a/4), (7b/4), (80a/5), (95a/9),
(96a/12), (99a/5)

k. + èder (100a/10), (108b/10),
(108b/11), (108b/11), (114a/1),
(119b/11), (11b/8), (127b/11),
(128a/11), (137b/1), (148b/10),
(17a/1), (24b/1), (29a/12), (29a/12),
(29a/13), (29a/15), (29b/11), (29b/8),
(30b/4), (31b/5), (32b/10), (39b/4),
(50b/2), (51b/4), (51b/5), (56b/14),
(57b/15), (5b/6), (62b/12), (63a/10),
(6a/10), (70a/15), (70a/15), (7b/1),
(83a/3), (86a/14), (90a/1), (90a/2),
(90b/3), (95a/6)

k. + èdüb (111b/7), (144b/5), (70a/13)

k. + eyler (111b/4), (118b/6), (124b/1),
(126a/8), (128a/1), (12a/5), (3b/3),
(46b/3), (48b/1), (50a/4), (53a/3),
(53a/4), (56b/11), (61a/13), (68a/6),
(7b/9), (85a/15), (85b/1), (91b/9),
(94b/13)

k. + eyleye (100a/9), (106a/9),
(109a/7), (111a/1), (111b/9),
(123a/12), (127b/14), (130a/10),
(132a/4), (133a/3), (149a/4), (14a/2),
(14a/4), (150a/15), (19b/11), (23b/10),
(26b/4), (32b/3), (3a/1), (40a/10),
(40a/10), (46a/10), (46b/12), (48a/15),
(49a/4), (49b/15), (49b/6), (55a/1),
(57a/13), (62a/11), (64b/13), (67a/11),

(70a/8), (71a/3), (71a/9), (7a/1), (7a/5),
(83a/6), (90a/8), (94b/14), (95a/10)

[= 147]

ḳavluc: Fıtık. “ḳavlıç”

k. + a (41b/10)

[= 1]

ḳavm: < Ar. 1. İnsan topluluğu. 2. Bir
peygamberin gönderildiği topluluk.

k. + i (15a/4)

[= 1]

ḳavrul-: Kavurma işi yapılmak, kavrulmak.

k.-madın (92b/4)

k.-mış (92b/2)

k.-mışını (92b/15)

[= 3]

ḳavuğ: Bk. ḳavuk

k. + a (108b/10), (108b/4), (144b/14),
(145b/2), (148a/15), (149a/1), (40a/6),
(58b/13), (73b/8), (74b/8), (92a/10)

k. + ı (12a/6), (133a/3), (136a/8),
(14a/2), (17a/1), (46a/12), (50b/5),
(51a/5), (66a/7), (93a/4), (93a/7),
(94a/2), (99a/9), (9a/9)

k. + ında (12b/4)

k. + ından (89b/1)

[= 27]

ḳavuk: Mesane, idrar kesesi.

k. (101b/4), (102b/14), (108b/8),
(118a/13), (120b/1), (121b/5),
(125b/12), (133b/1), (149b/2), (16a/2),

(33a/1), (33b/11), (40a/6), (58b/15),
(66a/14), (90a/2), (99a/9)

k. + ağrısın (40a/6), (51b/14)

k. + ağrısına (114b/1), (123a/4),
(123a/8), (123b/6), (134a/4), (29a/7),
(39a/2), (63b/10), (87a/14), (94a/8),
(98b/9)

k. + da (121a/3), (124a/13), (128b/4),
(131b/7), (133b/9), (134b/9),
(137a/14), (13b/7), (140a/12),
(143b/4), (148b/12), (22a/12),
(30b/14), (33b/9), (47b/10), (50b/15),
(52a/6), (65a/15), (78a/1), (81a/3),
(89b/10), (89b/12), (89b/2), (94a/6),
(99b/13)

k. + dağı (102a/6), (129b/7), (20a/4),
(2b/3), (39b/3), (44b/9), (57b/5),
(87b/8), (88a/14), (8b/15)

k. + dan (26b/12)

k. + göyündüğüne (103a/15)

k. + şovuduğına (96b/1)

k. + şovuklığına (85b/6)

k. + uyuzına (78a/9)

k. + zahmetlerine (30b/3)

[= 71]

ḳavun: Kavun; (*Cucum*). Krş. baṭīḥ.

k. (50b/14)

k. + dur (50b/8)

k. + ı (125b/6), (51a/8)

k. + ıdur (5b/4)

k. + uñ içini (50b/10)

[= 6]

ķavur-: Bir Şeyi bir kabın iķinde su katmadan kızartarak piŕirmek.

k.-madın (52a/6), (92b/1)

k.-salar (113b/5), (147b/6), (42a/15),
(47a/15), (47a/9), (52a/7), (61a/4),
(75a/15), (77b/2), (77b/5), (79a/1),
(79b/6), (80b/13), (91a/5)

k.-ub (42a/14)

[= 17]

ķavurma: 1. Kavurmak iŕi. 2. Kendi yağıyla piŕirilip kavrulduktan sonra yenen veya dondurulup saklanan et.

k. (38b/14), (39b/1)

k. + eyleseler (15a/7)

k. + eyleyüb (71b/11)

[= 4]

ķavut: Kavrulmuŕ hububat. Krŕ. sevķ.

k. (66b/13)

[= 1]

ķavvuk: Bk. ķavuk

k. + da (111a/10)

[= 1]

ķayna-: Bir sıvı, sıcaklığı belli bir dereceyi bulduğıunda buhar durumuna geķerek fokurdamak.

k.-mıŕ (53b/13), (62b/15), (86a/4)

k.-r (24b/13), (31b/9), (91b/2)

k.-r ŕuyıla (140a/1)

k.-ya (118b/4)

k.-yub (118b/13)

[= 9]

ķaynad-: Bk. ķaynat-

k.-a (118b/14), (119a/11)

k.-alar (101a/10), (113a/15), (117a/2),
(119b/1), (119b/3), (119b/5), (120b/6),
(121b/2), (122b/15), (122b/5),
(127a/1), (128a/14), (128a/7), (25a/12),
(29b/13), (31b/10), (66a/5), (84a/5)

k.-madın (52a/4)

k.-salar (107b/1), (148a/7), (148b/11),
(37a/3), (47b/9), (53b/13), (55a/6),
(60b/6), (64b/14), (77a/1), (81a/7),
(95b/6)

k.-ub (110b/13), (113a/7), (119a/11),
(134a/10), (134b/15), (134b/8),
(140a/7), (142b/9), (143a/15),
(143b/15), (145b/12), (148b/1),
(20a/1), (25a/2), (26b/14), (27a/3),
(29a/4), (2b/6), (30b/4), (40b/5),
(40b/7), (41a/11), (53a/9), (56a/9),
(65b/10), (67b/7), (68a/11), (68b/2),
(71a/9), (73b/15), (75b/4), (81a/12),
(89b/1), (94a/11), (94a/6), (97a/4),
(99a/4), (9b/2)

[= 71]

ķaynan-: Kaynamak.

k.-mıŕ (11a/12), (11a/13)

k.-mıŕın (40a/6)

[= 3]

ķaynat-: Kaynamasını sağılamak.

k.-salar (10a/2), (110a/15), (12a/5),
(12b/13), (12b/6), (13a/2), (14b/5),
(15b/15), (16a/12), (16a/9), (17a/3),
(18a/6), (19b/8), (19b/14), (1b/10),
(20a/13), (20a/8), (20b/8), (23a/5),
(23b/7), (24a/12), (24a/15), (26b/12),
(28b/7), (29a/5), (29b/1), (2b/12),
(2b/14), (30a/7), (30b/2), (31a/4),
(32a/12), (33a/15), (33a/7), (33b/1),

(34a/11), (34a/2), (34a/6), (35a/9),
(37b/4), (38a/15), (38b/2), (3a/10),
(3a/15), (3a/8), (40a/12), (40a/2),
(40a/4), (40b/4), (44a/11), (44b/11),
(44b/13), (45a/3), (47b/13), (4a/4),
(53b/9), (56a/7), (58b/6), (69a/7),
(6b/15), (6b/9), (72a/12), (72b/7),
(77b/15), (78a/4), (8a/1), (8a/13),
(8a/14), (8b/8), (91b/5), (9a/5)

[= 71]

kaz: Perde ayaklılardan, uzun, beyaz veya gri
boyunlu, suda ve karada yaşayan, uçan, yabani
veya evcil kuş; (*Anser*). Krş. batt.

k. (113b/4), (86b/15)

k. + dur (51b/2)

k. + eti (51b/3)

k. + etinden (36b/12), (36b/13)

k. + uş (123b/11)

k. + uş cigeri (51b/5)

k. + yumurdası (66b/5)

[= 9]

kaz-: 1. Herhangi bir araçla toprağı açmak,
oymak. 2. Bu yolla çukur, kuyu, yol vb.
oluşturmak.

k.-ub (69b/14)

[= 1]

kazındı: Kazıyarak çıkarılan parça.

k. + sın (82a/7)

[= 1]

kebāb: 1. Doğrudan doğruya ateşte veya kap
içinde susuz olarak pişirilmiş et. 2. Kızartma,
çevirme veya kavurma yoluyla hazırlanan her
türü yiyecek.

k. (137b/8), (54b/6)

k. + édüb (135b/3)

[= 3]

kebere: < Ar. Gebere otu, kediturnağı;
(*Capparis spinosa*).

k. (30a/4), (84a/12)

k. + hıyārı (57b/15)

k. + köki (67b/8)

k. + yaprağına (30a/4)

[= 5]

keci: Bk. keçi.

k. (34a/5)

[= 1]

keci boynuzu: Bk. keçi boynuzu

k. + na (34a/5)

[= 1]

keçi: Geviş getirenlerden, eti, sütü, derisi ve
kılı için yetiştirilen, memeli dişi hayvan; (*Capra
hircus*).

k. (113a/10), (113b/5), (57a/14),
(65b/7)

k. + derisini (82a/11)

k. + derisinin (82a/7)

k. + nün (10b/14)

k. + nün boynuzın (135a/6)

k. + nün böğregi (10b/14)

k. + nün böğregi yağıyla (10b/14)

k. + nün cigerin (137b/8)

k. + ödin (25a/7)

k. + südile (104a/2)

k. + südiyle (10b/9), (11a/1)

k. + südüyle (24a/6)

k. + ye (148a/10)

[= 17]

keçi boynuzu: Keçiboynuzu ağacı; (*Ceratonia siliqua*).

k. + dur (57a/14)

[= 1]

kehrübā: < Far. Süs eşyası yapımında kullanılan, açık sarıdan kıızıla kadar türlü renklerde, yarı saydam, kolay kırılır ve bir yere hızlıca sürtüldüğünde hafif cisimleri kendine çeken, fosilleşmiş reçine, samankapan, kılkapan. 2. Bu reçineden yapılmış.

k. (109a/4), (3b/8)

[= 2]

keklik: Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş (*Perdrix*). Krş. hacl.

k. + dür (90a/4)

[= 1]

kekre: Tadı acımtırak, ekşimsi ve buruk olan.

k. (108b/4)

[= 1]

kel: <Far. Kel, kellik hastalığı.

k. (111a/15), (129b/1), (62b/3)

k. + başa (136a/13), (143b/1)

[= 5]

kelām: <Ar. Söz, lâkırdı.

k. (56a/3)

[= 1]

kelem: <Far. Lahana; (*Brassica oleracea*).

k. (100a/12), (53a/6)

k. + şörbāsı (54a/5)

k. + üñ (54a/11)

k. + yaprağına (63a/14)

[= 5]

keler: Keler, kertenkelelerin genel adı.

k. (136a/2), (9b/1)

k. + dür (143a/11), (93a/10)

k. + e (4a/7)

k. + üñ (93b/1)

[= 6]

kemāfītūs: <Gr. Yer çamı, yer peliti, kısamahmut otu, yer palamutu; (*Ajuga chamaepitys*).

k. + a (32a/10)

k. + yaprağı (32a/5)

[= 2]

kemik: İnsanın ve omurgalı hayvanların çatısını oluşturan türlü biçimdeki sert organların genel adı.

k. + ler (38a/11)

[= 1]

kemrelü: Kepekli, kepeği olan.

k. + başları (65a/3)

[= 1]

kemüg: Bk. kemik

k. + ile (132a/11)

[= 1]

kemürdek: Kıkırdak. “kemirdek, kemirtlek, kemirtlik, kemürtlik, kemirtek”.

k. + leri (10b/2)

[= 1]

kenār: Kenar, kıyı.

k. + mda (103b/2), (21a/1), (21a/13),
(21a/6), (31a/13), (34b/10), (76a/9),
(88b/15), (89b/11), (8b/1), (98b/14)

k. + larında (4a/2)

[= 12]

kendü: Kendi.

k. + den (28b/12)

k. + sinüñ (20b/15)

k. + ye (142a/15)

k. + yi (14b/6), (50b/15), (80a/2),
(99b/12), (99b/2)

k. + yile (21a/14)

k. + zi (112a/8), (15a/9)

[= 11]

kene: Koyun, köpek, at gibi hayvanların veya insanların derisinde asalak olarak yaşayan, bulaşıcı hastalıklara neden olan böceklerin genel adı, sakırğa.

k. + қабуғına (100b/5)

k. + nüñ (122b/14)

k. + yağı (123a/7)

k. + yağıdur (122b/11)

[= 4]

kene toñmı: Kene otu tohumu; (*Ricinus communis*). Krş. Һırва^с.

k. + nuñ ağacıdur (100b/4)

[= 1]

kenger: <Far. Birleşikgillerden, yaprakları dikenli yaban bir bitki, eşek diken, kengel; (*Cynara cardunculus*). Krş. Һерşef.

k. + dibidür (93a/2)

[= 1]

kere: <Ar. Kez, yol, defa, sefer.

k. (120b/4), (27a/12), (29b/7),
(43a/15), (43b/2), (53a/10), (82b/2)

[= 7]

kerefes: <Ar. Kereviz; (*Apium graveolens*).

k. + e (129a/3)

[= 1]

kerefs: Bk. kerefes

k. + e (46a/7)

[= 1]

kerefüs: Bk. kerefes

k. (93b/14)

k. + i (93b/14)

k. + ile (146a/8)

[= 3]

keret: <Ar. Defa, kez.

k. (17b/10)

[= 1]

kerevüt: <Rum. Kabuklular sınıfından, çamurlu tatlı sulara yaşayan bir eklem bacaklı, tatlı su ıstakozu, karavide; (*Potamobius fluviatilis*). Krş. cerādū'l-baḥr.

k. + dür (80b/14)

[= 1]

kerfes: Bk. kerefes

k. + şuyıla (113b/12), (76a/2)

k. + yaprağına (63b/7)

[= 3]

kerkes: <Far. 1. Akbaba kuşu. 2. Tavşancıltaşağı, tavşantopu, yumru köklü, salep yapılan bir çeşit bitki.

k. + daşı (27b/15)

k. + üj (27b/15)

[= 2]

kerre: <Ar. Defa, kez.

k. (101a/1), (101a/1), (115a/4), (115b/13), (138a/8), (65b/14), (90a/7), (91a/3), (97a/11)

[= 9]

kerret: Bk. kerre

k. (42b/3)

[= 1]

kes: Kuru ot, meyve veya sapların kabaca doğranmış durumu.

k. + édeler (29b/11), (84a/4)

k. + édüb (31b/9)

k. + eyleseler (29b/6)

k. + eyleyüb (100a/1)

k. + olmuş (23a/3)

[= 6]

keşire: Geven dikeninden çıkarılan bir tür zamlık

k. + yi (6b/12)

k. + yile (146b/6), (14b/1)

[= 3]

keşirā: Bk. keşire

k. (114a/6)

[= 1]

kes-: Kesmek; son vermek; etkisini önlemek; etkisizleştirmek.

k.-dükden (26a/14)

k.-düklerin (130a/8)

k.-e (103b/1), (106b/4), (107a/10), (107a/3), (107a/5), (107b/2), (110a/11), (111a/11), (113a/13), (113b/6), (119b/11), (120a/1), (124a/4), (126a/10), (129a/10), (12a/15), (130b/2), (131b/8), (132b/4), (133a/3), (135a/5), (138a/12), (139a/13), (140b/8), (140b/9), (143a/4), (144a/6), (148b/5), (149a/10), (149a/2), (15b/4), (16b/12), (16b/14), (17a/5), (17b/10), (19b/11), (23a/2), (23b/7), (27a/10), (28b/11), (28b/7), (28b/8), (31a/5), (31a/6), (33a/11), (33a/2), (34a/13), (36b/3), (37b/9), (37b/9), (39a/6), (41a/10), (41a/10), (41a/14), (41b/3), (41b/8), (42b/5), (42b/9), (43b/1), (45a/7), (46b/12), (46b/13), (47a/5), (49b/1), (4b/12), (52a/15), (52a/5), (52b/15), (54b/9), (55a/4), (55a/6), (57a/7), (57b/7), (5b/2), (60a/7), (63a/6), (65a/8), (66b/14), (67a/10), (67a/6), (70a/5), (77b/11), (7a/1), (7a/2),

(7b/12), (80a/1), (81b/11), (81b/12),
(82b/11), (83b/3), (87b/14), (87b/3),
(8b/4), (90b/10), (90b/12), (90b/8),
(94a/13), (95a/4), (95b/5), (96b/15)

k.-ecek (88b/13)

k.-eler (111a/1), (113b/9), (120b/5),
(122a/12), (131a/2)

k.-er (102b/1), (102b/3), (106b/2),
(107a/10), (109a/1), (114a/3),
(122b/8), (136b/14), (143b/5), (16a/1),
(16b/12), (16b/7), (17b/2), (29a/14),
(29a/5), (31a/6), (32b/9), (38a/5),
(48b/2), (48b/2), (52a/13), (56b/15),
(57b/10), (69b/12), (73b/6), (82b/12),
(85a/15), (91a/8), (94b/12), (95b/11),
(96b/6)

k.-mekten (6a/5)

k.-meye (147b/11)

k.-üb (23a/7)

[= 142]

kesil-: Süt, ayran vb. bozulmak, ekşimek.

k.-e (74b/1)

k.-en (74b/1)

[= 2]

kesil-: Bitkin duruma gelmek, gücü, takati
kalmamak, çok yorulmak, tutulmak.

k.-en (53b/8), (75b/2)

k.-mekden (145a/10)

k.-miş (101b/15),

[= 4]

kesil-: Sona ermek, durmak.

k.-dükden (83b/1)

k.-e (7b/5)

k.-mez (7b/5)

k.-miş (12a/14)

[= 4]

kesil-: Kesme işi yapılmak.

k.-ecek (130a/7)

k.-mekden (93a/12)

[= 2]

ketân: < Ar. Keten bitkisi ve bundan elde
edilen dokuma, bez. “kettan”

k. (47a/14)

k. + çiçegine (10a/10)

[= 2]

ketân tohumı: < Ar. Keten tohumu; (*Semen
linum usitatissimum*). Krş. bezr-i kettân.

k. + dur (47a/14)

k. + unı (27a/15)

[= 2]

kettân: Bk. ketân

k. (24b/13)

k. + bezine (147b/3)

[= 2]

kez: Kez, defa.

k. (113a/15), (115a/15), (115a/7),
(116a/5), (117b/7), (128b/13),
(135a/14), (135b/4), (43b/7), (46b/4),
(4b/7), (55a/9), (87b/1), (91b/7),
(93a/9)

k. + e (120a/14), (121b/13)

[= 17]

kıpkızıl: Bk. kıpkızıl

k. (17a/15)

[= 1]

kıbrıs: Kıbrıs.

k. + da (82b/8)

[= 1]

kıdvetü'l-‘āzim ve'l- ekābir: < Ar. Saygınların ve büyüklerin önderi.

k. (1b/4)

[= 1]

kıg: Hayvan dışkısı.

k. + mı (12b/9), (93a/13)

[= 2]

kıl: Bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı, kıl.

k. (106a/2), (106b/1), (110a/13), (111b/1), (124b/5), (124b/6), (131a/5), (136b/11), (13b/11), (143b/1), (29a/12), (36a/9), (49a/8), (57a/12), (61a/5), (66b/12)

k. + a (109b/1), (109b/13), (23a/8), (98b/10)

k. + bitirmegi (49a/8)

k. + bitmeyen yerlere (125b/14)

k. + bitmez başa (12b/6)

k. + bitüre (145a/1)

k. + bitürmeye (41a/6)

k. + döküldüğün (92b/6)

k. + düşmekden (145a/10)

k. + ı (113b/3), (121a/15), (12b/14), (12b/6), (131a/2), (137a/3), (23a/4), (29a/3), (41b/5), (66a/2), (66b/9), (92a/10), (93b/1), (95b/4)

k. + ın (124b/5), (50b/7)

k. + mı (16a/11)

k. + ıyla (18b/7)

k. + lar (128b/1), (41b/5), (89b/9)

k. + lara (105b/15), (129b/15), (145b/10), (16a/5), (29b/2), (64b/6), (95b/11)

k. + ları (114b/8), (120b/3), (128a/5), (130b/13), (45a/8), (47a/6), (50b/7), (53b/6), (5a/3), (68a/14), (72a/11)

k. + ların (127a/5), (143a/6), (45a/2), (52b/3), (61a/8), (96a/6)

[= 72]

kıl-: Kılmak, yapmak, etmek.

k.-a (145a/8)

k.-dı (147a/2)

k.-maduğ (1b/7)

[= 3]

kılıc: Kılıç.

k. + kesmeye (147b/11)

k. + yarasına (113b/13)

[= 2]

kınā: < Ar. 1. Kına, kına ağacının kurutulmuş yapraklarından elde edilen, saç ve elleri boyamakta kullanılan toz. 2. Kadı ağacı; (*Ferula assa-foetida*).

k. (128b/7), (145a/15), (32a/14),
(65a/11)

k. + çiçeğin (117a/4), (117a/6)

k. + kokuşına (102a/14)

k. + sıdur (93b/2)

k. + ya (52b/3), (31a/7)

k. + yağıdır (116b/11)

k. + yağırıyla (32a/14), (94b/6)

k. + yıla (119a/8), (29b/2), (96b/14)

[= 16]

kıpkızıl: Her yanı kızıl, çok kızıl.

k. (96b/4)

[= 1]

kır: Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu
boş ve geniş yer, kır.

k. (35a/13), (36b/6), (43a/12)

[= 3]

kır-: Kırmak, öldürüp yok etmek.

k.-a (142a/13), (143a/1), (14a/3),
(18b/14), (20a/10), (25a/2), (69a/1),
(94a/11), (7b/7)

[= 8]

kırāt: <Gr. Miskalın yirmi dörtte birine eşit bir
ölçü.

k. (108a/5), (35b/15)

k. + ın (85a/9), (86b/4)

[= 4]

kıraṇ: Kıyı, kenar, çevre, uç.

k. + ların (127b/3)

[= 1]

kırk: Kırk.

k. (116a/6), (116a/6), (116a/8),
(116b/10), (117a/4), (118a/11),
(118b/15), (118b/3), (118b/9),
(119a/2), (119a/9), (120b/5), (121a/1),
(121b/12), (126a/13), (128a/2),
(128b/1), (128b/2), (138a/5), (43b/8),
(64b/14), (67b/7), (91b/2)

[= 23]

kırk altı: Kırk altı.

k. (138a/5)

[= 1]

kırk dokuz: Kırk dokuz.

k. (117a/4)

[= 1]

kıruṭ: Kaynatılıp suyu alınan ayran kurusu,
yoğurt kurusu, keş.

k. + ıla (102a/11), (120a/6), (127b/13),
(129b/13), (138b/14), (64b/4), (87b/13)

k. + ıyıla (97a/9)

[= 8]

kışacuk: Çok kısa.

k. (134b/12)

[= 1]

kışacuk: Bk. kışacuk

k. (11b/15)

[= 1]

kış: Kış, kış mevsimi.

k. (142b/11), (15a/4)

k. + güninde (86b/1)

k. + ın (123b/14), (134b/1)

[= 5]

kıvām: < Ar. 1. Sıvılarda koyuluk, yoğunluk. 2. Sıvıların koyuluk derecesi.

k. + a (42a/5), (62a/5), (62a/5), (99b/2)

k. + a gele (9b/4)

k. + a getire (32b/4)

k. + a getüre (104a/11), (10a/1), (111b/7), (121b/7), (83a/6), (97b/6)

k. + a getüreler (101a/11), (109a/6), (14a/11), (25a/13), (29b/15), (31b/11), (31b/8), (33a/4), (84a/6), (84a/7)

k. + a getürseler (103a/6), (17a/4), (23b/2), (72a/5), (75a/2), (7a/2)

k. + a getürür (21b/1), (74b/10)

[= 30]

kız: Kız.

k. (104a/2), (106a/15), (25b/12), (35b/10), (89a/7), (98a/8), (9b/7)

k. + dan (43b/7)

k. + ı (28a/5), (28a/6), (9b/7)

[= 11]

kız-: 1. Isınmak. 2. Kızarmak.

k.-duğına (42a/3)

[= 1]

kızamuğ: Genellikle küçük yaşlarda görülen, kuluçka dönemi bir iki hafta süren, bulaşıcı, ateşli, ufak kızıl lekeler döktüren hastalık.

k. + a (144a/14)

[= 1]

kızar-: Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

k.-duğu (72b/4)

k.-ur (12a/7)

[= 2]

kızdır-: Kızdırmak, aşırı ısıtmak.

k.-a (100a/8), (100a/9), (100a/9), (10a/13), (123b/8), (124a/2), (124a/7), (124b/2), (125a/15), (125b/8), (130a/10), (133a/10), (136a/10), (137b/7), (149a/1), (149a/2), (21b/2), (32b/4), (44b/9), (6a/9), (75a/15), (80a/2), (92b/3), (93a/5), (99a/5), (23a/12) (9a/9)

k.-alar (122a/12), (122a/13)

k.-ıdır (108a/2), (114a/11), (114b/12), (115b/2), (116b/5), (139b/10), (141b/6), (143b/7), (21b/7), (24a/13), (26a/5), (38a/3), (40a/1), (50b/2), (73b/7), (76b/4), (86a/5)

k.-ıdır (137a/15)

k.-salar (100b/15), (119b/13), (135a/8), (142a/3), (90a/14)

k.-ub (127b/8), (56b/14)

k.-ucudur (134a/3)

k.-ur (101b/14), (102a/14), (102a/15), (108b/11), (113a/6), (118b/6), (124b/1), (129a/6), (134b/7), (135b/8), (137a/13), (137b/11), (148a/7), (46b/2), (50b/3), (50b/3), (59a/8), (63b/9), (68a/4), (70b/13), (74b/10), (77a/6), (83a/9), (84b/13), (85b/1), (85b/12), (85b/3), (85b/5), (8b/13), (93b/11), (93b/6), (94a/1), (94a/2), (95b/4)

[= 89]

kızıl: Kızıl, kırmızı.

k. (122a/11), (131a/3), (143a/2),
(30a/15), (35a/6), (62b/11), (63a/6),
(66a/6), (81b/14), (89a/12), (9b/13)

k. + a (37b/12), (6a/12)

k. + ca (107b/6), (36a/15)

k. + ça (36b/6)

k. + dur (34b/12)

k. + güle (42a/8)

k. + ı (83a/4)

k. + şarāb (108b/2)

k. + üzüm (112a/10)

k. + üzümle (24a/9)

k. + üzümle (24a/7)

k. + yāḳūt rengine (141a/11)

k. + yaprağı (104a/12)

[= 25]

kızılca: 1. Kızıla çalan, az kızıl. 2. Aşırı derecede, kızıl. 3. Kızıla çalan bir çeşit buğday.

k. (147a/4), (1b/14), (28a/6), (31a/15),
(31a/15), (34a/6), (43a/13)

k. + buğday (109b/15)

k. + kızılca (34a/6)

[= 9]

kızıl üñüg: Gırtlak, yemek borusu. “kızıl önlük”

k. + i (66a/6)

[= 1]

ki: <Far. Ki.

k. (101a/2), (101a/7), (102a/13),
(103b/13), (103b/2), (104a/4),

(105a/11), (105b/14), (107b/5),
(108a/12), (108a/14), (108b/11),
(108b/14), (108b/4), (108b/6),
(109b/6), (10b/2), (10b/6), (112a/7),
(112b/11), (113a/14), (113b/10),
(114b/10), (115a/6), (115b/6),
(116a/7), (116a/9), (116b/14),
(11a/11), (11a/7), (11b/9), (122b/14),
(123a/11), (125b/13), (125b/15),
(126a/11), (126a/14), (126a/15),
(126a/3), (126b/14), (126b/15),
(127b/7), (129a/1), (133b/6), (137a/1),
(137a/13), (137b/15), (138a/8),
(13b/11), (140a/13), (141a/11),
(143a/2), (146b/10), (147a/3),
(147a/3), (147b/4), (148a/4), (15a/7),
(15a/8), (15a/9), (15b/2), (15b/6),
(17b/3), (17b/5), (18a/5), (18b/10),
(18b/11), (19b/3), (19b/4), (1b/3),
(1b/6), (1b/7), (1b/8), (20b/7), (22a/2),
(22a/5), (22a/7), (22a/9), (23b/4),
(25a/11), (25b/4), (26a/13), (28a/8),
(28b/2), (29b/6), (2a/13), (2a/3),
(2a/5), (2b/13), (31a/12), (31a/6),
(31b/12), (31b/7), (32b/13), (32b/5),
(33b/13), (33b/14), (33b/6), (34b/2),
(35a/13), (35b/5), (36a/1), (36a/13),
(36a/6), (37a/13), (37a/5), (38a/15),
(38b/13), (38b/13), (38b/14), (38b/2),
(39a/2), (41a/13), (42b/11), (45b/9),
(46a/15), (49b/9), (4a/1), (4b/15),
(51a/3), (51a/9), (52a/15), (52b/5),
(53a/2), (53a/5), (54a/14), (55b/12),
(55b/13), (5a/5), (5b/12), (61a/2),
(61b/5), (63b/15), (65a/15), (65b/14),
(66b/8), (66b/9), (67b/12), (68b/12),
(69a/13), (69a/7), (6b/9), (70b/2),
(71a/7), (72b/8), (73a/10), (76a/9),
(76b/3), (76b/8), (77b/14), (79a/11),
(7a/2), (7b/14), (7b/5), (80a/3),
(80b/6), (81a/15), (83a/8), (84b/2),
(85b/14), (86b/9), (86b/9), (87a/10),
(88a/1), (88a/15), (88b/14), (88b/8),

(89b/12), (8a/11), (8a/15), (8a/2),
(8a/3), (8a/4), (8b/5), (91b/7), (93b/1),
(93b/14), (95a/13), (95a/6), (95b/5),
(96b/3), (98a/14), (98a/14), (98a/6),
(98b/13), (107b/13)

[= 186]

kibrit: < Ar. Kibrit, kükürt.

k. (138b/11)

k. + ile (106b/8), (136b/8), (75a/13),
(8b/4)

[= 5]

kiçi: Küçük, genç.

k. (105b/3)

[= 1]

kiçil-: Küşülmek.

k.-düğine (31b/3)

[= 1]

kifāyet: < Ar. 1. Yeterli miktarda olma, yetme,
kâfi gelme. 2. Bir işi yapabilecek yetenekte
olma, yeterlik.

k. + dür (101b/6), (39b/9)

[= 2]

kim: 1. Kim. 2. Ki.

k. (101a/9), (101b/11), (101b/5),
(103b/5), (104a/12), (108a/15),
(108a/2), (109a/12), (10a/9), (10b/7),
(112a/10), (112a/10), (112a/5),
(112b/10), (113a/15), (113b/7),
(114b/10), (114b/9), (115a/1),
(115a/14), (116b/2), (116b/4),
(117a/15), (117a/5), (118b/13),
(118b/14), (118b/4), (119a/12),
(119a/8), (119b/1), (11a/9), (120a/13),
(121a/5), (121b/2), (122b/4), (122b/4),

(122b/9), (123a/15), (126b/4),
(127a/1), (128a/12), (128b/6),
(130a/13), (134a/13), (134b/1),
(134b/4), (135b/13), (137a/4),
(138a/3), (138a/4), (138a/6), (138a/9),
(138b/11), (138b/4), (138b/6),
(139a/1), (139a/11), (140b/15),
(142b/11), (142b/4), (147a/6),
(147a/8), (148a/1), (149a/13), (149a/5),
(149a/8), (149b/6), (14a/10), (14a/3),
(17a/10), (17a/4), (17a/8), (17a/9),
(18b/10), (18b/5), (25a/13), (25a/14),
(25b/12), (26a/2), (26a/8), (27a/7),
(27a/8), (28a/10), (28a/14), (28b/10),
(29b/14), (30a/1), (30a/12), (30a/3),
(30b/9), (31a/11), (31a/13), (33b/6),
(34a/3), (34a/4), (34b/11), (34b/5),
(34b/5), (37b/10), (38a/11), (3a/10),
(3b/10), (3b/10), (3b/5), (41b/11),
(42a/11), (43a/12), (44a/13), (45b/15),
(48b/14), (4b/14), (4b/15), (54a/7),
(5b/11), (63b/7), (67b/1), (67b/11),
(67b/6), (6b/14), (70a/2), (71a/5),
(74b/12), (7b/2), (84a/4), (85b/13),
(85b/9), (87b/15), (89a/4), (91b/5),
(91b/8), (92b/3), (9a/2), (9a/2), (9a/3),
(10b/10)

[= 135]

kim: 1. Birtakımı, bazısı, kimisi. 2. Bazı.

k. (89a/12), (89a/12)

k. + si (22a/9)

[= 3]

kimnün: < Ar. Kimyon, güzel kokulu ve otsu
bir bitki; (*Cuminum cyminum*) ve bu bitkinin
tohumundan elde edilen baharat olarak
kullanılan toz.

k. + a (11a/8)

k. + dur (99a/6)

k. + ıla (64a/10), (76b/15), (83a/5)

[= 5]

kimse: Kimse, herhangi biri.

k. (147b/14), (28a/8)

k. + ye (9b/6)

[= 3]

kir: Herhangi bir şeyin veya vücudun üzerinde oluşan, biriken pislik.

k. + dür (140a/6)

k. + leri (117a/8)

k. + lerin (50b/12), (72a/2), (72b/6)

[= 5]

kirāmü'n-nās: < Ar. Cömert insanlar.

k. (1b/7)

[= 1]

kirās: < Gr. Kiraz ağacı; (*Cerasus avium*) ve bu ağacın kırmızı veya beyaz renkte, etli, sulu, tek çekirdekli meyvesi.

k. (104a/14)

[= 1]

kireç: < Far. Kireç.

k. + ile (74a/2)

[= 1]

kiremīd: < Gr. Çatıları örtmekte kullanılan, yan yana dizilerek suyu aşağıya geçirmeden dışarı akıtacak biçimde yapılmış, kızıl toprağın renginde, pişmiş balçık levha.

k. + i (122a/12)

[= 1]

kiremid: Bk. kiremīd

k. + yağıdur (121b/14)

[= 1]

kiremūd: Bk. kiremīd

k. + i (119b/13)

[= 1]

kirlü: Leke, toz vb. ile kaplı, pis, murdar.

k. + yaramaz çıbanlara (140b/5)

[= 1]

kirpi: Kirpiggillerden, uzunluğu 25-30 santimetre olan, sırtı dikenlerle kaplı memeli hayvan; (*Erinaceus europaeus*).

k. + nün derisini (82a/6)

[= 1]

kirpüg: Bk. kirpük

k. + i (12a/12), (3b/2)

[= 2]

kirpük: Göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

k. (140a/10)

k. + lerin (136b/13)

[= 2]

kişi: Kimse, insan.

k. (105a/15), (106a/10), (106a/10),
(106b/11), (110a/12), (110b/5),
(110b/9), (112a/2), (112a/7),
(113a/14), (114a/10), (114a/3),
(128b/10), (12a/10), (12a/14), (12b/2),
(12b/7), (132b/11), (132b/5),
(134a/14), (141a/3), (145a/8),
(146a/12), (147a/12), (147b/12),
(15a/12), (16a/13), (16b/5), (18b/6),
(19b/8), (23a/15), (23a/15), (25b/14),
(26a/10), (26a/8), (28a/8), (2a/1),
(2a/6), (2b/2), (30a/4), (33b/6),

(34a/11), (39a/9), (39b/12), (39b/7),
(40b/3), (43b/7), (45b/6), (45b/7),
(4a/14), (50a/1), (50a/13), (52a/11),
(54a/14), (5a/2), (5b/10), (60a/3),
(62a/6), (65a/4), (65a/9), (65b/11),
(65b/13), (65b/14), (65b/15), (65b/3),
(66a/1), (6b/14), (6b/5), (71a/4),
(71b/13), (76a/4), (76a/7), (80b/12),
(80b/3), (81b/3), (82a/12), (85a/10),
(8a/2), (8a/3), (90b/14), (90b/4),
(93a/10), (9a/3), (9a/7), (53a/12)

k. + ler (103b/5), (107a/6), (112a/1),
(13a/8), (145a/13), (16b/13), (17b/9),
(23a/9), (23b/13), (34b/7), (35b/14),
(35b/9), (38a/6), (42a/15), (42a/15),
(48b/10), (52a/12), (54b/1), (55b/10),
(58a/7), (5b/1), (61a/11), (61a/12),
(64b/4), (6b/8), (71a/1), (71a/1),
(71b/11), (74b/9), (75b/1), (83a/12),
(8a/4), (95a/10)

k. + lerdür (54a/14)

k. + lere (107a/7), (10a/4), (113a/11),
(114a/8), (114b/15), (116b/13),
(11a/14), (12b/5), (135a/14), (147b/8),
(149b/10), (15b/12), (19a/8), (22a/15),
(23b/14), (46a/8), (52b/14), (69b/11),
(6b/7), (72a/7), (72b/8), (75b/7),
(75b/8), (76b/1), (78b/15), (79a/4),
(7a/7), (85a/7), (91b/9), (93b/9)

k. + leri (107b/9), (38a/14)

k. + lerün (143b/3), (25a/9), (44b/14),
(5b/7), (7b/5)

k. + nün (105b/4), (107b/15), (110b/7),
(128a/12), (128b/13), (135a/9),
(141a/5), (141a/5), (17a/10), (20b/2),
(35b/13), (36b/10), (43b/11), (48b/9),
(50a/12), (55a/13), (4b/6), (61b/9),
(62a/5), (71b/4), (71b/9), (75b/9),

(77b/9), (7b/6), (83b/11), (87a/5),
(88a/1), (89a/7), (98a/12)

k. + ye (108b/10), (111a/12), (118a/8),
(12a/13), (12b/8), (132b/13),
(133b/15), (135b/10), (141a/15),
(146a/13), (146b/7), (15b/10),
(18b/14), (1b/10), (1b/13), (20a/11),
(26a/11), (2b/14), (34a/11), (35b/3),
(37b/5), (39a/13), (39b/13), (3b/1),
(3b/2), (45b/5), (55a/15), (55b/1),
(57a/5), (64b/6), (69b/15), (76a/4),
(7a/6), (80b/13), (87b/10), (88a/3),
(89b/1), (90a/3), (90a/5), (90b/4),
(91b/6), (9a/1), (9a/2), (9a/8)

k. + yi (115a/1), (135b/3), (142a/1),
(142b/1), (40a/9), (82a/4)

[= 235]

kişinüc: Bk. kişnic

k. + den (93b/6)

[= 1]

kişnic: <Far. Kişniş otu; (*Coriandrum sativum*).

k. (109a/4), (93b/5), (93b/6)

k. + çiçegine (46a/2)

k. + e (129a/2), (129a/3)

k. + ile (54b/3)

k. + şuyıla (112b/2), (67a/6)

[= 9]

kişniç: Bk. kişnic

k. + i (46a/2)

k. + ile (4a/10)

[= 2]

kitre: <Ar. Gevenden çıkarılan bir tür zamlık, kestere. “kesira, kesire”

k. + yile (39a/1)

[= 1]

ko-: Kovmak, geçirmek, iyileştirmek.

k.-ya (132b/13), (132b/5), (146a/12),
(147b/12), (147b/13), (35b/11),
(71b/14), (93a/11)

[= 8]

ko-: Ekleme, katmak.

k.-salar (6a/4)

k.-ya (118b/12)

k.-yalar (114b/5), (115a/15), (115a/3),
(115b/11), (115b/12), (115b/14),
(115b/15), (116a/1), (116a/1),
(116a/14), (116a/15), (116a/2),
(116a/3), (116a/4), (116a/5), (116a/5),
(116b/10), (116b/11), (116b/4),
(117a/4), (117a/6), (117b/2), (117b/2),
(117b/7), (118a/6), (118b/13),
(121b/13), (118b/15), (119a/15),
(120a/10), (121b/13), (122a/14),
(122b/10), (122b/5), (126a/2),
(126b/14), (128a/7), (128b/2),
(128b/7), (128b/7), (14a/11), (3b/6),
(26b/1), (38b/9), (51a/8), (55b/12),
(26b/1)

k.-yıcak (105a/8)

k.-yub (110a/14), (126a/4), (128a/14),
(138a/8), (142b/2), (146b/13), (92b/5),
(41a/11)

[= 58]

ko-: Bir şeyi bir yere bırakmak, yerleştirmek; bekletmek.

k.-dum (148a/3)

k.-mayalar (75a/12)

k.-r (28a/1)

k.-sa (146a/12), (66a/1)

k.-salar (106a/13), (106a/14),
(106a/15), (107a/11), (107b/15),
(107b/8), (109b/13), (110b/14),
(110b/14), (110b/15), (113a/9),
(114a/15), (119b/13), (11a/5),
(120a/8), (127a/7), (131a/13), (135a/1),
(135b/1), (135b/6), (136a/5), (137a/5),
(137a/6), (137a/8), (140a/7),
(141b/14), (142a/13), (142b/10),
(143b/2), (146b/9), (147b/4), (148a/2),
(16a/12), (17b/10), (19b/10), (23a/3),
(23a/6), (24b/7), (31a/1), (32b/15),
(36b/10), (39a/12), (39a/6), (39b/10),
(48b/11), (50b/9), (52a/11), (60a/8),
(60b/13), (63b/7), (64a/5), (66b/9),
(70a/5), (71a/14), (71b/5), (72a/14),
(72a/4), (74a/14), (76a/12), (76a/15),
(76a/5), (77a/15), (78a/5), (79a/7),
(82a/14), (82a/4), (84b/10), (87a/7),
(87b/11), (88a/11), (88b/8), (89a/1),
(89a/7), (90a/2), (90a/3), (90b/7),
(94a/4), (94b/15), (97b/8), (98b/10),
(99a/12), (76a/9), (101a/5), (1b/14),
(21a/13), (23b/15), (28a/9), (2a/1)

k.-yalar (108a/14), (113b/10),
(114b/11), (114b/4), (114b/6),
(115a/3), (115b/12), (115b/13),
(115b/13), (115b/15), (116a/14),
(116a/14), (116a/2), (116a/7), (116a/7),
(116b/5), (116b/9), (117a/2), (117a/4),
(117b/13), (117b/13), (117b/3),
(118a/4), (118a/6), (118b/11),
(118b/4), (119a/2), (119a/2),
(120a/11), (120a/12), (120b/15),
(120b/6), (121a/6), (121a/6), (124b/7),
(126a/1), (126a/3), (126b/3),

(127a/13), (127b/1), (127b/1),
(127b/8), (128a/2), (128b/2), (128b/7),
(128b/8), (138b/12), (141b/8), (86b/2),
(86b/3), (95a/7), (95a/7), (98b/14),
(126a/12), (3b/6), (4b/15), (73a/8),
(26a/14), (26b/1), (26b/2), (38b/8),
(38b/9), (48b/14)

k.-yarlar (73a/6), (27b/12)

k.-yub (107b/8), (116b/11), (120b/6),
(121b/14), (122b/15), (122b/15),
(126a/12), (128a/2), (134b/15),
(150a/3), (53a/5), (67a/12), (12b/4)

[= 171]

koç: Bk. koç

k. (113b/2), (71b/1)

k. + boynuzu (27a/13)

k. + derisini (82a/3)

k. + yüjinden (132a/13)

[= 5]

koca: 1. Bir kadının evlenmiş olduğu erkek, eş,
zevç. 2. Yaşlı, ihtiyar, pir.

k. + lara (76b/1)

k. + ları (10a/3)

[= 2]

koca başı: Kocabaşı, mavi renkli çiçeğı ve
nohut büyüklüğünde tohumu olan bir buçuk
metre boyundaki dikenli bir ot; (*Onopordon*
acanthium). Krş. aķnışün

k. (27a/7)

[= 1]

kocalık: Yaşlılık, ihtiyarlık.

k. + da (123a/11)

[= 1]

koç: Damızlık erkek koyun.

k. + uñ (71a/15)

[= 1]

koğa: Hasır otu. “koğa, kofa”.

k. (45b/1)

[= 1]

koğ-: Kokmak.

k.-ar (88a/11)

[= 1]

koğu: Koku.

k. + ları (149a/3)

k. + sı (102a/13), (115b/10), (126a/3),
(130a/15), (139a/2), (139a/4),
(140a/14), (147a/5), (31b/12),
(33b/14), (37b/13), (46a/6), (46b/1),
(51a/15), (52b/8), (57b/12), (62a/9),
(88a/11), (9a/14), (9a/14)

k. + sın (107b/1), (111b/4), (112a/1),
(11b/5), (132a/2), (142b/10),
(144a/15), (149a/1), (32b/15),
(40b/14), (45b/6), (48b/1), (53a/4),
(62a/12), (68a/3), (85a/12), (85b/4),
(94a/14), (96a/10)

k. + sına (102a/14), (139a/12),
(147a/5), (33b/14), (37b/13), (46a/7),
(52b/8), (57b/13), (93b/8), (9a/15)

k. + sını (5b/15)

k. + sınıñ (55b/13)

[= 52]

koğula-: Koklamak.

k.-mağ (16b/10), (46b/15), (51a/6),
(6a/3)

k.-ması (118b/5), (49b/13), (70b/1)

k.-sa (50a/1), (9a/7)

k.-salar (101a/4), (107b/10), (112a/6),
(120b/10), (121b/7), (13b/8),
(149a/11), (26b/14), (27a/4), (46a/14),
(49b/7), (57b/14), (58b/6), (63a/1)

[= 23]

koşulu: Kokusu olan.

k. (107b/13), (116a/13), (117b/2),
(38a/2), (68a/6)

[= 5]

koltuğ: Bk. koltuk

k. + ına (106b/1)

[= 1]

koltuk: Omuz başının altında, kolun gövde ile
birleştiği yer.

k. (16b/3), (93a/3)

k. + lar (80a/5)

[= 3]

koşağ: 1.Saç kepeği. 2. Katarakt.

k. + a (123a/6), (65a/7), (76b/12)

k. + ı (17a/11), (96a/6)

k. + ın (118a/9), (127a/4), (130b/13),
(141a/1), (141a/2), (141a/7), (50a/10)

k. + ına (119a/4)

k. + ını (16a/10)

[= 14]

koşak: Bk. koşağ

k. + ları (115b/4)

[= 1]

koşaklı: Konağı olan.

k. (55a/8)

[= 1]

kon-: Kuş, kelebek, uçak, toz vb. bir yere
inmek.

k.-maya (76a/5)

[= 1]

kon-: Koyma işi yapılmak.

k.-maya (113b/10)

[= 1]

kop-: Kopmak, yerinden ayrılmak.

k.-an (140b/6)

[= 1]

kopar-: Kopmasını sağlamak, kopmasına yol
açmak.

k.-a (113b/4), (136b/6), (142a/10),
(52b/9), (56b/6), (73b/6), (74a/15),
(86a/10), (92b/4)

k.-duğı (147a/10)

k.-sa (62a/6)

k.-salar (104a/12), (10a/12)

k.-ur (17b/13), (94b/12)

[= 15]

kor-: İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür
veya odun parçası.

k. + ına (138b/13)

[= 1]

korq-: 1. Korku duymak, ürkmek, dehşete
kapılmak. 2. Kaygı duymak, endişe etmek.

k.-mağı (36a/5)

k.-maya (39b/5), (93a/12)

[= 3]

korak: Çok çabuk ve olmayacak şeylerden korkan.

k. (113a/10)

[= 1]

koru: 1. Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü. 2. Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara.

k. + sı (9a/2)

k. + ya (97a/15)

k. + yı (133b/11)

[= 3]

korol: Patates.

k. + u (14a/11)

[= 1]

koru: Bakımlı küçük orman.

k. + da (15b/9)

[= 1]

koruğ: Bk. koruk

k. + ı (49a/2), (95a/6)

[= 2]

koruk: Koruk, henüz olgunlaşmamış üzüm.

k. (70a/13)

k. + dur (94b/12)

k. + şuyıla (140b/12), (142a/9), (52a/8)

k. + şuyın (51a/11), (85a/10)

[= 7]

koy-: Ekleme, katmak.

k.-mağ (105a/9)

k.-salar (107a/15), (131a/12), (134a/9), (138a/5), (142b/2), (16b/1), (24a/2), (29a/7), (4a/8), (55b/6), (66b/8), (69a/6), (71a/2), (7a/15), (91b/5), (97b/7), (20a/10), (3a/10), (6a/4)

[= 20]

koy-: Bir şeyi bir yere bırakmak, yerleştirmek; bekletmek.

k.-salar (113a/7), (114b/4), (130a/6), (147b/9), (18b/13), (23a/7), (39a/3), (42b/8), (55b/5), (69a/6), (75b/11), (90b/3), (91b/4), (94b/15), (97b/6), (3a/9), (3b/12), (4a/11),

[= 18]

koyıl-: Bk. koyul-

k.-a (138a/4)

k.-ınca (140a/7), (69a/8)

[= 3]

koyu: Koyu, yoğun.

k. + ca (14b/15)

[= 1]

koyul-: Koyulaşmak

k.-unca (66a/1), (66a/3)

[= 2]

koyun: Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan; (*Ovis aries*).

k. (14a/3), (31a/2), (35a/14)

k. + a (148a/10)

k. + ağılına (132b/8)

k. + baklası (31a/1)

k. + ı (68b/14)

k. + lar (132b/8)

k. + südiyle (10b/10), (14a/3)

k. + uñ derisine (132b/10)

k. + yapagısının (140a/6)

[= 12]

köz: <Far. Ceviz; (*Juglans regia*).

k. (23a/8), (2b/1)

k. + a (77b/9)

k. + ağacının dibine (23a/6)

k. + dur (22a/15), (85a/11)

k. + gölgesinde (23a/9)

k. + ı (22b/15), (22b/3), (22b/8),
(23a/11), (23a/15), (23a/9)

k. + ıla (143b/10), (143b/8), (74b/13)

k. + mı (145b/3)

k. + içi (58a/8)

k. + içini (22b/13)

k. + içiyile (74b/14)

k. + kabuğın (22b/3)

k. + kabuğunu (22a/15)

k. + uñ (97a/9)

k. + uñ yaprağı (22b/15)

k. + yağıyla (22b/14)

k. + yaprağına (109a/13)

[= 26]

kök: Kök, dip.

k. + den (110b/2), (113a/3), (148a/4),
(5a/10), (9b/12)

k. + dür (147a/3), (28a/9)

k. + i (110a/4), (11a/8), (121b/1),
(135b/14), (148a/6), (148b/4),
(15b/14), (20b/14), (2b/1), (36b/6),
(38a/2), (48b/5), (52b/7), (57b/1),
(64a/8), (67b/8), (8a/13), (8b/12)

k. + idür (13a/1), (45b/1), (59a/6),
(62a/8), (62b/11), (94a/3)

k. + in (113a/1), (20a/6), (91b/14),
(9a/9)

k. + inden (101b/5), (110a/5), (11b/3),
(130b/1), (141a/3), (145a/11),
(145a/2), (147b/7), (148a/12),
(149b/12), (2b/4), (50b/12), (52a/15),
(52b/10), (61b/10), (83b/12), (84a/1),
(8b/13)

k. + ini (101b/9), (103b/4), (104b/13),
(105a/3), (110a/13), (110a/7), (110a/9),
(110b/4), (110b/5), (110b/9), (113a/1),
(11a/9), (129a/8), (130a/1), (131b/10),
(134a/7), (134a/9), (134b/8), (136a/9),
(139a/5), (141a/4), (145a/9), (148a/3),
(150a/11), (15b/15), (27a/11), (27a/7),
(31b/1), (36a/10), (36a/11), (37a/12),
(37a/14), (40a/9), (44a/2), (45b/8),
(4a/4), (52b/12), (54a/11), (57b/4),
(59b/13), (59b/6), (60b/14), (60b/6),
(64a/4), (64a/5), (64a/9), (68b/11),
(6a/14), (72a/13), (75a/10), (75a/14),
(75b/2), (76a/11), (77b/15), (78a/15),
(78a/6), (8a/14), (9b/4), (9b/6)

k. + inün (2b/15)

k. + inün (105a/5), (23b/9), (2b/5),
(31b/7), (44a/5), (44a/6), (57a/11),
(64a/2), (69b/8), (72a/15), (72a/8),

(72b/6), (75a/7), (75a/9), (78a/6),
(84a/12)

k. + inüñ kabuğını (23b/7)

k. + iyile (123a/4), (27a/11), (53a/14),
(70b/10)

k. + leri (103b/14), (139a/4), (78a/2)

k. + lerin (63a/15)

k. + lerinden (133a/12), (139a/6),
(23a/7)

k. + üñ (147a/2)

k. + üni (9b/14)

[= 143]

köknär: <Far. Köknar ağacı ve yemişi; (*Abies
cilicica*).

k. + ağacı (121b/1)

k. + içiyile (11b/3)

[= 2]

köpüg: Köpük.

k. + e (103b/10)

k. + in (134a/10)

[= 2]

kötrüm: 1. Yaşlılık veya sakatlık sebebiyle
yürüyemeyen, ayağa kalkamayan (kimse),
oturak, kötürüm. 2. Yürüyemeyecek derecede
sakat (bacak).

k. (145a/13)

[= 1]

köy: Köy.

k. + e (71a/14)

k. + üñ (71a/13)

[= 2]

ķuduz: 1. Köpek, kedi, tilki gibi memeli
hayvanlardan ısırma, tırmalama veya salya yolu
ile insana geçen, genellikle çırpınma, sudan
korkma şeklinde beliren, zamanında aşı
yapılmazsa ölümle sonuçlanan hastalık. 2. Bu
hastalığa yakalanmış.

k. (109b/5), (111a/12), (123a/9),
(146a/3), (22b/8), (30a/9), (40b/7),
(45a/15), (50a/8), (64b/1), (65a/5),
(71b/15), (82a/15), (84a/10), (98b/11)

k. + it (1b/13)

k. + it ıaladığına (148b/10), (97a/5),
(98b/11)

k. + ıaladığına (146b/2), (78a/14),
(97b/15)

k. + ıalayana (90b/2), (95b/13), (95b/3)

[= 25]

ķuĥl: <Ar. 1. Göz ilacı. 2. Göze çekilen sürme.

k. + ědüb (5b/8)

k. + ětseler (106a/1), (106a/12),
(119b/9), (136a/11), (138a/12),
(138b/3), (3b/13), (44a/1), (49a/12),
(49b/1), (4b/11), (52a/3), (61b/8),
(73b/1), (78a/14), (84b/9), (88b/5)

[= 18]

ķul: Tanrı'ya göre insan.

k. + um (26a/9)

[= 1]

ķulağ: Bk. ķulaķ

k. + a (100a/13), (100a/2), (102a/1),
(106b/12), (107b/14), (110a/11),
(110b/1), (111a/2), (113a/7), (114b/1),
(115b/8), (118a/1), (118b/1), (125a/3),
(126a/10), (126b/9), (127a/10),

(127a/5), (127b/11), (128b/5),
(131a/13), (135a/13), (136b/3),
(139b/6), (140a/4), (144a/11),
(148b/2), (149b/15), (16a/15),
(23a/11), (24b/5), (25a/7), (25b/10),
(27b/4), (32b/14), (34b/4), (38b/3),
(3a/8), (41a/1), (42a/10), (42b/8),
(49a/1), (54b/6), (55a/4), (55a/5),
(55b/9), (56a/13), (58a/14), (60a/12),
(62b/6), (64a/14), (64b/10), (65a/14),
(65a/8), (66a/8), (71b/12), (74a/8),
(75b/14), (76a/6), (85a/1), (8b/4),
(91a/6), (94b/2), (94b/8), (95a/3),
(9b/11)

k. + ağrısın (9b/11)

k. + ı (106b/11), (10a/9), (132a/5),
(15a/9), (40b/5), (45b/9), (9b/9)

k. + ına (10a/6), (135a/10), (9b/9)

k. + uñ (102a/2)

[= 78]

kulak: Başın her iki yanında bulunan işitme organı

k. (104b/8), (115b/7), (140a/9),
(19b/9), (33b/12), (41a/14), (47a/1),
(95a/13)

k. + ağırların (41a/1)

k. + ağırlarına (40b/5)

k. + ağrısın (100a/14), (144a/11),
(27b/4), (62b/6), (75b/15)

k. + ağrısına (110b/13), (122b/1),
(122b/13), (123a/2), (123b/11),
(124b/3), (126b/6), (27a/6)

k. + ardı (16b/4)

k. + da (111a/14), (124b/8), (138b/9),
(149b/15), (32b/14), (54b/7), (99a/11)

k. + dağı (65a/8)

k. + dan (136b/3), (139a/12), (16a/15),
(34b/4), (55a/4)

k. + dibinde (33a/6), (47b/3), (74a/1),
(98a/12)

k. + diplerindeki (73a/1)

k. + ğa (49b/3)

k. + güvüldüğüne (117a/10)

k. + güvüldüsine (123b/2)

k. + larına (135a/10)

k. + larında (10b/2)

k. + şişlerine (125a/3)

k. + zahmetlerine (139b/6)

[= 49]

kulunc: Bk. kulunc

k. + ı (111b/4), (61b/15), (61b/6)

[= 3]

kulunc: <Ar. Kulunç; şiddetli omuz ve sırt ağrısı.

k. (112a/9), (123a/8), (132a/10),
(15b/11), (55b/7), (60b/14), (79b/11),
(91a/11), (5b/12)

k. + a (102a/4), (114a/15), (117a/12),
(117b/14), (118b/2), (127a/3),
(131b/6), (134a/1), (141b/6), (145b/8),
(25b/1), (41b/9), (74b/13), (77a/13),
(77a/4), (84b/15), (86a/13), (94a/8),
(95a/6), (98b/9)

k. + eyler (136a/13)

k. + ı (111a/9), (132a/12), (142b/3),
(142b/6), (142b/6), (144b/6), (40a/5),
(48a/10), (64b/15), (78b/7), (92a/14)

k. + lara (77b/4)

k. + otı (98a/3)

k. + zahmetin (46b/14)

[= 44]

ķulzūmī: < Ar. Kızıldeniz, Kızıldeniz'den elde edilmiş olan.

k. (22a/8)

[= 1]

ķum: Kum.

k. (102a/13), (10a/5)

k. + a (23a/6)

k. + arasında (15b/6)

k. + baklası (53a/2)

k. + lar (21a/1), (57a/15)

[= 7]

ķumlū: İçinde kum bulunan, kumsal.

k. (53a/3)

[= 1]

ķunduz: Kemirgenlerden, kuyruğı geniş ve yassı, art ayak parmaklarının arası perdeli, ağaçları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayan, yuvalar ve su setleri kuran, postu değerli bir hayvan, kastor (*Castor fiber*).

k. + uñ (85a/8)

k. + uñ eti (85a/7)

[= 2]

ķunduz ķāyası: Kunduztaşığı otu ve kökü, cavşir, oğlanaşı; (*Ferula alaeochytris*). Krş. cünd-i bādestar

k. (109a/11)

k. + dur (84a/12)

k. + nı (85a/4)

k. + yıla (77b/11)

[= 4]

ķur: Sert, kuru toprak.

k. + a (66b/6)

[= 1]

ķurbağa: Kurbağa.

k. (71a/12)

[= 1]

ķurbağalu: Kurbağa bulunan.

k. (71a/12)

[= 1]

ķurd: Bk. ķurt

k. (39a/7), (59a/15), (77b/10), (86a/9)

k. + ı (106b/13), (122b/13), (126a/11),
(132a/10), (143b/15), (145a/4),
(52a/1), (53a/8), (54b/7), (5a/15),
(65a/8)

k. + ıdur (131a/6)

k. + ın (111b/15), (127b/12), (129a/14),
(19a/11), (22b/6), (23a/12), (45a/1),
(45b/14), (76b/6), (85b/7), (92a/15)

k. + ların (54b/11)

k. + uñ (132b/12), (132b/5), (132b/8)
[= 31]

ḳurdumāne: Bk. ḳurdumāne

k. + dūr (91b/11)

[= 1]

ḳurdumān: Bk. ḳurdumāne

k. + ıla (62b/8)

[= 1]

ḳurdumāne: <Far. Karaman kimyonu, geyik ziresi, geyik kimyonu.

k. (115b/11), (115b/15), (116a/1), (116a/3), (116a/4), (116a/5), (116a/6), (117a/2), (118a/11), (118a/5), (139b/14), (117a/1)

k. + dūr (20a/6)

k. + yile (117b/10)

[= 14]

ḳurı: Kuru.

k. + dur (11b/5), (12a/1), (2a/4), (31a/4)

k. + sını (148b/3), (28b/8)

k. + sınıu (24a/3)

k. + yèlleri (121b/5)

[= 8]

ḳurı-: Kurumak.

k.-yınca (113b/10)

[= 1]

ḳurıd-: Cılız duruma getirmek, zayıflatmak; yok etmek.

k.-a (135a/3), (19b/11), (24b/11), (89a/14), (23b/6), (44b/15), (58a/6), (7b/12)

k.-ur (43b/6), (137b/11), (77a/9)

[= 11]

ḳurıd-: Suyunu ve ıslaklığını giderip kuru duruma getirmek.

k.-alar (140b/11), (16b/9)

k.-ıcdur (5b/13), (70b/6), (76b/5)

k.-ub (113a/12), (129b/2), (15b/5), (16a/11), (43a/10), (45b/10), (51a/7), (82a/10), (93a/15)

k.-urlar (142b/6)

[= 15]

ḳurıd-: Suyunu ve ıslaklığını giderip kuru duruma getirmek.

k.-salar (102a/8), (104a/7), (105a/12), (105b/1), (105b/7), (113b/6), (132a/8), (134a/8), (135a/1), (135b/5), (137b/8), (143a/15), (145a/5), (33b/14), (36b/1), (39a/5), (39b/4), (40a/9), (48a/5), (4a/10), (4b/3), (62b/3), (75b/13), (85b/15), (87a/1), (87a/3), (90a/10), (91a/1), (91b/1), (94b/13)

[= 30]

ḳurıluğan: Dolama, etyaran.

k. + a (106b/7), (140b/4), (16b/3), (16b/7), (59b/12), (60a/5), (74a/4), (90b/9), (94b/10), (95b/4)

k. + dan (132a/8)

k. + otıdur (94b/10)

[= 12]

ḳurs: <Ar. Yuvarlak, hap şeklinde ilaç.

k. + lar (16b/9), (6b/11)

[= 2]

ķurřaē: Bk. ķurřak

k. + ı (36a/3)

k. + ın (35b/3), (35b/7)

[= 3]

ķurřak: Kursak, ķuřların yemek borusu üzerinde bulunan, yiyeceklerin toplandıēı torba biēiminde şişkin organ; mide.

k. (35b/3)

[= 1]

ķurřak: Bk. ķurřak

k. + ları (82a/9)

[= 1]

ķurřun: Kurşun.

k. (4b/13), (7a/13)

k. + dan (5a/6)

k. + dur (135b/7), (18a/6), (4b/2)

k. + ı (4b/11), (5a/4), (5a/5), (5a/7)

k. + ıla (5a/2)

[= 11]

ķurt: 1. Yumuşak vücutlu, uzun gövdeli, omurgasız, bacaksız, ayaksız veya çok ilkel ayaklı küçük hayvan. 2. Bazı böceklerle veya bazı böcek kurtçuklarına verilen ad.

k. (132b/10), (132b/2), (20b/12), (20b/6), (63b/7), (81a/10), (81a/13), (88a/8), (92a/9), (98a/15)

k. + boķını (132a/13)

k. + cuēazlara (50a/14)

k. + cuēazları (130a/3)

k. + cuēazuņ (22a/6)

k. + dur (132a/8)

k. + ģayāsı (20b/12)

k. + ları (100a/12), (10a/8), (111b/10), (122a/1), (122a/7), (122b/2), (127b/12), (129b/1), (141b/5), (143a/1), (24a/10), (2b/3), (32b/11), (3a/12), (44b/15), (68b/2), (96b/10), (99b/4)

k. + ların (127a/3), (127a/6), (145a/3), (72a/2), (72a/8), (91a/11), (96b/7), (97b/10), (99b/13)

k. + sidüēi (132b/1)

[= 44]

ķurtar-: Kurtarmak.

k.-a (1b/13), (39b/8)

[= 2]

ķurtul-: Bk. ķurtul-

k.-a (135b/4), (15a/13), (60a/10), (61a/2)

k.-ub (26a/12)

[= 5]

ķurtul-: Kurtulmak.

k.-maya (132b/2)

[= 1]

ķuru: 1. Kuru. 2. Eski tıp anlayışına göre, kuru, yaş, soēuk ve sıcak özelliklerden kuru özelliēe sahip nesne.

k. (10a/1), (111a/7), (12a/9), (130a/5), (143b/9), (3b/13), (80b/9), (93a/13), (98a/14)

k. + ca (4a/2)

k. + 'uzvlarda (102a/12)

k. + dur (29a/12), (5b/4), (6a/14),
(7b/9)

k. + enc̄iri (107a/13)

k. + enc̄irile (22b/5), (97a/15)

k. + erügi (8a/8)

k. + göz ağrısına (3b/13)

k. + öksürüğe (103a/2), (75a/2),
(97a/14)

k. + sa (148a/1)

k. + sı (111b/13), (111b/13), (73b/7),
(74b/9)

k. + sin (104a/3), (10b/12), (16b/3),
(26b/9), (31a/4), (33a/10), (58b/6),
(8a/8)

k. + sından (31b/9), (44a/5), (44a/7),
(84a/8)

k. + sın (104a/6), (112b/13), (17b/4),
(20a/2), (30b/5), (32a/12), (35a/9),
(38a/10), (38a/7), (4a/14), (60a/7),
(6b/7), (84a/4), (99b/6)

k. + sını (31a/9)

k. + üñüğe (136b/1)

k. + yaprağını (30a/11)

k. + yer tavşanıdır (12a/9)

k. + yiken (104b/15), (130b/10),
(145a/15), (148b/14), (16b/6)

[= 63]

ķuru-: Kurumak.

k.-duğınlayın (148a/5)

k.-duğlarına (120b/2)

k.-mı (107a/14)

k.-mı (111b/12)

k.-sa (27b/10)

k.-yınca (148a/5)

[= 6]

ķurud-: Bk. ķurut-

k.-ub (149b/3)

k.-ucıdır (11b/2), (26a/5)

k.-ur (85b/2)

[= 4]

ķurul-: Kurulmak.

k.-an (29a/9)

[= 1]

ķurulıķ: Kuruluk, kuru özellikte olmak.

k. + dan (143b/3)

[= 1]

ķurut-: 1. Suyunu ve ıslaklığını giderip kuru duruma getirmek. 2. Bitki canlılığını yitirmek.

k.-salar (102a/4), (102a/6), (111b/11),
(135a/14), (13a/1), (31b/2), (34a/13),
(34b/14), (39b/2), (43b/8), (4a/14),
(4a/4), (50b/11), (50b/7), (55a/14),
(63a/2), (7b/15), (81a/6), (83b/2)

[= 19]

kuş-: Midesinin içindekilerini ağız yolu ile dışarı atmak, kay etmek, istifra etmek.

k.-ana (66b/13)

k.-dura (130b/10)

k.-mağa (71a/8)

k.-mağı (124a/4), (149a/6), (16b/12),
(19b/10), (29a/13), (6a/1), (70b/5),
(78a/6), (8a/6), (95a/9)

k.-mağ (51a/2)

k.-salar (141b/2)

[= 15]

kuşdur-: Kusmasına yol açmak.

k.-a (100b/5), (107b/5), (110a/6),
(142b/4), (142b/5), (23b/8), (32a/3),
(43a/3), (46a/3), (61a/2), (63a/1),
(75a/10)

k.- alar (26a/3)

k.-mağıla (103b/11), (31a/10)

k.-salar (148b/10)

k.-ur (136a/3), (49a/10), (61a/10)

[= 19]

kus-: Bk. kuş-

k.-a (9a/2)

k.-ana (82b/15)

k.-duklarına (36a/2)

k.-mağı (70a/9), (85b/4)

[= 5]

kusdur-: Bk. kuşdur-

k.-a (117a/14), (23b/13), (64a/12),
(6b/6), (80a/10), (81b/15), (86b/7),
(91b/3), (91b/8), (98a/15), (9b/2)

k.-alar (67b/6)

k.-ur (19b/4), (22b/5), (82a/3)

[= 15]

kuşt: <Ar. Kıst otu, topalak otu ve bu otun kökünden elde edilen ilaç; kust-ı hindî ve kust-ı arabî olmak üzere iki türü bilinir; (*Costus*) .

k. (114b/3), (117b/6), (128a/6), (38b/5)

k. + dur (136a/11)

k. + yağıdur (128a/3)

[= 6]

kuş: Kuş.

k. (20b/6), (39a/7), (59a/15), (81a/10),
(88a/8), (92a/9)

k. + lar (62a/14), (69b/3)

k. + laruğ (82a/9)

k. + yüñine (57b/12)

[= 10]

kuş etmegi: Kuşekmeği; (*Polygonum aviculare*). Krş. tūderī, isbatān.

k. (72b/11)

[= 1]

kuşuz: Bk. kuduz

k. (54a/4)

[= 1]

kuşluca otı: Kuşluca otu; (*Teucrium scorodonia*). Krş. ayārānūṭānī

k. (37b/6)

[= 1]

kuvā: <Ar. Kuvvetler.

k. + ya (11b/8)

[= 1]

kuvvet: <Ar. Güç, kudret, takat; sıhhat, sağlamlık.

k. (104a/9), (119b/6), (27a/2)

k. + ède (107a/8)

k. + èder (86b/13)

k. + eyler (58a/2)

k. + i (104a/9), (107a/9), (108b/2), (111a/4), (118b/14), (124b/11), (127a/1), (141b/9), (25b/4), (29b/14), (36a/5), (65a/15), (73a/14), (95b/10), (95b/9)

k. + ine (25b/5)

k. + lere (108a/9)

k. + lerüñ (108b/7)

k. + vère (11b/7), (121b/11), (133a/6), (145b/12), (14a/1), (17b/11), (18a/15), (21b/5), (25a/9), (26b/3), (29b/10), (30b/8), (61a/9), (70a/10), (9b/8)

k. + vèrür (10a/4), (142b/13), (18b/2), (29b/10), (34a/7), (85a/13)

[= 45]

kuvvetlendir-: Güçlendirmek.

k.-ür (19b/6)

[= 1]

kuvvetli: 1. Gücü çok olan, zorlu, şiddetli. 2. Sağlam, dayanıklı olan.

k. (56a/4), (63a/3), (73a/4), (91a/10)

k. + dür (148a/6)

[= 5]

kuyruğ: Bk. kuyruk

k. + ı (131b/14), (30b/1), (63a/13)

k. + ın (26a/13)

k. + ına (131b/15)

k. + ından (110b/15), (26a/9)

k. + ındadır (107b/13)

k. + ını (132a/14), (39b/5)

[= 10]

kuyruk: 1. Hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ ve bu organa benzeyen uzantı. 2. Koyunun bazı türlerinde eritilerek yağı alınan bir uzantısı.

k. (132a/14), (29a/9)

[= 2]

kuyumcı: Değerli metal ve taşlardan bilezik, küpe vb. süs eşyası yapan veya satan kimse, sarraf, mücevherci, cevahirici.

k. + lar (72a/1)

[= 1]

kuzgun ayağı: Kılır otunun bükülmeyen, daha sert olan bir cinsi; kuzgun ayağı, hılal; (*Ammi visnaga*). Krş. ıtrılāl.

k. (2a/3)

[= 1]

kuzu: Kuzu.

k. (113b/5), (45b/9)

k. + etiyile (42b/3)

[= 3]

kızı kulağı: Kuzukulağı; (*Rumex acetosella*).

k. (45b/9)

[= 1]

küb: Su, pekmez, yağ vb. sıvıları veya un, buğday gibi tahılları saklamaya yarayan, geniş karınlı, dibi dar toprak kap.

k. (29a/7), (86b/2)

[= 2]

küçük: Boyutları, benzerlerininkinden daha ufak olan, mikro.

k. (12b/10), (89a/9)

[= 2]

küçücük: Küçücük, küçükçe.

k. (28b/3)

[= 1]

kükre-: Bağlamak.

k.-se (83b/9)

[= 1]

kükürd: Bk. kükürt

k. + ile (110b/11), (20a/14)

[= 2]

kükürt: < Far. Kükürt, doğada saf veya başka cisimlerle birleşik olarak bulunan, sarı renkli element, sülf.

k. (4b/13), (4b/14)

[= 2]

kül: Yanan şeylerden arta kalan toz madde.

k. (5a/1), (8b/9)

k. + e (110b/14)

k. + eyleseler (12b/11), (8b/9)

k. + i (12b/12), (5a/1), (8b/9)

k. + ile (146a/14), (96b/10)

k. + in (135a/7), (23a/13), (26b/6), (4a/11), (54a/1), (55b/2)

k. + inden (12b/4), (143a/1), (146a/2), (146b/5)

k. + ini (105b/6), (105b/6), (106a/5), (110a/13), (130b/14), (145b/13), (146b/1), (146b/2), (42b/6), (44b/14), (45a/13), (4a/13), (50b/6), (54a/3), (54a/9), (54b/14), (68a/9), (98a/10)

k. + iyile (65b/6)

k. + üni (35a/10)

[= 40]

küllü: < Ar. 1. Umumi, bütün. 2. Çok.

k. + ni (147b/9)

k. + sini (149a/12)

[= 2]

külücür: Buğday içinde bulunan siyah taneler. “kileçeri, külçer”

k. + i (11a/3), (127b/7)

k. + unıyla (43a/6), (53b/3), (91b/15)

k. + yağıdur (127b/6)

[= 6]

külüçür: Bk. külücür

k. (68a/2)

[= 1]

küp: Bk. küb

k. + lere (95a/7)

[= 1]

küşeg: Deve yavrusu. “küçek”.

k. + i (36a/4)

[= 1]

küzâz: <Far. Yaradan mikrop almakla görülen
sinir gerilmesi, kazıklı humma,tetanoz.
“güzaz”.

k. + zahmetine (97b/1)

[= 1]

-L-

lâden: <Far. Laden otu ve bu otun zift gibi
siyah, kokulu olan zamkı; (*Citris creticus*).

l. (119a/15), (119b/4)

l. + i (40a/15)

[= 3]

lahmi: <Ar. Etile ilgili, siroz türlerinden.

l. + ye (144a/2)

[= 1]

lajiverd: <Far. 1. Koyu mavi renk. 2. Lacivert
taşı.

l. + cük (89b/15)

[= 1]

laḳva: <Ar. Yüz felci.

l. (61b/8)

l. + dan (61b/9)

l. + ya (50b/4), (56b/3), (58a/7),
(61b/1)

[= 6]

laḳvā: Bk. laḳva

l. + dan (121b/9)

l. + ya (100b/14), (120b/11), (122a/1),
(123a/12), (124a/14), (125a/1),
(125a/12), (125b/9), (129b/6),
(147a/11)

[= 11]

laṭīf: <Ar. Temiz, hoş a giden, hoş.

l. + ède (107a/5)

l. + èder (14a/13), (38a/3), (44b/9),
(49a/10), (5b/5)

l. + èdici dür (108a/2), (114b/12),
(40a/2)

l. + olur (146b/13)

[= 10]

laṭīf: Bk. laṭīf

l. + èder (84b/14)

[= 1]

leṭāfet: <Ar. 1. Latiflik, hoşluk. 2. Güzellik. 3.
Nezakat. 4. Yumuşaklık.

l. + de (39b/14)

[= 1]

levn: <Ar. 1. Beniz, yüzün rengi. 2. Renk,
boya; sıfat. 3. Nevi, çeşit.

l. + de (13b/3)

l. + i (108b/12), (10a/12), (139a/11),
(13a/14), (31a/15), (31b/12), (62b/15),
(87a/11), (91b/8)

l. + in (70b/13), (74b/15)

l. + ini (10a/13)

[= 13]

lezzīz: < Ar. Lezzetli.

l. (51b/5)

[= 1]

lezzet: < Ar. Lezzet, tat.

l. + ala (97b/8)

[= 1]

lisān-ı ḥamel: < Ar. Sinirotu, bağa yaprağı;
(*Plantago major media*).

l. (143a/2)

[= 1]

lišūgūs: < Ar. Menenjit hastalığı. “leysegūs”

l. + zaḥmetine (88b/9)

[= 1]

lu‘āb: < Ar. Salya; bitki suyu.

l. + in (105a/13), (105a/8), (47a/4),
(98b/12), (98b/13), (98b/15)

l. + inı (105a/5), (47a/8), (96a/14)

l. + ıyıla (112b/2)

[= 10]

luḡūḡ: Bk. lu‘ūḡ

l. (136a/14)

[= 1]

lu‘ūḡ: Yalanmak üzere hazırlanmış, ilaç olarak
kullanılan bir grup macun.

l. (103a/6), (145a/3), (148a/13),
(47b/6)

l. + étseleler (132b/14), (139b/12)

l. + eyleseler (72b/14)

[= 7]

-M-

mā: < Ar. Su, özsu.

m. + yı (4a/5)

[= 1]

ma‘cūn: < Ar. Macun, bir grup ilacın genel adı.

m. + a (131a/8), (67b/10), (8b/14)

[= 3]

mādde: < Ar. Madde, element, öge.

m. (54b/4), (66a/15), (7a/5), (7a/5),
(81b/8)

m. + inen (30a/3)

m. + inmegi (103a/12)

m. + inmekden (119b/11)

m. + inmesin (30a/2), (42a/1)

m. + yi (101b/4), (103a/11), (17a/4)

[= 13]

ma‘de: < Ar. Mide.

m. (117b/14), (128a/4), (131b/13),
(133b/6), (136b/12), (15a/14), (48a/9),

(51b/9), (70a/7), (8a/4), (8b/15),
(95a/9)

m. + ağırlarına (24b/1), (77b/4)

m. + ağırsına (121b/11), (123a/9),
(22a/12), (25a/14), (77a/13), (82a/10),
(82b/7), (83b/15), (98b/8)

m. + alavlanduğın (134a/7), (51b/14),
(96b/6)

m. + alavlanduğına (51b/9)

m. + cıbanlarına (45b/4)

m. + de (10b/11), (111b/14), (111b/5),
(112a/4), (129b/11), (137b/2),
(142a/8), (24a/13), (27a/5), (35b/6),
(41b/10), (45a/9), (51a/1), (51b/4),
(55a/3), (57b/9), (58b/6), (69b/5),
(79a/6), (81b/10), (82b/13), (85b/11),
(85b/3), (8b/12), (9a/4)

m. + deki (144b/3), (33b/7)

m. + den (100a/4), (10b/6), (111b/12),
(129a/10), (129a/11), (38b/12),
(50b/14), (92b/4)

m. + fesādından (52a/2)

m. + ħarāretin (52a/12)

m. + lere (61a/13), (67a/14), (71a/8),
(76b/2)

m. + leri (124b/1), (23a/12)

m. + lerin (46b/12), (6b/6), (95a/10)

m. + lerinde (36a/2)

m. + nūñ (119b/6), (14a/6), (32b/1),
(70a/10), (70b/8)

m. + şovukluğın (93b/13)

m. + si (9a/2)

m. + sin (150a/13), (150a/15)

m. + sinde (6b/14)

m. + sine (135b/12)

m. + sini (6b/15)

m. + sustluğına (75b/5), (90b/1)

m. + sustluğın (129b/8)

m. + şişlerine (24a/12)

m. + ye (100b/4), (102b/3), (106b/2),
(107a/7), (108a/11), (108a/13),
(108b/10), (108b/5), (110a/1),
(111b/11), (111b/3), (111b/8),
(112a/5), (114a/2), (115b/5), (122b/8),
(123b/15), (124a/10), (124a/12),
(124a/4), (124a/5), (124a/7), (124b/1),
(127b/14), (130b/4), (136a/3),
(139a/15), (13a/15), (141a/13),
(141a/15), (142b/8), (144b/7),
(145b/11), (148a/14), (149a/6),
(149b/1), (17a/4), (21a/11), (21b/4),
(21b/5), (22b/4), (24b/9), (25a/9),
(27b/3), (29b/9), (35a/9), (42a/11),
(46a/13), (46a/8), (47a/14), (50b/2),
(53a/12), (53a/13), (54b/4), (58b/2),
(5b/11), (61a/3), (62a/12), (64b/9),
(70b/7), (73b/6), (79b/5), (7b/15),
(81a/9), (82b/5), (89b/15), (90b/2),
(92a/15), (93b/15), (96a/1), (97b/8),
(98a/13)

m. + yi (100a/9), (100b/6), (101a/3),
(102b/2), (108b/14), (108b/3),
(111b/9), (112b/6), (114a/1), (114a/3),
(126a/7), (127b/11), (128a/11),
(129a/6), (12a/5), (133a/2), (134b/7),
(136a/12), (136a/7), (137a/15),
(137b/10), (137b/2), (141a/12),
(141a/9), (144b/5), (145a/7), (149a/2),
(16a/3), (17a/1), (19b/11), (19b/12),
(19b/5), (20a/15), (21b/11), (21b/2),

(22a/2), (24b/12), (25a/3), (26b/15),
(29a/12), (30b/3), (32b/10), (42b/4),
(46a/10), (46b/2), (48a/15), (49b/15),
(51a/1), (51a/15), (53a/3), (56b/11),
(57b/8), (58b/13), (59a/4), (5b/6),
(63b/9), (64b/10), (66a/6), (68a/6),
(69b/7), (6a/10), (6a/9), (70a/13),
(72a/3), (76b/5), (79a/3), (7a/1),
(7b/14), (7b/9), (83a/9), (85a/13),
(85b/1), (86a/13), (93b/11), (93b/6),
(94a/13), (95a/5), (95a/7), (99a/4),
(99a/9)

m. + za'ifliğin (133a/14)

m. + zahmetlerine (34a/7)

[= 245]

mādem: < Ar. Öyle ki, ne zaman ki.

m. (147b/4)

[= 1]

ma'den: < Ar. Maden, yer kabuğunun bazı bölgelerinde çeşitli iç ve dış doğal etkenlerle oluşan, ekonomik yönden değer taşıyan mineral.

m. + inde (64b/15)

[= 1]

ma'denī: < Ar. Madensel, madenle ilgili.

m. (138b/11)

[= 1]

ma'ide: Bk. ma'de

m. + de (108b/8)

[= 1]

māil: < Ar. Eğilimli, meyl edici.

m. (139a/3), (27b/9), (37b/12), (6a/12),
(6a/13), (85b/15)

m. + dür (10a/12)

[= 7]

mālihūlyā: < Ar.-Gr. Melankoli; vesvese, kara sevda, kuruntu, boş hayaller, delilik.

m. (109a/2), (48a/12), (5b/10)

m. + sı (23b/13)

m. + ya (101b/1), (121a/8), (147a/10),
(24a/2), (69b/1), (84b/13)

m. + yı (133a/6), (14a/15), (24a/8)

[= 13]

ma'ni: < Ar. Engel.

m. + si (14a/12), (37a/2)

[= 2]

ma'rib: Bk. mağrib

m. + den (87b/9)

[= 1]

mafsal: < Ar. Eklem.

m. (120b/4)

m. + da (18b/15)

m. + lar (107b/3), (107b/9), (115a/12),
(125b/2), (125b/4), (125b/8), (126a/6),
(143b/11), (53b/1), (79a/13)

m. + lara (116b/3), (19b/15)

m. + lar ağırlarına (133a/7)

m. + lar ağırsın (9a/10)

m. + lar ağırsına (100b/13), (107a/9),
(113a/9), (114a/7), (120b/13),
(121b/5), (122a/2), (125a/14),
(135a/1), (142a/10), (144a/1),

(53b/14), (59b/9), (63a/8), (69a/3), (75a/14), (79b/3)	maḥmūde: <Ar. Mahmudiye otu, mahmude, bingöz; (<i>Convolvulus scammonia</i>).
m. + larda (121b/5), (123b/9)	m. (101a/14)
m. + lar segirdüğün (133a/11)	[= 1]
m. + sustlığına (114b/8)	maḥv: <Ar. Yok etme, ortadan kaldırma; harap etme, perişan etme; batma, bitme, yok olma.
[= 37]	m. (24b/7)
mafzal: Bk. mafşal	m. + olmaya (24b/8)
m. + ına (75b/9)	[= 2]
m. + lar (101b/1), (75b/12)	maḥbere: <Ar. Mezar, mezarlık.
m. + lara (75b/10)	m. + ler (135a/5)
m. + lar ağrısına (69b/6), (77a/13), (78b/8), (96b/8), (97b/13)	[= 1]
m. + ları (75b/9)	maḥbūl: <Ar. 1. Kabul olunmuş, alınmış, alınan. 2. Beğenilen, hoş karşılanan; geçer.
[= 10]	m. + dur (1b/7)
mağāra: <Ar. Mağara, in.	[= 1]
m. + dan (69b/14)	maḥʿad: <Ar. Oturak yeri; anüs.
[= 1]	m. + a (114a/12), (130a/2), (136b/6), (143b/14), (44b/2), (49a/6), (49b/11), (56b/13), (60a/6), (95b/1)
maḡīnūs: < ? Maydonoz.	m. + ağrısına (111b/1), (127a/9), (60b/14)
m. + yaprağına (25b/4)	m. + çıktığına (35a/5), (58b/3), (7a/9)
[= 1]	m. + çıktığına (66b/3)
maḡrib: <Ar. Maḡrib, Batı, Batı ülkeleri.	m. + da (10a/15), (111a/4), (113a/2), (114a/1), (139b/4), (140a/8), (27a/15), (37b/14), (4b/10), (4b/4), (59b/12), (69a/15), (70b/9), (88b/10), (94b/4)
m. + den (87a/10)	m. + ı (29a/12), (55b/10), (59a/5)
m. + ile (147a/1)	m. + ın (18a/15)
[= 2]	
maḥbūb: <Ar. Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen, sevgili.	
m. (18b/11)	
m. + ola (132b/12)	
[= 2]	

m. + ında (65b/3)	m. + şuyıla (102b/14), (112b/8)
m. + içinde (140b/13)	m. + yaprağına (57b/1), (67b/1)
m. + şişdüğine (66b/4)	[= 8]
m. + şişine (104b/9), (114a/12), (118a/7), (123b/4), (51b/7)	māsārīkā: < Gr. Bağırsakları tutan karın iç zarı.
m. + yarılduğına (130a/2), (59b/2)	m. + da (77b/8)
m. + yaruğına (114b/7)	[= 1]
m. + yaruğlarına (136b/9)	maşrū: < Ar. Sara hastalığına tutulmuş kişi, saralı.
m. + zararın (105a/8)	m. + lara (103b/12), (73b/9)
[= 49]	[= 2]
maḳʿat: Bk. maḳʿad	maṣṭaki: < Gr. Sakız, sakız ağacından elde edilen bir tür reçine; (<i>Pistacia lentiscus</i>)
m. + da (104a/6), (122a/7), (122b/12), (80b/4)	m. (118a/5)
[= 4]	[= 1]
maḳdūr: < Ar. 1. Güç, kuvvet, kudret. 2. Allah'ın takdiri, kader. 3. Elden gelen.	maṣṭakī: Bk. maṣṭaki
m. + umuzdur (1b/7)	m. (119b/4)
[= 1]	[= 1]
māmīsā: < Far. 1. Kırmızı çiçekli kırlangıç otu; (<i>Glaucium corniculatum</i>). 2. Sarı gelincik, sarılık otu.	maşrık: < Ar. Güneş'in doğduğu taraf, doğu.
m. + şuyında (142b/12)	m. + a (147a/1)
[= 1]	[= 1]
mārūl: < Gr. Marul; (<i>Lactuca sativa</i>).	maṭbūḥ: < Ar. Pişirilmiş, kaynatılmış nesne; pekmez.
m. (102b/13)	m. + a (34a/14)
m. + dur (102b/1)	m. + ıla (35b/15)
m. + ı (109b/11)	[= 2]
m. + ıdur (70b/6)	maṭbuḥ: Bk. maṭbūḥ
	m. + la (78b/5)
	[= 1]

mā'ū'l-ʿasel: < Ar. Bal suyu.

m. (18a/5), (24b/1), (38b/15), (47a/12),
(61a/12), (61a/2), (82b/14), (8a/4)

m. + e (48a/5)

m. + ile (101b/5), (101b/9), (113a/4),
(13b/13), (145a/2), (38a/4), (44a/5),
(61a/3), (73a/15), (94a/5)

[= 19]

mā'ū'l-ḳarāṭīn: < Ar.-Gr. Bal suyu.

m. (103b/11), (104b/8), (20b/8),
(44a/12), (52b/11), (60a/14), (4a/5)

m. + ile (101a/5), (103b/6), (150a/6),
(43a/6), (75a/7), (78a/8), (81b/15),
(96a/2)

m. + şarābıla (63b/11)

[= 16]

māya: < Far. Maya; kursak; öz; tohum.

m. (35b/2)

m. + sı (36a/4)

m. + sın (35b/9)

m. + sından (35b/11)

m. + sın (12a/14), (39a/14)

[= 6]

maymūn: < Ar. Dört ayaklı, iki ayağı üzerinde
de yürüyebilen, ormanda toplu olarak yaşayan,
kuyruklu hayvan, primat.

m. + derisinden (82a/13)

[= 1]

māzeryūn: < Far. Anason; (*Pimpinella anisum*).
Krş. zafinūdūs.

m. (130b/7)

[= 1]

maẓmaẓa: < Ar. Gargara.

m. (119b/8)

m. + êtseler (101a/14), (104b/15),
(107a/4), (123b/15), (140a/3),
(141a/10), (141a/4), (141b/12),
(20a/13), (23a/5), (2b/7), (33b/4),
(38b/1), (40b/9), (59b/7), (60b/6),
(63b/1), (71a/10), (72a/13), (81b/9),
(97a/4)

m. + eyleseler (39a/7)

[= 23]

māzū: < Far. Mazi; (*Thuja*).

m. (16b/8)

m. + dadına (28b/5)

m. + dur (7a/10)

m. + yıla (27b/1), (98a/10)

[= 5]

mecmūʿ: < Ar. Cem' olunmuş, toplanmış, bir
araya getirilmiş şey, top, tüm.

m. + ı (10b/1)

[= 1]

mecnūn: < Ar. Deli, çılgın.

m. (135b/3), (53a/12)

m. + a (20a/7), (21a/2), (59a/12),
(71b/2)

m. + lara (101b/1), (131a/8), (73b/10),
(74a/6), (77a/3)

m. + laruḡ (142a/11)

[= 12]

medre: 1. Aşağı yukarı 10 kg. yoğurt alan, dibi geniş, ağzı dar tencere. 2. Şarap güğümü.

m. (17a/9)

[= 1]

mefâsil: < Ar. Oynak yerleri, eklemler.

m. + a (121a/1), (14b/5), (4a/13)

[= 3]

meflûc: < Ar. Felç olmuş, felçli.

m. (75b/1)

m. + a (124a/3)

m. + kişilere (85a/7)

m. + lara (25a/6), (82a/1)

[= 5]

mekke ayrığı: < Ar. Ayrıkotu. Krş. ıdhr

m. (8b/11)

[= 1]

men': < Ar. Yasak etme, bırakmama; durdurma; esirgeme, vermeme, önleme.

m. (30a/2), (92b/6)

m. + êde (106b/3), (114b/8), (12a/11), (141b/1), (22b/12), (24b/8), (45a/9), (60a/9), (62a/11), (9b/5)

m. + êder (102b/4), (104b/5), (106b/4), (127a/5), (137a/14), (24a/15), (3b/4), (41b/11), (5a/3), (77b/10), (85b/4), (88b/3)

m. + êdüb (135a/5)

m. + eyleye (128b/1), (17a/12), (17b/7), (45a/6), (48b/13), (5a/15), (7a/6), (81b/9), (87a/6)

[= 34]

menefûş: Bk. menevûş

m. + sakızla (64b/1)

[= 1]

menefûş: Bk. menevûş

m. + yimişine (109a/14)

[= 1]

menevûş: Bk. menevûş

m. + yağıyla (148b/15)

[= 1]

menevûş: < Far. 1. Menengiç, kara ağaçgillerden, düz kabuklu, kerestesi sert ve dayanıklı bir ağaç, çıtlık; (*Pistacia terebinthus*) ve bu ağacın mercimekten büyük, yuvarlak, buruk lezzette meyvesi. 2. Menevşe; (*Viola tricolor*).

m. + ağacına (50b/1)

m. + şakızıyla (129b/13), (73a/14)

m. + sakızla (138b/2)

m. + yağıdır (124a/13)

[= 5]

menfa'ati: < Far. Menfaat, yarar.

m. (141b/10)

[= 1]

meni: Bk. menî

m. + yi (93b/12)

[= 1]

menî: < Ar. Erkeklerin cinsel organından salgılanan madde, er suyu, bel suyu, sperm.

m. (43b/6)

m. + yi (10b/7), (11a/2), (133a/12), (135b/12), (137b/2), (14a/2), (77a/9), (85b/7), (99a/7), (99b/14)

[= 11]

menmūn: <Ar. Dört ayaklı, iki ayağı üzerinde de yürüyebilen, ormanda toplu olarak yaşayan, kuyruklu hayvan, primat, maymun.

m. + kanını (113b/3)

[= 1]

merār: <Ar. Deve semizliği de denilen acı bir ot.

m. + ıla (49a/15)

[= 1]

mercimeg: Bk. mercimek

m. + e (34a/6)

m. + i (32a/5)

m. + ile (101a/15), (62a/2)

[= 4]

mercimek: <Far. 1. Mercimek. 2. Bu bitkinin, besin değeri yüksek, ufak, kırmızı, sarı veya yeşil, yuvarlak ve yassıca tohumu, yasmık; (*Lens culinaris*).

m. (11a/3), (25b/15), (25b/7), (32a/4), (85a/1), (89b/7)

m. + külücüri (11a/3)

m. + yaprağına (36a/14), (63b/13)

[= 9]

merçān: <Ar. Tropik ve ılık denizlerde yaşayan, geniş resifler oluşturan, mercanlar sınıfının örneği olan, kırmızı kalker iskeletli hayvan, mercan balığı; (*Corallium rubrum*).

m. (48b/5)

[= 1]

merçān köki: Mercan kökü. (Deniz canlısı.) Krş. büssed.

m. (48b/5)

[= 1]

merhem: Merhem, deriye sürülerek kullanılan, içinde birçok etkili madde bulunan, yumuşak ve koyu kıvamda, yağlı veya yağsız ilaç.

m. + édüb (36b/11)

m. + étseleler (64a/12), (78b/5)

m. + ine (5a/1)

m. + olınca (79a/14)

[= 5]

mermer: <Gr. <Ar. Mermer taşı, bileşiminde % 75'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlı da olan, cilalanabilen, billurlaşmış kireç taşı.

m. (127b/7), (138a/10), (79b/2)

m. + den (135a/5), (135a/7)

m. + dür (135a/2)

[= 6]

merriḥ: <Ar. Dünyâ'dan sonra Güneş'e en yakın olan seyyare (gezegen), Sakıt, Mars.

m. (147a/6)

m. + e (147a/7)

[= 2]

mersin: <Gr. Mersin, yaprakları yaz kış yeşil kalan, gıda ve parfüm sanayisinde ham madde olarak kullanılan, meyvesi murt adıyla bilinen, esansı çıkarılan, beyaz çiçekli, güzel kokulu bir ağaç, saz; (*Myrtus communis*)

m. + çiçeği (115a/2)

m. + yağın (4b/3)

m. + yaprağı (130b/8)

m. + yaprağına (130a/13), (2b/13)

[= 5]

mersin: Bk. mersin

m. (114b/10), (114b/9), (119b/15),
(121b/1), (143a/5), (80b/9)

m. + den (73a/5)

m. + dür (16a/2), (57a/14)

m. + üñ (17a/12)

m. + yağıdur (114b/6)

m. + yağıyla (143a/6), (144a/7)

m. + yaprağın (115a/1)

m. + yaprağına (36b/8), (37b/6)

m. + yemişine (27a/9)

[= 17]

meryem eli: Haçlıgillerden bir bitki türü;
(*Anastatica hierochuntica*). Krş. aşâbi'ü's-şufr

m. (20b/11)

[= 1]

merzencüş: <Far. Sıçankulağı; (*Anagallis*),
mercanköşk çiçeği; (*Origanum majorana*).

m. (124b/15), (78b/8)

m. + çiçeği (115a/2)

m. + şuyıla (61b/7)

m. + yağıdur (114b/12)

[= 5]

mesâm: <Ar. Cilt üzerindeki küçük delikler,
mesâmm.

m. + larda (74b/11)

m. + ları (36b/1), (40a/1), (49b/7)

[= 4]

meşhür: <Ar. Ünlü, şöhretli, tanınmış.

m. (134a/3)

m. + dur (103a/3), (110a/3), (111b/3),
(112a/12), (112b/11), (11b/13),
(133a/14), (137a/14), (140b/3),
(141a/15), (142b/8), (143b/2),
(14b/12), (150a/1), (18b/15), (23b/11),
(29a/12), (31a/3), (32b/6), (34a/12),
(41a/1), (42a/11), (48a/13), (48a/4),
(52a/14), (52b/12), (55b/12), (56b/11),
(58a/2), (58b/1), (62b/5), (63a/8),
(64a/10), (69b/4), (69b/9), (71a/11),
(71a/8), (73a/3), (75a/6), (83b/12),
(86a/5), (95a/11), (98b/15), (9a/12),
(88b/9)

[= 45]

mey-i buhte: Bk. meypuhte

m. + yile (24a/4)

[= 1]

mey-i puhte: Bk. meypuhte

m. (83a/5)

m. + yile (27a/14), (27b/4), (37b/14)

[= 4]

meypuhte: <Far. Pekmez.

m. + yile (121a/3), (148a/12)

[= 2]

mezkür: <Ar. Adı geçen, anılan.

m. (109a/12), (121b/12), (124a/12),
(25a/8), (26a/14), (32b/5)

m. + otlarıla (74a/3)

m. + zahmetlere (95b/14)

[= 8]

mezkūr: Bk. mezkūr

m. (116a/15), (121a/3), (123b/8),
(146a/14)

[= 4]

mıknāṭis: < Ar. Mıknatıs; demiri ve daha başka bazı metalleri çeken demir oksit.

m. + taşın (90b/5)

[= 1]

mıkrāz: < Ar. Kesecek âlet, makas.

m. + ıla (3b/8)

[= 1]

mısr: < Ar. Afrika da bir ülke.

m. + da (82b/8), (87a/13), (88b/1),
(88b/12)

m. + diyārında (34b/7)

[= 5]

mısrī: < Ar. Mısır'a ait, Mısır'la ilgili.

m. + dür (81b/6)

[= 1]

mıṣkāl: < Ar. Yirmi dört kıratlık bir ağırlık ölçüsü.

m. (101b/6), (105b/2), (111b/6),
(115b/10), (115b/14), (116a/1),
(116a/6), (116a/6), (116a/6),
(116b/10), (116b/8), (118a/5),
(119a/10), (119a/15), (133a/10),
(13b/13), (145a/2), (145a/9), (14a/10),
(14a/11), (19a/10), (23a/2), (28a/12),
(2a/12), (2b/2), (31a/9), (31b/2),
(39a/1), (43a/3), (4a/10), (4a/5), (4a/8),
(55a/1), (69b/13), (6a/5), (6a/8),
(73a/14), (73a/15), (78b/12), (84a/13),

(86a/2), (90a/5), (91a/10), (91b/10),
(95b/14), (9a/1)

m. + dur (69b/14)

m. + dür (86a/15)

m. + ın (101a/7), (135a/2), (143a/5),
(44a/4), (56a/14), (86b/2), (91a/12)

m. + ını (121b/15), (132a/9), (146a/2),
(21b/14), (43b/6), (44a/12), (67b/4),
(69b/15), (75b/15), (78b/5), (78b/6),
(84a/8), (86a/12)

[= 68]

mī'a-i sā'ile: < Ar. Kara günlük. Krş. uşturük

m. (21b/7)

[= 1]

mīḥ: Tepesi çivi tepesi gibi pütürlenen, saçaklanan ve kolay iyileşmeyen bir tür siğil.

m. + lere (113b/4)

[= 1]

mīl: < Ar. Milçek, göze sürme çekmek için kullanılan araç.

m. (111a/1)

[= 1]

mīḡdār: < Ar. 1. Parça, kısım, bölüm. 2.

Kıymet, değer. 3. Düze, belirlenen gerekli miktar, doz. 4. Derece.

m. (118b/14), (118b/15), (96b/11)

m. + ca (26a/14)

m. + ı (137a/4), (13b/1), (145a/14),
(25a/10), (26a/4), (29b/14), (46a/10),
(58a/8), (58b/10), (76a/10)

m. + ıdur (21a/4)

m. + ın (26a/9)

[= 16]

misk: <Ar. Misk, hoş kokulu bir madde. (Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir tür erkek ceylanın karın derisi altındaki bir bezden çıkarılan güzel kokulu madde.)

m. (109a/5)

[= 1]

misvāk: <Ar. Kuzey Afrika, İran ve Hindistan'da yetişen dikensiz küçük bir ağaç; (*Salvadora persica*) ve bu ağacın, ucu dövülüp fırça durumuna getirilen ve diş temizliğinde kullanılan çubuğu. Krş. erāk.

m. + ağacıdur (12a/4)

[= 1]

misvakla-: Misvakla dişleri temizlemek.

m.-sa (23b/9)

[= 1]

mizāc: <Ar. Mizaç, bünye özelliği. Mizaç, dört ana unsur olan kan, safra, sevda ve balgam maddelerinden oluşur; bu maddelerin oranları mizaç özelliklerini oluşturur.

m. + azduğına (24b/8)

m. + ı (2a/4), (75b/7)

m. + m (93b/15)

m. + mı (46a/11)

m. + lu (42a/15), (5b/7), (61a/12), (8a/3)

[= 9]

mizāclu: <Ar.-T. Mizaçlı, bünyeye sahip.

m. (143b/2), (52a/12), (52b/14), (54b/1), (61a/11), (69b/11), (71a/1), (72b/8), (74b/9), (93b/9), (77b/8)

m. + kişiler (135b/11), (85b/13)

m. + kişilere (85b/8)

m. + kişilerün (100a/7), (107b/10), (135b/12), (150a/13), (150a/15)

[= 19]

mōr: 1. Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk, menekşe renginin kırmızıya çalanı. 2. Bu renkte olan.

m. (112b/12)

m. + ca (104a/1), (139a/3)

m. + çiçegi (10a/10)

[= 4]

mu‘azzam: <Ar. 1. Kocaman, koca. 2. Ulu, koskoca. 3. Mühim, ağır.

m. (18b/11)

[= 1]

muğaylān: <Far. Çölde yetişen bir çeşit dikenli çalı, deve dikenini; (*Hercabardui cardui mariae*).

m. (62a/7)

m. + ağaçına (121b/4)

[= 2]

muḥabbet: <Ar. 1. Sevgi. 2. Dostça konuşma, yârenlik.

m. (89a/5)

m. + êde (37b/5)

[= 2]

muḥabbetlū: Çevresindekiler tarafından iyi görülen, sevilen; dost.

m. (89a/2)

[= 1]

muḥālif: <Ar. 1. Muhalefet eden, aykırılık gösteren, uymayan, uygun olmayan. 2. Birinin düşüncesine zıt düşüncede bulunan.

m. (110a/12), (135a/9), (91a/2)

m. + ine (102a/2), (35a/2)

[= 5]

muḥammed: Peygamber adı. Hz. Muhammed.

m. (1b/2)

[= 1]

muḥkem: <Ar. Sağlam, berk, sağlamlaştırılmış, kuvvetli.

m. (104a/11), (111b/7), (121a/15), (121b/7), (128b/2), (149a/3), (43a/10), (61a/14), (83a/6)

m. + ède (141b/1), (16a/11), (23a/5), (23b/3), (29b/2), (53b/6), (57b/8), (6a/7), (6b/3)

m. + èder (127a/5), (136b/13), (29a/13)

m. + èdüb (72a/2), (5a/3)

m. + eyler (126a/7), (61a/14)

m. + eyleye (106b/6), (114b/8), (138b/10), (13a/10), (141a/11), (141b/13), (141b/14), (142b/10), (143a/5), (143a/7), (16a/12), (19b/11), (3a/7), (45a/9), (48b/11), (49a/5), (52b/3), (76a/11), (81b/10), (90b/10), (92a/10), (96a/6)

[= 47]

muḥtār: <Ar. 1. Seçilmiş, seçkin. 2. Davranışlarında özgür olan, dilediğini yapan. 3. Köy ya da mahalle işlerine bakmak için halkın seçtiği kimse.

m. (147b/15)

[= 1]

muḥārin: <Ar. Bitişik, ulaşmış, erişmiş, yaklaşmış, bir yere gelmiş.

m. + ola (147a/7)

[= 1]

muḥarreb: <Ar. Karib, birbirine yakın olan.

m. + i (147a/15)

[= 1]

muḥaşşer: <Ar. Taksir edilmiş, kabuğu soyulmuş.

m. + ètseler (33b/5)

[= 1]

mūm: <Far. 1. Bir fitilin etrafına erimiş bal mumu, içyağı, stearik asit veya parafin dökülerek genellikle silindir biçiminde dondurulan ince, uzun aydınlatma aracı. 2. Bal mumu.

m. (111a/13), (116b/7), (145b/11), (42b/14), (44b/6), (79a/14)

m. + ıla (104a/13), (118a/9), (120b/1), (120b/13), (123a/4), (136b/4), (138a/13), (140a/8), (16b/6), (47b/11), (62b/13), (62b/8), (74a/10), (74a/7), (74b/7), (75a/10), (93a/8), (97b/1)

[= 24]

mūmiya: <Gr. 1. Mumya, mum gibi nesne; bir tür ilaç. 2. Arıların kovan deliklerine tıkadıkları macun.

m. + lara (7a/15)

[= 1]

murābbā: 1. Terbiye edilmiş. 2. Kaynayıp kıvama geldikten sonra dondurulmuş meyve suyu tatlısı. “mürebbā”

m. + olmış (5b/13)

[= 1]

murabbaʿ: Dört köşeli.

m. (80b/14)

[= 1]

musāfir: < Ar. Konuk, misafir.

m. + ler (59b/4)

[= 1]

muşannif: < Ar. 1. Kitap yazan, müellif. 2. Düzenleyici, donatıcı

m. (1b/6)

[= 1]

muşaykal: < Ar. Cilâlı, parlak, yaldızlı, perdahlı.

m. + demüre (56a/12)

[= 1]

muşlih: < Ar. İslah eden, iyileştiren, düzeltici, arabulucu.

m. (70b/14)

m. + dür (50b/5), (58a/7)

m. + i (19a/13), (79b/12), (80a/3), (94a/12)

[= 7]

muʿtedil: < Ar. Ilımlı, orta.

m. (113a/5)

m. + dür (10b/3), (123a/7), (14b/13), (69b/9), (90a/13)

m. + ola (10b/10)

m. + olur (10b/5)

[= 8]

mūzī: 1. Eşekarısı. 2. Karasinek, öküz sineği. “moz”

m. + ler (135b/1)

[= 1]

mübālağa: 1. İşi, bir şeyi çok büyütme, pek ileri vardırma. 2. Pek fazla, çok aşın. 3. Küçük bir şeyi büyük gösterme.

m. + yıla (79b/2), (110b/10)

[= 2]

mübālāğa: Bk. mübālağa

m. (9b/5)

[= 1]

mübtelā: < Ar. 1. Bağımlı. 2. Tutulmuş. 3. Âşık, vurgun.

m. (71b/4)

[= 1]

mücerreb: < Ar. Tecrübe olunmuş, denenmiş, sınanmış.

m. + dür (101a/1), (102b/1), (103a/15), (103a/15), (103b/1), (106a/1), (106a/9), (111a/13), (111b/1), (111b/8), (113a/3), (113a/4), (118a/15), (123a/15), (123b/1), (124b/12), (126b/2), (128b/5), (12a/2), (132b/13), (135b/6), (137a/1), (140a/5), (142b/7), (145a/8), (18b/10), (18b/14), (26b/7), (28a/11), (29b/8), (2b/15), (31a/10), (31a/7), (32a/10), (39a/14), (42b/13), (53a/8), (54a/12), (65b/12), (68b/8), (69a/12), (70a/1), (76a/2), (79b/3), (82b/11), (83a/14), (83a/3), (87b/3), (87b/8), (88b/11), (89b/5), (91a/5), (91b/11), (92b/14), (94b/9)

[= 55]

mücevvef: <Ar. Tecvif olunmuş, oyuk, içi boş [şey].

m. (8b/7), (9b/13)

[= 2]

müdāvemēt: <Ar. 1. Devam etme, bir yere her vakit gidip gelme. 2. Bir işe aralıksız çalışma.

m. + édüb (142a/2)

[= 1]

müferriḥ: 1. Ferahlık veren, iç açan, iç açıcı. 2. Ferahlık veren ilaç.

m. + dür (5b/14)

m. + lere (9b/8)

[= 2]

müfredāt: <Ar. İlaçlar, tedavi edici maddeler.

m. + ı (1b/6)

[= 1]

müfredāt-ı ibn-i baytār: Eser adı.

m. + ı (1b/6)

[= 1]

müherrā: <Ar. Kaynama, iyice kaynama.

m. (38b/14), (54b/1), (73b/5),

[= 3]

müherrā: Bk. müherrā

m. (106a/6), (106a/9), (107a/13), (128b/2), (143a/9), (68b/10), (75a/1), (79a/11), (83a/11), (83a/5)

m. + olınca (75b/11)

[= 11]

mür: <Ar. Acı.

m. (116a/6), (13a/6)

[= 2]

mürdeseng: <Far. Doğal kurşun oksit.

m. + ile (13b/10)

[= 1]

mürebbā: <Ar. Terbiye edilmiş, kaynatılıp kıvama geldikten sonra dondurulmuş; marmelat, reçel.

m. (104a/9)

m. + édüb (81b/5)

m. + étsele (21b/4), (23a/11)

m. + eyleseler (14b/7)

m. + sı (137b/10), (14b/7), (29b/8), (56b/14), (59a/3)

m. + sın (14b/3)

[= 11]

mürr: <Ar. 1. Acı. 2. Arabistan'da yetişen bir ağacın zımkı.

m. (116a/12), (116b/10), (117a/2), (117b/12), (117b/2), (145b/2), (78a/4), (79a/14)

m. + e (33b/3)

m. + ile (109b/12), (110a/10), (110a/11), (115b/10), (125b/15), (136b/9), (25b/10), (55b/9), (67a/2), (97b/4), (98b/12)

m. + ü (114b/3)

[= 21]

müshîl: <Ar. Bağırsakları çalıştırıp temizleyen, dışkıının kolaylıkla dışarı atılmasını sağlayan ilaç.

m. + otlarıyla (78b/6)

[= 1]

müşil: Bk. müshîl

m. (50a/1), (69a/13)

m. + dür (82b/5)

m. + otlarıyla (90b/6)

[= 4]

müşk: <Far. Misk, hoş kokulu bir madde.

m. (124a/2), (126a/4), (128b/12), (7b/3), (90b/12)

m. + dür (85a/11)

m. + ile (107a/11), (143a/14), (90a/9)

[= 9]

müteğayyir: <Ar. 1. Tagayyür eden, değişen, başkalaşan. 2. Bozulmuş, bozuk.

m. (142b/12), (86b/12)

m. + olana (73b/9)

[= 3]

mütevâtir: <Ar. Tevatür eden, ağızdan ağıza dolaşan, halk arasında söylenilen.

m. (145a/13)

[= 1]

naķş: <Ar. 1. Noksan, eksiklik. 2. Eksiltme, azaltma

n. + êde (5a/7)

[= 1]

naķş: <Ar. 1. Süslemek, bezemek, nakış yapmak. 2. Kalıcı ve etkili olmasını sağlamak, işlemek.

n. + eyleseler (39b/11)

[= 1]

namāz-boz: <Far.-T. Bir tür bağırsak paraziti.

n. (145a/2), (45b/13), (91a/10), (92a/14), (111b/14)

n. + ı (19a/11), (20a/7), (54a/12), (81a/11)

n. + kurdın (22b/6), (23a/12), (45a/1), (76b/6), (85b/7)

n. + kurdların (54b/11)

n. + kurtların (127a/3), (72a/8), (96b/7), (97b/10), (99b/13)

[= 20]

na'nā: <Ar. Nane; (*Mentha piperita*).

n. (10a/7), (114a/4)

n. + yaprağına (59b/6)

n. + yaprağıyla (42a/4)

[= 4]

nānḥuvāh: <Far. Anason; (*Pinpinella anisum*).

n. (112a/10)

[= 1]

-N-

nār: <Far. Nar ağacı ve meyvesi; (*Punica granatum*). Krş. enār.

n. (70a/13)

n. + ağacı (81a/14)

n. + ağacına (46b/6)

n. + şuyın (137a/13), (70b/15)

[= 5]

nār çiçeği: Nar çiçeği. Krş. cülñār.

n. + dür (81b/5)

[= 1]

nārdīn: <Far. Rum sümbülü, alaman sümbülü, sultanî sümbül.

n. (114b/3)

[= 1]

nārķābı: Nar kabuğu.

n. + dur (81b/12)

[= 1]

nārķabı: Bk. nārķābı

n. (144a/10), (32a/15)

n. + yıla (65a/7), (79b/10)

[= 4]

nās: <Ar. İnsanlar, halk, herkes.

n. (25b/4)

[= 1]

nāşır: Bk. nāşūr

n. + ı (9b/15)

[= 1]

nāşūr: <Ar. 1. Basur, hemoroit; en çok göz pınarında, makatta ve diş etlerinde olan bir hastalık. 2. En çok el ve ayağın sürekli sürtünmelere uğrayan noktalarında üst derinin kalınlaşması ve sertleşmesiyle oluşmuş deri.

n. (38a/8)

n. + a (114b/2), (123a/13), (128b/15), (139a/9), (142a/5), (22b/2), (45a/12), (60a/5), (109b/3)

n. + etine (101a/13)

n. + etlere (66a/3)

[= 12]

naşūr: Bk. nāşūr

n. (28b/10)

[= 1]

naṭrūn: <Ar. Doğal sodyum, bikarbonat.

n. + a (89a/15)

n. + ı (97a/8)

n. + ıla (138b/2), (144a/7), (144a/8), (19a/7), (34b/2), (40b/10), (47b/2), (50a/10), (55a/6), (65a/5), (65b/5), (73b/12), (74a/2), (8b/4), (96a/3)

[= 17]

naẓar: <Ar. Bakış; bakmak.

n. + etseler (1b/11)

n. + eylese (137a/4)

[= 2]

nāzle: <Ar. Nezle; soğuk almaktan ileri gelen, burun akması, aksırma ile beliren hastalık, ingin, dumağı, zükâm.

n. + lere (82b/10)

n. + ye (21b/9), (40b/2)

[= 3]

ne: Ne.

n. (108a/12), (108a/12), (10a/1),
(10a/4), (21a/14), (33b/3), (36a/1),
(40b/2)

[= 8]

nebāt: < Ar. Bitki.

n. (49a/15)

[= 1]

necis: < Ar. Dışkı.

n. + i (112b/7)

[= 1]

nefāḥ: 1. Kokusu çok. 2. Hayırlı kimse, hayır
ve iyilik sahibi kimse.

n. + dur (21a/15), (41a/2)

[= 2]

nefāḥ: Bk. nefāḥ

n. + eder (99b/9)

[= 1]

nefes: < Ar. Nefes, soluk.

n. + e (48b/8)

n. + i (108b/14), (130a/10), (133a/5),
(14b/8), (46b/2), (46b/6), (68a/4),
(68a/6)

n. + üḡ (89a/10)

n. + yolına (6a/9)

[= 11]

nefes ʔarlıḡı: Nefes darlığı. Krş. ʕusr-ı nefes.

n. + na (43b/10)

[= 1]

nefh: < Ar. Üfürme.

n. + i (23b/13)

[= 1]

nefh: Bk. nefh

n. + eder (61a/11)

n. + i (41a/11)

[= 2]

nefret: < Ar. 1. Bir kimsenin kötülüğünü,
mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu. 2.
Tiksinme, tiksinti.

n. + ʔutar (14b/15)

[= 1]

neft: < Ar. Neft yağı, çam gibi bazı ağaçlardan
çıkarılan, yanıcı bir yağ olup boyacılıkta ve
sanayide kullanılır.

n. + dūr (58a/10)

[= 1]

nēre: Nere; nereye; neresi.

n. + sine (74a/9)

[= 1]

nergis: < Far. Nergis çiçeği, zerrinkadeh çiçeği;
(*Narcissus*).

n. + çiçeğin (116a/14)

n. + yağıdur (116a/9)

[= 2]

nesne: Nesne, şey.

n. (103b/6), (130a/6), (145a/8),
(147b/7), (51a/12), (70a/6)

n. + dūr (139a/11)

n. + ler (101a/3), (113a/11), (132a/5),
(85b/9)

n. + leri (107b/6), (149a/9), (85b/7)

n. + lerile (49b/9)

[= 15]

nesrīn: < Far. Bir tür yaban gülü.

n. + yağıdır (118b/5)

[= 1]

nev^c: < Ar. 1. çeşit, türlü. 2. cins. 3. sınıf.

n. (10a/5)

n. + ī (67b/12)

n. + īdür (34a/9), (87b/4), (9a/12)

n. + īni (2a/5)

n. + idür (104a/4), (131a/15), (93b/1)

n. + ine (43a/7)

n. + ini (32a/10)

[= 10]

nevġ: Bk. nev^c

n. + īdür (87a/13)

n. + īdendür (36b/4)

[= 2]

nezle: Bk. nāzle

n. + lerden (115b/8)

n. + lere (117a/11), (121b/8), (122b/1),
(124a/2), (132b/7), (15a/3), (22a/14),
(44b/13), (59a/1), (60b/11)

n. + leri (38b/4)

n. + ye (100a/8), (139b/11), (32b/12),
(60a/15), (66a/11), (66a/15)

n. + yi (30b/15), (41b/3), (50b/10),
(61a/4)

[= 22]

nıṣf: < Ar. Yarım, yarı.

n. + ı (30b/7)

[= 1]

nice: Nice, kaç, ne kadar; birçok.

n. (51a/1), (65b/13), (7b/1), (114b/11),
(114b/4), (115b/13), (6b/11), (79b/3)

n. + sin (79b/3)

[= 9]

niçe: Bk. nice

n. (42b/2) (106a/3), (61b/1), (65b/6)

[= 4]

nifās: < Ar. Lohusalık hâli.

n. (104b/12), (105b/9), (130b/15),
(139a/8)

n. + a (139a/8)

n. + da (100b/9)

n. + dan (13a/7), (60b/2)

n. + in (45a/14)

[= 9]

niḡrīs: < Ar. Gut hastalığı, ayak şişmesi.

n. (107b/9), (11a/14), (12b/7),
(34a/11), (48b/10), (63a/12), (8b/8)

n. + e (100b/13), (100b/9), (102a/11),
(106a/6), (109b/4), (112b/1), (121b/4),

(18b/10), (25b/13), (41a/3), (41a/4),
(43a/7), (44a/4), (4a/12), (50a/8),
(53b/1), (53b/14), (55b/2), (58a/1),
(5a/13), (60b/2), (62b/11), (63a/11),
(63a/8), (74a/11), (77a/13), (85a/4),
(90b/9), (91a/1), (94b/7), (98b/13),
(98b/4), (106b/8), (84b/10)

n. + otlarına (88a/13)

n. + zaḥmetine (134b/14)

[= 43]

nīl: <Far. Mısır'dan geçip Akdeniz'e dökülen
nehir.

n. + den (139a/11)

[= 1]

nīlūfer: <Far. Nilüfer çiçeği; (*Nymphaea*).

n. + üñ (36b/15)

n. + yağıdır (120b/7)

[= 2]

nīm: <Far. Yan, yarım, buçuk.

n. (80a/4)

[= 1]

nisyān: <Ar. Unutmak, unutkanlık.

n. + a (125a/7), (77a/8)

n. + getüre (70a/10)

[= 3]

nişāsta: <Far. Nişasta.

n. (114a/6)

n. + yıla (34a/15)

[= 2]

noḥūd: <Far. Nohut; (*Cicer arietinum*).

n. (103a/13), (130a/14), (34a/10),
(43a/13), (43a/13), (61b/5), (61b/6),
(6a/13), (84b/5), (85b/11), (87a/1),
(87b/6), (99a/12), (99a/8), (99b/7)

n. + a (15b/13), (81a/15)

n. + dur (99a/6)

n. + ı (99b/10), (99b/11), (99b/14)

n + şuyıla (81a/3)

n. + uñ (34a/9)

n. + unı (74b/13)

n. + yağıdır (127b/5)

n. + yaprağına (34a/5)

[= 26]

noḡṡacıḡ: <Ar. Çok küçük boyutlarda işaret,
benek.

n. + lar (89a/15)

[= 1]

noḡṡacıḡ: Bk. noḡṡacıḡ

n. + lar (28a/10)

[= 1]

nūr: <Ar. Aydınlık, ışıık, parıltı, ziya.

n. + ın (24b/12)

[= 1]

nūrlandur-: Nur gibi yapmak, parlak ve tertemiz
bir duruma getirmek.

n.-a (29b/4), (12b/12)

[= 2]

nūrlu: Aydınlık, ışıklı, parlak.

n. (55a/9), (69a/3)

[= 2]

nūşādur: < Far. Nişadır, amonyak.

n. (138b/4)

[= 1]

-O-

ocağ: 1. Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma vb. amaçlarla kullanılan yer. 2. Isı vererek üzerine veya içine konulan maddeleri ısıtan, pişiren, kaynatın, eriten araç veya alet.

o. + a (50a/2)

[= 1]

ocağ: Bk. ocağ

o. + da (12a/7)

[= 1]

od: Ateş

o. (118b/13), (121a/13), (127b/3), (148a/1), (148a/3), (16b/7), (17b/14), (18a/4), (28b/9), (37a/12), (3b/15), (42a/6), (43a/14), (4b/15), (52a/13), (54a/1), (54a/4), (54b/7), (56a/12), (66a/10), (7a/14), (88a/11), (98b/14)

o. + a (147b/10), (64b/14)

o. + ıla (126a/2), (146b/12)

o. + ın (5a/8)

o. + taşı (89a/11)

[= 29]

od: Ot.

o. (20b/12)

[= 1]

od yangını: Bk. od yanığı

o. + na (16b/7), (28b/9)

[= 2]

od yankını: Bk. od yanığı

o. + nuğ (11a/10)

[= 1]

od yanığı: 1. Yanmış yer, yanmış olan yerde kalan iz. 2. Yanmış olan.

o. + na (105a/2), (107a/5), (109b/3), (110a/15), (111b/1), (114b/7), (118a/9), (138b/14), (145b/13), (17b/14), (18a/4), (37a/12), (3b/15), (42a/6), (52a/13), (54a/1), (54a/4), (54b/7), (5a/13), (66a/10), (72a/10), (82a/5), (87b/13), (93a/6), (94b/4), (96a/14)

o. + ndan (7a/15)

[= 27]

oğ(u)l: Erkek evlat.

o. + ı (28a/5), (28a/6), (9b/7)

[= 3]

oğlağ: Bk. oğlak

o. + ı (38b/13)

o. + muğ (39a/14)

[= 2]

oğlak: Keçi yavrusu.

o. (113b/5), (36a/4)

o. + etiyile (21b/3), (42b/4)

[= 4]

oğlan: Çocuk.

o. (106a/15), (106a/8), (135b/6),
(139a/9), (144b/12), (147b/1), (18b/8),
(20b/2), (28a/3), (28a/7), (35b/10),
(37a/10), (40a/3), (43b/10), (78b/10),
(89a/12)

o. + düşürücidür (36b/4)

o. + ı (101b/2), (104a/1), (112b/14),
(117a/9), (122a/6), (129a/7), (135a/12),
(139a/7), (13a/8), (148a/9), (148b/8),
(150a/4), (19a/14), (21a/9), (27a/12),
(2a/13), (31b/15), (32b/2), (36b/7),
(38a/9), (3a/6), (44a/3), (44b/10),
(53b/10), (55b/4), (61b/13), (63b/10),
(68b/6), (77a/2), (78a/10), (78b/1),
(84a/14), (84a/2), (86a/6), (92a/5),
(96a/15), (99b/14)

o. + ın (36b/8), (39a/13), (44a/8),
(48a/3), (9a/15)

o. + lar (36a/10)

o. + ları (21a/3)

o. + ların (56a/1)

o. + şonın (112b/14), (114b/13),
(115a/9), (136a/5), (56a/1)

o. + şonını (148b/9)

o. + sidügi (65a/9)

o. + sidügiyle (136b/7)

o. + toğurmasın (148a/14)

o. + uñ (84a/14)

[= 72]

oğlancuğ: Bk. oğlancuk

o. + uñ (132a/6), (147b/4)

[= 2]

oğlancuk: Çocuk, küçük çocuk.

o. (20b/14)

o. + lar (113a/1), (113a/8), (23b/5),
(35b/12), (41b/4), (66a/4), (66b/10),
(69a/12), (69a/4)

o. + lara (53b/15), (59a/5), (61a/7),
(6b/6)

o. + ları (19b/13)

o. + ların (29a/2)

o. + laruñ (106a/2), (120b/1), (12a/11),
(135a/10), (137a/7), (143a/14),
(144b/8), (21a/14), (22b/11), (28b/13),
(41a/6), (46b/8), (50a/12), (50a/9),
(96b/14)

[= 31]

oğlançuk: Bk. oğlancuk

o. + lara (36a/2)

o. + laruñ (47a/3), (85a/2)

[= 3]

oğul: Bk. oğ(u)l

o. (40b/6), (9b/6)

o. + dan (43b/7)

[= 3]

oğul otı: Soluk sarı veya beyazımtırak çiçekli
otsu bir bitki; (*Melissa officinalis*). Krş.
bādrencibūya.

o. (40b/6)

[= 1]

oğun-: Ağlaya ağlaya bayılmak, kendini yitirmek.

o.-mağı (112a/6)

[= 1]

oğurğa: Bel kemiği, amudu fikari, omurga.

o. + larına (123a/10), (125a/13)

o. + larında (125a/5), (125a/6)

o. + sında (125b/2)

[= 5]

oğuri: Hırsız. “oğur”.

o. + dan (147b/11)

[= 1]

ok: Ok.

o. (147b/10)

o. + ların (74b/7)

[= 2]

ol: O

o. (103b/4), (104a/13), (104b/6),
(106a/14), (106a/3), (106a/6),
(107b/2), (107b/4), (107b/9), (108a/4),
(108a/5), (108a/7), (108b/5), (10a/2),
(10a/3), (10a/7), (10b/15), (113a/2),
(114b/10), (116a/1), (116a/11),
(116a/13), (118b/12), (118b/13),
(118b/14), (118b/15), (11a/13),
(121b/2), (122b/5), (129b/1), (12a/13),
(12b/11), (12b/11), (12b/14), (12b/9),
(130a/6), (130a/9), (131a/10),
(132a/14), (132b/10), (134a/10),
(134a/10), (134a/14), (134a/14),
(134b/4), (136a/1), (138a/11),
(142b/14), (146a/10), (147a/10),
(147a/14), (147a/9), (147a/9),

(147b/4), (147b/6), (147b/9), (148a/4),
(150a/9), (15a/13), (15b/3), (15b/5),
(16a/10), (18b/12), (19b/12), (1b/14),
(1b/3), (20a/5), (21a/13), (23a/8),
(24b/11), (24b/14), (24b/15), (24b/8),
(26a/10), (28a/12), (28a/14), (28a/9),
(29a/7), (2a/2), (2a/7), (2b/7), (2b/8),
(35a/15), (35a/8), (37b/4), (37b/4),
(39a/13), (39b/12), (3b/3), (40b/8),
(41a/11), (42a/2), (42b/10), (42b/10),
(42b/11), (42b/13), (42b/2), (44a/8),
(44a/9), (4b/10), (4b/14), (4b/4),
(4b/9), (5a/1), (5a/5), (62a/3), (65a/1),
(65b/15), (66b/8), (66b/9), (66b/9),
(68b/3), (69a/1), (69a/11), (69a/6),
(69a/7), (6b/8), (70a/4), (70a/5),
(71a/14), (71a/2), (72a/14), (72a/14),
(72a/14), (73b/4), (73b/5), (75b/1),
(75b/12), (76a/4), (76a/5), (76a/9),
(77b/3), (7a/5), (7a/7), (81b/2),
(82b/9), (84a/7), (86b/3), (88a/1),
(88a/2), (88a/3), (88a/3), (89a/1),
(89a/10), (8a/1), (8b/9), (90a/14),
(90b/4), (91a/3), (91a/5), (91a/7),
(95b/9), (98a/6), (9b/2)

o. + dur (104a/12), (112a/12), (148a/1),
(3b/10), (55b/12), (55b/13)

[= 160]

ol-: Olmak, bulunmak, meydana gelmek.

o.-a (100b/13), (104a/1), (105a/12),
(107b/13), (108a/12), (108b/6),
(10b/10), (10b/10), (10b/8), (110b/15),
(112a/10), (112a/12), (112a/12),
(113a/9), (113b/1), (115b/6),
(116a/11), (116a/9), (116b/2),
(122a/12), (125b/13), (125b/8),
(131a/4), (132a/7), (132b/1),
(132b/12), (132b/12), (132b/9),
(133b/7), (135a/8), (137a/8),
(138a/11), (138a/6), (138a/8), (139a/1),
(13b/1), (13b/1), (13b/11), (141a/10),

(147a/15), (147a/7), (147a/7), (147a/7),
 (147b/11), (147b/11), (147b/15),
 (147b/15), (147b/2), (147b/5),
 (148a/11), (148a/2), (14a/3), (18b/11),
 (1b/6), (21a/13), (22b/3), (23b/4),
 (25a/15), (25b/12), (25b/15), (26a/10),
 (28a/6), (28a/7), (29b/6), (2a/10),
 (2a/13), (31a/12), (32b/13), (33a/5),
 (33b/15), (35b/7), (38a/15), (38b/13),
 (38b/2), (39b/12), (3b/10), (3b/10),
 (3b/9), (41a/12), (41b/14), (41b/7),
 (44b/6), (48a/13), (53a/5), (54a/8),
 (56a/11), (5a/1), (61b/5), (67a/14),
 (68b/12), (6a/7), (6b/5), (70a/10),
 (70b/4), (71a/6), (71a/7), (76b/8),
 (79a/11), (79a/12), (79a/3), (79a/3),
 (79a/8), (79b/11), (7a/2), (7b/14),
 (83b/12), (83b/2), (83b/9), (85a/11),
 (85a/9), (87a/10), (87b/11), (88a/5),
 (8a/3), (91b/7), (92b/3), (93a/13),
 (95b/9), (96a/9), (99b/1), (9a/3),
 (9a/3), (9b/1), (9b/7)

o.-alar (120a/9), (148a/10), (35b/13),
 (76a/9), (7a/8)

o.-an (100a/6), (100b/15), (100b/2),
 (100b/8), (101b/10), (101b/4),
 (102a/12), (102b/14), (102b/15),
 (102b/6), (102b/9), (103a/1),
 (103a/14), (103a/6), (104a/6),
 (104b/11), (104b/6), (104b/8),
 (104b/9), (105a/11), (105a/15),
 (105b/3), (106a/7), (106b/11),
 (106b/13), (107a/1), (107b/1),
 (107b/11), (107b/15), (108a/2),
 (108a/8), (108b/10), (108b/4),
 (109a/3), (109a/8), (109b/13),
 (10a/15), (10a/8), (10b/15), (10b/15),
 (110a/15), (110a/8), (110b/7),
 (110b/8), (111a/10), (111a/15),
 (111a/3), (111a/4), (111b/15),
 (111b/5), (112a/6), (112a/7),
 (112b/12), (112b/15), (112b/9),

(113a/13), (113a/3), (113a/7),
 (113b/11), (113b/3), (113b/4),
 (113b/7), (114a/1), (114a/10),
 (114a/9), (114b/15), (114b/7),
 (115a/12), (115b/3), (115b/4),
 (115b/7), (115b/8), (116b/3),
 (117a/14), (117a/14), (118a/15),
 (118a/7), (118a/8), (118b/6), (118b/9),
 (119b/15), (119b/7), (119b/9),
 (11a/14), (11b/10), (11b/11), (120a/2),
 (120a/4), (120b/9), (121a/4), (121a/9),
 (121b/11), (121b/5), (121b/5),
 (121b/9), (121b/9), (122a/1), (122a/4),
 (122a/7), (122b/11), (122b/12),
 (122b/12), (122b/9), (123a/13),
 (123a/6), (123b/13), (123b/7),
 (123b/7), (123b/9), (124a/1), (124a/1),
 (124a/14), (124a/8), (124b/15),
 (124b/4), (124b/8), (125a/14),
 (125a/14), (125a/2), (125a/5), (125a/6),
 (125b/12), (125b/14), (125b/2),
 (125b/7), (126b/9), (128b/4),
 (129a/12), (129a/15), (129b/10),
 (129b/11), (129b/12), (129b/12),
 (129b/6), (12b/5), (12b/7), (130b/15),
 (131b/7), (132a/13), (132b/5),
 (133a/3), (133a/4), (133b/14),
 (133b/4), (133b/8), (133b/9), (134a/1),
 (134a/1), (134b/9), (135a/3), (135a/5),
 (135b/10), (135b/3), (135b/9),
 (135b/9), (136a/15), (136a/6),
 (136b/5), (136b/6), (136b/8),
 (137a/14), (137a/5), (137b/1),
 (137b/12), (137b/2), (137b/2),
 (137b/4), (137b/7), (138a/12),
 (138b/1), (138b/7), (138b/8), (138b/9),
 (138b/9), (139a/14), (139a/9),
 (139a/9), (139b/5), (139b/9), (13a/1),
 (13a/13), (13a/7), (13b/7), (13b/8),
 (140a/10), (140a/13), (140a/2),
 (140a/6), (140a/8), (140b/13),
 (140b/6), (141a/14), (141a/5),
 (141a/6), (141a/8), (141b/5), (141b/6),

(142a/1), (142a/1), (142a/8), (142b/1),
 (142b/13), (142b/8), (143a/12),
 (143b/11), (143b/13), (143b/3),
 (143b/4), (143b/5), (144a/14),
 (144b/3), (144b/9), (145a/13),
 (145b/1), (145b/10), (145b/7),
 (146a/13), (146a/4), (146a/7),
 (146b/11), (146b/4), (146b/7),
 (147b/8), (148b/13), (148b/15),
 (149a/3), (149b/12), (149b/15),
 (15a/1), (15a/15), (15a/6), (16a/13),
 (16a/6), (16b/7), (17a/12), (17a/12),
 (17b/5), (17b/6), (18a/8), (18b/15),
 (19a/13), (19a/13), (19a/3), (19b/12),
 (19b/5), (1b/12), (1b/14), (20a/10),
 (20a/15), (21b/13), (22a/13), (22a/14),
 (22a/15), (22b/14), (22b/2), (23a/15),
 (23b/13), (23b/13), (24a/13), (24a/14),
 (24a/8), (24b/14), (24b/15), (25a/15),
 (25a/2), (26a/7), (26b/6), (27b/1),
 (27b/2), (27b/6), (27b/7), (28b/13),
 (28b/6), (29a/14), (29a/6), (2a/1),
 (2a/6), (2a/7), (2b/14), (2b/3), (2b/4),
 (2b/8), (30a/10), (30a/5), (30a/6),
 (32b/11), (32b/14), (32b/2), (33a/6),
 (33a/9), (33b/1), (33b/10), (34a/1),
 (34a/11), (34a/11), (34a/7), (34b/1),
 (34b/15), (34b/2), (37a/11), (37a/11),
 (37a/9), (37b/14), (37b/15), (37b/5),
 (38a/3), (39b/13), (3a/12), (3a/8),
 (3b/1), (3b/11), (3b/7), (40b/14),
 (41a/5), (41a/9), (41a/9), (41b/13),
 (42a/15), (42a/4), (42a/9), (44b/12),
 (44b/13), (44b/15), (44b/5), (44b/8),
 (45a/10), (45a/12), (45b/14), (45b/3),
 (46a/4), (46b/10), (46b/13), (47a/1),
 (47a/11), (47a/5), (47a/9), (47b/10),
 (47b/3), (47b/6), (47b/8), (47b/9),
 (48b/10), (49b/12), (49b/15), (49b/3),
 (49b/8), (4a/14), (4b/10), (4b/12),
 (4b/4), (50a/14), (50a/15), (50a/9),
 (50b/15), (51a/3), (51b/13), (52a/3),
 (52a/5), (52a/6), (52a/6), (52b/13),

(52b/15), (52b/2), (54a/9), (54a/9),
 (54b/7), (55a/13), (55a/14), (55a/3),
 (55b/1), (56a/15), (56b/7), (57a/4),
 (57a/5), (58a/3), (58a/4), (58b/3),
 (58b/4), (58b/5), (58b/7), (58b/8),
 (59a/1), (59a/2), (59b/10), (59b/12),
 (59b/8), (5a/12), (5b/1), (5b/6),
 (60a/13), (60b/11), (61b/7), (61b/9),
 (61b/9), (62b/10), (64b/6), (65a/10),
 (65a/13), (65a/6), (65a/9), (65b/1),
 (65b/11), (65b/3), (65b/5), (66a/4),
 (66b/7), (67a/2), (67a/5), (68a/10),
 (69a/15), (69b/5), (69b/5), (69b/6),
 (6b/7), (70a/8), (70a/9), (70b/9),
 (71b/4), (71b/6), (71b/7), (71b/9),
 (72a/5), (72a/6), (72a/7), (72b/4),
 (72b/7), (73a/12), (73a/2), (73a/4),
 (73b/13), (73b/14), (74a/1), (74a/5),
 (74b/10), (74b/11), (74b/3), (76b/1),
 (76b/12), (77a/10), (77a/14), (77b/4),
 (77b/4), (77b/8), (78a/1), (78a/11),
 (78b/7), (79a/15), (79a/4), (7a/11),
 (7a/15), (7a/6), (7a/7), (7b/12),
 (7b/13), (7b/6), (80a/6), (80b/10),
 (80b/3), (81a/3), (81b/11), (81b/11),
 (82a/12), (82b/10), (83a/11), (84a/11),
 (84b/15), (84b/7), (85a/5), (85b/12),
 (85b/3), (86b/12), (88a/12), (89a/2),
 (89b/10), (89b/12), (89b/2), (8a/9),
 (8b/12), (90a/3), (90a/5), (90a/9),
 (90b/1), (90b/14), (91a/13), (91a/13),
 (91b/9), (92a/8), (92b/10), (92b/15),
 (92b/2), (93a/1), (94a/7), (94b/11),
 (94b/4), (94b/6), (95a/12), (95a/3),
 (95a/8), (95b/10), (95b/12), (96a/5),
 (96b/5), (97b/11), (98a/11), (98a/12),
 (98a/14), (98b/10), (98b/3), (98b/4),
 (99a/11), (99a/2), (99a/2), (99a/3),
 (99b/13), (99b/4), (99b/5), (9a/10),
 (9a/4), (9a/6), (9a/9), (9b/10), (9b/14),
 (9b/6), (114b/14), (122b/14), (123b/4),
 (123b/5), (134a/6), (36a/2), (52a/2),

(6a/10), (73b/11), (79a/12), (85b/7),
(87a/11), (92b/12), (98a/12)

o.-ana (114a/8), (125a/12), (132a/10),
(140b/1), (142b/3), (142b/6), (14a/8),
(14a/9), (73b/9), (93b/11)

o.-andur (131b/1), (7b/14)

o.-anları (119a/1), (119a/1)

o.-anların (112b/10)

o.-anun (60b/15)

o.-düyü (134a/15)

o.-duğı (108a/14), (110b/15),
(113b/12), (136a/1), (30a/15), (76a/3),
(76a/5), (80b/2), (82b/11), (98a/7)

o.-duğın (26b/13), (38a/6)

o.-duğına (143b/14), (25a/1), (75b/12),
(79a/13)

o.-duğına (29a/4)

o.-duğınca (44a/9)

o.-duğından (62a/9), (64a/7)

o.-duğca (132a/14)

o.-duğdan (88b/3)

o.-dur (147a/3), (26a/13), (67b/6)

o.-ıcağ (130b/9), (148a/1), (148a/3),
(35b/9)

o.-ıcağ (55b/13)

o.-ınca (106a/6), (106a/9), (107a/13),
(122b/10), (141b/8), (142a/6),
(142a/9), (51a/10), (68b/10), (75a/1),
(75b/11), (77a/11), (79a/14)

o.-madın (145a/14), (147a/15), (18b/8)

o.-maduğ (106a/2), (65a/9)

o.-mağa (13a/14)

o.-mağı (3b/4), (41b/10), (77b/10)

o.-mamış (92b/3)

o.-masa (51a/11)

o.-masına (13b/6)

o.-masun (89a/5)

o.-maya (108a/15), (10b/9), (12a/15),
(132b/1), (134a/15), (145a/5),
(147b/10), (24b/8), (28a/8), (34a/9),
(35b/1), (35b/8), (36a/6), (39a/14),
(39a/15), (44a/9), (52a/11), (54a/8),
(55b/14), (5a/9), (91b/7), (4a/15)

o.-mayan (28a/6), (71a/1), (87b/10)

o.-maz (105a/14), (109b/7), (142b/12),
(148b/4), (15a/9), (15b/2), (34a/10),
(36b/5), (43b/3), (46b/1), (67b/12),
(6a/13), (82b/4), (83a/6), (85b/10),
(9a/14)

o.-mı (107a/13), (108b/7), (111a/3),
(111b/11), (112b/7), (126b/12),
(141a/12), (23a/3), (26b/11), (38b/2),
(56b/13), (60a/10), (96b/13)

o.-mı (7b/3)

o.-mı (5b/13)

o.-mısını (50b/8)

o.-muş (74b/8)

o.-sa (100b/14), (105b/1), (137a/8),
(137b/15), (138a/11), (17a/11),
(17a/11), (17a/14), (22a/11), (22a/4),
(46a/9), (47a/12), (4b/1), (4b/7),
(6b/15), (71a/4), (78b/11), (83b/9),
(85b/3)

o.-salar (7b/12)

o.-sun (111a/7), (111a/7), (130a/5),
(134b/4), (20b/3), (32a/1), (32a/1)

o.-ub (105a/10), (108a/15), (108b/14),
(117b/6), (138b/12), (22a/10), (65b/2),
(89a/5), (98b/10)

o.-unca (127a/12)

o.-ur (101b/11), (101b/12), (101b/8),
(102a/13), (103b/10), (103b/10),
(103b/14), (103b/14), (103b/15),
(103b/15), (103b/2), (103b/3),
(103b/6), (104a/1), (104a/11),
(104a/12), (104a/12), (104a/14),
(104a/5), (104a/9), (104b/2), (107b/6),
(107b/7), (107b/7), (108a/10),
(108a/11), (108b/1), (108b/3),
(109a/13), (109a/14), (109a/14),
(109a/2), (109a/2), (109a/3), (109b/7),
(109b/7), (109b/7), (109b/8), (109b/8),
(10a/10), (10a/10), (10a/11), (10a/11),
(10a/12), (10a/6), (10b/11), (10b/2),
(10b/3), (10b/5), (10b/7), (110a/2),
(110a/4), (111b/13), (112a/4),
(112a/5), (112a/7), (112a/8),
(112b/12), (112b/12), (113a/8),
(114a/2), (116a/7), (11a/11), (11a/15),
(11a/8), (11a/8), (11a/9), (11a/9),
(11b/1), (11b/1), (11b/11), (11b/14),
(11b/15), (11b/15), (11b/2), (11b/9),
(129a/2), (129a/3), (129a/3), (12b/10),
(130a/14), (130a/14), (130a/15),
(130a/15), (130b/7), (130b/8),
(130b/8), (130b/9), (130b/9),
(131a/15), (131a/15), (131b/1),
(131b/15), (134b/1), (134b/11),
(134b/12), (135b/14), (135b/14),
(136a/3), (137a/12), (137a/2), (137a/3),
(137b/14), (138a/3), (138b/11),
(138b/11), (139a/2), (139a/2),
(139a/3), (139a/3), (139a/4), (140a/13),
(140a/14), (140a/15), (140a/15),
(141a/10), (141a/13), (141b/9),

(142b/1), (142b/11), (143a/2),
(146b/11), (146b/13), (146b/5),
(147a/4), (147a/5), (148b/7), (148b/8),
(149a/14), (149a/14), (149a/14),
(149a/15), (149a/15), (149a/8),
(149a/9), (149b/7), (149b/7), (149b/8),
(14a/12), (14b/14), (15a/10), (15a/10),
(15a/11), (15a/11), (15b/10), (15b/2),
(15b/2), (15b/3), (15b/9), (17a/13),
(17a/14), (17a/15), (17a/15), (1b/10),
(1b/9), (1b/9), (20b/12), (20b/13),
(20b/13), (20b/14), (20b/15), (20b/15),
(20b/4), (20b/5), (20b/7), (20b/8),
(21a/1), (21a/1), (21a/6), (21b/1),
(22a/2), (22a/4), (22a/7), (22a/8),
(22a/8), (22a/8), (22a/8), (22a/9),
(22a/9), (27a/9), (27b/10), (27b/10),
(27b/11), (27b/8), (27b/9), (27b/9),
(27b/9), (28a/10), (28a/11), (28a/2),
(28b/14), (28b/14), (28b/15), (28b/15),
(28b/3), (28b/3), (28b/4), (28b/4),
(29a/9), (2a/15), (2a/15), (2a/4), (2b/1),
(30a/1), (30a/1), (30a/13), (30a/13),
(30a/14), (30a/14), (30a/14), (30a/15),
(30a/15), (30a/15), (30b/10), (30b/10),
(31a/11), (31a/11), (31a/15), (31a/15),
(31a/15), (31a/7), (31a/7), (31b/12),
(31b/13), (31b/13), (32a/4), (32a/4),
(32a/5), (32a/6), (33b/13), (34a/10),
(34a/5), (34a/5), (34a/6), (34b/11),
(34b/13), (34b/14), (35a/14), (36a/14),
(36a/14), (36a/15), (36a/7), (36a/7),
(36a/7), (36a/8), (36a/8), (36a/8),
(36b/12), (36b/5), (36b/5), (36b/6),
(36b/9), (36b/9), (37a/13), (37a/3),
(37a/6), (37b/12), (37b/12), (37b/7),
(37b/8), (38a/2), (38a/2), (38a/2),
(38b/11), (39b/7), (41a/3), (41a/7),
(41b/4), (42a/7), (42a/8), (43a/12),
(43a/13), (43b/13), (43b/3), (43b/4),
(43b/4), (43b/4), (45b/10), (45b/12),
(45b/13), (45b/15), (46a/1), (46a/1),
(46a/1), (46a/2), (46a/8), (46b/1),

(46b/1), (47a/15), (4a/1), (4a/3), (4a/3),
(50a/11), (50b/2), (51a/1), (51a/1),
(51b/2), (51b/3), (51b/5), (52b/7),
(57b/1), (57b/13), (57b/15), (58a/11),
(58a/11), (58a/12), (59b/5), (5a/10),
(5a/10), (5a/11), (5b/11), (5b/11),
(5b/13), (61a/11), (62a/14), (62a/15),
(62a/5), (62a/6), (62b/11), (62b/11),
(63a/14), (63a/15), (63a/15), (63a/4),
(63a/5), (63a/8), (63b/14), (63b/14),
(63b/15), (64a/1), (64a/7), (64a/8),
(64a/9), (66b/13), (67b/1), (67b/14),
(6a/12), (6a/12), (6a/13), (6a/13),
(70b/11), (70b/2), (70b/3), (72a/5),
(72b/12), (72b/13), (72b/13), (75a/7),
(76a/10), (76b/3), (77b/14), (77b/14),
(78a/2), (78a/3), (78a/3), (79a/6),
(79b/5), (80a/15), (80a/15), (80b/1),
(80b/15), (80b/15), (80b/15), (81a/1),
(81a/1), (81a/15), (81a/4), (81a/5),
(81a/5), (81b/1), (81b/13), (81b/13),
(81b/14), (81b/2), (81b/2), (82a/3),
(82b/2), (82b/3), (83a/4), (83a/7),
(83a/7), (84b/3), (85b/11), (85b/15),
(85b/8), (86b/10), (86b/10), (86b/9),
(86b/9), (87a/13), (87b/4), (87b/9),
(88a/14), (88a/6), (88b/1), (88b/15),
(88b/15), (88b/8), (89a/10), (89a/12),
(89a/12), (89a/15), (89b/11), (89b/15),
(8a/12), (8a/12), (8a/13), (8a/13),
(8b/1), (8b/1), (8b/2), (8b/2), (8b/2),
(8b/6), (8b/6), (8b/7), (8b/7), (8b/7),
(90a/13), (91a/7), (91b/11), (91b/13),
(91b/13), (91b/14), (93b/6), (95b/10),
(95b/9), (96b/12), (96b/4), (98a/1),
(98a/1), (98a/3), (98a/6), (98a/7),
(99b/8), (99b/8), (9a/13), (9a/13),
(9a/14), (9b/13), (9b/13), (9b/13),
(46b/2)

o.-urdu (15a/5)

o.-ursa (26a/7)

[= 1279]

oldur-: Olgunlaştırmak.

o.-a (108a/3)

[= 1]

oldur-: Olmasını sağlamak.

o.-salar (142a/12)

[= 1]

olun-: Bk. olun-

o.-an (145a/14), (2a/4)

[= 2]

olun-: 1. Yaradılmak, meydana getirilmek. 2. Yapılmak. 3. Olmak.

o.-dı (1b/6), (96b/3)

o.-ubdur (135b/7)

[= 3]

on: On.

o. (100b/11), (100b/12), (107a/14),
(109a/4), (112a/13), (115b/14),
(116a/1), (116a/6), (117a/12),
(122a/12), (12b/4), (130b/11),
(14a/10), (14b/4), (23b/14), (23b/7),
(24a/1), (24a/5), (2a/11), (2a/2), (2b/2),
(33a/2), (34b/5), (38b/5), (38b/5),
(38b/6), (38b/6), (38b/7), (39b/7),
(3a/11), (3a/14), (3a/15), (3a/9),
(42b/5), (43a/11), (45b/13), (47a/13),
(48b/14), (56b/2), (69b/13), (70b/3),
(72a/11), (76a/3), (78b/8), (81a/1),
(81b/3), (85a/3), (86b/10), (89b/12),
(91b/1), (91b/10), (91b/6), (92a/2),
(9a/1), (9a/10)

[= 55]

onald-: 1. Yarayı iyileştirmek. 2. Hastayı iyileştirmek, onultmak.

o.-a (138b/15)

[= 1]

oğul-: İyileşmek, onulmak.

o.-maz (17b/5)

[= 1]

oğul-: Bk. oğul-

o.-maz (145a/5), (148b/12)

[= 2]

oğuld-: 1. Yarayı iyileştirmek. 2. Hastayı iyileştirmek.

o.-a (135a/4), (148b/12), (17b/5),
(27b/2), (34b/4), (77b/6), (78a/7),
(7a/11)

[= 8]

on beş: On beş.

o. (2b/3), (9a/10), (2a/11)

[= 3]

on bir: On bir.

o. (100b/11), (100b/12)

[= 2]

on iki: On iki.

o. (107a/14), (117a/12), (122a/12),
(38b/5), (38b/5), (38b/6), (38b/6),
(38b/7), (39b/7), (3a/15), (42b/5),
(47a/13), (48b/14), (78b/8), (81b/3),
(91b/10), (14a/11)

o. + şer (109a/4)

[= 18]

on sekiz: On sekiz.

o. (3a/15), (72a/11)

[= 2]

orta: Orta, ara, mutedil.

o. (108a/12)

o. + dur (108b/2)

o. + sı (149a/15), (58a/12)

o. + sın (113b/9)

o. + sında (99b/15)

o. + sındağı (18b/4)

o. + sın (136b/15)

[= 8]

oruc: Tanrı'ya ibadet amacıyla yeme, içme vb. şeylerden belli bir süre veya biçimlerde kendini alıkoyma.

o. (50a/13)

o. + tutan (23a/15)

[= 2]

ot: Ot, bitki.

o. (147a/10), (26b/8), (27b/12),
(32a/4), (36b/10), (58a/11), (67b/12),
(69a/13), (94a/3), (98a/2), (98a/2)

o. + a (147a/9), (2a/2), (43b/2)

o. + dan (134b/3), (27b/11), (36b/10)

o. + dur (101a/12), (101b/11),
(101b/8), (102a/12), (103b/13),
(103b/9), (104a/8), (109a/12), (10a/9),
(112b/11), (11a/7), (11b/4), (11b/9),
(129a/1), (130a/13), (131b/14),
(135b/13), (137a/1), (139a/1),
(140a/13), (145b/14), (145b/15),
(148b/7), (149a/13), (149a/8),
(149b/5), (15a/9), (15b/2), (15b/6),
(1b/8), (20b/7), (25b/3), (28b/2),
(29b/15), (2a/14), (30a/12), (30b/9),

(31a/13), (33b/13), (34a/4), (34b/11),
(35a/12), (36a/13), (36a/6), (36b/13),
(37a/13), (37a/5), (37b/10), (37b/7),
(45b/15), (45b/9), (46a/15), (4a/1),
(52b/5), (53a/2), (59b/5), (62a/14),
(63b/15), (63b/7), (67b/1), (67b/11),
(75a/6), (76a/9), (77b/14), (77b/14),
(81a/15), (81b/12), (85b/14), (8a/11),
(8a/15), (93b/14), (96b/7)

o. + ı (102a/4), (104a/13), (114a/4),
(115a/12), (115a/14), (119b/3),
(120a/7), (130a/11), (135b/14),
(135b/15), (147a/10), (149b/7),
(1b/10), (24b/13), (26a/15), (28b/7),
(30b/1), (30b/11), (33b/14), (33b/15),
(34a/2), (34b/10), (35a/11), (37b/13),
(37b/4), (37b/6), (40b/6), (47a/13),
(48a/5), (62a/15), (63b/13), (63b/8),
(67b/3), (70b/9), (75a/8), (94a/15),
(96b/8), (98a/3)

o. + ıdur (60a/10), (94b/10)

o. + ıla (104b/4), (11a/13), (31a/12)

o. + ma (129a/4), (148a/6), (2a/15),
(2a/3), (75a/7)

o. + mu (25a/8)

o. + ıyla (143b/9), (144a/9), (146b/7),
(26a/6), (34b/10), (41b/12)

o. + lar (127b/15), (13a/5), (143b/9),
(15b/12), (21b/2), (32b/1), (35b/8),
(65a/4), (72b/15), (84a/9), (84b/1)

o. + lara (138b/6), (142b/3), (143b/8),
(94a/10)

o. + lardandır (18a/5)

o. + ları (112a/10)

o. + larıla (109a/6), (74a/3), (90b/6)

o. + larına (103a/12), (106b/6),
(138b/13), (138b/3), (138b/7),
(150a/10), (5a/1), (63a/2), (78a/12),
(88a/13)

o. + larıyla (78b/6), (83b/3)

o. + ların (106b/15), (12b/1), (29b/14),
(44a/10), (57a/9), (59b/13), (95b/8),
(136b/1), (72a/9)

o. + lar zararın (141b/2)

o. + u (110a/5), (11a/15), (134a/15),
(13a/1), (148b/1), (149a/12), (15a/13),
(33a/5), (62b/13), (67b/14), (77b/15),
(28b/15)

[= 198]

ot: Od, ateş.

o. + da (15b/5)

[= 1]

otla-: Hayvan, dolaşarak yerdeki ot, çimen,
yaprak vb.ni yemek, yayılmak.

o.-r (67b/2)

[= 1]

otur-: Oturmak.

o.-anlar (37b/5)

o.-dı (118b/12)

o.-mak (18b/9)

o.-sa (106a/11), (109b/1), (112b/14),
(12b/7), (132b/1), (139a/8), (16a/13),
(40a/3)

(19b/8), (26b/12), (2a/6), (47b/9),
(55b/10), (77a/1), (80b/4), (86a/4),
(96a/5), (9a/5)

o.-salar (129b/8), (143a/15), (16b/13),
(20a/1), (40b/8), (44b/11), (56a/6),
(59a/13), (65b/10)

o.-ur (54a/14)

[= 31]

otuz: Otuz.

o. (100b/5), (108a/5), (117b/13),
(117b/7), (118a/3), (121a/6),
(126b/15), (128a/12), (128a/5),
(12b/8), (21b/14), (28a/15), (28b/12),
(29b/11), (30b/15), (31b/9), (38b/9),
(43b/7), (46b/11), (60a/2), (72b/1),
(91b/3)

o. + ar (119b/2)

[= 23]

otuz altı: Otuz altı.

o. (108a/5)

[= 1]

otuz yedi: Otuz yedi.

o. (43b/7)

[= 1]

ov-: 1. Bir şeyin üzerine bastırarak el
gezdirmek. 2. Bir yere bir şeyi kuvvetle
sürterek temizlemek.

o.-alar (62b/4), (74b/13)

o.-duktan (110b/1)

o.-sa (5a/2), (76a/8)

o.-salar (106a/8), (107b/9), (111b/15),
(114a/9), (115a/1), (115b/7),
(120b/14), (121b/6), (123a/13),
(125b/10), (125b/14), (126a/10),
(128a/10), (12b/2), (130a/5),
(133b/11), (18a/15), (38a/14), (40a/9),
(40b/1), (42b/6), (43b/1), (46b/9),
(50b/11), (50b/15), (52a/4), (56a/11),
(59a/9), (74b/4), (86b/10), (94b/14),
(9b/15)

o.-ub (129a/14)

[= 38]

ova: Çevrelerine göre çukurda kalmış,
çoğunlukla alüvyonla örtülü, eğimi az,
akarsuların derine gömülmediği, geniş veya dar
düzlük, yazı.

o. + larda (15a/5)

[= 1]

ovıl-: Ovma işine konu olmak.

o.-ur (17b/4)

[= 1]

oy-: Keskin, sivri uçlu bir cisimle bir şeyi
yontarak veya delerek çukur oluşturmak.

o.-salar (110a/14)

[= 1]

oyna-: Oynamak, sallanmak, hareket etmek,
(kalp) çarpmak.

o.-masın (16b/5), (71a/11)

o.-masına (132a/4), (19b/13), (27b/13)

o.-masını (3b/4)

o.-yan (16b/5)

[= 7]

-Ö-

öd: Öd maddesi, safra.

ö. + i (91a/9)

ö. + ile (33a/12)

ö. + in (105b/13), (111a/12), (111a/14),
(111a/15), (132b/12), (132b/7),
(135a/11), (137a/10), (25a/7), (69b/1),
(71b/1), (90a/6), (91a/1)

ö. + inde (42a/1), (89b/3)

ö. + inden (132b/4), (135a/9), (18b/4),
(90a/7), (90a/8)

ö. + ini (18b/2), (18b/6), (55a/2)

ö. + iyile (105b/15), (106a/8), (80a/12),
(80a/6)

[= 29]

öğüt-: 1. Bir araçla tane durumundaki nesneleri
bir araçla ezerek un durumuna getirmek. 2.
Ezmek, çiğnemek.

ö.-seler (11a/4), (69a/5)

[= 2]

öksürük: 1. Ciğerlerdeki havanın, solunum
organlarının kasılması ve zorlanmasıyla
ağızdan gürültü ile çıkması. 2. Üşütme gibi bir
sebeple ortaya çıkan göğüs hastalığı.

ö. + e (100a/11), (103a/2), (103a/6),
(105a/5), (107b/3), (10a/14), (110a/5),
(123a/10), (124a/11), (126b/11),
(131b/11), (132b/15), (136a/15),
(137a/12), (139a/5), (139b/10),
(143b/11), (143b/3), (145b/5),
(148a/9), (15a/2), (16b/11), (17a/2),
(20b/10), (21b/9), (22b/4), (25b/8),
(27b/14), (29a/8), (30b/5), (41a/7),
(41b/15), (50a/2), (50b/3), (53b/13),
(56a/15), (56a/5), (58b/14), (58b/5),
(59a/4), (60a/15), (61b/11), (62b/3),
(63b/2), (66b/1), (66b/10), (72b/15),
(73b/11), (75a/2), (75b/14), (76b/8),
(77b/11), (82b/9), (8a/8), (92b/12),
(93a/5), (94b/3), (94b/8), (95b/3),
(96a/11), (97a/14), (54a/6)

ö. + i (107a/2), (129a/6), (47b/6),
(52b/15), (54a/9), (60b/8)

ö. + ine (22a/4)

[= 69]

öksürük: Bk. öksürük

ö. (76b/2)

ö. + lere (51a/3)

ö. + leri (61a/4)

ö. + lerine (120b/2)

ö. + otlarına (103a/12)

[= 5]

öl-: 1. Yaşamaz olmak, hayatı sona ermek, can
vermek. 2. Bitkinin solması.

ö.-e (110b/14)

ö.-i (63b/9)

ö.-mekden (39b/8)

ö.-miş (21a/9), (29a/1), (2a/13)

ö.-ür (147a/10)

ö.-üyise (27a/12)

[= 8]

ölç-: En, boy, hacim, süre gibi nicelikleri kendi
cinslerinden seçilmiş bir birimle karşılaştırıp
kaç birim geldiklerini belirtmek.

ö.-seler (140b/15)

[= 1]

öldür-: 1. Bir canlının hayatına son vermek;
ölmesine yol açmak. 2. Bitkinin solarak
kurumasına sebep olmak.

ö.-e (101a/5), (101b/2), (106b/13),
(107a/1), (111b/10), (122a/1),
(122a/7), (122b/2), (123b/1),
(126a/11), (127a/6), (127b/12),
(127b/12), (131a/10), (142b/4),
(150a/4), (19a/11), (35a/8), (35a/9),
(39b/10), (50a/14), (50a/15), (53a/8),

(53b/11), (54b/7), (55b/5), (5b/10),
(61a/1), (67b/4), (68b/2), (72a/2),
(76b/9), (77b/7), (78a/10), (93a/6),
(96b/11), (99b/4)

ö.-üb (65a/8)

ö.-ür (100b/15), (137a/3), (137b/14),
(20b/4), (25b/9), (32b/11), (36b/7),
(92a/5)

[= 46]

öli: Bk. ölü

ö. (122a/6), (32a/1), (56a/1), (78b/10)

ö. + oğlanı (112b/14), (117a/9),
(139a/7), (13a/8), (38a/9), (44b/10),
(55b/4)

[= 11]

ölü: Hayatı sona ermiş olan, artık yaşamıyor
olan.

ö. (20b/3)

ö. + oğlanı (135a/12), (3a/6), (68b/6),
(78b/1), (99b/14)

[= 6]

ömr: < Ar. Yaşam.

ö. + i (10b/7), (134a/15), (26b/4)

[= 3]

ön: Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı.

ö. + in (80b/8)

[= 1]

öğ: Ön; önce.

ö. (112b/10), (127b/13), (138a/4),
(16a/8), (21b/6), (24a/15), (34a/9),
(61a/8), (8a/3)

ö. + den (29a/6)

ö. + inde (146a/7), (5b/12)

ö. + inden (101b/2), (104b/11),
(109b/13), (131a/8), (132b/4),
(139a/7), (143a/4), (27a/1), (32a/9),
(33a/12), (38a/9), (44a/3), (53b/3),
(9b/7)

[= 26]

ördeg: Bk. ördek

ö. + üñ (102a/1), (104b/10), (96a/7)

ö. + üñ içi yağıyla (140a/9)

[= 4]

ördek: Perde ayaklılardan, evcil ve yabani
türleri bulunan su kuşu. Krş. avz.

ö. (113b/4), (36b/11), (86b/15)

ö. + yumurdası (66b/6)

ö. + yumurdasını (66b/11)

[= 5]

ört-: 1. Korumak, görünmez duruma getirmek
veya gizlemek için üstüne bir şey koymak: 2.
Kapamak. 3. Kaplamak.

ö.-eler (113b/10), (44a/13)

ö.-seler (23a/7)

[= 3]

örti: Örtmek için kullanılan şey, örtü.

ö. (44a/13)

[= 1]

örümcek: 1. Örümcekler takımından, ince bir
ağ kurarak küçük böcekleri avlayan eklemli bir
hayvan; (*Aranea*.) 2. Bu hayvanın ördüğü ağ.

ö. + avı (103b/5)

[= 1]

öt-: Ötmek, ses çıkarmak.

ö.-meye (71a/12)

[= 1]

ötürü: Bk. ötürü

ö. (64a/7), (76b/4), (88a/1), (8a/11)

[= 4]

ötürü: Ötürü, dolayı.

ö. (147a/2), (62a/9)

[= 2]

öyken: Akciğer.

ö. (136b/12), (137a/12)

ö. + ağırların (8b/15)

ö. + ağırlarına (112a/8)

ö. + ağırsın (15a/6), (17a/2), (48a/2)

ö. + ağırsına (21b/10), (58b/14),
(59b/13), (73b/11)

ö. + cıbanına (77a/5)

ö. + cıbanların (31b/5)

ö. + cıbanlarına (17b/8), (31b/6),
(77a/12), (79b/9)

ö. + de (101b/10), (136a/14),
(143b/11), (146a/13), (146b/4),
(146b/6), (55b/1), (74b/10), (82b/10),
(85a/5), (91a/13)

ö. + den (107a/10), (33a/8), (41b/13),
(61a/9), (72b/14), (86a/7)

ö. + düdüğü iriligine (123a/9)

ö. + düdüğünde (117a/14)

ö. + düdüklerin (80b/1)

ö. + düdüklerinde (101b/4), (103a/6),
(73b/13)

ö. + e (29b/9), (57b/9), (70b/13),
(73b/8), (96a/9), (99a/15)

ö. + i (107a/6), (111b/9), (133b/7),
(27b/13), (30b/3), (33b/6), (49b/9),
(57b/15), (70b/2)

ö. + inde (141a/14)

ö. + ini (75b/13), (83a/13), (83a/14)

ö. + iriligin (67a/11)

ö. + öksürüğüne (22a/4)

ö. + şişine (139b/11), (33a/15)

ö. + üñ (84b/12)

[= 64]

öyle: Öğle.

ö. + ye (99b/3)

[= 1]

özdeg: Bk. özdek

ö. + i (10a/10)

ö. + in (77a/1)

[= 2]

özdek: Meyve ve sebzelerin içinde çekirdekde bulunan iç kısmı.

ö. + cügi (20b/13)

[= 1]

-P-

paça: <Far. 1. Pantolon, şalvar vb. giyeceklerde bacakların çıktığı aşağı bölüm. 2. Kasaplık hayvanların kesilmiş ayağı. 3. Bu ayaktan yapılan çorba.

p. + sı (79b/1)

p. + sın (79a/13)

[= 2]

pādişāh: <Far. Hükümdar, sultan.

p. (134b/4)

p. + lar (147a/14)

p. + lara (147a/14)

[= 3]

pāk: <Far. Pak, temiz.

p. + eyleye (39a/6)

[= 1]

palğam: Balgam.

p. + ları (69b/5)

[= 1]

pamucuğ: <Far-T. Küçük pamuk parçası.

p. + ıla (119b/14)

[= 1]

pamuğ: <Far. Ebegümecigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi; (*Gossypium*). 2. Bu bitkinin tohumlarının çevresinde oluşmuş ince, yumuşak tellerin adı. 3. Bu tellerin işlenmiş biçimi.

p. (92a/2)

[= 1]

pañ: Bk. bañ

p. (60b/5)

[= 1]

panbuğ: Bk. pamuğ

p. + ıla (83a/15)

[= 1]

panbuğ: Bk. pamuğ

p. (124a/5)

p. + tılubına (89b/11)

[= 2]

parala-: <Far-T. Parçalamak.

p.-duğı (132b/10)

[= 1]

paraş: Bk. baras

p. + a (39a/9)

[= 1]

pare: Bk. pāre

p. (53a/5)

[= 1]

pāre: <Far. Parça, cüz.

p. (113b/9), (116a/12), (117b/2), (122a/12), (130a/5), (138a/3), (138a/3), (141b/13), (148a/3), (18b/11), (18b/12), (18b/7), (28a/5), (39a/12), (39a/13), (41b/11), (4b/5), (52a/10), (5a/2), (5a/7), (73b/5), (74a/14), (82a/12), (82a/14), (83a/15), (84b/9), (95a/1)

p. + pāre (113b/9), (122a/12)

p. + si (122a/12)

p. + sin (141a/3)

p. + sinden (71b/5)

p. + sine (63a/6)

p. + sini (147b/12), (147b/13),
(147b/14), (149b/13)

[= 37]

pāreçûk: Küçük parça.

p. (66b/8)

[= 1]

pārsice: < Far.-T. Farsça.

p. (38b/10)

[= 1]

paslan-: Üzerinde pas oluşmak.

p.-maya (5a/6)

[= 1]

paş: Baş.

p. + a (94a/12)

[= 1]

pelīd: < Ar. Meşe, pelit; (*Quercus*).

p. (19b/7), (48a/4), (57a/7), (57b/1)

p. + e (110a/4), (87b/6)

p. + i (57a/15)

p. + leyin (85b/14)

p. + şarābīla (67b/7)

p. + üñ bedeli (57a/14)

p. + yaprağına (85b/14)

[= 11]

pelīd şonj: < Ar.-T. Bespaye, kaya eğreltisi;
(*Polypodium vulgare*). Krş. pesfāyic.

p. (48a/4)

[= 1]

pelīd yoşuñj: < Ar.-T. Meşe ağacı, palamut ağacı yosunu; (*Muscus arboreus*). Krş. uşnā.

p. + dur (19b/7)

[= 1]

pelīn: < Gr. (Rum.) Acı, keskin kokulu otsu bir bitki; (*Artemisia absinthium*). Krş. afsentīn.

p. + e (24a/11)

p. + i (24b/6)

p. + yağıdur (127b/10)

[= 3]

pencengüş: < Far. Beş parmak otu, ayıd ağacı.

p. (59a/6)

[= 1]

penec: < Ar. Bengilik otu, ban otu. “benc”.

p. (60a/10)

[= 1]

penīr: < Far. Peynir.

p. (79b/2), (79b/4)

p. + ile (79a/14), (71a/6)

[= 4]

penyir: Bk. penīr

p. (51a/13)

[= 1]

perde: <Far. 1. Katarakt. 2. İki yeri birbirinden ayıran bölme. 3. Kaz, ördek, martı gibi hayvanların parmaklarını birbirine bitıştiren zar.

p. (102b/4)

p. + lerin (128b/6)

p. + lerün (81b/2)

p. + si (108b/10), (81b/2)

p. + sin (111a/2), (139a/13), (139b/3), (23a/1)

p. + sinde (116b/2), (121b/9)

p. + sinden (113a/13)

p. + sine (137a/11), (24b/5)

p. + sini (137b/9)

p. + ye (90a/11)

p. + yi (101a/4), (61b/7), (90a/6), (98b/4)

[= 20]

persiyāvšān: <Far. Baldırıkara otu; (*Aspelinum adianthum*).

p. (45a/1)

[= 1]

pesfāyic: <Ar. Bespaye, kaya eğreltisi; (*Polypodium vulgare*).

p. (48a/4)

[= 1]

pēs: Beş.

p. (78a/3)

[= 1]

peygāmbēr: <Far. İnsanlara Tanrı'nın buyruklarını bildiren, onları Tanrı yoluna, dine çağıran kimse, yalvaç, yalavaç, elçi.

p. (30b/13)

p. + den (134a/12)

p. + ün yüzügi (146b/15)

[= 3]

peygāmbēr: Bk. peygāmbēr

p. (28a/15), (34b/10)

[= 2]

peynīr: <Far. Peynir.

p. (79a/10), (79b/10), (79b/9)

p. + dür (79a/10)

p. + le (100a/11)

[= 5]

piñ: Bin.

p. (120a/10)

[= 1]

pīr: <Far. Yaşlı, ihtiyar.

p. (141b/12)

p. + ler (125b/6), (69a/12), (7b/2)

p. + lere (85b/8)

p. + lerün (77b/9)

[= 6]

pīrlig: Yaşlılık, ihtiyarlık.

p. + e (137b/11)

[= 1]

pişür-: Pişirmek.

p.-seler (81b/3)

[= 1]

pōlād: <Far. 1. Demir, çelik. 2. Mıknatıs. 3. Zırh

p. + büradesin (90b/4)

[= 1]

poy: Boy otu, çemen otu; (*Trigonella foenum-graecum*).

p. (118a/10)

[= 1]

pül: <Far. Zar gibi ince yaprak.

p. + ını (112b/3)

[= 1]

puran: 1. Taş. 2. Alçı taşı, alçı. 3. Kireçli, taşlı toprak. 4. Killi taş. 5. Vurulunca çabuk parçalanmış yumuşak taş. 6. Kiremit. “pur”

p. (127b/1)

[= 1]

pūs: <Far. Ağaçların mantarsı kabukları ve bunların üzerinde oluşan reçine ve yosun.

p. + ını (109b/11), (109b/13)

p. + ıyıla (18a/6)

[= 3]

pus: Bk. pūs

p. + ını (23a/14)

[= 1]

püfgür-: Bk. püfür-

p.-seler (67a/9)

[= 1]

püfür-: Üflemek.

p.-seler (7a/12)

[= 1]

pür: <Far. 1. Dolu. 2. Çok fazla.

p. + yaprak (1b/9)

[= 1]

-R-

raḥim: <Ar. Döl yatağı; çocuğun, içinde yetiştiği ve dişi canlılara mahsus organ.

r. + de (17a/12)

r. + den (12a/15), (16a/9), (31a/5), (37b/9), (5b/2)

[= 6]

raḥm: Bk. raḥim

r. (111b/1), (112b/15), (114a/13), (116b/6), (117b/8), (16a/9), (88a/6), (9a/6)

r. + ağrılarının (85a/9), (91b/15)

r. + ağrılarına (115b/3), (116b/1), (122b/7), (148a/8), (44b/10)

r. + ağrısının (62b/6)

r. + ağrısına (117a/8), (117b/4), (118a/1), (118b/6), (119b/10), (123a/1), (133b/1), (149b/10), (61b/12), (78b/4)

r. + ağrısından (88a/12)

r. + ağzın (115b/2), (33a/14)

r. + ağzı tutulduğuna (115a/9)

r. + ağzı yumulduğuna (114b/13),
(115a/5), (122b/12)

r. + çıktığına (16a/9), (84b/5)

r. + de (104b/11), (112b/15),
(114b/13), (115a/12), (118a/7),
(136b/6), (140a/13), (140a/8),
(142a/8), (143b/12), (27a/15), (47b/8),
(47b/9), (70b/9), (78a/10), (95a/3),
(99a/3)

r. + den (103a/8), (143a/4), (27a/10),
(32b/9), (57b/6), (60b/1), (81b/7),
(95b/5)

r. + e (106b/5), (107a/7), (116b/12),
(119a/5), (33a/13), (66b/11)

r. + i (102a/15), (129a/9), (19b/8),
(21b/5), (48b/1)

r. + inde (140b/13)

r. + inden (131b/6), (35b/5)

r. + katılımına (126b/6)

r. + ler ağrısına (22a/12), (60a/12),
(92a/1), (96b/2), (143b/14)

r. + leri (22a/10), (26b/13), (38a/6),
(56a/6), (65a/12), (65b/10), (69b/7),
(86a/4)

r. + leri ağrısını (59a/13)

r. + leri katılımın (96a/8), (38b/2),

r. + lerin (109b/1), (74a/10)

r. + lerinde (37a/9), (96a/5), (9a/5)

r. + lerindegi (84b/11)

r. + lerinden (16b/13), (39a/2), (56a/1),
(57a/6)

r. + lerine (99a/5)

r. + lerinün (32a/9), (62a/10), (78b/14)

r. + şovuklığına (118a/13)

r. + süddelerin (19b/14), (33a/1)

r. + ün (143a/4)

r. + yumulduğuna (148b/14)

r. + zahmetlerine (78b/12)

[= 111]

raḥm: Bk. raḥim

r. + i (55a/12)

[= 1]

ra'l ibl: <Ar. Deve otu. “ra'yü'l-ibl”.

r. (135b/13)

[= 1]

rāsen: <Ar. Andız otu, ardıc ağacı, arduç;
(*Juniperus drupacea*). “rasin”.

r. (132b/14)

[= 1]

rāseniye: Bk. rāsen

r. (121b/10)

[= 1]

rāsū: <Far. Gelincik, sansar. Krş. ibn-i 'ırus,
gözen.

r. (4a/7)

[= 1]

ra'şe: <Ar. Titremek.

r. + ye (106a/7), (125a/7), (125b/9),
(144b/4), (56b/3), (58a/7), (78b/13)

[= 7]

rāvend-i ċinī: <Far. Kökleri ve sapları ilaç olarak kullanılan, karabuğdaygillerden bir bitki.

r. (133a/13)

[= 1]

rayiḥa: Bk. rāyiḥa

r. + ları (21b/15), (22a/14)

[= 2]

rāyiḥa: <Ar. Koku

r. + ları (102a/15)

r. + sı (16b/4), (30a/2)

r. + sın (112a/1), (62a/11)

[= 5]

rāzaḳi: <Ar. Bir üzüm çeşidi.

r. + üzümünden (108b/6)

[= 1]

rāzyāne: <Far. Rezene; (*Foeniculum vulgare*)

r. (46a/6), (91a/9)

r. + şuyıla (144a/12)

r. + toḥmından (134a/13)

r. + yaprağına (140a/14), (148a/6)

r. + ye (129a/1)

r. + yile (146a/8)

[= 8]

rāzyānec: Bk. rāzyāne

r. (134a/3)

[= 1]

rebv: <Ar. Astım hastalığı.

r. + e (27b/14), (61b/11)

r. + zaḥmetine (106a/7), (123a/5),
(133b/2), (136a/15), (139b/11),
(13a/3), (141a/14), (149b/13),
(150a/1), (31b/15), (44b/7), (45a/3),
(73b/9), (75a/2), (86a/9), (87a/8),
(90b/13), (92a/4), (93a/5)

[= 21]

redd: <Ar. 1. Geri döndürme, döndürülme, geri çevirme, çevirilme; kabul etmeme; kabul edilmeme. 2. Tanımama, inkâr etme.

r. + ède (33a/13), (35a/6), (44b/2)

r. + èder (106b/5)

r. + eyleye (55a/12)

r. + kıla (145a/8)

[= 6]

renc: <Far. Hastalık.

r. + i (26a/7), (76a/3)

r. + in (149a/5), (57b/10)

r. + inden (26a/12)

r. + ine (137a/7), (144b/8), (147a/11),
(26b/7), (71b/3)

[= 10]

reng: <Far. 1. Renk. 2. Boya.

r. (138a/10)

r. + i (138a/6), (141a/11), (20b/15),
(30b/10), (36a/7), (41b/7), (42a/8),
(45b/15), (89a/15), (138a/11)

r. + in (55a/2)

r. + ine (140a/15)

[= 13]

renk: Bk. reng

r. (109b/8)

[= 1]

resûlullah: < Ar. Allah'ın gönderdiği peygamber. Hazret-i Muhammed'in bir ismi.

r. (1b/2)

[= 1]

reyhân: < Ar. Fesleğen; (*Ocimum basilicum*).

r. + dan (115a/6)

[= 1]

rib': < Ar. Nöbeti dört günde bir tutan sıtma.

r. + a (19b/5)

r. + ısıtması (107b/15), (35b/11), (37b/5), (71b/13), (77a/10), (80b/11), (83a/10), (93a/10)

r. + ısıtmasının (131b/3), (54a/15)

r. + ısıtmasına (125b/7), (59b/15), (59b/15), (61a/15), (97b/9)

r. + ısıtmasını (130a/4)

[= 17]

rıtl: < Ar. Litre.

r. (115b/14), (116a/1), (116b/8), (117a/4), (119a/13), (119a/13)

[= 6]

rıṭ(i): Bk. rıtl

r. (69a/1)

r. + a (115b/11)

r. + ına (117a/3)

[= 3]

ribv: Bk. rebv

r. (75b/13)

r. + e (83a/2)

[= 2]

riclû'l-gurâb: < Ar. Kargaayağı, kuzgunayağı; kılır otunun bükülmeyen, daha sert olan bir cinsi; (*Chenopodium*).

r. (134b/10)

[= 1]

rişâş: < Ar. Kurşun, kalay.

r. (135b/7)

[= 1]

rivâyet: < Ar. 1. Söylenti. 2. Bir olay, bir haber veya sözü nakletme.

r. + dür (134a/13)

[= 1]

riz: < Far. Pirinç. Krş. aruz. "araz, uruz, urz".

r. (10b/3)

[= 1]

rub': < Ar. Dörtte bir, çeyrek, bir şeyin dört kısımdan bir kısmı.

r. (119a/14), (53a/4), (84b/15)

r. + dirhem (2a/5)

[= 4]

rubb: < Ar. İç, öz, meyve ve sebze özü.

r. + ı (95a/7)

[= 1]

rubbü's-sūs: <Ar. Meyan balı.

r. + ile (146b/6)

[= 1]

rufūdūn: Bk. rūfudūn

r. + yumurda (66b/1)

[= 1]

rufūdun: Bk. rūfudūn

r. + yumurda (66a/6)

[= 1]

rūfudūn: <Ar. Rafadan.

r. + yumurdayıla (18b/7)

[= 1]

rufudūn: Bk. rūfudūn

r. (97a/14)

r. + yumurdaya (145a/9)

r. + yumurdayı (67a/10)

[= 3]

rufuzūn: Bk. rūfudūn

r. + yumurdaya (113b/15)

[= 1]

rūfuzūn: Bk. rūfudūn

r. + yumurdaya (92b/14)

r. + yumurdayıla (92b/15)

[= 2]

rūḥ: <Ar. Can, nefes.

r. + ı (19b/13), (3b/4), (46b/3), (48b/9),
(70a/15), (108b/9)

r. + lar ıtırurucı (14a/12)

[= 7]

ruḥām: <Ar. Mermer taşı.

r. (135a/2)

[= 1]

ruḥam: <Ar. Kartal kuşu; (*Aquila*). “raham, ruhm”

r. (135a/8)

[= 1]

rūm: Rum.

r. + deñizinūñ (70a/2)

[= 1]

rūmca: <Ar.-T. Rumca, Rumların kullandığı yeni Yunanca.

r. (10b/3), (24a/11)

[= 2]

rūṣen: <Far. Aydın, parlak.

r. + ède (18b/3)

[= 1]

ruṭab: <Ar. Taze hurma.

r. (135b/7)

[= 1]

ruṭabet: Nem, nemli özellikte.

r. + den (100b/14), (112b/6), (81b/11)

r. + e (16a/10)

r. + i (100a/5), (12a/15), (17a/12),
(27a/10), (37a/1), (3b/12), (5b/2),
(7b/4), (62a/12), (20b/15)

r. + i fażliyye (36b/12)

r. + in (2b/9), (34a/13)

r. + ini (117b/9)

[= 18]

-S-

sāʿat: <Ar. 1. Bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası. 2. Vakit, zaman. 3. Bir işin yapıldığı belli bir zaman. 4. Günüň hangi anı olduğunu gösteren alet.

s. (29b/7), (76a/15), (82a/4), (99a/13)

s. + den (108a/4), (75a/11)

s. + e (2a/7)

[= 7]

şabāḥ: <Ar. Sabah.

s. (130a/8), (24a/1), (24a/15), (24a/2), (2b/2), (30b/8), (31b/10), (33a/3), (42a/9), (60a/4), (65b/14), (65b/2), (69a/2), (72a/14), (7a/3), (99b/3)

s. + a (29b/12), (6b/4)

[= 18]

şabāḥ: Bk. şabāḥ

s. (29b/13)

[= 1]

şabır: 1. Acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç. 2. Olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme.

s. + la (98b/12)

[= 1]

şab(ı)r: Bk. şabır

s. + etseler (99b/4)

[= 1]

şābūn: <Ar. 1. Kirli ve yağlı şeyleri temizlemekte kullanılan, türlü yağlarla alkaliler birleştirilerek yapılan madde. 2. Bu maddenin kalıp durumunda olan biçimi.

s. + ıla (92b/13)

[= 1]

şac-: Saçmak, dağıtmak.

s.-ub (111b/7), (111b/8), (137b/5)

[= 3]

sāc: <Ar. Hindistan'da yetişen, yaz kış yaprağı dökülmeyen, kerestesi makbul, sert bir ağaç.

s. (142b/11)

[= 1]

sac: Üzerinde ekmek ya da yufka pişirilen yuvarlak saç.

s. (127a/13)

[= 1]

sac: Bk. saç

s. + ların (22b/11)

[= 1]

saç: Baş derisini kaplayan kıllar.

s. + lara (76a/11)

[= 1]

saç-: Saçmak, dağıtmak, dökmek.

s.-alar (121a/13)

[= 1]

şaç: Bk. saç

s. + ı (105b/13), (12b/11)

s. + ları (52b/4)

[= 3]

şaç-: Bk. saç-

s.-alar (115b/14), (129a/14), (140b/10),
(21b/2)

s.-sa (16b/5)

s.-salar (100a/9), (124a/4), (13a/2),
(145b/14), (20a/3), (23a/15), (25a/2),
(28b/10), (30b/6), (32b/6), (34a/12),
(37b/4), (42b/1), (45a/13), (48a/5),
(48b/5), (4b/13), (4b/14), (54a/1),
(57a/3), (59b/3), (60a/8), (6b/2),
(80a/5), (94a/11)

s.-ub (149a/5), (14b/15), (74b/13),
(98a/10)

[= 34]

şaçm-: Sürünmek, vücuduna, elbisesine sürmek.

s.-salar (17b/9)

[= 1]

şaçmak: Kas. “saçanak”.

s. + etlerine (73b/14)

[= 1]

sādec: <Far. Hint sümbülü; (*Nardustachys jatamansi*).

s. (26b/2), (142b/8)

[= 2]

sādec-i hindī: Bk. sādec

s. (68a/8)

[= 1]

sādevrān: <Far. Ceviz ağacı zamkı.

s. (143a/1)

[= 1]

şāfi: Bk. şāfī

s. (72b/2)

[= 1]

şāfi: 1. Katıksız, duru, temiz. 2. Net. 3. Yalnız olarak, yalnız, sadece.

s. + eyler (149b/3)

s. + eyleye (76b/8), (91a/15)

[= 3]

şāfisyā: <Gr. Adalarda biten, torak otuna benzer çiçeği ve tohumları olan diryas adı da verilen bir bitki; (*Thalictrum minus*).

s. (75a/5)

[= 1]

şāfrā: <Ar. Safra, karaciğerin hazmı kolaylaştırmak için onikiparmak bağırsağına salgıladığı yeşilimsi sarı renkli acı sıvı, öd; eski tıp anlayışına göre bünyeyi oluşturan dört ana öğeden (kan, balgam, safra, sevda) biri.

s. (107b/11), (112b/7), (115b/5),
(143b/4), (54a/7), (54b/5), (5b/11),
(70a/13), (81b/15), (82b/15), (86b/14)

s. + dan (102b/14), (103a/14), (112b/6),
(124b/4), (16b/7), (26b/11), (47a/5),
(47a/8), (49b/15), (52a/5), (52b/15),
(58b/5), (59a/1), (5b/6), (70a/9),
(70b/4), (8a/9), (90b/2), (95a/8),
(96b/5)

s. + ları (24a/14)

s. + sı (23b/13)

s. + ya (121a/11), (135b/8), (31a/3),
(51a/8)

s. + yı (101b/3), (102b/11), (107a/8),
(108b/13), (112a/13), (119b/10),

(120b/9), (136a/12), (146a/1),
(14b/14), (150a/7), (8a/4), (15a/6),
(22b/4), (28b/1), (34b/10), (38a/4),
(43b/14), (45a/10), (48a/6), (52a/5),
(52b/10), (58b/7), (5b/6), (61a/10),
(61b/15), (69b/13), (70a/8), (71a/9),
(72b/9), (7b/10), (82b/12), (86b/5),
(86b/7), (8a/7), (93b/13), (94b/12)

[= 74]

şafrevî: < Ar. Öd maddesiyle ilgili, öd maddesinin ağır bastığı bünye ve nesneler.

s. (103a/1), (142b/15), (69a/9)

s. + hıtlardan (58b/13)

s. + ishâli (81b/10)

s. + kişiler (112a/1)

s. + şişlere (59a/3)

[= 7]

şag: Sağ.

s. (132b/3), (135a/15), (28a/8),
(51a/10), (71b/5)

s. + gözi (71b/6)

s. + gözün (71b/6)

[= 7]

şag: Sağlam, esen.

s. (13a/2)

[= 1]

sâgat: Bk. sâ'at

s. (11a/5)

[= 1]

şagır: İşitme duyusundan yoksun, işitmeyen (kimse).

s. (3a/8)

[= 1]

şagırlıg: Sağır olma durumu.

s. + ı (113a/7), (139b/7)

s. + m (110b/1), (111a/3), (128b/5),
(131a/14), (64b/10), (71b/12), (76a/6),
(85a/1)

[= 10]

şagırlıg: Duyma duyusunun önemli derecede yetersizliği veya yokluğu, duyma kaybı.

s. + a (125a/3)

[= 1]

şagırlık: Bk. şagırlıg

s. (142a/15)

[= 1]

şahih: Bk. şahih

s. (111b/8)

[= 1]

şahih: < Ar. Gerçek, doğru.

s. + dür (70a/1)

[= 1]

şahk: Ezmek.

s. (109b/11), (137b/8), (145b/1),
(22b/10), (28a/4), (29b/2), (39b/6),
(40a/8), (43a/14), (64a/10), (65a/7),
(79a/8), (82b/10), (89a/5), (91b/2),
(98b/11), (98b/8)

s. + edeler (138b/12), (24a/5), (26b/2),
(2a/9), (3a/11)

s. + ederler (104a/13)

s. + edüb (100a/15), (100b/5), (102a/5),
(102a/8), (103a/13), (105a/1), (105a/3),
(105b/8), (110b/10), (110b/5),
(111a/7), (111a/8), (116b/10),
(119a/14), (120a/6), (128b/12),
(129b/3), (132a/9), (135a/4), (135a/7),
(135b/5), (138a/6), (139b/15),
(140b/1), (141b/13), (142a/10),
(143a/2), (145a/5), (145a/9), (146a/5),
(148b/14), (150a/8), (41b/15), (49a/1),
(49b/1), (50b/7), (51a/7), (55b/9),
(64b/8), (65a/12), (66b/12), (67a/4),
(67a/9), (72b/3), (74a/8), (82a/10),
(82a/15), (83b/2), (84b/8), (86b/4),
(89a/13), (89b/6), (89b/8), (90a/9),
(98b/1)

s. + etmedin (91a/12), (91b/10)

s. + etse (101b/7)

s. + etseler (100a/7), (101b/14),
(105b/1), (107b/14), (110b/6),
(128b/11), (131a/3), (136a/4),
(138b/5), (139b/14), (139b/6),
(142b/12), (143b/13), (144a/11),
(146a/10), (147a/13), (19b/9), (20a/2),
(23b/15), (23b/6), (24a/5), (26b/7),
(28a/13), (32a/8), (34a/13), (34b/2),
(39b/2), (3a/15), (3b/2), (3b/8), (3b/9),
(40a/8), (42a/10), (42a/2), (47b/15),
(48b/11), (4b/4), (54b/10), (54b/13),
(54b/15), (60b/12), (61a/3), (62b/5),
(64b/6), (65a/14), (67a/7), (69a/14),
(72a/9), (75b/13), (78b/2), (80a/4),
(81a/2), (87a/3), (88b/12), (89a/2),
(89b/3), (91a/9), (91b/14), (92b/13),
(92b/7), (98a/7), (98b/2), (98b/5),
(32b/13)

s. + olmamış (92b/3)

[= 146]

şahrā: <Ar. 1. Kır. 2. Çöl.

s. + da (63a/15)

[= 1]

şāir: Bir bağırsak türü. “masir”

s. (61a/8)

[= 1]

şakal: Yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü. 2. Bazı hayvanlarda çene altında bulunan kılların tümü.

s. (120b/3)

s. + a (127a/11)

s. + ı (105b/13), (114a/10), (114a/10),
(76a/10)

[= 6]

şakankūr: <Gr. 1. Timsah; (*Crocodilus*). 2. Mısır'da bulunan bir çeşit kum kertenkelesi.

s. + kuvveti (104a/9)

s. + tuzıla (67a/10)

[= 2]

şakın-: Sakınmak, kaçınmak.

s.-alar (128b/3)

[= 1]

şakın-: 1. Uzaklaşmak. 2. Saklamak, riayet etmek, muhafaza etmek. 3. Esirgemek.

s.-alar (51a/13)

[= 1]

şakız: Bk. şakız

s. + ağacı (137a/1)

s. + ıla (59a/2)

s. + ıyıla (129b/13), (73a/14)

[= 4]

sakız: 1. Bazı ağaçların ve özellikle sakız ağacının kabuğundan sızan, çiğnendiğinde yumuşayan, hoş kokulu, beyaz renkli reçine. 2. Şekerli ve kokulu ağızda çiğnenen eğlence yiyeceği, ciklet. 3. Sakız ağacı. 4. Sakız Adası.

s. (119a/10), (119a/14), (122b/10), (124a/4), (38b/6)

s. + ağacının yağıdır (122b/6)

s. + ı (124a/6), (75a/5)

s. + ıla (137b/9), (138b/2), (150a/8)

s. + ıyıla (104b/10)

s. + la (64b/1)

[= 13]

sakıl: < Ar. Ağır.

s. (29a/4)

s. + éde (26b/14)

s. + éder (22a/2)

s. + eyler (9a/4)

[= 4]

sakin: < Ar. Sakin, dindirilmiş.

s. (100a/14), (111a/3), (113b/12), (136a/12), (20a/13), (47b/6), (53b/12), (60b/3), (60b/6), (66a/13), (70a/11), (70a/9), (70b/5), (73b/1), (83a/6), (93b/4)

s. + éde (100a/15), (100b/8), (100b/9), (101a/14), (102a/8), (109b/10), (119b/6), (129a/12), (129a/6), (141a/6), (25b/10), (25b/6), (25b/8), (27b/3), (27b/6), (38a/15), (38b/4), (41a/1), (47a/8), (50b/9), (51b/13), (52b/15), (76a/13), (8a/6), (8a/6), (94b/2), (94b/9), (97a/11)

s. + éder (104b/5), (120b/9), (135a/2), (25b/7), (32b/7), (51a/15), (5b/6), (60b/8), (72a/13), (76b/2)

s. + eyler (119b/7), (119b/9), (120a/15), (120b/10), (126a/7), (126b/10), (142b/6), (39b/15), (58a/15), (85b/12), (82b/13)

s. + eyleye (102a/1), (102b/10), (102b/11), (102b/12), (102b/7), (103a/10), (103a/11), (104b/15), (107b/11), (108a/6), (109b/9), (110a/12), (110b/6), (111a/12), (112a/14), (118a/1), (118a/2), (119b/14), (119b/15), (120a/3), (121a/9), (127a/10), (127a/11), (127a/7), (127a/8), (128b/11), (130b/4), (130b/5), (131a/14), (131a/5), (133a/4), (135a/4), (140a/4), (141a/5), (141b/11), (142a/4), (143a/13), (144a/11), (144a/4), (144a/5), (14b/6), (15b/1), (19b/15), (35a/2), (38b/1), (39a/8), (3a/4), (40b/1), (40b/4), (43b/10), (46a/5), (47a/11), (47a/6), (47a/9), (50a/10), (51b/7), (56a/13), (58b/8), (59b/7), (60a/12), (60b/9), (62b/6), (63b/3), (64a/6), (65a/12), (65a/14), (66a/13), (66a/8), (66a/9), (69b/12), (70b/8), (72a/2), (73b/7), (75b/1), (76a/12), (76b/14), (78a/13), (83b/10), (83b/8), (87b/3), (91a/6), (92b/11), (97a/2), (98b/5), (99a/1)

[= 150]

sakla-: 1. Elinde bulundurmak, tutmak. 2. Kaybolmaması, görünmemesi için gizli bir yere koymak. 3. Görünmesine engel olmak, ortalıkta bulundurmamak. 4. Bozulmadan doğal durumları ile durmasını sağlamak, korumak, muhafaza etmek. 5. Gizli tutmak, duyurmamak.

s.-r (119b/11)

s.-ya (1b/14), (2b/10), (6a/5)

[= 4]

şakla-: Bk. sakla-

s.-r (108b/14), (120b/5)

s.-ya (18b/13), (2a/1), (77b/9),
(82a/14)

s.-yalar (113b/11)

s.-yu kosalara (78a/5)

[= 8]

saḫmūniyā: <Gr. Mahmude otu, bingöz otu;
(*Convolvulus scammonia*).

s. (150a/1), (150a/11)

[= 2]

saḫmūnyā: Bk. saḫmūniyā

s. (86b/6)

[= 1]

şakra-: Çok titremek.

s. + yi fikirlere (147a/11)

[= 1]

saksı: Saksı, topraktan yapılmış kap kacak. Krş.
ḥaref.

s. + sıdur (102a/9)

[= 1]

saksu: Bk. saḫsı

s. + dur (102a/9)

[= 1]

sālāmenderā: <Lat. Semender; (*Salamandra*).

s. (143a/8)

[= 1]

şalavāt: <Ar. Hz. Muhammed'e saygı
bildirmek için okunan dua.

s. + getürdükden (1b/2)

[= 1]

şaleb: <Ar. Tilki.

s. (75b/6)

[= 1]

şalkım: Bk. salḫım

s. (98a/6)

[= 1]

şalkım: 1. Üzüm gibi birçoğu bir sap üzerinde
bir arada bulunan yemiş. 2. Üzerinde kısa saplı
dallar bulunan çiçek topluluğu. 3. Akasya.

s. + ı (96b/4)

[= 1]

şalkūm: Bk. salḫūm

s. (4a/3)

s. + şalkūm (4a/3)

[= 2]

şalyār: <Gr. Salya.

s. + aḫmağı (31a/6)

s. + ı (49b/13), (56b/15)

s. + ların (46b/12)

[= 4]

şaman: Ekinlerin harmanda dövülüp taneleri
ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen
ufalanmış sapları. Krş. tibn.

s. + dur (68a/8)

s. + ıla (68a/14)

s. + ın (68a/11), (68a/12), (68a/15),
(68a/9)

[= 6]

şamğ: < Ar. Zamk, çeşitli bitkilerden elde edilen tıbbi reçine.

s. (32b/5)

s. + dur (143a/2)

s. + ıla (103a/13), (146b/6), (48b/12)

[= 5]

sām-i ābraş: < Ar. Başı küçük, kuyruğu uzun, alaca renkte, daha çok bağlarda gezen bir keler.

s. (143a/11)

[= 1]

sāmyēli: Çölden esen sıcak rüzgâr, sam.

s. + n (49b/14)

[= 1]

şan-: Sanmak, zannetmek.

s.-ur (30a/4)

[= 1]

şan'at: < Ar. İlaç yapma formülü, ilacı terkip etme usulü.

s. + ı (126b/7), (127b/6), (128a/1),
(17a/8)

[= 4]

şanavber: < Ar. Köknar ağacı ve yemişi; (*Pinus pinea*).

s. (76b/13)

[= 1]

şancu: Sancı, iç organlarda batar veya saplanır gibi duyulan, nöbetlerle azalıp çoğalan ağrı.

s. + lar (112a/9)

s. + ların (109b/9)

s. + sı (9a/3)

s. + sın (10b/1), (126b/10)

s. + sina (124a/8), (127a/9), (128a/10),
(60b/1), (66a/8)

s. + sın (15b/1), (8b/8)

s. + ya (66b/5)

[= 13]

şancu: Bk. şancu

s. (24b/6)

s. + ların (119b/15)

s. + sın (119b/14), (144a/4), (72a/2)

[= 5]

şandal: < Ar. 1. Sandal, kerestesi sert ve kokulu bir ağaç; (*Santalum album*). 2. Şifalı siyah bir taş.

s. (29b/12)

[= 1]

şandali: < Far. Demir sandalı olarak bilinen siyah renkli bir taştır; erkeği ve dişisi olur. Krş. hamāhān.

s. (109b/6)

[= 1]

şanduğ: < Ar. İçine çeşitli şeyler konulan, tahtadan yapılmış, kapaklı ev eşyası. 2. Meyve, sebze koymaya yarayan, tahta veya plastikten yapılmış, dört köşe kap.

s. + a (18b/13), (24b/7)

[= 2]

şarḥ-: < Ar. Sara hastalığı.

s. + a (101b/1), (109a/8), (120b/11),
(125b/11), (129b/7), (12a/15),
(13a/14), (147a/12), (148a/7), (19a/3),
(32a/10), (56a/5), (60a/3), (66b/10),
(78b/10), (97b/4)

s. + dan (35b/13)

s. + ı (125a/12), (14a/15), (18b/8),
(4a/14)

[= 21]

şar-: Sarmak, örtmek.

s.-şalar (147b/3)

s.-salar (148a/2), (82a/4)

[= 3]

şarar: Zarar.

s. + ın (141a/3)

[= 1]

şarar-: 1. Sarı olmak, rengi sarıya dönmek. 2. Korku, üzüntü, coşku vb. sebeplerle yüzün rengi solmak.

s.-maḥ (142b/1)

[= 1]

şarard-: Rengini sarıya çevirmek, sararmasına yol açmak.

s.-ur (107a/8)

[= 1]

şarımşağ: Bk. sarımsak

s. + ıla (97b/15)

[= 1]

şarımşak: Sarımsak; (*Allium sativum*).

s. (54b/2)

[= 1]

şarımşak: Bk. sarımsak

s. (45b/6)

s. + dur (76b/4)

[= 2]

şarmaş-: 1. Dolaşmak. 2. Sıkıca sarılmak.

s.-ur (37b/7)

[= 1]

sarmaşık: Sarmaşık; (*Hedera helix*).

s. + uḡ (28b/3)

s. + yaprağına (28b/3)

[= 2]

şarmaşuk: Bk. sarmaşık

s. + yaprağına (78a/2)

[= 1]

sarmaşuk: Bk. sarmaşık

s. (91b/13)

[= 1]

şarmışak: Bk. sarımsak

s. (144a/14)

[= 1]

şarp: Şiddetli, güç, keskin.

s. (35a/10)

[= 1]

şaru: Sarı.

s. (101b/3), (103b/2), (109b/8),
(112b/12), (11b/15), (149a/15),
(15a/10), (19a/11), (25a/10), (31a/7),
(35a/13), (35a/14), (37a/8), (42b/13),
(44a/13), (5a/11), (61a/7), (81b/13),
(9a/13)

s. + bāzıncānı (42b/13)

s. + ca (137b/14), (129b/1), (12a/7)

s. + ca çiçekleri (72b/12)

s. + çiçeği (8a/13)

s. + dan (20b/15)

s. + ların (127a/12)

s. + şuyı (73a/13)

s. + sıdur (112b/12), (62b/13)

s. + sıla (50a/5), (49b/10)

s. + sın (116b/8), (27a/14), (66a/7),
(66b/15), (66b/6), (67a/12), (67a/3)

s. + sın (42b/7)

s. + sıyıla (120a/3), (131a/3), (25b/11),
(60b/14), (62b/8), (74a/10)

s. + şın (61a/6)

s. + ya (67a/13), (6a/13), (85b/15)

[= 50]

şaru çiçek: Sarı çiçek; (*Helichrysum plicatum*).
Krş. ensü'n-nefes.

s. (35a/14)

[= 1]

şaru helîle: Sarı helile otu; (*Terminalia citrina*).

s. (81b/1)

s. + dür (25a/10)

s. + yile (149b/4), (149b/5)

[= 4]

şarullıg: 1. Sarılık. 2. Sarılık hastalığı.

s. + ı (6b/5)

s. + ın (136a/7), (46a/11), (94a/1)

s. + ı (40a/5)

[= 5]

şarullık: Bk. şarullıg

s. (10b/8), (2b/14), (6b/5)

s. + ı (14a/9)

[= 4]

şarullıg: Bk. şarullıg

s. + ı (36a/10)

[= 1]

şaru süsen: <T.-Far. Gezdigeçti, sarı süsen,
bataklık süseni, kelbaş, kılıç otu; (*Iridaceae*
pseudacorus). Krş. aymārūkālīs.

s. + dür (37a/8)

[= 1]

sa'ter: <Ar. Güveği otu, zater, kekik otu;
(*Origanum vulgare*).

s. + e (145b/14)

s. + üñ (81a/4)

[= 2]

sařuvā: <? Sorgun.

s. (148a/15)

[= 1]

şavaş: Mücadele.

s. + lar (88a/4)

s. + ları (88a/4)

[= 2]

şavış-: Bk. şavuş-

s.-dıyısı (70a/1)

s.-duğına (109b/5)

[= 2]

şavuş-: Hastalık veya başka kötü bir durum geçmek, iyileşmek.

s.-duğına (55a/15), (62b/1)

s.-mış (96b/13)

[= 3]

savuş-: Bk. şavuş-

s.-duğı (102a/3)

s.-duğına (114a/14)

[= 2]

şayağı: Tereyağı.

s. (19a/7), (49b/10), (58a/8), (69a/8)

s. + n (3a/10), (3a/15), (90b/6)

s. + yıla (105a/9), (39a/10), (75a/15), (77b/5)

[= 11]

sayağı: Bk. şayağı

s. + n (67b/7)

[= 1]

şayruluk: Bk. şayruluk

s. + da (108a/13)

[= 1]

şayruluk: Hastalık.

s. + dan (73b/9)

[= 1]

şecir: < Ar. Üzüm posası; un posası, un kepeği.

s. (75b/3)

[= 1]

şedef: < Ar. Sedef otu; (*Ruta graveolens*).

s. (22a/6), (80b/15)

[= 2]

şedüf: Bk. şedef

s. + dür (98a/9)

[= 1]

şefadîkes: < Gr. İç sürdürücü bir tür yabani soğan.

s. (149a/13)

[= 1]

sefer: < Ar. 1. Yolculuk. 2. Kez, defa. 3. Genellikle ülke dışına yapılan askerî harekât, savaşa gitme, savaş.

s. + de (125b/7)

s. + lerde (49b/8)

[= 2]

segir-: Genellikle vücudun bir yerinde deri ile birlikte derinin hemen altındaki kaslar hafifçe oynamak.

s.-dügin (133a/11)

s.-dügine (125b/9)

[= 2]

segri-: Bk. segir-

s.-yen (122b/3)

[= 1]

sehel: Az, cüz'i, pek basit.

s. + ce (11a/4), (11a/5), (120b/6),
(143a/13), (16a/7), (16b/1), (26b/2),
(33b/3), (35b/7), (38b/14), (46b/14),
(55a/6)

[= 12]

sekbīnec: <Far. Salatalığa benzer bir bitki ve bundan elde edilen zambak; (*Sagapenon*).

s. + ile (100a/12)

[= 1]

sekirden: Pöç, uca kemiği.

s. (14a/4)

s. + e (121a/4), (27a/2), (69a/10)

s. + i (14a/9), (18a/14)

[= 6]

sekiz: Sekiz.

s. (101a/9), (115a/10), (137a/4),
(3a/15), (63a/4), (72a/11), (86b/4)

[= 7]

sekiz yüz: Sekiz yüz.

s. (101a/9), (115a/10)

[= 2]

seksen: Seksen.

s. (115a/6), (116a/12), (118b/3),
(120a/9), (126b/13), (26a/15), (26a/15)

[= 7]

sekte: <Ar. Felç, inme.

s. (109a/2)

s. + olan (22a/14)

s. + ye (107b/3), (109a/8), (129b/7),
(78b/13)

s. + zahmetine (56b/1)

[= 7]

selb: <? Irmak kenarların biten, uzunluğu yaklaşık üç, dört metre civarında olan uzun yapraklı bir ağaç.

s. (76a/9)

[= 1]

selc: <Ar. Kar.

s. (76a/15)

[= 1]

selesü'l-bevl: <Ar. İdranını tutamama, prostat hastalığı.

s. + i (48b/2), (90b/11)

[= 2]

selhü'l-hayye: <Ar. Yılan gömleği, yılan kavı.

s. + den (2a/8)

[= 1]

selîhe: <Ar. 1. Aselbent sakızı, bir çeşit pelesenk ağacından ve katurkuyruğu otundan elde edilen, birkaç türü olan tıbbî bir zambak. 2. Hindistan ve Umman'da tarçın yerine kullanılan dalları kırmızı bir ağacın kabuğu.

s. (114b/3), (115a/1), (38b/5), (56b/10)

[= 4]

seliḥe: Bk. selīḥe

s. + ḳabuḡıdur (43a/11)

[= 1]

semender: Semender; (*Salamandra*). Krş.
sālāmenderā

s. + dūr (143a/8)

[= 1]

semir-: Besili, yağlı bir duruma gelmek,
semizlemek, şişmanlamak.

s.-ir (34b/8)

s.-ye (6b/13)

s.-yeler (6b/9)

[= 3]

semird-: Besili, yağlı bir duruma getirmek,
semizletmek.

s.-e (113a/4), (11a/1), (129b/5),
(30b/9), (60b/7), (71b/11), (75a/1),
(89b/5)

s.-ür (108b/12), (108b/6), (50b/6),
(51b/5), (79b/5), (83a/3), (91b/9),
(94a/2)

[= 16]

semizlik: Şişmanlık.

s. + leri (23a/9)

[= 1]

semm: <Ar. Zehir, ağı.

s. + i (13b/5), (56a/3)

[= 2]

semm-i ḳātil: <Ar. Derhal öldüren zehir.

s. + i (13b/5)

s. + üdür (52a/15)

[= 2]

semmür: <Ar. Derisinden kürk yapılan bir
hayvan, samur; (*Martes zibelilina*).

s. (113a/5)

s. + ḥāyasını (104b/4)

[= 2]

semmüz: Bk. semüz

s. (75b/8)

[= 1]

semürd-: Bk. semird-

s.-ür (51b/3)

[= 1]

semüz: 1. Şişman. 2. Eti, yağı çok olan, tavlı.

s. (54a/7), (89b/5)

s. + kişiler (17b/9), (23a/9)

s. + kişilere (75b/7)

s. + tavuḡıla (54a/8)

[= 6]

senderūs: <Gr. Kehribara benzeyen bir zambak,
kızıl ardıç zambakı.

s. + ı (124a/9)

[= 1]

sengisār: Sansar.

s. + dur (113a/5)

[= 1]

ser-: 1. Kurutmak için asmak. 2. Düz bir yere yaymak. 3. Açarak yaymak veya döşemek.

s.-e (113b/10)

s.-e sere (113b/10)

[= 2]

seraḫsāne: <? Yaprakları ayvadaneye, tohumları susama ve genel olarak da satere benzeyen bir bitki.

s. (145b/14)

[= 1]

serçe: Serçegillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş; (*Passer domesticus*).

s. + yumurdasına (28a/2)

[= 1]

sere: Açık duran başparmağın ucundan işaret parmağının ucuna kadar olan uzaklık, sele.

s. (26a/9)

[= 1]

sereṭān: <Ar. Kanser hastalığı; iyileşmez bir tür çıban.

s. (76a/14), (99a/15), (131a/7)

s. + a (73a/2)

s. + ı (146b/9)

[= 5]

sereṭān: <Ar. Yengeç.

s. + ı (146b/7)

[= 1]

sereṭān-ı bahri: <Ar. Deniz yengeci.

s. (146b/10)

[= 1]

sereṭān-ı bahri: <Ar. Irmak yengeci.

s. (146a/1)

[= 1]

serḫes: <Ar. Genellikle kiraz sepetlerinin ağzına konulan, eyrelti denilen ot; (*Driopteris filixmas*). “serehs, serhas”

s. (145a/1)

[= 1]

serḫōṣ: <Far. Sarhoş.

s. (108b/1)

s. + a (83b/6)

s. + eder (91b/4)

s. + eyleye (108b/11), (44a/11), (61a/1)

[= 6]

serḫōṣlık: Sarhoş olma durumu, esriklik, sermestlik, sermesti.

s. (108a/14)

[= 1]

sersām: <Far. Menenjit hastalığı.

s. + e (121a/8), (123a/9)

[= 2]

serṭān: Bk. sereṭān

s. (54a/14)

[= 1]

serṭarāṭiyūṭis: <Gr. Yapağı kaya koruğuna benzeyen bir çeşit yosun.

s. (148b/4)

[= 1]

serv: <Far. Selvi ağacı; (*Cupressus sempervirens*).

s. (145b/1)

s. + ağaçları (139a/2)

s. + dür (145b/1)

s. + közını (145b/3)

[= 4]

servi: Bk. serv

s. + sidür (3a/2)

[= 1]

se-şenbih: <Far. Salı günü.

s. + gün (147a/8)

[= 1]

seṭā: <? Farasiyuna benzeyen bir ot. “suttah”

s. (148b/7)

[= 1]

sev-: Sevmek.

s.-e (89a/4)

s.-er (31a/2)

[= 2]

sevdā: <Ar. 1. Güçlü sevgi, aşk. 2. Siyah, kara. 3.

Gam, keder, sıkıntı. 4. Balgamdan, kandan ve safradan başka vücuttan çıkan bir çeşit salgı, kara safra.

s. (114a/6), (24a/3), (28a/4), (29b/6), (54a/7), (89b/15), (98a/5)

s. + dan (100b/2), (123b/7), (40b/14)

s. + yı (101a/15), (107a/10), (137b/6), (13b/10), (14a/14), (14b/8), (19a/14),

(23b/12), (24a/7), (26b/11), (45a/10), (48a/8), (48a/9), (61b/14), (69a/9), (72b/2), (86a/15), (91a/13), (91a/15)

[= 29]

sevdāvi: <Ar. Kara safra maddesiyle ilgili.

s. (76a/12)

s. + hastalıklar (42a/13)

s. + hılṭ (83a/7)

s. + kişilerdür (54a/14)

s. + teşvīşleri (48a/12), (76a/15)

[= 6]

sevdāyi: Bk. sevdāvi

s. (107a/7), (40b/14)

s. + teşvīşleri (35b/2)

s. + zahmetlere (125b/11)

[= 4]

sevīk: Ar. Kavrulmuş hububat, kavut.

s. + ıla (66b/13)

[= 1]

sezāb: <Ar. Sedef otu; (*Ruta graveolens*).

s. (143b/6), (144a/15)

s. + ı (145a/1), (97a/8)

s. + ıla (73b/15)

s. + toḥmını (144b/1)

s. + yağı (118b/7)

[= 7]

sezāb: Bk. sezāb

s. + ıdur (131b/2), (93b/10)

[= 2]

şıcan: Bk. sıçan

s. + lar (132a/15)

[= 1]

sıcan: Bk. sıçan

s. (67b/3)

s. + kanını (113b/3)

s. + lara (101a/5)

[= 3]

şıcra-: Yerinden hızla koparak, parçalar durumunda savrulmak.

s.-r (73a/10)

[= 1]

şıçan: Bk. sıçan

s. (24b/8), (9b/1)

s. + a (67b/14)

[= 3]

sıçan: Sıçangillerden, fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli hayvan; (*Rattus*).

s. (142a/13)

s. + a (20a/10)

s. + delüğine (106a/15)

s. + ları (142a/13)

[= 4]

şıçan kulağı: Farekulağı, mercanköşk; (*Anagallis arvensis*). Krş. âzânü'l-fâr bustânî.

s. (9b/9)

s. + na (10a/6), (9b/9)

[= 3]

şıcra-: Bk. şicra-

s.-yan (73a/14)

[= 1]

şıfat: < Ar. Yüz, kılık ve dış görünüş.

s. (4a/3)

[= 1]

şığın: 1. Bir çeşit geyik, karaca. 2. Evcilleşmemiş sığır.

s. + geyikdür (38b/11)

[= 1]

şığır: Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı.

s. (105b/14), (132a/14), (132a/15), (26b/9), (63a/13)

s. + ayranın (6b/11)

s. + boynuzunun (54b/8)

s. + dur (54a/13)

s. + eti (73b/4)

s. + etini (54b/6)

s. + etiyile (51a/6)

s. + ı (54b/13)

s. + kanı (113b/2)

s. + ödiyle (80a/12), (80a/6)

s. + südile (57a/8)

s. + südiyle (10b/10)

s. + südügi (65a/15)

s. + südüğini (65a/13)

s. + uñ (58a/8), (67b/6), (69a/7),
(39a/10), (3a/10)

s. + uñ öinde (42a/1), (89b/3)

s. + uñ ödini (55a/2)

s. + uñ terisini (55b/7)

[= 28]

şığır babadyası: Sığırközü de denilen iri bir papatya türü, (*Anthemis nobilis*). Krş. aķhuvān.

s. (26b/9)

s. + yağıdur (114a/11)

[= 2]

şığır kuyruğı: Sarı ve nadiren mor çiçekli, sık tüylü bir bitki; (*Verbascum phlomoides*). Krş. bũşır

s. (63a/13)

[= 1]

şığır otı: Ayrık otu; (*Cynodon dactylon*). Krş. şıl

s. (77b/15)

[= 1]

şıhhat: < Ar. Sağlık, sıhhat.

s. + i (108b/14)

s. + in (120b/5)

s. + ini (77b/9)

s. + vère (100b/15)

[= 4]

şık-: Sıkma, bir şeyin suyunu, yağını, sıvı kısmını basınçla çıkarıp akıtmak.

s.-alar (114b/9), (115a/3), (115a/7),
(115b/13), (116a/1), (116a/2),
(116a/3), (116a/4), (116a/4), (116a/5),
(117b/3), (121a/10), (121b/13),

(121b/14), (124b/8), (125a/9),
(126a/14), (126b/13), (140b/11),
(31b/7), (38b/10), (84a/5), (84a/6),
(95a/7)

s.-salar (110a/9), (128b/15), (131b/8),
(132b/14), (134a/10), (134b/14),
(134b/5), (138a/1), (13b/5), (140a/7),
(144a/10), (145a/1), (149b/14),
(15a/14), (16a/3), (16a/7), (17a/6),
(22b/1), (23a/10), (23b/1), (24a/1),
(24b/11), (24b/15), (27a/2), (27b/4),
(28b/11), (29b/7), (30a/11), (31a/2),
(31a/4), (33b/4), (34b/15), (35a/7),
(35a/8), (36a/9), (36b/3), (37a/7),
(42b/10), (43b/1), (44a/4), (45b/7),
(46a/5), (46b/8), (4a/4), (51b/9),
(52b/13), (53a/14), (53b/2), (56b/6),
(58a/13), (59a/5), (59b/13), (5a/13),
(60a/11), (60a/4), (60a/9), (62b/1),
(6a/1), (70b/3), (72a/4), (72b/2),
(78a/3), (79b/6), (80a/11), (86b/13),
(91a/11), (94a/14), (94b/1), (94b/15),
(94b/7), (9b/11), (9b/15), (43a/2)

s.-ub (111b/14), (130b/5), (30b/1),
(9b/4), (117a/5)

[= 102]

şık-: Bk. şık-

s.-salar (149b/4), (2b/6)

[= 2]

şıkaca: Sıkıca.

s. (120a/12)

s. + şıkaca (120a/12)

[= 2]

şıkıl-: Sıkılmak.

s.-an (116a/5)

s.-mış (61b/14)

[= 2]

şıkındu: Meyve ve sebzelerin sıkılmış suyu, özsu, usare.

s. + sin (94a/14)

s. + sını (140b/8), (6a/2), (8b/4)

[= 4]

şıkındu: Bk. şıkındu

s. + sını (140b/10)

[= 1]

şın-: 1. Kırılmak, parçalanmak, bozulmak. 2. Yenilmek, bozguna uğramak. 3. Sığmak. 4. İnme, sönmek, azalmak.

s.-an (69b/15)

s.-duğına (109b/5), (116b/12), (62b/1)

s.-mış (16a/13), (74b/7), (96b/13)

[= 7]

sır: <Ar. 1. Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey. 2. Bir amaca ulaşmak için kullanılan, başvurulmuş özel ve gizli yöntem.

s. + larındandır (69a/12)

[= 1]

sırca: Sırça, cam.

s. (38b/7)

[= 1]

sırçalı: Bk. sırçalı

s. (35a/10)

[= 1]

sırça: Sırça, cam.

s. (134b/15)

[= 1]

sırça: Sırça parmak, küçük parmak.

s. + barmağına (17a/7)

s. + barmağ (36a/7)

[= 2]

sırça: Sırça parmak, küçük parmak.

s. + barmağ (30a/14)

[= 1]

sırça: Sırça, cam.

s. + yıla (125b/15), (90a/10)

[= 2]

sırçalat-: Bir şeyin içini veya dışını sırlamak.

s.-salar (23a/6)

[= 1]

sırçalı: 1. Camdan yapılmış olan. 2. Sırlı.

s. (114b/5), (116b/11), (121b/14)

[= 3]

sırça otu: Hindistan'da yetişen bir ot, sırça otu. Krş. ḥaṣīṣetü'z-zücāc.

s. (94a/15)

[= 1]

sırf: 1. Yalnızca. 2. Tümüyle, tamamen.

s. (107a/10), (112b/7)

[= 2]

sırt balığı: Sırt balığı (sırtı balığı), ton balığı. Krş. tun.

s. (71b/14)

[= 1]

şıva-: Sıva ile kaplamak, sıva vürmek.

s.-rlar (73a/6)

s.-yalar (127b/3), (128b/2), (138b/12),
(26b/1), (3b/6), (48b/14)

[= 7]

sıva-: Bk. şıva-

s.-salar (39a/4)

[= 1]

sız-: İnce aralıklardan veya gözeneklerden az miktarda ve belli olmadan yavaş yavaş akmak, çıkmak.

s.-an (35b/6), (79b/14), (88a/9)

s.-anın (55b/13)

s.-arsa (106b/2), (49a/1), (63a/7)

s.-dığın (90b/8)

s.-duğı (65b/7)

s.-duğın (120a/1), (140b/9), (37b/9)

s.-duğına (113b/15), (131b/6),
(137a/6), (148b/3), (23a/14), (57a/1),
(57a/1), (63a/5), (68a/5), (81b/7)

s.-duğını (29b/1)

s.-mağa (45b/3), (51b/11), (31b/3)

[= 26]

sız-: Bk. sız-

s.-an (143a/4), (16b/14)

s.-masın (41b/8)

s.-ub (72a/14)

[= 4]

şızla-: 1. Hafifçe ağrımak. 2. Yakınmak.

s.-yan (110b/5), (110b/5)

[= 2]

sibistān: < Far. Sibistan ağacı ve meyvesi, erik cinsinden, şırası lezzetsiz, yapışkan bir meyve, köpekmemesi, acem eriği; (*Cordia mixa*).

s. (143b/2)

[= 1]

sidüg: Sidik. Krş. bevl.

s. + i (101b/15), (102b/2), (104b/13),
(106a/10), (108a/10), (108a/12),
(110a/4), (112a/8), (114a/12),
(115b/5), (117a/13), (129a/4),
(130a/10), (130b/2), (130b/6),
(131a/9), (131b/9), (132b/1), (133a/2),
(136a/9), (142b/8), (143b/7), (146a/9),
(148a/7), (148b/12), (148b/8),
(149b/1), (16a/1), (16a/3), (17b/1),
(20a/8), (21a/5), (21a/7), (21b/2),
(24a/14), (25b/1), (26b/15), (27b/12),
(30b/12), (32a/6), (37a/4), (38b/12),
(40a/4), (41a/13), (44b/8), (46a/12),
(47a/15), (49b/6), (50b/1), (50b/8),
(51a/15), (51a/5), (52a/7), (52a/9),
(53a/13), (56a/2), (56a/9), (57a/7),
(57b/3), (58b/15), (62b/7), (63b/9),
(65a/9), (84a/10), (99b/15)

s. + idür (65a/1)

s. + ile (108b/13), (91a/8)

s. + in (111a/10), (111a/11), (143a/13),
(20b/2), (65a/4), (9a/8)

s. + inden (65a/2)

s. + ini (65a/5)

s. + i tamladüğünü (17b/2), (149a/2)

s. + i tıtilan (11a/14)
s. + iyile (136b/7), (65a/2)
s. + tıtulana (144b/14)
[= 82]

sidük: Bk. sidüg

s. (134b/7), (138a/9), (15b/4), (23a/2),
(25b/1)
s. + çökeligini (65a/11)
s. + göyünüğine (17a/5)
s. + ile (43a/8), (62b/4)
s. + lerinde (103b/5)
s. + tamladıgına (63b/11), (74b/9)
s. + tamladıgını (23b/7)
s. + tıtulmasına (139a/6), (36b/2)
s. + tıtulmasını (36b/3)
s. + yolındağı (146a/7)
s. + yolından (24a/14), (25b/2)
[= 19]

sifl: < Ar. Posa, artık.

s. + idür (142a/4)
s. + ini (116a/3)
[= 1]

sigil: Siğil, deride, özellikle ellerde oluşan
zararsız, pürtüklü küçük ur.

s. + lere (100b/6), (102a/3), (113b/4),
(115b/4), (123b/13), (130a/3),
(42b/12), (42b/7), (43a/15), (43a/9),
(47b/14), (49b/2), (50a/6), (56b/8),

(58a/6), (69a/15), (73b/5), (74a/15),
(80b/8), (83b/4), (86a/10), (97a/8)

s. + leri (52a/4), (52b/9), (55a/13),
(99a/13)

s. + lerin (144a/9)

s. + üñ (99a/12)

[= 28]

sihr: < Ar. Büyü.

s. (89a/1)

[= 1]

sikencübīn: Bk. sirkengübīn

s. + ile (97b/12)

[= 1]

siil: < Ar. Ayrık otu; (*Cynodon dactylon*).

s. (77b/13)

[= 1]

sill: < Ar. Verem, tüberküloz.

s. + zaħmetin (70b/2)

s. + zaħmetine (66b/1)

[= 2]

simīd: < Ar. Halka biçiminde, genellikle
üzerine susam serpilmiş çörek.

s. + etmegin (6b/13)

[= 1]

siñ: 1. Hazmolunmak, vücuda mal olmak. 2.
Nüfuz etmek, tesir etmek, yerleşmek.

s.-e (3a/10), (69a/7)

[= 2]

sişek: Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.

s. (9b/3)

s. + dür (131a/1)

s. + leri (69a/1)

[= 3]

sişir: Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet.

s. (115b/6), (118a/14), (129b/5), (97b/13)

s. + ağrısına (126b/5), (14b/10)

s. + büzüldüğün (22b/8)

s. + büzüldüğün (23b/1)

s. + büzüldüğüne (111a/14), (115b/7), (33a/10), (44a/4), (47a/2), (48a/6), (50a/7), (56a/8), (59b/3), (64b/5), (75b/12), (83b/15), (93a/6)

s. + de (125a/2), (125a/5), (125b/2), (37b/15), (58a/4)

s. + e (101b/15), (21a/10), (86b/1)

s. + i (40a/10)

s. + inde (115b/7)

s. + katılımın (120b/4)

s. + katılımına (58a/1)

s. + ler (108a/15), (116a/9), (117b/4), (13a/13), (141b/14), (69b/6), (98b/6), (84b/4)

s. + ler ağrısına (22b/2), (26b/3), (4a/6), (122a/15), (65b/8)

s. + ler büzüldüğüne (79a/15)

s. + lerde (122b/14), (125a/13), (41a/5)

s. + lere (100b/9), (105a/6), (107a/7), (108a/9), (108b/5), (112a/4), (116b/12), (116b/3), (125b/11), (27a/3), (28b/2), (29a/10), (41a/4), (68a/9), (70a/9), (76b/2), (78b/9)

s. + leri (112a/14), (123a/14), (123b/14), (123b/3), (149a/4), (21a/2), (29a/15), (63a/10)

s. + lerin (76a/7)

s. + ler savuşduğuna (114a/14)

s. + ler uzandığına (104b/9)

s. + ler zahmetine (115a/5), (52b/5)

s. + sustlığına (128a/9), (58a/1)

s. + uzadığına (65b/9)

[= 83]

sişirlü yaprak: Sinirotu, bağa yaprağı; (*Plantago major*).

s. + ına (10a/11)

s. + ıla (28b/10)

[= 2]

sişirlü yaprak: Bk. sişirlü yaprak

s. (97b/10), (18a/8)

[= 2]

sişür: Bk. sişir

s. + lerden (102b/9)

[= 1]

sineg: Bk. sişek

s. + i (131a/1), (131a/3)

[= 2]

sirācū'l-kuṭrub: <Ar. Adam kökü, adam otu;
(*Mandragora officinalis*).

s. (146b/14)

[= 1]

sirke: <Far. Salatalara, yemeklere ekşilik
vermek için kullanılan ekşimiş üzüm, elma,
limon vb. suyu. Krş. ḥall.

s. (107b/1), (108a/8), (138a/8), (39a/8),
(41b/9), (54b/2), (6a/4), (73a/15),
(85a/10)

s. + buḥārına (106b/12)

s. + de (106b/4), (107a/13), (99b/3)

s. + den (138b/4)

s. + dūr (106b/1)

s. + nūḡ (138a/4)

s. + sin (141a/10), (19b/4)

s. + sinūḡ (75a/3)

s. + siyile (135b/2), (135b/3)

s. + süz (83a/11)

s. + ye (106b/13), (107a/14), (113a/15),
(138a/9), (6a/4)

s. + yile (100b/8), (101a/13), (102a/10),
(102b/11), (102b/11), (102b/5),
(103a/1), (104b/14), (105a/1),
(105a/11), (110a/1), (110b/8),
(111a/13), (114a/4), (117a/10),
(119b/12), (11a/4), (120a/1), (121a/9),
(128b/10), (128b/11), (129b/14),
(12a/15), (131a/9), (131b/12),
(133b/4), (133b/5), (135b/11),
(138b/9), (13a/10), (140a/3), (141a/9),
(142a/12), (142a/6), (143a/3), (143a/7),
(144a/13), (144a/4), (145b/10),
(145b/12), (145b/7), (146b/2),

(148b/5), (150a/2), (150a/5), (16b/11),
(17b/14), (17b/7), (18a/11), (19a/15),
(19a/2), (19a/5), (19a/7), (20a/2),
(21b/3), (23b/12), (24b/2), (25a/5),
(26a/1), (27b/5), (32a/15), (35a/10),
(35b/3), (36a/5), (38a/1), (38a/12),
(38a/5), (38b/3), (39a/7), (3b/2),
(40b/3), (41a/5), (41a/8), (42a/15),
(42b/7), (43a/4), (43a/5), (43a/7),
(44b/2), (44b/3), (45a/13), (45b/2),
(45b/7), (47a/1), (49a/6), (49b/14),
(4a/11), (4a/13), (53b/1), (53b/7),
(54a/2), (54b/3), (55a/11), (55b/3),
(55b/7), (56b/8), (59a/14), (59b/10),
(5b/9), (61b/4), (63b/5), (64a/15),
(64a/4), (64b/8), (67a/15), (68a/10),
(68b/1), (68b/12), (68b/9), (69a/3),
(6a/14), (70b/15), (72b/5), (74b/3),
(75b/6), (77b/13), (77b/7), (78a/15),
(79b/15), (80a/9), (80b/5), (81a/8),
(81b/8), (81b/9), (83a/12), (84a/15),
(84b/2), (86a/15), (86a/7), (86a/9),
(8b/9), (90a/12), (90b/11), (90b/8),
(92a/11), (92b/8), (93a/3), (95b/6),
(96b/10), (97a/10), (97a/4), (97b/2),
(98b/7)

[= 170]

sirkengübīn: <Far. Bal, şeker ve türlü
meyvelerin özsuyundan yapılan bir grup şuruba
verilen ad.

s. (107b/4), (137a/13), (26a/3),
(50b/4), (51a/9), (62a/2), (72b/9),
(80a/10), (93a/4)

s. + dūr (70b/15), (80a/3)

s. + ile (127b/15), (134a/11),
(139b/13), (144b/2), (14b/12),
(28a/11), (54b/12), (62a/1), (62a/3),
(97b/3), (9a/11)

[= 22]

sirkengübün: Bk. sirkengübün

s. + ile (13a/11), (14a/14), (26b/10)

[= 3]

sirkengübün: Bk. sirkengübün

s. + ile (32a/10), (33b/7)

[= 2]

sirligün: Bk. sirlüğan

s. + dur (94a/12)

[= 1]

sirlüğan: <Far. Şırlağan, susam yağı.

s. + yağını (128b/1)

[= 1]

sīsāliyūs: <Gr. Horozgözü otu; (*Seseli tortuosum*).

s. (148a/5)

[= 1]

sivilci: Sivilce.

s. + lere (8b/10)

[= 1]

sivri: Sivri, ucuna doğru gittikçe incelen.

s. (55a/13)

[= 1]

sivrisineğ: Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşıl原因, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek; (*Culex pipiens*).

s. + i (145b/9)

[= 1]

şoğan: Soğan; (*Allium cepa*).

s. (144a/15), (22b/8), (45b/6), (49b/10)

s. + dur (49a/5)

s. + şuyıla (106a/12)

[= 6]

şoğıl-: Suyu çekilmek, kaynağı kaybolmak veya kurumak, feri gitmek, solmak, nuru sönmek.

s.-a (137a/9)

[= 1]

şok-: İçine veya arasına girmesini sağlamak.

s.-alar (149b/14)

s.-salar (101a/13), (34b/4), (49a/6)

s.-ub (111a/1)

[= 5]

şok-: Böcek, zehirli hayvan iğnesini batırmak veya ısırarak, zehirlemek.

s.-duğuna (39b/3)

[= 1]

şok-: Bir yere girmesini sağlamak, içeri almak.

s.-salar (117a/13)

[= 1]

şok-: Böcek, zehirli hayvan iğnesini batırmak veya ısırarak, zehirlemek.

s.-an (141a/3)

s.-ana (14a/8), (14b/9), (93b/10)

s.-duğu (128b/10), (130a/11), (131a/12), (132a/1), (13a/6), (142a/3), (143a/13), (15b/5), (26b/5), (6a/6), (70b/10), (80b/13), (91a/7), (135a/13)

s.-duğın (54a/12), (84a/10)

s.-duğma (102b/12), (106b/15),
(110a/7), (111a/6), (111a/9), (131a/4),
(134b/9), (13a/5), (144b/10),
(146a/15), (148b/13), (15b/11),
(16a/4), (20a/5), (20a/9), (21a/3),
(21a/7), (24a/12), (24b/4), (29a/2),
(30a/8), (30a/9), (30b/12), (31a/8),
(35a/4), (35b/4), (36a/1), (36a/12),
(37a/1), (37a/1), (37a/14), (45a/6),
(4a/9), (51b/15), (53a/15), (55b/8),
(56a/13), (56a/8), (56b/5), (57a/8),
(58a/14), (59a/11), (59a/15), (5b/8),
(61a/9), (62b/9), (63b/6), (64a/3),
(64a/5), (65a/4), (66a/14), (6a/1),
(71b/14), (72a/12), (74a/13), (74a/13),
(76b/15), (76b/7), (77b/12), (78b/4),
(80a/9), (81a/7), (82a/11), (82b/15),
(82b/6), (83b/13), (84a/13), (84a/3),
(84b/6), (86b/1), (88b/11), (88b/8),
(8a/14), (92a/9), (93a/15), (93a/2),
(93b/8), (94a/10), (94a/5), (95b/12),
(97a/6), (97a/7), (97b/14), (99a/1),
(102b/8), (29a/2), (94a/5)

s.-duğından (39b/11), (70b/4)

s.-duğınuñ (44a/10), (91a/2)

s.-salar (135a/8)

[= 112]

şol: Sol.

s. (83a/9)

s. + gözin (71b/6)

[= 2]

şonj: 1. Son, sonra. 2. Döleş, meşime, döl yatağı.

ş. + ı (48a/4)

s. + ıdur (139b/2)

s. + in (112b/14), (114b/13), (115a/9),
(136a/5), (40a/3), (45a/14), (56a/1)

s. + ina (61a/2)

s. + imı (148b/9), (84a/15)

s. + unda (5b/12)

[= 13]

şonra: Sonra.

s. (101a/8), (103a/5), (107a/15),
(107b/8), (108a/4), (110b/2), (113a/7),
(113b/11), (116a/11), (116a/13),
(116a/5), (116a/6), (116a/8), (116b/4),
(116b/5), (117a/3), (117a/4), (117b/1),
(119a/11), (119a/12), (119a/3), (11a/5),
(120a/10), (120a/13), (120b/3),
(125b/8), (128a/7), (135b/11),
(136a/4), (139a/10), (143a/11),
(144a/2), (145a/11), (145b/1),
(14a/11), (150a/9), (1b/2), (8a/3),
(21b/6), (23a/8), (25a/12), (26a/14),
(29b/14), (29b/7), (2a/10), (3b/7),
(35b/8), (36a/4), (36a/5), (37a/11),
(38b/9), (39a/14), (3a/8), (42b/3),
(42b/8), (51a/11), (51a/9), (54b/2),
(62b/4), (66a/1), (66b/11), (67b/7),
(69a/11), (69a/7), (6b/10), (6b/11),
(6b/12), (6b/13), (72b/2), (73a/15),
(73a/7), (73a/8), (75b/10), (77a/12),
(79a/15), (79b/9), (83a/6), (83a/8),
(83a/8), (83b/1), (84a/6), (85a/8),
(85b/11), (86b/3), (88b/3), (92a/2),
(96b/4), (97b/7), (99a/13), (112a/3)

[= 90]

şorğun: Sorkun ağacı, bey söğüdü, sepetçi söğüdü; (*Salix viminalis*). Krş. şatuvā.

s. (148a/15)

s. + yağıdur (120b/8)

s. + yaprağına (137b/14)

[= 3]

şorğun: Bk. şorğun

s. + dur (107b/11)

[= 1]

şovid-: Soğutmak.

s.-a (131b/2), (52a/9), (8a/5), (94b/14)

s.-alar (128b/3), (84a/5)

s.-ub (66a/9)

s.-ur (102b/2), (120a/14), (51a/6),
(5b/5), (7b/10), (8a/10)

[= 13]

şovu-: Soğumak.

s.-duğına (84b/6), (96b/1)

s.-yınca (117a/3)

[= 3]

şovud-: Bk. şovid-

s.-alar (128b/3)

s.-ucıdur (25b/5), (106b/1), (17b/12)

[= 4]

sovud-: Bk. şovid-

s.-ucı (6b/10)

[= 1]

şovuk: Soğuk; soğuk özellikte olmak.

s. (102a/14), (119a/1), (121b/7),
(121b/8), (122b/3), (124a/14),
(137b/2), (141b/1), (149a/1), (23a/12),
(23b/6), (3a/13), (40a/10), (42b/2),
(61a/11), (61a/13), (63a/8), (71a/1),
(71a/3), (76b/1), (76b/2), (77b/13),
(77b/8), (78b/15), (82a/12), (85a/5),
(86a/1), (94a/1)

s. + dur (7b/9)

s. + ʿuʿzvlara (100a/8)

s. + āʿzāyı (125a/5)

s. + ağırlara (115a/5), (123a/14)

s. + ağırların (124a/5)

s. + ağırlarına (115b/9), (118b/1),
(124b/9)

s. + böğregi (124b/1)

s. + böğreklere (111b/5)

s. + böğrekleri (92b/3)

s. + cigerlere (84a/3)

s. + dan (110a/15), (115b/6), (116a/9),
(119a/4), (11a/12), (121b/11),
(121b/5), (122a/4), (123b/14),
(123b/5), (124a/1), (124a/1), (124a/3),
(125a/14), (125b/12), (125b/13),
(125b/14), (125b/7), (125b/8),
(127a/7), (128a/9), (129b/6), (133a/3),
(133a/4), (141a/4), (21a/15), (32b/13),
(38a/15), (38b/2), (44b/12), (44b/5),
(46a/9), (56a/15), (74a/7), (77b/3),
(78b/7), (82a/14), (84b/7), (85b/3),
(86b/12), (92a/4), (96a/14)

s. + dur (111b/13), (112a/3), (113a/8),
(11b/15), (14b/13), (29a/12), (31a/4),
(50b/14), (5b/4), (6a/13), (70b/6),
(7b/14)

s. + gecen kişiye (1b/10)

s. + hastalıklara (127a/2), (78b/13)

s. + hıltı (77a/6)

s. + hıltılar (112a/4)

s. + havādan (137b/7)

s. + ishāle (97b/9)

s. + kişilere (75b/8)

s. + lara (14b/11)

s. + ları (122a/9)

s. + ma^cdeleri (124b/1)

s. + ma^cdeye (111b/8)

s. + mizāclu kişiler (71a/1), (74b/9)

s. + mizāclu kişilere (123a/13), (85b/8)

s. + mizāclu kişilerin (100a/7),
(135b/12), (150a/13)

s. + öksürüğe (124a/11), (77b/11)

s. + şuyıla (134a/6), (135a/11),
(142b/14), (61b/6), (69a/11), (95b/13)

s. + şakīkaya (120b/11)

s. + şişlere (125a/4)

s. + şişlerine (119b/12)

s. + yerlere (75a/15)

s. + zahmetden (133b/14)

s. + zahmetinden (148a/10)

s. + zahmetini (1b/11)

s. + zahmetlerine (128a/5), (133b/15)

[= 131]

şovukluğ: Bk. şovukluğ

s. + ına (118a/13), (32b/1), (85b/6)

[= 3]

şovukluğ: Soğukluk.

s. + ı (58a/3), (58a/4)

s. + ın (14a/6), (14a/6), (91a/15),
(93b/13)

s. + ına (117b/14), (126a/9), (128a/4),
(148b/14), (56b/3)

s. + un (56a/1)

[= 12]

şovukluğ: Bk. şovukluğ

s. + dan (144b/3)

[= 1]

şoy-: Bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar vb.ni çıkarmak.

s.-salar (31b/2), (41b/2)

s.-ub (42b/1), (49a/12)

[= 4]

şoyıl-: Soyma işine konu olmak.

s.-duğına (120a/6)

[= 1]

söğüd: Söğütgillerden, sulak yerlerde yetişen, yaprakları alması ve alt yüzleri havla örtülü büyük bir ağaç; (*Salix*). Krş. hılāf

s. + ağacıdur (107b/10)

[= 1]

sök-: Balgam ve benzeri şeylerin çıkmasını, akmasını kolaylaştırmak.

s.-e (27a/10)

[= 1]

söyle-: Konuşmak.

s.-mege (29a/4)

s.-megi (102b/10)

s.-yen (147b/8)

[= 3]

söyündür-: Söndürmek.

s.-e (107a/6)

[= 1]

şu: Su.

s. (101b/3), (103a/5), (105b/10),
(10a/6), (114b/10), (116a/11),
(118b/12), (118b/13), (118b/3),
(118b/4), (119a/12), (11a/5),
(120a/10), (121a/13), (121b/2),
(122a/11), (126a/15), (126b/14),
(142a/2), (145b/2), (15b/7), (16b/1),
(20a/9), (21a/13), (29b/14), (37a/5),
(37b/12), (41a/11), (42b/10), (42b/10),
(42b/11), (4b/9), (52b/6), (68a/6),
(75b/9), (87a/4), (89b/8), (91b/2),
(107b/2), (121b/3), (64b/14)

s. + cuğaz (11a/4)

s. + cuğazın (122a/14)

s. + da (103a/5), (108a/4), (108a/6),
(110b/8), (125a/9), (130a/8), (25a/11),
(29b/6), (31b/9), (33a/3), (42b/2),
(68b/15), (6b/4), (73b/3), (79b/10),
(84a/5), (87b/6), (99a/8)

s. + dan (146a/5), (33b/3), (84a/7),
(88a/3), (9b/2)

s. + egreklerinde (139a/11)

s. + içinde (70a/3)

s. + indüğinden (145a/15)

s. + indüğine (56b/1)

s. + lar (102b/13), (140b/15), (15b/2),
(21a/6), (63a/1), (76b/7)

s. + larda (42a/7)

s. + lardan (49b/8)

s. + ları (2a/7)

s. + ların (96b/15)

s. + nuş (103b/4), (108a/5), (108a/7),
(146a/10)

s. + suz (108a/14)

s. + ya (105a/3), (105a/7), (105a/8),
(106a/12), (114b/5), (122a/10),
(135a/8), (147b/10), (19a/11),
(24b/13), (44a/2), (47a/6), (49a/9),
(4b/10), (61a/15), (88a/3), (89a/10),
(90a/14), (97a/1)

s. + yı (103b/4), (104b/7), (105a/3),
(108a/4), (108b/4), (10a/2), (10a/7),
(116b/13), (119a/13), (119a/13),
(119a/9), (126a/2), (12b/14), (130a/9),
(134a/10), (134a/10), (16a/13),
(24b/11), (37b/4), (42b/10), (42b/2),
(63a/3), (68b/3), (73a/13), (73b/4),
(73b/5), (75a/2), (82b/9), (89a/10),
(90a/14), (90b/1)

s. + yıdır (56b/10), (95a/10)

s. + yıla (100a/1), (100a/12), (100a/3),
(101a/6), (101b/15), (102a/4),
(102b/14), (102b/4), (103a/11),
(103a/13), (103a/8), (103b/11),
(103b/4), (104b/1), (104b/6), (105a/5),
(105a/6), (105b/8), (106a/12),
(106a/9), (108a/8), (108b/11),
(109a/15), (110a/2), (112a/13),
(112b/2), (112b/4), (112b/5), (112b/9),
(113b/12), (115b/11), (116a/10),
(116b/14), (117a/2), (11b/12),
(120a/8), (121b/2), (122b/15),
(122b/4), (124b/7), (125a/1),
(125a/10), (131b/11), (131b/13),
(131b/5), (132a/12), (134a/6),
(135a/11), (135b/11), (136a/6),
(137b/3), (137b/6), (137b/8), (138b/6),
(139a/14), (139a/5), (139b/10),

(140a/1), (140b/12), (140b/14),
 (141a/4), (141b/3), (142a/1), (142a/9),
 (142b/14), (143a/3), (144a/12),
 (145a/1), (146a/10), (146b/7),
 (148b/1), (149b/11), (150a/14),
 (150a/14), (15a/14), (16a/10),
 (16b/14), (16b/15), (18a/1), (18a/10),
 (18a/2), (18a/8), (19a/15), (19a/2),
 (19b/1), (19b/10), (23a/5), (23b/2),
 (24b/4), (26a/10), (26a/6), (28a/15),
 (28a/4), (28b/11), (29b/4), (2a/9),
 (2b/2), (2b/7), (2b/8), (30b/7),
 (31a/11), (33a/7), (33b/4), (34b/2),
 (35a/8), (35b/14), (38a/7), (38b/1),
 (39b/9), (3a/11), (40b/3), (40b/4),
 (41a/10), (41a/10), (41a/8), (41b/7),
 (44a/12), (44a/4), (45a/8), (45b/2),
 (47b/15), (47b/2), (47b/7), (48a/11),
 (48b/13), (48b/3), (48b/7), (49a/3),
 (51a/2), (51b/12), (52a/8), (52b/11),
 (53a/10), (53a/13), (53b/15), (54b/9),
 (55a/5), (56a/14), (56b/14), (57a/11),
 (58b/4), (59a/9), (59b/6), (60b/6),
 (61a/14), (61b/6), (61b/7), (63b/1),
 (63b/3), (64a/13), (65b/8), (66b/12),
 (67a/6), (68b/10), (68b/10), (68b/11),
 (68b/14), (68b/2), (68b/8), (69a/1),
 (69a/11), (69a/4), (71a/4), (71a/5),
 (71a/6), (72a/10), (72a/13), (72a/8),
 (72b/1), (72b/10), (73a/1), (73a/10),
 (73b/12), (74a/8), (75b/15), (76a/2),
 (77a/11), (78b/9), (80a/10), (80a/7),
 (80b/5), (82a/1), (82b/8), (84a/9),
 (86a/1), (86a/12), (86b/10), (87a/15),
 (87a/8), (88a/6), (88b/12), (88b/6),
 (89b/7), (90b/13), (91a/1), (91b/1),
 (92a/12), (92a/14), (92b/1), (92b/6),
 (93a/5), (93a/8), (94b/2), (95b/13),
 (96a/5), (97a/11), (98a/5), (99b/9),
 (9a/5), (58b/11), (7a/3), (87a/2),
 (81a/3), (8a/1), (16a/14), (1b/10),
 (21b/14), (22a/11), (2a/12), (4b/9),
 (6a/6), (112b/8)

s. + yin (100a/13), (101a/10), (102b/4),
 (104b/12), (109b/5), (10a/13), (10a/2),
 (110a/9), (111b/12), (111b/14),
 (112b/13), (112b/15), (112b/3),
 (119b/1), (11a/13), (121a/10),
 (126a/14), (129a/9), (12a/3), (12a/5),
 (12b/13), (130b/5), (76b/14) (131b/8),
 (133a/1), (134a/5), (134a/8), (134a/9),
 (134b/14), (136a/8), (137a/13),
 (139a/5), (139b/13), (13a/3), (13b/5),
 (13b/9), (140b/8), (143b/6), (144a/10),
 (144b/7), (145b/12), (145b/5),
 (146a/9), (148a/11), (148a/8),
 (148b/9), (149b/14), (149b/2), (14b/5),
 (16a/4), (16a/5), (16b/8), (16b/9),
 (17a/6), (19b/10), (19b/9), (20a/13),
 (20a/8), (23a/10), (23b/1), (24a/12),
 (24a/7), (24b/2), (24b/9), (25a/12),
 (27a/2), (27a/8), (27b/5), (28b/7),
 (29a/4), (29b/1), (2b/8), (30a/11),
 (30a/9), (30b/2), (30b/5), (31a/2),
 (31a/4), (31a/5), (31b/10), (32b/1),
 (33a/3), (33b/1), (33b/11), (34a/2),
 (34a/6), (35a/9), (36b/3), (37b/8),
 (40a/4), (40b/8), (41b/8), (42b/3),
 (43b/1), (44a/4), (44b/1), (45a/3),
 (45a/9), (46a/5), (47a/13), (47b/13),
 (48a/3), (49a/4), (49b/3), (51a/11),
 (51b/15), (52b/13), (53b/13), (53b/2),
 (53b/8), (53b/9), (56a/7), (56b/6),
 (58a/13), (58b/6), (59a/5), (59b/7),
 (5a/14), (5b/15), (60a/6), (62b/1),
 (62b/2), (63b/2), (64a/2), (68b/15),
 (68b/2), (69a/1), (6a/1), (6b/15),
 (6b/7), (70b/15), (72b/7), (73b/10),
 (76b/9), (77b/15), (77b/6), (79b/11),
 (80a/11), (81a/12), (81a/7), (83b/10),
 (84a/3), (85a/10), (85a/10), (85b/13),
 (8a/7), (8b/14), (90a/3), (91a/11),
 (91a/15), (91a/9), (92a/13), (92a/8),
 (93a/7), (93a/8), (94a/11), (94a/6),
 (94b/7), (95a/11), (95a/3), (95b/15),
 (96a/10), (96a/15), (96a/8), (97a/4),

(98a/5), (99a/4), (99a/8), (99b/1),
(99b/11), (99b/6), (9a/6), (9b/11),
(9b/15), (9b/2), (9b/4), (75a/11)

s. + yına (106a/10), (12b/7), (139a/8),
(144b/11), (27a/3), (38b/2), (40a/12),
(40b/8), (46b/14), (48a/9), (67b/6),
(86a/4)

s. + yında (101a/7), (101a/9),
(142b/12), (29b/12), (97b/11)

s. + yından (12a/1), (143a/5), (144b/6),
(149b/4), (18a/3), (24a/15), (27b/3),
(28b/11), (30a/7), (30b/8), (31a/8),
(31b/7), (35b/1), (37b/5), (40a/2),
(40b/13), (43b/5), (44a/2), (44b/6),
(46b/11), (46b/3), (49a/8), (60a/4),
(61b/14), (62b/15), (63b/10), (6b/10),
(6b/4), (70b/3), (70b/7), (72a/11),
(72b/2), (75a/9), (83b/14), (86b/13),
(90b/11)

s. + yını (103a/3), (110a/10),
(110b/11), (126b/3), (132b/14),
(138a/1), (144a/12), (144b/11),
(17a/4), (23b/7), (2b/15), (2b/6),
(32a/11), (34b/15), (37a/7), (41a/3),
(43a/2), (44b/13), (44b/2), (45a/8),
(45b/10), (45b/7), (46b/5), (49a/3),
(51b/10), (52a/4), (53a/1), (53b/15),
(54a/2), (54b/6), (5a/13), (60a/11),
(60a/9), (72a/4), (75a/12), (78a/3),
(7a/2), (84a/6), (94b/1), (94b/5),
(1b/10)

s. + yınıu (49a/15), (69b/11)

s. + yıyla (21a/14), (29a/5), (29b/5)

s. + yoşuğıdur (148b/4)

s. + yun (30b/7), (51a/11)

s. + yuğ (118b/13), (118b/13)

[= 640]

su: Su.

s. (32a/8)

[= 1]

su'd: <Ar. Kırkboğum, suut kökü; (*Cyperus rotundus*). Krş. topalak

s. (148b/11)

[= 1]

şūf: <Ar. 1. Sof, yün, yapağı. 2. Yün dokuma.

s. + pāresine (63a/6)

[= 1]

sufundüliün: <Far. Yabani geven.

s. (149b/5)

[= 1]

sulṭān: <Ar. Padişah, hükümdar.

s. + umuz (1b/5)

[= 1]

sulṭān otı: Akça otu, mürver, yer fesleğeni.
(*Mercurialis annua*). Krş. ḫalbüb, ḫalīme.

s. (98a/2)

[= 1]

şulu: 1. Suyu olan, içinde su
bulunan, koyu karşıtı. 2. Suyu çok olan.

s. (109b/6), (51b/1), (6b/7)

s. + balğamı (102b/5), (103b/7),
(61b/14), (98a/5)

s. + cıbanlar (13b/11)

s. + cıbanlara (74b/6)

s. + cıbanları (17a/11)

s. + palğamları (69b/5)

[= 11]

şüm: <Ar. Sarımsak.

s. (76b/4)

[= 1]

şümāk: Bk. sumāk

s. + şuyıla (71a/4)

[= 1]

sumāk: <Ar. 1. Antep fıstığıgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, kabuğu hekimlikte, yaprakları dericilikte kullanılan bir ağaç; (*Rhus coriaria*). 2. Bu ağacın, ekşilik vermek için dövülerek yemeklere katılan mercimeğe benzeyen meyvesi.

s. + ıla (10b/11)

[= 1]

şüret: <Ar. 1. Biçim, görünüş, kılık. 2. Tarz, yol, gidiş. 3. Çare.

s. + i (113a/14), (147a/2), (2a/5), (3b/5), (6b/9)

s. + in (39b/11), (72b/9)

[= 7]

süret: Bk. şüret

s. + in (29a/14)

s. + ini (5b/5)

[= 2]

sürncān: <Far. Sorıncan ağacı; (*Colchicum autumnale*)

s. + a (96b/6)

[= 1]

şuşa-: Su içme gereksinimi duymak.

s.-mağı (6a/3)

[= 1]

şuşad-: Susamasına yol açmak, susuz bırakmak.

s.-ıdır (5b/13), (73b/7)

s.-ur (100a/6), (49a/10), (76b/4), (76b/5), (77a/6), (79b/4), (79b/8), (93b/14), (93b/9)

[= 11]

şuşalıg: Susuzluk.

s. + ı (16b/12)

[= 1]

suşalıg: Bk. şuşalıg

s. + ı (8a/5)

[= 1]

sūsām: <Ar. Susam; (*Sesamum indicum*).

s. + a (81b/12)

s. + ıla (107b/12)

[= 2]

sūsām: Bk. sūsām

s. + a (145b/15)

[= 1]

sūsān: Bk. sūsen

s. + a (33b/14)

[= 1]

şuşat-: Bk. şuşad-

s.-maz (77a/6)

[= 1]

şūsen: Bk. sūsen

s. (53a/14)

s. + kökidür (45b/1)

s. + yağıyla (34a/3), (91b/14)

[= 4]

sūsen: <Far. Susam çiçeği, zambak; yaprakları kılıç biçiminde, çiçekleri iri ve mor renkli, güzel görünümlü ve kokulu, çok yıllık bir süs bitkisi; (*İris germanica*).

s. (115b/12), (117a/7), (123a/3), (38b/8), (62b/10)

s. + dür (115b/1), (37a/8)

s. + e (38a/2)

s. + ile (56a/9)

s. + ün (116a/7)

[= 10]

şuşıgır: Bk. şu şıgırı

s. + etin (79a/7)

[= 1]

şu şıgırı: Manda, dişi manda.

s. + dur (79a/5)

s. + nuñ topuğınun (55a/8)

s. + toynağını (54b/13)

[= 3]

sūst: Bk. sust

s. (11a/9)

[= 1]

sust: <Far. Gevşek, güçsüz, işlevini yapamaz.

s. (126a/6), (13a/13), (16a/13), (61a/13), (64b/6), (71a/8), (77b/1), (79a/4)

s. + eyler (100b/6), (59a/4), (7b/15)

s. + olmasına (13b/6)

s. + olmaya (108a/15)

s. + olmuş (108b/7), (96b/13)

[= 15]

sustlūg: <Far. Gevşeklik, güçsüzlük.

s. + ın (108b/7), (92a/14), (38b/5)

s. + ına (111a/13), (114b/8), (118a/2), (121b/10), (125b/12), (128a/9), (128a/9), (129b/6), (30b/4) (133a/15), (139b/1), (39b/15), (58a/1), (75b/5), (78a/8), (83b/15), (90b/1)

s. + ını (29a/8)

[= 21]

sustlūg: Bk. sustlūg

s. + a (43b/9)

s. + ı (56a/12), (58a/4), (70b/14), (95a/6)

s. + ın (129b/8)

s. + ına (110a/5), (68b/15)

s. + ını (56b/12)

[= 9]

şusuzlūg: Bk. şusuzlūg

s. + ı (29a/13), (33a/2), (52a/9), (7b/10)

[= 4]

susuzlūg: Bk. şusuzlūg

s. + ı (95a/8)

[= 1]

susuzlūg: Bk. şusuzlūg

s. + ı (107a/5), (143b/5), (47a/5), (52b/15)

[= 4]

şusuzlūg: 1. Susuz olma durumu, kuraklık. 2. Susamış olma durumu.

s. + ı (107b/2), (108a/6), (108b/12), (47a/9), (52a/13), (69b/12), (70a/9), (73b/6), (77a/14), (96b/5)

s. + ın (77b/8), (89a/10)

s. + ına (71a/8)

[= 13]

şu teresi: Su teresi; (*Nasturtium officinale*).

s. (35a/13), (37a/5), (52b/6)

s. + dür (80a/1)

s. + ne (15b/7), (37b/12)

s. + yaprağına (35a/13)

[= 7]

su teresi: Bk. şu teresi

s. (67a/10)

[= 1]

su'üd: <Ar. Aksırtıcı ot, burun otu olarak da bilinen bir ot; (*Achillea ptarmica*). "su'üt".

s. (149a/7)

[= 1]

şüci: Bk. süci

s. + den (109a/8)

s. + sirkesinün (75a/3)

[= 2]

süci: Şarap.

s. (102b/8), (120a/1), (140b/10),
(142b/4), (35a/15), (45b/6), (91b/4)

s. + de (117b/2)

s. + den (24a/8)

s. + dür (108a/9)

s. + hoşusına (33b/14)

s. + le (37b/1)

s. + sirkesiyile (135b/2), (135b/3)

s. + ye (90a/14)

s. + yi (90a/15)

s. + yile (119b/1), (123a/6), (129a/8),
(139a/14), (139b/5), (145b/4),
(44a/11), (54b/10), (57b/6), (64a/13),
(76a/13), (87b/12), (88a/14), (88b/2),
(90a/4), (9a/8)

[= 32]

süd: Süt.

s. (105b/13), (130a/5), (142b/4),
(36a/2), (41a/13), (42a/5), (63b/14),
(90b/6)

s. + den (35a/15), (71a/3)

s. + e (130a/6), (55b/14), (71a/2),
(74a/9)

s. + i (105b/14), (108b/8), (130a/6),
(82b/2), (99a/7)

s. + idür (25b/7), (78b/15)

s. + ile (104a/2), (10b/9), (121b/15),
(34a/13), (45b/13), (55a/3), (56a/3),
(57a/8), (77a/11), (79a/3), (83b/7),
(99a/15)

s. + in (35a/14), (58a/11), (74a/15),
(74a/9), (74b/1), (82b/5), (85a/10),
(92a/1)

s. + ine (111b/7)

s. + iyile (10b/10), (10b/10), (10b/9),
(11a/1), (146a/5), (146b/3), (14a/3),
(18a/2), (25b/12), (28a/5), (87a/11),
(89a/7)

s. + leri (79b/11)

s. + üyile (24a/6)

[= 56]

südçürügi: 1.Lor. 2.Çökelek, peynir.
3.Kesilerek pıhtılaşmış süt.

s. + yile (24a/6)

[= 1]

südd: Bk. Süd.

s. (10b/4), (61a/2), (63b/13), (69a/6),
(69a/7)

[= 5]

südde: < Ar. Peklik; mide dolgunluğu; çeşitli
organlarda görülen tutkunluk.

s. (32b/7)

s. + den (141b/6), (92b/12)

s. + ler (57b/9), (70b/11), (93b/12)

s. + lere (44b/13)

s. + leri (107b/2), (115b/8), (116b/2),
(121b/9), (124b/15), (125a/2),
(125a/6), (133b/10), (134b/6),
(135b/10), (137b/1), (13b/14), (13b/8),
(145a/6), (148a/14), (14a/12), (20a/15),
(24b/11), (25b/1), (26b/15), (30a/5),
(34a/7), (40a/9), (43b/15), (44a/4),
(47a/12), (51a/5), (57b/10), (57b/14),
(57b/3), (68b/5), (77b/8), (83b/8),
(84a/1), (86a/6), (99b/14)

s. + lerin (116b/3), (118b/1), (123b/12),
(123b/3), (124b/2), (125a/4),
(127b/10), (128a/1), (133a/6),
(133b/7), (134a/11), (19b/14), (21b/3),
(32b/10), (33a/1), (3a/1), (40b/15),
(42a/13), (46a/12), (59a/7), (64b/10),
(68b/3), (69b/7), (81a/5), (84a/4),
(84b/12), (94a/2), (99a/5), (99a/9),
(99b/12)

s. + lerinden (107b/11)

s. + tönüduğın (97b/3)

s. + yi (46b/11), (59a/11), (6a/10),
(8a/15)

[= 79]

süddeg: Bk. südük

s. + i (13b/6), (8b/11)

[= 2]

südd otı: Vercina süt otu; (*Polygala*) Krş.
bülügân.

s. (63b/13)

[= 1]

süddük: Bk. südük

s. + tamladığına (78a/9)

s. + tütulmasına (78a/1)

[= 2]

südüg: Bk. südük

s. + i (121b/15), (12a/6), (130b/2),
(133b/10), (13b/13), (14a/10), (19a/4),
(20b/1), (32b/7), (32b/9), (36a/11),
(42b/6), (45a/4), (65a/15), (65a/6),
(65b/1), (65b/4), (68b/11), (70b/8),
(76b/6), (77a/3), (78a/5), (79a/2),
(80a/8), (80b/10), (81a/6), (84b/11),
(86a/6), (87b/7), (90a/2), (91b/9),
(93a/2), (93b/11), (93b/8), (96a/13),
(97b/10), (99a/7), (99a/8), (99b/9),
(9a/12), (9a/8)

s. + in (65b/5), (65b/7), (65b/8),
(65b/9), (66a/1), (66a/2), (66a/2),
(66a/3), (83b/5)

s. + ini (65a/13), (65b/1)

s. + inüğ (65a/14)

s. + üğden (65b/14)

[= 54]

südük: Sidik, idrar.

s. (148a/11), (81a/14), (85b/5)

s. + dutulmasına (123a/3)

s. + göyündüğüne (119a/5)

s. + göyünmesine (15a/2)

s. + ile (133a/5), (65b/3)

s. + tamladığını (90b/10)

s. + tamladığına (96b/1)

s. + tamlamasın (77b/10), (92a/10)

s. + tutulduğunu (148a/8), (80b/7)

s. + tutulduğuna (121a/5)

s. + tutulmasına (123a/8), (145b/3),
(85a/15), (94a/8)

s. + zahmetin (133a/3)

[= 20]

süglün: Sülün kuşu; (*Phasianus colchicus*). Krş. tezrüc.

s. + dür (69b/1)

[= 1]

sügü: Buzağı.

s. + burnına (17a/14)

[= 1]

süheyl: < Ar. Semânın güney yarım küresinde bulunan Sefîne-i Nuh burcundaki parlak ve büyük bir yıldızın adı, fr. canopus. Yemen'den daha iyi görüldüğü için buna "Süheyl-i Yemânî" de derler.

s. + yıldızına (83b/9)

[= 1]

sükür: < Ar. Sarhoşluk. "sekr"

s. + i (35b/1)

[= 1]

süleymân: Kuran-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerden biri.

s. + peygâmberiün yüzüğü (146b/15)

[= 1]

süleymân peygâmbere ağacı: Adam kökü, adam otu; (*Mandragora officinalis*). Krş. sirâcü'l-kuṭrub

s. (146b/14)

[= 1]

sülüg: Bk. sülük

s. + i (107a/1), (35a/11), (35a/12),
(35a/7), (35a/8), (35a/9), (56b/6),
(5b/10), (64b/9), (70a/4), (70a/5),
(77b/7), (97b/3)

[= 13]

sülük: Sülüklerden, tatlı sularda yaşayan, vücudunda yirmi iki sindirim kesesi olduğu için bir kezde ağırlığının sekiz katı kan emebilen, halk arasında bazı kan hastalıklarının tedavisinde yararlanılan hayvan; (*Hirudo medicinalis*).

s. (41b/8), (5b/10)

s. + leri (76b/3)

[= 3]

sümükli: 1. Sümüğü olan. 2. Burnundan sürekli sümük akan.

s. + kırt (98a/15)

[= 1]

sümbür-: Besili, yağlı bir duruma getirmek, semirtmek.

s.-ür (41a/7)

[= 1]

sünüg: Bk. sünük

s. + e (16a/14)

s. + i (69b/15), (70a/1)

s. + ine (88a/8)

[= 4]

sünük: Kemik.

s. + lere (78b/2)

s. + lerin (79b/1)

s. + ler şınuğına (62b/1)

s. + okların (74b/7)

s. + şavuşduğına (55a/15)

s. + şınuğına (109b/5), (116b/12)

s. + şavuşduğı (102a/3)

[= 8]

sünbil: Bk. sünbül

s. (136a/10)

[= 1]

sünbül: < Far. Sümbül, soğanlı, kuvvetli kokulu, çiçekli bir bitki; (*Hyacinthus orientalis*).

s. (118a/5), (119a/14), (119a/9), (119b/3), (22a/7), (26b/2)

s. + ile (87a/1)

[= 7]

sünbül-i rûmî: < Far.-Ar. Nardin adıyla da bilinen bir çiçek; (*Nardus stricta*).

s. (117b/5), (118a/3)

s. + yağıdur (117b/13)

[= 3]

sünger: < Gr. 1. Genellikle denizlerde bir yere tutunarak koloni durumunda yaşayan, çok hücreli ilkel hayvan. 2. Bu hayvanın temizlik işlerinde kullanılan, suyu fazlaca çeken esnek iskeleti. Krş. isfencü'l-baḥrî.

s. (88a/14)

s. + dür (18a/9)

s. + i (106b/13), (106b/3)

s. + ile (106b/10)

[= 4]

sünger taşı: Sünger taşı. Krş. ḥacerü'l-isfenc.

s. (88a/14)

[= 1]

sünnet: < Ar. Erkek çocukta, erkeklik organının ucundaki derinin çepeçevre kesilmesi.

s. (28b/13), (50a/9)

[= 2]

şür-: Yaymak, dökmek, serpmek.

s.-seler (53b/8)

[= 1]

şür-: Devam etmek.

s.-e (24b/2)

[= 1]

sür-: Kovmak, uzaklaştırmak, gidermek.

s.-e (25a/4)

s.-er (25b/2)

[= 2]

sür-: Dokundurmak, değdirmek, sürmek.

s.-e (68a/13), (68a/13)

s.-eler (110a/14), (138a/4), (69a/11)

s.-er (134b/3)

s.-e süre (68a/13)

s.-me (17b/11)

s.-se (106a/10), (5a/2), (71b/13)

s.-seler (101b/13), (105b/9), (106b/6),
(106b/6), (109b/8), (10a/13),
(111a/15), (124b/2), (12a/11),
(12a/13), (131a/10), (131a/12),
(131a/2), (131a/4), (131a/5), (132a/1),
(138a/3), (140b/3), (141b/7),
(142b/14), (144a/8), (146b/12),
(147b/6), (19a/8), (23a/4), (23a/8),
(34a/3), (3b/11), (43b/5), (44a/15),
(4b/9), (51b/6), (56a/12), (5a/14),
(5a/4), (5a/5), (71a/15), (75b/11),
(76a/1), (76a/8), (79a/10), (86b/11),
(94b/9), (95a/13), (95b/1), (99b/6),
(99b/7)

s.-üb (92a/2)

[= 59]

sürme: Sürme, kirpik diplerine sürülen siyah boya.

s. (106a/11), (128b/5), (137a/10),
(138b/7), (20a/3), (28b/1), (56b/1),
(64b/3), (7b/1), (7b/7), (87b/1),
(91a/3), (96b/15), (98b/2)

s. + çekseler (144b/11)

s. + edüb (13b/15), (5b/2)

s. + etseler (103b/9), (105b/1),
(105b/6), (106a/5), (110b/10),
(122a/10), (132a/4), (136b/13),
(137b/9), (139a/13), (139b/3),
(139b/8), (141b/15), (142b/13),
(146b/13), (18a/13), (23a/1), (3b/11),
(48b/7), (55a/9), (67a/5), (71b/1),
(71b/2), (87a/4), (89a/2), (89b/6),
(90a/11), (90a/6), (93a/12), (95a/4)

s. + eyleseler (100a/3)

s. + lere (134a/9), (137a/10), (144b/11)

[= 51]

süst: Gevşek, güçsüz; geç.

s. + ligine (13a/4)

[= 1]

süstendām: Cinsel gücü olmayan erkek, iktidarsız.

s. (10a/4), (19b/8), (25a/8)

s. + a (122b/6)

s. + bağrılarına (78a/12)

s. + kişilere (114a/8), (114b/15),
(116b/13), (19a/8)

s. + kişileri (107b/9), (38a/14)

s. + kişiye (89b/1)

s. + lara (115a/12), (117b/5), (118b/8),
(120b/12), (122a/15)

s. + ları (59a/9)

s. + laruñ (38b/4)

[= 19]

süyündür-: Sönmek, parlaklığı gitmek.

s.-ürler (88a/6)

[= 1]

süz-: 1. Bir sıvıyı, içindeki katı maddelerden ayırmak için bez veya delikli bir kaptan geçirmek. 2. Bazı sıvıların yoğunlaşmasına yol açan, katı ve tortulu maddeleri bu sıvılardan ayırmak.

s.-eler (101a/10), (101a/8), (113b/1),
(116a/15), (116a/8), (116b/10),
(116b/5), (116b/9), (117b/1),
(118b/14), (119a/11), (119b/1),
(119b/4), (120a/11), (122b/5),
(126a/13), (126a/4), (127a/1),
(128b/3), (17a/10), (25a/12), (29b/14),
(31b/10), (33a/3), (62a/2), (84a/5)

s.-er (58a/11)

s.-seler (103a/5), (108a/4), (10a/7),
(112b/3), (146a/10), (42b/8), (75a/2),
(8a/7)

s.-üb (106a/6), (115a/15), (115a/8),
(116a/15), (117a/7), (117b/3),
(117b/8), (118a/12), (118a/4),
(118a/6), (118b/4), (121a/6), (122a/7),
(146a/9)

[= 49]

süzeg: Süzgeç, sıvıları süzmekte kullanılan gereç.

s. + i (58a/10)

[= 1]

-Ş-

şāf: <Far. Fıtıl, çeşitli hastalıklarda, makattan kullanılmak üzere hazırlanmış fıtıl.

ş. (102b/1), (104b/11), (114a/13),
(117b/15), (132b/4), (140b/9),
(150a/4), (21a/8), (21b/8), (32a/8),
(33a/12), (34a/8), (36a/5), (38a/8),
(44a/14), (44a/3), (53b/10), (55b/15),
(56a/11), (57a/6), (70b/8), (78a/10),
(78b/1), (7b/4), (83b/1), (84a/1),
(87a/15), (90b/8), (91b/14), (95b/5),
(98a/7), (99a/3), (9b/7)

ş. + cuğazın (96a/7)

ş. + édüb (13a/8), (23a/13), (24b/2),
(61b/13), (63a/12)

ş. + étseler (123b/5), (143a/4), (35b/7),
(78b/11), (96a/7)

ş. + eyleseler (25b/13)

ş. + eyleyüb (5b/1)

ş. + ına (101a/4)

ş. + lar édüb (27a/1)

ş. + lara (131a/7)

[= 49]

şāhdāne-i berri: <Far. Yabani kenevir tohumu;
(*Cannabis sativa*). Krş. ḥabbü's-sümne.

ş. (86b/8)

[= 1]

şāhtere: < Far. Şahtere otu; (*Fumaria officinalis*).

ş. (21a/6)

ş. + yaprağına (149a/14)

ş. + yile (58b/10)

[= 3]

şāhterec: Bk. şāhtere

ş. + ile (13b/9)

[= 1]

şakākul: < Ar. Yabani havuç, kara kök, mühr-i süleyman; (*Pastinaca sativa*). Krş. cümcüm, zāfisi.

ş. (130a/15), (83a/1)

[= 2]

şakāyıkū'n-nu'mān: < Ar. Gelincik çiçeği; (*Papaver rhoeas*).

ş. + a (85b/10)

[= 1]

şakīka: < Ar. Migren, yarım baş ağrısı.

ş. + ağrısın (118a/2)

ş. + ya (120b/11), (121b/8), (122b/3), (61a/15)

ş. + zaḥmetine (101b/5), (71b/10)

[= 7]

şalgām: < Far. Şalgam; (*Brassica rapa*).

ş. + toḥmınun (67b/6)

[= 1]

şalgamek: < Far. Domuz topalağı, kırkboğum otu, suut kökü; (*Cyperus rotundus*).

ş. (43b/15)

[= 1]

şām: Suriye'de bir şehir.

ş. + vilāyetinde (69b/14)

[= 1]

şarā: < Ar. Kurdeşen hastalığı.

ş. + zaḥmetine (28a/11)

[= 1]

şarāb: < Ar. Şurup.

ş. (108a/12), (108a/13), (108b/1), (108b/10), (108b/2), (108b/3), (108b/4), (108b/6), (108b/9), (14b/10), (16a/8), (23b/15), (26a/3), (35b/1), (42b/5), (52b/8), (54b/3), (62a/1), (89a/4), (91b/5)

ş. + a (105b/11), (116a/13), (16a/4), (30b/1), (37a/3), (45a/8), (88a/4)

ş. + dan (127b/13), (14b/11), (19b/12)

ş. + ı (108a/14), (11a/14), (122a/8), (125b/4), (134a/10), (14a/8), (14b/9), (14b/9), (17a/10), (20a/5), (29b/9), (31b/4), (33a/1), (58b/14), (62a/3), (70b/4), (95a/5)

ş. + ıla (100a/10), (100a/12), (101b/2), (103a/7), (104a/10), (104b/10), (104b/13), (109b/14), (110a/4), (110a/8), (110a/9), (110b/3), (111a/11), (111a/7), (113b/6), (115b/10), (11a/9), (11b/11), (121b/15), (129a/7), (12b/9), (130a/1), (130b/5), (130b/6), (131b/13), (131b/8), (132a/9), (133a/8), (134a/5), (139b/15), (13a/5), (140a/4), (140b/2), (141b/4), (142b/9), (144a/2), (145a/4), (146a/3), (146a/7), (148a/9), (149b/12), (15b/15), (15b/3), (16a/5), (17a/3), (17b/1), (18a/11), (19b/11), (20a/5), (20a/6), (20a/7), (20b/9),

(22b/10), (23a/13), (24b/3), (27b/1),
(27b/2), (2b/10), (30b/11), (30b/15),
(32a/1), (33b/5), (34a/10), (35a/3),
(35b/11), (35b/4), (36a/8), (36a/9),
(36b/1), (36b/3), (36b/6), (37a/14),
(37a/3), (37b/3), (38a/14), (39b/4),
(39b/6), (40b/6), (41b/3), (42a/3),
(42a/9), (43b/14), (43b/6), (43b/9),
(44a/10), (44a/4), (45a/15), (45a/5),
(45b/2), (47b/4), (4a/5), (4a/8),
(50b/12), (53a/15), (54a/11), (58a/13),
(59a/10), (59b/14), (5a/14), (60b/1),
(60b/4), (63b/1), (63b/11), (63b/12),
(63b/4), (64a/11), (64a/2), (67b/7),
(6a/14), (74a/5), (76b/6), (78a/8),
(78b/4), (83b/13), (86a/11), (86a/15),
(89b/8), (8a/13), (8a/14), (91a/9),
(93a/15), (93a/3), (94a/9), (97a/15),
(97b/5), (98b/9), (31b/15), (44a/6),
(44a/7), (60a/15), (61b/11), (78a/4)

ş. + ına (49a/3)

ş. + ını (24a/1)

ş. + ıyla (121b/11), (63a/5)

ş. + uñ (25a/13)

[= 184]

şarāb-ḥ̣ar: < Ar. Şarap içen.

ş. (18b/14)

[= 1]

şarāb-ı afsentīn: Afsentin şurubu.

ş. (25a/10)

[= 1]

şarāb-ı anūmālī: Anumali şurubu.

ş. + yile (66a/12)

[= 1]

şarāb-ı renḥān: Bk. şarāb-ı reyḥān

ş. (80a/8)

[= 1]

şarāb-ı reyḥān: Reyhan şurubu.

ş. + ı (128a/6)

ş. + ı (128a/13)

[= 2]

şarāb-ı unumālī: Bk. şarāb-ı anūmālī

ş. + yile (142a/6)

[= 1]

şarāb-ı uşuḥuṭūs: Karabaş otu şurubu.

ş. + ı (14b/9)

[= 1]

şarāb-ı verd: Gül şurubu.

ş. + ile (8a/1)

[= 1]

şarābü'l-ās: Mersin şurubu.

ş. (17a/8)

[= 1]

şarab: Bk. şarāb

ş. + ıla (5a/4)

[= 1]

şarāp: Bk. şarāb

ş. + ıla (113b/12)

[= 1]

şeb: < Ar. Şap.

ş. (138a/10), (138a/5), (138b/4)

[= 3]

şeffâf: <Ar. Saydam, içinden, bakışın ve ışığın geçmesine mani olmayan cisim.

ş. (109b/7), (87b/9)

[= 2]

şeftâlû: <Far. Şeftali; (*Persica Vulgaris*).

ş. (111b/11)

ş. + çekirdeği içinün yağıdur (123b/2)

ş. + dur (111b/10)

ş. + kokusına (57b/13)

ş. + yağıyla (123b/8)

[= 5]

şehr: <Far. Şehir.

ş. + lerde (8b/5)

[= 1]

şehvet: <Ar. Cinsel istek, kösnü.

ş. + ârzûsın (132b/4)

ş. + i (99b/1)

[= 2]

şeker: <Far. Şeker.

ş. (108a/5), (109a/5), (10b/6), (11a/1), (21a/12), (29b/3), (31b/10), (31b/8), (40a/12), (56b/14), (58a/8), (59a/5), (6b/12), (86b/11), (8a/9)

ş. + den (69b/12)

ş. + i (109a/6)

ş. + ile (14a/5), (14b/7), (25a/12), (29b/15), (34a/15), (3a/11), (48a/7), (7a/2), (82b/9), (8a/7)

ş. + le (105a/5), (134a/14), (137b/3), (33a/4), (49b/1), (58b/11), (58b/9), (81b/4)

[= 35]

şeksüz: <Ar. Şüphesiz.

ş. (2a/12)

[= 1]

şenber: <Ar. “hıyār şenber” Hıyarçember, acur; (*Cassia fistula*).

ş. (48a/11)

[= 1]

şerā: <Far. Kurdeşen, ciltte çeşitli sebeplerle oluşan kaşıntılı döküntü, alerji döküntüleri.

ş. + zahmetine (140b/4), (53a/7), (53b/5), (74b/3)

ş. + zahmetlerin (72b/6)

[= 5]

şerbet: <Ar. Şurup.

ş. + i (100b/11), (150a/11), (24a/3), (24a/4), (69b/13), (73a/13), (84b/15), (86a/15), (90b/4)

ş. + in (38b/15)

ş. + inün (58b/10)

ş. + ler (90b/3)

ş. + lere (92b/5)

[= 13]

şeşil-: Bağlı çözülmek.

ş.-e (135a/15), (18b/7)

[= 2]

şeyātīn: <Ar. Şeytanlar.

ş. + den (147b/7)

[= 1]

şıra: Bk. şırā

ş. (117b/7)

ş. + nuṣ (86b/3)

ş. + yı (108b/6), (86b/3)

ş. + yıla (117b/6)

[= 4]

şirā: <Far. 1. Henüz mayalanmamış üzüm suyu. 2. Bazı meyve ve sebzelerin özü.

ş. (17a/9), (29a/7)

ş. + ya (14a/11), (29a/7)

ş. + yıla (40a/13)

[= 5]

şifā: <Ar. Hastalıktan iyileşme, sağalma.

ş. (26a/10), (26a/11)

ş. + bula (104a/13), (145a/14),
(30a/10), (65b/15), (69a/13), (81b/4),
(82a/5)

ş. + buldı (26a/11), (31b/6), (65b/15)

ş. + buldılar (26a/12)

ş. + bulurlardı (15a/5)

ş. + ola (105a/12)

[= 15]

şikār: <Far. 1. Av. 2. Avlama. 3. Avlanan hayvan.

ş. + êtdükleri (27b/11)

[= 1]

şil: 1. Şaşı. 2. Çapak.

ş. (71b/6), (71b/7)

[= 2]

şimdiki: İçinde bulunulan anda olan veya yapılan, bu andaki, bu zamandaki.

ş. + zamānda (7a/4)

[= 1]

şimşīr: <Far. Şimşir ağacı; (Buxus sempervirens). Krş. baķas.

ş. + ağacıdur (52b/1)

[= 1]

şinḥuyār: <Far. Yeşil ve büyük bir cins hıyar, acur; (*Cucumis anguria*). Krş. ḥıyār.

ş. + dur (112a/3)

[= 1]

şirlūgān: Bk. şīrlūgān

ş. (42a/14), (106a/2), (121a/10),
(121a/5), (121b/2), (122b/10),
(86b/11), (91b/3)

ş. + yağı (41b/12)

ş. + yağına (121b/12)

ş. + yağını (125a/11)

ş. + yağınun (120b/15)

[= 12]

şīrlūgān: Bk. şīrlūgān

ş. (118b/10)

ş. + ıla (120b/6), (64b/12)

ş. + ıyla (119a/1)

[= 4]

şirlüğān: <Far. Şırlağan, susam yağı.

ş. + a (17a/6)

[= 1]

şirlüğān: Bk. şirlüğān

ş. + yağırıyla (3a/8)

[= 1]

şirlüğān: Bk. şirlüğān

ş. (102a/8)

[= 1]

şirlüğun: Bk. şirlüğān

ş. + yağın (38b/8)

[= 1]

şış: Şış, ur.

ş. (65b/3)

ş. + e (131a/7), (139a/9)

ş. + i (108a/8), (39a/10)

ş. + in (130a/9), (19a/2), (57b/2),
(59a/13), (77b/13), (97a/13)

ş. + inden (141b/5)

ş. + ine (104b/9), (105b/7), (112a/15),
(114a/12), (117a/8), (118a/7), (119a/6),
(122a/4), (123a/5), (123b/4),
(131b/13), (133b/1), (134a/3),
(136b/1), (136b/2), (138a/15),
(143a/7), (25a/6), (30b/6), (33a/15),
(41b/3), (51b/7), (60b/2), (70b/12),
(75b/4), (75b/6), (81a/8), (82b/7),
(90a/15), (92a/7), (94b/2), (95a/1),
(95a/15), (95a/2), (95b/11), (95b/7),
(96a/4), (99b/7)

ş. + ini (109b/10), (17a/8), (43b/9),
(92a/7), (93b/4), (98b/5)

ş. + lerden (119b/14)

ş. + lere (100a/14), (100b/8), (100b/8),
(101a/1), (101b/10), (102a/7),
(102b/15), (103a/4), (104a/15),
(104a/3), (104a/5), (104b/11),
(104b/8), (104b/9), (105a/11),
(105a/9), (106a/7), (108a/3), (109b/3),
(109b/9), (10a/15), (110a/8), (110a/9),
(112a/7), (112b/15), (112b/9),
(113b/2), (114a/14), (114a/9),
(115b/7), (116b/13), (116b/6), (11a/6),
(11b/12), (120a/7), (120b/14),
(121b/7), (122a/4), (122b/12),
(125a/4), (126b/6), (126b/9),
(128b/14), (129a/5), (12a/4), (12a/9),
(131a/14), (133b/5), (133b/9),
(138a/2), (139b/3), (140a/1), (140b/6),
(142b/14), (142b/15), (142b/9),
(143b/11), (144a/6), (144a/9),
(145b/11), (145b/6), (146b/1),
(148b/6), (15a/1), (15a/15), (15b/8),
(16a/7), (18a/4), (19a/1), (19a/15),
(19a/6), (19a/9), (22b/13), (25b/6),
(26b/13), (27b/1), (27b/6), (27b/7),
(28b/6), (28b/8), (29a/10), (2b/4),
(30a/6), (31b/14), (32a/9), (33a/6),
(33b/12), (34b/2), (37a/11), (37a/12),
(37b/11), (37b/14), (37b/2), (37b/2),
(38a/10), (3a/4), (40a/13), (40a/14),
(41a/12), (41a/14), (41a/5), (41a/9),
(42a/4), (47a/1), (47a/2), (47b/1),
(47b/3), (47b/9), (48a/2), (50a/13),
(51a/4), (51b/13), (52b/12), (52b/9),
(53b/5), (53b/5), (54a/10), (55a/10),
(55b/11), (57a/10), (57a/13), (57a/4),
(58b/1), (58b/3), (59a/10), (59a/3),
(59b/11), (59b/11), (5a/12), (60a/14),
(62b/14), (62b/14), (63a/11), (63b/4),
(66a/9), (67a/1), (67a/2), (67a/4),
(69a/5), (6a/8), (70b/7), (70b/9),

(72a/5), (72a/6), (73a/2), (73b/13),
(73b/2), (74a/2), (74a/3), (75b/4),
(76a/13), (76a/14), (79a/12), (79a/15),
(7b/9), (82a/1), (82b/6), (86a/10),
(86a/3), (92a/12), (93b/3), (94a/11),
(94b/1), (95b/10), (95b/13), (96a/3),
(98a/12), (98a/4), (98b/12), (99a/1),
(99a/11), (99a/2), (99a/3), (99a/4),
(9a/4), (9a/6), (9b/10)

ş. + leri (112a/14), (115b/2), (118b/9),
(136b/6), (84a/11), (8b/12)

ş. + lerin (112b/4), (115b/8), (135a/5),
(139b/8), (23b/3), (36b/14), (49b/11),
(66a/13), (85a/14), (8a/1), (8a/2)

ş. + lerine (119b/12), (119b/13),
(123a/2), (125a/3), (128b/15),
(139b/7), (13a/12), (15a/12), (16b/2),
(23b/2), (24a/12), (33b/4), (38b/1),
(45b/11), (48a/1), (50b/9), (55a/11),
(66b/14), (70b/11), (78b/14), (79b/7),
(83b/5), (84a/8), (88b/6), (94a/8),
(94b/4)

ş. + lerün (81b/8), (98a/13)

ş. + yerlere (106b/14)

[= 280]

şiş-: Vücudun bir yeri içine yabancı bir maddenin girmesiyle veya başka bir etkiyle gerilmek, kabarmak, şişmek.

ş.-dügün (106b/4)

ş.-dügine (100b/9), (41b/1), (59a/12),
(66b/4), (68a/5)

ş.-dügini (148b/6)

ş.-en (105a/15), (139a/10), (22b/7),
(39a/9), (45b/7), (60b/2), (65b/13),
(81b/3)

ş.-en emceklere (88b/4)

ş.-megine (13a/3)

ş.-mekden (104b/5)

ş.-mişe (19b/2)

ş. + miş hāyayı (99b/10)

[= 20]

şişe: <Far. 1. İçerisine sıvı konulan, cam veya plastikten yapılmış, dar ağızlı uzun kap. 2. Bu kabın aldığı miktarda olan.

ş. (118b/11)

ş. + ye (126a/12), (128b/7)

[= 3]

şişek: 1. İki yaşındaki koyun. 2. Kuzulama dönemine girmiş veya doğurmuş koyun.

ş. + etiyile (81b/3)

[= 1]

şişi: Bk. şişe

ş. + ye (118b/11)

[= 1]

şişlü: Şiş olan.

ş. (77b/13), (77b/2)

[= 2]

şişür: Şişkin bir duruma getirmek.

ş.-meye (138a/14)

[= 1]

şol: Şu.

ş. (103b/5), (104a/4), (107b/13),
(108b/4), (108b/5), (112a/10),
(113a/15), (118b/4), (11a/11),
(121b/2), (126a/15), (126a/2),

(126b/14), (126b/4), (127a/1),
(138a/4), (138a/8), (138b/4),
(139a/11), (13b/11), (140b/15),
(141a/11), (145a/13), (147a/5),
(17a/10), (17a/9), (17b/3), (1b/7),
(21a/9), (22a/7), (23a/14), (28b/10),
(29b/14), (2a/13), (35a/15), (38a/11),
(39a/2), (3a/10), (41a/13), (42a/11),
(42b/10), (5a/5), (61b/3), (68b/12),
(6b/14), (6b/7), (74b/6), (79a/11),
(7a/13), (7b/2), (7b/5), (87b/15),
(91b/5), (91b/7), (95a/13), (9a/1),
(9a/14), (9a/15), (9a/2), (9a/3)

[= 60]

şörbā: <Far. Çorba.

ş. (146a/12)

ş. + sı (54a/5)

ş. + sın (101a/15), (101a/5), (106a/4),
(62a/3), (89b/5)

ş. + ya (10a/1)

[= 8]

şörvā: Bk. şörbā

ş. + sıla (146a/6)

ş. + sın (3a/2)

ş. + sından (14b/14)

[= 3]

şöyle: Şöyle.

ş. (116a/15), (116b/14), (120a/13),
(140b/10), (1b/5), (62a/4)

[= 6]

şu: Şu.

ş. (118b/14)

ş. + ға (66b/8)

[= 2]

şu'le: <Ar. Alev, yalım.

ş. (148a/4)

[= 1]

şu'len-: Yanmak, alevlenmek.

ş.-ür (148a/4)

[= 1]

şükür: <Ar. 1. Tanrı'ya duyulan minneti dile
getirme. 2. Mutlu bir olay veya durumdan,
yapılan bir iyilikten duyulan hoşnutluğu
bildirme.

ş. (134b/4)

ş. + édüb (1b/2)

[= 2]

şürü: <Ar. Başlama.

ş. + étdük (1b/3)

[= 1]

-T-

tā: <Far. Ta, bir şeye, bir yere doğru.

t. (106a/3), (108a/15), (113b/10),
(118b/13), (122a/13), (127b/1),
(138a/6), (138b/6), (149a/5), (33b/6),
(34b/5), (44a/13), (4b/14), (4b/15),
(4b/9), (54a/7), (71a/5), (71a/7),
(84a/5), (8a/4)

[= 20]

ta'accüb: <Ar. Şaşıрма, şaşakalma.

t. + étdüm (148a/4)

[= 1]

ṭaʿām: < Ar. Yemek, yiyecek.

t. (100a/9), (10b/8), (21b/6), (37a/4),
(49a/10), (49b/7), (86a/12), (8a/6),
(98a/10), (5b/12)

t. + a (1b/13)

t. + ārzūsın (109a/1)

t. + da (4b/1)

t. + dan (21b/6), (61a/8), (85b/11),
(8a/2)

t. + ı (108b/9), (133a/11), (137a/15),
(137b/11), (21b/3), (42a/11), (85a/13),
(85b/12), (6a/9)

t. + ıla (94a/12)

t. + iştahāsın (37a/5)

t. + ortasında (99b/15)

[= 29]

ṭaban: Taban, ayağın alt yüzü, aya.

t. + a (106a/9), (125b/7)

t. + altına (84b/9)

t. + dağı (108a/2)

t. + ına (120a/2)

t. + ların (46b/9)

[= 6]

ṭabğ: < Ar. Sepilemek, onarmak, tabaklamak..

t. + eder (95a/8)

[= 1]

ṭabīʿat: < Ar. Yaratılış, huy, karakter.

t. + ı (12a/5), (14a/6), (32b/3), (47a/5),
(52a/7), (69b/10), (69b/12), (81a/9),
(86b/14), (9a/11)

t. + ların (46b/14)

[= 11]

ṭabīb: < Ar. Tabip, hekim.

t. + ler (82b/11)

[= 1]

ṭağ: Dağ.

t. + da (144b/15)

t. + erügi (8a/10)

t. + larda (130a/15), (130b/9), (147a/5),
(1b/8), (27b/8), (2b/1), (33b/14),
(34b/9), (64a/1), (64a/7)

t. + larında (121b/3)

[= 13]

ṭağar: 1. Ağzı geniş, büyük toprak küp. 2.
Topraktan yapılmış kavanoz, çömlek.

t. + a (115b/12), (116a/14)

[= 2]

ṭağayyür: < Ar. 1. Değişme, başkalaşma. 2.
Rengi değişme. 3. Bozulma, kokma.

t. + olmaya (10b/9)

[= 1]

ṭağıd-: 1. Toplu durumda bulunanları
birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak. 2.
Etkisini, gücünü azaltmak, gidermek.

t.-a (100a/11), (102a/7), (111a/10),
(113b/7), (11b/13), (121a/4), (121b/9),
(125a/14), (125b/3), (129a/12),
(129a/9), (133a/5), (133b/9), (134b/9),
(138a/1), (143b/13), (145b/9), (13b/1),
(146a/8), (148a/15), (148b/13),
(14a/7), (17b/1), (20a/4), (21b/11),
(23b/3), (26b/14), (32b/4), (33b/10),
(33b/2), (39b/3), (3b/14), (40a/4),
(40a/5), (42b/7), (44b/8), (46a/14),
(46a/4), (48a/15), (50b/15), (52a/6),

(55a/13), (55b/7), (56a/10), (64a/11), (6a/10), (74b/13), (78a/11), (81a/3), (84a/15), (89b/12), (90a/9), (92b/2), (93a/4), (94a/7), (99a/10), (99a/5), (99b/13), (9a/9)

t.-ur (100a/5), (104a/15), (104b/6), (116b/3), (116b/3), (117b/9), (118a/14), (118b/6), (123a/8), (124a/8), (126a/6), (136a/15), (137b/2), (19a/1), (19a/13), (25a/15), (27b/13), (32b/7), (36b/15), (45a/4), (48a/10), (50b/6), (51b/4), (57b/14), (57b/5), (65b/1), (77a/5), (78a/1), (84b/13), (84b/14), (88a/15), (93b/15), (93b/7), (133a/14), (134b/6), (85a/14)

[= 95]

tağıl-: Toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak, dağılmak; yayılmak.

t.-a (88a/5)

t.-an (104a/7)

t.-mağdan (17b/6)

t.-mış (52b/4)

[= 4]

tağla-: Akan kanı dindirmek veya hasta bölümleri ortadan kaldırmak için vücudun bir yerini kızdırılmış bir metal araçla yakmak.

t.-salar (96b/9)

t.-yacak (88b/13)

[= 2]

tağ servisi: Dağ servisi. Krş. ebhel.

t. + dür (3a/2)

[= 1]

tağuk: Dağınık.

t. (149a/14)

[= 1]

tahlîl: < Ar. Halletmek, geçirmek, dağıtmak.

t. (104b/4), (141b/6), (45a/2)

t. + ède (108b/1), (11b/13), (139b/3), (139b/8), (140a/4), (150a/5), (19a/5), (24a/6), (28b/8), (33b/10), (35b/6), (36b/1), (44a/6), (46a/5), (49b/8), (4a/14), (69a/5), (73b/3), (98a/4)

t. + èder (100a/5), (100a/6), (115b/9), (118b/9), (124a/8), (13b/15), (19a/1), (21a/2), (26a/6), (44a/1), (84b/14), (86a/14), (92a/5)

t. + èdicedür (11b/2)

t. + èdiçidür (19b/7)

t. + èdüb (6a/7)

[= 38]

tahrîk: < Ar. Harekete geçirmek.

t. + ède (80a/13)

t. + èder (86a/14), (92a/6)

[= 3]

tahta: < Far. Düz, enlice, uzun ve az kalın biçilmiş ağaç.

t. (4b/9)

t. + çuk (4b/5)

t. + y1 (127b/8)

[= 3]

takşîr: < Ar. 1. Kısaltma. 2. Bir işi eksik yapma. 3. Bir şeyi yapabilir iken çekinip yapmama. 4. Kusur etme. 5. Kabahat, suç, günah.

t. + kılmaduk (1b/7)

[= 1]

ṭala- 1. Köpek, kurt vb. hayvanlar dişlemek, ısırarak, dalamak. 2. Zehirli böcek, ısırarak otu, sert kumaş dokunarak teni acıtmak veya kaşıdırmak.

t.-duğı (22b/9)

t.-duğın (84a/10)

t.-duğına (109b/3), (109b/6), (123a/9), (134a/8), (146a/2), (146a/3), (146b/2), (30a/9), (40b/7), (45a/15), (50a/9), (65a/5), (71b/15), (74b/5), (78a/14), (97b/15), (98b/11)

t.-yan (111a/12), (1b/13)

t.-yana (54a/5), (82b/1), (90b/2), (95b/13), (95b/3)

[= 26]

ṭalağ: Dalak.

t. + a (107a/8), (107b/3), (13a/11), (13a/11), (144b/5), (19a/1), (19a/5), (20a/2), (21b/4), (25a/5), (27b/13), (33a/11), (43a/6), (43b/5), (44a/6), (50b/1), (53b/7), (57b/2), (59a/7), (74b/8), (75a/4), (77a/8), (84a/3), (84b/11), (85a/13)

t. + ı (39a/10), (39a/9), (3a/1), (43a/6), (45b/7), (54b/12), (65b/11), (65b/13), (68b/5), (75a/4)

t. + in (54b/1)

t. + ında (135b/9)

t. + inuğ (68b/3)

t. + uğ (42a/13), (46a/12), (84b/12)

[= 41]

ṭalak: Bk. ṭalağ

t. (102a/14), (133a/15), (134a/2), (32b/10), (59a/11), (63b/10), (7a/3), (92a/6), (94a/1), (95b/6), (99a/9)

t. + a (48b/8)

t. + ağrısına (100a/5), (45a/3), (64a/4), (48a/15)

t. + da (112a/7), (27b/7), (84a/11)

t. + katılarına (25a/14)

t. + katılığın (14a/1)

t. + katılığına (114b/1), (124a/6), (43a/4), (64a/3), (83b/7)

t. + süddelerin (133a/6), (134a/11), (99b/12)

t. + şişin (130a/9), (19a/2)

t. + şişine (122a/4), (123a/5), (70b/12), (81a/8), (82b/7), (90a/15), (96a/4)

t. + şişini (43b/9)

t. + şişmegine (13a/3)

t. + zahmetine (33b/8), (54a/1)

[= 42]

ṭam: Ahır.

t. + da (71a/13)

t. + ına (132b/9)

t. + lar (63a/3)

[= 3]

ṭamām: < Ar. Tamam, bütünüyle.

t. (145a/14), (24a/4), (55b/13)

[= 3]

ṭamar: Damar.

t. + da (133a/4)

t. + dan (120a/1)

t. + içinde (70b/1)

t. + lar (122a/8), (124a/8)

t. + lar ağzı kiçildiğine (31b/3)

t. + lar ağzın (77a/3), (117b/9)

t. + lar ağzından (88b/10)

t. + larda (24a/13)

t. + lardan (140b/14)

t. + ları (100b/10)

t. + ların (143a/5)

t. + larının (49a/11)

t. + ların (114a/11), (116b/12),
(19a/12), (49a/6)

[= 18]

şaml: Yuvarlak biçimde, çok küçük miktarda
sıvı, damla.

t. + sın (23a/2)

[= 1]

şaml-: 1. Damla durumunda tane tane düşmek.
2. İçindeki damla damla akıtmak.

t.-duğın (130b/2), (90b/10)

t.-duğına (63b/11), (74b/9), (78a/9),
(85b/6), (96b/1)

t.-duğını (149a/2), (17b/2), (23b/7)

t.-masın (77b/10), (92a/10)

t.-yan (122a/14), (127b/8), (80b/10)

[= 15]

şamlad-: Bk. şamlat-

t.-alar (35a/2)

t.-salar (121a/12)

[= 2]

şamlam: Damla.

t. (24a/1), (61b/10), (61b/9)

[= 3]

şamlat-: Damla damla akıtmak.

t.-salar (100a/14), (102a/2), (106b/12),
(116b/2), (118a/1), (118a/2), (119a/5),
(119b/14), (120a/15), (120b/10),
(120b/12), (120b/14), (121a/8),
(121b/8), (122a/5), (122a/5), (122b/1),
(123a/12), (123a/3), (123b/12),
(124b/3), (124b/3), (124b/9), (125a/1),
(125b/10), (128a/12), (128b/13),
(131b/8), (132b/7), (143a/14),
(144a/11), (144b/8), (14b/3), (18a/3),
(35a/1), (35a/11), (39b/10), (44a/14),
(44a/2), (44b/1), (46b/5), (48b/4),
(49a/13), (49a/8), (50a/14), (50a/15),
(53b/2), (55b/14), (60a/10), (61b/1),
(61b/2), (61b/3), (61b/7), (62b/6),
(66a/8), (66b/11), (67a/6), (70a/3),
(74a/14), (76a/2), (76a/3), (83b/10),
(89a/8), (89b/7), (90a/7), (95a/13),
(97a/11)

[= 67]

şamzur-: Damlatmak.

t.-sa (110a/12)

t.-salar (102a/1), (105b/13), (110a/11),
(110b/1), (110b/13), (111a/2),
(113a/7), (114b/1), (115b/8), (118a/1),
(118b/1), (125a/3), (126a/10),
(126b/9), (127a/10), (127a/5),
(127b/11), (128b/5), (131a/13),
(135a/10), (135a/10), (136b/3),
(148b/2), (149b/15), (9b/5), (16a/15),
(24b/5), (25a/7), (25b/11), (27b/4),
(29b/7), (2b/9), (30a/11), (32b/14),
(38b/3), (3a/8), (41a/1), (42a/10),
(42b/9), (49a/1), (49b/4), (54b/6),

(55a/4), (55a/5), (55b/9), (56a/13),
(58a/14), (60a/12), (64a/14), (64b/10),
(65a/14), (65a/8), (69b/1), (71b/12),
(74a/8), (75b/14), (76a/6), (85a/1),
(8b/4), (91a/6), (94b/2), (94b/8),
(95a/3), (9b/11), (135a/13)

[= 66]

tañ: Güneş doğmadan önceki alaca karanlık,
fecir.

t. + la (101b/13)

[= 1]

tap-: Sevmek.

t.-ar (93b/1)

[= 1]

ta-ra-: Bir şeyin tellerini birbirinden ayırıp
karışıklığını gidermek.

t.-salar (130b/13)

[= 1]

ta-ra-çuk: Çok dar.

t. (127b/1)

[= 1]

ta-raf: < Ar. Taraf, yan.

t. + uñ (35a/2)

[= 1]

ta-rağ: Bk. tarağ

t. + ı (130a/1)

[= 1]

ta-rağ: Saçların, sakalın, hayvan tüylerinin
karışıklığını gidermeye veya kadınların
saçlarını tutturmaya yarayan dişli araç.

t. (130b/13)

[= 1]

ta-rıl: Yüzdeki lekeler, çığıt, sis.

t. (71b/9), (75a/11), (91a/3)

t. + yerlere (92b/9)

[= 4]

ta-rık: < Ar. Yol, usul.

t. (113b/7), (147a/7), (34b/5), (84a/4),
(98b/13)

t. + i (48b/13)

[= 6]

ta-rıg: Darlık, dar yer.

t. + ı (96b/5)

t. + ın (80a/9)

t. + ına (43b/10)

[= 3]

ta-rt-: Bir şeyin birim cinsten ağırlığını bulmak.

t.-alar (120b/5)

t.-ub (119b/2)

[= 2]

ta-ru: 1. Buğdaygillerden, kuraklığa dayanıklı bir
bitki, akdarı; (*Panicum miliaceum*). 2. Bu
bitkinin buğday yerine besin olarak kullanılan
tohumu. 3. Mısır. Krş. cāvers.

t. + dur (79a/1)

t. + nuñ (131a/15)

[= 2]

ta-ş: Taş.

t. (112b/7), (113b/11), (146b/11),
(28a/2), (28a/2), (39a/3), (39b/7),
(41b/10), (73a/6), (79a/13), (87b/15),
(87b/9), (88a/6)

t. + a (128b/4), (142b/14)

t. + cuğaz (12b/10)

t. + cuğazıla (42a/2)

t. + cuğazlardır (12a/6)

t. + dan (42a/2)

t. + dur (109b/6), (17b/3), (87a/10),
(87b/15), (88a/15), (88b/14), (89a/9),
(89b/10), (89b/11), (89b/14), (89b/2),
(89b/3), (90a/1), (90a/3)

t. + ı (102a/7), (111a/10), (12b/5),
(137a/14), (148b/13), (14a/7), (20a/4),
(27b/15), (28a/1), (28a/3), (2a/1),
(39b/12), (39b/3), (3b/14), (40a/7),
(44b/9), (57b/5), (65b/1), (87a/6),
(87b/8), (88a/15), (89b/10), (89b/12),
(8b/15), (99a/9), (88a/2)

t. + ıdur (129b/9)

t. + ın (90b/5)

t. + ına (123a/5)

t. + ını (89b/13)

t. + kınāsıdır (93b/2)

t. + lar (34b/9), (79b/4)

t. + lara (129b/7), (89b/2)

t. + larda (5a/10)

t. + ları (104b/6), (113b/7), (121a/4),
(123a/8), (124a/14), (133b/9),
(134b/9), (146a/8), (17b/1), (26b/11),
(2b/3), (33b/10), (40a/4), (44b/8),
(45a/4), (50b/15), (52a/6), (56a/10),
(78a/1), (81a/3), (94a/7), (99b/13)

t. + ların (99a/10)

t. + u (105b/3), (28a/7), (88a/2)

[= 95]

taş: Dış.

t. + da (123b/4)

t. + ını (98a/11)

t. + ıra (145a/8)

t + ırada (30a/5)

t. + ırasına (21b/12)

t. + ra (106b/5), (33a/13), (35a/6),
(55a/12)

t. + radan (131b/2)

[= 10]

taş-: Sıvı maddeler, içinde bulundukları kaba sığmayacak kadar çoğalma ve kabarma yüzünden kenarları aşmak.

t.-a (113a/15)

[= 1]

taşır-: Taşmasına yol açmak.

t.-a (88a/4)

[= 1]

taşlı: Taş olan, taşlı.

t. (101b/9), (52b/8)

t. + yerlerde (63a/15)

[= 3]

taşlı: Tatlı.

t. (108b/5), (113b/11), (115a/6),
(118b/3), (11a/8), (135b/14), (29a/4),
(29b/6), (53a/1), (70a/11), (78a/3),
(7b/14), (80a/11)

t. + alma (70a/14)

t. + bādām yağı (22a/3)

t. + bādēm yağıdır (123a/7)

t. + bādām yağında (112b/10)

t. + ca (21a/1)

t. + şuyıla (18a/1), (91b/1)

t. + sı (72b/8)

t. + şarāb (108b/3), (62a/1)

t. + şarābıla (132a/9)

t. + zeytile (145b/11)

[= 25]

ṭā'ūn: <Ar. Veba, yumurcak denilen salgın hastalık.

t. + da (6a/2)

[= 1]

ṭavar: 1. Koyun ve keçiye verilen ortak ad. 2. Koyun veya keçi sürüsü.

t. + uṇ (70a/5)

[= 1]

ṭavṣan: Tavşangillerden, eti yenen, hızlı koşan, postundan yararlanılan bir memeli türü; (*Lepus europeus*).

t. (12a/13)

t. + etin (12b/8)

t. + ı (12b/10), (12b/11), (12b/6)

t. + ıdur (12a/9)

t. + kanını (113b/5)

t. + kūrşagın (35b/3), (35b/7)

t. + uṇ (12b/5), (35b/10), (35b/9)

[= 12]

ṭavṣancıl: Çoğu tavşan avlamakla beslenen kartal, akbaba vb. yırtıcı kuş.

t. (15b/12), (27b/14)

[= 2]

ṭavṣancıl ṭaşı: Siyah, katı, ceviz büyüklüğünde bir taş, tavṣancıltaşağı, kerkes taşı, tavṣancıl taşı. Krş. eketmeküt.

t. (27b/15)

[= 1]

ṭavṣancıl ṭoynağı: Tavṣancılturnağı denilen bitki. Krş. asṭırāgālīs.

t. (15b/12)

[= 1]

ṭavṣan kulağı: Tavşankulağı, buhurumeryem, siklamen Krş. üznü'l-erneb.

t. (10a/9)

[= 1]

tavug: Bk. tavuk

t. + a (41b/13)

t. + ıla (54a/8)

t. + uṇ (49b/2)

[= 3]

tavuk: Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı; (*Gallus*).

t. (113b/4), (42b/3), (86b/15)

t. + eti (62a/3)

t. + kanını (113a/12)

t. + ödi (91a/9)

t. + şōrbāsın (89b/5)

t. + yumurdasını (66b/6)

[= 8]

ṭayıncaklıg: Kayganlık, kaypaklık.

t. + ın (85b/2)

[= 1]

tāynūl: <Far. Pan otu, tenbul otu, bambul ve banbul adı da verilen genellikle Hindistan'da yetişen bir bitki; (*Heliotropium europaeum*). Krş. tenbül.

t. (68a/1)

[= 1]

tāze: <Far. 1. Bozulmamış, bayatlamamış olan. 2. Kuru olmayan, körpe.

t. (100b/13), (105b/13), (109a/9), (111b/6), (118b/2), (122b/4), (36a/15), (69a/6), (71a/2), (79b/9), (7a/14), (90b/5)

t. + koyun südiyle (14a/3)

t. + sini (137b/14), (142a/10)

t. + yaprağın (134b/5)

t. + yaprağını (59a/4)

t. + yaralara (135a/4)

t. + yiken (103a/3), (104b/15), (114b/9), (126a/12), (145a/11), (145a/6), (145a/7), (16a/14), (55a/10), (60b/3), (73a/5), (80b/1), (109b/2), (96b/1)

[= 32]

tāzele-: Yenisiyle veya tazeysiyle değiştirmek.

t.-yeler (120a/14)

[= 1]

ṭebāṣīr: <Far. Bambu şekeri; hintkamışı şekeri.

t. (108a/5)

[= 1]

ṭebāṣīr: Bk. ṭebāṣīr

t. (109a/4)

[= 1]

tecribe: <Ar. Deneyim, tecrübe.

t. (79b/4)

[= 1]

teftīḥ: 1. Açma. 2. Geçirme.

t. + éde (19a/12)

[= 1]

teḫavvūs: Bükülme, eğilme, kavislenme.

t. + zahmetinden (123a/11)

[= 1]

teke: Erkek keçi.

t. (113b/2), (113b/5), (111b/3)

t. + kanını (113b/6)

t. + nün (109b/4), (94b/6)

t. + yi (113b/8), (113b/8)

[= 8]

teke saḫalı: Tekesakalı otu, keçisakalı; (*Tragopogon porrifolius*).

t. (76a/10)

[= 1]

tekne: Türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap.

t. + sinde (90b/1)

[= 1]

tekrār: <Ar. Tekrar, bir kez daha.

t. (110b/10), (110b/12), (110b/4), (111a/2), (117a/4), (119b/13), (120b/14), (129b/2), (132a/3), (41a/3),

(53a/10), (77b/2), (82b/8), (84b/8),
(8b/10), (91b/1)

t. + tekrār (111a/2)

[= 17]

tél: İnce ip, iplik, lif.

t. + ler (62a/6)

[= 1]

temmuz: < Ar. Temmuz ayı.

t. + ayınuḡ (46b/1)

[= 1]

temürhindī: Bk. temürhindī

t. + yile (58b/9)

[= 1]

temürhindī: < Far. Demirhindi, baklagillerden, sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç; (*Tamarindus indica*).

t. (71a/7)

[= 1]

temürhindü: Bk. temürhindī

t. + le (112b/7)

[= 1]

ten: < Far. Beden, vücut.

t. + i (47b/12)

[= 1]

tenbül: < Far. Pan otu, tenbul otu, bambul, banbul ve mambol adı da verilen genellikle Hindistan'da yetişen bir bitki; (*Heliotropium europaeum*). Krş. tāynül.

t. (68a/1)

[= 1]

ṭencere: < Ar. Tencere.

t. + ye (120b/6), (141b/8)

[= 2]

ṭencire: Bk. ṭencere

t. + ye (118b/12)

[= 1]

tengār: < Ar. Altın ve gümüş lehim.

t. (72a/1)

[= 1]

tenḳiye: < Ar. 1. Ayıklayıp temizleme. 2. Bağırsağa şırınga ile ilaç verme, lavman ve bu iş için kullanılan alet.

t. + êde (14b/3), (44a/2)

t. + êder (84a/1)

t. + êdüb (14b/2)

t. + êtdükden (125b/8)

[= 5]

tennūr: < Ar. Tandır.

t. + a (48b/14)

t. + saḳsısidur (102a/9)

[= 2]

ter: < Far. Yaş, nemli özelliğe sahip.

t. + dür (7b/14)

t. + eyler (69b/10)

t. + eyleye (52a/9)

[= 3]

terbiyet: Bk. terbiyet

t. + êtseler (56b/9)

[= 1]

terbiyet: <Ar. Terbiye, belirli işlem den geçirme.

t. + ëdüb (107b/12), (137b/6), (141a/9), (54b/4)

t. + ëtseler (26a/5)

[= 5]

tercüme: <Ar. Tercüme, çeviri.

t. + ola (1b/6)

[= 1]

tere: <Far. 1. Marul, maydanoz benzeri yeşil sebzeler. 2. Tere otu; (*Lepidium sativum*).

t. + dür (75b/3), (92a/3)

t. + si (35a/13), (37a/5), (52b/6), (67a/10)

t. + sine (15b/7), (37b/12)

t. + toḥmı (72b/13)

t. + yaprağına (134b/11), (72b/12)

[= 11]

tere-i ḥorasāni: <Far. Kuzukulağı türünden bu isimle bilinen tere; badruc, bazruc, bazeruc.

t. + yağıdur (115a/4)

[= 1]

terencübīn: <Far. Basra balı, bir tür kudret helvası.

t. (69b/9)

[= 1]

terengübīn: Bk. terencübīn

t. (69b/9)

[= 1]

tereyağı: Tereyağı.

t. + n (90b/6)

[= 1]

teri: Deri.

t. + sini (55a/10), (55b/7)

[= 2]

terk: <Ar. 1. Bırakma, ayrılma. 2. Vazgeçme. 3. Bakmama, ihmal etme.

t. + ëder (18b/14)

[= 1]

terkīb: <Ar. Terkib, ilaç terkibi.

t. (109a/3), (109a/9), (114b/2), (114b/9), (115a/1), (115a/10), (115a/5), (115b/9), (116a/9), (116b/13), (116b/4), (116b/8), (117a/15), (117b/11), (118a/10), (118a/3), (118b/9), (120a/9), (120b/14), (120b/5), (121a/12), (121a/15), (121a/5), (121a/9), (121b/12), (122a/11), (122b/14), (122b/3), (122b/6), (122b/9), (124b/10), (124b/14), (124b/6), (126b/2), (127a/11), (128a/12), (128a/5), (128b/6), (14a/10), (25a/11), (29b/11), (33a/2), (38b/5), (95a/6)

t. + i (109a/7), (115a/14), (118b/2), (118b/7), (119a/8), (123a/7), (124b/10), (125a/8), (125b/15), (125b/5), (126a/11), (126b/11), (127a/15), (127b/7), (138a/3), (31b/7), (86b/2)

[= 61]

termiye: Delice bakla, termiye, iki çenekliler sınıfının baklagiller familyasından beyaz çiçekleri olan, acı olan taneleri suda tatlılaştırılarak yenilen bir yıllık otsu bitki, acı bakla, gâvur baklası, koyun baklası, kurt baklası, yaban baklası, Yahudi baklası; (*Lupinus termis*).

t. (68b/12), (69a/2)

t. + dür (68b/1)

t. + unıyıla (110b/12)	tezek: Yakacak olarak kullanılmak üzere kurutulmuş hayvan gübresi.
t. + yi (69a/14)	
t. + yile (145b/7)	t. (138b/12)
[= 6]	[= 1]
tertib: < Ar. Tertip, düzen, düzenlenmiş.	tegruc: < Far. Sülün kuşu; (<i>Phasianus colchicus</i>).
t. + i (1b/6)	t. (69a/15)
[= 1]	[= 1]
tesbih: < Ar. Tespih.	ıbb: < Ar. Tıp, hekimlik.
t. (13b/2)	t. + uı (69a/12)
[= 1]	[= 1]
tesbih ağacı: Tespih ağacı. Krş. azād-ı dıraht.	ılā: < Ar. 1. Sürülerek kullanılan ilaçlar, merhem. 2. Maden parlatan sıvı, yaldız; cila vermek için kullanılan boya. 3. Şarap.
t. (13b/2)	
[= 1]	
teşennüc: < Ar. Spazm, büzüşme.	t. + edüb (33a/10)
t. (109a/3)	t. + yı (35b/15)
t. + e (104a/10), (109a/8), (123a/10), (123a/12), (13a/13), (140a/11), (144b/4), (24a/6), (27a/8), (39a/15), (65b/9), (84b/4)	t. + yıla (102a/6)
t. + i (114b/15)	[= 3]
t. + in (47b/11)	tırnağ: Bk. tırnak
[= 15]	t. + a (96a/13)
teşvîş: < Ar. Karıştırma, bulandırma.	t. + ı (22a/6)
t. (95a/8)	[= 2]
t. + in (89a/11)	tırnaç: Tırnak.
t. + ler (54a/15)	t. (120b/4), (95b/12)
t. + leri (35b/2), (48a/12), (5b/7), (76a/15)	t. + da (136b/5), (141a/8)
[= 7]	t. + yarıldığına (110a/1), (80a/12)
	[= 6]

tibn: < Ar. Saman.

t. (68a/8)

[= 1]

timsāh: < Ar. Timsah; (*Crocodilus*).

t. (71a/11), (71a/14)

t. + uñ derisini (71a/13)

[= 3]

ṭīn: < Ar. İncir; (*Ficus carica*). Krş. encir.

t. (73b/2)

[= 1]

ṭīn-i maḥdūm: < Ar. Limni adasından getirilen
ṭīn-i kāhen ve leke sabunu da denilen tıbbi bir
kil.

t. + ıla (146b/5)

[= 1]

tiryāk: < Ar. Bitkisel, hayvansal ve madensel
maddelerin karışımından yapılan macun,
panzehir.

t. + dur (67b/15)

t. + ı (18a/5)

t. + ıdur (67b/8)

[= 3]

tiryāk-ı fārūk: < Ar. Panzehir.

t. + ıla (120a/8)

[= 1]

tiz: Bk. tīz

t. (38b/12)

t. + cek (122a/4), (51a/2)

[= 3]

tīz: < Far. 1. Çabuk. 2. Sık; keskin.

t. (105b/1), (110a/6), (111b/14),
(112a/5), (127a/11), (130b/1),
(135b/6), (135b/8), (137a/12),
(141a/12), (141a/9), (147b/6), (15a/7),
(22b/3), (23a/14), (25a/4), (31a/12),
(32a/3), (32b/3), (48a/3), (50b/14),
(51b/3), (53b/15), (5b/13), (60a/10),
(67a/14), (70a/4), (70b/4), (79a/3),
(79b/5), (81b/6), (82b/14), (89a/13),
(89b/6), (90a/13), (95a/4), (96a/15),
(97a/1), (98b/14), (105b/6)

t. + eyler (144a/3), (146b/12), (56b/15)

t. + eyleye (123b/9), (134a/12),
(134a/9), (138b/8), (141b/7),
(144a/13), (144b/11), (146b/14),
(20a/4), (51a/7), (64b/3), (78a/14),
(93a/13)

t. + olur (10b/7)

[= 57]

tīzcek: Hemen, çabucak.

t. (17b/3), (71b/2), (35b/15)

[= 3]

tīzlig: < Far.-T. Şiddet, etkili olma, keskinlik;
çabukluk.

t. + in (82b/13)

[= 1]

ṭobṭolu: Dopdolu, büsbütün dolu.

t. (36a/8)

[= 1]

ṭobuk: Topuk

t. + da (72b/4)

[= 1]

toğ-: Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.

t.-arken (147b/12), (147b/14)

toğ-: Dünyaya gelmek.

t.-duğı (137a/7)

t.-duğından (139a/9)

[= 4]

toğır-: Bk. toğur-

t.-a (106a/8), (112a/11)

t.-mayan (136a/2)

t.-maz (135b/6)

t.-umaz (112a/11)

[= 5]

toğırđ-: Doğurmasını sağlamak, doğurmasına yardım etmek.

t.-a (96a/15)

[= 1]

toğırı-: Doğurmak.

t.-mayan (130b/1)

[= 1]

toğra-: Doğramak, kesmek.

t.-salar (39a/3), (3b/8), (4b/12), (75a/14)

t.-yalar (121a/5), (126a/12)

t.-yub (145a/12)

[= 7]

toğur-: Doğurmak.

t.-a (104a/2), (130b/1), (135b/1), (135b/6), (136a/3), (147b/6), (28a/3), (32a/3), (35b/10), (35b/10), (39a/13), (48a/3), (89a/13), (98a/8), (98a/9)

t.-an (135a/15)

t.-duğı (40a/3)

t.-duğından (37a/10)

t.-duğıdan (136a/4)

t.-ıcağ (98a/8), (98a/9)

t.-ımaz (28a/3)

t.-masın (148a/14), (43b/11)

t.-mayan (106a/8), (118a/8), (147b/6), (32a/2)

t.-urken (89a/12)

[= 29]

toğm: < Ar. Tohum.

t. + dur (2a/4)

t. + ı (102b/12), (103b/12), (119b/3), (11b/10), (11b/11), (125a/12), (126b/5), (135b/13), (142b/5), (2a/11), (2a/14), (36a/8), (46a/8), (52b/7), (63b/8), (72b/13), (75a/7), (81b/2), (82b/4)

t. + ıdur (26a/4), (2a/2), (80a/14), (80a/14), (86b/4), (47a/14)

t. + ı içinde (1b/9)

t. + ın (102b/8), (103a/7), (134a/6), (134b/5), (2a/12), (33a/14), (33b/8), (92a/5)

t. + ına (11b/10), (135b/14), (15b/10), (52b/7), (63b/8)

t. + ından (100a/10), (103b/6), (105a/10), (134a/13), (144b/13), (145b/15), (148a/12), (21a/7), (23b/14), (2a/8), (2b/2), (33b/9), (34a/10), (34a/8), (37a/1), (46a/9), (53a/8), (60b/15), (81b/14), (92b/1)

t. + ını (102b/3), (104b/15), (104b/6),
(105a/7), (112a/7), (11b/11),
(129a/11), (129a/5), (131b/15),
(134a/12), (134a/4), (144b/1),
(144b/2), (149b/8), (20b/8), (33a/6),
(33b/5), (42b/15), (50b/15), (51a/2),
(52a/6), (53b/11), (54a/12), (59a/7),
(60a/11), (60b/12), (60b/7), (60b/8),
(78a/5), (80a/10), (80a/12), (80a/2),
(80a/4), (92a/14)

t. + ınun (21a/11), (21b/6), (43b/4),
(67b/6), (80a/14)

t. + ıyla (137b/15), (138a/1), (60a/14),
(60b/10), (67a/10), (75a/8), (80a/7)

t. + ları (131b/15), (34a/10), (46b/1),
(64a/1), (72b/13)

t. + un (124b/12)

[= 112]

toħmekān: < Far. Semizlik otu, semizotu;
(*Portulaca oleracea*).

t. + dur (51b/8)

t. + ıla (22a/5)

[= 2]

toħmekan: Bk. toħmekān

t. + ıdur (96b/2)

[= 1]

toħum: Bk. toħm

t. + ları (145b/15), (20b/8), (81a/5),
(46a/7)

t. + cuħludur (11a/2)

[= 5]

toħ: Açlığını gidermiş, doymuş.

t. + la (23b/8)

[= 1]

toħın- Temas etmek.

t. - ıcaħ (146b/10)

[= 1]

toħsan: Doksan.

t. (117a/1), (117b/1), (141b/3),
(141b/4), (24a/5)

[= 5]

toħuz: Dokuz.

t. (100b/12), (112b/5), (115a/10),
(115a/14), (115b/9), (116a/9),
(116b/4), (117a/1), (117a/15),
(117a/3), (117a/4), (117a/6), (117b/1),
(118a/10), (118a/3), (75a/3)

[= 16]

toħuz yüz: Dokuz yüz.

t. (115a/10), (115a/14), (115b/9),
(116a/10), (116b/4), (117a/1),
(117a/15), (117a/6), (117b/1),
(118a/10), (118a/3)

[= 11]

toħuz yüz elli: Dokuz yüz elli.

t. (115a/10), (115b/9), (116a/10),
(117a/1)

[= 4]

toħuz yüz toħsan: Dokuz yüz doksan.

t. (117b/1)

[= 1]

toħuz: Dokuz.

t. + depelü (101a/2)

[= 1]

tol-: Dolmak, dolu duruma gelmek.

t.-an (30b/14)

t.-ancayı (72a/14)

t.-ınca (4b/14)

[= 3]

tolâ-: Dolamak, sarmak.

t.-salar (44a/14)

t.-yub (141b/13)

[= 2]

tolandur-: Dolanma işini yaptırmak, dolaşmak.

t.-salar (71a/13)

[= 1]

tolaş-: Dolaşmak.

t.-ur (31b/1), (68a/2)

[= 2]

toldur-: Doldurmak.

t.-alar (3b/7)

t.-salar (42b/8)

t.-ub (31a/12)

[= 3]

tolı: Bk. tolu

t. + ca (107b/6), (10a/12), (129a/2)

[= 3]

tolu: Bk. tolu

t. + ca (45b/10)

[= 1]

tolu: İçi boş olmayan, dolmuş, pür, boş karşıtı, dolu.

t. (103b/15), (105b/13), (138b/6), (71a/14)

t. + ca (20b/14), (20b/7)

t. + dur (76b/1)

t. + sın (104a/1)

[= 8]

toluğ: Kulak ile kaş arasındaki bölüm.

t. + a (103a/9), (58b/8), (71b/10)

t. + ı (135a/9)

t. + lar (125b/10)

t. + lara (120b/12), (124b/5)

t. + ların (46b/8)

[= 8]

tomur-: Burun kanaması.

t.-an (35b/14)

t.-anuğ (87a/6)

[= 2]

ton: Elbise, giysi.

t. (82a/14)

t. + ıla (30b/15), (6a/4)

[= 3]

toñ-: Donmak, işlevini yapamaz duruma gelmek, katılaşmak.

t.-an (30b/14)

t.-duğı (77b/3)

t.-duğın (21a/15), (97b/3)

t.-duğına (42a/5)

t.-duğından (36a/2)

t.-inca (94b/15)

t.-mış (108b/8), (113a/15), (122a/8),
(148a/14), (22a/13), (35b/6), (86a/10)

t.-ub (112b/7)

[= 15]

toğdur-: Görevini yapamaz duruma getirmek.

t.-a (105a/3)

[= 1]

toğuz: Domuz.

t. (31b/11), (43b/15)

t. + dur (111a/6)

t. + etiyile (79a/11)

t. + südüğünüğ (65a/14)

t. + uğ (111a/10), (41a/3), (53b/12),
(57a/9), (64a/15), (61a/5)

t. + uğ paçası (79b/1)

t. + uğ paçasın (79a/13)

[= 13]

toğuz ağırışağı: şalgam; domuzağırışağı. Krř. buđūr-ı meryem.

t. (43b/15)

[= 1]

toğuz balığı: Domuz balığı, yunusgillerden bir memeli türü; (*Phocaena communis*). Krş. dılşın.

t. + dur (113a/6)

[= 1]

toğuz dikenı: Domuz dikenı, kurre dikenı, pişik geveni, at geveni, şobanyastığı, kar dikenı, kirpi otu; (*Acantholimon*). Krř. enāđurūs.

t. (31b/11)

[= 1]

toğuzlan kurdı: Bok böceği, domuz böceği. Krş. ģunfesā.

t. + dur (110b/13)

[= 1]

toğalağ: Bk. toğalak

t. + ıla (46a/13)

[= 1]

toğalak: Kırkboğum, suut kökü; (*Cyperus rotundus*). Krş. su'd.

t. (118a/11), (118a/5)

t. + dur (148b/11), (21a/4)

[= 4]

toğprağ: Bk. tođpraķ

t. + ıla (70a/4)

t. + ın (145a/11)

[= 2]

tođpraķ: Yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla, şürümüş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü.

t. + dur (69b/15), (70a/2)

[= 2]

toğpuğ: Bk. tođpuķ

t. + ı (111b/3),

t. + ını (111a/8), (111b/2), (54b/10),
(54b/15)

[= 5]

topuk: Ayağın yuvarlakça olan alt bölümü.

t. + da (130b/14), (16a/6)

t. + lar yarılmasına (42b/14)

[= 3]

torak: 1. Kömürleştirilecek ağaç veya pişirilecek tuğlalarla dolu olan ve dışı çamur ile sıvanan kümbet. 2. Çökelek.

t. (115a/11), (119b/2), (26a/15),
(26a/6), (47a/13)

[= 5]

torak otu: Dereotu, rezene; (*Anethum graveolens*).

t. (102a/4), (115a/14), (119b/3),
(120a/7), (135b/14), (149b/7),
(26a/15), (47a/13), (63b/8), (75a/8)

t. + na (129a/4), (148a/6), (2a/15),
(2a/3), (75a/7)

t. + yağıdur (115a/12)

t. + yıla (143b/9), (144a/9), (146b/7),
(26a/6)

[= 20]

toy: Deneyimsiz, acemi, çaylak.

t. + ıca (60a/9)

[= 1]

toy: Toygillerden, böcek ve tane ile beslenen, eti için avlanan, kızıl tüylü bir kuş; (*Otis tarda*).

t. + yumurdasın (66b/7)

[= 1]

toydur-: Doyurmak.

t.-maya (88b/13)

[= 1]

toynağ: Hayvan tırnağı.

t. + ı (15b/12)

t. + ını (54b/10), (54b/13), (79a/8)

[= 4]

toz: 1. Çok küçük parçacıklara bölünmüş olan herhangi bir madde. 2. Bu durumda olan.

t. + ını (17b/9)

[= 1]

tok-: Dökmek.

t.-ince (113b/9)

t.-übdür (41a/13)

[= 2]

tüderi: < Far. Kuşekmeği; (*Polygonum aviculare*).

t. (72b/10)

t. + dür (62b/12)

[= 2]

tufak: < Ar. Eşek marulu; (*Sonchus oleraceus*).

t. (70b/6)

[= 1]

tuffah: < Ar. Elma; (*Pirus malus*).

t. (70a/6)

[= 1]

tuğme: < Ar. Mide dolgunluğu; hazımsızlık.

t. (133b/12), (51a/1)

t. + eyleye (96a/2)

t. + ye (61a/15), (90b/1)

[= 5]

ṭulub: 1. Atılmış, eğirilmeye hazırlanmış, top biçiminde yün ya da pamuk. 2. Pamuk. 3. Çekirdekli pamuk.

t. + ina (89b/11)

[= 1]

tumr: < Ar. Hurma.

t. (70b/10)

[= 1]

tun: < Ar. Sırt balığı (sırtı balığı), ton balığı.

t. (71b/14)

[= 1]

tüpālu'n-nuḥās: < Ar. Yanmış bakır.

t. (73a/10)

[= 1]

ṭur-: Durmak, kalmak, beklemek.

t.-a (113b/11), (113b/9), (114b/11),
(114b/4), (114b/6), (115a/3), (115b/1),
(115b/15), (116a/8), (117a/6),
(117b/7), (117b/8), (118a/12),
(120a/12), (121a/1), (121a/14),
(121a/6), (126a/13), (127a/13),
(128b/8), (138b/13), (26b/2), (2a/10),
(38b/9), (48b/15), (62a/2), (69a/12),
(94b/15), (95a/7)

t.-dı (148a/5)

t.-duğı (88a/5)

t.-duḡdan (97b/7)

t.-sa (107a/15), (24b/10), (24b/14),
(29b/7), (39a/4), (40b/3), (42b/2),
(49b/14), (6a/9), (73a/7), (92a/2)

t.-salar (49a/7)

t.-ub (73b/9)

t.-ur (147a/4), (148a/4)

[= 47]

turāb-ı şaydā: < Ar. Şam vilayetinde bir mağaradan çıkarılan, tedavi amaçlı kullanılan bir toprak çeşidi.

t. (69b/14)

[= 1]

turābu'ş-şārideti: < Ar. Bir adadan çıkartılan ve balgam söktürücü özelliği olan şifalı bir toprak.

t. (70a/2)

[= 1]

tūrb: Bk. tūrp

t. + dur (24a/10)

[= 1]

turb: Bk. tūrp

t. + toḡminuḡ yağıdır (124b/8)

t. + yağı (124b/15)

t. + yağıdır (56b/10)

[= 3]

ṭurḡur-: 1. Durdurmak. 2. Kaldırmak, ayakta tutmak. 3. Vücuda getirmek, ortaya çıkarmak, göstermek.

t.-a (82a/7)

t.-salar (92a/3)

[= 2]

tūrp: < Far. 1. Turpgillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri beyaz, sarı, mor renkli bir bitki; (*Raphanus sativus*). 2. Bu bitkinin yenilen etli kökü.

t. + a (149b/8)

[= 1]

turp: Bk. t r p

t. + a (15b/14)

t. + ı (107b/4), (107b/4)

t. + ıla (112b/8)

[= 4]

tur u: <Far. Tuzlu suda, sirkede bırakılarak  zel bir kıvama getirilmi  sebze veya meyve.

t. + sı (53a/13)

[= 1]

t ru: Bulanıklığı olmayan, temiz, berrak, duru.

t. +  larda (42a/7)

[= 1]

turunc: Bk. t runc

t. (5b/4)

t. + ı (125b/15)

t. + kabu ını (6a/3)

t. +  uyıla (65b/8)

t. + u  (6a/8)

t. + u  yapra ını (6a/8)

t. + yapra ına (68a/2)

[= 7]

t runc: <Far. Turun ; b t n Akdeniz  lkelerinde yeti en, kışın yapra ını d kmeyen bir a a , nare ; (*Citrus aurantium amara*) ve bu a acın portakala benzeyen, suyu acımtırak meyvesi.

t. (120a/1)

t. + a (126a/1)

t. +  ekirdegid r (136a/10)

t. +  uyın (85a/10)

t. + u  (126a/3)

t. + yapra ın (109a/6)

[= 6]

t rur-: ? Durultucu, dindirici.

t.-ucı (14a/12)

[= 1]

t s: <Ar. Bir  e it dut.

t. (72a/3)

t. + dur (72a/3)

[= 2]

t  : E , yolda , benzer.

t. + olsa (83b/9), (137a/8)

[= 2]

t t: <Far. Dut a acı ve meyvesi; (*Morus*).

t. + a acın  (62a/9)

t. + a a ı (69b/8)

t. + u  (72b/4)

t. + yapra ın (72b/3)

t. + yapra ına (82b/2)

[= 5]

t t-: Hastalı a yakalanmak.

t.-a (51a/12), (62a/7), (67b/5)

t.-an (105b/4), (112a/2), (113a/13), (128a/11), (128b/12), (132b/13), (146a/12), (147b/12), (147b/4), (18b/8), (18b/9), (22a/14), (35b/3),

(40a/9), (43b/11), (48b/9), (60a/3),
(71b/13), (80b/11), (83a/10), (87b/10),
(91b/6), (93a/10)

t.-ana (100b/1), (122a/5), (137a/6),
(32a/7), (54b/14), (69b/8), (77a/10),
(88a/12), (90a/6), (14b/11)

t.-anuḡ (120a/2), (88a/7)

t.-maḡdan (132a/7)

t.-maya (88a/12)

[= 40]

tut-: Bırakmamak, tutmak.

t.-a (107a/11), (138b/6), (18a/10),
(18a/10), (35b/15), (49a/1), (55b/3),
(79b/15), (98b/7), (6b/1)

t.-salar (100a/13), (106b/5), (111b/6),
(112b/3), (114a/9), (132a/2),
(133b/11), (140b/12), (141a/15),
(49a/5), (51b/10), (59b/7), (5b/15),
(76b/14), (11a/10), (99b/10)

t.-duḡına (49a/14), (64b/1), (74a/13)

t.-duḡından (33a/9)

[= 30]

tut-: Herhangi bir durumda bulundurmak.

t.-a (41b/9), (52a/8), (7a/7), (9a/11)

t.-an (92b/5), (50a/13),

t.-ar (108b/10), (31b/5), (7b/10),
(14b/15)

[= 10]

tut-: Elde bulundurmak, ele almak.

t.-alar (105b/14)

t.-an (23a/15)

t.-maḡ (105b/14)

t.-maz (104a/12)

t.-sa (104a/8), (28a/8), (76a/4)

[= 7]

tuṭaḡ: Dudak.

t. + ını (107b/14)

[= 1]

tuṭul-: Bk. tuṭul-

t.-an (106a/10), (11a/14), (20b/1)

t.-ana (32a/6), (93b/11), (20a/8),
(93b/11)

[= 7]

tūṭiyā: < Ar. Çinko; kadınların gözlerine
çektikleri
sürme.

t. (73a/3)

t. + édüb (18b/2)

t. + étseler (42a/3), (87b/14), (110b/4)

t. + eyleseler (112b/13), (12b/12),
(90a/9)

t. + ya (146b/13), (7b/3)

t. + yı (73a/4), (7a/13), (7b/4)

[= 13]

tuṭul-: Bir organ veya bir şey hareket edemez
olmak.

t.-an (9a/8)

t.-ana (144b/14)

t.-duḡın (148a/8), (80b/7)

t.-duğına (121a/5), (148a/11)

t.-masına (123a/8), (139a/6), (145b/3),
(36b/2), (94a/8), (45a/4), (78a/1),
(85a/15)

t.-masını (36b/3)

[= 15]

tütüyā: Bk. tūtiyā

t. (7a/13)

[= 1]

tūtyā: Bk. tūtiyā

t. + êtseler (140a/12)

t. + eyleseler (87b/5)

t. + yıla (61b/8)

[= 3]

tuy-: Duymak, hissetmek.

t.-maya (130a/8)

[= 1]

tuyūr: < Ar. Kuşlar.

t. + dan (70a/6)

[= 1]

țuz: Tuz.

t. (101a/15), (115b/14), (116a/2),
(116a/3), (138a/10), (138a/5),
(150a/13), (17b/3), (22b/8), (41b/9),
(42b/1), (4a/8), (80a/4)

t. + a (68a/10)

t. + çiçeği (139a/11)

t. + dur (65a/1), (72a/1)

t. + ıla (107a/1), (107a/11), (108a/3),
(132a/11), (134b/12), (136b/3),
(146a/14), (21b/4), (23b/12), (26b/10),
(33a/9), (41b/12), (49a/14), (49b/1),
(49b/12), (53a/13), (53b/6), (60a/5),
(62b/4), (63b/12), (67a/10), (74b/3),

(75b/3), (76b/10), (76b/11), (86a/7),
(87a/1), (87a/3), (87a/8), (92a/12)

t. + la (104b/4), (141a/10)

[= 49]

țuz: Bk. țuz

t. (113b/10)

t. + ıla (26a/3), (26a/5), (26a/9),
(40b/11)

t. + ıyıla (102a/3), (52b/4), (79b/13)

[= 8]

țuzla-: Tuza yatırmak veya üstüne tuz ekmek.

t.-madın (93a/15)

t.-yub (80b/1)

[= 2]

țuzlı: Krş. țuzlu

t. + ca (69a/2)

[= 1]

țuzlu: 1. Tuzu olan. 2. Yapılışında tuz bulunan, tuzu çok olan.

t. (10a/7), (42b/9), (57a/10), (79a/11),
(99b/8), (144a/3)

t. + balgamdan (136a/9), (77a/14)

t. + şuya (135a/8)

t. + sı (99b/8)

t. + sın (80b/2), (80b/3)

[= 12]

țuzsuz: Tuzu olmayan veya tuzu az olan.

t. (144a/3), (69a/8), (99b/8), (41b/8),
(79b/5)

t. + ı (99b/9)

[= 5]

tükürük: Bk. tükürük

t. + ini (50a/12)

[= 1]

tükürük: Tükürük bezlerinin ağza akan salgısı.

t. (50a/11)

[= 1]

tükür-: Tükürmek.

t.-en (113a/14)

t.-ene (31b/2), (80b/6), (82b/14)

t.-mege (104b/7), (131b/6), (133a/1),
(13a/3), (143a/3), (146b/3), (16a/2),
(20b/11), (39a/1), (48a/14), (57a/5),
(60b/8), (61b/12), (6a/15), (72b/15),
(75a/9), (81b/7), (86a/7), (87a/14),
(95b/3), (66a/15), (66b/2)

t.-megi (111a/11), (133b/12), (134b/7),
(43b/1), (45a/5), (51a/4), (51b/11),
(54b/9), (16a/1), (31a/6)

t.-megicün (8b/13)

t.-megine (57a/2)

t.-mek (35b/5)

t.-mesine (119a/6), (133b/2), (145b/4),
(22a/5), (29a/7), (62b/2), (95a/5)

t.-mesini (48b/13)

[= 47]

türbüd: <Far. Türbit otu; (*Convolvulus turpethum*)

t. (69b/4), (86b/6)

[= 2]

türk: 1. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan halk ve bu halktan olan kimse. 2. Dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşayan, Türkçenin değişik lehçelerini konuşan soy ve bu soydan olan kimse.

t. + ler (35a/14), (37a/6), (43a/13),
(67b/3)

[= 4]

türkçe: Bk. türkçe

t. (101a/2), (109b/6), (10a/8), (10b/3),
(113b/13), (11a/3), (129b/5), (12b/15),
(130a/14), (131b/4), (132b/14),
(139a/10), (139a/4), (13b/2), (145b/1),
(15a/7), (15a/8), (15b/12), (18a/9),
(19b/3), (19b/7), (20a/15), (20a/6),
(20b/11), (21a/5), (21b/7), (24a/11),
(27a/13), (27a/7), (27b/14), (30a/15),
(31a/1), (31a/10), (31b/1), (31b/11),
(32a/11), (35b/2), (36b/4), (36b/8),
(37a/8), (37b/6), (38b/10), (3a/2),
(40b/6), (43b/15), (44b/7), (45a/1),
(45b/1), (45b/11), (48a/4), (48b/5),
(49a/5), (4a/6), (50a/3), (51b/8),
(53a/6), (54a/13), (56b/15), (57a/15),
(59b/5), (5a/9), (5b/4), (60a/10),
(62a/13), (63a/13), (64a/6), (66a/5),
(68b/1), (69b/1), (6a/11), (71b/14),
(72a/3), (72b/10), (75a/6), (75b/7),
(7a/10), (7b/13), (7b/8), (80b/14),
(87b/8), (88a/10), (88a/14), (88b/5),
(89a/11), (89b/4), (8a/11), (8b/11),
(90a/4), (9b/13), (9b/9), (63b/13),
(101b/8)

[= 92]

türkçe: Türk dili.

t. (2b/1), (94a/15)

[= 2]

türkî: 1. Türkle ilgili. 2. Türkçe.

t. + dilince (1b/6)

[= 1]

türkice: Bk. türkçe

t. (135b/14)

[= 1]

türmis: Bk. türmüs

t. + ile (101b/7)

[= 1]

türmiş: Bk. türmüs

t. + unıyıla (40a/14)

[= 1]

türmüs: <Far. Delice bakla, yahudi baklası, yaban baklası; (*Lupinus termis*)

t. (68a/15)

[= 1]

tütsi: Tütsü; buhar ve pulvarize ilaçların tedavide kullanılması, buhur.

t. (135a/14), (55a/12), (55b/1), (61b/3), (91a/4)

t. + etseler (133a/9), (135a/12), (40b/2), (84b/3)

t. + eylese (22a/13)

t. + eyleseler (101b/6), (102a/15), (128b/13), (132a/15), (140a/4), (141a/14), (142a/14), (149b/10), (16b/13), (45b/5), (53a/4), (55b/4), (60b/9), (81a/10), (85a/5), (88a/12), (92a/9)

[= 27]

tütün: 1. Patlıcangillerden, birleşiminde nikotin bulunan, otsu bir bitki; (*Nicotiana tabacum*). 2. Buhar, duman.

t. + inden (142a/14)

t. + ine (16b/13)

[= 2]

tütüz-: Tütütmek, tütsülemek.

t.-seler (100a/11), (135b/1), (145b/8), (147b/7), (147b/8), (14a/2), (18b/12), (25a/2), (55a/13), (7a/7), (88a/8), (9b/1)

t.-ürler (62a/9)

[= 13]

tüy: Bk. tüy

t. (115a/13), (122a/15), (128a/4), (130a/10)

t. + i ürperür (4b/2)

t. + ürperdügin (86b/1)

t. + ürperdüğine (82b/7)

[= 7]

tüy: İnsan ve hayvan derisi üzerinde bulunan ince, kısa, yumuşak ve sık uzantılar.

t. + dür (86b/14)

t. + i ürperdügin (43b/12)

[= 2]

-U-

uc: Uç.

u. + ı (98b/14)

u. + ında (109a/13), (82b/3)

u. + ını (147a/8)

u. + ıyıla (98b/10)

u. + ları (17a/13)

u. + ların (30b/11)

u. + larında (46a/2)

[= 8]

ucuğ: Bk. uçuk

u. + ı (132b/13)

[= 1]

ucuk: Bk. uçuk

u. (132a/6), (132b/13)

u. + otlarıyla (83b/3)

u. + tutana (14b/11)

[= 4]

uç-: Kaçmak.

u.-a (106a/13)

[= 1]

uçug: Bk. uçuk

u. + a (144b/13), (149b/9), (4a/6),
(61b/2), (79a/9), (83b/3), (85a/2)

u. + ı (132b/6), (147b/12), (147b/13),
(4a/11), (88a/12)

[= 12]

uçuk: 1. Ateşli hastalıklar, ruhsal bunalımlar veya korku sonucu genellikle dudakta beliren kabarcık. 2. Havale, epilepsi.

u. (147b/3), (18b/7), (22a/10), (48b/9),
(67b/5), (87b/10), (88a/12), (88a/7),
(91b/6)

u. + cıbanlara (90b/9)

u. + dan (137a/8)

u. + dutan kişinin (4b/5), (4b/6)

u. + ğa (24a/9)

u. + ğı (105b/5)

u. + larına (46b/10)

u. + lar rencine (144b/8)

u. + tuta (62a/7)

u. + tutan (105b/4), (113a/13),
(128a/11), (128b/12), (147b/12),
(22a/14), (35b/3), (60a/3)

u. + tutana (100b/1), (122a/5),
(137a/6), (32a/7), (54b/14), (69b/8),
(90a/6)

[= 33]

ūd: < Ar. Öd ağacı; (*Aquilaria agallocha*).

ū. (119a/10), (29b/13)

[= 2]

ūfūnet: < Ar. 1. İltihap, yangı. 2. Pis koku.

ū. + i (11b/7)

ū. + leri (117a/8)

[= 2]

ūgra-: Yaklaşmak.

u.-maya (132a/15)

[= 1]

ūgurlayın: Gizlice.

o. (106a/13)

[= 1]

ulama yonca: Ulama yonca. Krş. zenebü'l-hayl.

u. (131b/4)

[= 1]

umsüh: <Ar. 1. Atkuyruğu, çam otu, katırkuyruğu, kırkboğum otu; (*Equisetum*). 2. Ulama otu, yayılğan otu, sarmaşık otu; (*Equisetum ramosissimum*).

u. (30a/12)

[= 1]

umür: Aydınogulları Beyliği'nin ikinci ve en ünlü beyidir.

u. (1b/5)

[= 1]

un: Ögütülerek toz durumuna getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri.

u. + cuğaz (67a/13)

u. + cuğaza (86b/11)

u. + ı (27a/14), (74a/6), (74b/13)

u. + ıla (100b/7), (101a/4), (103a/4), (128b/15), (145b/10), (20a/9), (41b/6), (42a/8)

u. + ın (103a/14), (41b/5)

u. + ından (108a/2)

u. + ını (41a/12), (41a/5), (41b/14), (69a/14), (96a/3), (96b/12), (99a/14), (99a/15)

u. + ıyıla (101b/2), (102b/15), (109b/2), (110b/12), (128b/14), (12a/3), (136b/11), (136b/7), (140b/7), (141a/8), (141b/3), (144a/3), (150a/2), (15b/8), (16a/6), (17b/7), (27b/2), (28b/6), (37b/15), (40a/13), (40a/14),

(41a/14), (41a/8), (43a/6), (50b/10), (52b/9), (53b/1), (53b/3), (53b/4), (55b/10), (58b/1), (60a/13), (60b/12), (68b/8), (73b/14), (73b/14), (73b/2), (73b/3), (74a/11), (74a/12), (75b/2), (86a/11), (91b/15), (92a/11), (96b/12)

u. + unı (68b/6)

[= 70]

unıtsalıg: Bk. unıtsalıg

u. + ı (90a/8)

[= 1]

unümālī: <Gr. Bal şarabı.

u. + şarābıla (42a/9), (43b/14), (59b/14), (64a/11)

u. + şarabıla (44a/6), (44a/7)

u. + yile (142a/6)

[= 7]

unünümā: <Gr. Oğlandışüren otu, şıncar, yalan havaciva otu. "unuma"

u. (36b/4)

[= 1]

unıtsalıg: Bk. unıtsalıg

u. + ı (81a/13)

[= 1]

unıtsalıg: Unutkanlık.

u. + a (147a/12), (85a/7)

[= 2]

ur-: Saldırmak.

u.-maya (76a/4)

[= 1]

ur-: Vurmak, ilaç sürmek.

u.-maya (147b/10)

u.-salar (130b/4), (143b/14), (15b/8),
(17a/3), (17b/4), (17b/6), (22b/11),
(32a/15), (45a/11), (49b/11), (4a/12),
(5b/3), (88a/13), (9b/4)

[= 15]

uruşıcı: Vuruşan, çarpışan, mücadele eden.

u. (71a/15)

[= 1]

uṣḥuṭūs: Bk. uṣḥuṭūs

u. (14a/12)

[= 1]

ūsīd: <Far. Bir çeşit nilüfer. “usabid, usebid, usbid”.

ū. (36b/14)

[= 1]

‘usr: <Ar. Zorluk, güçlük.

‘u. + ı (48b/8)

[= 1]

‘usr-ı nefes: Nefes darlığı.

‘u. + e (143b/10), (145b/5), (149b/9),
(48b/8), (4a/5) (89a/8), (96a/11),
(97a/14)

[= 8]

uṣḥuṭūs: <Gr. Karağan çiçeği, karabaş otu;
(*Lavandula stoechas*).

u. + ı (14b/9)

[= 1]

uṣḥuṭūs: Bk. uṣḥuṭūs

u. (109a/9)

[= 1]

uṣṭurük: <? Kara günlük; (*Cortex styracis*).
Krş. mī‘a-i sā‘ile.

u. (21b/7)

[= 1]

uṣūl: <Ar. Kökler, ilaç yapımında kullanılan
çeşitli bitki kökleri.

u. + ıyla (125b/4)

[= 1]

uṣāğ: Bk. uṣāğ

u. + ıla (76a/2)

[= 1]

uṣāk: <Ar. Daneçadır; çadırıuşağı otu ve
bundan elde edilen zamk; (*Dorema
ammoniacum*).

u. (18b/15), (79a/14)

u. + ı (122a/3)

[= 3]

uṣnā: <Ar. Ağaç yosunu, ketencik, pelit;
(*Mescus aboreus*).

u. (19b/7)

[= 1]

uṣnān: <Ar. Çöven otu, şam çöveni denilen bir
çöven türü; (*Salicornia herbacea*).

u. (20a/14)

[= 1]

ušturgāz: <Far. Devedikeni, geniş yapraklı bir süs bitkisi; (*Alhagi maurorum*).

u. (19b/2)

[= 1]

uvacuk: Ufacık, küçücük.

u. (109a/2), (12a/6), (12b/1), (44b/3), (45b/12), (5a/9), (68b/4)

u. + tohmları (72b/13)

[= 8]

uvaçuğ: Bk. uvacuk

u. + ını (42b/9)

[= 1]

uvaçuk: Bk. uvacuk

u. (102a/13), (103b/10), (107b/6), (109a/9), (10a/5), (11a/2), (121a/5), (122a/7), (142b/5), (145a/12), (148b/8), (15b/13), (22a/8), (23a/15), (23b/1), (34b/13), (36a/14), (39a/3), (3b/6), (43b/2), (4a/1), (5a/11), (75a/14), (8b/2), (96b/12), (98a/6)

u. + bibinglere (76b/10)

u. + demregüye (76b/12)

[= 28]

uvağ: Ufak, küçük.

u. + ıdur (89b/13)

u. + ın (52b/3)

[= 2]

uvak: Bk. uvağ

u. (3b/8)

[= 1]

uyhu: Uyku.

u. (108b/14)

[= 1]

uyı-: Uyumak.

u.-mayan (25b/14)

u.-salar (60a/9)

u.-ya (25b/14), (83a/9)

[= 4]

uyıd-: Sütü mayalayıp yoğurt haline getirmek, pıhtılaştırıp dondurmak.

u.-a (74a/9)

[= 1]

uyıd-: Bk. uyud-

u.-a (102b/7), (103a/10), (103a/3), (105a/7), (19b/13), (26b/14), (99a/1)

[= 7]

uyış-: Uyuşmak.

u.-an (117b/15)

[= 1]

uyku: Uyku.

u. (54a/4)

u. + da (90b/7)

u. + getüre (124b/5)

u. + getirür (136a/1)

[= 4]

uykusuzlğ: Bk. uykusuzluğ

u. + ı (103a/9), (124b/3)

[= 2]

uykusuzluğ: Uyku uyuyamama veya uyumamış olma durumu.

u. + a (136a/9), (58b/5)

[= 2]

uyluğ: Bk. uyluğ

u. + ı (132a/12)

u. + ına (28a/3), (89a/13)

[= 3]

uyluğ: Kalçadan dize kadar olan bacak bölümü.

u. + lara (121b/6), (19b/9)

[= 2]

uyu-: Uyumak.

u.-dukları (129a/13)

u.-r (106a/13)

u.-sa (53a/6)

u.-salar (23a/9)

u.-yan (149b/10), (87a/5)

[= 6]

uyud-: Uyumasını sağlamak, uyur duruma getirmek.

u.-a (130a/7), (25b/8), (27a/4), (2b/4), (46a/3), (49b/13), (55b/14), (60b/11), (9a/7)

u.-ur (51a/15)

[= 10]

uyukı: Bk. uyku

u. + sı (106a/13)

u. + sın (87a/6)

[= 2]

uyun-: Süt kesilmek.

u.-mışın (74a/9)

[= 1]

uyuş-: Uyuşmak,

u.-an (12b/2)

u.-mış (124a/3), (125a/6), (128a/11), (133b/15), (33b/10), (78b/13), (85a/4), (97b/13), (99b/4)

u.-mışa (125a/1), (125a/15), (126b/8)

[= 13]

uyuşdur-: Uyuşmasını sağlamak, hissedemez duruma getirmek.

u.-ıdır (25b/5)

[= 1]

uyuz: Uyuz böceğinin, üst derinin altına girerek yaptığı kaşıntıdırıcı, bulaşıcı bir deri hastalığı.

u. (6b/7)

u. + a (101a/12), (106b/6), (107a/12), (108a/1), (110a/1), (120a/15), (120b/7), (122b/11), (122b/2), (122b/6), (124b/4), (126b/2), (131a/6), (137a/3), (137b/15), (138b/2), (140a/10), (141a/2), (141b/11), (142a/12), (143a/10), (149b/2), (150a/6), (20a/11), (21b/13), (24a/8), (28b/1), (30a/10), (40a/7), (40b/15), (43a/2), (43a/5), (53b/5), (54a/2), (54a/3), (55a/8), (59a/1), (59b/12), (61a/15), (64a/13), (65a/6), (68b/7), (6b/8), (74a/12), (76b/13), (82a/8), (90a/12), (92a/2), (98b/1), (99a/11)

u. + dan (132b/2), (68a/13), (81b/11)

u. + eyler (93b/13), (93b/9)

u. + ı (68b/14), (92a/6)

u. + ına (78a/9)

u. + koyunı (68b/14)

u. + lara (143a/8)

u. + larına (96b/14)

[= 62]

uza-: Uzamak, uzun duruma gelmek.

u.-duğına (65b/9)

[= 1]

uzad-: Uzatmak.

u.-a (50b/7)

[= 1]

uzak-: Uzak.

u. (24b/12)

[= 1]

uzan-: Uzamak, uzun duruma gelmek.

u.-duğına (104b/9)

[= 1]

uzun: İki ucu arasında fazla uzaklık olan, kısa karşıtı.

u. (10b/7), (11a/9), (120a/4), (145a/4),
(148b/7), (149a/8), (15a/11), (15b/7),
(24a/10), (26b/4), (27b/9), (28b/14),
(30a/1), (32a/4), (37b/7), (56b/13),
(58a/11), (5a/10), (5a/15), (63a/8),
(64a/8), (70a/13), (76a/10), (80a/15),
(80a/15), (80b/11), (81a/1), (85b/9),
(8a/12), (9a/13), (9b/13)

u. + ca (102a/13), (134b/11), (77b/14)

u. + ı (101b/8), (103b/10), (103b/14),
(130b/7), (139a/3), (140a/13),
(149a/13), (27b/9), (2a/15), (31a/6),
(36a/14), (36a/6), (36b/4), (37b/12),
(43a/12), (63b/14), (64a/7), (67b/1),
(81a/4), (86b/9), (8b/1), (9a/13),
(86a/9)

u. + uzun (15b/7), (27b/9), (5a/10),
(81a/1), (8a/12)

[= 62]

uzunca: Biraz uzun.

u. (11b/10), (45b/15), (63a/15),
(63b/15)

u. + uzunca (11b/10)

[= 5]

uzunluğ: 1. Bir şeyin bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı. 2. Bir yüzeyin iki temel boyutundan en büyük olanı, boy, en karşıtı.

u. + ı (130a/14), (149b/6), (28b/4),
(42a/7), (46a/1)

[= 5]

‘üzv: < Ar. Organ.

‘u. + a (88b/13)

‘u. + dan (106b/2)

‘u. + ın (147b/9), (147a/13)

‘u. + lara (100a/8), (30a/3), (7a/5)

‘u. + larda (102a/12)

‘u. + ları (57a/13)

[= 9]

-Ü-

üc: Üç.

ü. (101a/1), (101a/1), (101a/10),
(101a/13), (101a/8), (101a/9),
(107b/8), (109a/13), (110a/6),
(112a/12), (113a/15), (113b/1),
(114a/15), (115a/3), (115a/7),
(115b/11), (115b/14), (116a/1),
(116a/5), (116b/8), (117a/1), (117b/6),
(119a/10), (119a/13), (119a/14),
(119a/15), (119a/9), (119a/9),
(120a/14), (121b/13), (122b/10),
(123a/15), (126a/1), (128b/8),
(129b/3), (12a/1), (130a/8), (134b/15),
(135a/2), (135b/14), (135b/3),
(135b/4), (13a/15), (13b/11), (143a/6),
(145a/4), (145a/9), (146a/2), (146a/3),
(148a/12), (149b/4), (14a/10),
(14a/14), (14a/5), (17a/10), (17a/9),
(20b/3), (20b/5), (21a/4), (23b/6),
(24a/15), (24b/10), (26a/4), (27a/12),
(27a/4), (29b/1), (29b/11), (29b/13),
(29b/7), (31b/6), (35b/4), (35b/8),
(37b/1), (39a/15), (44a/12), (44a/4),
(44b/8), (45a/10), (45a/14), (46b/4),
(47b/15), (48a/1), (48b/11), (4a/5),
(4b/8), (55a/1), (58b/11), (58b/12),
(59b/6), (60a/1), (60a/14), (60b/4),
(61b/14), (64b/11), (65b/12), (65b/14),
(69b/2), (75a/10), (75a/8), (78a/4),
(78b/10), (78b/9), (81b/14), (82b/2),
(85a/4), (87b/7), (90b/15), (91a/2),
(91b/7), (95a/7), (96b/11)

ü. + in (96b/9)

[= 112]

üc biç: Üç bin.

ü. (91b/5)

[= 1]

ücin: İçin.

ü. (13b/5)

[= 1]

üc yüz: Üç yüz.

ü. (117a/1), (122b/10), (149b/4),
(29b/11)

[= 4]

üc yüz elli: Üç yüz elli.

ü. (29b/11)

[= 1]

üc yüz toksan: Üç yüz doksan.

ü. (117a/1)

[= 1]

üç: Üç.

ü. (115a/15), (128b/13), (12a/14),
(135b/4), (43a/12), (7a/6)

ü. + e (115a/11), (116a/15), (116b/10),
(117a/5), (117a/6), (117b/3), (121a/6)

ü. + er (134b/11), (81b/1), (30a/1)

ü. + in (60b/7)

ü. + ünci (28a/12)

[= 18]

üfür-: Üflemek.

ü.-seler (107b/14), (113a/12), (138b/5),
(139b/6), (144a/5), (2a/13), (33a/11),
(43a/10), (83b/2)

[= 9]

üli: Bk. ülü

ü. + de (17a/10), (21a/4), (43a/11),
(58a/9), (59b/6), (91b/5)

[= 6]

ülker otı: Su teresine benzeyen, kızıl yapraklı bir bitki. Krş. abrîğâdin.

ü. (37b/13)

[= 1]

ülü: Hisse, pay, kısım, kısım, bölüm.

ü. + si (108a/7), (21a/4), (43a/11),
(59b/6), (91b/6)

ü. + since (58a/9)

ü. + sinde (108a/7)

[= 7]

ümm-i kelb: <? Kına yaprağına benzeyen bir bitki adı.

ü. (31a/6)

[= 1]

ümmü gaylân: <? Genellikle Arabistan çöllerinde görülen, mugaylan dikenini olarak da bilinen bir dikendir.

ü. (31a/3)

[= 1]

ümmü'ş-şibyân: <Ar. Havale, epilepsi; hafakan basması.

ü. + a (144b/8), (58b/4), (61b/3),
(78b/10), (85a/3)

ü. + dan (132a/7)

[= 6]

ümmü vec'ü'l-kebiş: <? Koyun baklası.

ü. (31a/1)

[= 1]

ün: Ses.

ü. + boğulduğın (97a/12)

ü. + i boğulduğma (21b/9)

[= 2]

üğüg: Soluk borusu, gırtlak.

ü. + e (136b/1)

[= 1]

üns: <Ar. 1. Alışıklık, alışkanlık, alışma.

ü. (33b/15)

[= 1]

üns ol-: Alışkın olmak.

ü.-a (33b/15)

[= 1]

ürper-: Korku, tiksinti, üşüme vb. yüzünden tüylerin dikilip derinin nokta nokta kabarmasıyla görülen ani titreme.

ü.-dügün (130a/10), (130a/10),
(43b/12), (86b/1)

ü.-dügine (122a/15), (122a/15), (82b/7)

ü.-mege (115a/13), (115a/13)

ü.-mesine (128a/4)

ü.-ür (4b/2)

[= 11]

üsd: Üst.

ü. + in (126a/1)

[= 1]

üsdübec: <? Üstübeç, boyacılıkta kullanılan zehirli, bazik kurşun karbonat.

ü. (17b/12)

[= 1]

üsküre: <Far. Tas, kase.

ü. (30b/8), (42a/9), (48a/11), (56a/14)

ü. + sini (146a/10), (5b/9)

ü. + ye (67a/12)

[= 7]

üst: Üst.

ü. + in (113a/1)

ü. + inde (121a/14), (43a/14)

ü. + ine (4b/15), (5a/8), (79a/8)

[= 6]

üşü-: Bk. üşü-

ü.-yen (128a/8), (133a/10), (68a/11)

ü.-yenyerlere (92b/11)

[= 4]

üşü-: Üşümek.

ü.-miş (75b/1)

[= 1]

ütrünc: < Ar. Turunç, ağaç kavunu.

ü. (5b/4)

[= 1]

üznü'l-erneb: < Ar. Tavşankulağı,
buhurumeryem, siklamen.

ü. (10a/8)

[= 1]

üzer: Üst.

ü. + i (11b/1), (70a/7), (8a/12)

ü. + inde (104a/4), (135a/5), (17b/3),
(22a/7), (28a/10), (34a/5), (43b/3),
(52a/11), (62a/13), (62a/14), (62a/6),
(63a/3), (79b/2), (89a/15), (89b/14),
(91a/6), (98b/10)

ü. + indeki (41a/4)

ü. + inden (36b/7), (44a/8)

ü. + ine (103b/15), (108b/12), (10a/7),
(110b/15), (111a/5), (112a/10),
(112b/15), (113b/10), (113b/10),
(114a/15), (114a/3), (115b/13),
(115b/14), (116a/14), (116b/10),
(116b/11), (11a/10), (11a/12), (11a/8),
(11b/6), (122b/4), (123a/1), (124a/4),
(126a/1), (126b/13), (127a/13),
(127b/3), (127b/7), (127b/8), (128b/2),
(132a/12), (132b/1), (137a/13),
(138a/10), (138a/7), (140b/10),
(144a/15), (14b/15), (15b/13), (16b/1),
(18b/9), (1b/6), (22b/5), (26a/14),
(28a/8), (37a/15), (37a/4), (38b/15),
(38b/8), (39b/11), (3a/9), (41b/11),
(4b/13), (4b/14), (51a/12), (51a/13),
(51a/7), (51b/9), (54b/2), (55b/5),
(57a/12), (60a/8), (61a/12), (68a/6),
(68a/8), (68b/3), (69a/6), (69a/9),
(70b/15), (72b/9), (73a/6), (76a/12),
(80a/8), (82b/13), (83a/5), (83b/1),
(85a/10), (85b/13), (85b/9), (87a/8),
(88a/11), (89a/7), (89b/5), (8b/8),
(90a/2), (90a/3), (90b/5), (90b/5),
(91b/5), (92a/2), (93a/4), (97a/7),
(98a/13), (98b/6), (99a/12)

ü. + lerinde (38a/11)

ü. + ümüze (1b/3)

[= 120]

üzül-: İncelmek, yıpranmak, kopmak, kesilmek.

ü.-düğine (131b/12)

ü.-mesi (43b/4)

[= 2]

üzüm: Üzüm; (*Vitis vinifera*).

ü. (112a/10), (113b/7), (33a/6), (97b/4)

ü. + cibresine (75b/3)

ü. + çubuğına (37b/7)

ü. + çubuğı (65b/6)

ü. + den (108b/6)

ü. + e (96b/4)

ü. + i (112b/8)

ü. + ile (24a/9)

ü. + le (12a/2), (24a/7)

ü. + şuyıla (101b/15), (23b/2), (2a/9)

ü. + şuyı yağıdır (117b/4)

ü. + vaktinde (31b/13)

ü. + yaprağıla (59b/1)

ü. + yaprağıyla (72a/10)

[= 20]

-V-

vācib: <Ar. 1. Terki cāiz olmayan, yapılması gerekli. 2. Yapılması şer'an lüzumlu olan, farz derecesine yakın bulunan.

v. (5b/12)

v. + dür (1b/3)

[= 2]

vahşet: <Ar. 1. Yabani, vahşi olma durumu. 2. Korku, ürküntü.

v. + i (68a/7)

[= 1]

vahşi: <Ar. 1. Yabani. 2. Yırtıcı (hayvan).

v. + cānavarlara (33b/15)

[= 1]

vakiyye: <Ar. Okka, dört yüz dirhemlik tartı.

v. (17a/9)

[= 1]

vakit: <Ar. Zaman.

v. + dür (147a/6)

[= 1]

vakt: Bk. vakit

v. (134b/2), (136a/3), (14b/14), (41a/11), (51a/1), (66b/9), (76b/3), (95b/8)

v. + i (147a/5)

v. + i hācetde (135a/1), (16b/9)

v. + in (108a/14), (113b/12), (129a/13), (137a/7), (13b/12), (147a/10), (30a/15), (40a/3), (68a/15), (72b/4), (76a/3), (95b/9), (96b/10), (98a/7)

v. + inde (101a/3), (107b/12), (113b/11), (113b/7), (130b/15), (31b/13), (4a/4), (72a/13), (91a/2)

v. + olur (109a/2), (110a/2), (70b/2), (91b/13)

[= 38]

vallāhü a'lem: <Ar. Allah bilir.

v. (130a/12)

[= 1]

var: Var, yok karşıtı, mevcut.

v. (131b/15), (15b/14), (2b/11), (78a/2)

v. + dur (22a/1), (2a/3), (34b/2),
(36b/12), (4a/2), (82a/2)

v. + ıdı (146b/15), (26a/8)

v. + ısa (18b/13), (21a/14), (33b/3),
(36a/1), (40b/2)

[= 17]

var-: Varmak, ulaşmak.

v.-dı (26a/10)

v.-salar (147a/14)

v.-ur (28a/1)

[= 3]

važ: Duruş, tarz.

v. + ında (147a/3)

[= 1]

ve: Ve.

v. (100a/1), (100a/1), (100a/12),
(40a/5) (100a/13), (100a/14), (100a/2),
(100a/4), (100a/4), (100a/5), (100a/5),
(100a/6), (100a/6), (100a/8), (100b/1),
(100b/10), (100b/11), (100b/11),
(100b/13), (100b/14), (100b/2),
(100b/3), (100b/3), (100b/6), (100b/8),
(100b/9), (100b/9), (100b/9), (101a/1),
(101a/12), (101a/12), (101a/12),
(101a/15), (101a/15), (101a/2),
(101a/4), (101a/6), (101b/1), (101b/1),
(101b/1), (101b/1), (101b/10),
(101b/10), (101b/14), (101b/2),
(101b/3), (101b/4), (101b/4), (101b/4),
(101b/4), (101b/5), (101b/7), (101b/9),
(101b/9), (102a/10), (102a/10),
(102a/11), (102a/12), (102a/12),

(102a/13), (102a/14), (102a/15),
(102a/3), (102a/7), (102b/1),
(102b/11), (102b/11), (102b/12),
(102b/13), (102b/13), (102b/14),
(102b/14), (102b/15), (102b/2),
(102b/5), (102b/6), (102b/7), (102b/8),
(102b/8), (102b/8), (103a/11),
(103a/12), (103a/15), (103a/2),
(103a/3), (103a/4), (103a/6), (103a/7),
(103a/8), (103a/9), (103b/5), (103b/5),
(103b/7), (103b/8), (104a/5), (104a/6),
(104a/9), (104b/10), (104b/12),
(104b/12), (104b/13), (104b/14),
(104b/14), (104b/14), (104b/3),
(104b/5), (104b/7), (104b/7), (104b/8),
(104b/9), (104b/9), (104b/9),
(105a/10), (105a/14), (105a/15),
(105a/2), (105a/4), (105a/6),
(105b/11), (105b/7), (105b/7),
(105b/8), (106a/4), (106a/6), (106a/7),
(106a/7), (106a/7), (106b/1),
(106b/11), (106b/12), (106b/12),
(106b/14), (106b/14), (106b/2),
(106b/3), (106b/5), (106b/5), (106b/6),
(106b/6), (106b/6), (106b/7), (106b/7),
(106b/9), (107a/10), (107a/11),
(107a/12), (107a/12), (107a/12),
(107a/13), (107a/4), (107a/5), (107a/5),
(107a/7), (107a/7), (107a/7), (107a/9),
(107a/9), (107b/14), (107b/2),
(107b/3), (107b/3), (107b/3), (107b/3),
(107b/3), (107b/3), (107b/7), (107b/9),
(107b/9), (108a/1), (108a/1), (108a/1),
(108a/1), (108a/1), (108a/11),
(108a/11), (108a/12), (108a/13),
(108a/14), (108a/5), (108a/6), (108a/9),
(108b/10), (108b/10), (108b/11),
(108b/13), (108b/15), (108b/15),
(108b/2), (108b/3), (108b/3), (108b/4),
(108b/4), (108b/5), (108b/7), (108b/7),
(108b/8), (108b/8), (108b/9), (108b/9),
(108b/9), (109a/1), (109a/1), (109a/1),
(109a/1), (109a/14), (109a/15),

(109a/2), (109a/2), (109a/4), (109a/4),
 (109a/4), (109a/4), (109a/8), (109a/8),
 (109a/8), (109a/8), (109b/10),
 (109b/13), (109b/15), (109b/3),
 (109b/3), (109b/5), (109b/5), (109b/7),
 (109b/8), (109b/9), (10a/13), (10a/3),
 (10b/1), (10b/12), (10b/13), (10b/14),
 (10b/15), (10b/3), (10b/4), (10b/5),
 (10b/6), (10b/6), (10b/7), (10b/7),
 (10b/8), (10b/8), (110a/1), (110a/10),
 (110a/10), (110a/11), (110a/11),
 (110a/12), (110a/14), (110a/15),
 (110a/4), (110a/5), (110a/5), (110a/8),
 (110a/8), (110b/1), (110b/14),
 (110b/4), (110b/5), (110b/8), (110b/8),
 (110b/9), (111a/11), (111a/13),
 (111a/15), (111a/9), (111a/9),
 (111b/1), (111b/1), (111b/10),
 (111b/15), (111b/15), (111b/3),
 (111b/4), (111b/4), (111b/8), (111b/8),
 (111b/9), (111b/9), (111b/9), (112a/1),
 (112a/10), (112a/10), (112a/12),
 (112a/12), (112a/13), (112a/14),
 (112a/14), (112a/14), (112a/2),
 (112a/3), (112a/4), (112a/4), (112a/5),
 (112a/7), (112a/8), (112a/8), (112a/9),
 (112b/1), (112b/1), (112b/12),
 (112b/12), (112b/14), (112b/3),
 (112b/6), (112b/6), (112b/6), (112b/7),
 (112b/9), (113a/11), (113a/11),
 (113a/12), (113a/13), (113a/3),
 (113a/4), (113a/4), (113a/8),
 (113b/14), (113b/15), (113b/2),
 (113b/2), (113b/4), (113b/4), (113b/4),
 (113b/4), (113b/5), (113b/5), (113b/5),
 (113b/5), (113b/5), (114a/1), (114a/1),
 (114a/12), (114a/13), (114a/14),
 (114a/14), (114a/14), (114a/15),
 (114a/2), (114a/2), (114a/2), (114a/3),
 (114a/4), (114a/4), (114a/4), (114a/4),
 (114a/4), (114a/6), (114a/6), (114a/6),
 (114a/7), (114a/8), (114a/8), (114a/9),
 (114b/1), (114b/1), (114b/1),

(114b/13), (114b/13), (114b/14),
 (114b/14), (114b/15), (114b/15),
 (114b/15), (114b/2), (114b/3),
 (114b/3), (114b/3), (114b/3), (114b/3),
 (114b/5), (114b/7), (114b/7), (114b/7),
 (114b/7), (114b/7), (114b/8), (114b/8),
 (114b/8), (115a/1), (115a/1), (115a/1),
 (115a/13), (115a/13), (115a/2),
 (115a/5), (115a/5), (115a/9), (115a/9),
 (115a/9), (115b/11), (115b/13),
 (115b/3), (115b/4), (115b/4), (115b/5),
 (115b/6), (115b/6), (115b/6), (115b/7),
 (115b/9), (116a/12), (116a/2),
 (116a/3), (116a/3), (116a/4), (116b/1),
 (116b/11), (116b/12), (116b/12),
 (116b/12), (116b/12), (116b/12),
 (116b/12), (116b/13), (116b/13),
 (116b/13), (116b/15), (116b/3),
 (116b/3), (116b/6), (116b/6), (116b/7),
 (116b/7), (116b/7), (117a/10),
 (117a/10), (117a/11), (117a/11),
 (117a/12), (117a/13), (117a/13),
 (117a/14), (117a/14), (117a/8),
 (76a/15) (117a/8), (117a/9), (117a/9),
 (117a/9), (117b/10), (117b/11),
 (117b/11), (117b/12), (117b/12),
 (117b/12), (117b/12), (117b/14),
 (117b/14), (117b/14), (117b/14),
 (117b/15), (117b/15), (117b/15),
 (117b/4), (117b/5), (117b/5), (117b/5),
 (117b/6), (117b/6), (117b/6), (117b/7),
 (117b/9), (117b/9), (117b/9), (118a/1),
 (118a/11), (118a/13), (118a/13),
 (118a/13), (118a/14), (118a/14),
 (118a/14), (118a/14), (118a/15),
 (118a/2), (118a/2), (118a/5), (118a/5),
 (118a/5), (118a/7), (118a/8), (118a/9),
 (118a/9), (118b/1), (118b/1), (118b/2),
 (118b/6), (118b/6), (118b/7), (118b/8),
 (118b/8), (118b/8), (118b/9),
 (119a/14), (119a/14), (119a/4),
 (119a/4), (119a/4), (119a/6), (119a/6),
 (119a/6), (119a/7), (119a/7),

(119b/10), (119b/10), (119b/10),
 (119b/10), (119b/11), (119b/12),
 (119b/12), (119b/14), (119b/15),
 (119b/15), (119b/2), (119b/3),
 (119b/3), (119b/4), (119b/7), (119b/8),
 (119b/8), (119b/9), (119b/9), (11a/10),
 (11a/11), (11a/11), (11a/12), (11a/14),
 (11a/14), (11a/15), (11a/2), (11a/2),
 (11a/5), (11a/6), (11a/7), (11a/8),
 (11a/9), (11b/1), (11b/1), (11b/12),
 (11b/15), (11b/2), (11b/3), (11b/5),
 (11b/6), (11b/6), (11b/7), (11b/7),
 (11b/8), (120a/1), (120a/14),
 (120a/15), (120a/15), (120a/15),
 (120a/3), (120a/4), (120a/5), (120a/6),
 (120a/6), (120a/7), (120b/1),
 (120b/10), (120b/11), (120b/11),
 (120b/11), (120b/11), (120b/11),
 (120b/12), (120b/12), (120b/13),
 (120b/2), (120b/3), (120b/3), (120b/4),
 (120b/4), (120b/7), (120b/9), (121a/1),
 (121a/11), (121a/11), (121a/11),
 (121a/11), (121a/12), (121a/15),
 (121a/15), (121a/2), (121a/2), (121a/2),
 (121a/2), (121a/3), (121a/4), (121a/4),
 (121a/4), (121a/4), (121a/5), (121a/8),
 (121a/8), (121a/8), (121a/8), (121b/1),
 (121b/1), (121b/11), (121b/11),
 (121b/14), (121b/15), (121b/5),
 (121b/5), (121b/5), (121b/5), (121b/6),
 (121b/6), (121b/6), (121b/6), (121b/7),
 (121b/8), (121b/8), (121b/8), (121b/8),
 (121b/9), (121b/9), (121b/9), (122a/1),
 (122a/1), (122a/11), (122a/15),
 (122a/15), (122a/2), (122a/4), (122a/6),
 (122a/7), (122a/8), (122a/9), (122b/1),
 (122b/1), (122b/1), (122b/1),
 (122b/11), (122b/12), (122b/12),
 (122b/12), (122b/12), (122b/13),
 (122b/14), (122b/2), (122b/2),
 (122b/2), (122b/3), (122b/3), (122b/3),
 (122b/3), (122b/6), (122b/6), (122b/7),
 (122b/8), (122b/8), (122b/9), (122b/9),

(123a/10), (123a/10), (123a/12),
 (123a/12), (123a/12), (123a/13),
 (123a/13), (123a/14), (123a/14),
 (123a/2), (123a/2), (123a/2), (123a/2),
 (123a/2), (123a/2), (123a/3), (123a/3),
 (123a/3), (123a/3), (123a/4), (123a/4),
 (123a/4), (123a/5), (123a/5), (123a/5),
 (123a/5), (123a/5), (123a/6), (123a/6),
 (123a/8), (123a/8), (123a/8), (123a/8),
 (123a/9), (123a/9), (123a/9), (123a/9),
 (123b/10), (123b/11), (123b/12),
 (123b/12), (123b/13), (123b/13),
 (123b/14), (123b/14), (123b/3),
 (123b/3), (123b/4), (123b/4), (123b/5),
 (123b/5), (123b/6), (123b/6), (123b/7),
 (123b/7), (123b/8), (123b/8), (123b/9),
 (123b/9), (123b/9), (124a/11),
 (124a/11), (124a/14), (124a/14),
 (124a/14), (124a/14), (124a/15),
 (124a/15), (124a/2), (124a/3), (124a/4),
 (124a/5), (124a/6), (124a/6), (124a/8),
 (124b/1), (124b/1), (124b/1),
 (124b/10), (124b/10), (124b/13),
 (124b/14), (124b/2), (124b/2),
 (124b/4), (124b/4), (124b/5), (124b/5),
 (124b/5), (124b/9), (124b/9), (124b/9),
 (125a/1), (125a/1), (125a/1), (125a/1),
 (125a/12), (125a/12), (125a/14),
 (125a/15), (125a/15), (125a/15),
 (125a/15), (125a/2), (125a/3), (125a/4),
 (125a/4), (125a/5), (125a/5), (125a/6),
 (125a/6), (125a/7), (125a/7), (125a/7),
 (125a/8), (125b/10), (125b/10),
 (125b/11), (125b/11), (125b/11),
 (125b/12), (125b/12), (125b/13),
 (125b/14), (125b/14), (125b/2),
 (125b/2), (125b/2), (125b/3), (125b/4),
 (125b/5), (125b/7), (125b/9), (125b/9),
 (125b/9), (125b/9), (125b/9),
 (126a/10), (126a/10), (126a/10),
 (126a/11), (126a/11), (126a/2),
 (126a/4), (126a/5), (126a/6), (126a/6),
 (126a/6), (126a/7), (126a/7), (126a/7),

(126a/9), (126a/9), (126b/10),
 (126b/11), (126b/15), (126b/5),
 (126b/6), (126b/6), (126b/6), (126b/9),
 (126b/9), (127a/10), (127a/3),
 (127a/4), (127a/5), (127a/6), (127a/6),
 (127a/6), (127a/7), (127a/9),
 (127b/11), (127b/12), (127b/15),
 (127b/5), (127b/9), (128a/1),
 (128a/10), (128a/10), (128a/10),
 (128a/10), (128a/15), (128a/4),
 (128a/4), (128a/4), (128a/4), (128a/5),
 (128a/9), (128a/9), (128a/9), (128a/9),
 (128b/1), (128b/13), (128b/14),
 (128b/15), (128b/5), (128b/5),
 (128b/5), (128b/6), (128b/7), (128b/9),
 (129a/1), (129a/10), (129a/10),
 (129a/10), (129a/11), (129a/11),
 (129a/2), (129a/3), (129a/4), (129a/5),
 (129a/6), (129a/6), (129a/7), (129a/8),
 (129a/9), (129a/9), (129b/1),
 (129b/10), (129b/11), (129b/11),
 (129b/12), (129b/12), (129b/15),
 (129b/4), (129b/6), (129b/6), (129b/7),
 (129b/7), (129b/7), (129b/7), (129b/7),
 (129b/8), (12a/15), (12a/15), (12a/2),
 (12a/5), (12a/6), (12a/8), (12b/1),
 (12b/1), (12b/1), (12b/1), (12b/11),
 (12b/13), (12b/15), (12b/2), (12b/3),
 (12b/3), (12b/4), (12b/6), (12b/7),
 (12b/8), (12b/9), (130a/10), (130a/10),
 (130a/2), (130a/2), (130a/4), (130b/1),
 (130b/10), (130b/10), (130b/10),
 (130b/11), (130b/13), (130b/14),
 (130b/15), (130b/2), (130b/2),
 (130b/2), (130b/4), (130b/5), (130b/6),
 (131a/10), (131a/11), (131a/12),
 (131a/14), (131a/14), (131a/6),
 (131a/7), (131a/9), (131b/1), (131b/1),
 (131b/10), (131b/11), (131b/13),
 (131b/13), (131b/3), (131b/3),
 (131b/6), (131b/6), (131b/7), (131b/7),
 (131b/7), (131b/9), (132a/11),
 (132a/12), (132a/2), (132a/3), (132a/4),

(132a/7), (132b/11), (132b/12),
 (132b/12), (132b/15), (132b/15),
 (132b/6), (132b/6), (132b/7), (132b/9),
 (133a/1), (133a/1), (133a/10),
 (133a/11), (133a/11), (133a/11),
 (133a/12), (133a/14), (133a/15),
 (133a/15), (133a/2), (133a/2), (133a/2),
 (133a/3), (133a/3), (133a/4), (133a/5),
 (133a/5), (133a/5), (133a/6), (133a/6),
 (133a/6), (133a/7), (133a/7), (133b/1),
 (133b/1), (133b/1), (133b/1), (133b/1),
 (133b/1), (133b/10), (133b/10),
 (133b/14), (133b/14), (133b/15),
 (133b/15), (133b/15), (133b/15),
 (133b/2), (133b/2), (133b/2), (133b/2),
 (133b/2), (133b/3), (133b/3), (133b/3),
 (133b/4), (133b/7), (133b/7), (133b/7),
 (133b/7), (133b/8), (133b/8), (133b/8),
 (133b/9), (133b/9), (133b/9), (134a/1),
 (134a/11), (134a/11), (134a/15),
 (134a/2), (134a/2), (134a/3), (134a/4),
 (134a/4), (134a/7), (134a/9),
 (134b/12), (134b/13), (134b/13),
 (134b/15), (134b/5), (134b/6),
 (134b/6), (134b/6), (134b/7), (134b/7),
 (134b/7), (134b/8), (134b/8), (134b/9),
 (134b/9), (134b/9), (135a/10),
 (135a/3), (135a/4), (135a/7),
 (135b/10), (135b/12), (135b/14),
 (135b/9), (135b/9), (135b/9), (135b/9),
 (136a/1), (136a/1), (136a/1), (136a/1),
 (136a/10), (136a/12), (136a/13),
 (136a/13), (136a/14), (136a/15),
 (136a/15), (136a/7), (136a/7), (136a/8),
 (136a/8), (136b/1), (136b/12),
 (136b/12), (136b/2), (136b/2),
 (136b/5), (136b/6), (136b/6), (136b/6),
 (136b/7), (136b/9), (137a/1),
 (137a/10), (137a/11), (137a/12),
 (137a/12), (137a/13), (137a/13),
 (137a/14), (137a/14), (137a/15),
 (137a/15), (137a/2), (137a/3), (137a/3),
 (137a/4), (137a/6), (137a/7), (137a/7),

(137a/9), (137b/1), (137b/10),
 (137b/10), (137b/11), (137b/11),
 (137b/12), (137b/3), (137b/4),
 (137b/4), (137b/5), (137b/6), (137b/7),
 (137b/9), (138a/13), (138a/13),
 (138a/14), (138a/15), (138a/15),
 (138a/15), (138a/15), (138a/5),
 (138a/8), (138b/10), (138b/11),
 (138b/12), (138b/14), (138b/15),
 (138b/15), (138b/2), (138b/3),
 (138b/4), (138b/4), (138b/5), (138b/8),
 (138b/8), (138b/8), (138b/9), (138b/9),
 (138b/9), (139a/1), (139a/11),
 (139a/12), (139a/12), (139a/13),
 (139a/13), (139a/14), (139a/3),
 (139a/5), (139a/6), (139a/6), (139a/9),
 (139a/9), (139a/9), (139b/10),
 (139b/10), (139b/11), (139b/11),
 (139b/11), (139b/11), (139b/11),
 (139b/12), (139b/14), (139b/2),
 (139b/3), (139b/4), (139b/4), (139b/6),
 (139b/9), (13a/10), (13a/11), (13a/12),
 (13a/12), (13a/13), (13a/13), (13a/14),
 (13a/14), (13a/14), (13a/15), (13a/2),
 (13a/3), (13a/3), (13a/3), (13a/4),
 (13a/4), (13a/4), (13a/5), (13a/5),
 (13a/6), (13a/6), (13a/7), (13a/8),
 (13a/8), (13a/9), (13a/9), (13b/1),
 (13b/1), (13b/10), (13b/10), (13b/10),
 (13b/13), (13b/14), (13b/14), (13b/14),
 (13b/15), (13b/15), (13b/15), (13b/3),
 (13b/4), (13b/6), (13b/6), (13b/6),
 (13b/7), (13b/7), (13b/8), (13b/9),
 (13b/9), (140a/10), (140a/10),
 (140a/11), (140a/12), (140a/14),
 (140a/15), (140a/5), (140a/8), (140a/8),
 (140a/8), (140a/9), (140b/1), (140b/1),
 (140b/13), (140b/4), (140b/4),
 (140b/4), (140b/6), (140b/7), (140b/8),
 (140b/9), (140b/9), (141a/11),
 (141a/11), (141a/12), (141a/13),
 (141a/14), (141a/2), (141a/2), (141a/4),
 (141a/6), (141a/8), (141a/9), (141a/9),

(141b/1), (141b/1), (141b/1),
 (141b/11), (141b/11), (141b/14),
 (141b/15), (141b/2), (141b/3),
 (141b/5), (141b/6), (141b/6),
 (142a/12), (142a/15), (142a/15),
 (142a/2), (142a/5), (142a/7), (142a/8),
 (142b/1), (142b/1), (142b/10),
 (142b/10), (142b/13), (142b/13),
 (142b/15), (142b/15), (142b/4),
 (142b/7), (143a/10), (143a/10),
 (143a/13), (143a/3), (143a/4), (143a/7),
 (143a/8), (143a/9), (143b/10),
 (143b/10), (143b/11), (143b/11),
 (143b/11), (143b/11), (143b/12),
 (143b/14), (143b/3), (143b/4),
 (143b/4), (143b/4), (143b/5), (143b/5),
 (143b/5), (143b/7), (143b/8), (143b/8),
 (143b/8), (144a/12), (144a/13),
 (144a/13), (144a/14), (144a/3),
 (144a/4), (144a/7), (144a/9),
 (144b/11), (144b/13), (144b/3),
 (144b/4), (144b/4), (144b/5), (144b/6),
 (144b/7), (144b/8), (144b/9),
 (145a/10), (145a/6), (145a/6),
 (145b/11), (145b/11), (145b/13),
 (145b/2), (145b/3), (145b/3), (145b/4),
 (145b/4), (145b/5), (145b/5), (145b/6),
 (146a/1), (146a/1), (146a/11),
 (146a/13), (146a/14), (146a/15),
 (146a/4), (146a/8), (146a/8), (146a/9),
 (146b/1), (146b/12), (146b/14),
 (146b/2), (146b/3), (146b/4), (146b/6),
 (146b/6), (146b/6), (147a/1),
 (147a/10), (147a/11), (147a/11),
 (147a/11), (147a/11), (147a/12),
 (147a/12), (147a/5), (147b/1),
 (147b/10), (147b/10), (147b/11),
 (147b/11), (147b/11), (147b/13),
 (147b/15), (147b/5), (147b/7),
 (147b/8), (147b/8), (148a/10),
 (148a/11), (148a/13), (148a/13),
 (148a/14), (148a/14), (148a/14),
 (148a/14), (148a/15), (148a/15),

(148a/2), (148a/8), (148a/8), (148a/8),
 (148a/9), (148a/9), (148b/1),
 (148b/10), (148b/12), (148b/13),
 (148b/13), (148b/14), (148b/14),
 (148b/15), (148b/6), (148b/8),
 (148b/8), (148b/9), (148b/9), (149a/1),
 (149a/1), (149a/2), (149a/2), (149a/3),
 (149a/3), (149a/4), (149a/4), (149b/1),
 (149b/10), (149b/13), (149b/13),
 (149b/2), (149b/2), (149b/2), (149b/2),
 (149b/3), (149b/6), (149b/9), (149b/9),
 (149b/9), (149b/9), (14a/1), (14a/1),
 (14a/10), (14a/13), (14a/13), (14a/15),
 (14a/15), (14a/15), (14a/15), (14a/2),
 (14a/2), (14a/3), (14a/5), (14a/6),
 (14a/7), (14a/7), (14a/7), (14a/8),
 (14a/9), (14a/9), (14a/9), (14b/10),
 (14b/10), (14b/11), (14b/11), (14b/12),
 (14b/13), (14b/14), (14b/3), (14b/4),
 (14b/4), (14b/5), (14b/6), (14b/8),
 (14b/8), (14b/8), (14b/9), (150a/1),
 (150a/1), (150a/10), (150a/12),
 (150a/12), (150a/12), (150a/14),
 (150a/3), (150a/4), (150a/7), (150a/7),
 (150a/9), (15a/1), (15a/11), (15a/12),
 (15a/13), (15a/14), (15a/15), (15a/15),
 (15a/2), (15a/2), (15a/2), (15a/3),
 (15a/3), (15a/4), (15a/5), (15a/6),
 (15a/6), (15b/1), (15b/1), (15b/11),
 (15b/11), (15b/11), (15b/12), (15b/13),
 (15b/14), (15b/15), (15b/4), (15b/8),
 (15b/9), (16a/1), (16a/1), (16a/1),
 (16a/10), (16a/11), (16a/11), (16a/11),
 (16a/11), (16a/12), (16a/13), (16a/15),
 (16a/2), (16a/3), (16a/3), (16a/4),
 (16a/5), (16a/6), (16a/6), (16a/7),
 (16a/8), (16a/9), (16a/9), (16b/10),
 (16b/11), (16b/12), (16b/12), (16b/15),
 (16b/2), (16b/2), (16b/3), (16b/4),
 (16b/4), (16b/4), (16b/5), (16b/6),
 (16b/7), (16b/7), (16b/8), (16b/8),
 (17a/1), (17a/1), (17a/1), (17a/11),
 (17a/11), (17a/12), (17a/12), (17a/12),

(17a/14), (17a/15), (17a/15), (17a/2),
 (17a/2), (17a/2), (17a/3), (17a/4),
 (17a/5), (17a/5), (17a/5), (17a/6),
 (17a/9), (17b/1), (17b/1), (17b/10),
 (17b/12), (17b/13), (17b/14), (17b/2),
 (17b/2), (17b/2), (17b/3), (17b/5),
 (17b/6), (17b/7), (17b/8), (17b/9),
 (18a/1), (18a/1), (18a/10), (18a/13),
 (18a/14), (18a/15), (18a/15), (18a/4),
 (18a/4), (18b/10), (18b/11), (18b/13),
 (18b/2), (18b/4), (18b/7), (18b/8),
 (18b/9), (19a/1), (19a/1), (19a/10),
 (19a/13), (19a/13), (19a/14), (19a/14),
 (19a/15), (19a/2), (19a/2), (19a/3),
 (19a/3), (19a/4), (19a/4), (19a/4),
 (19a/6), (19a/7), (19a/8), (19a/8),
 (19a/9), (19b/1), (19b/10), (19b/11),
 (19b/11), (19b/11), (19b/12), (19b/13),
 (19b/13), (19b/13), (19b/14), (19b/14),
 (19b/15), (19b/2), (19b/5), (19b/6),
 (19b/7), (19b/8), (19b/9), (19b/9),
 (19b/9), (1b/11), (1b/12), (1b/2),
 (1b/2), (20a/1), (20a/10), (20a/10),
 (20a/10), (20a/11), (20a/12), (20a/12),
 (20a/12), (20a/14), (20a/15), (20a/15),
 (20a/2), (20a/3), (20a/4), (20a/9),
 (20a/9), (20b/10), (20b/10), (20b/10),
 (20b/11), (20b/13), (20b/2), (20b/3),
 (20b/5), (20b/5), (20b/9), (21a/10),
 (21a/10), (21a/11), (21a/11), (21a/12),
 (21a/13), (21a/2), (21a/3), (21a/3),
 (21a/5), (21a/5), (21a/6), (21a/7),
 (21a/8), (21b/10), (21b/10), (21b/10),
 (21b/11), (21b/11), (21b/11), (21b/13),
 (21b/13), (21b/14), (21b/15), (21b/15),
 (21b/2), (21b/2), (21b/2), (21b/3),
 (21b/3), (21b/3), (21b/3), (21b/4),
 (21b/4), (21b/4), (21b/4), (21b/5),
 (21b/5), (21b/5), (21b/6), (21b/6),
 (21b/8), (21b/8), (21b/9), (21b/9),
 (21b/9), (22a/12), (22a/12), (22a/12),
 (22a/12), (22a/12), (22a/13), (22a/13),
 (22a/14), (22a/14), (22a/14), (22a/14),

(22a/2), (22a/3), (22a/3), (22a/5),
 (22a/5), (22a/8), (22b/1), (22b/10),
 (22b/11), (22b/12), (22b/12), (22b/13),
 (22b/14), (22b/14), (22b/14), (22b/2),
 (22b/3), (22b/4), (22b/6), (22b/6),
 (22b/7), (22b/8), (22b/8), (22b/8),
 (22b/9), (23a/1), (23a/10), (23a/12),
 (23a/12), (23a/12), (23a/13), (23a/14),
 (23a/5), (23a/9), (23b/10), (23b/10),
 (23b/12), (23b/13), (23b/13), (23b/14),
 (23b/3), (23b/3), (23b/3), (23b/5),
 (23b/6), (23b/8), (23b/9), (23b/9),
 (24a/1), (24a/1), (24a/1), (24a/10),
 (24a/12), (24a/13), (24a/14), (24a/14),
 (24a/15), (24a/2), (24a/3), (24a/6),
 (24a/6), (24a/7), (24a/8), (24a/9),
 (24a/9), (24b/1), (24b/1), (24b/1),
 (24b/10), (24b/11), (24b/12), (24b/12),
 (24b/12), (24b/13), (24b/2), (24b/3),
 (24b/4), (24b/4), (24b/5), (24b/5),
 (24b/5), (24b/6), (24b/6), (24b/6),
 (24b/7), (24b/8), (24b/8), (24b/9),
 (25a/1), (25a/12), (25a/14), (25a/14),
 (25a/14), (25a/14), (25a/15), (25a/15),
 (25a/15), (25a/3), (25a/4), (25a/4),
 (25a/4), (25a/5), (25a/5), (25a/6),
 (25a/6), (25a/8), (25b/1), (25b/1),
 (25b/1), (25b/10), (25b/10), (25b/11),
 (25b/11), (25b/12), (25b/13), (25b/13),
 (25b/2), (25b/2), (25b/3), (25b/3),
 (25b/4), (25b/5), (25b/6), (25b/6),
 (25b/8), (25b/8), (25b/8), (26a/1),
 (26a/1), (26a/10), (26a/13), (26a/13),
 (26a/3), (26a/3), (26a/3), (26a/5),
 (26a/6), (26a/6), (26a/6), (26b/1),
 (26b/11), (26b/11), (26b/11), (26b/12),
 (26b/13), (26b/14), (26b/15), (26b/15),
 (26b/15), (26b/15), (26b/2), (26b/3),
 (26b/4), (26b/4), (26b/4), (26b/4),
 (26b/5), (26b/6), (27a/1), (27a/10),
 (27a/11), (27a/13), (27a/13), (27a/14),
 (27a/15), (27a/15), (27a/15), (27a/15),
 (27a/2), (27a/2), (27a/3), (27a/4),

(27a/4), (27a/4), (27a/5), (27a/6),
 (27a/6), (27a/6), (27a/7), (27a/8),
 (27b/1), (27b/1), (27b/10), (27b/12),
 (27b/12), (27b/13), (27b/13), (27b/13),
 (27b/14), (27b/14), (27b/15), (27b/2),
 (27b/2), (27b/3), (27b/3), (27b/5),
 (27b/5), (27b/6), (27b/6), (27b/7),
 (27b/8), (27b/9), (27b/9), (28a/1),
 (28a/13), (28a/15), (28a/4), (28a/4),
 (28a/6), (28a/8), (28b/1), (28b/1),
 (28b/1), (28b/10), (28b/12), (28b/2),
 (28b/5), (28b/6), (28b/9), (28b/9),
 (29a/10), (29a/10), (29a/11), (29a/11),
 (29a/12), (29a/12), (29a/13), (29a/13),
 (29a/13), (29a/14), (29a/14), (29a/15),
 (29a/15), (29a/15), (29a/15), (29a/2),
 (29a/3), (29a/3), (29a/3), (29a/4),
 (29a/5), (29a/5), (29a/6), (29a/7),
 (29a/7), (29a/8), (29a/8), (29a/8),
 (29a/8), (29a/9), (29a/9), (29b/1),
 (29b/1), (29b/10), (29b/10), (29b/10),
 (29b/10), (29b/10), (29b/12), (29b/2),
 (29b/4), (29b/4), (29b/4), (29b/5),
 (29b/6), (29b/8), (29b/9), (29b/9),
 (29b/9), (29b/9), (2a/13), (2b/1),
 (2b/1), (2b/10), (2b/12), (2b/15),
 (2b/3), (2b/3), (30a/10), (30a/10),
 (30a/11), (30a/13), (30a/2), (30a/5),
 (30a/5), (30a/6), (30a/6), (30a/7),
 (30a/7), (30a/8), (30a/9), (30a/9),
 (30b/11), (30b/12), (30b/12), (30b/12),
 (30b/13), (30b/14), (30b/2), (30b/3),
 (30b/3), (30b/3), (30b/4), (30b/5),
 (30b/6), (30b/7), (30b/8), (31a/12),
 (31a/15), (31a/3), (31a/5), (31a/6),
 (31a/7), (31a/7), (31a/8), (31a/8),
 (31b/15), (31b/2), (31b/3), (31b/3),
 (31b/3), (31b/4), (31b/4), (31b/5),
 (31b/5), (31b/8), (32a/1), (32a/12),
 (32a/14), (32a/15), (32a/2), (32a/2),
 (32a/3), (32a/5), (32a/7), (32a/7),
 (32a/7), (32a/8), (32b/1), (32b/10),
 (32b/10), (32b/11), (32b/12), (32b/12),

(32b/13), (32b/15), (32b/2), (32b/2),
 (32b/2), (32b/3), (32b/3), (32b/4),
 (32b/4), (32b/4), (32b/5), (32b/7),
 (32b/7), (32b/7), (32b/8), (32b/8),
 (32b/8), (32b/9), (32b/9), (32b/9),
 (33a/1), (33a/1), (33a/1), (33a/1),
 (33a/10), (33a/10), (33a/11), (33a/12),
 (33a/13), (33a/14), (33a/15), (33a/2),
 (33a/2), (33a/5), (33a/6), (33a/8),
 (33a/8), (33a/8), (33a/9), (33b/1),
 (33b/10), (33b/11), (33b/2), (33b/2),
 (33b/3), (33b/6), (33b/6), (33b/7),
 (33b/7), (33b/8), (33b/8), (33b/9),
 (33b/9), (33b/9), (34a/11), (34a/13),
 (34a/14), (34a/15), (34a/7), (34a/7),
 (34b/1), (34b/1), (34b/10), (34b/10),
 (34b/12), (34b/14), (34b/2), (34b/3),
 (34b/4), (34b/7), (35a/14), (35a/3),
 (35a/4), (35a/4), (35b/1), (35b/12),
 (35b/15), (35b/2), (35b/4), (35b/5),
 (35b/5), (35b/5), (35b/6), (35b/8),
 (36a/1), (36a/1), (36a/11), (36a/12),
 (36a/12), (36a/13), (36a/14), (36a/2),
 (36a/3), (36a/3), (36a/3), (36a/3),
 (36a/4), (36a/4), (36a/4), (36a/4),
 (36a/5), (36a/7), (36a/7), (36a/7),
 (36b/1), (36b/11), (36b/14), (36b/3),
 (36b/5), (36b/9), (37a/1), (37a/1),
 (37a/1), (37a/10), (37a/11), (37a/12),
 (37a/15), (37a/15), (37a/4), (37a/4),
 (37b/1), (37b/11), (37b/11), (37b/14),
 (37b/14), (37b/15), (37b/15), (37b/2),
 (37b/2), (37b/3), (37b/4), (37b/5),
 (37b/8), (37b/8), (37b/9), (37b/9),
 (38a/10), (38a/10), (38a/11), (38a/12),
 (38a/12), (38a/13), (38a/13), (38a/14),
 (38a/15), (38a/3), (38a/3), (38a/4),
 (38a/5), (38a/5), (38a/6), (38a/8),
 (38a/8), (38b/1), (38b/10), (38b/10),
 (38b/11), (38b/15), (38b/2), (38b/3),
 (38b/3), (38b/4), (38b/4), (38b/4),
 (38b/5), (38b/6), (38b/6), (38b/6),
 (38b/7), (38b/7), (38b/7), (38b/8),

(39a/1), (39a/1), (39a/10), (39a/11),
 (39a/11), (39a/14), (39a/2), (39a/2),
 (39a/6), (39a/9), (39a/9), (39b/1),
 (39b/1), (39b/12), (39b/12), (39b/13),
 (39b/14), (39b/15), (39b/15), (39b/2),
 (39b/2), (39b/3), (39b/4), (39b/5),
 (39b/5), (39b/5), (39b/5), (39b/6),
 (39b/8), (3a/1), (3a/1), (3a/12), (3a/12),
 (3a/12), (3a/4), (3a/4), (3a/5), (3a/6),
 (3a/7), (3a/9), (3b/1), (3b/10), (3b/11),
 (3b/12), (3b/13), (3b/14), (3b/4),
 (3b/4), (3b/5), (3b/9), (40a/1), (40a/1),
 (40a/10), (40a/10), (40a/10), (40a/13),
 (40a/14), (40a/14), (40a/15), (40a/15),
 (40a/2), (40a/2), (40a/4), (40a/4),
 (40a/5), (40a/5), (40a/6), (40a/6),
 (40a/7), (40a/8), (40b/1), (40b/10),
 (40b/10), (40b/10), (40b/11), (40b/11),
 (40b/12), (40b/13), (40b/14), (40b/14),
 (40b/14), (40b/15), (40b/15), (40b/15),
 (40b/2), (40b/3), (40b/4), (40b/5),
 (40b/7), (40b/7), (41a/10), (41a/13),
 (41a/13), (41a/14), (41a/15), (41a/4),
 (41a/4), (41a/5), (41a/5), (41a/5),
 (41a/6), (41a/7), (41a/7), (41a/7),
 (41a/8), (41a/8), (41b/1), (41b/1),
 (41b/1), (41b/10), (41b/10), (41b/10),
 (41b/10), (41b/12), (41b/12), (41b/13),
 (41b/13), (41b/14), (41b/15), (41b/2),
 (41b/3), (41b/4), (41b/4), (41b/6),
 (41b/7), (41b/8), (41b/9), (42a/10),
 (42a/12), (42a/12), (42a/12), (42a/12),
 (42a/13), (42a/13), (42a/15), (42a/6),
 (42a/8), (42a/8), (42b/10), (42b/14),
 (42b/4), (42b/4), (43a/10), (43a/2),
 (43a/3), (43a/3), (43a/4), (43a/6),
 (43a/7), (43a/8), (43b/10), (43b/10),
 (43b/10), (43b/11), (43b/14), (43b/14),
 (43b/15), (43b/4), (43b/4), (43b/9),
 (44a/1), (44a/1), (44a/10), (44a/13),
 (44a/14), (44a/15), (44a/4), (44a/5),
 (44b/10), (44b/10), (44b/13), (44b/13),
 (44b/14), (44b/3), (44b/3), (44b/5),

(44b/6), (44b/9), (44b/9), (44b/9),
 (44b/9), (45a/1), (45a/10), (45a/12),
 (45a/12), (45a/13), (45a/13), (45a/13),
 (45a/14), (45a/2), (45a/3), (45a/3),
 (45a/4), (45a/4), (45a/4), (45a/5),
 (45a/5), (45a/6), (45a/7), (45a/7),
 (45a/9), (45b/1), (45b/11), (45b/14),
 (45b/14), (45b/2), (45b/2), (45b/4),
 (45b/4), (45b/6), (45b/6), (46a/1),
 (46a/10), (46a/11), (46a/11), (46a/11),
 (46a/12), (46a/12), (46a/12), (46a/12),
 (46a/13), (46a/3), (46a/3), (46a/4),
 (46a/8), (46a/9), (46b/1), (46b/10),
 (46b/10), (46b/12), (46b/12), (46b/12),
 (46b/13), (46b/14), (46b/15), (46b/2),
 (46b/2), (46b/3), (46b/3), (46b/5),
 (46b/6), (46b/8), (46b/8), (46b/9),
 (46b/9), (46b/9), (46b/9), (46b/9),
 (47a/1), (47a/1), (47a/10), (47a/10),
 (47a/11), (47a/11), (47a/11), (47a/13),
 (47a/2), (47a/3), (47a/5), (47a/5),
 (47a/6), (47a/7), (47a/7), (47b/10),
 (47b/11), (47b/12), (47b/12), (47b/12),
 (47b/14), (47b/15), (47b/2), (47b/3),
 (47b/5), (47b/6), (47b/7), (47b/8),
 (48a/1), (48a/10), (48a/10), (48a/11),
 (48a/12), (48a/12), (48a/14), (48a/14),
 (48a/15), (48a/15), (48a/15), (48a/2),
 (48a/2), (48a/3), (48a/4), (48a/6),
 (48a/9), (48a/9), (48b/1), (48b/1),
 (48b/1), (48b/10), (48b/12), (48b/2),
 (48b/2), (48b/2), (48b/3), (48b/3),
 (48b/8), (48b/8), (48b/8), (48b/9),
 (48b/9), (49a/11), (49a/11), (49a/12),
 (49a/13), (49a/14), (49a/14), (49a/15),
 (49a/8), (49a/9), (49b/11), (49b/13),
 (49b/13), (49b/14), (49b/15), (49b/4),
 (49b/8), (49b/9), (49b/9), (4a/11),
 (4a/12), (4a/15), (4a/4), (4a/4), (4a/5),
 (4a/5), (4a/6), (4a/6), (4a/8), (4a/9),
 (4a/9), (4b/1), (4b/10), (4b/4), (4b/5),
 (50a/1), (50a/11), (50a/14), (50a/14),
 (50a/15), (50a/2), (50a/4), (50a/4),

(50a/4), (50a/5), (50a/8), (50a/8),
 (50a/9), (50a/9), (50b/1), (50b/11),
 (50b/12), (50b/14), (50b/14), (50b/14),
 (50b/15), (50b/3), (50b/3), (50b/3),
 (50b/4), (50b/5), (50b/5), (50b/5),
 (50b/5), (50b/6), (50b/7), (50b/7),
 (50b/8), (51a/1), (51a/12), (51a/14),
 (51a/14), (51a/15), (51a/3), (51a/4),
 (51a/4), (51a/5), (51a/5), (51a/5),
 (51a/5), (51a/6), (51a/8), (51b/1),
 (51b/11), (51b/11), (51b/13), (51b/14),
 (51b/14), (51b/14), (51b/15), (51b/15),
 (51b/2), (51b/3), (51b/3), (51b/4),
 (51b/4), (51b/4), (51b/6), (51b/9),
 (52a/1), (52a/1), (52a/11), (52a/12),
 (52a/12), (52a/13), (52a/3), (52a/5),
 (52a/6), (52a/7), (52a/7), (52a/8),
 (52a/9), (52b/10), (52b/10), (52b/15),
 (52b/3), (52b/4), (52b/4), (52b/9),
 (53a/1), (53a/11), (53a/11), (53a/11),
 (53a/13), (53a/3), (53a/3), (53a/4),
 (53a/4), (53a/7), (53a/7), (53a/9),
 (53b/1), (53b/1), (53b/1), (53b/11),
 (53b/13), (53b/14), (53b/5), (53b/5),
 (53b/5), (53b/9), (54a/1), (54a/10),
 (54a/11), (54a/15), (54a/15), (54a/15),
 (54a/15), (54a/2), (54a/2), (54a/2),
 (54a/3), (54a/3), (54a/3), (54a/4),
 (54a/5), (54a/6), (54a/7), (54a/7),
 (54a/8), (54a/9), (54b/1), (54b/1),
 (54b/10), (54b/12), (54b/12), (54b/14),
 (54b/15), (54b/2), (54b/2), (54b/2),
 (54b/2), (54b/3), (54b/3), (54b/3),
 (54b/4), (54b/5), (54b/5), (54b/9),
 (55a/1), (55a/10), (55a/12), (55a/2),
 (55a/2), (55a/4), (55a/6), (55a/7),
 (55a/7), (55a/7), (55a/7), (55a/8),
 (55a/8), (55b/14), (55b/15), (55b/5),
 (55b/7), (55b/8), (56a/1), (56a/10),
 (56a/13), (56a/15), (56a/2), (56a/5),
 (56a/5), (56a/5), (56a/7), (56a/8),
 (56a/8), (56a/9), (56b/1), (56b/11),
 (56b/12), (56b/12), (56b/13), (56b/3),

(56b/3), (56b/3), (56b/4), (56b/7),
 (57a/1), (57a/13), (57a/14), (57a/2),
 (57a/3), (57a/5), (57a/5), (57a/8),
 (57b/1), (57b/10), (57b/11), (57b/13),
 (57b/14), (57b/14), (57b/15), (57b/15),
 (57b/3), (57b/3), (57b/3), (57b/6),
 (57b/7), (57b/8), (57b/8), (57b/8),
 (57b/9), (57b/9), (57b/9), (58a/1),
 (58a/1), (58a/1), (58a/13),
 (58a/13), (58a/14), (58a/2), (58a/3),
 (58a/3), (58a/4), (58a/4), (58a/4),
 (58a/5), (58a/6), (58a/6), (58a/7),
 (58a/8), (58a/8), (58a/9), (58b/11),
 (58b/13), (58b/14), (58b/14), (58b/15),
 (58b/15), (58b/2), (58b/2), (58b/3),
 (58b/4), (58b/4), (58b/5), (58b/5),
 (58b/6), (58b/7), (58b/8), (58b/9),
 (58b/9), (59a/1), (59a/1), (59a/1),
 (59a/10), (59a/11), (59a/11), (59a/11),
 (59a/12), (59a/13), (59a/14), (59a/3),
 (59a/4), (59a/7), (59a/8), (59b/11),
 (59b/11), (59b/11), (59b/12), (59b/12),
 (59b/12), (59b/13), (59b/13), (59b/14),
 (59b/15), (59b/2), (59b/3), (59b/3),
 (59b/4), (59b/4), (59b/9), (59b/9),
 (59b/9), (5a/1), (5a/10), (5a/12),
 (5a/13), (5a/13), (5a/14), (5a/15),
 (5a/15), (5a/3), (5a/6), (5a/7), (5b/10),
 (5b/10), (5b/11), (5b/11), (5b/12),
 (5b/13), (5b/15), (5b/15), (5b/2),
 (5b/5), (5b/6), (5b/6), (5b/7), (5b/8),
 (5b/8), (5b/9), (60a/11), (60a/12),
 (60a/12), (60a/13), (60a/14), (60a/15),
 (60a/15), (60a/15), (60a/5), (60a/5),
 (60a/5), (60a/6), (60b/1), (60b/1),
 (60b/10), (60b/11), (60b/11), (60b/11),
 (60b/13), (60b/2), (60b/2), (60b/7),
 (60b/8), (61a/10), (61a/11), (61a/12),
 (61a/14), (61a/15), (61a/15), (61a/15),
 (61a/15), (61a/15), (61a/15), (61a/2),
 (61a/5), (61a/6), (61a/6), (61a/7),
 (61a/9), (61b/11), (61b/11), (61b/11),
 (61b/12), (61b/13), (61b/14), (61b/15),

(61b/15), (61b/15), (61b/15), (61b/15),
 (61b/2), (61b/3), (61b/5), (61b/7),
 (61b/8), (61b/9), (62a/1), (62a/10),
 (62a/12), (62a/13), (62a/15), (62a/2),
 (62a/5), (62b/1), (62b/12), (62b/13),
 (62b/14), (62b/15), (62b/2), (62b/4),
 (62b/6), (62b/6), (62b/7), (62b/7),
 (62b/8), (62b/8), (62b/9), (63a/1),
 (63a/1), (63a/1), (63a/10), (63a/10),
 (63a/10), (63a/11), (63a/11), (63a/13),
 (63a/14), (63a/15), (63a/15), (63a/3),
 (63a/3), (63a/5), (63a/6), (63a/8),
 (63a/8), (63a/8), (63a/8), (63a/9),
 (63b/10), (63b/10), (63b/11), (63b/12),
 (63b/4), (63b/5), (63b/6), (63b/9),
 (63b/9), (63b/9), (64a/11), (64a/12),
 (64a/12), (64a/13), (64a/13), (64a/13),
 (64a/13), (64a/14), (64a/14), (64a/15),
 (64a/15), (64a/2), (64a/2), (64a/3),
 (64a/3), (64a/4), (64a/7), (64a/8),
 (64a/9), (64a/9), (64b/5), (64b/7),
 (65a/10), (65a/11), (65a/11), (65a/11),
 (65a/12), (65a/13), (65a/13), (65a/14),
 (65a/3), (65a/4), (65a/6), (65a/6),
 (65a/7), (65a/7), (65b/1), (65b/2),
 (65b/8), (65b/8), (65b/8), (65b/9),
 (65b/9), (66a/14), (66a/14), (66a/15),
 (66a/15), (66a/15), (66a/3), (66a/5),
 (66a/6), (66a/6), (66a/7), (66a/7),
 (66a/8), (66b/1), (66b/1), (66b/1),
 (66b/1), (66b/10), (66b/10), (66b/2),
 (66b/3), (66b/5), (66b/5), (66b/5),
 (66b/7), (67a/1), (67a/10), (67a/11),
 (67a/11), (67a/12), (67a/15), (67a/2),
 (67a/3), (67a/3), (67b/12), (67b/12),
 (67b/13), (67b/15), (67b/15), (67b/2),
 (67b/9), (68a/10), (68a/12), (68a/4),
 (68a/4), (68a/4), (68a/4), (68a/5),
 (68a/5), (68a/5), (68a/6), (68a/7),
 (68a/7), (68b/12), (68b/13), (68b/15),
 (68b/2), (68b/3), (68b/3), (68b/4),
 (68b/4), (68b/5), (68b/5), (68b/5),
 (68b/7), (68b/7), (68b/8), (68b/9),

(69a/10), (69a/12), (69a/15), (69a/9),
 (69b/1), (69b/10), (69b/11), (69b/11),
 (69b/12), (69b/2), (69b/3), (69b/5),
 (69b/5), (69b/6), (69b/6), (69b/7),
 (69b/7), (69b/7), (69b/7), (69b/7),
 (69b/8), (6a/1), (6a/10), (6a/10),
 (6a/10), (6a/15), (6a/15), (6a/2), (6a/2),
 (6a/3), (6a/3), (6a/3), (6a/4), (6a/5),
 (6a/7), (6a/7), (6a/8), (6a/9), (6b/1),
 (6b/11), (6b/14), (6b/14), (6b/2),
 (6b/3), (6b/3), (6b/7), (6b/7), (6b/8),
 (70a/1), (70a/12), (70a/12), (70a/12),
 (70a/13), (70a/14), (70a/15), (70a/15),
 (70a/15), (70a/4), (70a/5), (70a/7),
 (70a/8), (70a/9), (70b/1), (70b/11),
 (70b/12), (70b/12), (70b/13), (70b/13),
 (70b/14), (70b/14), (70b/15), (70b/15),
 (70b/2), (70b/2), (70b/4), (70b/4),
 (70b/5), (70b/5), (70b/7), (70b/8),
 (70b/9), (71a/1), (71a/1), (71a/1),
 (71a/10), (71a/10), (71a/4), (71a/5),
 (71a/5), (71a/6), (71a/7), (71a/7),
 (71a/8), (71a/8), (71a/9), (71b/10),
 (71b/12), (71b/3), (71b/6), (71b/8),
 (71b/8), (71b/9), (72a/10), (72a/10),
 (72a/11), (72a/12), (72a/15), (72a/15),
 (72a/2), (72a/6), (72a/6), (72a/7),
 (72a/8), (72a/9), (72a/9), (72b/1),
 (72b/11), (72b/12), (72b/14), (72b/15),
 (72b/15), (72b/15), (72b/15), (72b/15),
 (72b/4), (72b/6), (72b/6), (72b/6),
 (72b/7), (73a/1), (73a/1), (73a/11),
 (73a/13), (73a/13), (73a/14), (73a/2),
 (73a/4), (73a/5), (73a/5), (73a/9),
 (73b/10), (73b/11), (73b/11), (73b/13),
 (73b/14), (73b/6), (73b/6), (73b/7),
 (73b/7), (73b/8), (73b/8), (73b/8),
 (73b/8), (73b/8), (73b/9), (73b/9),
 (74a/10), (74a/11), (74a/12), (74a/12),
 (74a/12), (74a/13), (74a/13), (74a/13),
 (74a/14), (74a/14), (74a/2), (74a/2),
 (74a/3), (74a/4), (74a/4), (74a/6),
 (74a/6), (74a/7), (74a/8), (74a/8),

(74a/9), (74a/9), (74a/9), (74b/1),
 (74b/10), (74b/10), (74b/10), (74b/10),
 (74b/11), (74b/13), (74b/13), (74b/14),
 (74b/14), (74b/14), (74b/2), (74b/3),
 (74b/3), (74b/3), (74b/4), (74b/5),
 (74b/7), (74b/8), (74b/8), (74b/8),
 (74b/8), (74b/9), (74b/9), (75a/1),
 (75a/10), (75a/12), (75a/14), (75a/14),
 (75a/14), (75a/15), (75a/2), (75a/4),
 (75a/7), (75a/9), (75a/9), (75b/1),
 (75b/1), (75b/12), (75b/12), (75b/14),
 (75b/14), (75b/15), (75b/2), (75b/4),
 (75b/5), (75b/5), (75b/5), (75b/7),
 (76a/1), (76a/13), (76a/2), (76a/6),
 (76a/7), (76a/7), (76b/1), (76b/1),
 (76b/10), (76b/11), (76b/11), (76b/12),
 (76b/12), (76b/12), (76b/12), (76b/13),
 (76b/13), (76b/15), (76b/15), (76b/2),
 (76b/2), (76b/2), (76b/3), (76b/5),
 (76b/5), (76b/5), (76b/6), (76b/6),
 (76b/7), (76b/7), (76b/8), (77a/10),
 (77a/10), (77a/10), (77a/10), (77a/10),
 (77a/11), (77a/12), (77a/12), (77a/13),
 (77a/13), (77a/13), (77a/13), (77a/13),
 (77a/14), (77a/14), (77a/15), (77a/15),
 (77a/3), (77a/3), (77a/4), (77a/4),
 (77a/4), (77a/4), (77a/5), (77a/5),
 (77a/5), (77a/6), (77a/7), (77a/7),
 (77a/7), (77a/8), (77a/8), (77a/8),
 (77a/9), (77a/9), (77a/9), (77b/1),
 (77b/10), (77b/10), (77b/3), (77b/4),
 (77b/4), (77b/6), (77b/8), (77b/8),
 (77b/9), (77b/9), (78a/1), (78a/1),
 (78a/1), (78a/1), (78a/10), (78a/10),
 (78a/11), (78a/11), (78a/12), (78a/12),
 (78a/3), (78a/3), (78a/4), (78a/4),
 (78a/5), (78a/6), (78a/6), (78a/8),
 (78a/8), (78a/8), (78a/9), (78a/9),
 (78a/12), (78b/1), (78b/10), (78b/11),
 (78b/12), (78b/13), (78b/13), (78b/13),
 (78b/13), (78b/5), (78b/7), (78b/7),
 (78b/7), (79a/10), (79a/11), (79a/13),
 (79a/14), (79a/14), (79a/14), (79a/14),

(79a/15), (79a/2), (79a/2), (79a/4),
 (79a/4), (79a/6), (79b/11), (79b/5),
 (79b/7), (79b/8), (79b/8), (79b/8),
 (79b/9), (79b/9), (7a/1), (7a/1), (7a/1),
 (7a/1), (7a/11), (7a/12), (7a/15), (7a/2),
 (7a/3), (7a/7), (7a/8), (7b/1), (7b/10),
 (7b/10), (7b/10), (7b/11), (7b/12),
 (7b/13), (7b/2), (7b/2), (7b/4), (7b/4),
 (7b/6), (7b/7), (7b/7), (7b/9), (80a/13),
 (80a/13), (80a/15), (80a/15), (80a/15),
 (80a/2), (80a/2), (80a/3), (80a/3),
 (80a/4), (80a/7), (80a/8), (80b/1),
 (80b/10), (80b/11), (80b/12), (80b/2),
 (80b/2), (80b/4), (80b/9), (81a/11),
 (81a/11), (81a/11), (81a/12), (81a/13),
 (81a/13), (81a/13), (81a/3), (81a/5),
 (81a/8), (81a/8), (81a/9), (81a/9),
 (81b/10), (81b/10), (81b/11), (81b/13),
 (81b/15), (81b/4), (81b/7), (81b/7),
 (82a/5), (82a/8), (82a/8), (82a/9),
 (82a/9), (82b/10), (82b/13), (82b/13),
 (82b/14), (82b/15), (82b/15), (82b/4),
 (82b/6), (82b/6), (82b/7), (82b/7),
 (82b/7), (82b/8), (82b/9), (82b/9),
 (83a/1), (83a/10), (83a/10), (83a/15),
 (83a/2), (83a/3), (83a/3), (83a/4),
 (83a/4), (83a/4), (83a/7), (83a/9),
 (83b/13), (83b/13), (83b/14), (83b/14),
 (83b/15), (83b/15), (83b/15), (83b/4),
 (83b/4), (83b/6), (83b/6), (83b/6),
 (83b/7), (83b/8), (83b/8), (84a/1),
 (84a/1), (84a/10), (84a/10), (84a/10),
 (84a/11), (84a/11), (84a/14), (84a/14),
 (84a/14), (84a/15), (84a/2), (84a/3),
 (84a/3), (84a/3), (84a/4), (84a/6),
 (84a/7), (84b/1), (84b/1), (84b/11),
 (84b/12), (84b/12), (84b/12), (84b/13),
 (84b/13), (84b/13), (84b/14), (84b/14),
 (84b/15), (84b/15), (84b/2), (84b/2),
 (84b/3), (84b/4), (84b/4), (84b/4),
 (84b/5), (84b/6), (84b/7), (85a/12),
 (85a/13), (85a/14), (85a/14), (85a/14),
 (85a/15), (85a/15), (85a/2), (85a/2),

(85a/4), (85a/4), (85a/5), (85a/5),
 (85a/5), (85a/6), (85a/7), (85a/8),
 (85b/1), (85b/11), (85b/12), (85b/12),
 (85b/13), (85b/2), (85b/2), (85b/3),
 (85b/3), (85b/3), (85b/4), (85b/5),
 (85b/6), (85b/6), (85b/7), (85b/8),
 (85b/9), (86a/1), (86a/10), (86a/10),
 (86a/11), (86a/12), (86a/13), (86a/13),
 (86a/14), (86a/14), (86a/15), (86a/15),
 (86a/4), (86a/5), (86a/6), (86a/7),
 (86a/9), (86a/9), (86b/1), (86b/1),
 (86b/10), (86b/11), (86b/11), (86b/11),
 (86b/11), (86b/12), (86b/12), (86b/13),
 (86b/14), (86b/15), (86b/15), (86b/5),
 (86b/6), (86b/8), (87a/12), (87a/12),
 (87a/14), (87a/14), (87a/4), (87a/6),
 (87a/8), (87a/8), (87a/9), (87a/9),
 (87b/13), (87b/2), (87b/2), (87b/3),
 (87b/5), (87b/8), (87b/8), (88a/12),
 (88a/13), (88a/15), (88b/10), (88b/11),
 (88b/11), (88b/11), (88b/14), (88b/4),
 (88b/6), (88b/6), (88b/8), (88b/9),
 (89a/1), (89a/1), (89a/10), (89a/11),
 (89a/15), (89a/8), (89b/12), (89b/13),
 (89b/15), (89b/9), (8a/10), (8a/13),
 (8a/15), (8a/2), (8a/2), (8a/3), (8a/4),
 (8a/5), (8a/5), (8a/5), (8a/6), (8a/6),
 (8a/8), (8a/8), (8a/8), (8a/9), (8b/10),
 (8b/10), (8b/10), (8b/12), (8b/12),
 (8b/12), (8b/13), (8b/13), (8b/14),
 (8b/15), (8b/15), (8b/15), (8b/15),
 (8b/2), (8b/4), (8b/4), (8b/8), (8b/8),
 (8b/9), (90a/10), (90a/11), (90a/12),
 (90a/13), (90a/15), (90a/15), (90a/2),
 (90a/6), (90a/8), (90a/8), (90a/8),
 (90a/9), (90b/1), (90b/1), (90b/10),
 (90b/13), (90b/13), (90b/14), (90b/14),
 (90b/2), (90b/2), (90b/3), (90b/6),
 (90b/7), (90b/9), (90b/9), (90b/9),
 (90b/9), (91a/11), (91a/12), (91a/13),
 (91a/13), (91a/13), (91a/14), (91a/14),
 (91a/15), (91a/6), (91a/8), (91a/9),
 (91a/9), (91b/3), (91b/9), (91b/9),

(91b/9), (91b/9), (92a/10), (92a/11),
 (92a/11), (92a/12), (92a/13), (92a/14),
 (92a/15), (92a/15), (92a/3), (92a/4),
 (92a/4), (92a/6), (92a/7), (92a/7),
 (92a/8), (92a/9), (92b/12), (92b/14),
 (92b/2), (92b/2), (92b/3), (92b/3),
 (92b/4), (92b/6), (92b/8), (93a/1),
 (93a/12), (93a/13), (93a/15), (93a/3),
 (93a/3), (93a/4), (93a/5), (93a/5),
 (93a/6), (93a/7), (93a/7), (93a/8),
 (93a/8), (93a/9), (93a/9), (93b/10),
 (93b/10), (93b/11), (93b/11), (93b/11),
 (93b/11), (93b/12), (93b/12), (93b/13),
 (93b/13), (93b/13), (93b/13), (93b/3),
 (93b/3), (93b/4), (93b/7), (93b/8),
 (93b/8), (93b/9), (93b/9), (94a/1),
 (94a/1), (94a/10), (94a/12), (94a/13),
 (94a/14), (94a/2), (94a/2), (94a/2),
 (94a/3), (94a/3), (94a/6), (94a/7),
 (94a/7), (94a/7), (94a/8), (94a/8),
 (94a/8), (94a/8), (94b/11), (94b/11),
 (94b/12), (94b/14), (94b/14), (94b/2),
 (94b/3), (94b/4), (94b/6), (94b/6),
 (95a/1), (95a/1), (95a/10), (95a/12),
 (95a/13), (95a/14), (95a/14), (95a/15),
 (95a/2), (95a/3), (95a/6), (95a/6),
 (95a/8), (95a/9), (95b/10), (95b/11),
 (95b/11), (95b/11), (95b/11), (95b/12),
 (95b/12), (95b/13), (95b/13), (95b/14),
 (95b/14), (95b/2), (95b/3), (95b/3),
 (95b/4), (95b/4), (95b/4), (95b/5),
 (95b/7), (95b/7), (95b/8), (96a/1),
 (96a/1), (96a/10), (96a/11), (96a/11),
 (96a/11), (96a/11), (96a/11), (96a/12),
 (96a/12), (96a/12), (96a/13), (96a/13),
 (96a/14), (96a/15), (96a/15), (96a/2),
 (96a/4), (96a/6), (96a/6), (96a/8),
 (96a/9), (96a/9), (96b/1), (96b/1),
 (96b/10), (96b/13), (96b/13), (96b/14),
 (96b/2), (96b/2), (96b/4), (96b/5),
 (96b/5), (96b/6), (96b/7), (96b/7),
 (96b/8), (97a/1), (97a/12), (97a/13),
 (97a/14), (97a/15), (97a/2), (97a/3),

(97a/4), (97a/4), (97a/7), (97a/8),
 (97a/8), (97a/8), (97a/9), (97a/9),
 (97b/1), (97b/1), (97b/11), (97b/12),
 (97b/13), (97b/13), (97b/13), (97b/4),
 (97b/4), (97b/6), (97b/7), (97b/8),
 (97b/9), (97b/9), (97b/9), (98a/1),
 (98a/10), (98a/12), (98a/12), (98a/14),
 (98a/14), (98a/15), (98a/5), (98b/1),
 (98b/1), (98b/11), (98b/3), (98b/3),
 (98b/4), (98b/5), (98b/9), (99a/1),
 (99a/1), (99a/10), (99a/11), (99a/11),
 (99a/11), (99a/14), (99a/15), (99a/4),
 (99a/4), (99a/5), (99a/5), (99a/7),
 (99a/9), (99a/9), (99b/1), (99b/1),
 (99b/12), (99b/12), (99b/12), (99b/12),
 (99b/13), (99b/14), (99b/14), (99b/14),
 (99b/15), (99b/15), (99b/4), (99b/4),
 (99b/5), (99b/7), (99b/7), (99b/8),
 (99b/9), (9a/1), (9a/10), (9a/11), (9a/2),
 (9a/3), (9a/4), (9a/4), (9a/5), (9a/6),
 (9a/7), (9a/9), (9a/9), (9a/9), (9b/1),
 (9b/1), (9b/1), (9b/11), (9b/12),
 (9b/15), (9b/3), (9b/3), (9b/4), (9b/5),
 (9b/6), (9b/8), (9b/8), (31a/6), (29a/4),
 (61a/8), (26a/10), (81a/14)

[= 4094]

vebā: < Ar. Hasta farelerden insana geçen bir mikrobun oluşturduğu bulaşıcı, öldürücü bir hastalık, taun.

v. + ısıtmasına (95a/5)

[= 1]

veca: < Ar. Ağrı, sızı.

v. + nı (14b/6)

v. + ül (14b/5)

[= 2]

veca'-i mefāsil: Mafsal ağrıları.

v. + a (4a/13)

[= 1]

veca'ü'l-mefâşıl: Bk. veca'-ı mefâşıl

v. + a (14b/5)

[= 1]

vech: < Ar. 1. Yüz, surat, çehre. 2. Üst, satıh, düz, yüz.

v. + ile (145a/10), (2a/3), (4b/14),
(54b/6)

[= 4]

vér-: Vermek.

v.-e (100b/15), (102a/12), (119b/7),
(11b/7), (121b/11), (133a/6),
(145b/12), (14a/1), (17b/11), (18a/14),
(18a/15), (21b/5), (25a/9), (26b/3),
(27a/3), (29b/10), (30b/8), (50b/11),
(61a/9), (69b/12), (70a/10), (84b/9),
(91a/10), (93a/14), (9b/8)

v.-mez (85b/14)

v.-seler (14b/12), (31b/2), (90a/3)

v.-ür (10a/4), (134b/5), (142b/13),
(18b/2), (25b/15), (29b/10), (34a/7),
(46b/3), (51a/2), (60b/5), (72a/3),
(85a/13)

[= 41]

verd: < Ar. Gül; (*Rosa*).

v. + ile (8a/1)

[= 1]

verem: Verem; şiş, ur, çıban.

v. + den (51a/3)

v. + e (56a/5)

v. + i (146a/13), (146b/6), (2b/11),
(55b/1), (97a/7)

v. + lere (11b/5), (146b/4), (146b/5),
(19b/15), (5a/4), (68b/9), (70a/7),
(89b/14), (97b/11)

v. + leri (112a/14), (30a/5), (40a/1)

v. + zahmetine (96a/11)

[= 20]

vesâir: < Ar. Diğer.

v. (100a/4), (108a/9), (148a/10),
(45b/3), (46b/10), (60a/13), (85b/12)

[= 7]

vesvese: < Ar. Şüphe, kuruntu, işkil.

v. (69b/1)

v. + yi (69b/2)

[= 2]

veyâ: < Ar.-Far. Veya, yahut.

v. (106b/3), (118b/12), (124a/15),
(134a/10), (147b/10), (16b/8),
(42a/14), (45a/10), (49b/10), (57a/6),
(70a/7), (86b/11), (8a/7), (92a/2),
(94a/12), (90a/15)

[= 16]

vezin: Bk. vez(i)n

v. (48a/13)

v. + ce (137b/13)

[= 2]

vez(i)n: < Ar. Ölçü, ağırlık.

v. + ce (24a/10)

v. + inüñ (21a/4), (43a/11)

[= 3]

vilāyet: < Ar. İl.

v. + imüzde (26a/8)

v. + inde (69b/14)

[= 2]

vīrān: < Far. Yıkık, harap.

v. + larda (36a/13)

[= 1]

vur-: Vurmak, ilaç ya da merhem benzeri şey sürmek, dokunmak.

v.-alar (108a/3), (118b/13), (124a/7),
(140b/15), (42b/12), (97a/9)

v.-dukdan (62b/3)

v.-ıçak (116b/7)

v.-sa (105a/15)

v.-salar (100a/1), (100a/15), (100a/15),
(100a/2), (100a/8), (100b/10),
(100b/14), (100b/6), (100b/7),
(100b/8), (101a/1), (101a/12),
(101b/15), (101b/3), (102a/11),
(102a/11), (102a/14), (102a/3),
(102a/3), (102a/5), (102a/6), (102a/7),
(102b/10), (102b/15), (103a/1),
(103a/10), (103a/11), (103a/4),
(103a/5), (103b/8), (104a/15),
(104a/3), (104a/5), (104a/6), (104a/7),
(104b/10), (105a/10), (105a/3),
(105a/4), (105a/6), (106b/10),
(106b/14), (106b/14), (106b/15),
(106b/4), (106b/5), (106b/7), (106b/8),
(106b/8), (106b/9), (107a/14),
(107a/6), (107b/7), (108a/1), (108a/3),
(109b/3), (109b/4), (10a/15), (110a/1),
(110a/13), (110a/8), (110a/9),
(110b/11), (111a/14), (111a/6),
(111b/10), (113b/2), (116b/6),
(116b/6), (118a/10), (119a/8),

(11a/12), (11a/6), (11b/12), (11b/2),
(120a/7), (120b/14), (122a/3),
(122a/4), (122a/4), (122b/8), (124a/5),
(124a/6), (125a/4), (125a/8),
(126b/10), (128b/14), (128b/15),
(128b/9), (129a/5), (12a/4), (12a/9),
(12b/11), (130a/11), (130a/2),
(130a/7), (130b/3), (131a/1), (131a/3),
(131a/7), (131b/10), (131b/12),
(131b/2), (131b/5), (132a/3), (133a/8),
(133b/4), (133b/5), (133b/6), (134a/8),
(136a/14), (136a/6), (136b/1),
(136b/10), (136b/11), (136b/2),
(136b/4), (136b/5), (136b/5), (136b/7),
(136b/8), (136b/9), (137b/15),
(138a/14), (138a/2), (138b/10),
(139a/10), (139b/3), (139b/7),
(13a/12), (13a/6), (140a/1), (140a/10),
(140a/2), (140a/3), (140b/15),
(140b/4), (140b/6), (140b/8),
(141a/13), (141a/7), (141a/8),
(142a/10), (142a/11), (143a/12),
(143a/13), (143a/7), (144a/1),
(144a/10), (144a/3), (144a/6), (144a/9),
(144b/10), (144b/12), (144b/14),
(144b/15), (144b/9), (145a/1),
(145a/15), (145b/12), (145b/6),
(145b/6), (145b/8), (145b/8), (145b/9),
(146a/1), (146a/4), (146b/1), (146b/1),
(146b/1), (146b/2), (146b/5), (148b/3),
(148b/4), (148b/6), (148b/6),
(149a/10), (149a/11), (149a/13),
(149a/6), (149a/7), (149b/12),
(149b/15), (14a/4), (14b/6), (150a/11),
(15a/1), (15a/12), (15a/15), (15b/1),
(15b/5), (15b/9), (16a/14), (16a/6),
(16a/7), (16b/12), (16b/14), (16b/15),
(16b/2), (16b/2), (16b/7), (17b/7),
(18a/11), (18a/13), (18a/4), (18a/7),
(18a/9), (19a/1), (19a/15), (19a/4),
(19a/5), (19a/6), (19a/7), (19a/8),
(19a/9), (19b/15), (19b/15), (19b/2),
(20a/11), (20a/14), (20a/2), (21a/10),

(22b/10), (22b/13), (22b/13), (22b/14),
 (22b/14), (22b/7), (22b/9), (24b/10),
 (24b/14), (24b/4), (25a/6), (25b/12),
 (25b/13), (25b/14), (25b/6), (25b/7),
 (26b/13), (26b/5), (26b/6), (26b/7),
 (27a/12), (27a/3), (27b/2), (27b/3),
 (27b/6), (27b/7), (28a/4), (28b/13),
 (28b/6), (28b/8), (29a/10), (29a/10),
 (29a/3), (29b/2), (2b/5), (30a/3),
 (30a/8), (30b/6), (31b/14), (32a/13),
 (32a/14), (33a/10), (33a/11), (33a/13),
 (33a/6), (33b/12), (34a/1), (34a/12),
 (35a/12), (35a/3), (35a/5), (35a/6),
 (35b/15), (36a/10), (36a/15), (36a/9),
 (36b/11), (36b/14), (37a/11), (37a/12),
 (37a/13), (37a/15), (37b/11), (37b/14),
 (37b/3), (38a/1), (38a/1), (38a/10),
 (38a/11), (38a/12), (38a/13), (3a/13),
 (3a/4), (3a/4), (3a/5), (3a/6), (40a/11),
 (40a/13), (40a/14), (40a/15), (40a/6),
 (40a/7), (40b/12), (40b/12), (40b/6),
 (41a/12), (41a/13), (41a/15), (41a/15),
 (41a/3), (41a/4), (41a/6), (41a/6),
 (41a/9), (41b/1), (41b/2), (41b/3),
 (41b/4), (41b/4), (41b/5), (41b/6),
 (41b/8), (42a/4), (42a/5), (42a/6),
 (42b/12), (42b/7), (43a/15), (43a/4),
 (43a/7), (43a/9), (44a/4), (44a/5),
 (44a/6), (44b/12), (44b/3), (45a/14),
 (45a/2), (45a/2), (45a/7), (45b/2),
 (45b/3), (46a/13), (46a/15), (47a/2),
 (47a/4), (47a/8), (47b/1), (47b/10),
 (47b/14), (47b/15), (47b/2), (47b/3),
 (47b/4), (47b/5), (48a/2), (48a/6),
 (48a/7), (49a/15), (49a/7), (49b/12),
 (49b/2), (49b/3), (4a/13), (4b/1),
 (4b/1), (50a/10), (50a/13), (50a/6),
 (50a/6), (50a/7), (50a/8), (50a/9),
 (50b/13), (50b/6), (50b/7), (50b/9),
 (51b/12), (51b/7), (51b/8), (51b/9),
 (51b/9), (52a/1), (52a/13), (52a/15),
 (52b/12), (52b/5), (52b/9), (53a/7),
 (53a/7), (53a/9), (53b/12), (53b/14),

(53b/2), (53b/5), (53b/6), (54a/10),
 (54a/4), (54a/5), (54b/11), (54b/7),
 (55a/10), (55a/11), (55a/3), (55b/1),
 (55b/11), (55b/2), (55b/3), (55b/8),
 (55b/8), (56a/10), (56a/14), (56b/5),
 (57a/10), (57a/12), (57a/13), (57a/4),
 (57b/2), (57b/4), (57b/8), (58a/15),
 (58a/6), (58b/13), (58b/2), (58b/2),
 (58b/3), (58b/8), (59a/10), (59a/14),
 (59a/3), (59b/1), (59b/11), (59b/12),
 (59b/2), (59b/2), (5a/12), (5b/14),
 (60a/14), (60a/6), (60a/7), (60b/14),
 (60b/2), (60b/3), (62a/11), (62a/13),
 (62b/10), (62b/11), (62b/14), (63b/12),
 (63b/3), (63b/4), (63b/5), (63b/6),
 (64a/10), (64a/9), (64b/1), (64b/2),
 (64b/3), (64b/4), (64b/5), (65a/6),
 (65b/7), (65b/9), (66a/12), (66a/8),
 (66b/7), (67a/1), (67a/3), (68a/11),
 (68a/11), (68a/12), (68b/10), (68b/6),
 (68b/8), (68b/9), (69a/10), (69a/15),
 (69a/5), (69a/9), (69a/9), (6a/2), (6a/7),
 (6a/8), (70a/11), (70a/7), (70a/7),
 (70a/7), (70b/10), (70b/7), (70b/7),
 (71a/15), (71b/15), (72a/1), (72a/10),
 (72a/15), (72b/2), (73a/2), (73a/2),
 (73a/3), (73b/15), (73b/2), (73b/3),
 (73b/5), (74a/12), (74a/15), (74a/2),
 (74a/3), (74a/3), (74a/4), (74a/7),
 (74b/2), (74b/4), (74b/5), (74b/6),
 (74b/7), (74b/8), (75a/11), (75a/13),
 (75a/14), (75a/15), (75a/4), (75b/1),
 (75b/2), (75b/6), (75b/9), (76a/11),
 (76a/13), (76a/14), (76a/14), (76b/13),
 (76b/6), (77a/12), (77b/12), (77b/13),
 (77b/2), (77b/3), (77b/6), (78a/15),
 (78a/7), (78b/15), (78b/3), (78b/6),
 (79a/12), (79a/15), (79a/2), (79b/1),
 (79b/13), (79b/14), (79b/3), (79b/7),
 (7a/5), (7a/9), (7b/9), (80a/13), (80a/7),
 (80b/3), (80b/8), (81a/11), (82a/1),
 (82a/11), (82a/6), (82a/7), (82a/9),
 (83a/1), (83a/13), (83a/14), (83b/4),

(86a/10), (86a/10), (86a/10), (86a/11),
(86a/3), (86a/3), (87b/13), (87b/13),
(88b/4), (88b/7), (8b/10), (90b/9),
(91a/12), (91a/3), (91a/7), (91b/15),
(92a/12), (92a/12), (92a/13), (92a/7),
(92b/10), (92b/11), (92b/6), (92b/9),
(93a/2), (93a/6), (93a/9), (93b/3),
(93b/3), (94a/11), (94a/3), (94b/1),
(94b/11), (94b/4), (94b/5), (94b/6),
(94b/7), (95a/12), (95b/10), (95b/11),
(95b/5), (96a/13), (96a/15), (96a/3),
(96a/4), (96b/13), (97a/10), (97a/3),
(97a/5), (97a/7), (97a/8), (97a/8),
(98a/13), (98a/4), (98b/1), (98b/11),
(98b/12), (98b/13), (98b/15), (98b/3),
(98b/4), (98b/5), (98b/7), (98b/7),
(99a/12), (99a/2), (99a/3), (9a/4),
(9b/10), (9b/14), (35a/3), (22b/12)

v.-urlarsa (43a/8)

[= 651]

vurul-: Sürülmek.

v.-an (111b/15)

v.-ıcağ (24b/6)

[= 2]

vurul-: Bk. vurıl-

v.-an (41b/8)

[= 1]

vurun-: Kendine vurmak, uygulamak, sürmek.

v.-sa (38a/6)

[= 1]

-Y-

yā: < Ar. Ya, veya.

y. (100b/11), (100b/12), (101a/14),
(102b/2), (104b/15), (105b/4),
(105b/5), (106a/5), (106b/10),
(109a/13), (10b/10), (111a/11),
(111b/14), (112b/8), (113b/12),
(11b/3), (121b/15), (121b/7),
(122a/12), (125b/15), (129b/13),
(12b/8), (130a/4), (131b/13),
(133a/14), (134b/5), (136a/10),
(136a/11), (138a/5), (139b/7),
(140b/2), (142a/6), (142b/5), (143a/6),
(144a/15), (144b/10), (144b/13),
(144b/2), (144b/2), (145a/7), (147a/7),
(149a/15), (14b/7), (16b/1), (16b/6),
(18a/11), (18a/7), (20b/14), (21a/8),
(21b/8), (26b/10), (2a/6), (31a/4),
(31a/9), (34a/13), (35a/15), (35b/9),
(37a/9), (40b/6), (42b/3), (42b/3),
(42b/4), (44a/5), (44a/9), (45a/11),
(48b/10), (49b/10), (51a/11), (53a/7),
(55a/3), (58b/12), (59a/15), (60b/4),
(60b/7), (62a/3), (62a/3), (63a/4),
(64b/12), (66a/12), (68b/1), (68b/1),
(6a/14), (72a/4), (76b/6), (78a/8),
(78b/10), (80a/2), (81a/10), (83a/15),
(84a/12), (85a/10), (85a/10), (85a/10),
(86b/6), (87b/12), (88b/13), (89a/3),
(89a/9), (89b/4), (8b/2), (90a/14),
(90b/11), (92b/13), (94a/4), (97b/15),
(99a/6), (99a/6), (99a/6), (120b/12),
(112b/8), (75a/11), (41b/12)

[= 112]

yabān: <Far. Yaban, ıssız arazi, dışarı.

y. (10b/1), (36b/13), (42a/7), (46a/2),
(46a/8), (52b/7)

y. + a (113b/9), (118b/14), (116a/4)

y. + bādincānidur (91a/4)

y. + baḳlāsıdur (42a/7)

y. + da (134b/1), (54a/10), (9b/12)

y. + fistuḳı içi yağıdur (123b/11)

y. + gendenesi (34b/9), (52b/7)

y. + ḥardalı (46a/8)

y. + ḳabağı (36b/14)

y. + ḳaranful (139a/4)

y. + kāsnişi mārūlı (109b/11)

y. + kerefūsi (93b/14)

y. + ḳiṣniçi (46a/2)

y. + mārūlı (102b/4)

y. + mārūlım (102b/7)

y. + mercimegi (32a/5)

y. + sezābıdur (131b/2), (93b/10)

y. + şoğanı (90a/12)

y. + toḥmekanıdur (96b/2)

y. + zeytūnınuḡ (140b/13)

y. + zeytūnı yağıdur (141b/9)

[= 32]

yabiş-: Yapışmak.

y. -ur (104a/5)

[= 1]

yābis: <Ar. Kuru özelliğe sahip nesne.

y. + dūr (2b/1)

[= 1]

yağ: Yağ.

y. (101b/12), (107b/13), (115b/14),
(115b/3), (116a/3), (116a/4),
(118b/13), (118b/4), (119a/12),
(121a/10), (126b/14), (35b/7), (5a/5),
(77b/2)

y. + a (118a/6), (118b/14), (131a/12),
(38a/13), (85b/1)

y. + cuğazı (122b/4)

y. + dan (101b/13), (141b/10),
(147a/14), (75b/1), (85a/2)

y. + dur (28a/14), (56a/4)

y. + ı (106a/6), (106a/6), (107b/9),
(108a/7), (116a/3), (116a/5), (118a/4),
(118b/12), (118b/14), (119a/13),
(119a/13), (119b/5), (120b/8),
(121a/11), (121a/14), (121b/3),
(123a/1), (124b/12), (125b/1),
(125b/1), (125b/5), (126a/2),
(126b/12), (126b/4), (126b/7),
(127b/4), (127b/6), (142b/2), (16b/1),
(18b/5), (22a/3), (23a/8), (23b/10),
(25a/7), (38b/4), (41b/11), (49b/10),
(4b/10), (53a/1), (56a/3), (5a/5),
(77b/4), (86b/11), (41b/12), (118b/10),
(118b/10), (55b/12), (91a/3)

y. + ıdur (114b/6), (115a/12), (115a/8),
(115b/2), (116a/9), (116b/5), (119b/6),
(121b/4), (125a/12), (125a/2),
(125b/1), (125b/6), (126a/5), (126a/8),
(126b/1), (126b/12), (126b/5),
(126b/8), (127a/14), (127a/9),
(127b/10), (127b/5), (127b/6),
(128a/15), (128a/3), (128a/8),

(128b/4), (23b/11), (56b/10), (58a/9),
(94a/12), (116b/2)

y. + ıla (102b/11), (104a/13), (106a/3),
(12b/6), (133b/10), (42b/12), (43b/11),
(5a/5), (62b/13), (71a/11), (91a/3),
(93a/8)

y. + m (107b/12), (10b/5), (116a/2),
(118b/11), (119a/11), (126b/14),
(127b/8), (17b/15), (18b/1), (22b/2),
(24a/2), (25a/8), (33b/6), (34b/6),
(38b/10), (38b/8), (43a/9), (4b/3),
(4b/3), (86b/15), (87a/9),
(127a/14)

y. + ma (121a/6), (121b/12), (128a/14),
(42a/10), (42b/15), (52b/13), (56b/2)

y. + mda (147a/13), (40a/15)

y. + ndan (23b/10), (56a/4)

y. + mı (111b/1), (113a/6), (113a/9),
(117b/12), (125a/10), (125a/11),
(128b/1), (132b/7), (18b/3), (39a/15),
(42b/8), (56a/10), (59a/2), (66b/4),
(71a/11), (71a/15), (71b/12), (71b/13),
(71b/7), (73b/6), (75b/10), (75b/14),
(76a/6), (76a/8), (99b/7)

y. + muğ (106a/3), (120b/15), (127b/9),
(3a/10), (56a/14), (56b/9), (97b/7)

y. + ıyla (102a/1), (102a/4), (102a/8),
(102b/5), (104b/10), (105b/9),
(106b/9), (107b/15), (109b/4),
(10a/14), (10b/14), (111a/14),
(119b/2), (123a/4), (123b/12),
(123b/8), (12a/12), (135a/9), (136b/2),
(139a/15), (13b/10), (140a/9),
(140b/2), (141a/8), (143a/6),
(144a/13), (144a/4), (144a/7), (144a/9),
(147b/1), (148b/15), (15a/8), (17b/14),
(18a/14), (18a/6), (18b/1), (21b/12),
(22b/14), (25b/10), (25b/9), (26a/3),

(27b/5), (28a/13), (29b/3), (32a/14),
(32a/8), (32b/13), (34a/3), (34b/5),
(38a/12), (38b/14), (3a/8), (40a/8),
(40b/1), (41a/4), (41b/14), (42a/14),
(42b/8), (47a/1), (47a/8), (47b/13),
(48b/3), (49b/2), (51b/6), (53b/12),
(54a/9), (55b/15), (55b/15), (56a/11),
(56a/15), (57a/10), (58a/15), (5a/13),
(61a/5), (64a/15), (64a/15), (64b/11),
(64b/7), (65a/12), (66a/11), (66a/7),
(66b/15), (67a/1), (69b/4), (76a/7),
(76b/11), (78b/15), (79a/5), (84b/1),
(85a/1), (85a/6), (86a/1), (86b/5),
(91b/14), (94b/1), (94b/6), (94b/7),
(94b/8), (96a/14), (96a/7)

y. + ıyla (47a/9)

y. + içine (107b/8)

y. + lar (124a/12)

y. + lardan (4b/4)

y. + lu (86b/10)

y. + uğ (122a/3)

[= 291]

yağ-: Yağmak.

y.-maya (71a/14)

[= 2]

yağlı: 1. Üzerinde veya içinde yağı olan. 2.
Yağı çok olan.

y. (46a/12)

[= 1]

yağmur: Yağmur.

y. + şuyı (116b/13)

y. + şuyıla (115b/11), (116b/14),
(68b/10), (72a/10)

y. + şuyında (101a/7), (101a/9)

[= 7]

yağrın: Yağır; sırtta iki kürek kemiği arasında kalan bölüm.

y. (133b/10)

y. + lar (19b/9)

[= 2]

yāhūd: Bk. yāhūd

y. (23a/13), (97a/6)

[= 2]

yāhūd: <Far. 1. Veya, ya da. 2. Bir düşünceden cayıldığında daha doğrusu, iyisi anlamlarında kullanılan bir söz.

y. (114b/5), (137a/5), (143a/15),
(147a/6), (147b/9), (31b/8), (3b/8),
(4b/3), (4b/3)

[= 9]

yağ-: 1. Yakmak. 2. Sürmek, merhem, yakı, kına ve benzeri sürmek.

y.-alar (127b/3)

y.-arsan (5a/8)

y.-duğına (66a/10)

y.-maya (33b/7)

y.-salar (12a/7), (12b/11), (71a/12),
(8b/9), (96b/14)

[= 9]

yağın: Yakın.

y. (39a/14), (39b/14), (9b/13)

y. + dur (75b/8)

[= 4]

yağı: Yakı. Bazı hastalıkları tedavi etmek amacıyla bir bez üzerine yayılıp vücudun bazı yerlerine konulan, koyuca lapa veya özel biçimde yapılmış eczalı parça.

y. (131b/4), (15b/4), (16a/6), (33a/5),
(40a/11), (40a/7), (57a/3), (63b/3),
(64a/9), (76a/13), (79b/13), (7a/8),
(83b/3)

y. + edeler (55b/7), (83b/5)

y. + edüb (100b/13), (100b/6),
(100b/7), (100b/8), (101a/12),
(101b/3), (102a/5), (102a/7),
(102b/10), (103a/4), (103b/7),
(105a/11), (105a/2), (105a/4),
(107b/7), (109b/2), (109b/4),
(110a/13), (110a/7), (122b/8),
(128b/14), (129a/5), (130a/1),
(130a/7), (130b/3), (131b/1),
(131b/12), (131b/15), (131b/9),
(132a/2), (133a/8), (133b/5), (134a/7),
(136b/4), (139a/9), (13a/12), (13a/5),
(140a/1), (140a/2), (140b/3), (140b/5),
(141a/13), (141a/6), (144a/1), (144a/3),
(144a/6), (144a/8), (144b/10),
(144b/12), (145b/10), (145b/8),
(145b/9), (146b/1), (146b/5), (148b/6),
(149a/12), (149a/6), (150a/2), (19a/6),
(27b/6), (27b/7), (28b/6), (29a/10),
(32a/15), (33a/9), (34a/1), (34a/12),
(36a/9), (37a/10), (37a/12), (37a/15),
(37b/11), (37b/14), (37b/2), (38a/6),
(40a/13), (40b/11), (40b/12), (40b/6),
(41a/12), (41a/15), (41a/6), (41a/8),
(41b/3), (41b/5), (42a/3), (43a/6),
(44a/6), (44b/12), (45a/2), (45a/7),
(47a/1), (47b/1), (47b/10), (47b/14),
(48a/2), (50a/8), (50b/9), (51b/12),
(52b/5), (53b/4), (54a/5), (55b/11),
(57a/10), (57b/7), (58a/15), (58b/13),
(58b/7), (59a/10), (59a/15), (59b/2),
(5a/12), (60a/5), (60a/6), (62a/10),

(62a/12), (62b/10), (62b/11), (62b/14),
 (63b/3), (63b/4), (63b/4), (63b/5),
 (64a/10), (64b/2), (64b/4), (64b/4),
 (67a/2), (69a/14), (69a/8), (70a/11),
 (70b/6), (71b/15), (73b/15), (74b/2),
 (74b/3), (74b/4), (75a/4), (76a/12),
 (76a/14), (77b/12), (78a/7), (78b/2),
 (79a/12), (79b/6), (80a/6), (81a/10),
 (82b/15), (86a/9), (91b/15), (92a/11),
 (92a/12), (93a/1), (94a/10), (94a/3),
 (94b/4), (95b/4), (96a/4), (97a/3),
 (97a/5), (98a/4), (98b/15), (98b/6),
 (99a/2), (2b/5), (3a/5), (4a/13), (4a/15)

y. + étseleler (104a/15), (144a/1),
 (25a/6), (27b/2), (30a/2), (31b/14),
 (32a/13), (38a/1), (47b/2), (50b/13),
 (52a/1), (52a/13), (57b/2), (59b/3),
 (63a/11), (73a/1), (74a/11), (75b/2),
 (76b/15), (77b/1), (93b/2), (94b/10),
 (96a/3), (96b/12), (97a/13)

y. + eyleseleler (10a/15), (11a/6),
 (11b/12), (12b/11), (15a/11), (16a/6),
 (16b/2), (17a/3), (25a/5), (27a/11),
 (30b/6), (33b/12), (35a/5), (38a/10),
 (40a/11), (40a/7), (41b/6), (44a/4),
 (46a/13), (46a/15), (47a/3), (47a/7),
 (48a/6), (52b/12), (52b/9), (58b/1),
 (59a/13), (59b/10), (5b/14), (5b/3),
 (67b/9), (68b/6), (7a/5), (82a/1),
 (92a/6), (93a/6), (9b/10)

y. + eyleye (64a/9)

y. + eyleyüb (100a/14), (104a/3),
 (104a/5), (11b/5), (12a/4), (140b/7),
 (144b/9), (148b/3), (149a/10),
 (149b/12), (14a/4), (15b/8), (18a/1),
 (20a/11), (32a/14), (36a/10), (3a/13),
 (40a/14), (50b/6), (60b/1), (63b/12),
 (9a/4), (9b/14), (9b/3)

y. + ya (27b/7)

y. + yı (109b/3)

[= 272]

yākūt: < Ar. Yakut taşı.

y. + rengine (141a/11)

[= 1]

yala-: Yalamak.

y.-sa (2a/6), (39b/12)

y.-salar (103a/6), (132b/15), (136a/14),
 (13a/13), (145a/3), (14a/1), (17b/8),
 (25a/1), (25a/3), (33a/15), (44b/15),
 (47b/6), (67a/8), (68b/1), (72b/14),
 (92b/12)

[= 18]

yalad-: Yalatmak.

y.-alar (3b/1)

[= 1]

yalama tuz: Kaya tuzu.

y. (138a/5)

y. + ıla (87a/3)

[= 2]

yalınca: Çıplak.

y. (2a/10)

[= 1]

yalınlan-: 1. Alevlendirmek. 2. Yara üstünü
 kavli çakmakla dağlamak. 3. Soymak.

y.-duğınlayın (4b/15)

[= 1]

yalıñuz: Bk. yalıñuz

y. (5b/12)

y. + ca (2a/15), (49b/3)

[= 3]

yaluuz: Yalnız.

y. (101a/14), (15a/9), (34b/5)

y. + ca (5a/11), (146a/1)

[= 5]

yan: 1. Yan, taraf. 2. Kalça kemiğinin üst bölümü.

y. (78a/8)

y. + a (45a/11)

y. + ağırlarına (92b/12)

y. + ağırsına (53b/12), (75a/13),
(75a/9), (81a/12), (83b/14)

y. + m (96b/9)

y. + ma (110a/12), (51a/10), (61b/9),
(61b/9), (81b/8), (83a/9)

y. + nda (123a/13), (1b/10), (67b/11),
(72a/6), (73b/13), (7a/14), (80b/15)

y. + ndağı (134b/12), (135a/9),
(71b/5), (91a/2)

y. + mı (111a/1)

y. + muğ (110b/6)

y. + lar ağırsına (118a/14)

[= 29]

yan-: Yanmak.

y.-a (56a/12)

y.-dı (148a/3)

y.-maya (147b/10)

[= 3]

yanak: Yanak.

y. + üzerine (76a/12)

[= 1]

yanbaş: Bk yanbaşı

y. + ları (145a/13)

y. + larında (34b/1)

[= 2]

yanbaşı: Siyatik.

y. (126a/5), (133a/7), (134b/13)

y. + ağırsına (107b/3), (123a/15),
(124a/15), (68b/6), (71a/2), (74b/14),
(91a/11)

y. + nda (123b/6), (69b/5)

y. + nuğ (77a/15)

[= 13]

yandak: Yandak dikenli, demirdelen, kayışkırıan, kayık çiçeği, sabankırıan, yantak; (*Ononis spinosa*). Dikenli, pembe çiçekli bir bitki olup, kökleri idrar arttırıcı ve taş düşürücü olarak kullanılır.

y. (19b/3)

[= 1]

yangun: 1. Yangın, hararet. 2. Yanık.

y. + ma (16b/7), (28b/9)

[= 2]

yanıbaşı: Bk. yanbaşı

y. (83a/10)

[= 1]

ya'ni: < Ar. Yani.

y. (10b/1), (12b/10), (143b/6),
(17b/12), (22a/15), (22a/6), (25b/14),
(29a/9), (41a/10), (5a/7), (60a/3),
(66b/13)

[= 12]

yanğun: Bk. yangun

y. + muğ (11a/10)

[= 1]

yanpaşı: Bk. yanbaşı

y. + ağırsına (106a/4)

[= 1]

yanuğ: Yanmış yer, yanmış olan yerde kalan iz.

y. + ina (105a/2), (107a/5), (109b/3),
(110a/15), (111b/1), (114b/7),
(118a/9), (138b/14), (145b/13),
(17b/14), (18a/4), (37a/12), (3b/15),
(42a/6), (52a/13), (54a/1), (54a/4),
(54b/7), (5a/13), (66a/10), (72a/10),
(82a/5), (87b/13), (93a/6), (94b/4),
(96a/14)

y. + ından (7a/15)

[= 27]

yapağı: Kırılmış koyun yünü.

y. + sınığ (140a/6)

[= 1]

yapağı: Bk. yapağı

y. + yı (140a/7)

[= 1]

yapış-: Yapışmak.

y.-an (18b/5), (35a/7), (56b/6), (76b/3),
(77b/7), (97b/3), (70a/5)

y.-ur (98a/14)

[= 7]

yapışdur-: Yapıştırmak, yapışmasını sağlamak.

y.-sa (117a/14)

y.-salar (105b/7), (139b/8), (93b/5)

[= 4]

yapraçuk: Yaprakcık.

y. + ları (34b/13), (45b/15)

[= 2]

yaprağ: Yaprak.

y. + ı (100b/13), (103b/10), (103b/13),
(104a/12), (104a/4), (107b/5),
(109a/13), (109a/14), (10a/11),
(110a/3), (111b/14), (11a/15),
(11b/13), (129a/3), (130a/13),
(130b/8), (131b/15), (134b/11),
(134b/11), (135b/13), (137a/1),
(137b/13), (13b/4), (140a/14),
(147a/4), (148b/1), (149a/8), (149b/6),
(15b/13), (16b/10), (17a/13), (17a/14),
(1b/9), (21a/6), (22b/15), (23a/7),
(25b/4), (27b/9), (28b/15), (28b/2),
(2a/14), (2a/8), (2b/13), (30a/1),
(30a/13), (30a/13), (30a/4), (31a/7),
(32a/4), (32a/5), (32a/5), (33b/13),
(34a/4), (34a/9), (34b/9), (36a/14),
(36b/8), (37a/6), (37b/12), (3a/3),
(43b/12), (46a/6), (4a/1), (52b/6),
(57b/1), (57b/11), (58a/11), (62a/14),
(63a/14), (63a/4), (63b/13), (63b/15),
(63b/7), (64a/7), (67b/1), (68a/1),
(72b/11), (78a/2), (82b/2), (85b/10),
(85b/14), (85b/15), (86b/9), (8b/6),
(8b/6), (91b/12), (96b/4)

y. + ıla (144a/6), (28b/10), (46b/3),
(59b/1)

y. + ın (100b/15), (100b/7), (103a/1),
(103b/7), (105a/12), (105a/2),
(107b/7), (109a/14), (109a/6),
(114b/9), (115a/1), (115a/10),
(118b/2), (11b/2), (120a/11), (131b/3),
(131b/4), (134b/5), (136a/5),
(140b/11), (140b/14), (144b/7),
(16b/1), (17a/5), (21a/9), (25b/5),
(29a/5), (30a/8), (33a/11), (33a/12),

(33a/5), (33b/11), (36a/15), (36b/1),
(59b/2), (60a/4), (60b/4), (60b/4),
(68a/3), (68a/6), (70a/6), (70b/3),
(72a/9), (72b/3), (72b/5), (74b/4),
(85b/15), (86a/2), (86b/13), (8a/1),
(8b/8), (92a/13), (94b/9)

y. + ın (8a/12)

y. + ına (103b/13), (104a/4), (107b/6),
(109a/13), (10a/11), (110a/3), (11b/1),
(11b/14), (130a/13), (134b/11),
(135b/13), (137a/2), (137b/14),
(139a/2), (140a/14), (148a/6),
(148b/5), (149a/14), (149a/8),
(149b/6), (149b/6), (20b/12), (25b/4),
(28b/15), (28b/3), (2b/13), (30a/2),
(30a/4), (31a/14), (33b/13), (34a/5),
(34b/9), (35a/13), (36a/14), (36b/8),
(37a/14), (37a/5), (37b/6), (3a/3),
(43b/13), (45b/9), (46a/6), (46b/7),
(52b/6), (57b/1), (58a/12), (59b/6),
(63a/14), (63a/4), (63b/13), (63b/7),
(64a/8), (67b/1), (67b/2), (68a/2),
(68a/3), (6a/12), (72b/12), (77b/15),
(78a/2), (82b/2), (85b/10), (85b/14),
(91b/12)

y. + ından (122b/5), (128a/1), (148a/7),
(31a/9), (36b/6), (46a/3), (60a/1),
(60a/2), (63b/15), (6a/8), (82b/10)

y. + ını (105a/4), (105a/9), (109b/2),
(111b/10), (114b/11), (129a/5),
(130b/3), (130b/9), (131b/11),
(131b/9), (133a/7), (134a/9),
(137b/15), (138a/1), (139a/8),
(13b/10), (140b/10), (140b/12),
(140b/7), (141a/4), (143b/8),
(145a/14), (145a/6), (145b/1),
(145b/9), (148b/2), (149a/9), (15a/13),
(15b/4), (15b/7), (16a/11), (16a/12),
(16a/9), (17a/15), (17a/2), (21a/14),
(23a/1), (23a/10), (27a/7), (28b/5),
(30a/11), (31b/13), (33a/13), (33b/1),

(37a/10), (37a/12), (37b/13), (37b/2),
(3a/3), (40b/6), (40b/9), (42a/6),
(43a/15), (45b/7), (46b/8), (4a/4),
(50b/7), (53b/4), (53b/7), (56b/5),
(57a/12), (57a/3), (58a/13), (59a/4),
(59b/14), (60a/5), (60a/8), (60b/13),
(60b/3), (60b/5), (62b/3), (63b/3),
(63b/6), (6a/8), (72a/12), (73a/5),
(76a/11), (76a/12), (76a/13), (86a/3),
(94b/3), (95a/11), (98a/8)

y. + ını (28b/5), (36b/9), (37a/15),
(40b/13), (43b/4), (46b/13), (4a/2),
(60a/7), (60b/7), (68a/2), (72a/11)

y. + ıyla (111b/15), (29a/1), (42a/4),
(46a/13), (70b/10), (72a/10), (72a/10),
(74b/6), (76b/14), (77a/1)

y. + ın (11b/14)

[= 325]

yaprak: Yaprak.

y. (18a/8), (1b/9), (97b/10)

y. + da (37b/7)

y. + dan (5b/1), (60a/3)

y. + ları (101b/11), (102a/13), (10a/12),
(10a/6), (129a/1), (130a/13), (130b/8),
(131a/15), (139a/2), (145b/14),
(148a/6), (148b/5), (148b/8),
(149a/14), (15a/11), (20b/12), (30a/1),
(30b/9), (31a/14), (33b/13), (35a/13),
(36b/4), (37a/14), (43b/3), (46b/7),
(4a/1), (64a/1), (6a/12), (76a/10),
(77b/14), (81a/15), (8a/12), (9a/13),
(9b/13), (9b/9)

y. + ların (3b/2)

y. + larına (30b/10)

y. + larının (43b/13), (43b/3), (8b/1)

[= 46]

yapraklı: Yaprığı olan.

y. (5a/11)

[= 1]

yar-: Yarık açmak, yarmak.

y.-salar (105b/3), (143a/12), (146a/14),
(146a/15), (4a/7)

[= 5]

yara: 1. Keskin bir şeyle veya bir vuruşla
vücutta oluşan derin kesik. 2. Bir şeyin iç veya
dış yüzünde herhangi bir etki ile oluşan ve
tehlikeli olabilen oyuk, gedik, yarık.

y. + lar (55b/12)

y. + lara (135a/4), (140b/1)

y. + sına (113b/13)

[= 4]

yara-: Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak.

y.-r (108a/13), (69b/3)

y.-ya (111a/12)

[= 3]

yarad-: Allah tarafından, olmayan bir şeyin var
edilmesi, yaratılması.

y.-ur (134b/3)

[= 1]

yarākān: Bk. yarākān

y. + a (53b/11)

[= 1]

yarākān: < Ar. Sarılık hastalığı.

y. (149b/13), (45a/3), (90a/5)

y. + a (101b/3), (102a/7), (110b/8),
(112b/1), (112b/9), (127b/10),
(134b/9), (149b/9), (150a/1), (25a/14),
(27a/5), (36a/13), (49b/13), (62b/15),
(72b/15), (81a/8), (93b/4), (95b/7),
(97a/15), (99a/10)

y. + ı (102b/12), (12a/2), (17b/2),
(24b/1), (3a/2), (41b/13), (44a/12),
(5b/9), (60a/4), (61b/15), (81a/13)

y. + zaḥmetin (37b/2)

y. + zaḥmetine (99b/12)

[= 36]

yaramaz: Yaramaz; kötü.

y. (110a/7), (131b/9), (132a/5),
(18a/6), (22a/13), (25a/4), (31b/12),
(33a/9), (38b/13), (40a/12), (41a/7),
(48b/6), (51b/6), (52a/1), (53b/1),
(80a/13), (87a/11), (94a/7)

y. + cıbanlara (102a/10), (103b/8),
(104a/5), (106b/7), (114b/2), (116b/6),
(119a/4), (120a/5), (138a/13), (34a/1),
(34b/15), (35a/3), (37b/3), (38a/8),
(40b/11), (45a/7), (53a/7), (55a/7),
(56a/2), (57b/4), (63b/5), (66a/3),
(68b/7), (72a/6), (73a/11), (73a/3),
(74a/5), (82a/8), (87b/12), (87b/2),
(88b/4), (88b/6), (89a/14), (89b/6),
(92a/7), (94b/11), (95b/1), (95b/4)

y. + cıbanları (37b/4), (56a/10), (65a/3)

y. + cirāḥata (129b/9), (138b/15)

y. + çıbanlara (129b/10), (129b/12),
(138a/14), (139b/9), (140b/4),
(140b/5), (141a/13), (141a/7),
(147b/13), (29a/3), (37b/11), (66a/4),
(81a/6), (84a/2)

y. + çıbanları (138b/5)

y. + demregüye (100a/1), (131a/6)

y. + dur (100b/4), (102b/9), (108b/10),
(108b/5), (115b/5), (123b/15),
(124a/7), (135b/10), (135b/10),
(136a/3), (139a/15), (141a/13),
(144b/7), (22b/4), (22b/4), (42a/12),
(47a/14), (50b/2), (53a/13), (57b/9),
(5b/11), (61a/3), (64b/9), (66b/6),
(73b/6), (73b/8), (74b/15), (76b/1),
(77a/11), (78b/9), (82b/5), (83a/9),
(89b/15), (92b/1), (93b/9), (24b/9)

y. + düşler (108a/11)

y. + etin (13a/2)

y. + hılfları (74b/11)

y. + hılft (40b/2), (74b/11)

y. + hılftdan (33b/3), (77b/4)

y. + hılftı (25b/1)

y. + hılftlar (45a/6)

y. + hılftlardan (40a/12), (56b/7),
(6b/15)

y. + hılftları (145b/2), (28a/15), (47b/8),
(96a/1)

y. + havāya (21b/15)

y. + ın (103b/8), (47b/11)

y. + kōkuları (149a/3)

y. + rāyihāları (102a/15)

y. + rayihāları (21b/15)

y. + şişlere (22b/13)

[= 137]

yarasa: Yarasalardan, ön ayakları perdeli kanat biçiminde gelişmiş, vücudu yumuşak sık kıllarla kaplı, iskeletleri hafif yapılı, uçabilen memeli hayvan; (*Vespertilio*). Krş. huffāş.

y. + dur (106a/1)

[= 1]

yardım: Yardım; etki.

y. + eder (11b/8)

[= 1]

yarı: Yarı, yarım.

y. (13b/1)

y. + sı (148a/3)

[= 2]

yarıl-: 1. Yarma işi yapılmak. 2. Üzerinde yarık açılmak.

y.-a (2a/7)

y.-an (119a/4), (11a/12), (123b/14),
(143a/14), (44b/6), (67a/3), (74a/7),
(77b/3), (96a/13), (96a/14)

y.-duğına (102a/6), (110a/1), (113a/1),
(130a/2), (134a/2), (30b/2), (39a/11),
(42b/14), (47b/5), (48a/7), (59b/2),
(80a/12), (95b/2)

y.-masına (42b/14)

y.-ub (82b/4)

[= 26]

yarım: Yarım.

y. (5b/9)

[= 1]

yarpuz: Yarpuz; çiçekleri birbirinden ayrı halka durumunda, nane türünden, kısa saplı, az veya çok tüylü, güzel kokulu bir bitki; (*Mentha pulegium*).

y. + çiçegin (116b/4)

y. + çiçeginün yağıdır (116b/2)

[= 2]

yarı: Bk. yarı

y. (144a/2), (68a/10), (72b/1)

y. + sı (103b/4), (121b/2)

y. + sından (130b/8), (80b/15)

[= 7]

yarıg: Bk. yarıg

y. + a (130b/15)

y. + ma (114b/7)

[= 2]

yarık: İnce bir çizgi durumunda açılmış yara; çatlak.

y. (88b/1)

y. + lara (110a/15), (114a/1), (146a/4), (72b/5)

y. + larına (130b/15), (136b/9)

y. + yarıg (88b/1)

[= 8]

yaşduk: Yastık.

y. (53a/5)

[= 1]

yaşşı: Yayvan ve düz, yassı.

y. (131b/1), (1b/10)

[= 2]

yaş: 1. Yaş, taze, ıslak. 2. Yaş, ömür.

y. (10b/12), (110b/7), (111a/7), (112b/2), (114a/3), (119a/2), (119b/15), (119b/7), (123a/9), (126b/2), (141a/1), (16a/2), (16b/2),

(36a/14), (66a/12), (67a/5), (70b/3), (85a/5), (85b/1), (86a/2)

y. + a (136b/3), (60a/15)

y. + cıbanlara (115b/3), (122b/11), (123a/6), (74b/3), (76b/12), (94b/11), (99a/14)

y. + cıbanlara (144a/14), (145a/5), (145b/13)

y. + çiğegin (118b/9)

y. + da (144b/3)

y. + dur (14b/14), (29a/9), (50b/14)

y. + édüb (66a/12)

y. + encirle (139b/15)

y. + eyleyici (6b/11)

y. + hürmādur (135b/7)

y. + ı (111b/13), (138b/8), (139a/13), (141a/1), (41b/2), (4b/11), (57a/7), (85a/15)

y. + in (39a/5), (64a/14)

y. + ma (110b/4)

y. + mda (113b/8)

y. + mı (104a/2), (111a/1), (136b/13), (141b/15), (27a/4), (27b/4), (35a/7), (35b/1), (41a/1), (42a/5), (45a/11), (58b/7), (60a/12), (68b/7), (84a/6), (99b/5), (87b/14)

y. + inuğ (31a/8), (56b/9)

y. + iken (130b/9), (139a/7), (145b/3), (27a/1), (31b/13), (31b/7), (79b/5), (79b/6), (81b/4), (83b/5)

y. + kabuğıdur (81a/14)

y. + la (104b/8)	yaşlık: Bk. yaşlığ
y. + lar (39a/2), (95b/5)	y. + ların (21b/10)
y. + lara (103a/8), (57b/6)	[= 1]
y. + ları (102b/1), (31a/5), (32b/9), (37b/9), (52b/2)	yat-: Yatmak.
y. + ların (138a/12), (140b/9), (28b/6)	y.-a (134b/1), (83a/9)
y. + penîrile (71a/6)	y.-acağca (120a/10)
y. + yerlerde (149b/8)	y.-an (52a/11)
y. + zūfādur (140a/6)	y.-ayata (134b/1)
[= 99]	y.-maya (51a/10)
yaşar-: Yaşarmak.	y.-mayalar (68a/8)
y.-an (7b/7)	y.-ub (60a/9)
[= 1]	y.-ur (10b/11), (51b/4), (57b/9), (79a/6), (82b/13)
yaşard-: Yaşarmasına sebep olmak.	[= 13]
y.-ub (26a/1)	yavru: Bk. yavru
[= 1]	y. + sınıu (105b/2)
yaşıl: Yeşil.	[= 1]
y. + ca (46a/7)	yavru: Yeni doğmuş hayvan veya insan.
[= 1]	y. + sını (105b/5)
yaşlı: Yaşı ilerlemiş, kocamış, ihtiyar.	[= 1]
y. + ‘akrabalar (14a/2)	yavısı: Bir tür kene.
[= 1]	y. + ların (130b/13)
yaşlıg: Nemlilik, rutubetlilik.	[= 1]
y. + a (19a/3)	yavşan: 1. Özel kokulu, acı, kaynatılıp suyu em olarak içilen bir ot. 2. Yakacak olarak kullanılan bir ot. 3. Süpürge yapmaya yarayan bir ot; (<i>Artemisia</i>).
y. + ı (137b/2), (137b/4), (22a/1), (37a/10), (58a/3)	y. + ı (24a/11)
y. + ın (52b/2), (86a/4)	[= 1]
y. + ına (137a/12)	
y. + ını (19b/11), (56b/11)	
[= 11]	

yavuz: Güçlü, çetin; kötü, fena.

y. + ite (88a/1)

y. + itlere (87b/15)

[= 2]

yay: Yaz mevsimi.

y. + faşlınun (134a/13)

y. + güninde (103b/11), (2a/10)

y. + isisinde (138a/6)

y. + issisinde (128b/8)

y. + uñ (114b/4)

[= 6]

yayan: Yaya yürüyen.

y. (76a/7)

[= 1]

yayın balığı: Başı büyük, ağzı geniş, derisi pulsuluz, eti yenir bir balık türü.

y. + dur (80a/15)

[= 1]

yaz: Yaz mevsimi.

y. (142b/11), (15a/4)

[= 2]

yaz-: Yaymak, sermek.

y.-salar (132b/10)

[= 1]

yazılı: Üzerinde yazı bulunan, yazısı olan.

y. + mermerden (135a/5)

[= 1]

yê: Aşındırmak, kemirmek, oymak, delmek; öldürmek.

y.-r (20b/1)

y.-ye (7a/11)

[= 2]

yê-: Yemek.

y. (26a/10)

y.-dikleri (9b/15)

y.-düginden (51a/9), (79b/9)

y.-dügine (65a/4)

y.-dükten (83a/8)

y.-mek (100a/4), (102b/13), (103a/2), (103a/2), (108b/12), (111b/11), (112a/9), (114a/3), (133a/12), (137a/9), (23a/12), (29a/11), (41a/7), (41b/14), (51a/8), (54a/7), (57a/7), (57b/10), (79b/11), (79b/4), (81a/1), (83a/12), (83a/9), (92a/15), (93a/9)

y.-mekden (24b/8)

y.-mesi (70b/1), (79b/7)

y.-mesinden (70b/1)

y.-meye (8a/3)

y.-meyeler (100a/15), (10b/2), (112a/2), (13b/4), (149a/5), (38b/13), (51a/13), (5b/12), (66b/6), (80b/6)

y.-miyesün (27b/12)

y.-rlerdi (15a/4)

y.-se (104a/1), (104a/2), (10b/7), (10b/8), (110b/9), (112a/1), (112a/2), (112a/7), (12a/10), (12b/3), (12b/4), (137b/14), (145a/8), (14a/5), (20b/3), (20b/4), (20b/5), (21a/11), (35a/14),

(45b/6), (4a/14), (51a/12), (54a/14),
(54a/9), (75a/4), (81b/4), (83a/11),
(53a/12)

y.-seler (100a/11), (100a/9), (100b/1),
(100b/14), (100b/4), (102b/11),
(102b/12), (102b/2), (102b/4),
(102b/7), (102b/8), (102b/9), (104b/4),
(104b/6), (106b/3), (107b/4),
(109a/15), (10a/8), (10b/6), (10b/6),
(110a/6), (110b/8), (111b/8), (112a/7),
(113a/11), (113a/9), (113b/15),
(113b/5), (114a/12), (11a/1), (11b/7),
(123a/3), (129a/4), (130a/9),
(130b/11), (131a/9), (134a/14),
(134b/13), (136a/12), (136a/13),
(137b/5), (137b/6), (138a/1),
(139b/15), (139b/15), (141a/10),
(141a/12), (141a/9), (143a/1),
(143b/10), (143b/7), (143b/9),
(144a/2), (144a/3), (144b/1),
(144b/12), (144b/4), (145a/14),
(145a/6), (146a/1), (146a/13),
(146a/14), (146a/6), (146b/4),
(146b/6), (148a/13), (148a/7),
(149a/6), (149b/1), (14b/3), (150a/9),
(15a/4), (15a/7), (16a/2), (16b/8),
(17a/1), (20a/4), (21b/4), (21b/4),
(22b/3), (22b/5), (22b/5), (22b/6),
(22b/6), (23b/6), (25b/8), (25b/9),
(26a/2), (26a/6), (26b/8), (27a/10),
(27a/5), (2b/4), (31a/11), (31a/9),
(32a/3), (33b/9), (41a/2), (41a/9),
(41b/13), (41b/15), (41b/9), (41b/9),
(42a/14), (42a/5), (42b/1), (42b/4),
(46a/9), (47a/15), (47b/7), (49b/13),
(49b/14), (49b/5), (49b/5), (49b/6),
(49b/8), (50a/2), (50a/4), (50b/1),
(50b/15), (50b/8), (51a/1), (51b/1),
(51b/13), (52a/6), (52a/8), (52a/8),
(52b/1), (52b/10), (52b/14), (53a/10),
(53a/10), (53a/12), (53a/7), (53b/7),
(54b/4), (57a/2), (57a/6), (57a/9),
(57b/2), (57b/5), (58a/7), (59a/7),

(60b/11), (60b/15), (60b/5), (60b/7),
(60b/7), (61a/1), (61a/11), (61a/4),
(61a/6), (61a/8), (61b/12), (61b/5),
(63a/9), (63b/14), (64b/10), (66b/10),
(67a/10), (67a/14), (67a/15), (67b/4),
(68a/6), (68b/14), (69a/2), (69b/2),
(6a/9), (6b/11), (6b/13), (6b/13),
(70a/12), (70a/13), (70a/8), (70b/11),
(71a/1), (71a/6), (71b/11), (71b/14),
(73b/12), (74b/13), (74b/14), (74b/15),
(74b/8), (77a/12), (77a/15), (77a/3),
(77b/10), (77b/11), (77b/5), (77b/7),
(78a/5), (79a/2), (79a/5), (79b/5),
(79b/6), (80a/13), (80a/2), (80a/5),
(80a/5), (80a/8), (80b/1), (80b/1),
(81b/5), (83a/14), (83a/5), (85a/8),
(85a/8), (85b/11), (85b/5), (86a/12),
(86a/8), (86b/12), (87a/9), (90a/13),
(92a/10), (92a/10), (92a/5), (93a/1),
(93a/3), (93a/4), (94a/1), (94a/13),
(94a/3), (96a/1), (96a/2), (96b/1),
(97a/14), (97a/15), (98a/10), (98a/13),
(98a/15), (98a/4), (98b/8), (99a/15),
(99b/12), (99b/14), (99b/2), (99b/3),
(99b/5), (113b/7)

y.-ye (144a/15), (8a/3),

y.-yeler (112a/10), (112a/5), (114a/4),
(14b/8), (15a/1), (21b/6), (28b/12),
(31a/12), (54b/2), (5b/12), (79b/9),
(85b/9), (90b/12), (99b/15)

y.-yen (45b/6), (71a/4), (8a/2)

[= 335]

yebürhü's-şanem: < Ar. Adam kökü, adam otu;
(*Mandragora officinalis*). Krş. sirâcü'l-kuṭrub.

y. + dūr (146b/14)

[= 1]

yēdi: Yedi.

y. (100b/12), (107a/15), (118a/12),
(120a/14), (121b/13), (123b/1),

(125b/4), (135a/14), (13b/13),
(142b/6), (147b/3), (17a/9), (21b/8),
(25a/2), (38a/4), (43b/7), (45a/10),
(48a/11), (58b/11), (63a/4), (6b/10),
(6b/12), (6b/9), (81a/2), (81b/4),
(87b/15), (88a/2)

[= 27]

y    r-: Yedirmek, yemesini sağlamak.

y.-eler (90b/6)

y.-seler (12b/9), (148a/10), (1b/13),
(20a/10), (22b/9), (40b/11), (41b/14),
(45b/8), (53b/15), (54a/5), (67b/10),
(74a/6), (7a/6), (80b/13)

y.-  b (148b/10)

[= 16]

y  g: İyi,   st  n.

y. (44b/6), (69b/12)

y. + d  r (69b/9), (83a/12)

[= 4]

y  greg: Daha iyi,   ok iyi.

y. + i (101a/7), (38b/13), (41b/11)

[= 3]

y  grek: Bk. y  greg

y. (101a/8)

y. + d  r (70b/1)

[= 2]

y  l: 1. R  zgar. 2. Mide ve bağırsak gazı;
romatizma, hastalık etkenlerinden.

y. (55b/12), (99a/6)

y. + den (129a/12), (134a/1), (144b/9),
(61b/5)

y. + eyler (108a/11), (108b/3),
(135b/8), (49a/9), (57a/8), (70b/1),
(94b/12)

y. + eyleye (70a/10)

y. + i (143b/5), (40a/5), (84b/11)

y. + in (49b/14)

y. + ine (135a/11)

y. + ler (112a/9)

y. + lerden (84b/7)

y. + lere (118b/9), (123b/7), (124b/9)

y. + leri (100a/5), (104a/15), (113a/3),
(116b/3), (117b/9), (118a/14),
(118b/6), (121b/5), (121b/9), (124a/8),
(125a/14), (125b/3), (126a/6),
(129a/12), (129a/9), (133a/14),
(133a/5), (134b/6), (137b/2), (138a/1),
(13a/15), (13b/15), (140a/4),
(143b/13), (148a/15), (14b/10),
(15b/11), (19a/13), (19b/12), (21b/11),
(21b/5), (24a/6), (25a/15), (26b/14),
(27b/13), (32b/4), (32b/7), (33b/2),
(36b/15), (46a/14), (46a/3), (48a/10),
(48a/15), (4b/1), (50b/6), (51b/4),
(55b/7), (57b/13), (63a/1), (64a/11),
(64a/14), (6a/10), (74b/13), (76b/5),
(77a/4), (77a/5), (78a/11), (78b/7),
(84a/15), (84b/14), (85a/14), (91a/13),
(92b/2), (93a/4), (93b/10), (93b/15),
(93b/7), (96a/12), (99a/5), (9a/9)

y. + lerin (116b/3), (128b/6), (85a/2)

y. + lerine (58a/2)

[= 97]

y leg: Kanat, kuş kanadının b y k t y .

y. + ile (109b/9)

[= 1]

y l k: Bk. y leg

y. (135a/15)

[= 1]

y meg: Bk. y mek

y. + e (111b/8), (137b/5), (138a/1),
(149a/5), (31a/2)

y. + i (93b/11), (93b/15), (93b/7),
(94a/13)

[= 9]

y mek: Yemek, yiyecek.

y. (11b/6), (19b/6), (21b/1), (38b/14),
(68b/13), (9a/2)

[= 6]

yemen: < Ar. Arap Yarımadasının batı-g ney
tarafını teşkil eden b lge.

y. + de (22a/9)

[= 1]

yemiş: Meyve;  eşitli bitkilerin tohum ve
meyveleri.

y. (82a/13), (85b/14)

y. + de (13b/3)

y. + den (15b/3)

y. + i (109a/14), (130a/13), (13b/2),
(15b/3), (15b/5), (16b/10), (28a/9),
(2b/13), (34a/5), (43a/2), (82b/3),
(85b/10), (86b/9), (87b/10), (87b/11)

y. + in (16a/2), (16b/8)

y. + inden (13b/4), (27a/10), (43b/8),
(52b/1), (52b/10), (95b/6)

y. + ine (27a/9)

y. + ini (122b/4), (13b/10), (16a/5),
(43a/5), (50b/1), (73a/5), (85b/11)

y. + in  (81b/1)

y. + iyile (92b/10)

y. + leri (130b/9), (17a/14), (27b/10),
(34b/13), (43a/13), (43b/13), (43b/3),
(6a/13), (81b/1), (8b/2)

[= 47]

yemiş k: K  k yemiş.

y. + leri (147a/4)

[= 1]

yemişl : Yemişi olan, meyve veren.

y. + yil una (6a/11)

[= 1]

y n: Giysi kolu, kol a zı.

y. + ine (83b/12)

[= 1]

y n-:   r mek, aşınmak.

y.-d gin (77a/15)

y.-d gine (140b/12), (77a/4), (78a/13)

y.-en (142a/9), (20a/12), (74a/14),
(77a/14), (97a/2)

y.-mekden (139a/1)

y.-mesin (6b/3)

y.-miş (97b/8)

[= 12]

yèñi: Yeni.

y. (108a/12), (111a/3), (118b/4),
(119b/8), (121b/8), (124a/9), (141b/8),
(148a/4), (17b/12), (19a/9), (26a/14),
(3a/7), (45b/2), (48b/6), (7b/7)

y. + den (113a/7), (71b/3)

y. + si (108a/11)

y. + sin (107a/2), (115a/3), (121b/13)

[= 21]

yèr: Yer.

y. (11a/8), (12a/9), (15b/13), (57a/15)

y. + altında (147a/3)

y. + de (111a/15), (132a/15), (142a/14),
(15a/15), (18b/12), (18b/12), (37b/15),
(60a/13), (71a/12), (76a/5), (98a/14)

y. + den (10a/9), (11b/9), (129a/2),
(134b/10), (48b/15), (91b/13)

y. + e (102a/3), (103b/13), (105b/4),
(107a/11), (10a/5), (110b/15),
(122a/11), (122b/3), (127b/2),
(128b/11), (130a/11), (131a/12),
(132a/1), (13a/6), (142a/3), (143a/12),
(143a/13), (144b/10), (147a/9),
(15b/5), (18a/9), (22b/9), (26b/5),
(34b/13), (36b/5), (41b/5), (41b/8),
(60b/3), (65b/7), (66a/1), (70b/10),
(71a/14), (7a/5), (80b/3), (82a/7),
(88a/5), (88a/9), (91a/7), (91b/12),
(93b/2), (97a/7), (135a/13)

y. + i (111b/15), (9b/13)

y. + inde (50a/3)

y. + ine (2b/6), (41b/9), (70a/1),
(80a/5), (88b/1)

y. + ler (2a/7), (85a/4), (99b/5)

y. + lerde (101b/9), (149b/8), (15b/14),
(15b/14), (28b/5), (35a/13), (36a/14),
(36b/6), (43a/13), (43b/4), (47b/3),
(52b/8), (53a/3), (63a/15), (64a/2),
(72b/11)

y. + lerden (124b/5)

y. + lere (100a/11), (101b/3),
(106b/14), (107a/14), (119a/4),
(11a/12), (123b/14), (124a/3),
(125a/6), (125b/14), (127a/8),
(128a/11), (130a/7), (28a/4), (3a/13),
(40a/15), (40b/8), (44b/6), (51b/6),
(67a/3), (73b/15), (74a/7), (74b/2),
(75a/15), (75a/15), (75a/15), (77b/13),
(77b/3), (77b/3), (79a/2), (79b/14),
(83b/11), (84b/4), (86a/10), (86a/3),
(89b/13), (89b/8), (91a/4), (92b/11),
(92b/9), (93b/3), (96a/14), (96b/13)

y. + lerinde (2b/1)

y. + lerine (123b/13)

[= 137]

yèr tavşanı: Kuru yer tavşanı. Krş. erneb-i berri.

y. + dur (12a/9)

[= 1]

yèr bağıracağı: Yer solucanı, halkalılardan, nemli topraklarda yaşayan bir solucan; (*Lumbricus terrestris*). Krş. ħarāṭīn.

y. + dur (101b/14)

[= 1]

yèr pelīdi: Yer çamı, yer peliti, kısamahmut otu, yer palamutu; (*Ajuga chamaepitys*). Krş. bellūṭu'l-arz.

y. (57a/15)

[= 1]

yéryüzi: 1. Yer kabuğu. 2. Dünya.

y. + nde (147a/4)

[= 1]

yeşil: Yeşil.

y. (125b/15), (128a/1), (130a/14),
(143a/5), (20b/5), (23a/2), (23a/5),
(23b/1), (36a/7), (42a/6), (45b/7),
(46a/1), (62a/14), (6a/11), (6a/12),
(85b/15), (87b/4), (89a/6)

y. + dür (20b/6)

y. + i (20b/6)

y. + māzūyıla (98a/10)

y. + zeytūnı (141a/9)

[= 22]

yet-: Yetmek, kafî gelmek.

y.-se (51a/12)

[= 1]

yétmiş: Yetmiş.

y. (29a/6), (37b/1)

[= 2]

yéyecek: Yiyecek.

y. (135b/15), (74b/12)

[= 2]

yéyicek: Bk. yéyecek

y. (135b/11), (7b/14)

[= 2]

yıka-: Yıkamak.

y.-ya (71a/5), (71a/6)

y.-yub (135b/11)

[= 3]

yıl: Yıl.

y. (134a/14)

[= 1]

yılan: Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen.

y. (130a/11), (132b/9), (134b/1),
(13a/5), (14b/8), (15b/5), (16a/4),
(20a/5), (20a/9), (24b/4), (26b/5),
(26b/8), (30a/8), (31a/8), (35b/15),
(37a/1), (39a/14), (39b/3), (40b/7),
(4a/8), (53a/15), (54a/12), (5b/8),
(66a/13), (76b/7), (9b/1)

y. + dan (39b/5)

y. + derisini (82a/14), (82a/8)

y. + ı (100a/11), (122a/1), (127b/12),
(25b/2), (26a/13), (26a/9), (26b/5),
(81a/11), (94a/4)

y. + inine (94a/4)

y. + lar (67b/5)

y. + ları (111b/15), (26b/6)

y. + şokana (14a/8)

y. + şokduğu (13a/6)

y. + şokduğuna (58a/14), (65a/4),
(71b/14), (72a/12), (76b/15), (76b/7)

y. + taşı (88b/7)

y. + uñ (39b/9)

[= 52]

yılanlu: Yılanı olan.

y. (100a/11)

[= 1]

yıldırım: Gök gürültüsü ve şimşekle görülen, hava ile yer arasındaki elektrik boşalması.

y. (147b/10)

[= 1]

yıldırım: Bk. yıldırım

y. (68a/12)

[= 1]

yılduz: Geceleri gökte, kimileri parlakça, kimileri de donuk bir ışık noktası gibi görünen cisimlere verilen ad.

y. + ına (83b/9)

[= 1]

yılğın: Ilgın ağacı ve yemişi; (*Tamarix*).

y. (43a/1)

y. + a (6a/11)

y. + yaprağına (107b/6), (3a/3), (6a/12)

[= 5]

yıllal: Yıllanmak, yılını ermek.

y.-miş (79b/2)

[= 1]

yıllık: Yıllık.

y. (31b/6)

[= 1]

yırtıcı: Beslenmek için başka hayvanları parçalayarak yiyen.

y. (18b/3)

y. + cānavarlar (18b/12)

[= 2]

yırtıl-: Yırtılmak.

y.-an (86a/3)

[= 1]

yırtla-: Parçalamak.

y.-yub (100b/5)

[= 1]

yırtlaz: Göz kapağı, yaralanıp iyi olduktan sonra, şeklini değiştirmiş olan göz ve böyle gözülü olan kimse. “yırtlas, yırtlak”.

y. + ına (87a/12)

[= 1]

yigirmi: Yirmi.

y. (100b/11), (100b/12), (101a/9), (107a/14), (113a/14), (113a/2), (116a/10), (116b/15), (117a/3), (117a/6), (118a/11), (118a/4), (118a/6), (118b/10), (120b/5), (122a/12), (126a/1), (126b/3), (127a/1), (127a/15), (128a/1), (12b/8), (138a/4), (144b/6), (147a/6), (25a/11), (25a/12), (28a/11), (30a/7), (31b/10), (31b/8), (31b/8), (33a/4), (34b/7), (38b/8), (40b/13), (69b/13), (72b/1), (75a/3), (76a/15), (86b/3), (91b/3)

[= 42]

yigirmi dört: Yirmi dört.

y. (122a/12), (138a/4), (25a/11), (28a/11), (30a/7), (31b/8), (34b/7), (76a/15)

y. + ünci (147a/6)

[= 9]

yigirmi to kuz: Yirmi dokuz.

y. (100b/12), (117a/3)

[= 2]

yigit: Gen .

y. (10a/3)

[= 1]

yilme   k: Yapı kan, sulu (nesne).

y. (104a/4), (137b/3), (45b/14),
(48a/9), (98b/10)

y. + bal amı (150a/7), (23b/8), (33b/7),
(34a/15), (45a/4), (46a/3)

y. + bal amları (69b/5), (91a/13),
(96a/9)

y. +  al z (77a/7)

y. +  al z h ltları (72b/14)

y. + h lt (69a/10)

y. + h ltlar (132b/15)

y. + h ltlara (97b/12)

y. + h ltları (122b/14), (123b/10),
(133b/8), (49b/9), (64a/11), (92b/4)

y. + nesneler (113a/11)

y. +  afr yı (86b/7)

[= 27]

yimi : Bk. yemi 

y. + e (7a/4)

y. + i (11a/7), (129a/2), (12a/5),
(137a/1), (146b/9), (147a/15),
(148b/1), (15b/2), (16b/11), (16b/12),
(17a/15), (27a/9), (30a/15), (31b/12),
(34a/2), (36b/5), (37a/6), (58a/12),

(67b/12), (7a/4), (82b/3), (8a/11),
(8b/7), (98a/6), (98a/6)

y. + ile (147a/13)

y. + in (16a/3), (33a/5), (68a/15),
(78b/3), (8b/7)

y. + inden (32a/3), (3a/14), (3a/9),
(8b/3), (95b/7)

y. + ine (109a/14), (2b/13)

y. + ini (110b/2), (11a/9), (140a/15),
(141a/6), (16a/7), (16a/8), (17a/15),
(2b/14), (36a/12), (36a/9), (3a/7),
(43a/10), (43a/14), (57a/3), (58a/13),
(6b/2), (6b/3), (6b/9), (82b/8)

y. + in  (141a/7)

y. + leri (103b/3)

[= 60]

yimi l : Bk. yemi l 

y. + a aca (146b/8)

[= 1]

yine: Yine, tekrar.

y. (10a/3), (115a/3), (13a/8), (148a/2),
(21b/12), (32a/9), (4b/13), (73a/8)

[= 8]

yingec: Yenge .

y. + id r (146a/1), (146b/10)

[= 2]

yy: Bk. yyi

y. + sin (93a/3)

[= 1]

yy-: Kokmak.

y.-d  in (80a/5)

y.-e (17b/6), (67b/4)

[= 3]

yişi: Koku

y. + sine (117a/11)

y. + sini (138b/5)

[= 2]

yişni: Hafif. “yeyni”.

y. + dür (36b/12)

[= 1]

yoğun: Yoğun; kalın.

y. + ca (31a/14)

[= 1]

yoğunluğ: Bk. yoğunluğ

y. + inca (137a/2)

[= 1]

yoğunluğ: Yoğunluk; kalınlık.

y. + ı (10a/11)

y. + ıda (36a/7)

y. + inca (30a/14), (78a/3), (42a/7)

[= 5]

yoğur-: Yoğurmak.

y.-alar (127a/13)

y.-salar (103a/13), (136a/4), (24b/1),
(24b/4), (68a/10)

[= 6]

yok: Bulunmayan, mevcut olmayan; (nesne, kimse vb.).

y. + dur (115b/3), (38a/12)

[= 2]

yokarı: Yukarı.

y. + sına (1b/9)

[= 1]

yokaru: Bk. yukarı

y. (107b/14), (10a/9), (11b/9),
(129a/2), (130b/8), (134b/10),
(140b/14), (91b/13)

[= 8]

yol: Yol.

y. + ın (134b/8)

y. + ına (6a/9)

y. + ındağ (146a/7)

y. + ından (24a/14), (25b/2)

[= 5]

yol-: Yolmak.

y.-salar (136b/15)

y.-ub (113b/3), (124b/6)

[= 3]

yolın-: Bk. yolun-

y.-an (41b/5)

[= 1]

yolun-: Yolma işi yapılmak, çekilip koparılmak.

y.-mı (93b/1)

[= 1]

yonca: Yonca, başak durumundaki çiçekleri kırmızı veya mor renkli, hayvanlara yem olarak yetiştirilen çayır bitkilerinin genel adı; (*Trifolium*).

y. (131b/4), (31a/14), (27a/13)

y. + yaprağına (31a/14)

[= 4]

yorıl-: Yorulmak, yorgun duruma gelmek.

y. + e (86b/12)

y.-maya (76a/8)

y. + ine (121a/8)

y.-mayalar (59b/4)

[= 2]

[= 2]

yud-: Yutmak.

yoşun: Yosun

y.-an (5b/10)

y. + ıdur (148b/4), (19b/7)

y.-sa (65b/14)

[= 2]

y.-salar (103a/14), (66a/14), (92b/7)

yöre: Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havalı, mahal, civar.

[= 5]

y. + sine (132a/15)

[= 1]

yufka: İnce.

y. (50b/14)

y. + cuk (4b/12)

yu-: Yıkamak.

y. + cuk yufkacuk (4b/12)

y.-madın (102b/2), (10b/14), (18a/4)

y. + cuk (4b/9)

y.-r (14b/14), (39a/5), (3b/13)

[= 4]

y.-sa (65b/4), (66a/2)

yumru: Yumru, yuvarlak.

y.-salar (101b/13), (102a/8), (105a/13),
(10b/13), (12a/8), (145a/11),
(146a/14), (16a/10), (16a/14), (18a/1),
(21a/15), (39a/5), (3b/13), (40b/4),
(44b/5), (45a/8), (65a/3), (65b/2),
(66b/9), (68a/14), (68b/11), (68b/14),
(68b/4), (69a/1), (72a/11), (80a/7),
(91b/1), (92b/6), (93a/5), (93a/8),
(96a/6), (96b/10), (99b/10), (68a/13)

y. + ca (103b/15)

[= 1]

y.-yalar (3b/7), (73a/11), (73a/8)

yumşa-: Yumuşamak.

y.-yub (146a/10)

y.-yınca (122a/13), (124b/7), (57a/11),
(84a/5)

[= 4]

[= 46]

yumşad-: Yumuşatmak, sertliğini gidermek, yumuşak duruma getirmek.

yübüset: < Ar. Kuruluk, eski tıp anlayışına göre nesnelerin sıcak, soğuk, kuru ve yaş olmak üzere dört temel özelliğinden biri, kuru olma durumu.

y.-a (100b/10), (105a/6), (109b/1),
(10a/14), (112a/14), (11a/7),
(120b/14), (120b/4), (121b/7),
(123a/14), (123b/14), (125a/4),
(125a/5), (128b/14), (129a/5),
(129b/15), (133a/5), (136b/6),
(139b/15), (140a/13), (140a/9),

(145a/6), (14a/7), (19a/9), (22a/12),
(27b/7), (2b/11), (33b/2), (36b/11),
(38a/10), (41b/6), (41b/9), (43a/4),
(44b/1), (46b/15), (47a/11), (47a/5),
(47a/6), (47b/1), (47b/3), (48b/1),
(52b/9), (55b/11), (73b/12), (74a/2),
(74a/3), (74b/15), (74b/4), (74b/8),
(76a/13), (78a/11), (79a/5), (80a/2),
(82b/6), (86b/14), (96a/11), (96a/3),
(98a/5)

y.-ıcıdur (17b/12), (18b/15), (19b/7),
(21b/8), (69b/10), (73b/7)

y.-ur (111b/11), (112a/15), (112b/6),
(115a/12), (117a/8), (122b/7),
(123b/3), (135b/13), (137a/15),
(141b/1), (143b/4), (143b/5), (14b/13),
(22a/6), (29b/8), (37a/4), (38a/3),
(40a/1), (49a/11), (50a/2), (53a/14),
(56b/13), (59a/4), (66a/7), (70b/14),
(72a/3), (79b/6), (80b/1), (82b/14),
(85a/14), (99a/7), (99b/8)

[= 96]

yumşak: Yumuşak; hafif.

y. (102a/6), (102a/9), (104a/6),
(104a/7), (105a/10), (105a/7),
(107b/7), (109b/8), (10b/12), (110b/4),
(111b/6), (112b/13), (113b/13),
(115b/13), (11a/8), (11b/11), (11b/6),
(122a/13), (126a/2), (128a/13),
(128a/6), (129b/15), (129b/9),
(130b/3), (135a/2), (139b/2),
(143a/11), (144a/5), (144b/15),
(146b/11), (147b/13), (148b/12),
(14b/4), (150a/2), (17b/10), (17b/8),
(20a/2), (23a/14), (25b/14), (26a/15),
(28b/9), (2a/11), (2a/12), (2a/5),
(32b/15), (34a/13), (34b/14), (34b/3),
(37a/8), (38b/7), (39a/5), (39b/4),
(3b/15), (40a/9), (48a/5), (48b/5),
(4b/11), (4b/6), (50b/11), (52a/14),

(53b/4), (58b/12), (59b/2), (69b/15),
(6b/12), (6b/2), (6b/8), (78a/3),
(7a/10), (7b/6), (81a/6), (84a/8),
(85b/15), (88a/9), (89b/14), (92b/14),
(93a/13), (94b/13), (121a/13)

y. + dur (14b/13)

[= 80]

yumşat-: Bk. yumşad-

y.-mağa (14b/13)

y.-mağda (47a/13)

[= 2]

yumul-: Kapanmak, büzülmek.

y.-duğın (116b/7), (96a/8)

y.-duğına (117a/9), (148b/14)

[= 4]

yumurda: Yumurta.

y. (116b/7), (54a/3), (66a/5), (66a/6),
(66b/1)

y. + ağıla (41b/1)

y. + ağını (66b/13), (66b/14)

y. + ağıyla (130b/14), (34a/13),
(48b/12), (52b/4), (66b/4), (79b/12)

y. + kabuğıla (76a/1)

y. + kabuğının (67a/8)

y. + şarusıla (49b/10), (50a/5)

y. + şarusın (27a/14), (66b/15),
(67a/12)

y. + şarusıyla (120a/3), (131a/3),
(60b/14), (62b/8), (74a/10)

y. + sı (66b/5), (66b/5), (66b/6),
(67a/7)

y. + sın (66b/7)

y. + sına (28a/2)

y. + sında (99a/11)

y. + sın (66b/11), (66b/12), (66b/6),
(66b/9), (80b/12), (90a/12), (91a/3)

y. + ya (113b/15), (145a/9), (80a/4),
(92b/14)

y. + yağıdır (127a/9)

y. + yı (127a/12), (67a/10), (97a/14)

y. + yıla (18b/7), (92b/15)

[= 50]

yumurdla-: Bk. yumurtla-

y.-r (62a/15)

[= 1]

yumurtla-: Yumurtlamak.

y.-mağ (27b/15)

y.-maz (41b/14)

y.-r (28a/1)

y.-yımaz (28a/1)

[= 4]

yun-: Yıkanmak.

y.-madın (10b/4)

y.-maduğı (89b/15)

y.-mışı (102b/9)

[= 3]

yut-: Yutmak.

y.-maduk (106b/3)

[= 1]

yuva: Kuşların ve başka hayvanların barınmak, yumurtlamak, kuluçkaya yatmak, yavrularını büyütme veya yavrulamak için türlü şeylerden yaptıkları ve türlü biçimlerde hazırladıkları barınak.

y. + dan (106a/14)

y. + sına (106a/14)

[= 2]

yuvalak: Yuvarlak.

y. + lar (103a/14), (87a/1)

[= 2]

yüklü: Gebe, hamile.

y. (105a/14), (105b/1), (12a/14),
(132b/1), (21a/13), (28a/6), (34a/9),
(35b/7), (35b/8), (35b/9), (36a/6),
(39a/15), (44a/9), (48a/3), (4a/15),
(53b/10), (56a/11), (83b/2), (91b/7),
(95a/10), (98a/7)

y. + 'avratlar (36b/7), (39a/12), (98b/6)

y. + eyler (102b/1)

y. + eyleye (129a/9)

y. + lere (77a/10)

y. + olmaya (145a/5)

y. + yise (9a/15)

[= 29]

yüklülük: Gebelik, hamilelik.

y. + i (88b/3)

[= 1]

yüg: Yün, tüy.

y. (114a/13), (124a/5), (27a/3),
(66b/8), (92a/2)

y. + cügez (66b/8)

y. + cügeze (150a/3)

y. + cügezile (84b/10)

y. + cügezle (132b/3)

y. + i (106b/4), (114a/15), (141b/13),
(28a/5), (44a/14), (66a/12), (74a/14)

y. + ile (122a/7), (35b/7), (70b/8),
(83a/15)

y. + in (135b/1), (83b/10)

y. + inden (132a/13)

y. + ine (57b/12)

y. + iplikile (147b/3)

y. + le (37a/9)

y. + ler (41b/7)

y. + lerin (90b/15)

y. + ünden (132b/2)

[= 29]

yüreg: Bk. yürek

y. + e (133a/6), (29b/10), (29b/9),
(30b/7), (9b/8)

y. + i (106a/14), (133b/7), (148b/9),
(16b/5), (19b/11), (57b/15), (5b/5),
(8a/5)

y. + in (83b/11)

y. + inde (39b/6)

y. + ini (87a/5), (93a/10)

y. + i oynamasın (16b/5)

y. + i oynayan (16b/5)

[= 19]

yürek: Kalp.

y. (13b/15), (19b/13), (21a/11),
(27b/13), (52a/12), (69a/9)

y. + de (13a/13)

y. + den (133b/11)

y. + oynamasın (71a/11)

y. + oynamasına (132a/4), (19b/13),
(27b/13)

y. + oynamasını (3b/5)

[= 13]

yüri-: Yürümek.

y.-ye (51a/10), (53b/15)

y.-yen (76a/7)

[= 3]

yürid-: Yürütmek, hareket ettirmek, sürmek.

y.-e (101b/11), (101b/15), (101b/2),
(102b/7), (104b/13), (109b/13),
(114a/13), (114b/1), (115a/9),
(115b/5), (117a/13), (122a/6),
(129a/4), (12a/6), (130a/10),
(130b/10), (130b/3), (130b/6),
(131a/8), (131a/9), (131b/9), (133a/2),
(133a/9), (134a/4), (136a/10), (139a/6),
(13a/7), (13b/14), (13b/7), (13b/7),
(146a/9), (15b/4), (16a/1), (16a/3),
(19a/4), (20a/1), (20b/3), (21a/8),
(21b/10), (23a/12), (25b/1), (26b/15),
(27a/1), (29a/1), (29a/8), (30b/12),
(32a/2), (32b/2), (33a/13), (33b/4),
(35a/14), (36a/12), (36b/3), (38a/5),

(3a/1), (3a/12), (3a/14), (40a/3),
(40a/4), (40b/9), (42b/6), (44b/8),
(45a/7), (46a/12), (49a/13), (49a/6),
(49b/6), (50b/8), (52a/7), (53a/13),
(53b/4), (53b/9), (56a/2), (56a/9),
(58b/15), (59a/11), (61b/13), (62b/7),
(62b/7), (66b/12), (68b/12), (70b/8),
(74a/11), (77a/2), (77a/3), (78a/10),
(78a/6), (78b/3), (79a/3), (80a/8),
(84a/11), (84a/14), (87b/8), (88b/2),
(8a/10), (8a/5), (91a/14), (95b/7),
(96a/10), (97b/4), (98b/6), (99a/10),
(99b/15), (9a/8)

y.-icidür (114a/12), (32b/7), (86a/6)

y.-ür (102b/2), (108a/10), (108a/12),
(110a/4), (112a/9), (112b/14),
(114b/13), (115b/4), (121b/15),
(127b/11), (133b/10), (13b/14),
(142b/8), (143b/7), (148a/7), (148b/8),
(149b/1), (14a/10), (17b/1), (17b/1),
(21a/5), (21a/5), (21a/7), (21b/2),
(24a/14), (25b/3), (27b/12), (27b/12),
(32b/9), (37a/4), (38b/12), (39a/12),
(44b/10), (47a/15), (50b/1), (50b/5),
(50b/5), (51a/15), (51a/5), (57b/3),
(57b/4), (59a/8), (63b/9), (63b/9),
(65b/1), (76b/6), (77a/8), (7b/15),
(81a/6), (8b/11), (8b/12), (90a/2),
(91b/9), (93a/3), (93b/8), (97b/10),
(99a/7), (99a/7), (99a/8), (99a/9),
(99b/9)

[= 168]

yürüt- Bk. yürüd-

y.-mekde (81a/14)

[= 1]

yürü- Yürümek.

y.-r (79a/8)

[= 1]

yürüd- Bk. yürüd-

y.-e (9a/12)

y.-icidür (86a/6)

[= 2]

yüz: Yüz, yüz sayısı.

y. (101a/10), (101a/7), (101a/9),
(101a/9), (101b/13), (107a/14),
(113a/14), (113a/2), (115a/10),
(115a/10), (115a/14), (115a/6),
(115a/6), (115b/9), (116a/10),
(116a/10), (116a/12), (116b/14),
(116b/15), (116b/15), (116b/15),
(116b/4), (117a/1), (117a/1),
(117a/15), (117a/15), (117a/6),
(117b/1), (118a/10), (118a/10),
(118a/11), (118a/11), (118a/3),
(118a/4), (118b/10), (118b/3),
(118b/3), (119a/9), (120a/9), (120b/5),
(121a/10), (121b/12), (122b/10),
(126a/1), (126b/13), (126b/3),
(127a/1), (127a/12), (127a/15),
(128a/1), (128a/13), (128a/2), (128a/7),
(128b/1), (138a/9), (145a/12),
(145a/12), (149b/4), (25a/12),
(26a/14), (26a/15), (26b/1), (29b/11),
(31b/10), (31b/8), (33a/3), (33a/4),
(34b/6), (38b/8), (72b/1), (75a/3),
(86b/2)

y. + e (10a/12), (16b/15), (23a/10)

y. + i (10b/13), (68b/11)

y. + ine (114a/10)

[= 78]

yüz: Yüz, surat, beniz.

y. + de (122b/9), (123b/13), (1b/12),
(94b/5), (99b/5)

y. + deki (149a/13), (20a/14)

y. + e (101b/7), (123b/12), (124b/9),
(34a/3), (66a/10), (79b/10), (80a/9),
(93a/13), (93a/9)

y. + i (101b/14), (50b/11), (79a/8)

y. + lere (75a/11)

[= 20]

yüz: Yüzey.

y. + indeki (135b/4)

[= 1]

yüzerlig: Bk. yüzerlik

y. + inden (91b/4)

[= 1]

yüzerlik: Üzerlik otu; (*Peganum harmala*). Krş.
harmel.

y. + dür (91a/8)

y. + toħmı yağıdur (125a/12)

[= 2]

yüzlü: Şerefli, itibarlı.

y. (147b/15)

[= 1]

yüz seksen: Yüz seksen.

y. (116a/12), (118b/3)

[= 2]

yüzüg: Bk. yüzük

y. + i (89a/1)

[= 1]

yüzük: Yüzük.

y. (132a/7), (39b/10), (88b/15)

y. + edüb (5a/6)

y. + kaçına (137a/5), (39b/10), (89a/1)

y. + kaçında (89a/3)

[= 8]

yüzül-: Derisi çıkarılmak.

y.-dügi (82a/4)

[= 1]

yüz yigirmi: Yüz yirmi.

y. (101a/9), (107a/14), (113a/14),
(113a/2), (116b/15), (118a/11),
(118a/4), (118b/10), (120b/5),
(126a/1), (126b/3), (127a/1),
(127a/15), (128a/1), (25a/12),
(31b/10), (31b/8), (33a/4), (38b/8),
(72b/1), (75a/3)

[= 21]

-Z-

zāc: < Ar. Kükürt ile demir bileşimlerinden
biri.

z. + ıla (54a/2)

[= 1]

za'f: < Ar. Zaaf, zayıflık.

z. + in (111a/1), (121b/12), (136b/13),
(144a/13), (29b/4), (35a/3), (44b/1),
(53a/11), (86a/12)

z. + ina (101a/6), (122b/8)

z. + ını (149a/2)

[= 12]

za'ferān: Bk. za'frān

z. (57b/11)

z. + a (87a/11)

[= 2]

za'firān: Bk. za'frān

z. (91a/9)

[= 1]

zafinūdūs: <? Anason; (*Pimpinella anisum*).
Krş. māzeryūn.

z. (130b/6)

[= 1]

zāfisi: <? Yabani havuç, kara kök, mühr-i
süleyman; (*Pastinaca sativa*).

z. (130a/12)

[= 1]

za'frān: < Ar. Safran, aspir, cehri, çiğdem,
yemen safranı, safran çiçeği, safran çiğdemi;
(*Crocus sativus*.)

z. (108a/5), (116a/6), (116b/7),
(116b/9), (116b/9), (119b/4), (25b/10),
(38b/7)

z. + ıla (110a/10), (25b/11), (25b/13),
(54b/4), (66a/7), (67a/1)

z. + kokuşına (139a/12)

z. + uñ (136a/2)

z. + yağıdur (116b/5)

z. + yaprağın (136a/5)

[= 18]

zāhir: < Ar. Açık, görünür durumda.

z. (108a/14), (30a/6)

z. + ola (113b/1), (131a/4)

z. + olduğu (76a/3)

[= 5]

zahīr: < Ar. Bağırsak iltihaplanması, dizanteri.

z. (118a/8), (90b/14)

z. + e (119a/7), (120a/4), (86a/2),
(92b/5)

[= 6]

zahmet: < Ar. Ağrı, acı, zorluk.

z. (12b/9), (12b/9), (2a/2), (2a/7),
(47a/12)

z. + çeker (28a/1)

z. + den (133b/14), (147b/5), (15a/13)

z. + e (101b/4), (122b/3), (60b/11),
(70a/9)

z. + eder (123a/10)

z. + i (12a/13), (141a/14), (142a/15),
(14a/9), (26b/11), (28a/12), (28a/14),
(2a/7), (2b/8), (3b/3), (54a/9),
(65b/12), (71a/1), (96a/5), (9b/6)

z. + ile (135a/15)

z. + in (133a/3), (133b/13), (22b/15),
(37b/2), (38a/15), (46b/14), (50b/4),
(52a/3), (6a/6), (70b/2), (7a/3),
(94b/14)

z. + inden (113a/9), (123a/11),
(148a/10)

z. + ine (101a/6), (101b/4), (101b/5),
(102a/15), (105a/4), (106a/7), (113a/3),

(114a/14), (115a/5), (123a/5),
(125b/7), (131b/12), (133b/2),
(134b/14), (136a/15), (138b/1),
(139b/11), (13a/3), (140b/4),
(141a/14), (149b/13), (149b/2),
(150a/1), (25a/1), (28a/11), (31b/15),
(33b/8), (44b/7), (45a/3), (46a/9),
(47a/3), (48a/12), (52b/5), (53a/7),
(53b/5), (54a/1), (56b/1), (63a/13),
(63b/12), (63b/5), (66b/1), (70a/14),
(71b/10), (73b/9), (74b/3), (75a/2),
(75b/14), (78b/6), (83b/4), (84b/3),
(86a/9), (87a/8), (88b/9), (90b/13),
(92a/4), (93a/5), (96a/11), (97b/1),
(99b/12)

z. + ini (132b/6), (15b/11), (1b/11),
(54a/15)

z. + ler (22b/1)

z. + lerden (147b/11)

z. + lere (102b/14), (109a/12),
(121a/3), (121b/15), (124b/10),
(125a/5), (125b/11), (125b/12),
(133b/4), (139b/9), (144b/9), (146a/8),
(32b/14), (40a/15), (40b/14), (44a/15),
(44a/15), (49b/3), (59a/2), (92b/15),
(95a/3), (95b/14)

z. + leri (102b/9), (13a/7), (142a/1),
(145b/1), (147b/9), (26a/7), (65b/5),
(73a/12)

z. + lerin (137a/5), (141b/2), (25a/7),
(26b/11), (26b/4), (72b/6)

z. + lerine (120a/5), (125b/13),
(128a/5), (133b/15), (136b/12),
(139b/6), (150a/5), (30a/6), (30b/3),
(34a/7), (49a/1), (64a/9), (72a/15),
(75a/13), (78b/12), (86a/5), (95a/14)

z. + lü (90b/14)

z. + süz (21b/15), (24a/3), (28a/1),
(39a/13), (150a/9)

[= 169]

za'îf: < Ar. Zayıf, güçsüz.

z. (108a/15), (112b/9), (123a/10),
(127b/14), (137a/9), (39b/13), (7b/2)

z. + ce (41b/5)

z. + 'uzvları (57a/13)

z. + dişli (71a/4)

z. + dür (65a/2)

z. + eder (51b/1), (52a/10)

z. + eyler (107a/8), (59a/8), (77a/8)

z. + kişiler (107a/6)

z. + ma'celere (67a/14)

[= 18]

za'îflık: < Ar.-T. Güçsüzlük, yetersizlik.

z. + ın (133a/14)

z. + ından (133b/7)

[= 2]

zâil: 1. Sona eren, devamlı olmayan. 2. Geçen,
geçmiş olan.

z. + ède (135a/6)

z. + eder (93b/12), (93b/15)

z. + eyleye (46a/10)

z. + ola (83b/12)

[= 5]

zakûm: < Ar. Pembe çiçekli zehirli bir bitki;
(*Nerium Oleander*).

z. + yağıdur (125b/1)

[= 1]

zamān: < Ar. Zaman.

z. (106a/3), (111a/5), (114b/11),
(114b/4), (42b/2), (62a/2), (79b/3)

z. + da (7a/4)

[= 8]

zanbak: < Ar. Zambak; (*Lilium candidum*).

z. (97b/6)

z. + çiçeğin (120b/15)

z. + yağı (106a/6), (126a/2)

z. + yağıdır (120b/11)

z. + yağında (147a/13)

z. + yağıyla (56a/15), (64b/11)

[= 8]

zanpak: Bk. zanbak

z. (105b/8)

[= 1]

zarar: < Ar. Zarar.

z. (124a/10)

z. + eder (107a/7), (107a/9), (108a/11),
(108a/9), (108b/5), (112a/4), (114a/2),
(124a/12), (37a/4), (41b/10), (70b/12),
(70b/12), (70b/12), (76b/2), (77b/9),
(81a/9), (94a/12), (97b/9)

z. + eder (70b/14)

z. + etmeye (90b/4)

z. + etmez (108a/10), (34b/8)

z. + eyler (68a/9)

z. + ı (108a/12), (137b/7), (49b/8),
(85a/11), (87a/10)

z. + in (105a/8), (106b/15), (108b/8),
(113b/6), (127b/15), (12b/1),
(130a/11), (135b/5), (136b/1),
(136b/14), (143b/4), (143b/9), (8a/5),
(19b/6), (32b/1), (32b/11), (35b/8),
(41b/12), (42a/14), (42b/1), (44a/11),
(54a/11), (57a/9), (84a/9), (84b/1),
(95b/8)

z. + ina (59b/13), (72b/15)

[= 56]

zarb: 1. Darp, 2. Sarp, yalçın; güç.

z. + dan (41a/5)

[= 1]

za'rūd: < Ar. Alıç yemişi; (*Crataegus*). Krş.
alūç.

z. (136a/11)

[= 1]

zātü'l-ceneb: < Ar. 1. Kaburga ağrısı. 2.
Zatürre.

z. + e (105a/4), (13a/4), (41b/15),
(58b/14), (61b/11)

[= 5]

zātü'r-riye: < Ar. Zatürre.

z. + zaḥmetine (105a/4)

[= 1]

zeberced: < Ar. Sarı renkte ve cam
parlaklığında, doğal demir ve magnezyum
silikat, krizolit; zümrüitten daha açık yeşil olan
ve zümrüt kadar değerli olmayan bir süs taşı.

z. + üñ (87b/4), (88b/7)

[= 2]

zebul: < Ar. Deniz kaplumbağasının kabuğu.

z. (130b/12)

[= 1]

zefdā: < Ar. Yabani dorak otu, dereotu, kekik.
Krş. yabān sezābı.

z. (131b/2)

[= 1]

zeheb: < Ar. Altın.

z. (132a/1)

[= 1]

zehretü'l-milḥ: < Ar. Tuz çiçeği.

z. (139a/10)

[= 1]

zeker: < Ar. Erkek cinsel organı, penis.

z. (140a/9), (143a/7), (55a/7)

z. + de (105a/11)

z. + delüğine (97b/6)

z. + e (102a/8), (118a/2), (119a/5),
(120b/14), (121b/6), (18b/1), (27a/2),
(33b/9), (39b/6), (64b/11), (97b/7),
(9b/3)

z. + göyündüğine (120b/1)

z. + i (104a/11), (10a/1), (111b/7),
(121b/7), (18a/15), (21b/1), (32b/4),
(42a/5), (56a/11), (62a/4), (74b/10),
(83a/6), (99b/2), (9b/15)

z. + ine (106a/10), (143a/14)

[= 34]

zemeḥ: < Far. Atmaca kuşu.

z. (137a/9)

[= 1]

zencār: < Far. Bakır pası cinsinden, yeşil renkli
bir göz taşı.

z. (138a/2)

[= 1]

zencebīl: < Ar. Zencefil; (*Zingiber officinale*).

z. (109a/11), (137a/14), (137b/8),
(150a/12), (29a/11)

z. + ile (42a/5)

z. + mürebbāsı (137b/10)

[= 7]

zencebīlü'l-kilāb: < Ar. Zehirli bir zencefil
türü, it zencefili, sarı kök.

z. (137b/13)

[= 1]

zencīfir: < Ar. 1. Kırmızı renkli doğal cıva
sülfür. 2. Kırmızı kurşun oksidin veya
sülüğenin eski adı. “zencefre”

z. (138b/10)

[= 1]

zenebü'l-akreb: < Ar. Akrepkuyruğu, akrep
otu, çemen otu, arnika kökü denilen zehirli bir
kök; (*Cordifolium*).

z. (131b/14)

[= 1]

zenebü'l-ḥayl: < Ar. Ulama yonca.

z. (131b/4)

[= 1]

zerāyic: <? Bambal kurdu, kuduz böceği.
“zerarih, zeraniḥ”

z. (131a/6)

[= 1]

zerdālū: <Far. Zerdali, kayısı ağacının Akdeniz ülkelerinde yetiştirilen küçük meyveli bir türü; (*Armeniaca vulgaris*).

z. (123b/8)

z. + çekirdegi yağıdır (123b/4)

[= 2]

zernih: <Far. Zırnık, arsenik.

z. (109b/8)

[= 1]

zeyt: <Ar. Zeytin; (*Olea europea*).

z. (110a/14), (114b/10), (114b/9),
(115a/10), (116a/11), (116a/13),
(116b/13), (116b/14), (116b/4),
(116b/8), (117a/15), (117b/5),
(117b/7), (118a/10), (118a/11),
(118b/10), (118b/10), (118b/3),
(126a/15), (126b/3), (127a/1),
(128a/14), (128a/7), (128a/7),
(129b/1), (141a/15), (141b/7),
(141b/9), (144b/14), (16b/1), (18a/6),
(20a/9), (21b/12), (40a/8), (42b/10),
(42b/11), (55b/5), (64b/14), (79a/14)

z. + çökegidür (142a/4)

z. + de (110b/13), (111a/2), (111a/4),
(115a/7), (148b/11)

z. + den (115a/6), (116a/1), (116a/9),
(117a/1), (141b/8)

z. + e (104a/11), (114b/11), (114b/4),
(115a/14), (115a/2), (116a/11),
(116a/7), (117a/2), (117a/2), (117a/6),
(117b/12), (118a/3), (119a/2),
(120a/13), (122b/5), (126a/12),
(126a/15), (128a/2), (132b/3),
(150a/4), (43b/5), (47b/1), (49a/12),
(75b/11)

z. + i (114b/10), (115b/10), (116a/11),
(116a/14), (117b/1), (122b/5),
(128b/7), (129b/1), (131a/10),
(142a/1), (147b/6), (149b/11), (25a/5),
(42b/11), (75b/12), (91a/5)

z. + içinde (91a/5)

z. + içine (122a/13)

z. + ile (102a/2), (103b/7), (105a/2),
(108b/7), (110b/8), (112a/15),
(116a/11), (119a/1), (120a/10),
(125a/9), (129a/13), (129a/14),
(131a/10), (134b/12), (135a/12),
(138a/13), (140a/8), (143a/9),
(143b/1), (143b/12), (143b/15),
(145b/11), (147b/5), (16b/6), (22b/10),
(23a/6), (26a/5), (26b/7), (31a/9),
(32a/13), (35b/11), (36b/2), (41b/6),
(43a/14), (44b/5), (45a/13), (54b/14),
(55b/2), (59a/13), (61a/7), (62b/5),
(62b/7), (66b/11), (72a/9), (74a/7),
(76b/10), (76b/11), (77b/12), (79a/9),
(83a/4), (84b/7), (85a/3), (88a/6),
(89a/15), (97a/6), (99a/2), (26a/10)

z. + siflidür (142a/4)

z. + üñ (117a/3)

[= 151]

zeytün: <Ar. Zeytin; (*Olea europea*).

z. (109b/12), (140b/3), (141a/11),
(141a/12), (141a/2)

z. + a (62a/14)

z. + ağacı (62a/13)

z. + ağaçından (141a/1), (73a/9)

z. + çekirdegiyle (141a/14)

z. + ı (141a/10), (141a/9)

z. + ıla (77a/3)

z. + ınuḡ (140b/13)

z. + yaprağı (30a/13), (4a/1)

z. + yaprağın (140b/11)

z. + yaprağına (103b/13), (149a/8)

z. + yaprağını (140b/12)

z. + yimişini (141a/6)

[= 21]

zeytūnū'l-berī: < Ar. Yabani zeytin.

z. (141b/9)

[= 1]

zeytubār: < ? Zeytinin yağı çıkarıldıktan sonra kalan posası.

z. (142a/4)

[= 1]

zeyt yağı: Zeytin yağı.

z. (118b/10), (118b/10)

z. + n (126b/14), (4b/3)

z. + na (128a/14)

z. + yıla (139a/15), (17b/14), (18a/6),
(21b/12), (40a/8)

[= 10]

zız-: Sızmak.

z.-an (148b/5), (89b/13)

[= 2]

zīḡb: < Ar. Kurt, canavar.

z. (132a/8)

[= 1]

zīḡak: < Ar. Cıva. Krş. jīve.

z. (142a/11)

[= 1]

zīft: < Ar. Zift, katran ve diğer organik maddelerin buharlaşmasından veya damıtılmasından elde edilen, kolay kırılan, az ısı ile eriyen, katı, siyah, parlak madde, karasakız.

z. + ile (23b/4)

[= 1]

zift: Bk. zīft

z. (136a/13)

z. + e (18a/10)

z. + i (136b/11), (136b/14)

z. + ile (149a/7), (17b/4), (19a/5),
(78a/14), (82a/6), (92b/9)

[= 10]

zih(i)n: < Ar. Bilinç, dimağ, hafıza.

z. + i (133b/14), (25b/15), (26b/4),
(29b/10), (29b/8), (123b/9)

z. + üḡ (58a/2)

[= 7]

zīkr: < Ar. Anma, konuşma, söyleme.

z. + i (135b/7), (145a/14)

[= 2]

zīkū'n-nefes: < Ar. Soluk alma güçlüğü, nefes darlığı.

z. (3b/1)

z. + e (107a/3), (118b/7), (122a/9),
(131b/11), (132b/15), (139a/5),

(139b/12), (148a/8), (30b/5), (40b/10),
(43b/6), (65a/9), (66b/1), (83a/2),
(86a/8), (87a/7), (90b/13)

z. + i (19a/3), (33a/15)

[= 20]

zinhār: <Far. Asla.

z. (13b/4), (142a/14), (66b/15), (80a/1)

[= 4]

zīr: Ağustos böceği, cırlayık böceği isimleriyle
bilinen bir böcek türü.

z. (142b/5)

[= 1]

zīrā: <Far. Zira, çünkü.

z. (10b/2), (112a/5), (135b/15),
(142a/15), (146b/15), (15a/4), (18a/5),
(22a/2), (27b/15), (31a/2), (34a/2),
(51a/8), (52a/15), (53a/2), (58a/10),
(64a/1), (65b/12), (70b/1), (82a/2),
(87b/11), (9b/9), (10b/10)

[= 22]

zīrāʿ: <Ar. Dirsekten orta parmak ucuna kadar
olan bir uzunluk ölçüsü

z. (130b/7), (2a/15)

[= 2]

zīrāvend: <Ar. Zeravent, lohusa otu;
(*Aristolochia*).

z. + ile (78b/3)

[= 1]

zīrāvend-i ʿavīl: <Ar. Develik otunun dibi. Krş.
arʿas-i levhīyā, ʿarğa düleği.

z. (12b/15)

[= 1]

zīrek: <Far. Zeyrek, anlayışlı, uyanık.

z. + eyler (58a/3), (81a/13)

z. + eyleye (23b/10), (90a/7)

[= 4]

ziyāde: <Ar. Çok, daha çok, çok fazla.

z. (142b/4), (149a/3), (35a/6), (43b/2),
(62b/12), (99a/8)

z. + ède (104b/3), (146a/13), (14a/2),
(54b/12), (71b/8)

z. + èder (107a/10), (111b/12),
(93b/13)

z. + eylemeye (71b/4)

z. + eyler (10b/7), (114a/3), (135b/12),
(137b/2), (137b/4), (21a/5), (22b/4),
(25b/2), (52a/12), (58a/5), (69b/3),
(77a/9), (79b/8), (80a/2), (85b/7),
(94a/9)

z. + eyleye (104a/2), (112a/1),
(119b/7), (11a/2), (121a/2), (123b/9),
(137b/10), (149a/1), (47b/12),
(70a/12), (70a/8), (71b/6), (81b/5),
(83b/6), (92a/15), (93a/7), (96b/2),
(99b/1), (99b/14), (99b/2)

z. + olub (89a/5)

[= 52]

ziyān: <Far. Zarar, ziyan.

z. (19a/12), (21a/10)

z. + èder (21a/11)

z. + eyler (5b/9)

[= 4]

zubāb: <Ar. Kara sinek.

z. (131a/1)

[= 1]

zūfā: <Ar. Çördükotu, zufa otu; (*Hyssopus officinalis*).

z. + dur (19a/13), (140a/6)

z. + şuyıla (56a/14)

z. + şarābı (14b/9)

z. + ya (101b/9), (122a/8)

z. + yıla (73b/10), (97a/3)

[= 8]

zūfārā: <Ar. Yabani dorak otu, dereotu, kekik.

z. (140a/13)

[= 1]

zūfā-yı raḥb: <? 1. Çakıldak otu. 2. Koyunların kuyrukları altındaki kıllara yapışan pislik.

z. (140a/6)

[= 1]

zūfā-yı yābis: <? Çördük otu.

z. (139b/9)

[= 1]

zuhre: <Ar. Yaban karanfili. "zehir, zehrec, zuhur, zehür, zeheret, zehre"

z. (139a/1)

[= 1]

zuhretü'n-nuḥās: <Ar. Yanmış bakır kırıntısı, artığı.

z. (139b/1)

[= 1]

zuḳişte: <? Yaprağı, sakız ağacı yaprağına benzeyen, budakları yaklaşık birer karış olan bir bitki.

z. (137a/1)

[= 1]

zurre: <Ar. Bir çeşit darı, Hint darısı.

z. (131a/15)

[= 1]

zurunbād: <Far. Zencefil cinsinden, kokulu uyarıcı olarak kullanılan bir safran kökü, cedvar.

z. (13b/1)

[= 1]

zūsanṭāriye: <Gr. Dizanteri.

z. + zaḥmetine (70a/14)

[= 1]

zūkām: <Ar. Nezle.

z. (45b/5), (141a/5)

z. + a (119a/6), (121b/8), (21b/9), (94a/2), (141a/6), (44b/13), (46b/15), (59a/1)

[= 10]

zülābiyye: <Ar. Nişasta, şeker ve yağla yapılan bir tür tatlı, bir tür helva, kadayıf.

z. (137a/11)

[= 1]

zü'l-ḳarneyn: Büyük İskender.

z. (147a/1)

[= 1]

zümürüd: <Ar. Cam parlaklığında, güzel, yeşil renkte şeffaf bir süs taşı.

z. (137a/4)

[= 1]

Toplam kelime: 50377

Geçerli kelime: 50377

Alt madde: 8424

Madde başı: 3390

SONUÇ

el-Müfredât (el-Câmî' li Müfredâtî'l-Edviye ve'l-Agziye) isimli eserin tercüme edilmesiyle oluşturulan Tercüme-i Müfredât-ı İbn-i Baytar adlı eser hem dil bilimi hem de tıp bilimi açısından oldukça önemli bir kaynaktır.

Eserde bitkiler, taşlar, hayvanlar, çeşitli terkebiler, macunlar ve tıbbi terimler Arapça, Farsça, Grekçe, Süryanice gibi birçok dile ait karşılıklarıyla birlikte verilmiş olup, Türkçe karşılıkları da ayrıca belirtilmiştir.

Çalıştığımız nüshanın harekeli olması metnin doğru okunabilmesine oldukça yardımcı olmuş, karşılaştırmasını yaptığımız diğer harekesiz nüshanın da karşılaştırılmasında büyük kolaylık sağlamıştır.

Ana metin olarak yer verdiğimiz nüsha Antalya, Tekelioğlu, nr. 478: Harekeli nesihle 302 yaprak, 21,5x15,6(16,5x11) cm, 15 str. İstinsahı Şaban 963'de. Hacı Osman-zâde Mehmed Ağa'nın vakıf mührü vardır. TÜYATOK, Antalya, V, 196. nüshasıdır.

Karşılaştırmasını yaptığımız ve metinde [Topkapı] (*T*) olarak gösterilen nüsha ise III. Ahmet nr. 2113; talikle 260 yaprak, 20,5x14 cm. 15 str. İstinsahı H. 896'da Karatay, TY, I, 572. nüshasıdır. Topkapı (T) nüshasının farklı olduğu yerler ana metinde dipnot yöntemiyle gösterilmiştir. Bu gösterilen farklılıklarla birlikte iki nüsha incelendiğinde ana metin olarak kabul ettiğimiz nüshanın, [Topkapı] (*T*) nüshasından yaklaşık 22 varak kadar eksik olduğu ortaya çıkmıştır. Bu eksik olan kısımlar da yine dipnot olarak tezin içinde yer almıştır.

Eserinde incelemesi yapıldığında çıkarılabilecek sonuçlar şöyle sıralanabilir:

1. Eser alfabetik sıraya göre yazılmıştır.
2. Eserde madde başları çoğunlukla yabancı olup, içeriğinde çoğunlukla Türkçe karşılıkları da verilmiştir: **haşîsetü'z-zücâc** türkçe sırça otı dërler...
3. Eserde çeşitli meslek gruplarından ve bu meslek gruplarındakilerin hangi bitkiyi ne amaçla kullandıklarından söz edilmiştir: **tengâr** kıyumcılar isti'mâl êtdügi tuzdur...

4. Metinde tüm zaman çekimleri ve sözcük türlerini görülmemektedir. Eserde genellikle geniş zaman çekimi kullanılmıştır.
5. Metinde kelime başlarında a ünlüsü çoğunlukla elif ve üstün (ا) ile gösterilmiştir.
6. Eserde ekleşme sırasında ötümlüleşme çoktur.
7. Metinde “k, g ve ڭ” ünsüzleri için (ك) kullanılmıştır.
8. Eserde kelimenin aslında ayn (ع) olmasına rağmen yazarın ayn (ع) yerine zaman zaman gayın (غ) sesini kullandığı görülmektedir.
9. Metinde “ç” ve “p” için çim (چ) ve pe (پ) harflerinin yerine cim (ج) ve be (ب) harfleri de yer almıştır.
10. Metnin bazı kısımlarında halk hekimliği izlerinin dışında çeşitli inanışların getirilerine de yer verilmiştir
11. Metinde kapalı e (è) kullanımı oldukça fazladır.
12. Eserin bazı yerlerinde olması gerektiği halde yazarın şedde koymadığı görülmektedir.
13. Metinde sağlam bir cümle yapısı olduğu söylenemez.
14. Bazı kelimelerde göçüşme olayı görülmektedir: peynir-penyir, bigi-gibi.
15. Eserde kimi uygulamalar dini temellere dayandırılarak aktarılmıştır.
16. Metinde geçen ve içinde c-ç, b-p, d-t seslerini barındıran kelimeler yazıldığı gibi okunmuş, müdahale edilmemiştir.
17. Eserde kapalı e (è) kullanımını gerektiren bazı kelimeler hem e’li hem i’li olmak üzere iki farklı şekilde harekelenmiştir. Bu durumda e ile gösterilen e’li, i ile gösterilen i’li okunmuştur. “irkek-erkek” gibi. Bunun dışında kapalı e (è) kullanımını gerektiren ve aynı şekilde harekelenerek bir bütünlük sağlamış olan kelimeler için kapalı e (è) kullanılmıştır. “gêce, yêgrek” gibi.

KAYNAKÇA

Kitaplar

ADIVAR, A. Adnan (1991), **Osmanlı Türklerinde İlim**, Remzi yayınları, İstanbul.

ARAT, Reşit Rahmeti (2006), **Kutadgu Bilig**, Kabalcı Yayınları, İstanbul.

ARGUNŞAH, Mustafa (1999), **Muhammed b. Mahmûd-ı Şîrvânî Tuhfe-i Murâdî, (İnceleme-Metin-Dizin)**, TDK yay. Ankara.

ATALAY, Besim (2006), **Dîvânü Lûgati't-Türk Tercümesi**, C.4., Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

BAKIR, Abdülhalik (2000), **Ortaçağ İslam Dünyasında İtiryat Gıda İlaç Üretimi ve Tağşişi**, Bizim Biro Yayınları, Ankara.

BAYAT, Ali Haydar (2010), **Tıp Tarihi**, Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği, İstanbul.

BAYAT, Ali Haydar (2005), **Kitâbu'l- Müntehab fî't Tıb**, (İnceleme-Metin-Dizin Sadeleştirme-Tıpkıbasım) Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayını, İstanbul.

BAYAT Ali Haydar, OKUMUŞ Necdet (2004), **Muhammed bin Mahmûd-ı Şîrvânî - Mürşid**, AKM Yayınları, Ankara.

BAYTOP, Turhan (2007), **Türkçe Bitki Adları Sözlüğü**, TDK yayınları, Ankara.

BEDEVIAN, K. Armenag (1936), **İllustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names in Latin, Arabic, Armenian, English, French, German, Italian and Turkish Language**, Argus and Papazian Presses, Kahire.

CANPOLAT Mustafa, Zafer Önler (2007), **İshâk bin Murâd, Edviye-i Müfrede**, TDK Yayınları, Ankara.

DEVELİOĞLU, Ferit (2005), **Osmanlıca-Türkçe Lügat**, Aydın Yayınları, Ankara.

DOĞAN, Şaban (2011), **Ebulfeyz Mustafa Efendi, Risâle-i Feyziyye fî Lügâti'l- Müfredâti't-Tıbbiyye**, Değişim yayınları, İstanbul

- ERCİLASUN, Ahmet Bican (2004), **Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi**, Akçağ yayınları, Ankara.
- ERCİLASUN Ahmet Bican, Akkoyunlu Ziyat (2014), **Dîvânı Lugâti't-Türk**, TDK, Ankara.
- ERGİN, Muharrem (1993), **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayınevi, İstanbul.
- GABAİN, A. Von (2003), **Eski Türkçenin Grameri**, Çev. Mehmet Akalın, TDK yayınları, Ankara.
- GÜLENSOY, Tuncer (1995), **Türkçe El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- GÜLENSOY, Tuncer (2007), **Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü (I/II)**, Türk Dil Kurumu, Ankara.
- GÜLENSOY Tuncer- KÜÇÜKER Paki (2015), **Eski Türk-Moğol Kişi Adları Sözlüğü**, Bilge Kültür Sanat, İstanbul.
- İHSANOĞLU Ekmeleddin, ŞEŞEN Ramazan, BEKAR Serdar, GÜNDÜZ Gülcan (1998), **Osmanlı Tıbbi Bilimler Literatürü Tarihi (I, II, III, IV)**, IRCICA Yayınları.
- İslam Ansiklopedisi (1989), **Ali B. Abbas El-Mecûsî** Maddesi, Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt 2, syf. 379-380.
- İslam Ansiklopedisi (1999), **İbnü'l-Baytar** Maddesi, Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt: 20, syf: 526-527.
- İslam Ansiklopedisi (2012), **Tıp** Maddesi, Diyanet Vakfı Yayınları, Cilt: 41, syf: 101-111
- İZGİ, Cevat (1997), **Osmanlı Medreselerinde İlim- Tabîî İlimler**, II. Cilt. İstanbul.
- KANAR Mehmet (2011), **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Say Yayınları, İstanbul.
- KORKMAZ Zeynep (1992), **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara.
- KÜÇÜKER, Paki (2010), **Mücerreb-nâme**, Kültür Ajans Yayınları, Ankara.
- LEVEND, Agah Sırrı (1949), **Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Safhaları**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

- Mütercim Asım Efendi (2000), **Burhân-ı Katı** (Haz. M. Öztürk, D. Örs), TDK yayınları, Ankara.
- ÖNLER, Zafer (1990), **Celâlüddin Hızır (Hacı Paşa) Müntahab-ı Şifâ I Giriş-Metin**, TDK Yayınları, Ankara.
- ÖNLER, Zafer (1999), **Celâlüddin Hızır Paşa, Müntahab-ı Şifâ II Sözlük**, Simurg yayınları, Ankara.
- ÖNLER, Zafer (2000), **Revnağ-ı Bustan**, TDK yayınları, Ankara.
- ÖZÇELİK, Sadettin (2001), **Kitâbü'l-Mühimmât**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- PAÇACIOĞLU, Burhan (2014), **İlaç ve Bitki Adları Sözlüğü**, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- RONAN, Colin A. (2005), **Bilim Tarihi** (Çev. Ekmeleddin İhsanoğlu, Feza Günergür), TÜBİTAK yay. Ankara.
- SAMİ, Şemseddin (2007), **Kâmûs-ı Türkî**, Çağrı yayınları, İstanbul.
- SARI, Mevlût (1984), **El-Mevarid Arapça-Türkçe Lûgat**, İpek Yayın Dağıtım, İstanbul.
- STEINGASS, F. (2005), **Persian-English Dictionary**, Çağrı Yayınları.
- ŞEHSUVAROĞLU Bedi, Ayşegül E. Demirhan, Gönül Ç. Güreşsever (1984), **Türk Tıp Tarihi**, Bursa.
- ŞEHSUVAROĞLU, Bedi N. (1961), **Eşref bin Muhammed, Hazainü's-Saadat**, TTK Yay., Ankara.
- TDK (2005), **Türkçe Sözlük**, TDK yayınları, Ankara.
- UZEL İlter, Kenan Süveren (1999), **Sabuncuoğlu Şerefeddin Mücerreb-Nâme (İlk Türkçe Deneysel Tıp Eseri - 1468)**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- UZEL, İlter (1992), **Sabuncuoğlu Şerefeddin, Cerrahiyyetü'l-Haniye I-II**, Atatürk Kültür Merkezi yayınları, Ankara.

UZEL, İlter (2004), **Amasyalı Hekim ve Cerrah Sabuncuoğlu Şerefeddin**, T.C. Amasya Valiliği yayınları, Ankara

ÜNVER, Ahmet Süheyl (1936), **Uygurlarda Tababet XII-XIV. Asır**, İstanbul Tıp Tarihi Enstitüsü Yayını, İstanbul.

YELTEN, Muhammet (1993), **Şirvanlı Mahmud Kemaliyye**, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Süreli Yayınlar

AĞIRAKÇA, Ahmet (2004), **Osmanlı Tıbbının Kaynakları ve Osmanlı Tıbbına Giriş**. [İslam Tıp Tarihi], (http://ahmetagirakca.com.tr/uploads/default/articles/5-Osmanli_Tibbinin_Kaynaklari_ve_Osmanli_Tibbina_Giris.pdf).

AYDIN, M. Bedizel (2005), **Osmanlı Tıbbında “Müfred Deva” Kullanımı ve “Müfredât” Eserlerinin Genel Özellikleri**” Osmanlı Bilimi Araştırmaları, Emre Dölen Armağanı, 6. Cilt, Sayı 2, s. 299-315, İstanbul.

BAYAT, Ali Haydar (2001), **Osmanlı Sarayına Sunulan İlk Tıp Kitabı Müntahab**, Tıp Tarihi Araştırmaları Dergisi, s. 38-50, İstanbul.

BAYAT, Ali Haydar (2006), **Anadolu Selçuklularında Tıp**, Türk Tıp Eğitiminin Önemli Adımları CSA Global Puublishing, s. 10-19, İstanbul.

BAYAT, Ali Haydar (2006), **Beylikler Devri Anadolu Türk Devletlerinde Tababet**, Türk Tıp Eğitiminin Önemli Adımları CSA Global Puublishing, s. 20-29, İstanbul.

BAYAT, Ali Haydar, **Tıp Dili ve Terimleri Açısından Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Tıp Kitaplarının Önemi**, Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları-The New History of Medicine Studies, Sayı:10-11, syf: 61, 2004-2005

BÖLÜKBAŞI, Okan (2004), **Türkçe Tıp Eğitimi: Eski Ama Gerçekleşmemiş Bir Hayalin El Birliği İle Yok Edilişi**, STED cilt 13, S. 11, s.415–416.

DOĞAN, Şaban (2010), **Eski Oğuz Türkçesinde Tıp Dilinin Oluşumu ve Özellikleri**, Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 5/1 Winter.

DOĞAN, Şaban (2009), 15. Yüzyıla Ait Bir Tıp Terimleri Sözlüğü: Terceme-i Akrâbadîn'in Istılah Lügati.

DOĞAN, Şaban, XV.- XVIII. Yüzyıllar Arasında Anadolu Sahasında Türkçe Yazılmış Tıp Ve Eczacılık Sözlükleri.

FAZLIOĞLU, İhsan (2003), Osmanlı Döneminde Bilim Alanındaki Türkçe Telif ve Tercüme Eserlerin Türkçe Oluş Nedenleri ve Bu Eserlerin Dil Bilincinin Oluşmasındaki Yeri ve Önemi, Kutadgu Bilig Felsefe-Bilim Araştırmaları, Sayı: 3, s.151-184.

GÖZLÜ, Emel Kaya (2008), Muhyiddin Mehi'nin Müfid (Nazmu't-Teshil) Adlı Eserinin Türk Dili ve Tıp Tarihindeki Yeri ve Önemi.

GÜRLEK, Mehmet (2011), Anadolu'da Yazılmış İlk Türkçe Cerrahi Yazmalara Bir Örnek: Alâ'im-i Cerrâhîn, Turkish Studies - International Periodical For The Languages Literature and History of Turkish or Turkic, Vol. 6/3, s. 1424.

GÜVEN, Meriç (2012), İslâmî Dönem İlk Türkçe Tıp Yazmalarının Türk Tıp Bilimi ve Deontoloji Açısından Görüngesel 'Perspektifi' Bağlamda Değerlendirilmesi, Lokman Hekim Journal, S.2, Mersin.

GÜVEN, Meriç (2011), Türk Dili ve Kültürü Açısından XIV. XV. Yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi Türkçe Tıp Yazmalarına Eleştirel Bir Bakış, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Vol. 6, s. 844.

GÜVEN, Meriç (2007), Kitabı'ı Müntahab fi't-Tıbbın Türk Tıp Dili Açısından Değeri ve Müellifi Abdülvehhab bin Yusuf'un Türk Tıp Diline katkıları, Uluslar Arası Türklük Bilgisi Sempozyumu 25-27 Nisan 2007, Erzurum.

GÜVEN, Meriç (2009), Eski Anadolu Türkçesiyle yazılmış Tıp yazmalarındaki Türkçe Organ Adları üzerine bir inceleme, TÜBAR-XXVI-/2009-Güz.

HARMANCI Esat, AKPINAR Aslıhan (2006), Şirvani'nin Sultaniyye Adlı Eserinde Beslenme Anlayışı, IX. Türk Tıp Tarihi Bildirileri, IX. Türk Tıp Tarihi Kongresi, 24 – 27 Mayıs 2006, Erciyes Üniversitesi, Kayseri, ss. 240-250.

KORKMAZ, Zeynep (2005), Eski Anadolu Türkçesinin Türk Dili Tarihindeki Yeri, Fikret Türkmen Armağanı, Kayrılmaz Matbaası, s.471, İzmir.

KÖKTEKİN, Kazım (2007), **Hazâinü's-Saadât'ta Geçen Tıp Terimleri**.

KUT, Günay (1985), **Tabiat-name ve Tatlılar Üzerine Bir Yazma Eser Et-Terkibat Fi Tabhi'l-Hulviyyat**, Folklor ve Etnografya Araştırmaları, Sayı:2, İstanbul, , s. 179-195.

KÜÇÜKER, Paki (2010), **Lügat-i Müşkilât-ı Eczâ'da Türkçe Bitki Adları**, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3/11, syf. 401-415.

KÜÇÜKER Paki, UÇAR İlhan (2007), **15. ve 16. Yüzyıllarda Osmanlı Devletindeki Tıp Çalışmalarına Genel Bakış ve Cerrah Mes'ud'un Hâzâ Kitab-ı Hulâsa-yı Tıbb Adlı Eseri**, Akademik İncelemeler Dergisi, 2/2, syf. 231-239.

KÜÇÜKER, Paki (2010), **Kitâb-ı Güzîde ya da Sultâniyye**, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18. sayı, Syf. 173-182.

ÖNLER, Zafer (1998), **XIV-XV. Yüzyıl Türkçe Tıp Metinlerinin Dili ve Sözcükleri**, Kebikeç, Sayı: 6., syf. 157.

ÖNLER, Zafer (1985), **Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yazılmış İki Tıp Kitabında Yer Alan Sağlık Bilgisi Terimleri**, TDAY.

ÖZÇELİK, Sadettin (2000), **15.Yüzyılda Yazılmış Üç Tıp Kitabı Üzerine**, TDAY Belleten 1997, s.385-395.

SÜVEREN Kenan, İlter Uzel (1988), **İlk Türkçe Tıp Yazmalarına Genel Bir Bakış**, Tıp Tarihi Araştırmaları 2, s. 126-142, İstanbul.

ŞAHİN Hatice (2005), **Anadoluda Yazılmış Bir Tıp Kitabı Kemâliyye**, Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, C.9, Bursa, 2005/2, ss. 147-176.

ŞAHİN, Hatice (2007), **Câmi'ü'l-Fürs Örneğinde XVI. Yüzyıl Bitki İsimleri**, Turkish Studies, Volume 2/2, p.570-602, s. 571, Spring 2007.

ŞEHSUVAROĞLU, Bedi N. (1960), **Anadoluda Türkçeleşme Cereyanları ve Türkçe İlk Tıp Yazmalarındaki Terimler**, VIII. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler 1957, Türk Dil Kurumu yayınları Sayı: 179, s.25-35, Ankara.

ŞEŞEN, Ramazan (1993), **Ortaçağ İslam Tıbbının Kaynakları ve XV. Yüzyılda Türkçe'ye Tercüme Edilen Tıp Kitapları**, History of Medicine Studies-5/ syf.11-20.

UÇAR, İlhan (2012), **Türkiye Türkçesinde Organ Adlarıyla Türetilmiş Bitki Adları**, Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR), 32, s. 307-330.

UÇAR, İlhan (2013), **Türkiye Türkçesinde Hayvan Adlarından Türetilmiş Bitki Adları**, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE), 2/1, s. 1-19

UÇAR, İlhan (2013), **“Kavram-Çağrışım-Kelime” Bağlamında Bitki Adlarına Anlam Bilimsel Bir Yaklaşım**, Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/1 Winter 2013, p. 2671-2683, Ankara-Turkey.

UÇAR, İlhan (2013). **Yetiştigi/Geldiği Coğrafya Veya Etnik Adlandırmayla Oluşturulan Bitki Adları**, Zeitschrift für die Welt der Türken /Journal of World of Turks ,Vol. 5-1, pp. 115-135 – 135, ISSN:1868-8934, DOI:, Nisan, 2013.

UZEL, İlter (2002), **Türkçe Bâhnâmeler Hakkında Bir İnceleme**, Kebîkeç S.13, s.191-205, Ankara.

UZEL, İlter (2000), **Osmanlı- Türk Tıbbı**, Osmanlı Ansiklopedisi Bilim, Cilt 6, s. 485 489, Ankara.

Diğer Yayınlar

ÇAĞIRAN, Önder (1992), **Ahmed-i Dâî Tıbb-ı Nebevî, İmlâ-Fonetik-Morfoloji-Karşılaştırmalı Metin-İndeks ve Sözlük**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.

ÇELİK, Anıl (2014), **Terceme-i Kâmilü's-Sinâ'a (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

DEMİR, Hüseyin (2002), **Zâhire-i Murâdiyye Mümin bin Mukbil Sinobi (İnceleme-Metin-1-80 varaklar arası Dizin)**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

DOĞAN, Şaban (2009), **Terceme-i Akribâdîn Sabuncuoğlu Şerefeddin (Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler)**, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Sakarya.

ERDAĞI, Binnur (2000), **Tuhfe-i Mübârizî - İnceleme, Metin, Sözlük**- Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

KURBAN, Ferhat (1990), **Şîrvânî Mahmud Sultaniye (Giriş-Metin-Sözlük)**, Marmara Üniversitesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

KÜÇÜKER, Paki (1994), **Yadigar-ı İbn-i Şerif, Giriş-Metin-Dizin**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Doktora Tezi, Elazığ.

MURAD, Sibel (2009), **Lügât-ı Müşkilât-ı Eczâ Derviş Siyâhî Lârendevî (Giriş-Metin-İnceleme-Dizin)**, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

MURAD, Sibel (2015), **Tercüme-i Aynü'l-Hayat'ta Şekil ve Zaman Ekleri (Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler)**, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, Sakarya.

ÖZÇELİK, Sadettin (1990), **Nidayî, Menâfiü'n-Nâs (İnceleme-Metin- Dizin)**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya.

ÖZER, Osman (1995), **Ahmedî, Tervihü'l-Ervâh (Giriş-Metin-Dizin)**, Fırat Üniversitesi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Elazığ.

SÜVEREN, Kenan (1991), **İbni Sina'nın Akribâdîn Eseri ile Şerefeddin Sabuncuoğlu'nun Akribâdîn Eserinin Tıp ve Bilim Tarihi Açısından Karşılaştırılması**, GATA (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

ŞAHİN, Bekir (2009), [www.elyazma.com/ tr/ içerik](http://www.elyazma.com/tr/içerik).

ŞAHİN, M. Ünal (1994), **Miftâhü'n-nûr ve Hazâinü's-Sürûr - Dil Özellikleri, Metin, Söz Dizini**- İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya.

TURAN, Zikri (1992), **Hacı Paşa, Teshil (Dil Özellikleri- İnceleme- Söz Dizini)**, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Malatya.

UÇAR, İlhan (2009), **Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb Cerrâh Mes'ûd (Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler)**, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Sakarya.

ÖZGEÇMİŞ

Yasemin Yıldız 1989'da Sakarya'da dünyaya geldi. İlköğrenimini Erenler İlkokulu'nda, orta öğrenimini Sakarya Atatürk Lisesi'nde tamamladı. 2008 yılında Sakarya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazandı. 2012 yılında lisans eğitimini tamamlayarak aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eski Türk Dili Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı.

